

PREGLED

DOPUŠTENIH PITANJA I ODLUKA PO

DOPUŠTENIM REVIZIJAMA

od 1. rujna 2019. i nadalje

(s nomenklaturom i zakonskim člancima)

Nomenklatura

0 - STVARNO PRAVO	3
1. STVARNO PRAVO – općenito	3
2. POSJED	23
3. VLASNIŠTVO - SUVLASNIŠTVO - ETAŽNO VLASNIŠTVO	35
4. STJECANJE I PRESTANAK PRAVA VLASNIŠTVA	53
5. ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA	109
6. SLUŽNOSTI, STVARNI TERETI, PRAVO GRAĐENJA I ZALOŽNO PRAVO	128
1- OBVEZNO PRAVO	134
1. OBVEZNO PRAVO – Općenito	134
2. NOVČANE OBVEZE, UGOVORNE I ZATEZNE KAMATE	190
3. UČINCI OBVEZA, POBIJANJE DUŽNIKOVIH PRAVNIH RADNJI	206
4. PROMIJENE U OBVEZONOM ODNOSU, USTUP (CESIJA) i dr., JAMSTVO, NOVACIJA, i dr.	214
5. PRESTANAK OBVEZA, ISPUNJENJE, ZASTARA I dr.	219
6. UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI, KAPARA I ODUSTATNINA, TUMAČENJE UGOVORA, NIŠTETNOST I POBOJNOST UGOVORA, RASKID UGOVORA	280
7. KUPOPRODAJNI UGOVORI, UGOVORI O DAROVANJU, UGOVORI O ZAKUPU i dr.	335
8. UGOVOR O DOŽIVOTNOM I UGOVOR O DOSMRTNOM UZDRŽAVANJU	359
9. UGOVOR O DJELU I UGOVOR O GRAĐENJU	363
10. UGOVORI O OSIGURANJU	368
11. IZVANUGOVORNI ODNOSI – NAKNADA ŠTETE	377
12. VRIJEDNOSNI PAPIRI	540
2. NAJAM STANA I	544
1. NAJAM, UGOVOR O NAJMU STANA, NAJAMNINA – općenito	544
2. ZAŠTIĆENI NAJMOPRIMCI	545
3. ISELJENJE I SUDSKI POSTUPCI	551
3. OBITELJSKO I NASLJEDNO PRAVO	552

1. OBITELJSKO PRAVO – općenito	552
2. BRAČNA STEČEVINA I IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA	557
3. UDRŽAVANJE BRAČNOG DRUGA I DJECE	565
4. NASLIJEDNO PRAVO – općenito	575
4 - RADNO PRAVO	587
1. RADNO PRAVO – općenito	587
2. PRESTANAK UGOVORA O RADU, VRAĆANJE NA RAD I NAKNADA PLAĆE, SUDSKI RASKID UGOVORA O RADU	666
3. DISKRIMINACIJA, MOBING	683
4. NAKNADA ŠTETE IZ RADNOG ODNOSA (ozljeda na radu – profesionalna bolest)	685
5 - MEDIJI	699
1. TUŽBE PO ZAKONU O MEDIJIMA - općenito	699
2. NAKNADA ŠTETE	699
6 - GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO	708
1. GPP – općenito	708
2. NADLEŽNOST I SASTAV SUDA	732
3. STRANKE I NJIHOVI ZASTUPNICI	740
4. TROŠKOVI POSTUPKA	742
5. ČLANAK 186.a ZPP	810
6. TUŽBE I PODNESCI, PREINAKA TUŽBE I POVLAČENJE TUŽBE	822
7. SUPARNIČARI I UMJEŠAČI I dr.	852
8. PREKID I OBUSTAVA POSTUPKA	859
9. DOKAZI I TERET DOKAZIVANJA	863
10. PRETHODNI POSTUPAK I PREKLUZIJE, GLAVNA RASPRAVA I PRESUDA	903
11. ŽALBA, PRIJEDLOG ZA PONAVLJANJE POSTUPKA I REVIZIJA	927
12. OGLEDNI POSTUPAK	1019
7- OVRŠNO I STEČAJNO PRAVO	1023
1. OVRŠNO PRAVO – općenito	1023
2. STEČAJ I PREDSTEČAJNA NAGODBA	1090
3. JEDNOSTAVNI STEČAJ POTROŠAČA	1112
8 - UPRAVNO PRAVO	1125
1. ZAHTJEV ZA IZVANREDNO PREISPITIVANJE ZAKONITOSTI PRAVOMOĆNE PRESUDE	1125

0 - STVARNO PRAVO

1. STVARNO PRAVO – općenito

Čl. 360. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (dalje: ZV ili ZVDSP) u vezi s čl. 25. Zakona o poreznoj upravi (dalje: ZPU)

**PRETVORBA PRAVA KORIŠTENJA - UPRAVE PRIHODA - MINISTARSTVO
FINANCIJA - POREZNA UPRAVA**

1.1. Revd 1087/2020

1. Predstavlja li nastavak korištenja prostorija i oprema dotadašnjih uprava društvenih prihoda u skladu s čl. 25. Zakona o poreznoj upravi („Narodne novine“, broj: 75/1993) stvarnopravno ovlaštenje u smislu prava korištenja koje će pretvorbom postati pravo vlasništva nakon 1. siječnja 1997., na temelju čl. 360. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima?;

2. Ako uprave prihoda dotadašnjih općina nisu bili nositelji prava korištenja (jer nisu imale status pravnih osoba), je li takvo pravo onda moglo biti preneseno na Ministarstvo financija - Poreznu upravu na temelju čl. 25. Zakona o poreznoj upravi („Narodne novine“ 75/1993) u smislu prava korištenja kao stvarnopravnog ovlaštenja koje će pretvorbom postati pravo vlasništva nakon 1. siječnja 1997., na temelju čl. 360. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima?

Rev 559/2021

(...) odgovor na postavljena pitanja glasi: 1. „Nastavak korištenja prostorija i oprema dotadašnjih uprava društvenih prihoda iz čl. 25. Zakona o poreznoj upravi („Narodne novine“ broj 75/1993) stvarnopravno je ovlaštenje u smislu prava korištenja koje će pretvorbom postati pravo vlasništva nakon 1. siječnja 1997., na temelju čl. 360. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima. 2. Iako uprave prihoda dosadašnjih općina nisu bile nositelji prava korištenja (jer nisu imale status pravnih osoba), takvo pravo je preneseno na Ministarstvo financija - poreznu upravu na temelju čl. 25. Zakona o poreznoj upravi („Narodne novine“ broj 75/1993) u smislu prava korištenja kao stvarnopravnog ovlaštenja koje je pretvorbom postalo pravo vlasništva nakon 1. siječnja 1997., na temelju čl. 360. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima.

Čl. 165. ZVDSP u vezi s čl. 3. st. 9. Zakona o komunalnom gospodarstvu (dalje: ZKG)

**TUĐA STVAR - AKTIVNA LEGITIMACIJA ZA NAKNADU ŠTETE I KORISTI
OD UPORABE**

1.2. Revd 1287/2020

1. Da li je tužitelj aktivno legitimiran na temelju čl. 3. st. 9. Zakona o komunalnom gospodarstvu (NN 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04,

110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13, 153/13) potraživati od tuženika naknadu u smislu čl. 165. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09)?

2. Da li je tužitelj aktivno legitimiran na temelju Zaključka Grada Zagreba od 22. rujna 2016. o davanju poslova upravljanja i održavanja nekretnina u vlasništvu Grada Zagreba (Službeni list Grada Zagreba br.18 od 3. listopada 2016.) potraživati od tuženika u svoje ime i za svoj račun naknadu u smislu čl. 165. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09)?

Rev 57/2021

Bez obzira na činjenicu što predmetna nekretnina – tržnica Volovčica u zemljišnim knjigama Općinskog građanskog suda u Zagrebu nije formirana i usklađena, a odgovara dijelovima većeg broja zemljišnih čestica upisanih u k.o. Grad Zagreb, a kako je to naznačeno u Zaključku Grada Zagreba od 22. rujna 2016., time nije dovedeno u pitanje faktično vlasništvo Grada Zagreba na istoj, čiji sadržaj nesmetano izvršava niz godina, u skladu s čim je i donesen Zaključak Grada Zagreba od 22. rujna 2016. o davanju poslova upravljanja i održavanja nekretnina u vlasništvu Grada Zagreba, a kojim je uz ostalo tužitelju data na upravljanje tržnica Volovčica. Upravo stoga tužitelj kako na temelju odredbe čl. 3. st. 9. ZKG tako i Zaključka Grada Zagreba od 22. rujna 2016. je aktivno legitimiran u ovom postupku te je ovlašten potraživati od tuženika naplatu pruženih komunalnih usluga, što je sastavni dio poslova upravljanja tržnicom, a koja mu je namijenjena odredbama Zaključka Grada Zagreba 22. rujna 2016., a u vezi s čl. 165. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 48/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08 i 38/09).

Čl. 165. ZVDSP u vezi s čl. 3. st. 9. Zakona o komunalnom gospodarstvu (dalje: ZKG)

TUŽA STVAR - AKTIVNA LEGITIMACIJA ZA NAKNADU ŠTETE I KORISTI OD UPORABE

1.2.a. Revd 3080/2021

Da li je tužitelj aktivno legitimiran na temelju čl. 3. st. 9. Zakona o komunalnom gospodarstvu (NN 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13, 153/13) potraživati od tuženika naknadu u smislu čl. 165. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09)?

Da li je tužitelj aktivno legitimiran na temelju Zaključka Grada Zagreba od 22. rujna 2016. o davanju poslova upravljanja i održavanja nekretnina u vlasništvu Grada Zagreba (Službeni list Grada Zagreba br. 18 od 3. listopada 2016.) potraživati od tuženika u svoje ime i za svoj račun naknadu u smislu čl. 165. st. 1. Zakona o vlasništvu

i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09)?

Je li točka 1. Zaključka od 13. prosinca 2016. o izmjenama i dopunama Zaključka o davanju poslova upravljanja i održavanja nekretnina u vlasništvu Grada Zagreba (Službeni list Grada Zagreba broj 24 od 30. prosinca 2016.) u skladu s odredbama čl. 90. st. 4. i 5. Ustava RH?

Je li povratno djelovanje Zaključka Grada Zagreba od 22. rujna 2016. o davanju poslova upravljanja i održavanja nekretnina u vlasništvu Grada Zagreba (Službeni list Grada Zagreba br. 18 od 3. listopada 2016.) u skladu s odredbama čl. 90. st. 4. i 5. Ustava RH?

Rev 207/2022

Tužitelj je aktivno legitimiran na temelju Zaključka Grada Zagreba od 22. rujna 2016. o davanju poslova upravljanja i održavanja nekretnina u vlasništvu Grada Zagreba (Službeni list Grada Zagreba br. 18 od 3. listopada 2016.) potraživati od tuženika u svoje ime i za svoj račun naknadu u smislu čl. 165. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09).

Točka 1. Zaključka od 13. prosinca 2016. o izmjenama i dopunama Zaključka o davanju poslova upravljanja i održavanja nekretnina u vlasništvu Grada Zagreba (Službeni list Grada Zagreba broj 24 od 30. prosinca 2016.) i povratno djelovanje Zaključka Grada Zagreba od 22. rujna 2016. o davanju poslova upravljanja i održavanja nekretnina u vlasništvu Grada Zagreba (Službeni list Grada Zagreba br. 18 od 3. listopada 2016.) ne protive se odredbama čl. 90. st. 4. i 5. Ustava RH, i to iz razloga jer se ne radi o "Zakonima ili drugim propisima državnih tijela i tijela koja imaju javne ovlasti" u smislu odredaba čl. 90. st. 4. i 5. Ustava RH".

Čl. 49. st.1. Zakona o upravljanju državnom imovinom(dalje: ZUDI)

STANOVI ČIJA VRIJEDNOST NIJE UKLJUČENA U VRIJEDNOST DRUŠTVENOG KAPITALA

1.3. Revd 2462/2020

Da li vlasnik stanova u društvenom vlasništvu na kojima je postojalo stanarsko pravo, a čija vrijednost nije uključena u vrijednost društvenog kapitala u postupku pretvorbe društvenog poduzeća i koji nisu prodani nositeljima stanarskog prava na temelju Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo ("Narodne novine" broj 43/92, 69/92, 87/92, 25/93, 26/93, 48/93, 2/94, 44/94, 47/94, 58/95, 103/95, 11/96, 76/96t 111/96, 11/97, 103/97, 119/97, 68/98, 163/98, 22/99, 96/99, 120/00, 94/01, 78/02-dalje Zakon), i koji su prenijeti Fondu u stambeno komunalnom gospodarstvu, i dati u najam može biti jedinica samouprave (grada, općine)?

Rev 529/2021

Prema odredbi čl. 49. st. 1. Zakona o upravljanju državnom imovinom neprocijenjena imovina, u smislu toga zakona, su dionice u trgovačkim društvima, poslovi udjeli u

trgovačkim društvima, poslovni prostori, stanovi, potraživanja i pokretnine koje nisu u cijelosti ili u dijelu procijenjene u vrijednost društvenog kapitala društvenog poduzeća u postupku pretvorbe na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća („Narodne novine“, broj 19/91, 83/92, 94/93, 2/94, 9/95 i 118/99) odnosno koje nisu unesene u temeljni kapital trgovačkog društva u postupku privatizacije na temelju Zakona o privatizaciji („Narodne novine“, broj 21/96, 71/97, 16/98 i 73/00), a na kojoj su pravo korištenja, upravljanja i raspolaganja imala društvena poduzeća, te u pogledu kojih imovinsko pravni odnosi nisu uređeni posebnim propisom.

Prema stavku 2. istog zakonskog članka neprocijenjenom imovinom u smislu toga zakona smatraju se i stanovi koje su društvena poduzeća u postupku pretvorbe prenijela fondovima u stambenom i komunalnom gospodarstvu, koji nisu prodani nositeljima stanarskog prava na temelju Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo („Narodne novine“, broj 43/92, 69/92, 25/93, 48/93, 2/94, 4/94, 44/94, 47/94, 58/95, 11/96, 11/97, 68/98, 96/99, 120/00 i 78/02).

Prema stavku 3. istog zakonskog članka imovina u obliku dionica i poslovnih udjela u trgovačkim društvima te u obliku poslovnih prostora i stanova, koja u cijelosti nije procijenjena, vlasništvo je Republike Hrvatske, dok je imovina u obliku pokretnina i potraživanja, koja u cijelosti nije procijenjena vlasništvo Agencije.

Iz navedenih zakonskih odredbi nedvojbeno proizlazi da vlasnikom stana na kojem je pravo korištenja, raspolaganja i upravljanja imalo društveno poduzeće postaje Republika Hrvatska, ukoliko takav stan nije procijenjen u vrijednost društvenog kapitala društvenog poduzeća odnosno ukoliko nije prodan nositelju stanarskog prava, a prenijet je Fondu stambenog i komunalnog gospodarstva. Dakle, vlasnik takvog stana nije postala jedinica lokalne samouprave.

Čl. 3. i 126. st. 2. Zakona o javnim cestama (dalje: ZJC)

NEKRETNINA (JAVNA CESTA) KAO JAVNO DOBRO U OPĆOJ UPORABI

1.4. Revd 2507/2020

Je li jasan zaključak da je nekretnina (javna cesta) javno dobro u općoj uporabi ako nema podataka da je izdana pravomoćna uporabna dozvola odnosno ako nije ispitano jesu li ispunjene pretpostavke iz čl. 3. Zakona o javnim cestama, "Narodne novine" broj 180/04, 82/06, 138/06, 146/08, 152/08, 38/09, 124/09 i 153/09?

Rev 332/2021

Nižestupanjski sudovi su zaključili da je sporna nekretnina postala javna cesta tj. javno dobro u općoj uporabi, pri čemu nisu raspravili jesu li ispunjene (i koje) pretpostavke iz čl. 3. st. 5. ZC ili je taj status stekla zato što su ispunjene pretpostavke iz čl. 126. st. 2. ZC, čime su pogrešno primijenili materijalno pravo.

Čl. 47. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, u svezi čl. 49. st.1. Zakona o upravljanju državnom imovinom i čl.3. st.1. Uredbe o prestanku rada fonda u stambenom gospodarstvu

PASIVNA LEGITIMACIJA KOD SKLAPANJA UGOVORA O PRODAJI STANA IZUZETOG IZ PRETVORBE KOJI NIJE PRODAN NOSITELJIMA STANARSKOG PRAVA

1.5. Revd 1748/2020

Tko je vlasnik stana, pa time i osoba pasivno legitimirana za sklapanje ugovora o prodaji stana koji je izuzet iz pretvorbe i koji nije prodan nositeljima stanarskog prava prema Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo ("Narodne novine", broj 43/92, 69/92, 87/92, 25/93, 26/93, 48/93, 2/94, 44/94, 47/94, 58/95, 103/95, 11/96, 76/96, 111/96, 11/97, 103/97, 119/97, 68/98, 163/98, 22/99, 96/99, 120/00, 94/01 i 78/02 – dalje: ZPS)?

Rev 65/2022

Stoga je odgovor na postavljeno pravno pitanje da je nakon stupanja na snagu ZUDI vlasnik stanova koji nisu prodani nositeljima stanarskog prava prema ZPS na kojima je postojalo stanarsko pravo Republika Hrvatska, ali i dalje je pasivno legitimirana za sklapanje ugovora o prodaji stana jedinica lokalne samouprave koja je temeljem čl. 3. st. 1. Uredbe o prestanku rada fonda u stambenom gospodarstvu preuzela 1997. prava i obveze bivšeg Fonda za stambeno i komunalno gospodarstvo na njenom teritoriju.

Radi se o iznimki od općeg pravila da su vlasnici nekretnine jedino ovlašteni raspolagati nekretninom, jer se u ovakvim slučajevima radi o obveznopравnom zahtjevu koji se prosuđuje prema okolnostima i stanju u vrijeme podnošenja tužbe.

Čl. 360., 363.. 390.a ZVDSP, čl. 47. Zakona o privatizaciji

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NEKRETNINE U DRUŠTVENOM VLASNIŠTVU

1.6. Revd 2109/2022

1. Može li se pravo vlasništva nekretnine koja je bila u društvenom vlasništvu steći na temelju procjene i unosa nekretnine u kapital trgovačkog društva kao pravnog slijednika društvenog poduzeća u postupku pretvorbe poduzeća bez da je to poduzeće bilo nositelj prava korištenja takve nekretnine?

2. Mogu li se prava o zakupu smatrati istovjetnima onim pravima koje pruža pravo korištenja nekretnine u društvenom vlasništvu, odnosno može li se posjedovanjem nekretnine temeljem ugovora o zakupu steći (izvanknjižno) pravo korištenja takve

nekretnine o kojem ovisi primjena odredbi Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima o pretvorbi istog prava u pravo vlasništva?

Rev 46/2023

Da bi se steklo pravo vlasništva na nekretnini koje je bilo u režimu društvenog vlasništva, nužno je da se ispune kumulativno dvije pretpostavke na strani one osobe koja traži da se na toj nekretnini upiše njeno pravo vlasništva i to da je nekretnina unesena i procijenjena u kapital društva i da je to društvo (poduzeće) bilo nositelj prava korištenja kao elementa društvenog vlasništva, te nekretnine.

(...)

Slijedom navedenog odgovor na drugo pitanje, zbog kojeg je dopušteno izjaviti reviziju, makar s obzirom na odgovor na prvo pitanje gubi značaj u odnosu na odluku u ovom konkretnom sporu, treba odgovoriti da se prava zakupca iz ugovora o zakupu ne mogu smatrati pravima istovjetnim pravima koja pruža pravo korištenja nekretnine u društvenom vlasništvu.

To stoga što je predmet zakupa uvijek tuđa stvar, jer zakupac ne može sklopiti ugovor o zakupu sam sa sobom, time posjedovanje stvari na temelju ugovora o zakupu nema barem jedan element kakvoće posjeda iz čl. 18. ZV-a, jer se takva vrsta posjeda ne može smatrati poštenim posjedom jer zakupac zna i mora znati da posjed koji drži na temelju ugovora o zakupu mu ne daje pravo na posjed koje bi mu davalo pravo stjecanje prava vlasništva. Time zakup kao obveznopravni odnos u kojem zakupac posjeduje i koristi tuđu stvar i za nju plaća ili je obvezan plaćati naknadu ne može se izjednačiti s pravom korištenja kao jednim od elemenata društvenog vlasništva.

Čl. 6. Zakona o izvlaštenju i određivanju naknade

PRAVO NA NAKNADU ZA IZVLAŠTENJE U SLUČAJU KAD SU NA NEKRETNINI POSTAVLJENE CIJEVI MAGISTRALNOG VODOVODA

1.7. Revd 3354/2021

Da li sam čin polaganja vodova i drugih uređaja (električnih, kanalizacijskih, plinovodnih, vodovodnih, toplovodnih, telekomunikacijskih i dr.) na tuđoj nekretnini, ukoliko nije prethodno proveden formalni (upravni) postupak izvlaštenja, predstavlja faktično nepotpuno izvlaštenje za koje vlasnik zemljišta ostvaruje pravo na naknadu prema odredbama Zakona o izvlaštenju i određivanju naknade ("Narodne novine" broj 74/14, 67/17 i 98/19)?

Rev 947/2022

Kada iz rezultata postupka proizilazi da su na nekretnini tužitelja postavljene (ukopane) cijevi magistralnog vodovoda, kada iz gospodarskih razloga te javnog interesa nije opravdano uklanjanje tih cijevi te s obzirom da su te cijevi postavljene pred više od 20

godina, onda je zaključak i ovog revizijskog suda da je tuženik u konkretnom slučaju izvlašten (nepotpuno) iz svoje predmetne nekretnine, a uslijed čega nema pravo na naknadu koristi prema odredbi čl. 1120. ZOO već samo pravo na naknadu u smislu odredaba Zakona o izvlaštenju i određivanju naknada.

OBNOVA ZABILJEŽBE SPORA

Čl. 86. i 89. ZZK

1.8. Revd 3670/2021

Je li za obnovu zabilježbe spora dovoljno dokazati da je spor povodom eventualno kumuliranog tužbenog zahtjeva u tijeku ili je za dopuštenje obnove zabilježbe spora, odlučan trenutak pokretanja parnice povodom eventualno kumuliranog tužbenog zahtjeva, stanje parnice i stanje zemljišne knjige u tom trenutku?

Može li se temeljem postavljenog eventualno kumuliranog tužbenog zahtjeva u parnici, u zemljišnoj knjizi dopustiti obnova zabilježbe spora koji u času dopuštanja prvobitne zabilježbe spora još nije niti bio postavljen u parnici čija se zabilježba obnavlja?

Rev 1062/2022

Za obnovu zabilježbe spora u smislu odredbe čl. 89.st.2. ZZK dovoljno je da se spor još uvijek vodi, da je još uvijek u tijeku neovisno o tome vodi li se i dalje po u tužbi prvotno postavljenom zahtjevu ili samo po naknadno proširenom eventualno kumuliranom zahtjevu.

Čl. 102. i 131. Zakona o cestama

NEKRETRNINA IMA STATUS NERAZVRSTANE CESTE NEOVISNO O TOME TKO JE UPISAN KAO VLASNIK NEKRETNINE NA KOJOJ JE SAGRAĐENA

1.9. Revd 37/2021

Je li nekretnina koja je u zemljišnim knjigama označena kao "put", a u katastarskom operatu se vodi kao ulica sa nazivom i određenim kućnim brojevima, u odnosu na koju je izdana pravomoćna uporabna dozvola za izgradnju prometnice za potrebe zone stanovanja, a u prostornom planu – detaljni plan uređenja nekretnina je predviđena kao javna namjena – prometnica, ima pravni status nerazvrstane ceste, neovisno o tome tko je na nekretninama na kojima je ista izgrađena upisan kao vlasnik u zemljišnim knjigama?

Rev 457/2021

Prema shvaćanju ovog suda, a odgovarajući na postavljeno revizijsko pitanje, ističe se da primjenom navedene odredbe ZC/11, nekretnina koja je u zemljišnim knjigama označena kao „put“, a u katastarskom operatu se vodi kao ulica sa nazivom i određenim kućnim brojevima, u odnosu na koju je izdana pravomoćna uporabna dozvola za izgradnju prometnice za potrebe zone stanovanja, a u prostornom planu - detaljni plan uređenja nekretnina je predviđena kao javna namjena - prometnica, ima pravni status nerazvrstane ceste, neovisno o tome tko je na nekretninama na kojima je ista izgrađena upisan kao vlasnik u zemljišnim knjigama.

Čl. 86. do 89. ZZK

PRETPOSTAVKE ZA ZABILJEŽBU SPORA

1.10. Revd 4032/2022

Postoje li pretpostavke za zabilježbu spora (čl. 86. do 89. Zakona o zemljišnim knjigama, "Narodne novine", broj 63/19 – dalje: ZZK) pokrenutog tužbom s tužbenim zahtjevom kojim se traži nalaganje tuženiku sklopiti ugovor o kupoprodaji nekretnine (koji ugovor sadrži, između ostalog, i klauzulu intabulandi?)

Rev 710/2023

Ne postoje pretpostavke za zabilježbu spora u smislu čl. 86. do 89. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 69/2019) pokrenutog tužbom s tužbenim zahtjevom kojim se traži nalaganje tuženiku sklopiti ugovor o kupoprodaji nekretnine, čak i ako bi taj ugovor sadržavao, između ostalog, i klauzulu intabulandi.

Čl. 84. st.3. OZ

UKNJIŽBA PRAVA PRVOKUPA NAKON ZABILJEŽBE OVRHE

1.11. Revd 4253/2022

Predstavlja li upis prava prvokupa na nekretnini u zemljišnim knjigama nedopušten upis u odnosu na čl. 84. st. 3. Ovršnog zakona?

Rev 341/2023

Upis prava prvokupa na nekretnini u zemljišnim knjigama ne predstavlja nedopušten upis u smislu čl. 84. st. 3. Ovršnog zakona.

Čl. 1., čl. 12. st. 4. Zakona o saniranju posljedica katastrofe na području Vukovarsko-srijemske županije

Čl. 2. Zakona o prebivalištu

ZAKONSKE PRETPOSTAVKE ZA STJECANJE PRAVA NA OBNOVU STAMBENE ZGRADE

1.12. Revd 1143/2022

Može li prijavljeno prebivalište ili boravište, bez da vlasnik ili srodnik vlasnika stanuje u stambenoj zgradi na adresi prebivališta ili boravišta, odnosno da budu ispunjene pretpostavke prebivališta ili boravišta prema Zakonu o prebivalištu ("Narodne novine", broj 144/12 i 158/13), biti dovoljno pravno relevantna činjenica, odnosno zakonska pretpostavka za obnovu stambene zgrade kako to propisuje čl. 12. st. 4. Zakona o saniranju posljedica katastrofe na području Vukovarsko-srijemske županije ("Narodne novine", broj 77/14)?

[Rev 1214/2022](#)

Ne može prijavljeno prebivalište ili boravište, bez da vlasnik ili srodnik vlasnika stanuje u stambenoj zgradi na adresi prebivališta ili boravišta, odnosno kada su ispunjene pretpostavke prebivališta ili boravišta prema Zakonu o prebivalištu ("Narodne novine", broj 144/12 i 158/13), biti dovoljno pravno relevantna činjenica, odnosno zakonska pretpostavka za obnovu stambene zgrade kako to propisuje čl. 12. st. 4. Zakona o saniranju posljedica katastrofe na području Vukovarsko-srijemske županije ("Narodne novine", broj 77/14).

vidi i **[Rev 35/2024](#)**

Zakon o saniranju posljedica katastrofe na području Vukovarsko-srijemske županije

PRAVO NA OBNOVU STAMBENE ZGRADE – PRAVO TUŽITELJA NA SUDSKU ZAŠTITU

1.12.a Revd 831/2023

Imaju li tužitelji pravo da parnični sud meritorno odluči u njihovom predmetu u kojem su podnijeli tužbu radi utvrđenja prava na obnovu odnosno drugih prava koja proizlaze iz Zakona o saniranju posljedica katastrofe na području Vukovarsko-srijemske županije (NN br. 77/14), prije nego što je Vrhovni sud Republike Hrvatske zauzeo pravno shvaćanje u rješenju posl.br. Rev-210/17-2 od 20. studenog 2018.?

Rev 762/2023

Međutim, u tužiteljevom predmetu to je postalo jasno tek dvije godine nakon što je podnio tužbu. Dakle, na retroaktivnom primjenom pravnog stajališta Vrhovnog suda, kojim je definirano pravno sredstvo u postupcima obnove, povrijeđeno je tužiteljevo ustavno pravo na pravično suđenje odnosno na pristup sudu, što je Ustavni sud Republike Hrvatske razmatrao i utvrdio u više svojih odluka (vidi U-III-3515/2021 od 11. studenoga 2021). Naime, potrebno je osigurati da tužitelj ne ostane bez sudske zaštite u konkretnom predmetu, posebno imajući u vidu da su redovni sudovi u niz pravno istovjetnih predmeta donijeli meritorne odluke pa čak i nakon donošenja pravnog shvaćanja Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 20. studenoga 2018.

Čl.254. Zakona o vodama u vezi čl. 128. ZZK

PRETPOSTAVKE ZA UKNJIŽBU JAVOG VODNOG DOBRA

1.13. Revd 1400/2022

Da li su ispunjene pretpostavke za uknjižbu javnog vodnog dobra u vlasništvu Republike Hrvatske sukladno odredbi čl. 254. Zakona o vodama za nekretninu u zemljišnoj knjizi označenu kao "oranica i voćnjak" koja u naravi predstavlja jarak koji spaja dva javna vodna dobra (dva potoka), te je neophodna za funkcioniranje odvodnje i kao takva se nalazi u evidenciji vodnog dobra Hrvatskih voda i u pravnom je režimu javnog vodnog dobra, te je u posjedu Hrvatskih voda i njezinih pravnih prednika više od 10 godina prije stupanja na snagu Zakona o vodama ("Narodne novine", broj: 153/09, 63/11, 130/11, 56/13, 14/14 i 46/18) i poslije stupanja na snagu Zakona o vodama?

Rev 1001/2022

Primjenom citiranih zakonskih odredbi, odgovor na pravno pitanje za koje je dopuštena revizije jest da su ispunjene pretpostavke za uknjižbu javnog vodnog dobra u vlasništvu Republike Hrvatske, na temelju čl. 254. ZOV/09, na nekretnini koja je u zemljišnoj knjizi označenu kao "oranica i voćnjak", ako se radi o nekretnini koja je prema potvrdi Hrvatskih voda u pravnom režimu javnog vodnog dobra, te je prema potvrdi tijela nadležnog za katastar nekretnina u posjedu Hrvatskih voda i njezinih pravnih prednika najmanje 10 godina do dana stupanja na snagu ZOV/09, time što je nadležno državno odvjetništvo uz prijedlog za uknjižbu, dužno dostaviti navedene potvrde.

Čl. 81.st.1. ZZK

ZABILJEŽBA TUŽBE

1.14. Revd 3720/2020

Je li u smislu čl. 81. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“ broj 91/96, 55/13) odnosno čl. 86. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“ broj 63/19) dopuštena zabilježba spora na temelju tužbe sa zahtjevom na sklapanje ugovora o kupoprodaji nekretnine?

Rev 589/2023

U smislu čl. 81. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 91/96, 55/13) odnosno čl. 86. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 63/19) nije dopuštena zabilježba spora na temelju tužbe sa zahtjevom na sklapanje ugovora o kupoprodaji nekretnine.

Čl. 30. st.4., čl. 81., čl. 82.st.1.ZZK

UPIS ZABILJEŽBE UPRAVNOG POSTUPKA KADA ZEMLJIŠNOKNJIŽNI VLASNICI NE SUDJELUJU U UPRAVNOM POSTUPKU

1.15. Revd 785/2020

Je li okolnost da je nekretnina koja je predmet upravnog postupka prema odredbama Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine ("Narodne novine", broj 92/96, 92/99 i dr. – dalje: ZN), upisana u zemljišne knjige kao vlasništvo osoba koje ne sudjeluju u upravnom postupku, zapreka za upis zabilježbe istog upravnog postupka u zemljišne knjige, te na koji način se u toj situaciji primjenjuje odredba čl. 40. Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98 i dr. – dalje: ZZK)?

Rev 667/2022

odgovor na postavljeno pitanje iz prijedloga za dopuštenje revizije je taj da ne postoji zapreka za upis zabilježbe vođenja upravnog postupka na nekretninama koje su predmet upravnog postupka (prema odredbama ZON), neovisno o tome što su kao vlasnici tih nekretnina u zemljišnim knjigama upisane osobe koje ne sudjeluju u tom upravnom postupku.

Čl. 90. st.1. ZZK u vezi čl. 186.a. ZPP

ZABILJEŽBA POKRETANJA POSTUPKA I ZAHTJEV ZA MIRNO RJEŠENJE SPORA

1.16. Revd 3290/2023

Je li postupak mirnog rješenja spora u nadležnom državnom odvjetništvu, pokrenut podnošenjem zahtjeva za mirno rješenje spora iz članka 186.a ZPP glede knjižnog prava, predstavlja postupak pokrenut pred sudom ili upravnim tijelom u kojem bi se mogao odrediti upis u zemljišne knjige, a za koji se ne može upisati zabilježba spora, u smislu odredbe članka 90. stavka 1. ZZK?

Rev 523/2024

Po ocjeni ovog suda imajući u vidu da je podnošenje zahtjeva suprotnoj stranci za mirno rješenje spora procesna pretpostavka da bi se kasnije pokrenuo parnični postupak koji bi mogao rezultirati upisom u zemljišne knjige, slijedom čega činjenicu poduzimanja te procesne radnje predviđene čl. 186.a. ZPP-a treba smatrati aktom kojim se pokreće postupak pred sudom, jer bez te procesne radnje niti ne može doći do vođenja parnice, pa se mora smatrati njenim sastavnim dijelom, ovaj sud izražava pravno shvaćanje da i pokretanje postupka za mirno rješenje spora ulazi u okvir podnesaka kojima se pokreće postupak pred sudom, zbog čega bi, ako su ispunjene sve ostale pretpostavke za upis zabilježbe predviđene čl. 90. ZZK upis pokretanja postupka za mirno rješenje spora zemljišnoknjižni sud trebao dozvoliti.

OSNOVA ZA STJECANJE VLASNIŠTVA ODLUKA SUDA U IZVANPARNIČNOM POSTUPKU

1.17. Revd 1376/2023

1. Ima li odluka (rješenje) zemljišnoknjižnog suda donesena u zemljišnoknjižnom ispravnom postupku, koja je donesena na zapisniku sa ročišta na kojem su se stranke sporazumijele o isplati naknade (cijene) za upis prava vlasništva nad nekretninom prijenosom sa jedne stranke tog postupka na drugu, pravnu narav procesne odluke zemljišnoknjižnog suda o upisu prava vlasništva temeljem pravnog posla - ugovora sklopljenog pred sudom ili ima značajke meritorne (konstitutivne) sudske odluke donesene u izvanparničnom postupku temeljem suglasnosti stranaka kojom se stječe pravo vlasništva nad nekretninom?

2. Ima li izražaj (očitovanje) volje sudionika zemljišnoknjižnog ispravnog postupka dan na zapisnik pred zemljišnoknjižnim sudom kojim jedna strana prenosi svoje pravo vlasništva nad određenom nekretninom na drugoga sudionika, uz uvjet prethodne isplate utvrđene cijene (naknade), karakter pravnog posla-ugovora o kupoprodaji sklopljenog pred sudom?

3. Je li, u sustavu društvenog vlasništva nad nekretninama, kao i glede nekretnina upisanih u zemljišnoj knjizi kao društveno vlasništvo i nakon 08. listopada 1991. godine,

a prije stupanja na snagu Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, općinama, kao društvenopolitičkim zajednicama i kasnije kao jedinicama lokalne samouprave i uprave, bilo dopušteno raspolagati građevinskim zemljištem u društvenom vlasništvu ili u njihovu pretvorenom vlasništvu bez provedbe javnog natječaja?

Rev 1164/2023

Po ocjeni ovog suda, u situaciji kad već postoji faktično stanje koje je različito od zemljišnoknjižnog, kad nositelj knjižnog prava ujedno nije i posjednik, te konkretno, jedinica lokalne samouprave po provedenom natječaju zemljište koje je predmet natječaja ne bi mogla predati u posjed osobi kojoj bi zemljište bilo dodijeljeno, unatoč sporazumu stranaka da se faktično stanje prizna uz određenu naknadu, nije riječ o pravnom poslu, već je osnova za stjecanje vlasništva odluka suda donesena u izvanparničnom z. k. ispravnom postupku.

Čl. 361.st.1. ZVDSP

***PRETVORBA PRAVA KORIŠTENJA NEIZGRAĐENOG GRAĐEVINSKOG
ZEMLJIŠTA (PRESTANAK DRUŠTVENOG VLASNIŠTVA NA
NEIZGRAĐENOM GRAĐEVINSKOM ZEMLJIŠTU)***

1.18. Revd 991/2023

Je li društveno vlasništvo ukinuto stupanjem na snagu Ustava Republike Hrvatske (NN 56/90 od 22. prosinca 1990.), objavom Ustavnog zakona o provedbi Ustava Republike Hrvatske ili stupanjem na snagu Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96 od 1. siječnja 1997.) ili upisima brisanja društvenog i uknjižbe vlasništva u zemljišnoj knjizi?

Rev 946/2024

U datoj situaciji prvenstveno treba uzeti u obzir odredbu čl. 361. st. 1. ZVDSP prema kojoj pravo korištenja neizgrađenog građevinskog zemljišta u društvenom vlasništvu koje nije prestalo do donošenja toga Zakona pretvara se njegovim stupanjem na snagu u pravo vlasništva dotadašnjeg nositelja toga prava ili njegova pravnog sljednika. Dakle, ukoliko bi na predmetnom zemljištu prethodno postojalo pravo korištenja, a društveno vlasništvo nad tim zemljištem ne bi prestalo do donošenja ZVDSP (stupio na snagu 1. siječnja 1997.), onda bi društveno vlasništvo na predmetnoj nekretnini prestalo samim stupanjem na snagu ZVDSP.

Čl. 3. st. 2. i st. 3., čl. 4. st.1. i 4., čl. 5.st.5. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama

OSNOVA ZA UPIS POMORSKOG DOBRA U ZEMLJIŠNE KNJIGE

1.19. Revd 189/2024

1.Ako zemljišnoknjižno stanje upućuje da se radi o pomorskom dobru, polazeći od načela potpunosti i istinitosti je li moguće, po prijedlogu zainteresirane osobe, upis pomorskog dobra u zemljišnoj knjizi temeljem neposredne primjene zakona koji nekretninu takve namjene (kulture) jasno definira kao pomorsko dobro?

2.Predstavlja li rješenje o utvrđenju granice pomorskog dobra nadležnog tijela donijeto u upravnom postupku i potom izrađena parcelacija nekretnine sukladno tom rješenju jedinu i isključivu osnovu za upis pomorskog dobra?

Rev 1089/2024

Kako je zemljišnoknjižni postupak strogo formalni postupak, kako su odredbe ZPDML kojima je određeno što čini pomorsko dobro (čl. 3. st. 2. i st. 3., čl. 4. st.1.) generalne prirode, uz moguće izuzetke (čl. 4. st. 4.), kada je čl. 14. st. 1. toga Zakona određeno da granicu pomorskog dobra utvrđuje Povjerenstvo za granice Ministarstva, a da je protiv tog rješenja dopuštena žalba (čl. 14. st. 6.), te kada je čl. 15. st. 2. istog Zakona određeno da je Ministarstvo dužno dostavljati Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske rješenje o određivanju granice pomorskog dobra radi upisa u zemljišne knjige, za zaključiti je da bez pravomoćnog rješenja Povjerenstva za granice Ministarstva nadležnog za poslove pomorstva o utvrđenju granice pomorskog dobra (kojemu prethodi izrada geodetskog elaborata - čl. 5. Pravilnika – uz moguću diobu ili osnivanje novih katastarskih čestica - čl.6. Pravilnika), nije dopušten upis u zemljišnu knjigu određene čest. zemljišta kao pomorskog dobra. Ovo niti u situaciji kada je određena čest. zemljišta u zemljišnoj knjizi upisana kao javno dobro. Naime, svako javno dobro (javno dobro u općoj uporabi ili javno dobro u javnoj uporabi – koje je u vlasničkom režimu - čl. 35. st. 4. i st. 5. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/16, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 152/14) ne moraju po svojoj prirodi predstavljati (činiti) pomorsko dobro (koje je izvan vlasničkog režima) - čl. 5. st. 2. ZPDML.

Čl. 95. st. 1. i st. 2., čl.120. st.1., čl. 123. st.1. ZZK

**PRAVO NOSITELJA PRAVA VLASNIŠTVA U KNJIZI POLOŽENIH
UGOVORA - STATUS STRANKE U ZEMLJIŠNOKNJIZNOM POSTUPKU -
MOŽE IZJAVITI PRAVNI LIJEK U ZEMLJIŠNOKNJIZNOM POSTUPKU**

1.20. Revd 2877/2023

1. Je li nositelj prava vlasništva upisanog u knjizi položenih ugovora stranka u smislu čl. 123. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama odnosno može li izjaviti pravni lijek u zemljišnoknjižnom postupku u kojem se odlučuje o upisu prava vlasništva u odnosu na zemljište na kojem se nalazi zgrada u kojoj je njegov stan koji je upisan u knjigu položenih ugovora?

2. Može li sud koji odlučuje o žalbi u zemljišnoknjižnom postupku odstupiti od odredbe čl. 123. st. 4. Zakona o zemljišnim knjigama te donijeti odluku sukladno činjeničnom i pravnom stanju nastalom nakon zaprimanja zemljišnoknjižnog prijedloga?

Rev 821/2024

U konkretnom slučaju, revident je osoba koja je upisana kao nositelj prava vlasništva stana kao posebnog dijela nekretnine u knjizi položenih ugovora, koja je podnijela prijedlog radi povezivanja zemljišne knjige i knjige položenih ugovora, o kojem u trenutku donošenja rješenja broj Z- od 16. siječnja 2020. na temelju kojeg je izvršena uknjižba prava vlasništva predlagateljice Republike Hrvatske, još nije bilo odlučeno. Pravo vlasništva posebnog dijela nekretnine upisano u knjizi položenih ugovora predstavlja takvo pravo koje može biti predmet zemljišnoknjižnog upisa (koje se upisuje sukladno odredbama Pravilnika o povezivanju zemljišne knjige i knjige položenih ugovora i upisu vlasništva posebnog dijela nekretnine (etažnog vlasništva) - „Narodne novine“, broj 121/13, 61/18 i 63/19), koje će, nakon upisa u zemljišne knjige, biti neodvojivo povezano s odgovarajućim suvlasničkim dijelom nekretnine na kojoj je uspostavljeno etažno vlasništvo. Slijedom navedenog, revident osnovano prigovara da zemljišnoknjižni upisi koji se odnose na zemljište na kojem se nalazi zgrada u kojoj su stanovi upisani u knjizi položenih ugovora (u konkretnom slučaju, upis prava vlasništva predlagateljice Republike Hrvatske na čitavoj nekretnini upisanoj u zk.ul. k.o. T.) imaju neposredan utjecaj na njegovo pravo vlasništva stana kao posebnog dijela, upisanog u knjizi položenih ugovora, te mu stoga pripada status stranke u zemljišnoknjižnom postupku u kojem se odlučuje u upisu prava vlasništva u odnosu na zemljište na kojem se zgrada nalazi smislu odredbe čl. 123. st. 1. ZZK i mogućnost podnošenja pravnog lijeka (što ujedno predstavlja odgovor na prvo postavljeno pitanje).

Glede drugog pitanja u reviziji, valja reći da već iz same odredbe čl. 123. st. 4. ZZK proizlazi da sud odlučuje o prigovoru i o žalbi na temelju činjeničnog i pravnog stanja kakvo je bilo u trenutku kad je zemljišnoknjižni prijedlog stigao zemljišnoknjižnom sudu. Drugostupanjski sud je pri donošenju odluke o revidentovom prigovoru povrede načela prvenstvenog reda, pošavši od činjeničnog stanja kakvo je bilo u trenutku kada je prvostupanjski sud odlučivao o prigovoru revidenta protiv rješenja

broj Z- od 16. siječnja 2020. (u kojem trenutku je bila donesena nepravomoćna odluka o revidentovom prijedlogu za povezivanje zemljišne knjige i knjige položenih ugovora), nepravilno primijenio navedenu zakonsku odredbu.

Čl. 197., čl. 186.a. ZZK, čl. 130.st.1. ZVDSP

VEZANOST RJEŠENJEM U POSTUPKU OBNOVE ZEMLJIŠNE KNJIGE U POSTUPKU RADI UTVRĐENJA PRAVA VLASNIŠTA

1.21. Revd 613/2023

Veže li rješenje doneseno u završenom postupku obnove zemljišne knjige stranke koje su u njemu sudjelovale, a nisu protiv rješenja izjavile prigovor ili podnijele tužbe za ispravak u smislu čl. 197. Zakona o zemljišnim knjigama te je li propuštanje ulaganja pravnog lijeka od utjecaja na osnovanost tužbenog zahtjeva koji se temelji na identičnom činjeničnom stanju?

Rev 65/2024

Obzirom je u konkretnom slučaju, prema činjeničnom utvrđenju nižestupanijskih sudova, tužitelj podnio predmetnu tužbu prije završetka postupka obnove zemljišne knjige, nakon što je sastavljen zapisnik kod zemljišnoknjižnog odjela, odnosno prije nego je objavljen oglas o otvaranju ispravnog postupka glede novoformirane zemljišne knjige. U takvoj procesnoj situaciji očito je da je tužitelj podnio tužbu radi utvrđenja prava vlasništva prije otvaranja ispravnog postupka, pa sama činjenica da isti nije tu tužbu podnio kasnije, po otvaranju ispravnog postupka, ne znači da bi tužba tužitelja bila nedopuštena, odnosno da bi tužitelja vezalo rješenje doneseno u postupku obnove zemljišne knjige. Naime, tužitelj je u svrhu zaštite svog prava vlasništva podnio tužbu tijekom postupka obnove, što se mora smatrati da isti nije suglasan sa stanjem zemljišne knjige kakvo je utvrđeno u postupku obnove zemljišne knjige. Stoga u takvoj procesnoj situaciji propuštanje ulaganja prigovora nema utjecaja na osnovanost tužbenog zahtjeva koji se temelji na identičnom činjeničnom stanju.

Čl. 103. st. 1. i čl. 114. st. 1. ZVDSP u vezi čl. 101. st. 1. i 2. ZC

ODLUKA O OBNOVI MEĐE NIJE TEMELJ ZA STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA

1.22. Revd 2894/2022

Dolazi li u postupku radi uređenja međe do stjecanja kakvog stvarnog prava na nekretninama između kojih se uređuje međa?

Rev 186/2023

Odluka suda o obnovi ili ispravljanju međe donesena u postupku iz čl. 103. st. 1. ZVDSP, nije pravni temelj za stjecanje prava vlasništva u smislu odluke suda iz čl. 114. st. 1. ZVDSP. Ovo stoga što se odlukom suda o obnovi ili ispravljanju međe tek uređuje međa između dvije nekretnine. Stoga u tom pravcu niti ne postoji zapreka da se u sudskom postupku iz čl. 103. ZVDSP uredi međa između predmetnih nekretnina.

Čl. 103.st. 3. i 4. ZVDSP

OBNOVA MEĐE

1.23. Revd 2099/2022

Može li se smatrati da su nastupili pravni učinci rješenja o uređenju međe u smislu čl. 103. st. 5. Zakona o vlasništvu, ukoliko sud na licu mjesta propusti označiti predmetnu među međašnim znakovima u smislu čl. 103. st. 4. i st. 5. Zakona o vlasništvu, odnosno je li dovoljno za nastanak tih učinaka da sud na licu mjesta međašni pravac samo rukom pokaže prema skici mjerničkog vještaka?

Rev 1198/2022

U odluci ovog suda broj Rev-2521/17-2 od 13. ožujka 2019., na koju se predlagatelj poziva u reviziji izraženo je sljedeće pravno shvaćanje:

„I prema ocjeni revizijskog suda, a imajući na umu odredbe čl. 103. st. 4. i 5. ZVDSP, sud ne može urediti među samo prema skici sudskog vještaka, a bez da na licu mjesta među označi međašnim znakovima. Naime, bez označavanja međe međašnim znakovima kako bi se jasno označile granice između susjednih nekretnina, ne nastaju ni pravni učinci rješenja o uređenju međa iz odredbe čl. 103. st. 5. ZVDSP prema kojoj se od trenutka kad je sud označio među međašnim znakovima smatra da postoji vlasništvo do te međe, a tko tvrdi suprotno, treba to dokazati.

Čl. 90. ZZK u vezi čl. 103. ZVDSP

ZABILJEŽBA SPORA I POKRTANJE POSTUPKA ZA UREĐENJE MEĐE

1.24. Revd 3684/2023

Može li se zabilježba pokretanja postupka opravdati svrhom vidljivosti trećim osobama postojanja izvanparničnog postupka za uređenje međe?

Rev 1332/2024

Zabilježba pokretanja postupka ne može se opravdati samo svrhom vidljivosti trećim osobama postojanja izvanparničnog postupka za uređenje međe, s obzirom da se

odlukom u tom postupku ne nalaže nikakav upis u zemljišne knjige, a što predstavlja bitan zakonski preduvjet da bi se dopustila tražena zabilježba.

čl. 197. ZZK

RJEŠENJE DONESENO U POSTPKU OBNOVE ZEMLJIŠNE KNJIGE VEŽE STRANKE KOJE NISU PODNIJELE PRIGOVOR

1.25. Revd 1384/2024

Da li se sukladno zaključku Vrhovnog suda Republike Hrvatske, broj Su-IV-246/2015 od 17. rujna 2015., prema kojem rješenje doneseno u završenom postupku obnove zemljišne knjige veže sve stranke koje su sudjelovale u tom postupku, a nisu protiv rješenja izjavile prigovor ili podnijele tužbu za ispravak u smislu čl. 197. ZZK, od stranke zahtjeva kumulativno ispunjenje oba uvjeta, dakle i podnošenje prigovora te nakon odbijanja prigovora podnošenje tužbe za ispravak ili je dovoljno ispunjenje samo jednog od tih uvjeta kako stranku ne bi vezalo rješenje u postupku obnove?

Rev 1498/2024

Prema pravnom shvaćanju ovog suda izraženog u odlukama broj Rev-1981/2018-2 od 19. listopada 2022., Rev-919/2018 od 1. veljače 2023. i Rev-998/2016-2 od 10. travnja 2024., rješenje doneseno u postupku preoblikovanja zemljišne knjige, veže sve stranke koje su sudjelovale u tom postupku, a nisu protiv rješenja izjavile prigovor ili podnijele tužbu za ispravak, u smislu odredbe čl. 197. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13 - dalje: ZZK/96), pa kada se tužba temelji na identičnom činjeničnom stanju tužbeni zahtjev valja odbiti. U situaciji kada se tužba temelji na drugačijem činjeničnom stanju uspjeh tužitelja ovisi o tome je li ili nije, dokazao tužbenu osnovu.

Dakle, imajući sve rečeno u vidu, pa i do sada izraženo pravno shvaćanje ovog suda izraženo u naprijed navedenim odlukama, ako je stranka podnijela prigovor protiv rješenja donesenog u završenom postupku obnove zemljišne stranka se može pozivati na okolnost da je rješenje o obnovi zemljišne knjige ne veže.

Čl. 56. st. 7. ZUDI, čl. 27. ZTZ

NEPROCIJENJENA IMOVINA U POSTUPKU PRETVORBE I PRIVATIZACIJE

1.26. Revd 4078/2022

Da li je sud pravilno primijenio materijalno pravo kada odluku o utvrđenju prava vlasništva nekretnine (turističkog zemljišta) temeljem odredbi Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije (dalje: Zakona o turističkom zemljištu) nije utemeljio na podatku o

prostorno planskoj namjeni nekretnine na dan stupanja na snagu cit. zakona 01.08.2010. godine (T1 ugostiteljsko turistička namjena – hoteli), već na podatku o promijenjenoj namjeni nekretnine (R1 – sportsko rekreacijski centar), koja namjena je nastala nakon 01.08.2010. godine?

Rev 954/2023

Polazeći od činjeničnih okolnosti konkretnog slučaja prema kojima proizlazi da se na dan stupanja na snagu ZTZ na nekretnini za koju se traži isplata vrijednosti u skladu sa čl. 56. st. 7. ZUDI nalazio (a i sada se nalazi) dio tribine nogometnog igrališta, a trgovačko društvo i jedinica lokalne samouprave nisu podnijeli zahtjev iz čl. 27. ZTZ za utvrđivanjem oblika i površine tog preostalog dijela nekretnine i formiranjem nove čestice, nižestupanjski sudovi su pravilnom primjenom čl. 28. st. 3. ZTZ u svezi sa čl. 370.a ZVDSP te čl. 56. st. 7. ZUDI prihvatili tužbeni zahtjev tužiteljice. Stoga su sudovi prilikom donošenja odluke pravilnom primjenom čl. 2. a nastavno i čl. 23. ZTZ utvrdili da je nekretnina za koju tužiteljica u ovom postupku traži isplatu tržišne vrijednosti neprocijenjene imovine u postupku pretvorbe vlasništvo tužiteljice a ne jedinice lokalne samouprave.

Čl. 38. i 39. Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta u vezi čl. 3. i 7. Zakona o građevinskom zemljištu, čl. 58. Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta

PRESTANAK PRAVA KORIŠTENJA GRAĐEVINSKOG ZEMLJIŠTA U DRUŠTVENOM VLASNIŠTVU

1.27. Revd 3779/2020

1. Jesu li općine u SFRJ ex lege stekle pravo korištenja građevinskog zemljišta 16. travnja 1973. stupanjem na snagu Zakona o prostornom uređenju i korištenju građevinskog zemljišta ("Narodne novine" 14/73, 15/79 i 54/80) te jesu li tada uknjiženi ovlaštenici i nositelji izgubili pravo korištenja zemljišta u društvenom vlasništvu, a koje je pravo bilo upisano na temelju odredbi čl. 38. i 39. Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta ("Službeni list" 52/58)?
2. Primjenjuje li se na prestanak prava korištenja građevinskog zemljišta u društvenom vlasništvu, u odnosu na uknjižene ovlaštenike prava na temelju odredbi čl. 38. i 39. Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta (Službeni list 52/58), odredba čl. 130. Zakona o prostornom uređenju i korištenju građevinskog zemljišta ("Narodne novine" 14/73, 15/79 i 54/80)?

Rev 1135/2021

Općine u SFRJ nisu stekle ex lege korištenje građevinskog zemljišta 16. travnja 1973. stupanjem na snagu Zakona o prostornom uređenju i korištenju građevinskog zemljišta i uknjiženi ovlaštenici nositelji tog prava nisu izgubili pravo korištenja zemljišta u društvenom vlasništvu, a koje je pravo bilo upisano na temelju odredbe čl. 38. i 39.

Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta. Za prestanak prava korištenja građevinskog zemljišta u društvenom vlasništvu u odnosu na uknjižene ovlaštenike prava na temelju odredbi čl. 38. i 39. Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta primjenjuju se navedene odredbe čl. 38. i 39. Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta, a ne odredbe čl. 130. Zakona o prostornom uređenju i korištenju građevinskog zemljišta.

Čl. 16.st.1. ZOVO u vezi čl. 160. i 161. Zakona o prostornom uređenju

RAZVRGNUĆE SUVLASNIČKE ZAJEDNICE NA NEIZGRAĐENOM GRAĐEVINSKOM ZEMLJIŠTU GEOMETRIJSKOM DIOBOM

1.28. Revd 200/2023

Da li je prilikom razvrgnuća suvlasništva nekretnine koja ima svojstvo izgrađenog građevinskog zemljišta, u slučaju kada o načinu razvrgnuća između suvlasnika nije postignut dogovor, dopuštena geometrijska dioba takvog izgrađenog građevinskog zemljišta na način da će jedan dio zemljišta zadržati svojstvo izgrađenog građevinskog zemljišta, a drugi dio će zbog nedostatne površine izgubiti to svojstvo?

Da li je prilikom razvrgnuća suvlasništva nekretnine koja ima svojstvo izgrađenog građevinskog zemljišta, u slučaju kada o načinu razvrgnuća između suvlasnika nije postignut dogovor, dopuštena geometrijska dioba takvog izgrađenog građevinskog zemljišta koja nije u skladu s aktima nadležnog tijela koji uređuju parcelaciju građevinskog zemljišta iz članka 161. stavka 1. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ broj 153/13., 65/17., 114/18., 39/19. i 98/19.)?

Rev 215/2024

U ovom konkretnom predmetu tužiteljica je tužbom tražila utvrđenje prava suvlasništva i fizičku (geometrijsku) diobu zemljišta te je u ranijem tijeku postupka donesena pravomoćna sudska odluka o utvrđivanju prava vlasništva odnosno suvlasništva tužiteljice. Stoga su ispunjeni uvjeti iz čl. 161. st. 1. toč. 3. ZPU koji propisuje mogućnost provođenja parcelacije neizgrađenog građevinskog zemljišta sudsom odlukom o utvrđivanju prava vlasništva zemljišta i pored obveze usklađenosti s aktima i planovima iz članka 160. stavka 1. ZPU, jer je dioba zemljišta (parcelacija) u ovom predmetu samo nastavak sudskog postupka za utvrđenje prava vlasništva.

Suprotno utvrđenju u ovom sporu da je riječ o neizgrađenom građevinskom zemljištu, u pitanjima za koje je dopuštena revizija polazi se od toga da je riječ o izgrađenom građevinskom zemljištu pa od odgovora na postavljena pitanja ne ovisi ishod spora, jer odgovor na postavljena pitanja ne utječe na pravilnost odluke kojom je odlučeno o razvrgnuću suvlasništva neizgrađenog građevinskog zemljišta. Stoga ovaj sud nije našao potrebnim posebno odgovarati na postavljena pitanja kada oovori na ta pitanja ne utječu na odluku u ovoj pravnoj stvari.

2. POSJED

Čl. 22. st. 2. ZVDSP

KAD NEMA USPOSTAVE PRIJAŠNJEG STANJA

2.1. Revd 3590/2020

Može li se odlukom suda pružiti posjedovna zaštita koja se sastoji samo u utvrđenju čina smetanja posjeda i zabrane svakog takvog ili budućeg smetanja ili pružanju posjedovne zaštite nema mjesta ako se pored ova dva elementa ne može naložiti i uspostava ranijeg posjedovnog stanja?

Rev 520/2021

U rješenju broj Rev 672/09-2 od 1. lipnja 2011. Vrhovni sud Republike Hrvatske je odlučujući u parnici zbog smetanja posjeda, uz ostalo izrazio pravno shvaćanje da pored elemenata koji u svakom slučaju mora biti ispunjen da bi se pružila posjedovna zaštita, a to je tražiti utvrđenje čina smetanja, preostala dva elementa ne moraju biti kumulativno ispunjena da bi posjednik imao pravo na posjedovnu zaštitu, već je dovoljno za postojanje osnovanog prava na posjedovnu zaštitu, pod uvjetom da su ispunjeni opći uvjeti za pružanje posjedovne zaštite iz čl. 22. st. 2. ZVDSP (posljednji mirni posjed i nastalo smetanje) da je ostvaren uvjet zabrane tuženiku svakog daljnjeg ili sličnog smetanja posjeda, koji predstavljaju zadiranje u posljednji mirni posjed tužitelja, jer se i samo takvom zabranom štiti posjed u smislu ZVDSP.

Istovjetno pravno shvaćanje Vrhovni sud Republike Hrvatske je izrazio u rješenju Rev 1709/16-3 od 1. listopada 2019.

Polazeći od već izraženog pravnog shvaćanja o spornom pravnom pitanju u ovoj reviziji, a pri kojem Vrhovni sud Republike Hrvatske ostaje i dalje, odgovor na postavljeno pitanje jest da je dopušteno i moguće pružiti posjedovnu zaštitu u smislu odredbe čl. 21. i čl. 22. ZVDSP utvrđenjem čina smetanja posjeda i izricanjem zabrane takvog ili budućeg smetanja, a sve i kada nema pretpostavki za nalaganje uspostave ranije posjedovnog stanja.

Rev 542/2023

Čl. 28. ZVDSP

PRESTANAK POSJEDA

2.2. Revd 3982/2020

Da li promjena načina korištenja nekretnine (branje kuka i šparoga, lovljenje divljih životinja, branje drugog raslinja umjesto dotadašnjeg obrađivanja vinove loze) čini osnov za utvrđenje da je tužiteljev posjed prestao prema odredbi čl. 28. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 - dalje: ZVDSP)?

Rev 881/2021

Promjena načina korištenja nekretnine (branje kuka i šparoga, lovljenje divljih životinja, branje drugog raslinja umjesto dotadašnjeg obrađivanja vinove loze), sama

po sebi ne znači da je tužitelju prestao posjed predmetne nekretnine odnosno sama po sebi ne znači da je tužitelj napustio predmetnu nekretninu.

Čl.22. st.1. i 2. ZVDSP

ZAŠTITA POSJEDA - KAD NEMA USPOSTAVE PRIJAŠNJEG STANJA

2.3. Revd 1381/2022

Kad nije moguće zakonito tražiti uspostavljanje prijašnjeg posjedovnog stanja u parnici zbog smetanja posjeda, ima li posjednik pravo na posjedovnu zaštitu koja se sastoji u utvrđenju čina smetanja i zabrani takvog ili sličnog smetanja posjeda ubuduće?

Rev 945/2022

Vrhovni sud Republike Hrvatske je u rješenju poslovni broj Rev 672/09-2 od 1. lipnja 2011. zauzeo slijedeće pravno shvaćanje:

"Prema ocjeni ovog suda pored elementa koji u svakom slučaju mora biti ispunjen da bi se pružila posjedovna zaštita, a to je tražiti utvrđenje čina smetanja, preostala dva elementa ne moraju biti kumulativno ispunjeni da bi posjednik imao pravo na posjedovnu zaštitu već je i dovoljno, za postojanje osnovanog prava na posjedovnu zaštitu, pod uvjetom da su ispunjeni i opći uvjeti za pružanje posjedovne zaštite iz čl. 22. st. 2. ZVDSP-a (posljednji miran posjed i nastalo smetanje) da je ostvaren i uvjet zabrane tuženiku svakog daljnjeg istog ili sličnog postupanja koje predstavlja zadiranje u posljednji mirni posjed tužitelja jer se i samo takvom zabranom štiti posjed u smislu ZVDSP-a."

Imajući na umu da je o naznačenom pravnom pitanju revizijski sud već zauzeo shvaćanje, te da je odluka drugostupanjskog suda utemeljena na shvaćanju koje nije podudarno s tim shvaćanjem, odbijanjem tužbenog zahtjeva pogrešno je primijenjeno materijalno pravo....".

Slijedom takvog shvaćanja - već izraženog, sud u parnicama radi smetanja posjeda ovlašten je pružiti posjedovnu zaštitu i kada nije moguća uspostava posjedovnog stanja kakvo je bilo u času smetanja, odnosno kada zbog prirode samog čina smetanja nije moguće narediti uspostavu prijašnjeg stanja."

(...)

U tome je i ovdje, za ovaj postupak relevantno, sadržan jasan odgovor na u reviziji postavljeno pitanje.

Čl. 22. st.1. ZVDSP

ZAŠTITA POSJEDA U SLUČAJU KAD USPOSTAVA PRIJAŠNJEG STANJA NIJE MOGUĆA

2.4. Revd 3261/2021

Ima li mjesta odlukom suda pružiti posjedovnu zaštitu koja se sastoji samo u utvrđenju čina smetanja posjeda i zabrani svakog takvog ili budućeg smetanja ili pružanju

posjedovne zaštite nema mjesta ako se osim ova dva elementa ne može naložiti uspostava prijašnjeg posjedovnog stanja jer to nije moguće?

Rev 1322/2022

Stoga odgovor na postavljeno pravno pitanje glasi da ima mjesta odlukom suda pružiti posjedovnu zaštitu koja se sastoji samo u utvrđenju čina smetanja posjeda i zabrani svakog takvog ili budućeg smetanja i ako su ispunjena ta dva elementa može se pružiti posjedovna zaštita.

OCJENA POŠTENJA POSJEDA

2.5. Revd 3208/2021

Može li se tužiteljevom vlasničkopравnom zahtjevu na predaju posjeda određenog realnog dijela nekretnine, temeljenom na činjeničnom utvrđenju da je taj dio nekretnine u sastavu nekretnine koja je po katastarskim (pa time i međašnim) oznakama u zemljišnim knjigama upisana kao njegovo vlasništvo i da kao takav nije naznačen u pisanom sadržaju kupoprodajnog ugovora na temelju kojeg se tuženik upisao kao vlasnik susjedne (kupljene) nekretnine, tuženik sa uspjehom suprotstaviti prigovorom da je taj dio nekretnine stekao u vlasništvo na jedan od originalnih načina, osnovom instituta dosjeloosti - kao poštenu posjednik toga dijela kroz razdoblje potrebno za dosjedanje, sve u vremenskom slijedu posjeda sa prednikom - od kojeg je taj dio kupio sa navedenom susjednom nekretninom?

Može li se shvaćanje o nesavjesnosti ili nepoštenju tuženikova posjeda određenog realnog dijela nekretnine sa uspjehom (ili osnovano) temeljiti samo na činjenici da taj dio nekretnine prelazi u katastarskim operatima naznačenu međašnu oznaku nekretnine koju je tuženik kupio i na kojoj se upisao kao vlasnik (prema pisanom sadržaju kupoprodajnog ugovora) - te činjenici da je prema podacima iz istih katastarskih operata u sastavu susjedne nekretnine, one koja je po katastarskim oznakama u zemljišnim knjigama upisana kao vlasništvo tužitelja?

Rev 1146/2022

Ocjena poštenja posjeda ovisi o okolnostima svakog pojedinog slučaja. Po ocjeni ovog suda, u situaciji kada je tuženicima uz nekretninu koja je bila predmet pisanog ugovora predana u posjed i sporna površina, do tada u posjedu prodavatelja, tuženici nisu trebali provjeravati zemljišni upis, a okolnost da su u takvoj situaciji čak i utvrdili da nekretnina nije upisana kao vlasništvo prodavatelja, nužno ne bi trebalo značiti da im ne pripada pravo na posjed.

OCJENA POŠTENJA POSJEDA

2.6. Revd 2822/2021

Je li posjednik nepošten posjednik samo zbog činjenice da su u zemljišnim knjigama druge osobe upisane kao vlasnici nekretnine koju posjeduje?

Rev 856/2022

Posjednik nije nepošten posjednik samo zbog činjenice da su u zemljišnim knjigama druge osobe upisane kao vlasnici nekretnine koju posjeduje.

Čl. 20. st.1. i 2. ZVDSP

SMETANJE POSJEDA – ODNOS POSREDNOG I NEPOSREDNOG POSJEDA KOD UGOVORA O ZAKUPU

2.7. Revd 2887/2021

1. Ukazuje li činjenica što je tužitelj imao ključeve predmetne nekretnine i što je u njoj držao svoje stvari i to ugostiteljsku opremu i inventar da je time jasno izrazio svoju volju da zadrži u posjedu predmetnu nekretninu unatoč nespornoj činjenici da je u predmetnoj nekretnini prestao obavljati svoju ugostiteljsku djelatnost prije čina smetanja posjeda?

2. Je li tužitelj zadržavanjem ključeva nekretnine i ostavljanjem svojih stvari u istoj (ugostiteljska oprema i inventar) a unatoč nespornoj činjenici da je u predmetnoj nekretnini prestao obavljati svoju ugostiteljsku djelatnost prije čina smetanja posjeda vrši faktičnu vlast nad nekretninom a budući on jedini i raspolaže ključevima predmetne nekretnine pa stoga jedini i može vršiti faktičnu vlast nad predmetnom nekretninom pri čemu je nebitno je li on u predmetnoj nekretnini nešto činio ili ne?

Rev 1208/2022

U situaciji kada je riječ o odnosu posrednog i neposrednog posjeda određenog ugovorom o zakupu, kao u konkretnom slučaju, okolnost da se u poslovnom prostoru ne obavlja djelatnost na način i u svrhu predviđenu ugovorom o zakupu u razdoblju od 2005. do 2014. nužno ne znači da je zakupac, koji je zadržao ključ poslovnog prostora i u njemu se nalaze njegove stvari, u posjedu spornog prostora, već ovisi o okolnostima svakog pojedinog slučaja, što je ujedno i odgovor na postavljena pitanja.

Čl. 21. st. 1. i čl. 22. st.1. ZVDSP

ZAŠTITA POSJEDA – TUŽBENI ZAHTEJEV – DEKLARATORNI I KONDEMNATORNI DIO

2.8. Revd 2365/2020

Ima li tužitelj kao posljednji mirni posjednik pravo na posjedovnu zaštitu i kada određeni dio kondemnatornog dijela tužbenog zahtjeva nije moguće prihvatiti (na uspostavu ranijeg posjedovnog stanja), ukoliko je moguće prihvatiti tužbeni zahtjev u deklaratornom dijelu i u dijelu koji se odnosi na zabranu takvog ili sličnog smetanja ubuduće?

Rev 54/2021

Naime, prema odredbi čl. 21. st. 1. ZVDSP-a, koga drugi samovlasno smeta u posjedu, bilo da ga uznemirava u posjedu ili mu ga je oduzeo, ima pravo na zaštitu posjeda. U smislu odredbe čl. 22. st. 1. ZVDSP-a tužbeni zahtjev koji se upravlja radi zaštite posjeda putem suda sastoji se od tri elementa; - od zahtjeva da se utvrdi čin smetanja tužiteljevog posjeda, - da se tuženiku naredi uspostava ranijeg posjedovnog stanja, - te da se zabrani takvo ili slično smetanje ubuduće. O navedenom zahtjevu, kako s osnova deklaratornog dijela (utvrđenja), tako iz osnova kondemnatornog dijela (uspostavljanja ranijeg posjedovnog stanja i zabrane takvog smetanja ubuduće), odlučuje se izrekom (dispozitivom) konačnog rješenja suda o zatraženoj zaštiti smetanja posjeda. Pri tome, kako to pravilno cijeni nižestupanjski sud, samo utvrđenje kako je tužitelj posjedovao i kako je u tom posjedu bio smetan nema karakter samostalnog deklaratornog elementa izreke rješenja o smetanju posjeda, već je sastavni dio kondemnatornog dijela.

Dakle, deklaratorni element izreke rješenja o smetanju posjeda ne može imati samostalni karakter pa u okolnostima kada nije moguće prihvatiti kondemnatorni dio tužbenog zahtjeva posjedovne zaštite, kako onog dijela koji se odnosi na uspostavu ranijeg posjedovnog stanja, tako i onog dijela koji se odnosi na zabranu takvog ili sličnog smetanja ubuduće, zahtjev tužitelja za posjedovnom zaštitom treba odbiti kao neosnovan.

Međutim, u smislu kontinuitetne funkcije zaštite posjeda od smetanja kako je postavljena odredbama čl. 19. - 27. ZVDSP-a, u okolnostima kada nije moguće prihvatiti kondemnatorni dio tužbenog zahtjeva posjedovne zaštite u dijelu koji se odnosi na uspostavu ranijeg posjedovnog stanja, ali je moguće prihvatiti kondemnatorni dio tužbenog zahtjeva posjedovne zaštite u dijelu koji se odnosi na zabranu takvog ili sličnog smetanja ubuduće, nema zapreke udovoljiti tužbenom zahtjevu u deklaratornom dijelu i djelu koji se odnosi na zabranu takvog ili sličnog smetanja ubuduće.

Čl. 21.st.1. i čl. 22. st.1. ZVDSP

ODGOVORNOST ZA SMETANJE POSJEDA OSOBE KOJA SMETANJE ČINI PO NALOGU DRUGE OSOBE

2.9. Revd 791/2021

Može li za smetanje posjeda odgovarati treća osoba koja je smetanje počinila postupajući po nalogu bez znanja i svijesti da radnjama poduzetim u izvršenju naloga uznemirava/smeta tuđi posjed?

[Rev 1024/2021](#)

Za smetanje posjeda treća osoba, koja je smetanje počinila postupajući po nalogu, ne može odgovarati bez znanja i svijesti da radnjama poduzetim u izvršenju naloga uznemirava/smeta tuđi posjed.

Čl.22. st.2. ZVDSP

KAD NEMA USPOSTAVE PRIJAŠNJEG STANJA

2.10. Revd 4725/2022

Može li se odlukom suda pružiti posjedovna zaštita koja se sastoji samo u utvrđenju čina smetanja posjeda i zabrane svakog takvog ili budućeg smetanja ili pružanju posjedovne zaštite nema mjesta ako se pored navedena dva elementa ne može naložiti uspostava ranijeg posjedovnog stanja?

Isključuje li korištenje institutom dozvoljene samopomoći radi uspostave prijašnjeg posjedovnog stanja pravo na sudsku posjedovnu zaštitu koja se sastoji u utvrđenju čina smetanja posjeda i zabrani tuženiku da na identičan ili sličan način smeta tužitelja u posjedu ubuduće?

[Rev 542/2023](#)

Odgovor na prvo pravno pitanje sadržan je u pravnome shvaćanju iz rješenja ovoga suda Rev 672/2009-2 od 1. lipnja 2011., koje glasi: „Prema ocjeni ovog suda pored elementa koji u svakom slučaju mora biti ispunjen da bi se pružila posjedovna zaštita a to je tražiti utvrđenje čin smetanja, preostala dva elementa ne moraju biti kumulativno ispunjeni da bi posjednik imao pravo na posjedovnu zaštitu već je i dovoljno, za postojanje osnovanog prava na posjedovnu zaštitu, pod uvjetom da su ispunjena i opći uvjeti za pružanje posjedovne zaštite iz čl. 22. st. 2. ZV-a (posljednji miran posjed i nastalo smetanje) da je ostvaren i uvjet zabrane tuženiku svakog daljnjeg istog ili sličnog postupanja koje predstavlja zadiranje u posljednji mirni posjed tužitelja jer se i samo takvom zabranom štiti posjed u smislu ZV-a.“.

Odgovor na drugo pravno pitanje sadržan je u pravnome shvaćanju iz rješenja ovoga suda Rev 1225/2022-2 od 16. svibnja 2023., koje glasi: „Prema ocjeni revizijskog suda, sudska zaštita posjeda u primjeni odredbe članka 21. stavka 4. ZVDSP nije isključena

nakon što su se tužitelji poslužili dopuštenom samopomoći zato što zakonske odredbe koje reguliraju pitanje načina pružanja posjedovne zaštite zbog smetanja posjeda ne isključuju jedna drugu, odnosno posjedovna zaštita ostvarena putem dopuštene samopomoći ne dokida pravo i na sudsku zaštitu kao potpuniji oblik posjedovne zaštite. Iz sadržaja naprijed navedenih zakonskih odredaba proizlazi da su pravila postupka zbog smetanja posjeda tako postavljena da omogućuju što efikasniju zaštitu posjeda putem suda budući da posjedovna zaštita ostvarena putem dopuštene samopomoći, za razliku od one ostvarene putem suda, ne uključuju zabranu daljnjeg uznemiravanja koja zabrana upravo daje efikasan smisao posjedovnoj zaštiti.

[Rev 9/2024](#)

Čl. 22. st.1. ZVDSP

SMETANJE POSJEDA – NAVOĐENJE DANA SMETANJA U TUŽBENOM ZAHTJEVU

2.11. Revd 1838/2022

Je li obvezni sadržaj tužbenog zahtjeva za smetanjem posjeda, a samim tim i izreke rješenja o smetanju posjeda navođenje vremena/dana kada je čin smetanja izvršen?

[Rev 250/2023](#)

Činjenica da nije naveden datum smetanja posjeda u izreci pobijanog rješenja isto ne čini nezakonitim i neovršivim jer, kao što je naprijed navedeno odredbom čl. 22. st. 1. ZVDSP propisano je što je posjednik kojemu je posjed samovlasno smetan ima pravo tužbenim zahtjevom zahtijevati, pa izostanak datuma smetanja posjeda u izreci nije odlučno u situaciji kada je u postupku utvrđeno da je 31. svibnja 2020. tuženik izvršio čin smetanja posjeda.

Čl. 159. ZVDSP

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA DOSJELOŠĆU - OCJENA (NE)POŠTENJA POSJEDA

2.12. Revd 2561/2020

Je li upis treće osobe kao vlasnika nekretnine u zemljišne knjige nužno šteti savjesnosti posjeda?

[Rev 1018/2021](#)

U odnosu na predmetno pravno pitanje za ukazati je da u okolnostima konkretnog slučaja saznanje tužitelja za upis treće osobe kao vlasnika predmetne nekretnine u

zemljišne knjige nije jedina okolnost na temelju koje su nižestupanjski ocijenili da tužitelj posjed predmetne nekretnine nije bio pošten.

Naime, zaključak nižestupanjskih sudova vezan za tužiteljevo nepoštenje proizlazi i iz okolnosti da vlasnici predmetne nekretnine nisu htjeli tužitelju izdati tabularnu ispravu, čime su jasno manifestirali da na predmetnu nekretninu polažu pravo vlasništva.

Slijedom navedenog pravilno je shvaćanje drugostupanjskog suda da tužitelj nije pošten posjednik, radi čega nije mogao steći pravo vlasništva dosjelošću, bez obzira na vrijeme posjedovanja te nekretnine.

Čl. 22. st. 1. ZVDSP i čl. 21. st. 1. ZVDSP u vezi čl. 24. b. Zakona o elektroničkim komunikacijama

POSTAVLJANJE KABELA U POSTOJEĆU INFRASTRUKTURU ZGRADE (kanalice) PREDSTAVLJA SAMOVLASNO POSTUPANJE

2.13. Revd 4220/2023

Je li tuženik postupao samovlasno ako je postavio kabele u postojeću infrastrukturu zgrade (kanalice) u skladu s čl. 24.b. Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine, broj 73/2008, 90/2011, 133/2012, 80/2013, 71/2014, 72/2017)?

Rev 390/2024

Tuženik postupa samovlasno ako je postavio kabele u postojeću infrastrukturu zgrade (kanalice) bez sporazuma o pristupu s vlasnicima ili nositeljima prava korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar zgrade, odnosno ukoliko nije postupio po odredbi čl. 24.b. Zakona o elektroničkim komunikacijama („Narodne novine“, broj 73/2008, 90/2011, 133/2012, 80/2013, 71/2014, 72/2017).

vidi i [Rev 69/2024](#), [Rev 391/2024](#), [Rev 777/2024](#), [Rev 223/2024](#), [Rev 552/2024](#)

Čl. 20., čl. 21. st.1., čl. 7., čl. 10.st.1., čl.22. ZVDSP u vezi čl. 24.b. ZEK

KANALICE KAO SAMOSTALAN PREDMET POSJEDOVANJA

2.14. Revd 2624/2023

Mogu li kanalice, koje su privremeno pričvršćene na unutarnji zid zgrade i koje služe zaštiti telekomunikacijskih kablova, biti samostalan predmet posjedovanja?

Rev 549/2024-2 (Rev 549/2024-8 – ispravak)

Kanalice, koje su privremeno pričvršćene na unutarnji zid zgrade i koje služe zaštiti telekomunikacijskih kablova, mogu biti samostalan predmet posjedovanja.

vidi i [Rev 674/2024](#), [Rev 618/2024](#) Rev 777/2024, Rev 729/2022, Rev 265/2024, Rev 1199/2024, Rev 520/2024, Rev 699/2024, Rev 968/2024, Rev 993/2024

Čl. 20., čl. 21.. st.1., čl. 7., čl. 10.st.1., čl.22. ZVDSP u vezi čl. 24.b. ZEK

KANALICE KAO SAMOSTALAN PREDMET POSJEDOVANJA

2.14.a. Revd 977/2024

1. Mogu li kanalice, koje su pričvršćene na zidove unutar stambene zgrade u i koje su položeni kabele za pružanje telekomunikacijskih usluga u toj zgradi biti samostalan predmet posjeda?
2. Može li se smatrati da je došlo do samovlasnog smetanja posjeda ako je čin smetanja dopušten zakonom i odlukom suda odnosno drugog tijela, donesenom na temelju zakona koji to dopušta?
3. Je li tuženik postupao samovlasno ako je postavio kabele u postojeću infrastrukturu zgrade (kanalice) u skladu s čl. 24.b. Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine, broj 73/2008, 90/2011, 133/2012, 80/2013, 71/2014, 72/2017)?

Rev 931/2024

Tuženik postupao samovlasno ako je postavio kabele u postojeću infrastrukturu zgrade (kanalice) bez sporazuma o pristupu s vlasnicima ili nositeljima prava korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar zgrade, odnosno ukoliko nije postupio po odredbi čl. 24.b. ZEK-a. Time se reafirmira pravno shvaćanje iz odluke ovoga suda poslovni broj Rev-777/2024 od 5. lipnja 2024.

Kanalice, koje su privremeno pričvršćene na unutarnji zid zgrade i koje služe zaštiti telekomunikacijskih kablova, mogu biti samostalan predmet posjedovanja. Time se reafirmira pravno shvaćanje zauzeto u odluci poslovni broj Rev-549/2024 od 16. travnja 2024.

Čl. 159. i čl. 18. ZVDSP

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA DOSJELOŠĆU - OCJENA (NE)POŠTENJA POSJEDA

2.15. Revd 1258/2024

Je li za ocjenu ispunjenja pretpostavki stjecanja prava vlasništva dosjelošću odlučna okolnost upisa kmetskog prava u zemljišnim knjigama?

Rev 1258/2024

Kada se poštenje posjeda pretpostavlja (čl. 18. st. 5. ZVDSP), okolnost da je u zemljišnoj knjizi upisano pravo treće osobe, samo po sebi nužno ne znači da je posjednik nekretnine znao, odnosno da je imao dovoljno razloga posumnjati da mu ne pripada pravo na posjed (čl. 18. st. 3. ZVDSP).

Stoga, u konkretnom slučaju valjanu ocjenu poštenja odnosno nepoštenja posjeda tužitelja (i njegovih pravnih prednika) nije moguće donijeti bez utvrđenja i ocjene iz svih drugih činjenica na koje je ukazivao tužitelj (kontinuitet i trajanje posjeda, upis posjeda u katastarskom operatu i dr.), a što je drugostupanjski sud propustio učiniti.

Čl. 21. i 22. ZVDSP u vezi čl. 195. st.1. ZPP

ZAŠTITA POSJEDA U SLUČAJU KAD USPOSTAVA PRIJAŠNJEG STANJA NIJE MOGUĆA

2.16. Revd 3322/2023

U postupku povodom tužbe zbog smetanja posjeda nekretnine, može li se činjenica da je tuženik, nakon počinjenog smetanja posjeda, nakon primitka tužbe i prijedloga za privremenu mjeru, nakon davanja odgovora na tužbu i nakon zaključenog prethodnog postupka, predao posjed nekretnine trećoj osobi, smatrati nemogućnošću uspostave prijašnjeg posjedovnog stanja i vraćanja nekretnine tužitelju u posjed, a što bi bio razlog odbijanja tužbe radi nemogućnosti usvajanja kondemnatornog, a time i deklaratornog dijela tužbenog zahtjeva?

Rev 338/2024

Dakle, i prema pravnom shvaćanju ovog suda, u parnicama zbog smetanja posjeda sud jest ovlašten pružiti posjedovnu zaštitu i kada nije moguća uspostava posjedovnog stanja kakvo je bilo u času smetanja, odnosno kada zbog prirode samog čina smetanja nije moguće narediti uspostavu prijašnjeg stanja. U takvoj je situaciji moguće deklarirati čin smetanja te zabraniti buduće takvo ili slično smetanja posjeda. Na navedeni način sud će spriječiti i možebitne zlouporabe procesnih ovlaštenja stranaka.

Čl. 18. st.4. i čl. 165. st. 6. ZVDSP

ISKAZIVANJE VOLJE ZA ULAZAK U SUPOSJED, OCJENA (NE)POŠTENJA POSJEDA

2.17. Revd 303/2022

1. Iskazuje li suvlasnik pravno relevantnu volju za stupanje u suposjed ako pisanim putem zahtjeva da mu se suposjed preda i vodi parnični postupak radi predaje u suposjed?
2. Predstavlja li činjenica da je posjednik pravomoćno izgubio sudski spor u kojem je tražio da se utvrdi da je on samovlasnik nekretnine (vlasnička tužba) činjenicu iz čl. 18. st. 3. i čl. 165. st. 6. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima zbog koje poštenu posjednik postaje nepošten?
3. Je odluka u sporu radi predaje u (su)posjed prethodno pitanje za ocjenu (ne)poštenja posjednika?

Rev 1128/2022

Pravno relevantnu volju za stupanje u suposjed suvlasnik iskazuje ako pisanim putem zahtjeva da mu se suposjed preda i vodi parnični postupak radi predaje u suposjed. Činjenica da je posjednik pravomoćno izgubio sudski spor u kojem je tražio da se utvrdi da je on samovlasnik nekretnine (vlasnička tužba) predstavlja činjenicu iz čl. 18. st. 3. i čl. 165. st. 6. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima zbog koje poštenu posjednik postaje nepošten. Odluka u sporu radi predaje u (su)posjed je prethodno pitanje za ocjenu (ne)poštenja posjednika.

Čl. 5. Zakona o vlasništvu na dijelovima zgrade

SPORAZUM O NAČINU UPOTREBE ZAJEDNIČKOG DIJELA ZGRADE

2.18. Revd 4638/2022

Da li sud kod ocjene postojanja da li je jasno razgraničeni dio tavana kao sporedni dio višestambene zgrade služio samo jednom posebnom dijelu zgrade (tužiteljevom) a ne svim posebnim dijelovima zgrade, može uvjetovati dokazivanje takve činjenice samo određenom vrstom dokaza, u konkretnom slučaju pisane suglasnosti svih suvlasnika ili je postojanje takve činjenice moguće dokazivati usmenim iskazima drugih suvlasnika o nesmetanom korištenju takvog sporednog dijela zgrade od strane jednog suvlasnika i njegovih pravnih prednika kroz razdoblje duže od 20 godina?

Rev 125/2024

Naime, odgovor na pravno pitanje postavljeno u reviziji (što je ovaj sud uostalom već prethodno iznio u odluci broj Rev-2709/2017 od 21. travnja 2021. donesenoj u ovom

predmetu) je da kod ocjene je li je jasno razgraničeni dio tavana kao sporedni dio višestambene zgrade služio samo jednom posebnom dijelu zgrade (tužiteljevom) a ne svim posebnim dijelovima zgrade, sud ne može uvjetovati dokazivanje takve činjenice samo određenom vrstom dokaza, u konkretnom slučaju pisane suglasnosti svih suvlasnika, te da je postojanje takve činjenice moguće dokazivati usmenim iskazima drugih suvlasnika o nesmetanom korištenju takvog sporednog dijela zgrade od strane jednog suvlasnika i njegovih pravnih prednika.

3.VLASNIŠTVO - SUVLASNIŠTVO - ETAŽNO VLASNIŠTVO

Čl. 36. st.1. u vezi čl. 114. st.1. ZVDSP

SUVLASNIŠTVO I REALNI DIO NEKRETNINE

3.1. Revd 752/2021

Kada je pravni prednik tužitelja bio uknjižen kao suvlasnik nekretnine u suvlasničkom dijelu (3/48 dijela matične čest. zgr. 79 k.o. Sukošan), a u naravi na ime svog suvlasničkog udjela koristio točno određeni dio nekretnine, pa je u postupku obnove zemljišne knjige došlo do brisanja njegovog prava suvlasništva, a u postupku nije sudjelovao i o istom nije bio obaviješten, ima li njegov pravni sljednik odnosno nasljednik pravo tužbom zahtijevati utvrđenje prava suvlasništva i uknjižbu na suvlasničkom dijelu nekretnine na novoformiranim česticama ili tužbeni zahtjev mora biti postavljen na utvrđenje prava vlasništva na realnom posebnom dijelu nekretnine koje bi se vlasništvo moglo povezati s odgovarajućim suvlasničkim dijelom nekretnine (etažno vlasništvo)?

Rev 1409/2021

Činjeničnu osnovu tužbe tužitelj u ovoj pravnoj stvari temelji upravo na tvrdnji da je njegova majka bila suvlasnica u 3/48 dijela nekretnine upisane u zk. ul. 128 čkbr. 79, k.o. Sukošan te da je on kao jedini nasljednik iza svoje majke kao naknadno pronađenu imovinu naslijedio predmetni suvlasnički dio, a što je i utvrđeno rješenjem Javnog bilježnika Senije Škrinjar iz Zagreba broj O-7429/13 od 24. kolovoza 2016. te stoga tužbenim zahtjevom traži utvrđenje prava suvlasništva na 3/48 dijela nekretnine upisane u zk.ul.br. 3327 k.o. Sukošan i to čk.br. 7341 i nekretnine upisane u zk.ul.br. 7342.

Budući da zbog pogrešnog pravnog pristupa, ocijenivši tužbeni zahtjev neosnovanim zbog toga što tužitelj posjeduje točno određeni dio te nekretnine te da stoga nije suvlasnik u 3/48 dijela predmetne nekretnine sudovi, dakle zbog pogrešnog pravnog pristupa pogrešno primijenili materijalno pravo.

Čl. 39. st. 1. i 2. ZVDSP i čl. 1121. ZOO-a

ISPLATA NUŽNIH I KORISNIH IZDATAKA

3.2. Revd 3764/2020

Može li pokretanje i vođenje parničnog postupka radi utvrđenja (isključivog) prava vlasništva nekretnine, u trenutku kada u tom postupku nije donesena pravomoćna (niti nepravomoćna) presuda, onemogućiti tužitelja u postupku povodom regresnog zahtjeva postavljenog prema drugom upisanom zemljišnoknjižnom suvlasniku nekretnine, za isplatu nužnih i korisnih izdataka učinjenih u korist tog drugog upisanog zemljišnoknjižnog suvlasnika, a koji suvlasnik u sporu radi utvrđenja (isključivog) prava vlasništva osporava tužbeni zahtjev i isključivo vlasništvo tužitelja?

Rev 519/2021

(...) odgovor na postavljeno pravno pitanje bio bi da sama činjenica pokretanja i vođenja parničnog postupka radi utvrđenja isključivog prava vlasništva ne može biti zapreka za isplatu nužnih i korisnih izdataka učinjenih u korist drugog suvlasnika nekretnine temeljem posloводства bez naloga.

Čl. 46. st. 2. ZVDSP u vezi čl. 64. st. 2. ZOO

ODLUKA O IZVRŠAVANJU POSJEDA I VLASNIČKIH OVLASTI

3.3. Revd 646/2020

Može li osoba koja nije vlasnik niti suvlasnik nekretnine zatražiti predaju u posjed nekretnine od posjednika, odnosno mogu li suvlasnici nekretnine tražiti predaju nekretnine u posjed od posjednika na način da se ista preda suvlasnicima i trećoj osobi, protivno pravilima o nedjeljivim obvezama kako to određuje čl. 46. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima?

Rev 925/2020-2 od 22. veljače 2021.

Prema odredbi čl. 46. st. 2. ZVDSP svaki suvlasnik ima glede cijele stvari pravo postavljati protiv svakoga one zahtjeve koje može postaviti vlasnik stvari s time da predaju cijele stvari u posjed može od trećega zahtijevati samo prema obveznopравnim pravilima o nedjeljivim obvezama.

Kad u nedjeljivoj obvezi ima više vjerovnika među kojima nije ni ugovorena ni zakonom određena solidarnost, jedan vjerovnik može zahtijevati da dužnik ispuni obvezu njemu samo ako je ovlašten od ostalih vjerovnika da primi ispunjenje, a inače svaki vjerovnik može zahtijevati od dužnika da obvezu ispuni svim vjerovnicima zajedno, ili da je položi sudu ili javnom bilježniku (čl. 64. st. 2. ZOO).

Kako u konkretnoj situaciji tužitelji zahtijevaju da se predaja stana izvrši svima njima kao vjerovnicima zajedno, to suprotno tvrdnji revidentice drugostupanjski sud nije donoseći pobijanu presudu pogrešno primijenio materijalno pravo iz čl. 46. st. 2. ZVDSP u vezi čl. 64. st. 2. ZOO.

Čl. 46. st. 1. i 42. st.1. ZV

PREDAJA U POSJED U SEBI UKLJUČUJE I ZAHTJEV ZA PREDAJU U SUPOSJED

3.4. Revd 573/2021

Je li u tužbenom zahtjevu za predaju u posjed fizički određenog dijela nekretnine sadržan i zahtjev za predaju tog dijela nekretnine u suposjed?

Rev 405/2022

Prema pravnom shvaćanju ovog suda, koje je izraženo u odlukama broj Rev-2055/10 i Rev-1361/1998, svim suvlasnicima pripada pravo na suposjed stvari pa ne može neki od suvlasnika isključiti druge suvlasnike iz suposjeda, odnosno tražiti za sebe cijelu stvar, bez obzira na veličinu suvlasničkog dijela pojedinog suvlasnika (članak 42. stavak 1. ZV).

U navedenim odlukama izraženo je i shvaćanje da je pogrešan pravni pristup prema kojem je tužbeni zahtjev na predaju spornih nekretnina u posjed neosnovan samo iz razloga što tužba nije upravljena na predaju u suposjed. To je zato jer zahtijevanje predaje u posjed u sebi uključuje manje, a takav je zahtjev za predaju u suposjed, pa kada nije osnovan zahtjev za predaju u posjed već zahtjev za predaju u suposjed, nema mjesta odbijanju tužbenog zahtjeva u cijelosti, već treba udovoljiti zahtjevu za predaju u suposjed, a za više traženo tužbeni zahtjev odbiti.

Kako je tužiteljica nesporno zemljišnoknjižni suvlasnik cijele z.k.č.br. 3045 k.o. Klara, pa tako i spornog dijela određenog u nalazu geodetskog vještaka točkama P-B-C-R u određenom idealnom dijelu, već na osnovi tih okolnosti postoje zakonske pretpostavke da se njenom tužbenom zahtjevu, u dijelu u kojem se on odnosi na predaju u suposjed, udovolji (članak 46. stavak 1. i članak 42. stavak 1. ZV).

Čl. 9., 36, 37. i 366. ZV

SUVLASNIŠTVO I NAČELO JEDINSTVA NEKRETNINE

3.5. Revd 797/2022

Da li je u skladu s načelom jedinstva nekretnine, na koje načelo se tužitelj poziva i to propisano odredbom članka 9. i članka 366. i 367. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, da bi vlasnik etaže kao posebnog dijela nekretnine mogao biti samo vlasnik posebnog dijela nekretnine bez suvlasništva cijele nekretnine?

Rev 794/2022

Nadalje, s obzirom na načelo jedinstva nekretnine i citirane odredbe čl. 9., čl. 36. i čl. 37., čl. 66. i čl. 366. ZV-a ne proizvodi pravne učinke pravni posao bez obzira kako je naslovljen temeljem kojeg se jednog od suvlasnika stvari, makar je s njegovom pravom suvlasništva povezano vlasništvo posebnog dijela nekretnine isključiti u vlasničkim pravima onog dijela nekretnine na kojem nije uspostavljeno vlasništvo posebnog dijela nekretnine.

Čl. 9. Uredbe o postupku utvrđivanja granice pomorskog dobra i čl. 14. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama („Narodne novine“ broj: 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11 i 56/16)

OVLAŠTENJE SUDA KOD ODREĐIVANJA GRANICE POMORSKOG DOBRA

3.6. Rev 2696/2020

Može li sud samostalno odrediti granicu pomorskog dobra na temelju isključivo fotografija i mjerničke skice koji prileže spisu predmeta ili se ta granica treba utvrditi i (deklaratorno) utvrđuje u posebnom upravnom postupku?

[Rev 1453/2021](#)

(...) sud ne može samostalno odrediti granicu pomorskog dobra na temelju isključivo fotografija i mjerničke skice te se ta granica treba utvrditi u posebnom upravnom postupku.

Čl. 37. st. 6., čl. 46. st.2. i čl. 66 st.1. ZVDSR, čl. 64. st.2. ZO/05

AKTIVNA LEGITIMACIJA VLASNIKA POSLOVNOG PROSTORA/STANA U POSTUPKU RADI NAKNADE ŠTETE NA ZAJEDNIČKOM DIJELOVIMA ZGRADE

3.7. Revd 1987/2021

Je li vlasnik stana ili poslovnog prostora aktivno legitimiran kao stranka u parničnom postupku u predmetima naknade štete na zajedničkim dijelovima zgrade u kojoj se nalazi stan ili poslovni prostor?

[Rev 1241/2021](#)

(...) vlasnik stana ili poslovnog prostora nije aktivno legitimiran kao stranka u parničnom postupku u predmetima naknade štete na zajedničkim dijelovima zgrade u kojoj se nalazi stan ili poslovni prostor ako traži isplatu na svoj a ne račun sredstava zajedničke pričuve odnosno, ako nije na to ovlašten od strane ostalih suvlasnika zgrade.

**Čl. 8. st.1. EUROPSKE KONVENCIJE ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I
TEMELJNIH SLOBODA**

RAZVRGNUĆE SUVLASNIČKE ZAJEDNICE I PRAVO NA DOM

3.8. Revd 3431/2021

Je li za sudsku zaštitu konvencijskog prava na dom mjerodavan pravni opis i status nekretnine koja predstavlja dom ili faktično stanje da se ista koristi kao dom?

Rev 1300/2022

Za sudsku zaštitu konvencijskog prava na dom nije mjerodavan pravni opis i status nekretnine koja predstavlja dom, već faktično stanje da se ista koristi kao dom.

Čl. 46. st. 2. ZVDSP u vezi čl. 64. st. 2. ZOO

**SUVLASNIK KAO VJEROVNIK NEDJELJIVE OBVEZE NE MORA IMATI
SUGLASNOST OSTALIH SUVLASNIKA KAD ZAHTIJEVA ISPUNJENJE
OBVEZE SVIM SUVLASNICIMA**

3.9. Revd 3604/2021

1. Da li je jednom suvlasniku potrebno i posebno ovlaštenje da traži predaju u posjed cijele nekretnine ako tužbenim zahtjevom traži da se nekretnina preda u posjed njemu i drugom suvlasniku, a radi se o nekretnini koja je u suvlasništvu dvoje suvlasnika?

2. Da li u slučaju kada jedan od vjerovnika kod nedjeljivih obveza traži ispunjenje u smislu odredbe čl. 64. st. 2. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18, dalje: ZOO) treba kumulativno imati i ovlaštenje da traži ispunjenje ako je tužbenim zahtjevom tražio ispunjenje za sebe i drugog vjerovnika ili mu takvo ovlaštenje nije potrebno, jer traži ispunjenje prema svim vjerovnicima?

Rev 28/2022

Kako iz odredaba čl. 46. st. 2. ZV i čl. 64. st. 2. ZOO proizlazi da jednom predmnijevanom suvlasniku, vjerovniku nedjeljive obveze na predaju stvari u posjed od osobe kod koje se stvar nalazi i koja nema temelj za posjed, na kojim činjenicama prvostupanjski sud zaključuje o osnovanosti tužbenoga zahtjeva (osnovanost zahtjeva iz „vlasničke tužbe predmnijevanoga vlasnika“, čl. 166. ZV), ovlaštenje ostalih suvlasnika treba jedino za zahtjev da tuženici, dužnici, ispune obvezu isključivo njemu, odgovor na postavljena pitanja je taj da jedan od suvlasnika stvari kao vjerovnik nedjeljive obveze ne mora imati suglasnost ostalih suvlasnika, vjerovnika

nedjeljive obveze, kad tužbom zahtijeva da tuženik, dužnik, obvezu ispuni svim suvlasnicima.

Čl. 46. st. 2. ZVDSP u vezi čl. 64. st. 2. ZOO

SUVLASNIK NE MOŽE ZAHTIJEVATI PREDAJU U POSJED NEGO PREDAJU U SUPOSJED SVIM SUVLASNICIMA

3.10. Revd 4957/2021

Može li suvlasnik koji podnosi tužbu radi predaje u posjed protiv osobe koja bez pravnog temelja posjeduje isti prostor zakonito tražiti predaju u posjed isključivo sebi, ili treba tražiti predaju u suposjed sebi i ostalim suvlasnicima?

Rev 691/2022

Naime, u skladu s odredbom čl. 46. st. 2. ZV svaki suvlasnik ima glede cijele stvari pravo postavljati protiv svakoga one zahtjeve koje može staviti vlasnik stvari, s time da predaju cijele stvari u posjed može od trećega zahtijevati samo prema obveznopравnim pravilima o nedjeljivim obvezama, tj. u skladu s odredbom čl. 64. st. 2. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, - dalje: ZOO), pa slijedom navedenog tužitelj u takvoj situaciji nije niti mogao osnovano tražiti da se nekretnina preda samo njemu, već i Republici Hrvatskoj kao drugom suvlasniku, neovisno o tome što je ona umješač na strani tuženika u ovoj parnici.

AKTIVNA LEGITIMACIJA ZAJEDNIČKOG UPRAVITELJA

Čl. 90. u vezi čl. 378. ZVDSP

3.11. Revd 3547/2021

1. Da li je zajednički upravitelj zgrade ovlašten i aktivno legitimiran ex lege za pokretanje sudskih postupaka, radi naplate dugovanja po osnovi zajedničke pričuve od suvlasnika u zgradi kojom upravlja, a koji tu pričuvu ne plaćaju?
2. Da li zajednički upravitelj zgrade crpi svoja ovlaštenja za pokretanje sudskih postupaka za naplatu zajedničke pričuve iz samog Zakona, ili mu je potrebna suglasnost / ovlaštenje suvlasnika zgrade /, za poduzimanje sudskih postupaka radi naplate dugovanja s osnova sredstava zajedničke pričuve.

Rev 735/2022

Ukoliko upravitelj zgrade tužbenim zahtjevom potražuje isplatu troškova zajedničke pričuve na poseban račun zajedničke pričuve suvlasnika zgrade isti je aktivno legitimiran

za podnošenje tužbe i nije mu potrebna posebna suglasnost / ovlaštenje suvlasnika zgrade za pokretanje sudskih postupaka radi naplate dugovanja s osnove zajedničke pričuve.

[Rev 1083/2022](#)

Čl. 36.i 37. ZVDSP

SUVLASNIŠTVO I REALNI DIO NEKRETNINE

3.12. Revd 1558/2020

Da li tužitelj u parničnom postupku kojim tužbenim zahtjevom traži utvrđenje prava vlasništva na točno određenom fizičkom dijelu nekretnine, kao tuženika može obuhvatiti samo jednog suvlasnika ili tužbenim zahtjevom moraju biti obuhvaćeni svi suvlasnici kao tuženici?

[Rev 1084/2020](#)

Tužitelj u parničnom postupku koji tužbenim zahtjevom traži utvrđenje prava vlasništva na točno određenom dijelu nekretnine mora obuhvatiti sve suvlasnike kao tuženike.

Čl. 89. st.1. i 3., čl. 85., čl. 90., čl. 375., čl. 377. i 380. ZVDSP

SUGLASNOST ZA IZDVAJANJE IZ ZAJEDNIČKE PRIČUVE U SLUČAJU KADA ZGRADA IMA VIŠE ZASEBNIH DIJELOVA I VIŠE UPRAVITELJA

3.13. Revd 765/2021

Treba li suvlasnik koji se izdvaja iz zajedničke pričuve cijele zgrade koja ima više zasebnih dijelova i više različitih upravitelja, a suvlasnik koji se izdvaja plaća pričuvu svim upraviteljima (tj. svakom upravitelju proporcionalni dio) imati suglasnost (za izdvajanje) preko 50% vrijednosti suvlasničkih dijelova suvlasnika cijele zgrade ili suglasnost svakog zasebnog dijela zgrade preko 50%?

[Rev 874/2021](#)

Pojedini suvlasnik, odnosno vlasnik posebnog dijela nekretnine ne može se izdvojiti iz zajedničke pričuve cijele zgrade koja ima više zasebnih dijelova i više različitih upravitelja, i taj suvlasnik, koji je ujedno i vlasnik posebnog dijela nekretnine (koji se namjerava izdvojiti od plaćanja pričuve) i koji do tada plaća pričuvu svim upraviteljima (tj. svakom upravitelju proporcionalni dio) ukoliko se radi o horizontalnom izdvajanju neovisno od toga ima li suglasnost (za izdvajanje) preko 50% vrijednosti suvlasničkih

dijelova suvlasnika cijele zgrade ili suglasnost svakog zasebnog dijela zgrade preko 50%.

VLASNIŠTVO POSEBNOGA DIJELA NEKRETNINE

3.14. Revd 4076/2021

Da li sud svojom odlukom može osobu utvrditi vlasnikom posebnog dijela zgrade (potkrovlja) kada taj dio zgrade u trenutku donošenja odluke nije u zemljišnim knjigama upisan kao posebni dio zgrade i kada taj dio zgrade (potkrovlje) ne predstavlja samostalnu uporabnu cjelinu?

Rev 929/2022

Prema ustaljenoj praksi ovoga suda "tužbenim zahtjevom se ne može s uspjehom tražiti utvrđenje stjecanja prava vlasništva dijela građevinskog objekta i posebnog dijela zgrade bez zemljišne čestice na kojoj je isti sagrađen i ako taj posebni dio ne čini samostalnu uporabnu cjelinu prikladnu za samostalno izvršavanje suvlasnikovih ovlasti, kao što je stan ili druga samostalna prostorija, jer bi takav zahtjev bio protivan načelu pravnog jedinstva nekretnine". (npr. rješenja broj Rev-x 2/2016 od 6. ožujka 2019. i Rev-x 9/2017 od 4. veljače 2020.).

Zato je odgovor na postavljeno pitanje negativan odnosno sud svojom odlukom ne može osobu utvrditi vlasnikom posebnog dijela zgrade (potkrovlja) kada taj dio zgrade u trenutku donošenja odluke nije u zemljišnim knjigama upisan kao posebni dio zgrade i kada taj dio zgrade (potkrovlje) ne predstavlja samostalnu uporabnu cjelinu.

Čl. 67., čl. 69. st. 1. ZVDSP

NAČELO JEDINSTVA NEKRETNINE

3.15. Revd 2834/2020

Je li sud u postupcima radi utvrđenja prava vlasništva vezan načelom jedinstva nekretnine u svim slučajevima ili se načelo jedinstva nekretnine primjenjuje samo u slučajevima kada se istovremeno sa stvarnopravnim zahtjevom nalaže i izdavanje tabularne isprave?

Rev 181/2021

Prema pravnom shvaćanju ovog revizijskog suda, iako je vlasništvo posebnih dijelova nekretnine nedjeljivo povezano s odgovarajućim suvlasničkim dijelom nekretnine, time što je presudom utvrđeno vlasništvo posebnog dijela, bez da je naznačeno da je vlasništvo posebnog dijela neodvojivo povezano s odgovarajućim suvlasničkim dijelom nekretnine, nije postupljeno suprotno navedenim odredbama Naime, povezanost vlasništva posebnog dijela s odgovarajućim suvlasničkim dijelom

nekretnine postoji na temelju zakona, pa bi samo odluka kojom se ta povezanost negira bila u suprotnosti s navedenim odredbama, prvenstveno prema odredbi čl. 69. st. 1. ZVDSP.

Prema tome, u postupcima radi utvrđivanja prava vlasništva (odlučivanja o deklaratornom zahtjevu), nije isključena primjena načela jedinstvenosti nekretnine, međutim, odluka kojom se utvrđuje pravo vlasništva posebnog dijela nekretnine, bez naznake da je posebni dio neodvojivo povezan s odgovarajućim suvlasničkim dijelom nekretnine, ali i bez sadržaja kojim bi se ta povezanost negirala, nije u suprotnosti s tim načelom, jer se takvom odlukom ta povezanost ne isključuje, dakle, ostaje važeća povezanost vlasništva posebnog dijela s odgovarajućim suvlasničkim dijelom nekretnine.

Čl. 9. st. 1., čl. 36. i čl. 43. st. 1. i 2. ZV-a

(NE)POSTOJANJE IDENTITETA NEKRETNINA IZ TUŽBENOG ZAHTJEVA

3.16. Revd 2429/2023

Postoji li identitet nekretnina iz tužbenog zahtjeva, odnosno smatra li se da su nekretnine iz tužbenog zahtjeva identificirane ukoliko su predmetom tužbenog zahtjeva nekretnine označene kao dijelovi nekretnina, ne navodeći na koji realni dio katastarskih nekretnina se odnosi zahtjev?

Rev 102/2024

Kada u tužbenom zahtjevu nekretnina koja je predmet zahtjeva nije identificirana:

- brojem oznakom katastarske općine, brojem uloška i brojem katastarske čestice kao vlasništvo ili suvlasništvo izraženo računski u razmjeru prema cijeloj nekretnini,
- kao točno određeni dio zemljišnoknjižne čestice identificiran površinom i točno određenim granicama

odnosno kada priroda zahtjeva to nalaže povezivanjem prava suvlasništva sa točno određenim posebnim dijelom nekretnine izreka presude je nerazumljiva i neodređena i te ako sud propusti u izreci presude identificirati nekretninu ako je obrazloženo u ovom odgovoru čini apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku („Službeni list“ SFRJ, broj 4/77, 36/77, 36/80, 6/80, 69/82, 43/82, 58/84, 74/87, 57/89, 20/90, 27/90, 35/91 - „Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11-proč.tekst, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23).

Čl. 93. st.1. ZVDSP u vezi čl. 929. st.1. ZOO/05

PASIVNA LEGITIMACIJA ZAJEDNIČKOG UPRAVITELJA ZGRADE (SPOR IZ UGOVORA O OSIGURANJU)

3.17. Revd 4049/2022

Je li upravitelj zgrade pasivno legitimirana stranka u sporovima koji proizlaze iz ugovora o osiguranju koje je, u upravljanju nekretninom, upravitelj sklopio s osiguravateljem kao ugovaratelj osiguranja, a za račun suvlasnika (osiguranika) i je li upravitelj odgovoran za neispunjenje obveza iz takvih ugovora?

Rev 394/2023

Iz navedenih razloga, primjenom odredbe čl. 929. st. 1. ZOO, tuženik kao upravitelj zgrade pasivno je legitimirana stranka u sporu koji je prizašao iz ugovora o osiguranju kojeg je, u upravljanju nekretninom, sklopio s osiguravateljem kao ugovaratelj osiguranja, a za račun suvlasnika (osiguranika), te je odgovoran osiguratelju za ispunjenje obveze plaćanja premije osiguranja i ostalih obveza iz takvih ugovora.

Čl. 377. st.2., čl. 84. st. 2. i 3. ZVDSP

TROŠKOVI PRIČUVE ZA KOTLOVNICU

3.18. Revd 3942/2020

Da li tražbina koja se odnosi na pokriće troškova centralnog grijanja, redovno održavanje kotlovnice kao i pokriće troškova energenata i održavanje sustava proizvodnje energije u kotlovnici, koju je na korištenje suvlasnicima stambene zgrade dao Grad Petrinja, predstavlja zajedničku pričuvu ili režijske troškove za isporučenu toplinsku energiju kao i tko je iste u obvezi plaćati, je li to vlasnik ili korisnik stana?

Rev 1306/2021

Nižestupanjski sudovi zaključak da se utuženo potraživanje odnosi na troškove pričuve temelje na odredbama međuvlasničkog ugovora, a da pri tomu nije utvrđeno od kojih se troškova sastoji utuženi iznos s obzirom na sadržaj odredbe čl. 14. st. 2. Ugovora o upravljanju zgradom i zajedničkim dijelovima sustava grijanja te može li se sukladno odredbi čl. 377. ZV predmetna kotlovnica uopće smatrati pertinencijom zgrade.

Naime, ako je riječ samo o troškovima pričuve za kotlovnicu obveznik plaćanja je vlasnik (čl. 89. st. 2. ZV), ali ako je u utuženom iznosu sadržan i trošak grijanja obveznik plaćanja je korisnik stana (čl. 84. st. 2. i 3. ZV). Tako i ovaj sud u odluci broj Rev-1303/2021 od 27. rujna 2022.

vidi i **Rev 59/2022**, **Rev 1258/2022**

Čl. 47. st.1., čl. 53., čl. 73.st. 3. ZVDSP

RAZVRGNUĆE SUVLASNIČKE ZAJEDNICE USPOSTAVOM ETAŽNOG VLASNIŠTVA

3.19. Revd 1894/2023

Može li sud donijeti rješenje o razvrgnuću suvlasničke zajednice uspostavom etažnog vlasništva bez da su pritom ispitali i utvrdili-jesu li ispunjene sve zakonske pretpostavke za takvo razvrgnuće, odnosno ocijenili je li ono uopće moguće i dopušteno u smislu čl. 47. st. 1. ZVDSP-a?

Rev 1050/2023

Sud ne može donijeti rješenje o razvrgnuću suvlasničke zajednice uspostavom etažnog vlasništva bez da je da pri tom utvrđeno jesu li ispunjene sve zakonske pretpostavke za takvo razvrgnuće, odnosno bez da je utvrđeno je li ono uopće moguće i dopušteno u smislu čl. 47. st. 1. ZVDSP.

Čl. 33. st.3. ZVDSP u vezi čl. 16. Zakona o komunalnom gospodarstvu

OGRANIČENJE PRAVA SUVLASNIŠTVA ZBOG PRIMJENE ODLUKE O KOMUNALNOM REDU

3.20. Revd 3868/2022

Može li se ograničenje prava suvlasništva do kojeg je došlo uslijed primjene općeg akta (Odluke o komunalnom redu) smatrati ograničenjem prava vlasništva u smislu odredbe čl. 33. st. 3. Zakona o vlasništvu i drugom stvarnim pravima („Narodne novine“ broj 91/96, 68/98, 22/0, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 154/14 dalje: ZV) u svezi s primjenom odredbi o zaštiti okoliša?

Rev 358/2023

Naime, postavljanje reklama i reklamnih panoa sukladno odredbama Odluke o komunalnom redu podliježe prethodnom izdavanju rješenja gradskog upravnog tijela za komunalne poslove, koje prije izdavanja rješenja prethodno pribavlja suglasnost gradskog upravnog tijela nadležnog za zaštitu spomenika kulture i prirode ako se reklamni pano postavlja na prostoru kulturnog dobra, zaštićene kulturno-povijesne cjeline i zaštićenih dijelova prirode, što je u konkretnom slučaju rješenjem od 5. siječnja 2007. i dobiveno, slijedom čega proizlazi da se predmetnom Odlukom o komunalnom redu ne ograničava pravo vlasništva radi zakonom propisnog interesa, odnosno zaštite kulturnog dobra, već se isključivo provode mjere vezane upravo za uređenje naselja.

Stoga se ograničenje prava suvlasništva tužitelja, do kojeg je došlo uslijed primjene općeg akta (Odluke o komunalnom redu), ne smatra ograničenjem prava vlasništva u smislu odredbe čl. 33. st. 3. ZV u svezi s primjenom odredbi o zaštiti okoliša.

Čl. 103. u vezi čl. 159. i 160. ZVDSP

ZNAČENJE ČINJENICE POKAZIVANJA I PRIZNAVANJA MEĐE U VLASNIČKOJ PARNICI

3.21. Revd 5504/2021

Je li u vlasničkoj parnici u kojoj je sporan dio zemljišta između susjedno ležećih nekretnina stranaka, činjenica pokazivanja i priznavanja međe od strane tuženika na održanom očevidu na mjestu spora, u dijelu u kojem je međa nesporna, ima značaj važne i nesporne činjenice o stanju posjeda tog dijela nekretnine od strane tužitelja, što otklanja potrebu daljnjeg dokazivanja o postojanju posjeda (glede tog dijela prijepora), kao jednoj od pretpostavki za stjecanje prava vlasništva dosjelošću?

Rev 479/2022

U vlasničkoj parnici u kojoj je sporan dio zemljišta između susjedno ležećih nekretnina stranaka, činjenica pokazivanja i priznavanja međe od strane tuženika u dijelu u kojem je međa nesporna, ima značaj važne i nesporne činjenice o stanju posjeda tog dijela nekretnine od strane tužitelja, ali za pitanje stjecanja prava vlasništva dosjelošću u parničnom postupku moraju se ispuniti i druge pretpostavke propisane ZV-om za stjecanje prava vlasništva dosjelošću u smislu odredbe čl. 159. i 160. ZV-a.

Čl.35., čl. 280. st. 2. i 3., čl. 3. st. 4. i čl. 9. st. 4. ZVDSP, čl. 2. st.1. ZZK

SUVLASNIŠTVO I GEOMETRIJSKI ODREĐENI DIO NEKRETNINE

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA TEMELJU PRAVNOG POSLA

3.22. Revd 951/2020

1. Je li pravno dopušteno utvrđenje prava suvlasništva na cijeloj nekretnini kada je moguća geometrijska dioba te nekretnine formiranjem novonastale parcele u granicama stjecanja prava vlasništva kupoprodajnim ugovorom, a posebno uzimajući u obzir da je izgrađena zgrada, u naravi zgrada suda, koja ima svojstvo javnog dobra u javnoj uporabi sukladno odredbi članka 35. st. 5. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“ broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09 i 143/12, 152/14)?"

2. Je li pravno dopušteno steći pravo vlasništva na nekretnini na temelju pravnog posla koji je u vrijeme zaključenja bio dopušten, ali nije bio valjan niti realiziran

provedbom u zemljišnoj knjizi niti predajom posjeda, odnosno je li takav pravni posao mogao biti podloga za utvrđenje prava vlasništva na temelju pravnog posla?

Rev 1145/2020

-kada je riječ o nekretnini koja predstavlja javno dobro u javnoj uporabi u smislu odredbe čl. 35. st. 5. ZV-a pravni poredak određuje bitan sadržaj stvarnih prava striktnim normama, dok stvari koje su u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno drugih osoba javnog prava, nisu samim time izvan dosega djelovanja stvarnopravnog uređenja, već shodno odredbi čl. 35. st. 1. ZV-a Republika Hrvatska i druge pravne osobe javnog prava koje su nositelji prava vlasništva imaju kao vlasnici u pravnim odnosima jednak položaj kao i privatni vlasnici, ako zakonom nije što drugo određeno

-kada je jedna osoba stekla pravo vlasništva nad geometrijski određenom dijelu nekretnine, onda se ona ne može smatrati suvlasnikom nekretnine od koje je taj geometrijski određeni dio odijeljen, jer je u tom slučaju suvlasniku na ime idealnog dijela te nekretnine pripao određeni geometrijski odijeljeni dio (nije riječ o suvlasništvu već o vlasništvu nekretnine koje u zakonom određenim pretpostavkama mogu biti objekt prava vlasništva), te

-kada je riječ o stjecanju prava vlasništva temeljem pravnog posla u primjeni pravnih pravila OGZ-a, prije stupanja na snagu Zakona o osnovnim vlasničkopравnim odnosima ("Narodne novine" broj 53/91), vlasništvo nekretnine na temelju pravnog posla moglo se steći i bez upisa u zemljišne knjige, samo ako je ugovor bio izvršen, tako da pravni posao čije je objekt stjecanja nekretnina, a koji nije proveden u zemljišnim knjigama niti je izvršen, ne može biti podloga za utvrđenje prava suvlasništva nad nekretninom.

**Čl. 42.st.1., čl. 66.st.1. i 4., čl. 69.st.1., čl. 85.st.1. i 4., čl. 375.st.2. al.7.
ZVDSP**

**ETAŽNO VLASNIŠTVO - IZVRŠAVANJE OVLASTI NA ZAJEDNIČKIM
DIJELOVIMA NEKRETNINE**

3.23. Revd 3388/2023

1. Mogu li suvlasnici, koji su svoje vlasništvo ograničili uspostavom etažnog vlasništva – na zajedničkim dijelovima zgrade (primjerice stubište) odrediti način korištenja ili posjedovanja istog?,
2. Je li određivanje načina korištenja i posjedovanja zajedničkih dijelova zgrade na temelju pravnog posla u suprotnosti s odredbom o uspostavi etažnog vlasništva iz članka 66. stavak 1. ZV i načelu neodvojivosti iz članka 69. stavak 1. ZV?

Rev 933/2024

Iz navedenih zakonskih odredbi proizlazi, a što je i ujedno odgovor na predmetna pravna pitanja, da kada vlasništvo određenog posebnog dijela nekretnine (etažno

vlasništvo) ostaje i nadalje neodvojivo povezano s odgovarajućim suvlasničkim dijelom nekretnine na kojoj je uspostavljeno (čl. 66. st. 1. i čl. 69. st. 1. ZVDSP) vlasnici posebnih dijelova nekretnine mogu pisanom odlukom (čl. 85. st. 4. ZVDSP) ili međuvlasničkim ugovorom (čl. 375. st. 2. al. 7. ZVDSP) odrediti način korištenja i način posjedovanja zajedničkih dijelova nekretnine. Ovo znači da vlasnici određenih posebnih dijelova mogu i podijeliti posjed zajedničkih dijelova nekretnine (čl. 42. st. 1. ZVDSP), a što ne bi značilo isključenje iz suvlasničke zajednice (kako to pogrešno smatra drugostupanjski sud).

Čl. 57. i čl. 62. ZVDSP u vezi čl. 64. st.2. ZOO/05

ZAHTJEV ZA PREDAJU STVARI U ZAJEDNIČKOM VLASNIŠTVU

3.24. Revd 4125/2023

1. Ima li zajedničar pravo tražiti od treće osobe predaju posjeda cijele zajedničke stvari u situaciji kada je drugi zajedničar znao ili je mogao znati da je između zajedničara i treće osobe zaključen ugovor o zakupu iz kojega proizlazi obveza zakupoprimalca da nakon prestanka zakupnog odnosa predmet zakupa - zajedničku stvar vrati zakupodavcu?

2. Daje li ovlast davanja u zakup prostora tom ovlašteniku i ovlast ostvarivati i štiti posjed?

Rev 438/2024

Pri davanju odgovora na prvo postavljeno revizijsko pitanje treba poći od zakonskih odredbi ZVDSP kojim je propisano da je stvar u zajedničkom vlasništvu kad na nepodijeljenoj stvari postoji vlasništvo dviju ili više osoba (zajedničara) koje sve u njemu imaju udjela, ali veličina njihovih udjela nije određena, bez obzira na to što je određiva (čl. 57. st. 1. ZVDSP), te da stvar može biti u zajedničkom vlasništvu samo na temelju zakona (u konkretnom slučaju na temelju ZBPO). Svaki zajedničar ima pravo glede cijele stvari postavljati protiv svakoga one zahtjeve koje može postaviti vlasnik stvari, s time da predaju cijele stvari u posjed može od trećega zahtijevati samo prema obveznopравnim pravilima o nedjeljivim obvezama. (čl. 62. st. 2. ZVDSP). Dakle, neovisno o postojanju ugovorne odredbe kojom je propisano da zakupoprimalac dužan po prestanku zakupa predati zemljište samo zakupodavatelju, obzirom na kongentnu odredbu čl. 64. st. 2. ZOO koja uređuje aktivne nedjeljive obveze, pojedini suvlasnik, odnosno zajedničar može zahtijevati predaju cijele stvari u posjed samo ako je ovlašten od ostalih suvlasnika, odnosno zajedničara da mu cijela stvar bude predana u posjed, a inače može zahtijevati od treće osobe da stvar preda svim suvlasnicima, odnosno zajedničarima ili da je položi sudu (tako i ovaj sud u odlukama Rev 1020/01 od 20. lipnja 2001. i Rev 1708/2017-2 od 21. prosinca 2021. Rev 28/2022-2 od 29. ožujka 2023.). Pri tome saznanje ili mogućnost saznanja da je između jednog zajedničara i treće osobe zaključen ugovor o zakupu s navedenom odredbom ne predstavlja ujedno i ovlaštenje drugog zajedničara na podnošenje zahtjeva za predaju cijele stvari u posjed samo tužitelju. Time je ujedno odgovoreno na prvo postavljeno revizijsko pitanje.

U odnosu na drugo postavljeno pitanje kojem se problematizira sadržava li ovlast davanja u zakup zemljišta tom ovlašteniku i ovlast ostvarivati i štiti posjed, tužitelj se poziva na odluku ovog suda Rev-161/2022-2 od 20. travnja 2022. u kojoj je izraženo pravno shvaćanje da osoba na koju je vlasnik prenio ovlaštenja davanja u zakup određene stvari ima i ovlast ostvarivati i štiti posjed, koje se ovom odlukom reafirmira. Međutim, u konkretnom slučaju zaštita posjeda ostvaruje se pod pretpostavkama koje se u slučaju zajedničkog vlasništva odnose na pravila o nedjeljivim obvezama. Time je ujedno odgovoreno na drugo postavljeno revizijsko pitanje.

AKTIVNA LEGITIMACIJA ZAJEDNIČKOG UPRAVITELJA KADA JE TIJEKOM PARNIČNOG POSTUPKA RASKINUT UGOVOR O UPRAVLJANJU ZGRADOM

Čl. 90. u vezi čl. 378. ZVDSP

3.25. Revd 4489/2021

1. Je li upravitelj zgrade izgubio aktivnu legitimaciju za vođenje parničnog postupka ako je ugovor o upravljanju zgradom raskinut u tijeku parničnog postupka koji se vodi po tužbi upravitelja zgrade iz tog raskinutog ugovora protiv jednog od suvlasnika kao tuženika radi naplate pričuve u kojem postupku taj upravitelj zgrade nastupa kao samostalna stranka?“

2. Je li za ocjenu postojanja aktivne legitimacije upravitelja zgrade za vođenje parničnog postupka protiv suvlasnika radi plaćanja pričuve mjerodavno vrijeme nastanka (dospijeća) tražbine za pričuvu ili je mjerodavno postojanje i valjanost ugovora o upravljanju zgradom za cijelo vrijeme vođenja postupka?

Rev 254/2023

Stoga valja zaključiti da u situaciji u kojoj je upravitelj zgrade pokrenuo postupak naplate zajedničke pričuve koja je dospjela prije raskida ugovora o upravljanju zgradom i u kojem nastupa kao stranka u ime i za račun suvlasnika zgrade, upravitelj u odnosu na takvu pričuvu i dalje zadržava procesnopravnu legitimaciju u postupku.

Čl. 9. ZVDSP, čl. 333. st.2. ZPP

NAČELO JEDINSTVA NEKRETNINE

3.26. Revd 255/2023

Može li se u ponovljenom postupku prilikom donošenja odluke o suvlasništvu nekretnine po dijelu tužbenog zahtjeva koji je vraćen na ponovno suđenje raspravljati i u onom dijelu u odnosu na koji je već donesena pravomoćna presuda?

Rev 10/2024

Sukladno odredbi čl. 333. st. 2. ZPP prvostupanjski sud tijekom cijelog postupka po službenoj dužnosti pazi je li stvar pravomoćno presuđena; i ako utvrdi da je parnica među istim strankama pokrenuta o zahtjevu o kojem je već pravomoćno odlučeno, odbacit će tužbu.

Sukladno odredbi čl. 9. st.1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" broj 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09 i 143/12 - dalje: ZVDSP) pojedinačnu nekretninu čini zemljišna čestica, uključujući i sve što je s njom razmjerno trajno povezano ne njezinoj površini ili ispod nje; ali kad je više zemljišnih čestica upisano u zemljišnoj knjizi u isti zemljišnoknjižni uložak, one su pravno sjedinjene u jedno tijelo (zemljišnoknjižno tijelo), koje je kao takvo jedna nekretnina.

(...)

To znači da nižestupanjski sudovi nisu mogli utvrditi tužiteljicu suvlasnicom u 1/6 predmetne obiteljske kuće, a bez da je istovremeno ista utvrđena suvlasnikom cijele nekretnine, odnosno bez da je raspravljeno i pitanje vlasništva ostalog zemljišta, jer pojedinačnu nekretninu u smislu čl. 9. ZVDSP čini zemljište i kuća koja se trajno nalazi na zemljištu odnosno katastarskoj čestici.

Čl. 89. st. 1. i 3., čl. 85., čl. 90., čl. 375., čl. 377. ZVDSP

OBVEZA PLAĆANJA PRIČUVE ZA POSEBNI DIO NEKRETNINE

3.27. Revd 1843/2020

Predstavljaju li izdvojeni prostor zgrade, odnosno garaže, zasebnu nekretninu za koju je moguće zaključiti međuvlasnički i ugovor o upravljanju?

Rev 867/2021

Primjenjujući navedene odredbe na konkretni slučaj, prema shvaćanju ovoga suda iz činjenice da tuženikov posebni dio, koji u naravi predstavlja garažno mjesto, kao što to predstavljaju i garažna mjesta tužitelja koja su neodvojivo je povezana i čini sastavni dio čitave nekretnine sagrađene na istoj čestici zemlje, stvara obvezu svim suvlasnicima plaćati zajedničku pričuvu za održavanje zajedničkih dijelova cijele

nekretnine, jer se jedan horizontalni dio nekretnine ne može izdvojiti u zasebnu cjelinu. Kada bi to bilo moguće, na taj način bi se pukim izdvajanjem iz pričuve za cijelu nekretninu, vlasnicima omogućio izbjegavanje obveze upravljanja i održavanja zajedničkih dijelovima čitave nekretnine, propisane ZVDSP-a, kao npr. tavana, lifta i dr. Stoga izdvajanje vlasnika jednog posebnog dijela nekretnine od plaćanja pričuve nije moguće jer se ne radi o samostalnoj uporabnoj cjelini na kojoj postoji više vlasnika više posebnih dijelova, a to u ovom slučaju tim više jer se ovdje ne radi o izdvajanju po vertikali („od krova do poda“), kojim izdvajanjem bi bili obuhvaćeni svi vlasnici posebnih dijelova čiji posebni dijelovi bi predstavljali jednu samostalnu uporabnu cjelinu, već o izdvajanju po horizontali (etaži koja u naravi predstavlja garažu sa garažnim mjestima kojih su vlasnici posebnih dijelova stranke u ovom postupku) - tako i ovaj sud u Rev-874/2021 od 11.srpnja 2023.

Čl. 55. st.1., čl. 66. st.1. i čl. 67. st.1. ZVDSP

RAZVRGNUĆE SUVLASNIČKE ZAJEDNICE – SVI UPISANI SUVLASNICI SU JEDINSTVENI I NUŽNI SUPARNIČARI

PRIMJENA PRAVILA O USPOSTAVI ETAŽNOG VLASNIŠTVA

3.28. Revd 975/2021

1. Moraju li sve osobe koje su u zemljišnim knjigama upisane kao suvlasnici nekretnine, odnosno njihovi pravni sljednici, biti stranke u parničnom postupku u kojem se presudom razvrgava suvlasnička zajednica na toj nekretnini?
2. Može li se u parničnom postupku razvrgnuti suvlasnička zajednica na način da stranci pripadne jedan stan ili više njih, a bez da se primjenjuju zakonska pravila o uspostavi vlasništva posebnog dijela nekretnine prema kojima je potrebno odrediti s kolikim suvlasničkim udjelom na cjelokupnoj nekretnini je povezana pojedina etaža, koji dijelovi zgrade su zajednički i sve ostalo što je potrebno prema tim zakonskim pravilima?
3. Mora li u izreci presude kojom se razvrgava suvlasnička zajednica na nekretnini sud opisati i ono što je tuženicama pripalo razvrgnućem ili je dovoljno opisati samo ono što je razvrgnućem pripalo tužiteljima?

[Rev 335/2022](#)

S obzirom da je predmet utvrđenje suvlasništva i razvrgnuće suvlasničke zajednice nekretnine kao i predaja u posjed, svi upisani suvlasnici u odnosu na predmetnu nekretninu imaju se smatrati nužnim i jedinstvenim suparničarima (u tom smislu i odluka ovog suda Rev 1934/85 od 27. studenoga 1986.). To stoga što sukladno čl. 55. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/1996, 68/1998, 137/1999, 22/2000, 73/2000, 114/2001, 79/2006, 141/2006, 146/2008, 38/2009, 153/2009, 90/2010, 143/2012, 152/2014 - u daljnjem tekstu: ZVDSP) svaki suvlasnik koji je sudjelovao u razvrgnuću stječe na temelju pravomoćne

presude o razvrgnuću pravo vlasništva izvodeći ga iz onoga svoga suvlasničkog dijela s kojim je sudjelovao u tom razvrgnuću, a koji mu istodobno prestaje.

Nadalje, tuženik osnovano ističe da sud prilikom razvrgavanja suvlasničke zajednice etažiranjem treba poštivati pravila o vlasništvu posebnih dijelova nekretnine i pravila o provođenju etažiranja sukladno čl. 66. ZVDSP i čl. 67. ZVDSP. Naime, čl. 66. st. 1. ZVDSP propisano je da vlasništvo određenog posebnog dijela nekretnine (etažno vlasništvo) proizlazi i ostaje neodvojivo povezano s odgovarajućim suvlasničkim dijelom (idealnim dijelom) nekretnine na kojem je uspostavljeno. Čl. 67. st. 1. ZVDSP propisano je da vlasništvo posebnog dijela može biti uspostavljeno glede dijela suvlasničke nekretnine koji čini samostalnu uporabnu cjelinu, prikladnu za samostalno izvršavanje suvlasnikovih ovlasti, kao što je stan ili druga samostalna prostorija.

Osnovan je i revizijski navod da u izreci presude kojom se razvrgava suvlasnička zajednica na nekretninama sud treba opisati i ono što je tuženiku pripalo razvrgnućem.

4. STJECANJE I PRESTANAK PRAVA VLASNIŠTVA

Čl. 122. st. 1. i 2. u vezi čl. 130. st. 2. ZVDSP

PRAVO STJECATELJA KOJI JE POSTUPAO S POVJERENJEM U ZEMLJIŠNE KNJIGE

4.1. Revd 157/2020

1. Da li pravo vlasništva bračnog druga stečeno na temelju zakona (u ovoj pravnoj stvari zajedničkog vlasništva) na imovini koja je bračna stečevina s upisanim pravom vlasništva u zemljišnim knjigama na drugog bračnog druga, uživa jaču pravnu zaštitu i proizvodi pravne učinke *erga omnes* u odnosu na pravo stjecatelja koji je postupao s povjerenjem u zemljišne knjige i nije bio dužan istraživati izvanknjižno stanje, i koji je u dobroj vjeri upisao svoje pravo vlasništva ili drugo stvarno pravo na nekretnini, dok još pravo bračnog druga nije bilo upisano (čl. 124. i čl. 130. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 - dalje ZV)?

2. Treba li u svakom konkretnom slučaju valjanost stjecanja stvarnih prava trećih osoba na nekretninama upisanim u zemljišnim knjigama na ime samo jednog bračnog druga, procjenjivati ovisno o ponašanju, dobroj vjeri i savjesnosti svih sudionika određenog pravnog odnosa, uključivši i onog bračnog druga koji nije bio sudionik tog odnosa, a koji je propustio svoje pravo vlasništva na imovini stečenoj u braku upisati u zemljišnim knjigama?

Rev 1031/2020

Za odgovore na sporna pravna pitanja mjerodavne su odredbe čl. 122. st. 1. i 2. i čl. 130. st. 2. ZVDSP.

Prema odredbi čl. 122. st. 1. ZVDSP smatra se da zemljišna knjiga istinito i potpuno odražava činjenično i pravno stanje nekretnine pa tko u dobroj vjeri postupa s povjerenjem u zemljišne knjige, ne znajući da ono što je u njih upisano nije potpuno ili da je različito od iz vanknjižnog stanja, uživa glede toga zaštitu prema odredbama zakona.

Prema odredbi čl. 122. st. 2. ZVDSP stjecatelj je u dobroj vjeri ako u trenutku sklapanja posla a ne u trenutku kad je zahtijevao upis nije znao niti je s obzirom na okolnosti imao dovoljno razloga sumnjati u to da stvar pripada otuđivatelju.

Prema odredbi čl. 130. st. 2. ZVDSP vlasništvo nekretnine stečene na temelju zakona ne može se suprotstaviti pravu onoga koji je postupajući s povjerenjem u zemljišne knjige u dobroj vjeri upisao svoje pravo na nekretnini dok još pravo koje je bilo stečeno na temelju zakona nije bilo upisano.

Dakle, odgovarajući na pravna pitanja zbog kojih je podnesena revizija treba reći da pravo stjecatelja koji je postupao s povjerenjem u zemljišne knjige ima jaču pravnu zaštitu od prava suvlasnika ili zajedničkog vlasnika čije pravo vlasništva je stečeno na temelju zakona, a u vrijeme stjecateljeva upisa prava u zemljišnu knjigu pravo vlasništva stvarnog vlasnika nije bilo upisano.

Prema tome, u opisanoj pravnoj situaciji odlučna je prvenstveno savjesnost stjecatelja, konkretno 1) tuženice.

vidi i [Rev 9/2023](#)

Čl. 122.st.3. ZVDSP

PRAVO STJECATELJA KOJI JE POSTUPAO S POVJERENJEM U ZEMLJIŠNE KNJIGE

4.1a. Revd 4113/2023

1. Uživa li pravo vlasništva bračnog druga stečenog na temelju zakona (u ovoj pravnoj stvari zajedničkog vlasništva) na imovini koja je bračna stečevina s upisanim pravom vlasništva u zemljišnim knjigama na drugog bračnog druga, jaču pravnu zaštitu i proizvodi pravne učinke erga omnes u odnosu na pravo ovrhovoditelja koji je postupao s povjerenjem u zemljišne knjige i nije bio dužan istraživati izvanknjižno stanje, i koji je u dobroj vjeri ishodio zabilježbu ovrhe, kao i pravo na namirenje, na nekretnini dok još pravo bračnog druga nije bilo upisano?
2. Treba li u svakom konkretnom slučaju dopuštenost ovrhe pokrenute od strane trećih osoba na nekretninama upisanim u zemljišnim knjigama na ime samo jednog bračnog druga procjenjivati ovisno o ponašanju, dobroj vjeri i savjesnosti svih sudionika određenog pravnog odnosa, uključivši i onog bračnog druga koji nije bio sudionik tog odnosa, a koji je propustio svoje pravo vlasništva na imovini stečenoj u braku upisati u zemljišnim knjigama?

Rev 1127/2024

1. Pravo vlasništva bračnog druga stečenog na temelju zakona (u ovoj pravnoj stvari zajedničkog vlasništva) na imovini koja je bračna stečevina s upisanim pravom vlasništva u zemljišnim knjigama na drugog bračnog druga, ne uživa jaču pravnu zaštitu i ne proizvodi pravne učinke erga omnes u odnosu na pravo ovrhovoditelja koji je postupao s povjerenjem u zemljišne knjige i nije bio dužan istraživati izvanknjižno stanje, i koji je u dobroj vjeri ishodio zabilježbu ovrhe, kao i pravo na namirenje, na nekretnini dok još pravo bračnog druga nije bilo upisano.
2. U svakom konkretnom slučaju dopuštenost ovrhe pokrenute od strane trećih osoba na nekretninama upisanim u zemljišnim knjigama na ime samo jednog bračnog druga treba procjenjivati ovisno o ponašanju, dobroj vjeri i savjesnosti svih sudionika određenog pravnog odnosa, uključivši i onog bračnog druga koji nije bio sudionik tog odnosa, ako je propustio svoje pravo vlasništva na imovini stečenoj u braku upisati u zemljišnim knjigama s time da je primarno utvrditi je li ovrhovoditelj bio nesavjestan, nepošten, odnosno da li je zloupotrijebio svoje pravo.

Čl. 122.st.3. ZVDSP

PRAVO STJECATELJA KOJI JE POSTUPAO S POVJERENJEM U ZEMLJIŠNE KNJIGE

4.1.b Revd 4262/2022

Je li moguće/dopušteno provesti ovrhu protiv treće osobe (koja je u ovrsi podnijela prigovor nedopuštenosti ovrhe) koja je u trenutku pokretanja ovrhe bila predmnijevani vlasnik Nekretnine i koja je tijekom ovršnog postupka u zasebnoj parnici ishodila pravomoćnu sudsku presudu temeljem koje je upisala svoje vlasništvo u zemljišnim knjigama te je javnom ispravom (pravomoćnom sudskom odlukom) dokazala da ovršenik-društvo u stečaju nije posjednik niti vlasnik predmeta ovrhe – Nekretnine, odnosno dokazala svoje pravo koje sprečava daljnje provođenje ovrhe u smislu čl. 52. st.4. Ovršnog zakona?

Rev 138/2024

Stoga u odnosu na postavljeno pitanje valja odgovoriti da je moguće/dopušteno provesti ovrhu protiv treće osobe (koja je u ovrsi podnijela prigovor nedopuštenosti ovrhe) koja je u trenutku pokretanja ovrhe bila predmnijevani vlasnik Nekretnine i koja je tijekom ovršnog postupka u zasebnoj parnici ishodila pravomoćnu sudsku presudu temeljem koje je upisala svoje vlasništvo u zemljišnim knjigama te je javnom ispravom (pravomoćnom sudskom odlukom) dokazala da ovršenik-društvo u stečaju nije posjednik niti vlasnik predmeta ovrhe, ako je ovrhovoditelj bio savjestan, pošten, odnosno nije zloupotrijebio svoje pravo.

Čl. 388. st.4. ZVDSP

U ROK DOSJELOSTI TREBA RAČUNATI I VRIJEME PRIJE 8.10.1991.

4.2. Revd 69/2020

Treba li kod stjecanja prava vlasništva dosjelošću u rok dosjeloosti računati i vrijeme prije 8.10.1991. u slučaju kada i prije toga dana traje zakonit, pošten i istinit posjed u korist prednika tužiteljice?

Rev 443/2021-2

Naime, revizijski je sud u nizu odluka, pa tako i u onima poslovnih brojeva Rev-2776/2016-2 od 29. siječnja 2019., Rev-2430/2019. od 9. srpnja 2019., izrazio pravno shvaćanje prema kojem se u rok za stjecanje dosjelošću nekretnina koje su na dan 8. listopada 1991. bile u društvenom vlasništvu, kao i za stjecanje stvarnih prava na tim nekretninama dosjelošću, računa i vrijeme posjedovanja proteklo prije toga dana.

vidi i **Rev 660/2023**

Čl. 36. st.1. ZVDSP

SUVLANIŠTVO I REALNI (određeni) DIO NEKRETNINE

4.3. Revd 2187/2020

Može li se u slučaju kada su ispunjene pretpostavke za stjecanje prava vlasništva realnog (fizičkog) dijela nekretnine dosjelošću tražiti utvrđenje prava suvlasništva razmjerno utvrđenom omjeru za cijelu nekretninu, odnosno može li se posjedovanjem određenog (fizičkog) dijela nekretnine povećati na temelju dosjelosti suvlasnički (idealni) dio jednog suvlasnika, uz smanjenje suvlasničkog dijela drugog suvlasnika, tako da potonji ostane (u smanjenom omjeru) suvlasnik na cijeloj nekretnini?

Rev 147/2021

Vlasništvo je definirano kao stvarno pravo na određenoj stvari koje ovlašćuje svoga nositelja da s tom stvari i koristima od nje čini što ga volja te da svakoga drugoga od toga isključi, ako to nije protivno tuđim pravima ni zakonskim ograničenjima (čl. 30. ZVDSP). Suvlasništvo, s druge strane definirano je kao vlasništvo više osoba na nekoj stvari tako da svakoj osobi pripada dio tog vlasništva, računski određen razmjerom prema cijelom pravu vlasništva te stvari (čl. 36. st. 1. ZVDSP).

U postupku je utvrđeno da je tužiteljica stekla sve pretpostavke za stjecanje prava vlasništva dosjelošću točno određenog i fizički omeđenog dijela sporne nekretnine, a ne prava suvlasništva u odnosu na cijelu nekretninu, koje pravo suvlasništva je ranije, ali u drugačijim omjerima i zajedno sa svojim prednicima imala. U takvoj situaciji tužiteljica ne može zahtijevati utvrđenje prava suvlasništva razmjerno utvrđenoj površini zemljišta koji se nalazi u isključivom posjedu tužiteljice u odnosu na cijelu nekretninu. Ovo tim više što u konkretnom slučaju suvlasništvo u omjeru navedenom u tužbenom zahtjevu nikada nije egzistiralo.

Čl. 18., čl. 159. i čl. 388. st. 4. ZVDSP

DOSJELOST I STEČENA PRAVA

4.4. Revd 3236/2020

1. Stječe li stranka pravo vlasništva dosjelošću na nekretninama koje su bile u društvenom vlasništvu, ako su se pretpostavke za stjecanje prava vlasništva dosjelošću stekle prije donošenja odluke Ustavnog suda RH kojim je ukinuta odredba čl. 388. st. 4. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, odnosno računa li se, u tom slučaju, u vrijeme potrebno za dosjelo i vrijeme posjedovanja prije 8. listopada 1991?

2. Utječe li na poštenje posjednika njihovo znanje da nisu upisani u zemljišne knjige?

Rev 494/2021-2

Kod stjecanja prava vlasništva dosjelošću na stvarima koje su prije 8. listopada 1991. bile u društvenom vlasništvu treba u vrijeme dosjelosti računati i vrijeme prije 8. listopada 1991., ako se time ne vrijeđaju vlasnička prava osoba koja ta prava nisu

stekla na temelju odredbe čl. 388. st. 4. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (...), nego na temelju drugih odredaba tog Zakona.

Rizik bilo kakve greške koju su počinila državna tijela, mora snositi država i ne smiju se ispravljati na teret pojedinca koji je stekao pravo vlasništva dosjelošću na temelju zakonske odredbe koju je Ustavni sud RH naknadno ukinuo, posebice u onom slučaju kada ne postoji drugi suprotstavljeni privatni interes trećih osoba.“ (tako u Rev 2021/2014-2 od 17. prosinca 2019., Rev 2469/2016-2 od 10. prosinca 2019., Rev 1669/2017-2 od 11. veljače 2020.) (...) činjenica da su prednici tužitelja i tužitelj kao posjednici nekretnina mogli znati ili pak znali za upis u zemljišnim knjigama, konkretno - da su te nekretnine u tim knjigama u svom razdoblju njihova posjedovanja bile upisane kao vlasništvo tuženika ili njegovih prednika, ne čini samo za sebe posjed prednika tužitelja i tužitelja nesavjesnim ili nepoštenim - ako su prednici tužitelja i tužitelj za tog razdoblja posjedovanja prema okolnostima konkretnog slučaja (primjerice: u situaciji kada im posjed nitko nikada nije osporavao iako su na nekretninama vršili i vlasničkopravna ovlaštenja - u vidu bitnog ulaganja u nekretnine, u obnovu objekta, a upisani je vlasnik svo vrijeme, pa čak i preko 60 godina - bio potpuno pasivan u iskazivanju ikoje vlasničke ovlasti na istim nekretninama, u svojatanju nekog prava na njima, u iskazivanju i znanja da je vlasnik - pa nije vodio niti računa kako se koriste i gdje se one nalaze, to tim više ili pogotovo kada su posjednici i iz sadržaja pismena upisanog vlasnika imali razumnih razloga vjerovati da on nije vlasnik ili da im vlasništvo prepušta i da to manifestira ili potvrđuje svojom posvemašnjom pasivnošću ili nezainteresiranošću za nekretnine) imali razloga osnovano vjerovati i (time) vjerovali da posjed vrše kao vlasnici....

Čl. 18., čl. 159. i čl. 388. st. 4. ZVDSP

U ROK DOSJELOSTI TREBA RAČUNATI I VRIJEME PRIJE 8.10.1991.

4.5.Revd 1678/2020

„... je li se u vrijeme za stjecanje vlasništva dosjelošću nad nekretninom koja je bila u društvenom vlasništvu uračunava i razdoblje prije 8. listopada 1991.“

[Rev 1095/2021](#)

Ovaj revizijski sud je u rješenju broj Rev 291/14-2 od 17. travnja 2018. (kao i u drugim odlukama) o predmetnom pravnom pitanju izrazio shvaćanje koje glasi: "Kod stjecanja prava vlasništva dosjelošću na stvarima koje su prije 8. listopada 1991. bile u društvenom vlasništvu treba u vrijeme dosjeloosti računati i vrijeme prije 8. listopada 1991., ako se time ne vrijeđaju vlasnička prava osoba koja ta prava nisu stekle na temelju odredbe čl. 388. st. 4. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08 i 38/09), nego na temelju drugih odredaba toga Zakona".

vidi i **[Rev 1207/2020](#)**, **[Rev 755/2024](#)**, **[Rev 266/2023](#)**

Čl. 77. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (dalje: Zakon o naknadi)

STJECANJE ex lege

JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE SU OVLAŠTENE DAVATI U ZAKUP I PODUZIMATI DRUGE RADNJE UPRAVLJANJA POSLOVNIM PROSTOROM SVE DO PRAVOMOĆNOG OKONČANJA POSTUPKA NA TEMELJU ZAKONA O NAKNADI

4.6. Revd 773/2021

U slučaju kada Republika Hrvatska stječe pravo vlasništva na nekretnini na temelju odredbe članka 77. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine ("Narodne novine", broj 92/96, 92/99, 80/02, 81/02 i 98/19 – dalje: Zakon o naknadi), jer zahtjev za naknadu temeljem navedenog zakona nije podnesen ili je pravomoćno odbijen, da li se radi o stjecanju prava vlasništva na temelju zakona u smislu odredbe čl. 129. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 81/15 – pročišćeni tekst i 94/17 – ispravak) ispunjenjem pretpostavki propisanih u članku 77. Zakona o naknadi, ili na temelju odluke nadležnog tijela pravomoćnošću rješenja kojim te pretpostavke utvrđuje nadležno upravno tijelo?

Jesu li Grad Zagreb, gradovi i općine ovlašteni davati u zakup i poduzimati druge radnje upravljanja poslovnim prostorom, koji je bio u društvenom vlasništvu s pravom korištenja od navedenih teritorijalnih jedinica, temeljem odredbe članka 41. Zakona o zakupu i prodaji poslovnog prostora ("Narodne novine", broj 125/11) i nakon što su ispunjeni uvjeti za stjecanje prava vlasništva Republike Hrvatske na takvom poslovnom prostoru temeljem odredbe članka 77. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine ("Narodne novine", broj 92/96, 92/99, 80/02,, 81/02 i 98/19), jer za njega nije bio podnesen zahtjev za naknadu ili je pravomoćno odbijen?

Rev 1033/2021

(...) odgovor na prvopostavljeno pravno pitanje tuženice je da Republika Hrvatska stječe pravo vlasništva nekretnina temeljem čl. 77. Zakona o naknadi temeljem samog zakona u trenutku stupanja na snagu Zakona o naknadi, a što je i ustaljena praksa ovoga suda.

(...)

Stoga je odgovor na drugopostavljeno pravno pitanje tuženice da jedinice lokalne samouprave su ovlaštene davati u zakup i poduzimati druge radnje upravljanja poslovnim prostorom koji je bio u društvenom vlasništvu s pravom korištenja tih teritorijalnih jedinica i nakon što su ispunjeni uvjeti za stjecanje prava vlasništva Republike Hrvatske na takvim poslovnim prostorima temeljem odredbe čl. 77. Zakona o naknadi i to sve do pravomoćnog okončanja postupka na temelju Zakona o naknadi.

Čl. 41. ZZKPP u vezi čl. 77. ZN

PRAVO JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE ZAHTIJEVATI PREDAJU U POSJED NEKRETNINE U ODNOSU NA KOJU SE VODI POSTUPAK UTVRĐENJA PRAVA VLASNIŠTVA NA TEMELJU ČL. 77. ZN

4.6.a Revd 2559/2023

Ograničava li odredba čl. 41. Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora (dalje: ZZKPP) prava knjižnog vlasnika upisanog u zemljišnu knjigu na temelju odredbi čl. 361., 365., 367. i 370. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, uključujući i obvezu knjižnog vlasnika na predaju posjeda jedinicama lokalne uprave i samouprave iz čl. 41. ZZKPP?

Rev 716/2024

Slijedom navedenog, odgovor na postavljeno pitanje je da odredba čl. 41. ZZKPP ograničava prava knjižnog vlasnika upisanog u zemljišnu knjigu na temelju odredbi čl. 361., 365., 367. i 370. ZVDSP, uključujući i obvezu knjižnog vlasnika na predaju posjeda jedinicama lokalne uprave i samouprave, koje su ovlaštene poduzimati sve radnje, pa i radnju predaje u posjed, sve do pravomoćnog okončanja postupka na temelju Zakona o naknadi.

Čl. 159. i čl. 388. st. 4. ZVDSP

DOSJELOST PRIJE 8. listopada 1991.

4.7. Revd 3378/2021

Može li se pravo vlasništva na točno određenom fizičkom dijelu nekretnine prije u društvenom vlasništvu steći neprekidnim posjedom i prije 8. listopada 1991.?

Rev 7/2022

Naime, pravno je shvaćanje ovoga suda, već izraženo u nizu njegovih odluka, da kod stjecanja prava vlasništva dosjelošću na stvarima koje su prije 8. listopada 1991. bile u društvenom vlasništvu treba u vrijeme dosjeloosti računati i vrijeme prije 8. listopada 1991. ako se time ne vrijeđaju vlasnička prava osoba koja ta prava nisu stekla na temelju odredbe čl. 388. st. 4. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima.

Čl. 159. i čl. 388. st. 4. ZVDSP

DOSJELOST PRIJE 8. listopada 1991.

4.8. Revd 1861/2021

Da li u vrijeme dosjeloosti za nekretnine koje su prije 8. listopada 1991. godine bile u društvenom vlasništvu treba računati i vrijeme prije tog dana - 8. listopada 1991.,

kada i prije tog dana traje zakonit, pošten i istinit posjed u korist prednika tužitelja i tužitelja, odnosno podredno pošten posjed u korist prednika tužitelja i tužitelja?

Rev 1168/2021

Kod stjecanja prava vlasništva dosjelošću na stvarima koje su prije 8. listopada 1991. bile u društvenom vlasništvu treba u vrijeme dosjelosti računati i vrijeme prije 8. listopada 1991., ako se time ne vrijeđaju vlasnička prava osoba koja ta prava nisu stekla na temelju odredbe čl. 388. st. 4. ZVDSP, nego na temelju drugih odredaba tog Zakona. Rizik bilo kakve greške koju su počinila državna tijela, mora snositi država i ne smije se ispravljati na teret pojedinca koji je stekao pravo vlasništva dosjelošću na temelju zakonske odredbe koju je Ustavni sud Republike Hrvatske naknadno ukinuo, posebice u onom slučaju kada ne postoji drugi suprotstavljeni interes trećih osoba. (tako i u Rev-x 974/2017-2 od 7. svibnja 2019.)

vidi i **Rev 59/2021**, **Rev 340/2021**

Čl. 129. st. 1. i 2. podstavak 2. Zakona o zemljišnim knjigama (dalje: ZVK) u svezi čl. 123. st. 1. i 2. ZVDSP

BRISOVNA TUŽBA

4.9. Revd 3185/2021

1.a) Da li je kod odlučivanja o osnovanosti brisovne tužbe (čl. 129. st. 1. i st. 2. alineja 2. ZVK-a, u svezi čl. 123. st. 1. i 2. ZV-a) odlučno pitanje ono o podobnosti za uknjižbu odnosno ništetnosti (odnosno uopće valjanosti) pravne osnove na temelju koje je osoba uknjižila svoje pravo izvodeći ga iz neistinitog (nevaljanog) prava svog prednika?

2.) Da li se, u situaciji kada je osoba (ovdje 2. tuženik) uknjižila svoje pravo (ovdje založno pravo) izvodeći ga iz uknjiženog, ali neistinitog (nevaljanog) prava prednika (ovdje prava vlasništva 1. tuženika), a nositelj knjižnog prava (ovdje tužitelj), kojemu nije bilo dostavljeno rješenje o uknjižbi u korist prednika te osobe, podnese brisovnu tužbu u roku 3 godine od kad je ta uknjižba bila zatražena, tužitelju može osnovano suprotstaviti prigovor da je ta druga osoba (ovdje 2. tuženik) postupala u dobroj vjeri, i s povjerenjem u zemljišne knjige (čl. 122. ZV-a)?

Rev 503/2021

(...) Temeljem svega iznesenoga odgovor na postavljena pitanja glasi:

1.) Kod odlučivanja o osnovanosti brisovne tužbe (čl. 129. st. 1. i st. 2. alineja 2. ZVK-a, u svezi čl. 123. st. 1. i 2. ZV-a) nije odlučno pitanje o podobnosti za uknjižbu odnosno ništetnosti (odnosno uopće valjanosti) pravne osnove na temelju koje je osoba uknjižila svoje pravo izvodeći ga iz neistinitog (nevaljanog) prava svog prednika.

2.) Tužitelju se osnovano ne može suprotstaviti prigovor da je druga osoba (ovdje 2. tuženik) postupala u dobroj vjeri i s povjerenjem u zemljišne knjige (čl. 122.

ZV-a), u situaciji kada je ta osoba (ovdje 2. tuženik) uknjižila svoje pravo (ovdje založno pravo) izvedeći ga iz uknjiženog, ali neistinitog (nevaljanog) prava prednika (ovdje prava vlasništva 1. tuženika), a nositelj knjižnog prava (ovdje tužitelj), kojemu nije bilo dostavljeno rješenje o uknjižbi u korist prednika te osobe, podnese brisovnu tužbu u roku 3 godine od kad je ta uknjižba bila zatražena?

Čl. 360. st. 2. i čl. 362. st.2. ZV

RH – POREZNA UPRAVA I STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA

4.10. Revd 1647/2021

Je li Republika Hrvatska, Porezna uprava, stekla ex lege pravo korištenja na poslovnim prostorima koje je preuzela i nastavila koristiti temeljem odredbe čl. 25. Zakona o poreznoj upravi (NN 75/93)?

Je li Republika Hrvatska stekla ex lege prava vlasništva na poslovnim prostorima temeljem odredbe čl. 360. st. 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14) na kojima je stekla pravo korištenja temeljem odredbe čl. 25. Zakona o poreznoj upravi (NN 75/93) preuzimanjem i nastavkom korištenja, a koje poslovne prostorije je prije koristila Uprava prihoda dotadašnjih općina?

Rev 1023/2021

U trenutku stupanja na snagu ZV (1. siječnja 1997.) pravo korištenja sporne nekretnine imalo je Ministarstvo financija RH - Porezna uprava, a ne tuženik. To tijelo državne uprave je od trenutka kada je stupio na snagu Zakon o poreznoj upravi (25. kolovoza 1993.) temeljem odredbe čl. 25. tog Zakona preuzelo i nastavilo koristiti prostorije i opremu koju su do tada koristile uprave prihoda dosadašnjih općina.

Tužiteljica nije stekla pravo vlasništva sporne nekretnine stupanjem na snagu Zakona o poreznoj upravi, ali je u tom trenutku nastavila koristiti nekretnine koje su do tada koristile uprave društvenih prihoda dotadašnjih općina te tuženik od tog trenutka više nije imao pravo korištenja sporne nekretnine. Prema tome je upravo tužiteljica u trenutku stupanja na snagu Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima imala pravo korištenja sporne nekretnine te je temeljem zakona (čl. 362. st. 2. ZV) stekla pravo vlasništva na spornoj nekretnini.

Čl. 77. Zakona o naknadi

REPUBLIKA HRVATSKA STJEČE PRAVO VLASNIŠTVA ex lege

4.11. Revd 2551/2020

Stječe li Republika Hrvatska pravo vlasništva poslovnog prostora u smislu odredbe čl. 77. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine ("Narodne novine", broj 92/96, 39/99, 42/99, 43/00, 131/00, 27/01, 34/01, 65/01, 118/01, 80/02 i 81/02 – dalje: Zakon o naknadi) nastankom uvjeta za stjecanje prava vlasništva ili pravomoćnošću rješenja upravnog tijela kojim se Republici Hrvatskoj priznaje pravo vlasništva na istoj nekretnini?

Rev 199/2021

Pravilno su nižestupanjski sudovi protumačili odredbu čl. 77. Zakona o naknadi i pravilno su zaključili da Republika Hrvatska stječe pravo vlasništva temeljem te odredbe Zakona o naknadi ex lege, a ne pravomoćnošću rješenja nadležnog upravnog tijela koje predstavlja samo deklaratornu odluku i kojim se utvrđuje ex lege stjecanje prava vlasništva temeljem čl. 77. Zakona o naknadi. Takvo pravno shvaćanje ovaj sud je već izrazio primjerice u odluci ovoga suda broj Rev 2446/2010-3 od 28. kolovoza 2013. Stoga tuženica nije stekla bez pravne osnove sporni iznos na ime 1/2 zakupnine u razdoblju nakon što je tužiteljica znala za rješenje nadležnog upravnog tijela kojim je tuženica utvrđena suvlasnikom u 1/2 dijela poslovnog prostora na temelju čl. 77. Zakona o naknadi. Stoga su nižestupanjski sudovi pravilno primijenili materijalno pravo kada su odbili tužbeni zahtjev tužiteljice, a odluka u ovome sporu ne ovisi o tome što je tužiteljica za isto razdoblje isti iznos platila i Gradu Zadru koji u tom razdoblju nije imao pravo naplate zakupnine.

Čl. 159. i čl. 388. st.4. ZVDSP

DOSJELOSTI STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA PRIJE 8. listopada 1991.

4.12. Revd 4181/2020

Da li se u rok za stjecanje vlasništva dosjelošću nekretnine koja je na dan 8. listopada 1991. bila upisana kao društveno vlasništvo uračunava vrijeme posjedovanje proteklo prije toga dana, tj. da li se na takvoj nekretnini dosjelošću može steći pravo vlasništva ako je nekretnina bila u posjedu stjecatelja najmanje od 8. listopada 1951. godine?

Rev 215/2022

(...) ovaj sud ponavlja svoje pravno shvaćanje izrečeno u odluci poslovni broj Rev-x 974/2017-2 od 7. svibnja 2019. koje glasi:

„Kod stjecanja prava vlasništva dosjelošću na stvarima koje su prije 8. listopada 1991. bile u društvenom vlasništvu treba u vrijeme dosjelosti računati i vrijeme prije 8. listopada 1991., ako se time ne vrijeđaju vlasnička prava osoba koja ta prava nisu stekla na temelju odredbe čl. 388. st. 4. ZVDSP, nego na temelju drugih odredaba tog Zakona.

Rizik bilo kakve greške koju su počinila državna tijela, mora snositi država i ne smiju se ispravljati na teret pojedinca koji je stekao pravo vlasništva dosjelošću na temelju zakonske odredbe koju je Ustavni sud Republike Hrvatske naknadno ukinuo, posebice u onom slučaju kada ne postoji drugi suprotstavljeni privatni interes trećih osoba.“.

Čl. 159. i čl. 388. st. 4 ZVDSP

VRIJEME PODNOŠENJA TUŽBE NA UTVRĐENJE PRAVA VLASNIŠTVA STEČENOG DOSJELOŠĆU

4.13. Revd 269/2021

Je li kod odlučivanja o stjecanju vlasništva dosjelošću na nekretninama koje su do 08. listopada 1991. bile u društvenom vlasništvu odlučno je li tužba podnesena nakon 17. studenoga 1999., kao dana donošenja odluke Ustavnog suda broj U-I-58/97 kojom je bila ukinuta odredba čl. 388. st. 4. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima?

[Rev 418/2021](#)

Osnovano revidentica navodi da je u presudama Radomilja i drugi te Jakeljić protiv Hrvatske izraženo shvaćanje da za ocjenu stjecanja prava vlasništva u smislu odredbe čl. 388. st. 4. ZVDSP-a nije odlučno vrijeme podnošenja tužbe na utvrđenje prava vlasništva, odnosno da nije odlučno je li tužba podnesena nakon 17. studenoga 1999., kao dana donošenja navedene odluke Ustavnog suda. Takvo shvaćanje je izraženo i u rješenju ovoga suda poslovni broj Rev-2776/16 od 29. siječnja 2019., a s čime je suglasno i ovo vijeće revizijskog suda.

vidi i [Rev 1048/2023](#)

Čl. 160. st. 4. i 5. ZVDSP u vezi čl. 159. ZVDSP

OSTAVITELJ KAO PRAVNI PREDNIK

4.14. Revd 1142/2020

(Teret dokazivanja)

Da li je moguće prihvatiti tužbeni zahtjev kojim se utvrđuje da je stranka stekla vlasništvo nekretnine temeljem nasljeđivanja ukoliko nije utvrđeno da li je i temeljem kojeg osnova vlasništvo nekretnine stekao navodni ostavitelj, tj. pravni prednik te stranke, te kako se u svezi s tim imaju primijeniti pravila o dokazivanju odnosno o teretu dokazivanja sadržana u čl. 8., 219. i 221.a ZPP?

[Rev 556/2021](#)

(...) za navesti je da je u konkretnom slučaju bilo moguće prihvatiti tužbeni zahtjev kojim se utvrđuje da su tužitelji stekli vlasništvo nekretnine temeljem nasljeđivanja iz prednika u ravnoj lozi dakle, iz ostaviteljice S. Š., rođ. Č., koja je bila u samostalnom i nesmetanom posjedu sporne nekretnine od 1961. godine, pri čemu proizlazi da su u konkretnom slučaju protekli i svi rokovi iz odredbe čl. 160. st. 4. i 5. ZVDSP u vezi sa odredbom čl. 159. ZVDSP, a bez obzira na pravni osnov i poštenje posjeda njenog prednika F. Č., pri čemu su upravo i primijenjena sva pravila o teretu

dokazivanja jer 1. tuženica nije s uspjehom oborila presumpciju poštenja posjeda prednice tužitelja i samih tužitelja.

paragraf 431. Općeg građanskog zakonika (dalje: OGZ)

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA NEKRETNINI IZVRŠENJEM PRAVNOG POSLA

4.15. Revd 2287/2020

1. Da li se već i na osnovu stvarno realiziranog (izvršenog) kupoprodajnog ugovora, a sklopljenog za razdoblja važenja Općeg građanskog zakonika (dalje: OGZ-a), koji se zakonik primjenjuje na temelju odredbe čl. 388. st. 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 i 153/09) te čl. 2. Zakona o načinu primjene pravnih propisa donesenih prije 6. travnja 1941. ("Narodne novine" 73/91) i čl. 4. Zakona o nevažnosti pravnih propisa donesenim prije 6. travnja 1941. i za vrijeme neprijateljske okupacije (Službeni list FNRJ br. 86/1946), moglo steći vlasništvo nekretnina i bez upisa u zemljišne knjige?

2. da li je na temelju dosjeloosti, posjedovanjem nekretnina sa kvalitetom posjeda podobnom za dosjedanje, sve u vremenskom slijedu sa svojim prednicima - počam od razdoblja primjene OGZ-a, tužiteljica mogla stjecati vlasništvo posjedovanih nekretnina?

Rev 778/2021

Ako je riječ o stjecanju prava vlasništva temeljem pravnog posla, onda valja reći da se shodno odredbi čl. 119. st. 1. ZV-a vlasništvo nekretnine temeljem pravnog posla stječe zakonom predviđenim upisom stjecateljeva vlasništva u zemljišnoj knjizi na temelju valjano očitovane volje dotadašnjeg vlasnika usmjerene na to da njegovo vlasništvo prijeđe na stjecatelja, što je shodno odredbi čl. 55. st. 2. ZV-a i zakonom određeni način stjecanja prava vlasništva na temelju sporazuma o razvrgnuću suvlasništva. Isti način stjecanja primjenom odredbe čl. 388. st. 2. ZV-a (ako je pravo vlasništva temeljem pravnog posla stečeno do 1. siječnja 1997. kada je na snagu stupio ZV-a) regulirale su odredbe čl. 16. i čl. 33. ZOVO-a. Jedino u okolnostima kada je pravo vlasništva temeljem pravnog posla stečeno do 1. rujna 1980. (dakle, do stupanja na snagu ZOVO-a) u primjeni pravnih pravila općeg građanskog prava (paragraf 431. OGZ-a) sudska praksa tumačila je tako da se vlasništvo nekretnine na temelju pravnog posla moglo steći ne samo upisom u zemljišne knjige već i faktičnim izvršenjem pravnog posla, dakle kada je pravni posao bio izvršen.

(...)

„činjenica da su prednici tužitelja i tužitelj kao posjednici nekretnina mogli znati ili pak znali za upis u zemljišnim knjigama, konkretno - da su te nekretnine u tim knjigama u

svom razdoblju njihova posjedovanja bile upisane kao vlasništvo tuženika ili njegovih prednika, ne čini samo za sebe posjed prednika tužitelja i tužitelja nesavjesnim ili nepoštenim - ako su prednici tužitelja i tužitelj za tog razdoblja posjedovanja prema okolnostima konkretnog slučaja (primjerice: u situaciji kada im posjed nitko nikada nije osporavao iako su na nekretninama vršili i vlasničkopravna ovlaštenja - u vidu bitnog ulaganja u nekretnine, u obnovu objekta, a upisani je vlasnik svo vrijeme, pa čak i preko 60 godina - bio potpuno pasivan u iskazivanju ikoje vlasničke ovlasti na istim nekretninama, u svojatanju nekog prava na njima, u iskazivanju i znanja da je vlasnik - pa nije vodio niti računa kako se koriste i gdje se one nalaze, to tim više ili pogotovo kada su posjednici i iz sadržaja pismena upisanog vlasnika imali razumnih razloga vjerovati da on nije vlasnik ili da im vlasništvo prepušta i da to manifestira ili potvrđuje svojom posvemašnjom pasivnošću ili nezainteresiranošću za nekretnine) imali razloga osnovano vjerovati i (time) vjerovali da posjed vrše kao vlasnici....”(....) U tome je ovdje sadržan i jasan odgovor na u reviziji revidentice drugo postavljeno pitanje.

Čl. 388. st.4. ZVDSP

DOSJELOST I STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA

4.16. Revd 1676/2020

Je li ispunjen uvjet za stjecanje prava vlasništva dosjelošću na nekretninama koje su ranije bile uknjižene kao društveno vlasništvo i općenarodna imovina, a danas kao vlasništvo Republike Hrvatske, ukoliko na dan 17. studenoga 1997. godine stjecatelj ima ispunjen uvjet neprekidnog posjeda preko 40 godina, odnosno da li se u rok stjecanja prava vlasništva dosjelošću na nekretninama u društvenom vlasništvu računa i razdoblje dok je nekretnina bila u društvenom vlasništvu prije 17. studenoga 1997.?

Rev 60/2021

(...)O tom pravnom pitanju ovaj revizijski sud se izjasnio npr. u odlukama broj Rev-291/2014 od 17. travnja 2018. i Rev-158/2017 od 7. svibnja 2019. u kojima je navedeno:

„Kod stjecanja prava vlasništva dosjelošću na stvarima koje su prije 8. listopada 1991. bile u društvenom vlasništvu treba u vrijeme dosjeloosti računati i vrijeme prije 8. listopada 1991., ako se time ne vrijeđaju vlasnička prava osoba koja ta prava nisu stekla na temelju odredbe čl. 388. st. 4. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08 i 38/09 - dalje: ZVDSP), nego na temelju drugih odredaba tog Zakona. Rizik bilo kakve greške koju su počinila državna tijela, mora snositi država i ne smiju se ispravljati na teret pojedinca koji je stekao pravo vlasništva dosjelošću na temelju zakonske odredbe koju je Ustavni sud RH naknadno ukinuo, posebice u onom slučaju kada ne postoji drugi suprotstavljeni privatni interes trećih osoba.

**Čl. 360. st. 1., 364. st. 6., 390. st.1., 11. st. 1 i 18. st.3. ZVDSP
PREDMNJEVA POŠTENOG POSJEDA U SITUACIJI KAD JE TUŽENA
UPISANA U ZEMLJIŠNE KNJIGE KAO VLASNICA**

4.17. Revd 3096/2020

1. Je li predmnijeva tužiteljevog poštenog posjeda prijemne nekretnine oborena zbog činjenice da je tuženica od 1997. u zemljišnu knjigu upisana kao vlasnica prijemne nekretnine i time što je tužitelj od Hrvatskog fonda za privatizaciju ishodio rješenje u kojem je navedena ukupna površina zemljišta i objekti koji su procijenjeni u postupku pretvorbe (među kojima i objekt koji je sagrađen na utuženoj nekretnini) a ne i utužena zč čestica s time da se u rješenju uopće ne navode zč čestice?

2. Je li tužitelj dokazao da je bio izvanknjižni nositelj prava upravljanja korištenja odnosno raspolaganja prijemnim nekretninama u društvenom vlasništvu ako iz provedenih dokaza proizlazi da je tužitelj na predmetnoj nekretnini sagrađio dio hotela te sportski teren kojim je upravljao i koristio ga za turističku namjenu, a koje građevinsko zemljište mu je predano na korištenje u navedene svrhe sukladno svim tadašnjim propisima od strane nadležne općine?

Rev 1047/2021

(...) predmnijeva tužiteljevog poštenog posjeda prijemne nekretnine nije oborena činjenicom da je tužena od 1. siječnja 1997. upisana u zemljišne knjige kao vlasnica.

(...) tužitelj je bio izvanknjižni nositelj prava upravljanja, korištenja i raspolaganja.

Čl. 159. st. 1., 2. i 3. u vezi čl. 18. st. 3. i 5. ZVDSP

TERET DOKAZA U SLUČAJU KAD SE OSPORI POŠTENJE POSJEDA

4.18. Revd 4178/2021

Jesu li tuženici dužni dokazivati nesavjesnost posjeda i oboriti zakonsku presumpciju savjesnosti posjeda?

Rev 649/2022

U konkretnom slučaju, kada tužitelj tvrdi da su poštenim, zakonitim i istinitim posjedovanjem (dosjelošću) stekli vlasništvo predmetnih nekretnina, a imajući u vidu navedene zakonske odredbe, poštenje posjeda tužitelja se pretpostavlja (smatra se da je njihov posjed pošten). Stoga, kada tuženici tvrde da taj posjed nije pošten, na njima je teret dokaza na okolnost da je taj posjed nepošten (da su tužitelji znali odnosno da su obzirom na okolnosti slučaja imali dovoljno razloga posumnjati da im ne pripada pravo na posjed).

Sporazum o primjeni Sporazuma od 18. prosinca 1954.

PRIJELAZ OPTANTSKE IMOVINE U DRUŠTVENO VLASNIŠTVO

4.19. Revd 802/2020

Je li imovina optanata prešla u društveno vlasništvo, odnosno postala općenarodna imovina sklapanjem Sporazuma između FNRJ i Republike Italije o primjeni Sporazuma od 18. prosinca 1954. s danom sklapanja tog Sporazuma?

Rev 752/2021

Da imovina optanata prelazi u društveno vlasništvo, odnosno općenarodnu imovinu danom sklapanja Sporazuma između FNRJ i Republike Italije o primjeni Sporazuma, odnosno danom 18. prosinca 1954.

Čl. 159. st.1. u vezi čl. 37. st. 3. ZV

STJECANJE IDEALNOG SUVLASNIČKOG DIJELA DOSJELOŠĆU

4.20. Revd 79/2019

Može li se dosjelošću steći idealni suvlasnički dio nekretnine?

Rev 965/2020

(...) za odgovoriti je da je ovaj revizijski sud u više svojih odluka već izrazio shvaćanje da se dosjelošću može steći idealni suvlasnički dio nekretnine, npr. u odlukama ovog suda broj Gzz-1/07-2 od 7. veljače 2007. i Rev 2472/2011 od 13. listopada 2015., u kojima je izraženo pravno shvaćanje da se dosjelošću može steći i suvlasnički idealni dio nekretnine.

Čl. 159. i 388. st.1. ZVDSP, čl. 268. st.1. Zakona o udruženom radu (dalje: ZUR)

STJECANJE STVARNIH PRAVA NA NEKRETNINI KOJA JE POSTALA DRUŠTVENO VLASNIŠTVO PRAVNE OSOBE (BEZ PRAVNE OSNOVE)

4.21. Revd 2431/2022

Da li u situaciji kada za vrijeme važenja Zakona o udruženom radu (Službeni list SFRJ br. 53/1976, 57/1983, 85/1987, 6/1988, 77/1988, 40/1989 i 60/1989, Narodne novine br. 53/1991) određena nekretnina postane društveno sredstvo određene pravne osobe bez pravnog osnova (čije se vraćanje može zahtijevati u roku od 5 godina počev od dana saznanja, a najkasnije u roku od 10 godina – čl. 268. st. 1. Zakona o udruženom radu), stjecanje stvarnih prava na toj nekretnini (pravo upravljanja, korištenja i raspolaganja, odnosno pravo vlasništva) treba prosuđivati temeljem odredaba čl. 159. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne

novine br. 91/1996, 68/1998, 137/1999, 22/2000, 73/2000, 114/2001, 79/2006, 141/2006, 146/2008, 38/2009, 153/2009, 90/2010, 143/2012 i 152/2014) ili prema odredbi čl. 268. st. 1. Zakona o udruženom radu?

Rev 1218/2022

Kada za vrijeme važenja Zakona o udruženom radu (Službeni list SFRJ, broj 53/1976, 57/1983, 85/1987, 6/1988, 77/1988, 40/1989 i 60/1989 - „Narodne novine“, broj 53/1991) određena nekretnina postane društveno sredstvo određene pravne osobe bez pravnog osnova (čije se vraćanje može zahtijevati u roku od 5 godina počev od dana saznanja, a najkasnije u roku od 10 godina - čl. 268. st. 1. Zakona o udruženom radu), stjecanje stvarnih prava na toj nekretnini (pravo upravljanja, korištenja i raspolaganja, odnosno pravo vlasništva) treba prema odredbi čl. 268. st. 1. Zakona o udruženom radu važećeg u vrijeme kada je došlo do prelaska prava upravljanja, korištenja i raspolaganja.

Čl.159. ZVDSP

***PREDMNJEVA POŠTENOG POSJEDA KAD JE NEKRETNINA U
ZEMLJIŠNIM KNJIGAMA UPISANA NA DRUGU OSOBU***

4.22. Revd 2221/2020

Što čini posjed poštenim, odnosno čini li posjed nepoštenim sama okolnost što su tuženik i njegovi pravni prednici u zemljišnim knjigama upisani kao vlasnici nekretnina, ili se poštenje posjeda tužitelja kao uvjet stjecanja vlasništva dosjelošću može procijeniti i kroz druge okolnosti odnosno činjenicu da je tužitelj preko 30 godina u katastarskom operatu bio upisan kao posjednik predmetnih nekretnina, da njima cijelo to vrijeme gospodari i da predmetne nekretnine zajedno s okolnim zemljištem čiji je tužitelj zemljišnoknjižni vlasnik faktički predstavljaju kompleks šuma kojima gospodari tužitelj?

Rev 1221/2020

Naime, činjenica da je posjedovana nekretnina upisana u zemljišnim knjigama na drugu osobu ne čini sama po sebi posjed nepoštenim, a do nepoštenja posjeda ne dovodi ni propust posjednika da provjerava stanje u zemljišnim knjigama. Ukoliko su postojale okolnosti zbog kojih je tužiteljica opravdano vjerovala da je vlasnica predmetnih nekretnina (jer je posjed vršila samostalno, jer je tim nekretninama zajedno s okolnim (šumskim) zemljištem gospodarila dugi niz godina, jer joj vlasničkopravna ovlaštenja nitko nije osporavao), onda sama okolnost što su tuženik ili ranije njegovi prednici u zemljišnim knjigama bili upisani kao vlasnici ne čini posjed tužiteljice nesavjesnim.

Uredba o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske,

Uredba o izuzimanju od zabrane raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske pravnih osoba sa sjedištem u Republici Sloveniji, Republici Makedoniji i Bosni

Zakon o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske

Aneks G Ugovora o sukcesiji

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA NEKRETNINAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ OD STRANE PRAVNIH OSOBA IZ BOSNE I HERCEGOVINE

4.23. Revd 3502/2020

Jesu li ispunjene pretpostavke za stjecanje prava vlasništva na nekretnini, na kojoj je u zemljišnim knjigama još uvijek u cijelosti upisano Društveno vlasništvo a kao nosilac prava korištenja Društveno Politička Zajednica Savezne Republike, i to na korist pravne osobe iz Bosne i Hercegovine kao pravnog slijednika nekadašnjeg stjecatelja prava korištenja na toj istoj nekretnini?

Rev 389/2022

Sve dok Republika Hrvatska i Republika Bosna i Hercegovina u smislu Aneksa G Ugovora o pitanjima sukcesije („Narodne novine - Međunarodni ugovori“, broj 2/04) ne sklope bilateralni sporazum o uređenju imovinskopravnih odnosa na snazi su zabrane propisane Uredbom o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 36/91) Uredbom o izuzimanju od zabrane raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske pravnih osoba sa sjedištem u Republici Sloveniji, Republici Makedoniji i Bosni i Hercegovini („Narodne novine“, broj 46/00) i odredbi Zakona o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 29/94 i 35/94) pravne osobe iz Bosne i Hercegovine ne mogu stjecati pravo vlasništva na nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske osim ako takvu dozvolu ne ishode od nadležnih upravnih vlasti Republike Hrvatske.

Čl.129. ZZK, čl. 144. ZN

BRISOVNA TUŽBA

4.24. Revd 456/2021

Predstavlja li tužba kojom nasljednik osobe koja je u zemljišnim knjigama bila upisana kao nositelj prava vlasništva nekretnine (a koja nekretnina nije bila obuhvaćena ostavinom u rješenju o nasljeđivanju iza nositelja prava vlasništva), a koja tužba je podnesena protiv nasljednika drugog nasljednika te iste osobe, a kojom se traži:

- brisanje upisa sadašnjeg prava vlasništva tuženika i brisanje prethodno tome upisanog prava vlasništva pravnog prednika tuženika,
- uspostava prijašnjeg zemljišnoknjižnog stanja postojećeg prije tih spornih upisa i
- kojom se posljedično tome traži i (ponovni) upis prava vlasništva prednika tužitelja, u pogledu zahtjeva za upis prava vlasništva prednika tužitelja samostalnu nasljedničku tužbu u smislu Zakona o nasljeđivanju ili se radi o jedinstvenoj i isključivo brisovnoj tužbi u smislu Zakona o zemljišnim knjigama?

Rev 1439/2021

Sve navedeno čini neodrživim pravni pristup drugostupanjskog suda o pravnoj kvalifikaciji predmetnog tužbenog zahtjeva kao nasljedničkog te je pravno shvaćanje ovoga suda da se ovdje (toč 7.), uzimajući u obzir sve posebne okolnosti ovoga, konkretnog slučaja, radi o jedinstvenoj brisovnoj tužbi.

Čl. 388. st. 4 ZVDSP

TUŽBA NA UTVRĐENJE PRAVA VLASNIŠTVA STEČENOG DOSJELOŠĆU

4.25. Revd 217/2020

1. Mora li tužitelj kao posjednik dokazivati pravni temelj svojega posjeda kada zahtjev za utvrđenje prava vlasništva temelji na proteku roka za izvanrednu dosjelost i kada je tužitelj preuzeo posjed od svoje pravne prednice te nije znao niti morao znati za temelj posjeda svoje pravne prednice?
2. Je li za odlučivanje o stjecanju prava vlasništva na nekretninama ranijeg društvenog vlasništva mjerodavno je li tužba podnesena do 17. studenoga 1999. ili se tužba može podnijeti i nakon tog roka, pri čemu je bitno da je rok od 40 godina za stjecanje prava vlasništva protekao prije 17. studenoga 1999.?

Rev 1208/2020

Stoga, protivno pravnom shvaćanju nižestupanjskih sudova, za primjenu shvaćanja iz presude Trgo protiv Hrvatske, nije bitno je li tužba podnesena u razdoblju od 1. siječnja 1997. do 17. studenoga 1999.

(...)

Nadalje, u vezi uračunavanja u rok dosjelosti vremena prije 8. listopada 1991., u slučaju kad je i prije toga posjed tužitelja odnosno njegovih prednika bio zakonit, pošten i istinit, Vrhovni sud Republike Hrvatske je izrazio pravno shvaćanje (primjerice u odlukama broj Rev 291/14-2 od 17. travnja 2018., Rev-x 974/2017-2 od 7. svibnja 2019., Rev 215/2022-2 od 2. ožujka 2022.), prema kojem kod stjecanja prava vlasništva dosjelošću na stvarima koje su prije 8. listopada 1991. bile u društvenom vlasništvu treba u vrijeme dosjelosti računati i vrijeme prije 8. listopada 1991., ako se time ne vrijeđaju vlasnička prava osoba koja ta prava nisu stekla na temelju odredbe čl. 388. st. 4. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj: 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08 i 38/09), nego na temelju drugih odredaba tog Zakona.

(...)

Pritom je u odnosu na zaključak drugostupanjskog suda o tome da posjed tužitelja i njegovih prednika nije bio pošten, potrebno posebno navesti, da se u skladu sa odredbom čl. 18. st. 5. ZVDSP, poštenje posjeda predmnijeva. Dakle, onaj tko tvrdi da je nečiji posjed nepošten (nesavjestan) mora to i dokazati.

vidi i [Rev 1048/2023](#)

IZDAVANJE TABULARNE IZJAVE NE MOŽE SE ZAHTIJEVATI U SLUČAJU ORIGINARNOG STJECANJA PRAVA VLASNIŠTVA

4.26. Revd 3860/2021

Je li osnovano postavljanje (i prihvaćanje) dijela tužbenog zahtjeva za izdavanje tabularne isprave podobne za zemljišnoknjižni prijenos nekretnine za koju se zahtjeva (i u odnosu na koju se prihvaća zahtjev) utvrđenje prava vlasništva stečenog na temelju zakona, odnosno stjecanja vlasništva koje nema osnovu u pravnom poslu sklopljenom među strankama?

[Rev 712/2022](#)

(...) jer je ovaj sud u nizu svojih odluka izrazio shvaćanje da u slučaju originarnog stjecanja prava vlasništva (na temelju zakona tužitelj nije ovlašten od tuženika zahtijevati izdavanje tabularne isprave (Rev-x 434/13 od 22. svibnja 2013., Rev 2550/11 od 17. lipnja 2015., Rev 59/11 od 7. rujna 2016., Rev 411/2015 od 11. ožujka 2020., Rev 1993/2018-2 od 19. studenoga 2019. i druge) već je na to ovlašten u slučaju postojanja određenog građanskopravnog odnosa među strankama iz kojeg bi takva obveza proizlazila.

Čl. 3. st.1., čl. 2. st. 1. i 2. Zakona o poljoprivrednom zemljištu

Čl. 3. Zakona o građevinskom zemljištu

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA ZEMLJIŠTU UNUTAR GRANICA GRAĐEVINSKOG PODRUČJA

4.27. Revd 3954/2020

Da li se zemljište, koje se na dan stupanja na snagu Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“ broj 34/91; dalje u tekstu Zakon o poljoprivrednom zemljištu), odnosno na dan 24. srpnja 1991., nalazilo unutar granica građevinskog područja prema prostorno planskoj dokumentaciji, a bilo je neizgrađeno, smatra poljoprivrednim zemljištem prema odredbi članka 2. stavka 2. Zakona o poljoprivrednom zemljištu pa je prema članku 3. stavku 1. istog Zakona Republika Hrvatska ex lege postala vlasnik tog zemljišta?

Rev 597/2021

Stoga kraj utvrđenja u pobijanoj odluci, na temelju Uvjerenja Splitsko-dalmatinske županije, Upravnog odjela za prostorno uređenje, Ispostave Solin od 6. listopada 2015., da su se predmetne nekretnine na dan 24. srpnja 1991. nalazile unutar građevinskog područja općine, pravilan je zaključak da se ne radi o poljoprivrednom zemljištu za kojeg bi bila legitimirana Republika Hrvatska, već o građevinskom, gdje je legitimiran kao vlasnik upravo, u konkretnom slučaju, Općina Klis.

Čl. 200. ZZK

***DOKAZIVANJE STJECANJA PRAVA VLASNIŠTVA U POJEDINAČNOM
ZEMLJIŠNOKNJIŽNOM ISPRAVNOM POSTUPKU***

4.28. Revd 2769/2021

U pojedinačnom zemljišnoknjižnom ispravnom postupku ne može se dokazivati stjecanje prava vlasništva dosjelošću na način da svoje izvanknjižno vlasništvo predlagatelj dokazuje osim ispravama i drugim dokazima kao što su svjedoci, očevid i dr.

Rev 346/2023

U pojedinačnom zemljišnoknjižnom ispravnom postupku ne može se dokazivati stjecanje prava vlasništva dosjelošću na način da svoje izvanknjižno vlasništvo predlagatelj dokazuje osim ispravama i drugim dokazima kao što su svjedoci, očevid i dr.

Čl.388. st.5. ZVDSP

***Čl. 2., čl. 4. st. 2. i 3. Zakona o pretvorbi prava na društvenim
sredstvima bivših društveno-političkih organizacija***

***NAČELO POVJERENJA U ISTINITOST I POTPUNOST ZEMLJIŠNIH KNJIGA U
ODNOSU NA NEKRETNINE KOJE SU NA DAN STUPANJA NA SNAGU
ZAKONA JOŠ UVIJEK BILE UPISANE U ZEMLJIŠNIM KNJIGAMA KAO
DRUŠTVENO VLASNIŠTVO***

4.29. Revd 627/2022

Može li se vlasništvo nekretnine koju je Republika Hrvatska stekla na temelju zakona, pozivom na odredbu čl. 388. st. 5. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, kojom je odgođena primjena načela povjerenja u istinitost i potpunost zemljišnih knjiga u odnosu na nekretnine koje su na dan stupanja na snagu Zakona još uvijek bile upisane u zemljišnim knjigama kao društveno vlasništvo, uspješno suprotstaviti pravo

onoga koji je upisao svoje pravo na nekretnini dok je još pravo koje je bilo stečeno na temelju zakona nije bilo upisano, kao i svim daljnjim raspolaganjima?

Je li članak 4. stavak 2. i 3. Zakona o pretvorbi prava na društvenim sredstvima bivših društveno-političkih organizacija suprotan raspolaganju prednika tuženika na nekretninama u društvenom vlasništvu koje su dane na korištenje društveno-političkim organizacijama, odnosno može li načelo povjerenja u zemljišne knjige ići u prilog osobama koje obvezuje zabrana raspolaganja na takvim nekretninama?

Rev 105/2023

Vlasništvu nekretnine koje je Republika Hrvatska stekla na temelju zakona, pozivom na odredbu čl. 388. st. 5. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, kojom je odgođena primjena načela povjerenja u istinitost i potpunost zemljišnih knjiga u odnosu na nekretnine koje su na dan stupanja na snagu Zakona još uvijek bile upisane u zemljišnim knjigama kao društveno vlasništvo, ne može se uspješno suprotstaviti pravo onoga koji je upisao svoje pravo na nekretnini dok je još pravo koje je bilo stečeno na temelju zakona nije bilo upisano, kao i svim daljnjim raspolaganjima.

Suprotno je raspolaganje prednika tuženika na nekretninama u društvenom vlasništvu koje su dane na korištenje društveno-političkim organizacijama propisu sadržanom u čl. 4. stavak 2. i 3. Zakona o pretvorbi prava na društvenim sredstvima bivših društveno-političkih organizacija i slijedom toga načelo povjerenja u zemljišne knjige ne može ići u prilog osobama koje obvezuje zabrana raspolaganja na takvim nekretninama jer je posljedica takvih raspolaganja sukladno odredbi čl. 4. st. 3. tog zakona ništetnost takvih raspolaganja pa nitko u nizu stjecanja ne može steći pravo koje od početka nije bilo stečeno jer je raspolaganje bilo ništetno.

Čl. 197. st.1. i 3., čl. 200. st. 1 i 3. ZZK BRISOVNA TUŽBA

4.30. Revd 4052/2020

Je li parnični sud povodom tužbe za ispravak iz čl. 197. Zakona o zemljišnim knjigama, tužitelja čiji je upis odlukom donesenom u ispravnom postupku zemljišnoknjižni sud naredio izbrisati, ovlašten utvrđivati jesu li ispunjene pretpostavke za stjecanje knjižnog prava tuženika, te u tu svrhu utvrđivati nove činjenice i izvoditi nove dokaze, koji nisu bili predmet pojedinačnog ispravnog postupka, ili je ograničen tužbenim zahtjevom na ispitivanje valjanosti prijašnjeg upisa tužitelja i valjanosti odluke zemljišnoknjižnog suda?

Rev 410/2022

Sukladno navedenom pojedinačni ispravni postupak predstavlja postupak koji je u pravni sustav uveden sa svrhom učinkovitog sredstva za usklađenje zemljišnog i katastarskog stanja u onim slučajevima u kojima stvarno i katastarsko stanje ne odgovara upisanom zemljišno knjižnom stanju. Stoga takav postupak treba predstavljati učinkovito pravno sredstvo za usklađivanjem katastarskog i zemljišnoknjižnog stanja u slučajevima u kojima

predlagatelji raspolažu ispravama iz kojih proizlazi opravdanost i osnovanost pokretanja takvog postupka.

Obzirom da je tužitelj prigovorio navedenom pojedinačnom ispravnom postupku te tražio ispravak zemljišnoknjižnog stanja nastalog na temelju rješenja donesenog u predmetnom pojedinačnom ispravnom postupku pravilno su nižestupanjski sudovi utvrđivali u ovom postupku da dokazi koje je tuženik kao predlagatelj u pojedinačnom ispravnom postupku dostavio i na temelju kojih je pokrenut pojedinačni ispravni postupak, predstavljaju opravdane razloge za pokretanjem tog postupka, te utvrdili da nije bilo razloga za ispravkom zemljišnoknjižnog stanja, obzirom da je pojedinačni ispravni postupak predstavljao usklađivanje stvarnog i katastarskog sa zemljišnoknjižnim stanjem na temelju isprava koje su ukazivale na opravdanost takvog postupanja.

vidi i [Rev 736/2022](#)

ZAŠTITA POVJERENJA U ZEMLJIŠNE KNJIGE - SAVJESNOST SVIH SUDIONIKA PRAVNOG POSLA (proglašenje ovrhe nedopuštenom)

Čl. 124. u vezi čl. 114., čl. 57. st.3., čl. 61. st.1. ZVDSP

4.31. Revd 2780/2020

Je li sud dužan u svakom pojedinačnom slučaju, uzimajući u obzir osobite okolnosti svakog konkretnog slučaja, prilikom odlučivanja o tužbenom zahtjevu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom (zbog toga što predmet ovrhe nije u cijelosti vlasništvo ovršenika) procjenjivati savjesnost i dobru vjeru svih sudionika određenog pravnog odnosa, uključujući i bračnog druga - tužitelja koji (eventualno) nije bio sudionik tog odnosa?

Rev 643/2021

Sukladno praksi ovog suda izraženoj primjerice u odlukama broj Revt-42/2013 od 13. ožujka 2013. i Rev 1867/2012 od 29. listopada 2013. koje se naslanjaju na odluke Ustavnoga suda RH broj U-III-103/2008 od 14. lipnja 2011., a koje su bile razlog za dopuštenje predmetne revizije, za ocjenu osnovanosti tužbenog zahtjeva koji se odnosi na pitanje dopuštenosti ovrhe na nekretnini upisanoj na (samo) jednom bračnom drugu, a koja predstavlja zajedničku imovinu bračnih drugova, odlučno je postojanje savjesnosti i poštenja svih sudionika ovog pravnog odnosa, dakle prvotuženice kao ovrhovoditeljice, tužiteljice kao treće osobe i bračnog druga ovršenika.

Naime, u trenutku kada bračni drug stječe pravo vlasništva nekretnine koju je kupio sredstvima koja predstavljaju bračnu imovinu te kada nakon toga treća osoba kao ovrhovoditelj podnosi prijedlog za ovrhu na toj nekretnini, zemljišnoknjižno stanje nije neistinito, već može biti nepotpuno, pa u korist takvog ovrhovoditelja, ako su za to ispunjene pretpostavke, nastupaju pravni učinci zaštite povjerenja u potpunost, a ne u istinitost zemljišnih knjiga. Upravo je utoliko, prema spomenutoj praksi ovog suda, u kojoj revizijski sud i dalje ustraje, za ocjenu osnovanosti konkretnog tužbenog zahtjeva odlučna činjenica savjesnosti ili nesavjesnosti prethodnog postupanja

tužiteljice u vezi s prosudbom ima li mjesta primjeni načela povjerenja u zemljišne knjige, kao i savjesnosti ili nesavjesnosti prvotuženice.

Pritom u okolnostima kada su dva sudionika određenog pravnog odnosa savjesna, odnosno kada je jedan od njih kao ovrhovoditelj u dobroj vjeri, a drugi bračni drug koji nije bio sudionik prethodno zaključenog pravnog posla čija je posljedica upis prava vlasništva, odnosno koji nije upisan kao vlasnik nekretnine u odnosu na koju se provodi postupak ovrhe i u tom postupku se pojavljuje kao treća osoba, a u isto je vrijeme bračni drug ovršenika, polazeći od sadržaja i pravnog domašaja načela povjerenja u zemljišne knjige, prednost u zaštiti prava ima savjesni ovrhovoditelj koji se poziva na načelo povjerenja u zemljišne knjige. To vrijedi čak i onda kada je bračni drug savjestan i nije znao za raspolaganja drugog bračnog druga odnosno kada su ovrhovoditelj i takav bračni drug istodobno bili u dobroj vjeri.

Čl. 277. ZBPO, čl. 124. ZVDSP

ZAŠTITA POVJERENJA U ZEMLJIŠNE KNJIGE - SAVJESNOST SVIH SUDIONIKA PRAVNOG POSLA

4.31.a Revd 3983/2021

Je li stjecatelj stvarnog prava na nekretninama, koji je bio upoznat s činjenicom da se jedan bračni drug odrekao svog prava utvrđivanja svog udjela suvlasničkog dijela po osnovu zajedničke imovine stečene u braku, postupao savjesno prilikom stjecanja stvarnog prava na nekretnini u vlasništvu drugog bračnog druga?

Je li valjanost stjecanja stvarnih prava trećih osoba na nekretninama upisanim u zemljišnim knjigama na ime samo jednog bračnog druga, potrebno procjenjivati ovisno o ponašanju, dobroj vjeri i savjesnosti svih sudionika određenog pravnog odnosa?

Rev 921/2023

obzirom na sadržaj pitanja zbog kojih je revizija dopuštena treba ukazati da je revizijski sud u sličnim činjeničnim i pravnim okolnostima u kojima se radilo o raspolaganju imovinom koja je bračna stečevina zauzeo pravno shvaćanje (primjerice u odlukama broj Rev-2555/2011-2 od 20. ožujka 2012., Rev-1867/12 od 29. listopada 2013., Rev-2177/2013-2 od 4. studenoga 2014., Rev-447/2015-2 od 16. prosinca 2015., Rev-2107/2019-2 od 14. lipnja 2023. i dr.) jednako kao i Ustavni sud u odluci broj U-III-103/2008 od 14. lipnja 2011., da sud u svakom pojedinačnom slučaju, uzimajući u obzir osobite okolnosti svakoga konkretnog slučaja, valjanost pravnog posla morati procjenjivati ovisno o ponašanju, savjesnosti i dobroj vjeri svih sudionika određenog pravnog odnosa, uključujući i bračnog druga koji (eventualno) nije bio sudionik tog odnosa.

(...)

U situaciji kada je 2. tužiteljica prilikom sklapanja Ugovora od 6. studenoga 1997. odrekla prava utvrđivanja svog udjela suvlasničkog dijela po osnovi zajedničke imovine stečene u braku i to svoje odricanje nikada nije osporila, pa niti u ovom postupku, to pravni prednik tuženice doista nije imao razloga ponovno tražiti suglasnost 2. tužiteljice za raspolaganje spornom nekretninom od strane 1. tužitelja prilikom sklapanja Ugovora o kreditu 15. listopada 1998. Ovo stoga, jer su svi

sudionici bili upoznati sa sadržajem izjave o odricanju prava 2. tužiteljice na utvrđivanje bračne stečevine u odnosu na spornu nekretninu, u kojoj izjavni takvo odricanje nije ograničeno na konkretan ugovor i konkretan pravni posao.

(...)

Slijedom navedenog tuženici ne može imputirati nesavjesnost i da ne bi zakonito i u dobroj vjeri stekla stvarna prava na spornoj nekretnini po Ugovoru od 15. listopada 1998. imajući u vidu rečeni sadržaj čl. 4. Ugovora od 16. studenoga 1997., kao i stanje upisa u zemljišne knjige.

To iz razloga što prema shvaćanju ovog suda (iznesenog u odluci poslovni broj Rev-1867/12-2 od 29. listopada 2013.), u okolnostima kada su dva sudionika određenog pravnog odnosa savjesna, odnosno kada je jedan od njih treća osoba - stjecatelj u dobroj vjeri, a druga je bračni drug koji nije bio sudionik pravnog posla (koji je za posljedicu imao opterećenje fiducijom i njegovog suvlasničkog dijela nekretnine), polazeći od svrhe i značaja odredbi o zaštiti povjerenja u zemljišne knjige (čl. 122. ZVDSP), prednost u zaštiti stečenog prava ima treća savjesna osoba koja se poziva na načelo zaštite povjerenja u zemljišne knjige (u tom smislu je revizijski sud odlučio i u odlukama broj Rev-x 753/2017 od 20. rujna 2017., Rev-872/2018 od 1. veljače 2022., Rev-4212/2019 od 9. svibnja 2023. i dr.).

***BRISANJE PRAVA KORIŠTENJA I UPIS PRAVA VLASNIŠTVA U KORIST RH NA TEMELJU čl. 23. Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije
Čl. 23. ZTZ-a, čl. 362. st. 1. i 2., te čl. 390. čl. 390.a i 391. ZVDSP***

4.32. Revd 941/2022

Može li zemljišnoknjižni sud u zemljišnoknjižnom postupku odrediti brisanje prava korištenja i upis prava vlasništva samo pozivanjem na odredbu čl. 23. Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije ili je potrebno provesti parnični postupak?

Rev 1018/2022

Zemljišnoknjižni sud u zemljišnoknjižnom postupku može u situaciji kada iz priložene dokumentacije utvrdi da predmetne nekretnine u društvenom vlasništvu nisu u postupku pretvorbe društvenog poduzeća na koga je upisano pravo korištenja, procijenjene u temeljni kapital protustranke u postupku pretvorbe i privatizacije, da se nalazile unutar građevinskog područja, te da su se na dan 1. kolovoza 2010. nalazile u cijelosti izvan područja ugostiteljsko-turističke namjene, s obzirom na sadržaj odredbe čl. 2. st. 2 i čl. 23. st. 1. ZTZ-u, kao i odredbe čl. 390. i čl. 390.a ZVDSP-a odrediti brisanje prava korištenja i upis prava vlasništva u korist RH pozivanjem na odredbu čl. 23. Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije, te nije potrebno provesti parnični postupak.

OTUĐENJE KOD UGOVORA O DOŽIVOTNOM UZDRŽAVANJU NASTUPA TRENUTKOM SMRTI UZDRŽAVATELJA

Čl. 125. st. 2. ZVDSP

4.33. Revd 1239/2022

1. Predstavlja li sklapanje ugovora o doživotnom uzdržavanju, a predmet kojeg ugovora je prijenos nekretnine pod odgovornim učinkom, otuđenje nekretnine?
2. Smatra li se suposjed samostalnim posjedom i može li se primijeniti članak 125. ZVDSP-a u slučaju kada se stjecatelj nalazi u suposjedu nekretnine?
3. Može li se u slučaju dvostrukog otuđenja nekretnina, i to u slučaju kada prvo raspolaganje nekretnine predstavlja sklapanje ugovora o doživotnom uzdržavanju i tim raspolaganjem nekretnine vlasnik preda posjed nekretnine davatelju uzdržavanja, a drugo raspolaganje predstavlja ugovor o darovanju iste nekretnine obdareniku koji je nesavjestan i koji je svjestan ranijeg raspolaganja, davatelj uzdržavanja u sudskom postupku tražiti temeljem čl. 125. st. 2. ZVDSP-a brisanje prava vlasništva obdarenika i uspostavu ranijeg zemljišnoknjižnog stanja?

Rev 38/2023

Otuđenje stvari ili prava koja su predmet ugovora o doživotnom uzdržavanju nastupa trenutkom smrti primatelja uzdržavanja, a ne već samim sklapanjem ugovora o doživotnom uzdržavanju.

Čl. 36. ZVDSP

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA IDEALNOM SUVLASNIČKOM DIJELU

4.34. Revd 2437/2022

Da li se tužbom može tražiti utvrđenje prava suvlasništva na idealnom suvlasničkom dijelu nekretnine koji je stečen na temelju Zakona?

Rev 116/2023

Zato je odgovor na postavljeno pitanje da se tužbom može tražiti utvrđenje prava suvlasništva na idealnom suvlasničkom dijelu nekretnine i ako je realni dio koji je stečen na temelju Zakona pretvoren (u za to propisanom postupku) u idealni suvlasnički dio na koji je uknjižen tuženik.

vidi i **Rev 466/2024**

Čl. 36.i 37. ZVDSP, čl. 18. st. 1. ZŠ

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA IDEALNOM SUVLASNIČKOM DIJELU

4.34.a Revd 340/2024

Da li se tužbom može tražiti utvrđenje prava suvlasništva na idealnom suvlasničkom dijelu nekretnine koji je stečen na temelju Zakona?

Rev 812/2024

U odluci ovog suda broj Rev 116/2023-2 od 5. travnja 2023. u odgovoru na isto pravno pitanje se navodi:

"...je odgovor na postavljeno pitanje da se tužbom može tražiti utvrđenje prava suvlasništva na idealnom suvlasničkom dijelu nekretnine i ako je realni dio koji je stečen na temelju Zakona pretvoren (u za to propisanom postupku) u idealni suvlasnički dio na koji je uknjižen tuženik."

Navedeno shvaćanje primjenjivo je i u konkretnom slučaju bez obzira što je tuženica u odnosu na neke nekretnine uknjižena u cijelosti kao vlasnica. To stoga jer je realni dio koji je stečen na temelju zakona pretvoren u postupku preoblikovanja zemljišne knjige u vlasništvo tuženice. Posebice jer su se u konkretnom slučaju određene nekretnine nalazile i u šumskogospodarskoj osnovi, te sukladno čl. 17. ZŠ za iste nikada nije proveden postupak izdvajanja iz šumskogospodarske osnove.

Čl.159. ZVDSP

STJECANJE VLASNIŠTVA DOSJELOŠĆU NA IDEALNOM SUVLASNIČKOM DIJELU NEKRETNINE

4.35. Revd 4685/2021

Može li se dosjelošću steći pravo suvlasništva na idealnom, suvlasničkom dijelu nekretnine kako je isti upisan i opisan u zemljišnoj knjizi?

Rev 515/2022

Osnovano tužitelji u reviziji navode kako iz priloženih nalaza i mišljenja vještaka proizlazi da z.k.č.br. 6819/3 k.o. Grad Zagreb ni u kojem dijelu, dakle ni u 1/2 dijela u zk. upisanoj za korist tuženika, nije ni žičanom ogradom, niti bilo čim drugim izdvojena kao zasebni dio pa da, posljedično tome, tijekom postupka nisu niti tvrdili kako sporni dio predstavlja točno određeni i individualizirani dio nekretnine, a što su naveli i u tom smislu obrazlagali i pitanja postavljena u prijedlogu za dopuštenje revizije. U bitnom je, dakle, žičanom ogradom ograđena znatno veća površina zemljišta koja obuhvaća i predmet ovoga spora. Stoga su u proturječnosti sa stanjem spisa navodi iz obrazloženja drugostupanjske presude kako su tužitelji tvrdili da su dosjelošću stekli tuženikov suvlasnički dio nekretnine, i to oranicu koja je ograđena žičanom ogradom, iz čega da proizlazi kako sporni dio predstavlja točno određeni i individualizirani dio nekretnine, kako to osnovano u reviziji navode revidenti i time obrazlažu dopušteno pitanje.

Posljedično tome, nepravilan je zaključak drugostupanjskog suda kako tužitelji u opisanom slučaju nisu mogli dosjelošću steći pravo suvlasništva na idealnom, suvlasničkom dijelu nekretnine kako je isti upisan i opisan u zemljišnoj knjizi, te je zbog svega navedenog pogrešno primijenjeno materijalno pravo, s tim da je, pred drugostupanjskim sudom, počinjena i bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP.

**Čl. 119., 120. i 122. ZVDSP u vezi čl. 50. st.1. toč. 7. i čl. 59. st.1. OZ
NEDOPUŠTENOST OVRHE NA NEKRETNINI NA KOJOJ JE UPISANO
ZALOŽNO PRAVO**

4.36. Revd 149/2022

Je li nedopuštena ovrha na nekretnini na kojoj je upisano založno pravo u okolnostima kada je došlo do promjene prava vlasništva na nekretnini koja nije provedena u zemljišnoj knjizi?

Rev 1321/2022

Nije nedopuštena ovrha na nekretnini na kojoj je upisano založno pravo neovisno o tome što je u međuvremenu došlo do otuđenja prava vlasništva na nekretnini, a koje nije provedeno u zemljišnoj knjizi.

**Pravna pravila Općeg građanskog zakonika u vezi čl. 2. Zakona o načinu
primjene pravnih propisa donesenih prije 6. travnja 1941. u vezi čl. 388.
st.2 ZVDSP**

**STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA NEKRETNINI BEZ UPISA U
ZEMLJIŠNU KNJIGU**

4.37. Revd 293/2021

Može li se pravo vlasništva na nekretnini steći na temelju pravnog posla koji je faktično izvršen (predan posjed i isplaćena cijena), a koji je pravni posao sklopljen i izvršen za vrijeme važenja Pravnih pravila Općeg građanskog zakonika, a koja su se primjenjivala temeljem Zakona o nevažnosti pravnih pravila donesenih prije 6. travnja 1941. za vrijeme neprijateljske okupacije (Službeni list FNRJ broj 86/46)?

Rev 1181/2022

Prema pravnom shvaćanju ovog suda, izraženom u odluci broj Rev-250/90 od 20. ožujka 1991., Rev-2440/1998-2 od 12. rujna 2001., Rev-1261/10-2 od 18. travnja 2012. i dr., u primjeni pravnih pravila OGZ-a, vlasništvo nekretnina na temelju pravnog posla moglo se steći i bez upisa u zemljišne knjige, ako je ugovor bio izvršen. To ujedno predstavlja i odgovor na pitanje u odnosu na koje je revizija dopuštena.

Čl. 268. Zakona o udruženom radu

**STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA DOSJELOŠĆU NA TEMELJU ODREDBI
ZAKONA O UDRUŽENOM RADU**

4.38. Revd 2201/2022

Može li sud primijeniti opće odredbe o stjecanju prava vlasništva dosjelošću na temelju Zakona o osnovnim vlasničkopravnim odnosima („Narodne novine“, broj 93/91 - dalje: ZOVO) te pravna pravila Općeg građanskog zakonika (dalje: OGZ) kada je specijalnim propisima Zakona o udruženom radu („Narodne novine“, broj 53/91) propisano originarno stjecanje prava vlasništva na nekretninama u korist društvenopravne osobe kroz zakonom propisano vrijeme?

Rev 415/2023

U situaciji kada je u vrijeme važenja Zakona o udruženom radu društvenopravna osoba posjedovala nekretnine u privatnom vlasništvu kroz zakonom određeno vrijeme na stjecanje prava vlasništva primjenjuju se odredbe toga Zakona.

Čl. 66. st.1., čl. 73. st.1. i čl. 119. ZVDSP

**NA TEMELJU PRAVNOG POSLA KOJIM SU STRANKE UGOVORILE
KUPOPRODAJU TOČNO ODREĐENOG STANA U NEETAŽIRANOJ ZGRADI
NE MOŽE SE ZAHTIJEVATI IZDAVANJE TABULARNE ISPRAVE ZA
UKNJUŽBU PRAVA VLASNIŠTA NA SUVLASNIČKOM DIJELU CIJELE
NEKRETNINE**

4.39. Revd 4014/2020

Može li se na temelju pravnog posla kojim su stranke ugovorile kupoprodaju točno određenog fizičkog dijela nekretnine, stana, koji se nalazi u stambenoj građevini zahtijevati da prodavatelj stana izda tabularnu ispravu za uknjižbu prava vlasništva na suvlasničkom dijelu cijele nekretnine, što će zamijeniti presuda?

Rev 721/2022

Na temelju pravnog posla kojim su stranke ugovorile kupoprodaju točno određenog fizičkog dijela nekretnine, stana koji se nalazi u stambenoj neetažiranoj građevini, i prema kojem "Kupac ... ima pravo na nesmetan prilaz kupljenom stanu. Ovim ugovorom nije izvršena kupoprodaja zemljišta", neovisno je li ili nije u ugovoru naveden i suvlasnički dio cijele nekretnine s kojim je povezan taj posebni dio, ne može osnovano zahtijevati da prodavatelj stana izda tabularnu ispravu za uknjižbu prava vlasništva na suvlasničkom dijelu cijele nekretnine, što bi u slučaju neizdavanja zamijenila presuda.

Čl. 33. Zakona o osnovnim vlasničkopravnim odnosima
PRAVO STJECATELJA KOJI JE POSTUPAO S POVJERENJEM U ZEMLJIŠNE
KNJIGE

4.40. Revd 2831/2021

Je li u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu u kojima je, kao sredstvo osiguranja naplate, ugovoreno zasnivanje založnog prava na nekretnini, sukladno tada važećim zakonskim propisima u pravnom prometu (Zakon o osnovnim vlasničkopravnim odnosima – „Narodne novine“ broj 53/91, dalje ZOVO91) kod stjecanja stvarnog prava na bračnoj stečevini prednost imalo načelo povjerenja u zemljišne knjige ili načelo da nitko na treću osobu ne može prenijeti više prava nego što ih sam ima i ima li na to utjecaja činjenica je li stjecatelj provjerio i posjedovno (izvanknjižno) stanje nekretnine na kojoj želi steći stvarno pravo?

Rev 255/2023

Pravilno sud drugoga stupnja ističe da je Ustavni sud Republike Hrvatske svojom odlukom U-III-103/2008 od 14. lipnja 2011. odstupio djelomično od svog dotadašnjeg stajališta o apsolutnoj ništavosti pravnog posla sklopljenog po samo jednom bračnom drugu, a predmet kojeg je zajednička imovina bračnih drugoga. Naime, Ustavni sud smatra da u svakom pojedinom slučaju, uzimajući u obzir osobite okolnosti svakog konkretnog slučaja, valjanost pravnog posla poduzetog od strane jednog bračnog druga imovinom koja predstavlja bračnu stečevinu, treba procjenjivati ovisno o ponašanju, savjesnosti i dobroj vjeri svih sudionika određenog pravnog posla, uključujući i bračnog druga koji (eventualno) nije bio sudionik tog odnosa.

Obzirom na postavljeno pitanje u reviziji treba istaći da neovisno o tome je li do raspolaganja, u konkretnom slučaju opterećenja nekretnina založnim pravom, došlo prije 1. siječnja 1997., u konkretnom slučaju hipoteke su upisane 1991., kada je stupio na snagu ZVDSP, ili je isto učinjeno u vrijeme važenja Zakona o osnovnim vlasničkopravnim odnosima („Narodne novine“ br. 53/91 – dalje: ZOVO), u svakom pojedinačnom slučaju, u svakom pojedinačnom sporu treba utvrđivati valjanost pravnog posla i to uzimajući u obzir osobite okolnosti svakog konkretnog slučaja. To znači da je i u ovom slučaju bilo potrebno procjenjivati ponašanje, savjesnost i dobru vjeru svih sudionika pravnog posla, između ostalih i I-tuženice koja nije bila sudionik pravnih poslova na temelju kojih je došlo do upisa založnih prava na dijelu nekretnine koja predstavlja bračnu stečevinu I-tuženice.

Čl. 159. st. 4. i čl. 129. st.1. ZVDSP
VRIJEME PODNOŠENJA TUŽBE NA UTVRĐENJE PRAVA VLASNIŠTVA
STEČENOG DOSJELOŠĆU

4.41. Revd 363/2022

Moraju li pretpostavke za stjecanje prava vlasništva dosjelošću biti ispunjene u vrijeme podnošenja tužbe?

Rev 178/2023

Naime, vlasništvo nekretnine dosjelošću stječe se ispunjenjem pretpostavki koje su propisane ZVDSP, a u konkretnom slučaju, tužiteljica je 1975. stupila u posjed predmetnih nekretnina, taj posjed je bio zakonit, savjestan i pošten sve do 2004., dakle pretpostavke za stjecanje prava vlasništva iz čl. 159. st. 4. ZVDSP na strani tužiteljice, bile su ispunjene i prije podnošenja tužbe u ovom postupku, pa je u vrijeme podnošenja tužbe u ovom predmetu već bila vlasnica istih.

Čl. 36.i 37. ZVDSP

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA IDEALNOM SUVLASNIČKOM DIJELU

4.42. Revd 1671/2022

Je li tužitelj dužan u tužbenom zahtjevu u kojem je predmetom spora određeni dio utužene nekretnine dužan taj dio, realno, grafički, prikazati odnosno da li takav prikaz treba biti na Parcelacijskom elaboratu (koji ne mora biti ovjeren) odnosno Skici izmjere (ispravama propisanim Pravilnikom o geodetskim elaboratima radi cijepanja utužene k.č.) ili može samo zahtijevati utvrđenje prava vlasništva na suvlasničkom dijelu utužene nekretnine?

Rev 874/2022

Tužitelj u slučaju u kojemu je realni dio koji je stečen na temelju zakona pretvoren (u za to propisanom postupku) u idealni suvlasnički dio na koji je uknjižen tuženik, može zahtijevati utvrđenje prava vlasništva na suvlasničkom dijelu nekretnine tuženika, pa je pravilno primijenjeno materijalno pravo na koje se odnosi materijalnopravno pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena

paragraf 417., 418. i 419. OGZ

POVEĆANJE SUVLASNIČKIH OMJERA GRAĐENJEM I ULAGANJEM NA NEKRETNINI U SUVLASNIŠTVU

4.43. Revd 2506/2022

Je li u primjeni pravnih pravila OGZ-a bilo moguće građenjem povećati suvlasničke omjere nad nekretninom bez pristanka ostalih suvlasnika, ako bi se radilo o takvim ulaganjima kojima se izmijenio identitet suvlasničke stvari?

Rev 421/2023

Građenjem i ulaganjem na nekretnini u suvlasništvu moguće je građenjem povećati suvlasničke omjere ako se takvim ulaganjima izmijenio identitet (sućanstvo) stvari u suvlasništvu (tako i ovaj sud u Rev-2598/86 od 2. lipnja 1987.).

Čl. 36.i 37. ZVDSP

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA IDEALNOM SUVLASNIČKOM DIJELU

4.44. Revd 164/2020

Da li je tužitelj, koji tvrdi da je na temelju zakona stekao pravo vlasništva točno određenog dijela (novonastale) katastarske čestice te da je vlasnik tog realnog dijela (nepodijeljene) nekretnine koja je suvlasništvo stranaka, dužan precizno prikazati navedeni realni dio, odnosno, da li je tužitelj u tom slučaju u tužbenom zahtjevu dužan realno prikazati suvlasnički dio nekretnine?

Rev 1187/2020

Tužbom se može tražiti utvrđenje prava suvlasništva na idealnom suvlasničkom dijelu nekretnine i ako je realni dio koji je stečen na temelju Zakona pretvoren (u za to propisanom postupku) u idealni suvlasnički dio na koji je uknjižen tuženik.
vidi **Rev 116/2023**

Čl. 418. OGZ

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA GRAĐENJEM NA NEKRETNINAMA U DRUŠTVENOM VLASNIŠTVU

4.45. Revd 2675/2022

Je li se građenjem na nekretninama koje su bile u režimu društvenog vlasništva moglo stjecati pravo vlasništva građenjem, primjenom odredbi pravnih pravila paragrafa 418. Općeg građanskog zakonika, odnosno primjenom odredbi čl. 24-26 Zakona o osnovnim vlasničko pravnim odnosima, ovisno o vremenu gradnje, ako je vlasnik zemljišta takvu gradnju dopustio ili se istoj nije protivio?

Rev 769/2023

Odgovor na predmetno pravno pitanje nije od utjecaja na pravilnost i zakonitost pobijane drugostupanjske presude. Ovo stoga što je drugostupanjski sud, između ostalog, utvrdio da pravni prednici tužitelja (a niti tužitelji) nisu bili poštteni odnosno savjesni te stoga što i u vrijeme primjene paragrafa 418. Austrijskog općeg građanskog zakonika čija se pravna pravila primjenjuju na temelju Zakona o načinu primjene pravnih propisa donesenih prije 6. travnja 1941. („Narodne novine“, broj 73/91) i u vrijeme važenja Zakona o osnovnim vlasničkopravnim odnosima („Narodne novine“, broj 53/91) (čl. 24. - 26.) samo pošten odnosno savjestan graditelj (uz ispunjenje ostalih pretpostavki) je građenjem na tuđem zemljištu mogao steći vlasništvo.

Čl. 122. i 124. st.1. ZVDSP, čl. 8. st.3. ZZK

PRAVO STJECATELJA KOJI JE POSTUPAO S POVJERENJEM U ZEMLJIŠNE KNJIGE

4.46. Revd 3896/2021

Može li se kupac nekretnine pozvati na to da je u dobroj vjeri postupao s povjerenjem u zemljišne knjige ako je imao saznanja da je u zemljišnim knjigama zabilježen spor o nekretnini koju kupuje?

Rev 1227/2022

Kupac nekretnine na kojoj je zabilježen spor može se pozvati da je postupao s povjerenjem u zemljišne knjige i ako je imao saznanja da je u zemljišnim knjigama zabilježen spor o nekretnini koju kupuje ukoliko nije znao niti je s obzirom na okolnosti imao dovoljno razloga posumnjati da ono što je upisano u zemljišnim knjigama nije potpuno ili da je različito od izvanknjižnog stanja, što ovisi o okolnostima svakog pojedinog slučaja. Pritom okolnost zabilježbe spora, sama po sebi, ne znači da takav kupac ima dovoljno razloga posumnjati da ono što je upisano u zemljišnim knjigama nije potpuno ili da je različito od izvanknjižnog stanja, već znači tek da taj kupac preuzima rizik za slučaj da se postupak glede kojega je dopuštena zabilježba spora završi ovršnom odlukom na temelju koje bi bio promijenjen upis knjižnog prava glede kojega je provedena zabilježba spora, jer bi se u tom slučaju istodobno s provedbom upisa promjene knjižnog prava na način i u opsegu kako je to određeno tom odlukom, po službenoj dužnosti, izbrisali svi upisi zatraženi nakon provedbe zabilježbe spora ako su u suprotnosti s novim upisom.

Čl. 159. i čl. 18. ZVDSP

OCIJENA POŠTENJA POSJEDA

4.47. Revd 971/2022

1. Je li posjed osobe koja je nekretninu stekla od osoba za koje nije dokazala da su (u to vrijeme) bili vlasnici uvijek i nepošten?
2. Je li počinjena bitna povreda parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 375. st. 1. Zakona o parničnom postupku (pred drugostupanjskim sudom), ako sud propusti konkretno se očitovati o odlučnim žalbenim navodima o proturječnosti zaključaka prvostupanjskog suda oko dobre vjere tuženika sa stanjem spisa, ne dajući konkretne razloge o žalbenim tvrdnjama?

Rev 552/2023

U odnosu na prvo postavljeno pitanje - je li posjed osobe koja je nekretninu stekla od osoba za koje nije dokazala da su (u to vrijeme) bili vlasnici uvijek i nepošten - tužiteljica se poziva na pravno shvaćanje izraženo u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-389/14-5 od 29. svibnja 2019. prema kojem se nesavjesnost posjeda kao zapreka za stjecanje prava vlasništva dosjelošću ne može izvesti iz same okolnosti da je kao vlasnik nekretnine upisana druga osoba, već je onaj koji se na nesavjesnost poziva dužan to i dokazati. Navedeno pravno shvaćanje prihvaća i ovaj

sud. Pri tom se ističe da sama činjenica da je treća osoba upisana kao vlasnik u zemljišne knjige za sobom ne povlači zaključak o nepoštenosti posjeda posjednika, već je, zbog zakonske predmnjeve o poštenju posjeda, teret dokaza na onom tko tvrdi suprotno od te predmnjeve, a činjenica upisa u zemljišne knjige može biti tek jedan od dokaza koji je sud dužan cijeliti.

(....) tužiteljica se poziva na pravno shvaćanje izraženo u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev 565/2006 od 7. siječnja 2009. Ovaj sud reafirmira pravno shvaćanje izneseno u citiranoj odluci, da je u situaciji kada drugostupanjski sud u obrazloženju svoje presude samo (paušalno) navodi da u cijelosti prihvaća utvrđenja prvostupanjskog suda, jer je brižljivo i savjesno ocijenio izvedene dokaze, ne dajući konkretne razloge, ostvarena bitna odredba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u svezi čl. 375. st. 1. ZPP jer drugostupanjski sud nije ocijenio žalbene navode koji su od odlučnog značenja za donošenje odluke.

Čl. 150. ZZK

BRISOVNA TUŽBA - AKTIVNA LEGITIMACIJA

4.48. Revd 337/2022

Je li tužitelj, kao univerzalni pravni slijednik i jedan od tri nasljednika ranijeg zemljišnoknjižnog vlasnika, a oca tužitelja i tuženika, aktivno legitimiran tražiti brisanje upisa u zemljišnu knjigu koje je protivno sadržaju rješenja o nasljeđivanju donijetog iza smrti ostavitelja kao zemljišnoknjižnog vlasnika, koje rješenje o nasljeđivanju je donijeto na temelju njegove oporuke s kojom su nasljednici bili suglasni i koju su poštivali?

Rev 790/2023

Tužitelj, kao univerzalni pravni slijednik, jedan od tri nasljednika ranijeg zemljišnoknjižnog vlasnika (oca tužitelja i tuženika), jest aktivno legitimiran tražiti brisanje upisa u zemljišnu knjigu koji je izvršen protivno sadržaju rješenja o nasljeđivanju donesenog iza smrti zemljišnoknjižnog vlasnika, na temelju ostaviteljeve oporuke s kojom su nasljednici bili suglasni i koju su poštivali.

Čl. 208. ZZK

DOSJELOST - DOKAZIVANJE STJECANJA PRAVA VLASNIŠTVA DOSJELOŠĆU U POJEDINAČNOM ZEMLJIŠNOKNJIŽNOM ISPRAVNOM POSTUPKU

4.49. Revd 357/2023

Može li se u pojedinačnom ispravnom postupku utvrđivati pravo vlasništva dosjelošću i na taj način rješavati o stvarnim i materijalnopravnim odnosima u sporu u pogledu prava ili se radi o predmetima u kojima sud odlučuje o valjanosti uknjižbeobzirom na podobnost određene isprave za uknjižbu, uzimajući pritom u

obzir čl. 208. st. 3. Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine", broj 63/19 i 128/22)?

Rev 1057/2023

Odgovor na postavljeno pitanje je niječan, o čemu postoji više odluka ovog suda pa tako i odluka broj Rev 346/2023-2 od 13. lipnja 2023. u kojoj se u odgovoru na dopušteno pravno pitanje izražava pravno shvaćanje:

„U pojedinačnom zemljišnoknjižnom ispravnom postupku ne može se dokazivati stjecanje prava vlasništva dosjelošću na način da svoje izvanknjižno vlasništvo predlagatelj dokazuje osim ispravama i drugim dokazima kao što su svjedoci, očevid i dr.“

Međutim, u odluci broj Rev 410/2022-2 od 4. travnja 2023. navodi se da se u parničnom postupku proizašlom iz pojedinačnog ispravnog postupka može utvrđivati stjecanje prava vlasništva dosjelošću jer se u tom parničnom postupku utvrđuju sve činjenice i izvode svi potrebni dokazi što nije moguće u pojedinačnom ispravnom postupku.

Čl. 2.st.3. al. 1., čl. 6.st.1. toč. 8., čl. 8., čl. 12. st.1., čl. 14. st.1. i 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA POKRETNINAMA KOJE IMAJU SVOJSTVO KULTURNOG DOBRA

4.50. Revd 4022/2022

Od kakvog je značenja za utvrđenje prava vlasništva i predaju pokretnina u posjed okolnost što nisu rješenjem pokretnine ministarstva nadležnog za kulturu utvrđene kao kulturno dobro te neovisno o tome navedenom, je li za utvrđenje prava vlasništva nad nekretninama koje predstavljaju kulturno dobro dovoljno da fizička osoba posjeduje navedene pokretnine ili je kao nužna pretpostavka za utvrđenje prava vlasništva obvezan i upis posjednika u nadležni upisnik koji vodi ministarstvo nadležno za kulturu?

Rev 855/2023

Stoga nije od značaja, za utvrđenje prava vlasništva i predaju pokretnina u posjed, okolnost što nisu pokretnine rješenjem ministarstva nadležnog za kulturu utvrđene kao kulturno dobro, već je relevantno vrijedi li predmnjeva da te pokretnine imaju svojstvo kulturnog dobra, kao i predstavljaju li blago.

Nadalje, za utvrđenje prava vlasništva nad pokretninama koje predstavljaju kulturno dobro nije dovoljno da fizička osoba posjeduje navedene pokretnine, jer se vlasništvo istih ne stječe samim činom posjeda ni predaje posjeda već na način kako je to prethodno iznijeto.

Nužna pretpostavka za utvrđenje prava vlasništva nije i obvezan upis posjednika u nadležni upisnik koji vodi ministarstvo nadležno za kulturu. U tom smislu odredba čl. 6. st. 1. toč. 6. ZZOKD jasno određuje da kulturni predmet je onaj koji je ili kategoriziran ili definiran od strane države kao dio "nacionalnog blaga koje ima

umjetničku, povijesnu ili arheološku vrijednost" bilo prema zakonodavstvu (u Republici Hrvatskoj citiranim odredbama ZZOKD i ZVDSP) ili u okviru administrativnih postupaka (kao što je upis kulturnog dobra u Registar).

Za stjecanje prava vlasništva na pokretninama za koje se predmnijeva da imaju svojstvo kulturnog dobra, koje jesu kulturno dobro ili blago, naprotiv, nužno je dokazati valjan pravni temelj stjecanja vlasništva. Na izloženi način (kao u toč. 22., 22.1. i 22.2. obrazloženja) odgovoreno je na postavljeno pitanje.

Čl. 418. OGZ

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA GRAĐENJEM NA ZEMLJIŠTU U DRUŠTVENOM VLASNIŠTVU

4.51. Revd 161/2020

Je li moguće stjecanje prava vlasništva građevine temeljem zakona, po osnovi građenja na zemljištu u društvenom vlasništvu, ukoliko je građenje objekta dovršeno prije 1968.?

Rev 648/2020

Stajalište u svezi primjene paragrafa 418. OGZ prema kojemu je poštenu graditelj mogao steći vlasništvo na zemlji i zgradi samo u slučaju kada je vlasnik zemlje znao za građenje pa ga nije zabranio, navedeno je i u odlukama Rev 385/10 od 26. listopada 2010., Rev 172/08-2 od 15. siječnja 2013. i Rev-x 804/18-2 od 16. srpnja 2019.

Čl. 364. st. 6. ZVDSP

PREDMNIJEA POŠTENOG POSJEDA U SITUACIJI KAD JE TUŽENA UPISANA U ZEMLJIŠNE KNJIGE KAO NOSITELJICA PRAVA KORIŠTENJA

4.52. Revd 5133/2022

1. Je li predmnijeva tužiteljevog poštenog posjeda prijeporne nekretnine oborena zbog činjenice da je tuženica u zemljišnoj knjizi bila upisana kao jedna od nositeljica prava korištenja prijeporne nekretnine, a radi se o nekretnini koju tužitelj odnosno njegovi prednici koriste za obavljanje svoje djelatnosti šezdeset godina?

2. Je li tužitelj dokazao da je bio izvanknjižni nositelj prava upravljanja korištenja odnosno raspolaganja prijepornim nekretninama u društvenom vlasništvu, ako iz provedenih dokaza proizlazi da je tužitelj na predmetnoj nekretnini sagradio bungalove hotela, a potom minigolf, kojim je upravljao i koristio ga za turističku namjenu, a koje građevinsko zemljište mu je predano na korištenje u navedene svrhe sukladno svim tadašnjim propisima od strane nadležne općine?

Rev 1148/2023

Predmnijeva tužiteljevog poštenog posjeda prijeporne nekretnine nije oborena samo zbog činjenice da je tuženica u zemljišnoj knjizi bila upisana kao jedan od nositeljica prava korištenja prijeporne nekretnine, a radi se o nekretnini koju tužitelj, odnosno njegovi prednici koriste za obavljanje svoje djelatnosti 60 godina.

Tužitelj je dokazao da je bio izvanknjižni nositelj prava upravljanja, korištenja i raspolaganja nekretninama u društvenom vlasništvu ako iz provedenih dokaza proizlazi da je na predmetnim nekretninama sagradio prvotno bungalove hotela, a potom mini golf, kojima je upravljao i koristio ih za turističke svrhe i koje građevinsko zemljište mu je bilo predano na korištenje upravo u navedene svrhe od strane nadležnog tijela.

Čl. 55. Zakona o šumama

Čl. 18. st.1. i čl. 17. st.1. ZVDSP, čl. 5. st.3. ZN

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA ŠUMSKOM ZEMLJIŠTU

4.53. Revd 451/2023

1. Može li se na nekretninama u društvenom vlasništvu koje su oduvijek predstavljale šumu steći pravo vlasništva dosjelošću uračunavajući pritom u vrijeme dosijedanja i razdoblje nakon 6. travnja 1941., zanemarujući pri tome činjenicu da je tek 12. siječnja 2000. Ustavni sud Republike Hrvatske svojom odlukom U-I-374/98 ukinuo odredbu čl. 55. st. 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama iz 1990. kojom je bilo zabranjeno stjecanje prava vlasništva dosjelošću na šumama i šumskim zemljištem, a isto nije bilo dozvoljeno ni ranijim zakonima iz režima društvenog vlasništva?,

2. Može li se sama činjenica nasljeđivanja pri čemu u rješenju o nasljeđivanju nije sadržana nekretnina koja je predmet stjecanja, a polazeći od toga da nije dokazano da bi prednik tužitelja bio izvanknjižni vlasnik smatrati da je tužitelj imao valjani pravni osnov na kojem temelji svoj posjed zbog čega bi se imalo smatrati da je tužiteljev posjed zakonit a što posljedično implicira kraće vrijeme dosijedanja?

Rev 221/2024

Šume i šumsko zemljište koje su do tada bile u režimu društvenog vlasništva postale su vlasništvo Republike Hrvatske stupanjem na snagu ZID ZŠ. Odredbom čl. 55. st. 2. ZŠ bilo je propisano da na šumama i šumskom zemljištu u državnom vlasništvu ne može se steći pravo vlasništva dosjelošću. Ta odredba, a kao što je prethodno rečeno, ukinuta je prije navedenom Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Dakle, a što je ujedno i odgovor na predmetno prvo pravno pitanje, Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-I-374/98 kao i odredba čl. 55. st. 2. ZŠ odnose se isključivo na mogućnost stjecanja vlasništva dosjelošću na šumama i šumskom zemljištu u razdoblju nakon što su šume i šumsko zemljište postale državno vlasništvo.

(...)

Kada je otac tužitelja bio u posjedu predmetnih nekretnina te kada je tužitelj naslijedio svog oca onda je on (na temelju same te činjenice) naslijedio posjed tih nekretnina. Na temelju same te činjenice tužitelj nije stekao valjani temelj posjedovanja predmetnih nekretnina (pravo na posjed).

Da bi tužitelj nasljeđivanjem stekao valjani pravni temelj posjedovanja predmetnih nekretnina, te nekretnine bi trebale predstavljati ostavinu oca tužitelja (trebale bi pripadati ocu tužitelja).

Čl.388. st.5. ZVDSP

ODGODA POVJERENJA U ZEMLJIŠNE KNJIGE

4.54. Revd 1556/2021

Primjenjuje li se odgoda povjerenja u zemljišne knjige ako se radi o stjecanju nekretnine na kojoj je 1. siječnja 1997. u zemljišnoj knjizi bilo upisano društveno vlasništvo, a nekretnina je stečena prije 1. siječnja 2017.?

Uživa li stjecatelj koji postupa u dobroj vjeri zaštitu glede stjecanja prava vlasništva nekretnine na kojoj je 1. siječnja 1997. bilo upisano društveno vlasništvo ako do stjecanja nekretnine dođe prije 1. siječnja 2017.?

Rev 1126/2021

Prema odredbi članka 388. stavka 5. ZV-a odgoda povjerenja u zemljišne knjige primjenjuje se kada se radi o stjecanju nekretnine na kojoj je 1. siječnja 1997. bilo upisano društveno vlasništvo, a u okolnostima konkretnog slučaja, prema utvrđenjima nižestupanijskih sudova, predmetna nekretnina je postala vlasništvo tužiteljevog prednika nakon stupanja na snagu ZV-a 1997., na temelju odredbe članka 367. ZV-a pravnim sjedinjenjem zemljišta i zgrade dok je tužitelj nekretninu stekao prije 1. siječnja 2017.

Čl. 122. st. 1. ZVDSP

ZAŠTITA POVJERENJA U ZEMLJIŠNE KNJIGE (KOD NEKRETNINA KOJE NISU MOGLE UĆI U PRETVORBENI KAPITAL)

4.55. Revd 1828/2022

1. Može li se pozvati na zaštitu povjerenja u zemljišne knjige sljednik ranijeg ovlaštenika prava iz društvenog vlasništva, odnosno društveno pravne osobe koje su na dan stupanja na snagu Zakona o poljoprivrednom zemljištu 24. srpnja 1991. imale pravo nastaviti koristiti to zemljište do njihove pretvorbe, znajući da poljoprivredno zemljište nisu mogle unijeti u društveni kapital, istodobno znajući da poljoprivredno zemljište koje su do tada koristile nije u zemljišnim knjigama upisano kao društveno vlasništvo već da i dalje njihovim propustom egzistira u zemljišnim knjigama upis prava vlasništva fizičkih osoba?

2. Može li se u takvoj pravnoj situaciji, pozivanje za dosjelost na temelju općih odredbi Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, smatrati nesavjesnim postupanjem koje ne može biti zaštićeno pravnim učincima zaštite povjerenja u zemljišne knjige i stjecanjem u dobroj vjeri?

Rev 898/2023

(...) kada nekretnine nisu mogle ući u pretvorbeni kapital pravne osobe, jer su temeljem odredbe čl. 47. Zakona o privatizaciji postale vlasništvo Republike Hrvatske, tada pravna osoba ne može biti u dobroj vjeri kod stjecanja takvih nekretnina, pa se ne može niti pozvati na zaštitu povjerenja u zemljišne knjige u smislu odredbe čl. 122. ZV-a.

vidi i [Rev 476/2024](#)

Čl. 1460. OGZ, čl. 28. ZOVO., čl. 159. st.1., čl. 18., čl. 11. u vezi čl. 388.

1. do 3. ZVDSP

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA DOSJELOŠĆU

4.56. Revd 3591/2022

Može li se pravo vlasništva temeljem dosjelošti utvrditi bez utvrđenja kvalitete posjeda?

Rev 257/2024

Stjecanje prava vlasništva dosjelošću ne može se utvrditi bez prethodnog utvrđenja postojanja posjeda potrebne kvalitete u smislu propisa koji su se primjenjivali u trenutku tog stjecanja.

Čl. 364. st.6. ZVDSP

UPIS NEUKNJIŽENIH PRAVA NA NEKRETNINAMA

4.57. Revd 972/2020

1. Ima li sama okolnost što tužitelj ne raspolaže pisanim ugovorom ili drugim formalnim aktom o prijenosu prava korištenja, upravljanja, odnosno raspolaganja na nekretnini u odnosu na koju je, na temelju Zakona o stambenim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj: 17/62, 10/65, 57/65, 11/66 i 32/68 – dalje ZSO) i kasnijeg Zakona o stambenim odnosima ("Narodne novine", broj 52/74), imao položaj davatelja stanova i poslovnih prostora na korištenje, za posljedicu nepriznavanje tužitelju izvanknjižno stečenog prava korištenja, upravljanja, odnosno raspolaganja tom nekretninom?
2. Je li na davatelja stana ili poslovnog prostora na korištenje moglo biti preneseno samo izvršavanje prava korištenja, upravljanja, odnosno raspolaganja nekretninom, a bez da je na njega pritom bilo preneseno to pravo u cjelini - sa jedinstvenim sadržajem svih dužnosti i ovlaštenja tih prava?

Rev 875/2023

Prema ustaljenoj praksi revizijskog suda sadržanoj u nizu odluka (primjerice odlukama broj Rev-x 1131/2017-2 od 16. travnja 2019., broj Rev 1993/2018-2 od 19. studenoga 2019. i broj Rev 1047/21-2 od 12. srpnja 2022.) nedostatak formalnog akta o dodjeli nekretnine na upravljanje, korištenje i raspolaganje određenom društvenom poduzeću od strane nadležnog tijela u doba društvenog vlasništva samo po sebi ne znači da to društveno poduzeće u materijalnopравnom smislu nema pravo upravljanja, korištenja i raspolaganja takve imovine (u ovom slučaju nekretnina) i da iste na taj način mogu predstavljati njenu imovinu i društvena sredstva nad kojima je mogla biti provedena pretvorba društvenog vlasništva. Stoga nedostatak pisanog ugovora ili formalnog akta o prijenosu prava korištenja, upravljanja, odnosno raspolaganja, u odnosu na nekretninu na kojoj je tužitelj na temelju ZSO imao položaj davatelja stanova i poslovnih prostora na korištenje, samo po sebi, nema za posljedicu nepriznavanje izvanknjižno stečenog prava korištenja, upravljanja odnosno raspolaganja tom nekretninom, što je ujedno odgovor na prvo postavljeno pravno pitanje. U odnosu na drugo postavljeno pravno pitanje treba navesti da je stajalište drugostupanjskog suda prema kojem tužitelj, koji je jedini faktično

raspolagao predmetnom nekretninom, nije imao pravo korištenja predmetne nekretnine, nepodudarno s pravnim shvaćanjem revizijskog suda zauzetim u odluci broj Revt 39/2006-2 od 1. listopada 2009.

Čl. 390. st.1. ZVDSP u vezi čl. 47. Zakona o privatizaciji čl. 4. st. 1. t. 14. i čl. 65. st. 1. Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NEKRETNINE U DRUŠTVENOM VLASNIŠTVU

4.58. Revd 3819/2020

Da li Republika Hrvatska stječe li pravo vlasništva na nekretnini (objektu) koju je izgradilo društveno poduzeće prije stupanja na snagu Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, a koje na zemljištu na kojem je objekt izgrađen nije imalo uknjiženo pravo korištenja, upravljanja ili raspolaganja, već je pravo korištenja imala druga osoba, a koju nekretninu društveno poduzeće nije procijenilo u društveni kapital u postupku pretvorbe i privatizacije?

Rev 606/2021

Republika Hrvatska stječe pravo vlasništva na nekretnini (objektu) koju je izgradilo društveno poduzeće prije stupanja na snagu Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, a koje na zemljištu na kojem je objekt izgrađen nije imalo uknjiženo pravo korištenja, upravljanja ili raspolaganja, već je pravo korištenja imala FIZIČKA druga osoba, a koju nekretninu društveno poduzeće nije procijenilo u društveni kapital u postupku pretvorbe i privatizacije.

4.58. a. Zakon o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije (NN br. 92/10.)

- čl. 16. Zakona o neprocijenjenom građevinskom zemljištu (NN br. 50/20)

Revd 539/2022

Stječe li Republika Hrvatska pravo (su)vlasništva na nekretnini (turističkom zemljištu u kampu) na kojoj se nalazi objekt koji je izgradilo društveno poduzeće prije stupanja na snagu Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, koje na zemljištu na kojem je objekt izgrađen nije imalo uknjiženo pravo korištenja, upravljanja ili raspolaganja, već je pravo korištenja imala druga osoba, a koju nekretninu društveno poduzeće nije procijenilo u društveni kapital u postupku pretvorbe i privatizacije?

Rev 745/2023

Republika Hrvatska stječe pravo (su)vlasništva na nekretnini (turističkom zemljištu u kampu) na kojoj se nalazi objekt koji je izgradilo društveno poduzeće prije stupanja na snagu Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, koje na zemljištu na kojem je objekt izgrađen nije imalo uknjiženo pravo korištenja, upravljanja ili raspolaganja, već

je pravo korištenja imala druga osoba, a koju nekretninu društveno poduzeće nije procijenilo u društveni kapital u postupku pretvorbe i privatizacije.

Čl. 6. st.2. Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije

4.59. a Revd 953/2022

Stječe li Republika Hrvatska pravo suvlasništva i ovlast za uknjižbu zemljišnoknjižne čestice sukladno njezinoj površini, obliku i kulturi evidentiranoj u zemljišnoj knjizi u trenutku podnošenja tužbe, iako je ta čestica nastala spajanjem većeg broja zemljišnoknjižnih čestica od kojih je dio bio predmet djelomične (prema površini) procjene u društveni kapital društvenog poduzeća, a dio tih čestica je bio predmet procjene u cijelosti, a sve sukladno i na način kako je propisano čl. 6. st. 2. Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije (NN 92/10)?

Rev 1063/2023

Republika Hrvatska stječe pravo suvlasništva i ovlast za uknjižbu zemljišnoknjižne čestice sukladno njezinoj površini, obliku i kulturi evidentiranoj u zemljišnoj knjizi u trenutku procjene, a sve sukladno i na način kako je propisano čl. 6. st. 2. Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije (NN 92/10).

Čl. 120. st.1. i čl. 122.st.1. ZVDSP, čl. 8. ZZK

NAČELO ZAŠTITE POVJERENJA U ZEMLJIŠNE KNJIGE I ZASNIVANJE PRISILNOG ZALOŽNOG PRAVA NA NEKRETNINI

(kada je RH naplatila porez na nekretnini koja je predmet zasnivanja založnog prava)

4.59. Revd 68/2021

Postupa li Republika Hrvatska u dobroj vjeri i primjenjuje li se na nju zaštita povjerenja u zemljišne knjige u slučaju zasnivanja prisilnog založnog prava na nekretnini osobe koja je nekretninu prodala trećoj osobi, a Republika Hrvatska je na kupoprodajni ugovor naplatila porez na promet nekretnina?

Rev 732/2021

Republika Hrvatska nije postupala u dobroj vjeri i na nju se ne primjenjuje zaštita povjerenja u zemljišne knjige u slučaju zasnivanja pisanog založnog prava na nekretnini osobe koja je nekretninu prodala trećoj osobi, kada je Republika Hrvatska na temelju kupoprodajnog ugovora naložila plaćanje poreza na promet te nekretnine.

Čl. 224. , čl. 124. ZZK

NAČELO POVJERENJA U ISTINITOST I POTPUNOST ZEMLJIŠNIH KNJIGA (raspolaganje nekretninom jednog bračnog druga)

4.60. Revd 4518/2021

Primjenjuje li se u punom opsegu načelo povjerenja u istinitost i potpunost zemljišnih knjiga u odnosu na stjecanje nekretnina upisanih u zemljišnim knjigama kao vlasništvo određene fizičke ili pravne osobe, ako je pravni posao sklopljen u vrijeme važenja odredbe čl. 224. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine", broj 91/96)?

Rev 656/2022

U odnosu na postavljeno pitanje, odredbom čl. 224. st. 1. ZZK propisano je da rokovi od 3 godine za podnošenje brisovne tužbe iz čl. 123. ZVDSP i čl. 129. ZZK teku od dana stupanja na snagu ZZK.

Proizlazi da prema odluci Revd 4518/2021-2 ne bi trebalo dati odgovor imajući u vidu odredbu čl. 124. st. 1. ZVDSP (na koju odredbu upućuje revidentica) koja propisuje da stjecatelj koji je, postupajući s povjerenjem u zemljišne knjige, u dobroj vjeri stekao pravo vlasništva neke nekretnine, stekao je tu nekretninu kao da na njoj ne postoje tuđa prava, tereti ni ograničenja koja u tom trenutku nisu bila upisana, niti je iz zemljišnih knjiga bilo vidljivo da je zatražen njihov upis. Pritom, odgoda primjene načela povjerenja u zemljišne knjige prema odredbama ZVDSP vrijedila je samo za nekretnine u društvenom vlasništvu, što ovdje nije slučaj. Stoga su ti revizijski navodi neosnovani, a u odnosu na preostale takve navode revidentice, za odgovoriti je da odluka Rev-x 90/2018-3 od 30. listopada 2018. nije usporediva jer se u tom predmetu odlučivalo o nekretnini u društvenom vlasništvu.

Također, iz istog razloga nisu razmatrani ni revizijski navodi u odnosu na primjenu odredbe čl. 224. st. 2. ZZK, kojom je određeno da su izvanknjižni nositelji stvarnih prava dužni u roku od 5 godina pokrenuti postupak za upis stvarnih prava glede nekretnina i svih promjena na njima u zemljišnu knjigu (time da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama - „Narodne novine“, broj 114/01 - dalje: ZID ZZK, taj rok produljen do 1. siječnja 2007.).

Čl.4.st.1., čl. 5.st.1., čl. 18.st.1. ZŠ

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA ŠUMSKOM ZEMLJIŠTU

4.61. Revd 1882/2021

Utvrđuje li se status šume na dan 10. listopada 1990. sukladno površini pojedine čestice koja je označena kao šuma ili se može raditi i o zbroju kompleksa čestica?

Rev 1224/2022

Dakle, odredbom čl. 5. st. 1. Zakona o šumama (čl. 4. je u pročišćenom tekstu Zakona o šumama) propisano je da se šumom, prema tom zakonu, smatra zemljište obraslo šumskim drvećem u obliku sastojine na površini većoj od 10 ari, a st. 2. propisuje da se šumom ne smatraju odvojene skupine šumskog drveća na površini do 10 ari, šumski rasadnici, vjetrohrani pojasevi, drvoredi, ni parkovi u naseljenim mjestima.

Odredbom čl. 18. st. 1. Zakona o šumama propisano je da su šume i šumska zemljišta na teritoriju Republike, osim šuma i šumskih zemljišta u privatnom vlasništvu, u državnom vlasništvu Republike Hrvatske.

vidi i [Revx-115/2018](#)

Čl. 1. i čl. 12., čl. 224., čl. 266. Zakona o udruženom radu

U ROK DOSJEDANJA TRGOVAČKOG DRUŠTVA NASTALOG PRETVORBOM NE URAČUNAVA SE VRIJEME PROTEKLO PRIJE PRETVORBE

4.62. Revd 5127/2022

Može li trgovačko društvo nastalo pretvorbom, kao pravni slijednik društvenog poduzeća koje nije bilo nositelj prava upravljanja, korištenja i raspolaganja određenom nekretninom, steći prvo vlasništva te nekretnine dosjelošću prije izvršene pretvorbe, odnosno računa li se u rok dosjeloosti i vrijeme koje je proteklo prije izvršene pretvorbe (vrijeme kada je stvar bila u društvenom vlasništvu, a pravni prednik nije mogao biti nositelj prava vlasništva po bilo kojoj osnovi, već je mogao stjecati samo pravo upravljanja, korištenja i raspolaganja)?

[Rev 553/2023](#)

U skladu s prethodno navedenim, na postavljeno pravno pitanje treba odgovoriti da prednik tužitelja kao društvena organizacija udruženog rada (u konkretnom slučaju društvenopravna osoba organizirana kao SOOUR) nije mogao steći prvo vlasništva nekretnine koja je bila u društvenom vlasništvu dosjelošću prije izvršene pretvorbe, pa se u rok dosjedanja trgovačkog društvo nastalog pretvorbom (kao pravnog slijednika društvenog poduzeća) ne računa i vrijeme koje je proteklo prije izvršene pretvorbe.

Čl.159. ZVDSP

PREDMNIJEVA POŠTENOG POSJEDA U SITUACIJI KAD JE POSJEDOVANA NEKRETNINA U ZEMLJIŠNIM KNJIGAMA UPISANA NA DRUGU OSOBU

4.63.Revd 5074/2022

- 1.Je li posjednik nepošten posjednik samo zbog činjenice da su u zemljišnim knjigama druge osobe upisane kao vlasnici nekretnine koju posjeduje,,
2. Je li propust posjednika da provjera stanje u zemljišnim knjigama dovodi do nepoštenja posjednika i njegovih prednika?

[Rev 485/2023](#)

Okolnost da je u zemljišnim knjigama druga osoba upisana kao vlasnik ne čini sama po sebi posjed nepoštenim, a do nepoštenja posjeda ne dovodi ni propust posjednika da povjerava stanje u zemljišnim knjigama.

Čl. 122. st. 3. i čl. 130 st. ZVDSP

**ZAŠTITA POVJERENJA U ZEMLJIŠNE KNJIGE I STJECANJE NEKRETNINE
NA TEMELJU ZAKONA**

4.64. Revd 2424/2022

Može li se vlasništvo nekretnine stečeno na temelju zakona suprotstaviti pravu tužitelja koji je postupajući s povjerenjem u zemljišne knjige, u dobroj vjeri upisao svoje pravo na nekretnini dok još pravo koje je stečeno na temelju zakona nije bilo upisano?

Rev 483/2023

Vlasništvo nekretnine stečeno na temelju zakona ne može se suprotstaviti pravu onoga koji se upisao kao vlasnik u zemljišne knjige samo u slučaju kada su kumulativno ispunjeni uvjeti - da je upis izvršen u dobroj vjeri i postupajući s povjerenjem u zemljišne knjige, dok pravo koje je stečeno na temelju zakona još nije bilo upisano u zemljišnoj knjizi, a postojanje tih odlučnih činjenica potrebno je utvrditi u svakom pojedinom slučaju.

Čl. 122. ZVDSP, čl. 8. st.2. ZZK

**NAČELO ZAŠTITE POVJERENJA U ZEMLJIŠNE KNJIGE I STJECANJE
VLASNIŠTA – (NE)SAVJESNOST STJECATELJA**

4.65. Revd 3243/2021

Ima li pri stjecanju prava vlasništva prednost načelo povjerenja u zemljišne knjige ili načelo da nitko ne može na drugoga prenijeti više prava nego što ga sam ima, te je li na tužitelju koji se poziva na ništavost ugovora kojim je preneseno vlasništvo izvanbračne odnosno bračne stečevine teret dokaza da je treća osoba bila nepošteni stjecatelj, odnosno da je treća osoba kao stjecatelj postupala suprotno načelu savjesnosti i poštenja, te je li u tom slučaju sud obvezan također utvrđivati savjesnost i poštenje tužitelja (kao neupisanog zajedničara), iako tužitelj nije ugovorna strana?

Rev 223/2022

Pri stjecanju prava vlasništva prednost ima načelo povjerenja u zemljišne knjige u odnosu na načelo da nitko ne može na drugoga prenijeti više prava nego što ga sam ima, a na tužitelju, koji se poziva na ništavost ugovora kojim je preneseno vlasništvo izvanbračne odnosno bračne stečevine je teret dokaza da je treća osoba bila nepošteni stjecatelj, odnosno da je treća osoba kao stjecatelj postupala suprotno načelu savjesnosti i poštenja, te je u tom slučaju sud obvezan utvrđivati savjesnost i poštenje tužitelja (kao neupisanog zajedničara), iako tužitelj nije ugovorna strana.

Čl. 122. ZVDSP, čl. 8. ZZK

ZAŠTITA POVJERENJA U ZEMLJIŠNE KNJIGE

4.66. Revd 3211/2022

Je li stjecatelj nekog knjižnog prava na nekretnini postupao u dobroj vjeri ako

je u trenutku zaključenja pravnog posla imao dovoljno razloga posumnjati da ono što je upisano u zemljišnim knjigama nije potpuno i da je različito od stvarnog, izvanknjižnog stanja?

Rev 982/2023

(...) kao odgovor na postavljeno pitanje koje se odnosi na savjesnost stjecatelja, treba reći da se ne može govoriti o postupanju u dobroj vjeri stjecatelja knjižnog prava ako je u trenutku zaključenja pravnog posla imao dovoljno razloga posumnjati da upis u zemljišnim knjigama nije potpun i da je različit od stvarnog izvanknjižnog stanja.

Čl. 156. st.1. ZVDSP

DOGRADNJA, NADOGRADNJA, PREUREĐENJE NEKRETNINE

4.67. Revd 542/2023

U slučaju kada postoji izričita i pisana izjava vlasnika nekretnine kojom daje suglasnost za stjecanje prava suvlasništva ulaganjem u tu nekretninu, je li za stjecanje prava suvlasništva takvim ulaganjem u tuđu nekretninu odlučno za koliko je ulaganjem povećana tržišna vrijednost nekretnine odnosno je li odlučno da povećanje vrijednosti nekretnine bude minimalno u visini 1/10 vrijednosti suvlasničkog dijela predmetne nekretnine?

Rev 421/2024

Iz sadržaja odredbe čl. 156. st. 1. ZVDSP-a, ne proizlazi da bi za stjecanja prava vlasništva nekretnine dogradnjom, nadogradnjom ili preuređenjem bilo odlučno da povećanje vrijednosti nekretnine bude minimalno u visini 1/10 vrijednosti suvlasničkog dijela te nekretnine. U tom je dijelu navedena zakonska odredba jasna i ne zahtjeva posebno tumačenje, pa je time i izneseno pravno shvaćanje kojom se odgovara na pitanje zbog kojega je revizija dopuštena.

Čl. 155.st.4., čl.102.st. i 2., čl. 152.st.5. ZVDSP

PREKORAČENJE MEĐE GRAĐENJEM – POSTAVLJANJE OGRADE NA TUĐEM ZEMLJIŠTU NIJE VALJANA PRAVNA OSNOVA ZA PRIMJENU ČL. 155. st.4. ZVDSP

4.68. Revd 5085/2021

Smatra li se, u smislu čl. 155. st. 4. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, "dijelom zgrade" ograda ili ogradni zid koji se proteže dijelom susjedne nekretnine i slijedom toga je li postavljanje ograde na tuđem zemljištu valjana osnova za primjenu navedenog članka temeljem kojeg vlasnik zemljišta može zahtijevati od vlasnika susjedne nekretnine koji je podigao ogradu, otkup cijelog zemljišta na kojem je postavljena ograda?

Rev 570/2024

Revident pravilno navodi kako iz citiranih odredaba ZV proizlazi da ograda ima svrhu i služi za razgraničenje i razdvajanje susjednih nekretnina, dok, zgrade, s druge strane, imaju stambenu, poslovnu ili neku drugu sličnu svrhu (kojoj redovito služe u smislu citirane odredbe čl. 152. st. 5. ZV). Dakle, ograde samo služe (na taj način) nekoj nekretnini posljedično čemu ih je pa tako i ovdje moguće ukloniti bez da time nastane šteta na zgradi. S druge strane, odredbe čl. 155. ZV, upravo iz razloga što je dio zgrade koji prekoračuje među, bitan sastavni dio cijele zgrade i što nije samostalna stvar, propisuju iznimku prema kojoj vlasnik koji je izgradio zgradu na svojem zemljištu ostaje vlasnikom i dijela zgrade koji je zahvatio susjedno zemljište, posljedično čemu na temelju citiranih odredaba toga članka vlasnik susjednog zemljišta ni ne može tražiti predaju u posjed toga dijela zgrade, dok bi u odnosu na ogradu (i njome razdvojeni i oduzeti dio zemljišta), primjenom odredaba o zaštiti prava vlasništva, to mogao učiniti.

Zato se ne smatra, u smislu čl. 155. st. 4. ZV, "dijelom zgrade" ograda ili ogradni zid koji se proteže dijelom susjedne nekretnine i slijedom toga postavljanje ograde na tuđem zemljištu nije valjana osnova za primjenu čl. 155. st. 4. ZV temeljem kojeg vlasnik zemljišta može zahtijevati od vlasnika susjedne nekretnine koji je podigao ogradu, otkup cijelog zemljišta na kojem je postavljena ograda.

PASIVNA LEGITIMACIJA U POSTUPKU RADI UTVRĐENJA PRAVA VLASNIŠTVA

4.69. Revd 1937/2023

Mogu li osobe koje protiv uknjiženog vlasnika vode parnicu radi povrata ulaganja u nekretninu tog uknjiženog vlasnika biti pasivno legitimirane u parnici u kojoj treće osobe traže da se utvrdi njihovo pravo vlasništva dijela te nekretnine, odnosno da li je sud dužan u odnosu na osobe koje nemaju pasivnu legitimaciju tužbu odbaciti odnosno odbiti?

Rev 332/2024

Osobe koje protiv uknjiženog vlasnika vode parnicu radi povrata ulaganja u nekretninu tog uknjiženog vlasnika, mogu biti pasivno legitimirane u parnici u kojoj treće osobe traže da se utvrdi njihovo pravo vlasništva dijela te nekretnine u slučaju kada u odnosu na tu nekretninu svojataju pravo vlasništva spornog dijela nekretnine.

NAČELO ZAŠTITE POVJERENJA U ZEMLJIŠNE KNJIGE

4.70. Revd 3982/2023

Je li tuženica kao stjecateljica prisilnog založnog prava na predmetnoj nekretnini u dobroj vjeri postupala s povjerenjem u zemljišne knjige kada je ista uslijed tužiteljičine prijave poreza na promet predmetne nekretnine bila upoznata o kupoprodaji predmetne nekretnine?

Rev 808/2024

Drugostupanjski je sud odgovorio potvrdno na pitanje postavljeno u prijedlogu za dopuštenje revizije i za svoj zaključak iznio argumente. Tužiteljice postavljenim

pitanjem ne dovodi u sumnju navedeni zaključak drugostupanjskog suda i njegove argumente, koje ovaj sud u cijelosti prihvaća kao pravilne.

Čl. 197. ZZK

NEOSPORAVANJE UPISA SUVLASNIČKOG UDJELA U POSTUPKU PREOBLIKOVANJA I TUŽBA NA UTVRĐENJE PRAVA VLASNIŠTVA

4.71. Revd 938/2023

Da li se nakon okončanog postupka preoblikovanja zemljišne knjige može podnijeti tužba za utvrđenje prava (su) vlasništva koje je stečeno ranije prije postupka preoblikovanja zemljišne knjige temeljem Zakona u realnom dijelu ili je nastupila zastara prava na podnošenje tužbe sukladno članku članka 197. Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine" br. 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 107/07 i 152/08; dalje: ZZK).

Da li neosporavanje upisa suvlasničkog udjela tuženika u postupku preoblikovanja zemljišne knjige ili nepodnošenje tužbe za ispravak iz članka 197. ZZK) je procesna pretpostavka koja onemogućava pravnu zaštitu i podnošenje tužbe za utvrđenje prava (su)vlasništva koje je stečeno prije postupka preoblikovanja zemljišne knjige temeljem Zakona u realnom dijelu?

Rev 1118/2023

okolnostima ovog konkretnog slučaja kada je vlasništvo na temelju zakona (ZTZ) stečeno nakon preoblikovanja zemljišne knjige, pri čemu se u postupku preoblikovanja nije raspravljalo pitanje vlasništva, onda odgovor na postavljena pitanja je da se nakon okončanja postupka preoblikovanja zemljišne knjige može podnijeti tužba za utvrđenje prava (su)vlasništva. U opisanoj pravnoj situaciji neosporavanje upisa suvlasničkog udjela tuženika u postupku preoblikovanja zemljišne knjige ili nepodnošenje tužbe za ispravak iz čl. 197. ZZK nije procesna pretpostavka koja onemogućuje pravnu zaštitu i podnošenje tužbe za utvrđenje prava (su)vlasništva.

Čl. 205., 186 st. 3. i čl. 197. st. 1. ZZK

SUDJELOVANJE SUVLASNIKA U POSTUPKU PREOBLIKOVANJA KAO PRETPOSTVAKA ZA PODNOŠENJE TUŽBE RADI UTVRĐENJA PRAVA VLASNIŠTVA

4.71.a. Revd 1035/2024

Gube li suvlasnici pravo podnošenja tužbe na utvrđenje prava vlasništva ukoliko je u postupku preoblikovanja zemljišne knjige sudjelovao drugi suvlasnik u smislu odredaba Zakona o zemljišnim knjigama?

Rev 1133/2024

Ako je u postupku preoblikovanja zemljišne knjige sudjelovao jedan od suvlasnika, ostali suvlasnici koji nisu sudjelovali u tom postupku ne gube pravo na tužbu za utvrđenje prava vlasništva (suvlasništva).

Čl. 229. st.1. ZVDSP
DOSJELOST - SLUŽNOSTI
4.72. Revd 748/2024

Može li sud utvrditi pravo dosjelošti računavajući i posjedovanje prije 8. listopada 1991.god, ako isto ide na štetu drugih osoba, a ne javnih tijela?

Rev 1246/2024

Obzirom da su nižestupanjski sudovi utvrdili da su tuženici bili posjednici predmetne nekretnine kao povlasne nekretnine, koju su pošteno posjedovali izvršavajući njezin sadržaj kroz 20 godina, a kroz koje razdoblje se vlasnik poslužne nekretnine tome nije protivio, pravilno su nižestupanjski sudovi primijenili odredbu čl. 229. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" br. 81/15 – pročišćeni tekst i 90/17 ispravak pročišćenog teksta) kada su utvrdili da su tuženici dosjelošću stekli pravo služnosti, prohoda i provoza preko tužiteljeve nekretnine kao poslužnog dobra u korist svoje nekretnine kao povlasnog dobra.

Čl. 119. i 120.ZVDSP
STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA - UPIS U ZEMLJIŠNE KNJIGE (MODUS)

4.73. Revd 4456/2023

Može li se pravo vlasništva nekretnine derivativnim putem, na temelju valjanog pravnog posla, steći bez upisa u zemljišne knjige?

Rev 1004/2024

Dakle, vlasništvo na nekretninama na temelju pravnog posla stječe se upisom u zemljišnu knjigu, a u toj situaciji je pravni posao samo pravna osnova (titulus) za stjecanje prava vlasništva, dok je način stjecanja prava vlasništva (modus) upis u zemljišne knjige (tako i u odluci Rev 1603/2015 od 16. lipnja 2021., Revx 978/17 od 2. srpnja 2019. i dr.).

Čl. 18. ZVDSP
(NE)POŠTENJE POSJEDA – TERET DOKAZA

4.74. Revd 1341/2024

Tko treba dokazati nepoštenje posjeda, da li tuženik ili tužitelj u smislu odredbe čl. 18. st. 5. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, odnosno da li se svaki posjed smatra pošten osim ako se ne dokaže suprotno?

Rev 1158/2024

Vodeći računa o zakonskom uređenju da je stjecanje prava vlasništva dosjelošću moguće i kada je posjed samo pošten pod uvjetom da se radi o posjedu odrađenog neprekidnog trajanja, te da se poštenje posjeda pretpostavlja, dakle da se radi o pravnoj pretpostavci koja se temelji na stavu da je neka činjenica istinita, sve dok se ne dokaže suprotno time, kada se radi o stjecanju prava vlasništva dosjelošću na temelju neprekidnog trajanja poštenog posjeda na tužitelju je teret dokaza činjenice posjeda i njegovog trajanja, a na tuženiku je teret dokazati da postoje činjenica i okolnosti iz kojih se može razumno zaključiti da posjed tužitelja ne udovoljava zakonskoj definiciji poštenog posjeda (čl. 18. st. 3. ZV-a).

Čl. 98. st. 4. Ovršnog zakona u vezi čl. 163.a Stečajnog zakona
STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA NEKRETNINI DOSUDOM U
STEČAJNOM POSTUPKU

4.76. Revd 377/2022

Stječe li se pravo vlasništva temeljem sudske odluke u slučajevima određenim posebnim zakonom i to u trenutku pravomoćnosti odluke ako je kupac na javnoj dražbi kupio nekretnine prema pravilima koja vrijede u stečajnom postupku?

Rev 1287/2024

Sukladno pravnom shvaćanju ovog suda, dosuda nekretnine u stečajnom postupku, koji se provodi po pravilima ovršnog postupka, poseban je način stjecanja prava vlasništva, jer pravomoćnošću rješenja o dosudi prestaje dotadašnje pravo vlasništva i novi stjecatelj (kupac) na taj način odlukom suda (bez uknjižbe stečenog prava) stječe pravo vlasništva.

Međutim, u konkretnom slučaju, u postupku pred nižestupanjskim sudovima je utvrđeno da je prednik tužitelja dosjelošću stekao pravo vlasništva predmeta spora, koji stoga nije mogao biti predmet originarnog stjecanja prava vlasništva prednika tuženice u stečajnom postupku.

čl. 388. st.4. ZVDSP
STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA DOSJELOŠĆU NA NEKRETNINI U
DRUŠTVENOM VLASNIŠTVU - URAČUNAVANJE VREMENA DO 8.
listopada 1991.

4.77. Revd 2245/2020

Ako je ispunjen uvjet da je stjecanje vlasništva nekretnine u društvenom vlasništvu dosjelošću nastupilo prije ili za vrijeme važenja odredbe čl. 388. st. 4. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" br. 91/1996), odnosno do 17. studenog 1999. god, kao i da osim parničnih stranaka ne postoji treća osoba koja je zahtijevala, odnosno pretendirala na pravo vlasništva te nekretnine, da li se u tijek

dosjelosti za stjecanje prava vlasništva nekretnina u društvenom vlasništvu mora uračunati i razdoblje od 06. travnja 1941. god. do 08. listopada 1991. god.?

Rev 372/2021

Dakle, za stjecanje prava vlasništva dosjelošću na nekretnini u društvenom vlasništvu u vrijeme posjedovanja računa se i vrijeme prije 8. listopada 1991., a vlasništvo dosjelošću se stječe ako je protekao rok od 40 godina iz čl. 159. st. 3. i 4. ZVDSP-a do dana podnošenja tužbe.

Čl. 159. st. 4. i čl. 160. ZVDS

***STJECANJE VLASNIŠTVA NEKRETNINE DOSJELOŠĆU - PRETPOSTAVKE
(kada je posjed stečen nasljeđivanjem)***

4.78. Revd 3470/2023

1. Smatra li se zakonitim i poštenim posjed nekretnine stečen nasljeđivanjem od izvanknjižnog vlasnika?
2. Je li za stjecanje prava vlasništva nekretnine dosjelošću, na kojoj je postojao upis društvenog vlasništva, potrebno neprekidno samostalno posjedovanje nekretnine kroz razdoblje od 20 ili 40 godina, u slučaju kada je posjednik nekretnine posjed stekao nasljeđivanjem?

Rev 1063/2024

Na prvo postavljeno pitanje odgovoriti je da se smatra zakonitim i poštenim posjed nekretnine stečen nasljeđivanjem od izvanknjižnog vlasnika.

Međutim, u konkretnom slučaju niti je pok. ID bio izvanknjižni vlasnik (jer je njegov posjed bio nepošten), niti je njegov nasljednik pok. RD bio izvanknjižni vlasnik (jer je do darovanja proteklo manje od pet godina poštenog posjedovanja), niti je njegov sljednik bio izvanknjižni vlasnik (jer je u vrijeme njegove smrti proteklo manje od deset godina sveukupnog poštenog posjedovanja, a do smrti MD manje od osamnaest godina), pa se stoga tužiteljima ima računati rok iz čl. 159. st. 4. ZVDSP odnosno, četrdeset godina, a koji nije protekao kako je to već naprijed izneseno.

Čl. 159. ZVDSP

DOSJELOST do 8. listopada 1991.

4.79. Revd 635/2020

Da li se u vrijeme za stjecanje prava vlasništva na nekretninama dosjelošću, koje su na dan 8.10.1991. godine bile u društvenom vlasništvu, računa period posjedovanja prije 8.10.1991. godine?

Da li je za stjecanje prava vlasništva dosjelošću nekretnine u odnosu na upisanog knjižnog vlasnika-fizičku osobu odlučno što je predmetno zemljište ranije bilo upisano kao društveno vlasništvo, ili se u tom slučaju od trenutka brisanja društvenog vlasništva, u odnosu na upisanu fizičku osobu, primjenjuju rokovi za stjecanje dosjelošću sukladno čl.

159. st. 2. i 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (N.N. 91/96 i dr. -ZVDSP) neovisno od ranijeg upisa društvenog vlasništva?

Rev 130/2021

Što se tiče prvog postavljenog i dopuštenog pitanja valja reći da odgovor na to pitanje ovisi od toga je li predmetna kuća koju su zajedno izgradili tužiteljica i njezin bivši suprug bila u privatnom (kako se čini) ili u društvenom vlasništvu, te jesu li, posljedično tome, nakon stupanja na snagu ZVDSP, oni postali suvlasnici, svaki u ½ dijela, predmetne nekretnine u cijelosti. Ako je predmetna kuća bila u privatnom vlasništvu u vrijeme za stjecanje prava vlasništva na nekretninama dosjelošću računa se period posjedovanja i prije 8. listopada 1991.

(...)

Što se tiče drugog pitanja, odgovor na njega je potvrđan, s tim da su nižestupanjski sudovi tako i postupili odnosno primijenili su rokove za stjecanje dosjelošću sukladno čl. 159. st. 2. i 3. ZVDSP neovisno od ranijeg upisa društvenog vlasništva.

Čl. 122. 3. ZVDSP

NAČELO POVJERENJA U ZEMLJIŠNE KNJIGE – KADA IZVANKNJIŽNO STANJE NIJE ISTRAŽIVANO

4.80. Revd 4080/2020

Štiti li predlagatelj osiguranja tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini načelo povjerenja u zemljišne knjige, ako nije prije podnošenja prijedloga za osiguranje istraživao izvanknjižno stanje za predmetnu nekretninu?

Rev 721/2021

Drugostupanjski sud je pobijanu presudu utemeljio na shvaćanjima da je prvotuženik Republika Hrvatska u pravu da s obzirom na odredbu čl. 122. st. 3. ZV-a nije bio dužan istraživati zemljišnoknjižno stanje, ali da s obzirom na odredbu čl. 59. st. 1. Ovršnog zakona („Narodne novine“, br. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17), tužiteljica može tražiti da se ovrha na predmetu osiguranja proglašeni nedopuštenom ako ima takvo pravo koje sprječava ovrhu. Budući da je utvrđeno da tužiteljica ima pravo vlasništva predmetne nekretnine, ona ima takvo pravo koje sprječava ovrhu i tuženik Republika Hrvatska se u takvoj situaciji ne može pozivati na načelo povjerenja u zemljišne knjige. Takva pravna shvaćanja drugostupanjskog suda su u skladu s praksom ovog, revizijskog suda, i to npr. s presudama broj Revt 172/11-2 od 14. listopada 2015. i Rev 242/2021 od 8. lipnja 2022.

Čl. 229. st.1. ZVDSP, čl. 354. st.2. toč. 12. ZPP

DOSJELOST – SLUŽNOSTI

PREKORAČENJE TUŽBENOG ZAHTJEVA – IZREKA PRESUDE NE ODGOVARA POSTAVLJENOM TUŽBENOM ZAHTJEVU

4.81. Revd 291/2022

1. Je li sud prekoračio tužbeni zahtjev, te time počinio apsolutno bitnu povredu iz čl. 354. st. 2. toč. 12. ZPP-a, kada izreka presude ne odgovara postavljenom tužbenom zahtjevu, odnosno ako je sud u izreci odluke u svezi opisa nekretnine dodao tekst kojim precizira naziv grafičkog prikaza skice vještaka kao sastavnog dijela presude, koji je vještak dostavio u sudski spis nakon provedenog vještačenja u tom postupku, iako tužitelj nakon provedenog vještačenja nije uskladio tužbeni zahtjev prema tom grafičkom prikazu skice vještaka?

2. Može li sud utvrditi pravo služnosti puta dosjelošću, u smislu čl. 229. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, ako je utvrđeno da se služnost nije izvršavala kontinuirano u razdoblju potrebnom za dosijedanje, bez ikakvog utvrđenja koliko je to razdoblje trajalo?

Rev 1304/2022

Prvostupanjski sud je prekoračio tužbeni zahtjev kada je predmet spora pobliže odredio grafičkim prikazom skice lica mjesta GeoKliman d.o.o. Poreč od 23. studenog 2018. kao sastavnim dijelom presude i time je odlučio izvan zahtjeva koje tužiteljica-protutužena stavila u tužbi. Tužbeni zahtjev iz tužbe ne sadrži takav opis ili naziv grafičkog prikaza koji je vještak dostavio u sudski spis nakon provedenog vještačenja u tom postupku, a tužiteljica-protutužena tijekom postupka nakon provedenog vještačenja i dostave nalaza GeoKliman d.o.o. nije tužbeni zahtjev mijenjala ili nadopunila.

(...)

Stoga odgovarajući na drugo postavljeno pitanje, treba reći da u situaciji kada se služnost nije izvršavala određeno vrijeme iz razloga što je u tom razdoblju posjednik povlasne nekretnine nije mogao izvršavati, potrebno je utvrditi koliko je razdoblje neizvršavanja služnosti trajalo, kako bi se moglo zaključiti je li bio sačuvan kontinuitet posjeda, a radi utvrđivanja pretpostavki za postojanje prava služnosti puta stečenog dosjelošću prema odredbi čl. 229. ZV. Za osnivanje stvarne služnosti dosjelošću, osim pretpostavki koje se tiču kvalitete posjeda (pošten i istinit posjed), potrebno je utvrditi kada je zakonom propisano vrijeme izvršavanja počelo teći i kada je završilo potrebno razdoblje izvršavanja služnosti tj. kada su se ispunile pretpostavke za osnivanje stvarne služnosti dosjelošću. Pretpostavke za stjecanje prava stvarne služnosti dosjelošću moraju biti ispunjene u momentu podnošenja tužbe kojom se zahtijeva utvrđenje postojanja služnosti prolaza i provoza.

Čl. 156.st.1. ZVDSP

POVEĆANJE SUVLASNIČKIH OMJERA ULAGANJEM NA NEKRETNINI U SUVLASNIŠTVU

4.82. Revd 2815/2022

Može li se ulaganjem u zajedničku nekretninu, a kojim ulaganjem je izmijenjen identitet zajedničke nekretnine, povećati suvlasnički omjer suvlasnika – ulagatelja, bez pristanka suvlasnika?

Rev 29/2023

Stoga u situaciji kada jedan bračni drug nakon prestanka bračne zajednice izvrši takva ulaganja u nekretninu u suvlasništvu, kojima je u izmijenjen identitet nekretnine u suvlasništvu tako da je nastala nova stvar, a drugi bračni drug kao suvlasnik nekretnine tomu nije iskazao protivljenje isto se iznimno, polazeći od osobitih okolnosti ovog slučaja, ima smatrati prešutnom suglasnosti za stjecanje prava vlasništva na predmetnoj nekretnini u smislu odredbe čl. 156. st. 1. ZVDSP-a pa se na taj način može povećati suvlasnički omjer u stjecanju nekretnine.

Čl. 390.st.1. i čl. 364. st.6. ZVDSP, čl. 47. Zakona o privatizaciji

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA NEKRETNINI U DRUŠTVENOM VLASNIŠTVU

4.83.Revd 262/2023

Znači li okolnost što izvanknjižni nositelj prava u društvenom vlasništvu ne raspolaže pisanim ugovorom ili drugom pisanom ispravom o prijenosu prava upravljanja, raspolaganja odnosno korištenja na nekretnini u društvenom vlasništvu, da izvanknjižnom nositelju tih prava na toj nekretnini nije preneseno pravo korištenja, upravljanja odnosno raspolaganja u društvenom vlasništvu na valjanom pravnom temelju i uz ispunjenje svih zakonom propisanih pretpostavki, iako se isključivo tuženik nalazi putem pravnih prednika u neometanom poštenom posjedu prijedora kontinuirano preko pedeset godina te je tijekom cijelog razdoblja posjedovanja kontinuirano ostvarivao sadržaj prava upravljanja, korištenja, odnosno raspolaganja na prijedoru, te ima li izvanknjižni nositelj navedenih prava u društvenom vlasništvu zbog navedene okolnosti pravo na zaštitu temeljem čl. 364. st. 6. ZVDSP-a?

Rev 708/2023

S obzirom da je sukladno odredbi čl. 364. st. 6. ZVDSP-a tuženik trebao dokazati da je izvanknjižni nositelji prava raspolaganja, upravljanja ili korištenja na nekretnini u društvenom vlasništvu, pravilan je zaključak nižestupanijskih sudova da iz isprava priloženih spisu to ne proizlazi te da tuženik drugim dokazima nije dokazao prijenos tog prava s upisanog nositelja tog prava u zemljišnim knjigama na svoje prednike, jer ugovori o zakupu nisu dokaz te odlučne činjenice.

Pritom u ovoj pravnoj stvari treba imati na umu i odredbu čl. 390. st. 1. ZVDSP-a prema kojoj odredbi je izričito propisano da se odredbe čl. 360. do 365. tog Zakona

(dakle i odredba čl. 364. st. 6. ZVDSP) ne odnose na stvari koje nisu unesene u društveni kapital pravnih osoba u postupku pretvorbe na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća. Naime, prema odredbi čl. 47. Zakona o privatizaciji stvari koje nisu procijenjene u vrijednost društvenog kapitala pravne osobe na temelju Zakona o pretvorbi, prenose se u Hrvatski fond za privatizaciju, ako ne postoje razlozi za obnovu postupka, odnosno ako prijenos ne utječe na postojeću tehnološku cjelinu. Sporna nekretnina nije unesena u društveni kapital trgovačkog društva Jadroplov d.d. Split prilikom pretvorbe na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća pa u konkretnom slučaju nema mjesta ni primjeni odredbe čl. 364. st. 6. ZVDSP-a da bi se tuženiku priznalo vlasništvo sporne nekretnine.

Ni na temelju odredbe čl. 87. Zakona o lokalnoj samoupravi i upravi („Narodne novine“, broj 90/92, 94/93 i 117/93) ne može se promijeniti vlasničkopravni status predmetne nekretnine. Naime, navedena zakonska odredba govori o preuzimanju stvari, financijskih sredstava, prava i obveza, ali to ne znači da je tužitelj time stekao pravo vlasništva na nekretninama na kojima njegov prednik nije stekao jedno od prava koje čine društveno vlasništvo.

vidi i [Rev 19/2024](#), Rev 101/2024

Čl. 390.st.1. i čl. 364. st.6. ZVDSP, čl. 47. Zakona o privatizaciji

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA NEKRETNINI U DRUŠTVENOM VLASNIŠTVU

4.83.a Revd 88/2023

Ima li tužitelj kao izvanknjižni nositelj prava vlasništva, odnosno tužitelj kao pravni prednik izvanknjižnog nositelja prava upravljanja, korištenja i raspolaganja na nekretnini u društvenom vlasništvu pravo na zaštitu temeljem odredbe čl. 364. st. 6. ZV-a kad je u zemljišnoj knjizi u listu B upisana općenarodna imovina bez upisanog nositelja prava upravljanja, korištenja i raspolaganja?

[Rev 19/2024](#)

vidi [Rev 708/2023](#)

Čl. 114. st. 1. ZVDSP

PASIVNA LEGITIMACIJA U POSTUPKU UTVRĐENJA PRAVA VLASNIŠTVA – IZNIMKA

4.84. Revd 4025/2021

Je li tuženik, a s obzirom da je protiv upisanih zemljišnoknjižnih vlasnika ishodio pravomoćnu sudsku presudu kojom je utvrđen kao vlasnik dijela nekretnine, te nakon toga na temelju navedene presude ishodio parcelaciju predmetne nekretnine i formiranje nove nekretnine, pasivno legitimiran u postupku utvrđenja prava

vlasništva na dijelu navedene novoformirane nekretnine ukoliko nije ishodio uknjižbu prava vlasništva u zemljišnim knjigama na istoj?

Rev 625/2022

S obzirom da je protiv upisanih zemljišnoknjižnih vlasnika tuženik ishodio pravomoćnu sudsku presudu kojom je utvrđen kao vlasnik dijela nekretnine te nakon toga na temelju navedene presude ishodio parcelaciju predmetne nekretnine i formiranje nove nekretnine tuženik je pasivno legitimiran u postupku utvrđenja prava vlasništva nad dijelom navedene novoformirane nekretnine ukoliko nije ishodio uknjižbu prava vlasništva u zemljišnim knjigama na istoj.

Čl. 159. st. 2. i 4. u vezi čl. 18. ZVDSP

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA DOSJELOŠĆU NA NEKRETNINAMA KOJE SU BILE U VLASNIŠTVU ZEMLJIŠNE ZAJEDNICE

4.85. Revd 517/2021

Je li moguće stjecanje prava vlasništva dosjelošću na nekretninama koje su bile u vlasništvu zemljišne zajednice i na kojima je potom bilo upisano pravo vlasništva za korist Republike Hrvatske, odnosno koje pretpostavke moraju biti ispunjene za stjecanje toga prava?

Rev 1355/2021

Moguće je stjecanje prava vlasništva dosjelošću na nekretninama koje su bile u vlasništvu zemljišne zajednice i na kojima je bilo potom upisano pravo vlasništva za korist Republike Hrvatske.

Za stjecanje prava vlasništva dosjelošću na nekretninama na kojima je bilo upisano pravo vlasništva za korist Republike Hrvatske, samostalni posjednik nekretnine može steći pravo vlasništva ako je kao samostalni posjednik nekretnine, čiji je posjed bio zakonit, istinit i pošten, te je istu samostalno posjedovao protekom 20 godina ili ako je njegov posjed bio barem pošten kada je nekretninu samostalno posjedovao protekom 40 godina.

vidi i **Rev 736/2022**

Čl. 202—209. ZZK

RJEŠENJE DONESENO U POSTPKU OBNOVE ZEMLJIŠNE KNJIGE VEŽE STRANKE KOJE NISU PODNIJELE PRIGOVOR

4.86. Revd 4626/2022

Da li se tužbom može tražiti utvrđenje prava suvlasništva na idealnom suvlasničkom dijelu nekretnine koji je nastao tijekom postupka preoblikovanja zemljišne knjige, a koji je stečen ranije na temelju zakona?

Rev 642/2023

Prema pravnom shvaćanju iznijetom u navedenim odlukama (kojim je ujedno odgovoreno na naznačeno pravno pitanje u ovoj pravnoj stvari), u okolnostima kada je predmetna nekretnina nastala u postupku preoblikovanja zemljišne knjige sukladno odredbama čl. 202. – 209. ZZK-a na način da je formirana od više čestica stare oznake, u kojem postupku su stranke sudjelovale na način da se u tom postupku nije raspravljalo o suvlasničkim dijelovima na novonastaloj nekretnini, ali je doneseno rješenje iz čl. 208.c ZZK-a na temelju kojeg je upisano suvlasništvo stranaka u ovom postupku, a na koje rješenje ni jedna od stranaka nije podnijela prigovor, stranke od tada nisu više vlasnici realnog dijela, jer je njihov realni dio u tom postupku pretvoren u suvlasnički dio, te u kojim okolnostima su stranke ovlaštene na zahtjev kako je postavljen i u ovom postupku.

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA ŠUMSKOM ZEMLJIŠTU (Odluka Vlade RH)

4.87. Revd 2149/2024

Može li Odluka Vlade Republike Hrvatske koja nije ukinuta, poništena ili na drugi način stavljena izvan snage predstavljati valjanu pravnu osnovu za stjecanje prava vlasništva?

Rev 1338/2024

Odluka Komisije Vlade Republike Hrvatske kojom je utvrđeno koje nekretnine predstavljaju neraspoređenu imovinu bivše Općine te je određeno kojim će novonastalim općinama pojedine nekretnine pripasti, iako ta Odluka nije ukinuta, poništena ili na drugi način stavljena izvan snage, ne može predstavljati valjanu pravnu osnovu za stjecanje prava vlasništva ako je Republika Hrvatska već prije toga po samom zakonu (ZID Zakona o šumama) stekla pravo vlasništva nekretnina.

Čl. 119. st.1., čl. 166. st.1. i čl. 163. st.1. ZVDSP IZVRŠENA USMENA DIOBA KAO OSNOVA ZA STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA

4.88. Revd 2930/2023

1. Može li se usmeni ugovor o diobi, kao dvostrano obvezni ugovor u kojem svaka ugovorna strana nešto dobiva, a nešto daje, smatrati izvršenim pa time postati osnova stjecanja prava vlasništva ako nije utvrđeno što je svaki od suvlasnika dobio u posjed i vlasništvo tim pravnim poslom odnosno, ako je samo djelomično izvršen na način da je samo jedna strana izvršila svoju obvezu?
2. Može li se steći pravo vlasništva na temelju usmenog ugovora o diobi nekretnina koji je realiziran za vrijeme važenja Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima?

Rev 651/2024

Usmeni ugovor o diobi, kao dvostrano obvezni ugovor u kojem svaka ugovorna strana nešto dobiva, a nešto daje, smatra se izvršenim pa time može postati osnova stjecanja

prava vlasništva ako je utvrđeno što je svaki od suvlasnika dobio u posjed i vlasništvo tim pravnim poslom.

Pravo vlasništva na temelju usmenog ugovora o diobi nekretnina koji je realiziran za vrijeme važenja Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ne može se steći prije upisa u zemljišne knjige, ali je time stečena valjana pravna osnova za stjecanje prava vlasništva, pa se i u takvoj pravnoj situaciji i bez upisa u zemljišne knjige može osnovano istaknuti prigovor iz čl. 163. st. 1. ZVDSP-a.

Čl. 388. st. 5. ZVDSP

ODGODA POVJERENJA U ZEMLJIŠNE KNJIGE

4.89. Revd 1289/2023

Je li moguće steći pravo vlasništva nekretnine temeljem pravnog posla sklopljenog prije 1. siječnja 2017. pozivajući se na povjerenje u zemljišnu knjigu u pogledu nekretnine na kojoj je na dan stupanja na snagu Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima 1. siječnja 1997. bilo upisano društveno vlasništvo?

Je li pravomoćnošću rješenja u zemljišnoknjižnom postupku kojim je tužitelju brisano pravo vlasništva povodom žalbe ovdje tuženika, tužitelj izgubio način stjecanja vlasništva, odnosno je li nakon pravomoćnosti rješenja o brisanju tužiteljeva prava vlasništva tužitelj mogao ovako postavljenim tužbenim zahtjevom tražiti utvrđenje prava vlasništva i uknjižbu prava vlasništva temeljem presude?

Rev 1207/2024

Slijedom navedenog, a obzirom je na predmetnim nekretninama u trenutku stupanja na snagu ZVDSP i ZZK bilo upisano društveno vlasništvo te da je na istima došlo do stjecanja prava vlasništva prije 1. siječnja 2017., to je prema pravnom shvaćanju, i u odnosu na predmetne nekretnine odgođena zaštita povjerenja u istinitost i potpunost zemljišnih knjiga u odnosu na stjecanje prava vlasništva na istima u prijelaznom razdoblju do 1. siječnja 2017. u smislu odredbe čl. 388. st. 5. ZVDSP.

Zbog navedene odgode povjerenja u istinitost i potpunost zemljišnih knjiga u prijelaznom razdoblju u odnosu na takve nekretnine (na kojima je bilo upisano društveno vlasništvo) prema pravnom shvaćanju ovog suda, ni prema kome, pa niti prema poštenim stjecateljima, ne djeluje neoboriva predmnijeva o istinitosti i potpunosti zemljišnoknjižnog stanja.

Pri tome, treba istaknuti da, prema pravnom shvaćanju ovog suda, u okolnostima kada (u prijelaznom razdoblju do 1. siječnja 2017. u smislu odredbe čl. 388. st. 5. ZVDSP) postoji odgoda povjerenja u istinitost i potpunost zemljišnih knjiga u korist stjecatelja na nekretninama na kojima je u trenutku stupanja na snagu ZVDSP bilo upisano društveno vlasništvo, a da bi se moglo smatrati da je stjecatelj (koji je uknjižio svoje pravo vlasništva izvodeći ga iz prava svog prednika) bio u dobroj vjeri prilikom upisa svog prava vlasništva na takvim nekretninama, isti je bio dužan provjeriti i je li rješenje o upisu prava vlasništva njegovog prednika, koji je stekao takvu nekretninu u prijelaznom razdoblju, postalo pravomoćno.

5. ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA

Čl. 165. st. 1. i 6. ZVDSP

KORIST KOJU JE KORISNIK PROSTORA OSTVARIO NAKON PRESTANKA ZAKUPA

5.1. Revd 753/2020

Da li je zakupnik nakon prestanka zakupa poslovnog prostora u obvezi platiti zakupodavcu naknadu stečene koristi u visini zakupnine ugovorene Ugovorom o zakupu i za vrijeme nakon prestanka zakupa ili se naknada u tom slučaju utvrđuje u visini stvarne koristi koju je zakupnik stekao koristeći poslovni prostor nakon prestanka zakupa?

Rev 1129/2020

Drugostupanjski sud je preinačio prvostupanjsku presudu ocijenivši da je tuženik u obvezi platiti tužitelju naknadu za koristi koje nakon prestanka zakupa imao posjedovanjem poslovnog prostora, u visini zakupnine koju je bio u obvezi plaćati prema ugovoru o zakupu koji je sklopljen na vrijeme koje je isteklo.

Međutim, prema pravnom shvaćanju ovog revizijskog suda, korist koju je posjednik poslovnog prostora (tuženik) ostvarivao nije pravilno utvrđivati prema zakupnini koja je bila relevantna u vremenu u kojem je ugovor o zakupu poslovnog prostora bio na snazi već je nakon prestanka zakupa koristi koje je zakupnik imao potrebno utvrditi prema visini zakupnine koju bi nakon prestanka zakupa zakupnik bio u obvezi plaćati i to u iznosu kojeg je realno na tržištu za konkretan prostor bilo moguće postići te tako utvrđen iznos predstavlja korist koju je korisnik prostora nakon prestanka zakupa ostvario.

Dakle, pogrešno je drugostupanjski sud primijenio materijalno pravo (čl. 165. st. 1. i 6. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima „Narodne novine“, broj 91/96 i dr.), zbog čega nije odgovoreno na sve odlučne navode žalbe tužitelja (odnose se na način utvrđivanja iznosa u kojem je tuženik ostvario korist), pa je na temelju odredbe čl. 395. st. 2. . Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 28/13 - dalje: ZPP), riješeno kao pod I. izreke.

Čl. 164. st. 2. ZV

BRAČNI DRUG U SPORU O BRAČNOJ STEČEVINI I POŠTENI POSJED

5.2. Revd 2372/2020

Da li se s obzirom na odredbu članka 164. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima bračni drug u sporu o bračnoj stečevini smatra poštenim posjednikom stvari dok traje parnični postupak radi utvrđenja bračne stečevine?

[Rev 722/2021](#)

(...) odgovor na pitanje glasi da je tuženica bila pošten posjednik do trenutka kada je saznala za pravomoćnu odluku kojom je odbijen njezin zahtjev za utvrđenje prava suvlasništva na spornoj nekretnini na ime stjecanja za vrijeme trajanja bračne zajednice s tužiteljem.

Čl. 165. st.1. ZV

OVLAST DAVANJA U ZAKUP PROSTORA DAJE TOM OVLAŠTENIKU I OVLAST OSTVARIVATI I ŠTITITI POSJED PROSTORA ILI OVLAST OSTVARIVATI NAKNADU ZA NJEGOVO PROTUPRAVNO KORIŠTENJE

5.3. Revd 4133/2020

1. Je li osoba na koju je vlasnik prenio ovlaštenja davanja u zakup određene stvari, ovlaštena tražiti naknadu koristi (u visini zakupnine) od nepoštenog posjednika te stvari, u smislu čl. 165. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima?
2. Uključuje li ovlast raspolagati poslovnim prostorom, koja ovlast proizlazi iz činjenice davanja u zakup, ujedno i ovlast zahtijevati od bespravnog korisnika naknadu za korištenje poslovnog prostora u smislu odredbe članka 165. stavka 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, koji bi po redovnom tijeku stvari morao plaćati zakupninu, ako u vezi takvog korištenja nije ostvarivao pripadajuću mu zakupninu, a drugi se na račun toga neosnovano okoristio?
3. Je li bivši zakupodavac po prestanku ugovora o zakupu aktivno legitimiran potraživati od ranijeg zakupnika, koji nije udovoljio ugovornoj i zakonskoj obvezi da po prestanku zakupa preda posjed prostora zakupodavcu, naknadu za korištenje predmeta zakupa?

[Rev 161/2022](#)

Pravno shvaćanje je i ovoga vijeća revizijskog suda da ovlast davanja u zakup prostora daje tom ovlašteniku i ovlast ostvarivati i štititi posjed prostora ili ovlast ostvarivati naknadu za njegovo protupravno korištenje - ako u vezi takvog korištenja nije ostvarivao pripadajuću mu zakupninu a drugi se na račun toga neosnovano okoristio, zbog čega je odgovor na sva tri postavljena pravna pitanja zbog kojih je revizija dopuštena potvrđan.

vidi i [Rev 1014/2022](#)

Čl. 165. st.1. ZV

OVLAST DAVANJA U ZAKUP PROSTORA DAJE TOM OVLAŠTENIKU I OVLAST OSTVARIVATI I ŠTITITI POSJED PROSTORA ILI OVLAST OSTVARIVATI NAKNADU ZA NJEGOVO PROTUPRAVNO KORIŠTENJE

5.3.a Revd 2784/2021

1. Je li tužitelj koji je imao ovlast raspolagati prijepornim prostorom i tu ovlast je i koristio (tužitelj je bio zakupodavac predmetnoga prostora iz ugovora o zakupu poslovnoga prostora, sklopljenoga s tuženikom), ujedno ovlašten potraživati i naknadu za njegovo korištenje - ako u vezi takvog korištenja nije ostvarivao pripadajuću mu zakupninu, a drugi se na račun toga neosnovano okoristio?
2. Je li bivši zakupodavac kojem bivši zakupnik po prestanku ugovora o zakupu nije vratio predmet zakupa aktivno legitimiran potraživati naknadu za korištenje predmeta zakupa od bivšeg zakupnika, najmanje u visini zakupnine koju bi zakupnik po redovnom tijeku stvari bio dužan plaćati, neovisno o tome tko je vlasnik predmeta zakupa?

Rev 1059/2022

Tužitelj koji je imao ovlast raspolagati prijepornim prostorom i tu ovlast je i koristio (tužitelj je bio zakupodavac predmetnoga prostora iz ugovora o zakupu poslovnoga prostora, sklopljenoga s tuženikom), ujedno je ovlašten potraživati i naknadu za njegovo korištenje - ako u vezi takvog korištenja nije ostvarivao pripadajuću mu zakupninu, a drugi se na račun toga neosnovano okoristio.

Bivši zakupodavac kojem bivši zakupnik po prestanku ugovora o zakupu nije vratio predmet zakupa aktivno je legitimiran potraživati naknadu za korištenje predmeta zakupa od bivšeg zakupnika, najmanje u visini zakupnine koju bi zakupnik po redovnom tijeku stvari bio dužan plaćati, neovisno o tome tko je vlasnik predmeta zakupa.

Čl. 165. st. 2 ZVDSP

ZAHTJEV SUVLASNIKA ZA ISPLATU NAKNADE ZA KORIŠTENJE I UPORABU TUĐE STVARI - PRAVNI POLOŽAJ POSJEDNIKA

5.4. Revd 1807/2021

Može li se kod zahtjeva za isplatu naknade za korištenje i uporabu tuđe stvari na kojoj postoji suvlasništvo više osoba u idealnim dijelovima, dospjeće tražbine s osnove zahtjeva za isplatu koristi odnosno naknade za korištenje stvari temeljiti na odredbi čl. 165. st. 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj

91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 152/14) odnosno predaji stvari u posjed?

Rev 181/2022

U odgovoru na to pitanje na 2. sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (2/21) održanoj 1. ožujka 2021. zauzeto je sljedeće pravno shvaćanje:

„U parnici u kojoj je predmet spora zahtjev suvlasnika protiv posjednika koji koristi i posjeduje tuđu stvar (ili tuđi suvlasnički dio stvari), za isplatu naknade za to što ju je upotrebljavao i od nje imao koristi, odnosno naknade za sve koristi koje je tuženik imao za vrijeme svojega posjedovanja, na temelju čl. 164. i 165. ZVDSP, za odluku o tužbenom zahtjevu odlučno je utvrditi pravni položaj posjednika, pritom nije nužno da se tužbenim (vlasničkim) zahtjevom istodobno traži i predaja te stvari u suposjed, ako je suvlasnik na odgovarajući način izrazio volju za posjedovanjem stvari.

Pošteni posjednik u svakom slučaju postaje nepošten od trenutka kada je primio tužbu na predaju u posjed ili suposjed, ali se njegovo nepoštenje može dokazivati i u odnosu na vrijeme prije podnošenja tužbe, posebice ako ga je tužitelj na odgovarajući način pozvao na predaju stvari.

Čl. 167. ZV (ZVDSP)

POSTAVLJANJE KLIMA UREĐAJA U ZRAČNOM PROSTORU VLASNIKA NEKRETNINE PREDSTAVLJA OGRANIČAVANJE PRAVA VLASNIŠTVA

5.5. Revd 807/2020

Predstavlja li postavljanje stvari od treće osobe, u konkretnom slučaju klima uređaja, u zračnom prostoru vlasnika nekretnine, uznemiravanje vlasnika u njegovom pravu vlasništva na toj nekretnini?

Rev 1092/2020

Ovo stoga jer je nedvojbeno da je tuženica postavljanjem klima uređaja zašla u zračni prostor iznad nekretnine tužitelja, a nije dokazala da je to učinila u dogovoru ili uz suglasnost tužitelja. Pritom, radi se ne samo o zapremini zračnog prostora koji je objektivno zahvaćen samim dimenzijama vanjske jedinice klima uređaja već i o primjerice, potrebi odvođenja kondenzata koji se po prirodi stvari ispušta iz tog uređaja, što objektivno predstavlja zahvat u tuđu posjedovnu i vlasničku sferu a time predstavlja i ograničavanje vlasničkog prava tužitelja.

Čl. 164. i 165. ZVDSP

ZAHTJEV ZA PREDAJU STVARI U PARNICI U KOJOJ JE PREDMET SPORA ZAHTJEV (SU)VLASNIKA ZA ISPLATU NAKNADE ZA KORISTI KOJE JE POSJEDNIK IMAO ZA VRIJEME SVOG POSJEDOVANJA

5.6. Revd 3255/2021

Je li tužitelj ovlašten zahtijevati isplatu naknade koristi koju je tuženi ostvario bespravnim korištenjem tužiteljevog poslovnog prostora kao nepošteni posjednik i prije nego li je od tuženika tražio predaju prostora u posjed?

Rev 193/2022

Revizija je dopuštena iz razloga jer shvaćanje izraženo u pobijanoj presudi u pogledu postavljenog pitanja odstupa od shvaćanja zauzetog na sjednici Građanskog odjela ovog suda br. Su-IV-16/2021-5 od 1. ožujka 2021., a koje shvaćanje glasi: „U parnici u kojoj je predmet spora zahtjev su(vlasnika) protiv posjednika koji koristi i posjeduje tuđu stvar (ili tuđi suvlasnički dio stvari), za isplatu naknade za to što ju je upotrebljavao i od nje imao koristi, odnosno naknade za sve koristi koje je tuženik imao za vrijeme svojega posjedovanja, na temelju čl. 164. i 165. ZVDSP, za odluku o tužbenom zahtjevu odlučno je utvrditi pravni položaj posjednika, pritom nije nužno da se tužbenim (vlasničkim) zahtjevom istodobno traži i predaja te stvari u (su)posjed, ako je (su)vlasnik na odgovarajući način izrazio volju za posjedovanjem stvari. Pošteni posjednik u svakom slučaju postaje nepošten od trenutka kada je primio tužbu na predaju u posjed ili suposjed, ali se njegovo nepoštenje može dokazivati i u odnosu na vrijeme prije podnošenja tužbe ako ga je tužitelj na odgovarajući način pozvao na predaju stvari.“

Dakle, odgovor na postavljeno pitanje sadržan je u citiranom pravnom shvaćanju.

Čl. 165. ZVDSP

PRAVO ZAKUPODAVCA ZAHTIJEVATI PREDAJU STVARI

5.7. Revd 2632/2020

Je li raniji zakupodavac kao osoba kojoj je priznato pravo zahtijevati od nepoštenog posjednika ispražnjenje i predaju u posjed stvari ujedno ovlašten potraživati od tog istog nepoštenog posjednika naknadu za korištenje predmeta zakupa, sve dok isti ne isprazni i preda u posjed predmetni prostor?

Stoga odgovor na pitanje glasi da zakupodavac u situaciji kada ima ovlast raspolagati / upravljati predmetom zakupa, pa tako i zahtijevati predaju stvari, jer je na to ovlašten od vlasnika te stvari, ima pravo zahtijevati od nepoštenog posjednika naknadu za korištenje stvari ranijeg predmeta zakupa, i to kao naknadu sve koristi koje je posjednik imao za vrijeme svojega posjedovanja dok nije predao u posjed predmetni prostor zakupodavcu.

ZAHTJEV VLASNIKA STANA ZA ISELJENJE I PREDAJU STANA PROTIV OSOBE S KOJOM NIJE SKLOPLJEN UGOVOR O NAJMU STANA SA ZAŠTIĆENOM NAJAMNINOM I PRAVO NA DOM

Čl. 162. ZVDSP, čl. 8.st. 2 Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

5.8. Revd 117/2020

Kada vlasnik stana zahtjeva iseljenje i predaju stana od osobe s kojom nije sklopljen ugovor o najmu stana sa zaštićenom najamninom, niti je ta osoba od vlasnika stana zatražila sklapanje takvog ugovora, a niti je ona takvu najamninu plaćala, a u ugovoru o najmu stana sa zaštićenom najamninom ranijeg najmoprimca je ta osoba bila navedena kao osoba na koju prava iz tog ugovora prelaze po smrti zaštićenog najmoprimca, je li kod ocjene osnovanosti tužbenog zahtjeva, primjenjujući test razmjernosti, prednost ima tzv. pravo na dom u odnosu na Ustavom Republike Hrvatske zaštićeno pravo vlasništva?

Rev 814/2020

(...) nižestupanjski sudovi su propustili uvažiti da tuženikovo pravo na dom ovisi (a to je i odgovor na pitanje glede kojeg je revizija dopuštena) i od daljnjih činjenica: je li tuženik odbijao i odbija sklopiti ugovor o korištenju (najmu) prijepornog stana sa tužiteljem i plaćati ovome zaštićenu najamninu - pa, ako bi odgovor na to bio pozitivan, je li za to odbijanje imao opravdani razlog (moguće i u sadržaju izjave naslova "Samoinicijativna želja, molba, priznanje gospođe Smiljane Salvaro" od 11. lipnja 1997., potpisane od strane Salvaro Smiljke, Turković Vjeke, kao predstavnika stanara, „ovjerene sa pečatom kućnog savjeta i Mecing Julijane“, a u kojoj je istaknuto „da je obitelj Julijane Mecing, s obzirom na uložena financijska sredstva zaslužila zadržati predmetni stan, da je to odluka Smiljane Salvaro, da je ona osigurana kao i njena obitelj glede nekretnina stanovanja, da nije u mogućnosti vratiti uloženi novac u stan Julijani Mecing“).

PRAVNI POLOŽAJ NEPOŠTENOG POSJEDNIKA

Čl. 165. ZVDSP

5.9. Revd 194/2021

Smatra li se poštenim posjednikom u smislu odredbe čl. 18. st. 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 - dalje: ZVDSP), tuženik koji je u posjedu nekretnine u suvlasništvu tužitelja bez pravne osnove odnosno bez valjanog pravnog akta?

Ima li tužitelj kao suvlasnik nekretnine pravo potraživati od tuženika, koji je u posjedu nekretnine bez pravne osnove, naknadu za korištenje nekretnine na temelju čl. 165. st. 1. ZVDSP, a koji je u drugom parničnom postupku od tuženika zatražio predaju u posjed predmetne nekretnine?

Rev 1292/2021

Budući da je predmetnu nekretninu u navedenom (utuženom) razdoblju posjedovao bez ovlaštenja da ga posjeduje ili bez osnove koja bi mu davala pravo da ga posjeduje iako je pritom znao da mu ne pripada pravo da ga posjeduje, pravilno je tuženika tretirati nesavjesnim ili nepoštenim posjednikom toga prostora u predmetnom razdoblju, a time i obveznikom isplate tužiteljici u smislu navedenih odredaba čl. 165. ZV-a svih koristi koje je od nekretnine imao.

Pravilno je i pravno shvaćanje prvostupanjskog suda da je tuženik u utuženom razdoblju od prijemnog prostora stekao korist za iznos zakupnine koju bi inače za ovog trebao plaćati pa je ta korist ujedno i ono što je u smislu navedenih odredaba dužan platiti tužitelju (tako i ovaj sud u odlukama posl. br. Rev 1187/11-2 od 10. svibnja 2016., Rev-x 1233/13-2 od 1. travnja 2014., Rev-2557/14 od 10. srpnja 2018.).

Čl. 162. st.1. ZVDSP

TUŽBENI ZAHTEJ NA PREDAJU STVARI PROTIV OSOBE KOJA NE ZVRŠAVA SVOJU VLAST

5.10. Revd 370/2022

Je li osnovan tužbeni zahtjev na predaju u posjed pokretnina u smislu odredbe čl. 162. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima protiv osobe koja nije izvršavala svoju, već tuđu vlast nad pokretninama, a pokretnine ne posjeduje niti iskazuje volju da ih posjeduje?

Rev 746/2023

Nije osnovan tužbeni zahtjev na predaju u posjed pokretnina u smislu odredbe čl. 162. st. 1. ZVDSP protiv osobe koja nije izvršavala svoju, već tuđu vlast nad pokretninama, a pokretnine ne posjeduje niti iskazuje volju da ih posjeduje.

Čl. 8. st. 2. EUROPSKE KONVENCIJE ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA

ZAHTJEV ZA ISELJENJE I PRAVO NA DOM

5.11. Revd 3237/2022

Je li opravdana primjenom testa razmjernost prava stranaka u sudskom postupku oduzimanje i predaja nekretnine koja je dom tuženika, fizičke osobe, kao i članova njegove obitelji u posjed tužitelja u slučaju kada je tužitelj i vlasnik nekretnine Republika Hrvatska, a tuženik je u nekretninu uselio temeljem zakonite odluke tužitelja Republike Hrvatske, predmetna nekretnina je izgrađena isključivo u svrhu zbrinjavanja kategorije osoba kojoj tuženik i njegova obitelj pripada, a od tuženika se redovito naplaćuje najamnina radi korištenja predmetne nekretnine i tuženik nekretninu uredno održava?

Rev 685/2023

Slijedom navedenog, u odnosu na pitanje postavljeno u reviziji, valja zaključiti da iz rezultata provedenog dokaznog postupka u konkretnom slučaju ne proizlazi da tužitelj koristi stan na temelju odluke tužiteljice već upravo suprotno, da nema pravnu osnovu za korištenje stana, kao što ne proizlazi niti da bi se od tuženika redovito naplaćivala najamnina radi korištenja stana (najamnina se naplaćuje prisilnim putem radi korištenja stana tijekom vremenskog razdoblja od rujna 2006. do rujna 2011.), pri čemu je utvrđeno da je tuženik vlasnik druge nekretnine podobne za stanovanje; dok s druge strane, država je odgovorna za stambeno zbrinjavanje kategorije osoba kojoj pripada tuženik i njegova obitelj, ali koje (za razliku od tuženika) imaju pravo na dodjelu i korištenje stana jer ispunjavaju zakonom propisane uvjete.

Čl. 165. st.2. ZVDSP

ZAHTJEV SUVLASNIKA ZA ISPLATU NAKNADE ZA KORIŠTENJE I UPORABU TUĐE STVARI - PRAVNI POLOŽAJ POSJEDNIKA

5.12. Revd 4679/2021

Može li se kod zahtjeva za isplatom naknade za korištenje i uporabu tuđe stvari na kojoj postoji suvlasništvo više osoba u idealnim dijelovima, dospijeće tražbine s osnova zahtjeva za isplatom koristi odnosno naknade za korištenje stvari temeljiti na odredbi čl. 165. st. 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, odnosno predajom stvari u posjed, kada predaja stvari u isključivi posjed nije moguća jer postoji ugovor o zakupu s drugim suvlasnikom stvari?

Rev 1089/2022

Kod zahtjeva za isplatom naknade za korištenje i uporabu tuđe stvari na kojoj postoji suvlasništvo više osoba u idealnim dijelovima, osnovanost zahtjeva, ali i dospijeće tražbine s te osnove može se temeljiti na odredbi čl. 165. st. 2. Zakona o vlasništvu i

drugim stvarnim pravima, neovisno o predaji stvari u (su)posjed ako predaja stvari u isključivi posjed nije moguća jer postoji ugovor o zakupu s drugim suvlasnikom stvari, u kojoj situaciji navedena tražbina dospijeva podnošenjem zahtjeva za naplatu.

Čl. 167.st.1. u vezi čl. 108. ZVDSP i čl. 4. st.2. Zakona o energiji

ZAHTJEV UKLANJANJE ELEKTROENERGETSKOG KABLA S NEKRETNINE I INTERES RH

5.13. Revd 5097/2021

Je li tužitelj ovlašten tražiti uklanjanje elektroenergetskog kabla postavljenog na nekretnini u vlasništvu tužitelja, dovođenje zemljišta u prvobitno stanje te zabranu budućeg pačanja u nekretninu pozivom na odredbu članak 108. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima odnosno pozivom na odredbu članak 4. stavak 2. Zakona o energiji (NN 120/12, 14/14, 95/15, 102/15, 68/18)?'

Rev 430/2022

Tužitelj je ovlašten tražiti uklanjanje elektroenergetskog kabla sa svoje nekretnine pozivom na čl. 167. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ako prethodno nije proveden postupak izvlaštenja (bilo potpunog bilo nepotpunog) njegove nekretnine neovisno o postojanju interesa Republike Hrvatske iz čl. 4. st. 2. Zakona o energiji.

Čl. 166. st.1. ZVDSP u vezi čl. 59. st.1. OZ i čl. 290. OZ

PRETPOSTAVKE ZAŠTITE PRAVA VLASNIŠTVA PREDMNIEVANOG VLASNIKA NEKRETNINE KOJA JE PREDMET OVRHE

5.14. Revd 272/2023

Rješenjem ovog revizijskog suda broj Revd 272/2023-2 od 14. lipnja 2023. dopušteno je tužiteljici podnošenje revizije protiv drugostupanjske presude zbog pravnog pitanja koje se odnosi na pretpostavke zaštite predmnijevanog vlasnika nad nekretninom koja je predmet ovrhe/osiguranja.

Rev 1128/2023

Imajući u vidu odredbu čl. 166. st. 1. ZVDSP tj. da predmnijevani vlasnik ima vlasnička prava, a pravno shvaćanje ovog revizijskog suda je i da to vlasničko pravo predmnijevanog vlasnika može spriječiti osiguranje tražbine ali samo pod uvjetom da je predlagatelj osiguranja bio nesavjestan ili nepošten odnosno da je zloupotrijebio svoje pravo.

U tom pravcu je na sjednici građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske 22. veljače 2018. izraženo pravno shvaćanje koje glasi: "Predmnijevani vlasnik može uspješno štititi svoje pravo na predmetu ovrhe kada u postupku dokaže da je ovrhovoditelj bio nesavjestan, nepošten odnosno da je zloupotrijebio svoje pravo". To pravno shvaćanje, obzirom na odredbu čl. 290. OZ odnosi se i na osiguranje tražbine.

vidi i [Rev 220/2024](#)

Čl.161. st.1. i čl. 167.st.1. ZVDSP

ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA (UZNEMIRAVANJE I ODUZIMANJE)

5.15. Revd 3170/2022

Je li vlasnik nekretnine ovlašten na sudsku zaštitu od uznemiravanja svog prava vlasništva i u slučaju kada mu je dio nekretnine oduzet?

[Rev 752/2022](#)

Kada treća osoba bespravno uznemirava vlasnika nekretnine ne samo oduzimanjem stvari, kao što je to u ovom slučaju, već i na drugi način, vlasnik je ovlašten, uz ostalo, zahtijevati da to uznemiravanje prestane.

Čl. 37.st. 1.i 2., čl. 38.st.1., čl. 42. st.1., čl. 166. st. 1. i 2. ZVDSP

PREDAJA U POSJED IDEALNOG SUVLASNIČKOG DIJELA

5.16.Revd 1452/2020

Je li dopušteno postaviti tužbeni zahtjev predajom u suposjed idealnog suvlasničkog dijela protiv drugog suvlasnika?

[Rev 1200/2020](#)

(...) Navedene odredbe dakle, jednako kao i tuženici daju i tužitelju, pravo suposjedovanja predmetne nekretnine te tužitelj ima pravo postaviti tužbeni zahtjev predajom u suposjed idealnog suvlasničkog dijela protiv drugog suvlasnika.

Čl. 167. u vezi čl. 110 ZVDSP

LEGALIZACIJA NEKRETNINE PRIMJENOM ZPNZI NE OGRANIČAVA PRAVO VLASNIKA NA ZAŠTITU OD UZNEMIRAVANJA

5.17. Revd 2455/2023

Isključuje li legalizacija nekretnine primjenom Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama uznemiravanje i ovlaštenje posezanja za zakonskom pravnom zaštitom ovlaštene osobe (suvlasnika) koju propisuje Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima?

Rev 93/2024

U odnosu na postavljeno pitanje, prema odredbi čl. 32. Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama ("Narodne novine" broj 86/12 i 143/13 - dalje: ZPNZI) određeno je da rješenje o izvedenom stanju nema pravnih učinaka na vlasništvo i druga stvarna prava na zgradi za koju je doneseno i zemljište na kojemu je ta zgrada izgrađena, pa je u toj zakonskoj odredbi sadržan i odgovor na postavljeno pravno pitanje.

Naime, budući da legalizacija nekretnine primjenom ZPNZI ne ograničava vlasnička prava, to posljedično ne ograničava ni pravo vlasnika na zaštitu od uznemiravanja prema odredbama ZVDSP. Na izloženi način je odgovoreno na postavljeno pitanje.

Čl. 8. st. 1. EUROPSKE KONVENCIJE ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA

čl. 164. st.1. i čl. 165. st.1. ZVDSP

ZAHTJEV ZA NAKNADU KORISTI UPOTREBOM STVARI I PRAVO NA DOM

5.18. Revd 1802/2023

Isključuje li tuženikovo pozivanje na pravo na dom, suglasno odredbi čl. 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, pravo vlasnika stvari na potraživanje koristi koju ima tuženik upotrebom njegove stvari?

Rev 1070/2023

Tuženikovo pozivanje na pravo na dom, suglasno odredbi čl. 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, ne isključuje pravo vlasnika stvari na potraživanje koristi koju ima tuženik upotrebom njegove stvari.

Čl. 101. i čl. 367. Carinskog zakona u vezi čl. 39. st. 1. i 2. i čl. 40. st. 1. ZOVO

REPUBLIKA HRVATSKA JE POŠTENI POSJEDNIK NAPUŠTENE STVARI

5.19. Revd 914/2021

Je li Republika Hrvatska nepošteni posjednik vozila ako je u odnosu na to vozilo, upravnim rješenjem, utvrđeno da se radi o napuštenoj stvari, te da temeljem odredaba Carinskog zakona ("Narodne novine" br. 53A/91, 33/92, 26/93, 106/93) isto postaje vlasništvo Republike Hrvatske?

Rev 453/2022

U situaciji kada bi bio vođen upravni ili carinski upravni postupak glede napuštene stvari prema odredbama Carinskog zakona (čl. 101. i čl. 367. CZ), te kada bi bilo utvrđeno upravnim rješenjem da se radi o napuštenoj stvari, tada bi takva napuštena stvar u smislu odredaba Carinskog zakona postala vlasništvo Republike Hrvatske, te bi u takvoj situaciji Republika Hrvatska bila poštteni posjednik takve stvari (vozila).

Čl. 161. ZVDSP, Čl. 8. st. 2. EKLJP

ZAHTJEV ZA PREDAJU U POSJED I PRAVO NA DOM

5.20. Revd 1438/2022

Je li činjenica da su tuženici koji su korisnici socijalne pomoći i nemaju drugih prihoda, od kojih je jedan trajno nesposobna osoba, a od kojih tuženika je jedan prethodno imao novčanih sredstava, odlučni za davanje prednosti prava vlasništva pred pravom na dom?

Rev 621/2024

U takvim okolnostima ocjena je ovog revizijskog suda da je prihvaćanje predmetnog tužbenog zahtjeva tužitelja bilo nužno. Naime, kada tuženici ne plaćaju troškove korištenja stana (režije), a niti nisu voljni plaćati najamninu, tužitelj, ne samo da je gotovo u potpunosti ograničen u svom pravu vlasništva, već je izložen i riziku ozbiljnog umanjenja njegove imovine obzirom da je on kao vlasnik u konačnici u obvezi prema davateljima usluga podmiriti troškove korištenja stana (režije), te je u obvezi podmirivati troškove zajedničke pričuve. U toj situaciji može biti ugroženo i samo vlasništvo tužitelja na predmetnom stanu jer bi se ovrha za nepodmirene obveze tužitelja vezanim za predmetni stan mogla provesti i nad tim stanom.

Čl. 164. st.1 i čl. 165. ZVDSP

NAKNADA KORISTI ZA VRIJEME POSJEDOVANJA TUĐE STVARI - DOSPIJEĆE

5.21. Revd 4368/2022

Kada dospijeva naknada za koristi koje je nepošteni posjednik tuđe stvari imao za vrijeme svog posjedovanja, sukladno čl. 165. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 - dalje: ZVDSP) - a) od isteka svakog pojedinog mjeseca u kojem je ostvarena korist ili b) od dana podnošenja vlasnikova zahtjeva za naknadu koristi ili c) od presuđenja?

Rev 666/2023

Prema pravnom shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske zauzetom na sjednici Građanskog odjela 1. ožujka 2021. u odnosima između suvlasnika (vlasnika i posjednika), kada jedan suvlasnik onemogući drugog u korištenju (su)vlasništva stvari primjenjuju se odredbe čl. 164. i 165. ZVDSP. U parnici u kojoj je predmet spora zahtjev su(vlasnika) protiv posjednika koji koristi i posjeduje tuđu stvar (ili tuđi suvlasnički dio stvari), za isplatu naknade za to što ju je upotrebljavao i od nje imao koristi, odnosno naknade za sve koristi koje je tuženik imao za vrijeme svojega posjedovanja, na temelju čl. 164. i 165. ZVDSP, za odluku o tužbenom zahtjevu odlučno je utvrditi pravni položaj posjednika, pritom nije nužno da se tužbenim (vlasničkim) zahtjevom istodobno traži i predaja te stvari u (su)posjed, ako je (su)vlasnik na odgovarajući način izrazio volju za posjedovanjem stvari. Pošteni posjednik u svakom slučaju postaje nepošten od trenutka kada je primio tužbu na predaju u posjed ili suposjed, ali se njegovo nepoštenje može dokazivati i u odnosu na vrijeme prije podnošenja tužbe ako ga je tužitelj na odgovarajući način pozvao na predaju stvari.

Čl. 8. st. 2. EUROPSKE KONVENCIJE ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA

ZAHTJEV ZA ISELJENJE I PRAVO NA DOM

5.22. Revd 3316/2021

Je li sud kod donošenja odluke dužan, po prigovoru tuženice da bi joj iseljenjem bilo povrijeđeno pravo na dom, temeljem čl. 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, ispitati radi li se o pravu koje spada pod doseg tog članka, dolazi li iseljenjem do miješanja u njezino pravo na dom, je li to miješanje u skladu sa zakonom, je li to miješanje u skladu s nekim od legitimnih ciljeva navedenih u čl. 8. st. 2. Konvencije te je li to miješanje razmjerno i nužno u demokratskom društvu?

[Rev 669/2022](#)

Sud je kod donošenja odluke dužan, po prigovoru tuženice da bi joj iseljenjem bilo povrijeđeno pravo na dom, temeljem čl. 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, ispitati radi li se o pravu koje spada pod doseg tog članka, dolazi li iseljenjem do miješanja u njezino pravo na dom, je li to miješanje u skladu sa zakonom, je li to miješanje u skladu s nekim od legitimnih ciljeva navedenih u čl. 8. st. 2. Konvencije te je li to miješanje razmjerno i nužno u demokratskom društvu.

vidi i [Rev 818/2024](#)

Čl. 164. st.1 i čl. 165. ZVDSP

NAKNADA KORISTI ZA VRIJEME POSJEDOVANJA TUĐE STVARI - DOSPIJEĆE

5.23. Revd 2120/2023

Da li se posjednik može smatrati poštenim najkasnije dok mu nije uručena vlasnička tužba, a ako je poštenu posjednik tužen vlasničkom tužbom, smatra li se nepoštenim posjednikom od trenutka dostave tužbe?

[Rev 80/2024](#)

Stajalište drugostupanjskog suda je pogrešno i u suprotnosti sa ustaljenom praksom ovog revizijskog suda (Rev 1158/10-2 od 31. kolovoza 2011.) na temelju koje poštenu posjednik postaje nepoštena najkasnije u trenutku primitka vlasničke tužbe pod pretpostavkom da je parnica uredno nastavljena i da ju je vlasnik zaista i dobio.

Čl. 8. st. 2. EUROPSKE KONVENCIJE ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA

ZAHTJEV ZA UKLANJANJE BESPRAVNO SAGRAĐENOG OBJEKTA I PRAVO NA DOM

5.24. Revd 3890/2021

Da li se na bespravno dograđenom objektu u željezničkom infrastrukturnom pojasu korisnik može osnovano pozivati na zaštitu prava na dom?

Da li se može smatrati domom dograđeni objekt koji se nalazi na koridoru željezničke pruge tj. jednim dijelom na željezničkoj infrastrukturi gdje sukladno zakonu nije dopuštena gradnja objekata za stanovanje?

Rev 189/2022

- sama činjenica da se radi o bespravno dograđenom objektu u željezničkom infrastrukturnom pojasu, odnosno dograđenom objektu koji se nalazi na koridoru željezničke pruge tj. jednim dijelom na željezničkoj infrastrukturi, neće dovesti sama po sebi, po pukom automatizmu, do nemogućnosti da se taj objekt u svakom slučaju kvalificira kao dom u smislu čl. 8. Konvencije, pa posljedično da se u tom smislu stranka poziva na pravo na dom te će takva kvalifikacija ovisiti o nizu svih okolnosti koji će se utvrđivati u okviru svakog, konkretnog slučaja, a

- hoće li se u takvom konkretnom predmetu takva zaštita u sudskom postupku pružiti, odnosno može li se korisnik osnovano pozivati na zaštitu prava na dom, ovisit će o nizu činjeničnih okolnosti svakog konkretnog slučaja, koje će se morati utvrđivati i uzeti u obzir u svakom, konkretnom postupku, između ostalog i kroz provođenje testa razmjernosti.

Čl. 167. st. 1. i 2. ZVDSP

PROVEDBA SUDSKE OVRHE NE PREDSTAVLJA BESPRAVNO UZNEMIRAVNJE

5.25. Revd 1409/2021

Predstavlja li sudska ovrha temeljem pravomoćne i ovršne sudske presude i temeljem pravomoćnog rješenja o ovrši bespravno uznemiravanje suvlasništva u smislu odredbi članka 167. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima te može li se ovrha u odnosu na treću osobu utvrditi nedopuštenom izvan postupka za to izrijekom predviđenog čl. 60. Ovršnog zakona?

Rev 106/2022

Dakle, odgovor na postavljeno pravno pitanje (koje zapravo sadrži u sebi dva pitanja) je negativan, te je, pravilnom primjenom čl. 167. ZV, valjalo ocijeniti tužbeni zahtjev neosnovanim jer, suprotno shvaćanju drugostupanjskog suda, pored u točki 8. ovoga obrazloženja izloženog utvrđenog činjeničnog stanja, nisu bile ispunjene pretpostavke za prihvatanje tužbenog zahtjeva primjenom citiranih odredaba čl. 167. st. 1. i 2. ZV.

Čl. 98.st.1., čl. 99., čl.3. st. 1., čl. 7. st.1., čl. 126.st.2., čl. 131. ZC, čl. 165.st.1. ZVDSP

NAKNADA ZA UPORABU TUĐE STVARI – NERAZVRSTANA CESTA

5.26. Revd 978/2023

Je li pravilno utvrđena pravna narav nekretnine kao nerazvrstane ceste ako nižestupanjski sudovi nisu raspravili jesu li ispunjene pretpostavke za utvrđivanje određene nekretnine kao nerazvrstane ceste propisane čl. 102. st. 1. ZC-a ili da je taj status stekla zato što su ispunjene pretpostavke iz čl. 126. st. 2. ZC-a.

Rev 1083/2023

Stoga se tužitelj neosnovano poziva da njegova vlasnička ovlaštenja proizlaze iz provedenog upisa prava vlasništva u zemljišnim knjigama. Sporna prometnica ima pravni status nerazvrstane ceste neovisno o tome tko je na nekretninama na kojima je izgrađena upisan kao vlasnik u zemljišnim knjigama. Pravni status nerazvrstana cesta stječe *ex lege*, ispunjenjem zakonskih pretpostavki. Upis nema konstitutivno značenje. Navedeno kako u slučaju iz odredbe čl. 102. ZC u pogledu nekretnina koje su predviđene za gradnju nerazvrstanih cesta nakon stupanja na snagu ZC, tako i u pogledu odredbe čl. 131. ZC za nerazvrstane ceste izgrađene do stupanja na snagu tog zakona.

Dakle, s obzirom da se radilo o prometnici koja je bila nerazvrstana cesta u vrijeme stupanja na snagu ZC sporne nekretnine su temeljem zakona vlasništvo JLS. Posljedično, pravo vlasništva tužitelja je prestalo te nisu ispunjene pretpostavke koje bi davale pravo tužitelju na (mjesečnu) naknadu s osnova neovlaštene uporabe nekretnine, u utuženom razdoblju.

ZAHTJEV ZA ISELJENJE I PRAVO NA DOM

(test razmjernosti)

5.27. Revd 1050/2024

Je li prilikom provođenja testa razmjernosti, kod utvrđivanja ne/postojanja povrede prava na dom, sud dužan utvrditi je li se cilj mogao postići primjenom blaže mjere te postoji li prevaga prava na dom fizičke osobe, pred "pravom na vlasništvo" pravne osobe ako se miješanje moglo izvršiti primjenom blaže mjere?

Rev 1315/2024

Slijedom iznesenog tuženici na naznačeno pitanje treba odgovoriti da su sudovi proveli test razmjernosti i utvrdili da tuženici nije povrijeđeno pravo na dom te da se cilj nije mogao postići blažom mjerom, da je miješanje države u pravo na dom odlukom o iseljenju bilo utemeljeno na zakonu i usmjereno na postizanje legitimnog cilja te je bilo nužno u demokratskom društvu stoga je u činjeničnim okolnostima

ovog spora pravo vlasništva tužitelja (posljedično i zaštita prava drugih i gospodarske dobrobiti lokalne zajednice i države) prevagnulo nad pravom tuženice na dom.

Čl. 8. st. 2. EUROPSKE KONVENCIJE ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA

ZAHTJEV ZA ISELJENJE I PRAVO NA DOM

5.28. Revd 1669/2024

Je li prilikom provođenja testa razmjernosti, kod utvrđivanja postojanja povrede prava na dom, sud dužan utvrditi je li se cilj mogao postići primjenom blaže mjere, te postoji li prevaga na dom fizičke osobe, pred „pravom na vlasništvo“ pravne osobe ako se miješanje moglo izvršiti primjenom blaže mjere?

[Rev 1182/2024](#)

Obzirom na gore navedeno odgovor na postavljeno pitanje u reviziji glasi da su sudovi proveli test razmjernosti i utvrdili da tuženici nije povrijeđeno pravo na dom i da se cilj nije mogao postići blažom mjerom, da je miješanje države u pravo na dom odlukom o iseljenju bilo utemeljeno na zakonu i usmjereno na postizanje legitimnog cilja te je bilo nužno u demokratskom društvu. Stoga je u činjeničnim okolnostima konkretnog slučaja pravo vlasništva tužitelja (posljedično i zaštita prava drugih i gospodarske dobrobiti lokalne zajednice i države) prevagnulo nad pravom tuženice na dom.

Čl. 167. ZVDSP

ZAŠTITA OD UZNEMIRAVANJA - SUVLASNICI

5.29. Revd 2581/2020

1. Da li u slučaju kada između suvlasnika stambeno-poslovne nekretnine nije postignut sporazum o razvrgnuću suvlasništva, kao ni namjeni i načinu korištenja dvorišta kao zajedničkog dijela nekretnine, pojedeni suvlasnik ili više pojedinih suvlasnika, čiji suvlasnički dio je znatno manji u odnosu na veličinu suvlasničkih dijelova ostalih suvlasnika, su ovlašteni protiv zakupnika poslovnog prostora kao posebnog dijela nekretnine, podnijeti tužbu radi zaštite od uznemiravanja (actio negatoria) iz čl. 167. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" broj 91/96., 68/98., 137/99., 22/00., 73/00., 114/01., 79/06., 141/06., 146/08., 38/09., 153/09., 143/12., 81/15.- pročišćeni tekst i 94/17. - ispravak), kojim

se zakupniku u dvorištu zabranjuje odlaganje određenih stvari koje zakupnik koristi pri obavljanju svoje djelatnosti?

2. Da li uživa sudsku zaštitu od uznemiravanja vlasništva iz članka 167. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" broj 91/96., 68/98., 137/99., 22/00., 73/00., 114/01., 79/06., 141/06., 146/08., 38/09., 153/09., 143/12. 81/15.- pročišćeni tekst i 94/17. - ispravak), suvlasnik nekretnine čije je vlasništvo prestalo prije zaključenja glavne rasprave i donošenja presude u kojoj se odlučuje o njegovom tužbenom zahtjevu za zaštitu od uznemiravanja vlasništva?"

Rev 845/2021

Prema tome Zakonom nije isključena mogućnost da suvlasnik negatornom tužbom (čl. 167. st. 1. ZV) zatraži sudsku zaštitu od uznemiravanja ne samo prema trećim osobama već i prema suvlasniku stvari ali samo u onim situacijama kada mu drugi suvlasnik onemogućava dogovoreni način obavljanja fizičke vlasti nad stvari ili na drugi način bitno ograničava dogovorom utvrđeni način obavljanja suvlasničkih ovlaštenja.

Imajući dakle na umu činjenicu da tuženik ne odlaže samo vozilo u zajedničkom dvorištu odnosno na parkirnom mjestu već odlaže i gume ostaje nejasno koristi li zajedničko dvorište u skladu sa obimom suvlasničkih dijelova koje proizlazi iz ugovora o zakupu.

Čl. 165. ZVDSP

ZAHTJEV ZA ISPLATU STEČENIH KORISTI I ZAHTJEV ZA PREDAJU

5.30. Revd 3910/2023

Pripada li tužitelju pravo zahtijevati samo isplatu novčanog iznosa po osnovi stečenih koristi posjednika prema odredbi čl. 165. ZVDSP, a da prije toga ili istovremeno nije zatražio predaju nekretnine u (su)posjed?

Rev 1439/2024

Tužitelj nema pravo zahtijevati samo isplatu novčanog iznosa, po osnovi stečenih koristi posjednika prema odredbi čl. 165. ZVDSP, ako prije toga ili istovremeno nije zatražio predaju nekretnine u (su)posjed odnosno ako nije na odgovarajući način izrazio volju za posjedovanjem stvari.

Čl. 164. st.1., 2. i 5. ZVDSP

NAKNADA ZA NUŽNE I KORISNE TROŠKOVE I VRIJEDNOST PLODOVA

5.31. Revd 2993/2021

1. Kada na temelju odredbe članka 164. stavka 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“ broj 91/96., 68/98., 137/99., 22/00., 73/00., 129/00., 114/01., 79/06., 141/06., 146/08., 38/09., 153/09., 143/12., 152/14., dalje ZV) vlasnik zahtijeva da posjednik preda stvar pa poštenu posjednik aktivira svoje pravo tražiti naknadu za nužne i korisne troškove koje je imao, ima li vlasnik pravo, na temelju odredbe članka 164. stavka 5. ZV-a, tražiti da se od troškova koje posjednik osnovano traži, odbije vrijednost plodova i drugih koristi koje je posjednik imao od stvari?
2. Odbija li se ex lege vrijednost plodova i drugih koristi koje je posjednik imao od stvari u slučaju kada poštenu posjednik, prilikom predaje posjeda stvari vlasniku, potražuje naknadu za nužne i korisne troškove koje je imao, sve na temelju članka 164. ZV-a?

Rev 283/2024

Kada na temelju odredbe čl. 164. st. 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 - dalje ZV) vlasnik zahtijeva da posjednik preda stvar, a poštenu posjednik traži naknadu za nužne i korisne troškove koje je imao, vlasnik ima pravo, na temelju odredbe čl. 164. st. 5. ZV-a, tražiti da se od troškova koje posjednik osnovano traži, odbije vrijednost plodova i drugih koristi koje je posjednik imao od stvari, ali sukladno čl. 164. st. 1. ZVDSP nema pravo na naknadu za upotrebu stvari i ako je od nje imao koristi koje su primjerene onom pravu na posjed za koje je vjerovao da mu pripada.

6. SLUŽNOSTI, STVARNI TERETI, PRAVO GRAĐENJA I ZALOŽNO PRAVO

Čl. 219. st. 5. ZVDSP PRAVNI TEMELJ

6.1. Revd 1438/2020

Je li za osnivanje prava plodouživanja temeljem pravnog posla, na idealnom dijelu nekretnine, odnosno na suvlasničkom dijelu jednog od suvlasnika nekretnine, potrebna suglasnost svih suvlasnika, odnosno i preostalih suvlasnika iste nekretnine, koji su taj teret na nekretnini dužni trpjeti, te je li odredba čl. 219. st. 6. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09 i 143/12 i 152/14 – dalje; ZVDSP) lex specialis u odnosu na odredbu čl. 203. st. 6. ZVDSP-a, kada se radi o osnivanju prava plodouživanja na nekretnini pravnim poslom, koja je u suvlasništvu?

Rev 98/2021

Stoga odgovor na postavljena pitanja glasi: Za osnivanje prava plodouživanja temeljem pravnog posla, na posebnom dijelu nekretnine u suvlasništvu, odnosno na suvlasničkom dijelu jednog od suvlasnika posebnog dijela nekretnine, potrebna je suglasnost svih suvlasnika, odnosno i preostalih suvlasnika iste nekretnine, koji taj teret na nekretnini nisu dužni trpjeti, a odredba čl. 219. st. 5. ZVDSP-a je lex specialis u odnosu na odredbu čl. 203. st. 6. ZVDSP-a, kada se radi o osnivanju prava plodouživanja, pravnim poslom, na posebnom dijelu nekretnine, koja je u suvlasništvu. Kako je upis u ovom slučaju dopušten na temelju ugovora koji nije sadržavao potrebnu suglasnost revidentice (suvlasnice) takav ugovor nije mogao biti osnova za valjanu i istinitu uknjižbu osobne služnosti plodouživanja jer za to nisu bile ispunjene sve pretpostavke određene mjerodavnim materijalnim pravom, odnosno odredbom čl. 219. st. 5. i čl. 41. st. 1. ZVDSP-a, te navedeni upis predstavlja povredu knjižnog prava revidenta.

Čl. 219. ZVDSP

OTKAZ UGOVORA O OSNIVANJU PRAVA SLUŽNOSTI

6.2. Revd 1802/2021

Može li ugovor o pravu služnosti, u kojemu rok njegovog trajanja nije određen, kojim se uz novčanu naknadu (obvezu) pravo služnosti osniva ili kojim služnost utvrđuje, prestati (okončati) izjavom o otkazu u smislu odredbe članka 212. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05 do 29/18 - dalje: ZOO)?

Rev 998/2022

(...) ugovor o osnivanju prava služnosti, iako se tim ugovorom i određuje trajno plaćanje naknade u određenim vremenskim razdobljima, od samog početka predstavlja ugovor

stvarnog prava usmjeren na osnivanje prava služnosti (čl. 219. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 129/00, 114/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 - dalje: ZVDSP), a ne predstavlja (do stjecanja prava služnosti) ugovor o trajnom obveznom odnosu, koji bi se mogao otkazati u smislu čl. 212. st. 1. ZOO-a. Naime, ovim ugovorom nije uspostavljen trajni ugovorni odnos s postojanjem uzajamnih obveza ugovornih stranaka, već je taj ugovor usmjeren na stjecanje stvarnog prava, i egzistira sve do stjecanja prava služnosti, do kojeg ovisno o okolnostima slučaja i aktivnosti ugovornih stranaka dolazi uknjižbom, a kako je to pravilno i zaključio drugostupanjski sud.

vidi [Rev 1122/2022](#), [Rev 942/2023](#)

Čl. 237- 245. ZVDSP

OTKAZ UGOVORA O OSNIVANJU PRAVA SLUŽNOSTI

6.2.a. Revd 2615/2020

Je li sama činjenica da je ugovor sklopljen, te da je usmjeren na osnivanje prava služnosti i stvaranje stvarnopravnog odnosa, dovoljan osnov da takav ugovor ne može prestati otkazom, a pritom vodeći računa da je odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (čl. 220. st. 2. ZV-a) jasno određeno da sam sklopljeni pravni posao o osnivanju prava služnosti ne predstavlja stvarnopravni, već samo obveznopravni odnos, jer tek upis u zemljišne knjige prava služnosti predstavlja konstitutivni element osnivanja tih služnosti?

[Rev 1397/2021](#)

Stoga, kada postoji namjera zasnivanja stvarnog prava kao što je ovdje slučaj, jer je tuženik ovlastio tužitelja da „...bez ikakve daljnje suglasnosti ili privole uknjiži pravo služnosti na javnim cestama ...“, te jer sklapanje ugovora i osnivanje prava stvarne služnosti ima svoj temelj u odredbi čl. 122. Zakona o cestama (što je navedeno i u čl. 1. ugovora stranaka), onda do prestanka prava koje je stekao stjecatelj (on je zapravo predmnijevani ovlaštenik prava služnosti koji uživa i stvarnopravnu zaštitu iz čl. 235. ZV-) ne dolazi na temelju otkazu, u smislu odredbe čl. 212. ZOO jer se radi o posebnom pravnom odnosu sa stvarnopravnim učincima, stoga do prestanka tog prava dolazi samo u skladu s odgovarajućim propisima koji se odnose na prestanak prava služnosti (prije svega čl. 237. do 245. ZV-a).

vidi i [Rev 686/2022](#), [Rev 179/2023](#)

Čl. 229. i 230. ZVDSP

STJECANJE PRAVA SLUŽNOSTI DOSJELOŠĆU

6.3. Revd 3157/2020

U slučaju da tužiteljica nije imala svijest o tome o kojim se zemljišnoknjižnim, odnosno katastarskim oznakama nekretnine radi, utječe li to na stjecanje prava služnosti u situaciji kada je tužiteljica imala svijest da to pravo izvršava na točno određenom dijelu zemljišne površine i to u opsegu na način kako je to zatraženo u ovom postupku?

Rev 664/2021

Kada tužiteljica nije imala svijest o tome o kojim se zemljišnoknjižnim, odnosno katastarskim oznakama nekretnine radi, ta činjenica ne utječe na mogućnost stjecanje prava služnosti dosjelošću i na dijelu druge nekretnine u odnosu na koju nije ugovoreno pravo služnosti u situaciji kada je tužiteljica imala svijest da to pravo služnosti izvršava na točno određenom dijelu zemljišne površine koji dio obuhvaća i onaj dio za koji nije ugovoreno pravo služnosti, i to u opsegu u kojem je ta služnost izvršavana kroz zakonom propisano vrijeme od 20 godina.

Čl. 239.st.1., čl. 172.st.2. ZVDSP, čl. 48.st.1. i čl. 59.st.1. ZZZ

ODREKNUĆE OVLAŠTENIKA

6.4. Revd 3886/2022

Sadrži li u sebi, isprava u kojoj je sadržana bezuvjetna dozvola za brisanje upisanog prava služnosti – pravo stanovanja (osobna služnost), a na kojoj je ovjeren potpis ovlaštenika služnosti kod javnog bilježnika, ujedno i odreknuće ovlaštenika od te iste služnosti sukladno odredbi čl. 239. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima?

Rev 245/2023

Isprava u kojoj je sadržana samo bezuvjetna dozvola za brisanje upisanog prava služnosti – pravo stanovanja (osobna služnost), a na kojoj je ovjeren potpis ovlaštenika služnosti kod javnog bilježnika, po svom sadržaju ujedno ne predstavlja i izjavu o odreknuću ovlaštenika od te iste služnosti sukladno odredbi čl. 239. st. 1. ZVDSP-a, ako u ispravi-brisovnom očitovanju ujedno nije naveden i pravni temelj prestanka knjižnog prava, konkretno odreknućem u smislu navedene odredbe ZVDSP-a.

Čl. 229. st.1. ZVDSP

STJECANJE PRAVA SLUŽNOSTI – URAČUNAVANJE VREMENA POSJEDOVANJA PREDNIKA

6.5. Revd 2078/2020

Uračunava li se kod dosjelosti vrijeme dosjedanja od strane pravnih prednika stjecatelja prava stvarne služnosti prolaska pješice i vozilom preko poslužne nekretnine, pri utvrđivanju da li je stjecatelj posjedovao to pravo kroz period od 20 godina ili se računa isključivo vrijeme dosjedanja od strane stjecatelja osobno?

[Rev 949/2021](#)

Odgovor na postavljeno pitanje je da se u vrijeme potrebno za dosjedanje prava služnosti prolaska pješice i vozilom, preko poslužne nekretnine, uračunava i vrijeme koji su prednici posjednika povlasne nekretnine, pošteno posjedovali, izvršavajući njezin sadržaj, a što je i u skladu sa već ranije izraženim stajalištem u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Rev-855/22.

Čl. 242. st.1. i 2. ZVDSP

UKINUĆE PRAVA STVARNE SLUŽNOSTI

6.6. Revd 3058/2024

Može li se pravo stvarne služnosti staze ukinuti ukoliko postoji drugi prikladniji ili put iste vrijednosti za povlasne nekretnine preko javnog puta?

[Rev 1361/2024](#)

Odgovor na postavljeno pravno pitanje nedvosmisleno je sadržan u odredbi čl. 242. st. 1. i 2. ZOV, koja odredba je jasna i ne traži tumačenje.

Naime, prema gore navedenoj odredbi, izgubi li pravo služnosti razumnu svrhu, vlasnik poslužne stvari može zahtijevati da se ono ukine; ako nije što posebno određeno, odluku o ukinuću donijet će sud na zahtjev vlasnika poslužne stvari, bez obzira na pravni temelj na kojem je ta služnost osnovana. Nadalje, sud će na zahtjev vlasnika poslužne nekretnine svojom odlukom ukinuti nužni prolaz, a i drugu služnost puta, bez obzira na to na kojem je temelju osnovana, ako utvrdi da postoji drugi prikladniji prolaz, ili drugi jednako prikladan prolaz, koji vlasniku poslužnog zemljišta čini manje štete, ili pak jednako prikladan javni prolaz.

Obzirom na zaključak da postojanje javnog puta u okolnostima konkretnog slučaja se ne može prihvatiti kao postojanje jednako prikladnog javnog prolaza, pravilan je zaključak nižestupanijskih sudova da se nisu ostvarili razlozi za ukinuće služnosti puta (staze) pozivom na odredbu čl. 242. st. 2. ZOV.

Čl. 296. st. 2. ZVDSP

PRAVO GRAĐENJA – TUĐA PRAVA – ZALOŽNO PRAVO

Čl. 354. st. 2. toč. 12. ZPP

PREKORAČENJE TUŽBENOG ZAHTJEVA (IZREKA SADRŽAVA ČINIDBU VEZANO UZ BUDUĆU NEIZVJESNU OVRŠNU ISPRAVU)

6.7. Revd 710/2021

1. Može li pravomoćna sudska odluka u izreci sadržavati činidbu koja je određiva budućom neizvjesnom ovršnom ispravom?

2. Da li se pojam "prava građenja sa zgradom" iz članka 296. stavak 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17 – dalje: ZVDSP) ima tumačiti na način da se isto odnosi na zemljište sa postojećom zgradom u vrijeme osnivanja (uknjižbe) prava građenja ili se isto ima tumačiti na način da se ono odnosi na zemljište na kojem u vrijeme osnivanja (uknjižbe) prava građenja zgrada nije postojala te je po njezinoj izgradnji upisano založno pravo kao teret prava građenja s takvom (novoizgrađenom) zgradom? S tim u vezi, je li založno pravo koje tereti pravo građenja sa zgradom, nakon prestanka prava građenja, tereti zemljište sa zgradom ili naknadu koju je vlasnik nekretnine dužan isplatiti nositelju prava građenja?

1. Predstavlja li povredu članka 2. stavak 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP), odnosno prekoračenje tužbenog zahtjeva kada sud drugog stupnja prihvatajući zahtjev tužitelja da je tuženik dužan trpjeti namirenje njegove tražbine prodajom založenih nekretnina, samoinicijativno ograniči to namirenje visinom iznosa naknade koju duguje nositelju prava građenja o čemu se mora ishoditi dopunska ovršna isprava, bez da je to bilo predmet tužbenog zahtjeva?

2. Nakon prestanka prava građenja, tereti li založno pravo koje je dotad teretilo pravo građenja naknadu koju je vlasnik zemljišta dužan osobi čije je pravo građenja prestalo ili ono tereti zemljište sa zgradom?

Rev 1271/2022

Osnovano tuženik i umješak postupovnopравnim pitanjima upućuju da je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 12. ZPP i da je drugostupanjski sud prekoračio tužbeni zahtjev i nije imao ovlaštenje suditi ono što nije traženo tužbenim zahtjevom i nalogati trpljenje novčane tražbine u visini iznosa naknade koju duguje nositelj prava građenja vezanjem uz donošenje dopunske ovršne isprave, a što je neizvjesno i nije sadržano u tužbenom zahtjevom.

Stoga je drugostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 12. ZPP jer je izrekom presude prekoračen tužbeni zahtjev, a koja povreda je rezultirala i bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP jer je izreka presude suprotna tužbenom zahtjevu (tako i u Rev-

1228/2022 od 7. ožujka 2023.) što je i odgovor na prvo pitanje tuženika i prvo pitanje 6. i 7. umješaka.

(...)

U odnosu na preostala revizijska pitanja tuženika i umješaka koja se svode na pitanje tereti li založno pravo koje je dotada teretilo pravo građenja, a nakon prestanka prava građenja, naknadu koju je vlasnik zemljišta dužan osobi čije je pravo građenja prestalo ili ono tereti zemljište sa zgradom treba odgovoriti da založno pravo koje je teretilo pravo građenja, u pravilu će nakon prestanka tog prava teretiti pravo na naknadu za zgradu koju je vlasnik dužan osobi čije je pravo građenja prestalo, osim ako je ugovoreno da će založno pravo ostati teretiti zemljište sa zgradom u kojem će slučaju zadržati svoj dotadašnji red prvenstva, (čl. 296. st. 3. ZVDSP).

Čl. 242. st.2 ZVDSP

UKINUĆE PRAVA SLUŽNOSTI PROLASKA KADA JE PRIKLADNIJI PUT PREKO NEKRETNINE U VLASNIŠTVU TREĆE OSOBE

6.8. Revd 65/2021

Može li se pravo stvarne služnosti prolaska ukinuti ukoliko prikladniji put prolaza vodi preko nekretnina koje su u vlasništvu treće osobe?

Rev 624/2021

Predmetno je revizijsko pitanje već razmatrano u odlukama ovoga suda Rev 1403/1992 od 20. listopada 1992. i Rev-x 145/2013-2 od 17. prosinca 2013. U tim je odlukama, u primjeni članka 242. stavka 2. ZV, zauzeto shvaćanje da se pravo služnosti prolaska ne može ukinuti ako prikladniji put prolaza vodi preko nekretnina koje su u vlasništvu treće osobe. To je odgovor i na predmetno revizijsko pitanje.

Ako, naime, sud ukida već ustanovljeno pravo prolaza zato što smatra da prikladniji prolaz postoji preko neke druge nekretnine, koja je u vlasništvu treće osobe, tada ne vodi računa o tome da te treće osobe, dok eventualno pravo o kojemu je riječ ne bude na neki od zakonski dopuštenih načina zasnovano na njihovim nekretninama, nisu dužne dopustiti da se vlasnici poslužne nekretnine počnu služiti njihovom nekretninom.

1- OBVEZNO PRAVO

1. OBVEZNO PRAVO – Općenito

Čl. 53. st.1. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji (dalje: ZHRT)

OSLOBOĐENJE OD PLAĆANJA PRISTOJBE

1.1. Revd 1873/2021

Da li se osoba koja je potpisala prijavu TV prijamnika može osloboditi plaćanja pristojbe ako dokaže da prijavljeni TV prijamnik nije njezino vlasništvo, imajući u vidu odredbu čl. 53. Zakona o Hrvatskoj radiotelevizije („Narodne novine“ br. 25/03)?

Da li se potpisom prijave TV prijamnika, potpisnik smatra i vlasnikom Tv prijamnika ?

Da li postoji zakonska obveza plaćanja RTV pristojbe kada je TV uređaj rashodovan u smislu odredbe čl. 170. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima?

Rev 343/2022

Ovaj je sud u odluci poslovnog broja Rev 1060/2011 od 17. veljače 2015. izrazio pravno shvaćanje da, u okviru primjene navedenog propisa (ZHRT), proizlazi da je obveza plaćanja TV pristojbe vezana uz vlasništvo TV prijamnika i fizičku mogućnost korištenja TV prijamnika.

Ovaj, revizijski, sud primjećuje da niti iz jedne odredbe ZHRT-a ne proizlazi obveza nevlasnika TV prijamnika za plaćanje pretplate u smislu čl. 53. st. 1. ZHRT-a niti njihova obveza prijave promjena okolnosti u pogledu zakonske odredbe čl. 53. st. 2. ZHRT-a. (....)

Obzirom da je u ovome, konkretnom sporu utvrđeno da tuženik, unatoč tome što je potpisao predmetnu prijavu prijamnika, nije vlasnik predmetnog TV prijamnika, izostaje njegova odgovornost u smislu odredbe čl. 53. st. 1. i. 2. ZHRT-a.

Čl. 84. i 86. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (dalje: ZOSPC)

TROŠKOVI PREMJEŠTANJA VOZILA

1.2. Revd 2463/2021

Je li osnovan zahtjev prema vlasniku odnosno korisniku vozila da snosi troškove premještanja vozila pozivanjem na odredbu čl. 84. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine br. 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 89/14, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19 i 42/20, dalje: ZSPC) u vezi s čl. 86. ZSPC kada u parničnom postupku nije

dokazano da je vlasnik odnosno korisnik vozila ispunio uvjete iz čl. 84. st. 1. ZSPC da bi se mogao primijeniti čl. 86. st. 1. ZSPC?

Rev 584/2022

Na temelju navedenih odredbi proizlazi, da jedinica lokalne samouprave odnosno pravna osoba koja je osnovana za obavljanje poslova premještaja vozila ili osoba kojoj je povjereno obavljanje tih poslova, može zatražiti troškove premještaja vozila jedino u slučaju ako je zaustavljeno ili parkirano na cesti na kojoj ugrožava sigurnost prometa ili ometa normalna tok prometa odnosno kada je parkirano ili zaustavljeno u slučajevima koji su propisani toč. 1. do 12. navedenog članka. Obzirom na navedeno sudovi u parničnom postupku nisu vezani procjenom policijskog službenika ili službenika jedinice lokalne samouprave, ugrožava li zaustavljeno ili parkirano vozilo sigurnost prometa ili ometa normalna tok prometa, već mogu utvrđivati jesu li se ostvarili propisani uvjeti za premještaj vozila. Tek ukoliko su ostvareni uvjeti za premještaj vozila, vlasnik odnosno korisnik vozila dužan je snositi troškove premještaja. Suprotno pravno shvaćanje oduzelo bi vlasniku odnosno korisniku vozila pravo osporavati naredbu za premještanje vozila iz čl. 84. ZSPC.

Čl. 1. Zakona o javnim cestama (dalje: ZJC), čl. 3. Pravilnika o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti

OBVEZA PLAĆANJA NAKNADE ZA PRILAZ NA CESTU OSOBA KOJE OBAVLJAJU KOMERCIJALNU DJELATNOST IZVAN CESTOVNOG ZEMLJIŠTA

1.3. Revd 5406/2021

Postoji li temeljem Zakona o javnim cestama ("Narodne novine" broj 180/04, 86/06, 138/06, 146/08, 38/09, 124/09, 153/09 i 73/10 - dalje: ZJC) i Pravilnika o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti ("Narodne novine" broj 119/07 i 39/11 - dalje: Pravilnik o korištenju) te Pravilnika o mjerilima za izračun naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti ("Narodne novine" broj 119/07, 91/08 i 30/11) obveza plaćanja naknade za prilaz na cestu za osobe koje obavljaju komercijalnu djelatnost izvan cestovnog zemljišta i nisu preuzele obvezu pružanja usluga na predmetnoj javnoj cesti?

Rev 831/2022

U situaciji kada osoba obavlja svoju komercijalnu djelatnost izvan cestovnog zemljišta, korisnici tih usluga dolaze na to zemljište priključkom na javnu cestu koja je izgrađena na cestovnom zemljištu, zapravo, koriste se javnim dobrom u općoj uporabi.

Slijedom navedenog, neosnovano tužitelj potražuje naknadu od tuženika u ovoj pravnoj stvari, jer zakonom nije predviđena obveza plaćanja naknade za prilaz na cestu već je propisana naknada za obavljanje pratećih djelatnosti na cestovnom zemljištu.

[Rev 484/2023](#)

Čl. 225. u vezi čl. 1045. i 1046. ZOO/05 i čl. 107. st. 7. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju

ZASTARNI ROK U SLUČAJU KAD JE ŠTETA NASTALA ISPLATOM NAKNADE ZA RAD NA RADNOM MJESTU S POSEBNIM UVJETIMA

1.4. Revd 4787/2021

1. Može li se potraživanje visokoškolske ustanove s osnova dodatka na plaću radniku te ustanove, a koja sredstva osigurava Republika Hrvatska i koju isplatu radniku je izvršila visokoškolska ustanova, smatrati zahtjevom za naknadu štete, ili se ta isplata ima smatrati izdatkom za drugoga *sui generis*?

2. Od kada počinje teći zastarni rok za zahtjev osobe koja je učinila izdatak za drugog za naknadu učinjenog izdatka?

[Rev 276/2022](#)

Prvenstveno, kada je tužitelj na temelju pravomoćne presude svojoj zaposlenici isplatio naknadu za rad na radnom mjestu s posebnim uvjetima, radilo se o tražbini koja potječe iz radnog odnosa zaposlenice, prema tome, radi se o tražbini koju je radnica imala prema svom poslodavcu, te je poslodavac, plativši navedeni iznos, izvršio svoju obvezu, a ne obvezu nekoga drugoga.

U tom trenutku, tužitelju je nastupila šteta, jer je za ovršeni iznos umanjena njegova imovina. Dakle, rok za zastaru počeo je teći drugog dana od dana kada je tužitelju nastala šteta i u svakom slučaju zastara nije nastupila onog dana kada je tužitelj svoj zahtjev postavio tuženiku, 8. srpnja 2019.

Čak i da se ne radi o odnosu naknade štete, već o odnosu izdatka za drugog *sui generis*, zastara počinje teći od onog trenutka kada je takav izdatak za drugog učinjen, a ne od trenutka kada je dospjela obveza onog koji je prema zakonu bio dužan platiti svom dužniku.

vidi i [Rev 768/2023](#)

**Čl. 107. i 109. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju
u vezi čl. 1046. ZOO/05 i čl. 230 ZOO/05**

1.5. Revd 3891/2021

Je li odredba članka 109. st. 3. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju kojom je propisano da se sredstva iz državnog proračuna namijenjena sveučilištima, veleučilištima i visokim školama doznaju kao ukupan iznos za njihov rad, a oni ih proračunom raspoređuju na pojedine troškovne stavke znači odgovornost države za sve isplate koje vrše poslodavci ili odgovornost poslodavca da raspodjeli sredstva sukladno mogućnostima?

Rev 46/2022

(...) u odgovoru na pitanje zbog kojeg je dopuštena revizija u ovom sporu, ovaj sud u cijelosti prihvaća pravno shvaćanje koje je u svojoj odluci iznio i sud drugog stupnja, to jest da je time što je tuženica sa Sindikatom sklopila KU kojom je radniku tužitelja priznala pravo na dodatak za posebne uvjete rada, koji obvezuje tužitelja kao poslodavca i koji je dužan radniku ispuniti sva prava utvrđena zakonom, drugom propisima među koje ulazi i KU, a pri tome nije tužitelju u ispunjenju obveze iz čl. 107. ZZDVO doznala sredstva potrebna za financiranje i te obveze tužitelja tuženica je propuštajući ispuniti svoju obvezu osigurati tužitelju sredstva potrebna da bi tužitelj ispunio svoju zakonsku obvezu prema svom radniku koju je on i ispunio iz postojećih sredstva kojima raspolaže, počinila štetnu radnju kojom je tužitelju umanjena njegova imovina za isplaćeni iznos pa je tuženica stoga dužna taj iznos naknaditi tužitelju.

vidi i **Rev 560/2022**, **Rev 175/2022**, **Rev 33/2022**, **Rev 768/2023**, **Rev 1257/2022**

**Čl. 107. i 109. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju
u vezi čl. 1046. ZOO/05**

PRIMJENA KOLEKTIVNOG UGOVORA

(naknada štete)

1.5. a Revd 1839/2024

Da li prava i obveze stečena za vrijeme važenja određenog Kolektivnog ugovora kojim su stranke potpisnice vezane, prestaju u trenutku prestanka važenja predmetnog kolektivnog ugovora i to samo uslijed prestanka važenja kolektivnog ugovora kao posljedica otkaza ugovora?

Obvezuje li kolektivni ugovor stranku koja je zakonito otkazala ugovor na periodične radnje čija je činidba predviđena kolektivnim ugovorom i to za period nakon otkaza Kolektivnog ugovora?

Rev 1497/2024

U odnosu na pravna pitanja naznačena u reviziji tuženice, valja reći da prema pravnom shvaćanju ovoga suda, prava stečena za vrijeme važenja određenog kolektivnog ugovora prestaju u trenutku prestanka važenja predmetnog kolektivnog ugovora, međutim sudovi su u obvezi primjenjivati odredbe kolektivnog ugovora za vrijeme njegovog važenja (tako i Rev-200/2021 od 25. svibnja 2021.).

Budući da je predmetni Kolektivni ugovor bio na snazi (jer je bilo pravomoćno utvrđeno da je njegov otkaz nezakonit) u vrijeme kad je radniku tužitelja sukladno odredbama tog Kolektivnog ugovora bio dosuđen iznos dodatka za posebne uvjete rada, koji mu je potom i (prisilnim putem) isplaćen na teret sredstava tužitelja iako je tuženica bila obvezna tužitelju doznačiti novčana sredstva potrebna za isplatu dodatka što nije učinila, takvim postupanjem tuženice ostvarene su pretpostavke za nastanak odnosa odgovornosti za štetu u smislu odredbe čl. 1045. st. 1. ZOO i čl. 1046. ZOO.

Čl. 20. st. 2. Zakona o sudskom registru

UPIS U SUDSKI REGISTAR - NIŠTETNOST ODLUKE SKUPŠTINE NA TEMELJU KOJE SE UPIS ZAHTIJEVA

1.6. Revd 3840/2020

Je li registarski sud, kada odlučuje o upisu u sudski registar, dužan po službenoj dužnosti paziti na ništetnost odluka skupštine temeljem kojih se upis zahtijeva?

Rev 1231/2021

(...)registarski sud, kada odlučuje o upisu u sudski registar, dužan je po službenoj dužnosti paziti na ništetnost odluka skupštine temeljem kojih se upis zahtijeva.

(...)

Stoga je u pojašnjenju odgovora na postavljeno pitanje bitno za ukazati da je registarski sud dužan paziti na ništetnost odluka glavne skupštine temeljem koje se upis zahtijeva po službenoj dužnosti ali dakako u okviru onoga što mu omogućava najveći mogući stupanj spoznaje o ništetnosti takvih odluka.

Čl. 84., 85. i 86. st.1. ZOSPC

TROŠKOVI PREMJEŠTANJA VOZILA

1.7. Revd 4174/2021

Postoji li sukladno odredbi čl. 86. st. 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama („Narodne novine“, broj 67/2008) obveza vlasnika odnosno korisnika vozila snositi troškove premještanja vozila i u slučaju kada tim vozilom nije počinjen prekršaj iz čl. 84. istog zakona, odnosno u slučaju kada je vlasnik odnosno korisnik premještenog vozila u prekršajnom postupku pravomoćno oslobođen od optužbe da je počinio prekršaj, a zbog kojeg je izdana naredba premještanja vozila?

Rev 879/2022

Prema ocjeni ovog suda radi pravilnog odgovora na pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena treba odredbe čl. 84., čl. 85. i čl. 86. ZSPC treba tumačiti kao cjelinu.

Stoga ovlast premještanja vozila iz čl. 85. ZSPC može se sukladno zakonu izvršavati samo onda ako je vozilo prekršilo pravila iz čl. 84. dakle ako je vozilo ili parkirano tako da ugrožava sigurnost prometa i ako je zaustavljeno na način kako to određuje isti članak.

Slijedom toga, obveza plaćanja troškova premještanja vozila sukladno odredbi čl. 86. ZSPC također je prema izričaju te odredbe vezano uz činjenicu je li vozilo parkirano ili zaustavljeno na način kako je to određeno čl. 84. ZSPC.

Dakle kada je u postupku utvrđeno da vozilo nije bilo nepropisno parkirano, i da nije bilo osnove premještati ga, ne postoji niti obveza vlasnika vozila plaćati premještanje vozila neovisno o tome što je vozilo bilo premješteno.

Čl. 540.st.3. i čl. 536. st.1 i 2. Zakona o trgovačkim društvima

PRIJAVA ZA UPIS PRIPAJANJA DRUŠTVA - UČINAK UPISA ZABILJEŽBE ZABRANE RASPOLAGANJA ZAPLIJENJENIM POSLOVNIM UDJELIMA

1.8. Revd 4346/2021

1. Moraju li, u skladu s čl. 540. st. 3. Zakona o trgovačkim društvima, prijavi za upis pripajanja u sudski registar, u kojemu je upisano pripojeno društvo, biti priložena revidirana zaključna financijska izvješća, ako je pripojeno društvo obveznik revizije godišnjih financijskih izvješća u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu?

2. Je li registarski sud ovlašten provesti upis pripajanja usprkos zabilježbi zabrane raspolaganja poslovnim udjelima koja je upisana u sudskom registru i koja se odnosi na poslovne udjele društva preuzimatelja u pripojenom društvu?

Rev 506/2022

Uz prijavu za upis u sudski registar u kojem je upisano pripojeno društvo (čl. 540. st. 3. ZTD) mora biti priloženo revizorsko izvješće o zaključnom financijskom izvješću

pripojenog društva (čl. 20. st. 8. ZR) ukoliko je pripojeno društvo obveznik revizije godišnjih financijskih izvješća sukladno odredbama ZR.

(...)

Ako je u sudski registar upisana zabilješka zabrane raspolaganja zaplijenjenih poslovnih udjela koje preuzimatelj ima u pripojenom društvu, onda registarski sud nije ovlašten provesti upis pripajanja, ukoliko odluku o suglasnosti s ugovorom o pripajanju nije moguće donijeti bez glasa vlasnika zaplijenjenih poslovnih udjela (čl. 536. st. 1. i st. 2. ZTD).

vidi i [Rev 507/2022](#)

Čl. 1046. ZOO/05 i čl. 107. st. 7. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju

1.9. Revd 1646/2022

Može li se potraživanje tužitelja s osnove isplate dodatka na plaću radniku/djelatniku tužitelja, koji je poslodavac, visokoškolska ustanova, a koja sredstva na ime dodatka osigurava treća osoba, i koju isplatu je tužitelj izvršio, smatrati zahtjevom za naknadu štete, obzirom da se temeljem pravnog shvaćanja iz odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-284/2014-2 od 4. rujna 2018. ta isplata ima smatrati izdatkom za drugoga sui generis?

Rev 739/2022

Slijedom navedenog u odgovoru na pitanje zbog kojeg je dopuštena revizija u ovom sporu, ovaj sud u cijelosti prihvaća pravno shvaćanje koje je u svojoj odluci iznio i sud drugog stupnja, tj. da je time što je tuženica sa Sindikatom sklopila KU kojim je radniku tužitelja priznala pravo na dodatak za posebne uvjete rada, koji obvezuje tužitelja kao poslodavca i koji je dužan radniku ispuniti sva prava utvrđena zakonom, drugim propisom među kojima ulazi i KU, a pritom nije tužitelju ispunjenje obveze iz čl. 107. ZZDVO doznačila sredstva potrebna za financiranje i te obveze tužitelja, tuženica je propuštajući ispuniti svoju obvezu osigurati tužitelju sredstva potrebna da bi tužitelj ispunio svoju zakonsku obvezu prema svom radniku koju je on ispunio iz postojećih sredstava kojima raspolaže, počinila štetnu radnju kojom je tužitelju umanjena njegova imovina za isplaćeni iznos pa je tuženica stoga dužna i taj iznos naknaditi tužitelju. Iz izloženog jasnog proizlazi da u predmetnoj situaciji nije riječ o izdatku za drugoga sui generis (u tom smislu i ovaj sud u Rev 46/2022-3 od 28. rujna 2022. i Rev 276/2022-2 od 13. travnja 2022.).

vidi i [Rev 1060/2022](#), [Rev 1257/2022](#)

Čl.77. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine i čl. 67. i 87. Zakona o lokalnoj samoupravi, čl. 33. Zakona o Gradu Zagrebu i čl. 41. Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora

AKTIVNA LEGITIMACIJA U POSTUPCIMA RADI NAPLATE NAKNADE PROTIV BESPRAVNIH KORISNIKA POSLOVNIH PROSTORA

1.10. Revd 1922/2021

Je li Grad Zagreb kao obveznik naknade, odnosno onaj u čijoj se imovini poslovni prostor nalazi za vrijeme trajanja upravnog postupka povrata oduzete imovine, aktivno legitimiran kao tužitelj u parnicama pokrenutim protiv bespravnih korisnika kao tuženika, radi naplate naknade za korištenje poslovnih prostora koji su predmet upravnih postupaka povrata temeljem Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (NN 92/96, 39/99, 42/99, 92/99, 43/00, 131/00, 27/01, 34/01, 65/01, 118/01, 80/02, 81/02, 98/19) sve do pravomoćnog okončanja upravnog postupka na način da okončanje postupka predstavlja tek pravomoćno rješenje kojim se utvrđuje vlasništvo Republike Hrvatske ili treće fizičke osobe?

[Rev 1134/2021](#)

(...) odgovor na postavljeno pitanje je da je Grad Zagreb kao obveznik naknade, odnosno onaj u čijoj se imovini poslovni prostor nalazi za vrijeme trajanja upravnog postupka povrata oduzete imovine, aktivno legitimiran kao tužitelj u parnicama pokrenutim protiv bespravnih korisnika kao tuženika, radi naplate naknade za korištenje poslovnih prostora koji su predmet upravnih postupaka povrata temeljem Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine ("Narodne novine", broj 92/96, 39/99, 42/99, 92/99, 43/00, 131/00, 27/01, 34/01, 65/01, 118/01, 80/02, 81/02 i 98/19) sve do pravomoćnog okončanja upravnog postupka na način da okončanje postupka predstavlja tek pravomoćno rješenje kojim se utvrđuje vlasništvo Republike Hrvatske ili treće fizičke osobe.

[Rev 393/2021](#), Rev 416/2024

Čl.43. st.1. Zakona o sudskom registru u vezi čl. 327. ZOO/05

REGISTARKI SUD PRILIKOM ODLUKE O UPISU U SUDSKI REGISTAR PAZI NA NIŠTETNOST ODLUKE SKUPŠTINE NA TEMELJU KOJE SE UPIS ZAHTIJEVA SAMO U OKVIRU STANJA SPISA

1.11. Revd 5010/2021

Je li registarski sud, kada odlučuje o upisu u sudski registar, dužan po službenoj dužnosti paziti na ništetnost odluka Skupštine temeljem kojih se upis zahtijeva?

[Rev 668/2022](#)

Suprotno shvaćanju drugostupanjskog suda, registarski sud, iako je sud koji postupaju po načelu formalnog legaliteta, u okviru obveze suda da na ništetnost pazi po službenoj dužnosti (čl. 327. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ 35/08, 41/08, 125/11 i 78/15 - dalje: ZOO), po službenoj dužnosti, ali samo u okviru stanja spisa - na temelju sadržaja priloženih isprava potrebnih za upis, ispituje je li odluka na temelju koje se zahtijeva upis zahvaćena razlozima ništetnosti (tako i ovaj sud u Revt-195/2009-2 od 16. lipnja 2010.).

Čl. 45. Zakona o tržištu toplinske energije (dalje: ZTTE)

OBVEZA PLAĆANJA TZV. FIKSNIH TROŠKOVA TOPLINSKE ENERGIJE

1.12. Revd 760/2020

Jesu li krajnji kupci nakon izdvajanja dužni sukladno čl. 45. st. 9. Zakona o tržištu toplinske energije plaćati sve ostale troškove osim troškova toplinske energije kako je to propisano navedenim zakonom ili oni to nisu dužni plaćati?

[Rev 285/2021](#)

Krajnji kupci dužni su nakon izdvajanja, a sukladno odredbi čl. 45. st. 9. ZTTE-a, plaćati sve ostale troškove osim troškova toplinske energije - koju energiju (uostalom) za grijanje stana ili vode niti ne koriste.

vidi i [Rev 811/2021](#), [Rev 926/2021](#), [Rev 1202/2021](#), [Rev 330/2021](#), [578/2023](#), [Rev 69/2022](#), [Rev 1261/2022](#), [Rev 575/2023](#), [Rev 61/2024](#), [Rev 228/2022](#), [Rev 1163/2024](#)

Čl. 46. st. 1. i 73. st. 1. Zakona o javnim cestama

PLAĆANJE NAKNADE ZA PRILAZ NA JAVNU CESTU

1.13. Revd 386/2021

Je li korisnik priključka, odnosno prilaza na javnu cestu koji obavlja djelatnost na nekretnini koja međaši s javnom cestom dužan plaćati naknadu za prilaz na javnu cestu, odnosno naknadu za korištenje cestovnog zemljišta temeljem čl. 46. st. 1. Zakona o javnim cestama, odnosno čl. 73. st. 1. Zakona o cestama?

[Rev 882/2022](#)

Stoga odgovor na postavljeno pitanje glasi da korisnik priključka, odnosno prilaza na javnu cestu koji obavlja djelatnost na nekretnini koja međaši s javnom cestom nije

dužan plaćati naknadu za prilaz na javnu cestu, odnosno naknadu za korištenje cestovnog zemljišta temeljem čl. 46. st. 1. ZJC, odnosno čl. 73. st. 1. ZC.

Čl. 46. ZJC i čl. 73. ZC

PLAĆANJE NAKNADE ZA PRILAZ NA CESTU OSOBA KOJE OBAVLJAJU KOMERCIJALNU DJELATNOST IZVAN CESTOVNOG ZEMLJIŠTA

1.14. Revd 884/2022

Je li naknada za korištenje cestovnog zemljišta radi prilaza/priključka na javnu cestu posebna naknada i razlikuje li se od naknade radi obavljanja "pratećih djelatnosti", kao i je li se plaćanjem naknade za prilaz/priključak mogu teretiti osobe koje obavljaju komercijalnu djelatnost u objektima izvan cestovnog zemljišta/na način kako je to predviđeno čl. 2. st. 2. Pravilnika o mjerilima za izračun naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti ("Narodne novine", broj 119/07, 91/08 i 39/11)?

[Rev 1075/2022](#)

vidi [Rev 831/2022](#), [Rev 342/2021](#), [Rev 585/2022](#)

Čl. 377. st. 2., čl. 84. st. 2. i 3. ZVDS

TROŠKOVI PRIČUVE ZA KOTLOVNICU

1.15. Revd 842/2021

Je li predmetna tražbina koja se odnosi na pokriće troškova redovnog održavanja kotlovnice kao i pokriće troškova energenata i održavanje sustava proizvodnje energije u kotlovnici, predstavlja zajedničku pričuvu ili režijske troškove za isporučenu toplinsku energiju kao i tko je iste u obvezi plaćati, vlasnik ili korisnik stana?

[Rev 1303/2021](#)

ako je riječ samo o troškovima pričuve za kotlovnicu obveznik plaćanja je vlasnik (čl. 89. st. 2. ZV), ali ako je u utuženom iznosu sadržan i trošak grijanja obveznik plaćanja je korisnik stana (čl. 84. st. 2. i 3. ZV-a).

vidi i [Rev 1258/2022](#)

Čl. 45. st.3. ZTTE

OBVEZA PLAĆANJA TROŠKOVA ZAJEDNIČKOG TOPLINSKOG SUSTAVA NAKON IZDVAJANJA KUPCA IZ TOG SUSTAVA

1.16. Revd 3402/2021

Jesu li krajnji kupci nakon izdvajanja iz zajedničkog toplinskog sustava dužni sukladno čl. 45. st. 3. Zakona o tržištu toplinske energije („Narodne novine“, broj 80/13, 14/14, 102/14, 115/14, 95/15 i 102/15) i dalje plaćati sve ostale troškove zajedničkog toplinskog sustava (primjerice trošak priključne snage), izuzev troškova toplinske energije za svoju samostalnu uporabnu cjelinu (primjerice stan)?

[Rev 377/2022](#)

Naime, nakon izdvajanja pojedine samostalne uporabne cjeline (stana tuženice) iz zajedničkog toplinskog sustava, Ugovor o potrošnji toplinske energije i nadalje obvezuje te suvlasnike zgrade u smislu odredbe čl. 45. st. 3. ZTTE plaćati sve troškove osim troškova toplinske energije, za svoju samostalnu uporabnu cjelinu, iz koje zakonske odredbe proizlazi da se oni i nadalje smatraju krajnjim kupcima iz st. 1. čl. 45. ZTTE, prema kojoj odredbi se krajnji kupac, na zajedničkom mjerilu toplinske energije, može izdvojiti iz zajedničkog toplinskog sustava uz ispunjavanje određenih uvjeta, ali ne proizlazi da time gubi status krajnjeg kupca. Zbog navedenog, tuženica jeste krajnji kupac i ima na zakonu utemeljenu obvezu, i nakon izdvajanja iz zajedničkog toplinskog sustava, plaćati sve druge troškove, osim troškova toplinske energije, za svoju samostalnu uporabnu cjelinu, pa je u navedenom sadržan i odgovor na postavljeno pitanje.

vidi i [Rev 880/2021](#), [Rev 416/2023](#), [Rev 1138/2021](#)

Čl.30. i čl. 33 Zakona o održivom gospodarenju otpadom

OBVEZA VLASNIKA PLAĆATI TZV. „FIKSNI DIO CIJENE“

1.17. Revd 4456/2022

Moraju li cijenu obvezne minimalne usluge (tzv. "fiksni dio cijene") plaćati vlasnici nekretnine za sve mjesece tijekom kalendarske godine unatoč činjenici što nekretninu ne koriste svaki mjesec?

[Rev 101/2023](#)

Vlasnici nekretnine moraju plaćati cijenu obvezne minimalne usluge, tzv. "fiksni dio cijene" za sve mjesece tijekom kalendarske godine unatoč činjenici što nekretninu ne koriste svaki mjesec.

vidi i [Rev 679/2022](#)

Čl. 45. st. 3. i 9. ZTTE

OBVEZA PLAĆANJA TROŠKOVA ZAJEDNIČKOG TOPLINSKOG SUSTAVA NAKON IZDVAJANJA KUPCA IZ TOG SUSTAVA

1.18. Revd 263/2021

Jesu li krajnji kupci nakon izdvajanja iz zajedničkog toplinskog sustava dužni sukladno čl. 45. st. 3. Zakona o tržištu toplinske energije ("Narodne novine" br. 80/13, 14/14, 102/14 i 95/15) i dalje kupcu toplinske energije plaćati sve ostale troškove zajedničkog toplinskog sustava (primjerice trošak priključne snage) izuzev troškova toplinske energije za svoju samostalnu uporabnu cjelinu (primjerice poslovni prostor)?

[Rev 911/2021](#)

Krajnji kupci dužni su nakon izdvajanja, a sukladno odredbi čl. 45. st. 9. ZTTE-a, plaćati sve ostale troškove osim troškova toplinske energije.

vidi i **[Rev 1169/2020](#)**

Čl. 45. st. 3. i 9. ZTTE

Čl. 2. st. 2. toč. 2. Pravilnika o načinu raspodjele i obračunu troškova za isporučenu toplinsku energiju

OBVEZA PLAĆANJA TROŠKOVA ZAJEDNIČKOG TOPLINSKOG SUSTAVA NAKON IZDVAJANJA KUPCA IZ TOG SUSTAVA

1.19. Revd 4125/2020

1. Da li je predstavnik stanara ovlašten sklopiti Ugovor o isporuci toplinske energije s ovlaštenim opskrbljivačem toplinske energije i u ime onih suvlasnika koji su se izdvojili iz sustava toplinske energije i koji prema čl. 45. Zakona nisu dužni plaćati troškove toplinske energije za svoju samostalnu uporabu cjelinu, a koji ukupni troškovi energije prema članku 2. stavka 2. t. 3. Pravilnika o načinu raspodjele i obračunu troškova za isporučenu toplinsku energiju se sastoje od troškova za isporučenu toplinsku energiju i troškove priključne snage iz termoenergetske suglasnosti?

2. Ima li pravo tužitelj naplaćivati tuženicima nakon što su se isti izdvojili iz centralnog toplinskog sustava fiskalni trošak, a koji se trošak odnosi na troškove snage ako je u članku 2. stavka 2. t. 3. Pravilnika o načinu raspodjele i obračunu troškova za isporučenu toplinsku energiju regulirano da se ukupni troškovi toplinske energije sastoje od troškova za isporučenu toplinsku energiju i troškova priključne snage iz termoenergetske suglasnosti i ako je člankom 45. Zakona o tržištu toplinske energije propisano da je onaj koji se izdvojio iz centralnog toplinskog sustava dužan plaćati sve troškove osim troškova toplinske energije za svoju samostalnu uporabnu cjelinu?

[Rev 769/2021](#)

Kako je odredbom čl. 45. st. 3. ZTTE određeno da je krajnji kupac dužan plaćati sve troškove osim troškove toplinske energije za svoju samostalnu uporabnu cjelinu, to iz navedene odredbe jasno proizlazi da ovlašteni predstavnik suvlasnika ima ovlast sklopiti Ugovor o isporuci toplinske energije s ovlaštenim opskrbljivačem toplinske energije i u ime onih suvlasnika koji su se izdvojili iz sustava toplinske energije i koji nisu dužni plaćati troškove toplinske energije za svoju samostalnu uporabnu cjelinu.

(...)

Stoga su tuženici dužni plaćati troškove snage i nakon što su se isti izdvojili iz sustava zajedničkog toplinskog grijanja i bez obzira na činjenicu što isti ne koriste sustav zajedničkog toplinskog grijanja u svom posebnom dijelu (stanu ili poslovnom prostoru). Identično pravno shvaćanje zauzeto je već u odluci revizijskog suda br. Rev-285/21-3 od 23. kolovoza 2022.

vidi i [Rev 870/2022](#), [Rev 127/2023](#) [Rev 485/2021](#)

Čl. 550.a st.3. ZTD

PRAVNE POSLJEDICE STATUSNE PROMJENE PODJELE DRUŠTVA KAPITALA ODVAJANJA S OSNIVANJEM

1.20. Revd 375/2021

Dovode li pravne posljedice provedene statusne promjene i to podjele društva kapitala odvajanja s osnivanjem (čl. 550. a st. 3. Zakona o trgovačkim društvima – „Narodne novine“ br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 111/12, 125/11 i 68/13) do univerzalne materijalnopravne sukcesije koja dovodi do ex lege procesnopravne sukcesije novog društva?

[Rev 625/2021](#)

Obzirom na pitanje radi kojeg je dopuštena revizija valja odgovoriti da kad u tijeku parnice nad strankom koja je pravna osoba provedena statusna promjena podjele društva odvajanjem s osnivanjem, kad to društvo nije prestalo postojati, ne radi se o univerzalnoj materijalnopravnoj sukcesiji koja dovodi do ex lege procesnopravne sukcesije novog društva ili društva preuzimatelja (čl. 550.a st. 3. ZTD). Identično pravno shvaćanje zauzeto je i na 28. sjednici Odjela trgovačkih i ostalih sporova Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske održanoj 3. svibnja 2017.

Čl. 160. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, čl. 34. Zakona o mirovinskom osiguranju, čl. 1. st. 1. toč. 7. u vezi sa čl. 4. Zakona o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji

NEISPUNJENJE OBVEZE ZBOG NEDOSTATKA SREDSTAVA U PRORAČUNU

1.21. Revd 160/2021

Predstavlja li okolnost da sredstva za izvršenje odluke upravnog tijela nisu bila osigurana u državnom proračunu pravni osnovu za neispunjenje obveze, odnosno neizvršavanje pravomoćne odluke upravnog tijela?

Rev 337/2022

Stoga ovaj sud smatra, u duhu prakse ESLJP, te Ustavnog suda Republike Hrvatske (takvo shvaćanje zauzeto je i u odluci ovoga revizijskoga suda poslovni broj Rev 2856/2017-2 od 20. srpnja 2022.) da nedostatak sredstava za izvršenje premetne obveze, pa i u situaciji da ta sredstva nisu osigurana u Državnom proračunu, ne može biti izgovor za nepoštivanje pravomoćne odluke, slijedom čega postavljeni uvjet, osiguranje sredstava u državnom proračunu, za ispunjenje obveze koji je rezultirao nemogućnošću tužitelja da ishodi izvršenje rješenja kojim mu je priznato pravo na isplatu mirovine, predstavlja prekomjeran teret za tužitelja i neopravdano zadiranje u njegovo pravo na mirno uživanje vlasništva zaštićeno čl. 1. Protokola 1. uz Konvenciju.

Čl. 43. st.1. Zakona o trgovačkim društvima (dalje: ZTD)

OVLAŠTENJE PUNOMOĆNIKA PO ZAPOSLENJU POTPISATI IZVOD IZ OTVORENIH STAVKI I PRIZNATI DUG

1.22. Revd 1965/2022

Može li punomoćnik po zaposlenju ovjeriti izvod otvorenih stavki u sklopu svojih redovnih radnih obveza i u granica poslova koje obavlja te time priznati dug i prekinuti tijek zastare?

Rev 1340/2024 - Odluka proširenog vijeća VSRH

Odgovor na prvi dio pitanja - može li punomoćnik po zaposlenju (ovdje rukovoditelj financijske službe) ovjeriti (potpisati) izvod otvorenih stavki u granicama poslova koje obavlja jest pozitivan i sadržan je u obje odluke ovog suda na koje se tužitelj pozvao (dakle, ovlašten je potpisati izvod iz otvorenih knjigovodstvenih stavki i bez posebne punomoći jer time samo potvrđuje ono što je evidentirano u poslovnim knjigama).

Međutim, odgovor na drugi dio pitanja „te time priznati dug i prekinuti tijekom zastare“ prema shvaćanju ovog suda jest negativan.

(...)

Prema shvaćanju ovog suda, ovlast za zastupanje punomoćniku po zaposlenju u smislu odredbe čl. 43. st. 1. ZTD proizlazi iz činjenice da on obavlja određene poslove koji po redovitom tijeku stvari uključuju i sklapanje određenih ugovora, odnosno poduzimanje određenih pravnih radnji, pa je stoga ovlašten da kao punomoćnik društva sklapa ugovore i poduzima pravne radnje, i to upravo u granicama poslova koje obavlja. Opseg njegovih ovlasti ograničava se dakle na poslove koje on po redovitom tijeku stvari obavlja (primjerice, prodavač u prodavaonicama, službenik na poslovima šalterske službe pošte ili banke, konobar, vozač autobusa i slično). Riječ je o poslovima za koje se podrazumijeva da je osoba koja ih u ime trgovačkog društva sklapa na to i ovlaštena.

Zaposlenici u knjigovodstvu, računovodstvu ili u financijskoj službi trgovačkog društva, po naravi posla kojeg obavljaju, ne mogu biti punomoćnici po zaposlenju za poslove koji se tiču zaključivanja pravnih poslova i poduzimanje pravnih radnji u ime društva. Za njih se, kao i za sve druge zaposlenike trgovačkog društva, ne može samo po sebi podrazumijevati da su ovlašteni sklapati pravne poslove i preuzimati imovinskopravne obveze u ime društva, a priznanje duga jeste preuzimanje takve obveze u ime društva. Naime, u navedenim se službama obavljaju poslovi prikupljanje i sastavljanje knjigovodstvenih isprava, vođenje poslovnih knjiga te sastavljanje godišnjih financijskih izvještaja na način da je moguće provjeriti poslovne događaje, financijski položaj i uspješnost poslovanja poduzetnika. Računovodstveni poslovi u bitnom obuhvaćaju prikupljanje i obrada podataka na temelju knjigovodstvenih isprava, pripremu i vođenje poslovnih knjiga, pripremu i sastavljanje godišnjih financijskih izvještaja i godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja te prikupljanje i obradu podataka u vezi s pripremom i sastavljanjem godišnjeg izvještaja, te financijskih podataka za statističke, porezne i druge potrebe (čl. 4. Zakona o računovodstvu, "Narodne novine", broj: 109/07., 125/11. i 54/13.). Dakle, postoji jasno razlikovanje sadržaja poslova vođenje poslovnih knjiga u koje se evidentiraju poslovne promjene, a što uključuje i potpisivanje „otvorenih stavki“ (kako se navodi u revizijskom pitanju), od zaključivanja ugovora i poduzimanja drugih pravnih radnji koje uključuju preuzimanje imovinskopравnih obveza za trgovačko društvo, jer ovi poslovi, suprotno navodima revizije, po redovitom tijeku stvari ne uključuju i sklapanje određenih ugovora, odnosno poduzimanje drugih pravnih radnji pa tako niti sporno priznavanje duga.

Čl. 45. st.9. ZTTE

OBVEZA PLAĆANJA TZV. FIKSNIH TROŠKOVA TOPLINSKE ENERGIJE

1.23. Revd 3605/2020

U slučaju da se korisnik izdvoji iz zajedničkog toplinskog sustava, pri čemu izdvajanje iz zajedničkog toplinskog sustava nije provedeno na način i u skladu sa zakonskim propisima, prestaje li time i obveza korisnika podmirivati pripadajući dio troškova sustava koji kao fiksni trošak, uz trošak isporučene toplinske energije razmjerno udjelu samostalne uporabne cjeline korisnika u ukupnoj priključnoj snazi na zajedničkom mjerilu toplinske energije odnosno mjerilu svih uporabnih cjelina te zgrade čini ukupne troškove toplinske energije?

[Rev 784/2021](#)

Konkretno, dužni su plaćati tzv. fiksnu naknadu koja se odnosi na troškove snage, one troškove koji nisu u svezi sa grijanjem njihova stana ili prostora (dakle: troškove koji nisu u svezi sa troškovima isporučene toplinske energije za stan i troškovima isporučene toplinske energije za zagrijavanje tople vode) - ali nastaju kao nužni (obzirom da se u sadašnjem stupnju razvoja tehnološkog procesa proizvodnje i distribucije toplinske energije u zgradi sa više stanova različitih korisnika ne mogu izbjeći) u obavljanju djelatnosti proizvodnje i distribucije toplinske energije za cjelinu zgrade (primjerice: za održavanje kotlovnice ili proizvodnih postrojenja i distribucijske mreže - koja se mora održavati čak i neovisno da li se za određeno razdoblje ili za grijanje dijela zgrade ne koristi; za potrošnju električne energije za rad kotlovnice; za potrošnju vode za punjenje sustava; za redovno servisiranje kotlovnice; za amortizaciju postrojenja - a ne ovise o utrošenoj količini toplinske energije), pa se ostvaruju i u zagrijavanju toplinskih instalacija vanjskih i u zgradi (ugrađenih i u zidovima) te zajedničkih prostorija (bilo hodnika, stubišta, podrumskih, tavanskih ili sličnih prostorija): to stoga što se izdvajanjem pojedinog krajnjeg kupca iz zajedničkog toplinskog sustava u pravilu i u bitnome ne mijenjaju (umanjuju) opisani troškovi snage, kao fiksni troškovi održavanja cjelokupnog toplinskog sustava, od postrojenja za proizvodnju toplinske energije, distribucijske mreže ili vanjskih instalacija, toplinske podstanice i unutarnjih instalacija u zgradi - kao niti troškovi koji po prirodi stvari nastaju u zagrijavanju navedenih instalacija ili zajedničkih prostora.

vidi i **[Rev 41/2022](#)**

Čl. 421. st.3. ZTD

PRESTANAK ČLANSTVA I ČLANSKIH PRAVA ISKLJUČENOG ČLANA DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

1.24. Revd 5392/2021

Prestaje li članstvo i sva članska prava isključenog člana društva s ograničenom odgovornošću u trenutku isplate naknade tržišne vrijednosti njegovog poslovnog udjela?

Rev 802/2022

Sukladno odredbi članka 421. stavka 3. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine", broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, 34/22), članstvo i sva članska prava isključenog društva s ograničenom odgovornošću prestaju u onom trenutku kad mu bude isplaćena naknada za njegov poslovni udio.

Čl. 197. Zakon o plovidbi i lukama na unutarnjim vodama, čl. 34. st. 4. i 5. i čl. 297. ZVDSP, čl. 275. do 277. OZ/99

FIDUCIJARNI VLASNIK NIJE OBVEZNIK PLAĆANJA NAKNADE ZA VAĐENJE POTOFILE STVARI

1.25. Revd 2420/2021

Je li odredba čl. 197. st. 1. Zakona o plovidbi i lukama unutarnjih voda ("Narodne novine" 109/2007 i 132/2007), a kojom je propisano kako troškove vađenja potonule stvari snosi vlasnik, primjenjiva i na fiducijarnog vjerovnika (vlasnika)?

Rev 915/2022

Prema odredbi čl. 275. st. 7. OZ-a/99 izričito je propisano da se na prijenos vlasništva u svrhu osiguranja i na vraćanje vlasništva nakon podmirenja tražbine predlagatelja osiguranja ne primjenjuju propisi o porezu na promet nekretnina, odnosno pokretnina, dok je odredbom čl. 277. st. 9. istog Zakona propisano da ta porezna obveza nastaje tek kad predlagatelj osiguranja postane punopravni vlasnik. S obzirom na navedene odredbe OZ-a/99 o odgođenoj obvezi plaćanja poreza na promet, posebno nepropisanoj obvezi predlagatelja osiguranja iz čl. 197. Zakona o plovidbi, i načelnom (ako se stranke nisu drugačije sporazumjele) nepostojanju prava predlagatelja osiguranja na posjed predmeta osiguranja, po shvaćanju ovog suda, fiducijarni vlasnik, koji nije postao i punopravni vlasnik, ne smatra se vlasnikom u smislu čl. 197. Zakona o plovidbi.

Čl. 8. st. 1. i čl. 1.0. Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije

Čl. 8. i čl. 19. st.1. Uredbe o postupku, načinu i uvjetima za dobivanje koncesije na turističkom zemljištu u kampovima u suvlasništvu Republike Hrvatske

OBRAČUN KONCESIJSKE NAKNADE

1.26. Revd 1697/2021

Što se ima smatrati „zauzetim metrima kvadratnim“ u smislu odredbe čl. 8. st. 1. Uredbe o postupku, načinu i uvjetima za dobivanje koncesije na turističkom zemljištu u kampovima u suvlasništvu Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 12/11 i 145/12, dalje: Uredba), a što je ujedno i osnovica za izračun stalnog dijela koncesijske naknade na suvlasničkom dijelu Republike Hrvatske na temelju odredbe članka 8. st. 2. Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije („Narodne novine“ br. 92/10, dalje: ZTZ) i čl. 19. st. 1. Uredbe, odnosno izračunava li se stalni dio koncesijske naknade prema faktično zauzetim četvornim metrima kampa ili prema površini cijeloga kampa?

Rev 581/2022

Iz odredbe čl. 8. Uredbe slijedi da se koncesijska naknada sastoji se od stalnog i promjenjivog dijela, da se stalni dio koncesijske naknade izračunava prema zauzetim metrima kvadratnim.

Prema ocjeni ovog suda kraj takvog stanja propisa, a ne postoji niti jedan drugi propis koji bi pitanje obračuna, a posljedično tome i utvrđenja visine stalnog dijela koncesijske naknade određivao drugačije te ne postoji potreba da se pitanje pojma „zauzetih metara kvadratnih“ tumači drugačije nego onako kako to upućuje značenje tih riječi, što znači da se visina naknade u vrijeme kada je nastala obveza budućeg eventualnog koncesionara utvrđuje na temelju površine kampa kojeg tuženik stvarno posjeduje (zauzima).

Čl. 36. st.1. ZHRT

OSLOBOĐENJE OD PLAĆANJA RTV PRISTOJBE

1.27. Revd 519/2020

Može li sud naložiti plaćanje radiotelevizijske pristojbe tuženiku u slučaju kada je tuženik odjavio televizijski prijemnik u smislu odredbe članka 36. st. 1. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji?

Rev 998/2020

Ne može se naložiti plaćanje radiotelevizijske pristojbe tuženiku u slučaju kada je tuženik odjavio televizijski prijemnik u smislu odredbe članka 36. st. 1. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji.

Čl. 3. toč. 3.3. i čl. 3. toč. 3.4. Odluke o načinu odjave prijamnika od 24. siječnja 2012. – PRIMJENA ODLUKE

1.28. Revd 3465/2020

Obvezuju li odredbe čl. 3. toč. 3.3 i čl. 3 toč. 3.4 Odluke o načinu odjave Prijamnika, koju je Uprava Hrvatske radiotelevizije donijela na svojoj 19. sjednici od dana 24. siječnja 2012. - u svom razdoblju do njihova ukidanja presudom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske posl. br. Usoz-321/2013-8 od 30. lipnja 2015.?

Rev 577/2021

Slijedom navedenog, odgovor na postavljeno pitanje bio bi da u sudskim postupcima u kojima odluka ovisi o primjeni dijela odredbi čl. 3. toč. 3.3. i čl. 3. toč. 3.4. Odluke o načinu odjave prijamnika od 24. siječnja 2012. koje su ukinute presudom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske broj Usoz-321/2013-8 od 30. lipnja 2015., a u kojim postupcima do dana objave te presude Visokog upravnog suda nije pravomoćno odlučeno, navedeni ukinuti dio odredbi Odluke se ne primjenjuju.

Čl. 785. do čl. 803., čl. 9. ZOO/05

Čl. 202., 205. stavak 1., čl. 206., čl. 211. , čl. 212. , čl. 215. Zakona o vodama

Čl. 2. st. 2. i 3. Pravilnika o opskrbi vodom, izgradnji vodovodne mreže i priključenju na javnu vodovodnu mrežu od 26. siječnja 2004.

Čl. 1., 3. i 4. Zakona o financiranju vodnog gospodarstva

DEMONTAŽA VODOMJERA I PLAĆANJE FIKSNOG DIJELA NAKNADE

1.29. Revd 3624/2020

1. Mogu li trgovačka društva, isporučitelji vodoopskrbnih te komunalnih usluga gospodarenja otpadom, ugovorom ovlastiti drugo trgovačko društvo na vođenje poslova naplate tih usluga, što uključuje i ovlast pokretanja ovršnih i sudskih postupka radi prisilne naplate vodnih i komunalnih usluga za trgovačka društva koja su isporučitelji tih usluga, odnosno smatra li se takav ugovor, ukoliko je njime ugovoreno

da s prikupljena sredstva doznačuju na račun tog drugog trgovačkog društva, a koje ih potom dostavlja na zasebne račune isporučitelja, ugovorom o nalogu?

2. Prestaje li u slučaju demontaže vodomjera pravni odnos isporučitelja i korisnika usluge, slijedom čega je isti odnos raskinut, odnosno ugovorni odnos između stranaka ne postoji, a time niti obveza tuženika da ispuni tražbinu s osnove fiksnog dijela cijene vode?

[Rev 629/2021](#)

Trgovačka društva, isporučitelji vodoopskrbnih te komunalnih usluga gospodarenja otpadom, mogu ugovorom ovlastiti drugo trgovačko društvo na vođenje poslova naplate tih usluga, što uključuje i ovlast pokretanja ovršnih i sudskih postupka radi prisilne naplate vodnih i komunalnih usluga za trgovačka društva koja su isporučitelji tih usluga, a takav ugovor ukoliko je njime ugovoreno da s prikupljena sredstva doznačuju na prolazni račun tog drugog trgovačkog društva, a koje ih potom dostavlja na zasebne račune isporučitelja, ne predstavlja ugovor o nalogu iz čl. 763. do čl. 784. ZOO-a nego ugovor o komisiji iz čl. 785. do čl. 803. ZOO-a.

U slučaju samo demontaže vodomjera ne prestaje pravni odnos između isporučitelja i korisnika vodne usluge, jer demontažom vodomjera obvezno pravni odnos istih nije raskinut pa ugovorni odnos između isporučitelja i korisnika vodne usluge i dalje postoji, a time i obveza tuženika da ispuni tražbinu s osnove fiksnog dijela cijene vode.

[Rev 962/2021](#), [Rev 715/2022](#), [Rev 1012/2022](#), [Rev 655/2022](#), [Rev 475/2021](#), [Rev 1121/2021](#)

Čl.252. st.1. ZTD u vezi čl. 1046. ZOO/05

NAKNADA ŠTETE U SLUČAJU KAD SU POSLOVNI UDJELI STEČENI PO CIJENI VEĆOJ OD UGOVORENE

1.30. Revd 276/2021

U slučaju kada određeno trgovačko društvo treba steći poslovne udjele po cijeni koja je unaprijed dogovorena i određena (vezana uz vrijednost imovine ili imovinskog prava koju društvo treba steći od treće, pravne ili fizičke, osobe), pa ti isti poslovni udjeli, uslijed samovoljnog postupanja člana uprave društva stjecatelja, budu stečeni po cijeni većoj od one po kojoj su trebali biti stečeni, predstavlja li takva razlika u cijeni štetu koju je društvo stjecatelj pretrpjelo?

[Rev 850/2021](#)

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja, te primjenjujući odredbu čl. 1046. ZOO da je šteta umanjeње nečije imovine, a plaćanjem cijene poslovnih udjela u iznosu većem od onoga koji je bio u obvezi platiti sukladno dogovoru i Sporazumu, i to

upravo zbog postupanja prvotužene, tužitelju je nastala šteta u iznosu razlike tih dviju cijena.

Stoga je odgovor na pitanje koje je tužitelj postavio u svojoj reviziji potvrđan pa je obzirom na pogrešan pravni pristup suda drugog stupnja valjalo prihvatiti reviziju tužitelja u dijelu u kojem je prvostupanijska odluka preinačena i na temelju odredbe čl. 395. st. 2. ZPP-a odlučiti kao u izreci presude.

Čl.417.st.1. ZTD u vezi čl. 43. do 53. i čl. 54. do 63. ZOO/05, u vezi čl. 3. st.3. ZPP

(NE)MOGUĆNOST PRIZNANJA SUVLASNIŠTVA NA POSLOVNIM UDJELIMA

1.31. Revd 1340/2023

Je li tuženikovo priznanje suvlasništva na poslovnim udjelima u društvu s ograničenom odgovornošću, temeljem odredbe članka 3. stavak 3. Zakona o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19) u suprotnosti s odredbom članka 417. stavak 1. Zakona o trgovačkim društvima (NN 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, 34/22, 114/22 - ZTD)?

Rev 703/2023

Raspolaganje stranaka tijekom parničnog postupka je, između ostalog, i priznanje tužbenog zahtjeva. Tuženik je u konkretnom slučaju priznao nešto što nije moguće steći. To stoga što pravo vlasništva ili suvlasništva na poslovnim udjelima nema ni tužiteljica ni tuženik i stoga što poslovni udio nije predmet prava vlasništva ili suvlasništva, pa takvo priznanje ne proizvodi pravne učinke u smislu da bi tužiteljica na temelju tog priznanja postala suvlasnica traženih poslovnih udjela. Stoga je takvo priznanje irelevantno u smislu prisilnih propisa ili pravila javnog morala. Time je ujedno odgovoreno na postavljeno revizijsko pitanje.

Čl.120. st.1 i 3. ZVDSP, čl. 45. st.1. ZZK

AKTIVNA LEGITIMACIJA - NAPLATA NAKNADE ZA BESPRAVNO KORIŠTENJE POSLOVNOG PROSTORA – KAD JE UPIS U ZEMLJIŠNIM KNJIGAMA GLASIO NA REPUBLIKU HRVATSKU

1.32.Revd 1694/2021

Je li Grad Zagreb kao obveznik naknade, odnosno onaj u čijoj se imovini poslovni prostor nalazi za vrijeme trajanja upravnog postupka povrata oduzete imovine,

aktivno legitimiran kao tužitelj u parnicama pokrenutim protiv bespravnih korisnika kao tuženika, radi naplate naknade za korištenje poslovnih prostora koji su predmet upravnih postupaka povrata temeljem Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (NN 92/96, 39/99, 42/99, 92/99, 43/00, 131/00, 27/01, 34/01, 65/01, 118/01, 80/02, 81/02 i 98/19) sve do pravomoćnog okončanja upravnog postupka na način da okončanje postupka predstavlja tek pravomoćno rješenje kojim se utvrđuje vlasništvo Republike Hrvatske ili treće fizičke osobe?

Rev 214/2023

za odgovor na postavljeno pitanje je li tužitelj bio aktivno legitimiran potraživati naknadu od tuženika koji je neovlašteno dao u zakup trećoj osobi predmetni poslovni prostor, za razdoblje od kolovoza 2011. do rujna 2016., odlučno je tko je bio nositelj prava vlasništva na tim nekretninama u utuženom razdoblju.

Naime, s obzirom da je u konkretnom slučaju utvrđeno da je u predmetnom utuženom razdoblju na predmetnoj nekretnini (koju je tuženik neovlašteno dao u zakup trećoj osobi i za koju traži da mu tuženik plati naknadu za korištenje u razdoblju od kolovoza 2011. do rujna 2016.), vlasnik te nekretnine bila Republika Hrvatska, a ne tužitelj, te imajući na umu odredbe čl. 120. st. 1. i 3. ZVDSP, te odredbu čl. 45. st. 1. ZZK to je i prema pravnom shvaćanju ovog suda osnovan tuženikov prigovor nedostatka aktivne legitimacije tužitelja, kako je to pravilno zaključio drugostupanjski sud u pobijanoj odluci.

Stoga, imajući u vidu utvrđenja iz drugostupanjske odluke, kao i naprijed citirane odredbe ZVDSP te ZZK, odgovor na postavljeno pitanje glasi ... u situaciji ako je u zemljišnim knjigama, na nekretnini, koju je tuženik neovlašteno dao u zakup trećoj osobi (a za koju se vodi upravni postupak povrata oduzete imovine temeljem Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine) u utuženom razdoblju bilo upisano pravo vlasništvo trećih osoba (a ne Grada Zagreba), tada Grad Zagreb nije aktivno legitimiran kao tužitelj u parnicama pokrenutim protiv bespravnih korisnika kao tuženika radi naplate naknade za korištenje poslovnih prostora, već bi aktivno legitimiran u takvim postupcima bio isključivo upisani vlasnik tih nekretnina.

Čl. 4. toč. 8. Zakona o igrama na sreću, čl. 5. st. 3. i čl. 9. Općih pravila kladjenja

ISPLATA DOBITKA IZ KLADIONIČKE IGRE NA TEMELJU UPLATE IZVRŠENE NAKON ZAPOČINJANJA DOGAĐAJA

1.33. Revd 909/2020

1. Je li odredba čl. 296. st. 1. Zakona o obveznim odnosima primjenjiva u slučaju kada je tuženik kao priređivač igre na sreću kladjenja zbog činjenice da je ishod događaja u

trenutku uplate oklade od strane igrača već bio poznat, poništio predmetnu okladu, a u skladu s odredbama svojih Općih pravila klađenja koji predstavljaju opće uvjete i koja su odobrena od strane nadležnog tijela?

2. Ima li tuženik kao priređivač igara na sreću klađenja zakonsku obvezu provjeravati promjene vremena izvlačenja lota, odnosno promjene vezane za početak događaja naznačenih na kladioničkoj ponudi i o tome obavještavati sudionike?

Rev 1053/2020

Odredba čl. 296. st. 1. Zakona o obveznim odnosima nije primjenljiva u slučaju kad je tuženik kao priređivač igre na sreću klađenja zbog činjenice da je ishod događaja u trenutku uplate oklade od strane igrača već bio poznat, poništio predmetnu okladu, u skladu s odredbom svojih Općih pravila klađenja koji predstavljaju opće uvjete i koja su odobrena od strane nadzornog tijela.

Isto tako ne postoji zakonom propisana obveza tuženika provjeravati svaki događaj na koji je omogućio klađenje i je li došlo do promjene vremena održavanja, a niti postoji obveza priređivača događaja o tome izvijestiti tuženika, sve imajući na umu sadržaj odredbe čl. 54. st. 1. i 2. ZIS odnosno odredbe čl. 15. st. 3. Općih pravila klađenja.

Čl. 78. ZOO/05

KAD SE ČINIDBA SASTOJI U PROPUŠTANJU – JAVNI INTERES

1.34. Revd 3348/2022

Je li prilikom određivanja nastupa okolnosti za primjenu odredbe čl. 78. st. 3. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ br. 35/2005, 41/2008, 125/2011) – i donošenje odluke o nerušenju sagrađenog u smislu te zakonske odredbe – potrebno uzeti u obzir (i o svemu tome dati dostatne razloge) javni interes, kao i opravdani interes vjerovnika te utjecaj tih interesa na ocjenu je li očito korisnije sagrađeno ne rušiti i je li, pritom, od utjecaja na odluku (u toj zakonskoj odredbi izrijekom navedeni) interes dužnika?

Rev 236/2023

Prema tome, sud ne može odlučiti o nerušenju onog što je sagrađeno pozivom na odredbu čl. 78. st. 3. ZOO zanemarujući u potpunosti javni interes, kao i opravdani interes vjerovnika (ovdje tužiteljice), te utemeljiti svoju odluku na interesu u toj zakonskoj odredbi izrijekom navedenom interesu dužnika (ovdje tuženika), a kako je to u ovom predmetu odlučio drugostupanjski sud kada je preinačio prvostupanjsku presudu i tužbeni zahtjev odbio.

Čl. 115. i čl. 149.a Saveznog zakona o utjerivanju potraživanja i stečaju

PRIGOVOR ZASTARE – MJERODAVNO PRAVO

1.35. Revd 2186/2021

Treba li u rješenju spora između tužitelja banke u Švicarskoj i tuženika državljanina Republike Hrvatske radi isplate tražbine iz ugovora sklopljenog 24. rujna 1998. u Švicarskoj uz primjenu švicarskog prava, koji spor se vodi po prigovoru ovršenika protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave – izvotka iz ovjerovljenih poslovnih knjiga tužitelja, potraživanje pravno kvalificirati kao povremeno potraživanje anuiteta i u tom slučaju glede zastare primijeniti opći zastarni rok od pet godina po odredbi čl. 127-128 Švicarskog obligacijskog zakonika? odnosno

Od kakvog je značenja na izbor mjerodavnog švicarskog propisa za zastaru tražbine okolnost što je tužitelj tek tijekom parnice predočio sudu Pljenidbenu ispravu donesenu po Uredu za provođenje ovrhe na kojoj nije temeljio prijedlog za ovrhu, kad se ima na umu odredba čl. 149.a Saveznog zakona o utjerivanju potraživanja i stečaju prema kojoj tražbine utvrđene u potvrdi o nepodmirenoj tražbini zastarijevaju za 20 godina nakon izdavanja potvrde?

Rev 467/2022

Obzirom je predmetni postupak pokrenut prijedlogom za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave, a ne na temelju ovršne odluke, pitanje je li predmetna Pljenidbena isprava ovršna isprava ili ne, nije odlučna za odluku u ovom predmetu. Slijedom navedenog pravilno su nižestupanjski sudovi primijenili materijalno pravo u odnosu na izneseni prigovor zastare, obzirom je prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave (tužba) podnesen 23. ožujka 2009., a predmetna pljenidbena isprava je izdana 12. studenoga 2001., iz čega slijedi da nije nastupila zastara tražbine tužitelja.

Čl. 24. st.1. Zakona o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem u vezi čl. 12. ZPP

DOKAZIVANJE OSNOVANOSTI IMOVINSKOPRAVNOG ZAHTJEVA U PARNICI PROTIV RH

1.36. Revd 306/2023

Ako je Republika Hrvatska počinitelju kaznenog djela oduzela imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom, može li oštećenik osnovanost svog imovinskopravnog zahtjeva dokazivati u parnici protiv Republike Hrvatske, na temelju odredaba Zakona o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem (Narodne novine br. 145/2010, 70/2017)?

Rev 7/2024

Ako je Republika Hrvatska počinitelju kaznenog djela oduzela imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom, oštećenik može, u slučaju da o imovinskopравnom zahtjevu odluku već nije donio sud u kaznenom postupku ili sud u parničnom postupku u kojem se o osnovanosti imovinskopравnog zahtjeva raspravljalo kao o glavnom pitanju, osnovanost svog imovinskopравnog zahtjeva dokazivati i u parnici protiv Republike Hrvatske na temelju odredaba Zakona o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem (Narodne novine br. 145/2010, 70/2017), a u kojoj će sud o osnovanosti istaknutog imovinskopравnog zahtjeva riješiti kao o prethodnom pitanju.

Čl. 19. Zakona o odvjetništvu u vezi Tbr.19. OT

NAGRADA ZA ODVJETNIČKI RAD I NAKNADA ZA IZRŠENE ODVJETNIČKE USLUGE

1.37. Revd 2924/2020

Da li nagrada odvjetnika, ugovorena pisanim ugovorom o zastupanju sukladno odredbi čl. 19. Zakona o odvjetništvu, koja ovisi o uspjehu u postupku isključuje naknadu za izvršene odvjetničke radnje?

Rev 1331/2021

Nagrada odvjetnika koja je ugovorena pisanim ugovorom o zastupanju sukladno odredbi čl. 19. ZO i Tbr. 39. Tarife, koja ovisi o uspjehu u postupku, ne isključuje pravo na naknadu troškova odvjetniku za izvršene odvjetničke radnje zastupanja, koja naknada troškova je dosuđena i dospjela ili je naplaćena.

Čl. 129.st.1., čl. 131. st.1., čl. 132. st.5. Zakona o prostornom uređenju i gradnji

DOSPIJEĆE OBVEZE PLAĆANJA NAKNADE ZA ZEMLJIŠTE PREDANO U VLASNIŠTVO JEDINICI LOKALNE SAMOUPRAVE

1.38. Revd 2666/2021

Kada dospijeva obveza plaćanja naknade za zemljište koje je predano u vlasništvo jedinice lokalne samouprave temeljem odredbe čl. 129. st. 1. Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07,152/08, 38/09, 49/11, 55/11, 90/11 i 50/12 - dalje: ZPUG) u slučaju kada nije postignut sporazum glede naknade već je naknadu odredio sud u izvanparničnom postupku?

Rev 1345/2021

Obveza plaćanja naknade za zemljište koje je predano u vlasništvo jedinice lokalne samouprave temeljem čl. 129. st. 1. ZPUG u slučaju kada nije postignut sporazum glede naknade dopijeva donošenjem rješenja izvanparničnog suda kojim je određena visina te naknade jer tek tada obveznik plaćanja ima saznanje o opsegu i visini svoje obveze.

Čl. 58. st. 5. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu

***PRIMJENA ODREDBI (UKINUTE) ODLUKE O ORGANIZACIJI I NAČINU
NAPLATE PARKIRANJA U GRADU ZADRU***

1.39. Revd 1594/2020

Je li zakonito primijeniti odredbe odluke o organizaciji i načinu naplate parkiranja u gradu Zadru (Glasnik Grada Zadra broj 4/11) koja u vrijeme donošenja predmetne prvostupanjske i drugostupanjske presude nije bila na snazi jer je ukinuta odlukom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Us Oz 103/14 od 27. veljače 2015.?

Rev 171/2021

S obzirom da ukinuti zakon ili drugi propis, odnosno opći akt prestaje važiti danom objave odluke u „Narodnim novinama“, to nije moguće primijeniti odredbe Odluke o organizaciji i načinu naplate parkiranja u Gradu Zadru („Glasnik Grada Zadra“, broj 4/11) koja u vrijeme donošenja sudskih odluka više nije bila na snazi jer je ukinuta odlukom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Usov 103/14 od 27. veljače 2015., koja je objavljena u „Narodnim novinama“, broj 38/15 3. travnja 2015., s obzirom da sve sudske odluke donesene na temelju takvog (ukinutog) propisa, nakon objave odluke kojom se ukida osporeni opći akt nisu valjane (u tom smislu i revizijski sud u odlukama broj Rev 2486/2017-2 od 13. travnja 2021., Rev 230/17-2 od 28. lipnja 2017., kao i Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci broj U-III-1673/2015 od 25. svibnja 2017.).

Čl. 535. st.1. i čl. 537.st.1. ZTD. čl. 115., čl. 118. i čl. 119. st.1. SZ

***UPIS PRIPAJANJA DRUŠTVA U STEČAJU – SUGLASNOST STEČAJNOG
UPRAVITELJA***

1.40. Revd 4449/2022

1. Je li statusna promjena pripajanja, kojom pripojeno društvo dužnik prenosi svu svoju imovinu na društvo preuzimatelja, raspolaganje imovinom za koje je potrebno ishoditi prethodnu suglasnost privremenog stečajnog upravitelja, ako je u

prethodnom stečajnom postupku stečajni sud odredio takvu mjeru osiguranja nad pripojenim društvom dužnikom i ako je takva mjera osiguranja zabilježena u sudskom registru u ulošku pripojenog društva dužnika?

2. Je li registarski sud dužan odbiti provesti upis pripajanja ako u situaciji opisanoj u pitanju pod rednim brojem 1 suglasnost prethodnog stečajnog upravitelja na pripajanje kao oblik raspolaganja imovinom pripojenog društva dužnika nije dana, niti je dostavljena uz prijavu za upis pripajanja?

Rev 683/2023

U smislu citiranih zakonskih odredbi pripajanje je statusna promjena kod koje dolazi do raspolaganja imovinom društva koje se pripaja (čl. 535. st. 1. ZTD-a). Nadalje, odredbama SZ-a propisano je da ovlaštenje za raspolaganje imovinom dužnika prelazi na privremenog stečajnog upravitelja ako je sud imenovao privremenoga stečajnog upravitelja i odredio zabranu raspolaganja u smislu čl. 118. st. 2. toga Zakona (čl. 119. st. 1. SZ-a). Prema tome, u situaciji kada je društvu koje se pripaja imenovan privremeni stečajni upravitelj i određena zabrana raspolaganja imovinom, upis pripajanja se ne može provesti ako ugovor o pripajanju nije sklopio privremeni stečajni upravitelj na kojega je prema izričitoj zakonskoj odredbi prešlo ovlaštenje za raspolaganje imovinom dužnika, odnosno ako privremeni stečajni upravitelj nije dao suglasnost za sklapanje ugovora o pripajanju kojim se cjelokupna imovina društva koje se pripaja prenosi na društvo preuzimatelja.

Čl.33. st. 7. ZTTE, čl. 11. Pravilnika o načinu raspodjele i obračunu troškova za isporučenu toplinsku energiju

NAKNADA ZA ISPORUČENU TOPLINSKU ENERGIJU

1.41. Revd 3094/2021

Da li je sud pozivanjem na odredbu čl. 11. Pravilnika o načinu raspodjele i obračunu troškova za isporučenu toplinsku energiju („Narodne novine“ broj 99/2014, 27/2015 i 124/2015, dalje: Pravilnik), kojom je uveden korektivni faktor kod obračuna potrošnje toplinske energije, donio odluku suprotnu odredbi čl. 33. st. 7. Zakona o tržištu toplinske energije („Narodne novine“ broj 80/13, 14/14, 95/15) te na taj način dao prednost Pravilniku kao podzakonskom aktu u odnosu na spomenuti Zakon?

Rev 1438/2021

Nadalje, a u svezi primjene odredbe čl. 33. st. 7. ZTTE-a valja ukazati da je na temelju Zakona o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj 115/14) Vlada Republike Hrvatske 3. rujna 2015. donijela Uredbu o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu toplinske energije („Narodne novine“, broj 95/15) te su u čl. 33. iza st. 5. dodani st. 6. do 12., a st. 7. glasi „Za sve samostalne uporabne cjeline koje imaju ugrađene uređaje za lokalnu razdiobu isporučene toplinske energije sukladno stavku 1. ovoga članka,

raspodjela i obračun troškova za isporučenu toplinsku energiju temelji se na očitanjima uređaja za lokalnu razdiobu isporučene toplinske energije.“.

Navedena Uredba je stupila na snagu 12. rujna 2015. i bila je na snazi do 30. lipnja 2016. sukladno čl. 4. Zakona o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj 102/15).

Kako drugostupanjski sud o osnovanosti tužbenog zahtjeva nije odlučivao pozivanjem na odredbu čl. 11. Pravilnika to nije donesena odluka suprotna čl. 37. st. 7. ZTTE-a, niti je sud na taj način dao prednost Pravilniku kao podzakonskom aktu u odnosu na ZTTE-a, što je ujedno i odgovor na postavljeno pitanje.

Čl. 243. st.2. Zakona o socijalnoj skrbi, čl. 49. st.1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi

POVRAT ISPLAĆENIH SOCIJALNIH DAVANJA – MJERODAVNO PRAVO

1.42. Revd 2127/2022

Jesu li za povrat sredstava isplaćenih korisniku pomoći za uzdržavanje i stalne pomoći na teret državnog proračuna mjerodavne odredbe zakona koji je bio na snazi u trenutku smrti korisnika pomoći, odnosno u vrijeme pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju iza pokojnog korisnika pomoći (konkretno odredba članka 243. stavka 2. Zakona o socijalnoj skrbi/Narodne novine broj 33/12, 46/13, 49/13) ili su mjerodavne odredbe zakona koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja tužbe odnosno zahtjeva za mirno rješenje spora (konkretno odredba članka 250. stavka 7. Zakona o socijalnoj skrbi/Narodne novine broj 157/13, 152/14 i 99/15)?

Rev 690/2023

za povrat sredstava isplaćenih korisniku pomoći za uzdržavanje i stalne pomoći na teret državnog proračuna mjerodavne su odredbe Zakona o socijalnoj skrbi koji je bio na snazi u vrijeme pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju iza pokojnog korisnika socijalnih davanja.

Čl. 32. st. 3. t. 5., čl. 31.st.1., čl. 23. st.3. i 4. ZKG

POVRAT PLAĆENOG KOMUNALNOG DOPRINOSA

1.43. Revd 2703/2022

Da li su obveznici plaćanja komunalnog doprinosa (ovdje tužitelji) ovlašteni tužbom pred sudom redovne vrste tražiti od jedinice lokalne samouprave (ovdje tuženika) povrat ukupnog ili razmjerno plaćenog iznosa komunalnog doprinosa prema pravomoćnom i izvršnom upravnom aktu, na činjeničnom supstratu da ta jedinica u određenom roku prema upravnom aktu te Programu gradnje objekata i uređaja

komunalne infrastrukture, nije baš u neposrednoj blizini njihove građevine utrošila sredstva uplaćena od strane njih na ime komunalnog doprinosa?

Rev 1287/2022

Obveznici plaćanja komunalnog doprinosa ovlašteni su tužbom pred sudom redovne vrste tražiti od jedinice lokalne samouprave razmjerni povrat sredstava u odnosu na izgrađenost objekata i uređaja komunalne infrastrukture koji su određeni rješenjem da će se izgraditi i ostvareni priliv sredstava. Plaćanjem komunalnog doprinosa tužitelji su sudjelovali u podmirivanju troškova izgradnje objekata i uređaja nerazvrstanih cesta, javnih površina te javne rasvjete utvrđenih Programom gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture.

Stoga tužitelji ne mogu osnovano potraživati od tuženika povrat ukupnog iznosa koji su uplatili na ime komunalnog doprinosa već samo dio koji se odnosi na objekte koji su predviđeni programom mjera, a nisu realizirani u predviđenom roku do 15. prosinca 2006.

Čl. 44. st. 1. i 2., čl. 19. ZPS

ZAHTJEV ZA ISPLATU UMJESTO ZA IZDAVANJE VRIJEDNOSNOG PAPIRA

1.44. Revd 914/2023

Kada postoji obveza dužnika na izdavanje vrijednosnog papira – obveznice, može li vjerovnik umjesto izdavanja tj. predaje vrijednosnog papira tražiti ispunjenje obveze na način da traži isplatu sukladno sadržaju vrijednosnog papira i to u situaciji kada je realno moguće tražiti izdavanje obveznice?

Rev 130/2024

Dakle, prema općem pravilu o obvezi dužnika o ispunjenju obveze dužnik koji ne ispunji svoju obvezu u cijelosti ili djelomice ili zakasni s njezinim ispunjenjem, dužan je vjerovniku na njegov zahtjev ispuniti obvezu i ujedno naknaditi štetu koju je pretrpio. Iz navedenog se može zaključiti da zbog neispunjenja ili zakašnjenja s ispunjenjem obveze dužnik se ne oslobađa ispunjenja obveze i ona i dalje ostaje kao primarna obveza.

Međutim, u ovoj pravnoj stvari činjenično stanje ne opravdava primjenu navedenih općih načela iz ZOO/91 iz razloga jer je Ustavni sud Republike Hrvatske svojom odlukom broj U-I-697/95 od 29. siječnja 1997. između ostalog, ukinuo odredbu čl. 19. ZID Zakona o prodaji stanova jer je zaključio da bi odredba čl. 19. ZID Zakona o prodaji stanova predstavljala povredu ustavnih jamstava prava vlasništva. Stoga nakon donošenja odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske od 29. siječnja 1997. u biti više nije bilo mogućnosti niti obveze da pravnim sljednicima bivših društvenih poduzeća koji su prodali stanove svojim zaposlenicima i koji su dio sredstava uplatili u državni proračun se izdaju obveznice kako je to izvorno bilo predviđeno Zakonom o prodaji stanova. Uzimajući u obzir navedenu odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske,

nespornu činjenicu da tuženica nije svoju obvezu nikada ispunila, a niti pokušala ispuniti, osnovano su nižestupanjski sudovi zaključili da je tužbeni zahtjev tužitelja osnovan i da tužitelju pripada pravo na isplatu novčanog iznosa. U ovom slučaju radi se o iznimci od općeg pravila o ispunjenju obveze i prava na naknadu štete, a koja iznimka proizlazi iz konkretnih okolnosti slučaja, odnosno obzirom da je Ustavni sud Republike Hrvatske ukinuo obvezu izdavanja obveznica prije punih 27 godina.

Čl. 29.st.1. i 5. ZOOP

PRAVO REGRESA OD OSOBE ODGOVORNE ZA ŠTETU – PRAVO NA NAKNADU SAMO ONOGA ŠTO JE ISPLAĆENO OŠTEĆENIKU

1.45. Revd 1752/2023

Je li sukladno čl. 29. st. 5. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu (NN 151/05, 36/09, 75/09, 76/13, 152/14) Hrvatski ured za osiguranje kao tužitelj u regresnim postupcima protiv osobe odgovorne za štetu u okviru troškova postupka ima pravo potraživati i troškove koji su mu nastali vođenjem parnice radi naknade štete sukladno čl. 29. st. 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu?

Rev 393/2024

Kao što je navedeno iz stipulacije odredbe čl. 29. st. 5. ZOOP proizlazi da Hrvatski ured za osiguranje ima pravo na naknadu od osobe koja je odgovorna za štetu i to isplaćenog iznosa štete, kamate i troškova, ali samo onoga što je isplatio oštećenoj osobi.

Čl. 41. i 49. ZTD

ZAKONSKI ZASTUPNIK TRGOVAČKOG DRUŠTVA - OGRANIČENJE U ZASTUPANJU

1.46. Revd 1653/2023

Je li zaključenje pravnih poslova u pisanom obliku između trgovačkih društava u kojima je ista fizička osoba jedini član i osnivač u svim društvima (koji drži poslovne udjele u trgovačkim društvima kao ugovornim stranama i time predstavlja skupštinu društva) i ujedno ta ista fizička osoba jedini zakonski zastupnik svih društava (kao direktor jedini ovlašten na zastupanje tih trgovačkih društava kao ugovornih strana u pravnom prometu) potrebno ili ne posebno pisano ili kakvo drugo ovlaštenje ili suglasnost tih trgovačkih društava za zaključenje takvih međusobnih pravnih poslova ili poslova s tom fizičkom osobom, čak i ako su ti pravni poslovi zaključeni u pisanom obliku, odnosno da li se s obzirom na navedeno u takvoj situaciji primjenjuje ograničenje iz članka 41. st. 3. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, broj 111/93, 34/99, 121/99 i 52/00)?

Rev 575/2024

„I prema ocjeni revizijskog suda u situaciji kada je drugotuženik bio jedini direktor i član trgovačkog društva, ustupitelja, dakle kada je jedna te ista osoba u trenutku sklapanja ugovora bila jedina osoba ovlaštena za zastupanje i ujedno i jedini član društva, ustupitelja, to bi značilo da ta osoba mora sama sebi dati takvo ovlaštenje, a budući da se radi o istoj osobi sigurno je da ta osoba ne bi sama sebi odbila dati ovlaštenje, slijedom čega u konkretnom slučaju, kako su to pravilno zaključili nižestupanjski sudovi nije bilo potrebno da takva osoba za sklapanje ugovora ima posebno ovlaštenje društva (tako i ovaj sud u odluci Rev-3115/16-2 od 8. srpnja 2020.).“.

Dakle, reafirmirajući navedeno pravno shvaćanje ovog suda, odgovora se i na pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena.

Čl. 6.st.1., čl. 30. st. 1. i 5., čl. 30. st.6.toč. 3., čl. 33. ZOGO,

Čl. 20. st. 2. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom

NAČELO „ONEČIŠĆIVAČ PLAĆA“

1.47. Revd 955/2021

Je li zakonito naplatiti uslugu odvoza komunalnog otpada od vlasnika nekretnine kojem usluga nije pružena za razdoblje kada vlasnik nekretnine ne stvara otpad i stoga ne koristi uslugu odvoza otpada za predmetnu nekretninu, a sve u skladu s načelom „onečišćivač plaća“?

Rev 186/2022

Vlasnik nekretnine, koji nekretninu ne koristi cijelu godinu nego samo povremeno, dakle kojem usluga nije pružena za razdoblje kada vlasnik nekretnine ne stvara otpad i ne koristi uslugu odvoza otpada za predmetnu nekretninu, dužan je i kroz to vrijeme platiti fiksnu cijenu odvoza komunalnog otpada, a glede varijabilnog dijela treba provesti odgovarajući test proporcionalnosti jer se tek nakon provođenja takve analize, može izvesti pouzdani zaključak o tome kakav učinak na načelo „onečišćivač plaća“ ima zaduživanje vlasnika kuće za odmor obvezom plaćanja tzv. varijabilnog dijela cijene u preostalom, znatnom dužem razdoblju godine kada ne boravi u toj kući i ne proizvodi otpad.

Čl.38.st.10., čl. 99.st.2., čl. 105.st.1. i 2., čl. 147. Zakona o javnoj nabavi

OKVIRNI SPORAZUM O JAVNOJ NABAVI I UGOVOR O JAVNOJ NABAVI

1.48. Revd 3176/2021

Da li se razdoblje važenja okvirnog sporazuma iz postupka javne nabave, koje razdoblje važenja je određeno u dokumentaciji za nadmetanje, počinje računati od trenutka nastanka okvirnog sporazuma sukladno čl. 99. st. 2. Zakona o javnoj nabavi (N.N. br. 90/11, 83/11,143/13 i 13/14) ili od trenutka obostranog potpisa pisanog oblika okvirnog sporazuma koje slijedi nakon nastanka okvirnog sporazuma?

Da li je razdoblje za koje je sklopljen okvirni sporazum iz postupka javne nabave bitan sastojak okvirnog sporazuma?

Da li u primjeni čl. 38. st. 10. i čl. 39. st. 1. Zakona o javnoj nabavi (N.N. br. 90/11, 83/11, 143/13 i 13/14) pojedini ugovor o javnoj nabavi sklopljen na temelju okvirnog sporazuma i za vrijeme važenja istog može obvezivati ugovorne strane i za vrijeme nakon prestanka važenja okvirnog sporazuma, odnosno da li se izvršenje ugovora o javnoj nabavi može produljiti i za vrijeme nakon prestanka okvirnog sporazuma?

Rev 904/2022

U slučaju u kojemu se ponuditelj obvezao započeti s izvršavanjem usluge odmah nakon nastanka Okvirnog sporazuma (sukladno odredbi čl. 99. st. 2. mjerodavnog ZJN) prema potrebama Naručitelja, razdoblje važenja okvirnog sporazuma iz postupka javne nabave, koje razdoblje važenja je određeno u dokumentaciji za nadmetanje, počinje se računati od trenutka kada je nastao okvirni sporazum sukladno odredbi čl. 99. st. 2. mjerodavnog ZJN.

(...)

Stoga je i razdoblje za koje je sklopljen okvirni sporazum iz postupka javne nabave, kao jedan od uvjeta sadržanih u dokumentaciji za nadmetanje i okvirnom sporazumu, a na što se odnose odredbe čl. 105. ZJN, bitan sastojak okvirnog sporazuma.

(...)

No, s obzirom na to da je u predmetnom Ugovoru o javnoj nabavi navedeno da se "na izvršavanje te narudžbenice u cijelosti primjenjuju sve odredbe ugovorene u okvirnom sporazuma 92/15-PP", to ovdje nije slučaj, već je predmetni ugovor o javnoj nabavi prestao važiti kada i predmetni okvirni sporazum, odnosno 1. rujna 2017.

Čl. 550.a.st.3. ZTD u vezi

PRAVNE POSLJEDICE STATUSNE PROMJENE PODJELE DRUŠTVA ODVAJANJEM

1.49. Revd 5129/2021

Dovode li pravne posljedice provedene statute promjene i to podjele društva kapitala odvajanja s osnivanjem (čl. 550.a st. 3. Zakona o trgovačkim društvima "Narodne novine" br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 111/12, 125/11 i 68/13) do univerzalne materijalno pravne sukcesije koja dovodi do *ex lege* procesno pravne sukcesije novog društva?

Rev 747/2022

Pravne posljedice provedene statute promjene i to podjele društva kapitala odvajanja s osnivanjem (čl. 550.a st. 3. Zakona o trgovačkim društvima – "Narodne novine" br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 111/12, 125/11 i 68/13) dovode do univerzalne materijalno pravne sukcesije koja *ex lege* dovodi do procesno pravne sukcesije novog društva.

PRAVNI SLJEDNIK KORISNIKA IZVLAŠTENJA MOŽE BITI PASIVNO LEGITIMIRAN U POSTUPKU RADI ISPLATE NAKNADE

ZASTARNI ROK KOD NAKNADE ZA IZVLAŠTENJE

1.50. Revd 3529/2023

1. Može li biti pasivno legitimiran, u postupku radi naknade za izvlaštenje nekretnine, pravni sljednik korisnika eksproprijacije kojemu je nekretnina dana na upravljanje?
2. Od kojeg trenutka počinje teći zastara za naknadu izvlaštene nekretnine kada postupak izvlaštenja nikada nije dovršen?

Rev 510/2024

Stoga je odgovor na prvo postavljeno pitanje da pravni sljednik korisnika eksproprijacije kojemu je nekretnina dana na upravljanje može biti pasivno legitimiran, u postupku radi određivanja naknade za izvlaštenu nekretninu.

(...)

"Postupak izvlaštenja (eksproprijacije) počinje odgovarajućim radnjama nadležnog tijela radi izvlaštenja, završava stadijem u kojemu se, bilo sporazumom stranaka bilo odlukom suda (sada i odlukom nadležnog upravnog organa) određuje novčana naknada prijašnjem vlasniku nekretnina.

Zastarijevanje ne može početi teći do pravomoćnog završetka postupka za određivanje novčane naknade.

Kako nije sporno da prije pokretanja ovog parničnog postupka nije određena novčana (ranije pravična) naknada, to zastara potraživanja tužiteljice nije nastupila i prigovor revidenta nije osnovan."

POČETAK TIJEKA ZASTARNOG ROKA KOD NAKNADE ZA IZVLAŠTENU NEKRETNINU

1.50.a. Revd 2491/2023

Kada počinje teći zastara potraživanja naknade za izvlaštenu nekretninu, od trenutka faktičnog oduzimanja nekretnine ili nakon upisa korisnika izvlaštenja u zemljišnoj knjizi kao vlasnika nekretnine, odnosno nakon donošenja rješenja o utvrđivanju i isplati naknade za izvlaštenu nekretninu, koja je faktički oduzeta za vrijeme okupacije od strane tzv. SFRJ Republike Srpske, Krajine Srpske, Oblast Slavonija, Baranja i Zapadni Srijem" bez donošenja formalne odluke o naknadi?

Rev 505/2024

Ovosudnom odlukom broj Rev 1014/1995-2 od 17. veljače 1998. obrazlaže se: "Postupak izvlaštenja (eksproprijacije) počinje odgovarajućim radnjama nadležnog tijela radi izvlaštenja, završava stadijem u kojemu se, bilo sporazumom stranaka bilo odlukom suda (sada i odlukom nadležnog upravnog organa) određuje novčana naknada prijašnjem vlasniku nekretnina.

Zastarijevanje ne može početi teći do pravomoćnog završetka postupka za određivanje novčane naknade.

Kako nije sporno da prije pokretanja ovog parničnog postupka nije određena novčana (ranije pravična) naknada, to zastara potraživanja tužiteljice nije nastupila i prigovor revidenta nije osnovan."

12. Reafirmirajući navedeno pravno shvaćanje (isto i Rev 510/2024-2 od 30. travnja 2024.), vijeće ovog suda smatra da u okolnostima konkretnog slučaja, kada postupak izvlaštenja nikada nije dovršen, odnosno nikada nije doneseno rješenje o naknadi za izvlaštenu nekretninu, to rok zastare za isplatu naknade za izvlaštenu nekretninu nije ni počeo teći.

Čl. 3. st. 1. toč. 6., 42.st..1., čl. 39., čl. 103.Zakona o vodnim uslugama ZA ZASNIVANJE OBVEZNOPRAVNOG ODNOSA IZMEĐU PRUŽATELJA VODNE USLUGE I KORISNIKA NIJE POTREBNO POSTOJANJE PISANOG UGOVORA

1.51.Revd 3721/2023

Je li nužno postojanje pisanog ugovora o priključku za zasnivanje obveznopravnog odnosa između pružatelja vodne usluge i korisnika, u situaciji kada je nedvojbeno da tužena koristi vodnu uslugu?

Rev 681/2024

Budući je iz utvrđenja nižestupanjskih sudova očito da su po zahtjevu tuženice 2016. godine izdani Tehničko-tehnološki uvjeti, da prema odredbi čl. 103. st. 1. ZVU korisnik vodnih usluga ima pravo o svom trošku ugraditi pojedinačni vodomjer, da je tuženica propustila izvesti pripremne radove sukladno uvjetima, te budući je nedvojbeno da je koristila vodne usluge tužitelja za potrebe svoje poslovne djelatnosti, to ona zajedno s vlasnikom mjernog mjesta (prethodnim korisnikom) solidarno odgovara za plaćanje vodnih usluga u utuženom razdoblju (čl. 39. st. 2. ZVU), pa je odgovor na postavljeno pitanje da nije nužno postojanje pisanog ugovora o priključku za zasnivanje obveznopravnog odnosa između pružatelja vodne usluge i korisnika, u situaciji kada je nedvojbeno da tuženica koristi vodnu uslugu.

Čl. 129. Zakona o hrvatskim braniteljima, 48. Ustava RH i čl. 1. Protokola 1. uz EKLJP

DOSPIJEĆE MIROVINE – OSIGURANJE SREDSTAVA U DRŽAVNOM PRORAČUNU (HVO)

1.52. Revd 5427/2021

Predstavlja li nemogućnost tužitelja (pojedince) da dobije izvršenje rješenja kojim mu je određeno pravo na mirovinu zadiranje u mirno uživanje imovine u smislu čl. 48. st. 1. Ustava RH, odnosno čl. 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju?

Rev 829/2023

Zato ovaj sud smatra, u duhu prakse ESLJP, te Ustavnog suda Republike Hrvatske, da nedostatak sredstava za izvršenje premetne obveze, pa i u situaciji da ta sredstava nisu osigurana u Državnom proračunu, ne može biti izgovor za nepoštivanje pravomoćne odluke, slijedom čega postavljeni uvjet, osiguranje sredstava u državnom proračunu, za ispunjenje obveze koji je rezultirao nemogućnošću tužitelja da ishodi izvršenje rješenja kojim mu je priznato pravo na isplatu mirovine, predstavlja prekomjeran teret za tužitelja i neopravdano zadiranje u njegovo pravo na mirno uživanje vlasništva.

Čl. 9. ZOO/05

OBVEZA PLAĆANJA NAKNADE ZA ISPORUKU VODE I U SLUČAJU KADA JE ISPORUČENA VODA S NEDOSTATKOM

1.53. Revd 1610/2023

1.1. Postoji li obveza korisnika na plaćanje vode za ljudsku potrošnju po cjeniku zdravstveno ispravne vode (Odluka o cijeni vodnih usluga broj 511/2014, javnog

isporučitelja vodnih usluga javne vodoopskrbe), ukoliko je korisniku isporučivana zdravstveno neispravna voda (tehnološka voda)?

1.2. Ukoliko javni isporučitelj vodnih usluga javne vodoopskrbe ne isporučuje zdravstveno ispravnu vodu za ljudsku potrošnju koju se ugovorom obvezao, može li korisnik zahtijevati vraćanje po osnovi stjecanja bez osnove pod uvjetom da je istu vodu platio (predmet ugovora o isporuci vodnih usluga nije isporuka tehnološke vode – zdravstveno neispravne vode), a korisnik je platio isključivo kako izbjegao prisilnu naplatu potraživanja?

Rev 890/2023

Prema tome, odgovor na pitanje postoji li obveza plaćanja vode po cjeniku zdravstveno ispravne vode, ako je korisniku isporučivana zdravstveno neispravna voda, u okolnostima konkretnog slučaja jest potvrđan, jer je tijekom postupka utvrđeno da je tužitelj za sporno razdoblje (od siječnja do rujna 2017.) upravo zbog nedostataka isporučene vode ponudio nižu cijenu i tuženik je to prihvatio, pri čemu treba reći da se voda koja nije za piće može koristiti u razne druge svrhe pa ima određenu vrijednost.

Čl. 42.st.1. i 4., čl. 49. ZTD, čl. 315. ZOO/05

ZAKONSKI ZASTUPNIK TRGOVAČKOG DRUŠTVA - OGRANIČENJE U ZASTUPANJU

1.54. Revd 4143/2023

Je li sud postupio suprotno odredbama čl. 42. st. 1. i st. 4. ZTD u vezi s čl. 49. ZTD, kada je pravno valjanom utvrdio ispravu kojom je punomoćnik trgovačkog društva nastupio kao obje strane odnosno kada je ugovor sklopio u svoje ime i u svoj račun?

Rev 964/2024

Budući S. S. nije imao posebnu (specijalnu) punomoć za sklapanje Ugovora o preuzimanju duga, to se radi o nevaljanom pravnom poslu, potpisanom u ime tužitelja od strane neovlaštene osobe.

Čl. 6. st. 1. toč. 1., čl. 30. st.1., čl. 33. ZOGO

OBVEZA VLASNIKA PLAĆATI TZV. „FIKSNI DIO CIJENE“

1.55. Revd 2903/2020

Je li zakonito naplaćivati uslugu skupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada od vlasnika nekretnina kojima usluga nije pružena, odnosno uslugu naplatiti od osoba koje nisu onešćivači?

Primjenjuje li se na usluge skupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada odredba čl.20.st.2. Zakona o komunalnom gospodarstvu (NN., broj 36/95, 70/97, 128/99,

57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 28/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, dalje ZKG) za razdoblje nakon stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, dalje ZOGO)?

Rev 1189/2021

Vlasnici kuća za odmor dužni su plaćati cijenu obvezne minimalne javne usluge (tzv. fiksni dio cijene) i za onaj period u kojem nisu boravili u kući za odmor."

Ovakvo shvaćanje, ovaj revizijski sud već je izrazio u svojim odlukama (primjerice Rev 679/2022 od 28. ožujka 2023., Rev 101/2023).

Budući da tuženik odgovara, kako je naprijed izloženo i po odredbama ZOGO-a, odgovor na drugo pitanje nije ni važno za razrješenje ovog spora.

Čl. 63., čl. 71., čl. 72.st.1.i 3. ZSR

BRISANJE PODATAKA U SUDSKOM REGISTRU

1.56. Revd 2726/2021

1. Može li se primjenom odredbe čl. 63. Zakona o sudskom registru brisati podatak o članu društva upisanom u sudskom registru pozivom na činjenice i dokaze koji su već ranije bili neuspješno izneseni u žalbi protiv rješenja o upisu tog člana društva u sudski registar kao podatka čije se brisanje traži?

2. Može li se institut brisanja i promjene podataka u sudskom registru iz čl. 63. Zakona o sudskom registru primjenjivati retroaktivno na način da se temelji na činjenicama i dokazima koji su nastali prije nego li je sam taj podatak upisan u sudski registar?

3. Može li se institut brisanja i promjene podatka u sudskom registru iz čl. 63. Zakona o sudskom registru primjenjivati ponovno nakon što je prvi put pravomoćno odbijen zahtjev, a u pogledu istog podatka na način da se temelji na istim činjenicama i dokazima?

Rev 819/2023

Dakle, primjenom odredbe čl. 63. ZSR-u može se brisati podatak o članu društva upisanom u sudskom registru pozivom na činjenice i dokaze koji su već ranije bili neuspješno izneseni u žalbi protiv rješenja o upisu tog člana društva u sudski registar kao podatka čije se brisanje traži. Institut brisanja i promjene podataka u sudskom registru iz čl. 63. ZSR-u se time ne primjenjuje retroaktivno na način da se temelji na činjenicama i dokazima koji su nastali prije nego li je sam taj podatak upisan u sudski registar, jer je činjenica ništetnosti nastupila nakon upisa, pri čemu se institut brisanja i promjene podatka u sudskom registru iz čl. 63. ZSR-u može, u ovakvim okolnostima primjenjivati ponovno nakon što je prvi put pravomoćno odbijen zahtjev.

Čl. 63., čl. 71., čl. 72. st. 1. i 3. ZSR

BRISANJE PODATAKA U SUDSKOM REGISTRU

1.57. Revd 3905/2021

1. Može li registarski sud, a primjenom čl. 63. ZSR, kojim je propisana mogućnost brisanja ili promjene podataka uslijed izmjene zakona ili uslijed promjene odlučnih činjenica, odlučivati o prijedlogu /zahtjevu kojim se traži brisanje upisa; za koje brisanje upisa je propisan režim iz čl. 71. i 72. ZSR (brisanje upisa) odn. režim iz čl. 72. c ZSR (tužba za utvrđenje ništetnosti upisa), koji su režimi i leksički i nomotehnički različiti od onog propisanog u čl. 63. ZSR za brisanje/promjenu podataka)?

2. Može li se pod (cit.) „brisanjem ili promjenom podataka u registru“ iz čl. 63. ZSR, smatrati i brisanje upisa člana društva (koji je tako brisani upis bio izvršen temeljem pravomoćne sudske odluke!), a to uz istovremeni upis drugog, novog člana društva (za koje brisanje odn. upise Zakon propisuje režime iz čl. 71. i 72. ZSR odn. čl. 72. c ZSR, koji Zakon drastično različito tretira korekciju podataka od brisanja upisa)?

3. Može li se smatrati pravilnim i zakonitim postupanje suda kada postupa kao da se radi o odlučivanju po prijedlogu iz čl. 63. ZSR, iako po svom pravnom, ali i činjeničnom sadržaju, taj prijedlog u naravi predstavlja Zahtjev iz čl. 71. ZSR, koji je sudu podnijet nakon proteka prekluzivnog roka (koje i kakve prekluzije u čl. 63. ZSR-nema)?

4. Može li registarski sud, kao izvanparnični, po čl. 63. ZSR stavljati „van snage“ pravomoćno rješenje odn. smije li sud u registarskom izvanparničnom postupku o čl. 63. ZSR brisati upisa izvršene po pravomoćnom rješenju, kao i ignorirati pravna i činjenična utvrđenja i shvaćanja iz tako donesenog pravomoćnog rješenja, sve kao da ga nema pa donijeti njemu sadržajno protivnu odluku?

5. Može li registarski sud vršiti brisanje upisa i novi upis temeljem čl. 63. ZSR, sve pozivom na činjenice koje, a kao nove odlučne činjenice, nisu nastale naknadno, tj. nakon upisa čije se brisanje traži, nego su već postojale u trenutku upisa čije se brisanje traži po čl. 63. ZSR; te su tada svima bile poznate?

6. Može li se smatrati pravilnim i zakonitim brisanje člana društva temeljem čl. 63., usprkos činjenici da je podnositelj prijedloga po čl. 63. s istim činjeničnim osnovom već ranije pravomoćno odbijen?

7. Je li registarski sud, ako primjenjuje čl. 63. ZSR, dužan provesti i postupak iz čl. 64. i 65. Pravilnika o načinu upisa u sudski registar ili je ovlašten samo provesti predloženi upis po samoj prijavi podnositelja, s obrazloženjem da je isti taj upis već trebao biti proveden ranije?

[Rev 821/2023](#)

vidi [Rev 819/2023](#), [Rev 398/2024](#)

Čl. 19.a do čl. 19.e Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju

KONVERTIRANI KREDITI VEZANI UZ CHF – PRAVO NA POTPUNO OBEŠTEĆENJE

1.58. Revd 107/2021

Da li se sklapanjem dodatka ugovoru kojim je izvršena konverzija kredita sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", broj 102/15 – dalje: ZID ZPK/15) gubi pravo na potraživanja preplaćenih iznosa temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Osnovnog ugovora o kreditu ili korisnik kredita i dalje zadržava pravo potraživati eventualnu razliku preplaćenih iznosa temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Osnovnog ugovora o kreditu?

[Rev 1096/2022](#)

Sklapanjem dodatka ugovoru kojim je izvršena konverzija kredita sukladno ZID ZPK/15 ne gubi se pravo na potraživanja preplaćenih iznosa temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi osnovnog ugovora o kreditu te korisnik kredita zadržava pravo potraživati eventualnu razliku preplaćenih iznosa temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Osnovnog ugovora o kreditu, ako takva razlika postoji.

Čl. 423. st. 6., čl. 426. st. 6. i 7. ZTD

ZASTUPANJE DRUŠTVA

1.59. Revd 3485/2021

Može li registarski sud brisati iz sudskog registra jedinog člana uprave društva s ograničenom odgovornošću bez istovremenog upisa privremenog upravitelja društva te na taj način ostaviti društvo bez zakonskog zastupnika?

[Rev 594/2022](#)

Međutim, odgovor na postavljeno pitanje sadržan je u odredbama čl. 423. st. 6. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj: 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 111/12, 125/11, 68/13, 110/15 i 40/19, dalje: ZTD) i čl. 426. st. 6. i 7. ZTD koje uređuju određivanje osobe ovlaštene za zastupanje društva kada društvo nema članove uprave koji su potrebni za to da bi ga zastupalo kao i tko je ovlašten primati očitovanja volje i pismena kada društvo nema nijednog člana uprave niti privremenog upravitelja.

Čl. 84., 85. i 86. st.1. ZOSPC

TROŠKOVI PREMJEŠTANJA VOZILA

1.61. Revd 4372/2023

Moraju li biti ispunjeni zakonom kumulativno propisani uvjeti za naredbu ovlaštene osobe da se vozilo tuženika premjesti i to uvjet da je vozilo parkirano na cesti na kojoj ugrožava sigurnost prometa ili ometa normalan tijek prometa, kao i uvjet da je vozilo parkirano na nekom od mjesta taksativno nabrojanih odredbom čl. 84. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, a kako bi se utvrdilo da je vozilo nepropisno zaustavljeno?

Rev 1344/2024

Imajući u vidu da iz utvrđenja suda proizlazi da je vozilo tuženice kritične prigode bilo zaustavljeno na dijelu koji se ne može podvesti pod neko od mjesta taksativno nabrojanih odredbom čl. 84. ZSPC (vježbalište za obuku vozača), to proizlazi, kako to pravilno zaključuje prvostupanjski sud, da nisu bili ispunjeni uvjeti iz čl. 86. u vezi čl. 84. ZSPC za premještanje vozila a time, nema ni osnove za nalažanje tuženici snaranja troškova premještanja njenog vozila.

Čl. 34.st.2. i 6. ZHRT

RTV PRISTOJBA – DODATNI PRIJAMNIK (LAPTOP)

1.62. Revd 1628/2023

1. Je li je član domaćinstva u kojem se već plaća Rtv pristojba, kao vlasnik laptopa, u obvezi plaćati dodatnu pristojbu na laptop sukladno čl. 34. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji, zbog činjenice da povremeno zbog studentskih obveza boravi u stanu na drugoj adresi u kojem koristi taj isti laptop?
2. Znači li prijava dodatnog prijamnika (laptopa) od strane člana kućanstva, u kojem se već plaća Rtv pristojba, učinjena iz neznanja i njegova naknadna odjava, i gubitak prava na pozivanje na odredbu čl. 34. st. 2. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji?

Rev 914/2024

Prema, tome makar su sredstva pristojbe sredstva kojima se financira javni servis Hrvatske radiotelevizije, vodeći računa o sadržaju odredbe čl. 34. st. 2. prema kojoj kućanstva koja u vlasništvu ili posjedu imaju dva ili više prijamnika plaćaju mjesečnu pristojbu utvrđenu kao da imaju jedan prijamnik, a sukladno st. 6. istog Zakona kućanstvom se smatra svaka obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno stanuju i zajednički troše svoje prihode za podmirenje osnovnih životnih potreba, prema ocjeni ovog suda činjenica što jedan od članova kućanstva koji povremeno boravi na drugom mjestu izvan mjesta kućanstva ne može stvarati obvezu tom članu kućanstva da plaća pristojbu u smislu odredbe čl. 35. st. 2. istog Zakona samo zato što se privremeno nalazi na drugom mjestu. To i stoga što zakon ne personalizira obvezu

plaćanja pristojbe za prijemnik (prijemnike) koji se nalaze u jednom kućanstvu, već obvezu plaćanja vezuje uz kućanstvo što znači da obveznim može biti bilo koji član kućanstva.

S tim u svezi sama prijava drugog prijemnika, koju je prijavio član kućanstva, sama po sebi ne stvara obvezu plaćanja pristojbe, ako su ispunjeni uvjeti iz čl. 34. st. 2. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji. Kada bi bilo suprotno to bi značilo da posjednik prijemnika i ujedno član domaćinstva ako bi prijavio prijemnik makar za to ne bi imao obvezu, jer ona ne slijedi iz Zakona (čl. 34. st. 2.) bi bio u obvezi plaćati pristojbu makar za to ne postoji zakonski temelj. temeljem same činjenice da je izvršio prijavu.

PRIMJENA MJERODAVNIH OPĆIH AKATA JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE SAMOUPRAVE

1.63. Revd 5190/2021

Je li sud pri rješavanju o tužbenom zahtjevu s područja reguliranog općim aktima jedinice lokalne i područne samouprave dužan uzeti u obzir pri odluci o osnovanosti tužbenog zahtjeva i sve odredbe općeg akta jedinice lokalne i područne samouprave koje reguliraju predmet tužbenog zahtjeva i ugovorni odnos među parničnim strankama?

Rev 1320/2024

Iz navedenih odredaba Ugovora jasno proizlazi da je sporni odnos stranaka (način i uvjeti za produženje Ugovora) valjalo razmotriti i u svjetlu Odluke tuženika o načinu upravljanja i korištenja sportskih građevina u vlasništvu Grada Zagreba (čl. 10. i čl. 29.) i u svjetlu Odluke tuženika o zakupu i kupoprodaji poslovnih prostora (Službeni glasnik Grada Zagreba broj 10/12) (čl. 3. i čl. 28.), te propisa na koje te Odluke upućuju, a što je drugostupanjski sud propustio učiniti.

Čl. 53. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima

UTVRĐIVANJE VISINE NAKNADE ZA REPRIZNO PRIKAZIVANJE

1.64. Revd 2222/2020

Je li sud počinio povredu materijalnog prava iz čl. 53. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (NN br: 167/03, 79/07, 125/11, 141/13 i 127/14, dalje u tekstu: ZAPSP) kada je naknadu za reprizno prikazivanje odredio prema Cjeniku tuženika, a ne kao odgovarajuću naknadu uzimajući u obzir kriterije za određivanje primjerene naknade iz čl. 53. ZAPSP?

Rev 349/2023

Slijedom navedenog u okolnostima kada nije bio sklopljen ugovor između prikazivača serije i tužiteljice kao autora tužiteljici pripada pravo na primjerenu naknadu a visina te naknade utvrđuje se u okviru činjeničnih okolnosti konkretnog slučaja. Prilikom određivanja naknade ima se u vidu uobičajena naknada koja se inače plaća za takvu vrstu ili opseg korištenja predmeta zaštite autorskog djela.

Stoga u okolnostima kada sud utvrđuje primjerenu naknadu za korištenje autorskog djela i pritom se poziva na Cjenikom određene iznose naknade za reprizno emitiranje sud drugog stupnja nije postupio protivno čl. 53. ZAPSP jer je svoju odluku temeljio na parametrima kojima je raspolagao i koji je ocijenio najprimjerenijim, na koji način je odgovoreno na postavljeno pravno pitanje.

Čl. 11. st. 7. Općih i tehničkih uvjeta isporuke vodnih usluga

CIJENA VODNE USLUGE – NEZAKONITI POSJEDNIK NEKRETNINE

1.65. Revd 475/2021

Primjenjuje li se u obveznopравnim odnosima isporučitelja usluge i vlasnika nekretnine koji nije korisnik usluge članak 205. stavak 2. Zakona o vodama (NN 153/09) ili se na temelju čl. 295. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 78/15) na taj obveznopравni odnos primjenjuju Opći i tehnički uvjeti isporuke vodnih usluga (Službeni glasnik Grada Zagreba broj 17/13) isporučitelja usluge?

Rev 691/2023

Obveza vlasnika na plaćanje cijene vodne usluge na temelju čl. 205. st. 2. ZV-a postoji samo kada vlasnik koristi uslugu za koju mu se naplaćuje cijena. Kada tome nije tako, već uslugu koriste bespravni korisnici nekretnine, tada je isporučitelj vodne usluge dužan povodom obavijesti vlasnika postupiti u smislu odredbe čl. 11. st. 7. Općih i tehničkih uvjeta isporuke vodnih usluga („Službeni glasnik Grada Zagreba br. 17/13) te u slučaju utvrđenja korištenja nekretnine od strane trećih osoba izvršiti promjenu korisnika u svojim evidencijama.

Čl. 1. i 2. Uredbe (EZ) br. 1073/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o zajedničkim pravilima za pristup međunarodnom tržištu usluga prijevoza običnim i turističkim autobusima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 561/2006 (preinaka) (dalje: Uredba)

Članak 4. točka 7., 8., 19. i 20., čl. 29. st.3. Zakona o prijevozu u cestovnom prometu

DOMAĆI PRIJEVOZNIK ZA ZAKONITO OBAVLJANJE MEĐUŽUPANIJSKOG LINIJSKOG PRIJEVOZNIKA PUTNIKA MORA POSJEDOVATI DOZVOLU ZA OBAVLJANJE MEĐUŽUPANIJSKOG LINIJSKOG PRIJEVOZA

1.66. Revd 4262/2021

Da li domaći prijevoznik za zakonito obavljanje međužupanijskog linijskog prijevoznika putnika autobusom na određenoj liniji u Republici Hrvatskoj mora posjedovati dozvolu za obavljanje međužupanijskog linijskog prijevoza ili međužupanijski linijski prijevoz na području Republike Hrvatske na određenoj liniji može zakonito obavljati na temelju dozvole Zajednice za obavljanje međudržavnog linijskog prijevoza putnika ili Licencije Zajednice, a bez posjedovanja dozvole za obavljanje međužupanijskog linijskog prijevoza?

[Rev 139/2022](#)

Domaći prijevoznik za zakonito obavljanje međužupanijskog linijskog prijevoznika putnika autobusom na određenoj liniji u Republici Hrvatskoj mora posjedovati dozvolu za obavljanje međužupanijskog linijskog prijevoza, a međužupanijski linijski prijevoz na području Republike Hrvatske na određenoj liniji ne može zakonito obavljati samo na temelju dozvole Zajednice za obavljanje međudržavnog linijskog prijevoza putnika ili samo na temelju Licencije Zajednice bez posjedovanja dozvole za obavljanje međužupanijskog linijskog prijevoza.

Čl. 30. i čl. 33. ZOGO

OBRAČUNAVANJE NAKNADE ZA PRIKUPLJANJE KOMUNALNOG OTPADA

1.67. Revd 440/2023

Može li jedinica lokalne samouprave, odnosno trgovačko društvo u vlasništvu iste kao pružatelj javne usluge, pri obračunavanju troškova prikupljanja mješovitog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada, obračun naknade temeljiti na kriteriju

djelatnosti koja se obavlja u objektu ili je isti dužan naknadu obračunavati sukladno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju kako je propisano zakonom o održivom gospodarenju otpadom, odnosno smije li jedinica lokalne samouprave, odnosno trgovačko društvo u vlasništvu iste, kao pružatelj javne usluge obračunavati troškove prikupljanja komunalnog otpada po drugačijim kriterijima od onih propisanih Zakonom?

Rev 866/2023

Stoga odgovor na postavljeno pitanje glasi da u razdoblju srpanj i kolovoz 2019. tužitelj, kao pružatelj javne usluge, nije bio ovlašten minimalnu javnu uslugu za obračun usluge prikupljanja i odvoza komunalnog otpada temeljiti na kriteriju djelatnosti koja se obavlja u objektu.

Čl. 28. i 29. ZEK, čl. 3. st. 1. Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta
NAKNADA ZA PRAVO PUTA (INFRASTRUKTURNI OPERATOR)

1.68. Revd 3387/2021

1. Ima li infrastrukturni operator obvezu da vlasniku nekretnine plaća naknadu za pravo puta prije nego što mu, na njegov zahtjev, agencija izda potvrdu o pravu puta ili, na zahtjev vlasnika, donese rješenje u postupku utvrđivanja infrastrukturnog operatora i visine naknade za pravo puta?

2. Je li infrastrukturni operator, u smislu odredbe članka 3. stavka 1. Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta - „Narodne novine“ broj 152/11, 151/14 i 95/17 (ranije: Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta – „Narodne novine“ broj 31/09 i 89/10), prema kojoj „u svrhu izdavanja potvrde o pravu puta, u slučajevima propisanim ovim Pravilnikom, infrastrukturni operator dostavlja HAKOM-u (Agenciji) zahtjev za izdavanje potvrde o pravu puta“, u obvezi agenciji podnijeti zahtjev za izdavanje potvrde o pravu puta i ako tu obvezu ima, kada mu ona nastaje i dospijeva, odnosno nastaje li i dospijeva li ta obveza u trenutku kada je stekao pravo puta?

Rev 1/2022

Nakon što je stekao pravo puta infrastrukturni operator ima obvezu plaćanja naknade za pravo puta po samom zakonu i prije nego što mu, na njegov zahtjev, agencija izda potvrdu o pravu puta ili, na zahtjev vlasnika, donese rješenje u postupku utvrđivanja infrastrukturnog operatora i visine naknade za pravo puta.

(...)

Zakonom o elektroničkim komunikacijama ("Narodne novine", broj 73/08 i 90/11) ni Pravilnikom o potvrdi i naknadi za pravo puta - "Narodne novine", broj 152/11, 151/14 i 95/17 nije propisana obveza ni rok u kojem bi infrastrukturni operator bio obavezan Agenciji podnijeti zahtjev za izdavanje potvrde o pravu puta.

vidi i [Rev 247/2022](#), Rev 517/2022, Rev 70/2022, Rev 205/2022, Rev 919/2022, Rev 757/2023, Rev 330/2023, Rev 214/2022, Rev 896/2022, Rev 438/2022, Rev 4/2022

Čl. 28. i 29. ZEK, čl. 3. st. 1. Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta

NAKNADA ZA PRAVO PUTA (INFRASTRUKTURNI OPERATOR)

1.69. Revd 2789/2021

1. Ima li infrastrukturni operator obvezu da vlasniku nekretnine plaća naknadu za pravo puta prije nego što mu, na njegov zahtjev, agencija izda potvrdu o pravu puta ili, na zahtjev vlasnika, donese rješenje u postupku utvrđivanja infrastrukturnog operatora i visine naknade za pravo puta?

2. Je li infrastrukturni operator, u smislu odredbe članka 3. stavka 1. Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta - „Narodne novine“ broj 152/11, 151/14 i 95/17 (ranije: Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta – „Narodne novine“ broj 31/09 i 89/10), prema kojoj „u svrhu izdavanja potvrde o pravu puta, u slučajevima propisanim ovim Pravilnikom, infrastrukturni operator dostavlja HAKOM-u (Agenciji) zahtjev za izdavanje potvrde o pravu puta“, u obvezi agenciji podnijeti zahtjev za izdavanje potvrde o pravu puta i ako tu obvezu ima, kada mu ona nastaje i dospijeva, odnosno nastaje li i dospijeva li ta obveza u trenutku kada je stekao pravo puta?

3. Zloupotrebljuje li infrastrukturni operator pravo na prigovor zastare, a i postupa li protivno načelu savjesnosti i poštenja, prigovorom zastare vlasnikove tražbine naknade za pravo puta kojim on hoće zadržati imovinsku korist (neosnovano) stečenu na teret vlasnika i ograničava li se nerazmjerno vlasniku pravo na pristup sudu i "rješavanje spora", a i pravo vlasništva, prihvaćanjem takvog (doložnog) prigovora zastare?

Rev 105/2022

Nakon što je stekao pravo puta infrastrukturni operator ima obvezu plaćanja naknade za pravo puta po samom zakonu i prije nego što mu, na njegov zahtjev, agencija izda potvrdu o pravu puta ili, na zahtjev vlasnika, donese rješenje u postupku utvrđivanja infrastrukturnog operatora i visine naknade za pravo puta.

Zakonom o elektroničkim komunikacijama ("Narodne novine", broj 73/08 i 90/11) ni Pravilnikom o potvrdi i naknadi za pravo puta - "Narodne novine", broj 152/11, 151/14 i 95/17 nije propisana obveza ni rok u kojem bi infrastrukturni operator bio obavezan Agenciji podnijeti zahtjev za izdavanje potvrde o pravu puta.

Po ocjeni ovog suda, u situaciji kad je vlasnik nekretnine opterećene pravom puta mogao zahtijevati plaćanje naknade po njenoj dospjelosti u mirnom postupku te sklopiti nagodbu, ili kad je to svoje pravo mogao ostvariti u sudskom postupku i prije izdavanja potvrde o pravu puta, operator koji je propustio podnijeti zahtjev Agenciji radi izdavanja potvrde o pravu puta, isticanjem prigovora zastare ne zlorabljava pravo na isticanje prigovora zastare.

vidi i [Rev 773/2022](#), [Rev 458/2023](#), [Rev 230/2023](#), [Rev 733/2023](#), [Rev 757/2023](#), [Rev 70/2024](#)

Čl. 28. i 29. ZEK, čl. 3. st. 1. Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta

NAKNADA ZA PRAVO PUTA (INFRASTRUKTURNI OPERATOR)

1.70. Revd 4025/2023

1. Ima li infrastrukturalni operator obvezu da vlasniku nekretnine plaća naknadu za pravo puta prije nego što mu, na njegov zahtjev, Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti izda potvrdu o pravu puta ili, na zahtjev vlasnika, donese rješenje u postupku utvrđivanja infrastrukturalnog operatora i visine naknade za pravo puta?

2. Je li infrastrukturalni operator, u smislu odredbe čl. 3. stavka 1. Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta ("Narodne novine", broj 152/11. do 95/17.) [ranije: Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta ("Narodne novine", broj 31/09. i 89/10.)], prema kojoj „u svrhu izdavanja potvrde o pravu puta, u slučajevima propisanim ovim Pravilnikom, infrastrukturalni operator dostavlja HAKOM-u [Agenciji] zahtjev za izdavanje potvrde o pravu puta“, u obvezi Hrvatskoj regulatornoj agenciji za mrežne djelatnosti podnijeti zahtjev za izdavanje potvrde o pravu puta i ako tu obvezu ima, kada mu ona nastaje i dospijeva, odnosno nastaje li i dospijeva li ta obveza u trenutku kada je stekao pravo puta?

3. Može li ugovor o pravu služnosti, u kojemu rok njegovog trajanja nije određen, kojim se uz novčanu naknadu (obvezu) pravo služnosti osniva ili kojim se služnost utvrđuje, prestati (okončati) izjavom o otkazu u smislu odredbe čl. 212. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05. do 156/22., dalje: ZOO)?

[Rev 615/2024](#)

vidi [Rev 105/2022](#), [Rev 757/2023](#)

Čl. 424., čl. 429. i čl. 248. ZTD

OPOZIV ČLANOVA UPRAVE (ZABRANA KONKURENCIJE)

1.71. Revd 4953/2022

Je li sama činjenica da je jedan član društva ujedno i član uprave jednog trgovačkog društva (ovdje Alira d.o.o.) osnovao drugo trgovačko društvo (Alira Pet d.o.o.) s registriranim istim ili sličnim djelatnostima, koje činjenice su bile poznate drugom članu društva i uprave istog društva, pri čemu novoosnovano društvo nikada nije obavljalo nikakvu djelatnost, a društvo Alira d.o.o. u vrijeme pokretanja postupka opoziva s dužnosti člana uprave društva više ni ne obavlja djelatnosti za koje je registrirano, povreda pravila o zabrani konkurencije iz čl. 429. Zakona o trgovačkim društvima, te ako je takva povreda pravila o zabrani konkurencije ostvarena može li biti važan razlog za opoziv člana uprave društva iz čl. 424. st. 2. Zakona o trgovačkim društvima?

Rev 854/2023

Ako je jedan član društva koji je ujedno i član uprave tog trgovačkog društva osnovao drugo trgovačko društvo s registriranim istim ili sličnim djelatnostima povrijedio je pravila o zabrani konkurencije iz čl. 429. Zakona o trgovačkim društvima te povreda pravila o zabrani konkurencije može biti važan razlog za opoziv člana uprave društva iz čl. 424. st. 2. Zakona o trgovačkim društvima ako član društva nije imao suglasnost preostalih članova uprave ranije osnovanog trgovačkog društva za osnivanje novog (drugog) trgovačkog društva.

Čl. 5. st. 1. i 2. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima

SLOGAN MOŽE BITI AUTORSKO DJELO

1.72. Revd 2224/2020

1. Je li slogan i grafičko verbalni prikaz koji čine vizualni identitet autorsko djelo ako se radi o originalnim tvorevinama individualnog karaktera, a s tim u vezi je li za utvrđenje postojanja autorskog djela bitna namjena autorskog djela?
2. Smatra li se autorom osoba koja je osmislila idejno rješenje ili treći koji su izradili djelo isključivo prema uputi autora?

Rev 132/2021

Stoga je odgovor na prvo pitanje zbog kojeg je dopuštena revizija da slogan i grafičko verbalni prikaz koji čine vizualni identitet može biti autorsko djelo ako se radi o originalnim tvorevinama individualnog karaktera te za utvrđenje postojanja autorskog djela nije bitna namjena autorskog djela, dok je odgovor na drugo pitanje

zbog kojeg je dopuštena revizija da se autorom može smatrati osoba koje je osmislila idejno rješenje, a ne treća osoba koja je izradila djelo isključivo prema uputi autora. Pri tome ovaj sud ističe da navedeno ovisi o svakom konkretnom slučaju, odnosno u svakom pojedinačnom slučaju potrebno je utvrđivati pretpostavke u vezi postojanja autorskog djela i tko je autor nekog djela.

Čl. 43. st. 6. i čl. 12. Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku

NAGODBA SKLOPLJENA U POSTUPKU IZVANREDNE UPRAVE

1.74. Revd 4446/2024

Može li nagodba sklopljena u postupku izvanredne uprave koji se pred Trgovačkim sudom u Zagrebu vodi pod poslovnim brojem St-1138/17 na Agrokorom i njegovim ovisnim i povezanim društvima (dalje u tekstu: postupak izvanredne uprave nad Agrokorom), prema odredbama Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku ("Narodne novine" broj 31/17; dalje u tekstu: ZPIU) zamijeniti odluku skupštine vjerovnika odnosno odredbe propisane čl. 517. i dr. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine" broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 162/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, 34/11; dalje u tekstu: ZTD)?

Rev 1183/2024

Odredbom čl. 43. st. 6. ZPIU propisan je da će se u postupku izvanredne uprave koji se provodi nad dužnikom te povezanim i ovisnim društvima podnijeti jedinstveni prijedlog nagodbe, dok je čl. 12. st. 1. ZPIU propisano da izvanredni povjerenik ima pravo i obveze organa dužnika.

Dakle, u situaciji kada je u postupku izvanredne uprave u nagodbi između dužnika i vjerovnika ugovoreno pripajanje određenih društava na temelju navedene pravne norme izvanredni povjerenik ima pravo i obveze organa društva.

U tim okolnostima, pravilan je zaključak suda drugog stupnja da se glede konkretnog upisa pripajanja neće primijeniti odredbe ZTD, već nakon sklopljene Nagodbe, navedene nadležnosti skupština društava prelazi na izvanrednog povjerenika. Naime, taj zaključak proizlazi iz smislenog tumačenja odredaba navedenih pod 9.1. i 9.2. ovog obrazloženja, te činjenice da je ZPIU poseban propis sa pretežnim javnopravnim karakterom.

Čl. 247. ZTD

NAČELA ZA PRIMANJA ČLANOVA UPRAVE

1.75. Revd 4020/2020

Je li valjan menadžerski ugovor koji je sklopio predsjednik Skupštine društva s članom uprave i kojim se ugovara primanje članu uprave s osnova naknade štete zbog jednostranog raskida odnosno otkaza toga ugovora, a da prethodno o tome primanju ne odlučuje Skupština društva (članovi društva) u smislu odredbe članka 247. ZTD-a u svezi s odredom članka 432. istog zakona?

Rev 939/2021

S obzirom da je naknada štete u slučaju jednostranog raskida ugovora i opoziva sa mjesta članice uprave i direktorice društva vezana uz okolnost obavljanja te funkcije unaprijed određeni iznos naknade štete u okolnostima opoziva sa te funkcije ima se tumačiti kao „ostala davanja“, u smislu čl. 247. st. 1. ZTD. Upravo temeljem ove odredbe nadzorni odbor je dužan brinuti (voditi računa) o tome da ukupni iznosi primanja (pod što ulazi i unaprijed određen iznos naknade štete u slučaju opoziva sa funkcije članice uprave i direktorice) budu u primjerenome odnosu posla koji obavlja član uprave i stanju društva, a kada društvo nema nadzorni odbor u njegovo ime odluku donosi Skupština (čl. 440. ZTD).

Budući da je čl. 445. ZTD propisan način donošenja odluka Skupštine te su predviđene i pretpostavke pod kojima je odredbama društvenog ugovora dopušteno i odstupanje od načina odlučivanja propisanog ZTD, proizlazi da bi okolnost što je ugovor kojim je unaprijed ugovoren iznos naknade štete koji bi tužiteljici pripadao u slučaju jednostranog raskida ugovora uslijed opoziva potpisao predsjednik skupštine bez prethodne odluke skupštine i bez naknadnog odobrenja skupštine društva mogla biti od utjecaja na valjanost tog ugovora, odnosno na ocjenu je li taj ugovor (ukoliko nije naknadno odobren od strane Skupštine) uopće nastao i stvara li pravne učinke.

Čl. 63.st. 1. ZSR

VEZANOST REGISTARSKOG SUDA PRAVOMOĆNOM PRESUDOM

1.76. Revd 4389/2023

Je li registarski sud u izvanparničnom postupku vezan (dužan poštovati i postupati po istoj) izrekom pravomoćne presude nadležnog parničnog suda kojom je utvrđeno članstvo i naloženo registarskom sudu da u sudski registar upiše člana trgovačkog društva, odnosno je li vezan pravomoćnom presudom kojom je meritorno odlučeno o činjenicama/podacima koje su predmet upisa u sudski registar trgovačkih društava?

Rev 856/2024

Pravilno je pozivanje podnositelja revizije, na presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske Revt 293/11 od 6. veljače 2013., odnosno na pravno shvaćanje izraženo u istoj, prema kojemu se ne može kao prethodno pitanje utvrđivati zakonitost i pravomoćnost sudske odluke, niti se pravni učinci tih odluka mogu otkloniti prejudicijalnim zaključkom da pravomoćna odluka nije u skladu s Ustavom i Zakonom bez obzira na stvarnu kvalitetu takve odluke.

Čl. 247. i 294. ZOO/05

ZASNIVANJE OBVEZNOPRAVNOG ODNOSA KADA UGOVOR NIJE SKLOPLJEN

1.77. Revd 565/2024

Može li pravna ili fizička osoba postati krajnji kupac, a da nije potpisan Ugovor o potrošnji toplinske energije između predstavnika suvlasnika zgrade sa sustavom centralnog grijanja i kupca toplinske energije koji tu toplinsku energiju isporučuje, uzimajući o obzir odredbe Općih uvjeta za isporuku toplinske energije (NN 35/14, 129/15)?

Rev 6/2025

Vodeći računa o činjenici da je između stranaka izvršavana sa strane tužitelja obveza isporuke toplinske energije kroz određeno razdoblje i da je tuženik tu uslugu kao krajnji kupac podmirivao, sve do trenutka kada je zbog kvara na instalacijama došlo do nemogućnosti tuženiku koristi se toplinskom energijom prema ocjeni ovog suda između stranaka je primjenom općih odredbi obveznog prava (čl. 247. i 294. ZOO-a) zasnovan obvezno-pravni odnos i tuženik je postao krajnji kupac makar nije sklopljen ugovor o potrošnji toplinske energije između kupca toplinske energije (ovdje tužitelja) i ovlaštenog predstavnika suvlasnika.

Čl.1. Protokola 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

NIŠTETNOST ODLUKE I SANACIJI I RESTRUKTURIRANJU CROATIA BANKE d.d. I MIJEŠANJE U MIRNOM UŽIVANJE VLASNIŠTVA

1.78. Revd 501/2024

Protiv presude suda drugog stupnja reviziju čije je podnošenje dopušteno rješenjem ovog suda Revd-501/2024-2 od 8. svibnja 2024. zbog pitanja predstavlja li Odluka

Vlade Republike Hrvatske o sanaciji i restrukturiranju Croatia Banke od 27. rujna 1999. miješanje u pravo na mirno uživanje vlasništva zajamčeno čl. 1. Protokola 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Rev 1476/2024

Imajući sve gore navedeno u vidu, sudovi nižeg stupnja zbog pogrešnog pravnog pristupa nisu ocjenjivali u sudskom kontradiktornom postupku opravdanost donošenja Odluke Vlade RH što su bili dužni učiniti vodeći računa o pravnom shvaćanju sadržanom u Presudi ESLJP, a posljedično tome i koja su konkretno imovinska prava povrijeđena imaocima dionica (ovdje tužiteljima).

Stoga će u nastavku postupka sudovi nižeg stupnja će, ako to opravdavaju odgovarajući dokazni prijedlozi stranaka, prvo utvrditi postoje li imovinska prava tužitelja (vrijednost dionice na tržištu i dospjela dividenda) kao dioničara Croatia banke u vremenu neposredno prije početka postupka koji je rezultirao donošenjem Odluke Vlade RH, te potom ako su takva prava realno postojala i realno mogla biti ostvarena ocijeniti će i ispitati opravdanost donošenja Odluke Vlade RH, a da bi potom ocijenio je li došlo do miješanja države i imovinu tužitelja i eventualno je li to miješanje bilo opravdano sukladno postulatima iz Protokola 1 uz Konvenciju (točka 10. obrazloženja).

Naime, pri tome ako sudovi utvrde da su realno postojala imovinska prava dioničara „Croatia banke“ prvo će biti potrebno ispitati jesu li poslovanjem banke ispunjene pretpostavke postavljanja privremenog upravitelja i donošenja odluke o provođenju postupka sanacije banke određene Zakonom o bankama („Narodne novine“, broj 161/98) i Zakonom o sanaciji i restrukturiranju banaka („Narodne novine“, broj 44/94 i 161/98). Ako su ispunjene te pretpostavke, odnosno ako je zbog vlastitog poslovanja banke jamstveni kapital izvjesno postao nedostatan za podmirenje obveza banke prema njenih trećim osobama kao vjerovnicima, može se smatrati da je miješanje države u mirno uživanje vlasništva bilo u skladu sa zakonom i legitimnim ciljem i nužno u demokratskom društvu odnosno razmjerno naravi potrebe. Ako navedene pretpostavke nisu ispunjene može se utvrditi da miješanje države u mirno uživanje vlasništva nije bilo u skladu sa zakonom, ni legitimnim ciljem ni nužno u demokratskom društvu odnosno razmjerno naravi potrebe.

Čl. 412. st.3. ZTD

VALJANOST UGOVORA O PRIJENOSU POSLOVNOG UDJELA

1.79. Revd 1923/2022

Je li trgovački ugovor, ugovor kojim fizičke osobe koje nisu trgovci uređuju svoje međusobne odnose glede zajedničkog investicijskog pothvata, koji obuhvaća međusobni prijenos poslovnih udjela ugovornih strana u trgovačkim društvima i međusobna plaćanja, uz sudjelovanje pravne osobe kao jamca?

Je li valjan ugovor kojim fizičke osobe glede zajedničkog investicijskog pothvata, preuzimaju obveze međusobnog prijenosa poslovnih udjela ugovornih strana u

trgovačkim društvima i međusobna plaćanja, uz sudjelovanje pravne osobe kao jamca, ako nije sklopljen sukladno članku 412. stavak 3. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 111/12, 68/13, 110/15 i 40/19 - dalje: ZTD)?

Rev 1217/2022

Nije trgovački ugovor (ugovor u kojem fizičke osobe koje nisu trgovci uređuju svoje međusobne odnose glede zajedničkog investicijskog pothvata, koji obuhvaća međusobni prijenos poslovnih udjela ugovornih strana u trgovačkim društvima i međusobna plaćanja, uz sudjelovanje pravne osobe kao jamca.

(...)

U odnosu na drugo postavljeno pitanje ovaj sud je izrazio svoje shvaćanje u presudi poslovni broj Revt-324/2018-5 od 26. lipnja 2019. prema kojem "kada odredba čl. 412. st. 3. ZTD propisuje da je za prijenos poslovnog udjela potreban ugovor sklopljen u obliku javnobilježničkog akta ili privatne isprave koju potvrdi javni bilježnik, onda je takva forma potrebna za sve njegove dopune pa tako i za sporazum o visini naknade koju je stjecatelj dužan platiti za prijenos poslovnog udjela.

Čl. 24., 28. i 37. Zakona o preuzimanju dioničkog društva

DOSPIJEĆE OBVEZE ZA ISPLATU KUPOPORDAJNE CIJENE DIONICA

1.80. Revd 5429/2021

U situaciji kada dioničari pređu kontrolni prag od 25% i ne objave ponudu za preuzimanje dioničkog društva, dospijeva li obveza na isplatu iznosa za kupnju dionica po samom zakonu ispunjenjem uvjeta propisanih Zakonom o preuzimanju dioničkog društva, protekom rokova iz članaka 24., 28. i 37. tog Zakona.

Rev 414/2022

U situaciji kada dioničari pređu kontrolni prag od 25% i ne objave ponudu za preuzimanje dioničkog društva, obveza na isplatu iznosa za kupnju dionica dospijeva po samom zakonu ispunjenjem uvjeta propisanih Zakonom o preuzimanju dioničkog društva, protekom rokova iz čl. 24. st. 1. i 3., čl. 27. st. 1., čl. 28. st. 1. i čl. 37. st. 1. i 2. Zakona o preuzimanju dioničkih društava.

Čl. 4. st.2. Mrežnih pravila za plinskog distribucijskog sustava, čl. 4. i 16. Općih uvjeta opskrbe plinom

FIKSNA NAKNADA ZA DISTRIBUCIJU PLINA

1.81. Revd 3849/2023

Je li tuženik u obvezi plaćati naknadu TS2 (fiksnu naknadu koja se sukladno odluci Vlade Republike Hrvatske naplaćuje kod svakog izdanog računa) ako ne postoji ugovorni odnos i zaključeni pisani ugovor između tužitelja i tuženika o opskrbi plinom?

Rev 688/2024

fiksna mjesečna naknada namijenjena pokrivanju pripadajućeg dijela fiksnih troškova obavljanja distribucije plina vezana za obračunsko mjerno mjesto (Ts2) naplaćuje se neovisno o potrošnji plina.

Čl. 8., čl. 37. st.1., čl. 43. Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima, čl. 346. do 348. SZ

UPIS PRIPAJANJA DIONIČKIH DRUŠTAVA - KADA JE ODLUKA O PRIPAJANJU DONESENA NAGODBOM U POSTUPKU IZVANREDNE UPRAVE

1.82. Revd 4450/2022

1. Je li registarski sud ovlašten provesti upis pripajanja dioničkih društava u sudski registar bez da su prethodno glavna skupština društva preuzimatelja i glavna skupština društva koje se pripaja svojim odlukama odobrile pripajanje?
2. Je li registarski sud ovlašten provesti upis pripajanja dioničkih društava u sudski registar bez da je pripajanje prethodno sastavljeno pisano izvješće o obavljenoj reviziji, a pritom svi imatelji dionica koje daju pravo glasa svih društava koja sudjeluju u pripajanju nisu dali izričitu izjavu o tome da se odriču revizije pripajanja?

Rev 1193/2024

Odluka o pripajanju donesena je Nagodbom, a dužnost izvanrednog povjerenika je bila da je proveđe podnošenjem prijave za upis u sudski registar. Prema pravnom shvaćanju ovog suda, za valjani upis u sudski registar bila je dovoljna jedna odluka izvanrednog povjerenika s obzirom na činjenicu da su na njega prešla prava Glavne skupštine društva preuzimatelja (AGROKOR) i prava Glavne skupštine društva koje se pripaja (LEDO) pa bi bilo bez smisla da izvanredni povjerenik postupi suprotno Nagodbi i da donese dvije međusobno suprotne odluke, tj. jednu kojom se odobrava pripajanje (u svojstvu Glavne skupštine društva LEDO) i drugu kojom se pripajanje ne

odobrava (u svojstvu Glavne skupštine društva AGROKOR) te da nakon toga podnese registarskom sudu prijavu za upis pripajanja u sudski registar. Time je ujedno odgovoreno je prvo revizijsko pitanje.

Što se tiče drugog pitanja istaknutog u reviziji, sasvim je logično da je izostala revizija pripajanja koja se pitanjem sugerira, jer postupak izvanredne uprave provode samo tijela koja su predviđena ZPIU. Prema odredbi čl. 515. st. 5. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine", broj 11/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 111/12, 168/13 i 110/15) revizija pripajanja nije potrebna ako svi imatelji dionica koje daju pravo glasa svih društava koja sudjeluju u pripajanju dadu izričitu izjavu o tome da se odriču revizije pripajanja. Pravo glasa dioničari ostvaruju u Glavnoj skupštini, a već je obrazloženo da otvaranjem postupka izvanredne uprave prava Glavne skupštine prestaju i prelaze na izvanrednog povjerenika, pa u toj situaciji ne postoje imatelji dionica koji imaju pravo glasa. Već samim tim što je u provođenju zaključene Nagodbe izvanredni povjerenik podnio prijavu za upis u sudski registar, podrazumijeva da se odrekao revizije pripajanja. Stoga je odgovor na drugo revizijsko pitanje potvrđan.

vidi i [Rev 994/2024](#), [Rev 1068/2024](#)

ODLUKA O POVLAČENJU VRIJEDNOSNIH PAPIRA S UVRŠTENJA NA UREĐENOM TRŽIŠTU - ZAHTJEV ZA UTVRĐENJE PRAVIČNE NOVČANE NAKNADE

Čl. 332. Zakona o tržištu kapitala

1.83. Revd 5400/2021

Ako dioničari koji su glasali protiv odluke o povlačenju vrijednosnih papira s uvrštenja na uređenom tržištu imaju pravo osporavati da je pravična naknada na koju imaju pravo uslijed povlačenja dionica s uvrštenja na uređenom tržištu određena u skladu s člankom 332. stavak 2. i 10. Zakona o tržištu kapitala 2009., na način da podnesu zahtjev sudu za utvrđenje pravične novčane naknade za dionice društva, odlučuje li sud o tom zahtjevu u izvanparničnom ili parničnom postupku?

[Rev 630/2023](#)

Ovaj sud ocjenjuje pravilnim shvaćanje drugostupanjskog suda izneseno u pobijanoj odluci prema kojemu predlagatelji ne mogu u sudskom postupku (parničnom ili izvanparničnom) zatražiti preispitivanje visine utvrđene pravične naknade za dionice u situaciji kad je na glavnoj skupštini dioničkog društva donesena odluka o povlačenju dionica s uređenog tržišta kojom odlukom je također utvrđena pravična naknada na način kako je to propisano odredbom čl. 332. ZTK, obzirom da ZTK nije propisao

moćnost sudskog preispitivanja pravične novčane naknade utvrđene odlukom glavne skupštine.

Čl. 2. st. 4., čl. 5., čl. 40. i 41. Zakona o vodnim uslugama, čl. 295. st. 1. ZOO/05

UGOVOR O KORIŠTENJU VODNIH USLUGA JE POTROŠAČKI UGOVOR

1.84. Revd 2206/2023

1. Predstavlja li novčana kazna za neovlašteno korištenje (vodne) usluge, a koje neovlašteno korištenje je posljedica oštećenja uređaja u vlasništvu pružatelja usluge, ugovornu kaznu za novčanu obvezu ili ugovornu kaznu za nenovčanu obvezu?
2. Jesu li ugovori o korištenju vodnih usluga koje pružatelj vodnih usluga sklapa s potrošačima potrošački ugovori u smislu Zakona o zaštiti potrošača?

Rev 60/2024

Slijedom navedenog, u podnesenoj reviziji tuženica osnovano ukazuje da su opći uvjeti poslovanja sastavni dio ugovora o korištenju vodnih usluga, te da ugovor o korištenju vodnih usluga koje pružatelj vodnih usluga sklapa s potrošačima predstavlja potrošački ugovor u smislu ZZP - što ujedno predstavlja odgovor na drugo dopušteno pravno pitanje.

(...)

Navedena odredba čl. 122. Općih uvjeta tužitelja je nejasna odredbu koju valja tumačiti primjenom odredbe čl. 319. st. 2. ZOO. Prvostupanjski sud, kao niti drugostupanjski sud povodom podnesene žalbe tuženice u kojoj ona prigovara da je ta odredba općih uvjeta protivna odredbama ZOO o ugovornoj kazni, nisu odgovorili na izneseni prigovor, niti su tumačili spornu odredbu općih uvjeta tužitelja sukladno odredbi čl. 319. st. 2. ZOO. Stoga drugostupanjsku presudu zbog njenih nedostataka u tom dijelu nije bilo moguće ispitati.

Dakle, odgovor na prvo pitanje postavljeno u reviziji je ovisan o tumačenju navedene odredbe općih uvjeta tužitelja, radi čega zasad nije moguće dati decidirani odgovor.

Čl. 41. i 49. ZTD u vezi čl. 311. ZOO/05

**ZAKONSKI ZASTUPNIK TRGOVAČKOG DRUŠTVA – NAKNADNO
ODOBRENJE ZA ZAKLJUČENJE UGOVORA**

1.85. Revd 1801/2024

Primjenjuju li se supsidijarno na obvezno pravne ugovore koje zakonski zastupnik trgovačkog društva sklopi protivno čl. 49. u vezi s čl. 41. st. 1. i 3. ZTD-a odnosno bez izričite i posebne ovlasti trgovačkog društva za njihovo sklapanje, odredbe čl. 308.-312. Zakona o obveznim odnosima?

Rev 216/2025

Kako to pravilno ocjenjuje i sud prvog i drugog stupnja, a što u cijelosti prihvaća i ovaj sud ne postoji niti jedna zakonska zapreka da se naknadno davanje odobrenja za zaključenje ugovora sa samim sobom ne može smatrati valjanim i obvezujućim za društvo jer ZTD niti jednom svojom odredbom mogućnost naknadnog odobrenja ne isključuje.

Stoga u smislu citirane odredbe čl. 311. st. 3. ZOO-a prema kojem odobrenje ima povratni učinak ako strane ne odrede drukčije pa tako, kako po svoj naravi ZOO predstavlja propis koji se treba supsidijarno primijeniti jer sama odredba čl. 41. st. 3. u svezi čl. 49. ZTD-a propisuje „ograničenje“ u ovlasti zastupanja ali kako ne postoje odredbe koje bi u ovom dijelu ograničavale primjenu odredaba ZOO-a o zastupanju to po ocjeni ovog suda kada nadležna i ovlaštena tijela društva i naknadno odobre ugovore koje bi član društva sklopio u smislu odredba 41. st. 3. i čl. 49. ZTD-a takvi ugovori proizvede pravne učinke.

2. NOVČANE OBVEZE, UGOVORNE I ZATEZNE KAMATE

Čl. 12. st. 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu (dalje: ZOOP)

OD KADA JE OSIGURATELJ U OBVEZI PLATITI ZAKONSKE ZATEZNE KAMATE

2.1. Revd 2039/2021

(naknada štete)

Od kada je tuženik u obvezi platiti zakonske zatezne kamate na preinačeni dio tužbenog zahtjeva – od trenutka kada je isti postavljen ili od trenutka kada je šteta dospjela, odnosno može li tuženik biti u zakašnjenju u odnosu na razdoblje prije nego je uopće postavljen preinačeni dio tužbenog zahtjeva?

Rev 1133/2021

Tuženik je u obvezi platiti zakonske zatezne kamate na preinačeni dio tužbenog zahtjeva od trenutka kada je isti postavljen jer on ne može biti u zakašnjenju u odnosu na razdoblje prije nego je uopće postavljen preinačeni dio tužbenog zahtjeva.

vidi i [Rev 376/2023](#), Rev 222/2023, Rev 705/2022, Rev 184/2024, Rev 748/2024, Rev 60/2022, Rev 975/2024

Čl. 279. i 400. Zakona o obveznim odnosima (dalje: ZOO) u vezi čl. 1. Uredbe o visini stope zatezne kamate („Narodne novine“ broj 22/94)

PRIMJENA DOPUŠTENOG SLOŽENOG (KONFORMNOG) KAMATNOG RAČUNA

2.2. Revd 2693/2020

Jesu li primjenom dopuštenog složenog (konformnog) kamatnog računa (koji podrazumijeva pripisivanje dospjelih kamata glavnici) tako obračunate zatezne kamate u trenutku prijelaza na drugačiji način obračun kamata (od 1. travnja 1994.) postale sastavni dio glavnice, te je li stoga tako uvećana glavnica osnovica za obračun daljnjih zateznih kamata primjenom proporcionalne metode?

Rev-887/2021

(...) u smislu navedenog prihvaćeno je i pravno shvaćanje na sedmoj sjednici građanskog odjela Vrhovnog suda RH od 21. studenoga 2019., a ono glasi:
"Primjenom dopuštenog složenog (komfornog) kamatnog računa (koji podrazumijeva pripisivanje dospjelih kamata glavnici) tako obračunate zatezne kamate u trenutku prijelaza na drugi način obračuna kamata (od 1. travnja 1994.) postale su sastavni dio

glavnice, stoga je tako uvećana glavnica osnovica za obračun daljnjih zateznih kamata primjenom proporcionalne metode".

vidi i [Rev 365/2022](#)

Čl. 1. Uredbe o visini stope zatezne kamate („Narodne novine“ broj 22/94)

PRIMJENA DOPUŠTENOG SLOŽENOG (KONFORMNOG) KAMATNOG RAČUNA

2.2.a Revd 263/2023

Da li je metodologija i izračun duga tražbine dospjele prije 1. travnja 1994. kao dana prelaska na drugačiji način obračuna kamata na način kako je to utvrđeno pravnim shvaćanjem na VII sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (7/19) od 21. studenog 2019., protivan načelu monetarnog nominalizma i načelu zabrane anatocizma?

[Rev 668/2023](#)

Ovaj sud je u više svojih odluka (Revt-348/2016-2 od 4. veljače 2020., Rev-887/2021-4 od 23. veljače 2022., Rev-816/2018-2 od 10. prosinca 2019., Rev-35/11-2 od 18. svibnja 2011. i dr.) u pogledu postavljenog pravnog pitanja iznio pravno shvaćanje prema kojem je način obračuna kamate komfornom metodom, dakle pripisivanjem kamate glavnici na način da je kamata postala sastavni dio glavnice do 1. travnja 1994. bio pravilan, kao i: „...da je tako (legalno) formirana glavnica, zatečena na dan metodskog prijelaza, od 1. travnja 1994. osnovica za obračun daljnjih zateznih kamata primjenom proporcionalne metode, a ne početna (izvorna) glavnica“ ...“propisi do 1. travnja 1994. koji su odredili primjenu složenog kamatnog računa, koji podrazumijeva pripisivanje dospjelih kamata glavnici, bili su nužni u vrijeme tadašnje monetarne situacije kad zakonske zatezne kamate, ma koliko god bile propisane visokim stopama, nisu mogle pratiti visoku inflaciju. Stoga je revalorizacija glavnice primjenom komforne metode načina obračuna kamata imala svrhu korekcije načela monetarnog nominalizma“...“takvom metodologijom kamatnog izračuna nije povrijeđeno niti načelo zabrane anatocizma (tj. zabrane uglavničenja, kapitalizacije, dospjelih kamata)“. (Revt 348/2016-2 od 4. veljače 2020., te Rev 35/11-2 od 18. svibnja 2011.)

Čl. 943. st. 1. ZOO

OD KADA TEKU ZATEZNE KAMATE U SLUČAJU ZAKAŠNJENJA OSIGURATELJA

2.3. Revd 1663/2021

Od kada teku zatezne kamate u slučaju zakašnjenja osiguratelja u isplati osigurnine po ugovoru o kasko osiguranju?

Rev 1244/2021

Naime, odredbom čl. 943. st. 1. ZOO propisano je da kada se dogodi osigurani slučaj, osiguratelj je dužan isplatiti osigurninu određenu ugovorom u ugovorenom roku koji ne može biti dulji od 14 dana, računajući od kada je osiguratelj dobio obavijest da se osigurani slučaj dogodio. Odredbom st. 2. propisano je da ako je za utvrđivanje postojanja osigurateljeve obveze ili njezina iznosa potrebno stanovito vrijeme, osiguratelj je dužan isplatiti osigurninu određenu ugovorom u roku od 30 dana od dana primitka odštetnog zahtjeva ili ga u istom roku obavijestiti da njegov zahtjev nije osnovan. Prema st. 4. istog članka, ne ispuni li osiguratelj svoju obvezu u rokovima iz ovog članak, duguje osiguraniku zatezne kamate od dana primitka obavijesti o osiguranom slučaju, kao i naknadu štete koja mu je uslijed toga nastala.

Prema tome, obzirom na utvrđene činjenice, obveza osiguratelja je bila isplatiti osigurninu najkasnije u roku od 30 dana. Odnosno, obzirom da to nije učinio kada je trebao, tuženik je dužan tužitelju pored osigurnine isplatiti i zatezne kamate od dana primitka obavijesti o osiguranom slučaju.

Rev 692/2021, Rev 624/2024

Čl. 1089. i 29. ZOO/05

ZATEZNE KAMATE NA DOSUĐENU IMOVINSKU NENOVČANU ŠTETU S OSNOVE TUĐE POMOĆI I NJEGE

2.4. Revd 1522/2021 (naknada štete)

Od kada teku zakonske zatezne kamate na dosuđenu imovinsku štetu s osnove tuđe pomoći i njega koju oštećenik nije plaćao trećim osobama odnosno kada se radi o nenovčanoj imovinskoj šteti, a visinu koje sud utvrđuje svojom odlukom prema cijenama u vrijeme donošenja odluke?

Rev 702/2022

U situaciji kada sud utvrđuje visinu naknade za tuđu pomoć i njegu (koji trošak oštećeni nije imao prema trećim osobama) prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke,

zatezne kamate na dosuđeni iznos naknade za taj vid štete, teku od donošenja sudske odluke.

vidi i [Rev 1050/2024](#), [Rev 975/2024](#)

DOSPIJEĆE I TIJEK KAMATA ZA ŠTETE NASTALE U PROMETU – MJERODAVNO PRAVO

2.5. Revd 1432/2022

(naknada štete)

Da li se na štete nastale u prometu vezano uz dospijeće iste i tijek kamata treba odlučivati primjenom odredbe Zakona o obveznim osiguranjima u prometu kao lex specialis?

[Rev 1156/2022](#)

(...)na štete nastale u prometu vezano uz dospijeće iste i tijek zatezne kamate treba odlučivati primjenom odredbe ZOOP kao lex specialis.

Čl.1103. ZOO/05

DOSPIJEĆE I TIJEK KAMATA NA NEIMOVINSKU ŠTETU

2.6. Revd 3192/2020

(naknada štete)

Da li zakonske zatezne kamate na iznos novčane naknade na neimovinsku štetu teku od dana donošenja prvostupanjske presude ili od podnošenja odštetnog zahtjeva ili tužbe?

[Rev 27/2022](#)

(...) odgovor na postavljeno pitanje glasi da obveza pravične novčane naknade neimovinske štete, u slučaju kada šteta nije nastala nakon toga, dospijeva danom podnošenja pisanog zahtjeva ili tužbe, a ne danom donošenja prvostupanjske presude,(...)

Čl.29. ZOO/05

ZATEZNE KAMATE KAD JE U TUŽBENOM ZAHTJEVU VISINA „POGREŠNO“ NAVEDENA

2.7. Revd 5559/2021

Radi li se o neosnovanom zahtjevu u slučaju da je potraživanje zatezne kamate osnovano, ali je stopu zatezne kamate u tužbenom zahtjevu pogrešno navedena formula izračuna ili je sud dužan dosuditi zateznu kamatu u okviru tužbenog zahtjeva?

[Rev 1094/2022](#)

Po ocjeni ovog suda odredbe o tijeku i visini zakonske zatezne kamate su odredbe materijalnog prava uređene Zakonom o obveznim odnosima kada je riječ o novčanim obvezama građanskog prava i sudovi su ih dužni primjenjivati onako kako su one propisane zakonom.

Čl.12. st. 4. ZOOP

TIJEK ZATEZNIH KAMATA NA DOSUĐENU IMOVINSKU I NEIMOVINSKU ŠTETU

2.8. Revd 4922/2021

Jesu li prvostupanjski i drugostupanjski sud pri donošenju odluke o tijeku zateznih kamata na dosuđenu imovinsku i neimovinsku štetu bili dužni cijeniti odredbu čl. 12. st. 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu i dosuditi tužiteljici zakonske kamate koje teku od dana podnošenja odštetnog zahtjeva odgovornom osiguratelju-tuženiku, neovisno o datumu završetka liječenja tužiteljice i neovisno o danu presuđenja?

[Rev 373/2022](#)

Navedeno shvaćanje nižestupanjskih sudova, kojim se poistovjećuje pojam završenog liječenja s nastankom štete, protivno je pravnom shvaćanju revizijskog suda izraženom u odlukama broj Rev-550/14 od 18. studenoga 2015. i Rev-934/14 od 5. travnja 2017., na koje se i pozvala tužiteljica, a i shvaćanju ovoga suda iznesenom u brojnim odlukama, kao npr. i u odluci broj Rev 1056/2017-3 od 27. travnja 2021., a prema kojim je pri donošenju odluke o tijeku zateznih kamata na dosuđenu neimovinsku i imovinsku štetu sud dužan cijeniti odredbu čl. 12. st. 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“, broj 151/05, 36/09, 75/09), kojom je propisano da u slučaju neizvršenja obveze isplate naknade štete u roku iz st. 1. toga članka, oštećena osoba uz dužni iznos naknade štete, ima pravo i na isplatu iznosa kamate i to od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.

vidi i [Rev 374/2021](#), [Rev 225/2022](#),

Čl. 29. ZOO/05 u vezi čl.12. ZOOP

ZATEZNE KAMATE NA PREINAČENI DIO TUŽBENOG ZAHTJEVA

2.9. Revd 3732/2022

Od kada je tuženik u obvezi platiti zatezne kamate na preinačeni dio tužbenog zahtjeva - od trenutka kada je isti postavljen ili od trenutka kada je šteta dospjela, odnosno, može li tuženik biti u zakašnjenju u odnosu na razdoblje prije nego je uopće postavljen preinačeni dio tužbenog zahtjeva, odnosno može li zatezna kamata na naknadu neimovinske štete u smislu čl. 12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, početi teći prije nego što je tužitelj postavio zahtjev za naknadu štete od tuženika?

Može li zatezna kamata na naknadu neimovinske štete, u smislu čl. 12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, početi teći prije nego je tužitelj postavio zahtjev za naknadu štete od tuženika?

Rev 247/2023

O pravnom pitanju plaćanja zateznih kamata na preinačeni dio tužbenog zahtjeva vezano za primjenu čl. 12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“, broj 151/05, 36/09, 75/09 i 76/13) ovaj sud se već izjasnio u odlukama broj Rev-550/2014 od 18. studenoga 2015. i Rev-1133/2014 od 14. prosinca 2021. u kojima je izneseno shvaćanje da je tuženik u obvezi platiti zatezne kamate na povećani dio tužbenog zahtjeva od trenutka kad je isti postavljen, jer on ne može biti u zakašnjenju u odnosu na razdoblje prije nego je uopće postavljen preinačeni dio tužbenog zahtjeva.

vidi i [Rev 54/2023](#), [Rev 647/2023](#)

TIJEK ZATEZNE KAMATE NA IZNOSE STEČENE BEZ OSNOVE

Čl. 214. ZOO/91, čl. 1115. ZOO/05

2.10. Revd 296/2021

Od kada teku zatezne kamate na iznose koje je stjecatelj naplatio bez osnove na temelju ništetne odredbe ugovora o kreditu sklopljenog između potrošača i banke kojom je ugovorena promjenjiva kamatna stopa za koju parametre promjenjivosti jednostrano određuje banka izmjenama i dopunama Odluke o kamatama banke, odnosno teku li zatezne kamate od dana stjecanja bez osnove ili od prvog u mjesecu kada je trebao biti naplaćen pojedini anuitet kredita?

Rev 364/2022

Ovakvo je pravno shvaćanje suprotno pravnom shvaćanju ovog suda izraženom u većem broju odluka (primjerice, Rev 625/2015 od 5. veljače 2019. i Rev 301/2017 od 4. prosinca 2018.) prema kojem u primjeni odredbe članka 1115. ZOO, jednako kao i ranije u primjeni članka 214. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01) koje su sadržajno u bitnom

podudarne, u okolnostima kada je stjecatelj nepošten, kao u konkretnom slučaju, obveza plaćanja zateznih kamata na iznos stečen bez osnove teče od dana neosnovanog stjecanja, a to konkretno znači od dana kada je tužiteljica platila preplaćene iznose.

TIJEK ZATEZNE KAMATE U ODNOSU NA PREINAČENI DIO TUŽBENOG ZAHTJEVA

(POVEĆANJE TUŽBENOG ZAHTJEVA PREMA ORIJENTACIJSKM KRITERIJIMA)

2.11. Revd 3415/2020

Ako je tijekom postupka, nakon podnošenja tužbe, došlo do preinake i povišenja tužbenog zahtjeva, odnosno njegovog usklađenja sa Orijentacijskim kriterijima Vrhovnog suda Republike Hrvatske što je dovelo do povišenja potraživanja iznosa naknade štete, je li tužitelj ovlašten potraživati zakonske zatezne kamate na povišeni iznos od dana podnošenja tužbe ili od dana donošenja Orijentacijskih kriterija?

[Rev 604/2021](#)

Međutim, u odnosu na pravno pitanje zbog kojeg je dopuštena revizija ovaj sud je u više svojih odluka (primjerice odluke broj Rev 1133/2021-2 od 14. prosinca 2021. i broj Rev-550/14-2 od 18. studenoga 2015.) izrazio pravno shvaćanje da je tuženik u obvezi platiti zakonske zatezne kamate na povišeni tužbeni zahtjev od trenutka kada je isti postavljen jer ne može tuženik biti u zakašnjenju u odnosu na razdoblje prije nego je uopće postavljen preinačeni dio tužbe i povišen tužbeni zahtjev. Kao što je navedeno, u ovoj pravnoj stvari to nije od značaja obzirom da je tužiteljica u samoj tužbi zatražila veći iznos na ime naknade imovinske štete od onoga koji joj je dosuđen, slijedom čega su nižestupanjski sudovi pravilno dosudili i priznali zateznu kamatu tužiteljici od dana podnošenja tužbe pa do isplate.

vidi i **[Rev 653/2023](#)**

Čl. 943. st.4. ZOO/05

ZATEZNE KAMATE KOD POTRAŽIVANJA NAKNADE ŠTETE IZ UGOVORA O OSIGURANJU OD PRIMITKA OBAVIJESTI O OSIGURANOM SLUČAJU

2.12. Revd 1936/2022

Ima li tužitelj, kod potraživanja isplate naknade štete odnosno osigurnine iz dobrovoljnog ugovornog odnosa, pravo na zakonsku zateznu kamatu od dana

okončanja liječenja ili od dana utvrđenja visine štete, kad je medicinsku dokumentaciju na temelju koje se može utvrditi njegova šteta, tijekom liječenja i datum okončanja liječenja, dostavio sudu i tuženiku protekom nekoliko godina od okončanja liječenja?

Rev 424/2023

U situaciji kad je liječenje osiguranika završeno tijekom postupka te kad je potpuna medicinska dokumentacija iz koje se moglo zaključiti o opsegu štete po završetku liječenja dostavljena tuženiku kao osiguratelju, a osiguratelj nije svom osiguraniku u roku od četrnaest dana od dostave potpune medicinske dokumentacije isplatio osigurninu, osiguratelj duguje osiguraniku zatezne kamate od dana primitka obavijesti o osiguranom slučaju (čl. 943. st. 4. ZOO).

Čl. 919. i 949. ZOO/05

**OD KADA TEKU ZATEZNE KAMATE U SLUČAJU ZAKAŠNJENJA
OSIGURATELJA**

2.13. Revd 2046/2021

Da li zakonska zatezna kamata na naknadu ugovorene osigurnine (naknada štete za zaostalu trajnu invalidnost) kod ugovornog osiguranja počinje teći i da li na njezino potraživanje oštećeni ima pravo od protoka ugovorenog roka od 14 dana od dana kada je oštećena osoba osiguravajućem društvu predala prijedlog za nagodbu sa svom potrebnom dokumentacijom (zapisnik o očevidu i cjelokupna medicinska dokumentacija) osim primjera ugovora o osiguranju primjerka općih uvjeta koji su sastavni dio tog ugovora o osiguranju, ili kamata u takvom slučaju počinje teći od primitka nalaza i mišljenja medicinskih vještaka u sudskom postupku?

Rev 1327/2022

S obzirom da je u konkretnom slučaju tužitelj uz tužbu dostavio relevantnu medicinsku dokumentaciju na temelju koje se može utvrditi visina osigurateljeve obveze, njegova je obveza dospjela po isteku roka od 14 dana od dostave tužbe. Pritom valja napomenuti da za dospijeće obveze osiguratelja nije odlučno kasnije utvrđenje visine obveze u postupku na temelju provedenog vještačenja, ako je osiguratelj na temelju raspoložive dokumentacije mogao objektivno utvrditi svoju obvezu i njezinu visinu.

Naime, u situaciji kada osiguravatelj primi zahtjev i svu potrebnu dokumentaciju, kada isti ima svoje liječnike cenzore koji mogu utvrditi postoji li obveza osiguratelja ili ne, kada je jasno koju je povredu tužitelj pretrpio, kada osiguratelj ima svoje tablice invaliditeta, potpuno je neosnovano da bi zatezna kamata na obvezu koja nesporno postoji, tekla tek od dana kada je vještak u parničnom postupku utvrdio da je nastupilo konačno stanje, već je pravilno shvaćanje da zatezna kamata u tom slučaju

teče od dana podnesenog zahtjeva od strane osiguranika osiguratelju. Kod toga valja naglasiti da osiguratelj nije ispunio svoju obvezu niti u roku iz st. 1. čl. 949. ZOO, niti u roku iz st. 2. istog članka, pa u tom slučaju plaćanje zatezne kamate predstavlja svojevrsnu sankciju za nepridržavanje rokova od strane osiguratelja.

Tužitelju stoga i u tom razdoblju pripada pravo na isplatu zateznih kamata na dosuđeni iznos naknade štete, a po stopi određenoj čl. 1. Uredbe o visini stope zatezne kamate ("Narodne novine", broj 72/02. i 153/04.) pa su u tom smislu preinačene nižestupanjske odluke (čl. 395. st. 1. ZPP).

Čl. 1089. ZOO/05

OD KADA TEKU ZATEZNE KAMATE NA TZV. NEREPARIRANU ŠTETU

2.14. Revd 1557/2023

Od kada teku zakonske zatezne kamate na glavnici imovinske tzv. nereparirane štete, da li od dana počinjenja štete ili od dana donošenja presude?

[Rev 878/2023](#)

Zakonske zatezne kamate na glavnici dosuđene naknade imovinske štete koja nije reparirana (odnosno popravljena) teku od dana donošenja prvostupanjske presude.

Čl. 12. st.4. ZOOP

TIJEK ZATEZNIH KAMATA NA IMOVINSKU ŠTETU

2.15. Revd 360/2022

Teku li zakonske zatezne kamate na naknadu imovinske štete od dana podnošenja odštetnog zahtjeva, odnosno ukoliko isti nije podnesen od dana podnošenja tužbe, a sve u smislu odredbi članka 12. stavka 1. i 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu kao lex specialisa u odnosu na odredbe Zakona o obveznim odnosima?

[Rev 260/2023](#)

Ovo vijeće revizijskog suda ostaje kod navedene prakse ovoga suda, a prema kojoj je pri donošenju odluke o tijeku zateznih kamata na dosuđenu neimovinsku i imovinsku štetu sud dužan cijeliti odredbu čl. 12. st. 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu kojom je propisano da u slučaju neizvršenja obveze isplate naknade štete (odnosno isplate osigurnine) u roku iz st. 1. toga čl., oštećena osoba uz dužni iznos naknade štete (osigurnine), ima pravo i na isplatu iznosa kamate, i to od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.

vidi i **[Rev 1352/2024](#)**

Čl. 29.ZOO/05

TIJEK ZATEZNE KAMATE NA TROŠKOVE POSTUPKA

2.16. Revd 2019/2020

Od kada teku zatezne kamate na troškove postupka kada su u žalbenom postupku preinačenjem odluke o troškovima postupka troškovi dosuđeni u prvostupanjskoj odluci smanjeni?

[Rev 652/2021](#)

Prema pravnom shvaćanju ovog suda iznijetom u odluci ovog suda poslovni broj Rev-2567/1999-2 od 10. prosinca 2002. – „...tužiteljici pravo na zakonske zatezne kamate na dosuđene parnične troškove nastale u postupku pred prvostupanjskim sudom, kada su ti troškovi sadržani u prvostupanjskoj odluci (ovršnoj ispravi), pripada od dana donošenja prvostupanjske presude...“).

Čl. 1111.st.1. i 3. i čl. 1115. ZOO/05

TIJEK ZATEZNE KAMATE NA IZNOSE STEČENE BEZ OSNOVE (PRISILNO NAPLAĆENI IZNOS - OVRHA UTVRĐENA NEDOPUŠTENOM)

2.17. Revd 3497/2020

Pripada li pravnom subjektu, čija su novčana sredstva prisilno naplaćena u ovršnom postupku za koji je naknadno u pravomoćnom sudskom postupku utvrđen da je nedopušten, pravo na isplatu kamata na prisilno naplaćeni novčani iznos od dana kada je provedena ovrha za koju je utvrđeno da je nedopuštena?

[Rev 688/2021](#)

Pravnom subjektu, čija su novčana sredstva prisilno naplaćena u ovršnom postupku za koji je naknadno u pravomoćnom sudskom postupku utvrđen da je nedopušten, pravo na isplatu kamata na prisilno naplaćeni novčani iznos pripada od dana saznanja tuženika da je otpala pravna osnova za prijelaz imovine tužitelja u imovinu tuženika jer je tim trenutkom prestala, po ocjeni ovoga suda, savjesnost tuženika, pa je od tog trenutka tuženik postao nesavjestan stjecatelj.

Čl. 210. st.1. i 3. u vezi čl. 361.st.1. ZOO/91

TIJEK ZATEZNE KAMATE – STJECANJE PO OSNOVI KOJA JE OTPALA

2.18. Revd 3966/2022

U situaciji kada je rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske ukinuta pravomoćna sudska odluka temeljem koje je tuženik od tužitelja naplatio utuženi iznos te je otpala osnova za naplatu tog iznosa, zastara tužiteljevog prava da od tuženika zahtijeva isplatu tog iznosa za koji je otpala osnova, počinje teći prvog dana poslije dana kada je tužitelj zaprimio tu ukidnu odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Rev 320/2023

U situaciji kada je rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske ukinuta pravomoćna sudska odluka temeljem koje je tuženik od tužitelja naplatio utuženi iznos te je otpala osnova za naplatu tog iznosa, zastara tužiteljevog prava da od tuženika zahtijeva isplatu tog iznosa za koji je otpala osnova, počinje teći prvog dana poslije dana kada je tužitelj zaprimio tu ukidnu odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Čl.12. st.1., 4. i 6. ZOOP

TIJEK ZATEZNIH KAMATA NA DOSUĐENU NEIMOVINSKU ŠTETU

2.19. Revd 2914/2020

Teku li zakonske zatezne kamate na naknadu neimovinske štete koja je nastala u prometnoj nezgodi od dana podnošenja odštetnog zahtjeva, kada su ispunjeni uvjeti iz čl. 12. st. 1. i 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“, broj: 151/05), kao lex specialisu u odnosu na odredbe Zakona o obveznim odnosima (ZOO) i to za onu štetu koja je u tom trenutku nastala, odnosno koja je u tom trenutku po redovnom tijeku stvari bila predvidiva u smislu čl. 1103. ZOO, od podnošenja tužbe ili od donošenja prvostupanjske presude?

Rev 303/2021-2 (Rev 303/2021-4)

U slučaju nastanka štete prouzročene uporabom prijevoznog sredstva koje podliježe obveznom osiguranju u prometu, zatezne kamate na iznos naknade neimovinske štete dosuđuju se prema odredbama čl. 12. st. 1., 4. i 6. ZOOP za štetu koja je u tom trenutku nastala i za štetu koju je u tom trenutku po redovnom tijeku stvari bila predvidiva, i obračunavaju se počevši od dana podnošenja odštetnog zahtjeva tuženiku kao odgovornom osiguratelju, a ne od dana donošenja presude suda prvog stupnja.

vidi **Rev 365/2023**

Čl. 1103. ZOO/05

TIJEK ZATEZNIH KAMATA NA NEIMOVINSKU ŠTETU KOD POGORŠANJA ZDRAVSTVENOG STANJA

2.20. Revd 1902/2023

Da li zakonske zatezne kamate na neimovinsku štetu mogu početi teći od dana podnošenja zahtjeva za isplatu naknade neimovinske štete unatoč tome što je u postupku utvrđeno da su sve posljedice štetne radnje bile poznate nakon podnošenja odštetnog zahtjeva sve ovo budući je provedenim vještačenjem utvrđeno da je nastupilo pogoršanje zdravstvenog stanja koje nije postojalo u vrijeme postavljanja zahtjeva za naknadu štete, pa da li je radi toga osporena drugostupanjska presuda u protivnosti s pravnim stajalištima izraženima u odlukama Vrhovnog suda RH Rev-1756/1998-2 od 26. 09. 2001., Rev-2621/2017-2 od 26. 08. 2020.?

[Rev 467/2024](#)

Naime, revidenti su u žalbi prigovarali da pri dosuđenju zateznih kamata sudovi nisu uzeli u obzir osnovne pretpostavke vezane uz početak tijeka zateznih kamata na naknadu neimovinske štete - da je predmetna šteta nastala i da su poznate sve posljedice štetne radnje, što je ujedno i shvaćanje revizijskog suda koje predstavlja odgovor na postavljeno pitanje (izraženo je primjerice u odluci broj Rev-2621/2017 od 26. kolovoza 2020.).

Čl. 12. ZOOP

TIJEK ZATEZNIH KAMATA NA DOSUĐENU ŠTETU S OSNOVE IZGUBLJENE ZARADE

2.21. Revd 4650/2022

Ima li oštećenik pravo na zakonske zatezne kamate s osnova naknade izgubljene zarade za period prije nego li je postavio takav zahtjev za naknadu odgovornom osiguratelju u smislu odredbi čl. 12. ZOOP-a, unatoč tome što se radi o traženju koje je dospjelo prije podnošenja zahtjeva ili tužbe?

[Rev 489/2024](#)

Oštećenik nema pravo na zakonske zatezne kamate s osnova naknade izgubljene zarade za period prije nego li je postavio takav zahtjev za naknadu odgovornom osiguratelju, u smislu odredbe čl. 12. ZOOP, unatoč tome što se radi o traženju koje je dospjelo prije podnošenja zahtjeva ili tužbe.

Čl. 29. st.1. ZOO/05 u vezi čl. 12. st. 4. ZOOP

ZATEZNE KAMATE NA DOSUĐENU ŠTETU (kada nije podnesen odštetni zahtjev)

2.22. Revd 3705/2020

Da li je zakašnjenje dužnika bitna pretpostavka za nastanak obveze plaćanja zateznih kamata i za početak tijeka zateznih kamata, te kada dužnik dolazi u zakašnjenje, da li danom pozivanja na platež od strane vjerovnika, u konkretnom slučaju podnošenjem tužbe ili pak trenutkom kada je vjerovnik/oštećenik platio račun, neovisno o tome kada je pozvao dužnika/tuženika na isplatu naknade štete?

Rev 614/2022

U pogledu zahtjeva za naknadom štete za koji prethodno nije podnesen odštetni zahtjev dužniku obveza naknade štete dopijeva trenutkom podnošenja tužbe kada je dužnik pozvan na plaćanje nastale štete i od tada ima pravo na zatezne kamate na zatraženi iznos naknade štete.

Čl. 29. st.2. u vezi čl. 14. st.2. ZOO/05

STOPA ZATEZNE KAMATE – TRGOVAČKI UGOVORI

2.23. Revd 4255/2023

Da li se u slučaju isplate po polici osiguranja za osiguranje zakonske izvanugovorne (javne) odgovornosti prema djelatnicima osiguranika, radi o odnosu koji je proizišao iz trgovačkog ugovora ili ugovora između trgovaca i osobe javnog prava ili se radi o ostalim odnosima, pa je i stopa zatezne kamate različita ovisno o vrsti odnosa o kojem se radi?

Rev 1077/2024

Sklapanje ugovora o osiguranju je obavljanje djelatnosti tuženika, a sukladno čl. 14. st. 2. ZOO trgovački ugovori su ugovori što ih sklapanju trgovci među sobom u obavljanju djelatnosti koje čine predmet poslovanja barem jednog od njih ili su u vezi s obavljanjem tih djelatnosti, što je ujedno i odgovor na naznačeno pitanje (tako i u Revt-23/2013 od 25. veljače 2015.).

Čl. 1086. u vezi s čl. 21. st. 1. ZOO/05

TIJEK ZATEZNE KAMATE NA IMOVINSKU ŠTETU

(REPARIRANA I NEREPARIRANA ŠTETA)

2.24. Revd 1269/2024

Ima li tužitelj pravo na zatezne kamate na iznos koji potražuje tužbom i prije donošenja prvostupanjske presude samo na temelju činjenice da je u spis priložio račun kao dokaz visine štete, a ne i dokaz o plaćanju prema tom istom računu?

Rev 1318/2024

Za određivanje tijeka zateznih kamata na imovinsku štetu, relevantne su odredbe čl. 1086. ZOO-a u vezi s čl. 21. st. 1. ZOO-a, prema kojima se obveza naknade štete smatra dospjelom, od trenutka nastanka štete. Stoga, pravo na zatezne kamate na iznos imovinske štete može biti dosuđen i sa danom prije donošenja prvostupanjske presude, u slučaju ako je imovinska šteta reparirana. U protivnom, ukoliko se radi o imovinskoj nerepariranoj šteti, zatezna kamata teče od dana donošenja prvostupanjske presude u skladu sa odredbama čl. 1086. i čl. 1089. st. 2. ZOO-a. Međutim, stvar je utvrđenja i rezultata provedenoga dokazivanja je li šteta otklonjena ili ne, do dana donošenja prvostupanjske presude.

Stoga, a kako bi se potpuni odgovor na postavljeno pitanje za koje dopušteno podnošenje revizije odnosio na činjenična utvrđenja iz nižestupanjskih postupaka (u odnosu na činjenicu otklanjanja štete) tako postavljeno pitanje je vezano za okolnosti svakog pojedinog pa i ovoga konkretnoga slučaja. Nadalje, pobijana je odluka u dijelu koji se odnosi na tijek zateznih kamata na iznos imovinske štete, podudarna sa pravnim shvaćanjem ovoga suda, pa odgovor na postavljeno pitanje u tom dijelu, nije od utjecaja na pobijanu odluku.

Čl. 29. st.1. i čl. 183. st.2. ZOO/05

TIJEK ZATEZNE KAMATE KOD ZAHTJEVA ZA REGRESNU ISPLATU NAKNADE ŠTETE

2.25. Revd 163/2024

Da li kod regresnog potraživanja naknade štete između osiguratelja po osnovi police obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti, a u smislu odredbe čl. 183. st. 2. Zakona o obveznim odnosima i Sporazuma o postupanju pri postavljanju i ostvarivanju međusobnih regresnih potraživanja od 04.08.2004. (dalje: Sporazum), koji su zaključili osiguratelji, pa tako i stranke/osiguratelji iz ove parnice, osiguratelj (vjerovnik) koji potražuje regresnu isplatu naknade štete od drugog odgovornog osiguratelja (dužnika) ima pravo potraživati i ostvariti naplatu zakonskih zateznih kamata za razdoblje prije nego je pozvao drugog odgovornog osiguratelja na plaćanje?

Rev 1014/2024

Odredbom čl. 183. st. 2. ZOO propisano je da ako rok za ispunjenje nije određen, dužnik dolazi u zakašnjenje kad ga vjerovnik pozove da ispuni obvezu, usmeno ili pisano, izvansudskom opomenom ili započinjanjem nekog postupka čiji je cilj da se postigne ispunjenje obveze.

Odredbom čl. 29. st. 1. ZOO određeno je da dužnik koji zakasni s ispunjenjem novčane obveze duguje, pored glavnice, i zatezne kamate.

U konkretnom slučaju, budući da rok za ispunjenje zahtijevane regresne isplate naknade štete od drugog osiguratelja nije bio određen, tuženik nije mogao doći u zakašnjenje prije nego što ga je tužitelj pozvao na ispunjenje obveze, odnosno na regresnu isplatu - što ujedno predstavlja odgovor na postavljeno pravno pitanje.

Čl. 1089. st.2. ZOO/05

ZATEZNE KAMATE NA DOSUĐENU IMOVINSKU ŠTETU ZBOG POVREDE UGOVORA TEKU OD DANA PRESUĐENJA

2.26. Revd 239/2021

Pripada li vjerovniku pravo na zatezne kamate na dosuđenu naknadu imovinske štete (izmakle koristi), kao posljedice povrede ugovora, od dana nastanka štete ili od dana donošenja sudske odluke kojom je ta naknada dosuđena?

Rev 968/2021

Pravo na zatezne kamate na dosuđenu naknadu nenovčane imovinske štete (izmakle koristi), kao posljedice povrede ugovora, vjerovniku pripada od dana donošenja sudske odluke kojom je ta naknada dosuđena, a za ocjenu početka tijeka zakonskih zateznih kamata na naknadu za takvu vrstu imovinske štete, nije odlučno što je visina štete utvrđena vještačkim nalazom prema cijenama u vrijeme nastanka štete ukoliko tužitelj u predmetnom postupku ne zatraži procjenu takve štete prema cijenama u vrijeme donošenja prvostupanjske presude i s istom ne uskladi tužbeni zahtjev, jer u toj situaciji nema pravo potraživati zateznu kamatu od dana nastanka štete do dana donošenja prvostupanjske presude, a to iz razloga što se radi o nenovčanoj imovinskoj (materijalnoj) šteti, a ne o novčanoj imovinskoj (materijalnoj) šteti pa se i visina naknade štete određuje prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, kako je to i određeno specijalnom odredbom čl. 1089. st. 2 ZOO-a.

Čl.13. ZFPPN u vezi čl. 29. ZOO/05

**ZATEZNE KAMATE NA POSEBNU NAKNADU ZA TROŠKOVE
PROUZROČENE VJEROVNIKU DUŽNIKOVIM ZAKAŠNJENJEM S
ISPUNJENJEM NOVČANE OBVEZE U POSLOVNIM TRANSAKCIJAMA**

2.27. Revd 388/2024

Ima li vjerovnik pravo zahtijevati plaćanje zateznih kamata obračunatih na iznos paušalne naknade iz odredbe članka 13. stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi ako dužnik padne u zakašnjenje s plaćanjem te paušalne naknade?

[Rev 839/2024-2](#), [Rev-839/2024-5](#) (dopunsko rješenje)

Vjerovnik ima pravo zahtijevati plaćanje zateznih kamata obračunatih na iznos paušalne naknade iz odredbe članka 13. stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi ako dužnik padne u zakašnjenje s plaćanjem te paušalne naknade.

3. UČINCI OBVEZA, POBIJANJE DUŽNIKOVIH PRAVNIH RADNJI

Čl. 66. ZOO/05 i čl. 38.a st. 1. Zakona o sudskom registru (dalje: ZSR) u vezi čl. 51. st. 1. Pravilnika o načinu upisa u sudski registar

ZABILJEŽBA SPORA U SUDSKOM REGISTRU

3.1. Revd 2882/2021

Je li parnični sud pred kojim se vodi postupak radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji, a kojim radnjama dužnika (prvotuženika) su na drugotuženika preneseni poslovni udjeli u trgovačkom društvu ovlašten na prijedlog vjerovnika (tužitelja) donijeti rješenje kojim se dopušta zabilježba spora u sudskom registru nadležnog trgovačkog suda (članak 38.a Zakona o sudskom registru – „Narodne novine“ broj 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11, 148/13, 93/14, 110/15 i 40/19)?

Rev 1384/2021

Parnični sud pred kojim se vodi postupak radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji, a kojim radnjama dužnika (I tuženika) su na II tuženika preneseni poslovni udjeli u trgovačkom društvu ovlašten je na temelju prijedloga vjerovnika (tužitelja) donijeti rješenje kojim se dopušta zabilježba spora u sudskom registru nadležnog trgovačkog suda.

Čl. 67. i 70. ZOO/05 u vezi čl. 271. i 274. Zakona o braku i porodičnim odnosima u vezi čl. 219. st.1. ZPP

POBIJANJE DUŽNIKOVIH PRAVNIH RADNJI I TERET DOKAZA

3.2. Revd 380/2022

Na kome je, u parnici radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji, teret dokaza da nekretnina upisana na ime bračnog druga-dužnika ne predstavlja njegovu imovinu u cijelosti, već da je u određenom suvlasničkom dijelu imovina dužnikovog bračnog druga?

Rev 764/2022

jednako kao i u situaciji kada postoji oboriva zakonska presumpcija iz čl. 67. st. 2. ZOO/05 da je trećoj osobi (dužnikovom srodniku) bilo poznato da poduzetim raspolaganjem dužnik nanosi štetu vjerovniku na tuženiku leži teret dokazivanja da to znanje nije postojalo ni na njegovoj ni na dužnikovoj strani, dok u drugom slučaju postojanje tih činjenica treba dokazivati tužitelj, isto tako i kada je riječ o zajedničkoj imovini stranaka-bračnoj stečevini (udjeli nisu utvrđeni), sukladno odredbi čl. 219. st. 1. ZPP-a, (prema kojoj je svaka stranka dužna iznijeti činjenice i predložiti dokaze na kojima temelji svoj zahtjev ili kojim pobija navode i dokaze protivnika) u parnici radi pobijanja dužnikovih

pravnih radnji, teret dokaza, da nekretnina upisana na ime bračnog druga-dužnika ne predstavlja njegovu imovinu u cijelosti, već da je u određenom suvlasničkom dijelu imovina dužnikovog bračnog druga, je na tuženiku, pri čemu se veličina suvlasničkog dijela u toj zajedničkoj imovini može utvrditi i kroz prethodno pitanje.

Čl.66.st.1. i čl. 67. ZOO

POBIJANJE DUŽNIKOVIH PRAVNIH RADNJI I DAROVNI UGOVOR

3.3. Revd 188/2021

Je li moguće pobijati darovni ugovor, a radi namirenja tražbine vjerovnika koja je dospjela nakon što je darovni ugovor sklopljen?

Vrijedi li zakonska presumpcija iz odredbe čl. 63. st. 3. Zakona o obveznim odnosima da kod besplatnih raspolaganja se smatra da je dužnik znao da poduzetim raspolaganjem nanosi štetu vjerovniku, a kada u vrijeme poduzimanja radnje besplatnog raspolaganja od strane dužnika, tražbina vjerovnika još nije dospjela jer nije niti postojala?

Rev 1233/2021

Glede prvog postavljenog pitanja u reviziji („Je li moguće pobijati darovni ugovor, a radi namirenja tražbine vjerovnika koja je dospjela nakon što je darovni ugovor sklopljen.“) odgovor leži u odredbi čl. 66. st. 1. ZOO-a.

Naime ako je tom odredbom određeno da se može pobijati svaka radnja dužnika na štetu vjerovnika za dospjelu tražbinu bez obzira kada je nastala, jedino ograničenje koje zakon propisuje za vjerovnika je da ima dospjelu tražbinu. Dodatnih ograničenja zakon ne propisuje, pa niti ograničenje da bi se mogla pobijati samo ona tražbina vjerovnika koja je dospjela do trenutka raspolaganja dužnika.

Dakle, prema toj zakonskoj odredbi nije uopće odlučno kada je tražbina nastala, jer dikcija zakona glasi „i bez obzira kada je nastala pa stoga tražbina može nastati i nakon što je poduzeta pravna radnja koja se pobija s time da dospjelost tražbine kao jedne od općih pretpostavki za pobijanje mora biti ispunjena.

(...)Ova odredba regulira pitanje presumpcije postojanja svijesti dužnika i treće osobe da pravnom radnjom nanosi štetu vjerovniku, tako da se za razliku od naplatnih pravnih radnji gdje je jedan od uvjeta za uspješno pobijanje pravnih radnji dužnika da je u vrijeme raspolaganja dužnik znao ili mogao znati da poduzetim raspolaganjem nanosi štetu svojim vjerovnicima i ako je trećoj osobi s kojom je ili u čiju je korist pravna radnja poduzeta to bilo poznato ili moglo biti poznato (čl. 67. st. 1. ZOO-a), a odredbom čl. 67. st. 3. takvo saznanje na strani dužnika se pretpostavlja i ne treba ga dokazivati. Vodeći računa o pravnom shvaćanju izraženom u ovoj odluci glede odgovara na prvo postavljeno pitanje glede trenutka dospjelosti u odnosu na nastanak pravne radnje koja se pobija jasno je da u pravnoj situaciji kada postoji spor između ovdje tužitelja i dužnika glede besplatnog raspolaganja i nije odlučno je li tražbina dospjela prije poduzimanja

besplatnog raspolaganja koje se pobija, a predmjeva saznanja dužnika postoji po samom zakonu, koju dužnik ne može s uspjehom osporiti kada i ako je radnju poduzeo za vrijeme trajanja parnice u kojoj je barem mogao znati da mogu za njega nastati obveze prema ovdje tužitelju. Svaki drugi zaključak bio bi prema ocjeni ovog suda u koliziji s obvezom postupanja u zasnivanju obveznih odnosa sukladno načelu savjesnosti i poštenja sadržanom u čl. 4. ZOO-a.

Čl. 66. ZOO u vezi čl. 96. st.1. i čl. 94. st.1. OPZ

POBIJANJE PRAVNIH RADNJI DUŽNIKA I PRIGOVOR ZASTARE POREZNE TRAŽBINE VJEROVNIKA

3.4. Revd 2639/2021

Je li sud u parničnom postupku ovlašten utvrđivati nastupanje zastare za naplatu poreznog duga?

Rev 412/2022

Takvo shvaćanje nižestupanijskih sudova je pravilno i u skladu je s pravnim shvaćanjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske, prema kojemu se u parničnom postupku koji se vodi povodom tužbe radi pobijanja pravnih radnji dužnika može isticati prigovor zastare porezne tražbine vjerovnika o kojemu je parnični sud ovlašten odlučiti.

Čl. 60. i 70. ZOO/05

TUŽBENI ZAHTJEV U TUŽBI RADI POBIJANJA DUŽNIKOVIH PRAVNIH RADNJI

3.5. Revd 1845/2021

Može li tužbeni zahtjev, u tužbi podnesenoj radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji, kojim se predlaže donijeti presudu kojom se poništava predmetna dužnikova pravna radnja o darovanju, biti usvojen tako da sud presudom odredi da pobijana pravna radnja gubi učinak prema tužiteljima u dijelu u kojem je to potrebno radi ispunjenja potraživanja tužitelja, ako su utvrđene sve pravne pretpostavke pobijanja dužnikovih pravnih radnji propisane člancima 67. do 71. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)?

Rev 263/2022

Kada tužbenim zahtjevom u tužbi podnesenoj radi pobijanja pravnih radnji dužnika na štetu vjerovnika tužitelj traži poništenje ugovora o darovanju i brisanje zemljišno-

knjižnog stanja, tada sud ne može istodobno prihvatiti tužbeni zahtjev tako da odredi da pravna radnja gubi učinak u dijelu u kojem je potrebno za namirenje vjerovnika.

Čl. 66., čl. 67. ZOO/05

POBIJANJE DUŽNIKOVIH PRAVNIH RADNJI – PRETPOSTAVKE

3.6. Revd 4593/2022

1. Podrazumijeva li zakonska presumpcija iz članka 67. stavak 3. Zakona o obveznim odnosima - prema kojoj se smatra da je dužnik znao da poduzetim raspolaganjem nanosi štetu vjerovniku - istovremeno presumpciju insolventnosti dužnika?,

2. Je li u sporovima koje, u skladu s odredbom članka 66. Zakona o obveznim odnosima, pokreće vjerovnik s ciljem pobijanja besplatnih raspolaganja dužnika, vjerovnik kao tužitelj dužan dokazati insolventnost dužnika kao jednu od općih pretpostavki za uspješno pobijanje pravnih radnji dužnika?

Rev 848/2023

Zakonska presumpcija iz čl. 67. st. 3. ZOO - prema kojoj se smatra da je dužnik znao da poduzetim raspolaganjem nanosi štetu vjerovniku - ne podrazumijeva istovremeno presumpciju insolventnosti dužnika.

U sporovima koje, u skladu s odredbom čl. 66. ZOO pokreće vjerovnik s ciljem pobijanja besplatnih raspolaganja dužnika, vjerovnik kao tužitelj dužan je dokazati odnosno učiniti vjerojatnom insolventnost dužnika kao jednu od općih pretpostavki za uspješno pobijanje pravne radnje dužnika.

Čl. 71. ZOO/05

ROK ZA PODNOŠENJE TUŽBE RADI POBIJANJA DUŽNIKOVIH PRAVNIH RADNJI

3.7. Revd 5011/2021

Od kada počinje teći rok za podnošenje tužbe radi pobijanja dužnikove pravne radnje (ugovora o darovanju nekretnine koji za cilj ima prijenos prava vlasništva) – provedbom ugovora i uknjižbom u zemljišnim knjigama ili od trenutka kada je dužnik zahtijevao upis u zemljišnim knjigama?

Rev 964/2022

Pravne radnje dužnika obuhvaćaju sve radnje koje su poduzete radi stjecanja prava vlasništva temeljem pravnog posla koji je predmetom pobijanja i kontinuirano traju sve dok se ta svrha raspolaganja ne ostvari.

Ovo iz razloga što je tada nastupila pravna posljedica pravne radnje koja je predmetom pobijanja.

Kada dužnik prestane biti vlasnikom nekretnine iz čije vrijednosti vjerovnik želi namiriti svoje potraživanje za vjerovnika nastupaju posljedice zbog kojih se i može obratiti sudu radi pobijanja pravne radnje dužnika.

Stoga, rok za podnošenje tužbe radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji (ugovora o darovanju nekretnine koji za cilj ima prijenos prava vlasništva) počinje teći od upisa prava vlasništva u zemljišnim knjigama temeljem pravnog posla koji je predmetom pobijanja.

Čl.353. st.5. ZOO/05

UGOVORNA KAZNA

3.8. Revd 1857/2022

1. Ako su stranke izrijekom ugovorile primjenu Posebnih uzanci o građenju, isključuje li čl. 353. st. 5. Zakona o obveznim odnosima primjenu čl. 55. Posebnih uzanci o građenju u odnosu na rok za isticanje zahtjeva za ostvarivanje prava na ugovornu kaznu?

2. Predstavlja li čl. 353. st. 5. Zakona o obveznim odnosima kogentnu pravnu normu u ugovornim odnosima vezanim uz građenje ili je ta odredba dispozitivnog karaktera u odnosu na ispravu u kojoj će vjerovnik priopćiti dužniku da zadržava pravo na ugovornu kaznu, kad se radi o obveznim ispravama propisanog sadržaja u skladu s čl. 113. i 119. Posebnih uzanci o gradnji?

Rev 999/2022

Ako su stranke izrijekom ugovorile primjenu Posebnih uzanci o građenju, odredba čl. 353. st. 5. Zakona o obveznim odnosima isključuje primjenu čl. 55. Posebnih uzanci o građenju u odnosu na rok za isticanje zahtjeva za ostvarivanje prava na ugovornu kaznu.

Čl. 280. st.1.ZOO/91

POBIJANJE PRAVNIH RADNJI DUŽNIKA – POBOJNA RADNJA

3.9. Revd 389/2020

Predstavlja li otuđenje vanknjižne imovine poboju radnju dužnika poduzetu na štetu vjerovnika?

Rev 856/2021

Otuđenje vanknjižne imovine predstavlja poboju radnju dužnika poduzetu na štetu vjerovnika.

Čl.66. i 67. ZOO/05

POBIJANJE DUŽNIKOVIH PRAVNIH RADNJI – PRETPOSTAVKE POBIJANJA

3.10. Revd 2153/2020

Može li vjerovnik osnovano pobijati pravnu radnju dužnika u odnosu na svoju tražbinu koja nije niti dospjela, a niti nastala u vrijeme zaključenja pobijanog pravnog posla odnosno izvršenja pravne radnje?

Rev 802/2021

Dospjelost vjerovnikove tražbine za isplatu, kao jedna od općih pretpostavki za pobijanje dužnikovih pravnih radnji poduzetih na štetu vjerovnika (članak 66. stavak 1. Zakona o obveznim odnosima – „NN“ br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18), mora postojati u trenutku podnošenja tužbe, a vjerovnik može osnovano pobijati i pravnu radnju dužnika u odnosu na svoju tražbinu nije dospjela niti nastala u vrijeme zaključenja pobijanog pravnog posla odnosno izvršenja pravne radnje, ali koja je dospjela do podnošenja tužbe.

Čl. 342. – 346. u vezi čl. 1089. ZOO/05

UGOVORNA ODGOVORNOST ZA ŠTETU – UGOVOR O POSREDOVANJU

3.11. Revd 2869/2022

1. Ako je jedna ugovorna strana uputila otkaz ugovora trgovačkom društvu koje je druga ugovorna strana, preporučenom poštom na adresu koja je navedena u ugovoru, a koja nije adresa društva niti je bila poslovna adresa društva u trenutku sklapanja ugovora, računa li se otkazni rok od dana kada je pošta prvi put pokušala uručiti otkaz na toj adresi, ali nije uspjela jer adresat nakon obavijesti pošte nije preuzeo pošiljku, ako je to trgovačko društvo kao ugovorna strana u konačnici primilo otkaz upravo na toj adresi?

2. Može li posrednik zahtijevati isplatu izmakle dobiti od nalogodavca koji nije dostavio posredniku podatke potrebne za posredovanje ili ga je na drugi način spriječio da ispunjava obveze u posredovanju, ako nalogodavac sukladno odredbama ugovora o posredovanju uopće nije bio dužan sklopiti ugovor u čijem sklapanju je trebao posredovati posrednik?

3. Može li posrednik u poslovima osiguranja zahtijevati isplatu izmakle dobiti od nalogodavca koji nije dostavio posredniku podatke potrebne za posredovanje ili ga je na drugi način spriječio da ispunjava obveze u posredovanju, ako nalogodavac sukladno odredbama ugovora o posredovanju uopće nije bio dužan sklopiti ugovor o osiguranju odnosno police osiguranja u čijem sklapanju je trebao posredovati posrednik?

4. Može li posrednik zahtijevati isplatu izmakle dobiti od nalogodavca koji je nakon što je otkazao ugovor o posredovanju, a u tijeku otkaznog roka, prestao dostavljati

posredniku podatke potrebne za posredovanje ili ga je na drugi način spriječio da ispunjava obveze u posredovanju, ako nalogodavac sukladno odredbama ugovora o posredovanju uopće nije bio dužan sklopiti ugovor u čijem sklapanju je trebao posredovati posrednik?

5. Može li posrednik u poslovima osiguranja zahtijevati isplatu izmakle dobiti od nalogodavca koji je nakon što je otkazao ugovor o posredovanju, a u tijeku otkaznog roka, prestao dostavljati posredniku podatke potrebne za posredovanje ili ga je na drugi način spriječio da ispunjava obveze u posredovanju, ako nalogodavac sukladno odredbama ugovora o posredovanju uopće nije bio dužan sklopiti ugovor o osiguranju odnosno police osiguranja u čijem sklapanju je trebao posredovati posrednik?

6. Moraju li se prilikom izračuna visine izmakle dobiti uzeti u obzir troškovi koje bi prilikom ostvarivanja te dobiti imala strana koja je traži, na način da se isti odbiju od prihoda koji bi bili ostvareni da nije bilo štetne radnje štetnika?

Rev 169/2024

Činjenica što je navedeni otkaz zaprimljen na adresi koja nije službena adresa tužitelja ne pretpostavlja obvezu tužitelja osigurati prijem pismena na navedenoj adresi, pogotovo obzirom iz provedenog dokaznog postupka proizlazi da je adresa navedena u sudskom registru upravo adresa odakle tužitelj upravlja poslovima društva i mjesto u kojem društvo obavlja svoju djelatnost.

Stoga su nižestupanjski sudovi uzimajući u obzir da je tužitelj dopis, kojim tuženik raskida Ugovor o poslovnoj suradnji, zaprimio 25. listopada 2013. (nakon prve neuspjele dostave 30. rujna 2013.), na adresi koja nije službena adresa sjedišta tužitelja, pravilno ocijenili dan zaprimanja istog kao dan kad je započeo teći otkazni rok predmetnog Ugovora.

(...)

Stoga su u konkretnoj situaciji kada je tuženik spriječio tužitelja da ispunji svoju obvezu iz Ugovora o poslovnoj suradnji, postupajući suprotno odredbi čl. 5. te ukidajući punomoć danu tužitelju kao posredniku suprotno čl. 8., nakon čega je tuženik unutar otkaznog roka sklopio police osiguranja, u kojima je posredovao drugi posrednik, ali pozivajući se na Okvirne sporazume koji se referiraju na postupak javne nabave za provođenje kojeg je posredovao tužitelj, pravilno nižestupanjski sudovi ocijenili da je tuženik odgovoran za štetu koja se kod tužitelja očituje u vidu gubitka prava na proviziju za ugovore o osiguranju koji su zaključeni dok je Ugovor o poslovnoj suradnji još uvijek trajao, odnosno bio na snazi.

(...)

U odnosu na šesto pitanje valja reći da je tužitelju dosuđena izmakla korist u smislu odredbe čl. 1089. st. 3. ZOO sukladno kojem se pri ocjeni visine izmakle koristi uzima u obzir dobitak koji se mogao osnovano očekivati prema redovitom tijeku stvari ili prema posebnim okolnostima, a čije je ostvarenje spriječeno štetnikovom radnjom ili propuštanjem.

Izmaklu korist u konkretnom slučaju predstavlja provizija koju bi tužitelj ostvario da nije bilo povrede ugovorne obveze od strane tuženika, dok prema činjeničnom utvrđenju nižestupanskih sudova tužitelj u odnosu na konkretan prihod nije imao drugih troškova koji bi isti umanjivali, slijedom čega je pravilno izračun visine izmakle dobiti utvrđen u visini neostvarene provizije.

4. PROMJENE U OBVEZNOM ODNOSU, USTUP (CESIJA) i dr., JAMSTVO, NOVACIJA, i dr.

Čl. 88. ZOO UGOVOR O USTUPU TRAŽBINE

4.1. Revd 1993/2021

Da bi ugovor o ustupu tražbine bio ugovor o ustupu tražbine umjesto ispunjenja je li nužno da u njemu ugovaratelji izričito ugovore da se samim sklapanjem tog ugovora o ustupu tražbine gasi obveza ustupitelja koju je imao prema primatelju ili je dovoljno da to proizlazi iz volje odnosno namjere ugovaratelja koju je sud utvrdio tijekom sudskog postupka?

Rev 1050/2021

Da bi ugovor o ustupu tražbine bio ugovor o ustupu tražbine umjesto ispunjenja nije nužno da u njemu ugovaratelji izričito ugovore da se samim sklapanjem tog ugovora o ustupu tražbine gasi obveza ustupitelja koju je imao prema primatelju već je dovoljno da to proizlazi iz volje odnosno namjere ugovaratelja koju je sud utvrdio tijekom sudskog postupka.

Čl. 102. ZOO/05

ODGOVORNOST RANIJEG VLASNIKA OBRTA ZA OBVEZE OBRTA NASTALE DO PRIJENOSA NA NOVOG VLASNIKA

4.2. Revd 2530/2020

Je li članak 102. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" br. 35/05, 41/08 i 125/11) primjenjiv i na slučaj prijenosa obrta na novog vlasnika zbog odlaska u mirovinu, odnosno da li raniji vlasnik obrta koji je prenio obrt na novog vlasnika zbog odlaska u mirovinu solidarno odgovara sa sadašnjim vlasnikom obrta za obveze nastale u poslovanju obrta do dana prijenosa obrta?

Rev 358/2021

Odredba čl. 102. ZOO s naslovom "Pristupanje dugu u slučaju preuzimanja neke imovinske cjeline" propisuje da osoba na koju prijeđe na temelju ugovora neka imovinska cjelina (poduzeće i sl.), pojedinca ili pravne osobe ili dio te cjeline, odgovara za dugove koji se odnose na tu cjelinu, odnosno na njezin dio, pored dotadašnjeg imatelja i solidarno s njim, ali samo do vrijednosti njezine aktive.

U st. 2. koji je imperativnog značaja, propisano je da nema pravni učinak prema vjerovnicima odredba ugovora kojom bi se isključivala ili ograničavala odgovornost utvrđena u st. 1. ovog članka.

Pritom valja napomenuti da je primjer naveden u st. 1. ("poduzeće i sl.") upravo u bivšem ZOO ("Narodne novine" broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01) glasio: "Zanatska radnja i sl.", dok je sadržaj ostalog teksta ostao neizmijenjen.

Prema shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske time što je riječ "zanatska radnja" u važećem ZOO/05 zamijenjena novim primjerom "poduzeće", nije se promijenio smisao navedene odredbe koji je ostao isti. Pritom valja istaknuti da i u ovom slučaju prijenosa po čl. 37. ZOO u osnovi mora postojati ugovorni odnos između starog i novog nositelja obrta.

Osim toga, prema shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske, uopće nije upitno da ona osoba u odnosu na koju je obveza nastala ne bi odgovarala, jer se ne može govoriti o zakonskoj promjeni dužnika preuzimanjem duga (dakle bez pristanka vjerovnika). Kada bi tome bilo tako, bila bi otvorena mogućnost različitih zlouporaba. Težište odredbe čl. 102. ZOO/05 je upravo u subjektivnom proširenju odgovornosti za dugove, dakle da se olakša položaj vjerovnika, a ne u eventualnom slabljenju njegovog pravnog položaja.

USTUP TRAŽBINE IZ UGOVORA O OSIGURANJU

Čl. 84. st.1., čl. 291 ZOO/05

4.3. Revd 468/2021

1. Ima li tužitelj aktivno legitimiran potraživati na osnovi ugovora o osiguranju naknadu imovinske štete na vozilu (osigurninu) koje se nalazi u dugoročnom zakupu (leasingu), na strani osobe kojoj je osiguranik iz tog ugovora o osiguranju ustupio takvo pravo, unatoč tome što je Uvjetima osiguranja, koji su sastavni dio ugovora o osiguranju iz kojih takva tražbina potječe, ugovoreno da prava iz osiguranja kod osiguranja vozila u dugoročnom zakupu (leasingu) pripadaju osiguraniku, izuzev ukoliko se drukčije ne ugovori i upiše na policu osiguranja, a drukčije nije ugovoreno ni upisano na policu osiguranja?

2. Je li sud pri odlučivanju o aktivnoj legitimaciji za potraživanje isplate osigurnine iz ugovora o osiguranju, a koja se temelji na činjenici ustupanja takve tražbine od strane osiguranika kojem ista po ugovoru o osiguranju pripada, obvezan uzeti u obzir odredbe odgovarajućih uvjeta osiguranja, koji su sastavni dio ugovora o osiguranju na osnovi kojeg postoji takva tražbina, te ovisno o odredbama tih uvjeta ocijeniti jesu li se ostvarile ugovorene pretpostavke mogućnosti prijenosa tražbine iz tog ugovora o osiguranju s osiguranika na drugu osobu, čija se aktivna legitimacija temelji na tom prijenosu?

3. Proizvodi li pravne učinke u odnosu na osiguratelja ustup prava na potraživanje novčane naknade štete na vozilu koje se nalazi u dugoročnom zakupu (leasingu), koje proizlazi iz ugovora o osiguranju (osigurnine), od strane osiguranika na drugu osobu, te daje li takav ustup toj osobi aktivnu legitimaciju potraživati isplatu navedene osigurnine od osiguratelja, u situaciji kada su stranke odredbom čl. 19. st.1. Uvjeta osiguranja, koji čine sastavni dio ugovora o osiguranju na osnovi kojeg postoji tražbina koje je prenesena toj osobi od strane osiguranika, ugovorile da prava iz osiguranja kod osiguranja vozila u dugoročnom zakupu (leasingu) ako se drukčije ne ugovori pripadaju osiguraniku, a drukčije se nije ugovorilo?

Rev 137/2023

Stoga bi odgovor na postavljena pitanja generalizirano glasio da se pri ocjeni aktivne legitimacije te ocjeni pretpostavki i dopuštenosti prijenosa tražbine iz ugovora o osiguranju, u postupcima po zahtjevima cesionara za isplatu osigurnine iz ugovora o kasko osiguranju vozila protiv cesusa, moraju uzeti u obzir i Opći uvjeti osiguranja, ako su oni sastavni dio ugovora o osiguranju.

Čl. 88.st.4. ZOO/05

USTUPANJE RADI ISPUNJENJA

4.4. Revd 90/2023

Na koje se osobe odnosi odredba čl. 88. st. 4. ZOO u slučaju višestruke cesije (kojom cedent (cedent 1) prenosi tražbinu cesionaru 1 (cedentu 2) koju ima prema cesusu, a istovremeno cesionar 1 (cedent 2) tako prenesenu tražbinu prenosi dalje cesionaru 2) odnosno kome cesus može valjano ispuniti tražbinu? Da li tražbinu valjano može ispuniti i cedentu (cedentu 1)?"

Rev 656/2024

Iz svega proizlazi da su stranke Okvirnog ugovora o cesiji sklopile ugovor koji je doista primarno reguliran odredbama odsjeka 1., odjeljka 1., glave VI. ZOO (Ustup tražbine (Cesija)), ali da su u pogledu izvršavanja obveze stipulirali poseban, konkretan način ispunjenja po kojim Cesus (prvotuženik – H. a. d.o.o.) ne bi postupio u skladu s tom ugovornom obvezom kada bi, protivno čl. 3. tog ugovora, isplatu vršio nekom drugom subjektu od onog kojem je tim ugovorom to morao činiti (tužiteljici - Cesionaru – B. K. d.d.), dok bi i C. I (drugotuženik – O.-K. d.d.) također postupao protivno ugovorenom kada bi ispunjenje obveze primio, jer je jasno i nedvojbeno prihvatio sve stipulacije tog ugovora.

24. Dakle, odredba čl. 88. st. 4. ZOO ostavlja Cesusu (prvotuženiku – H.a. d.o.o.) opciju u pogledu ispunjenja obveze, a Cesus je ugovorom odabrao konkretan način ispunjenja (unutar te opcije), na što su sve ugovorne strane pristale i tako stvorile (zakonom svakako dopuštenu) ugovornu obvezu u pogledu izvršavanja tražbine (pa tako i obveznika ispunjenja).

Čl. 102. ZOO/05

PRISTUPANJE DUGU U SLUČAJU PREUZIMANJA NEKE IMOVINSKE CJELINE

4.5. Revd 4712/2022

Preuzimaju li se Ugovorom o prijenosu gospodarske cjeline sa obrta na trgovačko društvo preuzimatelj/stjecatelj prava i obveze (opremu, zalihe, kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu) prenositelja bilo samostalno ili/i zajedno s prenositeljem i da li temeljem Ugovora o prijenosu gospodarske cjeline preuzimatelj/stjecatelj postaje pravnim slijednikom prenositelja i jesu li Opći porezni zakon i Pravilnik o provedbi općeg poreznog zakona lex specialis propisi koji reguliraju prijenos gospodarske cjeline s obrta na trgovačko društvo?

Rev 990/2023

Stoga se, u okolnostima konkretnog slučaja, kad je sklapanjem Ugovora o prijenosu/pripajanju gospodarske cjeline, pripajanje izvršeno s namjerom nastavka djelatnosti u trgovačkom društvu prema knjigovodstvenoj vrijednosti, prijenosom bilančanih pozicija na točno određeni dan, kad se djelatnost obrta poklapa s registriranom djelatnosti trgovačkog društva kojem se pripaja i obrt prestaje postojati, može zaključiti da je Ugovorom o prijenosu/pripajanju gospodarske cjeline trgovačko društvo kao stjecatelj preuzelo prava i obveza prenositelja – obrta, te u tom dijelu jest njegov pravni sljednik, odgovara za dugove koji se odnose na preuzetu cjelinu, pod zakonom određenim uvjetima i pogrešan je zaključak drugostupanjskog suda da je jedino KD kao prijašnji vlasnik obrta mogao zahtijevati da se ovrha proglasi nedopuštenom.

čl. 91. i čl. 963. st.1. ZOO/05

ZAKONSKA SUBROGACIJA I STATUSNE PROMJENE (PRIPAJANJE OSIGURANIKA I DRUŠTVA ŠTETNIKA)

4.6. Revd 2086/2023

Je li učinak sjedinjenja do kojeg dolazi uslijed statusnih promjena (pripajanja i spajanja) ograničen samo na sudionike istih ili sjedinjenjem prestaju i tražbine trećih osoba izvedene iz tražbine nekog od sudionika statusnih promjena?

Rev 991/2023

Prema shvaćanju revizijskog suda isplatom naknade iz osiguranja na osiguratelja po samom zakonu prelaze osiguranikova prava prema osobi koja je po bilo kojoj osnovi odgovorna za štetu. Pri tome statusna promjena uslijed koje je došlo do pripajanja osiguranika i društva štetnika ne utječe na prestanak tražbine koja je prešla na osiguratelja. Identično shvaćanje zauzeto je u odlukama Visokog trgovačkog suda

Republike Hrvatske br. PŽ-4448/2022-3 od 27. lipnja 2023., PŽ-2256/2006 od 21. prosinca 2010. (Izbor odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske 1/11).

Pogrešno je shvaćanje nižestupanijskih sudova da je u konkretnom slučaju došlo do sjedinjenja tražbine društva Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. i dugovanja društva Hrvatske autoceste d.o.o. Naime, plaćanjem naknade štete oštećeniku od strane tužitelja kao osiguratelja, tražbina koju bi imao osiguranik prema odgovornoj osobi, prešla je na osiguratelja, pa više ne postoji tražbina osiguranika.

5. PRESTANAK OBVEZA, ISPUNJENJE, ZASTARA I dr.

Čl. 389. stavak 1 i 2. u vezi čl. 378. ZOO ZASTARA I OBUSTAVA OVRŠNOG POSTUPKA

5.1. Revd 457/2021

Počinje li ponovno teći zastarni rok, koji je prekinut podnošenjem prijedloga za ovrhu, od pravomoćnosti rješenja o ovrsi ili od pravomoćnosti rješenja o obustavi ovršnog postupka u slučaju kada je ovršni postupak obustavljen zbog razloga na koji ovrhovoditelj nije imao utjecaja?

Rev 670/2021

Kada je ovršni postupak obustavljen zbog razloga koji leže isključivo na ovršeniku i na što ovrhovoditelj nije imao utjecaja, tada pokretanje ovršnog postupka (okonačanog obustavom postupka) ima za posljedicu prekid zastare i zastarni rok počinje ponovno teći nakon što rješenje o obustavi ovršnog postupka postane pravomoćno

Čl. 230. st.1. ZOO TIJEK ZASTARE TRAŽBINE ZA NAKNADU ŠTETE

5.2. Revd 345/2021 (Naknada štete)

Može li početak tijeka zastare tražbine za naknadu štete započeti prije nego je oštećenik, koji nema stručna znanja utvrditi osobu koja je prouzročila štetu, saznao za štetnika, odnosno može li zastara početi teći prije nego je oštećenik vještačenjem, izvidom štete ili na drugi prikladan način saznao za štetnika, uzročnu vezu između štetne radnje i nastale štete te opseg štete?

Rev 1260/2021

Ustaljena je praksa ovog suda je da u situaciji kad oštećenik raspolaže relevantnim podacima o postojanju štete i počinitelju, da za početak tijeka zastare nije od utjecaja kasnije pribavljanje nalaza i mišljenja o tim odlučnim okolnostima (tako Rev 2457/12 od 5. veljače 2013., Rev-807/16-3 od 6. listopada 2020., Revx-873/2015-2 od 3. prosinca 2019., Rev-1205/2020-2 od 23. prosinca 2020. i Revx- 156/2016-4 od 6. listopada 2020.).

Čl. 225. ZOO/05 u vezi čl. 100., 101. st.1. i 136. st.1. ZC

**ZASTARNI ROK U SLUČAJU OBVEZNOPRAVNOG ZAHTJEVA ZA ISPLATU
NAKNADE ZA ZEMLJIŠTE ODUZETO RADI IZGRADNJE CESTE**

5.3. Revd 2847/2020

Kada počinje teći vrijeme potrebno za zastaru obveznogpravnog zahtjeva na isplatu naknade za zemljište oduzeto radi izgradnje ceste, ako nije doneseno pravomoćno rješenje o izvlaštenju te ako sporni pravni odnos stranaka nije uređen nagodbom?

Rev 673/2022

(...) zastara obveznogpravnog zahtjeva za isplatu naknade za zemljište oduzeto radi izgradnje ceste, ako nije doneseno pravomoćno rješenje o izvlaštenju te ako sporni pravni odnos stranaka nije uređen nagodbom, počinje teći od trenutka kada je vlasnik oduzetog zemljišta saznao za promijenjenu namjenu nekretnine ili dijela nekretnine, odnosno kada više nije moguće s uspjehom zahtijevati predaju u posjed te nekretnine, a što je u trenutku izgradnje ceste i završetka radova.

Čl. 323. stavak 1. ZOO/05 (članak 104. stavak 1. ZOO/91)

**ZASTARNI ROK U SLUČAJU ZAHTJEVA ZA VRAĆANJE ONOG ŠTO JE
PRIMLJENO NA TEMELJU NIŠTETNOG PRAVNOG POSLA**

5.3. Revd 788/2020

Od kada počinje teći zastarni rok u slučaju tužbenog zahtjeva kojim se zahtijeva ono što je primljeno na temelju ništetnog pravnog posla sukladno čl. 323. st. 1. Zakona o obveznim odnosima;

- a) od trenutka sklapanja ništetnog pravnog posla ili
- b) od trenutka pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ništetnost pravnog posla?

Rev 96/2021

(...) Naime, na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanoj 30. siječnja 2020. (Su-IV-47/2020-2) zauzeto je pravno shvaćanje koje glasi:

„Zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz članka 323. stavak 1. ZOO/05 kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora.“

vidi i [Rev 1219/2020](#), [Rev 1053/2022](#)

Čl. 233. st. 2. u vezi čl. 226. st. 1. i čl. 215. st. 1. ZOO

**ZASTARA TRAŽBINE ZATEZNIH KAMATE KOJE SU ZAJEDNO S
GLAVNICOM UTVRĐENE PRAVOMOĆNOM SUDSKOM ODLUKOM**

Revd 1103/2021

U kojem roku zastaruje potraživanje zatezne kamate koje su zajedno s glavnicom utvrđene pravomoćnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog tijela javne vlasti ili nagodbom pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, odnosno javnobilježničkim aktom, i koje dospijevaju ubuduće?

Rev 87/2022

U konkretnom slučaju radi se o povremenoj tražbini utvrđenoj javnobilježničkim aktom-nagodbom, a sve povremene tražbine koje proistječu iz pravomoćnih sudskih odluka ili odluka drugih nadležnih tijela, odnosno javnobilježničkih akata zastarijevaju u roku predviđenom za zastaru povremenih tražbina, sukladno odredbi čl. 233. st. 2. ZOO. Rok zastarijevanja povremenih tražbina propisan je odredbom čl. 226. st. 1. ZOO i taj rok iznosi tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja. Nema nikakve dvojbe da se taj rok primjenjuje i za tražbine kamata koje također predstavljaju povremene tražbine, kao što proizlazi iz samog teksta odredbe čl. 226. st. 1. ZOO. Prema tome, u konkretnom slučaju ne može se primijeniti zastarni rok od 10 godina iz čl. 233. st. 1. ZOO već se primjenjuje rok od 3 godine prema odredbi čl. 233. st. 2. u vezi čl. 226. st. 1. ZOO.

Čl. 233. ZOO/05

**PREKID ZASTARE U SLUČAJU KAD JE OVRHA OBUSTAVLJENA ZBOG
NEMOGUĆNOSTI NAPLATE**

5.6. Revd 133/2021 (proglašenje ovrhe nedopuštenom)

Može li se obustava ovrhe zbog nemogućnosti naplate tražbine ovrhovoditelja, odnosno zbog nepredlaganja nastavka ovrhe pljenidbom plaće ili na nekom drugom prikladnom predmetu ovrhe smatrati njegovom pasivnošću odnosno odustankom vjerovnika od radnje koju je poduzeo, uslijed čega se smatra da nije nastupio prekid zastare u smislu odredbe st. 1. čl. 242. Zakona o obveznim odnosima, ako ovršenik više nije zaposlen, ako je ovrha na pokretninama ostala neuspješna, te ako nije mogao osnovano predložiti nastavak ovrhe na nekom drugom prikladnom predmetu ovrhe?

Rev 574/2021

Prema pravnom shvaćanju ovoga suda, a uzevši u obzir okolnosti ovog konkretnog slučaja, činjenica da tuženik kao ovrhovoditelj nije predložio nastavak ovršnog postupka uz to što nije podnio žalbu na predmetno rješenje o obustavi ovrhe ukazuje na njegovu

pasivnost i odustanak od radnji kojim je započeo ovršni postupak. Naime, nakon što je ovdje tužitelj kao ovršenik promijenio poslodavca, sud je pozvao tuženika kao ovrhovoditelja da u roku 30 dana stavi odgovarajući prijedlog za nastavak navedenog ovršnog postupka. Iz navedenog jasno proizlazi da tuženik nije bio dužan nastaviti ovršni postupak na plaći ovršenika, već je, s obzirom na to da predmetno rješenje o ovrsi nije doneseno isključivo na plaći ovršenika, mogao predložiti nastavak ovrhe i na pokretninama ovršenika. Međutim, tuženik se u potpunosti ogлуšio na navedeni poziv suda te uz sve navedeno nije niti žalbom pobijao predmetno rješenje o obustavi ovrhe, pa je time pokazao pasivnost, odnosno na konkludentan način odustanak od podnesenog prijedloga za ovrhu te se samim time smatra da prekid zastare izvršen podnošenjem prijedloga za ovrhu 4. svibnja 2009. nije ni nastupio. S obzirom na to da je ovršna isprava (presuda Općinskog suda u Đakovu poslovni broj P-381/97 od 26. veljače 2007.) postala pravomoćna 24. svibnja 2007. i ovršna dana 29. lipnja 2007., a prijedlog za ovrhu u predmetu Općinskog suda u Osijeku poslovni broj Ovr- 3028/2017 podnesen 29. rujna 2017., nižestupanjski sudovi pravilno su primijenili materijalno pravo kada su predmetnu ovrhu proglasili nedopuštenom zbog proteka zastarnog roka navedenog u čl. 233. st. 1. ZOO.

Čl. 377. ZOO/91 i čl. 12. ZPP

PRIVILEGIRANI ZASTARNI ROK – KAZNENO DJELO

5.7. Revd 695/2022

Je li moguće primijeniti privilegirani rok zastare iz članka 377. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01 - dalje: ZOO/91) ako nastali vid štete nije bitno obilježje kaznenog djela za koje je štetnik osuđen?

Rev 938/2022

12. Kada se citiranom odredbom čl. 12. ZPP-a propisuje vezanost parničnog suda pravomoćnom presudom kaznenog suda za postojanje kaznenog djela to znači da parnični sud ne može i ne smije utvrđivati da je radnja ili skup radnji koje čine biće kaznenog djela za koje je štetnik pravomoćno osuđen izvršena drukčije nego što je to utvrđeno u izreci kaznene presude ili da je riječ o nekom drugom kaznenom djelu koje nije pravno opisano i označeno u izreci kaznene presude.

12.1. Dakle, parnični je sud vezan izrekom pravomoćne kaznene presude. Ta se vezanost odnosi na činjenični opis, pravni opis i pravnu kvalifikaciju kaznenog djela za koje je optuženik proglašen krivim. Drugim riječima, parnični sud ne može utvrđivati da je kazneno djelo počinjeno na drukčiji način od onoga koji je opisan u činjeničnom opisu izreke kaznene presude niti da je riječ o nekom drugom kaznenom djelu koje nije pravno opisano i pravno označeno (kvalificirano) u izreci pravomoćne kaznene presude. Vezanost parničnog suda odnosi se dakle na utvrđenje da je kazneno djelo počinjeno, da je štetnik kazneno odgovoran i da je odgovoran za djelovanje onako

kako je to utvrđeno kaznenom presudom pa time i da je takvo postupanje koje je kaznenom presudom utvrđeno kao kažnjivo predstavlja i štetnu radnju.

(...)

14. Imajući u vidu rečeno u točki 12. i 12.1. ovog obrazloženja i glede značenja pojma kaznenog djela iz čl. 377. ZOO/91 ima se koristiti isto načelo, to jest da nije odlučna zakonska oznaka kaznenog djela već je odlučno kako je kazneno djelo počinjeno što je sadržano u izreci pravomoćne presude kojom je štetnik označen krivim.

Čl. 231. ZOO

ZASTARNI ROK U SLUČAJU KADA JE ŠTETA PROUZROČENA KAZNENIM DJELOM

5.8. Revd 3558/2021

Koji se zastarni rok primjenjuje za naknadu štete prouzročene kaznenim djelom iz čl. 231. st. 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)?

[Rev 226/2022](#)

Naime, prema dosljednom i ustaljenom pravnom shvaćanju koje je ovaj, revizijski sud izrazio u nizu recentnijih odluka (tako npr. Rev 2679/2011 od 22. travnja 2015., Rev 230/2012 od 6. srpnja 2016. i Rev 2038/2016-2 od 26. siječnja 2022.), u pogledu primjene čl. 377. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj 53/91, 73/91, 3/94, 111/93, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99, 88/01, 35/2005), a koji je sadržajno istovjetan odredbi čl. 231. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ br. 35/05, 41/08; dalje: ZOO) – u slučajevima činjenično podudarnima ovome, a u slučaju da se u pogledu konkretnog štetnog događaja vodio i (osuđujućom presudom) pravomoćno okončao kazneni postupak, do prekida zastarijevanja zahtjeva za naknadu štete dolazi pokretanjem i vođenjem kaznenog postupka protiv štetnika, pa prekinuto zastarijevanje počinje teći kada je postala pravomoćna kaznena presuda kojom je štetnik oglašen krivim. Niti u tim odlukama (kao niti u ovopredmetnoj) nije bilo utvrđenja da bi u kaznenom postupku bio postavljen imovinskopравни zahtjev.

vidi i **[Rev 365/2023](#)**

Čl. 230. ZOO/05

ZASTARNI ROK - NAKNADA ŠTETE ZBOG ODUZIMANJA ZEMLJIŠTA ZA IZGRADNJU AUTOCESTE

5.9. Revd 1402/2021

(naknada štete)

Da li u predmetima naknade štete radi oduzimanja zemljišta za izgradnju autoceste rok zastare počinje teći od dana izdavanja uporabne dozvole ili od dana kada tužitelj nije više mogao koristiti nekretninu?

Rev 1032/2022

Zastarni rok tužitelja za predmetne tražbine (s osnova naknade štete) započeo je teći kada im je zemljište faktički oduzeto bez mogućnosti da im se vrati, odnosno kada su saznali da nekretnine ne mogu vratiti u posjed i takve je zadržati – ali i kada su raspolagali ili mogli raspolagati svim relevantnim podacima dostatnim za spoznaju po elementima štete i o tuženiku kao osobi odgovornoj za tu štetu. Početak tog trogodišnjeg zastarnog roka iz čl. 230. st. 1. ZOO ne može se vezati tek i samo za izdavanje uporabne dozvole za izgrađenu prometnicu. Taj rok je u svakom slučaju započeo teći prije nego je autocesta završena, konkretno – u svakom je slučaju započeo teći kada je cesta dovedena u stanje prema kojemu su tužitelji sa sigurnošću mogli zaključiti da su im nekretnine nepovratno oduzete (kada je po redovnom tijeku stvari šteta postala izvjesna).

Čl. 230. ZOO/05

ZASTARNI ROK - NAKNADA ŠTETE ZBOG GUBITKA ZARADE OD NAJAMNINE

5.10. Revd 3554/2020

Predstavlja li potraživanje s osnova izmakle koristi tužitelja prema tuženiku u visu razlike između primjerene vrijednosti najamnine i zaštićene najamnine nastalu zbog ograničenja njegova prava vlasništva na predmetnom stanu, kojemu je ograničenje nametnuto Zakonom o najmu stanova (NN 91/96, 48/96, 66/98, 22/06 i 68/18) budući da isti ne može raspolagati slobodno stanom obzirom da se u tom stanu nalazi osoba sa statusom zaštićenog najmoprimca povremenu tražbinu u smislu članka 226. Zakona o obveznim odnosima?

Nastavno na navedeno pitanje, zastarijeva li samo pravo iz kojeg potječu povremene tražbine s obzirom da je od najstarije dospjele, a neispunjene tražbine proteklo više od pet godina, slijedom čega tužitelj gubi pravo zahtijevati ne samo buduća povremena davanja, nego i povremena davanja koja su dospjela prije zastare sukladno članku 227. Zakona o obveznim odnosima?

Rev 1203/2021

Imajući na umu da je ovaj sud u odluci Rev-1104/2018-3 od 22. siječnja 2019., odgovarajući na identična pitanja tuženice, zauzeo shvaćanje da se predmetna tražbina odnosi na naknadu štete – gubitak zarade od najamnine, koja dospijeva godišnje, pa da se u pogledu zastare te tražbine primjenjuje trogodišnji zastarni rok iz članka 230. stavak 1. ZOO, pobijana odluka ne odstupa od shvaćanja koje je o spornom pitanju zauzeo revizijski sud. Naime, u konkretnom je predmetu sud, upravo u skladu sa shvaćanjem revizijskog suda, zaključio da sporno potraživanje ne predstavlja povremenu tražbinu iz članka 226. ZOO, slijedom čega nema mjesta primjeni niti odredbe članka 227. ZOO kojom je uređena zastara prava iz kojeg proistječu povremene tražbine.

vidi i **Rev 1187/2022**

Čl.230. u vezi čl. 234. st.6 i čl. 963. st.1. ZOO/05

ZASTARA REGRESNOG POTRAŽIVANJA S OSNOVE NAKNADE ŠTETE ISPLAĆENE NA TEMELJU UGOVORENE POLICE OSIGURANJA

5.11. Revd 4969/2021

Zastarijeva li regresno potraživanje tužitelja s osnove naknade štete, koju je tužitelj isplatio oštećeniku temeljem ugovorene police osiguranja u roku od 3 godine od dana kada je oštećenik doznao za štetu i osobu koja je štetu učinila u smislu članka 230. stavaka 1. ZOO-a ili u roku od 5 godina uz primjenu općeg zastarnog roka iz članka 225. ZOO-a, odnosno koji se zastarni rok ima primijeniti kod zakonske subrogacije?

Rev 955/2022

(...) odgovor na postavljeno pitanje iz prijedloga za dopuštenje revizije je taj da tražbina tužitelja s osnova naknade štete, koju je tužitelj isplatio oštećeniku na temelju ugovorene police osiguranja, zastarijeva u roku tri godine od dana kada je oštećenik doznao za štetu i osobu koja je štetu učinila, dok u svakom slučaju ta tražbina zastarijeva za pet godina otkad je šteta nastala.

Čl. 230. ZOO/05

ZASTARA POTRAŽIVANJA S OSNOVE NAKNADE ŠTETE - ZAKONSKA SUBROGACIJA

5.11.a. Revd 4082/2022

Je li u smislu čl. 234. st. 6. u vezi s čl. 230. st.1. ZOO-a za određivanje početka tijeka zastare osiguratelja prema osobi koja je štetu prouzročila, a koja nije ujedno osiguranik, mjerodavan trenutak isplate naknade štete ili trenutak u kojemu je osiguranik tužitelja doznao za štetu, odnosno mogao doznati za opseg i visinu štete?

Je li trenutak primitka izvješća iz kojeg bi proizlazili podaci o opsegu i visini nastale štete trenutak od kada je osiguranik, a time i osiguratelj doznao za štetu u smislu čl. 234. st. 6. u vezi s čl. 230. st. 1. ZOO-a te ujedno i trenutak od kojega teku zastarni rokovi u smislu navedenih članaka?

Je li opravdano, kod određivanja početka tijeka roka zastare u smislu čl. 230. st. 1. u vezi s čl. 234. st. 6. ZOO-a, u situaciji kada je u okviru jednog štetnog događaja imovinska šteta nastala dvama različitim oštećenicima na dvama različitim objektima, saznanje za štetu promatrati u njihovoj ukupnosti, ili je ispravno svaku od nastalih šteta promatrati zasebno?

Odnosno,

Moraju li se štete nastale na dva različita objekta prilikom jednog štetnog događaja promatrati svaka zasebno u pogledu zastarnih rokova ili je iste moguće promatrati u njihovoj ukupnosti, pa tumačiti da bi tek po saznanju za potonju štetu osiguranik u smislu čl. 230. st. 1. u vezi s čl. 234. st. 6. ZOO-a doznao za puni obujam štete?

Odnosno,

Računa li se početak tijeka roka zastare prava na naknadu štete u smislu čl. 230. st. 1. u vezi s čl. 234. st. 6. ZOO-a iz jednog štetnog događaja od dana isplate posljednjeg iznosa s naslova naknade štete?

Rev 653/2024

Budući se u konkretnom slučaju radi o potraživanju naknade štete od osobe odgovorne za štetni događaj i nastale štetne posljedice - tuženika i zakonskoj subrogaciji gdje osiguratelj stupa u prava osiguranika, to se ima primijeniti odredba čl. 230. st. 1. ZOO i trogodišnji zastarni rok; dok je za ocjenu osnovanosti prigovora zastare prema odredbi čl. 230. st. 1. i čl. 234. st. 6. ZOO relevantno saznanje oštećenika odnosno osiguranika, za štetu i počinitelja (u tom smislu i Rev 2161/2011-2 od 13. listopada 2015., Rev 955/2022-2 od 22. studenoga 2022.).

(...)

Na postavljena pitanja odgovoriti je da je za određivanje početka tijeka zastarnog roka za štetu nastalu na brodici "Kardo" mjerodavan trenutak u kojem je oštećenik - osiguranik tužiteljice doznao za štetu (opseg i visinu) i štetnika, a to je prema utvrđenju suda u konkretnom slučaju trenutak kada je procjenitelj tužiteljice sastavio pisano izvješće o šteti odnosno, 16. prosinca 2013. (a prema tom izvješću izvršena je i isplata), pa je tako do dana podnošenja tužbe 16. veljače 2017. već protekao trogodišnji rok zastare.

Čl.377. ZOO/91 i čl.27. ZOOP

PRIMJENA PRIVILEGIRANOG ZASTARNOG ROKA U SLUČAJU KAD JE ŠTETA PROUZOČENA KAZNENIM DJELOM,

PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN

5.12. Revd 5451/2021

Je li se u sporu u kojem HZMO kao posredni oštećenik potražuje naknadu štete od osiguravatelja štetnika treba primijeniti zastarni rok od tri godine iz članka 376. ZOO/91 ili privilegirani (duži) rok iz članka 377. ZOO/91?

Je li za utvrđenje stvarne štete u postupcima u kojima Zavod za mirovinsko osiguranje od osiguravajućeg društva potražuje naknadu isplaćenih mirovina povodom prometne nezgode – a koje su isplaćene u vrijeme kada je snazi bio Zakon o obveznim osiguranjima u prometu – mjerodavan Zakon o mirovinskom osiguranju ili Zakon o obveznim osiguranjima u prometu?

Rev 678/2022

U odnosu na pitanje zastare ovaj sud je već u svojoj odluci Rev-x 674/10-2 od 17. studenog 2011. zauzeo pravno shvaćanje prema kojem je potraživanje tužitelja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje zahtjev za naknadom štete a koja je prouzročena kaznenim djelom, te da kako je za kazneni progon predviđen dulji rok zastare, da stoga zahtjev za naknadom štete u smislu čl. 377. st. 1. ZOO/91 zastarijeva kad istekne vrijeme za zastaru kaznenog progona, što je ujedno i odgovor na postavljeno pitanje.

U odnosu na drugo postavljeno pitanje ovaj sud je već u odluci poslovni broj Rev-x 388/2018 od 25. kolovoza 2020. zauzeo pravno shvaćanje prema kojem je za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, odnosno u trenutku kada su izvršene isplate mirovine, a istovjetno pravno shvaćanje zauzeto je i u kasnijim odlukama ovoga suda (Rev-5292/2019-2 od 16. lipnja 2020., Rev 206/2022-2 od 23. ožujka 2022., Rev 12/2022 od 12. siječnja 2022.).

vidi i **Rev 525/2022, Rev 836/2023**

Čl.377. st.1. ZOO/91 (čl. 231. st.1. ZOO/05)
PRIMJENA PRIVILEGIRANOG ZASTARNOG ROKA

5.13. Revd 919/2022

Da li je u parničnom postupku gdje tužitelj tvrdi da je šteta prouzročena kaznenim djelom, dopušteno dokazivati postojanje uzročno-posljedične veze između određene radnje koja ima obilježje kaznenog djela i nastale štete i to u situaciji kada protiv određene osobe ne postoji pravomoćna presuda kaznenog suda kojim se optuženik oglašava krivim, a niti pravomoćna presuda kaznenog suda kojom se optuženik oslobađa optužbe?

Rev 1151/2022

Po pravnom shvaćanju ovog suda odredbu čl. 377. st. 1. ZOO/91, odnosno odredbu čl. 231. st. 1. ZOO/05 treba tumačiti u suglasju s odredbom čl. 12. st. 3. ZPP-a tako da ne može doći do primjene privilegirani duži rok zastare potraživanja naknade štete osim kada je štetna radnja počinjena kaznenim djelom koje je utvrđeno pravomoćnom presudom kaznenog suda i kojom je utvrđen počinitelj tog kaznenog djela koje ujedno predstavlja i štetnu radnju ili kada su ostvarene neke procesne prepreke zbog kojih se protiv počinitelja ne bi mogao provesti kazneni postupak (tako i ovaj sud u Rev-199/07 od 21. ožujka 2007, Rev-845/07 od 23. prosinca 2008 i Rev-706/10 od 15. lipnja 2011.).

To istovremeno ne znači da oštećeni nisu imali prilike zatražiti svoju pravnu zaštitu pred sudom ili da bi time bili prekludirani u svom pravu na pristup sudu jer su mogli svoje odštetne zahtjeve podnijeti unutar redovnih zastarnih rokova za naknadu štete pa i uz primjenu pravila o razlozima kada zastara ne teče ako bi okolnosti svakog pojedinog konkretnog slučaja opravdavala primjenu tih pravila iz čl. 387. ZOO/91 (čl. 237. ZOO/05) s time da su u takvoj parnici ovlašteni dokazivati sve elemente o kojima ovisi njihovo pravo na naknadu štete kao što su štetna radnja, uzročna veza između štete i štetne radnje, visinu štete i odgovornost štetnika ali bi se odgovorna osoba mogla valjano suprotstaviti takvom zahtjevu prigovorom zastare iz čl. 376. ZOO/91 to jest iz čl. 230. ZOO/05.

Čl. 377. ZOO/91

TIJEK ZASTARE KOD TRAŽBINE ZA NAKNADU ŠTETE PROUZROČENE KAZNENIM DJELOM

5.14. Revd 4416/2021

Počinje li, prilikom primjene zastarnog roka iz čl. 377. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 53/91, 73/91, 11/93, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01 – dalje: ZOO), zastara naknade štete prouzročene kaznenim djelom teći od pravomoćnosti kaznene presude ili od dana počinjenja kaznenog djela, ako oštećenik, iako na to upućen od strane

kaznenog suda, nije u roku od 3 mjeseca od primitka pravomoćne kaznene presude podnio tužbu za naknadu štete?

[Rev 195/2022](#)

Prilikom primjene zastarnog roka iz čl. 377. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 53/91, 73/91, 11/93, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01 – dalje: ZOO), zastara naknade štete prouzročene kaznenim djelom počinje teći od pravomoćnosti kaznene presude kojom okrivljenik proglašen krivim (osuđujuća presuda), a ne od dana počinjenja kaznenog djela, neovisno o tome je li oštećenik u kaznenom postupku postavio imonskopravni zahtjev, odnosno neovisno o tome je li od strane kaznenog suda upućen na pokretanje parnice u određenom roku i je li u tom roku podnio tužbu.

vidi i **[Rev 1189/2022](#)**

Čl.214. ZOO/05 u vezi čl. 191.st.1. ZPP

TIJEK ZASTARE U ODNOSU NA PREINAČENI DIO TUŽBENOG ZAHTJEVA

5.15. Revd 5391/2021

Je li nastupila zastara tražbine tužitelja za naknadu štete za preinačeni (povećani) dio tužbenog zahtjeva (preko 5.418,00 kn do 11.714,00 kn) u situaciji kada je tužitelj tužbu podnio 1. srpnja 2014. (na iznos od 18.060,00 kn), kojem povlačenju se tuženik nije protivio, a nakon toga podneskom od 18. travnja 2018. povicio zahtjev na 11.714,00 kn)

[Rev 1103/2022](#)

O prigovoru zastare istaknutom tijekom prvostupanjskog postupka kojim se tuženik pozivao na praksu ovog suda prema kojoj je preinaka tužbe promjena istovjetnosti zahtjeva, povećanje postojećeg ili isticanje drugog uz postojeći (čl. 191. st. 1. ZPP-a) te povećanje zahtjeva za isplatu (naknade štete) predstavlja preinaku tužbe, i prema kojoj se, u slučaju preinake tužbe povećanjem tužbenog zahtjeva u odnosu na povećani dio tužbenog zahtjeva pitanje zastare ocjenjuje samostalno tako da je za dio tražbine na koji se odnosi preinačenje tužbe za ocjenu pitanja zastare bitan dan preinake tužbe, drugostupanjski sud, preinačujući prvostupanjsku presudu propustio je odlučiti.

vidi i **[Rev 700/2023](#)**, **[Rev 222/2023](#)**

Čl.225. ZOO/05

TIJEK ZASTARNOG ROKA U SLUČAJU ZAHTJEVA ZA POVRAT NAKNADE ZA PRIJEVREMENU OTPLATU KREDITA

5.16. Revd 1882/2020

Od kada korisniku kredita počinje teći zastarni rok za isticanje zahtjeva za povrat obračunate i isplaćene naknade za prijevremenu otplatu kredita u slučaju kad je pravomoćnom sudskom odlukom utvrđena ništetnom odredba ugovora o kreditu temeljem koje je banka korisniku kredita obračunala i naplatila naknadu za prijevremenu otplatu ?

Rev 213/2021

Zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz članka 323. stavak 1. ZOO/05 (članak 104. stavak 1. ZOO/91) kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora.

Čl. 215. u vezi čl. 1111. ZOO/05

POČETAK TIJEKA ZASTARNOG ROKA KOD ZAHTJEVA ZA ISPLATU SREDSTAVA ULOŽENIH U NEKRETNINU

5.17. Revd 2012/2021

Zastarijevaju li potraživanja tužitelja za povrat sredstava uložениh u nekretninu tuženice pet godina prije podnošenja tužbe ili zastara počinje teći od trenutka kada je tužitelj prestao koristiti nekretninu u koju je uložio sredstva i rad te s tim u vezi čini li drugostupanjski sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP kada zaključuje da zastara počinje teći danom prestanka korištenja nekretnine u koju je tužitelj izvršio ulaganja te djelomično odbija zahtjev za povrat sredstva uložениh u nekretninu jer je nastupila zastara tih potraživanja pet godina prije podnošenja tužbe?

Rev 726/2022

Pravno shvaćanje drugostupanjskog suda, da zastarijevanje u ovom slučaju počinje teći od dana kada je tužitelj prestao koristiti kuću tuženice u koju je uložio svoja novčana sredstva odnosno od kada je prestao dolaziti u tu kuću, u skladu je s pravnim shvaćanjem ovog revizijskog suda izraženom u odlukama na koje se tužitelj u reviziji poziva, prema kojem zastara zahtjeva za povrat sredstava uložениh u tuđu nekretninu počinje teći od prestanka korištenja plodova tog rada, a ne od dana učinjenih ulaganja.

Čl.376.st.2. ZPP

ZASTARNI ROK U SLUČAJU NAKNADE ŠTETE ZBOG SMRTI BLISKE OSOBE

5.18. Revd 366/2020

Računa li se objektivni zastarni rok potraživanja naknade nematerijalne štete zbog smrti bliske osobe prema odredbi čl. 376. st. 2. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine" broj 53/91, 73/91, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99, 88/01, dalje ZOO) od dana usmrćenja ili od dana saznanja za smrt bliske osobe?

Rev 1093/2020

Takvo pravno shvaćanje nižestupanjskih sudova u pogledu postavljenog pravnog pitanja odstupa od prakse ovog, revizijskog suda iz rješenja broj Rev-x 223/2016-2 od 19. veljače 2019. jer nematerijalna šteta zbog pretrpljenih duševnih boli zbog smrti bliske osobe nije nastala u noći sa 3. na 4. listopada 1991. nego u trenutku saznanja za smrt bliske osobe pa nije pravilno utvrđeno kada je objektivni zastarni rok iz čl. 376. st. 2. ZPP počeo teći.

Čl. 241. ZOO/05, čl. 191.st.1. i čl. 186.b. ZPP

POVEĆANJE TUŽBENOG ZAHTJEVA I PREKID ZASTARE

5.19. Revd 2681/2021

1. Predstavlja li zahtijevanje viših iznosa neisplaćenih dodataka na plaću tijekom postupka, povećanje tužbenog zahtjeva i time preinaku tužbe u smislu relevantnih odredbi Zakona o parničnom postupku?
2. Je li za ocjenu prigovora zastare u odnosu na povećani dio tužbenog zahtjev pravno relevantan trenutak podnošenja tužbe ili trenutak preinake tužbe isticanjem povećanog tužbenog zahtjeva?

Rev 488/2022

Stoga je u situaciji kad je prvostupanjskom presudom tužbeni zahtjev prihvaćen u iznosu od 39.596,86 kn, a protiv koje presude tužitelj nije podnio pravni lijek, bez utjecaja je na prekid zastare činjenica da je donošenju prvostupanjske presude eventualno prethodila stupnjevita tužba, a kako to pogrešno zaključuje drugostupanjski sud.

Čl. 241. ZOO/05 u vezi čl. 180.a. OZ

PODNOŠENJE ZADUŽNICE NA NAPLATU I PREKID ZASTARE

5.20. Revd 1261/2021

Kada vjerovnik podnese zadužnicu na naplatu banci odnosno Financijskoj agenciji i nastupi prekid zastare tražbine iz zadužnice, dovršava li se prekid zastarijevanja kada banka odnosno Financijska agencija utvrdi da na računu dužniku nema sredstava, a zadužnica nije povučena s naplate nego je i dalje evidentirana u očevidniku plaćanja, odnosno počinje li od sljedećeg dana ponovno teći rok zastare?

Rev 441/2022

Naime, ovaj je sud u odluci broj Rev 1027/2021-2 od 3. svibnja 2022. zauzeo jasno shvaćanje o nemogućnosti primjene odredbe članka 180.a stavak 1. OZ na slučaj kada na računu dužnika nema dovoljno sredstava za namirenje vjerovnika, što proizlazi i iz odredbe članka 29. stavak 3. Zakona o platnom prometu u zemlji („Narodne novine“ broj 117/01, 132/06, 91/10 i 133/09), odnosno odredbi članka 4. do 11. ZPONS, koje uređuju postupanje Financijske agencije u slučaju nedostatka novčanih sredstava na računu dužnika na način da se nalog za plaćanje evidentira i izvršava po priljevu sredstava, pri čemu Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima ne propisuje rok u kojem zadužnica mora biti naplaćena.

Budući da u konkretnom slučaju nije došlo do namirenja vjerovnika, niti je zadužnica povučena, prekid zastarijevanja nastao podnošenjem zadužnice na naplatu (članak 241. ZOO) i dalje traje, odnosno zastarni rok nije počeo ponovno teći.

Čl. 323. stavak 1. ZOO/05. (članak 104. stavak 1. ZOO/91.)

ZASTARNI ROK U SLUČAJU VRAĆANJA ONOG ŠTO JE PRIMLJENO NA TEMELJU NIŠTETNE UGOVORNE ODREDBE

5.21. Revd 3084/2020

Ako je pravomoćnom presudom utvrđena ništetnost dijela ugovorne odredbeni temelju koje je tužitelj vršio isplate tuženiku, računa li se početak tijeka zastare tužiteljeva zahtjeva za povrat tog iznosa od pravomoćnosti te presude ili su niži sudovi pravilno utvrdili da je zastara nastupila za sve tražbine starije od pet godina od dana podnošenja tužbe?

Rev 471/2022

O pravnom pitanju koje je tužitelj naznačio u reviziji na 1. sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske pod brojem broj Su-IV-47/2020-2 od 30. siječnja 2020., zauzeto je pravno shvaćanje koje glasi: "Zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su

primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz članka 323. stavak 1. ZOO/05. (članak 104. stavak 1. ZOO/91.) kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora.

Čl. 214. ZOO

UTVRĐIVANJE VRIJEDNOSTI ULAGANJA U NEKRETNINU

5.22. Revd 103/2021

Teku li zatezne kamate na novčanu tražbinu (povrat sredstava uložениh u nekretninu za vrijeme trajanja braka) u odnosu na poštenog stjecatelja od dana podnošenja zahtjeva za povrat, odnosno od dana podnošenja tužbe?

Rev 58/2022

U ovom slučaju vrijednost koristi, koju je imala tužiteljica utvrđena je prema cijenama njenih ulaganja u vrijeme donošenja presude, te je na taj način sud sačuvao vrijednost njene glavnice, u razdoblju od početka njenih ulaganja u imovinu tuženika, znači i u razdoblju od 1984. pa do 1994. kada je bilo vrijeme razdornog utjecaja inflacije. Slijedom navedenog, pravilno je shvaćanje suda drugog stupnja da u tom slučaju zatezne kamate na vrijednost izvršenih ulaganja utvrđenih prema cijenama u vrijeme donošenja presude, teku od dana donošenja presude pa do isplate. To tim više što je tužiteljica nakon provedenog vještačenja postavila tužbeni zahtjev prema toj procjeni.

Čl. 376. ZOO

ZASTARA POTRAŽIVANJA NAKNADE ŠTETE KOJU JE ODVJETNIK PROUZROČIO STRANCI

5.23. Revd 4342/2021

Nastaje li šteta stranci zbog pogreške/propusta odvjetnika u zastupanju onog dana kada je istekao zastarni rok za poduzimanje potrebne radnje (bilo radi naplate pravomoćnog rješenja o ovrsi bilo za podnošenje tužbe) ili kada pravomoćno bude odbijen tužbeni zahtjev/ prijedlog za ovrhu iz postupka u kojem je taj odvjetnik zastupao?

Rev 280/2023

Za stranku kojoj je odvjetnik svojom radnjom ili propustom prouzročio štetu, zastara potraživanja takve štete počinje teći od onog trenutka kada je stranka dobila sudsku odluku da se njeno potraživanje ne može naplatiti zbog zastare koja je nastupila zbog štetne radnje odvjetnika koji ju je zastupao.

Čl. 230. st. ZOO

ZASTARNI ROK KOD NAKNADE ŠTETE ZBOG POVREDE UGOVORNE OBVEZE IZ UGOVORA O NALOGU - KADA SE ZAHTJEV ODNOSI NA TROŠKOVE POSTUPKA

5.24. Revd 5104/2021

1. U slučaju naknade štete protiv odvjetnika zbog grube nepažnje prilikom zastupanja svoje stranke primjenjuju li se zastarni rokovi za izvanugovornu štetu iz članka 230. stavak 1. i 2. ZOO-a ili se primjenjuju zastarni rokovi za ugovornu štetu iz članka 230. stavak 3. ZOO-a, i odredbe ugovora o nalogu iz članka 763.-784. ZOO-a?

2. U smislu članka slučaja regresne naknade imovinske štete temeljem pravomoćne i ovršne presude smatra li se dan nastanka štete tj. tražbine, u smislu članka 1046. Zakona o obveznim odnosima (dalje ZOO), datum kada je predmetna presuda postala pravomoćna i ovršna, ili datum kada je plaćanjem po toj presudi umanjena imovina temeljem predmetne pravomoćne i ovršne presude, a sve u smislu početka tijeka zastarnog roka iz članka 230.?

3. U slučaju pravomoćne obveze plaćanja štete, kada obveznik plaćanja po toj presudi stječe pravo na regres prema štetniku, u smislu članka 215. ZOO? Smatra li se da je to pravo nastalo sa danom pravomoćnosti i ovršnosti presude, ili sa danom ispunjenja obveze po toj presudi?

Rev 65/2023

Stoga je pravilno drugostupanjski sud primijenio materijalno pravo kada je zaključio da se u slučaju naknade štete zbog povrede ugovorne obveze iz ugovora o nalogu primjenjuje petogodišnji rok u smislu čl. 230. st. 3. ZOO.

U situaciji kada se zahtjev za naknadu štete zbog povrede ugovorne obveze iz ugovora o nalogu odnosi na troškove postupka koje zastupani treba platiti protivnoj stranci, zastupanom šteta nastaje tek naplatom tih troškova (umanjenjem njegove imovine), a ne pravomoćnošću i ovršnošću presude kojom mu je naložena naknada troškova.

Čl. 240. ZOO/05

PLAĆANJEM GLAVNICE NE DOLAZI DO PREKIDA ZASTARIJEVANJA NA PRIPADAJUĆE ZATEZNE KAMATE

5.25. Revd 3258/2020

Je li izvršenom isplatom na ime ispunjenja glavnog duga došlo do prekida tijeka zastare u odnosu na pripadajuće zatezne kamate na isplaćenu glavnicu kao sporedno potraživanje?

Rev 1274/2021

U odluci posl. br. Rev 1209/2015-2 od 29. listopada 2019., prema kojoj:

„...Naime, osim što priznanje duga mora biti (već navedeno) izričito i određeno (a ono je kao takvo dano „samo“ za navedeni iznos), revizijski sud je i u više svojih odluka zaključio da „se plaćanje jednog dijela duga ne smatra i priznanjem ostalog dijela duga“ - i (time) da i priznanje jednog dijela obveze ne znači i priznanje drugog dijela, pa tako i u odlukama: posl. br. Revt 109/04-2 od 27. siječnja 2005., posl. br. Rev 371/05-2 od 10. siječnja 2006., posl. br. Rev-x 1004/13-2 od 25. ožujka 2014. i posl. br. Revt-199/09-2 od 29. travnja 2015.

Time je u tome dijelu riječ i o suđenju u skladu s stabilnom, ustaljenom i dosljednom sudskom praksom - koju bi upravo stoga što je takva bilo i ustavnopravno neprihvatljivo (s aspekta pravne sigurnosti i vladavine prava te jednakosti svih pred zakonom) mijenjati....“

U tome je sadržan i nedvosmisleni odgovor na ono u ovome stupnju postupka (po dopuštenoj reviziji) jedino bitno: na pitanje postavljeno po tužiteljima u reviziji.

Čl.228. ZOO/05

ZASTARNI ROK ZA POTRAŽIVANJA PRUŽATELJA POŠTANSKIH USLUGA

5.26. Revd 1408/2020

Koliki je zastarni rok za potraživanja pružatelja poštanskih usluga iz čl. 16. Zakona o poštanskim uslugama (zamjenske i ostale poštanske usluge), a koje su predmet potraživanja iz trgovačkog ugovora o pružanju poštanskih usluga po čl. 31. st. 4. Zakona o poštanskim uslugama, odnosno da li se na predmetno potraživanje primjenjuje jednogodišnji zastarni rok iz čl. 228. ili trogodišnji zastarni rok iz odredbe čl. 232. ZOO.?

Rev 1199/2020

U situaciji kao što je konkretna kada je kod ugovora o pružanju poštanskih usluga jedna ugovorna strana davatelj poštanskih usluga, a druga ugovorna strana naručitelj usluga, a obje ugovorne strane su trgovačka društva ima se primjenjivati trogodišnji zastarni rok iz čl. 228. ZOO-a, a ne odredba iz čl. 232. ZOO.

Čl.234. st.3. ZOO/05

ZASTARNI ROK KOD REGRESNIH TRAŽBINA OSIGURATELJA NA TEMELJU UGOVORA O OSIGURANJU

5.27. Revd 4688/2021

Primjenjuje li se na regresna potraživanja osiguratelja prema svojim osiguranicima iz ugovora o osiguranju trogodišnji zastarni rok iz čl. 234. st. 3. Zakona o obveznim odnosima ili se primjenjuje opći zastarni rok iz čl. 225. Zakona o obveznim odnosima?

Rev 232/2022

U konkretnom slučaju radi se o regresnom zahtjevu osiguratelja koji se temelji na odredbama ugovora o osiguranju, pa takav zahtjev zastarijeva u roku od tri godine u smislu odredbe čl. 234. st. 3. ZOO-a kojom je propisan takav rok zastare za tražbine osiguratelja iz ugovora o osiguranju, a zastarijevanje kod takvih regresnih tražbina počinje teći prvog dana iza dana kada je osiguratelj isplatio naknadu oštećeniku (tako i revizijski sud u odlukama broj Rev-x-345/15-2 od 1. rujna 2015., Rev-x-420/14-2 od 9. rujna 2014. idr.).

Čl. 371. ZOO/05

ZASTARNI ROK KOD TRAŽBINA NA IME HONORARA IZ UGOVORA O DJELU

5.28. Revd 2362/2021

Predstavlja li potraživanje izvođača prema naručitelju koje se temelji na Ugovoru o djelu koji je sklopljen na neodređeno vrijeme za trajno obavljanje poslova, ugovoreno kao trajna mjesečna naknada, povremeno potraživanje u smislu odredbe čl. 372. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" 53/91, 73/91, 113/93, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01)?

Rev 219/2023

Osnovana je tvrdnja revidenta da isplata honorara po ugovoru o djelu, iako je isplata ugovorena u mjesečnim iznosima, ne predstavlja povremeno davanje koje dopijeva godišnje ili u određenim vremenskim razmacima, a koje potraživanje ima u vidu odredba čl. 372. st. 1. ZOO/91. Stoga do zastarijevanja tih potraživanja ne dolazi istekom trogodišnjeg roka propisanog navedenom odredbom, već po proteku općeg zastarnog roka iz čl. 371. ZOO (tako i ovaj sud u Rev-199/2005-2 od 4. studenoga 2005.).

Čl. 233. ZOO

UTVRĐIVANJE PROTEKA DESETOGODIŠNJEG ZASTRANOG ROKA U OVRŠNOM POSTUPKU

5.29. Revd 775/2022

Je li u konkretnom slučaju, drugostupanjski sud postupio protivno odredbama zakona usvajajući žalbu ovršenice utvrđujući nastupanje zastare samo na temelju stanja spisa kojem nedostaje pravomoćno rješenje o obustavi ovršnog postupka, odnosno rješenje o dovršetku ovrhe po provedbi posljednje radnje?

Rev 1226/2022

Ovaj sud je u više svojih odluka do sada izrazio pravno shvaćanje na koji način se utvrđuje u ovršnom postupku protek zastarnog roka iz čl. 233. ZOO te je tako izraženo pravno shvaćanje da se jedino u situaciji kada je ovršni postupak pravomoćno dovršen ili obustavljen na način koji bi ovrhovoditelju omogućio zaštitu njegovih prava, može uzeti da je ponovno počeo teći desetogodišnji rok za zastaru iz čl. 233. ZOO. Tako u situaciji kada je ovršni postupak pokrenut prijedlogom za ovrhu i kada je doneseno rješenje o ovrsi, ne može se uzeti da je pravomoćno dovršen takav postupak ako ne postoji u smislu odredbe čl. 73. OZ rješenje da je ovrha dovršena ili rješenje iz čl. 72. OZ o obustavi ovrhe.

Drugim riječima, u situaciji kada je na temelju rješenja o ovrsi vođen ovršni postupak, u kojem nije doneseno niti rješenje o obustavi takvog ovršnog postupka ili rješenje o dovršetku ovrhe, a nakon toga je podnesen prijedlog za promjenu sredstva ovrhe temeljem već postojeće ovršne isprave i pravomoćnog i ovršnog rješenja tada se ne može uzeti da je protekao rok od 10 godina od donošenja rješenja o ovrsi i podnošenja prijedloga za promjenu sredstva ovrhe samo na temelju proteka roka od 10 godina, ako nije doneseno rješenje o obustavi ovršnog postupka ili rješenje o dovršetku ovrhe.

ZASTARNI ROK KAD JE ŠTETA POČINJENA KAZNENIM DJELOM

Čl. 377. ZOO/91

5.30. Revd 769/2021

I. Je li parnični sud pri odlučivanju o prigovoru zastare potraživanja naknade štete, u slučaju kada zbog postojanja procesnih smetnji pokretanju kaznenog postupka sam utvrđuje je li šteta nastala kaznenim djelom, obvezan uzeti u obzir upravo onu vrstu štete koja je predmet tužbenog zahtjeva i u odnosu na koju je istaknut prigovor zastare, te u odnosu na tu vrstu štete ocijeniti je li počinjena radnjama koje predstavljaju biće kaznenog djela?

Je li parnični sud, u slučaju kada zbog postojanja procesnih smetnji pokretanju kaznenog postupka sam utvrđuje je li šteta nastala kaznenim djelom, pogrešno primjenjuje materijalno pravo kada o prigovoru zastare potraživanja naknade materijalne štete na vozilu, koja je predmet tužbenog zahtjeva, odlučuje uzimajući u obzir zastarne rokove pokretanja kaznenog postupka vezanih uz posljedicu smrti sudionika istog štetnog događaja?

Rev 1193/2021

Dakle, produljeni rok zastare za štetu počinjenu kaznenim djelom ne može se odvojiti od (postojanja) kaznenog djela (tako i u presudi ovoga suda broj Rev x 1051/2014 od 13. travnja 2016.) budući da su sve vrste nastale štete posljedica jedinstvene radnje i istog štetnog događaja, s čim u vezi i sam tuženik u reviziji navodi kako bi se, da je bilo moguće (odnosno da štetnik nije poginuo), doista vodio jedinstveni kazneni postupak koji bi obuhvatio sve posljedice kaznenog djela (i smrt i tešku ozljedu jednog putnika i materijalnu štetu) i koji bi se stoga vodio u povodu kvalificiranog kaznenog djela iz čl. 272. st. 4. KZ. Da je uzrok svake štete, neovisno o tome radi li se o materijalnoj ili nematerijalnoj šteti, počinjenje istog kaznenog djela čije je postojanje utvrđeno kao prethodno pitanje u parničnom postupku, i da zahtjev za naknadu štete prema odgovornoj osobi zastarijeva kad istekne vrijeme određeno za zastaru krivičnog gonjenja upravo tog kaznenog djela, proizlazi i iz rješenja ovoga suda broj Revr 959/2014 od 5. srpnja 2017., a u kojem je postupku tužitelj zahtijevao naknadu materijalne štete u visini izgubljene zarade između ostvarene mirovine i plaće koju bi ostvarivao da nije doživio ozljedu na radu, uzrokovanu kaznenim djelom teškog ubojstva u pokušaju.

Zato je, protivno shvaćanju revidenta iz prvog postavljenog pitanja, i predmetna šteta počinjena radnjama koje predstavljaju biće ovdje utvrđenog kaznenog djela jer se radi o jedinstvenom kaznenom djelu i istom štetnom događaju, posljedično čemu parnični sud, u slučaju kada zbog postojanja procesnih smetnji pokretanju kaznenog postupka sam utvrđuje je li šteta nastala kaznenim djelom, pravilno primjenjuje materijalno pravo kada o prigovoru zastare potraživanja naknade materijalne štete na vozilu, koja je predmet tužbenog zahtjeva, odlučuje uzimajući u obzir zastarne rokove pokretanja kaznenog postupka vezanih uz posljedicu smrti sudionika istog štetnog događaja, ako je i to činilo biće utvrđenog kaznenog djela, a što u konkretnom slučaju jest bio slučaj.

ZASTARNI ROK KOD ZAHTJEVA ZA OTKUP DIONICA CILJNOG DRUŠTVA

Čl. 49. Zakona o preuzimanju dioničkih društava

5.31. Revd 1263/2021

Od kada počinje teći zastarni rok zahtjeva za otkup dionica ciljnog društva iz čl. 49. Zakona o preuzimanju dioničkih društava („Narodne novine“ broj 109/07, 36/09, dalje ZPDD)?

Rev 179/2022

No, s druge strane, u presudi ovoga suda broj Revt-575/2017-2 od 13. travnja 2021. dan je jasan, izričit i obrazložen odgovor na pitanje "Kad dospijeva obveza na sklapanje ugovora o prodaji dionica iz čl. 49. ZPDD?" pa je u njoj tako navedeno kako na temelju odredbe "čl. 49. ZPDD ako ponuditelj ne objavi ponudu za preuzimanje, pod uvjetima i na način iz ZPDD, svaki dioničar ciljnog društva može putem mjesno nadležnog trgovačkog suda zahtijevati obvezno sklapanje ugovora o prodaji dionica, pod uvjetima pod kojim je morala biti objavljena ponuda za preuzimanje. Točno je da je u rješenju HANFA-e od 29. rujna 2011. određeno da je obveza objavljivanja ponude za preuzimanje društva Dalekovod d.d. za tuženika nastala 12. travnja 2005., ali je tužiteljica za to saznala tek kada joj je dostavljeno rješenje HANFA-e od 29. rujna 2011. Slijedom navedenog ovaj sud u cijelosti prihvaća pravno stajalište nižestupanijskih sudova da je pravo tužiteljice na tužbu iz čl. 49. ZPDD nastalo i tužiteljica je to pravo mogla koristiti tek od saznanja za obvezu objavljivanja ponude za preuzimanje društva Dalekovod d.d. iz Zagreba, a što je bilo danom dostavljanja navedenog rješenja HANFA-e od 29. rujna 2011. Prema tome treba napomenuti da se razlikuju datumi od kada je nastala obveza tuženika za objavljivanje ponude za preuzimanje društva od datuma kada je tužiteljica saznala za tu obvezu i za mogućnost pravne zaštite svojih prava sukladno odredbi čl. 49. ZPDD. Stoga je odgovor na prvo postavljeno pravno pitanje da obveza na sklapanje ugovora o prodaji dionica iz čl. 49. ZPDD nastaje ili dospijeva onog trenutka kada je mali dioničar saznao za obvezu objavljivanja ponude za preuzimanje društva, a to znači od dana kada je primio rješenje HANFA-e gdje je utvrđena ta obveza tuženika."

I ovo vijeće revizijskog suda je suglasno s takvim pravnim shvaćanjem posljedično čemu i zastarni rok zahtjeva za otkup dionica ciljnog društva iz čl. 49. ZPDD počinje teći onog trenutka kada je mali dioničar saznao za obvezu objavljivanja ponude za preuzimanje društva i za mogućnost pravne zaštite svojih prava sukladno odredbi čl. 49. ZPDD, odnosno, točnije, sukladno odredbi čl. 215. st. 1. ZOO, dan nakon toga.

vidi i [Rev 533/2022](#)

TIJEK ZASTARE NA POTRAŽIVANJE NAKNADE ZA KORIŠTENJE OPĆEKORISNIH FUNKCIJA ŠUMA

Čl.215. ZOO/05 u svezi čl.62. st.1. Zakona o šumama i čl. 3.s t.1. i 2. te čl. 4. Pravilnika o načinu obračuna, obrascima, posebnom računu i rokovima uplate nakande za korištenje općekorisnih funkcija šuma

5.32. Revd 2833/2021

Dospijevaju li tražbine naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma za prethodnu godinu jednom godišnje - 30. travnja naredne godine ili svaki pojedini obrok akontacije te naknade dospijeva tromjesečno na točno određeni dan i predstavlja samostalno potraživanje, a s obzirom na odredbe čl. 62. st. 2. Zakona o šumama i čl. 3. Pravilnika o načinu obračuna, obrascima, posebnom računu i rokovima uplate naknade za korištenje

općekorisnih funkcija šuma te posljedično, od kada počinju teći zatezne kamate u slučaju zakašnjenja?

Rev 424/2022

Stoga, prema shvaćanju ovoga suda, navedenom je odredbom dospijeće akontacija izričito propisano (tako ovaj sud u odlukama broj Revt-419/2017-2 od 19. veljače 2020. i dr.) pa u konkretnom slučaju, a imajući na umu u revizijskom postupku nespornu aktivnu legitimaciju tužiteljice, zastara teče od dana dospijeća svakog pojedinog obroka akontacije, kao dana od kojega je tužitelj kao vjerovnik mogao tražiti ispunjenje obveze od tuženika kao dužnika (čl. 215. st. 1. ZOO), pri čemu se, prema citiranoj odredbi čl. 3. st. 1. Pravilnika, akontacija naknade dijeli na obroke koji se plaćaju tromjesečno i to: do 30. travnja za prvo tromjesečje, do 30. lipnja za drugo tromjesečje, do 30. rujna za treće tromjesečje i do 31. prosinca za četvrto tromjesečje, dok može bitno nastala razlika dospijeva 1. svibnja naredne godine. Time je ujedno odgovoreno na postavljeno revizijsko pitanje.

PREKID ZASTARE NAKNADE ŠTETE PROUZROČENE KAZNENIM DJELOM

Čl. 231.st.2. ZOO/05

5.33. Revd 4679/2022

Dovodi li u parničnom postupku za naknadu štete prouzročene kaznenim djelom, vođenje kaznenog postupka samo po sebi do prekida zastare tražbine naknade štete u smislu odredbe čl.231.st.2. ZOO-a (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21), ili je za prekid zastare potrebno istaknuti imovinskopravni zahtjev u kaznenom postupku koji je prethodio parničnom postupku za naknadu štete prouzročene kaznenim djelom?

Rev 322/2023

U parničnom postupku za naknadu štete prouzročene kaznenim djelom, vođenje kaznenog postupka koji je završio osuđujućom presudom dovodi do prekida zastare tražbine naknade štete u smislu odredbe čl. 231. st. 2. ZOO-a (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21), neovisno o tome je li u vođenom kaznenom postupku, koji je prethodio parničnom postupku za naknadu štete prouzročene kaznenim djelom, podnesen imovinskopravni zahtjev za naknadu štete

vidi i **Rev 1440/2024**

Čl. 228. st.1. i 2. ZOO/05

ZASTARNI ROK KOD MEĐUSOBNIH TRAŽBINA IZ TRGOVAČKIH UGOVORA O PROMETU ROBE I USLUGA

5.34. Revd 890/2021

Primjenjuje li sud pogrešno materijalno pravo glede odredaba članka 228. stavak 1. i 2. ZOO-, prema kojima trogodišnji zastarni rok kod međusobnih tražbina iz trgovačkih ugovora o prometu roba i usluga teče odvojeno za svaku isporuku robe, izvršeni rad ili uslugu, kada prilikom odlučivanja o prigovoru zastare zahtjeva trogodišnji zastarni rok računa od datuma dospijeca naznačenog na utuženim računima, a ne od trenutka obavljanja svake pojedine usluge, odnosno primopredaje radova?

Rev 1279/2021

Kada je tuženik ispravom koju je sam izdao potvrdio da je tužiteljeva tražbina dospjela 10. siječnja 2013. te kada je sud činjenicu dospijeca utvrdio na temelju isprave koju je izdao upravo tuženik, tada sudovi odbijanjem tužbenog zahtjeva nisu pogrešno primijenili odredbu članka 228. stavak 1. i 2. ZOO jer time nisu nužno zanemarili trenutak obavljanja svake pojedine usluge ili rada odnosno primopredaje radova kod činjenice da u postupku nije utvrđeno da bi rad ili usluga ili primopredaja radova bili izvršeni nekoga drugog dana.

Sudovi, dakle, ne primjenjuju pogrešno materijalno pravo kada u primjeni odredbe članka 228. stavaka 1. i 2. ZOO prilikom odlučivanja o prigovoru zastare zahtjeva trogodišnji zastarni rok računaju od datuma dospijeca naznačenog na utuženim računima kada u postupku ne utvrde da su rad ili usluga ili primopredaja radova izvršeni nekoga drugog dana.

Čl. 241. i 225. ZOO/05 i čl. 191.st.1. ZPP

POVEĆANJE TUŽBENOG ZAHTJEVA I PREKID ZASTARE

VAŽNO - Promjena prakse! Vidi pravno shvaćanje GO VSRH br. [Su-IV-123/2024-5](#) od 27. svibnja 2024.

(restitucijski zahtjev –CHF)

5.35. Revd 2242/2022

U slučaju zahtjeva za isplatu po osnovi stjecanja bez osnove zbog ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi iz ugovora o kreditu sklopljenog sa CHF valutnom klauzulom kada je tužitelj podnio tužbu prije isteka zastarnog roka, ali je tijekom postupka, nakon provedenog vještačenja preinačio tužbeni zahtjev na način da je isti povisio zbog nalaza vještaka, je li za preinačeni dio tužbenog zahtjeva nastupila zastara ako je do preinačenja došlo nakon isteka zastarnog roka?

[Rev 516/2023](#)

~~Budući da je, kako je to pravilno zaključio sud, povećanjem tužbenog zahtjeva došlo do preinake tužbe to je za ocjenu zastare mjerodavan dan kada je podnesen novi tužbeni zahtjev, jer se glede tog zahtjeva (razlike) parnica smatra pokrenutom tek kad je istaknut taj novi zahtjev (tako i ovaj sud u Revr 1797/10 od 19. ožujka 2013., Rev x 887/15-2 od 20. siječnja 2016., Rev x 424/11 od 29. siječnja 2014., Revr 1068/16 od 9. travnja 2019 i dr.). To je ujedno i odgovor na postavljeno pitanje. Zastarni rok za restitucijske zahtjeve od pet godina sukladno čl. 225. ZOO-a u konkretnom slučaju prekinut je podnošenjem tužbe u kolektivnom sporu i počeo je iznova teći s danom donošenja i pravomoćnosti presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/13 od 13. lipnja 2014. Kako je tužitelj tužbu podnio 11. lipnja 2019., a povećani tužbeni zahtjev istaknuo 21. siječnja 2021. to je objektivnom preinakom tužbe od dana početka zastarijevanja 13. lipnja 2014. do dana podnošenja tog zahtjeva protekao petogodišnji zastarni rok propisan čl. 225. ZOO-a pa je u odnosu na taj dio zahtjeva tuženikov prigovor zastare osnovan.~~

~~vidi i [Rev 406/2023](#), [Rev 225/2022](#), [Rev 689/2023](#), [Rev 707/2023](#)~~

Čl. 195. i 196. st.1. ZOO/05

IZJAVA O PRIJEBOJU KAO PRETPOSTAVKA NASTANKA PRIJEBOJA

5.36. Revd 5018/2022

Je li primitak izjave o prijeboju nužna pretpostavka da prijeboj bude proveden ili je za ostvarenje prijeboja dovoljno da jedna strana drugoj strani jednostavno izjavi da vrši prijeboj međusobnih tražbina, bez da je istovremeno dokazano da je druga strana izjavu o prijeboju primila ili da je na bilo koji drugi način bila obaviještena o podnesenoj izjavi o prijeboju?

[Rev 622/2023](#)

Imajući u vidu odredbe čl. 195. i čl. 196. st. 1. ZOO-a odnosno imajući u vidu da se prijeboj vrši izjavom o prijeboju koju jedna strana daje drugoj strani, pravno shvaćanje ovog revizijskog suda je da prijeboj nastaje kada druga strana, koja postupa sukladno načelu savjesnosti i poštenja, tu izjavu o prijeboju primi, odnosno kada na drugi način o njoj bude obaviještena. Ovo pravno shvaćanje je ujedno i odgovor na predmetno pravno pitanje za koje je tužitelju dopušteno podnošenje revizije.

Čl. 376. st.2. ZOO/91

ZASTARNI ROKA KOD NAKNADE ŠTETE ZBOG SMRTI BLISKE OSOBE

5.37. Revd 1474/2022

Počinje li teći rok zastare iz čl. 376. st. 2. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 53/91, 73/91, 3/94, 111/93, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99, 88/01 i 35/05) potraživanja naknade nematerijalne štete za pretrpljene duševne boli zbog smrti bliske osobe od dana smrti bliske osobe ili od dana kada oštećena osoba sazna za činjenicu smrti bliske osobe odnosno kada se smatra da je ta šteta nastala?

Rev 639/2023

U nekoliko svojih odluka ovaj sud je zauzeo pravno shvaćanja da nematerijalna šteta zbog pretrpljenih duševnih boli zbog smrti bliske osobe nije nastala u trenutku smrti te osobe, nego u trenutku kada je posredni oštećenik saznao za smrt te osobe (vidi rješenje ovog suda Rev 1093/2020-2 od 20. rujna 2022. te rješenje ovog suda Rev-x 223/2016-2 od 19. veljače 2019.).

Čl. 101. ZOO/05

ZASTARNI ROK KOD PRISTUPANJA DUGU

5.38. Revd 399/2022

Teče li pristupanjem dugu u odnosu na pristupatelja novi, samostalni zastarni rok od ugovora o pristupanju dugu ili pristupatelj odgovara u okviru zastarnog roka u koje odgovara dužnik?

Rev 860/2022

Pristupanjem dugu za pristupatelja od trenutka pristupanja počinje teći samostalni zastarni rok u skladu sa odredbama Zakona o obveznim odnosima koje se odnose na zastaru, neovisno o zastarnom roku koji se odnosi na dužnika i je li taj rok istekao.

Čl.243.st.1. ZOO/05

PREKID ZASTARE - ODBACIVANJE TUŽBE ZBOG NENADLEŽNOSTI

5.39. Revd 2217/2022

Da li podnošenjem prijedloga za ovrhu javnom bilježniku u slučaju kad je ovršenik inozemna fizička osoba, državljanin EU, koji nema prebivalište u Republici Hrvatskoj, dolazi do prekida zastare potraživanja i primjenjuje li se odredba čl. 243. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 i 126/21) u situaciji kada je prijedlog za ovrhu javnom bilježniku odbačen zbog nenadležnosti javnog bilježnika za postupanje?

Rev 1314/2022

Suprotno pravnom shvaćanju tužene da se tumačenje odredbe iz čl. 243. st. 1. ZOO ne može analogno proširiti i na podnošenje prijedloga za ovrhu nenadležnom javnom bilježniku, ovaj sud smatra da se navedena odredba koja propisuje ako je tužba protiv dužnika odbačena zbog nenadležnosti suda ili kojeg drugog uzroka koji se ne tiče biti stvari, pa vjerovnik ponovno podnese tužbu u roku od tri mjeseca od dana pravomoćnosti odluke o odbacivanju tužbe, smatra se da je zastara prekinuta prvom tužbom, analogno odnosi i na situaciju kada je prijedlog za ovrhu odbačen zbog nenadležnosti javnog bilježnika.

Stoga pravilno nižestupanjski sudovi navode da sukladno odredbi čl. 243. st. 1. ZOO u predmetnoj stvari nije nastupila zastara obzirom da je podnošenjem prijedloga za ovrhu javnom bilježniku unutar općeg zastarnog roka od 5 godina prekinuta zastara, a predmetnu tužbu tužitelj je podnio u roku od 3 mjeseca od pravomoćnosti rješenja o odbacivanju prijedloga za ovrhu propisanog odredbom čl. 243. st. 1. ZOO.

Čl. 371. ZOO/05

ZASTARNI ROK KOD ZAHTJEVA ZA IZDAVANJE TABULARNE ISPRAVE

5.40. Revd 682/2021

Da li se u slučaju kada se radi o stjecanju prava vlasništva na temelju pravnog posla, a predmet spora je zahtjev za izdavanje tabularne isprave, odnosno o parnici za ispunjenje ugovora, ista ima smatrati obvezno-pravnom tužbom ili vlasničkom tužbom, te da li se na istu primjenjuje zastarni rok iz članka 371. Zakona o obveznim odnosima?

Rev 107/2023

Međutim, u ovoj pravnoj stvari radi se o pravnim poslovima, odnosno kupoprodajnim ugovorima sklopljenim 10. siječnja 1957. i 23. veljače 1963. koji su izvršeni u cijelosti te je prednik tužitelja stupio i u posjed spornih nekretnina, slijedom čega su u primjeni pravna pravila bivšeg OGZ-a prema kojima je bilo moguće steći vlasništvo nekretnina na temelju pravnog posla i bez upisa u zemljišne knjige, ako je ugovor o kupoprodaji nekretnina izvršen u cijelosti, a što je ovdje slučaj. Takvo pravno shvaćanje izraženo je primjerice u odlukama ovoga suda broj Rev 250/90 od 20. ožujka 1991., Rev 2064/13 od 25. veljače 2014., Rev-x 1041/16 od 20. veljače 2018., Rev-x 931/15 od 19. listopada 2016. i dr.

Stoga se u ovoj pravnoj stvari radi o stvarnopravnom zahtjevu ili tužbi za utvrđenje prava vlasništva i u kojem slučaju se stjecanje prava vlasništva temeljem pravnih pravila bivšeg OGZ-a u biti izjednačuje sa stjecanjem prava vlasništva temeljem zakona. U takvoj situaciji o pravnom shvaćanju ovoga suda ne ovisi dio zahtjeva koji se odnosi na izdavanje tabularne isprave, odnosno trpljenje upisa u zemljišne knjige, gdje se zapravo radi o jednom posebnom načinu stjecanja prava vlasništva temeljem pravnog posla u smislu odredbe čl. 388. st. 2. ZVDSP u vezi primjene pravnih pravila OGZ-a o stjecanju prava vlasništva na temelju pravnog posla.

Stoga bi odgovor na postavljeno pravno pitanje bio pozitivan kada bi se radilo o stjecanju prava vlasništva temeljem pravnog posla na temelju ZOVO ili ZVDSP, ali u

slučaju kad se radi o stjecanju prava vlasništva na temelju pravnog posla koji je u cijelosti i izvršen prema pravnim pravilima OGZ-a tada se radi o stvarnopravnom zahtjevu ili vlasničkoj tužbi.

Čl. 252. st.3., 5. i 6. ZTD u vezi čl. 251. ZOO/05

ZASTARNI ROK KOD TUŽBE PROTIV ČLANA UPRAVE DRUŠTVA

5.41. Revd 2189/2023

Od kada počinje teći zastarni rok od pet godina propisan odredbom čl. 252. st. 6. Zakona o trgovačkim društvima, za podnošenje tužbe protiv člana uprave društva za obveze društva, koju vjerovnik društva podnosi temeljem odredbe čl. 252. st. 3. i čl. 252. st. 5. Zakona o trgovačkim društvima koji propisuje da zahtjev za naknadu štete mogu postaviti vjerovnici društva ako svoje tražbine ne mogu podmiriti od društva?

[Rev 1073/2023](#)

Zastarni rok od pet godina iz odredbe čl. 252. st. 6. ZTD za podnošenje tužbe protiv člana uprave trgovačkog društva temeljem odredaba čl. 252. st. 3. i st. 5. ZTD počinje teći prvog dana poslije dana kada je nastala nemogućnost vjerovnika da svoju tražbinu namiri od trgovačkog društva.

ZASTARNI ROK U SLUČAJU OBVEZNOPRAVNOG ZAHTJEVA ZA ISPLATU NAKNADE ZA NEKRETNINU ODUZETU RADI IZGRADNJE CESTE

5.42. Revd 1600/2021

Da li zastarni rok za tražbinu iz osnove naknade štete za oduzetu nekretninu teče od dana kada se to zemljište počelo koristiti kao put, odnosno kada je na njemu izgrađena i asfaltirana cesta (prije donošenja Zakona o cestama - NN 84/11) ili od dana upisa tuženog grada kao vlasnika odnosno nekretnine u zemljišnim knjigama?

[Rev 763/2022](#)

Zastarni rok za tražbinu iz osnove naknade štete za oduzetu nekretninu teče od dana kada tužitelji više nisu mogli zahtijevati povrat nekretnine, a koji rok ne može početi teći prije nego što je nekretnina uopće faktički oduzeta iz posjeda tužitelja i, ovdje, faktički postala nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi.

Čl. 225. ZOO/05

ZASTARNI ROK ZA TRAŽBINE OSIGURATELJA PREMA TREĆOJ OSOBI ODGOVORNOJ ZA ŠTETU

5.43. Revd 4167/2021

U kojem roku zastarijeva tražbina osiguratelja prema trećoj osobi odgovornoj za štetu, a s osnove isplate iznosa koji je osiguratelj isplatio oštećeniku po osnovi police osiguranja umjesto svog osiguranika i kada zastarijevanje počinje teći?

Rev 191/2022

U odnosu na zahtjev osiguratelja prema trećoj osobi odgovornoj za štetu, a s osnove isplate iznosa koji je osiguratelj isplatio oštećeniku (po osnovi police obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti) umjesto svog osiguranika zastarijevanje potraživanja tužitelja prema osobi odgovornoj za štetni događaj zastarijeva u roku od pet godina (opći zastarni rok – čl. 225. ZOO). Zastarijevanje počinje teći prvog narednog dana od dana kada je isplata izvršena.

Čl. 225. ZOO/05

ZASTARNI ROK KOD TRAŽBINA ZA PRETPLATU NA DNEVNE NOVINE

5.44. Revd 5553/2021

Primjenjuje li se zastarni rok iz odredbe čl. 232. st. 1. t. 4. Zakona o obveznim odnosima (NN 29/18 dalje u tekstu ZOO) na tražbine pretplate na dnevne novine kao što su Jutarnji list, Sportske Novosti, Večernji list i ostale novine čija izdanja izlaze svaki dan (NN 81/13 dalje u tekstu ZM)?

Rev 630/2022

U odnosu na potraživanje pretplate na dnevne novine kao što je Jutarnji list Sportske Novosti, Večernji list te ostale novine čija izdanja izlaze svaki dan ne primjenjuje se zastarni rok propisan čl. 232. st. 1. toč. 4. ZOO.

Čl. 230. st. 1. i 2. ZOO/05

ZASTARNI ROK KOD TRAŽBINE NAKNADE ŠTETE ZBOG OZLJEDE NA RADU

5.45. Revd 743/2022

Da li potraživanje naknade štete zbog ozljede na radu i profesionalne bolesti zastarijeva u roku predviđenom čl. 230. st. 1. i st. 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)?

[Rev 748/2022](#)

Potraživanje s osnove naknade štete zbog ozljede na radu i profesionalne bolesti zastarijeva u roku propisanim čl. 230. st. 1. i 2. ZOO.

Čl. 241. u vezi čl. 323. ZOO/05

ZASTARNI ROK KOD RESTITUCIJSKOG ZAHTJEVA

(KUNSKI KREDITI)

5.46. Revd 918/2021

Koliko iznosi i od kada teče zastarni rok restitucijskog zahtjeva kod utvrđenja nepoštenim i ništetnim odredbe o kamatnoj stopi koja je promjenjiva odlukom banke u ugovorima o kreditima u kojima je obveza po kreditu ugovorena u kunama, odnosno valutama koje su različite od valute švicarski franak?

[Rev 425/2022](#)

Zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora odnosno u slučaju zahtjeva iz čl. 323. st. 1. ZOO/05, kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora.

[Rev 895/2023](#), [Rev 1392/2024](#), [Rev 855/2024](#)

Čl.230. ZOO/05 u vezi čl. 160. i čl. 161.st.1. ZMO/98 i čl. 161. i čl. 162. st.1. ZMO/13

ZASTARNI ROK KOD POTRAŽIVANJA HZMO-a PO OSNOVI ISPLAĆENIH MIROVINA PREMA OSOBI ODGOVORNOJ ZA ŠTETU

5.47. Revd 4519/2021

Radi li se o naknadi štete ili regresnom potraživanju u slučaju kada tužitelj (Zavod) temeljem prava na subrogaciju iz obveznog prava ima pravo, zbog određene štetne radnje, na namirenje od štetnika, odnosno kada potražuje novčana davanja koja se isplaćuju na teret mirovinskog osiguranja sve dok traje isplata tih davanja i neovisno o tome što su ta davanja osigurana u mirovinskom osiguranju?

[Rev 205/2023](#)

Revizijski sud je, polazeći od odredbi Zakona o mirovinskom osiguranju, u nizu odluka (odluke broj Rev x-800/12 od 3. srpnja 2013., Rev-110/10 od 16. veljače 2011., Rev x-

639/17 od 10. listopada 2019., Rev-545/08 od 14. siječnja 2009. i dr.) izrazio shvaćanje da se potraživanja Zavoda (tužitelja) po osnovi isplaćenih mirovina, prema osobi odgovornoj za štetu, smatraju naknadom štete te da se na te tražbine primjenjuju zastarni rokovi za naknadu štete, a koji su propisani Zakonom o obveznim odnosima. Time je ujedno i odgovoreno na pitanje u odnosu na koje je dopuštena revizija.

ZASTARNI ROK U SLUČAJU OBVEZNOPRAVNOG ZAHTJEVA ZA ISPLATU NAKNADE ZA NEOVLAŠTENO ODUZETO ZEMLJIŠTE RADI IZGRADNJE CESTE

5.48. Revd 1228/2021

U primjeni Zakona o cestama ("Narodne novine" broj 84/11, 22/13, 54/13, 48/13 i 92/14 – dalje: Zakon) od kada neka nekretnina stječe karakter nerazvrstane ceste, je li to od nastanka, odnosno stjecanja mogućnosti korištenja za promet vozila po bilo kojoj osnovi i kada ona postane pristupačna većem broj korisnika, dakle općom uporabom (a koja nije razvrstana kao javna cesta u smislu ovog Zakona), ili to svojstvo stječe izgradnjom, asfaltiranjem, ostalim opremanjem, evidentiranjem u katastru, odnosno aktom nadležnog javnopravnog tijela (pravomoćnošću uporabne dozvole ili izdavanjem drugog akta na temelju kojeg je dopuštena uporaba građevine sukladno posebnom propisu), odnosno od kada jedinica lokalne uprave i samouprave upiše svoje pravo vlasništva u zemljišnim knjigama, a s tim u vezi od kada bivšem vlasniku teče zastarni rok za isplatu neisplaćene naknade za oduzetu nekretninu?

Rev 6/2022

U primjeni Zakona o cestama ("Narodne novine" broj 84/11, 22/13, 54/13, 48/13 i 92/14) nekretnina stječe karakter nerazvrstane ceste od trenutka kada postane dostupna svima za korištenje (promet), dakle općom uporabom, a ne u trenutku kada su samo pojedine osobe putem prava služnosti imale mogućnost njezinog korištenja. Svojstvo ceste stječe se izgradnjom, asfaltiranjem i opremanjem ceste pa zastarni rok teče od trenutka kada cesta kao javna prometnica postane dostupna svima.

Čl. 226. st.1. i 2. I Čl. 225. ZOO/05

ZASTARNI ROK KOD OBROČNOG ZAJMA

5.49. Revd 4401/2022

Ukoliko se radi o običnom zajmu odnosno o obročnoj otplati zajma, da li se tada na potraživanje iz ugovora o zajmu primjenjuje opći zastarni rok od pet godina u smislu

članka 225. Zakona o obveznim odnosima ili trogodišnji rok zastare u smislu članka 226. Zakona o obveznim odnosima?

Rev 968/2023

Stoga, s obzirom na sadržaj navedene zakonske odredbe st. 2. čl. 226 ZOO-a, proizlazi da ukoliko se radi o obročnoj otplati zajma (običnom zajmu) da se na potraživanje ne primjenjuje trogodišnji zastarni rok, propisan tom zakonskom odredbom. U tom se slučaju primjenjuje opći zastarni rok propisan odredbom čl. 225. ZOO-a, po kojem tražbine zastarjevaju za pet godina ako zakonom nije određen neki drugi rok zastare. To je ujedno odgovor na postavljeno pitanje.

Čl. 241. u vezi čl. 323. ZOO/05

ZASTARNI ROK KOD RESTITUCIJSKOG ZAHTEVA

5.50. Revd 1219/2022

Je li nastupila zastara prava za isplatom iznosa koji su dospjeli prije 4. travnja 2007. godine s osnova ništetnih odredbi ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi, a sve s obzirom na činjenicu da je kolektivna tužba posl. br. P-1401/12 u postupku Potrošač podnesena dana 4. travnja 2012. godine?

Rev 1238/2022

Nije nastupila zastara prava za isplatom iznosa koji su dospjeli prije 4. travnja 2007. s osnove ništetnih odredbi ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi, a sve s obzirom na činjenicu da je kolektivna tužba poslovni broj P-1401/12 u postupku Potrošač podnesena 4. travnja 2012.

Čl. 377. st.1. ZOO/91, čl. 231. ZOO/05 čl. 27.ZOOP

***PRIMJENA PRIVILEGIRANOG ZASTARNOG ROKA NA POTRAŽIVANJE
HZMO - PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE
IZDATAK UČINJEN***

5.51. Revd 133/2022

1. Kada tužitelj temeljem police osiguranja od automobilske odgovornosti potražuje naknadu štete, je li za osnovanost zahtjeva mjerodavno pravo koje sudovi trebaju primijeniti Zakon o obveznim osiguranjima u prometu, NN br. 151/05 (u daljnjem tekstu: ZOOP) kao lex specialis u odnosu na Zakon o mirovinskom osiguranju?

2. Treba li se u sporu u kojem HZMO kao posredni oštećenik potražuje naknadu štete od osiguravatelja štetnika primijeniti zastarni rok od tri godine iz čl. 230. ZOO-a, (NN br.35/05) ili privilegirani (duži) rok iz čl. 231. ZOO-a?

Rev 1252/2022

obzirom da je u konkretnom slučaju za tuženika „*lex specialis*“ ZOOP, (NN br. 151/05), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2006., za cijelo utuženo razdoblje (od 01. listopada 2010. do 31. prosinca 2018.), štetu je trebalo utvrditi u razmjernom iznosu isplaćene obiteljske mirovine, i to ne samo u razdoblju od 1. listopada 2010. do 31. prosinca 2013. nego i za razdoblje nakon toga (od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2018.), a ne u punom iznosu, kako to neosnovano zaključuju nižestupanjski sudovi (tako i u Rev-12/2022 od 12. siječnja 2022.).

U odnosu na pitanje zastare ovaj sud je još u odluci Rev-837/78 od 12. prosinca 1978. PSP 14/29., ponovio u odluci Rev-x 674/10-2 od 17. studenog 2011. pravno shvaćanje prema kojem je potraživanje tužitelja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje zahtjev za naknadom štete koja je prouzročena kaznenim djelom, te da kako je za kazneni progon predviđen dulji rok zastare, da stoga zahtjev za naknadom štete u smislu članka 377. stavka 1. ZOO/91., zastarijeva kad istekne vrijeme za zastaru kaznenog progona, što je ujedno i odgovor na postavljeno pitanje (tako i u Rev 678/2022-2 od 3. studenoga 2022.). Navedeno pravno shvaćanje odnosi se i na postavljeno pitanje u odnosu na odredbu članka 231. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 126/21, 114/22 i 156/22 - dalje: ZOO) jer se radi o identičnoj pravnoj normi.

Čl. 361. st.1. i čl. 376. st. 1. i 2. ZOO/91

TIJEK ZASTARNOG ROKA KOD POTRAŽIVANJA NAKNADE ŠTETE ZBOG PROPUSTA U RADU ODVJETNIKA

5.52. Revd 2014/2022

Je li se u smislu odredbi članka 376. stavak 1. i 2. Zakona o obveznim odnosima/91 dopušteno pozivati na protek subjektivnog trogodišnjeg zastarnog roka i istovremeno na protek objektivnog petogodišnjeg zastarnog roka ako je šteta nastala tek nakon proteka oba navedena roka i ako je oštećenik za štetu te za osobu koja je uzrokovala štetu saznao tek nakon proteka oba navedena roka?

Rev 735/2023

Osnovano tužitelji osporavaju pravilnost pravnog shvaćanja na kojem se temelji pobijana drugostupanjska presuda. Suprotno shvaćanju suda drugog stupnja, tužiteljima šteta nije mogla nastati prije donošenja drugostupanjske presude (15.

listopada 2014.) kojom je dio njihovog tužbenog zahtjeva za naknadu štete (nastale u prometnoj nezgodi) pravomoćno odbijen, niti je zastarni rok potraživanja naknade štete zbog propusta u radu I. tuženika kao odvjetnika mogao početi teći prije nastupanja pravnih posljedica pravomoćnosti te odluke, jer se trenutkom nastanka štete ima smatrati trenutak u kojem su nastupile pravne posljedice pravomoćnosti navedene odluke.

Čl. 361. st.1. i čl. 376. st. 1. i 2. ZOO/91

TIJEK ZASTARNOG ROKA KOD POTRAŽIVANJA NAKNADE ŠTETE ZBOG PROPUSTA U RADU ODVJETNIKA

5.53. Revd 1638/2021

Računa li se početak tijeka zastarnog roka iz članka 376. stavka 3. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 53/91, 73/91, 3/94, 111/93, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99, 88/01, 35/05) kod potraživanja naknade štete zbog odgovornosti odvjetnika za štetu u slučaju kad je tužba radi utvrđenja nedopuštenosti otkaza ugovora o radu odbačena, jer nisu dokazane pretpostavke za podnošenje tužbe iz članka 126. Zakona o radu ("Narodne novine" broj 38/95, 54/95, 65/95, 102/98, 17/01, 82/01, 114/03, 142/03, 30/04, 68/05, 94/09) od pravomoćnosti odluke kojom je tužba odbačena ili od trenutka koji se vezuje uz stavljanje prigovora tuženika da nisu ispunjene pretpostavke za podnošenje tužbe?

Rev 879/2021

Imajući na umu sve naprijed navedeno, a tumačeći odredbu članka 361. stavka 1. ZOO/91 prema kojoj zastarijevanje počinje teći prvog dana poslije dana kada je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze i članka 376. ZOO/91 prema kojem zastara ne može početi teći prije nego što je šteta nastala, u povezanosti s pravom na pravično suđenje i ciljem poštenosti suđenja, revizijski sud ustraje u dosljednoj i stabilnoj praksi prema kojoj je tužitelju zastarni rok za potraživanje naknade štete zbog propusta u radu odvjetnika kao njegova punomoćnika mogao početi teći tek nastupanjem pravnih posljedica pravomoćnosti odluke donesene u predmetu u kojem je propust učinjen.

Čl. 241. u vezi čl. 323. ZOO/05

ZASTARA KOD RESTITUCIJSKOG ZAHTJEVA (NOVA HRVATSKA BANKA d.d.)

5.53. Revd 1968/2023

Kada počinje teći zastarni rok te kada nastupa zastara potraživanja potrošača prema Novoj hrvatskoj banci d.d. (pravnom sljedniku Sberbank d.d., ranije Volksbank d.d.) po

osnovi preplaćenih iznosa anuiteta zbog promjena kamatnih stopa iz njihovog kreditnog odnosa koji je predmetom kolektivne zaštite iz postupaka koji su se vodili pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod brojem P-1401/2012 i Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske pod brojem PŽ-7129/2013 i PŽ-6632/2017, u kojim postupcima je prednik Sberbank d.d. bio jedan od tuženika?

[Rev 808/2023](#)

Zastara potraživanja potrošača prema Novoj hrvatskoj banci d.d. kao pravnom sljedniku Sberbank d.d., ranije Volksbank d.d., po osnovi preplaćenih iznosa anuiteta zbog promjena kamatnih stopa iz njihovog kreditnog odnosa koji je predmetom kolektivne zaštite iz postupaka koji su se vodili pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod brojem P-1401/2012 i Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske pod brojem PŽ-7129/2013 i PŽ-6632/2017 počinje teći pravomoćnošću presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018.

vidi i [Rev 86/2024](#)

Čl.233. st.1. ZOO/05

ZASTARNI ROK ZA NEOTPLAĆENE ANUITETE NAKON OTKAZA UGOVORA O KREDITU

5.54. Revd 2048/2023

Da li uslijed otkaza ugovora o kreditu, zaključenog u formi javnobilježničkog akta, koji je nastupio nakon dospijea pojedinih anuiteta, te tražbine gube karakter povremenih tražbina ili ostaju povremene tražbine i slijedom toga njihovu zastaru treba cijeliti kroz odredbe čl. 233. st. 2. u vezi sa čl. 226. ZOO?

[Rev 14/2024](#)

Imajući u vidu navedene zakonske odredbe, ali prvenstveno imajući u vidu da su stranke ugovorile pravo tuženika da za slučaj neispunjenja ili nepravovremenog ispunjenja obveze korisnika kredita (što je u konkretnom slučaju riječ) učini dospjelim cjelokupni dug, prethodno dospjeli a neotplaćeni anuiteti izgubili su karakter povremenih tražbina, te se na te tražbine ne primjenjuje trogodišnji zastarni rok iz čl. 226. st. 1. i čl. 233. st. 2. ZOO.

Čl. 220. st.1., čl. 240. ZOO/05

ODRICANJE OD ZASTARE POTPISIVANJEM ZAHTJEVA ZA OBROČNU OTPLATU DUGA

5.55. Revd 4901/2021

Može li se smatrati da je odricanje od zastare odnosno priznanje duga dato na jasan, nedvojbjen i bezuvjetan način, potpisivanjem zahtjeva za obročnu otplatu upućeno vjerovniku, ovdje tužitelju, u kojem iako nije naveden nominalni iznos novčane tražbine, isti je moguće utvrditi na temelju podataka navedenih u istom, u konkretnom slučaju – podaci o dužniku i broj mjernog mjesta, ako su stranke u obveznom odnosu samo u pogledu tog jednog odnosa iz kojeg proizlazi potraživanje tužitelja, te je izričito navedeno da se ima smatrati izjavom o priznanju duga?

Rev 13/2023

Sukladno navedenim zakonskim odredbama i ustaljenoj sudskoj praksi, priznanje duga kojim se zastarijevanje prekida mora biti jasno, određeno i bezuvjetno i mora se dati u tijeku zastarnog roka, te uvijek mora biti takvo da se njime na nedvojbjen način očituje dužnikova volja da dug zaista priznaje (tako u odlukama broj Rev-509/2007 od 1. kolovoza 2007., broj Rev-1258/2009 od 25. svibnja 2011., broj Rev 877/2011-2 od 20. svinja 2014., broj Rev 259/2014-3 od 23. svibnja 2018., broj Rev 1793/2014 od 13. lipnja 2018. i broj Rev-x 423/2017-2 od 22. siječnja 2019.).

Slijedom navedenog, može se smatrati da je odricanje od zastare odnosno priznanje duga dato na jasan, nedvojbjen i bezuvjetan način, u slučaju kad dužnik po primitku opomene za plaćanje, potpiše zahtjev za obročnu otplatu duga u kojem je navedeno da isti ujedno predstavlja izjavu o priznanju duga iako u tom zahtjevu nije naveden nominalni iznos duga, samo u slučaju kad se na temelju podataka navedenih u tom zahtjevu i to podataka o osobi dužnika i broju mjernog mjesta, točna visina duga može nedvojbeno utvrditi.

Čl. 233. st.1.ZOO/05

POČETAK TIJEKA DESETOGODIŠNJEG ZASTARNOG ROKA

5.56. Revd 3503/2022

Počinje li zastarni rok od 10 godina iz čl. 233. st. 1. ZOO-a teći od dana pravomoćnosti ili od dana ovršnosti sudske odluke u slučaju kada je sudskom odlukom naloženo tuženiku ispunjenje tražbine činjenjem s paricijskim rokom od 15 dana?

Rev 479/2023

Slijedom navedenog odgovor na pravno pitanje postavljeno u reviziji glasi da desetogodišnji rok zastare iz odredbe čl. 233. st. 1. ZOO počinje teći od dana ovršnosti odluke kojom je tuženiku naloženo ispunjenje tražbine činjenjem u određenom

paricijskom roku - u slučaju kad je tužitelju (odnosno ovrhovoditelju) dostavljena pravomoćna sudska odluka prije nastupa njezine ovršnosti. Ako je tužitelju (odnosno ovrhovoditelju) takva ovršna isprava, dostavljena nakon nastupanja ovršnosti, tada zastarni rok iz odredbe čl. 233. st. 1. ZOO počinje teći od dostave te odluke tužitelju, odnosno ovrhovoditelju.

Čl. 183. st. 1. i 2. ZOO/05

KADA DUŽNIK DOLAZI U ZAKAŠNJE

5.57. Revd 2676/2201

Od kojeg dana se računa početak tijeka zakonske zatezne kamate na novčano potraživanje ako je dužnik pao u zakašnjenje i prema odredbi ugovora iz kojeg potječe tražbina i primitkom računa za predmetnu tražbinu i primitkom opomene za plaćanje po računu i pokretanjem sudskog postupka radi naplate tog računa?

Rev 1069/2022

Kao što je rečeno, u konkretnom slučaju zatezna kamata je zatražena od osmog dana nakon problematične dostave računa tuženiku pa na pitanje zbog kojeg je dopuštena revizija treba reći da dužnik dolazi u zakašnjenje s ispunjenjem novčane obveze kad ne ispuni obvezu u roku određenog za ispunjenje, a ako rok za ispunjenje nije određen dužnik dolazi u zakašnjenje kad ga vjerovnik pozove da ispuni obvezu, usmeno ili pisano, izvansudskom opomenom ili započinjanjem nekog postupka čiji je cilj da se postigne ispunjenje obveze. Tako je propisano odredbama čl. 183. st. 1. i 2. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05 i dr.).

Prema tome, ako je zatražena zatezna kamata od dana dostave računa, kao u konkretnom slučaju, tada bi tuženik zapravo bio u obvezi platiti zateznu kamatu od tog dana.

Čl. 186.b st. 4. ZPP

RAČUNANJE ZASTARNOG ROKA KOD STUPNJEVITE TUŽBE

5.58. Revd 1597/2022

Je li za ocjenu prigovora zastare u parnici u kojoj je postavljena tzv. „stupnjevita tužba“ iz čl. 186.b ZPP u slučaju povećanja tužbenog zahtjeva koji se odnosi na isplatu dodataka na plaću relevantan dan povećanja tužbenog zahtjeva ili se treba smatrati da je zastara u odnosu na pojedinačne mjesečne iznose razlika plaća iz konačno preciziranog zahtjeva (obračunate finansijskim vještačenjem) prekinuta podnošenjem zahtjeva za mirno rješenje spora iz čl. 189.a ZPP?

Rev 44/2023

U takvim okolnostima, za ocjenu prigovora zastare u parnici u kojoj je postavljena tzv. „stupnjevita tužba“ iz čl. 186.b ZPP, u slučaju prvotnog uređenja tužbenog zahtjeva (koje uređenje ne predstavlja preinaku tužbe), treba se smatrati da je zastara u odnosu na pojedinačne mjesečne iznose razlika plaća iz preciziranog zahtjeva (obračunate finansijskim vještačenjem) prekinuta već podnošenjem zahtjeva za mirno rješenje spora iz čl. 189.a ZPP.

U slučaju daljnjeg povećanja tog uređenog tužbenog zahtjeva (dakle, u slučaju preinake tužbe), za ocjenu prigovora zastare relevantan je dan povećanja tužbenog zahtjeva (u tom smislu Revr 1460/13-2 od 24. siječnja 2017., Rev-x 526/2018-2 od 28. svibnja 2019.). Na izloženi način odgovoreno je na postavljeno pitanje.

Čl. 186. ZOO

POLAGANJE DUGOVANE STVARI (SUDSKI POLOG)

5.59. Revd 3447/2023

1. Je li sud prilikom odlučivanja o osnovanosti prijedloga za osnivanje sudskog pologa prema odredbi čl. 186. Zakona o obveznim odnosima ovlašten utvrđivati sadržaj materijalnopravnog odnosa između stranaka, u smislu ispitivanja postojanja prava i obveza predlagatelja?

Rev 377/2024

U više svojih odluka ovaj sud je zauzeo pravno shvaćanje, prema kojem stvarno nadležni sud ne može uskratiti dužniku polaganje dugovane stvari ako dužnik za osnivanje pologa navede koji od razloga taksativno nabrojanih u zakonu. U izvanparničnom postupku osnivanja sudskog pologa ne rješava se pitanje jesu li postojali razlozi za osnivanje sudskog pologa i je li se takvim polaganjem dužnik oslobodio obveze (vidi Rev 1007/2019-3 od 10. srpnja 2019., Rev 2554/2018-2 od 15. siječnja 2020. te Gzz 51/84 od 21. lipnja 1984.).

Čl. 372. ZOO/05

PRIGOVOR ZASTARE SUD OCJENJUJE SAMO U ODNOSU NA DIO TRAŽBINE ZA KOJI JE ISTAKNUT

5.60. Revd 1643/2020

1. Je li sud u odnosu na prigovor zastare vezan sadržajem (dosegom) toga prigovora, odnosno je li sud ovlašten nakon istaknutog prigovora zastare za dio utuženog

potraživanja odlučivati o tome je li nastupila zastara i u odnosu na dio utuženog potraživanja za koji nije istaknut taj prigovor?

2. Sadrži li presuda razloge o odlučnoj činjenici je li istaknut prigovor zastare cjelokupnog potraživanja ako se sud u odnosu na tu činjenicu poziva na navode tuženika koji sadržajno ne predstavljaju prigovor zastare cjelokupnog potraživanja?

Rev 1402/2021

U ovoj pravnoj stvari tuženica je u odgovoru na tužbu istakla prigovor zastare glavnog i sporednih potraživanja decidirano ukazujući na zastaru za razdoblje od 31. prosinca 1998. do 30. prosinca 2001., koji prigovor je sud prvog stupnja ocijenio osnovanim u smislu odredbe čl. 372. ZOO-a. Tuženica tijekom prvostupanjskog postupka niti sadržajno nije ukazivala na prigovor zastare cjelokupnog potraživanja, to ni drugostupanjski sud nije o istaknutom prigovoru zastare bio ovlašten odlučivati o tomu je li nastupila zastara i u odnosu na dio potraživanja za koji nije istaknut prigovor zastare.

Čl. 160.st.2. toč. 1., čl. 161., čl. 166. ZMO u vez čl. 376. ZOO/05

ZASTARNI ROK KOD TRAŽBINA HZMO-a U ODNOSU NA OSIGURATELJA

Čl. 27. ZOOP - PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN

5.61. Revd 1602/2022

1. Jesu li za odluku u sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime (invalidske) mirovine mjerodavne odredbe Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“ broj 157/13 i 115/2018 - dalje: ZOMO) koji je bi na snazi u vrijeme kada je Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje nastala šteta odnosno kada su izvršene isplate mirovine ili su mjerodavne odredbe Zakona o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme kada je tužitelju nastala šteta („Narodne novine“ broj 151/05 - dalje: ZOOP)?“

2. Je li potraživanje stvarne štete iz članka 161. stavak 2. ZOMO u svojoj osnovi regresno potraživanje na koje se primjenjuje zastarni rok iz članka 225. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05 i 41/08- dalje: ZOO) ili se radi o potraživanju naknade štete na koje se primjenjuje zastarni rok iz članka 230. ZOO?

Rev 1251/2022

„(...) u ovoj pravnoj stvari trebalo je odlučiti primjenom odredbi ZOOP-a i to čl. 27. ZOOP koji uređuje „subrogacijske zahtjeve nositelja socijalnog osiguranja“.

Naknada štete koju tužitelj ima pravo zahtijevati od tuženika na temelju ZMO proizlazi iz novčane obveze tužitelja koju on ima prema korisniku mirovine, u razmjernoj svoti u smislu odredbe čl. 160. st. 2. ZMO-a. Riječ je o stvarnoj šteti koja nastaje sukcesivno

svakom mjesečnom isplatom mirovine, jer tim isplatama dolazi do umanjenja imovine tužitelja pa tada počinje teći vrijeme potrebno za zastaru potraživanja (s obzirom da se radi o potraživanju naknade štete, to potraživanje zastarijeva u roku od tri godine).

Ovakvo shvaćanje već je zauzeto u praksi ovog revizijskog suda (u odluci broj Rev-110/10 od 16. veljače 2011.)....“

Čl.200. ZOO/05 u vezi čl. 150. st.1., čl. 152. st.1. i 2., čl. 160. st.1. i 2., čl. 162.st.1. i 171.st.4. OZ,

NEMOGUĆNOST PRIJEBOJA – KADA SE SMATRA DA JE NOVČANA TRAŽBINA NAMIRENOM PRIJENOSOM

5.62.Revd 2064/2020

1. Može li u smislu odredbe čl. 200. st. 1. toč. 2. ZOO-a izjavljenim prijebojem prestati tražbina s osnova stjecanja bez osnove, nastala temeljem odluke drugostupanjskog suda o preinačenju (u međuvremenu) naplaćenog rješenja o ovrsi i odbijanjem prijedloga za ovrhu?
2. Prestaje li novčana tražbina ovrhovoditelja koja je namirena u smislu odredbe čl. 171. st. 4. OZ-a ili je ovrhovoditelj ovlašten poduzimati daljnje radnje usmjerene na naplatu novčane tražbine?
3. Da li je prijenosom umjesto isplate u smislu odredbe čl. 171. st. 4. OZ-a, sve u kontekstu odredbe čl. 68. st. 1. OZ-a ovršni postupak dovršen, te da li tim činom ponovno počinje teći zastara utvrđena ovršnom ispravom?
4. Da li je dopušteno isticati prigovor prijeboja u odnosu na stranku nad kojom je zaključena predstečajna nagodba a da rješenjem o predstečajnoj nagodbi tražbina nije utvrđena?

Rev 676/2023

Priklonivši se toj opciji i tako određujući predmet i sredstvo ovrhe, njegova je pozicija dalje regulirana odredbom čl. 171. st. 4. OZ, koja je jasna i nedvosmislena kada određuje da se ovrhovoditelj u odnosu na tamo ovršenika namirio samim prijenosom tražbine, u visini te tražbine (to u slučaju kao što je ovopredmetni, kada u ovršnom postupku nije bilo više ovrhovoditelja niti vjerovnika). Štoviše, odredba st. 1. tog članka daje tom prijenosu karakter i učinak izjednačen s ustupanjem (ovršenikove) tražbine (ovrhovoditelju) uz naknadu.

Pljenidba je, sukladno čl. 152. st. 2. OZ, provedena danom dostave rješenja o ovrsi ovršenikovu dužniku, dok je prijenos tražbine, sukladno čl. 162. st. 1. OZ, proveden dostavom ovršenikovu dužniku rješenja kojim je prijenos određen, što u ovom slučaju koincidira i dogodilo se 2004. godine.

Slijedom navedenog, proizlazi da je tražbina koju je tuženik (tamo ovrhovoditelj) imao prema tužitelju (tamo ovršeniku) temeljem presude Trgovačkog suda u poslovni broj P- . namirena u ovršnom postupku Ovr- samim prijenosom tražbine koju je ovršenik imao prema Republici Hrvatskoj, u visini te tražbine, čime je ovaj sud dao odgovor na drugo revizijom postavljeno pravno pitanje.

Čl.14.st.2., čl. 43. ZOO/05

ZASTARNI ROK KOD OBVEZE SOLIDARNOG OBVEZNIKA

5.63. Revd 1923/2020

Smatra li se ugovorni odnos, koji nastaje između izdavatelja poslovne kartice s jedne strane te pravne osobe na čiji zahtjev se izdaje i fizičke osobe koja karticu koristi s druge strane, trgovačkim ugovorom u smislu odredbe čl. 14. st. 2. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08 – dalje: ZOO) te zastarijeva li obveza iz takvog ugovornog odnosa u trogodišnjem zastarnom roku (čl. 228. St. 1. ZOO), s obzirom da je korisnik kartice fizička osoba, kao i prosuđuje li se zastarni rok po obvezi glavnog dužnika - pravne osobe ili po obvezi fizičke osobe - jamca?

Rev 1111/2021

Prema odredbi čl. 14. st. 2. ZOO trgovački ugovori prema ovom Zakonu, jesu ugovori što ih sklapaju trgovci među sobom u obavljanju djelatnosti koje čine predmet poslovanja barem jednoga od njih ili su u vezi s obavljanjem tih djelatnosti.

S obzirom na to da tuženik nije trgovac (već je to u konkretnom slučaju trgovačko društvo RAIN AIR d.o.o.), ugovorni odnos između tužitelja i tuženika nikako se ne može smatrati trgovačkim ugovorom.

(...)

Dakle, ugovorni odnos između tužitelja i tuženika nije trgovački ugovor, a zastarni rok jamca iz trgovačkog ugovora zastarijeva u roku od 3 godine, međutim, odgovornost za obvezu dužnika u konkretnom slučaju ne postoji samo kao obveza jamca, već i kao obveza solidarnog obveznika u smislu čl. 43. st. 1. ZOO, a takva obveza (solidarna obveza) zastarijeva u općem zastarnom roku od 5 godina.

Čl.215. st.1., čl. 230. st.3. u vezi čl. 1086. ZOO/05

TIJEK ZASTARNOG ROK KOD TRAŽBINE ZBOG NAKNADE ŠTETE NASTALE POVREDOM UGOVORNE OBVEZE

5.64. Revd 4196/2021

Počinje li zastarni rok za podnošenje tužbe za naknadu ugovorne štete uzrokovane neurednim, odnosno zakašnjelim izvršenjem naloga za prodaju založenog portfelja dionica teći od trenutka prodaje posljednje založene dionice iz portfelja ili od trenutka smanjenja njihove burzovne vrijednosti neovisno o trenutku njihove stvarne prodaje?

[Rev 704/2022](#)

Stoga bi odgovor na postavljeno pitanje glasio da se zastara zahtjeva za naknadu štete kod ugovorne odgovornosti za štetu računa od trenutka kada je vjerovnik mogao zahtijevati ispunjenje ugovorne obveze, time da se u situaciji odgovornosti za štetu zbog nepravovremenog unovčenja više sredstava osiguranja, tijekom zastarnog roka tražbine za naknadu štete, ako nisu ugovoreni rokovi unovčenja tih sredstava osiguranja, računa od trenutka unovčenja svakog pojedinog sredstva osiguranja, koje predstavlja pojedinačno određeno imovinsko pravo.

vidi i [Rev 1445/2024](#)

Čl. 225. ZOO/05

ZASTARNI ROK ZA TRAŽBINE OSIGURATELJA PREMA TREĆOJ OSOBI ODGOVORNOJ ZA ŠTETU

5.65. Revd 1112/2023

U kojem roku zastarijeva tražbina osiguravatelja prema vozaču osiguranog osobnog automobila koji je odgovoran za štetu, a s osnove isplate iznosa kojeg je osiguravatelj isplatio oštećeniku (trećoj osobi) po osnovi police osiguranja za osobni automobil kojim je prouzročena šteta i od kada zastarijevanje počinje teći?

[Rev 815/2023](#)

U odnosu na zahtjev osiguratelja prema trećoj osobi odgovornoj za štetu, a s osnove isplate iznosa koji je osiguratelj isplatio oštećeniku (po osnovi police obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti) umjesto svog osiguranika zastarijevanje potraživanja tužitelja prema osobi odgovornoj za štetni događaj zastarijeva u roku od pet godina (opći zastarni rok - čl. 225. ZOO). Zastarijevanje počinje teći prvog narednog dana od dana kada je isplata izvršena.

Ovim odgovorom reafirmirano je pravno shvaćanje ovoga suda (Rev 191/2022-2 od 16. studenog 2023., Rev-x 835/2015-2 od 29. travnja 2020.).

Čl. 230.st.2. ZOO/05

OBJEKTIVNI ZASTARNI ROK ZA NAKNADU ŠTETE

5.66. Revd 1157/2021

Da li se objektivni rok zastare primjenjuje samo u slučaju kad oštećenik nije mogao doznati za štetu i osobu koja ga je uzrokovala odnosno da li se objektivni rok zastare od

5 godina može primijeniti ako je trogodišnji subjektivni zastarni rok istekao prije isteka objektivnog roka ili se objektivni zastarni rok primjenjuje jedino u slučaju kada subjektivni zastarni rok istječe izvan objektivnog roka?

Rev 5/2022

Tužiteljica je završetkom liječenja tijekom lipnja 2012. znala i za štetu i za štetnika iz čega proizlazi da je tužba u ovom predmetu podnesena 10. travnja 2017., podnesena nakon isteka subjektivnog roka iz čl. 230. st. 1. ZOO-a. Pritom nije od utjecaja što nije istekao objektivni rok zastare iz čl. 230. st. 2. ZOO-a, jer se taj rok zastare potraživanja naknade štete od pet godina nakon nastanka štete primjenjuje kad subjektivni rok od tri godine nakon saznanja za štetu i štetnika istječe izvan petogodišnjeg roka (u tom smislu i ovaj sud u odlukama Rev 2457/2012-2 od 5. veljače 2013., Rev 84/2007-2 od 12. ožujka 2008., Rev-x 816/2012 od 1. ožujka 2016., Rev-x 1179/2013 od 26. veljače 2014., Rev 936/14-2 od 29. svibnja 2018. i dr.). To je ujedno i odgovor na postavljeno pitanje.

Čl. 215. st. 1. ZOO/91 čl. 183. st. 1. OZ/96

RAČUNANJE ZASTARNOG ROKA KOD ZADUŽNICE KOJA JE IZDANA U SVRHU OSNOVNOG PRAVNOG POSLA

5.67. Revd 59/2023

Računaju li se rokovi početka zastare zadužnice koja je izdana u svrhu osnovnog pravnog posla od dana ovjere potpisa zadužnice kod javnog bilježnika ili od dana dospijeca potraživanja iz osnovnog pravnog posla koji se osigurava zadužnicom?

Rev 732/2023

Stoga se rokovi početka zastare zadužnice koja je izdana u svrhu osnovnog pravnog posla računaju od dana dospijeca potraživanja iz osnovnog pravnog posla koji se osigurava zadužnicom odnosno od dana kada je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze (u tom smislu i Rev 2260/17-2 od 14. studenoga 2017.).

Čl. 241. i 225. ZOO/05 i čl. 191.st.1. ZPP

POVEĆANJE TUŽBENOG ZAHTJEVA I PREKID ZASTARE

5.68. Revd 3444/2022

U slučaju zahtjeva za isplatu po osnovi stjecanja bez osnove zbog ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi iz ugovora o kreditu sklopljenog sa CHF valutnom klauzulom kada je tužitelj podnio tužbu prije isteka zastarnog roka, ali je tijekom postupka, nakon provedenog vještačenja preinačio tužbeni zahtjev na način da je isti povisio zbog nalaza vještaka, je li za preinačeni dio tužbenog zahtjeva nastupila zastara ako je do preinačenja došlo nakon isteka zastarnog roka?

S obzirom na navedeno treba reći da je na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanoj 31. siječnja 2022. zauzeto pravno shvaćanje prema kojem, kada je ništetnost ustanovljena u postupku kolektivne zaštite potrošača zastarni rok počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ništetnost u postupku kolektivne zaštite potrošača neovisno od (naknadnog) utvrđenja ništetnosti sadržajno istovjetnih ugovornih odredbi kredita u CHF odnosno kredita u kunama s valutnom klauzulom u CHF u svakom pojedinom slučaju, a povodom individualnih parnica potrošača u kojoj se oni pozivaju na pravne učinke presude donesene u postupku kolektivne zaštite. Prema shvaćanju ovog suda iznijetom u odlukama: Revr – 1797/2010-2 od 19. ožujka 2013., Revr – 1068/2016-2 od 9. travnja 2019., te dalje u odlikama na koje se tuženik poziva u reviziji „...povećanje tužbenog zahtjeva (...) predstavlja preinaku tužbe, pa se glede tog zahtjeva parnica smatra pokrenutom tek kad je istaknut taj novi zahtjev...“, odnosno „...budući da je u pobijanoj presudi sud pravilno zaključio da je povećanjem tužbenog zahtjeva došlo do preinake tužbe osnovano revident navodi da je za ocjenu zastare mjerodavan dan kada je podnesen novi tužbeni zahtjev jer se glede tog zahtjeva (razlike) parnica smatra pokrenutom tek kad je istaknut taj novi zahtjev...“. Dakle, u bitnom navedeno pravno shvaćanje temelji se na postupovnopравnom određenju povećanja postojećeg tužbenog zahtjeva kao oblika objektivne preinake tužbe u smislu odredbe čl.191. st. 1. ZPP-a, zbog čega se glede razlike u kojoj je zahtjev povećan parnica u smislu odredbe čl. 241. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23 i 155/23 – dalje: ZOO) smatra pokrenutom tek kad je taj povećani zahtjev istaknut, tj. za koju razliku je tek u tom trenutku došlo do prekida zastare.

S druge strane, kada je riječ o zastari generički određenog tužbenog zahtjeva, povećanje postojećeg tužbenog zahtjeva kao oblik preinačenja tužbe u okolnostima kada se taj povećani zahtjev temelji na istoj – neizmijenjenoj činjeničnoj osnovi od one koja je do tada bila, treba sagledavati u kontekstu materijalnopравnih obilježja i svrhe koju zastara u smislu odredbi čl. 214. – 246. ZOO-a ima u našem pravu. Naime, uz istaknuti materijalnopравni prigovor zastare, zbog isteka zakonom određenog vremena u kojem je vjerovnik mogao zahtijevati ispunjenje obveze, utuživa obveza pretvorila se u neutuživu - naturalnu, zbog čega vjerovnik svoje pravo ne može ostvariti prisilno preko suda, već je dužnik u dispoziciji hoće li ispuniti svoju naturalnu obvezu ili ne. Svrha zastare temelji se na interesima pravne sigurnosti da se zaštiti postojeće stanje ako ono traje duže vrijeme, tj. da u određenom pravnom odnosu ne bude neizvjesnosti ako vjerovnik u određenom vremenu ne postavi zahtjev za ostvarenje svog prava. Tako kod okolnosti da se dužnik /tuženik/ protivi ispunjenju već u tužbi niže postavljenog generički određenog tužbenog zahtjeva, samim povećanjem - preinakom postojećeg zahtjeva temeljem iste – neizmijenjene činjenične osnove nije ispunjena svrha koju zastara ima u našem pravu, već i glede razlike u kojoj je zahtjev povećan – preinačen treba uzeti da je do prekida zastare u smislu odredbe čl. 241. ZOO-a došlo već s podnošenjem tužbe.

Dakle, prema shvaćanju ovog suda, kada je vjerovnik prije isteka zastarnog roka podnio tužbu s generički određenim tužbenim zahtjevom, ali je tijekom postupka

temeljem iste činjenične osnove preinačio tužbu povećanjem postojećeg generički određenog zahtjeva, u navedenim okolnostima i u pogledu razlike u kojoj je zahtjev povećan – preinačen treba uzeti da je do prekida zastare u smislu odredbe čl. 241. ZOO-a došlo već s podnošenjem tužbe.

vidi i [Rev 54/2023](#), Rev 1038/2023, Rev 751/2023, Rev 1016/2023, Rev 1189/2022, Rev 1021/2024, Rev 1167/2024

Čl.377.st.1. i 2. ZOO/91

ZASTARNI ROK U SLUČAJU KAD JE ŠTETA PROUZOČENA KAZNENIM DJELOM

5.69. Revd 2740/2022

Je li se u slučaju kada je šteta uzrokovana kaznenim djelom, a kazneni progon je poduzet i završen unutar roka zastare kaznenog progona, na zastaru zahtjeva za naknadu štete primjenjuje rok određen za apsolutnu zastaru kaznenog progona ili taj rok dolazi u obzir samo ako kazneno gonjenje nije poduzeto odnosno završeno unutar roka zastare kaznenog gonjenja?

Rev 313/2023

Prema odredbi čl. 377. st. 1. ZOO propisano je da kad je šteta uzrokovana kaznenim djelom, a za kazneno gonjenje je predviđen dulji rok zastare, zahtjev za naknadu štete prema odgovornoj osobi zastarijeva kad istekne vrijeme određeno za zastaru kaznenog progona, dok je prema odredbi čl. 377. st. 2. ZOO propisano da prekid zastarijevanja kaznenog gonjenja povlači za sobom i prekid zastarijevanja za naknadu štete.

Ta odredba se primjenjuje u slučaju kad je kazneni postupak završen osuđujućom presudom i zastarijevanje ponovno počinje teći od pravomoćnosti osuđujuće kaznene odluke.... "

"Kada je kazneni progon poduzet i završen unutar roka zastare kaznenog progona donošenjem pravomoćne osuđujuće presude, to nema mjesta primjeni roka određenog za apsolutnu zastaru kaznenog progona, jer ono dolazi u obzir samo ako kazneno gonjenje nije poduzeto odnosno završeno unutar roka zastare kaznenog gonjenja."

Navedeno pravno shvaćanje je izraženo i u odlukama ovog suda Rev 2038/2016-2 od 26. siječnja 2022., Rev-2139/11- 2 od 22. travnja 2015., Rev-1933/10-2 od 3. listopada 2012. te Rev-x-524/2011-2 od 18. travnja 2012.

Čl. 241. i čl. 245. ZOO/05 u vezi čl. 180.a. OZ

PODNOŠENJE ZADUŽNICE NA NAPLATU I PREKID ZASTARE

5.70. Revd 4290/2023

Teče li rok zastarijevanja novčane tražbine dok traje postupak izravne naplate, odnosno izvršenja osnove za plaćanje, sukladno odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima pri Financijskoj agenciji radi upravo te tražbine?

Rev 534/2024-2 (Rev 534/2024-4)

(...) rok zastarijevanja novčane tražbine ne teče dok traje postupak izravne naplate, odnosno izvršenja osnove za plaćanje pri Financijskoj agenciji, sukladno odredbama ZPONS.

Čl. 215. st.1. i čl. 218. st.1. ZOO/05

ZABRANA PROMJENA ROKA ZASTARE

5.71. Revd 2886/2022

Je li osiguratelj ovlašten donošenjem jednostranog općeg akta – Pravila uspostavljanja i provođenja dopunskog zdravstvenog osiguranja ("Narodne novine", broj: 2/09, 32/09, 59/09, 91/09 i 118/09), u ugovornom odnosu s fizičkom osobom – potrošačem propisati drugačije trajanje i tijek roka zastare naplate premija od onih koji su propisani Zakonom o obveznim odnosima ("Narodne novine" br. 35/05 i 41/08.)?

Rev 175/2023

Osnovano revidentica smatra da tužitelj kao osiguratelj nije ovlašten donošenjem jednostranog općeg akta – Pravila uspostavljanja i provođenja dopunskog zdravstvenog osiguranja ("Narodne novine", broj 2/09, 32/09, 59/09, 91/09 i 118/09), u ugovornom odnosu s fizičkom osobom – potrošačem, propisati drugačije trajanje i tijek roka zastare naplate premija od onih koji su propisani Zakonom o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05 i 41/08).

No, u konkretnom slučaju tužitelj nije odredio dulje vrijeme zastare od onoga vremena koje je određeno zakonom, jer iz, u točki 8. ovoga obrazloženja, citirane odredbe čl. 29. Pravila uspostavljanja i provođenja dopunskog zdravstvenog osiguranja proizlazi da se njima određeni zastarni rok podudara sa zakonom određenim zastarnim rokom od tri godine za tražbine osiguratelja iz ugovora o osiguranju (čl. 234. st. 3. ZOO).

Međutim, odredba čl. 29. Pravila uspostavljanja i provođenja dopunskog zdravstvenog osiguranja prema kojoj zastara počinje teći "računajući od prvog dana poslije proteka kalendarske godine u kojoj je tražbina nastala" protivi se citiranoj

odredbi čl. 215. st. 1. ZOO jer iz nje jasno proizlazi da se od nje može odstupiti samo zakonom.

Čl. 371., čl. 361.st.1. ZOO/05 u vezi čl. 183.st.1. OZ

ZASTARNI ROK KOD TRAŽBINE OSIGURANE ZADUŽNICOM U FORMI PRIVATNE ISPRAVE

5.72. Revd 223/2020

Od kada počinje teći rok zastare za tražbinu koja je osigurana zadužnicom sačinjenom u formi privatne isprave na kojoj je samo potpis dužnika ovjeren kod javnog bilježnika (zadužnice sastavljene prije 1. siječnja 2011., Ovršni zakon, Narodne novine broj 139/10), dakle koja nije sačinjena u formi javnobilježničkog akta, odnosno počinje li zastarni rok teći od trenutka ovjere potpisa dužnika na zadužnici ili od trenutka dospelosti tražbine koja je osigurana zadužnicom?

Rev 1067/2020

Zastarni rok, za tražbinu koja je osigurana zadužnicom sačinjenom u formi privatne isprave na kojoj je samo potpis dužnika ovjeren kod javnog bilježnika (zadužnice sastavljene prije 1. siječnja 2011., Ovršni zakon, Narodne novine broj 139/10), dakle koja nije sačinjena u formi javnobilježničkog akta, počinje teći prvog dana poslije dana kada je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze, tj. prvog dana poslije trenutka dospelosti tražbine koja je osigurana zadužnicom.

Čl. 230. st.1. i 2. ZOO/05

ZASTARNI ROK KOD POTRAŽIVANJA NAKNADE ŠTETE TEČE OD SAZNANJA ZA ŠTETNE POSLJEDICE

5.73. Revd 62/2021

Počinje li rok za zastaru potraživanja naknade štete teći od kad je oštećena osoba doznala za štetnu radnju i štetnika, ili rok zastare počinje teći trenutkom saznanja oštećene osobe za štetu i njenu visinu?

Rev 668/2021

rok za zastaru potraživanja naknade štete ne počinje teći od trenutka kada je oštećena osoba saznala za štetnu radnju i osobu koja štetu učinila, već od trenutka kada je oštećena osoba saznala za štetu, odnosno štetne posljedice te osobu koja je štetu učinila.

Čl. 183.ZOO/05

KAD DUŽNIK DOLAZI U ZAKAŠNjenje - ROK NIJE ODREĐEN ISPRAVOM

5.74. Revd 2314/2023

Od kada teče zastarni rok za potraživanje ispunjenja obveze ukoliko rok za ispunjenje te iste obveze nije određen ispravom kojom je utvrđeno postojanje same obveze? Predstavlja li obračun zastarjelog duga, izrađen od samog dužnika, ujedno i odricanje od zastare?

Rev 460/2024

Kada rok za ispunjenje obveze nije određen ispravom kojom je utvrđeno postojanje same obveze, dužnik dolazi u zakašnjenje kad ga vjerovnik pozove da ispunji obvezu odnosno od utuženja pa ako ga je vjerovnik pozvao tužbom na ispunjenje obveze, zastarni rok počinje ponovno teći nakon isteka roka za dobrovoljno ispunjenje pravomoćnom presudom utvrđene tražbine.

Čl. 241. i 230. ZOO/05 u vezi čl. 191.st.1. ZPP

POVEĆANJE TUŽBENOG ZAHTJEVA I PREKID ZASTARE

5.75. Revd 3055/2022

Je li za ocjenu zastare povećanog dijela tužbenog zahtjeva na ime naknade štete prema čl. 230. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, dalje: ZOO), kao i njenog prekida prema čl. 241. ZOO relevantan trenutak podnošenja tužbe ili preinake tužbe?

Rev 650/2023

Stoga na postavljeno pravno pitanje treba odgovoriti da u slučaju zahtjeva za isplatu novčane svote po osnovi naknade štete kada je tužitelj podnio tužbu prije isteka zastarnoga roka, ali je tijekom postupka (nakon provedenoga vještačenja i izmjene Orijentacijskih kriterija i iznosa za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete Vrhovnog suda Republike Hrvatske) preinačio tužbu tako da je povećao tužbeni zahtjev, koji se i dalje temelji na istoj činjeničnoj osnovi, za preinačeni dio tužbe odnosno povećani dio tužbenoga zahtjeva nije nastupila zastara jer je za ocjenu zastare i njena prekida u smislu čl. 241. ZOO odlučan trenutak podnošenja tužbe a ne trenutak njene preinake povećanjem tužbenoga zahtjeva.

vidi i **Rev 184/2024**

Čl. 14.st.2., čl. 228.st.1., čl. 620.st.1., čl. 215. i čl. 244. ZOO/05

ZASTARNI ROK KOD UGOVORA O PROMETU ROBE I USLUGA

POČETAK TIJEKA ZASTARNOG ROKA OD DANA OVJERE KONAČNE SITUACIJE

5.76. Revd 1829/2023

1. Da li ugovori u kojima se jedna ugovorna strana kao izvođač obvezuje prema određenom projektu izgraditi u ugovorenom roku određenu građevinu i izvesti određene građevinske radove, a druga ugovorna strana kao naručitelj se obvezuje isplatiti mu za to određenu naknadu koji su sklopljeni na temelju odredbe članka 620. ZOO predstavljaju ugovore o prometu robe i usluga čije tražbine sukladno odredbi članka 228. stavak 1. ZOO zastarijevaju za tri godine?,
2. Da li se početak tijeka zastare računa od dana ovjere konačne situacije ili od dana izdavanja računa, odnosno predstavljaju li situacije za izvršene građevinske radove po svom karakteru račun?

Rev 790/2024

U konkretnom slučaju Ugovor o izvođenju dodatnih i zamjenskih građevinsko-obrtničkih i instalacijskih radova na prije navedenim objektima graničnih inspekcijskih postaja od 7. siječnja 2013. ima značaj ugovora o prometu robe i usluga iz čl. 228. st. 1. ZOO. Ovo stoga što taj Ugovor ima gospodarsko značenje (izvođenju dodatnih i zamjenskih građevinsko-obrtničkih i instalacijskih radova predstavljaju gospodarsku aktivnost - djelatnost). Naime, iako je tužena (država) naručitelj tih radova ona sklapanjem ugovora od 7. siječnja 2013. nije nastupala *iure imperii*, već je kao javnopravni subjekt sklapanjem tog Ugovora ušla u privatnopravni odnos, nastupajući dakle *iure gestionis*.

Dakle, pravilno je drugostupanjski sud primijenio materijalno pravo iz čl. 228. st. 1. ZOO kada je zaključio da se u konkretnom slučaju treba primijeniti trogodišnji zastarni rok.

(...)

Dakle, pravilno je drugostupanjski sud primijenio materijalno pravo iz čl. 215. st. 1. i čl. 244. ZOO kada je tijekom zastare računao od ovjeravanja okončane situacije.

Čl. 387.st. 1., čl. 366.st.1.ZOO/91

PRIZNANJE DUGA PISANIM DOPISOM

5.77. Revd 2183/2022

Ostvaruju li se pisanim dopisom kojim se tuženik obraća tužitelju radi sklapanja sudske nagodbe u parničnom postupku pred sudom, a u kojem dopisu tuženik točno i određeno navodi visinu duga i način otplate tog duga, učinci priznanja duga u smislu odredbe čl. 387. st. 1. ZOO/91, odnosno za slučaj da se radi o zastarjeloj obvezi, učinci

odricanja od zastare u smislu odredbe čl. 366. st. 1. ZOO/9, sve za iznos duga koji je naveden u dopisu?

Rev 879/2023

Dakle, priznanje duga u smislu čl. 387. ZOO-a mora biti jasno i nedvosmisleno i u pogledu osnove i u pogledu visine, drugim riječima mora biti takvo da se njime na nedvojben način očituje dužnikova volja da priznaje dug, što podrazumijeva da iz priznanja mora biti jasno vidljivo o kojem je dugu riječ, visina duga i spremnost da se dug podmiri.

Analizom sadržaja dopisa tuženika upućenog tužiteljici 5. travnja 2012. za zaključiti je da sadrži sve navedeno.

Čl. 300., čl. 178.st. 4., čl. 208. ZOO/91 u vezi čl. 93. Zakona o osiguranju

PRAVO REGRESA HUZO-a (SUBROGACIJA)

5.78. Revd 2019/2023

Ima li Hrvatski ured za osiguranje temeljem instituta zakonske subrogacije regresno pravo potraživati naknadu štete proizašle iz prometne nesreće, od osobe odgovorne za predmetnu štetu, koji iznos naknade štete je društvo za osiguranje isplatilo oštećeniku, a Hrvatski ured za osiguranje potom naknadio društvu za osiguranje iz sredstava svog garancijskog fonda?

Rev 992/2024

Proizlazi da je na temelju zakonske subrogacije iz čl. 300. ZOO, u vezi s čl. 93. ZO, u času isplate dužnog iznosa Jadranskom osiguranju d.d. Zagreb, na tužitelja po samom zakonu prešlo predmetno potraživanje pa je tužitelj stupio u sva prava Jadranskog osiguranja d.d. Zagreb do visine ukupno isplaćene naknade sa svim sporednim pravima.

Čl. 371.ZOO/91, čl. 219. do 272. ZPP

ZASTARNI ROK KOD REGRESNOG ZAHTJEVA

DOKAZNI PRIJEDLOZI REGRESNOG OBVEZNIKA

5.79. Revd 1862/2020

1. Je li sud u regresnoj parnici dužan provesti i ocijeniti dokaze koje bi regresni obveznik mogao isticati u prethodno vođenoj parnici između regresnog vjerovnika i oštećenika iz prethodne parnice, da je bio stranka u tom postupku ili bio o tom postupku obaviješten?

2. Koji se zastarni rok primjenjuje na potraživanje koje se temelji na regresnom zahtjevu postavljenom sukladno odredbi čl. 1066. st. 3. ZOO/05 (ranije čl. 176. st. 3. ZOO/91)?

1. U situaciji kada zakupnik/najmoprimac naknadi štetu trećoj osobi nastalu uslijed nedostataka zakupljene /unajmljene stvari, odnosno štetu nastalu od opasne stvari, kad počinje teći zastarni rok za njegovo regresno potraživanje prema zakupodavcu/najmodavcu odnosno vlasniku/imatelju opasne stvari?

2. Može li sud primijeniti odredbe čl. 208.a Zakona o parničnom postupku i u regresnoj parnici, imajući u vidu ovlaštenje suda iz čl. 220. st. 2. Zakona o parničnom postupku, odbiti dokazne prijedloge regresnog dužnika koje on nije mogao isticati u ranije vođenoj parnici, a koji se odnose se na tvrdnje da spor u toj parnici, onako kako je u njoj bio izložen sudu, nije pravilno riješen u pogledu odgovornosti štetnika i visine zahtjeva - s obzirom da regresni dužnik o toj parnici nije obaviješten niti je u njoj sudjelovao?

Rev 545/2021

Iz citirane zakonske odredbe proizlazi da ako regresni obveznik nije bio umješač, niti je bio obaviješten o parnici vođenoj između oštećenika kao tužitelja i regresnog vjerovnika kao tuženika, u regresnoj parnici koju protiv njega vodi regresni vjerovnik može istaknuti sve prigovore koje bi bio ovlašten isticati i prema oštećenome neposredno. U navedenim okolnostima, regresni obveznik je ovlašten iznijeti prigovore koji se tiču osnovanosti tužbenog zahtjeva, opsega odgovornosti i visine štete, te predložiti izvođenje dokaza na te okolnosti. U tom slučaju sud je u regresnoj parnici dužan provesti dokazni postupak u skladu s odredbama čl. 219. ZPP do čl. 272. ZPP. Izneseno je odgovor na prvo pravno pitanje za koje je prvotuženici dopušteno podnošenje revizije, kao i na drugo pravno pitanje za koje drugotuženiku dopušteno podnošenje revizije.

(...)

S obzirom da je predmet ovog postupka regresni zahtjev tužitelja za isplatu iznosa, koji je kao poslodavac isplatio svom radniku i članovima njegove obitelji zbog posljedica ozljeda zadobivenih povredom na radu, na temelju pravomoćnih sudskih odluka, pitanje eventualnog kasnijeg poboljšanja zdravstvenog stanja radnika ni na koji način ne utječe na odluku o tužbenom zahtjevu u ovom predmetu. Stoga je sud pravilno primijenio odredbu čl. 208.a ZPP u vezi s čl. 220. ZPP kad je odbio izvođenje dokaza dopunskim medicinskim vještačenjem na okolnost kasnijeg zdravstvenog stanja radnika tužiteljice. Slijedom navedenog su neosnovani prigovori tuženika glede pravilnosti vođenja parnice, u smislu odredbe čl. 208.a st. 1. ZPP, koji je prvotuženica istaknula obrazlažući razloge važnosti za prvo pravno pitanje zbog kojeg joj je dopušteno podnošenje revizije i drugotuženika, koji prigovor je istaknuo obrazlažući razloge za drugo postavljeno pravno pitanje zbog kojeg mu je dopušteno podnošenje revizije.

U odnosu na pitanje koji se zastarni rok primjenjuje u slučaju isplate s pravom na subrogaciju, za koje pravno pitanje je podnošenje revizije dopušteno tuženicama u ovom predmetu, revizijski sud je zauzeo pravno shvaćanje (u odlukama broj Rev 1322/2019-2 od 4. lipnja 2019. i broj Rev 3531/2019-2 od 5. rujna 2023.), prema kojem se primjenjuje opći zastarni rok od pet godina propisan čl. 371. ZOO/91 odnosno čl. 225. ZOO/05.

Čl. 379. st.1. ZOO/91

ZASTARNI ROK KOD TRAŽBINA KOJE PROIZLAZE IZ SUGLASNOSTI O ZAPLIJENI PLAĆE

5.80. Revd 3342/2023

Može li se privatna isprava – suglasnost o zaplijeni plaće, koju nije sastavio javni bilježnik i koja nije solemnizirana, već je na istoj javni bilježnik samo ovjerio potpis dužnika, smatrati javnobilježničkim aktom te primjenjuje li se na takvu ispravu zastarni rok od 10 godina u smislu čl. 233. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08 dalje: ZOO/05) ili zastrani rok od 5 godina u smislu čl. 225. ZOO/05?

Rev 581/2024

Sukladno odredbi čl. 379. st. 1. ZOO/91 sva potraživanja koja su utvrđena pravomoćnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog organa, ili nagodbom pred sudom ili drugim nadležnim organom, zastarijevaju za deset godina, pa i ona za koja zakon inače predviđa kraći rok zastare.

Obzirom predmetna Suglasnost o zapljeni ispunjava sve zakonske uvjete ista predstavlja javnobilježnički akt s učincima pravomoćnog rješenja, te se na nju primjenjuje desetogodišnji zastarni rok koji je počeo teći od dospelosti tražbine.

Čl. 241. u vezi čl. 242. st.1. ZOO/05

PREKID ZASTARE U SLUČAJU KAD JE OVRHA OBUSTAVLJENA KRIVNJOM OVRHOVODITELJA

5.81. Revd 2575/2023

Nastupa li prekid zastare automatski pokretanjem i vođenjem ovršnog postupka u situaciji kad je ovršni postupak obustavljen radnjom koja se može izjednačiti s presumiranim povlačenjem prijedloga, odnosno konkretno da li je došlo do prekida zastare ako je ovrhovoditelj tijekom postupka svoju tražbinu ustupio što je imalo za posljedicu obustavu postupka?

Rev 696/2024

Obzirom je ovršni postupak Ovr- obustavljen zbog razloga koji leži isključivo na ovrhovoditelju i na što ovršenica nije imala utjecaja vođenjem ovršnog postupka nije došlo do prekida zastare sukladno prethodno navedenom čl. 242. st. 2. ZOO.

Čl. 172., čl. 361. ZOO/91 u vezi čl.112. i čl. 186.a ZPP

***ZASTARA POTRAŽIVANJA REPUBLIKE HRVATSKE NA TEMELJU ZAKONA
O ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU UZROKOVANU OD PRIPADNIKA
HRVATSKIH ORUŽANIH SNAGA***

5.82. Revd 2993/2023

1. Kada počinje teći i kada nastupa zastara potraživanja Republike Hrvatske temeljem Zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata prema štetniku sukladno čl. 172. st. 3. ZOO u vezi s čl. 112. st. 3. i 4. ZPP, a glede isplate oštećenoj osobi koja je izvršena 8. prosinca 2014. ukoliko rok zastare iznosi 9 mjeseci?

2. Ima li vjerovnik pravo zahtijevati ispunjenje svoje tražbine protiv dužnika/ štetnika na dan kada je isplatio potraživanja oštećeniku ili navedeno pravo ima od sljedećeg dana, ukoliko se rok za regresnu tražbinu vjerovnika računa u mjesecima temeljem čl. 172. st. 3. ZOO u vezi s čl. 112. st. 3. i 4. ZPP?

Rev 1046/2024

Nadalje, budući je tužiteljica iznos od 551.257,91 kn isplatila 30. ožujka 2015., to bi početak tijeka zastarnog roka, primjenom odredbe čl. 361. st. 1. ZOO, bio od 31. ožujka 2015., pa bi posljednji dan zastarnog roka, primjenom odredbe čl. 112. st. 3. ZPP, bio 30. rujna 2015. Međutim, imajući u vidu da je odredbama čl. 186.a st. 3. i 5. ZPP određen zastoje zastarijevanja od tri mjeseca, posljednji dan zastarnog roka bio bi 31. prosinca 2015.

Obzirom da je tužba u ovoj pravnoj stvari podnesena putem preporučene poštanske pošiljke 9. rujna 2015., to proizlazi da ni u pogledu iznosa od 551.257,91 kn nije nastupila zastara utuženog potraživanja.

U odnosu na revizijske navode, u svezi primjene odredbe čl. 172. st. 3. ZOO, da bi početak tijeka zastarnog roka bio dan isplate naknade štete što da predstavlja zakonom propisani pojedini slučaj iz čl. 361. st. 1. ZOO, za odgovoriti je, dodatno prednjem, da tom odredbom nije određen način računanja početka roka zastare, već je samo određen posebni zastarni rok za predmetnu vrstu potraživanja.

Da bi vjerovniku počeo teći rok zastare, prethodno je potrebno da njegovo potraživanje prema dužniku i dospije. Kako je dan dospijeća utuženog potraživanja 8. prosinca 2014. i 30. ožujka 2015., to zastarni rok od šest mjeseci počinje teći prvog dana poslije tog dana odnosno, od 9. prosinca 2014. i 31. ožujka 2015.

Čl. 237. ZOO/05

ZASTOJ ZASTARE – NESAVLADIVE PREPREKE

5.83. Revd 4764/2022

Dolazi li do zastoja zastarnog roka u periodu od smrti dužnika iz ovršne isprave pa do pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju i to slučaju kad se radi o dužniku koji duguje vjerovniku novčani iznos određen na temelju ovršne isprave – pravomoćne i ovršne kondemnatorne presude suda gdje je kao dužnik naveden njegov univerzalni prednik, a rješenje o nasljeđivanju je dopunska ovršna isprava bez koje se ne može pokrenuti ovršni postupak te predstavlja li nepostojanje pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju, u periodu od smrti dužnika pa do pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, za vjerovnika nesavladivu prepreku iz članka 237. Zakona o obveznim odnosima?

Rev 990/2024

konkretnom slučaju na strani ovdje tuženika u razdoblju od smrti prednika tužitelja do pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, postojala je nesavladiva prepreka koja je onemogućavala tuženika da u tom razdoblju sudskim putem (predlaganjem ovrhe) zahtijeva ispunjenje predmetne obveze. Tu nesavladivu prepreku činila je okolnost da je dužnik iz ovršne isprave (prije navedene pravomoćne presude) umro, a da je tužitelj tek pravomoćnošću rješenja o nasljeđivanju proglašen njegovim nasljednikom. Tuženik u promatranom razdoblju bez pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju (kao dopunske ovršne isprave u smislu odredbe čl. 32. st. 1. i st. 2. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12, 25/13 i 93/14 -dalje: OZ)) nije mogao pokretati ovršni postupak protiv ovdje tužitelja kao ovršenika. Ovdje je za ukazati na pravno shvaćanje Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske sa sjednice od 24. svibnja 2021. koje glasi: "Kad je dužnik iz ovršne isprave umro prije pokretanja ovršnog postupka i ako u trenutku pokretanja tog postupka u odnosu na preminulog dužnika nije doneseno pravomoćno rješenje o nasljeđivanju, ovršni sud ne može odrediti ovrhu protiv nasljednika umrlog dužnika bez postojanja pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju (kao tzv. dopunske ovršne isprave).".

Kako u razdoblju od 11. srpnja 2014. do 31. srpnja 2017. zastara nije tekla to je evidentno da od 31. siječnja 2007. do 22. ožujka 2018., a niti do 13. svibnja 2019. nije protekao desetogodišnji zastarni rok iz čl. 233. st. 1. ZOO. Radi toga, dakle, prigovor zastare nije osnovan, a uslijed čega se kao neosnovanim ukazuje predmetni tužbeni zahtjev.

Čl. 376. u vezi čl. 195. ZOO/91

ZASTARNI ROK NA DOSUĐENI IZNOS IZGUBLJENE ZARADE

5.85. Revd 1799/2023

Da li subjektivni zastarni rok, u dijelu saznanja oštećenika za štetu čije se ispunjenje zahtijeva kumulativno sa saznanjem za osobu štetnika, za potraživanje naknade štete

radi izgubljene zarade za vrijeme privremene nesposobnosti/spriječenosti za rad ("bolovanja") počinje teći u onom trenutku kada prestane privremena nesposobnost/spriječenost za rad?

Rev 465/2024

Početak tijeka zastare za potraživanje naknade štete za vrijeme privremene nesposobnosti za rad počinje prestankom privremene spriječenosti za rad i tek tada počinje teći zastara potraživanja naknade štete za taj oblik štete.

čl.225. ZOO/05

ZASTARNI ROK KOD REGRESNOG ZAHTJEVA

5.86. Revd 196/2022

Primjenjuje li se u postupcima regresnih zahtjeva društava za osiguranje u situacijama kada jedan osiguratelj isplati naknadu štete trećoj osobi (putniku) i onda potražuje od drugog osiguratelja čiji osiguranik je odgovoran za nastanak štetnog događaja isplaćeni iznos, opći zastarni rok iz čl. 225. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11 dalje: ZOO) (5 godina) ili zastarni rok za naknadu štete iz čl. 230. ZOO (3 godine od saznanja za štetu i osobu koja je štetu učinila)?

Rev 800/2024

Isplatom naknade štete trećoj osobi (putniku u vozilu) od strane jednog osiguratelja nije došlo do zakonske subrogacije radi čega zastarijevanje potraživanja tužitelja prema osiguratelju osobe koja je odgovorna za štetni događaj zastarijeva u općem zastarnom roku od 5 godina, koji je propisan odredbom 225. ZOO.

Čl. 245. st.3. ZOO/05

PREKID ZASTARE – SUKCESIVNO UTUŽIVANJE NAKNADE ŠTETE

5.87. Revd 4906/2021

Je li vođenjem parnice temeljem podnesene tužbe s naslova izgubljene zarade za jedan period došlo do prekida zastare u odnosu na potraživanje s istog naslova za drugo naredno razdoblje, ukoliko je nova tužba za slijedeće – naredno razdoblje podnesena nakon proteka zastarnog roka za to slijedeće naredno razdoblje tražene naknade štete s osnova izgubljene zarade?

Rev 854/2024

(...) Vrhovni sud Republike Hrvatske je na sjednici građanskog odjela pod br. Su-IV-16/2021-17 od 20. rujna 2021. zauzeo pravno shvaćanje:

„Naknadu štete koja će sukcesivno nastajati u budućnosti (izgubljena zarada, uzdržavanje ili u drugim slučajevima naknade buduće imovinske štete) oštećenik može ostvarivati ne samo u vidu rente, već i sukcesivnim (povremenim) utuživanjem za proteklo razdoblje, ali se u tom slučaju prekid zastare iz čl. 245. st. 3. ZOO (NN br. 35/05, itd.) odnosi samo na tražbinu iz tužbenog zahtjeva, stoga rokovi zastare za prvo utuženo potraživanje počinju teći prema čl. 230. i 231. ZOO/05, dok za slijedeće (novo) utužene tražbine zastara teče od dospijeca svakog pojedinog iznosa naknade štete i do prekida zastare dolazi tek podnošenjem nove tužbe ili preinakom postojeće.“

Na tužitelju je bio izbor na koji će način utužiti tražbinu naknade štete s osnove izgubljene zarade. Stoga ako je oštećenik podnio tužbu isključivo za dospelje iznose takve tražbine, tada je prekinuo tijek zastare samo za novčani iznos iz tužbenog zahtjeva i samo se na tu tražbinu odnosi zakonska odredba o prekidu zastare iz čl. 392. st. 3. ZOO (tako i Revx-968/2013-3 od 21. rujna 2021.).

Čl. 241. u vezi čl. 323. ZOO/05

ZAŠTRARNI ROK KOD RESTITUCIJSKOG ZAHTJEVA U SLUČAJU NIŠTETNOSTI UGOVORNE ODREDBE O PROMJENJIVOJ KAMATNOJ STOPI (kredit s valutnom klauzulom u CHF)

5.88. Revd 1000/2024

Ima li se smatrati da je potraživanje potrošača (tužitelja) s osnove nišetnih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi iz ugovora o kreditu s valutnom klauzulom CHF, a koje potraživanje se temelji na kolektivnom sporu koji se vodio pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod posl. br. P-1402/2012 u zastari, ako je tužba radi ostvarivanja tog prava podnesena 12. svibnja 2021., dakle nakon 13. lipnja 2019., a sve cijeneći objedinjeno pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 31. siječnja 2022.?

Rev 1397/2024

Potraživanje potrošača s osnove nišetnih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi iz ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF, a koje potraživanje se temelji na kolektivnom sporu koji se vodio pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod brojem P-1402/2012 je u zastari, ako je tužba radi ostvarivanja tog prava podnesena 12. svibnja 2021., dakle nakon 13. lipnja 2019., a sve sukladno objedinjenom pravnom shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 31. siječnja 2022.

Čl. 225. ZOO/05

ZASTARNI ROK U SLUČAJU OBVEZNOPRAVNOG ZAHTJEVA ZA ISPLATU NAKNADE ZA ZEMLJIŠTE ODUZETO RADI IZGRADNJE CESTE

5.89. Revd 790/2021

1. Da li trenutkom izgradnje ceste na zemljištu u privatnom vlasništvu koje je oduzeto bez propisanog postupka eksproprijacije/izvlaštenja ili je oduzeto iz posjeda po nekom drugom pravnom osnovu, dospijeva zahtjev vlasnika za naknadu za oduzeto zemljište na kojem je izgrađena cesta i da li od tada počinje teći rok za naknadu štete zbog oduzetog zemljišta?

2. Da li se trenutak izgradnje ceste na zemljištu u privatnom vlasništvu, koje je oduzeto bez propisanog postupka eksproprijacije/izvlaštenja ili je oduzeto iz posjeda po nekom drugom pravnom osnovu, smatra trenutkom saznanja vlasnika oduzetog zemljišta za štetu i štetnika?

Rev 787/2022

(...) prema kojemu u slučaju kao što je ovaj zastara potraživanja naknade štete zbog neovlaštenog oduzimanja zemljišta počinje teći od dana saznanja za štetu i štetnika, odnosno od dana kada je vlasniku prestalo pravo traženja povrata nekretnine u posjed odnosno vlasništvo, a to znači od dana kada je nekretnina kao dio nerazvrstane ceste priveden namjeni u smislu da se počela koristiti kao javna cesta.

(...)

Kako zahtjev za isplatu naknade za zemljište koje je oduzeto bez zakonom predviđenog postupka zastarijeva u općemu, petogodišnjem zastarnome roku iz članka 225. ZOO, koji počinje teći od dana kada vlasnik nekretnine više ne može zahtijevati povrat nekretnine, jer je na njegovu zemljištu izgrađena nerazvrstana cesta

Čl. 226. i 227. ZOO/05

OTPLATA DUGA PO REVOLVING KARTICI NIJE POVREMENA TRAŽBINA ANUITETNE OTPLATE GLAVNICE

5.90. Revd 3183/2023

1. Ima li se otplata duga po kreditnoj kartici koji dug se otplaćuje u jednakim mjesečnim iznosima koji se sastoje od glavnice i kamate smatrati anuitetnom otplatom u smislu čl. 226. Zakona o obveznim odnosima?

2. Zastarijeva li samo pravo iz kojeg proistječu anuitetne (povremene) tražbine s obzirom da je u konkretnom slučaju od najstarije dospjele, a neispunjene tražbine proteklo više od pet godina do utuženja slijedom čega je tužitelj izgubio pravo

zahtijevati ne samo buduća povremena davanja nego i povremena davanja koja su dospjela prije te zastare sukladno čl. 227. Zakona o obveznim odnosima te ako je nastupila zastara prava iz kojeg proistječu predmetne anuitetne otplate sukladno čl. 227. Zakona o obveznim odnosima, je li tužitelj izgubio pravo potraživati i preostali dio glavnice?

Rev 759/2024

Otplata duga po kreditnoj kartici iz ugovora o revolving kreditu ne smatra anuitetnom otplatom u smislu čl. 226. Zakona o obveznim odnosima.

(...)

Stoga imajući u vidu i tumačeći sadržaj odredbi čl. 226. i čl. 227. ZOO-a ih kao jednu cjelinu po pravnom shvaćanju ovog suda povremena je tražbina u smislu odredbe čl. 226. st. 2. ZOO-a i potraživanje anuiteta kojima se u jednakim unaprijed određenim povremenim iznosima otplaćuju glavnica i kamate, a odredbom čl. 227. ZOO-a propisan je rok zastare prava iz kojeg proistječu iz povremene tražbine.

Čl. 240. ZOO/05 (čl. 387.ZOO/91)

Čl. 81. st.1. i 2. i čl. 60. st.3. ZFPFN

POVREMENO PLAĆANJE ZAKUPNINE DOVODI DO PREKIDA ZASTARE

PRAVNE POSLJEDICE OTVARANJA POSTUPKA IZVANREDNE UPRAVE

5.91. Revd 1123/2024

1. Dolazi li do prekida zastare u slučaju povrata poslovnog prostora sukladno Zakonu o naknadi, a nakon što zakupnik nastavi koristiti i povremeno plaćati zakupninu vlasnicima nekretnine?
2. Dolazi li priznanjem i pravomoćnim utvrđenjem potraživanja u postupku izvanredne uprave nad dužnikom te plaćanjem istoga, do odricanja od zastare?
3. Ima li pravomoćno potvrđena Nagodba temeljem Zakona o izvanrednoj upravi status presuđene stvari pa između stranaka nagodbe i predmeta nagodbe nakon što je nagodba stupila na snagu, u parničnom sudskom postupku nije dopušteno dalje raspravljati, već treba na odgovarajući način primijeniti čl. 321. st. 8. ZPP?

Rev 1454/2024

Međutim, prvim naznačenim pitanjem revidenti preispituju dolazi li do zastare potraživanja u slučaju povrata poslovnog prostora sukladno Zakonu o naknadi, a zakupnik je nastavio koristiti i povremeno plaćati zakupninu vlasnicima nekretnine, ovdje tužiteljima. Naime, drugostupanjski sud odstupio je od shvaćanja ovog suda da uplatama dužnika dolazi do prekida zastare, (tako i u odluci Rev-1009/2017-2 od 9. veljače 2022. u kojoj je izraženo shvaćanje da je uplatama dužnika zastara prekinuta), što je ujedno odgovor na prvo naznačeno pitanje.

U odnosu na preostala dva revizijska pitanja treba reći da iz spisa proizlazi da je došlo do otvaranja postupka izvanredne uprave nad prvim tuženikom, da su tužitelji prijavili potraživanje u postupku izvanredne uprave i da je sklopljena (sudska) nagodba pred Trgovačkim sudom. Sklapanje sudske nagodbe predstavlja negativnu procesnu pretpostavku za vođenje postupka. Treba istaknuti i da je odredbom čl. 81. st. 1. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi ("Narodne novine", broj 108/12, 81/13, 112/13, 71/15 i 78/15 - dalje: ZFPPN) propisano da se na temelju predstečajne nagodbe dužnik oslobađa obveze da vjerovniku isplati iznos koji je veći od postotka prihvaćenog u predstojećoj nagodbi, a rokovi plaćanja odgađaju se u skladu s predstečajnom nagodbom, pa u tom se opsegu dužnik oslobađa obveze prema osobama kojima pripadaju pravo na regres (jamci). Odredbom st. 2. istog članka je propisano da nakon sklapanja predstečajne nagodbe nije dopušteno pokretanje ovršnog, upravnog ili parničnog postupka protiv dužnika, radi utvrđivanja i ostvarivanja tražbine koja je nastala prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe, a u tom postupku nije prijavljena od strane vjerovnika niti je tu tražbinu dužnik uvrstio u popis obveza prema vjerovnicima iz čl. 60. st. 3. tog Zakona. Stavkom 3. istog članka je propisano da će se u odnosu na tražbine vjerovnika utvrđene u postupku predstečajne nagodbe i obuhvaćene predstečajnom nagodbom, ovršni i upravni postupci pokrenuti prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe, obustaviti, a u parničnim postupcima sud će u odnosu na te tražbine odbaciti tužbu, na prijedlog dužnika podnesen nakon sklapanja predstečajne nagodbe (Rev-351/2021 od 25. siječnja 2023., Revx-256/2018 od 30. svibnja 2018., Rev-145/2019 od 20. ožujka 2019. i Rev-3411/2018 od 11. prosinca 2018. i druge) što ujedno predstavlja i odgovor na drugo i treće pitanje.

ZASTARNI ROK KOD REGRESNOG POTRAŽIVANJA NAKNADE ŠTETE OD OSIGURATELJA

Čl. 227. st.1. u vezi čl. 1069. st.3. ZOO/05

5.92. Revd 1613/2024

Primjenjuje li se trogodišnji li petogodišnji zastarni rok u slučajevima kada osiguratelj koji je isplatio utuženo potraživanje trećoj osobi (putniku) to isto potraživanje regresno potražuje od osiguratelja čiji je osiguranik skrivio predmetni štetni događaj?

Rev 91/2025

U slučajevima kada osiguratelj koji je isplatio naknadu štete trećoj osobi (putniku) to isto potraživanje regresno potražuje od osiguratelja čiji je osiguranik skrivio predmetni štetni događaj primjenjuje se petogodišnji zastarni rok.

Čl. 368. ZOO/91

ZASTARA KOD OSIGURANJA NOVČANE TRAŽBINE S PRIJENOSOM PRAVA VLASNIŠTVA

5.93. Revd 3982/2021

Da li se na institut osiguranja novčane tražbine s prijenosom prava vlasništva (fiducija) primjenjuju odredbe čl. 368. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01) odnosno čl. 222. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05 i 41/08, 125/11 i 78/15) glede zastare?

Rev 920/2023

S obzirom na to da je pravo tuženice upisano u javnoj knjizi (zabilježba da je prijenos prava vlasništva sa imena B.B., izvršen radi osiguranja potraživanja u iznosu od 150.000,00 kn, uvećano za kamatu, kamatu po dospeljeću s rokom otplate do 31. listopada 2001., upisana je u zemljišne knjige), proizlazi da vjerovnik (tuženica), ima pravo namiriti se iz založene stvari u opsegu koji isključuje zastarjela potraživanja kamata i drugih povremenih davanja (čl. 368. st. 2. ZOO).

Prema tome, bez obzira na to što je isteklo vrijeme potrebno za zastaru, time nije nastupila zastara (zastarom prestaje pravo zahtijevati ispunjenje obveze, čl. 360. st. 1. ZOO), jer je odredbom čl. 368. st. 1. ZOO-a uređeno da u situaciji kada je pravo vjerovnika upisano u javnoj knjizi vjerovnik ima pravo namiriti se iz stvari osiguranom hipotekom, dakle, ne nastupa zastara u smislu odredbe čl. 360. st. 1. ZOO-a niti se primjenjuje odredba čl. 379. ZOO-a, kojom je propisan rok zastare od 10 godina.

Čl. 225. ZOO/05

ZASTARNI ROK U SLUČAJU OBVEZNOPRAVNOG ZAHTJEVA ZA ISPLATU NAKNADE ZA ODUZETO ZEMLJIŠTE KAD RJEŠENJE O IZVLAŠTENJU NIJE DONESENO

5.94. Revd 1304/2021

Može li nastupiti zastara, odnosno zastara početi teći za naknadu za oduzetu imovinu u situaciji gdje protupravno stanje traje, odnosno u situaciji u kojoj nije proveden postupak izvlaštenja, a postoji izvlaštenje na terenu?

Rev 913/2021

U takvim prilikama, a kod činjenice da je primjena zakonskih rokova za tužiteljicu i njezina prednika bila dovoljno predvidiva s obzirom na mjerodavno zakonodavstvo jer je bila propisana zakonom i jer rok zastare nije primijenjen proizvoljno, kao i kod činjenice da se petogodišnji rok zastare ne može smatrati nerazmjerno kratkim razdobljem, a s obzirom i na konkretne gore opisane okolnosti slučaja, revizijski sud

ocjenjuje da odbijanjem tužbenog zahtjeva nižestupanjski sudovi nisu u primjeni mjerodavnog zakona o nastupu zastare nerazmjerno ograničili pravo tužiteljice na pristup sudu. Štoviše, odbijanje tužbenog zahtjeva u opisanim prilikama predstavlja ravnotežu između nametnutog ograničenja i naprijed navedenog cilja koji se tim ograničenjem nastoji postići.

Valja napomenuti da ovakvo pravno shvaćanje nije u suprotnosti s praksom revizijskog suda (primjerice, Rev-807/2016-3 od 6. listopada 2020. i dr.), kao ni pravnim shvaćanjem Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Su-IV-123/2024-5 od 27. svibnja 2024. koje glasi:

"Zahtjev za isplatu naknade za zemljište koje je oduzeto bez zakonom predviđenog postupka (radi izgradnje prometnice), zastarijeva u općem zastarnom roku iz članka 225. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23), s tim da zastara počinje teći onog trenutka kada tužitelj kao prijašnji vlasnik objektivno više nije mogao s uspjehom zahtijevati vraćanje i predaju te nekretnine u posjed, što je zapravo trenutak izgradnje ceste i završetka radova. Iznimno, u implementaciji sadržaja odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III-3062/2019 od 3. studenoga 2020., u okolnostima kada je tužitelj kao bivši vlasnik zbog specifičnih okolnosti konkretnog slučaja iz opravdanih razloga za promjenu namjene nekretnine saznao naknadno istekom navedenog objektivnog zastarnog roka, zastara počinje teći od onog trenutka kada je saznao za promjenu namjene nekretnine neovisno od trenutka kada objektivno više nije mogao s uspjehom zahtijevati vraćanje i predaju u posjed te nekretnine, tj. neovisno od trenutka izgradnje ceste i završetka radova.

Čl. 225 ZOO/05

ZASTARA KOD ZAHTJEVA ZA NAKNADU VRIJEDNOSTI ZEMLJIŠTA (nerazvrstana cesta) – provođenje dokaza na okolnost kada je zemljište prenamijenjeno

5.95. Revd 3764/2024

Treba li sud, u parnici u kojoj vlasnik zemljišta zahtijeva naknadu vrijednosti zemljišta koje je prenamijenjeno u javni put te koje prema Zakonu o cestama ("Narodne novine", broj 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19, 144/21, 114/22, 4/23 i 133/23) predstavlja nerazvrstanu cestu, povodom prigovora zastare istaknutog od strane tuženice provesti dokaze koje je tuženica predložila radi utvrđenja kada je predmetno zemljište faktički prenamijenjeno u javni put?

Rev 162/2025

Sud u parnici u kojoj vlasnik zemljišta zahtijeva naknadu vrijednosti zemljišta koje je prenamijenjeno u javni put, te koje prema Zakonu o cestama ("Narodne novine", broj 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19, 144/21, 114/22, 4/23 i 133/23) predstavlja nerazvrstanu cestu, treba povodom prigovora zastare istaknutog od strane tuženice

provesti dokaze koje je tuženica predložila radi utvrđenja kada je predmetno zemljište faktično prenamijenjeno u javni put (nerazvrstanu cestu).

6. UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI, KAPARA I ODUSTATNINA, TUMAČENJE UGOVORA, NIŠTETNOST I POBOJNOST UGOVORA, RASKID UGOVORA

Čl. 323. st.1. ZOO POSLJEDICE NIŠTETNOSTI

6.1. Revd 916/2021

Je li u slučaju ništetnosti ugovora o zajmu zajmoprimac dužan vratiti primljeni iznos u valuti u kojoj je iznos primio ili je uvijek dužan vratiti kunsku protuvrijednost, odnosno primljeni iznos u domaćoj valuti?

Rev 1101/2021

Prema odredbi čl. 323 st. 1. ZOO-a svaka ugovorna stranka dužna je vratiti drugoj ono što je primila na temelju ništetnog ugovora, konkretno, a kako to osnovano ističe tuženik, obveza je tuženika tužitelju vratiti ono što je primio, a to je bila strana valuta - 5.500,00 EUR, a ne kunska protuvrijednost navedenog iznosa.

(...)

Tužitelj konačno istaknutim tužbenim zahtjevom zahtijeva isplatu pozajmljenog iznosa u domaćoj valuti prema tečaju EUR na dan plaćanja, pa je drugostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je prihvatio tako postavljeni tužbeni zahtjev, jer tuženik domaću valutu tužitelju ne duguje.

Čl. 87. Zakona o zaštiti potrošača (dalje: ZZP), čl. 11.a Zakona o potrošačkom kreditiranju (dalje: ZPK)

POSLJEDICE NIŠTETNOSTI

6.2. Revd 1420/2021

Pripada li korisniku kredita s osnove ništetnosti ugovorne odredbe o promjenjivosti stope ugovorne kamate sadržane u ugovoru o kreditu denominiranom u CHF i denominiranom u kunama s valutnom klauzulom u CHF, isplata razlike između iznosa kamate po kamatnoj stopi koja bi bila utvrđena objektivnim referentnim parametrima za utvrđivanje visine kamatne stope i iznosa kamate koja bi bila obračunata po stopi određenoj odlukom tuženika kao banke, pod uvjetom da takva razlika postoji ili isplata razlike koju je platio i kamate koja bi za cijelo vrijeme otplate kredita bila izračunata na temelju početno ugovorene kamatne stope?¹

Rev 708/2022

(...) tužiteljici kao potrošaču pripada pravo na povrat plaćenog po osnovi nepoštene ugovorne odredbe, kojom je ugovorena promjenjivost kamatne stope prema odluci

¹ tako i u Revd 5359/2021

kreditora, u visini utvrđene razlike između plaćenih kamata i kamata obračunatih na temelju kamatne stope utvrđene ugovorom u dijelu koji nije oglašen ništetnim,...)

vidi i [Rev 871/2022](#), [Rev 819/2022](#), [Rev 746/2022](#)

Čl. 104. st. 1. ZOO u vezi čl. 87. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača

POSLEDICE NIŠTETNOSTI

6.3. Revd 546/2020

U slučaju kada sud utvrdi ništetnost odredbe o promjenjivosti kamatne stope ugovorne kamate u ugovorima o kreditu s ugovorenom valutnom klauzulom u CHF, pripada li tužitelju pravo na isplatu stečenog bez osnove na temelju te ništetne ugovorne odredbe u valuti CHF ili u valuti kn u kojoj je tužitelj vršio uplate u ispunjenje ugovora?

[Rev 258/2021](#)

U slučaju kada sud utvrdi ništetnost odredbe o promjenjivosti kamatne stope ugovorne kamate u ugovorima o kreditu s ugovorenom valutnom klauzulom u CHF, tužitelju pripada pravo na isplatu stečenog bez osnove na temelju te ništetne ugovorne odredbe u valuti kn u kojoj je tužitelj vršio uplate u ispunjenje ugovora.

vidi i [Rev 326/2022](#), [Rev 1242/2024](#)

Čl. 1111. ZOO/05 u vezi čl. 102. Zakona o zaštiti potrošača

POSLEDICE NIŠTETNOSTI

6.4. Revd 965/2022

Pripada li potrošaču kao posljedica utvrđene ništetnosti dijela odredbe potrošačkog ugovora o kreditu denominiranog u CHF i to dijela odredbe o načinu promjene stope ugovorne kamate, isplata razlike između iznosa kamate izračunatog po kamatnoj stopi u skladu s objektivnim referentnim parametrima za utvrđivanje visine kamatne stope i iznosa kamate izračunate po stopi određenoj odlukom banke ili isplata razlike između iznosa koji je potrošač platio i iznosa izračunatog na temelju početno ugovorene kamatne stope?

[Rev 777/2022](#)

Potrošaču pripada pravo na povrat plaćenog po osnovi nepoštene ugovorne odredbe kojom je ugovorena promjenjivost kamatne stope prema odluci kreditora, u visini utvrđene razlike između plaćenih kamata i kamata obračunatih na temelju kamatne stope utvrđene ugovorom u dijelu koji nije oglašen ništetnim, bez da se dio ugovorne odredbe koji je utvrđen ništetnim supstituira primjenom nekog parametra ili referentne

stope koje bi određivao sud u okolnostima svakog pojedinog slučaja i u odnosu na tako utvrđenu stopu obračunava možebitna razlika.

vidi i [Rev 640/2022](#), [Rev 610/2022](#), [Rev 1125/2023](#), [Rev 1299/2021](#)

Čl. 368. ZOO/05 u vezi čl. 4., 39. i 45. Zakona o leasingu („NN“ 141/13)

DOSPIJEĆE OBVEZE IZ UGOVORA O OPERATIVNOM LEASINGU

6.5. Revd 536/2022

Kada dospijeva obveza ugovornih strana iz ugovora o operativnom leasingu nakon raskida ugovora zbog neispunjenja?

[Rev 1232/2022](#)

Prema tome kada je došlo do raskida ugovora o operativnom leasingu jer korisnik leasinga došao u zakašnjenje s dvije uzastopne naknade, potraživanja ugovornih strana spram druge ugovorne strane dospijevaju u trenutku raskida ugovora, te se od tog trenutka trebaju i računati rokovi zastare potraživanja ako do takvog prigovora dođe u postupku prisilne naplate potraživanja.

Čl.6. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo

UGOVORI O KUPOPRODAJI SUSTANARSKOG STANA

6.6. Revd 2213/2020

Da li je ništav ugovor o prodaji dijela stana jednom od sustanara kada su sustanari zaključili zasebne i vremenski odvojene ugovore o kupnji dijela stana, odnosno da li se u takvoj situaciji može smatrati da su sustanari zajedno otkupili predmetni stan, a sve u skladu s odredbom čl. 6. st. 3. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo ("Narodne novine", broj 27/91, 6/92, 8/92, 33/92, 43/92, 69/92, 25/93, 48/93, 2/94, 29/94, 44/94, 47/94, 58/95, 103/95, 11/96, 76/96, 11/97, 103/97, 68/98, 163/98, 96/99, 120/00, 94/01 i 78/02)?

[Rev 480/2021](#)

Polazeći od sadržaja navedenih zakonski odredbi i njihovim pravilnim tumačenjem, prema pravnom shvaćanju ovoga suda, sustanari mogu podnijeti zasebne i vremenski odvojene zahtjeve za otkupom stana s obzirom na to da iz navedenih odredbi ne proizlazi da ugovori o kupoprodaji sustanarskog stana ne bi mogli biti zaključeni zasebno i u različitim vremenskim periodima sa svakim od sustanara koji su podnijeli zahtjeve.

**POSTOJANJE PRAVNOG INTERESA ZA UTVRĐENJE NIŠTETNOSTI
UGOVORA O KREDITU U SLUČAJU KAD JE SKLOPLJEN DODATAK
UGOVORA O KREDITU**

6.7. Revd 3007/2020

Gubi li korisnik kredita pravni interes zahtijevati utvrđenje ništetnosti odredbi osnovnog ugovora o kreditu sklapanjem dodatka ugovora o kreditu?

[Rev 809/2021](#)

Slijedom navedenog, odgovor na postavljeno pitanje glasi kako činjenica sklapanja dodatka Ugovora o kreditu ne isključuje mogućnost utvrđenja ništetnim pojedinih odredbi isto tog Ugovora, a što je uostalom već i utvrđeno u kolektivnom sporu na temelju pravomoćne presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. Na isti način ovaj sud je odlučio i u predmetima poslovni broj Rev 3142/2018-2 od 19. ožujka 2019. i Rev 18/2018-2 od 26. svibnja 2020.

[Rev 57/2024](#)

**OBVEZA VRAĆANJA IZNOSA KREDITA I U SLUČAJU KADA IZJAVA O
OTKAZU NIJE URUČENA NA UGOVORENI NAČIN**

6.8. Revd 2184/2021

Može li se korisnika kredita osloboditi obveze vraćanja iznosa kredita po ugovoru o potrošačkom kreditu, u postupku u kojem je utvrđeno da izjava o otkazu nije uručena na ugovoren način, unatoč činjenici da je tijekom parničnog postupka istekao rok trajanja ugovora o potrošačkom kreditu, odnosno da je dospio cjelokupni iznos po ugovoru o potrošačkom kreditu, a koji iznos nesporno nije vraćen kreditoru?

[Rev 113/2023](#)

U situaciji kada je tijekom parničnog postupka istekao rok trajanja ugovora o potrošačkom kreditu odnosno kada je dospio cjelokupni iznos ugovora o potrošačkom kreditu, a koji iznos nesporno nije vraćen kreditoru, korisnik se ne može osloboditi vraćanja iznosa kredita po ugovoru o potrošačkom kreditu u postupku u kojem je utvrđeno da izjava o otkazu nije uručena na ugovoren način.

Čl. 81. st.4. Zakona o zaštiti potrošača

UTVRĐENJA IZ KOLEKTIVNOG SPORA I PROVOĐENJE DOKAZA NA OKOLNOST RAZLIČITIH ČINJENICA

6.9. Revd 2587/2022

Je li protivno odredbi čl. 81. st. 4. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 96/2003) te procesnoj ravnopravnosti stranaka donošenje zaključka suda da se o odredbi potrošačkog ugovora (u konkretnom slučaju dijelu odredbe o načinu promjene kamatne stope i valutnoj klauzuli ugovora o kreditu denominiranog u CHF ili denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF) nije pojedinačno pregovaralo, bez izvođenja dokaza saslušanjem svjedoka kojeg je trgovac predložio na okolnost pojedinačnog pregovaranja o navedenoj odredbi?

[Rev 1279/2022](#)

Protivan je, odredbi čl. 81. st. 4. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 96/2003) kao i procesnoj ravnopravnosti stranaka, zaključak suda prema kojem se o odredbi potrošačkog ugovora (u konkretnom slučaju dijelu odredbe o načinu promjene kamatne stope i valutnoj klauzuli ugovora o kreditu denominiranog u CHF ili denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF) nije pojedinačno pregovaralo, ako se na tu okolnost nije proveo predloženi dokaz saslušanjem svjedoka (radnika revidenta), koji je sudjelovao u sklapanju ugovora o kreditu kojeg je trgovac predložio na okolnost pojedinačnog pregovaranja o navedenoj odredbi.

vidi i [Rev 120/2023](#) [Rev 296/2023](#), [Rev 84/2023](#), [Rev 143/2023](#), [Rev 161/2023](#), [Rev 327/2023](#), [Rev 559/2023](#), [Rev 530/2023](#), [Rev 646/2023](#), [Rev 841/2023](#), [103/2023](#), [Rev 1276/2022](#), [Rev 419/2023](#), [Rev 806/2023](#), [Rev 129/2023](#), [Rev 1055/2023](#), [Rev 1008/2023](#), [Rev 1071/2023](#), [Rev 834/2023](#), [Rev 21/2024](#), [Rev 200/2023](#), [Rev 126/2023](#), [Rev 928/2023](#), [Rev 1136/2023](#), [Rev 270/2023](#)

Čl. 502.c. ZPP, čl. 81.a. Zakona o zaštiti potrošača

UTVRĐENJA IZ KOLEKTIVNOG SPORA I PROVOĐENJE DOKAZA NA OKOLNOST RAZLIČITIH ČINJENICA

6.10. Revd 3968/2022

Može li sud inzistirati na primjeni utvrđenja iz kolektivnog spora na pojedinačni postupak i donijeti presudu bez provođenja sveobuhvatnog dokaznog postupka, u situaciji kad je tuženik predložio provođenje dokaza upravo na okolnost različitih ključnih činjenica?

[Rev 81/2023](#)

Sud ne može u pojedinačnom postupku potrošača protiv banke donijeti zakonitu odluku samo primjenjujući utvrđenja iz kolektivnog spora bez provođenja sveobuhvatnog

dokaznog postupka, u situaciji kad je tuženik predložio provođenje dokaza upravo na okolnost različitih ključnih činjenica.

Vidi i [Rev 414/2023](#), Rev 558/2023, Rev 206/2024

Čl.322. st.1., čl. 295., čl. 270., čl. 247., čl.4 ZOO/05

Čl. 102. ZP, čl. 74. st.1., 77., 96., 97., 98., 100. i 101. ZP/07

Čl. 323. st.1. i u vezi čl. 241. ZOO

NIŠTETNOST ODREDBE O PROMJENJIVOJ KAMATNOJ STOPI

**ZASTARNI ROK U SLUČAJU ZAHTJEVA ZA VRAĆANJE ONOG ŠTO JE
PRIMLJENO NA TEMELJU NIŠTETNOG PRAVNOG POSLA**

6.11. Revd 2663/2020

1) Može li se podnošenje tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača (i kojom se ne traži utvrđivanje, osporavanje ili ispunjenje točno određene, individualne tražbine vjerovnika, već je svrha iste zaštita potrošača na općenitoj razini) smatrati vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom/drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja konkretne tražbine, a kojom se radnjom prekida zastara u smislu odredbe članka 241. ZOO?

2) Smatra li se promjenljiva kamatna stopa nedovoljno određenom, preciznom i utvrđenom ukoliko do stupanja na snagu Zakona o izmjeni Zakona o potrošačkom kreditiranju nije postojalo zakonskih obveza glede izmjene ili usklađivanja odredaba u postojećim ugovorima o kreditu na način da definira parametre promjenjivosti?

[Rev 396/2021](#)

U odnosu na prvo pitanje koje se odnosi na zastaru tražbine, prema shvaćanju ovoga suda, podnošenje kolektivne tužbe u slučaju "Potrošač", (koji se odnosi na kredite u CHF) nema učinak prekida zastare u smislu odredbe članka 241. ZOO-a u obveznom odnosu potrošača i banke u ugovorima o kreditu u kunama bez ugovorene valutne klauzule. Stoga se potrošač u takvoj pojedinačnoj parnici ne može pozivati na pravna utvrđenja iz presude donesene u postupku radi zaštite kolektivnih interesa potrošača za kredite u CHF, pa ni na zastaru jer se ona odnosi isključivo na stambene kredite ugovorene s valutnom klauzulom u CHF, zbog čega se ni presuda na koju su se tužiteljica i drugostupanjski sud pozvali (Rev-2245/17-2 od 20. ožujka 2018.) nikako se ne bi mogla izravno primijeniti na konkretan slučaj jer zaštita kolektivnih interesa u navedenom sporu nije tražena u odnosu na ugovore o kreditu u kunama, već na ugovore o kreditima u švicarskim francima.

No neovisno o tome u pogledu prvog postavljenog pitanja valja odgovoriti da je ovaj sud izrazio pravno shvaćanje u pogledu početka tijeka roka zastare na sjednici Građanskog odjela ovog suda Su-IV-47/2020-2 od 30. siječnja 2020. broj 1/20 koje glasi:

"Zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz članka 323. stavka 1. ZOO/05., kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora." Kako je u konkretnom slučaju ništetnost utvrđena tek pobijanom presudom donesenom ovom sporu, u ovom slučaju nije ni moglo doći do zastare tražbine tužitelja.

(...)

Prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine broj 143/13, dalje: ZID ZPK/13) postojala je prisilna zakonska odredba u čl. 74. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 96/07), prema kojoj ugovor o potrošačkom zajmu uz ostalo mora sadržavati odredbu o nominalnoj godišnjoj kamatnoj stopi i pretpostavkama pod kojima se godišnja nominalna kamatna stopa može promijeniti, kao i odredbu o pretpostavkama pod kojima efektivna kamatna stopa na zajam može biti promijenjena. Odredbama ZID ZPK/13 je samo precizirana zakonska obveza na način da se promjena kamatne stope može vezati uz jedan od parametara promjenjivosti propisanih tim zakonom (EURIBOR, LIBOR, NRS, prinos na Trezorske zapise Ministarstva financija ili prosječna kamatna stopa na depozite građana u odnosnoj valuti).

Zato se ugovorna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi po jednostranoj odluci banke u ugovorima o kunskom kreditu prije stupanja na snagu ZID ZPK/13, bez unaprijed ugovorenih jasnih parametara promjenjivosti, smatra nedovoljno određenom, preciznom i utvrđenom.

[Rev 248/2021](#), Rev 732/2022

Čl.502. a - h ZPP, ČL. 96. st.1., čl. 97., 98., 102. i 140. ZPP/07, čl. 4., čl. 247. i 241. ZOO

**VEZANOST SUDA UTVRĐENJIMA IZ PRAVOMOĆNE PRESUDE
DONESENE U SPORU ZA ZAŠTITU KOLEKTIVNIH INTERESA POTROŠAČA
– KUNSKI KREDITI**

**NEDOVOLJNA ODREĐENOST UGOVORNE ODREDBE O PROMJENJIVOJ
KAMATNOJ STOPI**

**ZASTARA RESTITUCIJSKOG ZAHTJEVA U SLUČAJU NIŠTETNOSTI
UGOVORNE ODREDBE**

6.12. Revd 567/2020

1. Može li se tužitelj u sporu radi pravnog utvrđenja ništetnim odredbama ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi prema kojoj banka ima pravo promjene kamatne stope u kunskim ugovorima o kreditu pozivati na pravomoćnu presudu koja sadrži pravno

utvrđenje ništetnim odredaba ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi prema kojoj banka ima pravo promjene kamatne stope u ugovorima o kreditu s valutnom klauzulom u švicarskim francima?

2. Može li se odredba članka 502.c. Zakona o parničnom postupku, koja propisuje da je sud vezan pravnim utvrđenjima iz presude donesene u sporu radi zaštite kolektivnih interesa potrošača u individualnoj parnici koju pokrene fizička ili pravna osoba pozivajući se na navedenu presudu, primijeniti i u situacijama u kojima se predmet tužbenog zahtjeva u individualnoj parnici ne odnosi na istu kategoriju pravnih odnosa (s obzirom na drugu valutu obveze iz ugovora o kreditu), o kojima je sud odlučivao u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača?

odnosno

Je li sud u individualnoj parnici koju potrošač pokrene pozivajući se na presudu donesenu u postupku radi zaštite kolektivnih interesa potrošača iz ugovora o bankarskom kreditu, vezan pravnim utvrđenjima iz takve parnice ako se u individualnoj parnici ne radi o istoj kategoriji pravnih odnosa (ugovor o kreditu s drugom valutom obveze) koji su bili predmetom odlučivanja u parnici vođenoj po članku 502.a. Zakona o parničnom postupku?

3. Smatra li se ugovorna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi po odluci banke u ugovorima o kreditu nedovoljno određenom, preciznom i utvrđenom, ako do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju nije postojala zakonska obveza glede izmjene ili usklađivanja odredaba u postojećim ugovorima o kreditu na način da definira parametre promjenjivosti?

4. Da li se prekid zastare temeljem članka 241. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 - dalje: ZOO) pokretanjem kolektivnog spora (Trgovački sud u Zagrebu, poslovni broj P-1401/12) odnosno prekid zastare individualnih restitucijskih zahtjeva, koja zastara počinje ponovno teći pravomoćnošću sudske odluke donesene u tom postupku (13. lipnja 2014.), odnosi i na potrošačke ugovore o kreditu koji sadrže nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, u kojima je glavnica izražena u kunskom iznosu ili u valuti €?

5. Da li restitucija kao pravna posljedica ništetnosti, uz primjenu pravila o povratu u prijašnje stanje, isključuje primjenu instituta zastare, s obzirom na činjenicu da kod ništetnosti ugovor nije niti nastao, pa se ne može zahtijevati ispunjenje ugovorne prestacije pa tako niti primijeniti pravila o zastari i prekluziji?

Rev 953/2020

1. U sporu radi utvrđenja ništetnim odredaba ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi u kunskom ugovoru o kreditu prema kojoj banka ima pravo promjene kamatne stope tužitelj se ne može pozivati na pravomoćnu presudu iz spora za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u švicarskim francima koja sadrži pravno utvrđenje o ništetnosti odredaba ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi, prema kojoj banka ima pravo promjene kamatne stope u ugovorima o kreditu s valutnom klauzulom u švicarskim francima.

2. Odredba članka 502.c Zakona o parničnom postupku, koja propisuje da je sud vezan pravnim utvrđenjima iz presude donesene u sporu za zaštitu kolektivnih interesa potrošača u individualnoj parnici koju pokrene fizička ili pravna osoba pozivajući se na navedenu presudu, ne može se primijeniti i u situacijama u kojima se predmet tužbenog zahtjeva u individualnoj parnici ne odnosi na istu kategoriju pravnih odnosa (s obzirom na drugu valutu obveze iz ugovora o kreditu), o kojima je sud odlučivao u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača,

odnosno

Sud u individualnoj parnici koju potrošač pokrene pozivajući se na presudu donesenu u postupku radi zaštite kolektivnih interesa potrošača iz ugovora o bankarskom kreditu, nije vezan pravnim utvrđenjima iz takve presude ukoliko se u takvoj individualnoj parnici ne radi o istoj kategoriji pravnih odnosa (ugovor o kreditu s drugom valutom obveze) koji su bili predmetom odlučivanja u parnici vođenoj po članku 502.a ZPP.

Ugovorna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi po Odluci banke u ugovorima o kunskom kreditu smatra se nedovoljno određenom, preciznom i utvrđenom neovisno o tome što do stupanja na snagu ZID ZPK/13 nije postojala zakonska obveza izmjene ili usklađivanja odredaba u postojećim ugovorima o kreditu na način da definira parametre promjenjivosti.

U odnosu na četvrto i peto pitanje (pitanja tužitelja) koja se tiču zastare, valja navesti da se prema odredbi članka 241. ZOO zastara prekida svakom radnjom vjerovnika poduzetom protiv dužnika na sudu ili pred drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja ili ostvarenja tražbine, dok prema odredbi članka 140. ZPP/07 pokretanje ili vođenje postupka radi zaštite kolektivnih interesa potrošača ne sprječava potrošača da protiv trgovca pokrene pojedinačni postupak radi zaštite svojih povrijeđenih subjektivnih prava.

U vezi s pitanjem početka tijeka roka zastare u pogledu restitucijskih zahtjeva na temelju ništetnih odredbi izjasnila se i odjelna sjednica Građanskog odjela ovog suda od 30. siječnja 2020. izrazivši pravno shvaćanje broj Su-IV-47/2020-2 koje glasi: "Zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz članka 323. stavka 1. ZOO/05, kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora." Kako je u konkretnom slučaju ništetnost utvrđena pobijanom presudom, u ovom slučaju nije ni moglo doći do zastare tražbine tužitelja, kako je to pravilno zaključio i sud prvog stupnja. Ovo pravno shvaćanje ujedno predstavlja i odgovor na četvrto pitanje, dok je odgovor na peto pitanje u osnovi također sadržano u tom pravnom shvaćanju zato što podrazumijeva da restitucija kao pravna posljedica ništetnosti ne isključuje primjenu instituta zastare.

vidi i [Rev 203/2021](#), [Rev 647/2021](#), [Rev 314/2021](#), [Rev 210/2023](#), [Rev 248/2021](#), [Rev 678/2024](#), [Rev 83/2021](#), [Rev 299/2021](#)

Čl.502. c ZPP

VEZANOST SUDA UTVRĐENJIMA IZ PRAVOMOĆNE PRESUDE DONESENE U SPORU ZA ZAŠTITU KOLEKTIVNIH INTERESA POTROŠAČA – KUNSKI KREDITI

NEDOVOLJNA ODREĐENOST UGOVORNE ODREDBE O PROMJENJIVOJ KAMATNOJ STOPI

6.13. Revd 68/2020

1. Može li se tužitelj u sporu radi pravnog utvrđenja ništetnim odredaba ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi prema kojoj banka ima pravo promjene kamatne stope u kunskim ugovorima o kreditu pozivati na pravomoćnu presudu koja sadrži pravno utvrđenje ništetnim odredaba ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi prema kojoj banka ima pravo promjene kamatne stope u ugovorima o kreditu s valutnom klauzulom u švicarskim francima?

2. Može li se odredba čl. 502.c. Zakona o parničnom postupku, koja propisuje da je sud vezan pravnim utvrđenjima iz presude donesene u sporu radi zaštite kolektivnih interesa potrošača u individualnoj parnici koju pokrene fizička ili pravna osoba pozivajući se na navedenu presudu, primijeniti i u situacijama u kojima se predmet tužbenog zahtjeva u individualnoj parnici ne odnosi na istu kategoriju pravnih odnosa (s obzirom na drugu valutu obveze iz ugovora o kreditu), o kojima je sud odlučivao u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača?

Odnosno

Je li sud u individualnoj parnici koju potrošač pokrene pozivajući se na presudu donesenu u postupku radi zaštite kolektivnih interesa potrošača iz ugovora o bankarskom kreditu, vezan pravnim utvrđenjima iz takve parnice ako se u individualnoj parnici ne radi o istoj kategoriji pravnih odnosa (ugovor o kreditu s drugom valutom obveze) koji su bili predmetom odlučivanja u parnici vođenoj po čl. 502.a. Zakona o parničnom postupku?

1. Smatra li se ugovorna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi po odluci banke u ugovorima o kreditu nedovoljno određenom, preciznom i utvrđenom, ako do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju nije postojala zakonska obveza glede izmjene ili usklađivanja odredaba u postojećim ugovorima o kreditu na način da definira parametre promjenjivosti?

Rev 1089/2020

S obzirom da se prvostupanjski sud nije u ovoj parnici pozvao na pravomoćnu odluku koja sadrži pravno utvrđenje ništetnim odredaba ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi prema kojoj banka ima pravo promjene kamatne stope u ugovorima o kreditu s valutnom klauzulom u CHF, već je utvrđivao ispunjenje svih pretpostavki za nedopuštenost ugovorne odredbe konkretnog potrošačkog ugovora, to su bez utjecaja na pravilnost pobijane odluke prva dva pitanja, pri čemu valja naglasiti da odluka iz spora za zaštitu individualnih interesa potrošača indirektno može imati utjecaj na način da

ukazuje na parametre koje je potrebno cijeliti. U tom smislu ukazuje se na ovosudnu odluku Revt 249/14-2 od 9. travnja 2015.: „ (...) Kako izreka pobijane presude čini jedinstvenu cjelinu, a iz koje je jasno razvidno da se ista isključivo bavi pitanjem zaštite kolektivnih interesa potrošača vezano za ugovore o kreditu čija glavnica je valutnom klauzulom vezana uz valutu švicarskog franka, a ne i neke druge valute, to nema nikakve sumnje da se ista ne odnosi na ugovorne odnose proizašle iz ugovora o kreditu sklapane uz valutnu klauzulu vezanu uz neku drugu valutu (...).“

U odnosu na treće pitanje tuženik se upućuje na sadržaj ovosudne odluke Rev-396/2021 u kojoj je u odlomku 23.2. rečeno: „Prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine broj 143/13, dalje: ZID ZPK/13) postojala je prisilna zakonska odredba u čl. 74. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 96/07), prema kojoj ugovor o potrošačkom zajmu uz ostalo mora sadržavati odredbu o nominalnoj godišnjoj kamatnoj stopi i pretpostavkama pod kojima se godišnja nominalna kamatna stopa može promijeniti, kao i odredbu o pretpostavkama pod kojima efektivna kamatna stopa na zajam može biti promijenjena. Odredbama ZID ZPK/13 je samo precizirana zakonska obveza na način da se promjena kamatne stope može vezati uz jedan od parametara promjenjivosti propisanih tim zakonom (EURIBOR, LIBOR, NRS, prinos na Trezorske zapise Ministarstva financija ili prosječna kamatna stopa na depozite građana u odnosnoj valuti). Zato se ugovorna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi po jednostranoj odluci banke u ugovorima o kunsom kreditu prije stupanja na snagu ZID ZPK/13, bez unaprijed ugovorenih jasnih parametara promjenjivosti, smatra nedovoljno određenom, preciznom i utvrđenom.“

vidi i [Rev 396/2021](#), [Rev 744/2021](#), [Rev 248/2021](#), [Rev 83/2021](#), [Rev 299/2021](#), [Rev 302/2023](#)

Čl. 85. st.1. ZOO/91

AKTIVNA LEGITIMACIJA KOMITENTA

6.14. Revd 2851/2020

Da li je komitent aktivno legitimiran za podnošenje tužbe protiv korisnika kredita ukoliko je ugovor o kreditu sa korisnikom kredita kao kreditor zaključio upravo komitent?

[Rev 237/2021](#)

odgovor na pitanje glasi da je tužiteljica kao kreditor aktivno legitimirana zahtijevati potraživanje iz ugovora o kreditu sklopljenim sa korisnikom kredita kada je ugovor sklopljen, po zastupniku, u njeno ime i za njen račun, iako je do zastupanja tužiteljice došlo povodom ugovora o komisionu prema kojem se komisionar (Zagrebačka banka d.d., Zagreb) obvezao u ime i za račun komitenta (tužiteljice) obavljati depozitne i kreditne poslove (u svezi realizacije Pravilnika o stanovanju radnika Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske).

Čl. 323. st.1. ZOO/05

PRAVO NA ISPLATU tzv. NEGATIVNE TEČAJNE RAZLIKE BEZ ISTICANJA PRIGOVORA PRIJEBOJA ILI PROTUTUŽBE

6.15. Revd 3522/2022

Može li sud u postupcima u kojima tužitelj potražuje isplatu preplaćenih mjesečnih iznosa po osnovi ništetnosti odredbe o CHF valutnoj klauzuli, tužbeni zahtjev tužitelja umanjiti s tzv. preplaćenim iznosima, odnosno negativnim tečajnim razlikama na temelju materijalnopравnih prigovora koji se odnose na razdoblje kada je tečaj HRJ/CHF bio manji od tečaja HRK/CHF na dan isplate kredita?

Rev 1277/2022

~~Dakle, kada je tome tako, tuženica kada ističe prigovor da je prilikom obračuna više primljenog zbog kasnije utvrđene ništetnosti ugovorne odredbe o načinu primjene valutne klauzule potrebno uzeti u obzir stvarni iznos više uplaćenog, tuženica ne postavlja zahtjev za isplatu već prigovora visini tražbine ističući prigovor da tužitelj nema pravo na isplatu dijela anuiteta kada je tečaj CHF prema kuni bio niži (povoljniji za tužitelja) od onog koji je egzistirao u vrijeme zaključena ugovora, a prema kojem je utvrđena u postupku visina obveze tuženice.~~

~~Stoga niti nije pravilno pravno shvaćanje suda drugog stupnja da tuženica svoje pravo može ostvariti samo ako istakne prigovor prijeboja ili protutužbu jer ona na potražuje te iznose, već smatra da te iznose na ime razlike u tečaju CHF u odnosu na kune kada je tečaj bio niži od početnog nije niti primila pa nije niti u obvezi vratiti ti ih kao posljedicu ništetnosti.~~

Vidi odluku proširenog vijeća br. [Rev 549/2023-4](#) od 18. prosinca 2023.

Čl. 502.c. ZPP, čl. 241. u vezi čl. 323. ZOO/05

VEZANOST SUDA UTVRĐENJIMA IZ PRAVOMOĆNE PRESUDE DONESENE U SPORU ZA ZAŠTITU KOLEKTIVNIH INTERESA POTROŠAČA – KUNSKI KREDITI

ZASTARNI ROK KOD RESTITUCIJSKOG ZAHTEJEVA

6.16. Revd 632/2020

1. Obvezuje li odluka suda donesena u postupku kolektivne zaštite koji se vodio pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod poslovnim brojem P-1401/2012 ostale sudove u postupku koji potrošač pokrene (odnosno, može li se potrošač pozivati na utvrđenja iz te odluke), a to u slučaju kad se parnični postupak vodi radi utvrđenja ništetnosti ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi ugovora o kunskom kreditu (dakle, ugovora o kreditu u kojem je ugovorena druga valuta obveze od one koja je bila razmatrana u navedenoj odluci Trgovačkog suda u Zagrebu) i nastavno radi povrata

stečenog bez osnove po toj ugovornoj odredbi, koji ugovori su zaključivani u istom razdoblju kao i ugovori o kreditu vezani uz valutnu klauzulu CHF (koji su bili predmet razmatranja u spomenutom postupku pred Trgovačkim sudom u Zagrebu)?

2. Je li se podnošenjem tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava, u smislu čl. 131. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" br. 79/2007) povodom koje se vodio postupak pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod poslovnim brojem P-1401/2012, prekida zastara potraživanja potrošača prema vjerovniku, u smislu odredbe čl. 241. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" br. 35/05), u pogledu potraživanja povrata stečenog bez osnove zbog ništetnosti odredbe ugovora o kreditu u pogledu promjenjive kamatne stope proistekle iz kunskih ugovora o kreditu (dakle, ugovora o kreditu u kojem je ugovorena druga valuta obveze od one koja je bila razmatrana u navedenoj odluci Trgovačkog suda u Zagrebu) koji su zaključivani u istom razdoblju kao i ugovori o kreditu vezani uz valutnu klauzulu u CHF (koji su bili predmet razmatranja u spomenutom postupku pred Trgovačkim sudom u Zagrebu)?

Rev 167/2021

Odluka suda donesena u postupku kolektivne zaštite koji se vodio pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod brojem P-1401/2012 ne obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač pokrene radi utvrđenja ništetnosti ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi u kunskom ugovoru o kreditu i nastavno radi povrata stečenog bez osnove po toj ugovornoj odredbi, a koji ugovor o kreditu u kunama je zaključen u istom razdoblju kao i ugovori o kreditu vezani uz valutu švicarski franak, a koji su bili predmet razmatranja u navedenom postupku kolektivne zaštite.

(...)

Međutim, prema shvaćanju ovoga suda, podnošenje kolektivne tužbe u slučaju "Potrošač", koji se odnosi na kredite u CHF, u smislu citiranog zakonskog članka, u sporu potrošača vezano za ugovor o kreditu u kunama bez ugovorene valutne klauzule, ne prekida zastaru u konkretnom slučaju u smislu odredbe članka 241. ZOO-a, pa se stoga potrošač u takvoj pojedinačnoj parnici ne može pozivati na pravna utvrđenja iz presude donesene u postupku radi zaštite kolektivnih interesa potrošača za kredite u CHF, pa ni na zastaru jer se ona odnosi isključivo na kredite ugovorene s valutnom klauzulom u CHF, zbog čega se ni presuda na koju se drugostupanjski sud pozvao (Rev-2245/17-2 od 20. ožujka 2018.) nikako se ne bi mogla izravno primijeniti na konkretan slučaj jer zaštita kolektivnih interesa nije tražena niti je utvrđena u odnosu na ugovore o kreditu s valutnom u kunama već na ugovore o kreditima u švicarskim francima. No neovisno o tome u pogledu drugog postavljenog pitanja uz navedeno valja odgovoriti da je ovaj sud izrazio pravno shvaćanje u pogledu početka tijeka roka zastare u pogledu restitucijskih zahtjeva na temelju ništetnih odredbi u nizu svojih odluka, kao i na sjednici Građanskog odjela ovog suda Su-IV-47/2020-2 od 30. siječnja 2020. koje glasi:

"Zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz članka 323. stavka 1. ZOO/05., kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na

drugi način ustanovljena ništetnost ugovora." Kako je u konkretnom slučaju ništetnost utvrđena pobijanom presudom, u ovom slučaju nije ni moglo doći do zastare tražbine tužitelja.

Čl. 87. st. 1. i čl. 102. Zakona o zaštiti potrošača

NIŠTETNOST ODREDBI O KAMATAMA KOD UGOVORA O LEASINGU

6.17. Revd 1282/2020

Je li je od utjecaja činjenica što je obrtnik kao korisnik leasinga zaključio ugovor s davateljem leasinga pri čemu uopće nisu određeni niti određivi parametri promjene kamatne stope uzimajući pritom u obzir činjenicu da je u slučaju „potrošač“ jasno određeno da ugovori s promjenjivom kamatnom stopom u CHF u pogledu odredbi promjenjivosti kamatnih stopa proglašeni ništetnim budući da ti isti parametri u sklopljenim ugovorima nisu bili ni određeni niti određivi?

Rev 250/2022

Hoće li obrtnik kao fizička osoba uživati zaštitu kao potrošač ovisi o tome je li sporan ugovor zaključio isključivo za obavljanje svoje gospodarske djelatnosti jer u takvom slučaju ne djeluje u pravnom prometu u svojstvu „potrošača“. Stoga će sudovi glede zahtjeva koji se temelje na potraživanju zbog nepoštenih odredbi ugovora o osnovanosti potraživanja odlučivati ovisno o okolnostima svakog pojedinog slučaja ocjenjujući je li sporan ugovor sa spornim ili nepoštenim odredbama sklopljen isključivo u svrhu gospodarske djelatnosti obrtnika ili za mješovitu ili isključivo osobnu svrhu.

KADA JE UGOVOR SKLOPLJEN OD NEOVLAŠTENE OSOBE

Čl. 312. ZOO/05

6.18. Revd 741/2022

Može li se tužbenim zahtjevom osnovano zahtijevati utvrđenje ništavosti pravnog posla koji je sklopljen od strane neovlaštene osobe iako je odredbom čl. 312. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21) propisano da se smatra da takav ugovor nije ni sklopljen?

Rev 932/2022

Na trećoj sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanoj 14. studenog 2013. (Su-IV-127/13) zauzeto je pravno shvaćanje:

„Tužbenim zahtjevom se ne može osnovati zahtijevati utvrđenje ništavosti pravnog posla koji je sklopljen od strane neovlaštene osobe jer je odredbom čl. 88. st. 3. Zakona o obveznim odnosima propisano da se smatra da takav ugovor nije ni sklopljen.“.

(...)

U konkretnom slučaju je utvrđeno da osoba koja je u svojstvu predstavnika suvlasnika sklopila ugovor o upravljanju zgradom nije za to bila ovlaštena, a revident niti ne tvrdi da je sporni ugovor naknadno odobren.

Stoga se, u smislu navedenih zakonskih odredbi ne radi o sklopljenom ugovoru, slijedom čega taj ugovor ne može biti ništav već je nepostojeći i bez ikakvih pravnih učinaka.

Čl. 81. st.4. Zakona o zaštiti potrošača

UTVRĐENJA IZ KOLEKTIVNOG SPORA I PROVOĐENJE DOKAZA NA OKOLNOST RAZLIČITIH ČINJENICA

6.19. Revd 4287/2022

Da li je dovoljno u pojedinačnim postupcima da se sud samo pozove na utvrđenja iz odluka iz kolektivnog spora, uzimajući u obzir da je sud u postupku kolektivne zaštite samo ocjenjivao okolnosti koje su postojale u tzv. predugovornoj fazi (reklame i oglasi), a ne u fazi pojedinačnih pregovora, bez provođenja kontradiktornog postupka gdje će se utvrditi da li je tužitelj bio odgovarajuće informiran glede valute za koju se veže glavnica kredita odnosno da li je banka upozorila tužitelja kao budućeg korisnika kredita na posljedice porasta vrijednosti strane valute (švicarskog franka) za njegove kreditne obveze?

Rev 369/2023

Dakle, u postupku kolektivne zaštite odlučivalo se u okviru ostvarivanja apstraktne zaštite od nepoštene ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli u kojem sud ne uzima u obzir specifičnosti konkretnog slučaja tj. konkretni ugovorni odnos. Nasuprot tome, u postupku individualne zaštite, kontrolu nepoštenosti ugovorne odredbe sud je dužan raspraviti s obzirom na osobu potrošača koja je pokrenula postupak i s obzirom na sve okolnosti tog pojedinog slučaja, a to stoga što se stvarna ravnoteža u pravima i obvezama potrošača i trgovaca uspostavlja u postupcima individualne zaštite u povodu pojedinačne tužbe potrošača u kojima sud o nepoštenosti ugovorne odredbe odlučuje s obzirom na specifične okolnosti pojedinačnog slučaja.

To znači da se u pojedinačnom potrošačkom sporu, kada banka kao tuženik tvrdi i predlaže dokaze da je tužitelj kao potrošač bio odgovarajuće obaviješten o naravi glede valute za koju se veže glavnica kredita odnosno da je upozoren na posljedice porasta vrijednosti strane valute (švicarskog franka) za njegove kreditne obveze prije zaključenja konkretnog ugovora, sud ne može pozivati samo na utvrđenja iz odluka iz kolektivnog spora već treba provesti kontradiktorni postupak i radi utvrđivanja tih činjenica treba izvesti dokaze koje je banka predložila u tom postupku i tek na temelju izvedenih dokaza ocijeniti postojanje činjenica koje nisu utvrđivane u kolektivnom sporu.

Kada banci ne bi bilo omogućeno dokazivanje da je tužitelju kao potrošaču u postupku sklapanja konkretnog ugovora o kreditu dala odgovarajuće obavijesti o spornoj

odredbi, unatoč tome što je na njoj teret dokazivanja te okolnosti, tada bi se odluka suda o nepoštenosti (ništetnosti) te odredbe, temeljila samo na pravnoj presumpciji, a da banci nije bilo omogućeno dokazivanje o protivnom. Time bi bilo povrijeđeno pravo banke na pošteno suđenje.

vidi i [Rev 722/2023](#), [Rev 770/2023](#), [Rev 434/2023](#), [Rev 195/2023](#)

UTVRĐENJA IZ KOLEKTIVNOG SPORA I PROVOĐENJE DOKAZA NA OKOLNOST RAZLIČITIH ČINJENICA

Čl. 81. st.1. i 4. ZZP

6.20. Revd 4720/2022

Može li sud u individualnoj parnici radi naknade štete koja se temelji na utvrđenjima iz presude donesene u sporu za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, izvesti činjeničnu presumpciju da je pravni prednik tuženika propustio informirati tužitelja o pravnim i ekonomskim posljedicama ugovaranja valutne klauzule CHF, iako je banka kao tuženik tvrdila tijekom postupka da je informirala tužitelja u konkretnom ugovoru o kreditu i predložila adekvatne dokaze na tu okolnost?

[Rev 392/2023](#)

Utvrđenja iz odluka donesenih u kolektivnim postupcima za zaštitu prava i interesa potrošača (presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/2013 od 13. lipnja 2014. i PŽ-6632/2017 od 14. lipnja 2018.) ne predstavljaju neoborivu presumpciju te je u pojedinačnim postupcima dopušteno dokazivati da je sklapanju spornih odredbi ugovora prethodilo pojedinačno pregovaranje.

Vidi i [Rev 540/2023](#), [Rev 152/2204](#), [Rev 709/2024](#)

Čl. 323. st.2. ZOO/05

POSLEDICE NIŠTETNOSTI U SLUČAJU KAD SU OBA SUUGOVARATELJA SAVJESNA ILI NESAVJESNA

6.21. Revd 4681/2022

„...dopušteno je tužitelju podnošenje revizije protiv drugostupanjske presude zbog pravnog pitanja koje se odnosi na primjenu odredbe čl. 323. st. 1. i st. 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18,

126/21, 114/22 i 156/22 - dalje: ZOO) u okolnostima kada su oba suugovaratelja savjesna ili nesavjesna nešto već ispunili u provedbi ništetnog pravnog posla.“

Rev 657/2023

Stoga, dakle, sporni odnos stranaka valjalo je razmotriti samo u svjetlu odredbe čl. 323. st. 2. ZOO, a što su nižestupanjski sudovi pravilno i učinili.

Čl. 327. ZOO/05

UTVRĐIVANJE NIŠTETNOSTI UGOVORA KOJI JE RASKINUT

6.22. Revd 1608/2022

Je li činjenica da je ugovor raskinut zapreka da se naknadno utvrdi njegova ništetnost, odnosno da se utvrdi ništetnost pojedinih odredbi takvog ugovora?

Rev 1051/2022

Takvo shvaćanje nižestupanjskih sudova je u suprotnosti sa shvaćanjem revizijskog suda, izraženom primjerice u odluci broj Rev-18/2018 od 26. svibnja 2020., u kojoj se navodi:

„Prije svega treba napomenuti da činjenica da je neki ugovor raskinut nije zapreka za utvrđenje ništetnosti ugovora ili utvrđenje ništetnosti pojedinih odredbi tog ugovora. U tom smislu se pravilno revident poziva na odluku ovoga suda broj Rev-1628/86 od 16. lipnja 1988. u kojoj odluci je izraženo pravno shvaćanje da činjenica da je ugovor raskinut nije zapreka da se naknadno utvrdi njegova ništetnost, odnosno da se utvrdi ništetnost pojedinih odredbi takvog ugovora. Potrebno je imati u vidu da razlozi za raskid ugovora, zbog primjerice neispunjenja ugovora, nastaju naknadno, dok razlozi za ništetnost ugovora ili pojedinih odredbi ugovora kad se radi o djelomičnoj ništetnosti nastupaju od samog početka, odnosno već sklapanjem takvog ugovora.“

Slijedom navedenog, sud nije ovlašten na temelju odredbe čl. 187. st. 2. ZPP odbaciti tužbu, navodeći kao razlog nedostatak pravnog interesa tužitelja na podnošenje tužbe radi utvrđenja da je ugovor ništetan (jer je taj ugovor prethodno raskinut), obzirom da je odredbom čl. 327. ZOO propisano da pravo na isticanje ništavosti ima svaka zainteresirana osoba.

Čl. 5. st. 15. Zakona o zaštiti potrošača (dalje. ZZP),

**Čl. 1. i čl. 2. toč. b) Direktive vijeća 93/13 EEZ od 5. travnja 1993.
(dalje: Direktiva)**

**PRIMJENA ODREDBI čl. 5. st.15. ZZP i Direktive na jamce i založne
dužnike koji su fizičke osobe**

6.23. Revd 250/2020

Primjenjuju li se na jamce i založne dužnike koji su fizičke osoba odredbe čl. 5. točka (pogrešno navedeno stavak) 15. Zakona o zaštiti potrošača, te članak 1. stavak 1. i članka 2. točka (b) Direktive Vijeća 93/13 EEZ od 5. travnja 1993. godine na način da te odredbe treba tumačiti tako da definiciju „potrošač“ ulaze ili naprotiv da su iz nje isključene fizičke osobe koje su u svojstvu jamca potpisale ugovore o jamstvu, ugovore o osiguranju nekretnina koje je sklopio obrtnik ili trgovačko društvo za obavljanje svoje djelatnosti pri čemu te fizičke osobe nemaju nikakve veze s djelatnosti korisnika kredita?

Rev 547/2021

Na jamce i založne dužnike koji su fizičke osobe, odredbe čl. 5. st. 15. Zakona o zaštiti potrošača, te čl. 1. st. 1. i čl. 2. točka (b) Direktive Vijeća 93/13 EEZ od 5. travnja 1993. se mogu primijeniti, pri čemu navedene odredbe treba tumačiti tako da u definiciju „potrošač“ ulaze i fizičke osobe koje su u svojstvu jamca potpisale ugovore o jamstvu, ugovore o osiguranju nekretnina koje je sklopio obrtnik ili trgovačko društvo za obavljanje svoje djelatnosti, kada je ta fizička osoba nastupala za potrebe izvan okvira svojeg obrta, poduzeća i profesije i kada ona nije funkcionalno povezana s navedenim društvom.

Čl. 81. st.4. Zakona o zaštiti potrošača

**UTVRĐENJA IZ KOLEKTIVNOG SPORA I PROVOĐENJE DOKAZA NA
OKOLNOST RAZLIČITIH ČINJENICA**

6.24.Revd 3115/2022

Protivi li se čl. 81. st. 4. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 96/2003), a posebice stavku 4. ovoga članka, odluka suda kojom je utvrđeno da se o odredbi potrošačkog ugovora (u konkretnom slučaju dijelu odredbe o valutnoj klauzuli ugovora o kreditu denominiranog u CHF ili denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF) nije pojedinačno pregovaralo, bez izvođenja dokaza saslušanjem svjedoka kojega je trgovac predložio na okolnost pojedinačnog pregovaranja o navedenoj odredbi?

Rev 344/2023

Protivan je odredbi čl. 81. st. 4. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 96/2003), i identičnoj odredbi čl. 96. st. 4. ZZP-a/07, kao i procesnoj ravnopravnosti

stranaka, te preuranjen zaključak suda da se o odredbi potrošačkog ugovora (u konkretnom slučaju dijelu odredbe o načinu promjene kamatne stope i valutnoj klauzuli ugovora o kreditu denominiranog u CHF ili denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF) nije pojedinačno pregovaralo, ako se na tu okolnost nije proveo predloženi dokaz saslušanjem svjedoka (radnika revidenta), koji je sudjelovao u sklapanju ugovora o kreditu kojeg je trgovac predložio na okolnost pojedinačnog pregovaranja o navedenoj odredbi.

vidi i [Rev 207/2023](#), Rev 1055/2023, Rev 319/2023, Rev 225/2024, Rev 1009/2023

**Čl. 322. ZOO/05 u vezi čl. 150. do 154. Zakona o upravnim sporovima,
čl. 105. st. 8. Zakona o javnoj nabavi**

NIŠTETNOST UGOVORA (UGOVOR O JAVNOJ NABAVI)

6.25. Revd 4129/2021

- 1) je li ugovor o javnoj nabavi upravni ugovor ili ugovor građanskog prava, uzimajući u obzir njegov sadržaj i postupak koji prethodi sklapanju ugovora o javnoj nabavi?
- 2) imaju li odredbe čl. 99. i čl. 105. Zakona o javnoj nabavi („Narodne novine“ broj 90/11, 83/13, 143/13 i 13/14) karakter prisilnih propisa i je li stoga ništetan ugovor sklopljen u postupku javne nabave protivno navedenim odredbama?
- 3) ima li odredba čl. 25. st. 5. Zakona o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji, karakter prisilnog propisa koji čini ništetnim zaključenje ugovora suprotno navedenim odredbama?

Rev 139/2023

(...) da valjanost ugovora o javnoj nabavi prema odredbama ZJN-a treba tumačiti prema posebnom pravnom uređenju upravnog ugovora u smislu odredbi čl. 150. – 154. Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine" broj 47/09 i 110/21 – dalje: ZUP), kod kojeg ugovora se shodno odredbama čl. 105. st. 8. ZJN-a na odgovornost ugovornih strana za ispunjenje obveza iz ovog ugovora odgovarajuće primjenjuju odredbe ZOO-a.

(...)treba reći da se navedenim odredbama izričito uređuje učinak odluke o odabiru, nalaže obveza prema kojoj ugovor o javnoj nabavi, odnosno okvirni sporazum mora biti u skladu s uvjetima određenima u dokumentaciji za nadmetanje i odabranom ponudom, te izričito uređuje izvršenje i izmjena ugovora. Kako navedene odredbe ZJN-a postupanje stranaka izričito uređuju kao obvezno (te tumačeći ih u kontekstu ukupne normative ZJN-a izričito nalažu određeno postupanje stranaka koje je posebno važno na način da ga adresati ne mogu otkloniti svojom voljom), riječ o prisilnim propisima i u načelu (ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo /čl. 322. st. 1. ZOO-a/) ugovor koji je sklopljen protivno ovim prisilnim propisima je ništetan.

(...) Kako navedene odredbe ovog Zakona postupanje stranaka izričito uređuju kao obvezno i kojeg adresati ne mogu otkloniti svojom voljom, riječ o prisilnim propisima i u

načelu (ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo /čl. 322. st. 1. ZOO-a/) ugovor koji je sklopljen protivno ovim prisilnim propisima je ništetan.

**NIŠTETNOST UGOVORNE ODREDBE O PROMJENJIVOJ KAMATNOJ STOPI
- RAZUMLJIVOST ODREDBE U SITUACIJI KADA JE POTROŠAČU BIO
DOSTUPAN SADRŽAJ AKTA PREMA KOJEM SE UTVRĐUJE VISINA STOPE
(ugovor u EUR)**

6.26. Revd 1477/2021

1.) Može li se smatrati da odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi u ugovorima o kreditu s valutnom klauzulom u EUR-ima, kojima je utvrđeno da se kamatna stopa mijenja na način utvrđen općim uvjetima kreditora, dovode potrošača u neravnotežan položaj u odnosu na banku kao kreditora u smislu 296. Zakona o obveznim odnosima, odnosno da su takve odredbe protivne općim načelima obveznog prava (načelo ravnopravnosti sudionika u obveznim odnosima, načelu suradnje, načelu zabrane zlouporabe prava) i kao takve ništetne, u situaciji u kojoj je u postupku utvrđeno da je potrošaču bilo ponuđeno ugovoriti i fiksnu kamatnu stopu umjesto promjenjive (koja je uobičajeno viša od promjenjive kamatne stope)?

2.) Je li sud u svakom konkretnom slučaju u kojem sud odlučuje o ništetnosti odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi u potrošačkim ugovorima o kreditu s valutnom klauzulom u EUR-ima, kojima je utvrđeno da se kamatna stopa mijenja na način utvrđen općim uvjetima kreditora, pozivom na odredbu čl. 81. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 96/03), nužno posebno utvrđivati jesu li konkretne odredbe uzrokovale znatnu neravnotežu u obvezama konkretnih ugovornih strana na štetu potrošača tako da se u postupku utvrđuje kolike bi kamate potrošač platio da je ugovorio fiksnu kamatnu stopu kredita s valutnom klauzulom u EUR-ima za vrijeme cijelog trajanja kredita?

3.) Jesu li stranke potrošačkih ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u EUR-ima time što su ugovorile da se promjena redovne kamatne stope utvrđuje općim uvjetima kreditora koji su potrošaču bili dostupni i poznati jer su bili objavljeni na internetskim stranicama kreditora, a kojima je utvrđeno da se visina kamatne stope određuje u skladu s Odlukom o kamatama, te da se utvrđuje ovisno o visini eskontne stope HNB-a, visini kamatnih stopa na tržištima novca i kapitala, iznosima i kretanju referentnih kamatnih stopa (LIBOR, EURIBOR itd), te prihodima i rashodima poslovanja u pogledu plaćanja kamata, ugovorile odredivu činidbu?

Rev 342/2022

Za ocjenu poštenosti i valjanosti odredbe o jednostranoj izmjeni kamatne stope u ugovoru o potrošačkom kreditu koji je zaključen 16. travnja 2008. mjerodavne su odredbe čl. 96. do čl. 102. tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 79/07 i 125/07). Pritom za ocjenu poštenosti i valjanosti ugovorne odredbe o jednostranoj izmjeni kamatne stope u ugovoru o potrošačkom kreditu na temelju tih

odredbi ZP-a nije odlučno je li potrošač mogao umjesto ugovora s promjenjivom kamatnom stopom zaključiti ugovor s fiksnom kamatom.

Prilikom ocjene o poštenosti ugovorne odredbe o jednostranoj izmjeni promjenjive kamatne stope sadržane u potrošačkom ugovoru o kreditu s valutnom klauzulom u EUR kojom je ugovoreno da se kamatna stopa mijenja na način utvrđen općim uvjetima kreditora, koja se ocjena provodi uz primjenu čl. 96. st. 1. ZP/07, nije odlučno (stoga niti nužno) utvrđivati kolike bi kamate potrošač platio da je umjesto promjenjive ugovorio fiksnu kamatnu stopu kredita s valutnom klauzulom u EUR-ima za vrijeme cijelog trajanja kredita.

Odredba o jednostranoj izmjeni kamatne stope je jasno i razumljivo sastavljena ako je potrošaču bio dostupan sadržaj akta tuženika prema kojem se kamata utvrđuje ovisno o visini eskontne stope HNB-a, visini kamatnih stopa na tržištima novca i kapitala, iznosima i kretanju referentnih kamatnih stopa (LIBOR, EURIBOR itd), te prihodima i rashodima poslovanja, ako su mu istovremeno bile dostupne osnovne informacije o izračunu te stope jer je način izračuna te stope objavljen.

vidi i [Rev 1376/2024](#)

Čl. 319. i 320. ZO/05

TUMAČENJE UGOVORA

6.27. Revd 219/2023

Je li sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada odredbu ugovora, u kojoj je sadržana jasna i nedvosmislena volja ugovornih strana, nije primijenio onako kako ona glasi, već je istu tumačio prema pravilu o tumačenju formularnih ugovora?

[Rev 822/2023](#)

Sud ne može tumačiti odredbu ugovora koja je jasno i nedvosmisleno izražava volju ugovornih strana i ne primjenjivati je onako kako ona glasi, pa i kada se radi o ugovorima sastavljenim na unaprijed pripremljenom obrascu kojeg je sačinila jedna od ugovornih strana, ako uopće može doći do primjene takve ugovorne odredbe.

Čl.323. st.1. ZO

U SLUČAJU NIŠTETNOSTI UGOVORNE ODREDBE KREDITA U CHF TUŽITELJ MOŽE POSTAVITI RESTITUCIJSKI ZAHTEV U CHF PLATIVO U KUNAMA

6.28. Revd 2097/2021

U slučaju kad sud utvrdi ništetnost odredbe o parametrima promjenjivosti kamatne stope u potrošačkom ugovoru o kreditu s valutnom klauzulom u CHF, ima li tužitelj (potrošač)

pravo u kondemnatornom zahtjevu kojim potražuje vraćanje stečenog bez osnove potraživati vraćanje sredstava iskazanih u CHF plativih u kunskoj protuvrijednosti na dan vraćanja sredstava?

Rev 351/2022

(...) da u slučaju kad sud utvrdi ništetnost odredbe o parametrima promjenjivosti kamatne stope u potrošačkom ugovoru o kreditu s valutnom klauzulom u CHF tužitelj ima pravo u kondemnatornom zahtjevu kojim potražuje vraćanje bez osnove potraživati vraćanje sredstava iskazanih u CHF plativih u kunskoj protuvrijednosti na dan vraćanja sredstava. To iz razloga što je tuženik uz primjenu valutne klauzule obračunavao mjesečne rate kredita tužiteljice, pa prema istim pravilima i tužiteljica ima pravo potraživati više plaćene iznose s osnova ništetne promjenjive kamatne stope.

Čl. 81. st. 4. ZZP

UTVRĐENJA IZ KOLEKTIVNOG SPORA I PROVOĐENJE DOKAZA NA OKOLNOST RAZLIČITIH ČINJENICA

6.29. Revd 3475/2022

Je li sud u pojedinačnom postupku u kojemu potrošač zahtijeva restituciju zbog nepošteno ugovorenih i posljedično ništetnih ugovornih odredbi dužan utvrđivati pretpostavke nepoštenosti tih ugovornih odredbi ili je ovlašten utvrditi njihovu nepoštenost i posljedično ništetnost isključivo na temelju utvrđenja iz presuda donesenih u postupku za zaštitu kolektivnih prava i interesa potrošača?

Rev 1074/2023

Konačni je zaključak Vrhovnog suda Republike Hrvatske u navedenim odlukama (i odgovor na tamo postavljeno pitanje): "Protivan je odredbi čl. 81. st. 4. ZZP kao i procesnoj ravnopravnosti stranaka, zaključak suda prema kojem se o odredbi potrošačkog ugovora (u konkretnom slučaju dijelu odredbe o načinu promjene kamatne stope i valutnoj klauzuli ugovora o kreditu denominiranog u CHF ili denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF) nije pojedinačno pregovaralo, ako se na tu okolnost nije proveo predloženi dokaz saslušanjem svjedoka (radnika revidenta) koji je sudjelovao u sklapanju ugovora o kreditu kojeg je trgovac predložio na okolnost pojedinačnog pregovaranja o navedenoj odredbi.

Reafirmirajući naprijed navedeno pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a jer je i u ovom konkretnom slučaju tuženica na okolnost pojedinačnog pregovaranja predložila saslušati djelatnicu revidenta K.G. upravo na okolnost pojedinačnog pregovaranja o spornim odredbama te je osporila izravnu primjenu utvrđenja iz presuda donesenih u kolektivnom postupku za zaštitu prava i interesa potrošača, a nižestupanjski sudovi su odbili provesti navedeni dokaz pozivom na učinke iz presude donesene u kolektivnom sporu, to su sudovi takvim postupanjem povrijedili pravo tuženice na

procesnu ravnopravnost i primjenu odredbe čl. 81. st. 4. ZZP. Time je odgovoreno na pravno pitanje zbog kojeg je dopuštena predmetna revizija.

Čl. 502.c.ZPP, čl. 81. st.4. ZZP

VEZANOST SUDOVA UTVRĐENJIMA IZ PRESUDE U SPORU RADI ZAŠTITE KOLEKTIVNIH INTERESA POTROŠAČA U POSTUPCIMA KOJI SE ODOSE NA UGOVORE O KREDITU SKLOPLJENE SA SLAVONSKOM BANKOM D.D.

UTVRĐENJA IZ KOLEKTIVNOG SPORA I PROVOĐENJE DOKAZA NA OKOLNOST RAZLIČITIH ČINJENICA

6.30. Revd 703/2023

Može li sud primjenom čl. 502.c ZPP-a zauzeti pravno utvrđenje da je Slavenska banka d.d. povrijedila kolektivne interese potrošača nepoštenom praksom ugovaranja ništetnih odredbi vezano za promjene kamatne stope i za ugovaranje u valuti CHF, pa tako i u ovom konkretnom slučaju, iako Slavenska banka nije bila obuhvaćena presudama Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj Pž – 7129/13 od 13. lipnja 2014. i Pž – 6632/17 od 14. lipnja 2018. godine?

Može li sud, u individualnoj parnici radi naknade štete koja se temelji na utvrđenjima iz presude donesene u sporu za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, izvesti činjeničnu presumpciju da je pravni prednik tuženika propustio informirati tužitelja o pravnim i ekonomskim posljedicama ugovaranja valutne klauzule CHF, iako je banka kao tuženik tvrdila tijekom postupka da je informirala tužitelja u konkretnom ugovoru o kreditu te predložila adekvatne dokaze na tu okolnost, posebice u vidu saslušanja djelatnika tuženika, a koje dokazne prijedloge sudovi nisu proveli?

Rev 1135/2023

Sud ne može u pojedinačnom postupku potrošača protiv banke donijeti zakonitu odluku samo primjenjujući utvrđenja iz kolektivnog spora bez provođenja sveobuhvatnog dokaznog postupka, u situaciji kad je tuženik predložio provođenje dokaza upravo na okolnost različitih ključnih činjenica.

Prema odredbi čl. 522. st. 3. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine", broj 118/03 - dalje: ZTD) upisom pripajanja u trgovački registar u kojemu je upisano društvo preuzimatelj, imovina pripojenoga društva i njegove obveze prelaze na društvo preuzimatelja. Ako pri tome dođe do međusobnih potraživanja iz ugovora, koje u vrijeme pripajanja ni jedna strana nije potpuno ispunila, koja se ne mogu prebiti, a njihovo obostrano ispunjenje ne bi bilo pravično za društvo preuzimatelja, opseg obveza pravično se određuje, uzevši u obzir ugovorna prava svih sudionika. Sukladno citiranoj odredbi, pravilno je zaključivanje nižestupanjskih sudova da se odluke donesene u kolektivnom sporu protiv Hypo Alpe-Adria-Bank, kao

preuzimatelja Slavonska banka d.d., odnose i na odnose nastale između potrošača i Slavonska banka d.d.

vidi i [Rev 556/2024](#), Rev 935/2024

Čl. 502.c.ZPP, čl. 81. st.4. ZZP

VEZANOST SUDOVA UTVRĐENJIMA IZ PRESUDE U SPORU RADI ZAŠTITE KOLEKTIVNIH INTERESA POTROŠAČA U POSTUPCIMA KOJI SE ODOSE NA UGOVORE O KREDITU SKLOPLJENE SA SLAVONSKOM BANKOM D.D.

UTVRĐENJA IZ KOLEKTIVNOG SPORA I PROVOĐENJE DOKAZA NA OKOLNOST RAZLIČITIH ČINJENICA

(tuženik tijekom postupka nije predložio izvođenje dokaza saslušanjem svjedoka)

630.a Revd 1480/2023

1. Može li sud, primjenom čl. 502.c ZPP-a u tužbi tužitelja kao potrošača na kojeg se odnose presude VTS-a broj Pž-7129/13 i Pž-6632/17, donesenim povodom tužbe Udruge "Franak" za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, izvesti pravno utvrđenje i činjeničnu presumpciju da je tuženik kao banka u konkretnom ugovoru o kreditu donosio jednostrane odluke o promjeni kamatne stope koje su dovele do bitne neravnoteže, bez obzira što banka, ovdje tuženik, u parnici tvrdi da u spornom ugovoru o kreditu nije donosio jednostrane odluke o promjeni kamatne stope, a ako i jest, da promjene kamatne stope nisu dovele do bitne neravnoteže, a za koje tvrdnje predlaže adekvatne materijalne i personalne dokaze, posebice u vidu saslušanja djelatnika tuženika, a koje dokazne prijedloge sudovi nisu proveli?

2. Može li sud, u individualnoj parnici radi naknade štete koja se temelji na utvrđenjima iz presude donesene u sporu za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, izvesti činjeničnu presumpciju da je pravni prednik tuženika propustio informirati tužitelja o pravnim i ekonomskim posljedicama ugovaranja valutne klauzule CHF, iako je banka kao tuženik tvrdila tijekom postupka da je informirala tužitelja u konkretnom ugovoru o kreditu te predložila adekvatne dokaze na tu okolnost, posebice u vidu saslušanja djelatnika tuženika, a koje dokazne prijedloge sudovi nisu proveli?

Rev 329/2024

Stoga, u situaciji kada tuženik nije (iako u reviziji tvrdi da jest) predložio saslušanje svoje zaposlenice svjedokinje Alenke Kapetan (za koju navodi da je sudjelovala u sklapanju predmetnog ugovora o kreditu) na okolnost obaviještenosti tužitelja o značajkama predmetnog ugovora o kreditu, to su neosnovane tvrdnje tuženika da je postupanjem sudova povrijeđeno tuženikovo pravo na procesnu ravnopravnost i primjenu odredbe čl. 81. st. 4. ZZP (u tom smislu i ovaj sud u odluci broj Rev 74/2024-2 od 10. travnja 2024.

Čl. 27. ZOO/05 u vezi čl. 3. i 7. ZPP

UTVRĐIVANJE NIŠTETNOSTI UGOVORA NA TEMELJU ČINJENICA NA KOJE SE STRANKE NISU POZVALE

6.31. Revd 611/2023

1. Je li sud ovlašten ocjenjivati ništetnost ugovora iz razloga na koji se stranke tijekom postupka nisu pozivale niti su ga isticale odnosno može li sud odlučivati o ništetnosti ugovora izvan okvira činjenica iznesenih od strane stranke koja se poziva na ništetnost?

2. Je li sud ovlašten utvrđivati činjenice u postupku na koje se stranke nisu pozivale, dakle po službenoj dužnosti, bez da se pri tom radi o sumnji da stranke idu za tim da raspolažu zahtjevima kojima ne mogu raspolagati?

Rev 785/2023

Sud nije ovlašten ocjenjivati ništetnost ugovora iz razloga na koji se stranke tijekom postupka nisu pozivale niti su ga isticale odnosno sud ne može odlučivati o ništetnosti ugovora izvan okvira činjenica iznesenih od strane stranke koja se poziva na ništetnost. Izuzetak od ovog pravila je isključivo u kontroli nepoštenosti ugovornih odredbi u tzv. "potrošačkim ugovorima" u svim postupcima pred sudovima.

Čl. 81. st.1. ZPP

NEPOŠTENOST ODREDBE POTROŠAČKOG UGOVORA O NAKNADI ZA OBRADU KREDITA

6.32. Revd 797/2023

Može li sud ocjenu o tome da je odredba potrošačkog ugovora, kojom se ugovara naknada za obradu kredita, uzrokovala suprotno načelu savjesnosti i poštenja znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (test nepoštenosti), u smislu odredbe čl. 81. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine br. 96/03., dalje: ZPP), temeljiti isključivo na tome da se radi o odredbi o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo i da trgovac (tuženik) nije dokazao stvarne troškove koje je imao prilikom obrade kredita ili bi sud prilikom provođenja testa nepoštenosti, bio dužan uzeti u obzir je li odredba jasna i lako razumljiva te lako uočljiva (zahtjev transparentnosti) te druge okolnosti kao što su narav robe ili usluge koji predstavljaju predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora te ostale ugovorne odredbe, sve u smislu odredbi čl. 81. st. 1. ZPP u svezi odredbi čl. 83. i 85. ZPP?

Rev 673/2023

Sud ocjenu o tome da je odredba potrošačkog ugovora, kojom se ugovara naknada za obradu kredita, uzrokovala suprotno načelu savjesnosti i poštenja znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (test nepoštenosti), u smislu

odredbe čl. 81. st. 1. ZZP ne može temeljiti isključivo na tome da se radi o odredbi o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo i da trgovac (tuženik) nije dokazao stvarne troškove koje je imao prilikom obrade kredita već je sud prilikom provođenja testa nepoštenosti, dužan uzeti u obzir je li odredba jasna i lako razumljiva te lako uočljiva (zahtjev transparentnosti) te druge okolnosti kao što su narav robe ili usluge koji predstavljaju predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora te ostale ugovorne odredbe, sve u smislu odredbi čl. 81. st. 1. ZZP u svezi odredbi čl. 83. i 85. ZZP.

vidi i [Rev 715/2024](#), [Rev 648/2023](#), [Rev 502/2024](#), [Rev 85/2024](#), [Rev 266/2024](#), , [Rev 893/2024](#), [Rev 284/2024](#), [Rev 1056/2024](#), [Rev 746/2024](#), [Rev 1035/2023](#)

Čl. 81. st.1. ZZP

NEPOŠTENOST ODREDBE POTROŠAČKOG UGOVORA O NAKNADI ZA OBRADU KREDITA

6.32.a Revd 867/2024

Je li sud povrijedio zabranu ocijene poštenosti ugovornih odredbi o cijeni, propisanu čl. 84. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 96/03), ocjenjujući poštenost ugovorne odredbe kojom je u ugovoru o kreditu propisana obaveza plaćanja naknade za obradu kredita, ako ta naknada predstavlja cijenu koju banka (tuženik) određuje za pružanje usluge obrade (tužiteljevog) kredita, a za koju odredbu je sud istovremeno utvrdio da je jasna, lako razumljiva i lako uočljiva?

[Rev 1214/2024](#)

Sama činjenica da je ugovorna odredba potrošačkog ugovora, kojom je ugovorena naknada troškova za obradu kredita, jasna i razumljivo sastavljena jer omogućuje potrošaču da u trenutku zaključivanja ugovora precizno ocijeni visinu naknade, a time i ekonomske učinke ugovaranja takve odredbe, odlučna je prilikom ocjene radi li se o transparentno sastavljenoj ugovornoj odredbi, međutim transparentnost sama po sebi ne znači da je odredba ujedno i poštena. U okviru ocjene poštenosti navedene akcesorne ugovorne odredbe, potrebno je, u skladu s čl. 81. st. 1. ZZP/03, a u svezi odredbi čl. 83. i 85. ZZP/03, ispitati i moguće nepoštovanje načela savjesnosti i poštenja i ujedno postojanje eventualne značajne neravnoteže na štetu potrošača, budući da se ne radi o odredbi ugovora koja ne bi podlijegala testu poštenosti u smislu čl. 84. ZZP/03.

vidi i [Rev 1028/2023](#)

Čl. 81. st.1. ZZP, čl. 1115.ZOO/05

NEPOŠTENOST ODREDBE POTROŠAČKOG UGOVORA O NAKNADI ZA OBRADU KREDITA

6.32.a Revd 4821/2022

1. Može li sud ocjenu o tome da je odredba potrošačkog ugovora, kojom se ugovara naknada za obradu kredita (čl. 10. st. 1. Ugovora o kreditu), suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokovala znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (test nepoštenosti), u smislu odredbe čl. 81. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača (NN 96/03. – dalje u tekstu: ZZP), isključivo temeljiti na tome da se radi o odredbi o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo i da trgovac (tuženik) nije dokazao stvarne troškove koje je imao prilikom obrade kredita ili bi sud prilikom provođenja testa nepoštenosti, bio dužan uzeti u obzir je li odredba jasna i lako razumljiva te lako uočljiva (zahtjev transparentnosti) te druge okolnosti kao što su narav robe ili usluge koji predstavljaju predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora te ostale ugovorne odredbe, sve u smislu odredbi čl. 81. st. 1. ZZP u svezi odredbi čl. 83. i 85. ZZP?
2. Treba li stranku iz ugovora o kreditu koja je neki iznos stekla bez osnove (tuženik), u slučaju utvrđenja ništetnim pojedinim odredbi Ugovora o kreditu (konkretno čl. 10. st. 1. Ugovora o kreditu), smatrati poštenim/savjesnim ili nepoštenim/nesavjesnim stjecateljem tog iznosa i to sve u smislu odredbe članka 1115. (ranije članak 214.) ZOO?

Rev 818/2023

Imajući u vidu da je tužiteljica kao potrošač pri sklapanju ugovora bila ograničena uvjetima iz ponude banke, kao i ostale ugovorne odredbe (pa i o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli, za koje je utvrđeno da su nepoštene i time ništetne), može se zaključiti da tuženica nije postupala u dobroj vjeri i da tužiteljica kao potrošač nije imala objektivne mogućnosti niti za pregovaranje oko sporne odredbe o naknadi za obradu i odobravanje kredita, niti oko njenog ne/prihvatanja, što je sve prouzročilo značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, kako su to pravilno zaključili nižestupanjski sudovi.

Čl. 81. st.1. ZZP

NEPOŠTENOST ODREDBE POTROŠAČKOG UGOVORA O NAKNADI ZA OBRADU KREDITA

6.32.a Revd 1974/2023

Može li sud ocjenu o tome da je odredba potrošačkog ugovora, kojom se ugovara naknada za obradu kredita (članka 10. stavka 1. Ugovora o kreditu), suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokovala znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (test nepoštenosti), u smislu odredbe članka 81.

stavka 1. Zakona o zaštiti potrošača (NN 96/07.-dalje u tekstu: ZZP), isključivo temeljiti na tome da se radi o odredbi o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo i da trgovac (tuženik) nije dokazao stvarne troškove koje je imao prilikom obrade kredita ili bi sud prilikom provođenja testa nepoštenosti, bio dužan uzeti u obzir je li odredba jasna i lako razumljiva te lako uočljiva (zahtjev transparentnosti) te druge okolnosti kao što su narav robe ili usluge koji predstavljaju predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora te ostale ugovorne odredbe, sve u smislu odredbi članka 96. stavka 1. ZZP-a u svezi odredbi članka 98. i 100. ZZP-a?

Ima li se stranka ugovora o kreditu koja je neki iznos stekla bez osnove (tuženik), u slučaju utvrđenja ništetnim pojedinih odredbi Ugovora o kreditu (konkretno članak 10. stavak 1. Ugovora o kreditu), smatrati poštenim/savjesnim ili nepoštenim/nesavjesnim stjecateljem tog iznosa i to sve u smislu odredbe članka 1115. (ranije članak 214.) ZOO-a?

Rev 1051/2023

Imajući u vidu da je tužitelj kao potrošač pri sklapanju ugovora bio ograničen uvjetima iz ponude banke, kao i ostale ugovorne odredbe (pa i o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli, za koje je utvrđeno da su nepoštene i time ništetne), može se zaključiti da tuženica nije postupala u dobroj vjeri i da tužitelj kao potrošač nije imao objektivne mogućnosti ni za pregovaranje oko sporne odredbe o naknadi za obradu i odobravanje kredita ni oko njenog ne/prihvatanja, što je sve prouzročilo značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, kako su to pravilno zaključili nižestupanjski sudovi.

U konkretnom slučaju, sudovi su, pošavši od toga da je tuženica u potrošačkom ugovoru o kreditu koristila nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena naknada za obradu zahtjeva i odobravanje kredita, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, a uzrokovala je znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja te je stoga ta ugovorna odredba nepoštena, a time i ništetna; ocijenili da je upravo tuženica, koja je odgovorna za ugovaranje ništetne ugovorne odredbe nametnute tužitelju kao potrošaču bez mogućnosti pregovaranja, nepošten stjecatelj, zbog čega sukladno odredbi članka 1115. ZOO tužitelj ima pravo zahtijevati zateznu kamatu tekuću od dana plaćanja te naknade.

(...)

Sukladno shvaćanju revizijskog suda (primjerice izraženom u odluci broj Revd-1294/2021-2 od 12. listopada 2021.) kada se vraća ono što je stečeno bez osnove moraju se vratiti plodovi i platiti zatezna kamata, i to ako je stjecatelj nesavjestan od dana stjecanja a inače od dana podnošenja zahtjeva. Početak tijeka zateznih kamata ovisi stoga o savjesnosti stjecatelja, što se procjenjuje prema okolnostima svakog konkretnog slučaja (što ujedno predstavlja odgovor na drugo naznačeno pitanje). Pritom pravno shvaćanje Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 5. ožujka 2004. na koje u reviziji ukazuje tuženica, nije relevantno u konkretnoj pravnoj situaciji jer se odnosi na savjesnost ugovornih strana iz ugovora o zajmu.

U konkretnom slučaju, sudovi su, pošavši od toga da je tuženica u potrošačkom ugovoru o kreditu koristila nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena naknada za obradu zahtjeva i odobravanje kredita, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, a uzrokovala je znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice te je stoga ta ugovorna odredba nepoštena, a time i ništetna, ocijenili da je upravo tuženica, koja je odgovorna za ugovaranje ništetne ugovorne odredbe nametnute tužiteljici kao potrošaču bez mogućnosti pregovaranja, nepošten stjecatelj, zbog čega sukladno odredbi članka 1115. ZOO tužiteljica ima pravo zahtijevati zateznu kamatu tekuću od dana plaćanja te naknade.

vidi i [Rev 746/2024](#)

Čl. 296. st.1. ZOO/05

POZIVANJE NA NIŠTETNOST UGOVORNIH ODREDBI O PROMJENJIVOJ KAMATNOJ STOPI – STRUČNA OSOBA

6.33. Revd 4069/2020

Može li se tužitelj pozivati na ništetnost odredbi članka 3. stavka 3.2. i stavka 3.5. Ugovora o kreditu u smislu odredbi čl. 296. Zakona o obveznim odnosima kada je, kao stručna osoba, bio svjestan značenja spornih odredbi i s njima se usuglasio?

[Rev 583/2023](#)

Tužitelji kao korisnici kredita mogu se pozivati na ništetnost odredbi Ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi u smislu odredbi čl. 296. ZOO i kada je korisnik kredita kao stručna osoba bio svjestan značenja spornih odredbi i s njima se usuglasio.

Čl. 502. c ZPP

UTVRĐENJA IZ KOLEKTIVNOG SPORA I PROVOĐENJE PERSONALNIH DOKAZA NA OKOLNOST RAZLIČITIH ČINJENICA

6.34. Revd 1819/2023

Jesu li sudovi u pojedinačnim postupcima u kojima se tužitelji, sukladno članku 502.c ZPP-a pozivaju na pravna utvrđenja iz presuda donesenih u povodu tužbi za zaštitu kolektivnih interesa i prava dužni provoditi dokazni postupak u kojem će se po potrebi provesti i dokaz saslušanjem svjedoka i/ili stranaka (tzv. personalni dokazi)?

[Rev 72/2024](#)

Sudovi su u pojedinačnim postupcima u kojima se tužitelji sukladno čl. 502.c ZPP pozivaju na pravna utvrđenja iz presuda donesenih u povodu tužbi za zaštitu kolektivnih interesa i prava dužni provoditi dokazni postupak u kojem će se po potrebi

provesti i dokaz saslušanjem svjedoka i/ili stranaka koji su predloženi od strane tužene banke (tzv. personalni dokazi)

[Rev 1102/2023](#), Rev 27/2024, Rev 1076/2023

Čl. 319. st. 2. ZOO i čl. 4. ZOO/05

TUMAČENJE UGOVORA, NAČELO SAVJESNOSTI I POŠTENJA

6.35. Revd 3266/2022

1. Je li u okolnostima u kojima jedna ugovorna strana (tužitelj) nije ispunjavala svoju obvezu to istodobno oslobodilo drugu ugovornu stranku (tuženika) njezine obveze i dovelo do raskida ugovora po sili zakona ili je ugovor nastavio pravno postojati (što više u nepromijenjenom odluku i sadržaju) sve do otkaza samo zbog nastavka poslovne suradnje ugovornih stranaka?
2. Je li sud u parničnom postupku ovlašten utvrđivati nedopuštenu povredu tržišnog postupka kao razloge ništetnosti?
3. Je li narušeno načelo savjesnosti i poštenja uvjetovanjem kupcu, isporuku robe, preuzimanjem (pristup) dugu treće osobe?

[Rev 1026/2023](#)

odgovor na prvo postavljeno pitanje bi glasio da u okolnostima konkretnog slučaja, to što jedna ugovorna strana nije ispunjavala svoju ugovornu obvezu nije dovelo do raskida ugovora (zbog nastupa raskidnog uvjeta), te je ugovor nastavio postojati sve do otkaza iz razloga što su ugovorne strane odredbu o raskidnom uvjetu sporazumno stavile izvan snage.

U odnosu na protutužbeni zahtjev, sudovi su u konkretnom slučaju pravilno razmotrili pitanje ništetnosti Ugovora zbog povrede čl. 8. st. 1. toč. 4. i st. 2. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja te čl. 9. i 14. istog Zakona u smislu prethodnog pitanja (čl. 12. ZPP) obzirom na nadležnost Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za provedbu tog Zakona i donošenje odluka, zaključivši da tuženik nije dokazao da je ugovor ništetan zbog postojanja zabranjenog sporazuma ili zlouporabe vladajućeg položaja od strane tužitelja - što ujedno predstavlja odgovor na drugo postavljeno pitanje.

Nadalje, trećim pitanjem tuženik upućuje na protivnost Ugovora načelu savjesnosti i poštenja (čl. 4. ZOO). U konkretnim okolnostima slučaja, obzirom na činjenična utvrđenja sudova (da je tuženik sklopio predmetni ugovor upravo radi ostvarenja svog poslovnog interesa koje se je sastojao u nastavku poslovanja već postojećeg pogonaza proizvodnju parketa, sve sukladno tuženikovojoj poslovnoj procjeni o isplativosti takvog ulaganja), ocjena ovog suda je da nije došlo do narušavanja načela savjesnosti i poštenja - što je odgovor na treće postavljeno pitanje.

Čl. 141.ZOO/91, Uredba o visini stope zatezne kamate Uredba o visini najviših dopuštenih ugovorenih kamatnih stopa

Čl.333. ZPP

UTVRĐIVANJE NIŠTAVOSTI ODREDBE O KREDITU (IZ 1998.)

PRESUĐENA STVAR

6.36. Revd 1825/2023

- a) Je li sud ovlašten utvrditi ništavom odredbu ugovora o kreditu iz 1998. koja daje ovlast banci odrediti svojom odlukom visinu kamatnih stopa u slučaju zakašnjenja, bez da je utvrdio je li Odluka banke o visini kamatnih stopa zaračunatih jamcu platcu u skladu s kamatnim stopama koje su određivale druge poslovne banke na području Republike Hrvatske u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu?
- b) Je li sud ovlašten utvrditi ništavom odredbu ugovora o kreditu iz 1998. koja daje ovlast banci odrediti svojom odlukom visinu kamatnih stopa u slučaju zakašnjenja, ako je ništavost bila i trebala biti predmet ispitivanja od strane sudatijekom pravomoćno završenog postupka u okviru kojeg je jamac platac obavezan platiti dug sukladno Odluci banke?

Rev 1112/2023

Pod pretpostavkom da je Ugovor o kreditu bio sklopljen nakon stupanja na snagu Uredba o visini najviših dopuštenih ugovorenih kamatnih stopa korisnik kredita bi bio dužan platiti ugovorenu kamatnu stopu, ali ne po stopi koja bi bila veća od 17% godišnje. Pritom to ne treba dovoditi u vezu sa zelenaškim ugovorom iz čl. 141. ZOO/91 jer korist koja je u očitom nerazmjeru s onim što je onaj koji je takvu korist ostvario, drugom dao ili učinio ne moraju biti samo kamate (kamate se u toj odredbi i ne spominju premda se često uz zelenaški ugovor vežu „zelenaške kamate“), već moraju biti utvrđene kumulativno sve pretpostavke iz stavka 1. te zakonske odredbe.

(...)

Stoga, odgovor na to revizijsko pitanje, imajući na umu činjenični kontekst u ovom sporu, jest da bi sud bio ovlašten u novoj parnici utvrđivati ništavost odredbu ugovora o kreditu iz 1998. koja daje ovlast banci odrediti svojom odlukom visinu kamatnih stopa u slučaju zakašnjenja, jer utvrđenje te ništavosti nije bilo predmet tužbenog odnosno protutužbenog zahtjeva tijekom već pravomoćno završenog postupka u okviru kojeg je jamac platac obavezan platiti dug u skladu s Odlukom banke.

Čl. 19. st.1. ZID ZPK

NIŠTETNOST UGOVORA O KREDITU ČIJI IZNOS NE PRELAZI 1.000.000 KN

6.37. Revd 625/2022

Da li se članak 19.j st. 1. Zakona o izmjeni dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" broj 102/15) ima temeljem odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U - I-4455/2015 od 4. travnja 2017. obvezno primijeniti na konkretni slučaj u kojem se zahtijeva utvrđenje ništetnosti ugovora o kreditu, čiji iznos ne prelazi 1.000.000,00 kuna, sklopljenim sa vjerovnikom koji nema odobrenje za pružanje usluga potrošačkog kreditiranja, iako je ugovor o jednokratnom kreditu sklopljen prije stupanja na snagu navedenog Zakona, ali ugovorni odnos između stranaka nije dovršen?

[Rev 918/2022](#)

Čl. 19.j st. 1. Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", broj 102/15) na temelju odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-I-4455/2015 od 4. travnja 2017. nije moguće primijeniti na konkretni slučaj u kojem se zahtijeva utvrđenje ništetnosti ugovora o kreditu, čiji iznos ne prelazi 1.000.000,00 kn, sklopljenim sa vjerovnikom koji nema odobrenje za pružanje usluga potrošačkog kreditiranja, iako je ugovor o jednokratnom kreditu sklopljen prije stupanja na snagu navedenog Zakona, ali ugovorni odnos između stranaka nije dovršen.

[Rev 1043/2023](#)

Čl. 273. st.2. ZOO/05

POBUDE ZA SKLAPANJE UGOVORA

6.38. Revd 2754/2021

Smatra li se da je pobuda primatelja (cesionara) za sklapanje ugovora o ustupu tražbine (ugovora o cesiji) nedozvoljena i da je bitno utjecala na njegovu odluku da sklopi ugovor ako je taj ugovor sklopljen u vrijeme kad je ustupitelj (cedent) imao oznaku blokade računa, što je primatelj znao, kao i što je ustupitelj za tu pobudu primatelja znao – pa je li time taj pravni posao bez učinka (u smislu odredbe čl. 273. st. 2. Zakona o obveznim odnosima) te je li takav ugovor time i ništetan?“.

[Rev 124/2023](#)

(...) ako je pobuda primatelja za sklapanje ugovora o ustupu tražbine nedozvoljena i bitno je utjecala na njegovu odluku da sklopi ugovor u vrijeme kad je ustupitelj imao oznaku blokade računa, što je primatelj znao, kao i što je ustupitelj za tu pobudu primatelja znao, to je takav pravni posao bez učinka u smislu odredbe čl. 273. st. 2. ZOO-a.

Čl. 329. u vezi čl. 322. i čl. 285.st.1. ZOO/05

ZELENAŠKI UGOVOR

6.39. Revd 944/2020

Radi li se o zelenaškom ugovoru u smislu čl. 329. st. 1. ZOO-a u slučaju kada je tuženik s tužiteljicom sklopio Sporazum radi osiguranja novčane tražbine prijenosom vlasništva nekretnine koristeći se pri tome njezinim stanjem nužde i teškim materijalnim stanjem i na taj način ostvari korist u očitom nerazmjeru s onim što je tužiteljici dao te da li je takav ugovor protivan Ustavu RH, prisilnim propisima i moralu društva u smislu odredbe čl. 322. st. 1. ZOO?

Je li je prividan ugovor koji nema učinka među ugovornim stranama u smislu čl. 285. st. 1. ZOO – Sporazum radi osiguranja novčane tražbine prijenosom vlasništva nekretnine koji je tužiteljica sklopila s trećom osobom koja nije zajmodavac da bi se prikrio zelenaški ugovor i identitet stvarnog zajmodavca?

Rev 339/2024

U slučaju kada je tuženik s tužiteljicom sklopio ugovor (Sporazum radi osiguranja novčane tražbine prijenosom vlasništva nekretnine) koristeći se pri tome njezinim stanjem nužde i teškim materijalnim stanjem i na taj način ostvari korist u očitom nerazmjeru s onim što je tužiteljici dao radi se o zelenaškom ugovoru u smislu čl. 329. st. 1. ZOO-a ako su kumulativno ispunjene sve pretpostavke te je takav ugovor ništetan u smislu odredbe čl. 322. st. 1. ZOO.

Prividan je ugovor te nema učinka među ugovornim stranama u smislu čl. 285. st. 1. ZOO onaj ugovor koji je sklopljen s trećom osobom koja nije zajmodavac da bi se prikrio zelenaški ugovor i identitet stvarnog zajmodavca.

Čl. 83. ZZZP

OKOLNOSTI KOJE SE UZIMAJU U OBZIR PRILIKOM OCJENE UGOVORA

6.40. Revd 2273/2022

Treba li odredbu članka 83. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" br. 96/03., 46/07., 79/07.) tumačiti na način da se istoj protivi postupanje suda koji prilikom ocjene nepoštenosti pojedine ugovorne odredbe (valutne klauzule u CHF) propušta ocijeniti značenja ostalih ugovornih odredaba pa tako i one koja korisniku kredita omogućuje svakodobnu konverziju kreditne obveze u valutnu klauzulu EUR na njegov zahtjev?

Rev 242/2024

Postupanje suda koji je, u ovisnosti o činjenicama i okolnostima svakog pojedinog predmeta, propustio ocijeniti ugovornu odredbu kojom se korisniku kredita omogućuje svakodobna konverzija kredita je u suprotnosti s čl. 83. Zakona o zaštiti potrošača ako je

banka u parničnom postupku dokazala da je potrošač korištenjem takve mogućnosti mogao otkloniti nepostojanje pravične ravnoteže.

UTVRĐENJA IZ KOLEKTIVNOG SPORA I PROVOĐENJE DOKAZA NA OKOLNOST RAZLIČITIH ČINJENICA

„NEGATIVNA TEČAJNA RAZLIKA“

Čl. 81. st.1. i 4. i čl. 138.a ZZP

6.41. Revd 1498/2023

Ima li mjesta primjeni odredbe čl.138.a Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 79/07,125/07, 79/09 i 89/09) u pojedinačnim sudskim postupcima kada je odluka nacionalnog suda u Kolektivnom postupku donesena na temelju predugovorne dokumentacije (oglas i reklamni materijali) bez ispitivanja okolnosti u kojima su vođeni pregovori te opsega pruženih informacija prije sklapanja ugovora, a i stav je nacionalnog suda u Kolektivnom postupku da su informacije koje su pojedini potrošači dobili tijekom pojedinačnih pregovora o sklapanju ponuđenog ugovora relevantne samo za pojedinačni odnos između banke i određenog potrošača i da se sudovi u Kolektivnom postupku nisu time bavili?

Treba li kod restitucijskih zahtjeva za isplatu zbog ništetne odredbe ugovora o kreditu u dijelu u kojem je ugovorena valutna klauzula u CHF utvrđenu negativnu tečajnu razliku CHF na dan isplate kredita i tečaja CHF po kojem je plaćen anuitet kredita umanjiti za razliku iznosa anuiteta kada je tečaj za CHF na dan plaćanja anuiteta bio manji od onog na dana isplate?

Rev 876/2023

Revizijski sud je u odlukama poslovni broj Rev-1279/2022-2 od 14. veljače 2023., Rev-120/2023-2 od 28. veljače 2023. izrazio pravno shvaćanje koje glasi : „Protivan je odredbi čl. 81. st. 4. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 96/2003) kao i procesnoj ravnopravnosti stranaka zaključak suda prema koje se o odredbi potrošačkog ugovora (u konkretnom slučaju dijelu odredbe o načinu promjene kamatne stope i valutnoj klauzuli o kreditu denominiranog u CHF ili denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF) nije pojedinačno pregovaralo, ako se na tu okolnost nije proveo predloženi dokaz saslušanjem svjedoka (radnika revidenta) koji je sudjelovao u sklapanju ugovora o kreditu kojeg je trgovac predložio na okolnost pojedinačnog pregovaranja o navedenoj odredbi.“.

Međutim, u situaciji kada je nižestupanjski sud proveo dokaz saslušanjem radnika tuženice na okolnosti pojedinačnog pregovaranja u vezi sklapanja konkretnog ugovora o kreditu, a nije se pozvao samo na izravnu primjenu utvrđenja iz presuda donesenih u kolektivnom sporu, kako to postavljenim pitanjem sugerira revident, nižestupanjski sudovi postupili su u skladu sa pravnim shvaćanjem revizijskog suda. Iz navedenog proizlazi i odgovor na postavljeno pitanje.

vidi Rev-549/2023, Rev 784/2023, Rev 1147/2024, Rev 952/2024

Čl. 303.st.1. i čl. 304.st.1. u vezi čl. 268. st.1. i čl. 376. st.1. ZOO/05

KAPARA I SKLAPANJE UGOVORA

6.42. Revd 814/2021

Je li sklopljen predugovor ili ugovor o kupoprodaji nekretnine ako je dana kapara?

Rev 1318/2021

Je li sklopljen predugovor ili ugovor o kupoprodaji nekretnine ako je dana kapara zavisi od okolnosti svakog konkretnog pitanja, jer se odgovor na to pitanje ne može dati na način da bi on bio univerzalan i primjenjiv na sve slučajeve.

Čl. 360., čl. 361., čl. 362.st.1., čl. 366. ZOO/05

KADA PODNOŠENJE TUŽBE IMA UČINAK IZJAVE O RASKIDU UGOVORA

6.43. Revd 1434/2021

Ako ugovor nije raskinut jednostranom izjavom volje jedne od ugovornih strana prije podnošenja tužbe, smatra li se da podnošenje tužbe radi raskida ugovora, a koja sadržajno odgovara izjavi o raskidu ugovora, ima pravni učinak davanja izjave o raskidu tog ugovora?

Rev 1200/2021

Kako je prethodno obrazloženo, u okolnostima konkretnog slučaja, zbog neispunjenja dužnikove obveze tužitelj je podnošenjem tužbe, a koja sadržajno ima značaj njegovog priopćenja tuženiku o raskidu ugovora, otkazao ugovor zbog neispunjenja obveze, sve u smislu odredbe čl. 366. ZOO. Kako tuženik nije ništa poduzeo da otkloni nedostatak zbog kojeg je tužitelj dao izjavu o raskidu, ima se smatrati da je ugovor raskinut, a u skladu s tim, kod nesporne činjenice da je tužitelj isplatom kupoprodajne cijene tuženiku u iznosu od 3.339.374,00 kn u cijelosti ispunio svoju ugovornu obvezu to na temelju odredbe 368. st. 1. ZOO pripada potraživati povrat isplaćene kupoprodajne cijene.

Čl. 138.a ZPP/07 i čl. 118. ZPP/14, čl. 131. st. 1. ZPP/07 i čl. 106. st. 1. ZPP/14 u vezi čl. 502.c. ZPP i čl. 80. st. 1. ZOO/05

PRAVOMOĆNA PRESUDA DONESENA U SPORU ZA ZAŠTITU KOLEKTIVNIH INTERESA POTROŠAČA OBVEZUJE SUDOVE I U SPOROVIMA KOJE POKRENU TREĆI KAO SUKCESORI POTROŠAČA

6.44. Revd 4193/2022

Je li odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača (korisnika kredita s valutnom klauzulom u CHF-u) obvezuju ostale sudove samo u postupku koji potrošač osobno pokrene, a ne obvezuju u postupcima koje pokrenu treće osobe koje nemaju status potrošača?

[Rev 1014/2023](#)

Odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača (korisnika kredita s valutnom klauzulom u CHF) obvezuje sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene, ali isto tako i u postupcima koje pokrenu treće osobe koje su singularni ili univerzalni sukcesori potrošača i nemaju osobno status potrošača.

vidi i **[Rev 258/2024](#)**, **[Rev 501/2024](#)**

Čl. 80. st.1. ZOO/05, čl. 81.st.4. ZPP

PRAVA STJECATELJA TRAŽBINE KOJI NEMA STATUS POTROŠAČA

6.45. Revd 4316/2022

1. Može li stjecatelj tražbine, koji nema status potrošača, samo zbog toga što mu je ustupljena tražbina „nastala po osnovi nepoštenih i ništavih odredaba ugovora o kreditu“, ostvarivati prava koja temeljem članka 138a Zakona o zaštiti potrošača (NN broj 79/07, 125/07, 75/09, 89/09, 133/09 - dalje: ZPP/07) i članka 118. Zakona o zaštiti potrošača (NN broj 41/14 i 110/15 - dalje: ZPP/14) pripadaju potrošaču osobno?
2. Treba li članak 502. c ZPP-a, članak 138a ZPP/07 i članak 118. ZPP/14 tumačiti na način da se na prava i pravna utvrđenja iz odluke suda donesene u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz čl. 106. st. 1. ZPP/14 u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz čl. 106. st. 1. ZPP/14, može direktno pozivati i stjecatelj tražbine stečene ustupom, koji sam nema status potrošača?
3. Je li tužitelj, koji nema status potrošača, već je tražbinu stekao ustupom, lišen bilo kakvog tereta dokaza u odnosu na ustupiteljevo potrošačko svojstvo i potrošačku kvalitetu ugovora iz kojeg potječe tražbina koja je predmet spora?

[Rev 692/2023](#)

Osoba, pravna ili fizička kojoj je potrošač temeljem ustupa tražbine prenio im svoje tražbine koje mu pripadaju primjenom odredbi Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 41/14, 110/15, 14/19 - dalje u tekstu: ZPP/14) može od potrošačeva

dužnika, prodavatelja roba ili pružatelja usluga potraživati ispunjenje obveze kao i sam potrošač jer pravo na ispunjenje ne ovisi o identitetu stranaka u predmetnom sporu, već o svojstvu ugovornih strana iz potrošačkog ugovora (u ovom sporu ugovora o kreditu).

Protivan je, odredbi čl. 81. st. 4. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 96/2003) kao i procesnoj ravnopravnosti stranaka, zaključak suda prema kojem se o odredbi potrošačkog ugovora (u konkretnom slučaju dijelu odredbe o načinu promjene kamatne stope i valutnoj klauzuli ugovora o kreditu denominiranog u CHF ili denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF) nije pojedinačno pregovaralo, ako se na tu okolnost nije proveo predloženi dokaz saslušanjem svjedoka (radnika revidenta), koji je sudjelovao u sklapanju ugovora o kreditu kojeg je trgovac predložio na okolnost pojedinačnog pregovaranja o navedenoj odredbi. (tako i ovaj sud u odluci poslovni broj Rev 120/2023 od 28. veljače 2023.)

Čl. 80. st.1. ZOO/05, čl. 81.st.4. ZZP

PRAVA STJECATELJA TRAŽBINE KOJI NEMA STATUS POTROŠAČA

6.46. Revd 1266/2023

1. Je li trgovac, na kojega je ugovorom o ustupu tražbine sklopljenim sa potrošačem prenesena tražbina na povrat više plaćenog kao posljedice ništetnosti odredbe potrošačkog ugovora o kreditu (u konkretnom slučaju odredbe o načinu promjene kamatne stope jednostranom odlukom kreditora i odredbe o vezivanju glavnice kredita za valutu CHF ugovora o kreditu denominiranog u CHF/denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF), ovlašten pozivati se na utvrđenja iz postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača pokrenutog tužbom Potrošač - Hrvatski savez udruga za zaštitu potrošača 4. travnja 2012.g., u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača, radi ostvarenja prenesene tražbine?

Odnosno

Protivi li se čl. 138. a Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine 79/2007, 125/2007, 79/2009, 89/2009, 75/2009, 133/2009, 78/2012, 56/2013, 41/2014), odnosno čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine 41/2014, 110/2015, 14/2019), odluka suda kojom je utvrđeno da je odredba potrošačkog ugovora (u konkretnom slučaju odredba o načinu promjene kamatne stope jednostranom odlukom kreditora i vezivanju glavnice kredita za valutu CHF iz ugovora o kreditu denominiranog u CHF/denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF) nepoštena, odnosno ništetna, izravnom primjenom utvrđenja iz odluke suda donesene u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača pokrenutog tužbom tužitelja Potrošač - Hrvatski savez udruga za zaštitu potrošača 4. travnja 2012.g. - na postupak koji radi povrata više plaćenog kao posljedice ništetne odredbe potrošačkog ugovora pokrene trgovac na kojega je ugovorom o ustupu tražbine sklopljenim sa potrošačem prenesena tražbina iz potrošačkog ugovora o kreditu?

2. Protivi li se članku 81. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 96/2003), odluka suda kojom je utvrđeno da je odredba potrošačkog ugovora (u konkretnom slučaju dio odredbe o načinu promjene kamatne stope jednostranom odlukom tuženika i/ili odredba o valutnoj klauzuli ugovora o kreditu denominiranog u CHF ili denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF) nepoštena, odnosno nišetna, bez izvođenja dokaza saslušanjem svjedoka kojega je trgovac predložio na okolnost obaviještenosti potrošača o značenju navedene odredbe prije sklapanja ugovora?

Rev 1153/2023

Osoba, pravna ili fizička kojoj je potrošač temeljem ustupa tražbine prenio im svoje tražbine koje mu pripadaju primjenom odredbi Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 41/14, 110/15, 14/19 - dalje u tekstu: ZZP/14) može od potrošačeva dužnika, prodavatelja roba ili pružatelja usluga potraživati ispunjenje obveze kao i sam potrošač jer pravo na ispunjenje ne ovisi o identitetu stranaka u predmetnom sporu, već o svojstvu ugovornih strana iz potrošačkog ugovora (u ovom sporu ugovora o kreditu).

Primatelj tražbine (cesionar) ima prema dužniku (cesusu) ista prava koja je ustupitelj tražbine (cedent) imao prema dužniku do ustupanja (čl. 84. st. 1. ZOO-a), a dužnik sukladno stavku 2. istog članka može prema primatelju, pored prigovora koje ima prema njemu, isticati i one prigovore koje je mogao istaknuti ustupitelju do časa kada je saznao za ustupanje.

vidi i [Rev 588/2023](#), [Rev 910/2023](#)

Čl. 327. st.1. i čl. 323. st.1. ZOO/05 u vezi čl. 122. st.2. i čl. 125.st.2. ZVDSP i čl. 129. ZZK

POSLEDICE NIŠTENOSTI UGOVORA O DAROVANJU – USPOSTAVA RANIJE ZEMLJIŠNOKNJIŽNOG STANJA

6.47. Revd 4792/2022

1. Ako sud utvrdi da zainteresirana treća osoba ima pravni interes da se ugovor o darovanju sklopljen između trećih osoba utvrdi ništetnim, ima li ona pravo u istom postupku tražiti od suda da uspostavi zemljišno knjižno stanje koje je postojalo prije upisa izvršenih temeljem tog nišetnog ugovora?

2. Je li tužba radi utvrđenja ništetnosti ugovora o darovanju sklopljenog između trećih osoba i za uspostavu zemljišnoknjižnog stanja koje je postojalo prije provedbe te nišetne isprave, brisovna tužba, odnosno je li krug osoba koje suovlaštene tražiti uspostavu zemljišnoknjižnog stanje koje je postojalo prije provedbe nišetne isprave ograničen samo na knjižnog prednika?

3. Je li Sud ovlašten odbiti dio tužbenog zahtjeva treće zainteresirane osobe usmjerena ka brisanju upisa u zemljišnim knjigama provedenih temeljem nišetne

isprave, prije nego što Sud u toj istoj parnici odluči o tužbenom zahtjevu treće zainteresirane osobe usmjerenom ka utvrđenju te isprave ništetnom?

Rev 779/2023

Stoga zainteresirana treća osoba, koja ima pravni interes da se ugovor o darovanju sklopljen između drugih osoba utvrdi ništetnim, ima pravo u istom postupku, u kojem zahtjeva utvrđenje ništetnosti ugovora, tražiti od suda i uspostavu zemljišnoknjižnog stanja koje je postojalo prije upisa izvršenih na temelju tog ništetnog ugovora. To stoga jer se u tom slučaju radi otklanjanju posljedica ništetnosti ugovora u smislu 323. st. 1. ZOO, pa krug osoba koje su ovlaštene tražiti uspostavu zemljišnoknjižnog stanja koje je postojalo prije provedbe ništetnog ugovora, nije ograničen samo na knjižnog prednika jer nije riječ o brisovnoj tužbi u smislu čl. 129. ZZK.

U odnosu na treće postavljeno pravno pitanje za koje je dopušteno podnošenje revizije, protivno zaključku koji obrazloženjem postavljenog pitanja sugeriraju revidenti, nije moguće zauzeti pravno shvaćanje da ni u kojem slučaju nije moguće odlučivati na način da sud odbije tužbeni zahtjev treće osobe za brisanje upisa provedenog u zemljišnim knjigama na temelju ništetnog ugovora, u situaciji kad je istovremeno ukinuta odluka o zahtjevu za utvrđenje ništetnosti ugovora na temelju kojeg je upis proveden. Naime, postupovna pravila o načinu odlučivanja žalbenog suda omogućavaju donošenje i drugačije drugostupanjske odluke, a ne isključivo odluke kojom bi se uvijek i na isti način (jednoznačno) odlučilo o oba navedena zahtjeva.

Čl. 367.st.1. ZOO/05

NEISPUNJENJE NEZNATNOG DIJELA OBVEZE

6.48. Revd 4010/2021

Je li riječ o neispunjenju neznatnog dijela ugovorne obveze u okolnostima kada u zemljišnim knjigama nije uspostavljen upis određenog posebnog dijela nekretnine (etažnog vlasništva) kao predmeta kupoprodaje na način koji je između ugovornih strana usuglašen?

Rev 1182/2022

Zato valja odgovoriti da nije riječ o neispunjenju neznatnog dijela ugovorne obveze u okolnostima kada u zemljišnim knjigama nije uspostavljen upis određenog posebnog dijela nekretnine (etažnog vlasništva) kao predmeta kupoprodaje na način koji je između ugovornih strana usuglašen.

Čl. 103. ZOO/91 u vezi čl. 612. st.2. ZTD

**OBAVLJANJE TRAJNE GOSPODARSKE DJELATNOSTI INOZEMNIH
PRAVNIH OSOBA NA PODRUČJU RH NIJE NEDOPUŠTENA ČINIDBA**

6.49. Revd 2133/2020

Da li obavljanje trajne gospodarske djelatnosti inozemnih pravnih osoba na području Republike Hrvatske bez osnivanja podružnice (protivno odredbi čl. 612. 2. ZTD) predstavlja nedopuštenu činidbu, a ugovore ništetnima u smislu odredbe čl. 103. st. 1. ZOO?

Rev 954/2021

Obavljanje trajne gospodarske djelatnosti inozemnih pravnih osoba na području Republike Hrvatske bez osnivanja podružnice u smislu odredbe čl. 612. st. 2. ZTD-a ne predstavlja nedopuštenu činidbu, niti ugovore čini ništavima.

Čl. 49., 50. i 53. ZZP, čl. 18. Općih uvjeta poslovanja Hrvatskog telekoma

**Ocjena NEPOŠTENOSTI ODREDBE POTROŠAČKOG UGOVORA O
NAKNADI ZA PRIJEVREMENI RASKID KOD UGOVORA O MOBILNIM
USLUGAMA**

6.50. Revd 2553/2023

Je li odredba toč. 18. Općih uvjeta poslovanja Hrvatskog telekoma nepoštena, kada se primjenjuje kod jednostranog raskida ugovornog odnosa od strane pružatelja usluga zbog krivnje potrošača, u slučaju kada je pružatelj usluge prodao potrošaču mobilni uređaj s popustom ili dao popust na uslugu (mjesečnu pretplatu) uz uvjet obveznog trajanja ugovornog odnosa, ako je naknada za prijevremeni raskid naplaćena kroz mjesečne naknade za ostatak razdoblja obveznog trajanja ugovora ili u vidu naknade odmjerene u visini popusta koji je potrošač ostvario (ovisno što je za njega povoljnije)?

Rev 765/2024

Prema shvaćanju ovog suda, kod provođenja testa poštenosti mora se preispitati tiče li se navodna nepoštenost sporne odredbe, među ostalim, odnosa između iznosa naknade te zauzvrat pruženih usluga, što drugostupanjski sud nije smatrao relevantnim.

Uzrokuje li se predmetnom spornom ugovornom odredbom značajna neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana, i to na štetu potrošača, ocjenjuje se ne samo kvantitativnom ocjenom, već i ocjenom da li bi neprihvatanjem te odredbe od strane potrošača, on bio ograničen u ostvarivanju svog prava (samog zahtjeva ili sadržaja ugovora ili nametanjem neke druge dodatne obveze ili naknade).

Drugostupanjski sud zbog pogrešnog pravnog pristupa nije ocijenio naprijed iznijete relevantne okolnosti, a odgovor na postavljeno pitanje ovisi o okolnostima svakog pojedinog slučaja, u ovisnosti o tomu je li za potrošača povoljnije isplatiti naknadu za prijevremeni raskid u visini pogodnosti mjesečne naknade za ostatak razdoblja obveznog trajanja ugovora ili naknadu odmjerenu u visini popusta koje je potrošač ostvario.

Čl. 49. i čl. 50. ZZP, čl. 27. Općih uvjeta poslovanja Optima telekoma d.d.

OCJENA NEPOŠTENOSTI ODREDBE POTROŠAČKOG UGOVORA O NAKNADI ZA PRIJEVREMENI RASKID KOD UGOVORA O MOBILNIM USLUGAMA

6.50.a. Revd 2096/2024

Je li odredba točke 27. Općih uvjeta poslovanja Optima telekoma d.d. nepoštena kada se primjenjuje kod jednostranog raskida ugovornog odnosa od strane pružatelja usluga zbog krivnje potrošača, u slučaju kada je pružatelj usluge prodao potrošaču mobilni uređaj s popustom ili dao popust na uslugu (mjesečnu pretplatu) uz uvjet obveznog trajanja ugovornog odnosa, ako je naknada za prijevremeni raskid naplaćena kroz mjesečne naknade za ostatak razdoblja obveznog trajanja ugovora ili u vidu naknade odmjerene u visini popusta koji je potrošač ostvario (ovisno što je za njega povoljnije)?

Rev 1337/2024

Uzrokuje li se spornom ugovornom odredbom značajna neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana, i to na štetu potrošača, ocjenjuje se ne samo kvantitativnom ocjenom, već i ocjenom bi li neprihvatanjem te odredbe od strane potrošača, isti bio ograničen u ostvarivanju prava, samog zahtjeva ili sadržaja ugovora ili nametanjem neke druge dodatne obveze ili naknade (tako i u odluci broj Rev-765/2024-2 od 2. srpnja 2024.).

Stoga odgovor na naznačeno pitanje ovisi o tome je li za potrošača povoljnije isplatiti naknadu za prijevremeni raskid u visini pogodnosti mjesečne naknade za ostatak razdoblja obveznog trajanja ugovora ili naknadu u visini popusta koje je potrošač ostvario uzimajući u obzir prava i pogodnosti koje je potrošač ostvario uz uvjet obaveznog trajanja ugovornog odnosa, a koje je koristio u razdoblju do prijevremenog raskida ugovora.

Čl. 96. st. 1., čl. 98. ZZP/07

NEPOŠTENOST ODREDBE POTROŠAČKOG UGOVORA O PROMJENJIVOJ KAMATNOJ STOPI (KUNSKI KREDITI)

6.51. Revd 4194/2022

Je li sud u svakom konkretnom slučaju u kojem sud odlučuje o ništetnosti odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi u potrošačkim ugovorima u HRK, kojima je utvrđeno da se kamatna stopa mijenja internim aktima banke, pozivom na odredbu članka 96. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" br. 79/07., 125/07.) obvezan posebno utvrđivati jesu li konkretne odredbe uzrokovale znatnu neravnotežu u obvezama konkretnih ugovornih strana na štetu potrošača tako da se u postupku utvrđuje kolike bi kamate potrošač platio da je ugovorio fiksnu kamatnu stopu kredita u HRK za vrijeme cijelog trajanja kredita?

Rev 742/2023

Prilikom ocjene o poštenosti ugovorne odredbe o jednostranoj izmjeni promjenjive kamatne stope sadržane u potrošačkom ugovoru o kreditu u kunama, kojom je ugovoreno da se kamatna stopa mijenja sukladno internom aktu tuženice, koja se ocjena provodi uz primjenu čl. 96. st. 1. ZZP/07, nije odlučno utvrđivati kolike bi kamate potrošač platio da je umjesto promjenjive ugovorio fiksnu kamatnu stopu kredita u kunama za vrijeme cijelog trajanja kredita.

Čl. 360.-369., čl. 369. do 372., čl. 590. st.1., čl. 763. st.1. ZOO/05, čl. 191. SZ

PRESTANAK UGOVORA O POSLOVNOJ SURADNJI I OTVARANJE POSTUPKA IZVANREDNE UPRAVE

6.52. Revd 2585/2023

- a) Je li Ugovor o poslovnoj suradnji predlagatelja osiguranja i prednika protivnika osiguranja raskinut dopisom izvanrednog povjerenika?
- b) Je li ugovor zaključen između prednika protivnika osiguranja i predlagatelja osiguranja takve vrste da ne prestaje ex lege otvaranjem postupka izvanredne uprave?
- c) Može li se izvanredni povjerenik (stečajni upravitelj pozvati na prestanak ugovora ex lege (pozivom na otvaranje postupka izvanredne uprave; stečajnog postupka) retroaktivno, odnosno i nakon konzumacije ugovora nakon tog datuma na zahtjev izvanrednog povjerenika (stečajnog upravitelja) i nakon proteka roka za prijavu tražbine ili to predstavlja radnju kojom se prekida takav ugovor?

Rev 478/2024

Prvo pitanje po svom sadržaju nije pravno već činjenično pitanje jer bi u suprotnom Vrhovni sud Republike Hrvatske bio dužan ocjenjivati sadržaj svake isprave i drugih

izvedenih dokaza (dopisa, računa, iskaza svjedoka, vještaka i sl.), a iz odredbi čl. 385.a i čl. 387. ZPP jasno proizlazi da se mora raditi o „pravnom pitanju kojeg su nižestupanjski sudovi u tom sporu razmatrali“. Stoga će ovo pitanje sud razmotriti i na njega odgovoriti u kontekstu ostalih pitanja zbog kojih je revizija dopuštena.

(...)

U odnosu na drugo pitanje (je li ugovor sklopljen između stranaka takve vrste da ne prestaje ex lege otvaranjem postupka izvanredne uprave) ovaj sud je suglasan s pravnim shvaćanjem sudova nižeg stupnja o pravnoj naravi Ugovora, pri čemu treba reći da zaključeni Ugovor ima elemente i ugovora o djelu (čl. 590. st. 1. ZOO) i elemente ugovora o nalogu (čl. 763. st. 1. ZOO). Predmet Ugovora o poslovnoj suradnji je pružanje usluga planiranja i zakupa medijskog prostora, dakle, obavljanja određenih poslova u smislu čl. 590. ZOO, ali po naravi stvari te poslove tužitelj je obavljao (ili trebao obavljati) po nalogu i uputama tuženika u smislu čl. 765. ZOO, jer se podrazumijeva da onaj tko reklamira svoje proizvode odlučuje o tome koje proizvode će reklamirati i u kojim medijima.

Treće revizijsko pitanje sadrži u sebi dva potpitanja: (1) može li se izvanredni povjerenik pozvati na prestanak ugovora po samom zakonu (pozivom na otvaranje postupka izvanredne uprave; stečajnog postupka) retroaktivno, te (2) od kakvog je značaja činjenica da je ugovor izvršavan (konzumiran) nakon otvaranja postupka izvanredne uprave na zahtjev izvanrednog povjerenika i nakon proteka roka za prijavu tražbine.

Za prvo od tih pitanja valja reći da "retroaktivan" znači da nešto djeluje unatrag odnosno da ima povratnu snagu. U pravu to znači da se pojedine odredbe zakona (ne cijeli zakon) primjenjuju i na slučajeve koji su se dogodili prije njegovog stupanja na snagu. Ako je Ugovor o poslovnoj suradnji prestao po samom zakonu otvaranjem postupka izvanredne uprave, a prestao jest iz razloga navedenih u točki 9. obrazloženja, onda dopis izvanrednog povjerenika koji je o toj činjenici obavijestio tužitelja nije mogao imati za posljedicu nešto drugo, tj. da Ugovor o poslovnoj suradnji nije prestao po samom zakonu.

Drugo od navedenih potpitanja ukazuje na to da je tužitelj obavljao određene poslove i u vremenskom razdoblju od otvaranja postupka izvanredne uprave (10. travnja 2017.) pa do 5. srpnja 2017. kada je uslijedio sporni dopis Izvanrednog povjerenika. To međutim nema veze s predmetom ovog spora jer je tužitelj svoje tražbine za radnje koje je eventualno obavio u tom razdoblju ostvario ili je mogao ostvariti kao vjerovnik stečajne mase u smislu čl. 39. Zakona o postupku izvanredne uprave i za te se tražbine ne podnosi prijava (prijavljuju se samo tražbine koje su nastale do trenutka otvaranja postupka izvanredne uprave). Međutim, u ovoj parnici tužitelj ne zahtijeva naknadu za obavljene poslove nego naknadu štete zbog raskida Ugovora.

vidi [Rev 1137/2024](#)

Čl. 83. ZZP, čl. 322. st. 1. i čl. 324. ZOO/05

**ZAŠTITA POTROŠAČA KADA SU SREDSTVA ISKORIŠTENA U
PODUZETNIČKE SVRHE**

(status potrošača ocjenjuje se prema okolnostima u trenutku sklapanja ugovora)

6.53. Revd 4238/2022

Može li se, i pod kojim pretpostavkama, isključiti zaštita prema odredbama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ broj: 5/09 – dalje: ZPK) i Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj: 96/03, 46/07 i 79/07 – dalje: ZZP) koju uživaju potrošači, u situaciji kada je utvrđeno da su sredstva ostvarena i predmetnim kreditom korištena za financiranje izgradnje nekretnine koja je kasnije djelomično prodana, a djelomično se koristi u poslovne odnosno poduzetničke svrhe, uz ostvarenje dobiti fizičke osobe, korisnika kredita?

Rev 984/2023

(...) da status potrošača u smislu posebnog pravnog uređenja ZZP-a i ZPK-a valja cijeniti prema sadržaju ugovora s trenutkom njegova sklapanja, te da pravne posljedice nepoštenih ugovornih odredbi u potrošačkim ugovorima (ugovora koji je sklopljen kao potrošački) ostaju neizmijenjene i u okolnostima kada su sredstva ostvarena kreditom naknadno korištena za poslovne ili poduzetničke djelatnosti.

Čl. 269. st. 2., čl. 271., 272. i 322. ZOO/05

**NIŠTETNOST UGOVORNE ODREDBE O PROMJENJIVOJ KAMATNOJ
STOPI KOD KREDITA IZMEĐU BANKE I TRGOVCA**

6.54. Revd 981/2022

Je li odredba ugovora o kreditu između banke i trgovca, koji je potvrđen (solemniziran) od strane javnog bilježnika, a kojom se ugovara pravo banke izvršiti promjenu visine i način obračuna kamatne stope u skladu s jednostranom odlukom banke, nišetna, odnosno protivna odredbi iz čl. 3., ili čl. 269. st. 2., ili čl. 271., ili čl. 272. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05)?

Rev 667/2023

S obzirom na to da je citirana ugovorna odredba iz čl. 6. Ugovora protivna odredbama čl. 10. st. 3., čl. 269. st. 2., čl. 271. i čl. 272. ZOO-a kao prisilnim propisima, to je, uzevši u obzir navedeno, pravilan zaključak nižestupanijskih sudova navedena ugovorna odredba nišetna sukladno odredbi čl. 322. st. 1. ZOO-a. To je ujedno i odgovor na postavljeno pitanje.

Čl. 320.st.1. ZOO/05

TUMAČENJE UGOVORA – NEJASNE ODREDBE

6.55. Revd 3523/2023

Da li u slučaju kada je u narudžbenici koja nakon izvršenog plaćanja po svom sadržaju ima ugovorne elemente (predmet i cijenu) navedeno da se "naručuje pretplata mjesečno", a u općim uvjetima poslovanja objavljenim na internetu koji čine sastavni dio ugovora je navedeno da otkaz pretplatničkog ugovora od strane pretplatnika nije moguć prije proteka roka od tri mjeseca od dana sklapanja ugovora o zasnivanju pretplatničkog odnosa, navedenu odredbu treba tumačiti u korist tuženika sukladno odredbi čl. 320. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05 i 41/08)?

Rev 791/2024

Stoga su po ocjeni vijeća, u okolnostima kad je u narudžbenici jasno i određeno navedena vrsta usluge koja se naručuje, iznos cijene i popusta, kao i da potpisom korisnik prihvaća opće uvjete dostupne na naznačenom linku prema kojima korisnik ne može otkazati pretplatu u roku kraćem od tri mjeseca od dana sklapanja ugovora o zasnivanju pretplatničkog odnosa, sporne odredbe općih uvjeta, jasne, određene i razumljive, pa nema osnova za ocjenu ugovorne odredbe o nemogućnosti otkaza pretplatničkog odnosa od strane korisnika prije proteka roka od 3 mjeseca od dana sklapanja ugovora, nejasnom ugovornom odredbom, niti za tumačenje iste u korist tuženika kao korisnika u smislu odredbe čl. 320. st. 1. ZOO.

Čl. 269. st. 2., 272. i čl. 322. ZOO/05

NIŠTETNOST UGOVORNE ODREDBE O PROMJENJIVOJ KAMATNOJ STOPI NEOVISNO O STATUSU POTROŠAČA

6.56. Revd 4901/2022

Je li odredba tipskog ugovora o kreditu kojim je određeno da korisnik kredita izričito prihvaća sve naknadne izmjene visine kamatne stope (ugovorne i zatezne) sukladno izmjenama i dopunama Odluke o kamatnim stopama banke koje se smatraju sastavim dijelom Ugovora bez posebnog zaključivanja aneksa, neodređena i neodrediva u smislu odredbe čl. 269. st. 2. i čl. 272. Zakona o obveznim odnosima, a kao takva i ništetna na temelju čl. 322. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, i to neovisno o tome da li korisnik kredita ima status potrošača ili ne?

Rev 556/2023

Tužitelj je dakle u tužbi i tijekom postupka u okviru činjeničnih navoda iznio činjenice temeljem kojih tvrdi da su ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi ništetne prema odredbama ZOO-a, a ne samo iz razloga koji propisuje Zakon o zaštiti potrošača,

te je prvostupanjski sud bio dužan u okviru činjenica iznijetih u tužbi ili do kraja prethodnog postupka odlučiti primjenom odredaba čl. 295. ZOO-a i čl. 296. ZOO-a, i utvrditi je li odredba tipskog ugovora o kreditu kojim je određeno da korisnik kredita izričito prihvaća sve naknadne izmjene visine kamatne stope (ugovorne i zatezne) sukladno izmjenama i dopunama Odluke o kamatnim stopama banke koje se smatraju sastavim dijelom Ugovora bez posebnog zaključivanja aneksa, neodređena i neodrediva u smislu odredbe čl. 269. st. 2. i čl. 272. ZOO-a, a kao takva i ništeta na temelju čl. 322. st. 1. ZOO-a, i to neovisno o tome da li korisnik kredita ima status potrošača ili ne. To je ujedno i odgovor na postavljeno pitanje.

vidi i [Rev 295/2024](#)

Čl. 368. st. 2. ZOO/05

RASKID UGOVORA – IZJAVA O RASKIDU

6.57. Revd 3751/2023

Da li je ugovor o zakupu raskinut i prestao zakupodavčevim izričitim pismenim prihvaćanjem zakupčeve pismene izjave da raskida ugovor?

[Rev 861/2024](#)

Prema shvaćanju ovog suda, pogrešan je zaključak nižestupanjskih sudova da izjava tuženice od 26. ožujka 2020. nema značaj prihvaćanja jednostrane izjave o raskidu ugovora od strane tužitelja, jer iz citiranog dopisa proizlazi upravo suprotno tj. da tuženica potvrđuje raskid ugovora. Daljnji navodi tuženice iz tog dopisa da tužitelju ne pripada pravo na povrat zakupnine, jer da nije ostvaren ugovoreni slučaj predstavlja tek tuženičinu interpretaciju odredbe čl. 10.4. ugovora odnosno njezino tumačenje da u slučaju raskida tužitelj nema pravo na povrat zakupnine.

Prema tome, u ovom konkretnom slučaju ugovor o zakupu je raskinut i prestao je zakupodavčevim izričitim pismenim prihvaćanjem zakupčeve izjave da raskida ugovor što ujedno predstavlja i odgovor na postavljeno pitanje.

Čl. 42. Zakona o lokalnoj i područnoj samoupravi

Čl. 50. i 53. Zakona o procjeni vrijednosti nekretnina

TUMAČENJE UGOVORA – UGOVORNA STRANKA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

UTVRĐIVANJE VISINE NAKNADE ZA POTPUNO IZVLAŠTENU NEKRETNINU

6.58. Revd 3211/2023

1. Mogu li se odredbe ugovora gdje je jedna strana jedinica lokalne samouprave tumačiti prema konkludentnim radnjama njezinih tijela na način različit od onoga kako te odredbe glase?
2. Je li sud pri odlučivanju o tužbenom zahtjevu za isplatu naknade vrijednosti zemljišta na kojem je izgrađena prometnica dužan uzeti u obzir i posljedične dobitke iz čl. 50. i 53. Zakona o procjeni vrijednosti nekretnina ("Narodne novine", broj 78/15)?

Rev 1181/2024

(...) valja odgovoriti da se u ugovorima koje sklapa jedinica lokalne samouprave prava volja stranaka ne može utvrđivati zbog radnji ili propusta upravnih tijela te lokalne jedinice jer je sukladno čl. 42. ZLPS Grad Zagreb ovlašten zastupati Gradonačelnik, pa bi se pitanje prave volje stranka moglo utvrđivati jedino glede radnji one osobe koja zastupa ugovornu stranu jedinicu lokalne samouprave, u ovom slučaju gradonačelnika.

(...)

Iz odredbe čl. 50. st. 4. Zakona o procjeni nekretnina („Narodne novine“, broj 78/15) slijedi da se iznos naknade za potpuno izvlaštenu nekretninu dobiva kao zbroj naknade za gubitak prava i posljedičnih gubitaka, od čega se oduzimaju posljedični dobitci i ne može biti manji od vrijednosti poljoprivrednog zemljišta.

Dakle, kako nije sporno da je spornu nekretninu u naravi nerazvrstana cesta prešla u vlasništvo tužene slijedom odredbe čl. 50. st. 4. Zakona o procjeni nekretnina, ako se radi o izvlaštenju, ili faktičnom izvlaštenju, radi utvrđena visine naknade treba uzeti u obzir i eventualne dobitke koje osoba koja traži naknadu ima zbog eventualnog povećanja vrijednosti susjednih nekretnina kojih je vlasnik.

Čl. 291.st.3. ZOO/05

PRAVOVALJANOST USMENE POGODBE

6.59. Revd 2085/2021

Jesu li stranke strogo formalnog ugovora (formalni ugovori temeljem zakonske obveze) ovlaštene istodobnom usmenom pogodbom u smislu čl. 291. st. 3. ZOO-a

ugovoriti raskidni uvjet kojim prestaje potraživanje jedne ugovorne strane prema drugoj u cijelosti?

Rev 758/2023

Stranke strogo formalnog ugovora (formalni ugovori temeljem zakonske obveze) o jamstvu ne mogu valjano istodobnom usmenom pogodbom u smislu čl. 291. st. 3. ZOO-a ugovoriti afirmativni raskidni uvjet kojim prestaje potraživanje jedne ugovorne strane (vjerovnika) prema drugoj (dužniku) u cijelosti, odnosno kojom prestaje jamčeva obveza iz pisanog ugovora o jamstvu jer se radi o ugovornoj odredbi o bitnom sastojku navedenog ugovora.

Čl. 361.st.4. ZOO/05

KAD JE ISPUNJENJE U ROKU BITAN SASTOJAK UGOVORA

6.60. Revd 2529/2022

Je li u situaciji kada u ugovoru o prometu roba i usluga nije određen rok ispunjenja obveza, a jedna strana ispuni svoju obvezu, te nakon toga bude ugovoren naknadni rok ispunjenja obveze druge strane, neispunjenje obveze druge strane u naknadnom roku ima za učinak raskid ugovora prema odredbi čl. 362. st. 3. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05 i dr. – dalje ZOO), te da li je, ako je odgovor na to pitanje potvrđan, vrijeme potrebno za zastaru tražbine po osnovi raskida ugovora (vraćanje danog) tri godine ili pet godina računajući od dana raskida ugovora?

Rev 912/2023

Stoga odgovor na postavljeno pitanje bi glasio da u situaciji kada u ugovoru o prometu roba i usluga nije određen rok ispunjenja obveza, a jedna strana ispuni svoju obvezu, a druga strana ne ispuni svoju obvezu, do raskida ugovora zbog toga što je rok bitan sastojak ugovora, može doći jedino u situaciji ako je rok kao bitan sastojak ugovora izričito ugovoren, odnosno ako je ugovorena raskidna klauzula, odnosno ako je ispunjenje obveze u određenom roku bitan sastojak ugovora po prirodi samog posla.

Čl. 296. ZOO/05 U VEZI ČL. 46. st. 2. i 3. Zakona o leasingu

OCJENA NEPOŠTENOSTI ODREDBE UGOVORA O NAKNADI ZA PRIJEVREMENI RASKID KOD UGOVORA O LEASINGU

6.61. Revd 3102/2023

Jesu li odredbe ugovora o operativnom leasingu prema kojima davatelj leasinga ima pravo u slučaju prijevremenog raskida ugovora zbog gubitka objekta leasinga ili

gubitka njegove funkcije, potraživati od primatelja leasinga naknadu imovinske štete kao razliku vrijednosti ugovora, protivne prisilnim propisima odnosno odredbi čl. 1045. st.1. Zakona o obveznim odnosima?

Rev 517/2024

Naime, tuženik kao davatelj leasinga i kao vlasnik objekta leasinga, u situaciji gubitka objekta leasinga, koji mu neće biti vraćen sukladno odredbama ugovora o leasingu, ostvario je od strane tužitelja djelomičnu financijsku dobit, zbog koje je sklopio ugovor, u iznosu od 64.030,61 kuna. S druge strane tužitelj, kao primatelj leasinga, koji nije vlasnik objekta leasinga, ostvario je pravo na naknadu štete od osiguratelja, a koju ne bi mogao potraživati bez suglasnosti tuženika na prijenos tražbine, u iznosu od 189.189,87 kuna.

Upravo zbog navedenog, predmetne odredbe ugovora o leasingu nisu protivne načelu savjesnosti i poštenja niti su time prouzročile očiglednu neravnopravnost u pravim i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja niti te odredbe ugrožavaju postizanje svrhe sklopljenog ugovora, a nisu ni protivne prisilnim propisima odnosno odredbi čl. 1045. st. 1. Zakona o obveznim odnosima.

Čl. 322.st.1., čl. 324. st. 1. i 2. ZOO/05

DJELOMIČNA NIŠTETNOST UGOVORA O KREDITU U CHF

6.62. Revd 259/2022

Može se li održati/opstati ugovor o kreditu sklopljen između kreditne institucije kao vjerovnika i potrošača kao dužnika u slučaju kada sud utvrdi da su odredbe o parametrima promjenjivosti kamatne stope i o valutnoj klauzuli nepoštene i nišetne sukladno važećim odredbama Zakona o obveznim odnosima i/ili važećim odredbama Zakona o zaštiti potrošača, ili je u tom slučaju riječ o nišetnom ugovoru u cijelosti?

Rev 274/2024

Ugovor o kreditu može opstati i nije u cijelosti nišetan u slučaju nišetnosti odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli pod uvjetom da je moguća ponovna uspostava pravne i činjenične situacije u kojoj bi se potrošač nalazio da one nisu postojale i da je time uspostavljena primjerena ravnoteža između zahtjeva za visokom razinom zaštite potrošača, s jedne strane, i zahtjeva za efikasnim funkcioniranjem tržišta i tržišnog natjecanja, s druge.

vidi i **Rev 259/2022**, **Rev 1184/2024**, **Rev 886/2024**

Čl. 322.st.1., čl. 324. st. 1. i 2. ZOO/05

NIŠTETNOST ODREDBE O PROMJENJIVOJ KAMATNOJ STOPI NE DOVODI DO NIŠTETNOSTI CIJELOG UGOVORA O KREDITU

6.62.a Revd 966/2023

Može li bez ništetnih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli, kao bitnih odredbi Ugovora o kreditu, opstati Ugovor o kreditu, odnosno radi li se o ništetnom ugovoru o kreditu?

[Rev 820/2023](#)

Ugovor o kreditu može opstati i nije u cijelosti ništetan u slučaju ništetnosti odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli pod uvjetom da je moguća ponovna uspostava pravne i činjenične situacije u kojoj bi se potrošač nalazio da one nisu postojale i da je time uspostavljena primjerena ravnoteža između zahtjeva za visokom razinom zaštite potrošača, s jedne strane, i zahtjeva za efikasnim funkcioniranjem tržišta i tržišnih sloboda, s druge.

vidi i **[Rev 430/2024](#)**, **Rev 744/2023**, **Rev 601/2023**, **Rev 139/2024**, **Rev 807/2023**, **Rev 106/2025**

Čl. 66.st.1. ZOO/91

PRIVIDAN UGOVOR

6.63. Revd 1531/2024

Je li prividan ugovor ništetan ugovor?

[Rev 1511/2024](#)

Prividan ugovor nije ništav ugovor

Čl.502. a - h ZPP, čl. 241. u vezi čl. 323. ZOO/05

VEZANOST SUDA UTVRĐENJIMA IZ PRAVOMOĆNE PRESUDE DONESENE U SPORU ZA ZAŠTITU KOLEKTIVNIH INTERESA POTROŠAČA

ZASTARNI ROK KOD RESTITUCIJSKOG ZAHTJEVA

– KUNSKI KREDITI

6.64. Revd 734/2021

1. Je li sud u posebnoj parnici radi utvrđenja ništetnosti i povrata stečenog bez osnove kao posljedice ništetnosti ugovorne odredbe o načinu promjene stope ugovorne

kamate sadržane u ugovoru o kreditu denominiranom u kunama s valutnom klauzulom u €, dakle u ugovoru o kreditu koji nije denominiran u CHF niti denominiran u kunama s valutnom klauzulom u CHF, vezan za utvrđenja iz parnice za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača, a koje se pred Trgovačkim sudom u Zagrebu vodila pod poslovnim brojem P-1401/12?

2. Je li u parnicama u kojima tužitelji predlažu utvrđenje ništetnosti i potražuju isplatu stečenog bez osnove kao posljedice ništetnosti ugovorne odredbe o načinu promjene stope ugovorne kamate sadržane u ugovoru o kreditu denominiranom u kunama s valutnom klauzulom u €, dakle u ugovoru o kreditu koji nije denominiran u CHF niti denominiran u kunama s valutnom klauzulom u CHF, tijekom zastare prekinut podnošenjem tužbe u kolektivnom sporu koji se vodio pred Trgovačkim sudom u Zagrebu vodila pod poslovnim brojem P-1401/12?

3. Pripada li tužitelju, korisniku kredita po osnovi ništetnosti ugovorne odredbe o načinu promjene stope ugovorne kamate sadržane u ugovoru o kreditu denominiranom u kunama s valutnom klauzulom u €, isplata razlike između iznosa kamate po kamatnoj stopi koja bi bila utvrđena objektivnim referentnim parametrima za utvrđivanje visine kamatne stope i iznosa kamata koja bi bila obračunata po stopi određenoj odlukom tuženika kao banke, ili isplate razlike između iznosa koji je korisnik kredita platio i iznosa izračunata na temelju početno ugovorene kamatne stope?

4. Je li, na temelju utvrđenja ništetnosti ugovorne odredbe o načinu promjene kamatne stope sadržane u ugovoru o kreditu odobrenom u valuti € u protuvrijednosti u kunama po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan korištenja kredita, a koji se otplaćuje u kunama, zakonito naložiti kreditoru isplatu iznosa u € u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate?

Rev 1299/2021

U parnici radi utvrđenja ništetnosti i povrata stečenog bez osnove kao posljedice ništetnosti ugovorne odredbe o načinu promjene stope ugovorne kamate sadržane u ugovoru o kreditu denominiranom u kunama s valutnom klauzulom u € sud nije vezan za utvrđenja iz parnice za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača (Rev 249/13 od 9. travnja 2015.).

Dakle, u parnici radi utvrđenja ništetnosti i povrata stečenog bez osnove sud primjenom ZOO i Zakona o zaštiti potrošača u svakom konkretnom slučaju utvrđuje jesu li postojale okolnosti koje bi dovele do ništetnosti ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi vodeći pritom računa o položaju ugovornih stranaka, (ne)ravnoteži ugovornih stranaka i u čemu bi se ista sastojala, (ne)jednakosti vrijednosti činidaba, te svim drugim okolnostima koje su od pravnog značaja za ocjenu ništetnosti konkretne odredbe.

U odnosu na drugo pravno pitanje ovaj sud je u više odluka (Rev-698/2019-2 od 5. svibnja 2020., Rev-147/2019-5 od 9. rujna 2020., i dr.) zauzeo pravno shvaćanje da zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz čl. 323. st. 1. ZOO/05. (čl. 104. st. 1. ZOO/91.) kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke

kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora, te je time odgovoreno na ovo pravno pitanje.

(...)

Ovaj sud je u više svojih odluka iznio pravno shvaćanje u odnosu na pitanje koja bi kamatna stopa bila u primjeni, odnosno koja bi razlika korisniku kredita, koji je plaćao kamatnu stopu koja je utvrđena ništetnom pripadala.

Tako je u predmetu Rev-777/2022 od 21. rujna 2022. na postavljeno pravno pitanje koje se odnosilo na ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi ugovora o kreditu koji je bio vezan uz valutu CHF na ovo pitanje odgovoreno:

„Potrošaču pripada pravo na povrat plaćenog po osnovi nepoštene ugovorne odredbe kojom je ugovorena promjenjivost kamatne stope prema odluci kreditora, u visini utvrđene razlike između plaćenih kamata i kamata obračunatih na temelju kamatne stope utvrđene ugovorom u dijelu koji nije oglašen ništetnim, bez da se dio ugovorne odredbe koji je utvrđen ništetnim supstituiru primjenom nekog parametra ili referentne stope koje bi određivao sud u okolnostima svakog pojedinog slučaja i u odnosu na tako utvrđenu stopu obračunava možebitna razlika.

(...)

Obzirom da je nakon donošenja pobijane presude Euro postao službena valuta u Republici Hrvatskoj odgovor na četvrto pravno pitanje nije pravno relevantan za odluku u sporu jer se presuda isplatom u kunskom iznosu više niti ne može provesti.

Čl. 973. st. 1. i čl. 141. st. 1. ZOO/91 u vezi čl. 69. ZVDS

UGOVOR JE NIŠTAV I NE PROIZVODI PRAVNE UČINKE

6.65. Revd 4983/2021

Može li istovremeno ugovor biti ništav i ne proizvoditi pravne učinke?

[Rev 53/2024](#)

Ugovor može istovremeno biti ništav i ne proizvoditi pravne učinke.

Čl. 269. st. 2., čl. 271., 272. i 322. ZOO/05

**NIŠTETNOST UGOVORNE ODREDBE O PROMJENJIVOJ KAMATNOJ
STOPI KOD KREDITA IZMEĐU BANKE I TRGOVCA**

6.66. Revd 4159/2023

Je li odredba ugovora o kreditu sklopljenog između trgovca (obrtnika) i kreditne institucije, koji je potvrđen od strane javnog bilježnika, a kojom je ugovoreno pravo kreditne institucije izvršiti promjenu kamatne stope sukladno kretanju i dinamici promjene ugovorenog EURIBOR/LIBOR na tržištu kapitala i izmjenama i dopunama Odluke kreditne institucije, protivna odredbi čl. 3., ili čl. 10. st. 3., ili čl. 269. st. 2. ili čl. 271. ili čl. 272. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05)?

Rev 704/2024

Odgovor na postavljeno revizijsko pitanje je stoga da odredba ugovora o kreditu sklopljenog između trgovca (obrtnika) i kreditne institucije, koji je potvrđen od strane javnog bilježnika, a kojom je ugovoreno pravo kreditne institucije izvršiti promjenu kamatne stope sukladno kretanju i dinamici promjene ugovorenog EURIBOR/LIBOR na tržištu kapitala i izmjenama i dopunama Odluke kreditne institucije, nije protivna odredbi čl. 3., ili čl. 10. st. 3., ili čl. 269. st. 2. ili čl. 271. ili čl. 272. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05).

Čl. 322. ZOO/05, čl. 61. i čl. 36.-46. ZVDSP

**NIŠTETNOST KUPOPRODAJNOG UGOVORA (raspolaganje nekretninom
od strane jednog nasljednika)**

6.67. Revd 3613/2020

Proizvodi li pravne učinke (je li ništetan) ugovor koji je zaključio jedan sunasljednik, kao prodavatelj, glede imovine koja predstavlja ostavinsku imovinu ostavitelja, a glede koje nije proveden ostavinski postupak, niti izvršena dioba nasljedničke zajednice, odnosno je li nasljednik prije diobe nasljedničke zajednice, odnosno dovršetka ostavinskog postupka, ovlašten raspolagati svojim nasljednim dijelom, za koji smatra da mu pripada po Zakonu o nasljeđivanju?

Rev 875/2021

Dakle, nasljedničke zajednice su pravne zajednice tipa zajedničkog vlasništva (čl. 57.-65. ZVDSP), te raspolaganja predmetom nasljedničke zajednice mogu valjano učiniti jedino svi sunasljednici-zajedničari zajedno (čl. 61. st. 1. ZVDSP).

(...)

Od kada se nasljednička zajednica pretvorila u zajednicu suvlasničkog tipa, pa do razvrgnuća te zajednice, sunasljednici kojima pripadaju određeni alikvotni dijelovi prava na naslijeđenom dobru, upravljaju i raspolažu onako kao što suvlasnici upravljaju i raspolažu svojim stvarima (čl. 36.-46. ZVDSP).

Čl. 262. st.2. ZOO/05

PRIHVAT PONUDE (za sklapanje ugovora o sponzorstvu) KONKLUDENTNOM RADNJOM (gradonačelnika/načelnika/župana)

6.68. Revd 3063/2020

Može li gradonačelnik/načelnik/župan kao zakonski zastupnik jedinice lokalne/područne samouprave konkludentnim radnjama, i pod kojim pretpostavkama prihvatiti pisanu ponudu treće osobe za sklapanje ugovora?

Rev 300/2021

Gradonačelnik, načelnik, župan kao zakonski zastupnik jedinica lokalne područne samouprave može konkludentnom radnjom prihvatiti pisanu ponudu treće osobe za sklapanje ugovora pod pretpostavkom koje su propisane zakonom.

Čl.322. st.2. ZOO/05 u vezi čl. 15. st.2. ZPONS

NIŠTETNOST UGOVORA O CESIJI SKLOPLJENOG KAO OBRAČUNSKO PLAĆANJE

6.69. Revd 560/2023

Je li postupanje protivno odredbi čl. 15. st. 2. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima odnosno sklapanje Ugovora o cesiji kao obračunskog plaćanja u smislu čl. 15. st. 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima za vrijeme blokade računa cedenta ima za posljedicu ništetnost sklopljenog Ugovora o cesiji temeljem odredbe članka 322. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ili je Ugovor o cesiji primjenom odredbe članka 322. st. 2. Zakona o obveznim odnosima valjan?

Rev 1000/2023

Postupanje protivno odredbi čl. 15. st. 2. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima odnosno sklapanje Ugovora o cesiji kao obračunskog plaćanja u smislu čl. 15. st. 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima za vrijeme blokade računa cedenta nema automatski za posljedicu ništetnost sklopljenog Ugovora o cesiji na temelju odredbe članka 322. st. 1. Zakona o obveznim odnosima jer se radi o situaciji u kojoj je sklapanje ugovora zabranjeno samo jednoj ugovornoj strani. Međutim, je li Ugovor o cesiji primjenom odredbe članka 322. st. 2. Zakona o obveznim odnosima

valjan ovisi i o tome je li pobuda primatelja za sklapanje ugovora o ustupu tražbine nedozvoljena i bitno je utjecala na njegovu odluku da sklopi ugovor u vrijeme kad je ustupitelj imao oznaku blokade računa, a što je primatelj znao, kao i što je ustupitelj za tu pobudu primatelja znao, budući da je takav pravni posao bez učinka u smislu odredbe čl. 273. st. 2. ZOO.

Čl. 322. ZOO/05 u vezi čl. 30. i čl. 31. ZKG

NIŠTETNOST UGOVORA

6.70. Revd 4031/2021

1. Je li ugovor sklopljen između jedinice lokalne samouprave i obveznika plaćanja komunalnog doprinosa ništetan ako se tim ugovorom utvrđuje visina komunalnog doprinosa i dospijeće plaćanja po toj osnovi (za slučaj da obveznik komunalnog doprinosa zaposli određene radnike i njihov određeni broj) suprotno od Odluke predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave kao općeg akta podzakonske naravi na koju je ovlast za propisivanje toga prenesena Zakonom o komunalnom gospodarstvu kao općem aktu zakonske naravi, a s obzirom da ti opći akti ne predviđaju umanjenje plaćanja s naslova komunalnog doprinosa u slučaju navedenog zapošljavanja?
2. Je li ugovor raskinut ako tužitelj nije ispunio obvezu, a radi se o raskidu učinka ex lege u slučaju neispunjenja obveze tužitelja, i ima li u tom slučaju osnove presuditi temeljem ugovora kao osnovi utuženog potraživanja, čak da je ta osnova i valjana?

Rev 153/2025

Znači odredba predmetnog ugovora o djelomičnom oslobađanju od plaćanja komunalnog doprinosa donesena je od strane nadležnog tijela tuženika na temelju ZOKG. Stoga ugovor sklopljen između jedinice lokalne samouprave i obveznika plaćanja komunalnog doprinosa kojim je ugovoreno djelomično oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa ako obveznik plaćanja ispuni određene uvjete, a ispunjenje kojih uvjeta donosi dobrobit za lokalnu zajednicu, u činjeničnim okolnostima ovog spora nije suprotan Zakonu, Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima niti moralu društva i predmetni ugovor nije ništetan, što je odgovor na prvo naznačeno pitanje.

7. KUPOPRODAJNI UGOVORI, UGOVORI O DAROVANJU, UGOVORI O ZAKUPU i dr.

Čl. 102. ZOO/91 i čl. 53. st. 1. točka 3. Zakona o javnom bilježništvu (dalje: ZJB)

VALJANOST UGOVORA O DAROVANJU NEKRETNINE - PRAVA PREDAJA

7.1. Revd 1197/2020

Je li valjan ugovor o darovanju nekretnine sastavljen u pisanom obliku kad daroprimatelj prije i poslije zaključenja ugovora koristi nekretninu zajedno s darovateljem (te izvršava li time (su)posjed nekretnine, odnosno je li došlo do predaje (su) posjeda?

Rev 215/2021

Pravilno je zaključivanje drugostupanjskog suda da u konkretnoj situaciji nije došlo do prave predaje darovanog stana slijedom čega je zbog nedostatka propisane forme ugovor ništav.

(...)

Stoga i neovisno o tomu što su stranke ugovora bile suposjednici darovane stvari u vrijeme sklapanja ugovora, u konkretnoj situaciji kada nakon sklapanja ugovora o darovanju darovatelj zadržava suposjed darovane stvari, i to ne po nekoj drugoj osnovi od dotadašnje, i kada ni u ugovoru o darovanju nije ugovoreno da darovatelj stan predaje u samostalan posjed daroprimateljici, već naprotiv ugovornom odredbom konstatira da će nastaviti živjeti u stanu, on je i nadalje ostao neposredni suposjednik, slijedom čega ugovor o darovanju nije realiziran, jer nije izvršena prava predaja darovane stvari niti je na ikakav način manifestirana promjena (su)posjedovnog stanja (Rev-1793/1995 od 4. prosinca 1996. i Rev 412/2017-2 od 4. ožujka 2020.).

Čl. 535. st. 1. ZOO/05 OTKAZ ZBOG NEPLAĆANJA NAJAMNINE

7.2. Revd 789/2021

Proizvodi li pravne učinke otkaz ugovora o zakupu koji je zakupodavac dao zakupniku prije nego ga je pozvao na plaćanje dospelje, a neplaćene zakupnine? Može li se otkaz ugovora o zakupu smatrati opomenom za plaćanje zakupnine?

Rev 642/2022

U odluci ovog suda poslovni broj Rev 90/2000-2 od 15. siječnja 2002. zauzeto je pravno shvaćanje da se otkaz ugovora o zakupu ne može smatrati opomenom za plaćanje zakupnine. Dakle, niti otkaz ugovora o zakupu kojeg su tuženici zaprimili 3. listopada 2008. ne može se smatrati pozivom na plaćanje zakupnine.

Slijedom toga, otkaz ugovora o zakupu koji je zakupodavac dao zakupniku prije nego ga je pozvao na plaćanje dospjele a neplaćene zakupnine ne proizvodi pravne učinke pozivom na odredbu čl. 535. st. 1. ZOO.

Čl. 1024. ZOO/05

PRAVO NA POVRAT NAKNADE ZA PRIJEVREMENU OTPLATU KREDITA

7.3. Revd 3217/2020

1. Je li odredba Ugovora o kreditu kojom se za slučaj prijevremene ili konačne otplate kredita ugovara naknada koju korisnik kredita plaća banci sukladno Odluci o naknadama na usluge kao općim uvjetima ugovora, u postotku od neotplaćene glavnice kredita u trenutku otplate kredita protivna, odnosno je li sukladna čl. 1024. st. 3. i čl. 345. st.3. zakona o obveznim odnosima?

2. Ima li banka-davatelj kredita (načelno) pravo na naknadu stvarne štete propisane čl. 1024. st. 3. Zakona o obveznim odnosima u slučaju kad se o zakonom propisanoj obvezi korisnika kredita da naknadi štetu davatelju kredita nije posebno pregovaralo prije sklapanja ugovora o kreditu ili ako ugovor o kreditu u odredbi o naknadi za slučaj prijevremene ili konačne otplate kredita ne sadrži izričitu pravnu formulaciju iz čl. 1024. ZOO?

Rev 179/2021

O pitanjima koja je u reviziji postavila tuženica ovaj sud je već zauzeo pravno shvaćanje u presudi poslovni broj Rev-112/2018-2 od 9. ožujka 2022., pa se stoga upućuje na razloge i odgovore dane u toj odluci, (...)

vidi i [Rev 909/2022](#), [Rev 965/2021](#), [Rev 24/2021](#), [Rev 1407/2021](#), [Rev 887/2022](#), [Rev 112/2024](#), [Rev 1276/2024](#)

Čl. 5. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo

PASIVNA LEGITIMACIJA KOD SKLAPANJA UGOVORA O PRODAJI STANA NA KOJEM POSTOJI STANARSKO PRAVO

7.4. Revd 2677/2020

Tko je vlasnik stana, pa time i osoba pasivno legitimirana za sklapanje ugovora o prodaji stana koji je izuzet iz pretvorbe i koji nije prodan nositeljima stanarskog prava prema Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo („Narodne novine“ broj 27/91, 33/92, 43/92, 69/92, 25/93, 26/93, 48/93, 2/94, 44/94, 47/94, 58/95, 103/95, 11/96, 11/97 - Odluka USRH, 68/98, 163/98, 22/99, 96/99, 120/00, 94/01 i 78/02)?

[Rev 1205/2021](#)

Prema tome, pasivna legitimacija gradova i općina u postupcima radi donošenja presude koja nadomješta ugovor o prodaji stana na kojem postoji stanarsko pravo, prema tom shvaćanju, proizlazi iz (specijalne) zakonske odredbe članka 5. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo („Narodne novine“ broj 43/92-proč. tekst, 69/92, 25/93, 48/93, 26/93, 2/94, 29/94, 44/94, 58/95, 11/96, 11/97 i 68/98,,), prema kojoj općine odnosno gradovi prodaju svoje stanove kao i stanove koji su predani na gospodarenje fondovima u stambeno-komunalnom gospodarstvu.

vidi i [Rev 316/2022](#)

Čl. 1024. ZOO/05

PRAVO NA POVRAT NAKNADE ZA PRIJEVREMENU OTPLATU KREDITA

7.5. Revd 563/2021

a. Je li odredba Ugovora o kreditu kojom se za slučaj prijevremene ili konačne otplate kredita ugovara naknada koju korisnik kredita plaća banci sukladno Odluci o naknadama na usluge kao općim uvjetima ugovora, u postotku od neotplaćene glavnice kredita u trenutku prijevremene otplate kredita protivna, odnosno je li sukladna čl. 1024. st. 3. (čl. 1068. st. 3. ZOO/91) i čl. 345. st. 3. Zakona o obveznim odnosima?

b. Ima li banka-davatelj kredita pravo na naknadu stvarne štete propisane čl. 1024. st. 3. Zakona o obveznim odnosima (čl. 1068. st. 3. ZOO/91) u slučaju kad se o zakonom propisanoj obvezi korisnika kredita da naknadi štetu davatelju kredita nije posebno pregovaralo prije sklapanja ugovora o kreditu ili ako ugovor o kreditu u odredbi o naknadi za slučaj prijevremene konačne ili djelomične otplate kredita ne sadrži izričitu pravnu formulaciju iz čl. 1024. ZOO (čl. 1068. st. 3. ZOO/91), prema kojoj je korisnik kredita dužan naknaditi štetu ako ju je davatelj kredita pretrpio?²

[Rev 1219/2021](#)

O pitanjima koje u reviziji postavlja tuženica ovaj sud je već zauzeo pravno shvaćanje u presudi Rev-112/2018 od 9. ožujka 2022. pa se stoga upućuje na razloge i odgovore dane u toj odluci (...)

vidi i [Rev 43/2022](#), [Rev 1407/2021](#), [Rev 887/2022](#)

² tako i u Revd 510/2022

Čl. 1024. st.4. u vezi čl. 322. st.1. ZOO

NAKNADA ZA PRIJEVREMENU OPTLATU KREDITA

7.6. Revd 3104/2020

1. Je li odredba čl. 23. st. 1. toč. C) Ugovora o kreditu u dijelu u kojem je tužitelj u slučaju prijevremene konačne otplate kredita dužan tuženiku platiti naknadu prema Odluci o Tarifi naknada za usluge tuženika odnosno općim uvjetima poslovanja tuženika važećim u trenutku prijevremene otplate:

a) suprotna odredbi čl. 322. st. 1. ZOO-a u svezi s čl. 1024. st. 4. istog Zakona, odnosno načelu zabrane zlouporabe prava, i kao takva ništetna jer čini nadoknađivanje dijela iznosa kamata koje je prema ugovoru tuženik kao banka trebao dobiti do kraja njegova trajanja (neostvarene kamate) ?

b) nerazumljiva jer ne sadrži referentnu stopu, odnosno nije precizno predviđen način utvrđivanja visine sporne naknade, pri čemu tuženik čak niti ne tvrdi da je tužitelj mogao utjecati na ovakvu odredbu jer se o istoj nije posebno unaprijed pregovaralo, pa tužitelj kao korisnik kredita nije mogao utjecati na sadržaj ugovorne odredbe, te je kao takva prouzročila značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja kao potrošača, pa je shodno tome nepoštena i ništetna u smislu odredbe članka 87. stavka 1. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 96/03, 46/07 i 79/07, dalje u tekstu: ZZP/03), (odnosno prema odredbi članka 102. u svezi odredbom članka 96. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 79/07, 125/07, 75/09, 89/09, 75/09, 123/09, 78/12, 56/13 i 41/14) ?

2. „Je li sud po službenoj dužnosti morao paziti na ništetnost odredbe čl. 23. st. 1. toč. C) Ugovora o kreditu, tim više što se tužitelj pozvao na čl. 322. st. 1. ZOO-a, pa je stoga neprihvatljivo i nezakonito stajalište i prvostupanjskog i drugostupanjskog suda da je postupanje tuženika protivno moralu društva (dakle ništetno), međutim kako se tužitelj (po mišljenju Suda) nije izrijeком, pa ni konkludentnim radnjama, pozvao na to da je odredba protivna moralu, to da Sud nije niti mogao usvojiti tužbu?

Rev 1020/2021

Naime, u situaciji kao što je ovopredmetna – u kojoj se tuženik (uz gore utvrđeno činjenično stanje) u potpunosti nedokazano i nekonkretizirano pozivao na činjenicu nastanka štete kod prijevremene otplate kredita – naknada za takvu otplatu se ne može definirati kao ništa drugo nego kao nadoknađivanje dijela iznosa kamata koje je prema ugovoru tuženik trebao dobiti do kraja trajanja tog ugovora, dakle naknadu neostvarenih kamata – izmakle dobiti, a što se protivi odredbi čl. 1024. st. 4. ZOO-a (v. [Rev 112/2018](#), § 19.).

Čl. 1024. st.3. u vezi čl. 345.st.3. ZOO/05

NAKNADA ZA PRIJEVREMENU OTPLATU KREDITA

7.7.Revd 1630/2021

1. Je li odredba Ugovora o kreditu, kojom se za slučaj prijevremene ili konačne otplate kredita ugovara naknada koju korisnik kredita plaća banci sukladno Odlukama o naknadama za usluge kao općim uvjetima ugovora u postotku od neotplaćene glavnice kredita u trenutku prijevremen otplate kredita protivna ili sukladna odredbi čl. 1024. st. 3. i čl. 354. st. 3. Zakona o obveznim odnosima?

2. Ima li banka – davatelj kredita (načelno) pravo na naknadu stvarne štete propisane čl. 1024. st. 3. Zakona o obveznim odnosima u slučaju kad se o zakonom propisanoj obvezi korisnika kredita nije posebno pregovaralo prije sklapanja ugovora o kreditu ili ako ugovor o kreditu u odredbi o naknadi za slučaj prijevremene konačne ili djelomične otplate kredita ne sadrži izričitu pravnu formulaciju iz čl. 1024. Zakona o obveznim odnosima, nego unaprijed formuliranu odredbu o naknadi koja se obračunava u postotku od preostalog neotplaćenog dijela kredita?

Rev 659/2022

(...) u suprotnosti sa shvaćanjem ovog suda izraženim u odluci broj Rev-112/2018-2 od 9. ožujka 2022.

U navedenoj odluci u bitnom se navodi da bi, s obzirom na odredbe čl. 1068. stavak 3. i 4. ZOO/91 (istovjetne s odredbama čl. 1024 st. 3. i 4. ZOO-a), koje predviđaju dužnost korisnika kredita naknaditi banci štetu samo ako ju je banka pretrpjela, kao i zabranu davatelju kredita da korisniku kredita za slučaj prijevremene otplate kredita uračuna kamate za razdoblje od dana vraćanja kredita do dana kad ga je po ugovoru trebalo vratiti, tuženik imao pravo na naknadu stvarno pretrpljene štete, odnosno onih troškova koji bi mu, kao vjerovniku, nastali prijevremenom otplatom kredita (objektivno nastali troškovi), ali da se naknada, imajući na umu kogentne zakonske odredbe, ne bi smjela odnositi na naknadu štete zbog izgubljenog dijela iznosa kamate (neostvarene kamate) koju je tuženik trebao dobiti da nije bilo prijevremene isplate.

Čl. 830. ZOO/05

PRAVO NA ISPLATU POSEBNE NAKNADE

7.8. Revd 1430/2021

Stječe li distributer po prestanku distribucijskog odnosa pravo na odgovarajuću posebnu naknadu od principala (proizvođača-nalogodavca) analognom primjenom odredbe čl. 830. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18)?

Rev 936/2021

Odlučujući o tužbenom zahtjevu tužitelja za isplatu posebne naknade drugostupanjski sud pravilno je primijenio materijalno pravo. Kada tužitelj nije dokazao (nije iznosio niti činjenične tvrdnje) da je tuženik imao znatne koristi od stranaka koje mu je našao tužitelj odnosno koristi koje je tuženik imao od povećanja opsega poslovanja s postojećim strankama, onda se taj tužbeni zahtjev ukazuje neosnovanim već iz samog tog razloga. Dakle, i u situaciji kada bi se na konkretni ugovor (predmetni ugovor o distribuciji) na analogan način primjenjivala odredba čl. 830. st. 1. ZOO-a, taj tužbeni zahtjev bio bi neosnovan.

Čl. 150.st.1. ZOO/05

SPORAZUM O UREĐENJU NAČINA ISPUNJENJA OBVEZA NASTALIH PRAVOMOĆNOM PRESUDOM

7.9. Revd 3875/2021

Smatra li se Sporazum kojim se uređuje način podmirenja obveza nastalih pravomoćnom presudom zasebnom pravnom osnovom na temelju koje je izvršena isplata?

Rev 291/2022

Po ocjeni revizijskog suda, sudovi su pravilno primijenili materijalno pravo kada su odbili tužbeni zahtjev jer Sporazum kojim se uređuje način podmirenja obveza nastalih pravomoćnom presudom može, u ovisnosti o svom sadržaju, predstavljati zasebnu pravnu osnovu na temelju koje je izvršena isplata. U konkretnom slučaju, u postupku pred nižestupanjskim sudom utvrđeni sadržaj Sporazuma upravo ukazuje da taj Sporazum predstavlja zasebnu pravnu osnovu neovisno o tome što je njegovo sklapanje povezano s pravomoćnom presudom koja je bila egzistentna u vrijeme njegova sklapanja. Naime, odredbom je članka 150. stavka 1. ZOO upravo propisano da ugovorom o nagodbi osobe između kojih postoji spor ili neizvjesnost o nekom pravnom odnosu, uzajamnim popuštanjima, prekidaju spor, odnosno otklanjaju neizvjesnost i određuje svoja uzajamna prava i obveze. Iako je strankama bilo poznato da se spor među njima i dalje vodi, one ipak svoje međusobne obveze iz Sporazuma, nisu vezale uz ishod postupka koji se među njima vodio. Pritom revident nije u pravu kada tvrdi da na strani tuženika nije bilo popuštanja pri sklapanju Sporazum jer je se tuženik Sporazumom odrekao zakonske zatezne kamate na dosuđene iznose plaće.

Čl. 437. ZOO/05

PRAVO NA RESTITUCIJU U SLUČAJU POTPUNE SUDSKE EVIKCIJE U OPĆEM ZASTARNOM ROKU

7.10. Revd 776/2022

Da li u slučaju potpune sudske evikcije, kada je ugovor raskinut ex lege, kupac, ovdje tužitelj, ima pravo na restituciju (vraćanje) plaćene kupoprodajne cijene od prodavatelja, ovdje tuženika, u općem zastarnom roku ili protekom zastarnih rokova iz odredbe čl. 437. ZOO gubi pravo na restituciju?

Rev 1085/2022

U slučaju potpune sudske evikcije, kada je ugovor raskinut ex lege, kupac ima pravo na restituciju (vraćanje) plaćene kupoprodajne cijene od prodavatelja, u općem zastarnom roku te protekom zastarnih rokova iz odredbe čl. 437. ZOO ne gubi pravo na restituciju.

Paragraf 319. OGZ., čl. 70. st.1. Zakona o osnovnim vlasničkopravnim odnosima

STJECANJE NEPOSREDNOG POSJEDA OČITOVANJEM VOLJE

7.11. Revd 2208/2021

(utvrđenje ništetnosti ugovora o darovanju)

Da li se stječe neposredni posjed samim očitovanjem volje da se posjed predaje stjecatelju koji je već u položaju da izvršava vlast nad stvari?

Rev 635/2022

(...) odgovor na postavljeno pitanje glasi da se neposredni posjed stječe samim očitovanjem volje da se posjed predaje stjecatelju koji je već u položaju da izvršava vlast nad stvari.

Čl. 460.ZOO/91, čl. 382. ZOO/05

KUPOPRODAJA TUĐE STVARI

7.12. Revd 4970/2021

1. Da li je ugovor o dosmrtnom uzdržavanju ništetan u smislu odredbe čl. 103. st. 1. ZOO-a (čl. 322. novog ZOO-a) ako ga je kao primatelj uzdržavanja zaključio nevlasnik nekretnine koju je prenio u vlasništvo davatelja uzdržavanja iako je primatelj uzdržavanja bio upisan u zemljišne knjige i koji je pri tom bio nesavjestan?

2. Da li je kupoprodajni ugovor ništetan u smislu odredbe čl. 103. st. 1. ZOO-a (čl. 322. novog ZOO-a) ako ga je kao prodavatelj zaključio neovlasnik iako je bio upisan u zemljišne knjige i koji je pri tom bio nesavjestan?

Rev 1106/2022

Prema odredbi čl. 460. ZOO/91 odnosno prema odredbi čl. 382. ZOO/05 prodaja tuđe stvari obvezuje ugovaratelje, ali kupac koji nije znao ili nije mogao znati da je stvar tuđa, može ako se uslijed toga ne može ostvariti svrha ugovora, raskinuti ugovor i tražiti naknadu štete.

Dakle, u slučaju prodaje tuđe stvari, odnosno u slučaju otuđenja tuđe stvari putem ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, ti ugovori samo zbog tog razloga nisu ništetni, pa niti u situaciji kada su stranke iz tih ugovora bile nesavjesne.

Čl. 71. ZOO/91

KADA JE U OVJERENI UGOVOR O PRODAJI NEKRETNINE UNESEN MANJI IZNOS OD STVARNO UGOVORENOG IZNOSA - PRAVNI UČINAK IMA STVARNO UGOVORENI IZNOS KUPOPRODAJNE CIJENE

7.13. Revd 1080/2021

Je li prema sklopljenom ugovoru o prodaji nekretnine u pisanom obliku u koji je voljom ugovornih strana unesen manji iznos kupoprodajne cijene od iznosa kojeg su ugovorne strane stvarno ugovorile, pravni učinak ima stvarno ugovoreni iznos kupoprodajne cijene kao stvarni disimulirani izraz volje ugovornih strana ili simulirani pisano označeni manji iznos kupoprodajne cijene?

Rev 1302/2022

„...Prema propisu čl. 71. st. 1. ZOO-a, ugovor o prodaji nekretnina za koje je zakonom ili voljom ugovornih strana određena obvezna pismena forma s ovjerom potpisa ugovaratelja na ugovoru, u čijem je pismeno ovjerenom sastavu voljom ugovornih strana unesen manji iznos cijene od onog iznosa koji su one istovremeno stvarno ugovorile, proizvodi pravni učinak, s tim da ima pravnu snagu stvarno ugovoreni iznos cijene, kao stvarni disimulirani rezultat volje ugovornih stranaka, a ne simulirani pismeno označeni manji iznos cijene, ako zakonom nije drukčije određeno. Prema tome, prodavalac može tražiti izvršenje ugovora u visini stvarno ugovorene cijene, a za slučaj prekomjernog oštećenja relevantna je, također, stvarno ugovorena cijena...”

Čl.749. u vezi čl. 88. ZOO/91

UGOVOR O NALOGU –NAKNADNO ODOBRENJE

7.14. Revd 871/2021

Obvezuje li opunomoćenog punomoć na kojoj je otisnut pečat opunomoćenog koji je pravna osoba, a punomoć nije potpisala ovlaštena osoba pravne osobe nego su umjesto osobe ovlaštene za zastupanje punomoć supotpisali zaposlenici opunomoćenog (pravnici), ako je opunomoćeni u ulozi zastupnika stranke poduzimao pravne radnje u parničnom postupku?

Rev 220/2022

Naknadno odobrenje ugovora može biti učinjeno ne samo izrijekom već i konkludentnim radnjama, dakle, ugovor što ga je neka osoba sklopila kao punomoćnik u ime drugoga bez njegova ovlaštenja može se naknadno odobriti ne samo izričito nego i na drugi način kojim se nedvojbeno može izraziti očitovanje volje (npr. ispunjenjem obveze iz ugovora, primanjem ispunjenja ili zastupanjem i sl.).

U konkretnom slučaju prednik tuženika kao punomoćnik tužiteljice u predmetu broj Pr- je pred Općinskim sudom u Z., svojim postupanjem nakon što je tužiteljica potpisala punomoć potvrdio da prihvaća zastupanje tužiteljice (njegovi zaposlenici su pristupali na ročišta i pisali podneske kao punomoćnici tužiteljice u postupku pred sudom). Na takav je način prednik tuženika, nesumnjivo naknadno odobrio Ugovor o zastupanju, te stoga taj Ugovor proizvodi pravne učinke među strankama.

Dakle, u trenutku potpisa punomoći, iako osoba koja ju je za prednika tuženika potpisala nije na to bila ovlaštena, takav Ugovor o zastupanju prema shvaćanju ovoga suda proizvodi pravne učinke jer ga je prednik tuženika naknadno odobrio poduzimanjem radnji pred sudom u svojstvu punomoćnika tužiteljice.

Čl.580. st.2., čl 510. st.3. i čl. 121. st.2. ZOO/91

ODGOVORNOST ZAKUPODAVCA ZA PRAVNE NEDOSTATKE

7.15. Revd 3595/2020

Ima li pravo na naknadu štete zakupnik ako je do raskida ugovora o zakupu došlo zbog pravnog nedostatka na predmetu zakupa te od kakvog je značaja za ostvarivanje prava na naknadu činjenica što je zakupnik odbio ponuđeni zamjenski prostor zbog nepovoljnih uvjeta?

Rev 1187/2021

U slučaju raskida ugovora o zakupu, a do kojeg je došlo zbog pravnog nedostatka na predmetu zakupa, zakupnik ima pravo na naknadu štete, jer mu to pravo proizlazi iz Zakona o obveznim odnosima.

Međutim, polazeći od činjenica utvrđenih u konkretnom predmetu, da tužitelj u tijeku postupku nije dokazao da mu je doista nastupila šteta u vidu izgubljene zarade, odnosno šteta zbog izvršenih ulaganja u predmetni poslovni prostor, pravilno je odbijen tužbeni zahtjev. Dakle, odgovor na postavljeno pitanje ne može se svesti samo na okolnost odbijanja ponuđenog zamjenskog poslovnog prostora kako to tužitelj implicira kroz postavljeno pitanje, već treba sagledati ukupnu činjeničnu situaciju u svakom pojedinom predmetu.

KORIŠTENJE PREDMETA ZAKUPA NAKON ISTEKA UGOVORA O ZAKUPU

7.16. Revd 2407/2020

Kada po isteku ugovora o zakupu (dotadašnji) zakupnik nastavi koristiti predmet zakupa, ima li (dotadašnji) zakupodavac koji nije vlasnik predmeta zakupa (nego na kojega je vlasnik prenio pravo davanja stvari u zakup, pri čemu nije izričito naveo da ga ovlašćuje i na naknadu štete i povrat stvari od zakupnika) za to razdoblje nastavljenog korištenja:

a) pravo na naknadu štete i koristi u vidu stjecanja bez osnove tj. uporabe tuđe stvari u svoju korist (ili to pravo pripada samo vlasniku predmeta zakupa) - a, ako ima, na kome je (na zakupodavcu ili zakupniku) teret dokazivanja (ne)postojanja zakupnikovog prava daljnjeg korištenja stvari po nekoj drugoj pravnoj osnovi eventualno postojećoj prije isteklog zakupnog odnosa koja bi pravna osnova isključila spomenuto zakupodavčevo pravo,

b) pravo na povrat stvari koja je bila predmet zakupa (ili to pravo pripada samo vlasniku predmeta zakupa) - a, ako ima, na kome je (na zakupodavcu ili zakupniku) teret dokazivanja (ne)postojanja zakupnikovog prava na posjed po nekoj drugoj pravnoj osnovi eventualno postojećoj prije isteklog zakupnog odnosa, temeljem koje pravne osnove bi izostalo pravo na predaju u posjed zakupodavcu?

Rev 890/2021

Prema ocjeni revizijskog suda, revizija po dopuštenju tužitelja nije osnovana zato što je u postupku utvrđeno da tužitelju nedostaje aktivna legitimacija ne samo zbog činjenice da nije vlasnik predmetnog kioska, već i zbog toga što nije ni zakupodavac, kao ni pravni subjekt koji je prostor predao u posjed tužitelju. U tom smislu pravno shvaćanje na kojem je utemeljena pobijana presuda ne odstupa od pravnog shvaćanja na kojem se temelji presuda revizijskog suda broj Rev-x 517/2011 od 17. veljače 2015. jer se ta presuda odnosi na ovlaštenja zakupodavca, što prema utvrđenju nižestupanijskih sudova, tužitelj nije. Isto se odnosi i na ostale odluke na koje se revizija poziva, i to VS RH broj Rev 274/2012 od 13. ožujka 2013. i Rev 857/2015-2 od 23. srpnja 2019., VTS RH broj PŽ-2962/2016 od 26. srpnja 2018. i PŽ-

6305/2012 od 28. listopada 2015. jer su i te odluke utemeljene na činjeničnom utvrđenju postojanja zakupnog odnosa koje utvrđenje nedostaje u konkretnom činjeničnom supstratu.

Čl. 763.st.2 ZOO/05 u vezi čl. 80. st.1.i 2.. čl. 82., čl. 83. Statuta Hrvatske odvjetničke komore

7.17. Revd 2243/2020

Da li odredbe čl. 80. st.1. i 2., čl.82. i čl. 83. st.1. Statuta Hrvatske odvjetničke komore ("Narodne novine", broj 115/2013) isključuju pravo bivšeg odvjetnika da izravno od stranke traži naplatu nagrade i troškova za radnje koje je on poduzeo za stranku prije prestanka obavljanja odvjetničke djelatnosti?

Rev 1294/2022

Stoga tužitelji u podnesenoj reviziji osnovano navode da je navedenim odredbama Statuta HOK/13, reguliran položaj preuzimatelja ureda, te su propisana prava i obveze preuzimatelja ureda u odnosu na odvjetnika od kojeg je preuzeo zastupanje i u odnosu na stranku čije zastupanje preuzima. Međutim, navedene odredbe ne isključuju pravo odvjetnika, koji se prestao baviti odvjetništvom, da izravno od stranke koju je zastupao naplati nagradu i naknadu troška za radnje koje je kao odvjetnik poduzeo, u slučaju kad su takvi troškovi priznati pravomoćnom odlukom i neposredno isplaćeni upravo stranci, a ne preuzimatelju ureda. Naime, obveza preuzimatelja ureda iz odredbe čl. 83. st. 1. ZPP odnosi se na situacije u kojima je odvjetniku koji je preuzimatelj ureda, osim za radnje koje je on obavio, priznata i isplaćena nagrada i naknada troška i za one radnje koje je prethodno, prije preuzimanja poduzeo odvjetnik od kojeg je preuzeo zastupanje, pa je u tom slučaju obveza preuzimatelja isplatiti odvjetniku kojem je prestalo pravo na obavljanje odvjetništva, odnosno nasljednicima preminulog odvjetnika, pripadajući dio naknade umanjjen za poreze i doprinose. U ovom konkretnom slučaju, preuzimateljici ureda nije isplaćena nagrada niti naknada troška priznatog pravomoćnom presudom za radnje koje je poduzeo prednik tužitelja, niti joj je stranka taj trošak platila, pa za nju nije niti mogla nastati obveza iz čl. 83. st. 1. Statuta HOK/13. Pritom treba navesti da je preuzimateljica ureda, u skladu s čl. 82. Statuta HOK/13, nagradu za sastav žalbe koju je sastavila za tuženicu nakon preuzimanja zastupanja, koju joj tuženica nije platila, obračunala u svoju korist i naplatila od tuženice u postupku izravne naplate. Niti jednom odredbom Statuta HOK/13, nije isključeno pravo odvjetnika, kojem je prestalo pravo na obavljanje odvjetništva, da izravno od stranke naplati nagradu i naknadu troška koji je stranci priznat pravomoćnom odlukom, za radnje koje je obavio prije prestanka odvjetništva, u slučaju kad nagrada i naknada troška nije isplaćena preuzimatelju ureda, već izravno stranci koja, niti preuzimatelju ureda niti odvjetniku kojem je prestalo pravo na obavljanje odvjetništva, nije isplatila nagradu.

Čl. 488. st.1. u vezi čl. 500. st.1. ZOO/91

**PRAVO NA NAKNADU ŠTETE ZBOG NEDOSTATKA NA PRODANOJ STVARI
PROSUĐUJE SE PREMA OPĆIM PRAVILIMA O ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU**

7.18. Revd 3844/2021

Je li se na zahtjev kupca na naknadu štete zbog nedostataka na prodanoj stvari, podnesenog na temelju odredbe čl. 488. st. 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 59/91, 73/91, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01 - dalje: ZOO/91) primjenjuje odredba čl. 500. st. 1. ZOO/91 o gubitku prava po isteku jedne godine računajući od dana odašiljanja obavijesti prodavatelju, ili se taj zahtjev prosuđuje prema općim pravilima o odgovornosti za štetu uključujući i odredbe o zastari takvog potraživanja?

Rev 81/2022

Uvažavajući odredbu čl. 488. ZOO/91, a koja uređuje prava kupca - te odredbu čl. 500. ZOO/91, koja uređuje gubitak prava kupca, smislenim (razumnim) tumačenjem tih odredaba, revizijski sud je shvaćanja:

- da se gubitak prava kupca istekom roka od jedne godine računajući od dana odašiljanja obavijesti prodavatelju odnosi samo (isključivo) na ona prava koja su propisana odredbom čl. 488. st. 1. ZOO/91 i tek sa tim pravima vezano (ako nije ostvareno pravo iz toga stavka 1.) i na pravo na naknadu štete, a ne i na pravo na naknadu štete iz odredaba čl. 488. st. 2. i 3. ZOO/91 ako je ostvareno bar jedno od prava iz stavka 1. istoga članka,
- da se o pravu (potraživanju) kojeg kupac u svakom od slučajeva iz odredbe čl. 488. st. 1. ZOO/91 ima, kada se (već, kao ovdje) takav slučaj ostvari, i to kako na direktnu štetu (st. 2.) tako i na indirektnu štetu (st. 3.), prosuđuje prema općim pravilima o odgovornosti za štetu - uključivo i prema odredbama koje se odnose na zastaru takvog potraživanja, a ne i prema odredbi čl. 500. st. 1. ZOO/91.

Čl. 323. st.1. u vezi čl.195. i 196.ZOO/05

**POSLEDICE NIŠTETNOSTI UGOVORNE ODREDBE O CHF VALUTNOJ
KLAUZULI – UMANJIVANJE TRAŽBINE S TZV. NEGATIVNIM TEČAJNIM
RAZLIKAMA**

7.19. Revd 680/2023

Može li sud u postupcima u kojima tužitelji potražuju isplatu preplaćenih mjesečnih iznosa po osnovi ništetnosti odredbe o CHF valutnoj klauzuli, tužbeni zahtjev tužitelja umanjiti s tzv. potplaćenim iznosima odnosno negativnim tečajnim razlikama na temelju materijalno pravnih prigovora tuženika koji se odnose na razdoblje kada je tečaj HRK/CHF bio manji od tečaja HRK/CHF na dan isplate kredita?

[Rev 549/2023-4](#) (Odluka proširenog vijeća VSRH) U slučaju izostanka prigovora radi prebijanja ili materijalnopravnog prigovora prijeboja ili protutužbenog zahtjeva, u postupcima u kojima tužitelji potražuju isplatu preplaćenih mjesečnih iznosa po osnovi ništetnosti odredbe o CHF valutnoj klauzuli, sud nije ovlašten niti dužan umanjiti tužiteljevu tražbinu s tzv. potplaćenim iznosima, odnosno negativnim tečajnim razlikama koji se odnose na razdoblje kada je tečaj HRK – CHF bio manji od tečaja HRK – CHF na dan isplate kredita.

[Rev 518/2023](#), [Rev 980/2023](#), [Rev 1163/2023](#), [Rev 351/2024](#), [Rev 496/2023](#), [Rev 869/2023](#), [Rev 850/2023](#), [Rev 986/2023](#), [Rev 798/2023](#), [Rev 830/2023](#), [Rev 999/2023](#), [Rev 545/2023](#), [Rev 148/2023](#), [Rev 177/2024](#), [Rev 645/2022](#)

Čl. 1039.ZOO/05 u vezi čl. 346. st. 1i 2. i čl. 344. st.2. OZ

BANKARSKA GARANCIJA NA POZIV

(PRIVREMENA MJERA ZABRANE NAPLATE PO BANKARSKOJ GARANCIJI)

7.20. Revd 2761/2020

Predstavlja li odustanak korisnika garancije od naplate apstraktne bankovne garancije nenovčanu tražbinu nalogodavca kao treće osobe po čijem je nalogu Banka izdala garanciju odnosno je li nalogodavac po apstraktnoj bankarskoj garanciji aktivno legitimiran da zahtijeva od korisnika garancije da povuče zahtjev za naplatu apstraktne bankarske garancije za koji je zahtjev korisnik podnio svu dokumentaciju za valjanu isplatu predviđenu garancijom?

[Rev 130/2022](#)

Odredbama čl. 1039. ZOO do čl. 1043. ZOO uređena je bankarska garancija na poziv. Čl. 1043. ZOO propisano je da bankarska garancija na poziv je svaka pisana obveza na plaćanje, bez obzira kako je nazvana, kojom se banka (garant) obvezuje da će na pisani zahtjev korisnika ovome isplatiti određeni novčani iznos ako je udovoljeno uvjetima iz garancije (st. 1.). Bankarska garancija je samostalna obveza neovisna o osnovnom poslu u vezi s kojim je izdana, pa i u slučaju da se taj posao u njoj spominje (st. 2. istog članka).

Radi se o tri odvojena pravna odnosa: odnosu između nalogodavca i korisnika, odnosu između nalogodavca i banke (po kojem se banka obvezuje prema nalogodavcu da će po njegovom nalogu izdati garanciju u korist osobe koju je nalogodavac naveo u svom nalogu) te odnosu između banke i korisnika bankarske garancije.

Bankarska garancija je odvojena prema svojoj pravnoj prirodi od ugovora, na kojem se može zasnivati, ali taj ugovor ne obvezuje banku. Njome se banka obvezuje prema korisniku garancije, pod uvjetima iz garancije, da će mu namiriti obvezu u slučaju ako treća osoba ne ispuni svoju ugovorenu obvezu kada ona bude dospjela. Dakle, u slučaju neispunjenja nalogodavčeve obveze, banka ispunjava svoju obvezu korisniku garancije.

Prema odredbi čl. 346. st. 1. OZ, radi osiguranja nenovčane tražbine može se odrediti privremena mjera ako predlagatelj osiguranja učini vjerojatnim postojanje svoje tražbine, zatim: (1.) ako učini vjerojatnom i opasnost da bi bez takve mjere protivnik osiguranja spriječio ili znatno otežao ostvarenje tražbine, osobito time što bi promijenio postojeće stanje stvari, ili (2.) ako učini vjerojatnim da je mjera potrebna da bi se spriječilo nasilje ili nastanak nenadoknadive štete koja prijeti.

Drugostupanjski sud pravilno obrazlaže da pretpostavke za određivanje privremene mjere zabranom protivniku osiguranja uporabe i korištenja sredstava osiguranja predanih radi osiguranja obveza, postoje ako je predlagatelj učinio vjerojatnom tvrdnju da obveza čije je izvršenje osigurano predmetnim sredstvima osiguranja nije niti nastala, odnosno da je prestala u cijelosti ili djelomično nakon što je sredstva osiguranja predao protivniku osiguranja, te da postoji opasnost od naplate toga nepostojećeg duga, kojim bi za njega nastala nenadoknadiva šteta.

Slijedom navedenog, da bi sud privremenom mjerom intervenirao u postupak naplate po bankarskoj garanciji, predlagatelj osiguranja mora učiniti vjerojatnom svoju tražbinu usmjerenu na vraćanje garancije ili zabrane naplate iznosa. Stoga su nižestupanjski sudovi pravilno ocijenili obzirom na svrhu zbog koje je izdana bankarska garancija („za dobro izvršenje posla“), da kako bi učinio vjerojatnim postojanje svoje nenovčane tražbine prema protivniku osiguranja odnosno banci da ne postupi prema pozivu na plaćanje po garanciji, predlagatelj osiguranja je trebao učiniti vjerojatnim da prema protivniku osiguranja nema neispunjenih obveza - što je u konkretnom slučaju predlagatelj osiguranja i učinio.

Čl. 763.-784. ZOO/05

PRIMJENA ODREDBI UGOVORA O NALOGU U SPORU RADI NEPLAĆANJA ODVJETNIČKIH USLUGA

7.21. Revd 4935/2022

1. U sporu između odvjetnika kao tužitelja i stranke kao tuženika radi neplaćanja računa za odvjetničke usluge, može li sud primijeniti isključivo odredbu članka 155. ZPP-a (ako nije tako ugovoreno) i procjenjivati koji su troškovi bili opravdani za vođenje parnice, a koji nisu, ili pak utemeljenost tužbenog zahtjeva treba prije svega provjeriti s aspekta ZOO-a (je li određena usluga naručena te je li pružena) naročito članka 763. – 784. ZOO-a, Zakona o odvjetništvu i Odvjetničke tarife?,
2. te radi ispitivanja je li pobijanom odlukom tužitelju povrijeđeno temeljno ljudsko pravo na pošteno suđenje.

Rev 885/2023

U sporu između odvjetnika kao tužitelja i stranke kao tuženika radi neplaćanja računa za odvjetničke usluge, sud ne može primijeniti isključivo odredbu članka 155. ZPP-a (ako nije tako ugovoreno) i procjenjivati koji su troškovi bili opravdani za vođenje parnice, a koji nisu, nego je dužan utemeljenost tužbenog zahtjeva prije svega provjeriti s aspekta ZOO-

a (je li određena usluga naručena te je li pružena) naročito čl. 763. – 784. ZOO-a, Zakona o odvjetništvu i Odvjetničke tarife.

Čl. 150. ZOO/05

SUD NIJE VEZAN ČINJENICAMA KOJE SU STRANKE IZNIIJELE U POSTUPKU SKLAPANJA NAGODBE KADA DO SKLAPANJA NIJE DOŠLO

7.22. Revd 4282/2022

Može li sud stavove, mišljenja i ponude koje su stranke izvansudski izniijele radi pokušaja sklapanja nagodbe tretirati kao nesporne činjenice unutar parničnog postupka?

Rev 763/2023

budući među strankama nije sklopljena izvansudska nagodba (čl. 150. i dr. Zakona o obveznim odnosima – "Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18 - dalje: ZOO), to tuženik oko pitanja omjera suodgovornosti nije vezan sadržajem dane ponude ni isplaćenim iznosom (čl. 9. ZOO), kao što ni tužitelj time nije bio vezan pa je mogao u ovoj parnici zahtijevati ostvarenje cjelokupnog iznosa naknade štete, u opsegu većem od ponuđenog i isplaćenog u mirnom postupku.

Čl. 104. ZOO/05

JAMSTVO – VALJANOST UGOVORA KADA NIJE NAZNAČENA VRIJEDNOST JAMSTVA

7.23. Revd 140/2021

Može li se sporazum stranaka u kojem nije naveden ukupan iznos dugovanja, pa sukladno tome niti dospijeće tog dugovanja smatrati izjavom o jamčenju u smislu odredbe čl. 104. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 78/15 i 29/18?

Rev 584/2021

Pri tome da bi ugovor o jamstvu bio pravno valjan nije potrebno u samom ugovoru da bude naznačena ukupna vrijednost jamstva, jer je visina obveze u konkretnom slučaju bila odrediva.

Čl. 30. Općih uvjeta za korištenje mrežom i opskrbu električnom energijom u vezi čl. 49. ZZP

NEPOŠTENNA ODREDBA U POTROŠAČKOM UGOVORU

7.24. Revd 3538/2021

Je li nepoštena odredba čl. 30. Općih uvjeta za korištenje mrežom i opskrbu električnom energijom (Narodne novine broj 85/2015), (ranije odredba čl. 37. st. 1. Općih uvjeta/06), koja čini sastavni dio ugovora, prema kojoj „Krajnji kupac vlasnik građevine ili dijela građevine koji prenese vlasničko pravo na građevini ili dijelu građevine na novog vlasnika dužan je u roku od 30 dana od dana promjene vlasništva obavijestiti operatora sustava i opskrbljivača o nastaloj promjeni te podnijeti operatoru sustava zahtjev za raskid ugovora o korištenju mreže i opskrbljivaču zahtjev za raskid ugovora o opskrbi krajnjeg kupca, a novi vlasnik dužan je u istom roku podnijeti zahtjev za sklapanje novih ugovora, uz prednošenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva.“, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, a koja obvezuje potrošača na isplatu naknade za isporučenu energiju ako nije operatora obavijestio o promjeni vlasništva građevine?

Rev 711/2022

svakom slučaju, odgovor na postavljeno pitanje jest da odredba čl. 30. st. 1. Općih uvjeta tužitelja (ranije odredba čl. 37. st. 1. Općih uvjeta/06) nije nepoštena jer nije suprotna načelu savjesnosti i poštenja, niti uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, uz napomenu da potrošač (krajnji kupac vlasnik građevine ili dijela građevine, kako se to navodi u toj odredbi) može obavijestiti o nastaloj promjeni vlasništva i raskinuti ugovor u skladu s tom odredbom i nakon proteka roka od 30 dana od dana promjene vlasništva i time ispuniti pretpostavke za prestanak svoje obveze na isplatu naknade za isporučenu energiju. Dakle, potrošač nije primoran čekati inicijativu novog vlasnika nekretnine, kako to pogrešno u reviziji navodi i smatra tuženik.

UGOVOR O DAROVANJU

7.25. Revd 4741/2022

1. Može li se darovanje nekretnine, uz njezino istodobno opterećenje koje je sadržano u ugovoru o darovanju, smatrati raspolaganjem imovinom obdarenika?
2. Je li ugovor o darovanju nekretnine maloljetnoj osobi, uz njezino istodobno opterećenje koje je sadržano u ugovoru o darovanju, nužno zaključiti u formi javnobilježničkog akta?

Rev 289/2023

Zbog sveg navedenog, odgovor na postavljena revizijska pitanja jest da raspolaganje imovinom ne znači samo otuđenje već i stvarnopravno /obveznopravno opterećenje imovine pa je stoga ugovor o darovanju nekretnine maloljetnoj osobi, uz njezino istodobno opterećenje koje je sadržano u ugovoru o darovanju, upravo obveznopravno opterećenje u smislu navedene odredbe čl. 261. st. 1. OBZ, te ga je nužno zaključiti u formi javnobilježničkog akta (čl. 53. ZJB).

Čl. 779. u vezi čl. 10. ZOO/05

UGOVOR O NALOGU – ODUSTANAK OD UGOVORA I PRAVO NA NAKNADU ŠTETE

7.26. Revd 851/2020

1. Oslobađa li zakonsko ili ugovoreno pravo na jednostrani otkaz ugovora o zastupanju kao oblika ugovora o nalogu ili zakonsko pravo nalogodavca na odustanak ugovora o nalogu (čl. 779. st. 1. ZOO-a), nalogodavca-tuženika obveze da nalogoprimcu-tužitelju plati nagradu (naknadu) za rad obavljen do dana otkaza odnosno ima li nalogoprimac pravo na tu nagradu u cijelosti ili djelomično ?
2. Mora li sud voditi računa o načelima obveznog prava poput načela savjesnosti i poštenja, zabrane zlouporabe prava i zabrane prouzročenja štete i drugih pri ocjeni prava nalogodavca na jednostrani otkaz odnosno odustanak od ugovora o nalogu?
3. Ima li tužitelj pravo na naknadu štete zbog jednostranog otkaza ugovora o nalogu danog u nevrijeme i suprotno načelu savjesnosti i poštenja u obveznim odnosima?

Rev 468/2023

Slijedom navedenog, a s obzirom na sve činjenične okolnosti konkretnog slučaja, proizlazi da su nižestupanjski sudovi pravilno primijenili odredbe materijalnog prava zaključivši da su sudionici ugovornog odnosa postupali sukladno načelu savjesnosti i poštenja kada su prilikom sklapanja ugovora ugovorile sadržaj odredbe čl. 5.9. ugovora o međusobnim pravima i obvezama za slučaj raskida ugovora te da tužitelj nema pravo na nagradu (naknadu) za rad obavljen do dana otkaza, a kako nije dokazao pretpostavke za naknadu štete zbog otkazivanja ugovora tužitelju ne pripada ni pravo na naknadu štete zbog jednostranog otkaza ugovora o nalogu.

Čl. 323. st.1. u vezi čl.195. i 196.ZOO/05

POSLEDICE NIŠTETNOSTI UGOVORNE ODREDBE O CHF VALUTNOJ KLAUZULI – UMANJIVANJE TRAŽBINE S TZV. NEGATIVNIM TEČAJNIM RAZLIKAMA

SUD NIJE OVLAŠTEN/DUŽAN SAMOINICIJATIVNO IZVRŠITI PRIJEBOJ

7.27. Revd 1497/2022

Je li sud u postupku koji se vodi radi isplate temeljem nišetnih odredbi ugovora o kreditu u CHF o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli, ovlašten samoinicijativno izvršiti prijeboj (uračunavanje) prema tužiteljevoj tražbini onog iznosa kojeg je tužitelj u određenim razdobljima manje platio od iznosa kojeg je trebao platiti bez primjene nišetne odredbe, u situaciji kada tužena nije istaknula procesnopravni prigovor radi prebijanja ili protutužbeni zahtjev, sve sukladno odredbama članka 189. i članka 288.a stavka 6. Zakona o parničnom postupku, kao i predstavlja li takav "potplaćeni iznos" dio jedinstvenog materijalnopravnog odnosa temeljem nišetnosti ili predstavlja protutražbinu koju je potrebno zahtijevati prigovorom radi prebijanja ili protutužbenim zahtjevom?

Rev 885/2022

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u proširenom vijeću od trinaest sudaca, donio je 18. prosinca 2023. presudu broj Rev 549/2023-4 u kojoj je zauzeo pravno shvaćanje da u slučaju izostanka prigovora radi prebijanja ili materijalnopravnog prigovora prijeboja ili protutužbenog zahtjeva, u postupcima u kojima tužitelji potražuju isplatu preplaćenih mjesečnih iznosa po osnovi nišetnosti odredbe o CHF valutnoj klauzuli, sud nije ovlašten niti dužan umanjiti tužiteljevu tražbinu s tzv. potplaćenim iznosima, odnosno negativnim tečajnim razlikama koji se odnose na razdoblje kada je tečaj HRK - CHF bio manji od tečaja HRK - CHF na dan isplate kredita.

U postupku koji se vodi radi isplate temeljem nišetnih odredbi ugovora o kreditu u CHF o promjenjivoj kamatnoj stopi po odluci banke, sud nije ovlašten niti dužan, samoinicijativno izvršiti prijeboj (uračunavanje) prema tužiteljevoj tražbini onog iznosa kojeg je tužitelj u određenim razdobljima manje platio od iznosa kojeg je trebao platiti bez primjene nišetne odredbe, u situaciji kad tuženica nije istaknula procesnopravni prigovor radi prebijanja ili protutužbeni zahtjev ili materijalnopravni prigovor prijeboja.

Čl. 407. i čl. 401. st.1. toč. 3. ZOO/05

ODGOVORNOST PRODAVATELJA ZBOG NEISPUNJENJA UGOVORA

(KADA NE ISPORUČI UGOVORENU SORTU SADNICE)

7.28. Revd 3627/2022

Odgovara li prodavatelj kupcu za naknadu štete po osnovi materijalnih nedostataka na stvari u slučaju kada u ispunjenju ugovorne obveze ne isporuči kupcu sadnice ugovorene sorte, nego isporuči i sadnice druge sorte?

Rev 140/2023

Kada prodavatelj kupcu isporuči sadnice koje nisu ugovorene vrste/sorte (već isporuči sadnice druge vrste/sorte) prodavatelj ne odgovara kupcu po osnovi materijalnih nedostataka na stvari, već zbog neispunjenja ugovorne obveze.

Čl. 323. st.1. u vezi čl.195. i 196.ZOO/05

POSLEDICE NIŠTETNOSTI UGOVORNE ODREDBE O CHF VALUTNOJ KLAUZULI – UMANJIVANJE TRAŽBINE S TZV. NEGATIVNIM TEČAJNIM RAZLIKAMA

7.29. Revd 5096/2022

Je li sud prilikom odlučivanja o zahtjevu za isplatu novčanih iznosa koji se temelji na ugovornim odredbama kojima je glavnica kredita vezana uz valutu švicarski franak i koje su utvrđene ništetnim u kolektivnom sporu koji se pred Trgovačkim sudom u Zagrebu vodio pod brojem P-1401/2012 i pred Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske pod brojem Pž-6632/2017, dužan uzeti obzir i koristi koje je tužitelj od takvih ništetnih ugovornih odredbi imao u vidu iznosa koje je tužitelj na temelju tih ništetnih ugovornih odredbi manje platio, te je li sud dužan po službenoj dužnosti izvršiti prebijanje više plaćenih i manje plaćenih iznosa na temelju takvih ništetnih ugovornih odredbi?

Rev 859/2024

Ovaj sud u ovoj odluci reafirmira prethodno izraženo pravno shvaćanje i – uzimajući u obzir da tužena tijekom postupka nije istaknula materijalnopравни prigovor prijeboja, procesni prigovor radi prebijanja, a niti protutužbeni zahtjev – pravilnim ocjenjuje pristup nižestupanjskih sudova u kojem oni nisu uzeli u obzir tečajne razlike kada je tečaj CHF bio manji od tečaja na dan isplate kredita i za taj iznos umanjili potraživani iznos.

vidi i **Rev 549/2023**

Čl.648. st.4. ZOO/05 u vezi čl. 33. i čl. 36. st.1. Zakona o obrtu

ODGOVORNOST ZA OBVEZE ZAJEDNIČKOG OBRTA

7.30. Revd 4088/2023

Odgovaraju li vlasnici zajedničkog obrta za obveze koje nastaju u obavljanju tog obrta kao solidarni dužnici?

Rev 909/2024

Kada dvije ili više fizičkih osoba zajednički obavljaju obrt, oni za obveze koje nastaju u obavljanju obrta odgovaraju solidarno osim ako nije s vjerovnikom drugačije ugovoreno.

paragraf 943. OGZ

**KADA PREDAJA U POSREDAN POSJED PREDSTAVLJA PRAVU PREDAJU
(UGOVOR O DAROVANJU)**

7.31. Revd 1293/2020

Predstavlja li predaja u „posredan posjed“ nekretnine pravu predaju u posjed nekretnine u smislu odredbe paragrafa 943. Općeg građanskog zakonika?

Rev 617/2021

Stoga, u situaciji kada je u postupku utvrđeno (a koja utvrđenja se u revizijskom stupnju ne mogu preispitivati u smislu odredbe čl. 385. ZPP), da je tuženica nakon sklopljenog ugovora o darovanja bila u posrednom posjedu predmetnog stana (jer je utvrđeno da je mogla nesmetano izvršavati posjedovne čine, što je tuženica i radila), da je tuženica čitavo vrijeme s roditeljima bila u posjedu predmetnog stana, iako u istom nije stanovala i boravila 24 sata dnevno, kao i da je ugovor o darovanju izvršen jer je darovani stan predan u posjed tuženici, kraj činjenice da je ostavinski postupak iza pok. Ive Živkovića pravomoćno okončan a u kojem su prednik tužiteljica, njihov pokojni otac Milan Živković, kao i pok. Zorka Živković priznali za istinit i pravno valjan predmetni ugovor o darovanju, to u takvoj situaciji prema ocjeni ovog suda od odgovora na predmetno dopušteno pravno pitanje ne ovisi odluka u ovom sporu, s obzirom da u okolnostima konkretnog slučaja predaja u „posredan posjed“ tuženice predstavlja pravu predaju, što je u ovom predmetu i utvrđeno. Time je ujedno odgovoreno na postavljeno pitanje.

Čl. 750. u vezi s čl. 154.st.1. i čl. 155.ZOO/9

UGOVOR O NALOGU – PRAVO NA NAKNADU ŠTETE (PROPUST U RADU ODVJETNIKA)

7.32. Revd 2227/2022

1. Može li sud u predmetima proizišlim iz mandatnog odnosa stranka i punomoćnika odvjetnika zbog navodnog propusta/pogreške odvjetnika, strankamadosuditi više no što su uopće potraživali i što bi im bilo možebitno dosuđeno u sporu da takve pogreške/propusta nije bilo?

Drugim riječima, može li sud pri utvrđivanju visine izmakle koristi tužiteljima dosuditi dobitak koji se ni na koji način nije mogao osnovano očekivati u doba vođenja ranijeg spora (jer takav zahtjev u parnici koja je prethodila ovom sporu nije bio niti postavljen u tolikom iznosu niti bi im mogao biti dosuđen), a koji su tužitelji navodno izgubili zbog pogreške tužitelja?

2. Smije li odvjetnik, štoviše je li obvezan, nuditi svoje usluge, pravne savjete, obitelji stranke koju zastupa i je li pravni savjet ujedno i obveza zastupanja u sudskom sporu? Koji je smisao punomoći kao vanjske manifestacije ugovora o nalogu ako se dvojako tumači – naime odvjetnik nije punomoćnik u sudskom sporu ukoliko ne posjeduje punomoć, a po stavu nižestupanijskih sudova bez obzira na nepostojanje punomoći odvjetnik se smatra punomoćnikom rodbine svoje stranke jer ih je trebao savjetovati i zastupati.

Da li bez dobivenog naloga može uopće biti zasnovan ugovor o nalogu?

3. Može li se uspostaviti odgovornost za štetu bez utvrđenja kumulativnog ispunjenja svih pretpostavki odgovornosti za štetu, kada iz navoda tužbe i njezinih privitaka nije jasno utvrđen eventualni štetnik, niti odgovornost štetnika, a niti protupravnost u njegovom postupanju, kao niti uzročno posljedična veza između dosuđene izmake koristi i bilo kojeg propusta odvjetnice?

Rev 1099/2023

Naime, prema navodima iz obrazloženja pobijane presude zastarni rok je istekao u siječnju 2007., a „novi“ Orijentacijski kriteriji su utvrđeni 2020. Da je odvjetnica S. G.G. podnijela tužbu nakon dopisa tužitelja od 18. ožujka 2004. ili pak najkasnije zadnjeg dana prije isteka zastarnog roka - u siječnju 2007., prema redovnom tijeku stvari parnični postupak bi bio pravomoćno okončan u razumnom roku, prije 2020. i sud u takvoj parnici ne bi mogao uzeti u obzir „nove“ Orijentacijske kriterije. Parnični postupak se očito ne bi vodio 13 godina, jer za to nisu postojali razlozi budući da je parnični postupak Pn- između tužitelja P. A. i tuženika C. O. d.d. Zagreb pravomoćno okončan 2003., a u tom postupku je utvrđen osobito teški invaliditet (98%) P. A. oca i bračnog druga tužitelja pa u novoj parnici pa ne bi bilo objektivnih razloga za dugotrajno trajanje postupka za naknadu štete zbog pretrpljenih duševnih boli zbog naročito teškog invaliditeta bliskog srodnika tužitelja, a niti takve razloge ističu i dokazuju sami tužitelji.

U odnosu na drugo pravno pitanje ističe se da je načelno točno da odvjetnik nije u obvezi nuditi svoje usluge i pravne savjete obitelji stranke koju zastupa. Međutim, treba reći da

je odvjetnica S. G. G., prema utvrđenju sudova nižeg stupnja, to činila.(....) Na dio drugog pitanja - koji je smisao punomoći i može li bez dobivenog naloga nastati ugovor o nalogu je neodlučan jer drugostupanjski sud ne temelji odgovornost osiguranice tuženika na činjenici da nije dobila nalog za zastupanje i punomoć, nego na njezinim obećanjima da će ona voditi brigu o ostvarivanju prava tužitelja na naknadu štete.

(...)

Treće pravno pitanje sadrži tvrdnje tuženika da nisu utvrđene pretpostavke odgovornosti za štetu, a to ne odgovara utvrđenom činjeničnom stanju.(...) Budući da je osiguranica tuženika čekala s podnošenjem tužbe sve do isteka zastarnog roka presumira se njezina krivnja zbog tog propusta u smislu odredbe čl. 154. st. 1. ZOO/91 i na njoj je bio teret dokaza da dokaže da nije kriva (a to nije dokazala), s tim da je odgovorna za štetu u smislu čl. 750. ZOO/91 samim tim što tužitelja nije bez odgađanja obavijestila da nema namjeru podnijeti tužbu za naknadu štete u njegovo ime i u ime njegove majke i sestre.

Čl. 765.st.1. i čl. 767. ZOO/05

OBVEZE NALOGOPRIMCA – ZAMJENIK NALOGOPRIMCA

7.33. Revd 3568/2021

Je li ovlaštenja iz punomoći odvjetniku kao nalogoprimcu iz čl. 765. ZOO-a može nadomjestiti nalog treće osobe?

[Rev 1162/2023](#)

Iz odredbe čl. 767. st. 3. ZOO-a proizlazi, dakle, da je nalogoprimac ovlašten davati upute svom zamjeniku, a da je zamjenik dužan nalog izvršiti po tim uputama (osim ako nalogodavac ne bi neposredno zahtijevao od zamjenika ispunjenje naloga - čl. 767. st. 5. ZOO - gdje bi zamjenik bio dužan postupati po uputi nalogodavca-što u konkretnom slučaju nije riječ).

Stoga, kada je u konkretnom slučaju tuženik kao zamjenik nalogoprimca M. M. postupio po uputi nalogoprimca M. M. (gdje prema utvrđenju drugostupanjskog suda M. M. nema svojstvo treće osobe u smislu kako to činjenično sugerira tužitelj-protutuženik), te spornu isplatu izvršio prema kupcu, on tužitelju-protutuženiku kao nalogodavcu ne odgovara za tu isplatu.

Čl. 1089. ZOO/91, čl. 95. st. 1. i 2. ZPP

NAGODBA – UČINCI NAGODBE ZA STRANKU KADA JE NAGODBU POTPISAO ODVJETNIK

7.34. Revd 3434/2021

Je li u smislu odredbe 1089. ZOO nagodba koju je u ime i za račun stranke potpisao odvjetnik kao njen punomoćnik stranke, obvezuje stranku bez obzira jesu li na strani same stranke postojale mane volje navedene u odredbama čl. 60. do 66. ZOO, i je li pobijana drugostupanjska odluka obuhvaćena pogrešnom primjenom materijalnog prava kad je utemeljena na shvaćanju da propusti i nepažnja kvalificiranog punomoćnika, koji se sastoje u tome da prije potpisivanja nagodbe istu nije pročitao, nisu od značaja za ocjenu pravne ne opstojnosti točke II. nagodbe te da se njegovi propusti ne mogu staviti na teret tužiteljice?

Rev 473/2024

Obvezuje li stranku u smislu odredbe čl. 1089. ZOO nagodba koju je u ime i za račun stranke potpisao odvjetnik kao njen punomoćnik stranke, ovisi o okolnostima konkretnog slučaja te se pitanje mana volje, mora procjenjivati s obzirom na sve okolnosti slučaja i ponašanje i držanje svih stranaka u procesu pregovaranja i samog sklapanja nagodbe.

Čl. 150. st.1., čl. 151.st.1., čl. 153. ZOO/05

UGOVOR O NAGODBI NE MOŽE SKLOPITI STRANKA KOJA NIJE NOSITELJ IMOVINSKOG PRAVA

7.35. Revd 2196/2022

Može li stranka valjano sklopiti izvansudsku nagodbu, koja nagodba prema pravnoj doktrini i sudskoj praksi treba predstavljati uzajamno popuštanje i imati konstitutivni učinak, i kojom nagodbom ta ista stranka popušta u pogledu nekog imovinskog prava, ako ta ista stranka pritom uopće nije imatelj/nositelj tog imovinskog prava, niti ga je kasnije stekla?

Rev 628/2024

Stranka koja nije imatelj/nositelj nekog imovinskog prava, niti ga je kasnije stekla, ne može valjano sklopiti izvansudsku nagodbu kojom popušta u pogledu nekog imovinskog prava.

Čl. 20.st.1.to.8. ZRSZ

UGOVOR O ZAJMU – MJERODAVNO PRAVO (zajmodavac ima prebivalište u Republici Sloveniji)

7.36. Revd 5042/2022

Primjenjuje li se, u skladu s odredbom čl. 20. st. 1. točka 8. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Narodne novine“ broj: 53/91, 88/01), slovensko pravo na ugovorni odnos stranaka, koje u ugovoru o zajmu sklopljenom 23. srpnja 2012. nisu ugovorile mjerodavno pravo, a zajmodavac je u trenutku sklapanja ugovora imao prebivalište u Republici Sloveniji?

Rev 228/2024

Prema odredbi čl. 20. st. 1. toč. 8. ZRSZ ako ugovorne strane ugovora o zajmu ne izaberu mjerodavno pravo, mjerodavno je pravo za ugovor o zajmu pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište zajmodavac. Kako u konkretnom slučaju nije sporno da ugovorne strane ugovora o zajmu nisu izabrale mjerodavno pravo, to je u konkretnom slučaju mjerodavno pravo Republike Slovenije, jer je tužitelj kao zajmodavac u vrijeme primitka ponude imao prebivalište na području Republike Slovenije. Stoga gore navedeno predstavlja odgovor na postavljeno pravno pitanje u ovoj reviziji.

8. UGOVOR O DOŽIVOTNOM I UGOVOR O DOSMRTNOM UZDRŽAVANJU

Čl. 322. st.2. u vezi čl. 273. st.1. i čl. 586. ZOO/05

NIŠTETNOST UGOVORA O DOSMRTNOM UZDRŽAVANJU

8.1. Revd 2841/2021

Je li ugovor o dosmrtnom uzdržavanju ništetan kada je sklopljen samo radi isključenja zakonskih nasljednika iz nasljeđivanja?

Rev 955/2021

„ništetan je ugovor o dosmrtnom uzdržavanju a kada je pobuda ugovornih stranka za sklapanje tog ugovora bila onemogućavanje ostalih zakonskih nasljednika na nasljeđivanje ostavitelja“

Čl. 319. i 579. ZOO/05 TUMAČENJE UGOVORA

8.2. Revd 334/2021

Može li se ugovor o doživotnom uzdržavanju kojim primatelj uzdržavanja daje davatelju uzdržavanja sredstva koja se vode na njegovom točno određenom deviznom računu kod banke na temelju Ugovora o otvaranju deviznog računa i platnim uslugama, tumačiti u smislu odredbe čl. 319. st. 1. Zakona o obveznim odnosima (35/05, 41/08, 63/08, 134/09, 94/03) na način da je s tim računom povezan i čini jedinstvenu tražbinu klijenta pomoćni račun koji nosi novi broj, i na kojega su prenesena i oročena sredstva s glavnog računa na temelju Ugovora o oročenju ili je riječ o dva posebna računa?

Odnosno

Je li banka nakon saznanja o smrti klijenta, nakon predodjenja ugovora o doživotnom uzdržavanju, bila dužna uskratiti primatelju uzdržavanja isplatu oročenih sredstava koja se vode na pomoćnom računu koji nije izričito naveden u ugovoru, i blokirati ga u skladu s posebnim uvjetima banke sve dok se ne riješi pitanje nasljednika u skladu s pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju?

Rev 289/2022

(...) u odnosu na prvi dio postavljenog pitanja, za odgovoriti je da se formalno radi o dva zasebna računa ali da je za ocjenu osnovanosti tužbenog zahtjeva potrebno protumačiti pravu volju stranaka koju su one imale prilikom sklapanja ugovora o doživotnom uzdržavanju.

(...)

Zbog svega navedenog proizlazi da je tuženica pravilno postupila kada je isplatila umješaču cjelokupni novčani iznos a što je ujedno i odgovor na drugi dio pitanja.

Čl. 125. ZN, čl. 7. st.3. i čl. 5. st.1. ZPP

RASKID UGOVORA O DOŽIVOTNOM UZDRŽAVANJU NE MOŽE SE OSNOVANO ZAHTIJEVATI AKO SU SE UVJETI ZA RASKID ISPUNILI TIJEKOM PARNICE

8.3. Revd 1705/2020

Odlučuje li sud o tužbenom zahtjevu u prvostupanjskom postupku prema činjeničnom stanju utvrđenom u vrijeme zaključenja glavne rasprave (čl. 304. Zakona o parničnom postupku) ili prema činjeničnom stanju koje je utvrđeno prema danu podnesene tužbe u parničnom postupku radi raskida ugovora o doživotnom uzdržavanju?

Rev 403/2023

U smislu navedenih zakonskih odredbi, a s obzirom na postavljeno pitanje, pravno je shvaćanje ovoga suda da se raskid ugovora o doživotnom uzdržavanju može tražiti po nastupanju uvjeta za raskid ugovora, dakle, da se ne bi mogao osnovano tražiti raskid ugovora o doživotnom uzdržavanju u situaciji kada bi se uvjeti za raskid ugovora ispunili tek tijekom trajanja postupka za njegov raskid. Naime, sama činjenica postavljanja zahtjeva za raskidom ugovora o doživotnom uzdržavanju, od strane jedne ugovorne strane, po prirodi stvari dovodi do narušavanja, odnosa između ugovornih strana i izvršavanja prava i obveza koje proizlaze iz takvog ugovora (a što se i u konkretnoj pravnoj stvari dogodilo).

Pri tome u odgovoru na postavljeno pitanje, ne treba zanemariti sadržaj odredbe čl. 5. st.1. ZPP sukladno kojoj će sud svakoj stranci dati mogućnost da se izjasni o zahtjevima i navodima protivne stranke, a odredbom čl. 7. st. 3. ZPP je propisano da sud ne može svoju odluku utemeljiti na činjenicama i dokazima o kojima strankama nije dana mogućnost da se izjasne. Stoga bi, zaključenje prethodnog postupka bio moment do kojega bi strankama bila dana mogućnosti izjašnjavanja o relevantnim činjenicama, pa bi iz toga razloga, naknadno nastale činjenice (do trenutka zaključenja glavne rasprave) bile neodlučne.

Čl. 581. ZOO/05 u vezi čl. 30.st.4., čl. 39., čl. 72., čl. 73. ZZK

**PRAVNI UČINCI ZABILJEŽBE UGOVORA O DOŽIVOTNOM
UZDRŽAVANJU**

8.4. Revd 2614/2022

Koji su pravni učinci zabilježbe ugovora o doživotnom uzdržavanju u zemljišnoj knjizi na pravo davatelja uzdržavanja u slučaju kada je, na prijedlog treće osobe, nakon zabilježbe ugovora, izvršena uknjižba prava vlasništva u korist treće osobe na temelju naplatnog pravnog posla? Smatra li se u tom slučaju da je treća osoba stekla pravo vlasništva u dobroj vjeri?

Rev 27/2023

Zabilježba postojanja ugovora o doživotnom uzdržavanju nema učinak zabrane primatelju uzdržavanja otuđiti ili optereti nekretninu, niti se njome osniva prvenstveni red za ono pravo koje za davatelja uzdržavanja proizlazi iz ugovora o doživotnom uzdržavanju. Davatelj uzdržavanja u čiju je korist upisana zabilježba može u parnici ostvarivati svoje pravo protiv treće osobe koja je na temelju pravnog posla zatražila i ostvarila upis prava vlasništva nakon podnesenog prijedloga za upis zabilježbe, te u parnici dokazati da treća osoba, koja je nakon zabilježbe ishodila uknjižbu prava vlasništva na nekretnini, nije stekla pravo vlasništva u dobroj vjeri.

Čl. 103. st.1., čl. 322. st.1. ZOO/05

NIŠTETNOST UGOVORA O DOŽIVOTNOM UZDRŽAVANJU

8.5. Revd 3012/2021

Je li Ugovor o doživotnom uzdržavanju ništetan ako je u trenutku sklapanja istog postojalo saznanje ugovornih strana o skoroj i izvjesnoj smrti primatelja uzdržavanja i od kakvog je utjecaja činjenica da je davatelj uzdržavanja i prije sklapanja duže vrijeme sadržajno ispunjavao obveze iz ugovornog odnosa?

Je li kod ocjene ništetnosti ugovora o doživotnom uzdržavanju zbog nemoralnosti bitan trenutak sklapanja ugovora i aleatornost kao bitan element procjene nemoralnosti davatelja uzdržavanja u vrijeme sklapanja ugovora?

Rev 972/2022

Dakle, svijest o izvjesnosti brze smrti primatelja uzdržavanja u vrijeme sklapanja ugovora o doživotnome uzdržavanju ne mora sama po sebi ukazivati na nemoralnost davatelja uzdržavanja i stoga prouzročiti ništetnost ugovora, ako postupanje davatelja uzdržavanja nije bilo motivirano iskorištavanjem takvoga stanja primatelja uzdržavanja radi ostvarenja imovinske koristi.

(...)

Što se tiče drugoga dijela pitanja, kojim tužitelj D. R. problematizira shvaćanje da onda kada je sporno utječe li činjenica što je primatelj uzdržavanja umro nedugo po sklapanju ugovora o doživotnome uzdržavanju, valja cijeliti i to što je davatelj uzdržavanja i prije sklapanja ugovora duže vrijeme prema primatelju sadržajno ispunjavao obveze iz takvoga ugovornog odnosa, dakle, uzdržavao primatelja uzdržavanja i prije sklapanja ugovora, prije svega se ističe kako nižestupanjski sudovi ocjenu o valjanosti predmetnoga ugovora nisu utemeljili samo na činjenici da je u konkretnome slučaju tuženik godinama prije sklapanja ugovora o doživotnome uzdržavanju uzdržavao primatelja uzdržavanja, već, kako je to prethodno obrazloženo (točka 9.2. obrazloženja ove presude), na činjenici da ne postoji okolnost na koju se tužitelji pozivaju, dakle, sigurnost davatelja uzdržavanja u skorbu smrt primatelja uzdržavanja i, zato, sračunatost na imovinsku korist unatoč toga što ugovorne obveze neće dugo izvršavati. Stoga od odgovora na ovo pitanje ne ovisi osnovanost revizije.

(...)

Na pitanje iz revizije ovoga tužitelja valja odgovoriti da je trenutak sklapanja ugovora, a ne neko drugo vrijeme, taj koji je bitan kako kod ocjene ništetnosti ugovora o doživotnom uzdržavanju zbog nemoralnosti tako i kod ocjene njegove aleatornosti kao bitnog elementa procjene nemoralnosti davatelja uzdržavanja u vrijeme sklapanja ugovora.

9. UGOVOR O DJELU I UGOVOR O GRAĐENJU

čl. 613. ZOO/05 u vezi čl. 60. i 61. Zakona o telekomunikacijama (dalje: ZT) i čl. 12. ZPP

OBVEZE KUPCA I VRAĆANJE NEOSNOVANO NAPLAĆENOG

9.1. Revd 2287/2021

Može li sud u parničnom postupku radi nezakonito naplaćenih radova sam riješiti prethodno pravno pitanje (članak 12. Zakona o parničnom postupku) jesu li usluge operatora sa znatnijom tržišnom snagom na mjerodavnom tržištu usluga nepokretnih javnih telefonskih mreža iz odredbe članka 60. stavak 1. Zakona o telekomunikacijama utemeljene na stvarnim troškovima pruženih usluga (odredba članka 60. stavak 3. Zakona o telekomunikacijama) ili to pravno pitanje treba prethodno riješiti Hrvatska agencija za poštu i telekomunikacije (sada Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti), odnosno Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja?

[Rev 313/2022](#)

Tuženik kao naručitelj radova ovlašten je u tom smislu prigovarati opsegu izvršenih radova, pa time i naplaćenoj cijeni i slijedom toga tu činjenicu i dokazivati tijekom parničnog postupka u kojem traži da mu se vrati iznos za koji smatra da je neosnovano više naplaćen.

vidi i **[Rev 338/2023](#)**

Čl. 606. st. 1. ZOO/05 GUBITAK PRAVA NARUČITELJA

9.2. Revd 4085/2021

Računa li se rok iz članka 606. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima od trenutka prve obavijesti naručitelja o materijalnom nedostatku koji je nakon te obavijesti izvođač neadekvatno otklonio ili od trenutka nove obavijesti naručitelja o ponovnom pojavljivanju identičnog materijalnog nedostatka?

[Rev 399/2022](#)

Rok od dvije godine iz odredbe čl. 606. st. 1. ZOO, u kojem naručitelj može sudskim putem ostvariti svoje pravo na uklanjanje nedostataka primjenjuje se kada, nakon pravodobne obavijesti naručitelja, nema aktivnosti izvođača na uklanjanju nedostataka. Ako je pak izvođač, nakon pravodobne obavijesti naručitelja, pokušao otkloniti nedostatak ali u tome nije uspio (što je u konkretnom slučaju riječ), onda dvogodišnji prekluzivni rok iz odredbe čl. 606. st. 1. ZOO ponovno počinje teći od trenutka pravodobne obavijesti naručitelja upućena izvođaču da i nadalje postoje identičan nedostatak.

Čl. 608. i 609. ZOO/05

PRAVO NARUČITELJA RADOVA NA NAKNADU ŠTETE ZBOG NEDOSTATAKA NA STAMBENOM OBJEKTU

9.3. Revd 52/2022

(naknada štete)

Od kakvoj je utjecaja na naknadu štete-izgubljenu dobit činjenica što naručitelj radova, ovdje tuženik-protutužitelj, nije obavijestio izvođača radova, ovdje tužitelja-protutuženika, o nedostacima i omogućio mu da ih ukloni u primjerenom roku (članak 608. Zakona o obveznim odnosima) odnosno ima li naručitelj radova pravo na naknadu štete-izgubljenu zaradu ukoliko nije obavijestio izvođača radova o nedostacima na predmetnom stambenom objektu i omogućio mu da ih ukloni u primjerenom roku?

Rev 1167/2022

Dakle imajući sve prednje navedeno u vidu, načelni odgovor na pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena nije i ne može biti jednoznačan.

Naime, iako odredba čl. 608. st. 1. i 2. ZOO-a upućuje na zaključak koji je i etabliran u pravnom shvaćanju iznesenom u odluci Rev-99/1996 da naručitelju ne pripada pravo na naknadu štete ako nije izvođača obavijestio o nedostacima i pozvao ga da nedostatke ukloni, po ocjeni ovog suda pravo na naknadu štete neovisno o ispunjenju obveze na obavještanje i pozivanje na uklanjanje nedostataka postoji ako su nedostaci takve naravi da djelo čine neupotrebljivim ili ako su obavljani u suprotnosti s izričitim uvjetima ugovora.

Stoga, pitanje prava na izravan odštetni zahtjev bez pozivanja izvođača na otklanjanje nedostataka može egzistirati i može biti osnovan ako su nedostaci po opsegu, karakteristikama i načinu izvođenja djela takvi da djelo čine neupotrebljivim za svrhu zbog kojih je djelo naručeno i zbog svrhe koju joj je naručitelj namijenio.

Čl. 633. ZOO/91

ODSTUPANJE OD PROJEKTA

9.4. Revd 2724/2020

Ima li izvođač radova pravo na naknadu za naknadno izvedene građevinske radove, koje je izveo sukladno narudžbi naručitelja, iako o istome s naručiteljem nije sklopljen formalni (pisani) ugovor i navedeni naknadni radovi nisu nakon izvođenja formalno odobreni suglasnošću ovlaštenih osoba naručitelja, ali su preuzeti (prihvaćeni)?

Rev 711/2021

Imajući u vidu sve navedeno, osnovano navodi tužitelj kako u konkretnom "(...) odbijanje naknadnog formaliziranja dogovorenog predstavlja nesavjesno postupanje

jedne od ugovornih strana i ne može oduzeti značaj niti usmenom dogovoru, ni zakonskoj obvezi investitora." Stoga je, prema ocjeni ovog suda, u posebnim činjeničnim okolnostima ovog slučaja odbijanjem tužbenog zahtjeva za isplatom vrijednosti naknadnih radova o izvedbi kojih su se stranke usmeno suglasile došlo do pogrešne primjene odredbe čl. 633. ZOO.

Čl.230. i čl. 216. ZOO/05

UGOVOR O GRAĐENJU – IZDACI RADI OSIGURANJA I ZAŠTITE RADOVA ZA VRIJEME PRIVREMENE OBUSTAVE IZVOĐENJA RADOVA PREDSTAVLJAJU UGOVORNU OBVEZU

DOSPIJEĆE PODMIRENJA IZDATAKA U POVODU PRIVREMENE OBUSTAVE RADOVA

9.5. Revd 5072/2022

1. Da li izdaci koje je izvođač učinio radi osiguranja i zaštite izvedenih radova za vrijeme privremene obustave izvođenja radova za koju je odgovoran naručitelj predstavljaju običnu štetu?
2. Da li opravdani troškovi rada čuvarske službe za vrijeme privremene obustave izvođenja radova za koju je odgovoran naručitelj predstavljaju ugovorne troškove, u smislu uzance br. 72 Posebnih uzanci o građenju ("Službeni list SFRJ" br. 18/1977, 29/1978, "Narodne novine" br. 53/1991)?
3. Kada dospijeva naručiteljeva obveza da podmiri opravdane izdatke zaštite izvedenih radova za vrijeme privremene obustave izvođenja radova, u smislu uzance br. 72 Posebnih uzanci o građenju ("Službeni list SFRJ" br. 18/1977, 29/1978, "Narodne novine" br. 53/1991)?

Rev 540/2024

Izdaci koje je izvođač učinio radi osiguranja i zaštite izvedenih radova za vrijeme privremene obustave izvođenja radova za koje je odgovoran naručitelj ne predstavlja štetu, već ispunjene ugovorne obveze ako to proizlazi izravno ili posredno iz utanačenja iz ugovora, koje izdatke je dužan naknaditi naručitelj ako je odgovoran za obustavu radova.

Koji su to izdaci u svezi osiguranja i zaštite ovisi o okolnostima svakog slučaja, kao što je primjerice, stanje izvedenih radova, prirodu i namjenu objekta i nužnosti izdataka radi osiguranja i zaštite izvedenih radova.

Obveza podmirenja tih troškova zaštite i osiguranja izvedenih radova dospijeva sukladno odredbama ugovora o dospijeću svih obveza koje su ugovorom utanačene.

Čl. 604.st.1., čl. 605.st.1., čl. 606.st.1., čl. 608. st.1. i 2. ZOO/05

NAKNADA ŠTETE ZBOG NEDOSTATAKA NA STAMBENOM OBJEKTU

9.6. Revd 92/2024

Može li sud potraživanu vrijednost izvedenih radova umanjiti za vrijednost otklanjanja nedostataka unatoč tome što takav zahtjev i zahtjev za otklanjanje nedostataka naručitelj radova nije postavio izvođaču radova i pred sudom niti je ikada obavijestio izvođača o postojanju nedostataka?

Rev 903/2024

"Dakle imajući sve prednje navedeno u vidu, načelni odgovor na pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena nije i ne može biti jednoznačan.

Naime, iako odredba čl. 608. st. 1. i 2. ZOO-a upućuje na zaključak koji je i etabliran u pravnom shvaćanju iznesenom u odluci Rev-99/1996 da naručitelju ne pripada pravo na naknadu štete ako nije izvođača obavijestio o nedostacima i pozvao ga da nedostatke ukloni, po ocjeni ovog suda pravo na naknadu štete neovisno o ispunjenju obveze na obavještanje i pozivanje na uklanjanje nedostataka postoji ako su nedostaci takve naravi da djelo čine neupotrebljivim ili ako su obavljeni u suprotnosti s izričitim uvjetima ugovora."

Izloženo pravno shvaćanje daje odgovor na dopušteno pitanje o tome može li sud potraživanu vrijednost izvedenih radova umanjiti za vrijednost otklanjanja nedostataka unatoč tome što takav zahtjev i zahtjev za otklanjanje nedostataka naručitelj radova nije postavio izvođaču radova i pred sudom niti je ikada obavijestio izvođača o postojanju nedostataka, na način da to ovisi o okolnostima svakog pojedinog slučaja odnosno, u ovisnosti kakva je narav utvrđenih nedostataka.

Čl. 634. ZOO/05

ODGOVORNOST ZA NEDOSTATKE – GUBITAK PRAVA

9.7. Revd 2747/2023

1. Ako su se naručitelj i izvođač radova sporazumjeli o načinu i rokovima otklanjanja nedostataka, pa u slučaju neispunjenja obveze od strane izvođača sukladno sporazumu, dolazi li do primjene roka od godine dana u kojem prestaje pravo naručitelja prema izvođaču na temelju njegove odgovornosti za nedostatke građevine?

2. Dolazi li do prekluzije (gubitka prava sudske zaštite) ako su se naručitelj i izvođač radova sporazumjeli da će izvođač otkloniti nedostatke, a iste ne otkloni, odnosno je li riječ o novoj obvezi odnosno novaciji ugovora?

Rev 479/2024-2, Rev-479/2024-5 (dopunsko rješenje)

U odlukama ovog suda broj Rev 2099/2001-2 od 4. veljače 2004. i Rev 65/1989 od 22. studenoga 1990. u bitnom je izraženo shvaćanje da ukoliko su se stranke sporazumjele o načinu i rokovima otklanjanja nedostataka, tim sporazumom je nastala nova ugovorna obveza neispunjenjem koje stranci pripada pravo na naknadu štete pa tada ne dolazi do primjene roka od godinu dana u kojem prestaje pravo naručitelja prema izvođaču na temelju njegove odgovornosti za nedostatke. Na navedeni način ujedno je odgovoreno na postavljena pravna pitanja.

10. UGOVORI O OSIGURANJU

Čl. 964. st. 2. i 965. st. 1. ZOO/05 TROŠKOVI I KAMATE U IZNOSU OSIGURANE SVOTE

10.1. Revd 2771/2020

Ulaze li u iznos osigurane svote, koji se ima isplatiti oštećenicima i troškovi (i kamate)?

Rev 891/2021

Pošavši od utvrđenja da je predmet spora u ovoj pravnoj stvari naknada štete protiv tuženika temeljem ugovora o osiguranju od odgovornosti iz djelatnosti osiguranika, drugostupanjski sud preinačio je prvostupanjsku presudu primjenom odredbe čl. 964. st. 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18 - dalje: ZOO).

8. Navedena odredba glasi: Osiguratelj snosi, u granicama iznosa osiguranja, troškove spora i druge opravdane troškove radi utvrđivanja osiguranikove odgovornosti. Ista odredba ugrađena je u čl. 12. Uvjeta za osiguranje od izvanugovorne odgovornosti - dalje: Uvjeti.

9. Odredbom čl. 965. st. 1. ZOO-a propisano je da u slučaju osiguranja od odgovornosti oštećena osoba može zahtijevati neposredno od osiguratelja naknadu štete koju je pretrpjela događajem za koji odgovara osiguranik, ali najviše do iznosa osigurateljeve obveze.

10. Stoga je sukladno navedenim odredbama drugostupanjski sud pravilno primijenio materijalno pravo kada je do iznosa osigurane svote tuženikove odgovornosti uračunao i troškove spora iz predmeta koji se vodio kod Općinskog suda u Sisku koji se vodio pod brojem Pr-31/2018.

11. Pritom valja reći da su odluke na koje se tužitelj poziva u reviziji donesene u primjeni posebnih zakona koji uređuju obvezno osiguranje u prometu, dakle, nisu donesene u podudarnoj pravnoj situaciji.

Čl. 80. i 85 Zakona o osiguranju (dalje: ZO) i čl. 216. ZOO/91

ISPLATA OSIGURANE SVOTE KADA JE U ŠTETNOM DOGAĐAJU OŠTEĆENO VIŠE OSOBA

10.2. Revd 1584/2021

U slučaju kad osiguratelj nije u dobroj vjeri, treba li sve oštećene iz istog štetnog događaja dovesti u isti položaj, tako da imaju pravo na puni iznos odštete neovisno o visini osigurane svote iz čl. 80. i čl. 85. Zakona o osiguranju?

Mogu li isplate izvršene po pravomoćnoj presudi koja je naknadno ukinuta, imati utjecaj na osnovanost zahtjeva tužitelja, te imaju li se iste uzeti u obzir i prije utvrđivanja iscrpljenosti limitirane svote osiguranja?

Je li tužitelj dužan vratiti sve primljeno po osnovi koja je otpala ili samo iznose koje je naplatio nakon zaprimanja revizijske odluke?

Rev 1262/2021

Stoga u odnosu na prvo postavljeno pitanje, u činjeničnoj i pravnoj situaciji konkretnog slučaja kada osiguratelj nije postupio u dobroj vjeri, i kada sve oštećene osobe iz istog štetnog događaja nije doveo u jednak položaj, kada isplaćene iznose naknade štete tužitelj ne mora vratiti prema čl. 216. ZOO, tužitelju valja odgovoriti da mu ne pripada iznos naknade štete preko limita osiguranja, jer je tužitelju dosuđena šteta u visini cijele svote osiguranja iz čl. 80. st. 1. ZO, neovisno o ostalim oštećenima iz istog štetnog događaja, iako mu pripada samo razmjerni iznos na koji bi imao pravo sukladno čl. 80. st. 4. ZO pa je time dobio i veći iznos od onoga koji bi mu pripadao da je doveden u isti položaj sa ostalim oštećenima iz istog štetnog događaja.

(...)

Kad sud odlučuje o zahtjevu za naknadu štete i kada za izvršene isplate tuženik ne može zahtijevati povrat plaćenih iznosa na ime naknade štete zbog ozljede tijela, narušavanja zdravlja ili smrti (ako je isplata izvršena poštenom stjecatelju čl. 216. ZOO), odluku o tužbenom zahtjevu sud donosi na temelju činjeničnog stanja u trenutku zaključenja glavne rasprave, vodeći računa o tome u kojem omjeru je oštećenik u tom trenutku već oštećen (tako i ovaj sud u Rev-x 1061/12-2 od 12. veljače 2013.), jer bi ponovnim dosuđivanjem navedenih iznosa štete tužitelju tada pripala naknada štete u daleko većem iznosu od onoga što mu pripada. Zato je pravilno ocijenjeno da tužbeni zahtjev u tom dijelu nije osnovan, jer je tražbina, s obzirom na okolnosti konkretnog slučaja, prestala isplatom.

(...) da je u konkretnoj situaciji tužitelj dužan vratiti samo iznose koje je naplatio nakon zaprimanja revizijske odluke, jer je do trenutka primitka rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske odnosno do 26. kolovoza 2015. bio pošten stjecatelj, a sve na temelju odredbe čl. 216. ZOO (...)

ISPLATA OSIGURANE SVOTE KADA JE U ŠETNOM DOGAĐAJU OŠTEĆENO VIŠE OSOBA (limit osiguranja)

10.2.a Revd 4507/2021

Može li se prvostupanjski sud po ukidnoj odluci drugostupanjskog suda u nastavku parnice oglušiti na upute iz te odluke glede izvođenja parničnih radnji i raspravljanja spornih pitanja na koje je upozorio drugostupanjski sud u svom rješenju, a vezano uz to je li tuženik kao osiguravajuće društvo iz obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti postupalo u dobroj vjeri kada postoji više odštetnih zahtjeva iz istog štetnog događanja glede prava na razmjerni dio naknade onog oštećenika koji nije ostvario

naknadu bez obzira na iscrpljenost svote osiguranja u odnosu na druge (drugog) oštećenika i s time u vezi može li drugostupanjski sud povodom žalbenih navoda o tome izostaviti obrazloženje?

Rev 776/2022

Prvostupanjski sud se po ukidnoj odluci drugostupanjskog suda u nastavku parnice ne može oglušiti na upute iz te odluke glede izvođenja parničnih radnji i raspravljanja spornih pitanja na koje je upozorio drugostupanjski sud u svom rješenju, a vezano uz to je li tuženik kao osiguravajuće društvo iz obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti postupalo u dobroj vjeri kada postoji više odštetnih zahtjeva iz istog štetnog događanja glede prava na razmjerni dio naknade onog oštećenika koji nije ostvario naknadu bez obzira na iscrpljenost svote osiguranja u odnosu na druge (drugog) oštećenika i s time u vezi drugostupanjski sud povodom žalbenih navoda o tome mora obrazložiti svoju odluku.

Čl. 17., 61., 62. i 57. Zakona o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu (dalje: ZOZOZZR) i čl. 10 i 22. Zakona o zdravstvenom osiguranju (dalje: ZOZO)

ODLUČNE ČINJENICE I TERET DOKAZA U POSTUPCIMA ZBOG NAKNADE TROŠKOVA LIJEČENJA I NAKNADE PLAĆE ZA VRIJEME BOLOVANJA

10.3. Revd 264/2020

1. Je li u predmetima za naknadu troškova liječenja i naknade plaće za vrijeme bolovanja, a koje Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje pokreće kao sljednik Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu protiv osiguravajućeg društva temeljem police osiguranja od automobilske odgovornosti i koji su plaćeni nakon 01.01.2011., odlučna činjenica kada je sklopljena polica osiguranja od automobilske odgovornosti, te ukoliko jest, tko je dužan dokazati navedenu činjenicu kao i činjenicu da je po predmetnoj polici plaćen propisani postotak od naplaćene funkcionalne premije od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti?
2. Je li u predmetima za naknadu troškova liječenja i naknade plaće za vrijeme bolovanja, a koje Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje pokreće kao sljednik Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu protiv osiguravajućeg društva temeljem police osiguranja od automobilske odgovornosti odlučna činjenica je li te troškove platio Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje ili njegov pravni prednik Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu?

Rev 341/2021

U odnosu na prvo postavljeno pitanje stoga je odgovoriti da je u predmetima za naknadu troškova liječenja i naknade plaće za vrijeme bolovanja, a koje HZZO pokreće kao sljednik

HZZOZZR protiv osiguravajućeg društva temeljem police osiguranja od automobilske odgovornosti i koji su plaćeni nakon 1. siječnja 2011., odlučna činjenica kada je sklopljena polica osiguranja od automobilske odgovornosti i da je istu činjenicu dužan dokazati tužitelj, dok je činjenicu da je po predmetnoj polici plaćen propisani postotak od naplaćene funkcionalne premije od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti dužan dokazati tuženik.

(...)U odnosu na drugo postavljeno pitanje, za odgovoriti je da je ovaj revizijski sud u više svojih odluka već izrazio shvaćanje da u predmetima za naknadu troškova liječenja i naknade plaće za vrijeme bolovanja, a koje Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (dalje: HZZO) pokreće kao sljednik HZZOZZR protiv osiguravajućeg društva temeljem police osiguranja od automobilske odgovornosti, nije odlučna činjenica je li te troškove platio HZZO ili njegov pravni prednik HZZOZZR, već je odlučno jesu li troškovi i naknade plaće koji su predmet tužbenog zahtjeva plaćeni zdravstvenim ustanovama odnosno osiguraniku (u tom smislu Revt 480/2017-2 od 14. listopada 2020.).

vidi i [Rev 1097/2022](#), Rev 1203/2022, Rev 1245/2022, Rev 307/2023, Rev 1088/2022, Rev 843/2021, Rev 204/2021

Čl.921. i čl. 953. st.1. ZOO/05

ISPUNJENJE PRETPOSTAVKI ZA ISKLJUČENJE IZ OSIGURANJA

10.4. Revd 32/2019

Je li ocjena ispunjenja pretpostavki za isključenje iz osiguranja utvrđenih tužnikovim Uvjetima za osiguranje odgovornosti liječnika i stomatologa pri obavljanju dužnosti - „grubo kršenje pravila struke, Zakona o liječništvu, općih zakona i dr.“ - na sudu ili se radi o medicinskoj kvalifikaciji koju je potrebno utvrditi vještačenjem?

Rev 263/2021

Prema pravnom shvaćanju ovoga suda, ocjenu o tome predstavlja li greška u obavljanju zdravstvene djelatnosti (liječenja) "grubo kršenje pravila struke", može donijeti samo - sud. Naime, sintagma "grubo kršenje pravila struke" predstavlja tzv. pravni standard. To znači da je sudu prepušteno da u svakom konkretnom slučaju odluči predstavlja li događaj (činjenica) ili skup događaja (činjenica) koji su prethodili štetnoj posljedici grubo kršenje pravila struke ili ne. Tu ocjenu sud može donijeti samo uz pomoć medicinskih vještaka (na temelju njihova stručnog nalaza i mišljenja). Dakle, sud će koristeći znanje medicinskih vještaka te rukovodeći se njihovim mišljenjem ocijeniti predstavlja li određeno postupanje i/ili propuštanje u liječenju grubo kršenje pravila struke. Međutim, sudovi pri davanju ove ocjene moraju imati u vidu sve okolnosti konkretnog slučaja, pa će samostalno dati ocjenu o tome predstavlja li određeno postupanje grubo kršenje pravila struke ili ne, neovisno o eventualno izraženom mišljenju vještaka.

Pravila za osiguranje od automobilske odgovornosti

PRIMJENA PRAVILA OSIGURANJA KOJA SU ZA UGOVARATELJA POVOLJNIJA

10.5. Revd 674/2020

S obzirom na činjenicu da se štetni događaj dogodio 21. listopada 1992. te da tuženik odgovara tužitelju po osnovi tzv. „B“ pokrića – osiguranja, primjenjuju li se na isti pravila osiguranja tuženika važeća od 1. siječnja 1991. koja su bila na snazi u vrijeme zaključenja ugovora o osiguranju 31. siječnja 1992., a koja pravila nisu predviđala revalorizaciju ugovorne svote osiguranja, ili se na isti primjenjuju uvjeti za osiguranje od automobilske odgovornosti tuženika koji su u primjeni od 1. travnja 1992. dakle u vrijeme nastanka štetnog događaja, a kojim uvjetima je određeno da će se iznos osiguranja za prošireno osiguranje revalorizirati na isti način kao i iznos osnovnog pokrića (čl. 1. st. 5. Uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti tuženika)?

Rev 353/2021

Jedno od svojstava ugovora o osiguranju je to što je to ugovor po pristupu (adhezioni ugovor) s time da osiguratelj, kao jedna ugovorna strana koja se profesionalno bavi ovakvom djelatnošću, sam jednostrano donosi opće uvjete osiguranja, pravila osiguranja kojima druga strana pristupa prilikom sklapanja ugovora. Takav pravni karakter ugovora, predstavlja osnovu za zaključak prema kojem kasnija promjena pravila – u načelu, utječe na ugovaratelja osiguranja tek kod isteka perioda osiguranja, izuzev u pogledu onih odredaba pravila koja su za ugovaratelja osiguranja povoljnija. Takve se odredbe pravila primjenjuju odmah nakon njihova stupanja na snagu uz uvjet da je sam štetni događaj (a kao što je i predmetni slučaj) uslijedio nakon stupanja na snagu takvih pravila.

Čl. 984. i 982. ZOO/05

OSIGURANA SVOTA NE ULAZI U OSTAVINU KAD SU KORISNICI OSIGURANJA ZAKONSKI NASLJEDNICI UMRLOG

10.6. Revd 2844/2020

1. je li osigurana svota koja treba biti isplaćena korisnicima osiguranja za slučaj smrti temeljem police (ugovora o osiguranju) ulazi odnosno može ulaziti u ostavinu kada su za korisnike osiguranja za slučaj smrti određeni zakonski nasljednici umrle osobe?
2. je li pravo korisnika osiguranja za slučaj smrti izvorno pravo koje nastaje sklapanjem ugovora o osiguranja uslijed čega se zahtjev korisnika osiguranja prema osiguratelju temelji na odredbama ugovora o osiguranju a ne temelji se na nasljednom pravu i samim time na rješenju o nasljeđivanju?

Rev 925/2021

Slijedom navedenog, suprotno shvaćanju na kojemu su utemeljene nižestupanjske odluke, odgovor na prvo pitanje je da osigurana svota koja treba biti isplaćena korisnicima osiguranja za slučaj smrti na temelju police (ugovora o osiguranju) ne

ulazi u ostavinu kad su za korisnike osiguranja za slučaj smrti određeni zakonski nasljednici umrle osobe.

Na drugo postavljeno pitanje valja odgovoriti da je pravo korisnika osiguranja za slučaj smrti izvorno pravo koje nastaje sklapanjem ugovora o osiguranju zbog čega se zahtjev korisnika osiguranja prema osiguratelju temelji na odredbama ugovora o osiguranju, a ne na nasljednom pravu i time na rješenju o nasljeđivanju.

Čl.963. st.1. u vezi čl. 964. ZOO

OPSEG SUBROGACIJSKOG ZAHTJEVA

10.7. Revd 308/2022

Da li u smislu odredbe čl. 963. st. 1. ZOO/05 (ranije čl. 939. st. 1. ZOO/91) kod regresnog potraživanja jednog osiguratelja kao tužitelja prema drugom osiguratelju kao tuženiku postoji pravo osiguratelja kao tužitelja na potraživanje troškova parničnog postupka i kamata na predmetne troškove parničnog postupka koje je taj osiguratelj isplatio oštećenim osobama osnovom koje isplate postavlja regresni zahtjev/tužbu prema drugom odgovornom osiguratelju kao tuženiku?

Rev 643/2022

U smislu odredbe čl. 963. st. 1. ZOO/05 (jednako kao i ranije odredbe čl. 939. st. 1. ZOO/91) osiguratelj koji je nadoknadio štetu oštećenoj osobi i na kojega je prešlo pravo osiguranika (subrogacija) ima pravo od štetnika, odnosno njegovog osiguratelja naplatiti (uz isplaćeni iznos štete) i iznos troškova postupka koji je vođen radi utvrđivanja odgovornosti štetnika, uključujući i zatezne kamate na te troškove.

Čl.923. st.2. ZOO/05 u vezi 984. st. 1. i 5. i čl.700. st.4. Pomorskog zakonika

POMORSKO OSIGURANJE- RASKID UGOVORA O OSIGURANJU ZBOG NEPLAĆANJA PREMIJE

10.8. Revd 1447/2023

Može li se odredba čl. 937. st. 3. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08 i 125/11) primijeniti na ugovor o osiguranju jahti i brodica ispred odredbi Pomorskog zakonika („Narodne novine“ broj: 181/04, 76/07, 146/08 i 61/11)?

Rev 47/2024

Slijedom navedenog, ovaj sud zaključuje da je sud u pobijanoj odluci pogrešno promijenio materijalno pravo kada je na predmetni slučaj izravno primijenio odredbu

čl. 937. st. 3. ZOO, jer je ona ovdje izravno neprimjenjiva s obzirom na odredbu čl. 923. st. 2. ZOO, u svezi čl. 984. st. 5. PZ.

Čl. 939. st.1. u vezi 178. st.4. ZOO/91

PRAVO REGRESA od Hrvatskog ureda za osiguranje

(SUBROGACIJA)

10.9. Revd 2287/2023

Kada je u vrijeme važenja Zakona o osiguranju ("Narodne novine", broj 46/97) za prometnu nesreću odgovorno nepoznato vozilo, a društvo za osiguranje isplati štetu trećim osobama, ima li društvo za osiguranje pravo na regres isplaćenog iznosa od Hrvatskog ureda za osiguranje?

Rev 1130/2023

Slijedom navedenog, kada je u vrijeme važenja ZO za prometnu nesreću odgovorno nepoznato vozilo, a društvo za osiguranje isplati štetu trećim osobama po osnovi police osiguranja vozila u kojem su se te treće osobe nalazile kao suputnice, društvo za osiguranje ima pravo na regres isplaćenog iznosa od Hrvatskog ureda za osiguranje.

Čl. 962.ZOO/05

AKTIVNA LEGITIMACIJA KOD ISPLATE PO VINKULIRANOJ POLICI

10.10. Revd 1309/2023

Tko je aktivno legitimiran potraživati isplatu od osiguratelja u slučaju nastupa osiguranog slučaja po vinkuliranoj polici?

U kojem trenutku tužitelj mora ishoditi i predložiti suglasnost osobe u čiju je korist polica vinkulirana iz čl. 962. Zakona o obveznim odnosima odnosno je li prekludiran navedeno učiniti po zaključenju prethodnog postupka pred sudom?

Rev 706/2024

Kada je polica osiguranja vinkulirana u korist druge osobe, u slučaju nastupa osiguranog slučaja aktivno je legitimiran tražiti isplatu od osiguratelja osiguranik ako ima odobrenje osobe u čiju je korist vinkulirana polica, a ako nema suglasnost osobe u čiju je korist vinkulirana polica tada je aktivno legitimirana osoba u čiju je korist vinkulirana polica.

Tužitelj mora dostaviti suglasnost osobe u čiju je korist polica vinkulirana iz čl. 962. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18) do zaključenja prethodnog postupka pred sudom kada je u primjeni Zakon o parničnom postupku koji se primjenjuje na postupke pokrenute nakon 1. travnja 2013.

Čl. 937. st.3. u vezi čl. 924. ZOO/05

**UGOVOR O KASKO OSIGURANJU – POSLJEDICE NEPLAĆANJA PREMIJE
ODSTUPANJE OD ODREDBI ZOO-a**

10.11. Revd 727/2024

Jesu li ništetne odredbe općih uvjeta kasko osiguranja ako svojim odredbama drugačije uređuju posljedice neplaćanja premije od toga kako ih uređuju odredbe čl. 937. ZOO-a, odnosno je li dopušteno općim uvjetima kasko osiguranja propisati da osiguratelj nije obavezan slati obavijest o dospijeću premije kao i da posljedica neplaćanja premije u roku dospijeća predstavlja prestanak osigurateljnog pokrića?

Rev 1102/2024

Ništetne su odredbe Općih uvjeta kasko osiguranja (a posljedično tome i odredbe Ugovora o kasko osiguranju), ako svojim odredbama drugačije uređuju posljedice neplaćanja premije od toga kako ih uređuje odredba čl. 937. st. 3. ZOO, odnosno nije dopušteno Općim uvjetima kasko osiguranja propisati da osiguratelj nije obavezan slati obavijest o dospijeću premije kao i da je posljedica neplaćanja premije u roku dospijeća prestanak osigurateljnog pokrića.

Čl. 964. st.2. i čl. 965. st.1. ZOO/05

ISPLATA SVOTE OSIGURANJA I TROŠKOVI POSTUPKA

10.12. Revd 2723/2022

1. Da li su osiguratelji u obvezi isplate troškova parničnog postupka vođenog radi utvrđivanja osiguranikove odgovornosti ograničeni iznosom svote osiguranja, sve temeljem odredbe čl. 964. st. 2. ZOO-a?
2. Da li se osiguratelj u svojim Uvjetima može osloboditi plaćanja troškova parničnog postupka ukoliko je parnica vođena radi isplate naknade štete do limita osiguranja, a troškovi postupka premašuju taj limit?

Rev 155/2023

Stoga je odgovor na pitanja postavljena u reviziji da su osiguratelji ograničeni iznosom svote osiguranja pri ispunjavanju obveze isplate troškova parničnog postupka vođenog radi utvrđivanja osiguranikove odgovornosti, sukladno odredbi čl. 964. st. 2. ZOO i čl. 965. st. 1. ZOO, te da se, sukladno navedenim zakonskim odredbama, osiguratelj u svojim uvjetima osiguranja može osloboditi plaćanja troškova parničnog postupka ako je parnica vođena radi isplate naknade štete do svote osiguranja od odgovornosti, a troškovi postupka premašuju taj iznos.

Čl. 949.st.2. ZOO/05 (čl. 925.st.2. ZOO/91)

**ISPLATA OSIGURNINE KADA JE ŠTETA NADOKNAĐENA OD STRANE
ŠTETNIKA (kumulacija zahtjeva za naknadu štete)**

10.13. Revd 207/2024

1. Može li osoba koja je pretrpjela štetu na svojoj imovini i koja joj je nadoknađena od strane štetnika u cijelosti, tražiti isplatu osigurnine od osiguratelja po polici osiguranja te imovine, odnosno je li dopuštena kumulacija zahtjeva za naknadu imovinske štete?
2. Ima li osiguranik aktivnu legitimaciju potraživati naknadu štete od osiguratelja na njegovoj imovini ako mu je štetnik nadoknadio nastalu štetu u cijelosti?

Rev 1349/2024

Slijedom navedenog, osoba koja je pretrpjela štetu na imovini, koja šteta joj je nadoknađena od strane štetnika u cijelosti, ne može tražiti isplatu osigurnine od osiguratelja po polici osiguranja te imovine jer kumulacija zahtjeva za naknadu imovinske štete nije dopuštena. U takvom slučaju, kad štetnik nadoknadi štetu na imovini osiguranika u cijelosti, osiguranik nema aktivnu legitimaciju potraživati naknadu štete od osiguratelja.

11. IZVANUGOVORNI ODNOSI – NAKNADA ŠTETE

Čl. 1117. st. 1 i 2. u vezi čl. 1111. ZOO/05

KADA SE MOŽE ZADRŽATI PRIMLJENO

11.1. Revd 421/2020

Odnosi li se odredba čl. 1117. st. 2. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05 i 41/08) isključivo na povrat sporednih tražbina (isplaćenih kamata i troškova postupka) s kamatama od trenutka kad je stjecatelj postao nepošten, odnosno isključuje li navedena odredba povrat neosnovano plaćenih iznosa na ime naknade štete zbog ozljede tijela, narušenja zdravlja ili smrti čak i nakon što je stjecatelj dostavom odluke o prihvaćanju izvanrednog pravnog lijeka postao nepošten?

Rev 168/2021

U smislu odredbe čl. 1111. ZOO kad dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno druge nadležne vlasti ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi vrijednost postignute koristi. Radi se o općoj odredbi i pravilu o obvezi vraćanja stjecanja bez osnove, na koju odredbu se nadovezuju i odredbe čl. 1117. st. 1. i 2. ZOO. Prema odredbi čl. 1117. st. 1. ZOO ne može se zahtijevati povrat neosnovano plaćenih iznosa na ime naknade štete zbog ozljede tijela, narušenja zdravlja ili smrti, ako je isplata izvršena poštenom stjecatelju. Međutim, prema odredbi čl. 1117. st. 2. ZOO stjecatelj se smatra nepoštenim od trenutka dostave odluke o prihvaćanju izvanrednog pravnog lijeka i dužan je vratiti primljeno na osnovi koje je otpala s kamatama od trenutka kad je postao nepošten. U ovoj pravnoj stvari nesporno je između stranaka da je tuženik u trenutku kada je u ovršnom postupku naplatio u cijelosti svoje potraživanje na ime naknade štete zbog ozljede tijela, narušenja zdravlja ili smrti bio pošten te gledajući isključivo odredbu čl. 1117. st. 1. ZOO on ne bi bio u obvezi vraćati tako primljene iznose, bez obzira na kasniju odluku ovoga suda kojim je prihvaćen izvanredni pravni lijek ovdje tužitelja i kojom su preinačene nižestupanjske odluke i odbijen zahtjev ovdje tuženika kao neosnovan.

Međutim, upravo je odredbom čl. 1117. st. 2. ZOO uređena situacija kada naknadno poštenu stjecatelj postaje nepošten od trenutka dostave odluke o prihvaćanju izvanrednog pravnog lijeka i nakon čega je dužan u cijelosti vratiti primljeno na temelju osnove koja je otpala s kamatama od trenutka kad je postao nepošten. Cilj, svrha i smisao odredbe čl. 1117. st. 2. ZOO je da je svatko bez iznimke dužan vratiti primljeno na osnovi koja je otpala nakon prihvaćanja izvanrednog pravnog lijeka i to s kamatama od trenutka kad je primio takvu odluku. Bilo bi potpuno neprihvatljivo tumačenje da nakon prihvaćanja izvanrednog pravnog lijeka i odbijanja tužbenog zahtjeva netko zadrži primljeno temeljem naknade štete zbog ozljede tijela, narušenja zdravlja ili smrti, a ne postoji nikakva osnova i odgovornost neke osobe za naknadu takve štete.

Stoga je ispravno pravno shvaćanje prvostupanjskog suda, a pogrešno pravno shvaćanje drugostupanjskog suda, a što je sve također u skladu sa recentnom sudskom praksom ovoga suda i već zauzetim pravnim shvaćanjem

(primjerice u odluci broj [Rev 1321/2014-2](#) od 9. srpnja 2019.).

Čl. 12. st.4. ZOOP

PRAVO NA ZATEZNE KAMATE OD PODNOŠENJA TUŽBE

(Kamate)

11.2. Revd 2824/2020

Da li oštećenik/tužitelj ima pravo na traženje zakonske zatezne kamate po osnovi traženja naknade imovinske štete s osnova izgubljene zarade za period prije nego je postavio takav zahtjev za naknadu štete odgovornom osiguratelju po osnovi police obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti ili pak u smislu čl. 12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu (ZOOP) oštećenik odnosno tužitelj ima pravo tražiti zakonske zatezne kamate na imovinsku štetu s osnova izgubljene zarade samo od dana postavljanja zahtjeva za naknadu štete ili tužbe unatoč tome što se radi o traženju izgubljene zarade koja je dospjela prije podnošenja odštetnog zahtjeva ili tužbe, odnosno da li je drugostupanjski sud u ovoj pravnoj stvari pogrešno primijenio odredbu čl. 12. ZOOP kada je obvezao tuženika da isplati tužitelju zakonske zatezne kamate na suđenu izgubljenju zaradu za period prije nego je tužitelj podnio tužbu s kojom je prvi puta pozvao tuženika na plaćanje naknade štete s osnova izgubljene zarade?

Rev 373/2021

Uz utvrđenje da tužiteljica prije podnošenja tužbe u ovom postupku nije od tuženika zahtijevala odštetu za izgubljenju zaradu, drugostupanjski sud dosuđuje tužiteljici naknadu štete s tog osnova u iznosu od 1.180,30 kn (izgubljena zarada za mjesec studeni 2016) i to zajedno sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od 15. prosinca 2016. pa do isplate jer da je tada ta tražbina tužiteljice dospjela.

Takovo pravno shvaćanje drugostupanjskog suda je pogrešno čime je dakle drugostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo. Naime, odlučujući o tijeku zateznih kamata na dosuđenu naknadu štete s osnova izgubljene zarade drugostupanjski sud je propustio cijeliti odredbu čl. 12. st. 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“, broj 151/05, 36/09, 75/09 i 76/13 - dalje: ZOOP) kojom je propisano da u slučaju neizvršenja obveze isplate u roku iz stavka 1 toga članka, oštećena osoba uz dužni iznos naknade štete ima pravo i na isplatu iznosa kamata i to od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.

Kako tužiteljica do podnošenja tužbe u ovom postupku (do 20. srpnja 2017.) od tuženika nije zahtijevala naknadu štete za izgubljenju zaradu, to dakle tužiteljica sukladno odredbi čl. 12. st. 4. ZOOP ima pravo na zatezne kamate za taj vid štete tekuće tek od podnošenja tužbe.

vidi i [Rev 901/2023](#), , [Rev 1429/2024](#)

Čl. 12. st. 4. ZOOP

KAMATA NA DOSUĐENI IZNOS NAKNADE IMOVINSKE ŠTETE S OSNOVE TUĐE POMOĆI I NJEGE

(Kamate)

11.3. Revd 1627/2020

Jesu li su nižestupanjski sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo ne primijenivši odredbu čl. 12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu (Narodne novine, broj 151/05), koji zakon je *lex specialis* u odnosu na odredbe ZOO, kada su tužiteljicu odbili sa dijelom tužbenog zahtjeva koji se odnosi na tijek zatezne kamate na imovinsku štetu za tuđu pomoć i njegu od dana podnošenja odštetnog zahtjeva?

Rev 422/2021

(...) Navedeno shvaćanje protivno je pravnom shvaćanju revizijskog suda izraženom u odlukama broj Rev-1696/17-2 od 5. rujna 2017. i Rev-52/13-2 od 5. rujna 2017., a prema kojem je pri donošenju odluke o tijeku zateznih kamata na dosuđenu neimovinsku i imovinsku štetu sud dužan cijeliti odredbu čl. 12. st. 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu ("Narodne novine" broj 151/05 – dalje: ZOOP), kojom je propisano da u slučaju neizvršenja obveze isplate naknade štete u roku iz st. 1. toga čl., oštećena osoba uz dužni iznos naknade štete, ima pravo i na isplatu iznosa kamate i to od dana podnošenja odštetnog zahtjeva. Sukladno navedenoj odredbi tužiteljica bi imala pravo na isplatu zateznih kamata na dužni iznos naknade štete od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.

U konkretnom slučaju, u ovom stadiju postupka, tužiteljica potražuje isplatu zateznih kamata na dosuđeni iznos naknade imovinske štete s osnove tuđe pomoći i njega za razdoblje od 1. svibnja 2008. do 14. siječnja 2020., odnosno na tražbinu koja je dospijevala nakon podnošenja odštetnog zahtjeva. S obzirom na navedeno valja utvrditi dospijeće obveze naknade imovinske štete imajući na umu tužbene zahtjeve kako su precizirani tijekom postupka te na navedeno primijeniti odredbu čl. 12. st. 4. ZOOP te sukladno tome ocijeniti osnovanost zahtjeva tužiteljice na naplatu zatraženih zateznih kamata.

vidi i [Rev 464/2024](#)

Čl. 3. Europske konvencije o ljudskim pravima (dalje: EKLJP) u vezi čl. 74. st. 3. Zakona o izvršavanju kazne zatvora

VRIJEME PROVEDENO U PENALNOJ USTANOVI U UVJETIMA GDJE ZATVORENIK IMA NA RASPOLAGANJU MANJE OD 3 m2 ŽIVOTNOG PROSTORA

11.4. Revd 2547/2021

Da li razdoblje koje traje dulje od 27 dana, a u kojem zatvoreniku na raspolaganju u sobi u penalnoj ustanovi stoji manje od 3 m2 osobnog prostora može predstavljati

kratko razdoblje u smislu utvrđenja Europskog suda za ljudska prava u odluci *Muršić protiv Hrvatske*?

Rev 974/2021-2

(...) vrijeme provedeno duže od 27 dana u penalnoj ustanovi u uvjetima gdje zatvorenik ima na raspolaganju manje od 3 m² životnog prostora predstavlja kršenje čl. 3. Europske konvencije o ljudskim pravima zbog čega tužitelj ima pravo na naknadu štete na ime povrede prava osobnosti pod uvjetom da kumulativno nisu ostvarene pretpostavke za ekskulpaciju države čije postojanje mora dokazati tužena i to:

- smanjenje potrebnog minimalnog prostora do 3 m² su kratka, povremena i minorna,
- takva smanjenja su popraćena dovoljnom slobodom kretanja izvan sobe i prikladnim aktivnostima izvan sobe,
- podnositelj zahtjeva smješten je u ustanovu koja se, općenito gledano, smatra primjerenom zatvorskom ustanovom i ne postoje drugi otegotni aspekti uvjeta njegova boravka u zatvoru, te po ocjeni ovog suda,
- koji je odnos dužine boravka u uvjetima smanjenog potrebnog minimalnog osobnog prostora u odnosu na ukupnu dužinu trajanja boravka u zatvoru.

Rev 498/2022

Čl. 12. st. 4. ZOOP i čl. 154. te 155. ZPP

**ZATEZNA KAMATA NA IZNOS PRAVIČNE NOVČANE NAKNADE;
STRANCI KOJA JE SNOSILA TROŠAK MEDICINSKOG VJEŠTAČENJA U
POSTUPCIMA RADI NAKNADE ŠTETE TREBA TAJ TROŠAK PRIZNATI U
CIJELOSTI BEZ OBZIRA NA OMJER DJELOMIČNOG USPJEHA;
IZMJENA ORIJENTACIJSKIH KRITERIJA IZNOSA ZA UTVRĐIVANJE VISINE
PRAVIČNE NOVČANE NAKNADE NEIMOVINSKE ŠTETE PRIMJENJUJE SE
NA OBVEZNE ODNOSI NASTALE NAKON 1. SIJEČNJA 2006. TE NA SVE
POSTUPKE KOJI SU U TIJEKU NAKON TE IZMJENE**

(Kamate i troškovi parničnog postupka)

11.5. Revd 697/2021

Da li zatezna kamata na iznos pravične novčane naknade teče od podnošenja odštetnog zahtjeva osiguravajućem društvu u mirnom postupku?

Da li su sudovi dužni pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske zauzeto na drugoj sjednici Građanskog odjela održanoj 5. ožujka 2020. i 15. lipnja 2020. broj Su-IV-47/2020-5 primjenjivati na obvezne odnose nastale nakon 1. siječnja 2006. u svim stupnjevima suđenja?

Da li je sud dužan stranci koja je snosila trošak medicinskog vještačenja navedeni trošak priznati u cijelosti bez obzira na visinu dosuđenog iznosa i utvrđenog omjera uspjeha u parnici?

Rev 660/2021

(...) primjerice odluke broj Rev-1696/17 od 11. travnja 2018. i broj Rev- 550/14 od 18. studenoga 2015.) prema kojem pravnom shvaćanju u ovakvim i sličnim slučajevima tužiteljima kod primjene odredbi čl. 12. ZOOP-a pripada zatezna kamata na neimovinsku i imovinsku štetu od dana podnošenja odštetnog zahtjeva osiguravatelju.

Stoga je odgovor na prvopostavljeno pitanje tužiteljice u reviziji da zatezna kamata na iznos pravične novčane naknade teče od podnošenja odštetnog zahtjeva osiguravajućem društvu u mirnom postupku. (...)

Stoga je odgovor na trećepostavljeno pravno pitanje da stranci koja je snosila trošak medicinskog vještačenja u postupcima radi naknade štete treba taj trošak priznati u cijelosti bez obzira na omjer djelomičnog uspjeha u odnosu na visinu dosuđenog zahtjeva. (...)

Na taj način odgovor na drugopostavljeno pravno pitanje glasi da se navedena izmjena orijentacijskih kriterija iznosa za utvrđivanje visine pravične novčane naknade neimovinske štete primjenjuju na obvezne odnose nastale nakon 1. siječnja 2006. te na sve postupke koji su u tijeku nakon te izmjene. To podrazumijeva i na odlučivanje u drugom stupnju kao i u revizijskoj fazi postupka.

vidi i **Rev 384/2023**

Čl. 1100. u vezi čl. 19. ZOO i čl. 3. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava (dalje: EKLJP)

VRIJEME PROVEDENO U PENALNOJ USTANOVI U UVJETIMA GDJE ZATVORENIK IMA NA RASPOLAGANJU MANJE OD 3 m2 ŽIVOTNOG PROSTORA

11.6. Revd 496/2021

(vidi i posebni dio)

Opravdava li sama činjenica što je tužitelj, kao osoba lišena slobode, smješten u zatvorsku ćeliju površine manje od zakonom propisanog standarda iz odredbe čl. 74. st. 3. Zakona o izvršavanju kazne zatvora dosuđenje pravične novčane naknade s osnove prava osobnosti zbog povrede odredbe čl. 3. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, unatoč činjenici da su mu nesporno pružena i omogućena sva druga prava i pogodnosti predviđene Zakonom o izvršenju kazne zatvora, Pravilnikom i Ustavom Republike Hrvatske koji osiguravaju ukupnu kvalitetu života svojstvenu lišenju slobode zbog zakonito izrečene kazne zatvora?

[Rev 838/2021](#) od 14. prosinca 2021.

(...)Sud je u pobijanoj odluci, navodeći da su ispunjeni svi uvjeti predviđeni relevantnim zakonskim propisom kojim se regulira izdržavanje kazne zatvora, svoju odluku zapravo utemeljio isključivo na utvrđenju izostanka dostatne minimalne površine (i prostornog obujma) koja svakom zatvoreniku ima biti osigurana prilikom izdržavanja kazne zatvora.

Takvo pravno shvaćanje nije podudarno s nekim odlukama ovoga suda primjerice broj Rev-1951/2017-2 od 28. siječnja 2020., Rev-1744/2014-2 od 3. travnja 2019., Rev-1320/2016 od 22. listopada 2019., ali i praksom Europskog suda za ljudska prava u predmetima Muršić c/a RH, Dolenc c/a RH i Kulda protiv Poljske, što je konstatirano i u rješenju poslovnog broja Revd-496/2021-2 od 9. veljače 2021. kojim je u ovom predmetu revizija i dopuštena.

vidi i [Rev 1072/2022](#), Rev 1423/2021, Rev 443/2023, Rev 1081/2021, Rev 1047/2024

Čl. 12. st.1. i 4. ZOOP

DOSPIJEĆE OBVEZE PRAVIČNE NOVČANE NAKNADE RADI POVREDA PRAVA OSOBNOSTI I OBVEZE NA NAKNADU IMOVINSKE ŠTETE

(Kamate)

11.7. Revd 222/2021

Kada dospijeva obveza pravične naknade radi povreda prava osobnosti?

Kada dospijeva obveza naknade imovinske štete?

[Rev 558/2021](#)

(...) da naknada štete pravične novčane naknade radi povrede prava osobnosti i naknade imovinske štete kod šteta počinjenih u prometu gdje se primjenjuje ZOOP dospijeva od podnošenja zahtjeva osiguravatelju, a ako se taj datum ne može utvrditi onda od dana podnošenja tužbe.

Čl. 1111. ZOO/05 STJECANJE BEZ OSNOVE

11.8. Revd 2874/2020

Je li stjecanje bez osnove obveznopravni odnos *inter partes*, ili se učinci istog (obveza vraćanja) mogu protezati na treće osobe-ovrhovoditelja koji je od ovršenika temeljem valjane pravne osnove (i ovršne isprave), prisilnim putem, naplatio dospjelo potraživanje pljenidbom i prijenosom novčanih sredstava ovršenika, a u kojima se potencijalno nalaze i sredstva koja je ovršeniku neka osoba uplatila bez pravne osnove?

Rev 155/2021

S obzirom na odredbu članka 1111. ZOO-a po kojoj odredbi stjecanje bez osnove postoji kada dio imovine jedne osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u pravnom poslu ili zakonu, time nastaje obveznopravni odnos koji djeluje između sudionika toga odnosa (*inter partes*) u kojem je stjecatelj dužnik, a vjerovnik je osoba čiji je dio imovine prešao u imovinu stjecatelja. Dakle, u nastanku takvog odnosa potrebno je promatrati je li on nastao između njegovih subjekata, odnosno stjecatelja s jedne strane i osiromašene osobe s druge strane.

Čl. 3. EKLJP u vezi čl. 74. Zakona o izvršavanju kazne zatvora (dalje: ZIKZ)

11.9. Revd 1661/2020

Opravdava li sama činjenica što je tužitelj, kao osoba lišena slobode, smješten u zatvorsku ćeliju površine manje od zakonom propisanog standarda iz odredbe čl. 74. st. 3. Zakona o izvršavanju kazne zatvora te činjenica da je sanitarni čvor u Zatvoru u Zagrebu smješten unutar zatvorske ćelije, kao i činjenica da je tužitelj konzumirao hranu u sobi, dosuđenje pravične novčane naknade s osnove prava osobnosti zbog povrede odredbe čl. 3. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, unatoč činjenici da su mu nesporno pružena i omogućena sva druga prava i pogodnosti predviđene Zakonom o izvršenju kazne zatvora, Pravilnikom i Ustavom Republike Hrvatske koja osiguravaju ukupnu kvalitetu života svojstvenu lišenju slobode zbog zakonito izrečene kazne zatvora?

Rev 6/2021

Dakle, o pravu na dosudu naknade zbog neodgovarajućih smještajnih uvjeta odlučuje se na temelju utvrđenja o postojanju svih relevantnih okolnosti (uzima se u obzir vrijeme provedeno u zatvorskim ustanovama, tjelesne i duševne posljedice koje su eventualno nastale uslijed boravka u takvim zatvorskim uvjetima, dok se skučenost prostorija u kojima borave zatvorenici – kao jedan od elemenata povrede – promatra u odnosu na slobodu kretanja izvan ćelije, boravkom na svježem zraku, bavljenjem raznih aktivnosti i sličnim mogućnostima).

vidi i [Rev 849/2022](#), [Rev 436/2023](#), [Rev 266/2022](#), [Rev 567/2022](#)

Čl. 1064. do čl. 1067. ZOO/05 ŠTETE NASTALE OD MOTORNOG VOZILA U POGONU NA DIVLJAČI

11.10. Revd 90/2021

Koji se kriteriji odgovornosti primjenjuju na štete nastale od motornog vozila u pogonu na divljači u razdoblju nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lovstvu („Narodne novine“ broj 75/09), dakle, nakon 8. srpnja 2009.?

Rev 1103/2021

Kako nema posebnih odredbi o odgovornosti za štetu koju trpi tužitelj kao lovačko društvo koje upravlja lovištem gdje je došlo do štetnog događaja, o odgovornosti treba odlučivati po općim odredbama obveznog prava.

Prema već ustaljenoj sudskoj praksi divljač se smatra opasnom stvari, a tako i vozilo u pokretu.

Stoga imalac opasne stvari koji je eventualno počinio štetu, štetnom radnjom, naletom vozila na divljač odgovara po načelu objektivne odgovornosti sukladno odredbama čl. 1064. do čl. 1067. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 - dalje: ZOO) i može se osloboditi odgovornosti samo ako dokaže da postoje eksculpacijski razlozi iz čl. 1067. ZOO-a.

Rev 1021/2022

**ČL. 27. ZAKONA O OBVEZNIM OSIGURANJIMA U PROMETU („NARODNE NOVINE“ br. 151/05 I dr. (DALJE ZOOP) u vezi čl. 1046. ZOO, čl. 219. u vezi čl. 230. Zakona o parničnom postupku (dalje: ZPP)
PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN**

11.11. Revd 768/2021

1. Je li za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (dalje: HZMO) protiv osiguravatelja štetnika radi povrata iznosa koji je HZMO isplatio svom osiguraniku mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom za osiguranje?

osiguranje, odnosno u trenutku kada su izvršene isplate, a ne Zakon koji je bio na snazi u vrijeme nastanka samog štetnog događaja (prometne nezgode)?

2. Je li naknada za tjelesno oštećenje koju je isplatio HZMO svom osiguraniku po propisima Zakona o mirovinskom osiguranju stvarna šteta u smislu odredbe čl. 27. st. 2. ZOOP-a koju bi osiguravatelja štetnika, u slučaju postojanja odgovornosti osiguratelja štetnika, bio u obvezi naknaditi HZMO-u ili se isplaćena naknada za tjelesno oštećenje ne može smatrati stvarnom štetom u smislu čl. 27. st. 2. ZOOP-a?

3. Je li u sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (dalje: HZMO) protiv osiguravatelja štetnika radi povrata iznosa koji je HZMO isplatio svom osiguraniku teret dokaza (čl. 219. st. 1. ZPP-a) glede plaćanja i visine isplaćenog na HZMO-u, ako je osiguravatelj štetnika osporio i osporava priloženu ispravu HZMO-a koju je HZMO priložio i na kojoj je naznačio da je izvršio plaćanje iako ta isprava nema u odnosu na svoj sadržaj značaj isprave koju u propisanom obliku izdaje tužitelj kao državno tijelo, odnosno, potvrde izdane za područje njegove nadležnosti zbog poslova za obavljanje kojih je osnovan?

Rev 1437/2021

(...) valja odgovoriti da se ima primijeniti propis koji je bio na snazi u vrijeme kada je izdatak učinjen, a to je ZOOP, čime se i ovom odlukom reafirmira pravno shvaćanje izraženo u Rev-x-388/2018.

(...)

Stoga, po ocjeni ovog suda svi izdaci koji su uzročnopoljedično vezani za isplate koje zavodi za socijalno osiguranje isplaćuju svojim osiguranicima na temelju propisa o osiguranju koji reguliraju takva prava, zbog posljedica štete koju je uzrokovao osiguranik društva za osiguranje predstavljaju stvarnu štetu koju je društvo za osiguranje dužno naknaditi zavodu za osiguranje jer je takvim isplatama umanjena imovina zavoda pa time i predstavlja stvarnu štetu pa je time odgovoreno i na drugo pitanje revidenta.

(...)

U ovom sporu, a odgovarajući na postavljeno pitanje, vodeći računa o ispravi u spisu kojom se dostavlja obračun za isplatu tužiteljici (list 13 spisa) neovisno o tome što se na toj ispravi naznačuje po samom tužitelju da ona ima značaj javne isprave iz čl. 161.-170. Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 157/13 - dalje: ZOMO) to stoga što rečene odredbe ne uređuju niti propisuju karakter potvrde o izvršenim isplatama po osnovi prava iz mirovinskog osiguranja već reguliraju pitanje naknade štete po ocjeni ovog suda takva potvrda nema značaj javne isprave u smislu odredbe čl. 230. ZPP-a pa je time i teret dokaza o izvršenim isplatama na strani tužitelja, gdje i ovakva potvrda može biti dokaz.

vidi i [Rev 1067/2012](#), Rev 909/2021, [Rev 5292/2019](#), Rev 12/2022, Rev 133/2023, Rev 163/2023, Rev 469/2022, Rev 203/2023, Rev 822/2022, Rev 997/2022, Rev 1052/2023, Rev 497/2022, Rev 1496/2024

ČI. 27. ZOOP PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN

11.12. Revd 2970/2021

1. Je li odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (dalje: HZMO) protiv osiguravatelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“ broj 151/05 i dr- dalje ZOOP) koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za osiguranje, odnosno u trenutku kada su izvršene isplate, ili Zakon o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“ broj 102/98 i dr- Dalje ZOMO) koji je bio na snazi u vrijeme nastanka samog štetnog događaja?

2. Je li za utvrđenje stvarne štete u postupcima u kojima Zavod za mirovinsko osiguranje od osiguravajućeg društva potražuje naknadu isplaćenih mirovina povodom prometne nezgode- a koje su isplaćene u vrijeme kada je na snazi bio Zakon o obveznim osiguranjima u prometu- mjerodavne odredbe ZOOP ili ZOMO?“.

[Rev 12/2022](#)

(...) valja odgovoriti da se ima primijeniti propis koji je bio na snazi u vrijeme kada je izdatak učinjen, a to je ZOOP, čime se i ovom odlukom reafirmira pravno shvaćanje izraženo u Rev-x-388/2018.

vidi i [Rev 1148/2022](#), [Rev 1246/2022](#), [Rev 154/2023](#), Rev 1280/2021, Rev 704/2023, Rev 997/2022, Rev 131/2023, Rev 642/2024

Čl. 27. ZOOP PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN

11.13. Revd 949/2021

Je li za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguravatelja štetnika radi povrata iznosa koji je HZMO isplatio svom osiguraniku mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu (ZOOP) koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za osiguranje odnosno u trenutku kada su izvršene isplate, a ne Zakon koji je bio na snazi u vrijeme nastanka samog štetnog događaja (prometne nezgode)?

[Rev 909/2021](#)

Prema pravnom shvaćanju ovog suda sadržanom u brojnim odlukama kao što su primjerice [Rev-1067/12](#) od 5. prosinca 2017. za odluku u ovom sporu koji pokreće HZMO protiv osiguravatelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan je ZOOP koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete HZMO-u, odnosno u trenutku kada su izvršene isplate mirovine, a ne zakon koji je bio na snazi u vrijeme nastanka samog štetnog događaja - prometne nezgode.

vidi i [Rev 664/2022](#), [1315/2022](#), [Rev 495/2022](#), [Rev 772/2022](#), [Rev 768/2022](#), [Rev 682/2022](#), [Rev 703/2022](#), [Rev 49/2023](#)

Čl. 27. ZOOP PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN

11.13.1. Revd 2123/2022

Koje je pravo mjerodavno kod sukcesivnih mjesečnih isplata štete (obiteljske mirovine) koju isplaćuje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, odnosno je li mjerodavan Zakon o mirovinskom osiguranju ili Zakon o obveznim osiguranjima u prometu kao lex specialis obzirom da se povrat isplaćenih iznosa potražuje od osiguravateljeva štetnika?

[Rev 252/2023](#)

vidi [Rev 12/2022](#), [Rev 909/2021](#) i dr.

Čl. 1067. ZOO NAKNADA ŠTETE - PUTNIK U AUTOBUSU

11.14. Revd 3162/2020

Može li sud u slučaju nesporne odgovornosti imatelja vozila za nastanak prometne nesreće u kojoj oštećenik sudjeluje kao putnik u vozilu, a za čiji nastanak ne postoji odgovornost oštećenika, odbiti tužbeni zahtjev temeljem utvrđenja da prometna nesreća sama po sebi ne bi uzrokovala ozljede oštećenika da nije bilo njegovog

propusta, dakle ako nije utvrđeno da bi do stradavanja došlo i da nije bilo prometne nesreće?

Rev 813/2021

Naime, postupanje tužiteljice, kada je ustala u autobusu, te se nije držala za rukohvat, nije moguće odvojiti od neposredno ranijeg postupanja osiguranika tuženika u uzročno-posljedičnom slijedu koji je doveo do ozljeđivanja. Njegova radnja koja je dovela do prometne nezgode, je prvotni i neposredni uzrok štetnog događaja, koja je pak u daljnjem neprekinutom uzročno posljedičnom slijedu uzrokovala nagli trzaj tužiteljice u njenom pokušaju da održi ravnotežu i njezino ozljeđivanje. Tužiteljičino protupropisno ponašanje jest samo doprinos vlastitoj šteti a ne i isključivi uzrok štete, kako to pogrešno zaključuju sudovi nižeg stupnja.

vidi i **Rev 1445/2021**

Čl. 1045. st.1. ZOO

ODGOVORNOST BOLNICE ZA ŠTETU ZBOG SMRTI PACIJENTA

11.15. Revd 3529/2021

Od kakvog je značaja za ocjenu postojanja odgovornosti bolnice za štetu zbog smrti pacijenta, činjenica što je smrt nastupila zbog sepse izazvane bolničkom bakterijom (zlatnim stafilokokom)?

Rev 1369/2021

(...) odgovor na postavljeno pravno pitanje glasi, da smrt pacijenta zbog činjenice što je nastupila sepsa izazvana bolničkom bakterijom, sama po sebi, ne dovodi do odgovornosti bolnice za štetu po objektivnom kriteriju. Dakle, u takvoj situaciji, kada je smrt pacijenta nastupila uslijed bolničke infekcije, a bolnica dokaže da u liječenju uslijed navedene komplikacije, nije bilo krivnje njenih djelatnika odnosno da su isti postupali u svemu po pravilima struke, bolnica ne odgovara za štetu.

Čl. 12. ZPP u vezi čl. 160. st.1. Zakona o mirovinskom osiguranju (dalje: ZMO)

VEZANOST PARNIČNOG SUDA ODLUKOM UPRAVNOG TIJELA GLEDE UZROKA UMIROVLJENJA OSIGURANIKA

11.16. Revd 2502/2021

1. Je li parnični sud vezan odlukom upravnog tijela (konkretno tužitelja) u pogledu uzroka umirovljenja osiguranika tužitelja ili je tuženiku (osiguratelju štetnika) dopušteno u parnici dokazivati da radna nesposobnost osiguranika tužitelja i njegovo

umirovljenje nisu uzročno-posljedičnoj vezi s konkretnim štetnim događajem pa kada tuženik (osiguratelj štetnika) dokaže da ne postoji uzročno-posljedična veza između ozljeđivanja osiguranika tužitelja u prometnoj nezgodi i umirovljenja osiguranika tužitelja da li postoji obveza tuženika na naknadu štete tužitelju odnosno pravo tužitelja da traži naknadu štete od tuženika kao osiguratelja štetnika?

2. Je li Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje kada potražuje naknadu štete na ime mirovine koju isplaćuje svome osiguraniku u kapitaliziranoj svoti istu može tražiti tako što istu treba utvrditi prema preostalom trajanju mirovinskog staža i godina života korisnika odnosno osobe po kojoj su članovi obitelji stekli pravo na mirovinu potrebnih za stjecanje prava na punu starosnu mirovinu a sve u smislu čl. 160. Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine 102/1998, 71/1999 itd)?

3. Je li Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje u smislu odredbi Zakona o mirovinsko osiguranje u smislu odredbi Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine 102/1998, 71/1999 itd) ima pravo tražiti naknadu štete po osnovi mirovine koju isplaćuje svome osiguraniku i za razdoblje nakon kojega bi osiguranik HZMO-a ostvario pravo na starosnu mirovinu.

4. Je li oštećenik kod traženja odnosno dosude mu naknade buduće kapitalizirane naknade imovinske štete ima pravo na zakonske zatezne kamate za razdoblje prije donošenja prvostupanjske presude?

Rev 1261/2021

(...) u odgovoru na prvo postavljeno pitanje u ovoj reviziji valja reći da parnični sud nije vezan odlukom tužitelja donesenom u upravnom postupku glede uzroka umirovljenja osiguranika tužitelja i osiguraniku štetnika (ovdje tuženika) dopušteno je u parnici dokazivati da radna sposobnost osiguranika tužitelja i njegovo umirovljenje nisu u uzročno-posljedičnoj vezi. O rezultatu dokazivanja i eventualnom etabliranju uzročne veze između ozljeđivanja i posljedica ozljeđivanja i umirovljenja osiguranika tužitelja ovisi i odštetna odgovornost tuženika.

vidi i [Rev-x 165/2016](#), Revt 469/2017, Rev 1342/2021, Rev 663/2022, Rev 612/2022, Rev 203/2023, Rev 520/2022, Rev 594/2023, Rev 888/2023, Rev 318/2021

Čl. 27.ZOOP

VEZANOST PARNIČNOG SUDA ODLUKOM UPRAVNOG TIJELA

11.16.a. Revd 337/2020

Je li tužitelj koji nije neposredni oštećenik dužan dokazati postojanje uzročne veze između štetne radnje i štete, kao jedne od pretpostavki odštetne odgovornosti?

Je li u parnici za naknadu štete parnični sud vezan rješenjem HZMO-a kojim je, na temelju utvrđenja iz upravnog postupka u kojem parnična stranka nije sudjelovala, utvrđena uzročna veza štetne radnje i štete u vidu isplate mirovina, ili je ovlašten samostalno ispitati uzročnu vezu između štetne radnje i štete u vidu isplate mirovina kao jednu od pretpostavki odgovornosti za štetu?

Rev 632/2022

Nadalje, pravno shvaćanje revizijskog suda u vezi pitanja je li u parnici za naknadu štete parnični sud vezan rješenjem HZMO, sadržano je u odlukama broj Rev-x 165/2016 od 7. ožujka 2017., broj Revt 469/2017 od 11. ožujka 2020. i Rev 1261/2021 od 2. veljače 2022., prema kojemu parnični sud nije vezan odlukom tužitelja donesenom u upravnom postupku u odnosu na postojanje uzročno-posljedične veze između štetnog događaja i štete koju tužitelj trpi.

(...)

Kako sud u parničnom postupku nije vezan dokumentacijom iz upravnog postupka, drugotuženik može dokazivati postojanje činjenica o kojima ovisi osnovanost njegovih prigovora, a sud je te dokaze dužan ocijeniti prema odredbi čl. 8. ZPP.

vidi i Rev 901/2023

Čl. 1085. i 1095. ZOO u vezi čl. 8. st. 2. toč. 5. Zakona o porezu na dohodak (dalje: ZPD)

NAKNADA ŠTETE IZGUBLJENE ZARADE KAO RAZLIKE IZMEĐU PROSJEČNOG BRUTO IZNOSA PLAĆE PRIJE ŠTETNOG DOGAĐAJA I NAKNADE NETO PLAĆE KOJU JE RADNIK PRIMAO ZA VRIJEME BOLOVANJA

11.17. Revd 2083/2021

1. Ima li oštećenik/tužitelj u sporu koji vodi radi naknade štete po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti pravo na naknadu imovinske štete s naslova izgubljene zarade kao razlike između prosječnog bruto iznosa plaće koju je primao prije štetnog događaja i naknade neto plaće koju je primao za vrijeme bolovanja ili mu pripada razlika između prosječne neto iznosa plaće koju je primao prije štetnog događaja i naknade neto plaće koju je primao za vrijeme bolovanja?

2. U slučaju kada oštećenik/tužitelj u sporu koji se vodi radi naknade štete po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti ostvaruje naknadu imovinske štete s naslova izgubljene zarade kao razlike između prosječnog iznosa plaće koju je primao za vrijeme bolovanja, može li se visina naknade štete utvrditi na način da se u odnos stave s jedne strane prosječna plaća u bruto iznosu a s druge naknada plaće koju taj isti prima za vrijeme bolovanja u neto iznosu?

Rev 234/2022

(...) Ovaj sud je u presudi Revd-2720/2020 od 17. studenog 2020. ispravljenoj rješenjem od 21. siječnja 2021. izrazio pravno shvaćanje glede ovakvih potraživanja

naknade štete kao u ovom postupku, da oštećenik/tužitelj u sporu koji vodi radi naknade štete po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti ima pravo na naknadu imovinske štete s naslova izgubljene zarade kao razlike između prosječnog neto iznosa plaće koju je primao prije štetnog događaja i naknade neto plaće koju prima za vrijeme bolovanja.

vidi i [Rev 676/2022](#)

Čl. 1095. st.1 .i 2. ZOO u vezi čl. 68. Zakona o socijalnoj skrbi (dalje: ZSS)

DOPLATAK ZA TUĐU POMOĆ I NJEGU PREMA PROPISIMA O SOCIJALNOJ SKRBI, MOŽE SE ODOBRI TI NEKOJ OSOBI TEK AKO POMOĆ NE MOŽE OSTVARITI NA DRUGOJ OSNOVI;

OŠTEĆENIK SE NIJE TREBAO OBRATITI NADLEŽNOM CENTRU ZA SOCIJALNU SKRB RADI OSTVARIVANJA PRAVA NA NAKNADU I NA TAJ NAČIN SMANJITI IZNOS NAKNADE ŠTETE ZA TUĐU POMOĆ I NJEGU

11.18. Revd 1086/2020

Kada se tužbom zahtijeva naknada štete za trajnu tuđu pomoć i njegu (rentu), a oštećena osoba ne prima doplatak za tuđu pomoć i njegu temeljem Zakona o socijalnoj skrbi ili kad odbija pokrenuti postupak kod nadležnog Centra za socijalnu skrb radi ostvarivanja prava na novčanu naknadu po osnovi socijalnog osiguranja - je li sud dužan kao o prethodnom pitanju sam utvrditi postoji li pravo oštećene osobe na naknadu za tuđu pomoć po Zakonu o socijalnoj skrbi te ukoliko postoji, u kojoj visini joj pripada ova naknada?

Treba li u određivanju visine naknade za trajnu tuđu pomoć i njegu (rentu) uzeti u obzir i iznos koji tužitelj ostvaruje ili bi mogao ostvarivati od Centra za socijalnu skrb temeljem Zakona o socijalnoj skrbi pa kad tužitelj ostvaruje ovu naknadu ili bi imao pravo na istu je li potrebno utvrditi postoji li razlika stvarne štete i naknade koju prima od Centra? Treba li tužitelja odbiti sa njegovim zahtjevom za štetu s naslova trajne tuđe pomoći i njege (rente) ako je iznos novčane naknade koju prima od Centra veći od stvarne štete, odnosno usvojiti njegov zahtjev za razliku ako je stvarna šteta veća od naknade koju ostvaruje ili bi mogao ostvarivati?

[Rev 125/2021](#)

Doplatak za tuđu pomoć i njegu, prema propisima o socijalnoj skrbi, može se odobriti nekoj osobi tek ako pomoć ne može ostvariti na drugoj osnovi. Naime, odredbom čl. 68. ZSS/12, kao i ranijim i kasnijim odredbama zakona koji su uređivali materiju socijalne skrbi, bilo je propisano da se doplatak za tuđu pomoć i njegu može odobriti nekoj osobi ako pomoć ne može ostvariti na drugoj osnovi. U ovoj pravnoj stvari tužiteljica doplatak (naknadu) za tuđu pomoć i njegu može ostvariti na drugoj osnovi i to baš od tuženika kao štetnikovog osiguratelja. Kako to pravilno navodi

prvostupanjski sud, da je tužiteljica takvo pravo doista i ostvarila, radi sprječavanja dvostruke naplate iste naknade, tada bi se iznos doplatka ostvaren prema odredbama o socijalnoj skrbi uračunao u iznos naknade štete po toj osnovi, a koji bi inače, prema odredbama obveznog prava, trebao naknaditi štetnik, odnosno njegov osiguratelj. Slijedom iznesenog neosnovana je tvrdnja tuženika da se tužiteljica trebala obratiti nadležnom centru za socijalnu skrb radi ostvarivanja prava na naknadu i na taj način smanjiti iznos naknade štete za tuđu pomoć i njegu, te da o takvoj njezinoj dispoziciji ovisi osnovanost tužbenog zahtjeva za naknadu tuđe pomoći i njege u ovoj pravnoj stvari (tako VSRH u odluci broj Rev-833/05 i Rev-4577/2019 od 1. rujna 2020.).

Čl. 161. st.1. i 2. u vezi čl. 151. st. 1 i 2. ZMO

NAKNADA ŠTETE - RAZLIKA IZMEĐU ISPLAĆENE OBITELJSKE MIROVINE I RAZMJERNOG DIJELA STAROSNE MIROVINE KOJU BI PO REDOVNOM TIJEKU STVARI OSTVARIO OSIGURANIK TUŽITELJA

11.19. Revd 652/2021

Ima li tužitelj pravo od tuženika potraživati puni iznos isplaćene obiteljske mirovine u situaciji odnosno trenutku kada bi osiguranik tužitelja po redovnom tijeku stvari ispunio uvjete za starosnu mirovinu te bi tužitelj svakako bio u obvezi isplaćivati mirovinu ili ima pravo potraživati stvarnu štetu odnosno eventualnu razliku između iznosa isplaćene obiteljske mirovine i pretpostavljene starosne mirovine ukoliko bi ta razlika postojala?

[Rev 1235/2021](#)

Po ocjeni ovog suda, u takvoj situaciji stvarnu štetu, koju tužitelj trpi isplatama obiteljske mirovine nakon pretpostavljenog stjecanja prava na starosnu mirovinu njegovog osiguranika, predstavlja razlika između isplaćene obiteljske mirovine i razmjernog dijela starosne mirovine koju bi po redovnom tijeku stvari ostvario osiguranik tužitelja, a koji razmjer ovisi o duljini staža osiguranja do smrti osiguranika tužitelja i duljini razdoblja u kojem je do pretpostavljenog stjecanja prava na starosnu mirovinu uplata doprinosa izostala.

vidi i [Rev 470/2022](#), [Rev 203/2023](#), [Rev 635/2023](#), [Rev 288/2023](#), [Rev 1289/2024](#)

Čl. 7. Zakona o odvjetništvu (dalje: ZO), u vezi čl. 749., čl. 751. st.3., čl. 262. do 269. i 154. do 163. i 185. do 192. u svezi čl. 941. ZOO/91 i čl. 154. ZPP

ODŠTETNA ODGOVORNOST ODVJETNIKA - DOKAZIVANJE UZROČNE VEZE

11.20. Revd 4035/2020

(...) u odnosu na pitanje ispunjenja pretpostavki odgovornosti odvjetnika za naknadu štete u vidu podmirenja troškova parničnog postupka koje je tužitelj podmirio zbog toga što je izgubio parnicu, kod okolnosti da u postupku nije utvrđivano bi li tužitelj, da nije bilo propusta u zastupanju, uspio u tom postupku.

[Rev 296/2022](#)

(...) vodeći računa da između ostalih pretpostavki za naknadu štete oštećeni mora dokazati uzročnu vezu između štete i štetne radnje, da bi postojala odštetna odgovornost odvjetnika i njegovog osiguratelja zbog povrede ugovorne obveze iz ugovora o nalogu koji se sastoji u pravilnom, savjesnom, stručnom i po pravilima struke zastupanju pred sudom pored činjenice da je tužitelj uslijed nekog propusta punomoćnika izgubio spor i stoga mu je nastala šteta, u ovom slučaju u vidu troškova parničnog postupka koje je morao podmiriti drugoj strani u postupku, da bi se utvrdila odštetna odgovornost sudovi moraju radi utvrđenja uzročno-posljedične veze u toj parnici utvrditi bi li tužitelj uspio u sporu i da nije bilo propusta u zastupanju.

Čl. 27. ZOOP MJERODAVNO PRAVO - SUBROGACIJSKI ZAHTJEVI NOSITELJA SOCIJALNOG OSIGURANJA

11.21. Revd 1273/2021

Je li za odluku u sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja motornog vozila štetnika radi isplate iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu?

[Rev 66/2022](#)

(...) u ovoj pravnoj stvari odluku trebalo je odlučiti primjenom odredbi ZOOP-a i to čl. 27. ZOOP koji uređuje „subrogacijske zahtjeve nositelja socijalnog osiguranja“.

vidi i **[Rev 1180/2022](#)**

Čl. 27. st. 2. i 3. ZOOP

RAZLIKA IZMEĐU IZNOSA INVALIDSKE MIROVINE KOJI SE ISPLAĆUJU I IZNOSA KOJI BI BILI ISPLAĆENI KADA BI RAZLOG ISPLATI BILA OZLJEDA NA RADU

11.22. Revd 2218/2021

1. Je li za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (dalje: HZMO) protiv osiguravatelja štetnika radi povrata iznosa koji je HZMO isplatio svom osiguraniku mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za osiguranje, odnosno u trenutku kada su izvršene isplate, a ne Zakon koji je bio na snazi u vrijeme nastanka samog štetnog događaja (prometne nezgode)?

2. Je li invalidska mirovina koju je u punom iznosu isplatio HZMO svom osiguraniku po propisima Zakona o mirovinskom osiguranju stvarna šteta u smislu odredbe čl. 27. st. 2. ZOOP-a koju bi osiguravatelj štetnika, u slučaju postojanja odgovornosti osiguratelja štetnika, bio u obvezi naknaditi HZMO-u ili se isplaćena invalidska mirovina u punom iznosu ne može smatrati stvarnom štetom u smislu čl. 27. st. 2. ZOOP-a budući ta odredba stvarnom štetom definira razmjerni iznos mirovine?

Rev 264/2022

Dakle, prvo pitanje, se u suštini svodi na pitanje po kojem se propisu ima procjenjivati osnovanost zahtjeva tužitelja. Kako je sud drugog stupnja zauzeo drugačije pravno shvaćanje glede primjene propisa koji se ima primijeniti na konkretno potraživanje tužitelja - izdatak za isplate na ime invalidske mirovine na temelju odredbe čl. 161. Zakona o osnovnom mirovinskom osiguranju valja odgovoriti da se ima primijeniti propis koji je bio na snazi u vrijeme kada je izdatak učinjen, a to je ZOOP, čime se i ovom odlukom reafirmira pravno shvaćanje izraženo u Rev-x 388/2018.

(...)

Prema ocjeni ovog suda, a sukladno jasnom izričaju odredbe čl. 27. st. 1. društvo za osiguranje (ovdje tuženik) obvezno je zavodima koji obavljaju poslove zdravstvenoga, mirovinskog ili invalidskog osiguranja nadoknaditi stvarnu štetu u okviru odgovornosti svoga osiguranika i u granicama obveza preuzetih ugovorom o osiguranju, što znači svaku stvarnu štetu koju ti zavodi trpe bez obzira o kojem se osiguranju radi, ako se radi o obvezi iz okvira djelatnosti pojedinih zavoda za osiguranje i ako je obveza društva za osiguranje u granicama preuzetim u ugovoru o osiguranju između društva za osiguranje i njegovog osiguranika (stvarnog štetnika).

No, kada je riječ o izdacima učinjenim na ime invalidske mirovine, kako je to određeno st. 2. i 3. čl. 27. ZOOP obveza tuženika postoji ako postoji razlika između iznosa mirovine koji se isplaćuju i iznosa koji bi bili isplaćeni kada bi razlog isplati bila ozljeda

na radu, a ne štetni događaj za koji je odgovoran tuženik na ime osiguranja stvarnog štetnika.

vidi i [Rev 298/2022](#), Rev 1072/2023

Čl. 1111. ZOO i čl. 55. Zakona o zaštiti potrošača (dalje: ZZP/14)

POTROŠAČU PRIPADA PRAVO NA POVRAT PLAĆENOG PO OSNOVI NEPOŠTENE UGOVORNE ODREDBE KOJOM JE UGOVORENA PROMJENJIVOST KAMATNE STOPE PREMA ODLUCI KREDITORA, U VISINI UTVRĐENE RAZLIKE IZMEĐU PLAĆENIH KAMATA I KAMATA OBRAČUNATIH NA TEMELJU KAMATNE STOPE UTVRĐENE UGOVOROM U DIJELU KOJI NIJE OGLAŠEN NIŠTETNIM

11.23. Revd 2158/2021

Pripada li korisniku kredita, s osnove ništetnosti ugovorne odredbe o promjenjivosti stope ugovorne kamate sadržane u ugovoru o kreditu denominiranom u CHF i denominiranom u kn s valutnom klauzulom u CHF, pravo na isplatu razlike između iznosa kamate obračunate po kamatnoj stopi koja bi bila utvrđena objektivnim referentnim parametrima za utvrđivanje visine kamatne stope i iznosa kamate koja bi bila obračunata po stopi određenoj odlukom tuženika kao banke, pod uvjetom da takva razlika postoji ili isplata razlike između iznosa kamate koju je korisnik kredita platio i iznosa kamate koja bi za cijelo vrijeme otplate kredita bila izračunata na temelju početno ugovorene kamatne stope?

[Rev 308/2022](#)

Potrošaču pripada pravo na povrat plaćenog po osnovi nepoštene ugovorne odredbe kojom je ugovorena promjenjivost kamatne stope prema odluci kreditora, u visini utvrđene razlike između plaćenih kamata i kamata obračunatih na temelju kamatne stope utvrđene ugovorom u dijelu koji nije oglašen ništetnim, bez da se dio ugovorne odredbe koji je utvrđen ništetnim supstituira primjenom nekog parametra ili referentne stope koje bi određivao sud u okolnostima svakog pojedinog slučaja i u odnosu na tako utvrđenu stopu obračunava možebitna razlika.

Čl. 1067. stavak 1., 2. i 4. ZOO u vezi čl. 50. st.2. Zakona o cestama ("Narodne novine" broj 84/11, 18/13, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14.- dalje: ZC)

NEPOSTUPANJE OSOBE OVLAŠTENE UPRAVLJATI JAVNOM CESTOM PO ZAHTJEVU LOVOOVLAŠTENIKA IZ ČLANKA 50. st. 2. ZAKONA O CESTAMA OSLOBAĐA LOVOOVLAŠTENIKA OD OBJEKTIVNE ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU NASTALU NALETOM DIVLJAČI (SRNE)

11.24. Revd 2222/2021

"...ekskulpira li nepostupanje osobe ovlaštene upravljati javnom cestom po zahtjevu iz članka 50. stavka 2. Zakona o cestama ("Narodne novine" broj 84/11, 18/13, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14) lovovlaštenika od odgovornosti za štetu?"

Rev 352/2022

Zato nepostupanje osobe ovlaštene upravljati javnom cestom po zahtjevu lovovlaštenika iz članka 50. stavka 2. Zakona o cestama ("Narodne novine" broj 84/11, 18/13, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14) oslobađa lovovlaštenika od objektivne odgovornosti za štetu nastalu naletom divljači (srne) na vozilo na cesti samo ukoliko je to nepostupanje u uzročnoj vezi sa štetnim događajem i štetom jer bi u tom slučaju lovovlaštenik dokazao da je šteta, djelomično ili potpuno, nastala radnjom treće osobe koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ni otkloniti čime bi bile ostvarene pretpostavke za oslobođenje od odgovornosti u smislu odredbe članka 1067. stavaka 1., 2. i 4. ZOO.

Rev 480/2022

Čl. 27. ZOOP PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN

11.25. Revd 2232/2021

Je li za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje ili odredbe Zakona o mirovinskom osiguranju?

Rev 184/2022

(...) valja odgovoriti da se ima primijeniti propis koji je bio na snazi u vrijeme kada je izdatak učinjen, a to je ZOOP, čime se i ovom odlukom reafirmira pravno shvaćanje izraženo u Rev-x 388/2018.

vidi i **Rev 1298/2022**

Čl. 1111. i 1112. ZOO

BANKA KOJA JE U ZABLUDI ISPLATILA FIZIČKOJ OSOBI IZNOS STRANE VALUTE KOJI JOJ NIJE PRIPADA O, MOŽE U ISTOJ VALUTI TRAŽITI I VRAĆANJE ISPLAĆENIH IZNOSA

11.26. Revd 2996/2021

Da li banka koja je izvršila isplate tuženoj kao osobi opunomoćenoj za raspolaganje sredstvima na računu druge fizičke osobe, a nakon opoziva punomoći greškom odnosno zabludom svoje djelatnice, platila bez postojanja svijesti odnosno znanja da plaća nešto što nije dužna platiti, ima pravo na povrat plaćenog?

Rev 257/2022

Ovo stoga jer banka koja je u zabludi isplatila fizičkoj osobi iznos strane valute koji joj nije pripadao, može u istoj valuti tražiti i vraćanje isplaćenih iznosa, a i u kunsjoj protuvrijednosti strane valute (u tom smislu i citirana revizijska odluka).

Okolnost da je došlo do greške u poslovanju banke (bilo ljudske bilo računalne) ne ovlašćuje drugu stranu da zadrži ono što je bez osnove stekla.

Čl. 1095. ZOO NAKNADA ŠTETE ZA TROŠKOVE TRAJNE TUĐE POMOĆI DRUGE OSOBE U OBLIKU NOVČANE RENTE

11.27. Revd 3708/2020

Ovisi li ostvarenje prava na naknadu štete za troškove trajne tuđe pomoći druge osobe u obliku novčane rente o dokaznim postupkom (medicinskim vještačenjem, iskazom tužitelja) utvrđenoj potrebi da oštećena osoba mora koristiti takvu pomoć za obavljanje određenih redovnih i uobičajenih poslova (primjerice kućanskih radnji, čišćenja, pranja, sagibanja, podizanja tereta), koja je potreba uzrokovana štetnim događajem ili isto ovisi o utvrđenom stupnju smanjenja životnih aktivnosti (i kojem) ili pak (i) o tome da li je utvrđeno da je oštećenik radno nesposoban?

Rev 1362/2021

Ako je utvrđeno da je štetni događaj uzrokovao potrebu da oštećena osoba mora koristiti tuđu pomoć za obavljanje redovnih i uobičajenih poslova, oko održavanja osobne higijene, vođenja redovnih kućnih i drugih poslova, koje je poslove obavljala prije štetnog događaja pa joj zato treba pomoć druge osobe, tada su ispunjene pretpostavke da se takvoj osobi naknadi šteta u visini troškova koje ima (ili bi imala – jer se isto priznaje ako pomoć pružaju ukućani), pri čemu ostvarenje tog prava nije zavisno o utvrđenim postocima smanjenja životnih aktivnosti, niti o tome je li osoba koja ima takvu potrebu radno nesposobna.

Čl. 1085. st. 4. u vezi čl. 29. st.1.ZOO

***DUŽNIK KASNI S ISPUNJENJEM NOVČANE OBVEZE OD TRENUTKA
KADA JE IZ POSTAVLJENOG ZAHTJEVA MOGAO SAZNATI ZA OPSEG
SVOJE OBVEZE***

11.28. Revd 1161/2020

(Kamate)

Je li na naknadu nenovčane materijalne štete u primjeni Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18 - dalje: ZOO) zatezne kamate teku od presuđenja, odnosno je li sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je dosudom iznosa totalne štete dosudio zatezne kamate od trenutka nastanka štetnog događaja?

Rev 634/2021

(...) odgovor na postavljeno pitanje glasi da u slučaju kada vjerovnik opravdano od tuženika, odnosno štetnika, zahtjeva naknadu u novcu za štetu koju je pretrpio, dužnik kasni s ispunjenjem novčane obveze od trenutka kada je iz postavljenog zahtjeva mogao saznati za opseg svoje obveze.

Čl. 19. ZOO u vezi čl. 10. st.1. EKLJP i čl. 73. Kodeksa odvjetničke etike

***ODGOVORNOST PUNOMOĆNIKA ZA SADRŽAJ PISMENA KOJI JE
PREDAN U SUDSKI SPIS***

11.29. Revd 3164/2020

Da li je odvjetnik kao punomoćnik stranke u postupku osobno odgovoran za sadržaj dokumenta koji je predan u sudski spis, a koji dokument joj je predala stranka?

Rev 1082/2021

Budući je 2. tuženica kao odvjetnica postupala po uputi svoje stranke koja joj je i dala predmetni dokument radi ulaganja u predmet spisa, a koji dokument (sudska odluka) izgledom se razlikuje od izgleda sudskih odluka u Republici Hrvatskoj, to proizlazi da u okolnostima konkretnog slučaja 2. tuženica nije, kao punomoćnica 1. tuženice, osobno odgovorna za sadržaj pismena koji je predan u sudski spis.

Čl. 14. Zakona o sustavu državne uprave (dalje: ZSDU)

DUGOTRAJNOST UPRAVNOG POSTUPKA I NAKNADA ŠTETE

11.30. Revd 1484/2021

Da li je zbog dugotrajnosti upravnog postupka ispunjena pretpostavka za naknadu štete Republike Hrvatske sukladno čl. 14. Zakona o sustavu državne uprave („Narodne novine“, broj 150/11 i 12/13)?

Rev 133/2022

Nedvojbeno je da je ustaljena praksa ovog revizijskog suda da sama činjenica dugotrajnosti upravnog postupka nije dovoljna da bi se ostvarile pretpostavke za naknadu štete od Republike Hrvatske sukladno čl. 14. ZSDU. U tom smislu, u odluci na koju se poziva tuženica, broj Rev 681/1997 od 3. ožujka 1998. izražava se shvaćanje: „U konkretnom predmetu sudovi nisu utvrdili da bi u postupanju službenika tužene bilo elemenata nezakonitog ili nepravilnog postupanja. Na to čak ni tužitelj ne ukazuje (samo upire na dugotrajnost postupka pred organima tužene). U toj činjenici, što je postupak dugo trajao nema elemenata nezakonitosti i nepravilnosti u radu službenika...), a koje shvaćanje predstavlja odgovor na postavljeno pitanje.

Čl. 27. ZOOP MJERODAVAN JE ZOOP KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME NASTANKA ŠTETE HZMO-u

11.31. Revd 5278/2021

Je li za odluku u sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja štetnika osnovom police obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti, a radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, odnosno kada je nastao obveznopravni odnos između stranaka?

Rev 552/2022

Prema pravnom shvaćanju ovog suda sadržanom u brojnim odlukama kao što su primjerice odluka broj [Rev-1067/12](#) od 5. prosinca 2017. za odluku u ovom sporu koji pokreće HZMO protiv osiguravatelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan je ZOOP koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete HZMO-u, odnosno u trenutku kada su izvršene isplate mirovine, a ne zakon koji je bio na snazi u vrijeme nastanka samog štetnog događaja - prometne nezgode.

vidi i [Rev 188/2023](#), [Rev 444/2023](#), [Rev 936/2023](#)

Čl. 176. ZOO

VLASNIK RENT-a-car VOZILA KOJI PRAVNIM POSLOM POVJERI TREĆOJ OSOBI TO VOZILO NA KORIŠTENJE, OSLOBAĐA SE SVOJE ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU PROIZAŠLE IZ UPORABE TOG VOZILA

Revd 2400/2021

Odgovara li vlasnik rent-a-car vozila trećim osobama za štetu nastalu uporabom tog vozila od strane osobe kojoj je povjerio vozilo da se njime služi i koristi temeljem valjanog pravnog posla?

Rev 1257/2021

Polazeći od sadržaja navedene zakonske odrede ovaj sud zaključuje da u situaciji kada vlasnik rent-a-car vozila pravnim poslom povjeri trećoj osobi to vozilo na korištenje, oslobađa se svoje odgovornosti za štetu proizašle iz uporabe tog vozila, osim u slučaju ako je šteta proizašla iz neke skrivene mane vozila ili ako ga je povjerio osobi koja nije osposobljena ili nije ovlaštena njome rukovati, a što u ovom predmetu ne proizlazi iz utvrđenja u postupku.

Takvo shvaćanje ovaj sud je već izrazio u više svojih presuda (poslovni broj Rev-2131/1990 od 30. siječnja 1991., poslovni broj Rev-558/2004 od 21. rujna 2004. itd.).

Čl. 27. ZOOP

PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN

11.33. Revd 3503/2021

Je li za odluku u sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja štetnika, radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine, mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu ("Narodne novine" broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14 – dalje: ZOOP) koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, odnosno u trenutku kad su izvršene isplate mirovine, ili Zakon o

mirovinskom osiguranju ("Narodne novine" broj 157/13, 151/14, 33/15, 93/15 i 120/16 – dalje: ZMO) koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štetnog događaja?

Rev 3/2022

Prema pravnom shvaćanju ovoga suda sadržanog u brojnim odlukama, kao što su primjerice odluke navedene u reviziji tuženika, ali isto tako i odluke ovog suda broj [Rev 1067/12](#) od 5. prosinca 2017. i broj Rev 909/21-3 od 8. rujna 2021., za odluku u ovom i sličnim sporovima koje pokreće HZMO protiv osiguravatelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan je ZOOP koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete HZMO-u, odnosno u trenutku kada su izvršene isplate mirovina.

vidi i [Rev 1031/2023](#)

Čl.115. st.2. Zakona o zdravstvenom osiguranju (dalje: ZZO) i čl. 91. st.3. Zakona o osiguranju (dalje: ZO)

PRIMJENA NOVIJEG ZAKONA U SLUČAJU KAD SE NA ŠTETNI DOGAĐAJ PRIMJENJUJU DVA ZAKONA ISTE PRAVNE SNAGE

11.34. Revd 5289/2021

U situaciji kada se na štetni događaj primjenjuju dva zakona iste pravne snage, i to Zakon o zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“ broj 94/01, 88/02, 149/02 i 117/03 – dalje: ZZO/2001) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2002. i Zakon o osiguranju („Narodne novine“ broj 46/97, 116/99 i 11/02 – dalje: ZO/1997) koji je stupio na snagu 22. travnja 1997. primjenjuje li se načelo lex posterior derogat legi priori?

Rev 666/2022

Dakle, u situaciji kada se na štetni događaj primjenjuju dva zakona iste pravne snage (jer ZO/1997 nije poseban zakon u odnosu na ZZO/2001) onda prednost u primjeni ima noviji zakon, slijedom čega se u konkretnom slučaju ima primijeniti ZZO/2001 koji je odredbom članka 115. stavak 2. derogirao odredbu članka 91. stavak 3. ZO/1997 i na taj način dao pravo zavodu za zdravstveno osiguranje zahtijevati naknadu štete od Hrvatskog ureda za osiguranje.

Čl. 12. st. 4. ZOOP

PRAVO NA ZATEZNE KAMATE OD PODNOŠENJA ODŠETNOG ZAHTJEVA

11.35. Revd 3292/2020

(kamate)

Teku li zatezne kamate na naknadu neimovinske štete od dana podnošenja odšetnog zahtjeva, odnosno, ako on nije podnesen, od dana podnošenja tužbe, u smislu odredbe čl. 12. st. 1. i 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu?

i

Teku li zatezne kamate na iznos naknade neimovinske štete od dana podnošenja tužbe, i to za onu štetu koja je u tom trenutku nastala, odnosno koja je u tom trenutku prema redovnom tijeku bila predvidiva, u smislu odredbe čl. 1103. Zakona o obveznim odnosima?

[Rev 877/2021](#)

(...) za naknadu neimovinske štete kod šteta počinjenih u prometu gdje se primjenjuje ZOOP zatezna kamata teče od podnošenja odšetnog zahtjeva osiguravatelju, a ako isti nije podnesen ili se ne može utvrditi kada je bio podnesen tada od dana podnošenja tužbe, osim ako je šteta nastala nakon toga.

Čl. 1111. ZOO/05 u vezi čl. 41. Zakona o naknadi za oduzetu imovinu

PRAVO ZAKUPNIKA PRENIJETI PRAVNIM POSLOM SVOJA PRAVA I ZAHTJEVE KOJE IMA PO OSNOVI ULAGANJA IZVRŠENIH U POSLOVNI PROSTOR NA DRUGU OSOBU

11.36. Revd 2017/2020

Je li Zakonom o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine („Narodne novine“, broj 92/96, 92/99, 39/99, 42/99, 43/00, 131/01, 27/01, 34/01, 65/01, 80/02 i 81/02) ili nekim drugim propisom zakupniku zabranjeno pravnim poslom prenijeti na drugu osobu svoja prava i zahtjeve koja ima po osnovi ulaganja izvršenih u poslovni prostor?

[Rev 1443/2021](#)

Naknada koju je vlasnik dužan isplatiti zakupniku, u biti, proizlazi iz općih odredaba stjecanja bez osnove, odnosno proizlazi iz odredbe čl. 1111. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 i 126/21) koja propisuje da kada dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno

druge nadležne vlasti ili zakona, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno, ako nije moguće naknaditi vrijednost postignute koristi. Naime, u ovom slučaju, zakupnik je izvršenim ulaganjima, bez pravne osnove povećao imovinu vlasnika.

Takva tražbina za izvršena ulaganja u poslovni prostor je tražbina koja se može pravnim poslom prenijeti na drugu osobu, primjerice ugovorom o cesiji iz odredbe čl. 80. ZOO.

Navedeni prijenos nije zabranjen odredbom čl. 41. Zakona o naknadi, kao niti nekim drugim kogentnim propisom, pa niti osnovnim načelima obveznog prava.

vidi i [Rev 840/2024](#)

Čl.14. Zakona o sustavu državne uprave (dalje: ZSU) i čl. 3. EKLJP

ODGOVORNOST REPUBLIKE HRVATSKE ZA ŠTETU KOJI POLICIJSKI SLUŽBENIK POČINI TREĆIM OSOBAMA U SLUŽBI

11.37. Revd 810/2020

Da li Republika Hrvatska za štetu koju policijski službenik počini trećim osobama u službi ili u svezi sa službom odgovara po principu krivnje (subjektivna odgovornost) ili po principu uzročnosti (objektivna odgovornost)?

[Rev 1213/2020](#)

(...) odgovor na postavljeno pitanje je da Republika Hrvatska za štetu koju policijski službenik počini trećim osobama u službi ili u vezi sa službom odgovara po principu uzročnosti (objektivna odgovornost), ali ona se te odgovornosti može osloboditi ako dokaže da je šteta posljedica zakonite primjene policijskih ovlasti, a što je ovdje i dokazano, sve kako je to naprijed, od strane prvostupanjskog suda, pravilno navedeno.

Čl. 27. ZOOP

PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN (HZMO)

11.38. Revd 1511/2022

Je su li za utvrđivanje stvarne štete u postupcima u kojima Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje od osiguravajućeg društva potražuje naknadu isplaćenih mirovina povodom prometne nezgode - a koje su isplaćene u vrijeme kada je na snazi bio Zakon o obveznim osiguranjima u prometu - mjerodavne odredbe Zakona o obveznim osiguranjima u prometu ili Zakona o mirovinskom osiguranju?

Rev 866/2022

„(...)u ovoj pravnoj stvari trebalo je odlučiti primjenom odredbi ZOOP-a i to čl. 27. ZOOP koji uređuje „subrogacijske zahtjeve nositelja socijalnog osiguranja“.

vidi i **Rev 1133/2022**, **Rev 49/2023**

Čl. 27. ZOOP

***PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE
IZDATAK UČINJEN (HZMO)***

11.39. Revd 1148/2021

1. Je li shvaćanje na kojemu se temelji pobijana prvostupanjska i drugostupanjska presuda, u pogledu stava da Zakon o mirovinskom osiguranju (čl. 163. st. 7. ZOMO/98, odnosno čl. 164. st. 5. ZOMO) predstavlja lex specialis u odnosu na odredbe Zakona o obveznom osiguranju u prometu (čl. 27. st. 3. ZOOP – NN 151/05, 36/05, 75/09, 76/13, 152/14) u pogledu obračuna visine potraživanja tužitelja podudarno s pravnim shvaćanjem revizijskog suda izraženog u odlukama broj Rev-x-388/2018-2 od 25. kolovoza 2020. i broj Rev-2320/2015-2 od 21. svibnja 2015. i s tim u vezi je li pogrešno primijenjeno materijalno pravo kod odluke o osnovanosti tužbenog zahtjeva primjenom odredaba ZOMO?

2. Je li za utvrđenje stvarne štete u postupcima u kojima Zavod za mirovinsko osiguranje od osiguravajućeg društva potražuje naknadu isplaćenih mirovina povodom prometne nezgode – a koje su isplaćene u vrijeme kada je na snazi ZOOP – mjerodavan ZOMO ili ZOOP?

Rev 901/2021

(...) za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan je Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, odnosno u trenutku kada su izvršene isplate mirovine, a ne zakon koji je bio na snazi u vrijeme nastanka samog štetnog događaja (prometne nezgode).

vidi i **Rev 122/2022**

Čl. 27. ZOOP

PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN

11.40. Revd 1310/2020

Da li je za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje ili Zakon o mirovinskom osiguranju?

tako i u Revd 2217/2021

[Rev 174/2022](#)

Glede pitanja zbog kojeg je dopuštena i podnesena revizija ovaj sud je već u odluci poslovni broj Rev-x 388/2018 od 25. kolovoza 2020. zauzeo pravno shvaćanje prema kojem je za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, odnosno u trenutku kada su izvršene isplate mirovine, a ne zakon koji je bio na snazi u vrijeme nastanka samog štetnog događaja (prometne nezgode), a istovjetno pravno shvaćanje zauzeto je i u kasnijim odlukama ovoga suda (Rev-5292/2019-2 od 16. lipnja 2020., Rev 206/2022-2 od 23. ožujka 2022., Rev 12/2022 od 12. siječnja 2022.).

vidi i [Rev 553/2022](#)

Čl.27. ZOOP

PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN (HZMO)

11.41. Revd 389/2021

Je li za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje odnosno u trenutku kada su izvršene isplate, a ne Zakon koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štetnog događaja (prometne nezgode)

[Rev 881/2022](#)

vidi toč. 1.40.

Čl. 1101. ZOO/05

NAKNADA NEIMOVINSKE ŠTETE – NAROČITO TEŠKI INVALIDITET BLISKE OSOBE

11.42. Revd 5603/2021

Je li za dosuđenje naknade neimovinske štete zbog naročito teškog invaliditeta bliske osobe, osim stupnja umanjena životne aktivnosti srodnika, ovdje I.B. odlučan i stupanj i lokalitet naruženja, potreba oštećenika za tuđom njegom i pomoći koju mu mora pružati obitelj, radna nesposobnost oštećenika, duševne promjene na strani oštećenika, odnosno moraju li se uzeti u obzir svi takvi manifestacioni oblici umanjena životne aktivnosti oštećenika, kao i duševna bol koju trpe tužitelji kao posebni oštećenici ili je bitna samo ocjena suda kako nije riječ o osobito teškom invaliditetu, a duševna bol se nedvojbeno trpi?

Rev 358/2022

Odgovarajući na pitanje zbog kojeg je u ovom postupku dopušteno izjaviti reviziju po ocjeni ovog suda pri ocjenjivanju da li naročito teški invaliditet neke osobe opravdava dosuđivanje pravične novčane naknade zbog povrede prava osobnosti i srodnicima oštećenog nije od značaja samo postotak invaliditeta oštećenog, već treba ocijeniti i sve druge okolnosti kroz koje se invaliditet i ograničenja kojima je izložen oštećeni očituju u svakodnevnom životu oštećenog i srodnika koji bi bili aktivno legitimirani potraživati naknadu neimovinske štete, te vodeći računa o takvim manifestacijama i posljedicama invaliditeta odlučiti postoji li na strani bliskih srodnika objektivno opravdanje za dosuđivanje neimovinske štete po osnovi iz čl. 1101. ZOO-a.

Čl.1112. ZOO/05

PLAĆANJE NEOSNOVANO VISOKOG IZNOSA RAČUNA – PLAĆANJE RADI IZBJEGAVANJA PRISILE

11.43. Revd 1114/2021

1. Smatra li se plaćanje neosnovano visokog iznosa računa za vodoopskrbu i odvodnju, s kojim je korisnik upoznat prilikom plaćanja, plaćanjem radi izbjegavanja prisile u smislu čl. 1112. st. 1. ZOO-a?
2. Smatra li se prigovor na neosnovano visok iznos računa, koji korisnik usluge podnese pružatelju usluge sukladno općim uvjetima pružatelja usluge, pridržavanjem prava na povrat u smislu čl. 1112. st. 1. ZOO-a?

Rev 712/2021

U odnosu na predmetno prvo pravno pitanje za ukazati je na slijedeće. Niti iz odredbe čl. 1112. st. 1. ZOO, niti iz bilo koje druge zakonske odredbe ne proizlazi presumpcija

da je plaćanje neosnovano visokog računa za vodoopskrbu i odvodnju izvršeno radi izbjegavanja prisile. Niti po logici (prirodi) stvari nema mjesta općem zaključku da je plaćanje neosnovano visokog računa za vodoopskrbu i odvodnju izvršeno radi izbjegavanja prisile. No to ne znači da je isključena mogućnost da se u određenom slučaju dokazuje da je takvo plaćanje izvršeno radi izbjegavanja prisile.

U odnosu na predmetno drugo pravno pitanje za ukazati je na slijedeće. U situaciji kada korisnik usluge nakon izdanog računa pružatelja usluge podnese prigovor na taj račun sukladno Općim uvjetima pružatelja usluge, kada pružatelj usluga dijelom prihvati taj prigovor i smanji račun, te kada korisnik usluge nakon toga plati taj smanjeni račun, on samim podnošenjem prigovora (bez izričitog očitovanja volje) nije zadržao pravo na povrat u smislu odredbe čl. 1112. st. 1. ZOO-a.

Čl. 14., čl. 74., čl. 76. ZIKZ-a i Pravilnik o standardima smještaja i prehrane zatvorenika

VRIJEME PROVEDENO U PENALNOJ USTANOVI U UVJETIMA GDJE ZATVORENIK IMA NA RASPOLAGANJU MANJE OD 3 m² ŽIVOTNOG PROSTORA – povreda prava osobnosti

11.44. Revd 926/2021

Je li sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada kod ocjene povrede prava osobnosti zbog neadekvatnog prostora nije uzeo u obzir da se manjak prostora i uvjet sanitarnog čvora nadomještaju pogodnostima utvrđenim odredbama čl. 14., čl. 74., čl. 76. ZIKZ-a i Pravilnika o standardima smještaja i prehrane zatvorenika (Narodne novine“ broj 92/02)?

[Rev 52/2022](#)

Tužitelj je tijekom dugotrajnog boravka u zatvorskim ustanovama (3702 dana) pretežno boravio u prostorijama u kojima je na njega otpadalo manje od 3 m², koja okolnost znatno vrijeđa zdravstveni standard propisan odredbom čl. 14. st. 1. i čl. 74. ZIKZ i ljudsko dostojanstvo.

Suprotno tvrdnji revidentice, u takvoj situaciji ovakav neprimjereni smještaj tužitelja ne može se smatrati u cijelosti kompenziranim činjenicom da je u okviru propisanog vremena tužitelj mogao boraviti u zajedničkim prostorijama i baviti sportskim i kulturnim aktivnostima, te da mu je bila osigurana liječnika skrb.

vidi i **[Rev 1118/2021](#)**

Čl. 178., čl. 174. i 177. u vezi čl. 206. st. 3. ZOO/91

PRIMJENA ČL. 178. ZOO/91 U SLUČAJU SUDARA VLAKA I CESTOVNIH MOTORNIH VOZILA

11.45. Revd 1529/2021

Radi li se o sudaru motornih vozila u slučaju sudara motornog vozila i vlaka te odgovara li imatelj vlaka za štetu koju pretrpe treće osobe u smislu odredaba čl. 178. st. 4. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" 53/91, 73/91, 3/94, 7/96 i 112/99) i čl. 4. st. 1. toč. 30. Zakona o sigurnosti prometa na cestama ("Narodne novine" 59/96)?

Rev 559/2022

Za razliku od ZOO/05, koji u čl. 1068. definira pojam motornog vozila kao vozila koje je namijenjeno da se snagom vlastitog motora kreće po površini zemlje, na tračnicama ili bez njih, ZOO/91 nije definirao pojam motornog vozila. Stoga je u praksi ovog suda, u primjeni odredbi ZOO/91, s obzirom na pojam motornog vozila, definiran Zakonom o sigurnosti prometa na cestama, zauzeto shvaćanje da se u situaciji sudara vlaka i cestovnih motornih vozila ne primjenjuje odredba čl. 178. st. 4. ZOO/91, već odredbe čl. 174. i 177. u vezi čl. 206. st. 3. ZOO/91 (npr. Rev 1206/06-2 od 21. veljače 2007. i Rev-2197/1998-2 od 4. srpnja 2001.).

Čl. 27.st.3. ZOOP

PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN (KADA SU IZVRŠENE ISPLATE MIROVINE - HZMO)

11.46 Revd 4523/2021

1. Je li za utvrđenje visine štete u postupcima u kojima Zavod za mirovinsko osiguranje od osiguravajućeg društva potražuje naknadu isplaćenih mirovina oštećenima iz prometnih nesreća, a koje mirovine su isplaćene u vrijeme kada je na snazi bio Zakon o obveznim osiguranjima u prometu, mjerodavna odredba čl.27. st.3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu ili se primjenjuju isključivo odredbe Zakona o mirovinskom osiguranju?

2. Je li za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine, mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, odnosno u trenutku kad su izvršene isplate mirovine, ili Zakon o mirovinskom osiguranju koji je bio na snazi u vrijeme nastanka samog štetnog događaja i u vrijeme isplata te je li shvaćanje na kojemu se temelji pobijana drugostupanjska presuda da se sukladno odredbi čl.164. st.5. Zakona o mirovinskom osiguranju na odnos između stranaka ne primjenjuje odredba čl.27. st.3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu u pogledu obračuna visine potraživanja tužitelja, u opreci s pravnim shvaćanjem revizijskog suda u

odlukama Rev-x 388/2018 od 25.08.2020., Rev-x 837/2018 od 14.04.2021., Rev-2320/2015-2 od 21.05.2019. i [Rev-1067/2012](#) od 05.12.2017. o tome da se na odnos između stranaka primjenjuje odredba čl.27. st. 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu?

[Rev 731/2022](#)

Naime, revizijski je sud u nizu svojih odluka (tako npr. u recentnijoj - Rev 3660/2018 od 12. siječnja 2022., ali i prije toga u Rev 1067/12 od 5. prosinca 2017., Rev 5292/2019-2 od 16. lipnja 2020. etc.) zauzeo pravno shvaćanje da je za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, odnosno u trenutku kada su izvršene isplate mirovine.

vidi i [Rev 1025/2021](#), [Rev 235/2023](#), [Rev 1068/2022](#)

Čl. 85. u vezi čl. 10. Zakona o osiguranju (dalje: ZO)

PRIMJENA ČL. 85. (LIMIT OSIGURANJA) NA HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

11.47. Revd 2689/2020

Je li Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje u smislu čl. 10. Zakona o osiguranju (NN br. 46/96, 119/99 i 11/02 - dalje ZO) izuzet od primjene navedenog zakona i odredbe čl. 85. istoga?

[Rev 797/2021](#)

ZO svojim odredbama i njihovim učincima vezuje i tužitelja - pa ga u pravima ograničava i njima propisan i limit osiguranja.

vidi i [Rev 692/2022](#)

Čl. 1045. i 1046 ZOO/05 u vezi odredbi Zakona o prestanku važenja Zakona o javnim ovršiteljima

PRESTANKOM VAŽENJA ZAKONA O JAVNIM OVRŠITELJIMA ISPUNJENE SU SVE PRETPOSTAVKE ZA NAKNADU ŠTETE

11.48. Revd 1717/2021

Jesu li među subjektima odštetnopravnog odnosa nastalog Zakonom o prestanku važenja Zakona o javnim ovršiteljima (Narodne novine broj 139/10, 150/11 i 70/12) i ukidanjem službe javnih ovršitelja ispunjene sve pretpostavke iz odredbe čl. 1045. i

1046. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18) za potraživanje izmakle koristi?

Rev 51/2022

(...) odgovor na postavljeno pitanje je da su među subjektima odštetnopravnog odnosa nastalog Zakonom o prestanku važenja Zakona o javnim ovršiteljima ("Narodne novine", broj 139/10, 150/11 i 70/12) i ukidanjem službe javnih ovršitelja ispunjene sve pretpostavke iz odredbe čl. 1045. i 1046. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18 - dalje: ZOO) za potraživanje izmakle koristi, dok će se u daljnjem tijeku postupka ispitati u kojoj visini a sukladno načelu razmjernosti odnosno, sve dok je bilo potrebno da se tužiteljica vrati u poziciju u kojoj bi se nalazila da takvog miješanja javne vlasti nije bilo.

Čl. 1089. st.1. i 2. ZOO/05

PRAVO NA NAKNADU ŠTETE KADA ŠTETA NIJE POPRAVLJENA

11.49. Revd 830/2021

1. Predstavlja li račun popravka dokaz da je nastala imovinska šteta doista i otklonjena, odnosno što je tužitelj dužan priložiti, osim računa, kao dokaz da je nastala imovinska šteta doista otklonjena?
2. Ima li tužitelj pravo na naknadu štete, prema ponudi za popravak iako štetu nije otklonio?

Rev 1112/2022

(...) odgovor na postavljena pravna pitanja u reviziji bi glasilo da oštećenik ima pravo na naknadu štete i u slučaju kada nije sam popravio štetu, a račun popravka može biti dokaz da je šteta podmirena te se o pravu na naknadu štete može zaključiti i prema ponudi za popravak štete. Kao što je već navedeno, tužitelj u takvim slučajevima mora dokazati visinu štete, a koja može proizlaziti i iz priloženih računa i ponude ukoliko takva visina nije sporna.

Čl. 210., čl. 214., čl. 394 ZOO/91, čl. 46. st. 4. Zakona o građevinskom zemljištu (dalje: ZGZ)

UTVRĐIVANJE VRIJEDNOSTI IZVEDENIH RADOVA NA GRAĐEVINSKOM ZEMLJIŠTU - REVALORIZACIJA GLAVNICE

11.50. Revd 1320/2020

1. Da li se vrijednost naknade za izvedene radove na građevinskom zemljištu u primjeni odredbe čl. 46. bivšeg Zakona o građevinskom zemljištu („Narodne novine“, broj 54/80 – dalje: ZGZ), utvrđuje prema cijenama u vrijeme vraćanja zemljišta Općini

odnosno njenom pravnom slijedniku ili u vrijeme donošenja odluke suda o tom zahtjevu, te ako se visina potraživanja utvrđuje prema cijenama u vrijeme donošenja presude, da li zatezna kamata na iznos naknade teče od dana podnošenja zahtjeva ili od dana donošenja presude kojom se prihvaća tužbeni zahtjev koji se odnosi na to potraživanje?

2. Da li se visina stope zatezne kamate prema Zakonu o visini stope zatezne kamate („Narodne novine“, broj 57/89) odnosi i na potraživanja prije stupanja na snagu tog Zakona?

3. Od kakvog je utjecaja na zakašnjenje vjerovnika i obvezu dužnika platiti zateznu kamatu ako je vjerovnik bez osnovanog razloga odbio primiti ispunjenje obveze (čl. 325. i 326. bivšeg Zakona o obveznim odnosima „Narodne novine“, broj 53/91)?

Rev 491/2021

Dakle, sudovi nižeg stupnja mogli su vrijednost za izvedene radove na građevinskom zemljištu utvrditi prema cijenama u vrijeme vraćanja zemljišta općini, odnosno njenom pravnom slijedniku, ili u vrijeme donošenja odluke suda o tom zahtjevu. Ako se visina potraživanja utvrđuje prema cijenama u vrijeme donošenja presude valjalo bi dosuditi zatezne kamate od tog trenutka. Ako je cijena utvrđena u trenutku vraćanja zemljišta, dakle prema cijenama radova i materijala koje su bile u to vrijeme, ako se uopće, zbog denominacije, ta vrijednost može izraziti u sadašnjoj valuti, trebalo je dosuditi zatezne kamate od tog trenutka, te u visinama koje su bile propisane u navedenom razdoblju.

Čl. 83. i 77. Zakona o lovstvu u vezi čl. 1045. ZOO/05 ODGOVORNOST LOVOOVLAŠTENIKA ZA ŠTETU OD DIVLJAČI U PRUŽNOM POJASU

11.51. Revd 1000/2020

Da li lovoovlaštenik po odredbi čl. 83. st. 1. ZL (NN 140/05...14/14) odgovara za štetu od divljači u pružnom pojasu u odnosu na koje površine (obzirom na posebnim propisima rigorozno zapriječen sam pristup pružnom pojasu - osim radnicima HŽ, policiji i vojsci te pravosudnim tijelima - i time zabranjen lov na tim površinama) nije dopušteno osnivanje lovišta (čl. 9. st. 2. toč. 5. ZL) po čemu se radi o štetnom događaju do kojeg je došlo izvan lovišta?

Rev 309/2021

Kako se željezničke pruge ne smatraju prekidom zemljišta lovišta, a pozivanje 1. tuženika na odredbe Zakona o sigurnosti u željezničkom prometu ("Narodne novine", broj 40/07, 120/08 i 141/08), kojim nisu propisane mjere zaštite koje bi u odnosu na pristup divljači pruži bio obavezan poduzeti onaj tko održava prugu i pružni pojas (a to ionako nije tužitelj već 2. tuženik), to se primjenjuje odredba čl. 83. st. 1. ZL, pa je u navedenom sadržan odgovor na postavljeno pitanje. S druge strane, prema odredbi čl. 77. st. 1. ZL, lovoovlaštenik je obavezan poduzimati određene mjere za

sprječavanje štete koju divljač može nanijeti ljudima ili imovini na zemljištima na kojima se prostire lovište.

Čl. 155. i čl. 195. st. 1. i st. 2. ZOO/91

ŠTETA ZBOG IZGUBLJENE ZARADE U POLJOPRIVREDI

11.52. Revd 4962/2021

1. Pripada li oštećeniku, za kojeg je uslijed posljedica štetnog događaja utvrđena potpuna nesposobnost za bavljenje poljoprivredom osobno i putem drugih osoba, naknada štete u visini izgubljene zarade zbog nemogućnosti bavljenja poljoprivredom ili u visini troškova radne snage drugih osoba za obavljanje poljoprivrednih radova koje je prije štetnog događaja obavljao oštećenik?
2. Je li vojnik bez čina u radnom odnosu u Oružanim snagama RH, kojem je tijekom liječenja odlukom nadležne osobe u organizacijskog hijerarhiji dodijeljen određeni čin slijedom kojeg bi mu pripadala viša plaća sukladno tom činu i koji se zbog posljedica štetnog događaja za koji je odgovoran poslodavac više ne može vratiti na svoje radno mjesto te bude umirovljen, ima pravo naknade štete zbog izgubljene zarade u visini razlike između mirovine do plaće sukladno dodijeljenom činu ili u visini razlike od mirovine do plaće koja mu je pripadala kao vojniku bez čina?
3. Uzima li se u obzir za izračun naknade štete zbog izgubljene zarade u vidu razlike između isplaćene mirovine i plaće koja bi radniku bila isplaćena da nije bilo štetnog događaja brutto plaća koju bi radnik primao ili netto plaća?

Rev 491/2022

U situaciji kada oštećeni zbog posljedica štetnog događaja više nije u objektivnoj mogućnosti niti osobno, a niti angažiranjem drugih osoba obavljati rad u poljoprivredi, onda on ima pravo na naknadu za taj vid štete, ne u visini troškova druge osobe, već u visini potencijalne zarade koju bi on ostvario osobnim radom u poljoprivredi (tako u Revx-651/2018-3 od 13.02.2019.).

Unatoč navedenom ovdje je za ukazati da šteta za troškove tuđe radne snage predstavlja tek način utvrđivanja visine štete zbog izgubljene zarade od prihoda u poljoprivredi oštećenika, a ne osnovu za naknadu štete u visini izdataka za tuđu radnu snagu, kako je to pogrešno zaključio drugostupanjski sud u pobijanoj presudi, s obzirom da je osnova za naknadu imovinske štete izgubljena zarada od prihoda u poljoprivredi oštećenika.

Uz utvrđenje da je tužitelj u vrijeme štetnog događaja bio vojnik - gardist, da je nakon toga koristio bolovanje, da mu je 31. ožujka 2002. prestala djelatna vojna služba (umirovljen s 1. travnja 2002.) te da je tužitelju prije umirovljenja i prestanka djelatne vojne službe 13. ožujka 2002. dodijeljen čin razvodnika pješastva, prvostupanjski sud dosuđuje tužitelju naknade štete za izgubljenu zaradu (plaću) i to u visini razlike mirovine koju ostvaruje i potencijalne bruto plaće koju bi ostvario sa činom razvodnika pješastva.

(...)

Uz pravilnu primjenu odredbe čl. 195. st. 1. i st. 2. ZOO, oštećeni ima pravo na naknadu štete za izgubljenu zaradu i to onu koju bi po redovnom toku stvari

ostvarivao da se nije dogodio štetni događaj (ne samo do visine zarade koju je ostvarivao do štetnog događaja).

U konkretnom slučaju upravo okolnost da je tužitelju prije umirovljenja dodijeljen čin (razvodnik pješaštva) barem za sada ukazuje na to da bi tužitelj po redovnom toku stvari (da se nije predmetni štetni događaj dogodio) u spornom razdoblju ostvarivao plaću za taj čin, a što bi mu davalo za pravo na naknadu štete za izgubljenu zaradu do iznosa te potencijalne plaće.

(...) Plaća na koju radnik ima pravo i koju je legitimiran zahtijevati, čini bruto plaća. No, u konkretnom slučaju tužitelj ne ostvaruje i ne zahtjeva isplatu plaće (naknadu plaće) već zahtjeva naknadu štete u vidu izgubljene zarade (plaće). Stoga i naknadu štete u vidu izgubljene zarade (plaće) valja promatrati u svjetlu odredbe čl. 155. ZOO, tj. u svjetlu izmakle koristi. Tužitelj i da nije bilo predmetnog štetnog događaja ne bi ostvarivao korist u visini bruto plaće već u visini neto plaće (razlika - porezi, prirez i doprinosi su prihod države, jedinice lokalne samouprave i fondova). Stoga tužitelj niti nema pravo na razliku između potencijalne neto i bruto plaće.

vidi i [Rev 976/2023](#)

Čl. 1095. st. 2. i čl. 1092. st. 1. ZOO/05

KADA JE KOD OŠTEĆENIKA NASTALA NESPOSOBNOST ZA OBAVLJANJE DOTADAŠNJEG POSLA, ŠETU BI PREDSTAVLJALA EVENTUALNA RAZLIKA IZMEĐU PLAĆE KOJU BI OBJEKTIVNO MOGAO OSTVARITI SA SVOJOM PREOSTALOM RADNOM SPOSOBNOŠĆU I MIROVINE KOJU PRIMA

11.53. Revd 4384/2021

Kod utvrđene profesionalne nesposobnosti za rad, a da pritom nije utvrđena opća nesposobnost za rad, pripada li tužitelju naknada cjelokupne štete u vidu izgubljene zarade kao razlike između plaće koju bi ostvario i mirovine, neovisno o eventualno preostaloj radnoj sposobnosti tužitelja?

[Rev 153/2022](#)

Tako npr. u presudi Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Rev-378/11-3 od 15. svibnja 2013. izraženo je shvaćanje da kada je tužitelju priznato pravo na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad, ali je on ostao sposoban za rad s punim radnim vremenom na drugim odgovarajućim poslovima, te nije stekao pravo na mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad, treba ocijeniti i činjenicu je li se tužitelj pokušao zaposliti s preostalom radnom sposobnošću i je li u tom pravcu poduzimao odgovarajuće radnje radi sprječavanja (umanjenja) nastanka štete u vidu izgubljene zarade. Time se imalo na umu prijava Zavodu za zapošljavanje u svrhu traženja posla i sl.

Da je ponašanje oštećenika relevantno u okviru primjene odredbe čl. 192. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01 – dalje: ZOO/91) na način da je svaki oštećenik dužan nastojati da mu šteta bude što manja i u tom smislu je dužan poduzimati radnje sukladno svojim mogućnostima i potrebama, a kada to propusti i tako pridonese da

mu šteta nastane ili bude veća, ima pravo samo na razmjerno smanjenje naknade, izraženo je pravno shvaćanje npr. u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Rev-1018/13-2 od 7. studenoga 2017.

Čl.54. i 57. Zakona o socijalnoj skrbi u vezi čl. 1100. ZOO/05

IZNOSI OSTVARENI PO OSNOVI SOCIJALNE SKRBI NE UMANJUJU PRAVA OŠTEĆENOG KOJA MU PRIPADAJU PO OSNOVI NAKNADE ŠTETE

11.54. Revd 3730/2021

1. Treba li pri utvrđivanju visine naknade neimovinske štete i naknade za trajnu tuđu pomoć i njegu (rentu) uzeti u obzir i iznose koje tužitelj ostvaruje ili bi mogao ostvarivati temeljem propisa o socijalnoj skrbi, zdravstvenom, mirovinskom i invalidskom osiguranju od Centra za socijalnu skrb, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ili Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje pa kad tužitelj ostvaruje takvu naknadu ili bi imao pravo na istu, je li potrebno utvrditi postoji li razlika stvarne štete i naknade koju ostvaruje po jednoj ili više navedenih osnova? Treba li tužitelja odbiti s njegovim zahtjevom za naknadom štete s naslova trajne tuđe pomoći njege (renta) i naknade neimovinske štete ako je iznos novčane naknade koju prima temeljem propisa o socijalnoj skrbi, zdravstvenom, mirovinskom i invalidskom osiguranju veći od stvarne štete, odnosno usvojiti njegov zahtjev za razliku ako je stvarna šteta veća od naknade koju ostvaruje ili bi mogao ostvarivati?
2. Kada se tužbom zahtijeva naknada neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti te imovinske štete za trajnu tuđu pomoć i njegu (rentu), a oštećena osoba ne prima naknade temeljem propisa o socijalnoj skrbi, zdravstvenom, mirovinskom i invalidskom osiguranju ili odbija pokrenuti postupak kod nadležnih tijela radi ostvarivanja prava i naknada po tim osnovama je li sud dužan kao o prethodnom pitanju sam utvrditi postoji li pravo oštećene osobe na naknadu po gore navedenim osnovama te ukoliko postoji, u kojoj visini joj pripada ova naknada?
3. Uračunavaju li se novčana primanja s osnova osobne invalidnine u novčanu naknadu neimovinske štete na način da se pri odmjeravanju iznosa naknade činjenica ostvarivanja iste samo uzima u obzir ili je potrebno utvrditi točne iznose isplaćene s osnova osobne invalidnine ili eventualni kapitalizirani iznos invalidnine te tako utvrđene iznose oduzeti od iznosa pravične novčane naknade s osnove neimovinske štete?

Rev 745/2022

Stoga, oštećenom se ne mogu u parnici radi naknade štete umanjivati njegova prava po toj osnovi zbog ostvarenih prava koja mu pripadaju po osnovi Zakona o socijalnoj skrbi slijedom čega ne dolazi niti do bilo kakvog uračunavanja i odbijanja u nominalnom iznosu ostvarenih primanja po osnovi socijalne skrbi od ostvarenih vidova štete, niti se činjenica ostvarivanja prihoda iz socijalne skrbi trebaju cijeliti prilikom utvrđivanja visine štete zbog povrede prava osobnosti ili tuđe pomoći i njege.

vidi i **Rev 348/2022**

Čl.1045. u vezi čl. 1064. ZOO/05

OŠTEĆENIK IMA PRAVO NA NAKNADU ŠTETE KOJA UKLJUČUJE I POREZ NA DODANU VRIJEDNOST

11.55. Revd 2997/2021

Obuhvaća li obveza odgovorne osobe za naknadu štete i obvezu naknade s osnove poreza na dodanu vrijednost neovisno o tome što oštećenik nije priložio račun popravka iz kojeg bi proizlazilo da je taj porez uistinu i platio?

[Rev 140/2022](#)

U odnosu na postavljeno pravno pitanje zbog kojega je revizija dopuštena (ima li oštećenik pravo na naknadu štete u punom iznosu, uključujući i PDV) ovaj sud je zauzeo pravno shvaćanje na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanoj 5. prosinca 2013. br. Su-IV-127/13-9 prema kojem oštećenik ima pravo na naknadu štete koja uključuje i porez na dodanu vrijednost.

Čl. 27.st.3. ZOOP

RAZMJERNI IZNOS MIROVINE KOJA SE ISPLAĆUJE OSIGURANIKU - UMIROVLJENJE ZBOG INVALIDNOSTI

11.56. Revd 4730/2021

Može li Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje koji svom osiguraniku isplaćuje invalidsku mirovinu u slučaju kada njegov osiguranik ispuni uvjete za odlazak u starosnu mirovinu, od osobe odgovorne za štetu, odnosno od osiguratelja potraživati i dalje isplaćeni iznos invalidske mirovine ili je potrebno po prigovoru osiguratelja (tuženice) utvrditi stvarnu štetu odnosno utvrditi razlikuje li se isplaćivana invalidska mirovina od potencijalne starosne mirovine, sve provođenjem financijskog vještačenja na navedenu okolnost utvrđenja stvarne štete kao razlike između invalidske i potencijalne starosne mirovine?

[Rev 850/2022](#)

(...) obveza tuženice kao društva za osiguranje, postoji samo onda ukoliko bi razmjerni iznos mirovine koja se isplaćuje osiguraniku HZMO bio veći od razmjernog iznosa mirovine koja se isplaćuje zbog umirovljenja uslijed invalidnosti, te je stoga u ovom slučaju trebalo utvrditi postoji li razlika između mirovine utvrđene rješenjem HZMO i invalidske mirovine koja bi bila utvrđena u slučaju invalidnosti i u ovisnosti o tome odlučiti o osnovanosti tužbenog zahtjeva tužitelja.

vidi i **[Rev 930/2022](#)**, **[Rev 1017/2022](#)**, **[Rev 1149/2022](#)**

Čl. 1045. st.1. i 2. ZOO u vezi čl. 7. st.1. i 2. Zakona o odvjetništvu

ODGOVORNOST ODVJETNIKA ZA NAKNADU ŠTETE

11.57. Revd 2343/2020

Trebaju li za uspjeh tužitelja u parnici radi naknade štete koja se vodi protiv osiguratelja od odgovornosti iz djelatnosti odvjetnika, kao i protiv odvjetnika za štetu koja je prouzročena obavljanjem odvjetništva, biti utvrđene sve pretpostavke odštetne odgovornosti, a posebice uz postojanje uzročno posljedične veze i postojanje same štete te na kojoj od stranaka leži teret dokazivanja pojedinih pretpostavki odštetne odgovornosti?

Rev 701/2021

Naime, drugostupanjski sud nije dao razloge o toj odlučnoj činjenici, jer da bi tuženici bili odgovorni za naknadu štete koju je tužiteljica pretrpjela zbog protupravnog postupanja tuženice I. K., tužiteljica je morala dokazati postojanje uzročno-posljedične veze koja postoji ako se dokaže da bi tužiteljica uz uspjeh u parničnom postupku radi vraćanja zajma u konačnici uspjela i naplatiti svoje potraživanje po pravomoćnoj presudi.

Čl. 1113. ZOO

**PASIVNA LEGITIMACIJA RODITELJA KAO ZAKONSKOG ZASTUPNIKA
DJETETA U PARNICI RADI VRAĆANJA VIŠE PLAĆENIH IZNOSA
UZDRŽAVANJA**

11.58. Revd 5421/2021

Je li roditelj koji je kao zakonski zastupnik maloljetnog djeteta primao iznose uzdržavanja, pasivno legitimiran u parnici radi vraćanja previše plaćenih iznosa uzdržavanja?

Rev 542/2022

Stoga tuženica, koja je kao zakonska zastupnica zajedničkog djeteta, u vrijeme dok je dijete još bilo njoj povjereno na odgoj i čuvanje, sporne iznose primila u ime i za račun zastupane maloljetne kćeri stranaka, nije pasivno legitimirana u ovoj pravnoj stvari, jer dvostruko plaćanje duga nije izvršeno njoj nego zajedničkom djetetu stranaka (tako i ovaj sud u Rev-1375/1999-2 od 3. srpnja 2002.)

vidi i **Rev 1178/2022**

Čl. 1110. i 1111. st.1 ZOO/05 u vezi čl. 8. Zakona o izvlaštenju i čl. 129. ZVDSP

ISPLATA NAKNADE ZA ODUZETO ZEMLJIŠTE

11.59. Revd 1604/2021

1. Koja je pravna osnova zahtjeva za isplatu tržišne vrijednosti zemljišta koje je vlasnicima, koji nisu sudjelovali u postupku izvlaštenja, oduzeto iz posjeda radi izgradnje autoceste?
2. Stječe li se vlasništvo nekretnine dosjelošću ispunjenjem pretpostavki koje su propisane Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“ 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 i 153/09) ili u trenutku pravomoćnosti sudske odluke?

Rev 750/2022

Pravna osnova zahtjeva za isplatu tržišne vrijednosti zemljišta koje je vlasnicima, koji nisu sudjelovali u postupku izvlaštenja, oduzeto iz posjeda radi izgradnje autoceste, je stjecanje bez osnove.

Vlasništvo nekretnine dosjelošću stječe se ispunjenjem pretpostavki koje su propisane ZV-om, a ne u trenutku pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđeno postojanje prava vlasništva.

Čl. 1110. i 1111. st.1 ZOO/05 u vezi čl. 8. Zakona o izvlaštenju

ISPLATA NAKNADE ZA ODUZETO ZEMLJIŠTE

11.59.a. Revd 1732/2022

1. Ima li potraživanje tužitelja kao vlasnika nekretnine, kojem je nekretnina oduzeta iz posjeda i izmijenjena njena namjena u tolikoj mjeri da više nije moguća predaja u posjed (na istoj je izgrađena cesta), karakter naknade štete (članak 1045. Zakona o obveznim odnosima – "Narodne novine", broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18) ili se radi o zahtjevu za isplatu naknade po osnovi stjecanja bez osnove (članak 1111. Zakona o obveznim odnosima – "Narodne novine", broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18).
2. Pitanje tumačenja pretpostavke protupravnosti kao opće pretpostavke izvanugovorne odgovornosti za štetu u okolnostima kada je društvo Hrvatske autoceste d.o.o. bez postupka izvlaštenja i bez pristanka vlasnika nekretnine pozivom na uporabnu dozvolu za izgradnju ceste preuzelo nekretninu tužitelja izgradivši na njoj pristupnu cestu.

Rev 1288/2022

Dajući odgovor na prvo revizijom postavljeno pravno pitanje, ovaj sud upućuje na pravno shvaćanje koje je izrazio u odluci poslovnog broja Rev-662/2024-2 od 14. svibnja 2024. (a koje se naslanja na prethodno donesene odluke poslovnih brojeva

Rev-807/2016-3 od 6. listopada 2020. i Rev-750/2022-3 od 13. rujna 2022.) – da je pravna osnova zahtjeva za isplatu tržišne vrijednosti zemljišta koje je vlasnicima, koji nisu sudjelovali u postupku izvlaštenja, oduzeto iz posjeda radi izgradnje autoceste – stjecanje bez osnove.

Doduše, u tim je predmetima specifična razlika (u odnosu na ovopredmetni) bila ta što je tamo postupak izvlaštenja bio proveden, ali (tamo) tužitelji u njemu ili nisu sudjelovali ili/i im nije isplaćena naknada za izvlaštenje. No, prethodno ne dovodi do potrebe izražavanja novog, posebnog pravnog shvaćanja i ovaj sud ne vidi razloga izraženo pravno shvaćanje ne primijeniti na ovaj slučaj.

(...)

Tako je, u činjeničnopravnoj situaciji dostatno podudarnoj s ovopredmetnom, u odluci poslovnog broja Rev-750/2022-2 od 13. rujna 2022. revizijski sud uočio da su tužitelji kao pravnu osnovu tužbenog zahtjeva naznačili naknadu štete, no revizijski sud je dalje predmetni odnos kvalificirao kao odnos stjecanja bez osnove.

(...)

Iz pravnog shvaćanja ovoga suda da se ovopredmetni pravni odnos ima sagledati kao (potencijalni) odnos stjecanja bez osnove, jasno proizlazi i pravno shvaćanje da drugo revizijom postavljeno pravno pitanje, koje se odnosi na pretpostavke odgovornosti po osnovi naknade štete, nema utjecaj na odluku u sporu, pa se ovaj sud nije upuštao u davanje odgovora na to pravno pitanje.

Čl. 1045. ZOO/05 u vezi čl.10. i 2. ZVDSP

ODGOVORNOST ZA NAKNADU ŠTETE OSOBE KOJA JE POČINILA SAMOVLASNO SMETANJE POSJEDA

11.60. Revd 3551/2020

Predstavlja li samovlasno oduzimanje posjeda (suposjeda) protupravnu štetnu radnju u smislu odredbe članka 1045.st.1. Zakona o obveznim odnosima(Narodne novine broj 35/05 i 41/08) ukoliko je pravomoćnom presudom utvrđeno da osoba kojoj je oduzet posjed (suposjed) nema pravo na posjed (suposjed)?

Rev 734/2021

Osoba koja je počinila smetanja posjeda odgovarala bi samo u slučaju da je uskratila posjedniku ono pravo zbog kojeg je posjednik imao izdatke (pravo na korištenje stana radi stanovanja putem najma) a ako posjednik nije imao pravo na korištenje stana i posjed tog stana onda uzrok izdataka za korištenje drugog stana nije u smetanju posjeda već u biti u okolnosti da posjednik nema pravo na korištenje stana u čijem je posjedu smetan, te okolnosti da nema drugu mogućnost za zadovoljavanje potreba koje je bez pravnog temelja zadovoljavao u stvari (stan ili kuća) u čijem je posjedu smetan.

Prema tome, kada je u pitanju naknada štete radi smetanja posjeda, kao u konkretnom slučaju, razumno je i pravno utemeljen zaključak da postoji odnos između nastale štete i smetanja posjeda onda kada šteta nastaje zbog povrede nekog prava koje je činom smetanja oduzeto ili povrijeđeno.

(...)

Dakle, ono pravo radi kojeg je nastalo umanjenje nečije imovine (stjecanje posjeda stana radi zadovoljavanja stambenih potreba tužiteljice putem najma stana) može biti u uzročnoj vezi i pravni temelj za naknadu štete samo ako je određenim ponašanjem to isto pravo radi kojeg je nastalo umanjenje imovine povrijeđeno, dakle, u slučaju da je posjednik imao pravo i na posjed stvari i korištenje te stvari u čijem je posjedu smetan.

Čl.27. ZOOP, čl. 230. i 219.ZPP

PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN

TERET DOKAZIVANJA UZROČNO POSLJEDIČNE VEZE

11.61. Revd 781/2021

1. Je li za odluku u sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (dalje: HZMO) protiv osiguratelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu ("Narodne novine", broj 151/05) koji je bio na snazi u vrijeme kada je HZMO nastala šteta odnosno kada su izvršene isplate mirovine ili Zakon o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine" broj 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05) koji je bio na snazi u vrijeme kada su izvršene isplate mirovine?

2. Je li u sporu koji pokreće HZMO protiv osiguratelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine, kad osiguratelj štetnika (tuženik) ospori postojanje uzročno-posljedične veze između invalidnosti osiguranika tužitelja i prometne nezgode za koju je odgovoran osiguranik tuženika unatoč postojanju rješenja o priznanju prava na invalidsku mirovinu iz kojeg proizlazi da su ozljede koje su utjecale na nastanak invalidnosti zadobivene u prometnoj nezgodi teret dokaza uzročno-posljedične veze na tužitelju ili tuženiku?

Rev 113/2022

(...) valja odgovoriti da se ima primijeniti propis koji je bio na snazi u vrijeme kada je izdatak učinjen, a to je Zakon o obveznim osiguranjima u prometu ("Narodne novine", broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13, 152/14,ZOOP), čime se i ovom odlukom reafirmira pravno shvaćanje izraženo u odluci ovoga suda Rev-x 388/2018, Rev 909/2021 i dr.

(...)

Stoga, samo u okolnostima kada bi u izreci upravnog rješenja kojim je utvrđeno pravo na mirovinu osiguraniku tužitelja bilo izričito navedeno da je razlog umirovljenja osiguranika tužitelja ozljeda koja je nastupila uslijed prometne nezgode koju je skrivio osiguranik tuženika, moglo bi se zaključiti da je upravnim rješenjem tužitelja kao javnom ispravom u smislu čl. 230. ZPP utvrđeno postojanje uzročno – posljedične veze između štetnog događaja koji je skrivio osiguranik tuženika i razloga umirovljenja osiguranika tuženika, pa bi tada tuženik temeljem čl. 230. st. 3. ZPP bio ovlašten dokazivati da utvrđenja iz upravnog rješenja tužitelja nisu istinita. U svim ostalim situacijama ne može se zaključiti da je javnom ispravom utvrđeno postojanje uzročno – posljedične veze i stoga bi u svim drugim situacijama teret dokazivanja uzročno – posljedične veze bio na strani tužitelja što je ujedno i odgovor na postavljeno pitanje.

Čl. 1100. u vezi čl. 19. ZOO/05 i čl. 3. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava (dalje: EKLP)

UVJETI U ZATVORU – POVRŠINA OSOBNOG PROSTORA JE POLAZIŠNA OSNOVA PRI OCJENI SUKLADNOSTI BORAVKA U ZATVORSKIM UVJETIMA S čl. 3. Konvencije

11.62. Revd 333/2021

1. Da li je za procjenu povrede prava osobnosti u kontekstu konvencijskih i ustavnih standarda potrebno duljinu boravka u neodgovarajućoj prostornosti i volumenu spavaonice odrediti matematički (numerički) zbrajanjem dana boravka u takvom prostoru ili se za primjenu tih standarda i procjenu povrede prava osobnosti treba uzeti u obzir stvarno efektivno vrijeme koje konkretni zatvorenik provede u toj spavaonici tijekom dana, te vrijeme kada je imao mogućnost koristiti prostore i sadržaje izvan spavaonice?
2. Da li se boravak u spavaonici neodgovarajuće kvadrature i volumena može kompenzirati mogućim i stvarnim boravkom u drugim prostorima kaznionice (npr. na radnom mjestu, prilikom korištenja slobodnih aktivnosti, kod korištenja pogodnosti i boravka u zajedničkim i vanjskim prostorima, kod dopuštenih izlazaka iz kaznionice i sl.)?

Rev 230/2022

Stoga je u odnosu na prvo postavljeno pitanje odgovoriti da za procjenu povrede prava osobnosti u kontekstu konvencijskih i ustavnih standarda nije potrebno duljinu boravka u neodgovarajućoj prostornosti i volumenu spavaonice odrediti matematički (numerički) zbrajanjem dana boravka u takvom prostoru već se za primjenu tih standarda i procjenu povrede prava osobnosti treba uzeti u obzir stvarno efektivno vrijeme koje konkretni zatvorenik provede u toj spavaonici tijekom dana, te vrijeme kada je imao mogućnost koristiti prostore i sadržaje izvan spavaonice. Dakle, površina osobnog prostora polazišna je osnova pri ocjeni sukladnosti boravka u zatvorskim uvjetima s čl. 3. Konvencije.

vidi i [Rev 847/2022](#)

Nadalje, u odnosu na drugo postavljeno pitanje, odgovoriti je da se boravak u spavaonici neodgovarajuće kvadrature i volumena može kompenzirati mogućim i stvarnim boravkom u drugim prostorima kaznionice (npr. na radnom mjestu, prilikom korištenja slobodnih aktivnosti, kod korištenja pogodnosti i boravka u zajedničkim i vanjskim prostorima, kod dopuštenih izlazaka iz kaznionice i sl.). Međutim, to je potrebno ispitati u svakom konkretnom slučaju i ocijeniti jesu li i u kojoj mjeri zadovoljeni svi takvi olakšavajući čimbenici ili ne.

Čl. 1106., 1072., 1092. ZOO/05

UMANJIVANJE UTVRĐENE NAKNADE UKUPNE NEIMOVINSKE ŠTETE ZA NESPORNO ISPLAĆENI IZNOS U SLUČAJU KAD JE UTVRĐENA I SUODGOVORNOST TUŽITELJA

11.63. Revd 1526/2021

Je li drugostupanjski sud u primjeni čl. 1106., čl. 1072. i čl. 1092. Zakona o obveznim odnosima donio nezakonitu presudu kada je tužitelju dosudio naknadu neimovinske štete tako da je od utvrđene visine naknade neimovinske štete umanjio nesporno plaćenu naknadu neimovinske štete i tek tako dobiveni iznos umanjio za suodgovornost (doprinos) tužitelja u nastanku nezgode i štete?

[Rev 472/2022](#)

Naime, drugostupanjski sud je prvotno trebao utvrditi naknadu ukupne neimovinske štete, a zatim tako utvrđenu visinu štete umanjiti za omjer suodgovornosti ili doprinosa tužitelja i onda iza toga umanjiti tako dobiveni iznos za nesporno isplaćenu naknadu neimovinske štete. Takav način obračuna predstavlja prihvaćenu i ustaljenu sudsku praksu ovoga suda koja je primjerice navedena i u odluci ovoga suda broj Gzz-181/04-2 od 23. veljače 2005.

Čl. 177. st. 3., čl. 192. i čl. 205. ZOO/91

UMANJIVANJE UTVRĐENE NAKNADE UKUPNE NEIMOVINSKE ŠTETE ZA NESPORNO ISPLAĆENI IZNOS U SLUČAJU KAD JE UTVRĐENA I SUODGOVORNOST TUŽITELJA

11.63.a.Revd 3908/2021

Je li u primjeni odredbi čl.177. st.3, čl.192. i čl.205. Zakona o obveznim odnosima, naknadu nematerijalne štete potrebno utvrditi i dosuditi nakon što se njena visina utvrdi redosljedom na način da se utvrđeni iznos pravične novčane naknade prvo umanjiti za suodgovornost (doprinos) tužitelja u nastanku štete, a zatim tako dobiveni iznos umanjiti

za nesporno isplaćen iznos naknade nematerijalne štete, pa se nakon toga preostali dobiveni iznos naknade štete dosudi tužitelju?

Rev 88/2023

U primjeni odredbi čl. 177. st. 3., čl. 192. i čl. 205. Zakona o obveznim odnosima/1991, naknadu nematerijalne štete potrebno je utvrditi i dosuditi tako što se utvrđeni iznos pravične novčane naknade najprije umanju za suodgovornost (doprinos) tužitelja nastanku štete, a tek potom dobiveni iznos se umanju za nesporno isplaćen iznos naknade nematerijalne štete te tako dobiveni iznos predstavlja naknadu štete koja se dosuđuje tužitelju.

Čl. 1072., 1045. ZOO u vezi čl. 2. st.1. toč. 59. Zakona o sigurnosti prometa na cestama

ODGOVORNOST VLASNIKA VUČNOG I PRIKLJUČNOG VOZILA

1.64. Revd 2516/2022

Da li vučno i priključno vozilo dok su oba spojena u pokretu čine jednu jedinstvenu cjelinu ili se radi o dva motorna vozila?

Kakav je odnos između vlasnika vučnog i vlasnika priključnog vozila u slučaju štete koja nastane na vučnom ili priključnom vozilu dok su oba spojena i u pokretu odnosno je li osiguravatelj vučnog vozila po polici obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti dužan naknaditi štetu na priključnom vozilu koja je nastala u istom štetnom događaju krivnjom vozača vučnog vozila?

Da li je vlasnik priključnog vozila treća osoba u odnosu na vlasnika i osiguravatelja po polici obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti vučnog vozila koji je odgovoran za štetu nastalu dok su vučno i priključno vozilo bili spojeni i u pokretu?

Rev 2/2023

Tuženik stoga ovdje odgovara po načelu presumirane krivnje u smislu čl. 1045. ZOO-a, a u konkretnom slučaju su se ostvarili uvjeti za takvu odgovornost i to zbog činjenice da je propisana obveza da se i za vučno i za priključno vozilo sklopi polica obveznog osiguranja, a radi se o dva vozila koja su u trenutku štetnog događaja predstavljala jednu cjelinu (skup vozila), ali je šteta na priključnom vozilu nastala krivnjom vučnog vozila. Stoga tužitelj ima pravo potraživati od tuženika kao osiguravatelja vučnog vozila iznos koji je isplatio svome osiguraniku, temeljem čl. 963. ZOO-a, pa je zahtjev tužitelja pravilno ocijenjen osnovanim (unatoč tome što se drugostupanjski sud pozvao na pogrešnu materijalnopravnu odredbu čl. 1072. ZOO-a).

Ovakvo pravno shvaćanje revizijski je sud već izrazio u odluci poslovnog broja Rev x 49/2018-2 od 22. veljače 2022. Doduše, ta je odluka donesena u režimu regulacije Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj 53/91, 73/91, 3/94, 111/93, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99, 88/01, 35/2005) i Zakona o osiguranjima (Narodne

novine br. 9/94), a ne ovdje primjenjivog ZOO-a i ZOOP-a, no ta činjenica ne utječe na odluku u pravnoj stvari jer se u (za ovaj postupak) bitnom, radi o podudarnoj pravnoj regulaciji.

Čl. 22. ZOOP u vezi čl. 5. st.3. Zakona o leasingu

AKTIVNA LEGITIMACIJA U POSTUPKU NAKNADE ŠTETE NA VOZILU KOJE JE PREDMET LEASINGA

11.65. Revd 3910/2021

Kada je objekt leasinga, na kojem je nastala imovinska šteta za koju je odgovoran tuženik (kao osiguratelj) po osnovi police obveznog osiguranja od odgovornosti u prometu, u trenutku štetnog događaja bio u vlasništvu davatelja leasinga, dok je tužitelj u to vrijeme bio primatelj leasinga (i još nije došlo do aktivacije opcije kupnje u smislu čl. 5. st. 3. Zakona o leasingu („Narodne novine“ br. 135/2006), a tek je naknadno postao vlasnikom predmetnog vozila – tko se ima smatrati oštećenom osobom, pa tako i aktivno legitimiranom osobom u postupcima naknade imovinske štete na vozilu po osnovi spomenute odgovornosti – je li to davatelj leasinga kao (tadašnji) vlasnik vozila ili (tadašnji) primatelj leasinga?

[Rev 1174/2022](#)

odgovor na postavljeno pitanje je, da je u trenutku štetnog događaja, tuženik kao osiguratelj bio dužan naknaditi štetu davatelju leasinga.

Čl. 27.st.3. ZOOP

Čl. 110., 119. st.3., 115. i 113. ZOMO

PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN

TERET DOKAZIVANJA UZROČNO POSLJEDIČNE VEZE

11.66. Revd 4499/2021

1. Je li za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje ili odredbe Zakona o mirovinskom osiguranju?

2. U situaciji kad tuženik ospori da je invalidnost tužiteljevog osiguranika nastupila kao izravna posljedica ozljede zbog prometne nezgode, da li je na tužitelju teret

predlagatelja adekvatnih dokaza u vidu vještačenja po vještaku medicine rada na okolnost postojanja uzročno-posljedične veze između ozljeda osiguranika tužitelja zadobivenih u prometnoj nezgodi s njegovim umirovljenjem, unatoč postojanju odluke upravnog tijela o priznavanju prava na mirovinu?

Rev 716/2022

Dakle, prvo pitanje se u suštini svodi na pitanje po kojem se propisu ima procjenjivati osnovanost zahtjeva tužitelja. Kako je sud drugog stupnja zauzeo drugačije pravno shvaćanje glede primjene propisa koji se ima primijeniti na konkretno potraživanje tužitelja – izdatak za isplate invalidske mirovine svom osiguraniku na temelju odredbe čl. 161. Zakona o osnovnom mirovinskom osiguranju valja odgovoriti da se ima primijeniti propis koji je bio na snazi u vrijeme kada je izdatak učinjen, a to je Zakon o obveznim osiguranjima u prometu, čime se i ovom odlukom reafirmira pravno shvaćanje izraženo u Rev-x 388/2018.

(...)

Sve što je utvrđeno izrekom pravomoćnog upravnog akta donesenog u zakonitom postupku smatra se dokazanim, a stranka koja to osporava i tvrdi suprotno dužna je to i dokazati, što znači da je, u situaciji kada tuženik ospori da je invalidnost tužiteljevog osiguranika nastupila kao izravna posljedica ozljeda zbog prometne nezgode unatoč postojanju odluke upravnog tijela o priznavanju prava na mirovinu, na tuženiku teret dokaza postojanja uzročno posljedične veze između ozljeda osiguranika tužitelja zadobivenih u prometnoj nezgodi s njegovim umirovljenjem.

vidi i **Rev 479/2022**

Čl. 1045., 1046 i 1089. ZOO/05 u vezi čl. 10. Zakona o odvjetništvu

ODGOVORNOST ODVJETNIKA ZA NAKNADU ŠTETE

11.67. Revd 205/2020

Je li u postupku radi naknade štete zbog nestručnog zastupanja odvjetnika, utvrđujući postojanje štete i uzročne veze između štetne radnje i štete, štetu potrebno utvrđivati na način da se ocjeni bi li do umanjenja imovine ili izmakle dobiti (vrijednost koju određena stranka smatra štetom), došlo i u slučaju da je odvjetnik stručno zastupao stranku, dakle, je li štetu u tom slučaju potrebno utvrđivati na način da se rekonstruira tijek pravnog odnosa između stranaka u određenom pravnom odnosu, te da se usporedi stvarni tijek događaja koji se odnosi na zastupanje odvjetnika, s tijekom koji bi izvjesno ili najvjerojatnije uslijedio da je zastupanje eventualno oštećene stranke od strane odvjetnika bilo korektno?

Rev 1007/2020

U postupku radi naknade štete zbog nestručnog zastupanja odvjetnika, utvrđujući postojanje štete i uzročne veze između štetne radnje i štete, štetu je potrebno utvrđivati

na način da se utvrdi bi li do umanjenja imovine ili izmakle dobiti (vrijednost koju određena stranka smatra štetom), došlo i u slučaju da je odvjetnik stručno zastupao stranku, odnosno štetu je u takvom slučaju potrebno utvrđivati na način da se rekonstruira tijek pravnog odnosa između stranaka u određenom pravnom odnosu, te da se usporedi stvarni tijek događaja koji se odnosi na zastupanje odvjetnika, s tijekom koji bi izvjesno ili najvjerojatnije uslijedio da je zastupanje eventualno oštećene stranke od strane odvjetnika bilo korektno.

Čl.1101. ZOO/05

PRAVO NA NOVČANU NAKNADU NEIMOVINSKE ŠTETE ZBOG SMRTI BLISKE OSOBE

TIJEK KAMATE NA PREINAČENI DIO TUŽBENOG ZAHTJEVA

11.68. Revd 2391/2022

1. Može li se smatrati djetetom koje se nalazi na odgoju i skrbi kod roditelja sin od 24 godine koji je završio školovanje i za kojeg postoji dokaz o ostvarivanju dohotka i kćerka koja je udana a sve u skladu s Orijentacijskim kriterijima i iznosima za utvrđenje visine pravične naknade štete prihvaćenim na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 29. studenog 2002. broj SU-1331-VI/02 i 1372-11/02.
2. Od kada teče kamata na preinačeni dio tužbenog zahtjeva koji se odnosi na neimovinsku štetu?

[Rev 1303/2022](#)

Ne može se smatrati djetetom koje se nalazi na odgoju i skrbi kod roditelja sin od 24 godine koji je završio školovanje i za kojeg postoji dokaz o ostvarivanju dohotka i kćerka koja je udana.

Oštećeni ima pravo na zateznu kamatu na dosuđeni mu iznos naknade štete od dana postavljanja odštetnog zahtjeva, a u slučaju da je, tijekom postupka, odnosno nakon podnošenja tužbe zahtjev povišio, zatezne kamate za povišeni iznos može tražiti tek od dana kada je tako povišeni (preinačeni) tužbeni zahtjev postavio.

vidi i **[Rev 389/2023](#)**

Čl.1101. st.1. ZOO/05

UTVRĐIVANJE VISINE NOVČANE NAKNADE NEIMOVINSKE ŠTETE PRIMJENOM ORIJENTACIJSKIH KRITERIJA VSRH OD 29. studenog 2022.

11.69. Revd 1300/2022

Da li je drugostupanjski sud odlučujući o iznosu pravične novčane naknade koju je dosudio tužiteljima, bio dužan primijeniti pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 5. ožujka 2020. i 15. lipnja 2020. da se orijentacijski kriteriji i iznosi za utvrđivanje pravične novčane naknade nematerijalne štete od 29. studenog 2002. broj Su-1331-VI02 i 1372-11/022, u primjeni Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 91/96, 112/99 i 88/01), mijenjaju na način da se tada prihvaćeni iznosi naznačeni u novčanim jedinicama (kune) povećavaju za 50% obzirom se drugostupanjski sud u konkretnom slučaju rukovodio isključivo orijentacijskim kriterijima iznosima za utvrđivanje pravične novčane naknade nematerijalne štete Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 29. studenog 2002. broj Su-1331-VI-02 i 1372-11/022?

Rev 926/2022

Drugostupanjski sud odlučujući o iznosu pravilne novčane naknade neimovinske štete dužan je primijeniti pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 5. ožujka 2020. i 15. lipnja 2020. prema kojima se orijentacijski kriteriji određeni 29. studenog 2002. povećavaju za 50%, a ne se rukovoditi isključivo ranijim orijentacijskim kriterijima i iznosima za utvrđivanje pravične novčane naknade nematerijalne štete koju je ovaj sud utvrdio 29. studenog 2002.

vidi i [Rev 719/2024](#) ([Rev 719/2024-5](#), dopunsko rješenje)

Čl. 120. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, čl. 2. i 4. Zakona o liječništvu, čl. 29. Zakona o zaštiti prava pacijenata

NAKNADA ŠTETE U SLUČAJU NESAVIJESNOG LIJEČENJA

11.70. Revd 593/2021

"Dopušta se tužiteljici revizija protiv presude i rješenja Županijskog suda u Splitu broj GŽ - 13/2017-2 od 27. veljače 2020. zbog pravnog pitanja tumačenja protupravne štetne radnje kao pretpostavke odgovornosti za štetu u primjeni odredbi čl. 120. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Narodne novine" broj 121/03, 44/05, 48/05, 85/06, 117/08 i 150/08), čl. 2. i 4. Zakona o liječništvu ("Narodne novine" broj 121/03 i 117/08) i čl. 29. Zakona o zaštiti prava pacijenata ("Narodne novine" broj 169/04 i 37/08)?".

Rev 999/2021

U okvirima općih pravila obveznog prava naknada štete zbog nesavjesnog i/ili neodgovarajućeg postupanja liječnika prilikom kakvog oblika zdravstvenog zbrinjavanja pacijenta pretpostavlja individualnu pogrešku ili propust zdravstvenih

djelatnika koja je dovela do neočekivanog i/ili neuobičajenog pogoršanja zdravstvenog stanja pacijenta. Stoga se u svakom konkretnom slučaju razmatra postupak liječnika u tom konkretnom slučaju, pri čemu je odlučno utvrditi je li liječnik učinio sve što je u danim okolnostima bilo moguće. Nesavjesno postupanje tijekom liječničkih postupaka odnosi se na površnost, nemar, brzopletost te svaki nesavjesni postupak pri obavljanju zdravstvene djelatnosti. Liječnik ili zdravstveni djelatnik nesavjesno postupaju (činjenjem ili nečinjenjem), ako u obavljanju svoje djelatnosti ne poštuju pravila medicinske struke (opće priznatih pravila umijeća liječenja), nema odgovarajuću opremu ili instrumente kako bi se poduzete radnje uspješno obavile, svjesno zanemaruje, ne poštuje ili se upušta u poduzimanje određenih radnji iako zna da za njihovo provođenje nije dovoljno stručan itd.

Dakle, da bi se radilo o nesavjesnom liječenju, kao štetnoj radnji (pretpostavki odštetne odgovornosti) potrebno je da se primjena određenog načina liječenja ili primjena određenog sredstva u konkretnom slučaju može označiti kao očito nepodobna, odnosno potrebno je utvrditi običnu povredu profesionalne dužnosti koja predstavlja odstupanje od općeprihvaćenih pravila profesije te je, naravno, potrebna i negativna posljedica takvog postupanja, koja se ogleda u narušenju nečijeg zdravlja, pogoršanju bolesti (ili nastupanju smrti) pacijenta.

Odlučujući o odgovornosti liječnika treba imati u vidu da zdravstveni radnik u ispunjavanju obveze iz svoje profesionalne djelatnosti mora postupati s povećanom pažnjom, prema pravilima struke i običajima, a to znači sa pažnjom dobrog stručnjaka, što je utemeljeno na odredbi čl. 10. st. 3. ZOOP/91, imajući pri tom u vidu i odredbu čl. 29. Zakona o zaštiti prava pacijenata ("Narodne novine" broj 169/04) koji se primjenjuje u konkretnom slučaju prema kojoj odredbi pacijent ima pravo na naknadu štete sukladno općim propisima obveznog prava. Od liječnika se očekuje da u svom profesionalnom radu pokaže povećanu pažnju. Radi se o pažnji dobrog stručnjaka (prosječnog stručnjaka) iz određene oblasti. Pritom, kauzalnost uvijek mora postojati jer u protivnom nema ni odgovornosti. To znači da "liječnička greška" mora biti uzrok štete koja je nastupila, odnosno potrebno je dokazati da primjena neke druge metode liječenja (ili upotrebe nekog drugog lijeka ili drugačijeg načina provedbe operativnog zahvata i sl.) ne bi dovela do nastupanja štete.

Čl.27. ZOOP, čl. 221.a ZPP

PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN

TERET DOKAZIVANJA UZROČNO POSLJEDIČNE VEZE

11.71. Revd 3715/2021

1. Je li za odluku u sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme kada je

Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje nastala šteta odnosno kada su izvršene isplate mirovine („Narodne novine“ broj 151/05) ili Zakon o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“ broj 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05, 43/07, 79/07, 35/08, 40/10, 121/10, 130/10 i 139/10)?

2. Kad u sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine, osiguratelj štetnika (tuženik) ospori postojanje uzročno-posljedične veze između invalidnosti osiguranika tužitelja i prometne nezgode za koju je odgovoran osiguranik tuženika unatoč postojanju rješenja o priznavanju prava na invalidsku mirovinu iz kojeg proizlazi da su ozljede koje su utjecale na nastanak invalidnosti zadobivene u prometnoj nezgodi, je li teret dokaza uzročno-posljedične veze na tužitelju ili tuženiku?

[Rev 249/2022](#)

Prema pravnom shvaćanju ovoga suda sadržanog u brojnim odlukama, kao što su primjerice odluke navedene u reviziji tuženika, ali isto tako i odluke ovog suda broj Rev 1067/12 od 5. prosinca 2017. i broj Rev 909/21-3 od 8. rujna 2021., za odluku u ovom i sličnim sporovima koje pokreće HZMO protiv osiguravatelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan je ZOOP koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete HZMO-u, odnosno u trenutku kada su izvršene isplate mirovina.

(...)

Pravila o teretu dokazivanja u pravnom poretku Republike Hrvatske nalažu, u načelu, da je u parničnom postupku tužitelj dužan dokazati ono što u tužbi tvrdi i na čemu zasniva svoj tužbeni zahtjev. Teret dokazivanja suprotnog je na tuženiku.

U konkretnom slučaju tužitelj je u svrhu dokazivanja sudu dostavio rješenje o priznanju prava na invalidsku mirovinu u kojem je jasno navedeno da su ovlašteni vještaci tužitelja utvrdili kako su ozljede zadobivene u prometnoj nesreći (a među strankama je nesporno da se ona dogodila i da je za nju odgovoran štetnik odnosno podnositelj kao njegov osiguravatelj) utjecale na nastanak invalidnosti oštećenika s udjelom od 100 %. To je bio tužiteljev dokaz da uzročno-posljedična veza, kao element odštetne odgovornosti, postoji. Stoga je onaj koji tvrdi drugačije, a to je u konkretnom slučaju bio podnositelj kao tuženik, trebao predložiti odgovarajući dokaz za svoje tvrdnje, to jest medicinsko vještačenje kojim bi se eventualno utvrdilo da su ozljede zadobivene u prometnoj nesreći u nekom drugačijem stupnju utjecale ili da uopće nisu utjecale na nastanak invalidnosti i posljedičnu isplatu invalidske mirovine. (tako i Ustavni sud u svojoj odluci U-III-3670/19 od 17. rujna 2020.).

vidi i [Rev 663/2022](#)

Čl. 50. st. 1. Zakona o cestama, čl. 1063. i 1067. ZOO/05

ODGOVORNOST LOVOOVLAŠTENIKA ZA NAKNADU ŠTETE

11.72. 4572/2021

Ekskulpira li nepostupanje osobe ovlaštene upravljati javnom cestom po zahtjevu iz članka 50. stavka 2. Zakona o cestama lovovlaštenika od odgovornosti za štetu?

Rev 596/2022

Ovaj sud se o spornom pravnom pitanju izrazio u odluci Rev-352/2022 od 5. travnja 2022. iz koje proizlazi da je odgovor na to pitanje vezan uz postojanje mogućnosti oslobođenja od odgovornosti za štetu prouzročenu opasnom stvari te je izraženo pravno shvaćanje da nepostupanje osobe ovlaštene upravljati javnom cestom po zahtjevu lovovlaštenika iz čl. 50. st. 2. ZC oslobađa lovovlaštenika od objektivne odgovornosti za štetu nastalu naletom divljači (lisice) na vozilo na cesti samo ukoliko je to nepostupanje u uzročnoj vezi sa štetnim događajem i štetom jer bi u tom slučaju lovovlaštenik dokazao da je šteta, djelomično ili potpuno, nastala radnjom treće osobe koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ni otkloniti čime bi bile ostvarene pretpostavke za oslobođenje od odgovornosti u smislu odredbe čl. 1067. ZOO.

To znači da se revident u okolnostima konkretnog slučaja može osloboditi od objektivne odgovornosti za štetu od opasne stvari ukoliko je propust osiguranika I-tuženika vezan uz nepostavljanje zaštitne ograde na predmetnoj prometnici, usprkos zahtjevu revidenta, bio u uzročnoj vezi s predmetnim štetnim događajem.

Čl. 2. st. 1. i 2., čl. 3. Zakona o komunalnom gospodarstvu

ODGOVORNOST JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE KAO OBVEZNIKA PRUŽANJA KOMUNALNE USLUGE ZA ŠTETU NASTALU U OBAVLJANJU TIH USLUGA

11.73. Revd 5390/2021

Oslobađa li se Grad Zagreb prenošenjem obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti na drugu osobu tj. Zagrebački holding kao trgovačko društvo u svom vlasništvu, obveze vršenja nadzora i poduzimanja mjera radi osiguranja pravilnog djelovanja tih osoba, odnosno oslobađa li se na taj način i od odgovornosti za štetu koja nastane zbog propusta u njihovom radu?

Rev 944/2022

Naime, prenošenjem obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti na druge osobe, jedinica lokalne samouprave, kao obveznik pružanja i obavljanja komunalnih usluga, pa makar takav prijenos bio utemeljen na odredbama zakona, ne oslobađa se svoje obveze vršenja nadzora i poduzimanja mjera radi osiguranja pravilnog djelovanja tih osoba, niti

se oslobađa odgovornosti za štetu koja nastane zbog propusta u njihovu radu (tako i ovaj sud u Rev-1052/2005-2 od 17. svibnja 2006. i Rev-2596/2011-3 od 24. lipnja 2014.).

Čl. 27. ZOOP

PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN

TERET DOKAZIVANJA UZROČNO POSLJEDIČNE VEZE

11.74. Revd 654/2021

I. Je li za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (dalje: HZMO) protiv osiguravatelja štetnika radi povrata iznosa koji je HZMO isplatio svom osiguraniku mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za osiguranje, odnosno u trenutku kada su izvršene isplate, a ne Zakon koji je bio na snazi u vrijeme nastanka samog štetnog događaja (prometne nezgode)?

II. Je li invalidska mirovina koju je u punom iznosu isplatio HZMO svom osiguraniku po propisima Zakona o mirovinskom osiguranju stvarna šteta u smislu odredbe čl. 27. st. 2. ZOOP-a koju bi osiguravatelj štetnika, u slučaju postojanja odgovornosti osiguratelja štetnika, bio u obvezi naknaditi HZMO-u ili se isplaćena invalidska mirovina u punom iznosu ne može smatrati stvarnom štetom u smislu čl. 27. st. 2. ZOOP-a budući da ta odredba stvarnom štetom definira razmjerni iznos mirovine?

III. Je li u sporu koji pokreće HZMO protiv osiguravatelja štetnika radi povrata iznosa koji je HZMO isplatio svom osiguraniku teret dokaza (čl. 219. st. 1. ZPP-a) uzročno posljedične veze između predmetnog štetnog događaja i umirovljenja osiguranika tužitelja, ali i teret dokaza glede plaćanja i visine isplaćenog na HZMO-u, ako je osiguravatelj štetnika osporio postojanje uzročno-posljedične veze odnosno ako je glede dokaza isplate osporio i osporava ispravu HZMO-a koju je HZMO priložio i na kojoj je naznačio da je izvršio plaćanje iako ta isprava nema u odnosu na svoj sadržaj značaj isprave koju u propisanom obliku izdaje tužitelj kao državno tijelo, odnosno, potvrde izdane za područje njegove nadležnosti zbog poslova za obavljanje kojih je osnovan?

Rev 1034/2021

(...) za odluku u sporu koji pokreće HZMO protiv osiguravatelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih s osnove mirovine, mjerodavne su odredbe Zakona o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete HZMO odnosno u vrijeme kada su izvršene isplate mirovine.

(...)

Zato se isplaćena invalidska mirovina u punom iznosu ne može smatrati stvarnom štetom u smislu čl. 27. st. 2. ZOOP.

(...)

Stoga je u sporu koji pokreće HZMO protiv osiguravatelja štetnika radi povrata iznosa koji je HZMO isplatio svom osiguraniku teret dokazivanja uzročno posljedične veze glede plaćanja i visine isplaćenog na HZMO,

Čl. 489. st.3. i 80. st.1. Zakona o kaznenom postupku

PRAVO PRITVORENIKA NA NAKNADU ŠTETE

11.75. Revd 1334/2021

1. Pripada li tužitelju, kao osobi koja je bila u pritvoru, a kazneni je postupak u vezi kojeg je određen pritvor okončan je presudom kojom se optužba odbija, pravo na naknadu štete prouzročene pritvaranjem u skladu s odredbom čl. 480. st. 1. toč. 1. ZKP/97 (istovjetnoj odredbi čl. 498. st. 1. toč. 1. ZKP/97 – pročišćeni tekst - Narodne novine broj 62/03)?

2. Utječu li na primjenu odredbe čl. 480. st. 1. toč. 1. ZKP/97 (čl. 498. st. 1. toč. 1. ZKP/97 – pročišćeni tekst - Narodne novine broj 62/03), koja priznaje pravo na naknadu štete osobi koja je bila u pritvoru, a kasnije je u odnosu na tu osobu optužba odbijena, razlozi zbog kojih je pritvor bio određen, kao i činjenica je li određivanje pritvora bilo zakonito ili je bitan sam ishod kaznenog postupka?

3. Primjenjuje li se prilikom odlučivanja o pravu na naknadu štete osobi koja je bila u pritvoru, a kasnije je u odnosu na tu osobu optužba odbijena, odredba čl. 480. st. 3. ZKP/97 (istovjetna odredbi čl. 498. st. 3. ZKP/97-pročišćeni tekst -Narodne novine br. 62/03) kojom je propisano da naknada štete ne pripada osobi koja je svojim nedopuštenim postupcima prouzročila uhićenje?

Rev 1275/2021

U situaciji kada je pritvor odrađen stoga što je tužitelj sam svojim ponašanjem i izbjegavanjem glavne rasprave ali i objektivnim okolnostima koje je sud ocijenio kao odlučne da postoji realna i izravna opasnost da će tužitelj ako ostane na slobodi biti nedostupan tijelima kaznenog progona Republike Hrvatske prema ocjeni ovog suda pravilno je zaključeno da je tužitelj nedopuštenim postupcima prouzročio uhićenje itime pravo na naknadu štete nije apsolutno i to pravo treba vezati uz razloge pritvaranja koji su utvrđeni pravomoćnim rješenjem kaznenog suda koje parnični sud nije ovlašten preispitivati.

Stoga odgovarajući na treće pitanje valja reći da se odredba čl. 480. st. 3. ZKP/07 ne odnosi na situaciju gdje je tužitelj pritvoren po odluci suda, jer se pitanje odštete odgovornosti u toj situaciji ocjenjuje primjenom odredbe čl. 80. st. 1. ZKP/07.

Čl. 194. ZOO/91

UTVRĐIVANJE VISINE IMOVINSKE ŠTETE ZBOG IZGUBLJENOG UZDRŽAVANJA

11.76. Revd 5426/2021

1. Je li pravno dopušteno visinu imovinske štete zbog izgubljenog uzdržavanja umanjiti za prihode koje bi oštećenik mogao ostvariti naslijeđenom imovinom, iznajmljivanjem ili bavljenjem nekom trgovačkom djelatnošću, odnosno pružanjem usluga najma ili bilo kojim drugim prihodom od imovine koju je naslijedio iza poginulog uzdržavatelja?

2. Je li drugostupanjski sud počinio bitnu povredu odredbi parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP ukoliko je u svojoj presudi preocjenio visinu prihoda koji je poginuli uzdržavatelj trošio na uzdržavanje oštećenika, ako pri tome nije dao konkretne razloge zbog čega je izvršio takvu preocjenu?

[Rev 7/2023](#)

U određivanju iznosa visine štete na ime izgubljenog uzdržavanja u vidu novčane rente nije odlučno ostvaruje li oštećeni ili može li ostvarivati prihode od vlastite imovine, već je jedino odlučno je li poginuli doprinosio za uzdržavanje oštećenog ili je li ga redovno pomagao i u kojem iznosu.

S obzirom na odgovor i izraženo pravno shvaćanja glede prvo postavljeno pitanje odgovor i na drugo pitanje je potvrđan ali istovremeno i neodlučan za odluku u konkretnom sporu u ovoj fazi postupka.

vidi i **[Rev 814/2022](#)**

Čl. 14. Zakona o sustavu državne uprave

ODGOVORNOST REPUBLIKE HRVATSKE ZA ŠTETU PROUZROČENU NEZAKONITIM RADOM PRAVNE OSOBE KOJA OBAVLJA JAVNE OVLAŠTI

11.77. Revd 4866/2021

Isključuje li postojanje odgovornosti Republike Hrvatske zbog nepravilnog i nezakonitog rada pravne osobe koja ima javne ovlašt u povjerenim im poslovima državne uprave odgovornost takve osobe koja je štetu prouzročila ili postoji njihova solidarna odgovornost?

[Rev 783/2022](#)

Prema odredbi čl. 14. Zakona o sustavu državne uprave ("Narodne novine" broj 150/11, 12/13, 93/16, 104/16 i 66/19 - dalje: ZDSU) štetu koja građaninu, pravnoj osobi ili drugoj stranci nastane nezakonitim ili nepravilnim radom tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, odnosno pravnih osoba koje imaju javne ovlašt u povjerenim im poslovima državne uprave, naknađuje Republika Hrvatska.

Stoga, odgovor na postavljeno pravno pitanje proizlazi iz navedene zakonske odredbe prema kojoj šteta koja fizičkoj ili pravnoj osobi nastane nezakonitim ili nepravilnim obavljanjem poslova državne uprave, nadoknađuje Republika Hrvatska.

Čl. 2. st.1. toč. 1., čl. 17. st.1., čl. 22. ZOOP

PASIVNA LEGITIMACIJA OSIGURATELJA KOD KOJEG JE OSIGURANO VOZILO U PARNICAMA ZA NAKANDU ŠTETE

11.78. Revd 1484/2022

Je li u parnici za naknadu štete zbog tjelesne ozljede i narušavanja zdravlja, a koja šteta nastane uporabom motornog vozila prijevoznika, putnicima u tom vozilu u javnom prometu koji su sklopili ugovor o prijevozu, pasivno legitimiran osiguratelj kod kojeg je to motorno vozilo prijevoznika osigurano od automobilske odgovornosti?

Rev 1078/2022

Osiguratelj koji je s vlasnikom vozila koje sudjeluje u javnom prometu sklopio ugovor o osiguranju od automobilske odgovornosti, a ujedno i ugovor o osiguranju od posljedica nesretnog slučaja, za štetu nastalu putnicima u vozilu odgovara po oba ugovora o osiguranju, a odgovornosti se međusobno ne isključuju.

Čl. 161. , čl. 151. toč. 1., čl. 152. toč. 1. ZMO

PRAVO NA NAKNADU STVARNE ŠTETE

11.79. Revd 304/2022

Trpi li tužitelj štetu kada njegov osiguranik koji je u invalidskoj mirovini temeljem rješenja tužitelja koje još uvijek egzistira i prema kojem se isplaćuje mirovina, navršši godine života, odnosno stekne uvjete za priznanje prava na starosnu mirovinu sukladno odredbama članka 30. ZOMO, a sve s obzirom na članak 160. istog Zakona?

Rev 1247/2022

Po shvaćanju ovog suda, sukladno navedenim odredbama, tužitelj ima pravo na naknadu stvarne štete.

(...)

Po ocjeni ovog suda, u takvoj situaciji stvarnu štetu, koju tužitelj trpi isplatama invalidske mirovine nakon pretpostavljenog stjecanja prava na starosnu mirovinu njegovog osiguranika, predstavlja razlika između isplaćene invalidske mirovine i razmjernog dijela starosne mirovine koju bi po redovnom tijeku stvari ostvario osiguranik tužitelja, a koji razmjer ovisi o duljini staža osiguranja do ozljeđivanja osiguranika tužitelja i duljini

razdoblja u kojem je do pretpostavljenog stjecanja prava na starosnu mirovinu uplata doprinosa izostala.

11.80. Revd 1406/2020

REVIZIJA JE ODBAČENA JER NIJE PODNESENA ZBOG PITANJA ZBOG KOJEG JE DOPUŠTENA – čl. 392 st. 7. ZPP/19

Postoji li regresna odgovornost vlasnika neosiguranog vozila, solidarno s vozačem - nevlasnikom tog vozila, u situaciji kada vlasnik nije upravljao vozilom u trenutku kada je tim vozilom prouzročena šteta?

Rev 1049/2020

Iz revizije proizlazi da tužitelj nije reviziju podnio zbog pitanja za koje mu je revizijski sud dopustio podnošenje revizije odnosno za pitanje kako ono glasi u rješenju kojim je sud dopustio reviziju već inzistira na podnošenju revizije za pitanje za koje sud nije dopustio podnošenje revizije i koje je revizijski sud u rješenju kojim je dopustio reviziju preformulirao zbog njegove nedovoljne određenosti.

Slijedom navedenog, budući da je tužitelj podnio reviziju zbog pravnog pitanja zbog kojeg mu revizija nije bila dopuštena, valjalo je pozivom na odredbu čl. 392. st. 7. ZPP reviziju odbaciti kao nedopuštenu.

Čl. 1086. čl. 1025, čl. 1027., čl. 230. ZOO u vezi čl. 298. st.2. i čl. 330. ZVDSP

PRAVNA PRIRODA JEDNOSTRANE IZJAVE DUŽNIKA - ZASTARA ZAHTJEVA ZA NAKNADU ŠTETE KOD UGOVORNE ODGOVORNOSTI

11.81. Revd 4087/2021

1. Predstavlja li jednostrana izjava dužnika, kojom radi osiguranja tražbine isključivo daje ovlaštenje vjerovniku da aktivira sredstvo osiguranja s ciljem namirenja dospjele tražbine, obvezujući nalog vjerovniku kojeg on mora izvršiti odmah po dospijeću osigurane tražbine?

2. Računa li se zastara zahtjeva za naknadu štete kod ugovorne odgovornosti za štetu od trenutka saznanja za štetu i osobu štetnika prema članku 230. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ili od trenutka kada je vjerovnik mogao zahtijevati ispunjenje ugovorne obveze prema članku 215., u vezi s čl. 230. stavak 3. Zakona o obveznim odnosima?

3. Računa li se tijekom zastarnog roka tražbine za naknadu štete, u situaciji kada vjerovnik odgovara za štetu zbog nepravovremenog unovčenja više sredstava osiguranja, od trenutka unovčenja posljednjeg sredstva osiguranja ili svakog pojedinog sredstva osiguranja?

Rev 224/2022

Dakle, odgovor na prvo pitanje bi glasio da Izjava dužnika nije nužno obvezujući nalog vjerovniku, kao niti ovlaštenje dano vjerovniku, odnosno odgovor o tome radi li se o obvezujućem nalogu vjerovniku ili o ovlaštenju vjerovniku ovisit će o okolnostima svakog konkretnog slučaja ovisno o tome što su stranke ugovorile u svakom pojedinačnom ugovornom odnosu.

(...)

Dakle, odgovor na drugo i treće postavljeno pitanje glasi da se zastara zahtjeva za naknadu štete kod ugovorne odgovornosti za štetu računa od trenutka kada je vjerovnik mogao zahtijevati ispunjenje ugovorne obveze, time da se, u situaciji kada vjerovnik odgovara za štetu zbog nepravovremenog unovčenja više sredstava osiguranja, tijekom zastarog roka tražbine za naknadu štete, ukoliko nisu ugovoreni rokovi unovčenja tih sredstava osiguranja, računa od trenutka unovčenja svakog pojedinog sredstva osiguranja, koje predstavlja pojedinačno određeno imovinsko pravo.

Čl.190. ZOO/91

NAKNADA REPARIRANE ŠTETE

11.82. Revd 1878/2020

Je li za tužitelja nastala šteta u vrijednosti radnih sati redovnog rada utrošenog za otklanjanje imovinske štete nastale u izvanrednom štetnom događaju, a koju su otklonili njegovi zaposlenici u okviru redovnog radnog odnosa i koju vrijednost rada je tužitelj istima isplatio u okviru redovne plaće i kojeg bi isplatio neovisno o štetnom događaju?

Rev 1011/2020

(...)revizijski sud već izrazio jasno shvaćanje u svezi sadržajno istog pitanja u odluci posl. br. Revx-1208/2017-2 od 21. siječnja 2020., prema kojoj:

„...oštećeni uvijek ima pravo i sam popraviti njemu oštećenu stvar, dakle - sanirati štetu svojim sredstvima i ulaganjem svoga rada, te (...) mu takav pristup ne oduzima pravo sa uspjehom zahtijevati naknadu te štete u visini uloženog - prema tržišnim cijenama sredstava koja je uložio i prema tržišnoj vrijednosti svoga rada, sve prema trenutku popravka.

Odštetni zahtjev tužitelja je zahtjev na naknadu nenovčanog oblika materijalne štete koja je reparirana, pa kako su popravkom oštećene stvari tužitelji uspostavili prijašnje stanje - čime je nenovčana materijalna šteta pretvorena u novčano potraživanje (za naknadu troška popravka), ovo potraživanje tužiteljima pripada u prethodno naznačenoj visini.

Valja pritom imati na umu da oštećeni u primjeni odredbe čl. 190. ZOO-a, prema kojoj će sud "uzimajući u obzir i okolnosti koje su nastupile poslije prouzročene štete,

dosuditi naknadu u iznosu koji je potreban da se oštećenikova materijalna situacija dovede u ono stanje u kojem bi se nalazila da nije bilo štetne radnje ili propuštanja", ima pravo na naknadu štete, pa i one koja uključuje i porez na dodanu vrijednost (prema revizijskoj odluci posl. br. Rev x 341/10-2 od 12. rujna 2013., ali i shvaćanju sa četvrte sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 5. prosinca 2013.), čak i ako nije popravio oštećenu stvar niti je imao izdatke radi popravljivanja stvari - pa mu tim više pravo na naknadu štete pripada ako je oštećenu stvar sam popravio "obavljajući redovne obveze iz radnog odnosa u redovnom radnom vremenu".

Naime, u onim situacijama u kojima oštećenik ima pravo na naknadu štete isplatom novčanog iznosa, naknada se određuje u onom iznosu koji je (što je ovdje odlučno) prema redovitom tijeku stvari potreban da bi se materijalna situacija oštećenika dovela u prijašnje stanje. Sukladno tome, budući da u slučaju oštećenja stvari naknadu štete uvijek predstavlja novčani iznos u visini cijena dobara i usluga potrebnih za popravljivanje stvari - okolnost što je sam popravio stvar oštećenom ne oduzima pravo na naknadu utrošenog, pa i uloženog rada u popravak - u (kako je to navedeno) vrijednosti toga rada na tržištu (dakle: prema redovitom tijeku stvari).

Obzirom da kroz postavljena pitanja tuženik ne problematizira prezentiranu vrijednost (cijenu) rada tužitelja u utuženi popravak (izraženu u biti kroz cijenu rada njihovih radnika po radnom satu rada u redovnom radnom vremenu) - naknadu koje ovi i potražuju, a pogotovo obzirom da niti ne tvrdi da bi vrijednost toga rada na tržištu bila (primjerice: da su tužitelji popravak povjerali trećem) za njega povoljnija - to je ujedno i odgovor na u reviziji tuženika postavljena pitanja..."

U tome je sadržan i nedvosmisleni odgovor na pitanje postavljeno po tuženiku u ovome predmetu.

vidi i [Rev 1243/2020](#)

Čl. 1111. i ZOO/05

OBVEZA VRAĆANJA STEČENOG BEZ OSNOVE U SLUČAJU KAD JE BIVŠI VJEROVNIK CEDIRAO TRAŽBINU

11.83. Revd 2839/2020

U slučaju kondikcijskog zahtjeva koji se temelji na činjenici da je prihvaćen pravni lijek tuženika te je ukinuta presuda kojom mu je naloženo platiti određenu novčanu svotu, tko je dužan vratiti stečeno na temelju presude, je li to bivši vjerovnik koji je po pravomoćnosti određenu tražbinu (cedent) ili osoba kojoj je on cedirao tu tražbinu (cesionar) i naplatio je prije ukidne odluke (od cesusa)?

[Rev 588/2021](#)

Obveza vraćanja onoga što je stekao na temelju pravomoćne presude (konkretno presude Županijskog suda u Zagrebu broj Gžn-2752/11 od 6. prosinca 2011.) tereti dakle tuženika. Tražbina je postala dio njegove imovine u trenutku donošenja

pravomoćne presude 6. prosinca 2011. i to je bila sve do donošenja presude revizijskog suda Rev-x 434/12 od 18. rujna 2013., kada je nastala njegova obveza vraćanja. U tom razdoblju on je spornom tražbinom, kao i bilo kojom drugom svojom imovinom, mogao slobodno raspolagati. Osoba koja je nešto stekla po osnovi koja je naknadno otpala ne može se osloboditi obveze time što je ono što je stekla ustupila, poklonila, prodala, potrošila ili raspolagala na neki drugi način. Ovo zbog toga što u slučaju nemogućnosti vraćanja, stjecatelj prema čl. 1111. st. 1. ZOO ima obvezu „naknaditi vrijednost postignute koristi“. Navedeno pravno shvaćanje ujedno predstavlja i odgovor na postavljeno revizijsko pitanje.

Čl. 1045. i 1100 ZOO/05 u vezi čl. 215. i 216. Zakona o vodama

PRAVO KORINISKA NA NAKNADU ŠTETE U SLUČAJU SKIDANJA VODOMJERA

11.84. Revd 3075/2021

Ima li isporučitelj vodnih usluga samo pozivom na odredbe Pravilnika o općim i tehničkim uvjetima isporuke vodnih usluga i Odluke o načinu plaćanja i visini cijene vodnih usluga, donesenih temeljem Zakona o vodama (Narodne novine, broj: 153/09, 63/11, 130/11, 567/13, 14/14, 46/18, dalje u tekstu: Zakon o vodama) pravo i ovlast sam isključiti vodu korisniku s kojim ima sklopljen ugovor o isporuci vode skidanjem vodomjera na mjernom mjestu u slučaju da korisnik u roku od 8 dana od primitka opomene ne plati svoje dospjelo dugovanje u svezi isporuke vode, odnosno je li samim postupanjem isporučitelja vodnih usluga u skladu s navedenim aktima isključena protupravnost kao pretpostavka odgovornosti za štetu?

Rev 79/2022

Imajući na umu naprijed navedeno shvaćanje ovog revizijskog suda, ponovljeno i u rješenju poslovni broj Rev 520/2017-2 od 5. svibnja 2020., kao i izloženo shvaćanje Ustavnog suda Republike Hrvatske, za zaključiti je da tuženik kao isporučitelj usluge opskrbe pitkom vodom nije imao i nema automatski zakonsku ovlast sankcionirati svako neplaćanje naknade za potrošenu pitku vodu odvajanjem (skidanjem) vodomjera na mjernom mjestu korisnika. Takvo njegovo postupanje ((skidanjem vodomjera) u htijenju da prisilno naplati svoju (možebitno i zastarjelu) tražbinu je i ustavnopravno neprihvatljivo i imalo bi značaj samovolje (ako je nepodmirenu tražbinu za isporučenu pitku vodu imao mogućnost ostvarivati drugim putem pravne zaštite: u parničnom i ovršnom postupku).

Stoga je potrebno prije donošenja zaključka o postojanju protupravnosti provjeriti je li postojao doista opravdan razlog za postupanje tuženika, na način da se provjeri je li uspostavljana pravična ravnoteža između javnog interesa isporučitelja vode da provodi svoje podzakonske akte i osigura uredno plaćanje računa radi likvidnosti pružatelja usluge, kako bi on svoje obveze mogao ispunjavati prema drugim korisnicima, te interesa korisnika usluge da zaštiti svoje pravo na pitku vodu. Pri tom se ističe da se navedeno odnosi prvenstveno na opskrbu vodom za piće i sanitarne

potrebe građana, a tek potom za gospodarske potrebe, te da se ne podrazumijeva pravo na neograničene količine, niti na besplatnu vodu, već na onu količinu koja je potrebna za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba. Navedena ocjena dakle ovisi o okolnostima svakog konkretnog slučaja, tj. potrebno je ocijeniti sve okolnosti na strani isporučitelja i korisnika usluge, a posebice je li prije uklanjanja vodomjera isporučitelj poduzeo manje restriktivne mjere.

Čl. 1100. st.2. ZOO/05

DOSPIJEĆE OBVEZE NAKNADE ŠTETE U SLUČAJU KADA SE BOLEST NIJE STABILIZIRALA

11.85. Revd 4571/2021

Da li obvezni odnos naknade neimovinske štete zbog bolesti koja se nikada nije stabilizirala, već je do smrti oštećenika postupno i stalno progredirala nastaje u trenutku dijagnosticiranja bolesti ili je trenutak nastanka tog odnosa potrebno vezati za trenutak mogućnosti utvrđenja obujma nastale štete odnosno svih onih okolnosti odlučnih za utvrđivanje pravične novčane naknade u smislu odredbe članka 1100. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 dalje: ZOO/05)?

Rev 213/2022

Osporavajući pravilnost tako izraženog pravnog shvaćanja, na kojem se uz ostalo temelje nižestupanjske presude, a zbog čega je i podnesena ova revizija, tužiteljica suprotstavlja pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske izraženo u odluci broj Rev 606/16-2 od 18. listopada 2016.

U toj odluci Vrhovni sud Republike Hrvatske iskazao je stav da se trenutak nastanka neimovinske štete ne treba nužno poklapati s nastankom štetnog događaja (ozljeđivanjem), već da kao trenutak nastanka štete (štetnih posljedica) valja uzeti završetak liječenja s uključenim (mogućim) rehabilitacijskim tretmanom, odnosno trenutak kada se zdravstveno stanje osobe stabiliziralo i kada se sa sigurnošću mogu utvrditi konačne i trajne posljedice zadobivenih ozljeda oštećenog, a time i sve druge okolnosti pravno odlučne za utvrđivanje visine pravične novčane naknade u smislu članka 1100. stavak 2. ZOO/05, pa da je kao dan dospelja obveze naknade te štete (iznimno) pravilno uzet dan kada je izrađen nalaz i mišljenje vještaka, kojim je utvrđen obim štete koju tužiteljica trpi.

Naime, pod saznanjem za štetu smatra se ne samo saznanje o postojanju štete, već i saznanje o opsegu štete, odnosno elementima njezine visine.

Čl. 1090. ZOO/05

NAKNADA REPARIRANE ŠTETE

11.86. Revd 385/2020

Je li za tužitelja nastala šteta u vrijednosti radnih sati redovnog rada utrošenog za otklanjanje imovinske štete nastale u izvanrednom štetnom događaju, a koju su otklonili njegovi zaposlenici u okviru redovnog radnog odnosa i koju vrijednost rada je tužitelj istima isplatio u okviru redovne plaće i kojeg bi isplatio neovisno o štetnom događaju?

Može li Pravilnik tužitelja biti temelj za utvrđivanje osnove i visine štete nastale zbog zastoja u prometu, odnosno na koji način treba tumačiti i primjenjivati tužiteljev Pravilnik o štetama?

Rev 808/2020

Shvaćanje je ovog suda da se pitanje nastanka i visine štete zbog nemogućnosti korištenja vlaka od trenutka oštećenja do popravka ne može ocjenjivati na temelju tužiteljevog Pravilnika o štetama odnosno nalazu i mišljenju vještaka utemeljenog na tom Pravilniku, jer je riječ o internom aktu kojim se ne može jednostrano obvezivati štetnika kao treću osobu. Stoga obračun štete izvršen u skladu s tim Pravilnikom ne predstavlja valjan dokaz o postojanju i visini predmetne štete pa je u tom dijelu tužbeni zahtjev tužitelja valjalo odbiti.

(...)

Sa time u svezi revizijski sud u odnosu na to pitanje odnosno u odnosu na tužiteljev zahtjev za naknadu troškova redovnog rada kojeg su radnici tužitelja utrošili u popravak ističe da oštećeni uvijek ima pravo i sam popraviti njemu oštećenu stvar.

Odredba čl. 1090. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05 dalje ZOO) propisuje da će sud uzimajući u obzir i okolnosti koje su nastupile poslije prouzročenja štete, dosuditi naknadu u iznosu koji je potreban da se oštećenikova materijalna situacija dovede u ono stanje u kojem bi se nalazila da nije bilo štetne radnje ili propuštanja.

Sukladno navedenom okolnost što je tužitelj sam popravio stvar ne oduzima pravo tužitelju na naknadu utrošenog i uloženog rada u popravak. Stoga je pravilna odluka nižestupanijskih sudova kada su tužiteljev tužbeni zahtjev prihvatili u odnosu na izdatke popravka oštećenog polubranika.

Čl. 1095.st.1. ZOO/05, čl. 57. st.1. Zakona o socijalnoj skrbi (dalje: ZSS)

OŠTEĆENIK SE NIJE TREBAO OBRATITI NADLEŽNOM CENTRU ZA SOCIJALNU SKRB RADI OSTVARIVANJA PRAVA NA NAKNADU I NA TAJ NAČIN SMANJITI IZNOS NAKNADE ŠTETE ZA TUĐU POMOĆ I NJEGU

11.87. Revd 1349/2020

Je li sud dužan kao o prethodnom pitanju sam utvrditi pravo oštećenice/tužiteljice na naknadu za tuđu pomoć i njegu po Zakonu o socijalnoj skrbi ako oštećenica/tužiteljica ne prima tu naknadu i odbija pokrenuti postupak kod Centra za socijalnu skrb radi ostvarivanja tog prava te potom tako utvrđeni novčani iznos odbiti od utvrđene ukupne svote naknade štete po osnovu tuđe pomoći i njege i rente s tog osnova i dosuditi oštećenici/tužiteljici, razliku između ukupne štete s osnova naknade za tuđu pomoć i njegu i onog iznosa koji bi tužiteljica mogla ostvariti prema odredbama Zakona o socijalnoj skrbi na ime naknade za tuđu pomoć i njegu?

[Rev 410/2021](#)

Posljedično tome ne postoji obveza prvostupanjskog suda da kao prethodno pitanje raspravi je li takvo pravo tužiteljica mogla ostvariti. Bez utjecaja su prigovori da je pogrešno pravno shvaćanje sudova da bez obzira što tužiteljica nije uopće podnijela zahtjev za ostvarenjem pripadajućih prava po Zakonu o socijalnoj skrbi i što ga odbija podnijeti, da je sud dužan kao prethodno pitanje utvrditi pripada li joj to pravo po tom propisu i odbiti od utvrđenog iznosa naknade štete za tuđu pomoć, pa tek onda dosuditi razliku koja joj pripada.

Čl. 1111. ZOO/05 u vezi čl. 19. st.2. Zakona o doprinosima i čl. 45. Zakona o porezu na dohodak

NAKON UKIDANJA PRAVOMOĆNE PRESUDE RADI ISPLATE RAZLIKE PLAĆE RADNIK (TUŽENIK) JE U OBVEZI POSLODAVCU (TUŽITELJU) VRATITI NETO IZNOS PRIMLJENE NAKNADE

11.88. Revd 1440/2021

Da li u slučaju kada je poslodavac kao ovdje tužitelj kao obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa, poreza i prireza na plaću iste po pravomoćnoj presudi radi isplate razlike plaće neposredno uplatio na račun Republike Hrvatske, odnosno državnog proračuna Republike Hrvatske, a ne neposredno radniku kao ovdje tužitelju, isti je radnik nakon ukidanja pravomoćne presude radi isplate razlike plaće po odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske pasivno legitimiran pored obveze i vraćanja uplaćenih mu neto iznosa plaće i zakonskih zateznim kamata s osnova bez stjecanja osnove i na vraćanje iznosa doprinosa, proreza i prireza koji su uplaćeni Republike Hrvatske odnosno državnom proračunu Republike Hrvatske jer te iznose tuženik, ovdje radnik nije primio ili je u obvezi vraćanja isplaćenih doprinosa, poreza i prireza

na plaću pasivno legitimiran sam tužitelj- Republika Hrvatska kao obveznik obračunavanja i isplate istih doprinosa, poreza i prireza?

Rev 1308/2021

U konkretnom slučaju u imovinu tuženika nisu prešli novčani iznosi koji su s računa tužiteljice isplaćeni na ime poreza i prireza na dohodak i na ime doprinosa za mirovinsko osiguranje. Stoga tuženik nije niti u obvezi vratiti tužiteljici te iznose. Naime, poslodavac koji isplaćuje plaću obveznik je obračunavanja i obveznik je plaćanja svih doprinosa (čl. 19. st. 2. Zakona o doprinosima- "Narodne novine" broj 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14 i 143/14) odnosno on je obveznik uplate poreza na dohodak nesamostalnog rada (čl. 45. Zakona o porezu na dohodak- "Narodne novine" broj 177/04, 73/08, 70/10, 114/11, 22/12, 144/12, 120/13, 125/13, 148/13, 183/14, 143/14 i 136/15). Stoga poslodavac nije niti ovlašten u slučaju plaćanja poreza i prireza i doprinosa po osnovi koja je kasnije otpala, zahtijevati od radnika povrat plaćenih iznosa. Navedene zakonske odredbe ovlašćuju poslodavca da plaćene iznose zahtjeva od primatelja tih uplata (a ne od radnika koji nije niti primio te uplate).

Čl. 1090., čl. 1072. ZOO/05

UTVRĐIVANJE VISINE ŠTETE U SLUČAJU KAD JE OŠTEĆENI ZADRŽAO DIJELOVE VOZILA NA KOJEM JE NASTALA TOTALNA ŠTETA

UTVRĐIVANJE VISINE ŠTETE KOD PODIJELJENE ODGOVORNOSTI

11.89. Revd 4822/2021

1. Je li se u slučaju nastanka štete na vozilu čiji popravak nije ekonomski opravdan (tzv. totalne štete) visina štete, za slučaj da je oštećenik zadržao spašeni ostatak vozila, utvrđuje umanjnjem vrijednosti spašenih dijelova; ili oštećenik ima pravo da uz zadržavanje spašenih ostataka vozila ostvari i njihovu novčanu naknadu?
2. Je li se pri dosudi novčane naknade štete proizašle iz štetnog događaja (prometne nezgode) u odnosu na čiji nastanak postoji podijeljena građanskopravna odgovornost njegovih sudionika, dosuđeni postotak suodgovornosti jednog od sudionika (oštećenika) za nastanak tog štetnog događaja (prometne nezgode) uzima u obzir u odnosu na cjelokupno utvrđeni iznos visine štete koju bi mu po stajalištu suda pripadao uslijed tog štetnog događaja (prometne nezgode), na način da se cjelokupno utvrđeni iznos visine štete umanjuje razmjerno dosuđenom postotku suodgovornosti za nastanak štetnog događaja (prometne nezgode); ili se takav postotak suodgovornosti uzima u obzir samo u odnosu na onaj dio novčane naknade štete koji preostane nakon što se od ukupno utvrđene visine štete odbije ono što je oštećeniku nesporno plaćeno, te se samo taj preostali novčani iznos naknade štete umanjuje razmjerno dosuđenom postotku suodgovornosti za nastanak štetnog događaja (prometne nezgode)?

Rev 953/2022

Stoga je odgovor na prvo pitanje da se visina štete, kada je na vozilu nastala totalna šteta, ako je oštećenik zadržao spašene ostatke vozila odnosno ako ih nije prepustio štetniku tj. osiguratelju, utvrđuje u iznosu koji odgovara vrijednosti vozila prema stanju u vrijeme štetnog događaja umanjenom za iznos vrijednosti spašenih ostataka vozila.

Drugo pitanje odnosi se na situaciju kada postoji podijeljena građanskopravna odgovornost sudionika u nastanku prometne nezgode, a oštećeniku je isplaćen određen nesporni iznos na ime naknade štete od strane štetnika. Svaki vlasnik vozila odgovara drugome za njegovu štetu razmjerno stupnju svoje krivnje prema čl. 1072. st. 2. ZOO. Stoga je prilikom dosude naknade štete oštećeniku potrebno njegovu suodgovornost u nastanku štete uzeti u odnosu na cjelokupno utvrđeni iznos štete, a ne samo u odnosu na onaj koji preostane nakon što se odbije nesporno plaćeni iznos od strane štetnika.

Rev 672/2023

Čl. 1064. i 1067. ZOO/05

ODGOVORNOST ZA ŠTETU OD DIVLJAČI

11.90. Revd 3567/2021

Koji se kriteriji odgovornosti primjenjuju na štete nastale od motornog vozila u pogonu na divljači u razdoblju nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lovstvu ("Narodne novine" broj 75/09), dakle nakon 8. srpnja 2009.?

Rev 96/2023

Kako nema posebnih odredbi o odgovornosti za štetu koju trpi tužitelj kao lovačko društvo koje upravlja lovištem gdje je došlo do štetnog događaja, o odgovornosti treba odlučivati po općim odredbama obveznog prava.

Prema već ustaljenoj sudskoj praksi divljač se smatra opasnom stvari, a tako i vozilo u pokretu.

Stoga imalac opasne stvari koji je eventualno počinio štetu, štetnom radnjom, naletom vozila na divljač odgovara po načelu objektivne odgovornosti sukladno odredbama čl. 1064. do čl. 1067. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 - dalje: ZOO) i može se osloboditi odgovornosti samo ako dokaže da postoje eksculpacijski razlozi iz čl. 1067. ZOO-a.

To je ujedno i odgovor na materijalno pravno pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena.

Čl. 1100. ZOO/05

ALKOHOLIZIRANOST OŠTEĆENOG MORA BITI U UZROČNOJ VEZI SA ŠTETOM

11.91. Revd 4956/2021

Predstavlja li alkoholiziranost oštećenog sama po sebi doprinos šteti ili ta alkoholiziranost mora biti u uzročnoj vezi sa štetom?

Rev 137/2022

Alkoholiziranost oštećenog sama po sebi ne znači doprinos šteti već ta alkoholiziranost mora biti u uzročnoj vezi sa štetom.

Čl. 223. ZOO/91

POSLOVODSTVO BEZ NALOGA

11.92. Revd 863/2022

U slučaju kada jedan zakoniti suposjednik i/ili suvlasnik nekretnine na nekretnini samoinicijativno, bez suglasnosti ili naknadnog odobrenja drugog suposjednika i/ili suvlasnika, izvede radove koje je trebala izvesti treća osoba, pripada li mu pravo tražiti vraćanje uloženog prema pravilima stečenog bez osnove ili ne – s obzirom na odredbe čl. 211. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" br. 53/91., 73/91., 3/94., 111/93., 107/95., 7/96., 91/96., 112/99., 88/01, dalje: ZOO) odnosno iz razloga što se radi o preuzimanju duga preuzimanja tuđeg duga odnosno preuzimanju ispunjenja (čl. 446. u vezi s čl. 453. ZOO)?

Rev 1082/2022

Imajući na umu činjenicu da je tuženik kupio garažu i da svoje pravo vlasništva može upisati u zemljišne knjige na osnovi dobivene izjave prodavatelja (tabularne isprave), njegov pravni položaj u odnosu na troškove učinjene radi dovršetka radova na objektu „T. G.“ treba biti isti koji imaju ostali kupci garaža ili drugog poslovnog prostora u tom objektu, neovisno o tome jesu li pravo vlasništva upisali u zemljišne knjige (predmnijevani vlasnici) ili nisu. Dakle, sve kupce treba tretirati na jednak način, uključujući i one koji još nisu upisali svoje pravo vlasništva u zemljišne knjige (a to mogu učiniti) te primijeniti pravila o poslovodstvu bez naloga (čl. 29. st. 2. ZV) u odnosu na one kupce koji nisu dali nalog tužitelju da sklopi ugovor o građenju radi dovršetka radova na objektu „T. D.“. U smislu odredbe čl. 223. st. 1. ZOO poslovođa bez naloga koji je postupio u svemu kako treba i radio ono što su okolnosti zahtijevale ima pravo zahtijevati od onoga čiji je posao obavljao da preuzme sve obveze što ih je zaključio u njegovo ime te da mu naknadi sve nužne i korisne troškove. Dakle, dio obveze tužitelja prema izvoditelju radova treba preuzeti i tuženik razmjerno veličini svog posebnog dijela (garaže). Pritom treba reći da je 1999. sklopljen Sporazum između tužitelja i društava G. d.d. i G. g. o dovršetku

izgradnje objekta „Tržnica Gorica“, a ugovoreno je da će suvlasnici (među kojima je i tuženik) zajedničkim sredstvima dovršiti izgradnju objekta po sistemu jednake cijene za sve njih po m². Činjenica da ovi izvoditelji nisu dovršili radove nego je to učinilo društvo I. d.d. Z. po osnovi Ugovora o gradnji od 30. ožujka 2001. sklopljenog s tužiteljem, ne može imati za posljedicu oslobađanja tuženika obveze da snosi dio troškova (dio cijene razmjerno površini njegove garaže) bez obzira na to što nije ugovorna strana iz tog ugovora o gradnji. U ovom slučaju njegova obveza, kako je rečeno, proizlazi iz odrede čl. 223. st. 1. ZOO u vezi s čl. 29. st. 2. ZV. Time je ujedno odgovoreno na postavljeno revizijsko pitanje.

Čl. 1089. st.3.ZOO/05

PRAVO NA NAKNADU ŠTETE VLASNIKA STANA U KOJEM SE NALAZI ZAŠTIĆENI NAJMOPRIMAC

11.93. Revd 511/2022

Ima li vlasnik stana u kojem se nalazi zaštićeni najmoprimac, a koji je vlasništvo stana stekao na temelju pravnog posla znajući da se u istom nalazi zaštićeni najmoprimac, pravo na naknadu štete u visini razlike između zaštićene i tržišne najamnine, tj. pravo na primjerenu naknadu zbog ograničenja njegova prava vlasništva na stanu zbog činjenice da se u predmetnom stanu nalazi zaštićeni najmoprimac?

Rev 271/2023

Vlasnik stana u kojem se nalazi zaštićeni najmoprimac, a koji je vlasništvo stana stekao na temelju pravnog posla 2007., znajući da se u istom nalazi zaštićeni najmoprimac, nema pravo na naknadu štete u visini razlike između zaštićene i tržišne najamnine, tj. pravo na primjerenu naknadu zbog ograničenja njegova prava vlasništva na stanu zbog činjenice da se u predmetnom stanu do 2016. nalazio zaštićeni najmoprimac.

vidi i Rev 829/2022, Rev 960/2023

Čl. 1089. st.3.ZOO/05

PRAVO NA NAKNADU ŠTETE VLASNIKA STANA U KOJEM SE NALAZI ZAŠTIĆENI NAJMOPRIMAC

11.93.a Revd 1364/2023

Pripada li tužitelju na ime manje zaprimljenog iznosa mjesečne najamnine za predmetni stan novčani iznos koji predstavlja razliku između tržišne i zaštićene najamnine ili bi mu pripadao iznos koji bi predstavljao primjerenu naknadu radi ograničenja njezinog prava vlasništva (50% od tržišne?), a uzimajući u obzir pravno shvaćanje ESLJP u predmetu Statileo /RH u kojem sud dosuđuje tužitelju pravičnu

naknadu utvrđenu u visini razlike između zaštićene i odgovarajuće (primjerene) najamnine?

Rev 106/2024

Pod odgovarajućom najamninom prvenstveno valja smatrati tržišnu najminu jer ona na objektivan način, za pretežni broj slučajeva, predstavlja odgovarajuću odnosno primjerenu naknadu za vlasnike stanova. Pri tome vlasnici su postupkom tužene već trideset godina u situaciji da ne mogu potpuno koristiti ili ubirati plodove svoje stvari, dakle, ne radi se o kratkom periodu vremenu u kojem bi bilo razumno na temelju društvene solidarnosti od vlasnika zahtijevati da sudjeluju u teretu zbrinjavanja zaštićenih najmoprimaca. Pri tome, cijelo to vrijeme, koje skoro pa predstavlja polovicu ljudskog vijeka, tužena nije rješavala problem, te je reagirala tek nakon donošenja gore navedenih presuda ESLJP. Osim toga, kategorija tržišne cijene je prilično egzaktna te se visina štete vlasnicima može utvrditi na jasan i transparentan način. Takav način utvrđivanja štete, vlasnicima omogućuje pravnu sigurnost i jednakost svih pred zakonom što je i ustavna funkcija Vrhovnog suda.

Konačno, u citiranim predmetima Europski sud za ljudska prava dosudio je strankama naknadu štete u visini razlike između zaštićene i tržišne najamnine, što potvrđuje pravilnost shvaćanja ovog suda.

Slijedom navedenog nema razloga da Vrhovni sud Republike Hrvatske odstupi od svoje prakse.

vidi i **Rev 1010/2023**, **Rev 757/2024**, **Rev 533/2024**

Čl. 1089. st.3.ZOO/05, čl. 24. ZNS

PRAVO NA NAKNADU ŠTETE VLASNIKA STANA (OBDARENKA) U KOJEM SE NALAZI ZAŠTIĆENI NAJMOPRIMAC

11.93.b Revd 5208/2021

Dolazi li u primjeni odredbe čl. 24. st. 1. Zakona o najmu stanova (ZNS), zbog promjene osobe najmodavca uslijed darivanja stana koji se nalazi u režimu zaštićenog najma, do umanjenja prava novog vlasnika iz najamnog odnosa i gubitka mogućnosti da on kao najmodavac traži naknadu tržišne vrijednosti pretrpljene štete kao vida izmakle koristi u usporedbi s pravom koje je po toj osnovi prethodno uživao njegov pravni prednik i najmodavac?".

Rev 1033/2024

U odlukama ovog suda broj Rev 271/2023-2 od 18. travnja 2023. i Rev 829/2022-2 od 17. listopada 2023. izraženo je pravno shvaćanje da vlasnik stana u kojem se nalazi zaštićeni najmoprimac, a koji je vlasništvo stana stekao na temelju pravnog posla, znajući da se u istom nalazi zaštićeni najmoprimac, nema pravo na naknadu štete u

visini razlike između zaštićene i tržišne najamnine, tj. pravo na primjerenu naknadu zbog ograničenja njegova prava vlasništva na stanu zbog činjenice da se u tom stanu nalazio ili se još uvijek nalazi zaštićeni najmoprimac.

Reafirmirajući navedeno shvaćanje, a imajući dodatno u vidu i da se u konkretnom slučaju radi o tužitelju - obdareniku, ovaj sud zaključuje da je odgovor na postavljeno pitanje da ne dolazi, u primjeni odredbe čl. 24. st. 1. ZNS zbog promjene osobe najmodavca uslijed darivanja stana koji se nalazi u režimu zaštićenog najma, do umanjenja prava novog vlasnika iz najamnog odnosa i gubitka mogućnosti da on kao najmodavac traži naknadu tržišne vrijednosti pretrpljene štete kao vida izmakle koristi.

Čl. 1089. st.3.ZOO/05

PRAVO NA NAKNADU ŠTETE VLASNIKA STANA U KOJEM SE NALAZI ZAŠTIĆENI NAJMOPRIMAC

11.93.c. Revd 1144/2021

Da li vlasnici stanova u kojima žive zaštićeni najmoprimci imaju pravo na naknadu štete od Republike Hrvatske u vidu razlike između zaštićene najamnine koju primaju sukladno odredbama ZNS-a i ekonomske najamnine koje bi primali da je stan iznajmljen na slobodnom tržištu, ukoliko su vlasništvo navedenih stanova stekli nakon stupanja na snagu ZNS-a?,

Da li je od utjecaja činjenica kada je vlasnik stana sa zaštićenom najamninom stekao stan u vlasništvo, pri ocjeni osnovanosti tužbenog zahtjeva za naknadu štete od Republike Hrvatske u vidu razlike između zaštićene najamnine koju vlasnik prima sukladno odredbama ZNS-a i ekonomske najamnine koje bi primao da je stan iznajmljen na slobodnom tržištu?,

Da li postoji uzročno posljedična veza kao pretpostavka odgovornosti za štetu, između postupanja Republike Hrvatske (koja odredbama ZNS-a ograničava vlasnička prava vlasnicima stanova sa zaštićenim najmoprimcima) i štete koju ti vlasnici stanova opterećenim zaštićenim najmoprimcima trpe jer stan ne mogu iznajmljivati na slobodnom tržištu, ne vezano na činjenicu kada su stekli predmetni stan u vlasništvo, odnosno i u situaciji kada su navedene stanove stekli u vlasništvo nakon stupanja na snagu ZNS-a?,

Da li je sud pogrešno primijenio materijalno pravo iz odredbe članka 1045. i 1046. Zakona o obveznim odnosima kada je odbio tužbeni zahtjev za naknadu štete koju tužiteljica kao vlasnik stana sa zaštićenim najmoprimcem trpi u vidu razlike između zaštićene najamnine i tržišne najamnine, zaključivši da nedostaje uzročno posljedična veza između postupanja Republike Hrvatske i eventualne štete iz razloga jer je tužitelj stan kupio nakon stupanja na snagu ZNS-a?

Rev 309/2022

Vlasnik stana u kojem se nalazi zaštićeni najmoprimac, a koji je vlasništvo stana stekao na temelju pravnog posla 2008., pritom znajući da se u stanu nalazi zaštićeni najmoprimac, nema pravo na naknadu štete u visini razlike između zaštićene i tržišne najamnine, tj. pravo na primjerenu naknadu zbog ograničenja njegova prava vlasništva na stanu zbog činjenice da se u predmetnom stanu nalazio zaštićeni najmoprimac.

(...)

Sagledavajući prestala postavljena pravna pitanja, jasno je da se odgovor na njih u potpunosti iscrpio u prethodno danom odgovoru na prvo pravno pitanje, pa se ovaj sud nije upuštao u davanje zasebnih odgovora na preostala pravna pitanja te je jasno da prethodni odgovor stoji neizmijenjen, čak i neovisno o djelovanju tuženice s aspekta njezine pozicije donositelja relevantnih pravnih propisa.

Čl. 161. ZOO/05, čl. 28. st.1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju, čl. 22. i 64. ZOZO

AKTIVNA LEGITIMACIJA HZZO-a U POSTUPCIMA RADI NAKNADE TROŠKOVA KOJE JE PLATIO U ISPUNJENJU OBVEZE HZZOZR-a

TROŠKOVI KOJE JE PLATIO HZZO NISU OBUVAĆENI FUNKCIONALNOM PREMIJOM

11.94. Revd 3422/2022

Je li Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje aktivno legitimiran tražiti naknadu troškova liječenja i bolovanja koje je sam platio osiguraniku za vrijeme postojanja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite na radu tvrdeći pri tome da se radi o potraživanju naknade štete po osnovi sljedništva nad HZZOZR?

Jesu li takvi troškovi koje je za vrijeme postojanja HZZOZR-a platio HZZO, iako ih je bio dužan platiti HZZOZR, obuhvaćeni funkcionalnom premijom obzirom da su plaćeni iz sredstava HZZO-a?

Rev 297/2023

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, kao pravni slijednik Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite na radu, aktivno je legitimiran zahtijevati naknadu troškova liječenja i bolovanja koje je, u ispunjenju obveze Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite na radu, sam platio osiguraniku za vrijeme postojanja potonjeg Zavoda.

Troškovi koje je za vrijeme postojanja HZZOZR-a platio HZZO, iako ih je bio dužan platiti HZZOZR, neovisno o tome jesu li plaćeni iz sredstava HZZO-a, nisu obuhvaćeni funkcionalnom premijom.

OBVEZA ODGOVORNE OSOBE ISPLATITI IZNOS PO OSNOVI PDV-A

OCJENA ŽALBENIH NAVODA OD ODLUČNOG ZNAČAJA

ODMJERAVANJE TROŠKOVA POSTUPKA PREMA KVALITATIVNOM I KVANTITATIVNOM USPJEHU

Čl. 185. ZOO/91

Čl. 354. st.1. u vezi čl. 375. st.1. ZPP

Čl. 154. st.2. ZPP

11.95. Revd 4386/2021

1. Je li pred drugostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 375. st. 1. Zakona o parničnom postupku ukoliko drugostupanjska presuda ne sadrži ocjenu žalbenih navoda od odlučnog značaja?

2. Uzima li se prilikom ocjenjivanja omjera uspjeha stranaka u parnici i sukladno tome, dužnosti naknade troškova parničnog postupka kod djelomičnog uspjeha u parnici, u smislu odredbe čl. 154. st. 2. ZPP, u obzir samo uspjeh tužitelja u odnosu na osnov i visinu tužbenog zahtjeva ili se uzima u obzir i njegov uspjeh postignut u odnosu na protutužbene zahtjeve tuženika te uzima li se u obzir i uspjeh tužitelja postignut pravomoćnim djelomičnim presudama?

3. Je li obveza prodavatelja kao osobe odgovorne za naknadu štete zbog materijalnih nedostataka na kupljenoj stvari, sukladno odredbi čl. 185. st. 1. i st. 3. ZOO/91, prilikom isplate kupcu odgovarajuće svote novca na ime naknade pretrpljene štete, isplatiti iznos po osnovi PDV, neovisno o tome što kupac nije priložio račun kao dokaz da je prilikom plaćanja građevinskih radova radi otklanjanja materijalnih nedostataka taj PDV platio?

Rev 446/2022

Ovaj sud je u nizu svojih odluka zauzeo pravno shvaćanje da ukoliko je od strane drugostupanjskog suda izostala ocjena žalbenih navoda koji su od odlučnog značaja da se radi o bitnoj povredi odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 375. st. 1. ZPP (primjerice rješenje ovoga suda broj Rev 819/2020-3 od 26. siječnja 2021. i broj Rev-x 588/2018 od 19. svibnja 2020.).

Obveza je prodavatelja kao osobe odgovorne za naknadu štete zbog materijalnog nedostatka na kupljenoj stvari, sukladno odredbi čl. 185. st. 1. i 3. ZOO prilikom isplate kupcu odgovarajuće svote novca na ime naknade pretrpljene štete, isplatiti i iznos po osnovi PDV neovisno o tome što kupac nije priložio račun kao dokaz da je prilikom plaćanja radova radi otklanjanja materijalnih nedostataka taj PDV platio.

Prilikom ocjenjivanja omjera uspjeha stranaka u parnici, ako se radi o djelomičnom uspjehu u parnici u smislu odredbe čl. 154. st. 2. ZPP, treba uzeti u obzir uspjeh tužitelja u odnosu na osnovu i visinu tužbenog zahtjeva, ali također i njegov uspjeh postignut u odnosu na protutužbene zahtjeve tuženika, kod čega se uzimaju u obzir i uspjesi tužitelja postignuti u odnosu na pravomoćne djelomične presude.

OSLOBOĐENJE ODGOVORNOSTI OSIGURATELJA ZA ŠTETU KOJU JE PROUZROČIO ODVJETNIK

Čl. 44. st.11. Zakona o odvjetništvu

11.96. Revd 2088/2021

Može li se osiguratelj (ovdje 1. tuženik) osloboditi odgovornosti prema oštećeniku u slučaju kad je odvjetnik štetu počinio namjerno, pozivajući se na odredbu Općih uvjeta osiguranja, a kojima je isključena odgovornost osiguratelja kada odvjetnik počinio štetu s namjerom?

Rev 331/2023

Stoga bi odgovor na postavljeno pitanje glasio da se osiguratelj može osloboditi odgovornosti prema oštećeniku u slučaju kad je odvjetnik štetu počinio namjerno, pozivajući se na odredbu Općih uvjeta osiguranja, a kojima je isključena odgovornost osiguratelja kada odvjetnik počinio štetu s namjerom.

Čl. 3. Europske konvencije o ljudskim pravima (dalje: EKLJP) u vezi čl. 74. i 76. Zakona o izvršavanju kazne zatvora

VRIJEME PROVEDENO U PENALNOJ USTANOVI U UVJETIMA GDJE ZATVORENIK IMA NA RASPOLAGANJU MANJE OD 4 m2 ŽIVOTNOG PROSTORA

11.97. Revd 4716/2021

Je li sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada kod ocjene povrede prava osobnosti tužitelja zbog neadekvatnog prostora nije uzeo u obzir da se manjak prostora i uvjeti konzumiranja hrane zajedno s ostalim zatvorenicima u sobi nadomještaju pogodnostima utvrđenim odredbama čl. 14., čl. 74., čl. 76. ZIKZ-a i Pravilnika o standardima smještaja i prehrane zatvorenika (NN broj 92/02)?

Rev 138/2023

U tom smislu ovaj sud primjećuje da takve pogodnosti u ovom konkretnom slučaju nisu utvrđene (osim donekle u pogledu Zatvora u Požegi u konkretnom slučaju, koje su ipak

uzete u obzir kako je gore navedeno), barem ne u toj mjeri koja bi opravdavala njihovu primjenu i utjecaj na odluku, pri čemu je osobito za napomenuti da u revizijom postavljenom pitanju tužena niti ne konkretizira koje bi to konkretne pogodnosti bile, koje bi olakšavale činjenicu nedostatne površine zatvorske sobe i ostalih elemenata na kojima je utemeljena pobijana presuda, a o kojima bi ovaj revizijski sud trebao izraziti pravno shvaćanje. U konkretnom slučaju, činjenice postojanja ambulate, dostupnosti hladne i tople vode, tuširanja jednom ili dva puta tjedno, jednotjedne dezinfekcije sobe ili davanje zatvorenicima sredstava za čišćenje da sami očiste sobe, pranja posteljine i zračenja deka svakih 15 dana, grijanja prostorija po zimi, postojanja bazičnog namještaja u vidu ormarića (koje činjenice bi potencijalno proizlazile iz iskaza pojedinih svjedoka), ne predstavljaju takve pogodnosti, nego osnovne uvjete bez kojih bi uopće teško bilo moguće govoriti i o kakvim dostojanstvenim uvjetima.

ODGOVORNOST ZA ŠTETU - DIVLJAČ

Čl. 50. st.1. i 2. Zakona o cestama u vezi čl. 3. Pravilnika o održavanju i zaštiti javnih cesta i čl. 83. stavka 1. Zakona o lovstvu

11.98. Revd 1505/2021

Da li sama činjenica da se divljač našla na kolniku autoceste, a što je uzrokovalo prometnu nezgodu naletom vozila na tu divljač, ukazuje na propust pravne osobe odgovorne za upravljanje i održavanje autoceste voditi brigu i poduzimati primjerene mjere i radnje koje bi omogućile odvijanje sigurnog i nesmetanog prometa na autocesti, posebice u vidu postavljanja i održavanja zaštitne ograde oko autoceste?

Rev 1272/2021

Imajući u vidu odredbe članka 50. stavka 1. i 2. Zakona o cestama, kojim odredbama je propisana odgovornost pravne osobe za upravljanje i održavanje autoceste - po načelu krivnje, potrebno je utvrditi u svakom pojedinom slučaju jesu li doista poduzete sve potrebne mjere i koje su to mjere, imajući u vidu specifičnosti svakog pojedinog područja, u svrhu odvijanja sigurnog i neometanog prometa na autocesti, jer činjenica da se divljač zatekla na autocesti ukazuje na postojanje propusta, pa tako i u pogledu postavljanja i održavanja zaštitne ograde.

ISPITIVANJE ALKOHOLIZIRANOSTI ALKOMETROM – „DRUGA METODA MJERENJA“

Čl. 3. st. 1. toč. 2. Uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti

11.99. Revd 4190/2020

Da li zapisnik o ispitivanju alkoholiziranosti ispitanika/tuženika iz kojeg proizlazi da je alkometrom marke „Drager 6810“ očitana kod ispitanika /tuženika količina alkohola u

organizmu od 1,60 nakon nezgode predstavlja „drugu metodu mjerenja“ u smislu odredbe čl. 3. st. 1. toč. 2. Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti, tim više što ispitanik/tuženik prihvaća ispitivanje, ne poriče rezultate ispitivanja, te potpisuje predmetni Zapisnik o ispitivanju alkoholiziranosti?

Rev 815/2022

Ispitivanje alkoholiziranosti sudionika prometne nezgode alkometrom koji mjeri koncentraciju alkohola metodom analize izdaha predstavlja „drugu metodu mjerenja“ u smislu odredbe čl. 3. st. 1. toč. 2. Uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti.

ODGOVORNOST PRAVNE OSOBE KOJA UPRAVLJA CESTOM ZA ŠTETU NASTALU NA JAVNOJ CESTI NALETOM DIVLJAČI

čl. 1045. ZOO/05 U VEZI čl. 50. ZC

11.100. Revd 4930/2021

Odgovara li pravna osoba koja upravlja cestom trećim osobama za štetu nastalu na javnoj cesti zbog naleta na divljač po osnovi krivnje ili uzročnosti?

Rev 340/2023

Pravna osoba koja upravlja cestom trećim osobama za štetu nastalu na javnoj cesti zbog naleta na divljač odgovara po osnovi krivnje.

Drugo je, međutim, pitanje mogućnosti dokazivanja nepostojanja propusta pravne osobe koja gospodari autocestom za nastanak štete zbog zadržavanja divljači na autocesti, jer doista po logici stvari, kako to zaključuje i drugostupanjski sud, ako je autocesta pravilno projektirana i održavana divljač se ne bi mogla zateći na autocesti.

UTVRĐIVANJE ODGOVORNOSTI U POSTUPKU RADI NAKNADE ŠTETE KADA JE U RANIJOJ PRAVOMOĆNOJ PRESUDI IZ ISTOG ŠETNOG DOGAĐAJA RIJEŠENO PITANJE ODGOVORNOSTI

11.101. Revd 2620/2020

Je li u svakom drugom postupku radi naknade štete, pa makar i iz istog štetnog događaja, potrebno ponovno raspraviti i navesti razloge o odlučnim činjenicama u svezi s odgovornosti za nastanak štetnog događaja ili u svezi podijeljene odgovornosti, ili je pak ispravan stav sudova nižeg stupnja da je o odgovornosti već pravomoćno odlučeno u ranijoj presudi u sporu koji je vođen radi naknade štete iz istog štetnog događaja?

Rev 193/2021

Činjenica je da je u prijašnjoj pravomoćnoj presudi donesenoj u povodu zahtjeva tužitelja za naknadu štete od 11.415,03 kune za obračunsko razdoblje od 1. rujna

2011. do 30. rujna 2015. iz istog štetnog događaja, riješio o odštetnoj odgovornosti kao prethodnom pitanju nije zapreka da u drugoj presudi, koju donosi u pogledu istog štetnog događaja, sud ponovo odluči o odštetnoj odgovornosti (takav stav izrazio je ovaj sud u niz odluka, primjerice Rev 1032//84, Rev 54/93, Rev-x 765/13, Rev 3024/14-2 te Rev 1687/15-3).

(...)

Stoga je u svakom drugom postupku radi naknade štete makar i iz istog štetnog događaja potrebno ponovno raspraviti i navesti razloge o odlučnim činjenicama u svezi odgovornosti za nastanak štetnog događaja ili u svezi podijeljene odgovornosti kao što je ovdje slučaj. Nižestupanjski sudovi su suprotno tome zauzeli pravno shvaćanje da je o odgovornosti već pravomoćno odlučeno u ranijoj presudi između istih stranaka, a radi naknade štete iz istog štetnog događaja.

VISINA NAKNADE ŠTETE U SLUČAJU „TOTALNE ŠTETE“ – KADA JE VLASNIK ZADRŽAO OSTATAK VOZILA ***Čl. 1090. ZOO/05***

11.102. Revd 1336/2020

Je li se u slučaju nastanka štete na vozilu čiji popravak nije ekonomski opravdan (tzv. totalne štete) visina štete, za slučaj da je oštećenik zadržao spašeni ostatak vozila, utvrđuje umanjnjem vrijednosti spašenih dijelova; ili oštećenik ima pravo da uz zadržavanje spašenih ostataka vozila ostvari i njihovu novčanu naknadu?

Rev 1125/2020

Stoga je odgovor na prvo pitanje da se visina štete, kada je na vozilu nastala totalna šteta, ako je oštećenik zadržao spašene ostatke vozila odnosno ako ih nije prepustio štetniku tj. osiguratelju, utvrđuje u iznosu koji odgovara vrijednosti vozila prema stanju u vrijeme štetnog događaja umanjnjem za iznos vrijednosti spašenih ostataka vozila.

Čl. 942. ZOO/05, čl. 176. st.3. ZOSPC

UDALJAVANJE S MJESTA NEZGODE SAMO PO SEBI NE SMATRA SE ODBIJANJEM ALKOTESTIRANJA

11.103. Revd 4102/2020

Smatra li se okolnost da se vozač nakon prometne nezgode udaljio s mjesta nezgode odbijanjem podvrgavanja ispitivanja alkoholiziranosti, odnosno izbjegavanje ispitivanja alkoholiziranosti i da li po toj osnovi osiguratelj ima pravo regresa prema vozaču nakon što je isplatio naknadu štete osiguraniku temeljem police kasko osiguranja?

[Rev 657/2021](#)

Okolnost što se vozač nakon prometne nezgode udaljio sa mjesta nezgode samo po sebi ne smatra se odbijanjem podvrgavanja ispitivanju alkoholiziranosti i gubitkom prava iz osiguranja.

vidi i [Rev 940/2022](#), [Rev 709/2021](#)

Čl. 1100. u vezi čl. 19. ZOO/05 i čl. 3. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava (dalje: EKLJP)

UVJETI U ZATVORU

11.104. Revd 1231/2020

1. Da li se zajamčeno pravo zatvorenika (u konkretnom tužitelja) na odgovarajući smještaj u smislu propisane kvadrature i kubikaže, kao jedno od elementarnih prava zatvorenika, može kompenzirati bilo kakvim drugim pravima (tzv. supstitutima) kao što su npr. slobodno kretanje unutar sobe, sportske aktivnosti i sl., te da isto kao takvo predstavlja odgovarajući supstitut ograničenog prava zatvorenika za vrijeme boravka zatvorenika u kaznionici?
2. Da li se sama činjenica izočnosti nužnih uvjeta boravka u kaznionici koji su propisani kao zatvorski standardi, kao i činjenica nedostatka osobnog prostora smatraju toliko ozbiljnom da isto predstavlja povredu čl. 3. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda?
3. Da li nezakonito postupanje KZ Lepoglava koje se očituje u nezakonitom uskraćivanju prava zatvorenika na propisanu kvadraturu i kubikažu, a uvažavajući nehumane uvjete van svih zdravstvenih standarda, kroz duži period boravka tužitelja u istoj kaznionici, predstavlja povredu prava osobnosti te u tom pravcu i pripadajuće pravo tužitelja kao zatvorenika na naknadu štete u smislu Zakona o obveznim odnosima?

[Rev 173/2021](#)

Prema tome, oborivost čvrste pretpostavke povrede čl. 3. Konvencije moguće je uz kumulativno ispunjenje čimbenika, u čemu je i odgovor na prvo i drugo postavljeno pitanje, koji glasi:

pravo zatvorenika na odgovarajući smještaj u smislu propisane kvadrature i kubikaže, kao jedno od elementarnih prava zatvorenika, može se kompenzirati drugim pravima kao što su dovoljna sloboda kretanja izvan sobe i prikladne aktivnosti izvan sobe, ali da je pritom smanjenje potrebnog minimalnog osobnog prostora od 3 m2 kratko, povremeno i minimalno, kao i da je zatvorenik smješten u ustanovi koja se, općenito gledano, smatra primjerenom ustanovom za lišenje slobode i ne postoje drugi otegotni aspekti uvjeta njegovog boravka u zatvoru.

U odnosu na treće postavljeno pitanje predstavlja li nezakonito postupanje kaznionice povredu prava osobnosti valja reći da odgovor ovisi o činjeničnim

utvrđenjima svakog konkretnog slučaja, odnosno ovisi o tome jesu li kumulativno ispunjeni čimbenici za oborivost čvrste pretpostavke povrede čl. 3. Konvencije.

vidi i [Rev 163/2025](#)

Čl. 1046. ZOO/05

PRAVO NA NAKNADU ŠTETE U VIDU IZMAKLE KORISTI ZBOG NEMOGUĆNOSTI IZNAJMLJIVANJA STANA KOJI NIJE BIO U TAKVOM STANJU DA BI SE MOGLO OČEKIVATI SKLAPANJE UGOVORA O NAJMU

11.105. Revd 4443/2021

Je li osoba ima pravo na naknadu štete u vidu izmakle koristi radi nemogućnosti najma stana koji u trenutku nastanka štetnog događaja nije bio u takvom stanju da bi se moglo očekivati sklapanje Ugovora o najmu u redovnim okolnostima?

[Rev 994/2022](#)

Dakle, premda je odgovor na postavljeno pitanje taj da nema pravo na naknadu štete u vidu izmakle koristi zbog nemogućnosti najma stana osoba čiji stan u trenutku nastanka štetnog događaja nije bio u takvom stanju da bi se moglo očekivati sklapanje Ugovora o najmu u redovnim okolnostima, koji odgovor je rezultat logičnog zaključka da kad nema mogućnosti ostvarenja koristi nema ni naknade štete izmakle koristi (kao vida štete prema čl. 1046. ZOO), tuženikova revizija ipak nije osnovana, jer je u postupku utvrđeno činjenično stanje od kojeg postavljeno pitanje ne polazi, odnosno, utvrđeno je da je tužitelj imao mogućnost iznajmljivati stan i tako ostvarivati korist koja mu je, zbog događaja za koji je odgovoran tuženik, izmakla.

Čl. 1117. st.1 i 2. ZOO/05

KADA SE MOŽE ZADRŽATI PRIMLJENO

11.106. Revd 430/2021

U primjeni odredbe čl. 1117. st. 1. i 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18, dalje ZOO), nakon dostave odluke o prihvatanju izvanrednog pravnog lijeka kojom se odbija zahtjev za naknadu štete zbog ozljede tijela, narušenje zdravlja ili smrti, može li se s uspjehom tražiti povrat neosnovano isplaćenih iznosa, od stjecatelja, ako mu je izvršeno plaćanje prije dostave gore navedene odluke?

[Rev 759/2021](#)

Prema tome, donošenjem presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Rev-1864/11-2 od 7. srpnja 2015. kojom je preinačena presuda Županijskog suda u Karlovcu, Stalne službe u Gospiću poslovni broj Gž-311/2011-2 od 21. travnja 2011., tako da je odbijen tužbeni zahtjev ovdje tuženice, otpala je pravna osnova na temelju koje je tužitelj izvršio isplatu utuženog iznosa s osnove naknade štete, čime su se ostvarile pretpostavke iz čl. 1111. st. 1. i 3. ZOO na kojima tužitelj temelji svoj tužbeni zahtjev, te je nastupila obveza vraćanja primljenog iznosa tužitelju.

Tuženica se smatra poštenim stjecateljem do donošenja navedene odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ali dostavom tuženici odluke revizijskog suda kojom je preinačena pravomoćna presuda (a što se u konkretnom slučaju dogodilo 19. listopada 2015.) tuženica je postala nepošteni stjecatelj te je nastala njezina obveza vraćanja onoga što je primila na ime naknade štete sa zateznim kamatama od trenutka kad je postala nepoštena (tako i u Rev-168/2021 od 23. veljače 2021. i Rev-1321/2014 od 9. srpnja 2019. te Rev 5286/2019 od 29. studenoga 2022.).

[Rev 1267/2022](#)

Čl. 1072. st.1. i 4. ZOO/05

ODGOVORNOST ZA ŠTETU PROUROČENU POGONOM DVA ILI VIŠE VOZILA

11.107. Revd 5017/2021

Postoji li u situaciji kad je šteta prouzročena pogonom dvaju ili više vozila, a postoji isključiva ili obostrana krivnja vozača, solidarna odgovornost vlasnika i vozača motornog vozila za štetni događaj?

[Rev 619/2022](#)

U ovoj pravnoj stvari o osnovanosti tužbenog zahtjeva odlučeno je primjenom odredbe čl. 1072. st. 1. i 4. ZOO, kojom je propisana odgovornost u slučaju međusobnih odštetnih zahtjeva vlasnika motornih vozila i koja je lex specialis u odnosu na opće odredbe o odgovornosti za štetu, primjenom koje je drugostupanjski sud i odlučio o osnovanosti tužbenog zahtjeva. Na primjenu navedene odredbe upućuje i pravno shvaćanje koje je Vrhovni sud Republike Hrvatske zauzeo u više odluka (primjerice, odluci broj Rev 1653/12 od 19. travnja 2016. i broj Rev-x 645/2018-2 od 3. svibnja 2022.), prema kojem se u sporovima za međusobne odštetne zahtjeve imatelja motornih vozila primjenjuje kao mjerodavni propis odredba čl. 1072. ZOO.

Čl.1061. i 1092. st.1. ZOO/čl. 22. st. 2. t. b) i f) Pravilnika o unutarnjem redu u željezničkom prometu

ODGOVORNOST UPRAVITELJA ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE ZA ŠTETU KOJE ŽELJEZNIČKIM PRIJEVOZNICIMA NASTANU OD STRANE TREĆIH OSOBA

11.108. Revd 2037/2021

Odgovara li Upravitelj željezničke infrastrukture temeljem čl. čl. 120. st. 7. Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava (NN 82/2013, 18/15, 110/15) i odredbe čl. 4. st.1., čl. 20. st.1. i čl. 22. st. 1. i 2. Pravilnika o unutarnjem redu u željezničkom prometu (NN 124/10) za štete koje željezničkim prijevoznicima nastanu od strane trećih osoba na njihovoj imovini (prijevoznim kapacitetima – putničkim vagonima) koja se po nalogu Upravitelja nalazila unutar pružnog (infrastrukturnog) pojasa?

Rev 478/2022

S obzirom na to da tuženik (njegovi ovlašteni željeznički radnici za čiji rad odgovara tuženik u smislu čl. 1061. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18 - dalje: ZOO/05 nesporno nije poduzeo mjereza udaljenje nepoznate osobe iz pružnog/infrastrukturnog pojasa u smislu čl. 22. st. 2. t. b) Pravilnika o unutarnjem redu u željezničkom prometu odnosno tuženik nije spriječio pristup nepoznatih osoba željezničkom infrastrukturnom području prema čl. 22. st. 2. t. f) tog Pravilnika, a uslijed čega su te osobe nakon ulaska u taj pojas došle do vagona tužitelja i na tom vagonu prouzročile štetu, to postoji tuženikova odštetna odgovornost u smislu odrede čl. 1092.st.1 ZOO-a, a pitanje postojanja eventualne podijeljene odgovornosti ovisiti će o okolnostima svakog konkretnog slučaja pri čemu treba cijeliti da je i tužitelj kao željeznički prijevoznik odgovoran za održavanje unutarnjeg reda u vlakovima u smislu čl. 120. st. 7. Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava odnosno u željezničkim vozilima (vagonima) prema čl. 4. st. 1. Pravilnika o unutarnjem redu u željezničkom prometu te pri tome, nije odlučno je li do narušavanja unutarnjeg reda došlo u vrijeme dok se vlak (vagon) nalazio na garažnom kolosijeku ili kada je prometovao.

vidi i [Rev 189/2023](#), Rev 518/2022, Rev 813/2023, Rev 199/2024, Rev 961/2023, Rev 71/2024, Rev 1124/2024

PRIMJENA UTVRĐENJA IZ UPRAVNOG POSTUPKA - PRAVO PARNIČNOG SUDA DA UTVRĐUJE PRETPOSTAVKE ZA NAKNADU ŠTETE

11.109. Revd 1680/2022

Ako se spor vodi radi isplate izgubljene zarade i sporna je uzročno- posljedična veza između ozljede na radu i premještaja na drugo radno mjesto tužitelja, može li sud pri

odluci zanemariti nalaz i mišljenje sudskog vještaka i odluku utemeljiti na rješenju donesenom u upravnom postupku u kojemu se ne utvrđuje uzročno-posljedična veza između ozljede na radu i premještaja na drugo radno mjesto?

Rev 557/2023

Dajući odgovor na revizijom postavljeno pitanje ovaj, revizijski sud primjećuje da se Rješenjem HZMO-a nije odlučivalo o pravima koji su predmet ovopredmetnog spora niti o činjenicama ovdje relevantnim, pa nema vezanosti utvrđenjima iz tog, upravnog postupka u pogledu ovog, parničnog. Samim time, ne izostaje pravo parničnog suda da i drugim dokazima utvrđuje pretpostavke za naknadu štete u vidu razlike plaće koju bi tužitelj primao da je ostao na prethodnom radnom mjestu i plaće koju je poslije primao.

Tužitelj tužbenim zahtjevom ne potražuje štetu zbog smanjenja radne sposobnosti u smislu čl. 39. ZMO, nego na temelju toga što je (bar kako navodi, a što će biti predmet utvrđenja nižestupanijskih sudova) „prešao“ na drugo radno mjesto, jer na prethodnom više (proizlazi nespornim) nije mogao obavljati radne zadatke - a sve to zbog ozljede koja je (naglašava se) rješenjem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje priznata kao ozljeda na radu.

Čl. 1045. i čl. 1046. ZOO/05

PROTUPRAVNOST KAO JEDNA OD PRETPOSTAVKI ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU

11.110. Revd 1405/2021

1. Postoji li odgovornost za štetu u smislu odredbe članka 1046. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05 i 41/08) ako određena radnja koja je navodno dovela do nastupanja štete nije protupravna?
2. Na kome je teret dokaza činjenica/okolnosti od kojih ovisi ispunjenje obveze poduzimanja radnji smanjenja štete u vidu izmakle koristi?

Rev 1415/2021

Prema pravnom shvaćanju ovog suda, da bi postojala odgovornost tuženika za utuženu štetu (prije svega) morale bi postojati opće pretpostavke te odgovornosti, i to štetna radnja i protupravnost štetne radnje, uz subjekta obveznog odnosa odgovornosti za štetu te uzročne veze između štetne radnje i štete.

(...)

Međutim, za postojanje protupravnosti uvijek je potrebno da je štetnom radnjom povrijeđena neka pravna norma i ako već tajelement nije zadovoljen, radnja nije protupravna. Dakle, ako određena radnja, koja je po navodima tužitelja dovela do nastupanja štete, nije protupravna to nema niti odgovornosti za štetu u smislu odredbe čl. 1046. ZOO, te je time ujedno odgovoreno na prvo postavljeno revizijsko pitanje, a na

takav zaključak upućuje i dosadašnja sudska praksa i to odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev-2955/14-2 od 18. travnja 2018., Rev-x 6/15-2 od 25. veljače 2015. i dr.

Čl. 22. st. 1 i 3. ZOOP

Čl. 1.a Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim osiguranjima u prometu

Čl. 3. st. 1. Direktive 2009/103/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009.

PRIVATNO PARKIRALIŠTE NE MOŽE SE NEDVOJBENO SMATRATI POVRŠINOM NA KOJOJ SE NE ODVIJA PROMET

11.111. Revd 861/2021

1. Je li činjenica što se štetni događaj dogodio u privatnom skladištu nedvojbeno može smatrati da se radi o površini na kojoj se ne odvija promet u smislu odredbe čl. 22. st. 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu ("Narodne novine" broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13, 152/14)?
2. Smatra li se pod uobičajenom upotrebom vozila korištenje vozila u skladištu (hali) u kojoj se obavlja gospodarska djelatnost radi istovara naručenog kamena, odnosno radi obavljanja gospodarske djelatnosti?

Rev 1117/2022

Prema ocjeni ovog suda, do navedenog štetnog događaja došlo je prilikom upotrebe vozila u skladu s njegovom uobičajenom funkcijom prijevoza tereta, a bez prometovanja na spornoj površini (prostoru skladišta tužitelja) vozilo ne bi ni moglo dovršiti svoju uobičajenu funkciju - prijevoz tereta do krajnjeg odredišta. Dakle, do štetnog događaja je došlo u prostoru skladišta tužitelja pri korištenju vozila kao prijevoznog sredstva. Tumačeći nacionalni propis (čl. 22. st. 1. i 3. ZOOP) u duhu direktiva Europske unije (koje su prenesene u pravni poredak Republike Hrvatske), a imajući u vidu i pravna shvaćanja Suda Europske unije iz ranije citiranih odluka toga Suda, revizijski sud je ocijenio da se ne može smatrati da je do štetnog događaja došlo na površini na kojoj se ne odvija promet u smislu odredbe čl. 22. st. 3. ZOOP te da se u konkretnom slučaju korištenje vozila radi istovara u skladištu tužitelja može smatrati uobičajenom upotrebom vozila. Time je ujedno odgovoreno na pitanja zbog kojih je revizija dopuštena.

Čl. 12. ZPP

VEZANOST PARNIČNOG SUDA ODLUKOM UPRAVNOG TIJELA GLEDE UZROKA UMIROVLJENJA OSIGURANIKA

11.112. Revd 4671/2021

Može li sud u parničnom postupku, kad utvrdi da je činjenično stanje drugačije od onog koje je glede istih činjenica utvrdilo nadležno upravno tijelo u prethodno provedenom i pravomoćno okončanom upravnom postupku, u kojem stranka nije imala mogućnosti pobijati utvrđenja upravnog tijela na glavnoj raspravi pred nadležnim upravnim sudom, na tako utvrđenom (drugačijem) činjeničnom stanju temeljiti svoju odluku ili je parnični sud u tom slučaju vezan za pravomoćnu odluku upravnog tijela?

Rev 594/2023

Parnični sud nije vezan odlukom donesenom u upravnom postupku glede uzroka umirovljenja te je dopušteno u parnici dokazivati postojanje uzročne veze između ozljeda koje je tužitelj zadobio u štetnom događaju i gubitka radne sposobnosti tužitelja i time nastale štete koju tužitelj trpi u vidu izgubljene zarade.“ Rješenjem o priznavanju prava na mirovinu ne odlučuje se o odgovornosti za štetu, pa niti o jednoj od pretpostavki odštetne odgovornosti tj. o postojanju uzročno-posljedične veze između šetnog događaja i razloga umirovljenja.

Čl. 155., čl.189. st.1. i čl. 190. ZOO/91

NAKNADA STVARNE ŠTETE KADA JE ŠTETA NASTALA EKSPLOATACIJOM MINERALNE SIROVINE

11.113. Revd 1532/2023

Može li se smatrati stvarnom štetom nastalom protupravnom eksploatacijom mineralne sirovine iznos dobiven umanjnjem za troškove eksploatacije od tržišne vrijednosti protupravno eksploatirane mineralne sirovine?

Rev 794/2023

Iz navedenih zakonskih odredbi slijedi zaključak da se ne može smatrati stvarnom štetom nastalom protupravnom eksploatacijom mineralne sirovine iznos dobiven umanjnjem za troškove eksploatacije od tržišne vrijednosti protupravno eksploatirane mineralne sirovine, a što je dakle ujedno i odgovor na predmetno pravno pitanje.

čl. 76. i čl. 166. Zakona o rudarstvu u vezi čl. 1045. ZOO/05
NAKNADA ŠTETE NASTALE EKSPLOATACIJOM MINERALNE SIROVINE
IZVAN GRANICA KONCESIJE

11.113.a Revd 4786/2021

Može li se smatrati legalnom eksploatacija minerale sirovine za koju u vrijeme eksploatacije gospodarski subjekt nije imao sklopljen ugovor o koncesiji, iako je nadležno tijelo državne uprave naknadno, godinama nakon izvršene eksploatacije, donijelo rješenje o davanju koncesije kojim se zamjenjuje odobrenje za izvođenje rudarskih radova i kojim se utvrđuje eksploatacijsko polje, ali ugovor o koncesiji nije sklopljen?

Rev 640/2024

Ne može se smatrati zakonitom eksploatacija minerale sirovine kada je nadležno tijelo državne uprave naknadno donijelo rješenje o davanju koncesije kojim se zamjenjuje odobrenje za izvođenje rudarskih radova i kojim se utvrđuje eksploatacijsko polje prema čl. 166. st. 1. Zakona o rudarstvu ("Narodne novine" br. 56/13, 14/14, 52/18, 115/18, 98/19, 83/23, dalje: ZR) ako nije sklopljen i ugovor o koncesiji sukladno čl. 76. st. 1. ZR i čl. 166. st. 3. ZR.

Čl. 3. EKLJP u vezi čl. 74. st. 3. Zakona o izvršavanju kazne zatvora
VRIJEME PROVEDENO U PENALNOJ USTANOVI U UVJETIMA GDJE
ZATVORENIK IMA NA RASPOLAGANJU MANJE OD 3 m² ŽIVOTNOG
PROSTORA

11.114. Revd 3475/2020

Može li sud utvrditi da povreda prava osobnosti nije toliko teška da opravdava dosuđivanje novčane naknade ako prethodno nije utvrdio kolikim je osobnim prostorom tužitelj raspolagao pri izvršavanju kazne zatvora ni razdoblja tijekom kojih je imao manji osobni prostor od propisanog minimuma?

Rev 832/2021

Sud ne može utvrditi da povreda prava osobnosti nije toliko teška da opravdava dosuđivanje novčane naknade ako prethodno nije utvrdio kolikim je osobnim prostorom tužitelj raspolagao pri izvršavanju kazne zatvora ni razdoblja tijekom kojih je imao manji osobni prostor od propisanog minimuma odnosno ne može zanemariti te odlučne činjenice. To iz razloga jer se boravak u zatvorskom sustavu Republike Hrvatske tijekom kojeg je zatvoreniku uskraćen potreban minimalni osobni prostor od 3m² u zatvorskoj sobi smatra postupkom koji dovodi do prava na naknadu štete već ako smanjenja potrebnog minimalnog prostora ispod 3 m² nisu kratka, povremena i minorna (jer smanjenja potrebnog minimalnog prostora ispod 3 m²

moraju biti kratka, povremena i minorna da bi bila ostvarena jedna od kumulativnih pretpostavki za ekskulpaciju države) i u tom slučaju se navedeno ne može nadomjestiti drugim olakotnim aspektima uvjeta njegova boravka u zatvoru.

**Čl. 3. EKLJP u vezi čl. 74. st. 3. Zakona o izvršavanju kazne zatvora
VRIJEME PROVEDENO U PENALNOJ USTANOVI U UVJETIMA GDJE
ZATVORENIK IMA NA RASPOLAGANJU MANJE OD 3 m² ŽIVOTNOG
PROSTORA**

11.115. Revd 2791/2020

Da li se boravak u zatvorskom sustavu Republike Hrvatske tijekom kojeg je zatvoreniku uskraćen zakonom propisani osobni prostor od 4m² u zatvorskoj sobi (a osobito ukoliko je taj prostor manji od 3 m²) smatra zabranjenim postupkom iz čl. 9. st. 1. i 2. Zakona o izvršenju kazne zatvora koji dovodi do prava na naknadu štete iz čl. 9. st. 3.?

Rev 871/2021

boravak u zatvorskom sustavu Republike Hrvatske tijekom kojeg je zatvoreniku uskraćen potreban minimalni osobni prostor od 3m² u zatvorskoj sobi smatra se postupkom koji dovodi do prava na naknadu štete već ako smanjenja potrebnog minimalnog prostora ispod 3 m² nisu kratka, povremena i minorna (jer smanjenja potrebnog minimalnog prostora ispod 3 m² moraju biti kratka, povremena i minorna da bi bila ostvarena jedna od kumulativnih pretpostavki za ekskulpaciju države).

Čl. 1093. ZOO/05

**IZNOSI OSTVARENI PO OSNOVI STATUSA RODITELJA NJEGOVATELJA NE
UMANJUJU PRAVA OŠTEĆENOG KOJA MU PRIPADAJU PO OSNOVI
NAKNADE ŠTETE S OSNOVE TUĐE POMOĆI I NJEGE**

11.116. Revd 4981/2022

Je li se iznosi koje majka prvotужiteljice prima iz osnove statusa roditelja-njegovatelja, a koji primci su u neposrednoj vezi sa štetnim događajem (između stranaka u ovom predmetu nije sporno da bi status roditelja-njegovatelja majci prvotужiteljice bio priznat na temelju bilo koje druge činjenične osnove do predmetne) uzimaju u obzir (ili uračunavaju) prilikom dosuđivanja naknade štete s osnova tuđe pomoći i njega?

Rev 1094/2023

Iznos koje roditelj oštećenika prima s osnove statusa roditelja-njegovatelja (na temelju Zakona o socijalnoj skrbi), a koji su u neposrednoj vezi sa štetnim događajem ne uračunavaju se prilikom dosuđivanja naknade štete s osnove tuđe pomoći i njega, niti se

činjenica ostvarivanja takvih prihoda prilikom odmjeravanja visine štete s osnove tuđe pomoći i njege (pa tako i mjesečne rente s osnove tuđe pomoći i njege) treba uzeti u obzir.

Čl. 99. st.1. Zakona o osnovama sistema osiguranja imovine i osoba, čl. 99. st. 1. 33. st. 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju, čl. 44. st. 5. ZOOP/05

PASIVNA LEGITIMACIJA KOD REGRESNOG ZAHTJEVA ZA ISPLATU IZNOSA KOJI JE OSIGURATELJ ISPLATIO NEPOSREDNOM OŠTEĆENIKU

11.117. Revd 1160/2020

U slučaju regresnog zahtjeva za isplatu iznosa kojeg je tužitelj kao osiguratelj isplatio neposrednom oštećeniku, za štetu koja je nastala uporabom neosiguranog vozila u vrijeme primjene Zakona o osnovama Sistema osiguranja imovine i osoba ("Narodne novine" broj 53/91), presuđuje li se pasivna legitimacija na temelju tog Zakona ili na temelju zakona koji je bio na snazi u trenutku kada je tužitelj neposrednom oštećeniku isplatio štetu?

[Rev 536/2021](#)

U slučaju regresnog zahtjeva za isplatu iznosa kojeg je tužitelj kao osiguratelj isplatio neposrednom oštećeniku, za štetu koja je nastala uporabom neosiguranog vozila u vrijeme primjene Zakona o osnovama Sistema osiguranja imovine i osoba ("Narodne novine" broj 53/91), pasivna legitimacija se prosuđuje na temelju tog Zakona, a ne na temelju zakona koji je bio na snazi u trenutku kada je tužitelj neposrednom oštećeniku isplatio štetu.

Čl. 27. ZOOP

PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN

VEZANOST SUDA ODLUKOM O OMJERU SUODGOVORNOSTI IZ ISTOG ŠTETNOG DOGAĐAJA

11.118. Revd 5176/2021

1. Je li za utvrđenje stvarne štete u postupcima u kojima Zavod za mirovinsko osiguranje od osiguravajućeg društva potražuje naknadu isplaćenih mirovina povodom prometne nezgode - a koje su isplaćene u vrijeme kada je na snazi Zakon o obveznim osiguranjima u prometu - mjerodavne odredbe Zakona o obveznim osiguranjima u prometu (ZOOP) ili Zakona o mirovinskom osiguranju (ZOMO)?

2. Je li za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime invalidske mirovine mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, odnosno u trenutku kad su izvršene isplate mirovine, ili Zakon o mirovinskom osiguranju koji je bio na snazi u vrijeme u vrijeme isplata (ZOMO), te je li shvaćanje na kojemu se temelji pobijana prvostupanjska i drugostupanjska presuda, u pogledu stava da Zakon o mirovinskom osiguranju (čl. 161. i čl. 164. st. 5. ZOMO) predstavlja *lex specialis* u odnosu na odredbe Zakona o obveznim osiguranjima u prometu (čl. 27. st. 3. ZOOP NN br: 151/05, 36/09, 75/09, 76/13, 152/14) u pogledu obračuna visine potraživanja tužitelja, podudarno sa pravnim shvaćanjem revizijskog suda izraženog u ranije navedenim odlukama: Revd 2970/2021-2 od 07. srpnja 2021, br. Rev-x 388/2018.-2 od 25. kolovoza 2020. i presude br. Rev 2320/2015-2 od 21. svibnja 2019. i s tim u vezi je li pogrešno primijenjeno materijalno pravo kod odluke o osnovanosti tužbenog zahtjeva primjenom odredaba ZOMO?

3. Je li sud u novoj parnici u kojoj isti tužitelj iz istog štetnog događaja od istog tuženika zahtijeva isplatu daljnjeg iznosa (naknadu daljnje štete) vezan odlukom o omjeru suodgovornosti stranaka iz pravomoćno okončane parnice u kojoj je se potraživala isplata istovrsnog iznosa (naknade štete) za drugi period, i je li sud u novoj parnici dužan raspraviti i navesti konkretne razloge o odlučnim činjenicama na temelju kojih je moguće valjano ispitati odluku o konkretnom omjeru suodgovornosti, tim više što tuženik nije prihvatio omjer suodgovornosti iz ranije parnice?

Rev 452/2022

Prema pravnom shvaćanju ovog suda sadržanom u brojnim odlukama, kao što su primjerice Rev-1067/12 od 5. prosinca 2017., za odluku u ovom sporu koji pokreće HZMO protiv osiguravatelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan je ZOOP-u koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete HZMO-u, odnosno u trenutku kada su izvršene isplate mirovine, a ne zakon koji je bio na snazi u vrijeme nastanka samog štetnog događaja - prometne nezgode, slijedom čega tim pravnim shvaćanjem i odgovoreno na prva dva pitanja.

O pitanju ocjene postojanja i visine doprinosa nastanku štete revizijski sud ima čvrsto ustaljenu praksu (Rev-54/93 od 07. listopada 1993.), prema kojoj „Kad u pravomoćno okončanoj odštetnoj parnici prejudicijelno odluči o odgovornosti tuženika, sud tom odlukom nije vezan u novoj parnici u kojoj oštećenik iz istog štetnog događaja od istog tuženika zahtijeva naknadu daljnje štete“. U odluci Rev-1687/15-3 od 28.02.2018., potvrđeno to pravno shvaćanje, te je navedeno i da se ne radi o presuđenoj stvari te da je u novoj parnici radi naknade štete „pa makar i iz istog štetnog događaja potrebno ponovo raspraviti i navesti razloge o odlučnim činjenicama u svezi odgovornosti za nastanak štetnog događaja ili u svezi podijeljene odgovornosti.

Čl. 27. ZOOP

PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN

OBITELJSKA MIROVINA ISPLAĆENA U PUNOM IZNOSU NE MOŽE SE SMATRATI STVARNOM ŠTETOM

POTVRDA O PLAĆANJU KOJI IZDAJE HZMO NEMA DOKAZNU SNAGU JAVNE ISPRAVE

11.119. Revd 5561/2021

1. Je li za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osigurateljeva štetnika radi povrata iznosa koji je HZMO isplatio svom osiguraniku mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, odnosno u trenutku kada su izvršene isplate, a ne Zakon koji je bio na snazi u vrijeme nastanka samog štetnog događaja (prometne nezgode)?

2. Je li obiteljska mirovina koju je isplatio HZMO svom osiguraniku po propisima Zakona o mirovinskom osiguranju stvarna šteta u smislu odredbe čl. 27. st. 2. ZOOP-a koju bi osiguratelj štetnika, u slučaju postojanja odgovornosti osiguratelja štetnika, bio u obvezi naknaditi HZMO-u ili se isplaćena invalidska mirovina u punom iznosu ne može smatrati stvarnom štetom u smislu čl. 27. st. 2. ZOOP-a budući ta odredba stvarnom štetom definira razmjerni iznos mirovine?

3. Je li u sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osigurateljeva štetnika radi povrata iznosa koji je HZMO isplatio svom osiguraniku na tužitelju HZMO teret dokaza (čl. 219. St. 1. ZPP) uzročno-posljedične veze između predmetnog štetnog događaja i umirovljenja osiguranika, ali i glede plaćanja i visine isplaćenog, ako je osiguratelj štetnika osporio i osporava priloženu ispravu HZMO-a koju je HZMO priložio i na kojoj je naznačio da je izvršio plaćanje iako ta isprava nema u odnosu na svoj sadržaj značaj isprave koju u propisanom obliku izdaje tužitelj kao državno tijelo, odnosno, potvrde izdane za područje njegove nadležnosti zbog poslova za obavljanje kojih je osnovan?

Rev 622/2022

Za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osigurateljeva štetnika radi povrata iznosa koji je HZMO isplatio svom osiguraniku mjerodavan je Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, odnosno u trenutku kada su izvršene isplate, a ne Zakon koji je bio na snazi u vrijeme nastanka samog štetnog događaja (prometne nezgode).

Obiteljska mirovina u punom iznosu, koju je isplatio HZMO svom osiguraniku po propisima Zakona o mirovinskom osiguranju, odnosno isplaćena invalidska mirovina u punom iznosu ne može se smatrati stvarnom štetom u smislu čl. 27. st. 2. ZOOP-a budući

ta odredba stvarnom štetom podrazumijeva razmjerni iznos isplaćene mirovine, koji u svakom slučaju treba utvrditi.

(...)O tome pitanju ovaj sud je već iznio pravno shvaćanje u rješenju od 19. studenoga 2019. u predmetu poslovni broj Rev 977/2016-2, a prema kojem pravnom shvaćanju „račun, kao jednostrani akt poslovnog subjekta, odnosno kao knjigovodstvena isprava koju poslovni subjekt izdaje isključivo zbog svog odnosa sa drugim subjektom i (time) isprava prema kojoj porezni obveznik ili osoba kojoj on naloži zaračunava drugom subjektu isporučena dobra i obavljene usluge ("bez obzira na to kako se ta isprava naziva u poslovnom prometu") - na kojoj je sam izdavatelj naznačio (potvrdio) da mu je po njoj izvršeno plaćanje, nema u odnosu na sadržaj te takve potvrde plaćenog značaj javne isprave u smislu odredaba čl. 230. ZPP-a: određena isprava ima značaj javne isprave samo u dijelu u kojemu je donesena u odnosu na specifičnosti poslova iz nadležnosti tijela koje ju je izdalo (dakle tijela: koje je upravo zbog te nadležnosti osnovano ili postoji) i o kojima ono vodi službenu (a ne internu: za svoje knjigovodstvene potrebe) evidenciju (konkretno: "u dijelu u kojemu je u propisanom obliku izdana po državnom tijelu u granicama njegove nadležnosti te u dijelu u kojemu ju je u takvom obliku izdala pravna ili fizička osoba u obavljanju javnog ovlaštenja koje joj je povjereno zakonom ili propisom utemeljenim na zakonu") ili u dijelu u kojemu joj određeni posebni propis daje takav značaj (konkretno: u dijelu koji je "posebnim propisima u pogledu dokazne snage izjednačen s javnim ispravama") - a takav se značaj ne može dati dijelu izdanog računa tužitelja o troškovima liječenja njegovog osiguranika u samo njegovoj naznaci (potvrdi) da je plaćen. U samoj toj naznaci da je plaćen, račun sadrži shvaćanje (misao) tužitelja za njegove potrebe - pa mu se u tom dijelu može dati značaj isprave (shvaćene kao pismo koje sadrži neku misao), ali ne javne - izdane za područje njegove nadležnosti zbog poslova za obavljanje kojih je osnovan." Takvo shvaćanje ponovljeno je i u odlukama Revt 35/2018-2 od 7. prosinca 2021., Rev 736/2017-2 od 27. travnja 202. i dr.

vidi i [Rev 197/2024](#)

Čl.200. st.1. i 2. ZOO/91 i čl. 480. st.1.toč. 1. Zakona o kaznenom postupku

NAKNADA ŠTETE RADI NEUTEMELJENOG PRITVARANJA

11.120. Revd 1180/2022

Pripada li tužitelju, kao osobi koja je bila pritvorena, a kasnije pravomoćno oslobođena učina kaznenog djela koje joj je bilo stavljeno na teret, pravo na naknadu nematerijalne

štete zbog pretrpljenog straha i zbog duševnih boli zbog povrede ugleda i časti nastalih neosnovanim pritvaranjem?

Rev 505/2023

Prema odredbi čl. 480. st. 1. točki 1. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 110/97, 27/98, 58/99, 112/99) pravo na naknadu štete pripada osobi koja je bila u pritvoru, a nije došlo do pokretanja kaznenog postupka, ili je postupak obustavljen pravomoćnim rješenjem, ili je pravomoćnom presudom oslobođena optužbe, ili je optužba odbijena.

U primjeni navedene zakonske odredbe revizijski sud je u nizu svojih odluka (Rev-766/09 od 17. studenoga 2011., Rev-474/09-2 od 1. lipnja 2011. i dr.) izrazio pravno shvaćanje da naknada za neutemeljeno pritvaranje (uhićenje) predstavlja naknadu za jedinstveni vid štete u kojoj su obuhvaćene sve štetne posljedice nematerijalne štete vezane uz neosnovano pritvorenog proistekle iz neosnovane povrede slobode, a to znači i pretrpljeni strah i duševne boli zbog povrede ugleda i časti. Time je ujedno i odgovoreno na pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena.

Čl. 1046. i čl. 1089.st.3.ZOO/05

**PRIMJENA PRAVILNIKA O IZVANREDNIM DOGAĐAJIMA U
ŽELJEZNIČKOM PROMETU KOD NAKNADE ŠTETE TREĆIM OSOBAMA**

11.121. Revd 2225/2022

1. Može li se Pravilnik o izvanrednim događajima u željezničkom prometu primjenjivati na obvezno pravne odnose tužitelja i trećih osoba izvan organizacije tužitelja?

2. Ima li primjena Pravilnika o izvanrednim događajima u željezničkom prometu prednost pred Zakonom o obveznim odnosima i Zakonom o parničnom postupku?

Rev 567/2023

(...) jer se pitanje nastanka štete s osnove izmakle koristi i zastoja u prometu ne može u odnosu na tuženika (treću osobu) utvrđivati na temelju Pravilnika, već se zaključak o postojanju i visini štete može temeljiti samo na valjanim dokazima o postojanju i visini štete, a štetniku se može naložiti popravljjanje samo one štete koja je stvarno i nastala, kako u pogledu onoga u čemu se ista sastoji tako i u pogledu visine u kojoj je nastala (tako i ovaj sud u odluci broj Rev-3464/2019 od 22. studenoga 2022.). Pri tome valja poći od odredbe čl. 1089. st. 1. ZOO-a prema kojoj oštećenik ima pravo kako na naknadu obične štete, tako i na naknadu izmakle koristi, kao i odredbe st. 3. istoga članka koja propisuje da se pri ocjeni visine izmakle koristi uzima u obzir dobitak koji se mogao osnovano očekivati prema redovnom tijeku stvari ili prema posebnom okolnostima, a čije je ostvarenje spriječeno štetnikovom radnjom ili

propuštanjem. Time je ujedno i odgovoreno na pitanja zbog kojih je revizija dopuštena.

vidi i [Rev 636/2021](#), Rev 428/2023

Čl. 194. st. 1. i 2. ZOO/91, čl.373.a ZPP

UTVRĐIVANJE VISINE IMOVINSKE ŠTETE ZBOG IZGUBLJENOG UZDRŽAVANJA

11.122. Revd 792/2022

Je li viši sud u primjeni čl. 373.a st. 1. t. 2. ZPP-a dužan u obrazloženju presude određeno navesti koje su sporne bitne činjenice pogrešno utvrđene u prvostupanjskom postupku te zbog čega je bitnu činjenicu utvrdio na drugačiji način?

Je li prilikom utvrđivanja visine imovinske štete zbog izgubljenog uzdržavanja sud dužan uračunati vrijednost naslijeđene imovine, odnosno prihode koje bi oštećenik od te imovine mogao ostvariti?

[Rev 814/2022](#)

Prilikom utvrđivanja visine imovinske štete zbog izgubljenog uzdržavanja sud nije dužan uračunati vrijednost naslijeđene imovine, odnosno prihode koje bi oštećenik od te imovine mogao ostvariti.

Kada viši sud odlučuje primjenom odredbe čl. 373.a st. 1. toč. 2. ZPP-a, dužan je u obrazloženju presude određeno navesti koje su sporne bitne činjenice pogrešno utvrđene u prvostupanjskom postupku te zbog čega je bitnu činjenicu utvrdio na drugačiji način jer u protivnom čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP.

Čl. 1095. ZOO u vezi čl. 68., 71. i 72. Zakona o socijalnoj skrbi

Čl. 154. ZPP – OCJENA USPJEHA U SPORU

UTVRĐIVANJE VISINE NAKNADE ZA TUĐU POMOĆ I NJEGU

11.123. Revd 3596/2020

1. Treba li u određivanju visine naknade za trajnu tuđu pomoć i njegu (rentu) uzeti u obzir i iznos koji tužitelj ostvaruje ili bi mogao ostvariti od Centra za socijalnu skrb temeljem Zakona o socijalnoj skrbi, pa kad tužitelj ostvaruje ovu naknadu ili ima pravo na istu, je li potrebno utvrditi postoji li razlika stvarne štete i naknade koju prima od Centra, odnosno treba li tužitelja odbiti s njegovim zahtjevom za štetu s naslova trajne tuđe pomoći i njege (rente) ako je iznos novčane naknade koju prima od Centra veći od stvarne štete?

2. Treba li kod djelomičnog uspjeha stranaka u sporu, troškove postupka cijeliti samo s obzirom na kvantitativni uspjeh u sporu ili ujedno i s obzirom na kvalitativni uspjeh kako u odnosu na osnovu tako i u odnosu na visinu prihvaćenog odnosno odbijenog dijela tužbenog zahtjeva?

Rev 1008/2022

Pri određivanju visine naknade za trajnu tuđu pomoć i njegu (rentu) ne treba uzeti u obzir iznos koji tužitelj ostvaruje ili bi mogao ostvariti od Centra za socijalnu skrb temeljem Zakona o socijalnoj skrbi niti se naknada koju oštećenik prima od Centra za socijalnu skrb temeljem Zakona o socijalnoj skrbi uračunava u naknadu štete s naslova trajne tuđe pomoći i njege (rente).

Pri parcijalnom uspjehu stranaka u postupku u smislu odredbe čl. 154. st. 2. ZPP/2014, potrebno je prilikom određivanja troškova postupka izraziti „djelomični uspjeh“ i „razmjerni dio troškova“ ocjenjivati ne samo kvantitativno već i kvalitativno, kako s obzirom na osnovu, tako s obzirom i na visinu prihvaćenog, odnosno odbijenog dijela tužbenog zahtjeva.

Čl. 210. st.1. ZOO/91 u vezi čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

ZAHTJEV ZA POVRAT PREVIŠE PLAĆENOG U SLUČAJU KAD JE ZBOG POGREŠNOG OBRAČUNA KAMATA NAPLAĆENO VIŠE OD STVARNOG DUGA

11.124. Revd 94/2020

Kada je zbog pogrešnog obračuna zateznih kamata učinjenog od strane javnogopravnog tijela koje je provodilo ovršni postupak, od ovršenika naplaćen veći od stvarno dugovanog iznosa na ime zatezne kamate, a koji iznos sada tužitelj kao bivši ovršenik potražuje od tuženika kao bivšeg ovrhovoditelja, je li se njegovom zahtjevu za povrat preplaćenog iznosa, a koji se temelji na stjecanju bez osnove, može s uspjehom suprotstaviti pravo tuženika kao stjecatelja bez osnove na mirno uživanje vlasništva zajamčeno Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda?

Rev 811/2020

Kada je zbog pogrešnog obračuna zateznih kamata učinjenog od strane javnogopravnog tijela koje je provodilo ovršni postupak, od ovršenika naplaćen veći od stvarno dugovanog iznosa na ime zatezne kamate, a koji iznos sada tužitelj kao bivši ovršenik potražuje od tuženika kao bivšeg ovrhovoditelja, njegovom zahtjevu za povrat preplaćenog iznosa, koji se temelji na stjecanju bez osnove, može se suprotstaviti pravo tuženika kao stjecatelja bez osnove na mirno uživanje vlasništva zajamčeno Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Čl. 179. ZOO/91

**ODGOVORNOST ZA ŠTETU NASTALU APLICIRANJEM ZARAŽENE KRV I
KRVNOG PRIPRAVKA**

11.125. Revd 2736/2020

Predstavlja li krvni pripravak proizvod?

[Rev 804/2021](#)

Krvni pripravak predstavlja proizvod.

Čl. 1063. ZOO/05

**ODGOVORNOST ZA ŠTETU OD OPASNE STVARI –TERET DOKAZIVANJA
UZROČNO POSLJEDIČNE VEZE**

11.126. Revd 1239/2021

Da li je teret dokazivanja postojanja ili nepostojanja uzročne veze između štete i opasne stvari odnosno opasne djelatnosti, u smislu odredbe čl. 1063. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05 i dr.) na oštećeniku ili na imatelju opasne stvari odnosno osobi koja obavlja opasnu djelatnost?

[Rev 1181/2021](#)

Naime, u konkretnom slučaju šteta je nastala od opasne stvari – motornog vozila kojim je upravljao osiguranik tuženika, i za štetu od opasne stvari odgovara se bez obzira na krivnju, dakle po principu objektivne odgovornosti, kako je to propisano čl. 1045. st. 3. Zakona o obveznim odnosima (dalje: ZOO).

Nadalje, sukladno odredbi čl. 1063. ZOO-a u slučaju kada šteta potječe od opasne stvari odnosno opasne djelatnosti, smatra se (presumira) da potječe od te stvari odnosno djelatnosti, osim ako se dokaže da one nisu bile uzrok štete.

Prema shvaćanju ovoga suda, slijedom izloženog, kod postojanja objektivne odgovornosti za štetu teret dokaza je, u slučaju osporavanja uzročno-posljedične veze, na tuženiku (tako i Vrhovni sud RH u svojim odlukama broj Rev-x 712/2018-2 od 13.02.2019. i Rev 285/2015-3 od 01.10.2019.).

Također je za odgovoriti i da je na prvoj sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda RH od 25.siječnja 2021.g. zauzeto pravno shvaćanje da "budući da se uzročna veza predmnijeva, vlasnik opasne stvari u vezi s kojom je šteta nastala, moći će se u tom slučaju osloboditi odgovornosti, ako dokaže da opasna stvar nije bila uzrok štete.

NASLJEĐIVANJE TRAŽBINE NAKNADE NEIMOVINSKE ŠTETE

TIJEK ZASTARE I KAMATA U ODNOSU NA PREINAČENI DIO TUŽBENOG ZAHTJEVA

11.127. Revd 1561/2023

Ocjenjuje li se pitanje zastare potraživanja sudskim putem u slučaju preinake tužbe (povećanjem postojećeg tužbenog zahtjeva) samostalno te da li je za ocjenu nastupa zastare za tražbinu na koju se odnosi preinaka i u slučaju kada se radi o tražbini iz čl. 19., čl. 1046, čl. 1100 i čl. 1101. Zakona o obveznim odnosima odlučan dan preinake tužbe, a ne dan podnošenja tužbe?

Je li tuženik u obvezi platiti zatezne kamate na preinačeni dio tužbenog zahtjeva od trenutka kada je isti postavljen i može li tuženik biti u zakašnjenju u odnosu na razdoblje prije nego je uopće postavljen preinačeni dio tužbenog zahtjeva?

Može li sud tužiteljima koji su u parnicu stupili kao nasljednici tražbine naknade naslijeđene neimovinske štete na temelju odredbe čl. 1005. ZOO-a dosuditi veći iznos pravične novčane naknade neimovinske štete od onog iznosa pravične novčane naknade neimovinske štete koji je potraživao njihov prednik u postupku do svoje smrti i koji iznos pravične novčane naknade neimovinske štete je sukladno čl. 1105. ZOO-a nakon njegove smrti postao imovinskopravni zahtjev koji prelazi na njegove nasljednike, sadašnje tužitelje u postupku?

Je li kod odmjere visine i dosude pravične novčane naknade naslijeđene neimovinske štete na temelju odredbe čl. 1105. ZOO-a potrebno voditi računa o dužini povrede prava osobnosti i dužini trajanja i trpljenja neimovinske štete koju je trpio raniji tužitelj /oštećenik koji je preminuo tijekom trajanja parnice i čija se tražbina naknade neimovinske štete nasljeđuje kao imovinskopravni zahtjev i mogu li tužitelji kao nasljednici tražbine naknade neimovinske štete na temelju odredbe čl. 1105. ZOO-a ostvariti pravo na naknadu naslijeđene neimovinske štete u većem novčanom iznosu pravične novčane naknade neimovinske štete od onog novčanog iznosa pravične novčane naknade neimovinske štete koji je ranije u postupku potraživao tužitelj koji je preminuo tijekom trajanja parnice?

Postoji li bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku u slučaju kada drugostupanjski sud propusti navesti razloge u odnosu na tuženikov prigovor zastare i žalbene navode o zastari prava naslijeđene neimovinske štete?

Rev 957/2023

U odnosu na prvo postavljeno pitanje navodi se da je ovaj sud već izrazio pravno shvaćanje u presudi poslovni broj Rev 50/2022-2 od 24. siječnja 2023. u kojoj je navedeno: „... u slučaju preinake tužbe povećanjem tužbenog zahtjeva u odnosu na povećani dio tužbenog zahtjeva pitanje zastare ocjenjuje se samostalno tako da je za dio tražbine na koji se odnosi preinačenje tužbe za ocjenu pitanja zastare bitan dan preinake tužbe.“.

Nadalje, u istoj je presudi ovaj sud iznio pravno shvaćanje prema kojem „ tuženik je u obvezi platiti zakonske zatezne kamate na preinačeni dio tužbenog zahtjeva od

trenutka kada je isti postavljen jer on ne može biti u zakašnjenju u odnosu na razdoblje prije nego je uopće postavljen preinačeni dio tužbenog zahtjeva.“. To je ujedno i odgovor na drugo postavljeno pitanje.

U odnosu na pitanja koja se odnose na ocjenu mogućnosti prijelaza tražbine neimovinske štete na nasljednike, u smislu odredbe čl. 1105. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05 i dr. - dalje: ZOO) valja navesti da je odredbom st. 1. čl. 1105. ZOO-a propisano da tražbina naknade neimovinske štete prelazi na nasljednike, samo ako je oštećenik podnio pisani zahtjev ili tužbu. U slučaju podnošenja pisanog zahtjeva ili tužbe po pravnom predniku nasljeđuje se, dakle, tražbina za koju je u tijeku postupak te nasljeđivanje predstavlja - pravo nasljednika za nastavljanje postupka, u kojemu će tek visina te tražbine biti utvrđena.

Stoga, nema zapreke da se nasljednicima koji su naslijedili tražbinu naknade neimovinske štete, dosudi veći iznos pravične novčane naknade neimovinske štete od onoga iznosa pravične novčane naknade neimovinske štete koje je potraživao njihov prednik u postupku do svoje smrti. Nadalje, sukladno odredbi čl. 1100. st. 1. ZOO-a, pri odlučivanju o visini pravične novčane naknade sud će imati na umu jačinu i trajanje povredom izazvanih fizičkih bolova, duševnih bolova, straha, cilja kojem služi ta naknada, ali će voditi računa i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive s njezinom naravi i društvenom svrhom. To su okolnosti koje su mjerilo težine povrede prava osobnosti i zapreka prodoru lukrativnosti i komercijalizacije. Na koji način će te okolnosti cijeliti sud pri dosuđivanju pravične novčane naknade ovisi o okolnostima svakog konkretnog slučaja.

(...)

Konačno, s obzirom na peto postavljeno pitanje, navodi se kako iz obrazloženja pobijane odluke proizlazi da drugostupanjski sud dijelom nije naveo potpune i valjane razloge u odnosu na tuženikov prigovor zastare. Navedeno i radi pogrešnog pravnog pristupa suprotnog onome navedenom u odgovoru na postavljena pravna pitanja tuženika (prvo i drugo pitanje). Nadalje, drugostupanjski sud nije uopće odgovorio na žalbene navode koji se odnose na zastaru prava nasljeđivanja neimovinske štete.

Opisanim je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka propisano odredbom čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a, a ujedno i povreda odredaba parničnog postupka propisana odredbom čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 375. ZPP-a.

Čl. 27. st.2. ZC

ODGOVORNOST PRAVNE OSOBE KOJA UPRAVLJA CESTOM KOJA PROLAZI KROZ NASELJE ZA ŠTETU ZBOG MASNE MRLJE (ČIŠĆENJE MASNE MRLJE)

11.128. Revd 1462/2023

Jesu li nižestupanjski sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo iz članka 27. st. 2. Zakona o cestama kada su tuženika proglasili odgovornim jer nije očistio masnu mrlju na kolniku županijske ceste koja prolazi kroz naselje - Grad Zaprešić?

Rev 5/2024

Sukladno odredbi čl. 27. st. 2. ZC-a, pravna osoba koja upravlja javnom cestom koja prolazi kroz naselje, ne obavlja poslove čišćenja javnih cesta osim čišćenja snijega, dok sukladno st. 5. navedenoga čl. 27. ZC-a, poslove koje ne obavlja pravna osoba koja upravlja javnom cestom obavljaju nadležne jedinice lokalne samouprave i vlasnici, odnosno, upravitelji infrastrukture koja istoj pripada. Stoga, iz navedene odredbe čl. 27. st. 2. ZC-a, jasno proizlazi odgovor na postavljeno pitanje, a to je da Županijska uprava za ceste zagrebačke županije ne obavlja poslove čišćenja županijske ceste koja prolazi kroz naselje (osim čišćenja snijega), pa tako niti čišćenja masne mrlje na kolniku takve ceste.

Čl.177. st.3. ZOO/91

OCJENA DOPRINOSA OŠTEĆENIKA

11.129. Revd 2283/2022

Da li protupravnu radnju oštećenog valja razmotriti u svjetlu postojanja uzročno-posljedične veze između te radnje i nastanka štetnog događaja ili u svjetlu postojanja uzročno-posljedične veze te radnje i nastale štete?

Rev 53/2023

U postupcima radi naknade štete, prilikom ocjenjivanja postojanja doprinosa oštećenika vlastitoj šteti, oštećenikovo ponašanje treba razmotriti prvenstveno u svjetlu postojanja uzročno-posljedične veze između njegove radnje ili propusta i nastanka štetnog događaja. Međutim, kada relevantne okolnosti ukazuju da je postupanje oštećenika doprinijelo nastanku ili povećanju štete, tada ponašanje oštećenika treba razmotriti i u svjetlu postojanja uzročno-posljedične veze između njegove radnje ili propusta i opsega nastale štete.

Čl.161. st.1. ZMO

PRAVO NA ISPLATU STVARNE ŠTETE – RAZLIKE IZMEĐU VISINE INVALIDSKE I STAROSNE MIROVINE

11.130. Revd 2903/2021

Da li tužitelj Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje koji svom osiguraniku isplaćuje invalidsku mirovinu u slučaju kada njegov osiguranik ispuni uvjete za odlazak u starosnu mirovinu, može od osobe odgovorne za štetu odnosno od osiguravatelja potraživati i dalje isplaćeni iznos invalidske mirovine ili je potrebno po prigovoru osiguratelja (tuženika) utvrditi stvarnu štetu odnosno utvrditi da li se isplaćivana invalidska mirovina razlikuje od potencijalne starosne mirovine, a sve provođenjem

financijskog vještačenja na navedenu okolnost utvrđenja stvarne štete kao razlike između invalidske i potencijalne starosne mirovine?

Rev 121/2022

Navedeno shvaćanje nižestupanjskih sudova ne može se prihvatiti pravilnim. Naime, revizijski sud je u odluci Rev-x-177/18-2 od 19. prosinca 2018. izrazio pravno shvaćanje da opseg štete koja je tužitelju nastala nakon što je tužitelj osiguranik navršio 65 godina predstavlja razliku između visine invalidske mirovine i visine starosne mirovine.

Čl. 1100. ZOO/05

NEVEZIVANJE SIGURNOSNIM POJASOM-ODGOVORNOST ZA NAKNADU ŠTETE

11.131.Revd 3409/2021

Može li se nevezivanje sigurnosnim pojasom promatrati kao isključivi razlog nastanka neimovinske štete uslijed prometne nezgode i kao razlog zbog kojeg se štetnik u potpunosti oslobađa odgovornosti za naknadu štete u smislu odredbe čl. 1068. st. 2. Zakona o obveznim odnosima?

Rev 952/2022

Tako je u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Revx-7/2016 navedeno shvaćanje:

„U odnosu na postavljeno pitanje koje se u bitnom svodi na to da li u slučaju kada oštećenik nije bio vezan pojasom i kada zbog te činjenice ne bi zadobio tjelesne povrede ili ne tolikog intenziteta ili čak smrtnu posljedicu, ovaj sud je u više odluka zauzeo pravno shvaćanje da u takvim slučajevima se ne radi o isključivoj odgovornosti oštećenika, već samo o doprinosu oštećenika nastanku štete. U nijednoj odluci ovog suda nije zauzeto pravno shvaćanje da bi u takvim situacijama oštećenik bio isključivo odgovoran za nastupjelu štetu zbog činjenice da nije bio vezan sigurnosnim pojasom. Takvo pravno shvaćanje primjerice je zauzeto u odlukama ovog suda broj Revx-759/11-2 od 30. studenog 2011., Revx-715/09 od 4. listopada 2010. i Rev-1031/10 od 20. svibnja 2015.“.

S obzirom na činjenična utvrđenja uzrok predmetne nezgode leži u nepropisnoj vožnji vozila štetnika, s kojim se tužitelj kao suvozač vozio u automobilu. Naime, vozač predmetnog vozila je vozeći neprilagođenom brzinom izgubio kontrolu nad vozilom uslijed čega je došlo do prevrtanja tog vozila, a što je uvjetovalo daljnje posljedice, slijedom čega da prevrtanja nije bilo, i unatoč nevezivanju, tužitelj ne bi imao sraz glave s unutrašnjim dijelovima vozila i posljedično zadobio utvrđene povrede.

Čl. 13. Zakona o sustavu državne uprave, čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

NEZAKONIT/NEPRAVILAN RAD TIJELA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE - UTVRĐIVANJE VISINE NAKNADE ŠTETE U SLUČAJU ODUZIMANJA PREDMETA OD VLASNIKA

11.132. Revd 1853/2022

Na koji način se utvrđuje visina naknade štete koju je Republika Hrvatska dužna naknaditi zbog nezakonitog, odnosno nepravilnog, rada tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno pravnih osoba koje imaju javne ovlasti u povjerenim im poslovima državne uprave ukoliko navedena tijela, odnosno pravne osobe oduzmu predmet od njegovog vlasnika na temelju zakona, ali takav predmet vlasniku ne bude vraćen nakon što je osnova za zakonito držanje predmeta otpala. Konkretno, ogleda li se visina naknade štete u razlici vrijednosti oduzetog predmeta u trenutku oduzimanja s vrijednošću predmeta u trenutku povrata predmeta ili se pak visina naknade štete ogleda u vrijednosti oduzetog predmeta u trenutku oduzimanja s vrijednošću predmeta koju bi takav predmet imao u trenutku vraćanja vlasniku da je oduzeti predmet redovno upotrebljavan i redovno održavan?

[Rev 180/2023](#)

(...) visina štete, u slučaju kada se predmet oduzme od njegova vlasnika na temelju zakona, ali takav predmet ne bude vraćen nakon što je osnova za zakonito držanje predmeta otpala, ogleda u razlici između vrijednosti oduzetog predmeta (vozila) u trenutku oduzimanja i vrijednosti vozila u trenutku povrata stvari.

Čl. 19. st.1. i 2., čl. 1100. st. 1. i 2. ZOO/05

PRAVIČNA NOVČANA NAKNADA – UTVRĐIVANJE VISINE

11.133. Revd 5083/2022

Predstavlja li samo osobito intenzivna duševna bol jedinu okolnost koju sud mora imati na umu pri određivanju iznosa pravične novčane naknade ili je riječ o kvalifikatornom elementu za odluku o visini naknade neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti i koji ima značaj osobito važne, ali ne i jedine okolnosti koju sud mora imati na umu pri određivanju iznosa pravične novčane naknade?

[Rev 624/2023](#)

Osobito intenzivna duševna bol ne predstavlja jedinu okolnost koju sud mora imati na umu pri određivanju iznosa pravične novčane naknade, već je riječ o kvalifikatornom elementu za odluku o visini naknade neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti koji ima značaj osobito važne, ali ne i jedine okolnosti koju sud mora imati na umu pri određivanju iznosa pravične novčane naknade.

Čl. 1045. ZOO/05

ODGOVORNOST DRŽAVE ZA NAKNADU ŠTETE ZBOG SMRTI BLISKE OSOBE - DJELATNE VOJNE OSOBE – MJERODAVNI PROPIS

11.134. Revd 4732/2022

Odgovara li tužena tužiteljima za neimovinsku štetu koja je nastala smrću njima bliske osobe - prednika tužitelja kao djelatne vojne osobe po načelu objektivne odgovornosti sukladno čl. 15. Zakona o zaštiti na radu ("Narodne novine", broj 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08, 116/08 i 75/09)?

Rev 842/2023

U ovosudnoj odluci broj Rev 1693/2018-4 od 1. ožujka 2022. po tužbi tužitelja kao djelatne vojne osobe, zauzeto je pravno shvaćanje da se na odnos tužitelja (i posrednih tužitelja) kao pripadnika Oružanih snaga i tuženice primjenjuju odredbe Zakona o službi u oružanim snagama ("Narodne novine", broj 32/02, 58/02, 178/03, 136,04 76/07, 88/09 i 124/09) koji u čl. 86. st. 4. propisuje da štetu počinjenu u vezi obavljanja službe Republika Hrvatska odgovara po općim propisima o naknadi štete, pa da stoga tuženica u tužiteljima odgovara sukladno odredbi čl. 1045. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05 - dalje: ZOO), kojom je propisano da tko drugome prouzroči štetu, dužan je naknaditi je ako ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje.

Uzimajući u obzir da je drugostupanjski sud primijenio odredbu čl. 15. ZZR držeći da je odgovornost tuženice u konkretnom slučaju objektivna, vijeće revizijskog suda u ovoj odluci reafirmira citirano, već izraženo pravno shvaćanje (u odluci Rev 1693/2018-4 od 1. ožujka 2022.) pa, slijedom toga ocjenjuje da je odgovornost tuženice potrebno ocijeniti prema odredbi čl. 1045. ZOO i dr., odnosno prema pravilima o subjektivnoj odgovornosti za štetu. Na izloženi način odgovoreno je na postavljeno pitanje.

Čl. 1067. ZOO/05

OSLOBOĐENJE OD ODGOVORNOSTI VLASNIKA OPASNE STVARI

11.135. Revd 3749/2020

Jesu li tuženici kao vlasnici opasne stvari (vlaka) i kao osobe koje obavljaju opasnu djelatnost, čijim obavljanjem može biti ugroženo zdravlje ljudi ili imovina tako da to iziskuje povećanu pažnju osobe koja ju obavlja, bili dužni predvidjeti situaciju u kojoj je došlo do poduzimanja radnje kakvu je poduzela tužiteljica kritične zgrade odnosno jesu li tuženici trebali biti spremni spriječiti njihovo poduzimanje u takvim situacijama, posebno imajući na umu uobičajenu i svakodnevnu pojavu kada velik broj ljudi u ranijim jutarnjim satima ide na posao, fakultet/školu?

Rev 978/2023

Budući se u konkretnom slučaju radilo o šteti koja je nastala prilikom uporabe opasne stvari a isključivo radnjom same tužiteljice (u tom smislu i Rev 1257/91 od 10. listopada 1991.), to su pravilno nižestupanjski sudovi o osnovu odgovornosti revidentice prosuđivali temeljem odredbi ZOO i slijedom navedenog, ocijenili da ne postoji odgovornost vlasnika vlaka za nastalu štetu.

Utvrđeno činjenično stanje dovodi do zaključka da radnju oštećenice (stajanje na stepenicama polazećeg vlaka i nakon davanja signala o zatvaranju vrata koja su bila ispravna i koja su je prilikom zatvaranja udarila i ozlijedila) prednik tuženika kao vlasnik takvog tehnički ispravnog vlaka, o čemu se izjasnio i stalni sudski vještak, nije mogao predvidjeti na način da bi mogao izbjeći ili otkloniti posljedice takvog eklatantno nepropisnog i nepravilnog ponašanja (a eventualna odgovornost prijevoznika nije predmet ovog parničnog postupka).

Ni sama tužiteljica nije ukazala na to koje radnje je mogao prednik tuženika, kao vlasnik vlaka, poduzeti predviđajući takvo eventualno ponašanje putnika vlaka (u svrhu fizičkog onemogućavanja takvog i sličnog zabranjenog ponašanja), te je u tome (toč. 17. i 17.1. obrazloženja) sadržan odgovor na preostali dio postavljenog pitanja.

Čl. 210. st. 1. u vezi čl. 214. ZOO/91

STJECANJE BEZ OSNOVE – PRAVO NA ISPLATU ZATEZNIH KAMATA

11.136. Revd 1883/2021

Je li osnovan zahtjev vjerovnika iz obveznog pravnog odnosa stečenog bez osnove za isplatom zateznih kamata na iznos glavnice plaćene na temelju osnove (sudske presude) koja je kasnije otpala ukidnom odlukom revizijskog suda po izvanrednom pravnom lijeku, u okolnostima u kojima dužnik iz odnosa stečenog bez osnove ponovno pravomoćno uspije u sporu?

Rev 1120/2023

Osnovan je zahtjev vjerovnika iz obveznog pravnog odnosa stečenog bez osnove za isplatom zateznih kamata na iznos glavnice plaćene na temelju osnove (sudske presude) koja je kasnije otpala ukidnom odlukom revizijskog suda po izvanrednom pravnom lijeku u okolnostima u kojima dužnik iz odnosa stečenog bez osnove ponovno pravomoćno uspije u sporu

Čl. 1081. ZOO/05

ODGOVORNOST ORGANIZATORA PRIREDBI

11.137. Revd 3232/2022

Ima li se u situaciji u kojoj je vlasnik ugostiteljskog objekta, spriječio izgred unutar objekta, izveo pijane izgreznike izvan objekta, te je po povratku u objekt napadnut s leđa od strane istih tih izgreznika, kojom prilikom je došlo do tučnjave između 6 (šest) osoba u kojoj je lakše povrijeđeno ukupno 5 (pet) osoba – uključujući tužitelja i tuženika, dakle još 3 (tri) osobe pored tužitelja i tuženika, smatrati općim neredom za što je sukladno odredbi čl. 1081. ZOO-a odgovoran organizator događanja ili se isto ima smatrati izoliranim incidentom te ima li se prostor na koje se dogodio štetni događaj, a koji se nalazi ispred ugostiteljskog objekta – na cesti, smatrati prostorom pod nadzorom organizatora, to pogotovo uzme li se u obzir da je do tučnjave došlo prilikom povratka organizatora u prostorije objekta, a ne prilikom izvođenja pijanih izgreznika iz objekta?

Rev 1/2024

Prema praksi revizijskog suda svađe i tučnjave između određenih osoba same po sebi nisu izvanredne okolnosti u smislu odredbe čl. 1081. ZOO, ako one nisu rezultat gibanja masa, općeg nereda i slično.

Imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje prema kojem je ozljeđivanje tužiteljice rezultat izvanrednih okolnosti nastalih zbog općeg nereda nastalog na otvorenom prostoru ispred noćnog kluba u kojem je tužitelj organizirao okupljanje većeg broja ljudi, a koji opći nered je nastao prilikom izbacivanja posjetitelja iz noćnog kluba, nije došlo do odstupanja od prakse revizijskog suda Rev-286/05 od 28. prosinca 2005., nije suprotna praksi Županijskog suda u Bjelovaru posl. br. Gž-670/17 od 15. lipnja 2020., a niti odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske posl. br. U-III-2603/05 od 12. studenog 2007.

Čl. 1045. st.3., čl. 1064 ZOO/05

OPASNA STVAR (MEDVJED)

11.138. Revd 5232/2021

Može li se divljač/medvjed u šumi tj., u svom prirodnom habitusu smatrati opasnom stvari?

Rev 261/2024

Po ocjeni ovog revizijskog suda medvjed u svom prirodnom staništu nije opasna stvar u smislu prije navedenih zakonskih odredaba, jer za medvjeda u tom prostoru ne bi bilo opravdano zahtijevati nadgledanje s povećanom pozornošću do mjere da se spriječi nastup svake štete. Iako je medvjed po svojoj konstituciji i naravi (zvijer iz

porodice pasa - canis ursus) izvor povećane opasnosti, on u svom prirodnom okruženju ne zahtijeva nadgledanje s povećanom pozornošću u mjeri da se spriječi nastanak bilo kakve štete. Takvom zahtjevu često niti ne bi bilo moguće udovoljiti, a često bi udovoljenje tom zahtjevu u konačnici značilo narušavanje prirodnog toka stvari.

Čl.154. ZOO/91

POSTOJANJE UZROČNE VEZE KAO PRETPOSTAVKE ODŠTETNE ODGOVORNOSTI

11.139. Revd 4127/2022

Da li se odluka o uzročnoj vezi, kao sastavnici odštetne odgovornosti, u slučajevima kad postoji određena dvojbenost o kauzalitetu, koji je teško pa i gotovo nemoguće dokazati može utemeljiti na određenom visokom stupnju vjerojatnosti te da li takva dvojbenost o kauzalitetu kod presumirane krivnje ide na teret štetnika ili oštećenika?

Rev 517/2023

(...) od pravnoga shvaćanja izraženoga u odluci ovoga suda Rev 876/2006 od 10. siječnja 2007. U toj je odluci navedeno: „Naime upravo u takvim slučajevima kad postoji određena dvojbenost u kauzalitetu budući da katkad kauzalitet je vrlo teško i gotovo nemoguće utvrditi odluka o uzročnoj vezi tada se može utemeljiti jedino na dovoljno visokom stupnju vjerojatnosti njezinog postojanja“.

(...)

Problematičnim se ukazuje to što ovu konstataciju vještaka prvostupanjski sud, a drugostupanjski sud to prihvaća, ne vidi kao razlog da u pitanjedovede vjerojatnost s kojom je vještak zaključio o nepostojanju liječničke greške, već sve to stavlja na teret tužiteljima jer, prema obrazloženju prvostupanjske presude, „tužitelj je taj koji prilažanjem med. dokumentacije dokazuje da mu je određenim postupanjem/nepostupanjem djelatnika liječničke ustanove prouzročena šteta“. Kod toga je ipak trebalo voditi računa o tome da kad vještak govori o „tužiteljevoj medicinskoj dokumentaciji“ očito zapravo misli na tuženikovu medicinsku dokumentaciju koja se odnosi na njegovo liječenje tužitelja, pa nije jasno zašto sud smatra da bi tužitelji, a osobito M. R. koji leži u stanju kome, trebali raspolagati liječničkom dokumentacijom koja se odnosi na postupke tuženika i koju treba imati tuženik, a tužitelji tek ako je od tuženika dobiju.

Kod takvoga stanja stvari, ne proizlazi da su pri ocjeni izvedenih dokaza nižestupanjski sudovi postupali prema već zauzetome i prethodno citiranome shvaćanju ovoga suda izraženome u rješenju Rev 876/2006 od 10. siječnja 2007. koje je i odgovor na pitanje postavljeno u predmetnoj reviziji uz dopunu da ako se pokaže da je dvojbenost u ocjeni postojanja kauzaliteta posljedica nedostatka medicinske dokumentacije kod tuženika na koju u reviziji ukazuju tužitelji, to ne može škoditi njima kao oštećenicima.

Čl. 1085. u vezi čl. 1095. ZOO/05

OPSEG PRAVA NA NAKNADU ŠTETE

11.140. Revd 947/2023

Je li se oštećenikovo pravo na naknadu štete u smislu odredbe čl. 1095. st. 1. Zakona o obveznim odnosima odnosi isključivo na naknadu imovinske novčane štete ili oštećenikovo pravo na naknadu štete u smislu citirane zakonske odredbe obuhvaća i naknadu imovinske nenovčane štete, odnosno naknadu one štete koja još nije popravljena?

Rev 773/2023

Oštećeniku kojem su odgovornošću osiguranika tuženika uskraćena temeljna prava, odgovorna osoba dužna je uspostaviti stanje, barem djelomično, kakvo je bilo prije nego što je šteta nastala. Jedan od načina popravljivanja štete je organiziranje tužiteljevog životnog prostora na način da mu život bude što je moguće sličniji onom načinu života kakav je bio prije ozljeđivanja. Obzirom na stanje u kojem se nalazi tužitelj, radi popravljivanja njegove štete nužna je rekonstrukcija i adaptacija kuće kako bi se mogao kretati u njoj s invalidskim kolicima. Pri tome, obzirom na to da tužitelj ima trošak za prilagodbu kuće njegovom stanju, popravljivanje štete valja tumačiti, u konkretnom slučaju, u skladu s načelom savjesnosti i poštenja koje propisuje da u ostvarivanju prava iz obveznih odnosa, sudionici su dužni pridržavati se načela savjesnosti i poštenja, a to u ovom slučaju znači tumačenje pojma troška neovisno je li već nastao, dakle, na širi način, a ne usko kako je to protumačio sud drugog stupnja. Nadalje, pri odgovoru na postavljeno pitanje valja prvenstveno voditi računa o posebnoj odredbi čl. 1095. ZOO koja propisuje da u slučaju kad netko drugome nanese tjelesnu ozljedu ili mu naruši zdravlje, dužan je naknaditi mu troškove liječenja i druge potrebne troškove s tim u vezi, a i zaradu izgublenu zbog nesposobnosti za rad za vrijeme liječenja. Među druge potrebne troškove, za koje se ne propisuje trebaju li već nastati ili su samo nužni za popravljivanje štete, u svakom slučaju, valja ubrojiti i potrebne troškove adaptacije na kući oštećene osobe, kako bi barem djelomično, život tužitelja bio kakav je to bio prije ozljeđivanja. Pri tome, bilo bi nerazumno očekivati da će tužitelj, pogotovo obzirom na zdravstveno stanje, sam prethodno snositi troškove adaptacije. Dakle, obzirom na činjenicu da gore navedena odredba ne propisuje da troškovi potrebni za naknadu moraju biti isplaćeni, već je dovoljno da su potrebni, to tužitelju pripada pravo na njih.

Čl. 1112. ZOO

KADA SE NE MOŽE ZAHTIJEVATI VRAĆANJE

11.141. Revd 3569/2021

Jesu li ostvarene pretpostavke za primjenu odredbe članka 1112. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 19/19), kojom je, između ostalog, određeno da onaj tko izvrši isplatu znajući da nije dužan platiti nema pravo

zahtijevati vraćanje, u situaciji kad je isplata (u spornom iznosu), unatoč poznavanju propisa, izvršena zbog pogreške u obračunu?

Rev 697/2022

Ostvarene su pretpostavke za primjenu odredbe čl. 1112. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 19/19), kojom je, između ostalog, određeno da onaj tko izvrši isplatu znajući da nije dužan platiti nema pravo zahtijevati vraćanje, u situaciji kad je isplata u spornom iznosu, unatoč poznavanju propisa, izvršena zbog pogrešnog obračuna koji nije posljedica zablude ili omaške na strani isplatitelja i koji obračun je isplatitelj sačinio svjesno i izvršio isplate znajući da ne postoji dug u spornom iznosu.

**Čl. 1100. u vezi čl. 19. ZOO/05 i čl. 3. EKLJP
UVJETI U ZATVORU**

11.142. Revd 3633/2020

Treba li sud odlučujući o povredi prava osobnosti na ljudsko dostojanstvo zbog uvjeta boravka u zatvoru uzeti u obzir da se manjak prostora i uvjeti konzumiranja hrane zajedno s ostalim zatvorenicima u sobi, nadomještaju pogodnostima utvrđenim odredbama čl. 14., čl. 74., čl. 76. ZIKZ-a i Pravilnika o standardima smještaja i prehrane zatvorenika (NN broj 92/02)?

Rev 362/2021

U očitovanju na postavljeno pitanje, prije svega, treba naglasiti kako je u većem broju odluka (primjerice Rev 692/14 i Rev 344/14) Vrhovni sud Republike Hrvatske već zauzeo pravno shvaćanje o pravu na novčanu naknadu s osnove povrede prava osobnosti zbog povrede odredbe čl. 3. Konvencije. To načelno pravno shvaćanje je podudarno sa pravnim shvaćanjem drugostupanjskog suda u pobijanoj presudi, dok pravo na naknadu štete/pravo na novčanu naknadu ovisi o činjeničnim utvrđenjima u predmetu spora.

Nadalje, potrebno je navesti kako je i Europski sud za ljudska prava (ESLJP) u svojim odlukama polazi od toga da se ne može definitivno utvrditi određeni broj kvadrata koji treba biti dodijeljen zatvoreniku kako bi u skladu s Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, već je dužnost suda da uzme u obzir sve relevantne okolnosti određenog predmeta prilikom procjene. Pritom je ESLJP naglasio da se ocjena o tome je li došlo do povrede čl. 3. Konvencije ne može svesti na numerički proračun kvadrantnih metara dodijeljenih zatvoreniku, već je potreban sveobuhvatan pristup uvjetima boravka u zatvoru u svakom pojedinačnom slučaju (tako Muršić protiv Hrvatske).

Čl. 154.st.1. ZOO/91

PRETPOSTAVKE ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU (OBOLJENJE DIJAGNOSTICIRANO ZA VRIJEME ODSLUŽENJA VOJNOG ROKA)

11.143. Revd 705/2023

1. Je li za odgovornost tuženice u nastanku štetnog događaja dostatna samo činjenica da je oboljenje nastalo odnosno dijagnosticirano tijekom odsluženja vojnog roka?
2. Može li se odsluženje vojnog roka samo po sebi smatrati opasnom djelatnošću te odgovara li tuženica po kriteriju krivnje ili po kriteriju objektivne odgovornosti?

Rev 1134/2023

Za zasnivanje odgovornosti tuženice u nastanku štetnog događaja nije dostatna samo činjenica da je oboljenje nastalo odnosno dijagnosticirano za vrijeme odsluženja vojnog roka. Za nastanak obveznog pravnog odnosa odgovornosti za štetu potrebno je da se kumulativno ispune sljedeće pretpostavke: subjekti obveznog odnosa odgovornosti za štetu, štetna radnja štetnika, šteta, uzročna veza i protupravnost štetne radnje koja ima svoje objektivne elemente (štetna je radnja protivna nekom pravnom pravilu) i svoje subjektivne elemente (štetna je radnja počinjena krivnjom štetnika), jer se odgovornost tuženice ocjenjuje primjenom općih odredbi o odgovornosti za štetu na temelju čl. 154. st. 1. ZOO/91, odnosno po načelu krivnje.

(...)

S obzirom da su nižestupanjski sudovi odgovornost tuženice ocjenjivali po načelu krivnje, a ne po načelu objektivne odgovornosti, drugo postavljeno pitanje nije važno jer sudovi nisu niti zauzeli pravno shvaćanje da se odsluženje vojnog roka samo po sebi smatra opasnom djelatnošću.

Čl. 200. ZOO/91

URAČUNAVNJE OSOBNE INVALIDNINE U NOVČANU NAKNADU

ODMJERAVANJE TROŠKOVA POSTUPKA KADA JE RANIJOM PRESUDOM ODLUČENO O DIJELU TUŽBENOG ZAHTJEVA

11.144. Revd 1892/2023

1. Treba li sud kod odmjeravanja troškova postupka u konačnoj odluci uzeti u obzir da je pravomoćno djelomično usvojen tužbeni zahtjev ranijom presudom suda prvog stupnja?

2. Treba li sud utvrditi koji iznos osobne invalidnine se odnosi na oštećenje organizma iz štetnog događaja od onog dijela osobne invalidnine koji potječe od drugih razloga i uzroka?

Rev 716/2023

Sud je dužan utvrditi koji iznos osobne invalidnine se odnosi na oštećenje organizma iz štetnog događaja od onog dijela osobne invalidnine koji potječe od drugih razloga i uzroka.

Kod odmjeravanja troškova postupka u konačnoj odluci sud je dužan uzeti u obzir činjenicu je li, i ako jeste u kojem iznosu je već pravomoćno djelomično usvojen tužbeni zahtjev ranijom pravomoćnom presudom suda prvog stupnja, kojom je odlučeno o dijelu tužbenog zahtjeva.

Čl. 1094. ZOO/05 čl. 7. u vezi čl. 31. st. 1. Zakona o socijalnoj skrbi

***URAČUNAVANJE PRIMANJA S OSNOVE UZDRŽAVANJA U VISINU
PRAVIČNE NOVČANE NAKNADE UZDRŽAVANE OSOBE***

11.145. Revd 5531/2021

Da li se primanja obitelji s osnova pomoći za uzdržavanje u smislu odredbe čl. 31. Zakona o socijalnoj skrbi (2012), odnosno primanja kućanstva s osnove zajamčene minimalne naknade u smislu odredbe čl. 26. i čl. 21. Zakona o socijalnoj skrbi (2014) uzimaju u obzir prilikom utvrđivanja visine štete oštećenika – djeteta zbog izgubljenog uzdržavanja u smislu odredbe čl. 1094. Zakona o obveznim odnosima?

Rev 118/2023

Primanja s osnova pomoći za uzdržavanje u smislu odredbe čl. 31. Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine", br. 33/12, 46/13, 49/13, 157/13), odnosno primanja s osnove zajamčene minimalne naknade u smislu odredbe čl. 26. Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine br. 157/13, 152/14, 99/2015, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20, 133/20, 138/20, 18/22) ne uzimaju se u obzir (ne uračunavaju se) prilikom utvrđivanja visine naknade štete oštećenika – djeteta zbog izgubljenog uzdržavanja u smislu odredbe čl. 1094. Zakona o obveznim odnosima.

Čl. 1094. ZOO/05

PRAVO NA NAKNADU ŠTETE OSOBA KOJE JE POGINULI UZDRŽAVAO

11.146. Revd 3361/2020

Imaju li tužitelji, koji ostvaruju pravo na uzdržavanje od pok. oca, pravo na naknadu štete koju trpe gubitkom uzdržavanja i u situaciji ako se pouzdano ne može utvrditi

visina faktičnog doprinosa uzdržavanja kojeg je pok. roditelj bio u zakonskoj obvezi doprinosa za uzdržavanje?

Rev 102/2023

Prema tome, tužitelji koji ostvaruju pravo na zakonsko uzdržavanje od pok. oca, mogu ostvarivati pravo na naknadu štete koju trpe gubitkom uzdržavanja i u situaciji ako se pouzdano ne može utvrditi visina pojedinačnog faktičnog doprinosa uzdržavatelja za njihovo uzdržavanje prije njegove smrti, ali je visinu izgubljenog uzdržavanja moguće utvrditi na temelju rezultata provedenog dokazivanja, a vodeći računa o svim okolnostima konkretnog slučaja.

Čl.161. ZMO/98 i čl. 162. ZMO/13

**RAZMJERNI IZNOS MIROVINE KOJA SE ISPLAĆUJE OSIGURANIKU -
UMIROVLJENJE ZBOG INVALIDNOSTI**

TERET DOKAZIVANJA OPSEGA ŠTETE

11.147. Revd 3326/2020

1. Ima li tužitelj pravo potraživati od tuženika u punom iznosu naknadu isplaćenog na ime invalidske mirovine tužiteljevom osiguraniku koji je uplaćivao doprinose obzirom da bi tužiteljev osiguranik ostvario pravo na starosnu mirovinu ili ima pravo potraživati samo razliku odnosno iznos za koji je invalidska mirovina potencijalno veća od starosne?
2. Na kojoj parničnoj strani leži teret dokazivanja odlučne činjenice opsega štete koju predstavlja eventualna razlika između invalidske i starosne mirovine koju bi tužiteljev osiguranik ostvario?

Rev 194/2021

(...) da za tužitelja štetu predstavlja „razlika između starosne mirovine koju bi tužitelj bio dužan isplaćivati svom osiguraniku da nije bilo štetnog događaja i iznosa invalidske mirovine koju je tužitelj isplatio“) - pa odgovor kojeg tuženik tim prvim pitanjem očekuje (želi) nije niti sporan, a time niti važan za odluku o predmetu spora.

U tome je, a za činjenične okolnosti ovoga slučaja (kada tužbeni zahtjev tužitelja - sa dokazima njegove osnovanosti koje je tužitelj ponudio /pravomoćni upravni akt, sa ispravama uz sve parametre iz kojih se utvrđuje i „opseg nastale štete ili njezina visina“/, nisu dovedeni u pitanje isključivo zbog toga što je to revident propustio učiniti - pa je tužiteljev dokaz sve do zaključenja glavne rasprave ostao jedini dokaz na kojem je sud mogao zasnovati svoju odluku o tužbenom zahtjevu), sadržan i nedvosmisleni odgovor na ono u ovome stupnju postupka (po dopuštenoj reviziji) jedino bitno: na drugo pitanje postavljeno po tuženiku u reviziji.

Takav je odgovor i razuman (logičan): tužitelj se (kraj dokaza na koje se sam pozvao) ne može teretiti još i obvezom predlaganja dokaza proturječnim vlastitim interesima u parničnom postupku i štetnim za njegov pravni položaj.

Čl. 1101.st.2. ZOO/05

NAKNADA ŠTETE ZBOG SMRTI BLISKE OSOBE – TRAJNIJA ZAJEDNICA ŽIVOTA

VRIJEDNOST PREDMETA SPORA KOD SUBJEKTIVNE KUMULACIJE

11.148. Revd 3409/2020

Je li uvjet ostvarivanja prava ovlaštenika iz čl. 1101. st. 2. Zakona o obveznim odnosima na pravičnu novčanu naknadu štete u slučaju smrti bliske osobe postojanje odnosa tih ovlaštenika i umrle osobe koji se faktički može izjednačiti s odnosom umrle osobe i ovlaštenika na tu naknadu iz čl. 1101. st. 1. Zakona o obveznim odnosima?

Je li briga i skrb jedan od kriterija utvrđivanja postojanja trajnije zajednice života u smislu odredbe čl. 1101. st. 2. Zakona o obveznim odnosima i ako jest mora li ona nadilaziti razinu uobičajene brige i skrbi, kako bi se utvrdilo postojanje takve trajnije zajednice života?

Na koji se način utvrđuje vrijednost predmeta spora prilikom odlučivanja o parničnim troškovima u postupku u kojem postoji subjektivna kumulacija tužbenih zahtjeva prema istom tuženiku te postoji li razlika u visini vrijednosti predmeta spora pojedinog tužitelja i tuženika?

Rev 1206/2021

Odgovarajući na dva pravna pitanja za koja je četvrtotužitelju do osmotužiteljici dopušteno podnošenje revizije, treba navesti da pojam "trajنيا zajednica života" predstavlja pravni standard kojeg je potrebno tumačiti, odnosno o postojanju ili nepostojanju kojega je potrebno zaključivati, ovisno o okolnostima svakog pojedinog konkretnog slučaja (tako i Vrhovni sud Republike Hrvatske u odluci broj Rev 1531/14-3 od 30. studenoga 2016.).

Prema ustaljenoj praksi Vrhovnog suda Republike Hrvatske, za postojanje trajnije zajednice života nije potrebno da njezini članovi žive zajedno u istom kućanstvu već takva zajednica postoji i u onim slučajevima kad članovi ne stanuju zajedno, ali između njih postoji čvrsta emocionalna povezanost, međusobna upućenost jednih na druge, međusobno pomaganje i potpora, osjećaj pripadnosti članova istoj zajednici i snažan osjećaj potrebe da se viđaju, provode vrijeme zajedno, uzajamno se pomažu i vode brigu jedni o drugima u svim životnim situacijama koje zahtijevaju pomoć i podršku bližnjih. U smislu navedenog, briga i skrb su nedvojbeno jedan od kriterija za utvrđivanje postojanja trajnije zajednice života, time što odgovor na pitanje koja je razina brige i skrbi potrebna ovisi o okolnostima i specifičnostima svakog konkretnog slučaja.

Tako shvaćena trajnija zajednica života, između bake i unučadi, da bi bila ostvarena po svom sadržaju, ne podrazumijeva nužno da baka i unučad moraju stanovati u istom domaćinstvu, niti da baka mora u potpunosti zamjenjivati roditelje u skrbi i odgoju djece. Naime, niti iz odredbi ZOO, niti iz odredbi bilo kojeg drugog propisa ne proizlazi da je uvjet za ostvarivanje prava ovlaštenika iz čl. 1101. st. 2. ZOO, u ovom slučaju unučadi, postojanje njihovog odnosa i osobe koja je umrla, koji se faktički može izjednačiti s odnosom umrle osobe i ovlaštenika iz čl. 1101. st. 1. ZOO. Za ostvarivanje prava na pravičnu novčanu naknadu ovlaštenika iz čl. 1101. st. 2. ZOO, odnosno za braću i sestre, bake i djedove, unučad te izvanbračnog druga, propisan je samo jedan uvjet, a to je postojanje trajnije zajednice života njih i umrle odnosno ozlijeđene osobe.

(...)

Revizijski sud je u više odluka (primjerice broj Rev 2752/2011-2 od 22. rujna 2015., broj Rev-x 398/2014-2 od 9. rujna 2014., broj Rev-x 554/2014-2 od 23. rujna 2014., broj Rev-x 598/2016-2 od 31. svibnja 2022. i broj Rev 486/2021 od 3. siječnja 2023.) zauzeo pravno shvaćanje da u situaciji kada pojedine tužbene zahtjeve za naknadu štete koji se zahtjevi temelje na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, ističu različiti tužitelji, vrijednost predmeta spora određuje se prema vrijednosti svakog pojedinog tužbenog zahtjeva. Pritom postojanje udjela suparničara podrazumijeva da ti udjeli predstavljaju zbroj vrijednosti pojedinih zahtjeva, pa je stoga kod donošenja odluke o troškovima parničnog postupka vrijednost predmeta spora pravilno utvrditi zbrajanjem vrijednosti zahtjeva svih tužitelja, što je ujedno odgovor na postavljeno pravno pitanje prvotuzitelja do trećetuzitelja.

Čl. 53. st. 1. toč. 10., st. 3., st. 4. i čl. 125.a i čl. 138. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju

FUNKCIONALNA PREMIJA (UČINCI ODLUKE USTAVNOG SUDA NA ODNOS NASTALE PRIJE UKIDANJE ZAKONSKIH ODREDBI)

11.149. Revd 1328/2020

Djeluje li Odluka Ustavnog suda RH U-425/2009 od 19. srpnja 2012., kojom su ukinute odredbe čl. 53. st. 1. toč. 10., st. 3., st. 4., čl. 125.a i čl. 138. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“ 105/08, 94/09, 153/09, 71/10, 49/11, 22/12 i 57/12), na pravne odnose stranaka nastale u primjeni tog Zakona prije ukidanja navedenih odredbi?

Rev 497/2021

Odluka Ustavnog suda RH U-425/2009 od 19. srpnja 2012. kojom su ukinute odredbe čl. 53. st. 1. toč. 10., st. 3., st. 4., čl. 125.a i čl. 138. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“ br. 105/08, 94/09, 153/09, 71/10, 49/11, 22/12 i 57/12),

ne djeluje na pravne odnose stranaka nastale u primjeni tog Zakona prije ukidanja navedenih odredbi.

vidi i [Rev 69/2021](#)

Čl.1045., čl. 1046. ZOO/05, čl. 34. i 35. Zakona o platnom prometu
UTVRĐIVANJE PRETPOSTAVKI ODGOVORNOSTI ZA NAKNADU ŠTETE
(TERET DOKAZIVANJA)

11.150. Revd 14/2023

Da li u primjeni Zakona o platnom prometu (Narodne novine, broj: 133/09) radi ocjene pravilnosti autentifikacije platne transakcije i nastavno tome postojanja krivnje kao jedne od pretpostavki odgovornosti za štetu iz odredbi čl. 34. i 35. Zakona o platnom prometu proizlazi da je teret dokaza na pružatelju usluga ili na korisniku platnih usluga?

[Rev 116/2024](#)

Međutim, zakon razlikuje dva vida štete (a) štetu koja se sastoji u umanjenju imovine za iznos koji je neovlašteno prenesen trećim osobama s računa tužitelja i (b) i moguća daljnja šteta, tj. razlika između prenesenog iznosa i pune naknade štete koju bi tužitelj mogao ostvarivati prema općim pravilima o odgovornosti za štetu (ali to nije predmet spora jer tužitelj ne zahtijeva razliku do pune naknade štete). Za prvi vid štete nije potrebno utvrđivati postojanje općih pretpostavki odgovornosti za štetu jer je tuženik dužan „dovesti terećeni račun za plaćanje u stanje koje bi odgovaralo stanju tog računa da neautorizirana platna transakcija nije bila izvršena“ (pod pretpostavkom da ne postoji propust tužitelja). Očito je zakonom rizik neovlaštene isplate stavljen na teret pružatelja usluge (on je taj na kome je teret dokaza da korisnik računa nije postupao kako je trebalo, a s druge strane da je on kao pružatelj usluge postupio u svemu kako je trebalo). Ovo je logično jer bi u protivnom pravna sigurnost i povjerenje građana u bankarski sustav bilo dovedeno u pitanje.

vidi i [Rev 95/2024](#)

Čl.1064. ZOO/05 u vezi čl. 9. stavka 1., čl. 18. st.1., čl. 42. st.2. i čl. 2. st.1.toč.1. Zakona o lovu

ODGOVORNOST LOVAČKOG DRUŠTVA

11.151. Revd 670/2020

Je li lovačko društvo odgovorno za naknadu štete ako u svojoj lovnogospodarskoj osnovi ne gospodari divljači koja je štetu počinila?

Kada je, dakle, u postupku utvrđeno da divlja svinja nije dio lovnogospodarske osnove drugotuženika i kada nije utvrđeno da živi u lovištu ovog tuženika, tada valja zaključiti da na ovog tuženika javna vlast nije prenijela pravo lova divlje svinje, pa činjenica da je štetu na vozilu tužitelja uzrokovala divlja svinja nema za posljedicu odgovornost drugotuženika za tu štetu jer u takvim okolnostima nedostaje pasivna legitimacija ovog tuženika za štetu koju tužitelj trpi i potražuje ovom tužbom. Nedostatak pasivne legitimacije kao jedne od materijalnopравnih pretpostavki odgovornosti ima za posljedicu odbijanje tužbenog zahtjeva slijedom čega je pravilnom primjenom materijalnog prava u odnosu na drugotuženika tužbeni zahtjev valjalo odbiti.

Čl. 27. ZOOP u vezi čl. 28. i čl. 3. Zakona o rješavanju sukoba interesa s propisima drugih zemalja u određenim odnosima i čl. 332.st.1. Općeg zakona o socijalnom osiguranju Republike Austrije, čl. 141. Ustava RH
čl. 225. ZOO/05

NAKNADA ŠTETE-PRIMJENA PROPISA DOMAĆEG (HRVATSKOG PRAVA)
ZASTARA ZAHTJEVA ZA NAKNADU ŠTETE STRANOG SOCIJALNOG OSIGURANJA

11.152. Revd 474/2020

1. Je li osiguravajuće društvo (tuženik) dužno naknaditi stranom (austrijskom) mirovinskom fondu (tužitelju) stvarnu štetu u smislu odredbe čl. 27. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu ("Narodne novine" broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14) u okviru odgovornosti svog osiguranika i u granicama obveza preuzetih ugovorom o osiguranju, odnosno ima li tužitelj pravo od tuženika zahtijevati naknadu iznosa isplaćenog u korist svog osiguranika samo u visini u kojoj bi osiguranik to svoje pravo ostvario po propisima za naknadu štete domaćeg (hrvatskog) prava?

2. Je li pravilo pravno shvaćanje suda da se u konkretnom slučaju primjenjuje opći zastarni rok od 5 godina i prema kojem zastarni rok počinje teći danom isplate ili je, obzirom da se radi o tužbenom zahtjevu ustanove socijalnog osiguranja (iz Austrije), koja (prema razlozima koje daje sud drugog stupnja) stupa u pravnu poziciju neposrednog oštećenika, sud trebao primijeniti zastarne rokove na način koji prema domaćim propisima vrijede za zahtjeve neposrednog oštećenika – zahtjev za naknadu štete (čl. 230. Zakona o obveznim odnosima – "Narodne novine" broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18)?

Rev 1005/2020

Osiguravajuće društvo (tuženik) dužno je naknaditi stranom (austrijskom) mirovinskom fondu (tužitelju) stvarnu štetu u smislu odredbe čl. 27. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu ("Narodne novine", broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14) u okviru odgovornosti svog osiguranika i u granicama obveza preuzetih ugovorom o osiguranju, odnosno tužitelj ima pravo od tuženika zahtijevati naknadu iznosa isplaćenog u korist svog osiguranika samo u visini u kojoj bi osiguranik to svoje pravo ostvario po propisima za naknadu štete domaćeg (hrvatskog) prava.

Kada se radi o tužbenom zahtjevu ustanove socijalnog osiguranja (iz Austrije), sukladno Međunarodnom ugovoru između Republike Hrvatske i Republike Austrije, njezino potraživanje prema tuženiku (štetnikovom osiguratelju) zastarijeva u općem zastarnom roku od 5 godina, a početak zastarnog roka se računa od dana isplate tih troškova.

Čl. 1100. ZOO/05

ODMJERAVANJE VISINE PRAVIČNENOVČANE NAKNADE I DOPRINOS OŠTEĆENIKA - KADA SAMO DIO ŠTETNIH POSLJEDICA POTJEČE OD OŠTEĆENIKOVOG PROPUSTA

Čl. 4. Zakona o sudskim pristojbama

NAKNADA TROŠKA SUDSKE PRISTOJBE – NEMA DOKAZA O PLAĆANJU

11.153. Revd 881/2020

U slučaju kada je utvrđeno koji dio štetnih posljedica potječe od oštećenikovog propusta, je li pri odlučivanju o postojanju i opsegu prava oštećenika te odmjeravanju pravične naknade pravilno razmjerno sniziti samo dio naknade utvrđen ocjenom kvalifikatornih elemenata koji potječu od propusta oštećenika, a ostatak naknade priznati u cijelosti?

Može li sud, odlučujući o troškovima postupka, odbiti zahtjev stranke za naknadu troškova sudskih pristojbi na tužbu i presudu, iako je obavijestila sud o podnošenju zahtjeva za oslobođenjem od plaćanja sudskih pristojbi, a nije dostavila dokaz o oslobođanju od plaćanja sudskih pristojbi?

Rev 158/2021

Kako bi do trzajne povrede vratne kralježnice došlo neovisno o tome je li tužitelj kritične zgode bio vezan sigurnosnim pojasom ili ne, te kako trzajna povreda vratne kralježnice ukupno sudjeluje 30% u procijenjenim bolovima i strahu i potrebnoj tuđoj pomoći i njezi, to pravilno revident smatra da se doprinos tužitelja nastanku štete mogao računati samo u odnosu na 70% procijenjenih fizičkih bolova, pretrpljenog straha i potrebne tuđe pomoći i njege, dakle od utvrđenog iznosa od 10.180,00 kn, doprinos se ne bi mogao računati u visini od 30%, tj. tužitelju bi pripao puni iznos od 3.054,00 kn, dok u preostalom

dijelu valja cijeniti utvrđeni doprinos tužitelja, dakle u preostalom iznosu od 7.126,00 kn (procijenjeni fizički bolovi, pretrpljeni strah i potrebna tuđa pomoć i njega), čemu valja pribrojiti i iznos po kriteriju smanjene životne aktivnosti, jer je do nje došlo isključivo zbog prijeloma prsne kosti. Dakle, doprinos tužitelja se mogao računati samo u odnosu na iznos od 10.126,00.

(...)

Prema shvaćanju revizijskog suda u slučaju kada tužitelj nije platio sudske pristojbe na tužbu, odnosno presudu, neovisno o tome je li zatražio oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi ili ne, a niti ga je prvostupanjski sud pozvao na plaćanje sudskih pristojbi, tužitelj u takvom slučaju ne može osnovano tražiti naknadu tih troškova od protivne stranke.

Čl. 1119., čl. 4. ZOO/05 u vezi čl. 30., čl. 1., čl. 4., čl. 5. i čl. 6. Zakona o porezu na dohodak

IZDATAK ZA DRUGOG

11.154. Revd 3767/2020

Ako je ugovorom o prodaji i prijenosu dionica ugovoreno da će kupac platiti porez i prirez s time da će isti u ime kupca platiti prodavatelj, a kupac se obvezao da će isplatiti prodavatelju iznos koji je prodavatelj platio po osnovi poreza i prireza pa prodavatelj plati poreze i prireze koje nije bio dužan platiti niti prodavatelj niti kupac, ima li prodavatelj pravo tražiti od kupca da mu naknadi plaćeni iznos?

Rev 746/2021

U predmetnom slučaju tužitelj je, ugovarajući obvezu plaćanja poreza i prireza na predmetno stjecanje dionica, nametnuo izdatak koji niti tužitelj niti tuženik sukladno zakonu nisu bili dužni učiniti. Ispunivši ugovorom preuzetu obvezu na plaćanje poreza, koja nije utemeljena na konkretnim zakonskim odredbama, tužitelj je ujedno i osoba koja u eventualnom zasebnom postupku prema trećoj osobi ima pravo potraživati povrat plaćenog bez osnove.

Nadalje, sukladno odredbi čl. 1119. ZOO tko za drugog učini kakav izdatak ili što drugo što je ovaj po zakonu bio dužan učiniti, ima pravo zahtijevati naknadu od njega. 15. Iz navedene odredbe, argumentum a contrario, proizlazi da osoba koja učini izdatak za drugoga, što ovaj po zakonu nije bio dužan učiniti, nema pravo zahtijeva naknadu od njega.

Kako je tužitelj plaćajući porez i prirez na predmetno stjecanje dionica učinio izdatak koji tuženik po zakonu nije bio dužan učiniti, isti nema pravo od tuženika zahtijevati naknadu istog.

vidi i **Rev 1234/2022**, **Rev 943/2024**

Čl. 120. st. 1. i 7. Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava

Čl. 4. st. 1., čl. 22. st. 1. Pravilnika o unutarnjem redu u željezničkom prometu

Čl. 1045. st. 1. i čl. 1085. ZOO/05

ODGOVORNOST ŽELJEZNIČKOG PRIJEVOZNIKA ZA ŠTETU NA VOZILU GARAŽIRANOM NA INFRASTRUKTURNOM PODRUČJU KOLODVORA

11.155. Revd 2330/2023

Postoji li odgovornost (suodgovornost) željezničkog prijevoznika za štete koje nastanu na željezničkom vozilu koje je garažirano na infrastrukturnom području kolodvora, koje područje je na temelju čl. 120. Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava („Narodne novine“, broj 82/13, 18/15 i 110/15) i odredbe čl. 4. st. 1., čl. 20. st. 1. i čl. 22. st. 1. i 2. Pravilnika o unutarnjem redu u željezničkom prometu („Narodne novine“, broj 124/10) pod isključivim nadzorom upravitelja željezničke infrastrukture?

[Rev 168/2024](#)

Imajući u vidu po sudovima utvrđene okolnosti konkretnog slučaja, ovaj sud ne nalazi koji propust tužitelja bi doveo do podijeljene odgovornosti za štetu a posebice ne u omjeru 50:50 slijedom čega je odgovor na postavljeno pitanje da u okolnostima konkretnog slučaja ne postoji suodgovornost željezničkog prijevoznika za štete koje nastanu na željezničkom vozilu koje je garažirano na infrastrukturnom području kolodvora, koje područje je na temelju čl. 120. ZSIŽS i odredbe čl. 4. st. 1., čl. 20. st. 1. i čl. 22. st. 1. i 2. Pravilnika pod isključivim nadzorom upravitelja željezničke infrastrukture.

vidi i [Rev 199/2024](#)

Čl. 210. u vezi čl. 137. ZOO/91, čl. 35. Zakona o zakupu poslovnih prostorija

POVRAT ULAGANJA U POSLOVNI PROSTOR

11.156. Revd 3421/2020

Kada osoba (raniji zakupnik) na temelju pravne osnove izvrši ulaganja u imovinu druge osobe (poslovni prostor u imovini zakupodavca), primjenjuju li se na pitanje povrata izvršenih ulaganja između njih pravila o stjecanju bez osnove, u situaciji kada je osnova na temelju koje je ulaganje izvršeno kasnije otpala odnosno nije se ostvarila uslijed objektivne nemogućnosti ispunjenja zbog događaja za koji nije odgovorna niti jedna strana?

Rev 675/2021

Stoga, u situaciji kada je ugovor o zakupu prestao prije isteka ugovorenog roka zakupodavac je bez osnove stekao vrijednost izvršenih ulaganja (nužnih i korisnih troškova) u poslovni prostor razmjerno vremenu za koje je ugovor ranije prestao, odnosno razmjerno vremenu za koje je zakupac ranije od ugovorenog napustio poslovni prostor, a dok se taj prostor nalazio u imovini zakupodavca. Time je ujedno odgovoreno na postavljeno revizijsko pitanje te se time i reafirmira pravno shvaćanje ovoga suda izraženo u odlukama broj Rev-302/2004-2 od 8. veljače 2006. i Revx-1032/2016-2 od 31. listopada 2018.

Čl. 1090. ZOO/05

UTVRĐIVANJE VISINE TOTALNE ŠTETE

11.157. Revd 8/2022

U slučaju totalne štete na vozilu koje se više ne proizvodi, treba li se visina štete utvrditi prema cijenama na dan presuđenja, a prema vrijednosti vozila koje je najbliže karakteristikama uništenog uz odbitak trošnosti i vrijednosti spašenih dijelova?

Rev 1085/2023

U slučaju totalne štete na vozilu koje se više ne proizvodi visina štete treba se utvrditi prema cijenama na dan presuđenja, a prema vrijednosti vozila koje je najbliže karakteristikama uništenog uz odbitak trošnosti i vrijednosti spašenih dijelova. Ovim odgovorom reafirmiraju se pravna shvaćanja ovoga suda (Rev x 929/2015-2 od 6. srpnja 2016., Rev 2053/1998 od 17. svibnja 2001., Revt 242/09-3 od 9. veljače 2010.).

Čl. 1045 i čl. 1085. st.3. ZOO/05

ODGOVORNOST ZA ŠTETU ZBOG PROPUŠTANJA DUŽNE PAŽNJE

11.158. Revd 3311/2020

Odgovara li za štetu štetnik koji propuštanjem dužne pažnje nije utvrdio stvarnog vlasnika nekretnine te je izvršio sječu šume na nekretninama u vlasništvu tužitelja i time prouzročio štetu?

Odgovara li štetnik po načelu pretpostavljene krivnje iz čl. 1045. st. 1. i 2. Zakon o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05, 41/08) u situaciji kada je tužitelj dokazao štetnu radnju, štetu i uzročnu vezu, a štetnik nije dokazao da šteta nije nastala njegovom krivnjom odnosno nije dokazao da je postupao s dužnom pažnjom?

Rev 445/2021

Stoga se, u odgovoru na prvo postavljeno pitanje navodi, da je za štetu odgovoran štetnik, koji propuštanjem dužne pažnje nije utvrdio stvarnog vlasnika nekretnine, te na toj nekretnini izvršio sječu šume i time prouzročio štetu.

U odgovoru na drugo postavljeno pitanje navodi se, da štetnik koji uzrokuje štetu svojom krivnjom (svojom nepažnjom) dužan je naknaditi, temeljem odredbe čl. 1045. st. 1. ZOO-a, pri čemu se obična pažnja predmnijeva (st. 2. čl. 1045. ZOO-a). Stoga je štetnik dužan naknaditi štetu, u situaciji kada tužitelj dokaže štetnu radnju, štetu i uzročnu vezu, a štetnik pri tome ne dokaže da šteta ne bi nastala njegovom krivnjom, odnosno, ne dokaže da je postupao s dužnom pažnjom.

Čl. 1045. i čl. 1100. ZOO/05

PODNOŠENJE PRIJAVE NADLEŽNOM TIJELU MOŽE IMATI ZNAČAJ ŠTETNE RADNJE

11.159. Revd 1848/2023

Je li tuženik korištenjem zakonom predviđenog sredstva zaštite (prijava podnesena MUP-u RH, službi za unutarnju kontrolu), samim time što istim nije uspio, odgovoran za naknadu štete onome protiv koga je to sredstvo usmjereno?

Rev 468/2024

Podnošenje prijave nadležnom tijelu ili osobi, kao u načelu zakonom dopuštenog sredstva zaštite, može imati značaj štetne radnje kojom može nastati neimovinska šteta u vidu povrede časti i ugleda oštećenog ako se radi o posve neutemeljenoj prijavi, koja ne bi bila podnesena od prosječno savjesne i obzirne osobe, koja prijava nema niti minimalne podloge u stvarnim događajima i koja je podnesena iz pobuda koje nemaju niti mogu imati za cilj zaštitu prava prijavitelja pod uvjetom da se ostvaruju i svi ostali elementi odštetne odgovornosti po načelu presumiranja krivnje, s time da pitanje odgovornosti za štetu sudovi moraju cijiniti od slučaja do slučaja vodeći računa o svim elementima o kojima ovisi postojanje odštetne odgovornosti.

Čl. 13. Zakona o sustavu državne uprave

ODGOVORNOST RH ZA ŠTETU ZBOG NEZAKONITOG/NEPRAVILNOG RADA TIJELA DRŽAVNE UPRAVE

11.160. Revd 3721/2020

Da li Republika Hrvatska za štetu zbog nezakonitog ili nepravilnog rada tijela državne i javne uprave odgovara po načelu uzročnosti (causa) dakle da li je Zakonom o sustavu državne uprave ustanovljen sustav objektivne odgovornosti RH za štetu ili po načelu

krivnje (culpa-subjektivna odgovornost) što bi značilo da je Zakonom o sustavu državne uprave ustanovljen sustav subjektivne odgovornosti RH za štetu zbog nezakonitog ili nepravilnog rada tijela državne i javne uprave?

Rev 631/2022

Odgovornosti Republike Hrvatske za štetu zbog nezakonitog ili nepravilnog rada tijela države koji se temelji na načelu uzročnosti (cause), a ne načelu krivnje (culpe) Za postojanje odgovornosti Republike Hrvatske za štetu u smislu citirane zakonske odredbe potrebno je ispunjenje slijedećih pretpostavki: 1) da postoji nezakonit ili nepravilan rad tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno pravnih osoba koje imaju javne ovlasti u povjerenim im poslovima državne uprave; 2) da je nastala šteta i 3) da postoji uzročna veza između spomenutog rada i nastale štete, pri čemu u svakom konkretnom slučaju treba ispitati radi li se dovoljno ozbiljnoj povredi koja dovela do nezakonitog ili nepravilnog akta (ili postupanja).

Čl. 1111. ZOO/05

STJECANJE BEZ OSNOVE KADA JE BANKA POGREŠNO OBRAČUNALA TEČAJ NIŽI OD STVARNOG

11.161. Revd 2297/2020

Je li na strani tuženika došlo do stjecanja bez osnove na račun tužitelja, a kada je zbog pogrešno, niže obračunatog tečaja inozemne valute od onog stvarnog tečaja, tuženik za troškove učinjene visa karticom terećen za manji novčani iznos od onog stvarno dugovanog?

Rev 492/2021

Na strani tuženika došlo je do stjecanja bez osnove na račun tužitelja, kada je zbog pogrešno, niže obračunatog tečaja inozemne valute od onog stvarnog tečaja, tuženik za troškove učinjene visa karticom terećen za manji novčani iznos od onog stvarno dugovanog.

vidi i [Rev 330/2018](#), Rev 9/2020, Rev 342/2024

Čl. 189.st.2. ZOO/91

UTVRĐIVANJE VISINE NAKNADE MATERIJALNE ŠTETE (vrijednosti izvršene gradnje) PREMA CIJENAMA U VRIJEME DONOŠENJA ODLUKE

11.162. Revd 1941/2023

Je li činjenica vremena dovršetka gradnje pravno relevantna za odmjeravanje visine naknade materijalne štete u smislu odredbe čl. 189. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01 dalje: ZOO)?".

Rev 1088/2023

Budući da je u ovom sporu sud vrijednost izvršene nadogradnje odredio prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke što je sukladno shvaćanju ovoga suda izraženom u odluci broj Rev x- 133 /2018 od 26. svibnja 2020., činjenica vremena dovršetka gradnje u okolnostima ovog spora nije relevantna za odmjeravanje visine naknade materijalne štete u smislu odredbe čl. 189. st. 2. ZOO.

Čl. 19. u vezi čl. 1046. i 1100. ZOO/05

PRAVO NA DOM NIJE PRAVO OSOBNOSTI

PREKORAČENJE TUŽBENOG ZAHTJEVA ZA NAKNADU ŠTETE

11.163. Revd 2117/2020

Predstavlja li pravo na dom i pravo na stanovanje, pravo osobnosti u smislu odredbe čl. 19. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18)?

Je li sud prekoračio tužbeni zahtjev u slučaju ako je tužitelj u tužbi podnio zahtjev za naknadu s naslova nematerijalne štete povrede prava osobnosti i to pravo na dom i prava na stanovanje, ukoliko je presudom prihvatio tužbeni zahtjev za naknadu štete s naslova nematerijalne štete povredom prava osobnosti na tjelesno i duševno zdravlje?

Rev 816/2021

Pravo na dom i pravno na stanovanje ne predstavlja pravo osobnosti u smislu odredbe čl. 19. ZOO.

Sud je prekoračio tužbeni zahtjev u slučaju ako je tužitelj u tužbi podnio zahtjev za naknadu neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti i to prava na dom i prava na stanovanje, jer je presudom prihvatio tužbeni zahtjev za naknadu štete s naslova neimovinske štete povredom prava osobnosti na tjelesno i duševno zdravlje.

Čl. 1095. ZOO/05

TUĐA POMOĆ I NJEGA (potrebna za obavljanje kućnih poslova, brigu oko djece)

11.164. Revd 2738/2023

1. Podrazumijeva li briga oko djece i kućanski poslovi – pojačane napore tužiteljice koji su obuhvaćeni procjenom trajnog smanjenja životnih aktivnosti u veznom spisu, a ne potrebu za tuđom pomoći i njegom koja se ovdje dosuđuje?

2. Teku li zatezne kamate na dosuđenu naknadu tuđe pomoći, u situaciji kada tužiteljica za ovaj vid pomoći nije imala stvarne izdatke i kada se radi o nenovčanoj imovinskoj šteti, od presuđenja, poglavito kada je visina određena prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke?

Rev 725/2024

Navedenu zakonsku odredbu valja tumačiti na način da se potreba za tuđom pomoći prvenstveno odnosi na osobu oštećenika, a koja pomoć je potrebna da se otkloni posljedica smanjenja životnih aktivnosti i to radi zadovoljavanja općih životnih potreba samog oštećenika (prilikom kretanja, oblačenja, uzimanja hrane, održavanja osobne higijene i sl.). No, oštećenik ima pravo na naknadu za taj vid štete i u slučaju kada ne može više pružati pomoć i brinuti se o osobama o kojima je po zakonu obavezan brinuti se i pružati im pomoć. Ovo tim više što pravo na naknadu za taj vid štete ne pripada posredno oštećeniku.

Dakle, pravilno su nižestupanjski sudovi primijenili materijalno pravo kada su tužiteljici dosudili naknadu štete za tuđu pomoć koja je tužiteljici bila potrebna za obavljanje kućanskih poslova, odvoženje djece u školu i vrtić te u učenju sa djecom.

Imajući u vidu navedene zakonske odredbe za zaključiti je da u situaciji kada je sud odredio visinu naknade štete prema cijenama u vrijeme presuđenja, oštećenik ima pravo na zatezne kamate tekuće od presuđenja pa do isplate. No, u situaciji kada sud nije odredio visinu naknade štete prema cijenama u vrijeme presuđenja, već su stranke učinile nespornom visinu štete i to prema cijenama kada je šteta nastala (što je u konkretnom slučaju riječ – stranke su učinile nespornom cijenu sata tuđe pomoći u vrijeme kada je ta pomoć pružana), onda oštećenik ima pravo na zatezne kamate tekuće od trenutka nastanka te štete pa do isplate.

Čl. 1092. ZOO/05 u vezi čl. 12. st.3. ZPP

DOPRINOS OŠTEĆENIKA - DOKAZIVANJE DOPRINOSA DRUGOG SUDIONIKA KAD JE JEDAN PRAVOMOĆNO OSUĐEN U KAZNENOM POSTUPKU

11.165. Revd 3518/2022

Ako je jedan dionik štetnog događaja - prometne nesreće motornih vozila pravomoćno osuđen u kaznenom postupku, može li se u parničnom postupku dokazivati doprinos drugog dionika istog štetnog događaja prometnoj nesreći, odnosno moraju li se sudovi očitovati na prigovor doprinosa oštećenika šteti ako je dokazan relevantan stupanj vjerojatnosti osnovanosti tog prigovora?

Rev 258/2023

Dakle, u situaciji kad je jedan dionik štetnog događaja - prometne nesreće motornih vozila pravomoćno osuđen u kaznenom postupku, u parničnom postupku se može

dokazivati doprinos drugog dionika istog štetnog događaja prometnoj nesreći - pri čemu valja imati na umu da je parnični sud vezan činjeničnim opisom kaznenog djela (tako i primjerice Rev 709/2018 od 18. svibnja 2021.).

Čl. 27. ZOOP

PRAVO NA NAKNADU STVARNE ŠTETE

11.166. Revd 4135/2023

Da li postoji stvarna šteta koju je tuženik (društvo za osiguranje) dužan podmiriti tužitelju (Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje) u vidu razmjernog iznosa mirovine prema članku 27. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu ("Narodne novine" broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13, 152/14), ukoliko tužitelj svom osiguraniku isplaćuje invalidsku mirovinu zbog povrede na radu?"

[Rev 620/2024](#)

Na temelju navedene zakonske odredbe obveza tuženika, kao društva za osiguranje, postoji samo ako je razmjerni iznos mirovine koja se isplaćuje osiguraniku HZMO zbog invalidnosti veći od razmjernog iznosa mirovine koja se isplaćuje zbog umirovljenja zbog invalidnosti u slučaju povrede na radu, te je stoga u ovom slučaju trebalo utvrditi postoji li razlika između invalidske mirovine utvrđene rješenjem HZMO koju prima osiguranik tužitelja i invalidske mirovine koja bi bila utvrđena u slučaju invalidnosti nastale isključivo zbog povrede na radu i u ovisnosti o tome odlučiti o osnovanosti tužbenog zahtjeva.

Čl. 1046. ZOO/05

NAKNADA ŠTETE ZBOG PROTUPRAVNE EKSPLOATACIJE MINERALNE SIROVINE – EKSPLOATATOR NEMA PRAVO NA NAKNADU NUŽNIH TROŠKOVA

11.167. Revd 979/2022

Da li prilikom naknade štete zbog protupravne eksploatacije mineralne sirovine izvan granica koncesijskog odobrenja, protupravnom eksploatatoru pripada pravo na umanjeње za nužne troškove i olakšice?

[Rev 194/2023](#)

prilikom naknade štete zbog protupravne eksploatacije mineralne sirovine izvan granica koncesijskog odobrenja, protupravnom eksploatatoru ne pripada pravo na umanjeње za nužne troškove i olakšice.

vidi i **[Rev 740/2024](#)**

Čl. 1111. st.3. ZOO/05

STJECANJE BEZ OSNOVE – KADA SE OSNOVA NIJE OSTVARILA

11.168. Revd 652/2020

Radi li se o stjecanju bez osnove kada je tužitelj temeljem valjane pravne osnove koja nije naknadno otpala platio dužni iznos tuženiku ili bi se radilo o naknadi štete zbog nemogućnosti realizaciji odluke (valjane pravne osnove) zbog nemogućnosti ispunjenja uvjeta obavljanja djelatnosti treće osobe?

Rev 230/2021

U odnosu na Republiku Hrvatsku ispunjene su pretpostavke stjecanja bez osnove u okolnostima kada je nakon isplaćene naknade po dozvoli za uporabu radio frekvencijskog spektra (čl. 84., 88., 88.a, 89., 90., 91. i 92. Zakona o elektroničkim komunikacijama /"Narodne novine", broj 73/08, 90/11, 133/12 i 80/13/) izostao postupak davanja koncesije za pružanje tih medijskih usluga, a ne za naknadu štete zbog nemogućnosti realizaciji odluke (valjane pravne osnove) usljed nemogućnosti ispunjenja uvjeta obavljanja djelatnosti treće osobe.

Čl. 1045., čl. 1081., čl. 1064. ZOO/05

ODGOVORNOST ORGANIZATORA PRIREDBI - ODGOVORNOST ZA ŠTETU OD OPASNE STVARI (PETARDA)

11.169. Revd 4577/2021

- a) je li aktivirana i bačena petarda iznad glava gledatelja na organiziranom dočeku Nove godine predstavlja opasnu stvar?
- b) je li organizator priredbe/dočeka Nove godine obavlja opasnu djelatnost ako je dopustio unošenje na priredbu eksplozivnih sredstava/petardi čijom upotrebom može doći do ozljeđivanja ljudi na toj priredbi?
- c) je li organizator priredbe/dočeka Nove godine odgovara za štetu oštećenom na toj priredbi od aktivirane petarde po načelu uzročnosti ako je propustio da se na priredbu unose i aktiviraju eksplozivna sredstva/petarde čijom je upotrebom došlo do teškog oštećenja zdravlja sudionika priredbe?
- d) je li organizator priredbe/dočeka Nove godine odgovara oštećenom na toj priredbi od krhotina petarde po osnovu krivnje ako je redarska služba koju je angažirao organizator priredbe propustila poduzeti ugovorene sigurnosne mjere kojima bi spriječila unošenje eksplozivnih sredstava/petardi na priredbu i njihovu upotrebu?

Rev 336/2022

Bačena petarda iznad glava gledatelja (za koje utvrđenje ni nema uporišta u stanju spisa) svakako predstavlja opasnu stvar i to je odgovor na pitanje pod a).

Djelatnost tuženika u konkretnoj situaciji je organiziranje priredbe, koja djelatnost sama po sebi ne predstavlja opasnu djelatnost, a činjenica postojanja (posebnog) dopuštenja za unošenje petardi nema uporište u činjeničnoj građi predmeta. Propust tuženika da spriječi unošenje petardi eventualno bi mogao predstavljati skrivljeno postupanje tuženika.

Da bi pasivno držanje - propust štetnika predstavljalo štetnu radnju nužno je da je zakonom ili ugovorom bila propisana obveza štetnika na poduzimanje te radnje Zakon o javnom okupljanju („Narodne novine“, broj 128/99 - dalje: ZJO) u čl. 16. u vezi čl. 32. propisuje da je organizator dužan osigurati red i mir na mirnom okupljanju, javnom prosvjedu i javnoj priredbi, te osobito dužan poduzeti sve potrebne mjere da sudionici mirnog okupljanja, javnog prosvjeda i javne priredbe (čl. 17. u vezi čl. 32. ZJO) ne budu naoružani i ne čine štetu. U slučaju propuštanja potrebnih mjera, ovisno o okolnostima slučaja, postojala bi eventualno odgovornost tuženika po osnovi krivnje.

Čl.1045.st.1. i čl. 1089. ZOO/05

ODGOVORNOST REPUBLIKE HRVATSKE ZA NEZAPOLSENOST OSOBE BEZ DRŽAVLJANSTVA U RAZDOBLJU U KOJEM JOJ NIJE REGULIRAN STATUS

ZATEZNE KAMATE NA DOSUĐENI IZNOS IZGUBLJENE ZARADE

11.170. Revd 1203/2023

1. Može li Republika Hrvatska i u kojoj mjeri biti odgovorna za nezaposlenost pojedinca koji živi u Republici Hrvatskoj u razdoblju kada je ta osoba bila bez državljanstva ali je imala priznat status privremenog boravka odnosno u razdoblju kada je ta osoba stekla hrvatsko državljanstvo posebno ako nije aktivno poduzimala mjere u svrhu svog zaposlenja?

2. Je li sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je dosudio zatezne kamate na pojedine mjesečne iznose naknade štete s osnove izgubljene zarade od dospijeca svakog pojedinog iznosa a ne od dana kada je Republika Hrvatska kao dužnik saznala za nastanak štete i opseg svoje obveze?

[Rev 484/2024](#)

Republika Hrvatska ne može biti odgovorna za nezaposlenost pojedinca koji živi u Republici Hrvatskoj u razdoblju kada je ta osoba bila bez državljanstva, ali je imala priznat status privremenog boravka odnosno u razdoblju kada je ta osoba stekla hrvatsko državljanstvo jer se u razdoblju u kojem je imala reguliran status boravka (bilo priznanjem prava na privremeni boravak bilo primanjem u hrvatsko državljanstvo) mogla zaposliti.

Na naknadu izgubljene zarade koja po svojoj prirodi predstavlja novčanu imovinsku (materijalnu) štetu kamate teku od dana nastanka štete kada se šteta smatra

dospjelom, tj. kada su dospjeli pojedini iznosi zarade (tako i u Rev 460/2006-2 od 25. rujna 2007.). (...) Sud nije pogrešno primijenio materijalno pravo kada je dosudio zatezne kamate na pojedine mjesečne iznose naknade štete s osnove izgubljene zarade od dospijeća svakog pojedinog iznosa.

Čl. 13. Zakona o sustavu državne uprave

ODGOVORNOST RH ZA ŠTETU NASTALU NEZAKONITOM RADOM TIJELA DRŽAVNE UPRAVE (LUČKE UPRAVE)

11.171. Revd 714/2021

1. Odgovara li tužena Lučka uprava Split za štetu ako je šteta prouzročena neispunjenjem obveza iz ugovora o prvenstvenoj koncesiji i posljedično tome je li sud pravno vezan pravomoćnom presudom VTS RH kojom je utvrđeno da tužena nije ispunila svoje obveze iz tog ugovora i kojom je naloženo Lučkoj upravi ispunjenje obveza iz ugovora?
2. Jesu li odluke Lučke uprave Split o dopuni cjenika (tarifa) iz 2003. i 2005. akt poslovanja tužene za čije donošenje te zakonitost i pravilnost odgovara Lučka uprava ili se radi o prenesenim poslovima državne uprave za čiju zakonitost i pravilnost odgovara RH?
3. Jesu li osporene odluke Lučke uprave Split o dopuni cjenika (tarifa) iz 2003. i 2005. bile dovoljno precizne, jasne i određene kako bi tužitelj, svi korisnici njegovih usluga (J. i dr.) i sud na jednostavan i lak način mogli utvrditi koje su tarife (naknade) tim odlukama određene, za koje lučke djelatnosti i na koji način (temeljem kojih kriterija) se obračunava naknada za koju djelatnost?
4. Je li odlukama Lučke uprave Split o dopuni cjenika (tarifa) iz 2003. i 2005. određena naknada za svaku pojedinu djelatnost/uslugu iz čl. 65. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (Narodne novine broj 158/03, 100/04, 141/06), ili je Lučka uprava Split propuštanjem određivanja i propisivanja tužitelju posebne tarife za prijevoz i posebne tarife za odvezu domaćem prometu, posebne tarife za ukrcaj i iskrcaj putnika i vozila u/sa brodova, posebne tarife za parkirališnu djelatnost u funkciji ukrcaja i iskrcaja putnika i vozila postupilo protivno čl. 8. Odluke o dodjeli prvenstvene koncesije te čl. 2., čl. 16., i čl. 26. Ugovora o prvenstvenoj koncesiji, u vezi s čl. 65. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama, te je li njezin rad u donošenju, određivanju i primjeni tarifa bio nezakonit i /ili nepravilan?

Rev 1389/2021

Odluke Lučke uprave Split o dopuni cjenika (tarifa) iz 2003. i 2005. donesene su u obavljanju javne ovlasti u povjerenim joj poslovima državne uprave.

Posljedično tome, pravilno je zaključivanje nižestupanjskih sudova da bi za štetu koju je, prema tvrdnji tužitelja, tuženica Lučka uprava Split počinila neovlaštenim ograničavanjem tarife tužitelja, donošenjem odluka od 3. veljače 2005., 28. travnja 2003., 4. travnja 2005. te 19. lipnja 2004. (sukladno odredbi čl. 13. Zakona o

sustavu državne uprave ("Narodne novine", broj 190/03-pročišćeni tekst)), odgovarala Republika Hrvatska, a ne tužena Uprava (tako i ovaj sud u Revx-725/2018-2, Revx-935/2015-2 i dr.).

(...)

Analizirajući sadržaj spornih odluka Lučke uprave Split o dopuni cjenika (tarifa) nižestupanjski sudovi zaključili su da su odredbe dovoljno precizne, jasne i određene. Takvo shvaćanje nižestupanjskih sudova u skladu je sa shvaćanjem ovog suda izraženim u odlukama koje i sam revident navodi (Revt-70/2011, Revt-411/2015 i Revt-93/2016), a ovaj sud ne nalazi da bi trebalo preispitati sudsku praksu. Naime, Službenom opomenom Europske komisije od 26. studenoga 2014. upućenoj Vladi RH u vezi Tarife Lučke uprave Split nije ukazano na nejasnoće i nepreciznost Tarife, već na nedopušten različit pristup u određivanju naknade ovisno o tome je li riječ o plovilu u domaćem ili međunarodnom prometu. Stoga u odnosu na treće dopušteno pitanje nije došlo promjene u pravnom sustavu uvjetovane odlukama Ustavnog suda Republike Hrvatske i Europskog suda za ljudska prava i Europske komisije te nije potrebno preispitivati praksu ovog suda.

(...)

S obzirom na izraženo shvaćanje nižestupanjskih presuda da prema odredbi čl. 13. Zakona o sustavu državne uprave, štetu koja građaninu, pravnoj osobi ili drugoj stranci nastane nezakonitim ili nepravilnim radom tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno pravnih osoba koje imaju javne ovlasti u povjerenim im poslovima državne uprave, naknađuje isključivo Republika Hrvatska, u situaciji kad je revizija dopuštena samo u odnosu na Lučku upravu Split, a ne i na Republiku Hrvatsku, odgovor na naznačeno pitanje ne dovodi u pitanje pravilnost i zakonitost presude.

Čl. 1063. i čl. 1064. ZOO/05

ODGOVORNOST ZA ŠTETU OD OPASNE STVARI

11.172. Revd 2350/2021

1. Jesu li ispunjene pretpostavke iz čl. 1063. i 1064. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 75/15, 125/11 i 78/15) za odgovornost za štetu od opasne stvari (drva kestena), ukoliko nije utvrđeno tko je vlasnik nekretnine na kojoj je drvo kestena raslo, odnosno ukoliko nije utvrđeno je li cesta na kojoj je to drvo raslo javna ili nerazvrstana cesta u smislu Zakona o cestama ("Narodne novine", broj 84/11, 22/13 i 54/13)?

2. Je li obveza vlasnika opasne stvari za naknadu štete od te stvari prema odredbama Zakona o obveznim odnosima solidarna s obvezom osobe koja je sukladno odredbama Zakona o cestama te Zakona o komunalnom gospodarstvu ("Narodne

novine", broj 26/03) dužna održavati zelene površine i drvorede uz cestu koja prolazi kroz naselje?

Rev 1169/2021

Budući da prema odredbi čl. 1063. i 1064. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 75/15, 125/11 i 78/15 - dalje: ZOO) za odgovornost za štetu od opasne stvari (drva kestena), odgovara vlasnik nekretnine na kojoj je drvo kestena raslo, te neovisno što u trenutku štetnog događaja nije bilo upisano vlasništvo revidentice u zemljišnoj knjizi (ali jeste posjed u Katastru, prema elaboratu izrađenom za potrebe izgradnje autoceste) vlasništvo je stečeno na temelju samog zakona, pa proizlazi da su nižestupanjski sudovi pravilno pozivom na navedene odredbe ZOO obvezali 2. tuženicu na naknadu štete tužiteljici.

U odnosu na drugo pravno pitanje, drugostupanjski sud iako prihvaća sve navedeno i u obrazloženju drži nespornim da je drvo kestena raslo na nekretnini 2. tuženice, obvezuje i 1. tuženicu na naknadu štete tužiteljici držeći da se njena odgovornost temelji na njenoj zakonskoj odgovornosti da održava zelene površine i drvored dijelom kojeg smatra da je bilo i sporno stablo (dakle, ne kao vlasnika nerazvrstane ceste), slijedom čega obvezuje zajedno oba tuženika na naknadu štete.

Dakle, ni drugostupanjski sud ne dvoji da je 2. tuženica vlasnica nekretnine na kojoj je raslo drvo kestena, stoga jedinu kontradiktornost ovaj sud vidi u obrazloženju drugostupanjske odluke u odnosu na obvezivanje 1. tuženice na naknadu štete ali to nije predmet ovog revizijskog postupka izuzev u dijelu solidarnosti obveze što je ustvari povoljnija pravna pozicija za 2. tuženicu nego da se radi o njenoj isključivoj odgovornosti, pa stoga od odgovora na drugo pitanje ne ovisi odluka u sporu.

Čl. 1092., čl. 1095. ZOO/05

DOPRINOS OŠTEĆENIKA VLASTITOJ ŠTETI (izgubljena zarada)

11.173. Revd 1173/2021

Treba li sud odlučujući o zahtjevu tužitelja za isplatu izgubljene zarade odnosno rente zbog izgubljene zarade, uzeti u obzir je li tužitelj poduzeo radnje kojima bi spriječio nastanak štete u vidu izgubljene zarade?

Rev 1213/2021

Odlučujući o zahtjevu tužitelja za isplatu izgubljene zarade odnosno rente zbog izgubljene zarade, sud treba uzeti u obzir je li tužitelj poduzeo radnje kojima bi spriječio nastanak štete u vidu izgubljene zarade.

Čl. 1046. i čl. 1100. ZOO/05 u vezi čl. 14. ZKP

PRAVO NEUTEMELJENO UHIĆENE/PRITVORENE OSOBE NA NAKNADU ŠTETE ZBOG POVREDE SVAKOG POJEDINOG PRAVA OSOBNOSTI

11.174. Revd 4181/2021

Da li neutemeljeno uhićena ili pritvorena osoba u smislu odredbe čl. 14. Zakona o kaznenom postupku ima pravo na sve oblike naknade imovinske i neimovinske štete propisane Zakonom o obveznim odnosima, odnosno da li toj osobi pored prava na naknadu neimovinske štete zbog povrede prava na slobodu, pripada i pravo na pravičnu novčanu naknadu zbog povrede prava osobnosti kao što su pravo na čast, ugled i dostojanstvo, pravo na osobni i obiteljski život te pravo na naknadu štete zbog narušenog psihičkog zdravlja?

Rev 121/2023

Stoga odgovor na postavljeno pitanje glasi, da osoba koja je neopravdano osuđena za kazneno djelo ili neosnovano uhićena, ima pravo na naknadu štete koja obuhvaća imovinsku i neimovinsku štetu. Toj osobi pripada pravo na naknadu štete zbog povrede svakog pojedinog prava osobnosti, ovisno o tome koje od svojih prava osobnosti štiti (pravo na život, pravo na tjelesno i duševno zdravlje, pravo na ugled, pravo na čast, pravo na dostojanstvo, pravo na privatnost osobnog obiteljskog života, pravo na slobodu i dr.).

**Čl. 14. st. 1., čl. 74. Zakona o izvršavanju kazne zatvora, čl. 3. EKLJP
UVJETI U ZATVORU**

11.175. Revd 181/2022

1. Mogu li se pravo na dnevnu šetnju u trajanju od dva sata i mogućnost provjetravanja sobe putem prozora smatrati okolnostima koje kompenziraju činjenicu nedostatka potrebne veličine raspoloživog osobnog prostora u sobi po zatvoreniku, činjenicu da se sanitarni čvor nalazi unutar sobe od koje nije u potpunosti odvojen zidom pa je narušena privatnost zatvorenika te činjenicu da se hrana konzumira u takvim neadekvatnim uvjetima, i zbog kojih ne dolazi do povrede članka 3. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine Međunarodni ugovori" broj 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10, 13/17) i članka 23. stavka 1. te članka 25. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14);
2. Jesu li sudovi dužni od ukupne površine sobe, prije računanja raspoloživog osobnog prostora po osobi zatvorenika, oduzeti površinu sanitarnog čvora koji se nalazi unutar sobe te moraju li sudovi u skladu s pravilima o teretu dokaza uzeti, u slučaju da tuženica ne vodi potpunu i točnu evidenciju, da je zatvorenik u sobi u određenom razdoblju boravio s najvećim brojem zatvorenika koji se u evidenciji navodi, a sve u

svrhu pravilnog utvrđivanja veličine raspoloživog osobnog prostora po osobi zatvorenika za određeno razdoblje?

Rev 192/2024

Stoga, u situaciji kada zatvorenik tijekom izdržavanja kazne zatvora ima pravo na dnevnu šetnju u trajanju od dva sata i mogućnost provjetravanja sobe putem prozora, kraj činjenice da se sanitarni čvor nalazi unutar sobe od koje nije u potpunosti odvojen zidom pa je narušena privatnost zatvorenika te činjenicu da se hrana konzumira u takvim neadekvatnim uvjetima, prema ocjeni ovog suda (okolnosti dnevne šetnje u trajanju od dva sata i mogućnost provjetravanja sobe putem prozora) se ne mogu smatrati okolnostima koje kompenziraju činjenicu nedostatka potrebne veličine raspoloživog osobnog prostora u sobi po zatvoreniku i zbog kojih ne bi dolazilo do povrede čl. 3. Konvencije. Time je odgovoreno na prvo postavljeno pravno pitanje.

Nadalje, pored navedenog, prema ocjeni ovog suda, dužnost je sudova također da, prije računanja raspoloživog osobnog prostora po osobi zatvorenika, od ukupne površine sobe oduzmu površinu sanitarnog čvora koji se nalazi unutar sobe, te na taj način utvrde raspoloživi osobni prostor po osobi zatvorenika. Pri tom valja reći da okolnost je li (ili nije) zatvorenik bio smješten u odgovarajućim uvjetima treba utvrditiprimjenom pravila o teretu dokazivanja na temelju svih dokaza koja su u parničnom postupku dopuštena u smislu odredbi čl. 219., 220. i 221.a ZPP. Time je ujedno odgovoreno i na drugo postavljeno pravno pitanje.

Čl. 1092., čl. 1095., čl. 1106.ZOO/05

PRISTANAK NA VOŽNJU S ALKOHOLIZIRANIM VOZAČEM

U IZGUBLJENU ZARADU NE URAČUNAVA SE DIO ZARADE OSTAVREN NEPLAĆANJEM POREZA

OCJENA ŽALBENIH NAVODA OD ODLUČNOG ZNAČAJA

11.176. Revd 1394/2023

Da li je za suodgovornost suputnika zbog pristanka na vožnju sa alkoholiziranim vozačem dovoljno da je sa takvim vozačem konzumirao alkohol, odnosno da je na drugi način saznao da je vozač konzumirao alkohol, bez obzira na to da li vozač pokazuje stanje alkoholiziranosti?

Može li se stvarna šteta koju oštećeni trpi zbog nemogućnosti ostvarivanja zarade zbog nesposobnosti za rad, iznositi više od onog iznosa kojeg svaka osoba može ostvariti istom vrstom rada pod istim okolnostima uz umanjeње za materijalnetroškove rada i podmirenje dužnih obveza na ime poreza doprinosa i drugih davanja koja se obvezno izdvajaju iz neplaćenih naknada za rad?

Je li pred drugostupanjskih sudom počinjena bitna povreda parničnog postupka iz čl. 354. st.1. Zakona o parničnom postupku u vezi s čl. 375. st. 1. ZPP ukoliko drugostupanjska presuda ne sadrži ocjenu žalbenih navoda od odlučnog značaja?

Rev 563/2024

U situaciji kada je tužitelj nesporno bio u društvu osobe koja je konzumirala alkohol i s kojom je nakon što je vidio da je ista konzumirala alkohol pristao na vožnju time je pristao na rizik i štetne posljedice koje iz toga mogu proizići. U svezi s tim ovaj sud je u brojnim odlukama (primjerice u odlukama broj Rev 1054/2014, Rev-1295/2008, Rev-420/2009, Rev-13/2006, Rev-1348/1995 i dr.) izrazio pravno shvaćanje prema kojemu suodgovornost oštećenog suputnika postoji bez obzira pokazuje li vozač stanje alkoholiziranosti, već je dovoljno da je oštećeni zajedno sa vozačem konzumirao alkohol ili na drugi način saznao da je vozač konzumirao alkohol. Stoga je u konkretnom slučaju odlučna upravo činjenica da je tužitelj bio nazočan kada je vozač konzumirao alkohol, a to što tužitelju vozač nije djelovao alkoholizirano ne otklanja tužiteljevo saznanje da je vozač pio alkohol i da vožnja s takvim vozačem predstavlja rizik na koji je tužitelj svojevolumno pristao. Stoga je u takvoj činjeničnoj situaciji pogrešan zaključak nižestupanjskih sudova da tužitelj nije suodgovoran za nastanak štete.

(...)

O drugom postavljenom materijalnopravnom pitanju revizijski sud je zauzeo pravno shvaćanje u sjednici Građanskog odjela od 15. prosinca 2008. a prema tom shvaćanju u izgublenu zaradu ne uračunava se dio zarade koji je ostvaren neplaćanjem poreza i doprinosa, a to je i odgovor na drugo postavljeno pitanje.

(...)

Ovaj sud je u nizu svojih odluka zauzeo pravno shvaćanje da ukoliko je od strane drugostupanjskog suda izostala ocjena žalbenih navoda koji su od odlučnog značaja da se radi o bitnoj povredi odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 375. st. 1. ZPP-a (primjerice odluke broj Rev 779/2021-2 od 21. rujna 2021., Rev 819/2020-3 od 26. siječnja 2021. i broj Rev-x 588/2018 od 19. svibnja 2020.).

Čl. 1103. ZOO/05

**NAKNADA ŠTETE ZBOG POGORŠANJA ZDRAVSTVENOG STANJA –
MJERODAVNO MATERIJALNO PRAVO ZATEZNE KAMATE NA TUĐU
POMOĆ I NJEGU**

11.177. Revd 3014/2023

Da li se u slučaju pogoršanja zdravstvenog stanja oštećenika nastalog nakon 2005., a u situaciji kad je primarno ozljeđivanje nastalo za vrijeme važenja Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 53/91, 73/91, 3/94, 111/93, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99, 88/01) u skladu s odredbom članka 1163. stavak 1. Zakona o obveznim

odnosima, ima primijeniti Zakon o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05)?,

Da li u slučaju kada je visina štete s osnove tuđe pomoći i njege utvrđena u nominalnom iznosu prema kriterijima u trenutku pružanja takve usluge, tužitelju pripada zatezna kamata od dana kada su troškovi nastali?

Rev 298/2024

Slijedom obrazloženog (i uzimajući u obzir da su u ovom, konkretnom slučaju zatezne kamate na neimovinsku štetu potraživane od utuženja, uz izostanak utvrđenja nekog drugog /izvansudskog/ zahtjeva u smislu čl. 1103. ZOO), ovaj sud daje sljedeći odgovor na prvo revizijom postavljeno pravno pitanje (svedeno na odlučivanje o tijeku zateznih kamata na neimovinsku štetnu – jer je samo u tom dijelu protiv pobijane odluke dopuštena revizija) :

U slučaju pogoršanja zdravstvenog stanja oštećenika nastalog u cijelosti nakon stupanja na snagu ZOO/05, a kada je primarno ozljeđivanje (s kojim je u uzročno-posljedičnoj vezi pogoršanje zdravstvenog stanja) nastalo prije 1. siječnja 2006., zatezne kamate na neimovinsku štetu u vidu pravične novčane naknade zbog povrede prava osobnosti počinju teći od dana utuženja (uz pretpostavku da je do tada stabilizirano tužiteljevo zdravstveno stanje).

(...)

U slučaju kada je visina nenovčane imovinske štete s osnove tuđe pomoći i njege utvrđena od strane suda, vještačenjem, u nominalnom iznosu prema kriterijima u trenutku pružanja takve usluge, tužitelju pripada zatezna kamata od dana kada su troškovi nastali, odnosno od dana pružanja te pomoći i njege.

Čl. 27. ZOOP, čl. 230. st.1. ZPP

PRIMJENA PROPISA KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA JE IZDATAK UČINJEN

OBRAČUN MIROVINE KOJI IZDAJE HZMO NEMA DOKAZNU SNAGU JAVNE ISPRAVE

11.178. Revd 5512/2021

1. Je li u smislu odredbe čl. 6. st. 1. i čl. 7. st. 1. Statuta Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje obračun mirovine koji je opskrbljen pečatom bez grba Republike Hrvatske predstavlja javnu ispravu, odnosno predstavlja dokaz o isplaćenim mirovinama kojim se može dokazati postojanje tražbine, odnosno štete prema trećim osobama?

2. Je li za odluku u sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja motornog vozila štetnika radi isplate iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje?

Rev 275/2022

Dakle, glede primjene propisa koji se ima primijeniti na konkretno potraživanje tužitelja, treba reći da za predmetno potraživanje nije mjerodavan ZMO, kako su to pogrešno nižestupanjski sudovi zaključili, već na postavljeno pitanje valja odgovoriti da se ima primijeniti propis koji je bio na snazi u vrijeme kada je izdatak učinjen, a to je ZOOP, čime se i ovom odlukom reafirmira pravno shvaćanje izraženo u odluci ovog suda broj Rev-x 388/2018, Rev 909/2021 i dr.

(...)

U odnosu na prvo postavljeno pravno pitanje, koje se u suštini svodi na pitanje je li obračun isplate mirovine kao jednostrana isprava tužitelja kojom se potvrđuje da je izvršeno plaćanje predstavlja javnu ispravu ili se radi o internoj dokumentaciji tužitelja za koju ne vrijedi presumpcija istinitosti sadržaja koji je u njoj utvrđen, ovaj sud je izrazio pravno shvaćanje u više odluka, primjerice u odlukama broj Rev 977/16 od 19. studenoga 2019., broj Revt 424/2017 od 28. siječnja 2020. (na koje se u reviziji poziva tuženik), Rev 1437/2021-2 od 5. siječnja 2021., Rev-469/2022-2 od 16. svibnja 2023. i dr., prema kojem:

„... određena isprava ima značaj javne isprave samo u dijelu u kojemu je donesena u odnosu na specifičnosti poslova iz nadležnosti tijela koje ju je izdalo (dakle tijela: koje je upravo zbog te nadležnosti osnovano ili postoji) i o kojima ono vodi službenu (a ne internu: za svoje knjigovodstvene potrebe) evidenciju (konkretno: „u dijelu u kojemu je u propisanom obliku izdana po državnom tijelu u granicama njegove nadležnosti te u dijelu u kojemu ju je u takvom obliku izdala pravna ili fizička osoba u obavljanju javnog ovlaštenja koje joj je povjereno zakonom ili propisom utemeljenim na zakonu“) ili u dijelu u kojemu joj određeni posebni propis daje takav značaj (konkretno: u dijelu koji je „posebnim propisima u pogledu dokazne snage izjednačen s javnim ispravama“)...”.

Čl. 34.st.4. ZOOP, čl. 230.ZPP

PASIVNA LEGITIMACIJA U POSTUPCIMA ZA NAKNADU ŠTETE KADA JE HZZO ISPLATU POVJERIO SVOJIM ČLANOVIMA

OCJENA DOKAZA KOJI NEMAJU DOKAZNU SNAGU JAVNE ISPRAVE

11.178.a. Revd 366/2023

Je li sama činjenica da izlisti troškova liječenja koje je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (ovjereni pečatima tog zavoda) dostavio u spis ne predstavljaju javne isprave u smislu čl. 230. ZPP-a (pa tako nemaju niti dokaznu snagu javne isprave) sama po sebi čini nedokazanom činjenicu da su ta liječenja s tim troškovima uistinu i učinjena ili sud taj dokaz treba cijeliti i neovisno o izostanku svojstva te isprave kao javne isprave, a osobito imajući u vidu položaj, ovlasti i odgovornosti tužitelja u provedbi prava osiguranika u poslovima obveznog zdravstvenog osiguranja?

Ako je Hrvatski ured za osiguranje, temeljem čl. 34. st. 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu (Narodne novine br. 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14) obradu i isplatu šteta povjerio svojim članovima, je li i taj član - odnosno osiguravajuće društvo kojem je povjerena obrada i isplata štete u smislu spomenute zakonske odredbe – pasivno legitimiran u parnicama koje Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje pokreće radi regresnog potraživanja naknade štete u vidu učinjenih troškova liječenja koje je isplatio svom osiguraniku?

Rev 902/2023

To što izlisti troškova liječenja osiguranika Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, ovjereni pečatima toga Zavoda ne predstavljaju javne isprave u smislu članka 230. ZPP pa tako, dakle, nemaju dokaznu snagu javne isprave, samo po sebi ne čini nedokazanom činjenicu da su ta liječenja s tim troškovima uistinu i učinjena pa sud taj dokaz treba cijeliti i neovisno o izostanku svojstva te isprave kao javne isprave, a osobito imajući u vidu položaj, ovlasti i odgovornosti tužitelja u provedbi prava osiguranika u poslovima obveznog zdravstvenog osiguranja.

(...)

Osiguravajuće društvo kojemu je Hrvatski ured za osiguranje na temelju članka 34. stavka 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu (Narodne novine br. 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14) povjerio obradu i isplatu šteta nije pasivno legitimiran u parnicama koje Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje pokreće radi regresnoga potraživanja u vidu učinjenih troškova liječenja koje je isplatio svome osiguraniku.

Čl. 8. Zakona o izvlaštenju, čl. 3. st.6. Zakona o cestama

STJECANJE BEZ OSNOVE – PASIVNA LEGITIMACIJA (naknada za izvlaštenje na nekretnini na kojoj je izgrađena prometnica)

11.179. Revd 3788/2023

Je li izgradnjom ceste dijelom ili na nekretnini tužitelja došlo do stjecanja bez osnove na strani tuženika ili Republike Hrvatske s obzirom na odredbu čl. 1. Zakona o javnim cestama ("Narodne novine", broj 153/2009) prema kojoj je javna cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno tko je u ovoj pravnoj stvari pasivno legitimiran i tko u konačnici stječe prometnicu?

Rev 662/2024

Prema pravnom shvaćanju ovog suda, izraženom primjerice u odluci broj Rev 807/2016-3 od 6. listopada 2020., u situaciji kada tužitelji svoj tužbeni zahtjev temelje na stjecanju bez osnove, relevantno je zbog pitanja pasivne legitimacije utvrditi tko je u konačnom stekao nekretninu tužitelja (prometnicu) obzirom da bi ta osoba bila pasivno legitimirana

po zahtjevu za vraćanje tako neosnovano stečenog ili isplatu odgovarajuće protuvrijednosti.

(...)

Stoga je zaključiti da je izgradnjom ceste na nekretnini tužitelja došlo do stjecanja bez osnove na strani Republike Hrvatske, koja je u konačnici stekla zemljište na kojem je izgrađena autocesta i koja je u ovoj pravnoj stvari radi isplate na temelju stečenog bez osnove, jedina pasivno legitimirana.

ODGOVORNOST ZA ŠTETU KOJU PROUZROČI DIVLJAČ – MJERODAVNO PRAVO, čl. 77. i čl. 83.st..1 Zakona o lovstvu

11.180. Revd 3818/2021

Je li pogrešno primijenjeno materijalno pravo ako je sud primijenio odredbu čl. 86. st. 3. Zakona o lovstvu (NN 140/05 i 75/09), ako je prije uzrokovanja štete ta odredba prestala važiti na temelju odredbe čl. 29. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim cestama (NN 153/09)?

Je li počinjena bitna povreda odredbe parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 – dalje: ZPP), ako odluka suda nema razloga koji se odnose na pravo oštećenika na zateznu kamatu?

Rev 312/2024

Sukladno navedenom u vrijeme nastanka štetnog događaja nije bila na snazi odredba čl. 86. st. 3. Zakona o lovstvu, a na koju se pogrešno poziva drugostupanjski sud, te je stoga drugostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo, a što je ujedno i odgovor na prvo postavljeno pitanje u reviziji tuženika.

U odnosu na drugo postavljeno pitanje valja reći da je drugostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. točka 11. ZPP kada nije obrazložio svoju odluku o pravu oštećenika na zatezne kamate, međutim obzirom da je pravilnom primjenom materijalnog prava valjalo tužbeni zahtjev tužitelja odbiti u cijelosti, to drugo pitanje tuženika više nije važno za odluku o sporu.

Čl. 1111.st.1. ZOO/05

PRIJELAZ IMOVINE KAO PRETPOSTAVKA STJECANJA BEZ OSNOVE

11.181. Revd 2438/2023

Predstavlja li podmirenje tuženikovih obveza od strane tužitelja izravno vjerovnicima tuženika prelazak imovine tužitelja u imovinu tuženika iz čl. 1111. st. 1. ZOO?

Načelno, sukladno odredbi čl. 1111. st. 3. ZOO, moguće je zahtijevati povrat onoga dijela imovine koji je netko dao nadajući se da će se neki događaj dogoditi (sklopiti ugovor), a do toga u konačnici nije došlo (condictio causa data causa non secuta). Vijeće revizijskog suda drži pobijanu odluku zakonitom jer je u konkretnom slučaju tužbeni zahtjev odbijen iz razloga jer 1. tužitelj nije dokazao da je trebao biti sklopljen sporazum koji se nije sklopio odnosno, nije dokazao da postoji obveza vraćanja s obzirom na osnovu koja se nije ostvarila, pa iz tog razloga njegova revizija nije osnovana.

Čl. 3. st.2. i 4. Zakona o vatrogastvu

ODGOVORNOST REPUBLIKE HRVATSKE ZA ŠTETU KOJU JE PRETRPIO ČLAN DOBROVOLJNOG VATROGASNOG DRUŠTVA – MJERODAVNO PRAVO

Čl. 154. st.1. u vezi čl. 163. ZPP i čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ODMJERAVANJA TROŠKOVA POSTUPKA REPUBLICI HRVATSKOJ

11.182. Revd 223/2024

1. Treba li, kod oštećenika kojem je kao članu dobrovoljnog vatrogasnog društva nastala šteta pri gašenju požara, a u situaciji kada tada važeći Zakon o vatrogastvu („Narodne novine“, broj 106/99 i 80/10) nije sadržavao odredbe o pravima vatrogasaca u slučaju ozljede, a Zakonom o zaštiti na radu („Narodne novine“, broj 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18) je bila isključena primjena tog zakona na poslove vatrogastva, odgovornost Republike Hrvatske za štetu ocijeniti sa stajališta općih odredbi Zakona o obveznim odnosima o odgovornosti („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22) za opasnu stvar odnosno djelatnost?

2. Je li sud prilikom odmjeravanja troškova postupka Republici Hrvatskoj po osnovi zastupanja po državnom odvjetništvu, sukladno odredbi čl. 154. st. 1. u svezi s čl. 163. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP) dužan ocijeniti predstavlja li dosuđeni iznos nerazmjern teret za protivnu stranku, a s obzirom na to da se radi o troškovima koji nisu stvarno nastali, vodeći računa o zaključcima Europskog suda za ljudska prava u presudama od 6. rujna 2016. Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske, zahtjev broj 72152 te od 18. srpnja 2013., Klauz protiv Hrvatske, zahtjev broj 28963/10 u primjeni odredbi čl. 6. st. 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine - Međunarodni ugovori“, broj 18/97, 14/02, 98/05, 1/06, 2/10) te čl. 1. Protokola 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, bez obzira na ishod spora?

Ovo osobito u situaciji kada je situacija koja se rješava presudom u sporu protiv Republike Hrvatske podnormirana, odnosno nedovoljno propisima regulirana?

Rev 847/2024

Tuženica je donijela poseban propis, Zakon o vatrogastvu, iz kojih odredbi proizlazi način organizacije vatrogasne službe, nadležnost za donošenje planova zaštite od požara, načini financiranja i time odgovornost za eventualne štete, pa nije osnovan revizijski navod da tuženica nije donijela odgovarajuće posebne propise. Osim toga, i u situaciji primjene odredbi čl. 1063. i čl. 1064. ZOO, vatrogasnom djelatnošću bave se vatrogasna društva u organizaciji jedinica lokalne zajednice, pa Republika Hrvatska nije ta koja bi obavljala opasnu djelatnost vatrogastva i stoga nema njene pasivne legitimacije ni odgovornosti za tužitelju nastalu štetu.

(...)

Drugostupanjski sud prilikom odlučivanja o troškovima parničnog postupka nije imao u vidu okolnosti konkretnog slučaja, kao ni stajališta izražena u odlukama Europskog suda za ljudska prava Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske (Zahtjev broj 72152, presuda od 6. rujna 2016.) i Klauz protiv Hrvatske (Zahtjev broj 28963/10, presuda od 18. srpnja 2013.), te su izostali jasni razlozi predmetne odluke o troškovima parničnog postupka, slijedom čega proizlazi da je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP.

Taj sud nije proveo test proporcionalnosti u svrhu ispitivanja je li ostvaren zahtjev pravičnosti, je li iznos troškova koje bi tužitelj trebao naknaditi tuženici ne/znatatan i da li bi plaćanje tih troškova dovelo u pitanje smisao i cilj predmetnog parničnog postupka odnosno predstavlja li to nerazmjern teret za tužitelja a što bi sve eventualno dovelo do povrede čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori", broj 18/97, 14/02, 98/05, 1/06, 2/10), a što je bio dužan.

Čl. 1100.st.1. i 2. ZOO/05

POVREDA PRAVA OSOBNOSTI – PRAVIČNA NOVČANA NAKNADA

11.183. Revd 4020/2021

Opravdava li povreda prava osobnosti nastala uslijed uspješnog vođenja upravnog, ovršnog ili parničnog postupka svojom težinom dosudu pravične novčane naknade neimovinske štete?

Rev 1115/2023

Dakle, na postavljeno pravno pitanje treba odgovoriti da okolnost da određena osoba zaštitu svojih povrijeđenih subjektivnih prava nije ostvarila opravdanim izvansudskim zahtjevom, već putem suda, odnosno putem druge za to nadležne (u konkretnom

slučaju upravne) javne vlasti sama po sebi ne opravdava dosudu pravične novčane naknade u smislu odredbi čl. 1100. st. 1. i 2. ZOO-a.

Čl. 18. st. 1. al. 2., čl. 58., čl. 61. st.1. ZJC

ODGOVORNOST ZA ŠTETU ZBOG PROPUSTA U ODRŽAVANJU CESTE

11.184. Revd 1427/2021

Je li Županijska uprava za ceste Zagrebačke županije dužna održavati županijske i lokalne ceste na području Grada Zagreba u smislu odredbe čl. 58. Zakona o javnim cestama („Narodne novine“ broj 180/04, 82/06, 138/06, 146/08, 152/08), a posljedično tome odgovara li za nastalu štetu koja nastane zbog propusta u njihovom održavanju?

Rev 29/2022

Stoga, iz navedene odredbe čl. 61. st. 1. ZJC, jasno proizlazi odgovor na postavljeno pitanje, a to je da Županijska uprava za ceste Zagrebačke županije ne obavlja poslove održavanja županijske ceste na području Grada Zagreba iz čl. 18. ZJC, pa tako niti održavanja i saniranja metalnog poklopca i zdenca („šahta“) na kolniku takve ceste.

Čl. 1105. ZOO/05

PRAVO NA NAKNADU ŠTETE DOSPJELE PRJE SMRTI PREDNIKA

11.185. Revd 1229/2023

Je li odštetni zahtjev i tužba koji su podneseni prije završetka liječenja podnesen pravovremeno ili preuranjeno te da li je preuranjeno podnesen odštetni zahtjev ili tužba pravno relevantan za nasljeđivanje strogo osobnog prava u tumačenju čl.1105. Zakona o obveznim odnosima?

Može li dužnik biti u obvezi platiti novčanu naknadu na ime imovinske štete prije nego što je dospjela odnosno prije nego što ju je moguće utvrditi po osnovi i visini i prije nego su poznate sve okolnosti štete te je li odštetni zahtjev ili tužba podneseni prije stabilizacije zdravstvenog stanja pravnoobvezujući za dužnika?

Je li osiguravatelj obvezan platiti zakonsku zateznu kamatu od dana podnošenja odštetnog zahtjeva ako u tom trenutku još nisu poznate sve okolnosti i težina povrede prava osobnosti o kojima ovisi visina naknade?

Rev 387/2024

Kako iz navedenog proizlazi da su nižestupanjski sudovi dosudili samo onaj vid štete koji je dospio prije smrti pravne prednice, to tuženikovi prigovori kao i odgovori na postavljena pitanja nisu relevantna za razrješenje predmetnog spora. Budući da je šteta nastala i da su bile poznate njene posljedice (trajanje fizičkih boli i straha te potrebe za tuđom pomoći i njegom) to tužiteljica ima pravo na kamate od dana podnošenja

odštetnog zahtjeva, pa pitanje u tom smislu također nije bitno za razrješenje predmetnog spora.

Čl. 1045., čl. 1063. ZOO/05

NEVEZIVANJE SIGURNOSNIM POJASOM-ODGOVORNOST ZA NAKNADU ŠTETE

11.186. Revd 3206/2021

Je li uzročno-posljedična veza između protupravne štetne radnje za koju postoji odgovornost osobe štetnika i ozljede prouzročene tom štetnom radnjom prekinuta zbog nevezivanja sigurnosnog pojasa kao protupravnog postupanja na strani osobe oštećenika?, odnosno

Radi li se o isključivoj odgovornosti oštećenika za štetu koju trpi iz štetnog događaja (prometne nezgode) ili samo o njegovom doprinosu nastanku te štete u slučaju kada posljedice zbog kojih potražuje naknadu te štete trpi samo od ozljeda zadobivenih jer u vozilu koje je sudjelovalo u prometnoj nezgodi nije bio vezan sigurnosnim pojasom (dakle: jer da je bio vezan ozljede ne bi zadobio), sve iako u ničemu nije pridonio nastanku samog štetnog događaja (prometnoj nezgodi)?

Rev 635/2021

Uzročno-posljedična veza između protupravne štetne radnje za koju postoji odgovornost osobe štetnika i ozljede prouzročene tom štetnom radnjom nije prekinuta zbog nevezivanja sigurnosnog pojasa kao protupravnog postupanja na strani osobe oštećenika.

Ne radi se o isključivoj odgovornosti oštećenika za štetu koju trpi iz štetnog događaja (prometne nezgode) nego samo o njegovom doprinosu nastanku te štete u slučaju kada posljedice zbog kojih potražuje naknadu te štete trpi samo od ozljeda zadobivenih u toj nezgodi, jer u vozilu koje je sudjelovalo u prometnoj nezgodi nije bio vezan sigurnosnim pojasom, ako u ničemu nije pridonio nastanku samog štetnog događaja (prometnoj nezgodi).

Čl. 178. st.4 ZOO/91, čl. 87.st.2. Zakona o osiguranju

ODGOVORNOST ZA ŠTETU KOJU PRETRPE TREĆE OSOBE

11.187. Revd 4314/2023

Je li osoba koja se uputi u vožnju s vozačem koji je malodoban, bez vozačkog ispita i pod utjecajem alkohola izgubila svojstvo suvozača ako se upustila u vožnju s takvim vozačem?

Rev 727/2024

Obzirom u konkretnom slučaju I-tužitelj nije vlasnik vozila kojim je upravljao J. B., već je vlasnik III-tužitelj, otac I-tužitelja, a nije niti neovlašteni korisnik ili osoba zadužena u vezi s pogonom motornih vozila, tada je pravilan zaključak da je I-tužitelj upravo treća osoba koja ima pravo na isplatu štete nastale u prometnoj nezgodi primjenom odredbe čl. 192. ZOO/91, kojom je propisana podijeljena odgovornost

U konkretnom slučaju primjenjuje se odredba čl. 87. st. 2. Zakona o osiguranju ("Narodne novine" broj 9/94, 20/97, 50/99, 116/99 i 11/02) sukladno kojoj ako oštećena osoba istakne odštetni zahtjev neposredno prema društvu za osiguranje, društvo za osiguranje ne može u odgovoru na takav zahtjev isticati prigovore koji bi na temelju zakona ili uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti moglo istaknuti prema osiguranoj osobi zbog nepridržavanja zakona ili uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti.

Sukladno čl. 84. Zakona o osiguranju nema pravo na štetu po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti za trećim osobama: 1. vozač vozila, te njegovi pravni slijednici glede štete zbog smrti ili tjelesne ozljede vozača te 2. vlasnik, suvlasnik i svaki drugi korisnik vozila u slučaju štete na stvarima, a o čemu u konkretnom slučaju nije riječ, radi čega I-tužitelj, kao treća osoba, ima pravo na isplatu na temelju police osiguranja neovisno o tome što je J. B. upravljao vozilom alkoholiziran i bez odgovarajuće vozačke isprave.

NAKNADA ŠTETE ZBOG IZGUBLJENE ZARADE U POLJOPRIVREDI

11.188. Revd 4208/2022

1. Ima li oštećenik pravo na naknadu štete zbog izgubljene zarade u poljoprivredi u visini troškova zamjenskog radnika, iako u stvarnosti nije imao takav trošak?
2. Je li pogrešno primijenjeno materijalno pravo kada sud prilikom utvrđivanja visine izgubljene zarade na mjesečnoj bazi koristi cijene u vrijeme izrade nalaza i mišljenja gospodarskog vještaka, odnosno, kada visinu štete određuje prema cijenama u trenutku donošenja presude, a na pojedinačne iznose naknade štete priznaje zatezne kamate za razdoblje i prije podnošenja tužbe?

Rev 799/2024

O pravu na naknadu štete zbog izgubljene zarade u poljoprivredi u visini troškova zamjenskog radnika ovaj sud je izrazio pravno shvaćanje u odluci Rev-491/2022-2 od 11. listopada 2022.:

U situaciji kada oštećeni zbog posljedica štetnog događaja više nije u objektivnoj mogućnosti niti osobno, a niti angažiranjem drugih osoba obavljati rad u poljoprivredi onda on ima pravo na naknadu za taj vid štete, ne u visini troškova druge osobe, već u visini potencijalne zarade koju bi on ostvario osobnim radom u poljoprivredi (tako i Revx 651/2018-3 od 13. veljače 2019.).“.

Sukladno navedenom, a polazeći od toga da tužitelj nije angažirao drugu osobu da obavi poslove u poljoprivredi koje je prije štetnog događaja on obavljao, kako su to

utvrdili nižestupanjski sudovi, pogrešno su isti primijenili materijalno pravo kada su tužitelj zahtjev ocijenili osnovanim.

(...)

Sukladno navedenom odgovor na drugo postavljeno pitanje glasi pogrešno je primijenjeno materijalno pravo kada sud prilikom utvrđivanja visine izgubljene zarade na mjesečnoj bazi koristi cijene u vrijeme izrade nalaza i mišljenja gospodarskog vještaka, odnosno, kada visinu štete određuje prema cijenama u trenutku donošenja presude, a na pojedinačne iznose naknade štete priznaje zatezne kamate za razdoblje i prije podnošenja tužbe.

Čl. 1100. ZOO/05

URAČUNAVANJE NAKNADE ZA TJELESNO OŠTEĆENJE U VISINU PRAVIČNE NOVČANE NAKNADE

11.189. Revd 2817/2022

Uračunava li se naknada za tjelesno oštećenje kod odmjeravanja visine neimovinske štete na način da se kapitalizirani iznos te naknade odbije od utvrđene novčane naknade za povredu prava osobnosti u nominalnom iznosu ili je naknada za tjelesno oštećenje samo jedna od okolnosti o kojima sud vodi računa prilikom odmjeravanja visine te štete?

Rev 386/2024

Osnovano tužitelj ističe da je pogrešno izraženo stajalište nižestupanjskih sudova da se u parnici radi naknade štete zbog povrede prava osobnosti radi povrede tjelesnog i duševnog zdravlja, pravična novčana naknada neimovinske štete umanjuje za iznos ostvarenih prava oštećenika na temelju zakona o socijalnoj skrbi, jer je takvo stajalište nižestupanjskih sudova u suprotnosti s izraženim stajalištem na 6. sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske 6/2022 od 21. studenog 2022.

Čl. 1090., čl. 1072. ZOO/05

UTVRĐIVANJE VISINE ŠTETE KOD PODIJELJENE ODGOVORNOSTI

11.190. Revd 4262/2023

Je li drugostupanjski sud u primjeni čl. 1106., čl. 1072. i čl. 1092. Zakona o obveznim odnosima donio nezakonitu presudu kada je tužiteljima dosudio naknadu neimovinske štete tako da je od utvrđene visine naknade neimovinske štete umanjio nesporno plaćenu naknadu neimovinske štete i tek tako dobiveni iznos umanjio za suodgovornost (doprinos) prednice tužitelja u nastanku nezgode i štete te je li osporena drugostupanjska presuda u protivnosti s pravnim stajalištima iznesenim u

presudama Vrhovnog suda RH kao i presudama Županijskih sudova u kojima su iznesena pravna stajališta da je u ovakvim slučajevima pravilnom primjenom materijalnog prava naknadu štete potrebno dosuditi tako da se od utvrđene visine pravične novčane naknade štete ista prvo umanjí za suodgovornost (doprinos) tužitelja u nastanku štete i tek potom tako dobiveni iznos treba umanjiti za nesporno plaćenu naknadu štete te preostali iznos naknade štete dosuditi tužitelju?

Je li drugostupanjska presuda nezakonita zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a, kada prilikom dosude naknade imovinske i neimovinske štete tužiteljima pogrešno uzima u obzir samo jedan dio naknada koji im je isplaćen, a zanemaruje drugi iako je između stranaka nesporno utvrđeno tijekom postupka koje je iznose naknada u dva navrata tuženik već isplatio tužiteljima te je li zbog utvrđenja suda drugog stupnja o izvršenim nespornim isplatama naknada koje je proturječno suglasnim očitovanjima tužitelja i tuženika danim tijekom postupka pobijana presuda nezakonita?

Rev 691/2024

Naime, u slučaju podijeljene odgovornosti sudionika za nastalu štetu, prilikom dosude naknade štete oštećeniku potrebno je njegovu suodgovornost u nastanku štete uzeti u odnosu na cjelokupno utvrđeni iznos štete, a ne samo u odnosu na onaj koji preostane nakon što se odbije nesporno plaćeni iznos od strane štetnika (takvo pravno shvaćanje proizlazi i iz odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske br. Gzz-181/2004 od 23. veljače 2005., Rev-953/2022-2 od 4. siječnja 2023., Rev-472/2022-2 od 30. kolovoza 2022. etc.).

Dakle, a što predstavlja i odgovor na prvo revizijom postavljeno pravno pitanje, prilikom izračuna iznosa koji treba dosuditi na ime naknade štete potrebno je sveukupno utvrđeni iznos štete oštećeniku prvo umanjiti za iznos u omjeru njegove suodgovornosti (u konkretnom slučaju suodgovornosti njihove prednice) u nastanku štete te potom od tako dobivenog iznosa odbiti nesporno plaćeni iznos od strane (osiguranika) štetnika.

Osim toga, a u pogledu drugog revizijom postavljenog pitanja, za uočiti je da bi iz obrazloženja drugostupanjske odluke (sagledavajući je i ispitujući upravo onako kako je obrazložena) proizlazilo da je taj sud u obzir uzimao tuženikove isplate tužiteljima u sveukupnom iznosu 56.806,41 kn jer "da je to razvidno iz potvrde o izvršenom plaćanju od 12. srpnja 2019. (l.s. 86)". Međutim, tuženik je u podnesku od 22. prosinca 2020. izvijestio o daljnjim isplatama, proizlazilo bi (kako navodi tuženik) u daljnjim jednakim iznosima kao što je to učinio i u prethodnoj uplati, a iz podneska tužiteljā od 31. siječnja 2021. bi proizlazilo da su oni takve daljnje uplate učinili nespornim.

Čl. 50. st. 1. i 2. ZC

ODGOVORNOST ZA ŠTETU NASTALU NALETOM DIVLJČI

(ocjena dokaza)

11.191. Revd 134/2022

Dokazuje li činjenica da se divljač našla na kolniku autoceste propust pravne osobe odgovorne za upravljanje i održavanje autoceste, posebice u vidu postavljanja i održavanja zaštitne ograde autoceste, te je li u toj situaciji teret dokaza da su poduzete sve radnje radi nesmetanog i sigurnog odvijanja prometa autocestom na tuženiku - pravnoj osobi koja gospodari autocestom ili je na tužitelju teret dokaza da postoji određeni propust tuženika?

Rev 1271/2024

Imajući u vidu odredbe čl. 50. st. 1. i 2. Zakona o cestama, kojim odredbama je propisana odgovornost pravne osobe za upravljanje i održavanje autoceste - po načelu krivnje, potrebno je utvrditi u svakom pojedinom slučaju jesu li doista poduzete sve potrebne mjere i koje su to mjere, imajući u vidu specifičnosti svakog pojedinog područja, u svrhu odvijanja sigurnog i neometanog prometa na autocesti, jer činjenica da se divljač zatekla na autocesti ukazuje na postojanje propusta, pa tako i u pogledu postavljanja i održavanja zaštitne ograde. (tako i u rješenju ovoga suda broj Rev-1271/2021-3 od 24. svibnja 2023.).

Čl.1101.st.2. ZOO/05

NAKNADA ŠTETE ZBOG SMRTI BLISKE OSOBE – TRAJNIJA ZAJEDNICA ŽIVOTA

11.192. Revd 2349/2023

(...) zbog pravnog pitanja koje se u bitnom svodi na ispunjenje pretpostavki za dosudu pravične novčane naknade prema odredbi čl. 1101. st. 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 25/13, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22, 145/23 i 155/23 - dalje: ZOO).

Rev 488/2024

Trajnija zajednica života kao zakonska pretpostavka za ostvarenje pravične novčane naknade neimovinske štete zbog smrti bliskog srodnika (čl. 1101. st. 2. ZOO) je autonomni pojam koji se ocjenjuje u okolnostima svakog pojedinog slučaja. Ona postoji (neovisno o zajedničkom stanovanju) u okolnostima trajnije emotivne povezanosti i bliskosti koja se ogleda u pružanju međusobne potpore između bliskih srodnika u svakodnevnom životu.

Čl. 1089. ZOO/05, čl. 189. ZOO/91

**UTVRĐIVANJE VISINE NAKNADE ŠTETE ZA TUĐU POMOĆ I NJEGU U
VRIJEME NASTANKA ŠTETE/VRIJEME PRESUĐENJA**

DOSPIJEĆE OBVEZE NAKNADE ZA TUĐU POMOĆ I NJEGU

11.193. Revd 4438/2023

1. Utvrđuje li se visina naknade štete na ime troškova tuđe pomoći i njege u nominalnom iznosu tih troškova u vrijeme njihova nastanka, odnosno u vrijeme pružanja usluge, ili se utvrđuje prema cijenama na dan presuđenja?
2. Kada počinju teći zakonske zatezne kamate na iznos naknade štete na ime tuđe pomoći i njege?

Rev 888/2024

Visina naknade štete na ime troškova tuđe pomoći i njege može se u parnici utvrđivati u nominalnom iznosu tih troškova u vrijeme njihova nastanka (u vrijeme pružanja usluge), ali može se utvrđivati i prema cijenama na dan presuđenja, ali u tom potonjem slučaju zakonske zatezne kamate na iznos naknade štete na ime tuđe pomoći i njege teku od dana presuđena.

Čl.210., čl. 103., čl. 336. u vezi čl. 25.st.3. ZOO/91.

NEMA STJECANJA BEZ OSNOVE KADA SU DIONICE PONIŠTENE

(pravna posljedica poništenja dionica)

11.194. Revd 248/2021

Ima li tužitelj pravo na vraćanje novčanog iznosa na temelju ništetnog pravnog posla u slučaju kad je ništetnim pravnim poslom - izjavom o kompenzaciji tuženik u konačnici stekao novčani iznos na temelju prijenosa dionica tužitelja na tuženika predmetnim ništetnim pravnim poslom?

Ima li tužitelj pravo na vraćanje protuvrijednosti stečenog bez osnove (dionica) koje je tuženik stekao na temelju ništetnog jednostranog pravnog posla tuženika kojim su dionice prenesene sa tužitelja na tuženika i to protuvrijednosti u novcu prema stanju dionica na dan oduzimanja usprkos poništenju predmetnih dionica (odnosno propasti stvari) koje je učinjeno 2 godine nakon ništetnog pravnog posla a prije donošenja presude o ništetnosti predmetnog pravnog posla i pravu tužitelja na vraćanje protuvrijednosti?

Rev 1149/2021

Stoga, premda su dionice tužitelja prenesene na tuženicu izjavom koja je pravomoćno utvrđena ništavom, tužitelj nema pravo na vraćanje protuvrijednosti dionica u novcu, u okolnostima kad su dionice Odlukom Vlade Republike Hrvatske povučene i

poništene. Naime, pravna posljedica poništenja dionica jest da tražbine i pravo vlasništva dioničara po tim dionicama u potpunosti prestaju, pa tuženica prijenosom dionica nije niti stekla novčane iznose koji su predmet ovog postupka.

Čl. 360. i čl. 376. st. 1. i 2., čl. 190. ZOO/91

ZASTARNI ROK KOD POTRAŽIVANJA NAKNADE ŠTETE – SAZNAVANJE O (BUDUĆOJ) ŠTETI

11.195. Revd 3964/2022

1. Smatra li se da je oštećenik saznao za buduću štetu ako je doznao samo za izvjesnost njezina nastanka, a da pritom nije doznao njezin obujam, visinu i druge elemente potrebne za određenje štete sukladno čl. 376. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01, dalje: ZOO/91)?
2. Smatra li se relevantnom činjenicom iz koje oštećenik može saznati za buduću štetu u smislu čl. 376. st. 1. ZOO/91 samo utvrđenje izvjesnosti nastanka štete?
3. Radi li se o saznanju za štetu u smislu čl. 376. st. 1. ZOO/91 ukoliko oštećenik nije saznao za cjelokupnu štetu prouzročenu štetnom radnjom štetnika?

[Rev 1092/2024](#)

Buduća šteta mogla bi se definirati kao šteta čiji je uzrok nastao, a štetne posljedice će nastupiti tek u budućnosti. U toj situaciji šteta je izvjesna ali se ne zna kada će nastati i u kojem opsegu.

U okolnostima konkretnog slučaja tužitelju je već 2. svibnja 2003., odnosno 12. lipnja 2003. bila poznata i okolnost opsega buduće štete koja je valorizirana, postavljena u tužbenom zahtjevu u tužbi i u odnosu na koju je on uspio u postupku.

Za daljnji potraživani iznos nastupila je zastara zahtjeva za njeno ispunjenje jer iz utvrđenja suda ne proizlazi da bi se radilo o nekoj nepredvidivoj i time, novoj šteti.

Čl. 1111. st. 1., čl. 161. ZOO/05

PRAVO ZAHTIJEVATI STEČENO BEZ OSNOVE I ZA UPLATE SUDUŽNIKA

11.196. Revd 4180/2022

Je li korisnik kredita ovlašten zahtijevati stečeno bez osnove i za one uplate koje je izvršavao sudužnik po kreditu ili koji drugi sudionik kredita, odnosno koje je vršila treća osoba koja nije strana ugovora o kreditu?"

Rev 153/2024

Dakle, iz navedenih zakonskih odredbi jasno proizlazi da time što su treće osobe, različite od korisnika kredita, otplaćivale neke anuitete (kao što su članovi obitelji bračni drugovi, sudužnici i dr.), korisnici kredita nisu izgubili aktivnu legitimaciju u smislu čl. 1111. ZOO zahtijevati povrat stečenog bez osnove jer su te treće osobe, u skladu s čl. 161. ZOO platile dug u ime i za račun korisnika kredita, što je tuženik prihvatio kao ispunjenje obveze samog korisnika kredita. Time nije došlo do ugovorne ili zakonske subrogacije uplatitelja u položaj korisnika kredita, te interni odnos između korisnika kredita i uplatitelja (u smislu eventualnih regresa) tuženika ne oslobađa od (ne umanjuje njegovu obvezu) utvrđenu presudama u kolektivnom sporu, odnosno ovdje osporenim presudama (tako i Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci U-III/5101/2021 od 7. lipnja 2023.).

Čl. 195. st.2. ZOO/91

Čl. 250. ZPP

**NAKNADA ŠTETE ZA TROŠKOVE TRAJNE TUĐE POMOĆI DRUGE OSOBE
U OBLIKU NOVČANE RENTE**

**UTVRĐIVANJE ODLUČNIH ČINJENICA KAD JE ZA TO POTREBNO
STRUČNO ZNANJE KOJIM SUD NE RASPOLAŽE**

11.197. Revd 963/2024

1. Pripada li, u smislu odredbe čl. 195. st. 2. ZOO-a/91, oštećeniku kojemu su potrebe trajno povećane zbog posljedica zaostalih ozljeda, pravo na novčanu rentu s osnove tuđe pomoći ili je taj vid novčane štete obuhvaćen u okviru naknade nematerijalne štete zbog smanjenja životne i radne aktivnosti?
2. Može li drugostupanjski sud sam utvrđivati odlučne činjenice za koje je potrebno stručno znanje vještaka medicinske struke, a kojim sud ne raspolaže?

Rev 1180/2024

1. Oštećeniku kojem su potrebe trajno povećane zbog posljedica zaostalih ozljeda i za kojeg je utvrđeno da postoji potreba za tuđom pomoći i njegovom druge osobe za obavljanje redovnih, uobičajenih poslova oko održavanja svakodnevne osobne higijene, oblačenja, obavljanje redovnih kućanskih i sl. poslova, pripada, u smislu odredbe čl. 195. st. 2. ZOO-a/91, pravo na novčanu rentu s osnove pružene tuđe pomoći jer taj vid materijalne štete nije obuhvaćen naknadom nematerijalne štete zbog smanjenja životne i radne aktivnosti.
2. Drugostupanjski sud ne može sam utvrđivati odlučne činjenice za rješenje spora, ako je za njihovo utvrđivanje potrebno stručno znanje vještaka (medicinske ili druge struke), a kojim sud ne raspolaže.

vidi i **Rev 707/2024**

Čl. 50. st.1. i 2. ZC

Čl. 1045.st.1. ZOO/05

ODGOVORNOST ZA ŠTETU – DIVLJAČ

(teret dokazivanja činjenice da nije bilo propusta u održavanju autoceste)

11.198. Revd 1706/2022

1. Na kojoj od parničnih strana (tužitelju ili tuženiku) je teret dokazivanja da su poduzete sve primjerene mjere radi odvijanja nesmetanog i sigurnog prometa u smislu čl. 6 st. 2 Zakona o sigurnosti prometa na cestama u slučaju naleta vozila na životinju na cesti?
2. Ukazuje li činjenica postojanja krupne divljači (jelena) na kolniku autoceste na činjenicu manjkavosti primjerenih mjera u smislu propusta u održavanju opreme autoceste (zaštitne ograde) sukladno čl. 50 Zakona o cestama?

Rev 1004/2022

Prema odredbi čl. 1045. st. 1. ZOO-a, tko drugome prouzroči štetu, dužan je naknaditi je ako ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje pa da bi se oslobodio odgovornosti na tuženicima je bio teret dokazivanja činjenice da nije bilo njihovih propusta u održavanju autoceste odnosno da je šteta nastala bez njihove krivnje, pri čemu tužitelj nije dužan konkretizirati svaki pojedini propust ili štetnu radnju zbog kojih se divljač zatekla na kolniku autoceste. Time se reafirmira i pravno shvaćanje iz odluke ovoga suda broj Rev-x 230/12-2 od 8. studenoga 2012. te daje odgovor na prvo postavljeno pitanje.

(...)

U odnosu na drugo postavljeno pitanje valja reći da je ovaj sud u više svojih odluka (primjerice: Rev-x 230/12-2 od 8. studenoga 2012., Rev 873/2017-2 od 16. veljače 2021. i Rev 1272/2021-3 od 24. svibnja 2023.) izrazio pravno shvaćanje da upravo činjenica da se divljač našla na kolniku autoceste ukazuje na to da je ili u zaštitnoj ogradi postojala rupa ili procjep, ili da zaštitna ograda nije bila pravilno postavljena da spriječi ulaz divljači na autocestu, jer se u suprotnom ne bi moglo dogoditi da se divljač nađe na prostoru kolnika autoceste, a za to po načelu pretpostavljene krivnje odgovara tuženik (čl. 1045. ZOO).

Čl. 1067. ZOO/05

ODGOVORNOST ZA ŠTETU – DIVLJAČ

(pretpostavke za oslobođenje odgovornosti)

11.199. Revd 32/2023

Je li se Lovačko društvo, ako eventualno i odgovara po načelu uzročnosti za štetu na vozilu nastalu naletom vozila na divljač na području autoceste oslobodilo svoje odgovornosti sukladno čl. 1067. Zakona o obveznim odnosima kada se utvrdi/dokaže da je šteta nastala isključivo propustom treće osobe (pravna osoba koja upravlja javnom cestom-autocestom) a posljedice kojeg propusta treće osobe II tuženik nije mogao niti izbjeći niti otkloniti?

Rev 429/2023

Ovaj sud je u više svojih odluka (primjerice, Rev-1057/14 od 5. prosinca 2017., Rev-2902/16 od 28. kolovoza 2019. i Rev-352/2022-2 od 5. travnja 2022.) izrazio pravno shvaćanje da je odgovornost lovačkog društva za štetu koja je nastala naletom divljači na vozilo na javnoj cesti objektivna, što znači da lovačka društva ili udruge za tu štetu odgovaraju po načelu uzročnosti jer je divljač u takvim okolnostima opasna stvar.

(...)

S obzirom na navedena utvrđenja nižestupanijskih sudova o uzročnoj vezi s predmetnim štetnim događajem, te da bi pravilnim održavanjem i postavljanjem zaštitne ograde bio izbjegnuta naleta vozila tužitelja na divlju životinju, uz takav propust osiguranika 1. tuženika postoje pretpostavke za oslobođenje od odgovornosti 2. tuženika u smislu odredbe čl. 1067. st. 1. i 2. ZOO-a, jer je u postupku dokazao da je šteta potpuno, nastala radnjom/propustom treće osobe koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ni otkloniti.

Čl. 50. st.1. i 2. Zakona o cestama, čl. 1045. ZOO/05

ODGOVORNOST ZA ŠTETU – DIVLJAČ

11.200. Revd 699/2024

Da li divljač na kolniku autoceste, koja je uzrokovala prometnu nezgodu (naletom vozila na tu divljač), ukazuje na propust pravne osobe odgovorne za upravljanje i održavanje autoceste koja je dužna voditi brigu i poduzimati primjerene mjere i radnje koje bi omogućile odvijanje sigurnog i nesmetanog prometa na autocesti (posebice u vidu postavljanja i održavanja ograde oko autoceste?)?

Rev 1187/2024

Činjenica da se divljač zatekla na autocesti ukazuje na propust pravne osobe odgovorne za upravljanje i održavanje autoceste koja je dužna voditi brigu i poduzimati primjerene

mjere i radnje koje bi omogućile odvijanje sigurnog i nesmetanog prometa na autocesti i u pogledu postavljanja i održavanja zaštitne ograde oko autoceste te je, s obzirom da se prema odredbi čl. 50. Zakona o cestama za štetu trećim osobama nastalu na javnoj cesti zbog naleta na divljač odgovara se po osnovi krivnje, u svakom pojedinom slučaju potrebno je utvrditi jesu li takve mjere i radnje poduzete te jesu li bile adekvatne i dostatne radi zaštite i sigurnosti prometa.

**Čl. 3. EKLJP u vezi čl. 74. Zakona o izvršavanju kazne zatvora (dalje: ZIKZ)
NAKNADA ZBOG NEODGOVARAJUĆIH SMJEŠTAJNIH UVJETA U ZATVORU**

11.201. Revd 4307/2022

Da li uvjeti izdržavanja kazne zatvora u prenapučenim sobama koje ne zadovoljavaju zakonske uvjete u pogledu kvadrature, u kojima sanitarni čvor nije u potpunosti odvojen od ostatka prostorije što narušava privatnost zatvorenika, u kojim sobama su zatvorenici primorani boraviti 22, odnosno 23 sata dnevno zato što imaju pravo na dnevnu šetnju od svega 1 ili 2 sata, u kojim sobama se konzumira hrana obzirom da ne postoji zajednička blagovaonica, pri čemu nema dovoljno mjesta za sve osobe za stolom pa su neki zatvorenici primorani jesti na krevetu te u kojima je tuširanje dozvoljeno svega jednom ili dva puta tjedno, predstavljaju kršenje čl. 23. st. 1. i čl. 25. st. 1. Ustava RH u vezi sa čl. 3. Konvencije i posljedično povredu prava osobnosti?

Rev 669/2023

Također i prema ocjeni ovog suda uvjeti koje je imao tužitelj u zatvoru u Zagrebu nisu bili adekvatni i primjereni te stoga nije pravilan zaključak drugostupanjskog suda da tužitelj nije bio izložen trpljenju ili ponižavanju takvog intenziteta koji prelazi neizbježnu razinu trpljenja povezanu s naravi izvršavanja kazne zatvora, odnosno legitimnog lišenja sloboda koje bi opravdavalo dosudu pravične novčane naknade. Sama činjenica da je zatvorenicima bio osiguran boravak na svježem zraku, da su zatvorenici imali pravo ići i na društvene aktivnosti (nogomet), ne znači da je time u cijelosti kompenzirana objektivna prenapučenost zatvorskih prostorija.

Čl. 210. i čl. 211. ZOO/91

STJECANJE BEZ OSNOVE

(vraćanje uložnog - radovi na nekretnini bez suglasnosti/naknadnog odobrenja drugog suposjednika)

11.202. Revd 1238/2021

U slučaju kada jedan zakoniti suposjednik i/ili suvlasnik nekretnine na nekretnini samoinicijativno, bez suglasnosti ili naknadnog odobrenja drugog suposjednika i/ili

suvlasnika, izvede radove koje je trebala izvesti treća osoba, pripada li mu pravo tražiti vraćanje uloženog prema pravilima vraćanja stečenog bez osnove ili ne - s obzirom na odredbe čl. 211. st. 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj: Narodne novine" br. 53/91., 73/91., 3/94., 111/93., 107/95., 7/96., 91/96., 112/99., 88/01, dalje: ZOO) odnosno iz razloga što se radi o preuzimanju tuđeg duga odnosno preuzimanju ispunjenja (čl. 446. u vezi s čl. 453. ZOO)?

Rev 1152/2021

U slučaju kada jedan zakoniti suposjednik i/ili suvlasnik nekretnine na nekretnini izvede radove koje je trebala izvesti treća osoba, pripada mu pravo tražiti vraćanje uloženog prema pravilima vraćanja stečenog bez osnove, te se u tom slučaju ne radi o situaciji iz čl. 211. st. 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 53/91., 73/91., 3/94., 111/93., 107/95., 7/96., 91/96., 112/99., 88/01, - dalje: ZOO), odnosno situaciji kao da je izvršio isplatu znajući da nije dužan platiti, niti se radi o preuzimanju tuđeg duga, niti preuzimanju ispunjenja (čl. 446. u vezi s čl. 453. ZOO).

ODGOVORNOST ZA ŠTETU - UVJETI U ZATVORU

11.203. Revd 4070/2020

Da li naknada štete zbog povrede prava osobnosti uslijed boravka u neadekvatnom zatvorskom smještaju predstavlja poseban oblik naknade štete koji ne podliježe klasičnom utvrđivanju uzročnopoljsedne veze između štetne radnje i štete ili predstavlja klasičan oblik odgovornosti za štetu za koju je potrebno da se ispune sve zakonom predviđene pretpostavke?

Rev 1201/2022

Međutim razmatrajući ocjenu nižestupanijskih sudova o osnovanosti tužbenog zahtjeva, a koja je posljedica zaključaka da tužitelj nije dokazao da bi prema njemu prilikom izdržavanja kazne zatvora bilo nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, kroz shvaćanje Ustavnog suda Republike Hrvatske u odluci U-III-272/2017, ovaj sud je ocijenio navedenu ocjenu nižestupanijskih sudova pogrešnom.

(...)

Kako su u konkretnom slučaju nižestupanijski sudovi utvrdili sve odlučne činjenice, ali nisu pri ocjeni osnovanosti tužbenog zahtjeva uzeli u obzir shvaćanje Ustavnog suda Republike Hrvatske u odluci U-III-272/2017, kada su zaključili da uvjeti u zatvoru protivni čl. 74. st. 3. ZIKZ već sami po sebi ne predstavljaju povredu dostojanstva tužitelja i predstavljaju osnovu za dosuđenje primjerenog oblika popravljivanja neimovinske štete valjalo je preinačiti nižestupanijske presude i dosuditi tužitelju iznos od 3.000,090 eur.

Čl. 81.st.1., čl. 26.st.1., čl. 50. i čl. 33. ZC

ODGOVORNOST ZA ŠTETU – PRIJENOS OBVEZE ODRŽAVANJA AUTOCESTE NE ISKLJUČUJE ODGOVORNOST (DIVLJAČ)

11.204. Revd 285/2023

Isključuju li prijenos obveze održavanja autoceste s pravne osobe koja po zakonu upravlja autocestom na koncesionara ili treću osobu koja je preuzela održavanje autoceste, odgovornost pravne osobe koja po zakonu upravlja autocestom za štetu nastalu na javnoj cesti zbog naleta divljači?

[Rev 123/2024](#)

Stoga u odnosu na postavljano pitanje valja odgovoriti da prijenos obveze održavanja autoceste s pravne osobe koja po zakonu upravlja autocestom na koncesionara ili treću osobu koja je preuzela održavanje autoceste, ne isključuje odgovornost pravne osobe koja po zakonu upravlja autocestom za štetu nastalu na javnoj cesti zbog naleta divljači.

Čl. 1111. st.3. ZOO/05

PRAVO NA POVRAT KOMUNALNOG DOPRINOSA U SLUČAJU ODUSTANKA OD GRADNJE

11.205. Revd 2940/2023

Ima li obveznik plaćenog komunalnog doprinosa pravo na povrat sredstava u slučaju kada odustane od gradnje u vezi koje mu je komunalni doprinos obračunat?

[Rev 652/2024](#)

Osnova po kojoj je izvršeno plaćanje iznosa od 49.661,96 eura je tuženikovo rješenje Klasa: UP/I-350-06/14-01/0031, Ur. Broj: 2137/01-06-02/2-14-3 od 21. siječnja 2014., a ne okolnost što tužitelj nije pristupio izgradnji objekta od izdavanja Potvrde glavnog projekta.

Pritom valja reći da sud nije ovlašten u parničnom postupku ispitivati zakonitost upravnog rješenja i zakonitost postupanja upravnog tijela.

Budući da navedeno rješenje i dalje egzistira, dakle, osnova nije otpala, nisu se ostvarile pretpostavke iz čl. 1111. st. 3. ZOO slijedom čega su nižestupanjski sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo iz navedenog propisa kada su tužbeni zahtjev ocijenili osnovanim.

Čl. 1090. u vezi čl.965.st.1. ZOO/05

NAKNADA ŠTETE ZBOG IZGUBLJENE ZARADE U BRUTO IZNOSU

11.206. Revd 3257/2023

Kada radnik potražuje naknadu štete zbog izgubljene zarade u vidu razlike plaće, koja se naknada štete manifestira u propustu u zastupanju od strane punomoćnika radnika u radnom sporu, da li takav iznos naknade štete (koji radnik potražuje od osiguratelja) pripada prema bruto ili neto vrijednosti između ostvarene plaće i plaće koju bi radnik ostvario da propusta punomoćnika nije bilo?

Rev 744/2024

Budući da prema odredbi čl. 1090. ZOO-a sud dosuđuje naknadu imovinske štete u iznosu koji je potreban da se oštećenikova materijalna situacija dovede u ono stanje u kojem bi se nalazila da nije bilo štetne radnje, potpunu naknadu štete u smislu navedenih odredbi predstavlja u ovom slučaju naknada štete u bruto iznosu na ime razlike plaće za smjenski rad, koju bi tužitelju da je osiguranik tuženika podnio tužbu bio dosuđen jer je upravo utuženi bruto iznos tužitelj mogao ostvariti protiv poslodavca, a koji propustom osiguranika tuženika nije ostvario. To je ujedno i odgovor na postavljeno pitanje.

Čl. 1091.st.1.

DOPRINOS OŠTEĆENIKA VLASTITOJ ŠTETI (ODBIJANJE PONUDE ZA OTKUP DIJELOVA)

11.207. Revd 12/2024

Je li oštećenik pridonio da šteta bude veća nego bi inače bila odbijanjem najviše ponude za otkup spašenih dijelova vozila na kojem je proglašena totalna šteta dobivene u postupku licitacije u mirnom postupku prije podnošenja tužbe?

Rev 1058/2024

S druge strane, a s aspekta posebnih okolnosti koje su dovele do tog odbijanja, tužitelj je radi zaštite vlastitih interesa svakako ovlašten odbiti ponudu za otkup ostataka vozila u postupku licitacije, ako smatra da ponuda nije adekvatna vrijednosti ostataka vozila te nije dužan angažirati stručnu osobu i izlagati se troškovima radi provjerljivosti ponude, pa mu se takvim odbijanjem ne može staviti na teret da je doprinio da šteta bude veća nego što bi inače bila, u smislu odredbe čl. 1092. st. 1. ZOO-a. U takvoj situaciji tužitelj ne može snositi štetne posljedice svog prosuđivanja vrijednosti ostataka vozila pa zbog toga biti ograničen u ostvarivanju prava koja proizlaze iz Zakona odnosno odredbe čl. 1085. st. 1. i čl. 1090. ZOO-a, jer niti posjeduje stručna znanja niti je dužan snositi troškove za utvrđenje je li licitacijska ponuda prihvatljiva.

Čl. 27.st. 1. i 2. ZC, čl. 3.st.1. ZKG

ODGOVORNOST ZA ŠTETU JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE I KOMUNALNOG DRUŠTVA (pijesak na cesti)

11.208. Revd 1217/2021

Jesu li jedinica lokalne samouprave i komunalno društvo sukladno čl. 27. st. 2. Zakona o cestama („Narodne novine“, broj 84/11, 22/13, 54/13) te čl. 2. i 3. st. 1. toč. 6. i 7. Zakona o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine“, broj 36/95, 70/97, 128/99, 59/00, 129/00, 59/01, 82/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13 i 153/13) odgovorni za čišćenje pijeska koji se nalazi na javnoj cesti koja prolazi kroz naselje, pa i na raskrižju na toj cesti?

Rev 1182/2021

Slijedom svega navedenoga, proizlazi da sukladno odredbi čl. 27. st. 2. Zakona o cestama pravna osoba koja upravlja javnom cestom koja prolazi kroz naselje, ne obavlja poslove čišćenja javnih cesta, osim čišćenja snijega. Nadalje proizlazi, da su za čišćenje pijeska koji se nalazi na javnoj cesti koja prolazi kroz naselje (pa i na raskrižju na toj cesti) odgovorni jedinica lokalne samouprave i komunalno društvo. To je ujedno odgovor na postavljeno pravno pitanje.

Čl. 1045. st. 1. ZOO/05 i čl. 160. i čl. 161. st. 3. ZOMO

NA TUŽENIKU JE TERET DOKAZA PROVOĐENJA ODGOVARAJUĆIH MJERA ZAŠTITE NA RADU

11.209. Revd 3459/2021

Je li u smislu odredbe čl. 1045. st. 1. ZOO-a i čl. 160. vezano uz čl. 161. st.3. Zakona o mirovinskom osiguranju tuženik dužan dokazati, a u svrhu oslobođenja od odgovornosti, da su provedene mjere zaštite na radu bile adekvatne odnosno odgovarajuće?

Rev 971/2022

U smislu odredbe čl. 1045. st. 1. ZOO-a i čl. 160. vezano uz čl. 161. st. 3. Zakona o mirovinskom osiguranju teret dokaza postojanja općih pretpostavki odgovornosti za štetu koje su zajedničke za sve vrste odgovornosti za štetu (subjekti odgovornosti, štetna radnja, šteta, uzročna veza i protupravnost) je na tužitelju, a tuženik je dužan dokazati, a u svrhu oslobođenja od odgovornosti, da su provedene mjere zaštite na radu bile adekvatne odnosno odgovarajuće.

Čl. 1092. st. 1.ZOO/05

OCJENA DOPRINOSA OŠTEĆENIKA

11.210. Revd 1745/2024

Je li postoji sukrivnja nastanku prometne nezgode od strane vozača koji se nalazio na cesti s prednosti prolaza, a kojeg je ugrozilo i omelo vozilo koje se uključivalo na kolnik u njegov smjer kretanja, ukoliko je izostala njegova adekvatna reakcija za koju je imao tehničke mogućnosti (intenzivno kočenje ili prikočavanje ili zaobilaženje), a kojom bi izbjegao prometnu nezgodu pri brzini s kojom se kretao?

Rev 837/2024

Osnovano revident postavljenim pitanjem ukazuje na pogrešan pravni pristup kako drugostupanjskog tako i prvostupanjskog suda, jer su sudovi propustili dati razloge zašto u okolnostima konkretnog slučaja neadekvatno reagiranje osiguranika tužitelja, odnosno njegov propust da adekvatno reagira, ne smatraju doprinosom nastanku štetnog događaja, a što je zapravo suprotno nalazu i mišljenju vještaka. Stoga se za sada ne može ispitati pravilnost nižestupanjskih presuda glede ocjene o nepostojanju doprinosa osiguranika tužitelja nastanku štetnog događaja, obzirom je iz odluka nižestupanjskih sudova ostalo nejasno je li osiguranik tužitelja doprinio nastanku štete (ne poduzimanjem kočenja).

Čl. 1095. ZOO/05, čl. 12. ZPP

PRAVO RADNIKA NA NAKNADU ŠTETE ZBOG IZGUBLJENE ZARADE- ZAPOSŁJAVANJE S PREOSTALOM RADNOM SPOSOBNOSTĆU

VEZANOST SUDA RANIJOM ODLUKOM PARNIČNOG SUDA

11.211. Revd 1722/2024

1. Je li parnični sud u pogledu uzroka postojanja štete vezan u smislu odredbe čl. 12. ZPP ranijom odlukom parničnog suda donesenoj između istih stranaka, koja se odnosila na različito vremensko razdoblje potraživanja naknade štete ili je tuženiku dopušteno u novoj parnici dokazivati da djelomična radna (ne)sposobnost tužitelja nije u uzročno-posljedičnoj vezi sa štetom koja nastaje u drugom/različitom vremenskom razdoblju?

2. Ima li oštećenik, kojem je nakon štetnog događaja djelomično preostala radna sposobnost, pravo na naknadu štete po osnovi izgubljene zarade ako se ni na koji način nije pokušao zaposliti s preostalom radnom sposobnosti i je li na tužitelju teret dokazivanja činjenice nemogućnosti zaposlenja s preostalom radnom sposobnosti?

Rev 1226/2024

Međutim, u predmetu poslovni broj Revt-469/2017-2 od 11. ožujka 2020. ovaj sud izrazio je pravno shvaćanje koje glasi:

„Naime, kada je u drugoj parnici odlučeno o odgovornosti tuženika samo na razini prethodnog pitanja, bez obzira što je u toj parnici uzročna veza utvrđena na temelju izvedenog vještačenja, sud tom odlukom nije vezan u novoj parnici, neovisno o tome što u njoj tužitelj postavlja zahtjev u vezi istog štetnog događaja i od tuženika zahtijeva isplatu po osnovi regresnog zahtjeva tužitelja radi isplaćenog razmjernog dijela invalidske mirovine. Ocjena suda u pogledu uzročne veze, vezala je samo sud u postupku u kojem je donesena odluka o odgovornosti tuženika za naknadu štete osiguraniku tužitelja i ona ima pravni učinak samo u postupku u kojem je o njoj odlučeno, a nema ni značaj presuđene stvari, budući da pitanje ocjene uzročne veze nije uneseno u izreku, već je sadržano samo u obrazloženju (čl. 333. ZPP)....“.

Ovo vijeće smatra da navedeno pravno shvaćanje pod 11. obrazloženja nije potrebno mijenjati.

(...)

U svojoj odluci poslovni broj Rev-572/1998-2 od 14. veljače 2021. ovaj sud zauzeo je pravno shvaćanje:

„Naime, sama nesposobnost za rad nije osnova za dosuđenje materijalne štete, nego je to odraz te nesposobnosti na zaradu oštećenika, odnosno gubitak zarade zbog nesposobnosti za rad.

Pri tome treba imati u vidu da štetu ne čini uvijek iznos plaće koji oštećenik više ne ostvaruje zbog ozljeđivanja, nego to može biti razlika između te plaće ili ukupnih primanja koja bi oštećenik ostvarivao i onih koje ostvaruje na drugim poslovima ili ostvarenjem određenih socijalnih prava. Postoji i obveza oštećenika na smanjenje štete, što bi kod ovog oblika materijalne štete moglo značiti obvezu zapošljavanja s preostalom radnom sposobnošću.“

vidi i [Rev 1227/2024](#)

Čl. 3., čl. 4. i čl. 8. Haške konvencije o mjerodavnom pravu za prometne nezgode na cestama od 4. svibnja 1971.

NAKNADA ŠTETE ZBOG SMRTI BLISKOG SRODNIKA – MJERODAVNO PRAVO

11.212. Revd 890/2022

Odnose li se iznimke od primjene općeg pravila iz čl. 3. HK, prema kojem je mjerodavno pravo unutrašnje pravo države na čijem se području dogodila prometna nezgoda (*lex loci delicti comisi*), koje su iznimke propisane i navedene u čl. 4. HK, samo na one osobe koje su izričito navedene u čl. 4. HK odnosno da li se mjerodavno pravo za one osobe, kao u konkretnom slučaju, koje nisu izričito navedene u čl. 4. HK određuje primjenom čl. 3. HK kao općim pravilom ili primjenom čl. 4. HK kao iznimkom od primjene općeg pravila iz čl. 3. HK?

Rev 1293/2024

U slučaju prometne nezgode s međunarodnim elementom u kojoj je sudjelovalo samo jedno vozilo, registrirano u državi različitoj od države u kojoj se dogodila nezgoda, i u kojoj je izravno oštećena osoba putnik čije je redovno boravište izvan države u kojoj se dogodila nezgoda, zahtjev neizravno oštećene osobe za naknadu štete za duševne boli zbog smrti putnika kao bliskog srodnika ocjenjuje se prema unutrašnjem pravu koje bi prema čl. 4. toč. a) alineji 2. Haške konvencije bilo mjerodavno za stradalog putnika kao izravno oštećene osobe.

Čl. 4.a. Haške konvencije o mjerodavnom pravu za prometne nezgode na cestama od 4. svibnja 1971.

NAKNADA ŠTETE ZBOG SMRTI BLISKOG SRODNIKA – MJERODAVNO PRAVO

11.212.a Revd 1013/2020

Je li posredni - neizravni oštećenici (bliski srodnici izravne žrtve, smrtno stradalog putnika u prometnoj nezgodi) u slučaju propisanom u čl. 4.a Haške konvencije o mjerodavnom pravu za prometne nezgode na cestama („Narodne novine“, MU br. 4/1994 - dalje: Konvencija), svoje pravo na naknadu štete ostvaruju iz istog prava kao i neposredna žrtva, pa su u takvim slučajevima ostvarene pretpostavke za primjenu čl. 4.a st. 1. al. 2. Konvencije, ili se radi o samostalnom zahtjevu u odnosu na koji se ima primjenjivati opće pravilo iz čl. 3. Konvencije?

Rev 740/2021

(...) posredni - neizravni oštećenici (bliski srodnici izravne žrtve, smrtno stradalog putnika u prometnoj nezgodi) u slučaju propisanom u čl. 4.a Konvencije svoje pravo na naknadu štete ostvaruju iz istog prava kao i neposredna žrtva, pa su u takvim slučajevima ostvarene pretpostavke za primjenu čl. 4.a st. 1. al. 2. Konvencije.

Čl. 1105., čl. 763. i 764. ZOO/05

UGOVOR O NALOGU – PRAVO NA NAKNADU ŠTETE (NASLJEĐIVANJE I USTUP TRAŽBINE NAKNADE ŠTETE)

11.213. Revd 1863/2022

Ovisi li ostvarenje pretpostavki za prelazak tražbine naknade neimovinske štete na nasljednika samo o tome da je (izvorni) oštećenik po punomoćniku u osobi odvjetnika podnio odštetni zahtjev odgovornoj osobi ili i o tome da li tom odštetnom zahtjevu (izvornog) oštećenika podnesenom odgovornoj osobi prileži i posebna pisana punomoć izdana punomoćniku u osobi odvjetnika sukladno odredbama Zakona o parničnom

postupku te da li podnošenje takvog zahtjeva po punomoćniku u osobi odvjetnika uopće zahtijeva punomoć u posebnom pisanom obliku ili za navedeno vrijedi načelo neformalnosti oblika?

Rev 1048/2022

Ugovor o nalogu kojim nalogodavac ovlašćuje nalogoprimca da u njegovo ime i za njegov račun poduzima određene poslove nije ugovor za čiju valjanost je prema odredbama ZOO propisana posebna forma. Stoga može biti sklopljen usmeno i obvezuje ugovorne stranke.

U okolnostima kada je ugovor o nalogu sklopljen u pogledu poslova zastupanja koji su poslovna djelatnost nalogoprimca on je dužan izvršiti usmeno izdani nalog iako nalogodavac nije potpisao punomoć za zastupanje i to u skladu sa (usmenom) uputom nalogodavca.

Punomoć je isprava o sklopljenom ugovoru o nalogu kojom nalogoprimac dokazuje ovlaštenje za zastupanje nalogodavca.

vidi i **Rev 1099/2023**

čl. 30. Ugovora o socijalnom osiguranju između Savezne Republike Njemačke i Republike Hrvatske

PRAVO NA NAKNADU DOPRINOSA ZA OSIGURANJE - MJERODAVNO PRAVO

11.214. Revd 1541/2024

Je li osiguravajuće društvo (tuženik) dužno naknaditi stranom (njemačkom) mirovinskom i socijalnom fondu (tužitelju) stvarnu štetu u smislu odredbe čl. 27. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“ broj: 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14) u okviru odgovornosti svog osiguranika i u granicama obveza preuzetih ugovorom o osiguranju, odnosno ima li tužitelj pravo od tuženika zahtijevati naknadu iznosa isplaćenog u korist svog osiguranika samo u visini u kojoj bi osiguranik to svoje pravo ostvario po propisima za naknadu štete domaćeg (hrvatskog) prava?

Rev 20/2025

Stoga su njemački propisi mjerodavni i za ocjenu obuhvaća li pravo neke osobe na nadoknadu štete i pravo na nadoknadu doprinosa za osiguranje nositelja davanja, jer tada i to pravo na nadoknadu štete prelazi na nositelja davanja države ugovornice, prema pravnim propisima koji za njega vrijede.

Dakle, ako je njemački nositelj socijalnih davanja zbog štete nastale na području Republike Hrvatske njegovom osiguraniku socijalna davanja ovom osiguraniku bio dužan podmiriti prema njemačkim propisima, isti ima pravo na nadoknadu takvih izdataka od treće osobe, koja neposredno oštećenom osiguraniku odgovara sukladno mjerodavnom hrvatskom pravu, a Republika Hrvatska priznaje ili prijelaz takvih prava

s osiguranika na nositelja ili izvorno pravo stranog nositelja na naknadu štete od treće osobe ako takvo izvorno pravo njemački propisi predviđaju.

Čl. 1117. ZOO/05

ZATEZNE KAMATE NA STEČENO BEZ OSNOVE NA TEMELJU ODLUKE O PRIHVAĆANJU IZVANREDNOG PRAVNOG LIJEKA

11.215. Revd 2331/2021

Ima li tužitelj pravo na zateznu kamatu od dana stjecanja ili od dana podnošenja tužbe radi povrata stečenog bez osnove, tj. pada li savjesni stjecatelj (koji je sredstva stekao na temelju pravomoćne sudske presude) u zakašnjenje s povratom i odgovara li za povrat stečenog bez osnove (u pogledu zahtjeva za plaćanje zatezne kamate) od trenutka stjecanja novčanih sredstava ili od trenutka podnošenja tužbe za povrat stečenog bez osnove?

[Rev 651/2023-2](#), [Rev 651/2023-6](#) (ispravak)

Kada se vraća ono što je stečeno bez osnove na temelju odluke o prihvatanju izvanrednog pravnog lijeka stjecatelj je dužan vratiti primljeno na osnovi koja je otpala s kamatama od trenutka kada je postao nepošten, a to je trenutak kada mu je dostavljena odluka o prihvatanju izvanrednog pravnog lijeka.

Čl. 1067. i čl. 1069. ZOO/05

NAKNADA ŠTETE- OSLOBOĐENJE OD ODGOVORNOSTI

(šteta potječe od nekog nepredvidivog uzroka koji se nalazio izvan stvari)

11.216. Revd 2198/2024

1. U slučaju objektivne odgovornosti odnosno odgovornosti po kriteriju uzročnosti, može li se oslobođenje od odgovornosti vozača motornog vozila temeljiti na ispuhivanju pneumatika, kao može bitne i eventualne činjenice koja je dovela do slijetanja vozila izvan kolnika i naleta na pješaka koji niti na koji način nije doprinio nastanku predmetnog štetnog događaja odnosno da li isto može predstavljati valjanu osnovu da se smatra višom silom – vanjskim događajem ili pojavom koja je po snazi svog djelovanja u toj mjeri jača od samog čovjeka da njezino djelovanje nastupa neovisno o volji čovjeka, jer se ono ni objektivno nije moglo predvidjeti, niti izbjeći ili otkloniti – ili pak isto predstavlja valjanu osnovu da se smatra slučajem – vanjskim događajem ili pojavom koja se zbiva unutar čovjekove djelatnosti, koji po snazi svog djelovanja može biti i slabiji od snage čovjeka, ali čije djelovanje nastupa neovisno o čovjekovoj volji, iako se ono, redovito, može objektivno predvidjeti, izbjeći ili otkloniti?

2. Da li je u slučaju objektivne odgovornosti odnosno odgovornosti po kriteriju uzročnosti potrebno da se činjenice koje predstavljaju ekskulpacijske razloge dokažu sa sigurnošću/izvjesnošću da bi se štetnik mogao osloboditi od odgovornosti odnosno ukoliko su iste utvrđene s nižim/slabijim stupnjem uvjerenja od sigurnosti/izvjesnosti, konkretno s vjerojatnošću, da li isto predstavlja dovoljni stupanj uvjerenja za primjenu oslobođenja od odgovornosti ili pak isto uvjetuje daljnju primjenu pravila o teretu dokazivanja na način da nema mjesta za oslobođenjem od odgovornosti jer nije dokazano postojanje ekskulpacijskih razloga?

Rev 1294/2024

Odgovor na postavljena pitanja proizlazi iz odredbe čl. 1067. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08 i 125/11 - dalje: ZOO) koja propisuje da se vlasnik (opasne stvari) oslobađa odgovornosti ako dokaže da šteta potječe od nekog nepredvidivog uzroka koji se nalazio izvan stvari, a koji se nije mogao spriječiti, izbjeći i otkloniti, odnosno da se vlasnik stvari oslobađa odgovornosti ako dokaže da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili treće osobe, koju on nije mogao predvidjeti ili čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti.

(...)

Dakle, zaključak vještaka da „ostavlja mogućnost“ da je do destabilizacije vozila tužene došlo zbog ispuhavanja prednjeg desnog pneumatika, koji je inače bio ispravan zbog čega je jedini zaključak da je pražnjenje gume izazvao nepoznati događaj izvan same stvari, ne opravdava zaključak sudova da je tužena dokazala objektivni element sadržan u normi, odnosno da je uzrok štete događaj izvan same stvari. Naime, navedenu činjenicu trebalo je dokazati na nivou izvjesnosti, a ne samo dopustiti mogućnost postojanja upravo tog uzroka. Kako navedena činjenica nije dokazana na razini izvjesnosti, valjalo je glede njezinog postojanja primijeniti pravila o teretu dokazivanja, na način kako je to navedeno pod 11.2. a, što su sudovi propustili učiniti.

čl. 1045. ZOO/05

NAKNADA ŠTETE – TERET DOKAZA OPĆIH PRETPOSTAVKI ŠTETE

čl. 354.st.2. toč. 11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČOG POSTUPKA – U OBRAZLOŽENJU NISU NAVEDENI MATERIJALNOPRAVNI PROPISI

11.217. Revd 1402/2022

Jesu li prvostupanjski i drugostupanjski sud počinili apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka kada u obrazloženju presude nisu naveli materijalnopravne propise koje su primijenili prilikom donošenja presude, a niti se navedeno može utvrditi iz teksta obrazloženja prvostupanjske i drugostupanjske presude?

Je li tuženik, kao eventualni štetnik, odgovoran za štetu ako je uzročna veza između njegove radnje i štete prekinuta radnjom treće osobe?

U slučajevima kada u obzir kao uzrok štete dolazi veći broj okolnosti koje potječu od ljudske radnje, treba li kao uzrok štete uzeti onu radnju koja je štetnoj posljedici najbliža i za određenu štetnu posljedicu tipična?

Postoji li odgovornost za štetu temeljem čl. 1045. ZOO u slučaju da oštećenik ne dokaže sve pretpostavke odgovornosti za štetu?

Rev 109/2025, Rev 109/2025-5 (ispravak)

Glede prvog pitanja koje postavlja I-tuženik, ne može se nego na tako postavljeno pitanje odgovoriti kako je ovaj sud već zauzeo pravno shvaćanje u odluci poslovni broj Rev-x-501/2016 od 19. prosinca 2017. prema kojem kada nisu navedeni materijalnopravni propisi na temelju kojih je presuda utemeljena, a niti se navedeno ne može utvrditi iz teksta obrazloženja presuda suda nižeg stupnja, sud čini bitnu povredu parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a.

(...)

Glede preostala tri pitanja na njih se na temelju odredbi čl. 1045. i čl. 1046. može načelno također odgovoriti da je na tužitelju teret dokaza dokazati opće pretpostavke postojanja odštetne odgovornosti kao što su štetna radnja, šteta, uzročna veza između štetne radnje i protupravnost, i da ako tužitelj ne dokaže bilo koju od ovih pretpostavki tužbeni zahtjev treba odbiti (tako i ovaj sud primjerice u odluci broj Rev-x-937/2014 od 21. travnja 2015.).

No u ovoj konkretnoj parnici iz utvrđenog slijeda događaja i činjenice da je zbog propusta djelatnika oba tuženika došlo do umanjenja imovine tužitelja u iznosu od 700.000,00 kuna (obična šteta) te da se po ocjeni ovog suda postupanje oba tuženika treba promatrati kao jedna cjelina koja je rezultirala gubitkom tužitelja od 700.000,00 kuna tužitelj je dokazao sve pretpostavke za naknadu štete za koju tuženici odgovaraju solidarno sukladno odredbi čl. 1107. ZOO-a jer solidarna odgovornost za uzrokovanu štetu postoji i kada osobe koje su uzrokovale štetu rade nezavisno jedna od druge, ako se ne mogu utvrditi njihovi udjeli u uzrokovanoj šteti. Stoga kad se radi o osobama koje su štetu uzrokovale radeći nezavisno jedna od druge onda pravilo o solidarnoj obvezi vrijedi samo, ako se ne mogu utvrditi njihovi udjeli u uzrokovanoj šteti, što je upravo slučaj u ovoj parnici. (tako i ovaj sud u odluci broj Rev-1099/1997-2 od 17. svibnja 2000.)

Čl. 223.st.1. ZOO/91

POSLOVODSTVO BEZ NALOGA

11.218. Revd 3005/2024

Ako je u ugovoru određeno da jedna ugovorna strana ne preuzima dug, odnosno dospjele obveze druge ugovorne strane prema trećima, te prva ugovorna strana izvede određene radove prema trećima, pripada li joj pravo tražiti od trećih vraćanje uloženog prema pravilima vraćanja stečenog bez osnove, ili joj to pravo ne pripada jer se radi o preuzimanju tuđeg duga odnosno preuzimanju ispunjenja (čl. 446. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01 – dalje: ZOO) u vezi s čl. 453. ZOO)?

Rev 125/2025

U smislu odredbe čl. 223. st. 1. ZOO poslovođa bez naloga koji je postupio u svemu kako treba i radio ono što su okolnosti zahtijevale ima pravo zahtijevati od onoga čiji je posao obavljao da preuzme sve obveze što ih je zaključio u njegovo ime te da mu naknadi sve nužne i korisne troškove. Dakle, dio obveze tužitelja prema izvoditelju radova treba preuzeti i tuženik razmjerno veličini svog posebnog dijela (garaže). Pritom treba reći da je 1999. sklopljen Sporazum između tužitelja i društava Gortan-Ing d.d. i Gortan građevinarstvo o dovršetku izgradnje objekta „Tržnica Gorica“, a ugovoreno je da će suvlasnici (među kojima je i tuženik) zajedničkim sredstvima dovršiti izgradnju objekta po sistemu jednake cijene za sve njih po m2. Činjenica da ovi izvoditelji nisu dovršili radove nego je to učinilo društvo Industrogradnja d.d. Zagreb po osnovi Ugovora o gradnji od 30. ožujka 2001. sklopljenog s tužiteljem, ne može imati za posljedicu oslobađanja tuženika obveze da snosi dio troškova (dio cijene razmjerno površini poslovnog prostora) bez obzira na to što nije ugovorna strana iz tog ugovora o gradnji. U ovom slučaju njegova obveza, kako je rečeno, proizlazi iz odrede čl. 223. st. 1. ZOO-a.

Čl. 23. st.1. toč. 4.

PRAVO NA NAKNADU ŠTETE KADA JE OŠTEĆENIKU POZNATO DA JE VOZILO NEOSIGURANO

11.219. Revd 4917/2022

Je li za primjenu odredbe iz čl. 23. st. 1. toč. 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu nužno potrebno da se znanje oštećenika putnika da je ušao u neregistrirano i neosigurano vozilo dokaže s tolikim stupnjem vjerojatnosti da se može objektivno provjeriti, a ne samo iskazom štetnika, regresnog dužnika tuženika?

Rev 829/2024

Odredbama Zakona o obveznim osiguranjima u prometu ("Narodne novine", broj 151/05, 36/09 i 75/09, dalje: ZOOP) uređena su obvezna osiguranja u prometu. Njima je definiran i pojam »neosigurano vozilo« kao motorno vozilo koje podliježe obvezi registracije te po propisima o registraciji mora imati prometnu dozvolu, ali za koje nije sklopljen ugovor o osiguranju od automobilske odgovornosti ili je trajanje osiguranja isteklo, a ugovor o osiguranju nije produžen ni u počeknom roku. Naime, vlasnik prijevoznog sredstva dužan je prije uporabe prijevoznog sredstva u prometu sklopiti ugovor o osiguranju te ga obnavljati sve dok je prijevozno sredstvo u prometu. U konkretnom slučaju nije prieporno da Davor Šundov takav ugovor nije sklopio te za nastale štete, prema odredbi čl. 21. st. 1. ZOOP, odgovara tuženik (čl. 29. st. 1. u vezi s čl. 15. ZOOP). Međutim, u čl. 23. ZOOP, navedena su isključenja iz osiguranja, te je propisano da pravo na naknadu štete nema suputnik koji je dragovoljno ušao u vozilo kojim je uzrokovana šteta a kojim je upravljao neovlašteni vozač (toč. 3.), ako osiguratelj dokaže da je ta okolnost suputniku bila poznata, te, relevantno za odgovor na pitanje u ovoj pravnoj stvari, suputnik koji je dragovoljno ušao u neosigurano vozilo kojim je uzrokovana šteta, ako Hrvatski ured za osiguranje dokaže da je ova okolnost suputniku bila poznata (toč. 4.). Iz sadržaja navedene odredbe čl. 23. toč. 4. ZOOP jasno proizlazi da je teret dokaza ove odlučne činjenice o kojoj ovisi isključenje iz osiguranja na tuženiku.

Čl. 14. Zakona o sustavu državne uprave

ODGOVORNOST DRŽAVE ZA ŠTETU ZBOG NEPRIMJENE NAPUTKA NADLEŽNOG MINISTARSTVA

11.220. Revd 2407/2022

Može li se na temelju odredbe čl. 14. Zakona o sustavu državne uprave (Narodne novine broj 150/11, 12/13, 93/16 i 104/16), a u svezi s neprimjenom savjetodavno-tehničkih odredbi Naputka nadležnog ministarstva, stvoriti obveza Republike Hrvatske na naknadu štete i isplatu?

Rev 778/2023

Ne može se na temelju odredbe čl. 14. Zakona o sustavu državne uprave („Narodne novine“, broj 150/11, 12/13, 93/16 i 104/16), a u svezi s neprimjenom savjetodavno-tehničkih odredbi naputka nadležnog ministarstva, stvoriti obveza Republike Hrvatske na naknadu štete i isplatu.

Čl. 27. ZOOP

primjena odredbe čl. 27. ZOOP - osiguravatelj inozemna pravna osoba

11.221. Revd 1677/2023

Primjenjuje li se na inozemnu pravnu osobu koja je osiguravatelj u Bosni i Hercegovini odredba čl. 27. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu (NN 151/05, 36/09, 75/09, 76/13, 152/14) a koja određuje visinu naknade štete tuzemnih osiguravajućih društava prema Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje?

Rev 198/2024

Na inozemnu pravnu osobu koja je osiguravatelj u Bosni i Hercegovini primjenjuje se odredba čl. 27. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu (NN 151/05, 36/09, 75/09, 76/13, 152/14) a koja određuje visinu naknade štete tuzemnih osiguravajućih društava prema Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje.

Čl. 1100. st.1. ZOO/05

PRAVIČNA NOVČANA NAKNADA

11.222. Revd 1342/2022

Zbog pravnog pitanja koje se odnosi na tumačenje prava oštećenika na pravičnu novčanu naknadu u slučaju povrede časti, ugleda i dostojanstva (prava osobnosti) primjenom odredbi čl. 1100. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22 dalje: ZOO).

Rev 1419/2024

Znači, u ovom sporu tužitelj je bio dužan dokazati okolnosti u kojima je on spomenut u knjizi te njezin "opći ton" (general tone; sve sukladno presudi Europskog suda za ljudska prava *Morice protiv Francuske* [Vv] /br. 29369/10, od 23. travnja 2015., § 126) što tužitelj nije učinio. Naime, predmetna knjiga je autorsko djelo tuženika kojem je u tom smislu zajamčena sloboda izražavanja međutim i sloboda izražavanja podliježe ograničenjima. Stoga je sud trebao dobiti na uvid knjigu kako bi mogao utvrditi "opći ton" knjige kao i kontekst u kojem se spominje tužitelj, međutim tužitelj, na kojem je teret dokaza, nije dostavio u spis, niti dao na uvid sudu knjigu u kojoj da su iznesene tvrdnje kojima je povrijeđeno pravo osobnosti tužitelja. Tužitelj nije dostavio niti dokaze o nakladi knjige, broju prodanih primjeraka i ostale podatke na temelju kojih bi se moglo zaključiti o mogućem dosegu knjige do ljudi koji tužitelja poznaju neposredno i posredno preko članova obitelji.

Osim toga povreda prava osobnosti, koju pretrpi oštećenik u smislu duševnih boli nastalih zbog uvrede, ne znači odmah i bezuvjetno pravo oštećenika na isplatu novčane naknade od štetnika, nego će to pravo oštećeniku pripasti tek ako sud nađe da težina povrede prava osobnosti i okolnosti slučaja to opravdavaju.

(...)

U odnosu na općenito naznačeno pitanje, zbog kojeg je dopuštena revizija u ovom sporu, "zbog tumačenja prava oštećenika na pravičnu novčanu naknadu u slučaju povrede časti, ugleda i dostojanstva (prava osobnosti) primjenom odredbe čl.1100. st. 1. ZOO" treba odgovoriti da oštećenik koji trpi duševne boli zbog povrede prava osobnosti ima pravo na pravičnu novčanu naknadu ako dokaže da se radi o iznimno teškoj povredi prava osobnosti koja je kod oštećenika mogla izazvati osobito intenzivnu duševnu bol zbog povrede ugleda i časti i mora se raditi o takvim okolnostima povrede (intenzitet, trajanje, prilike sredine, uvreda je poznata velikom broju ljudi i sl.) koje opravdavaju dosudu pravične novčane naknade štete, a oštećenik mora dokazati i visinu štete i tada oštećenik ima pravo na pravičnu novčanu naknadu iz čl. 1100. st. 1. ZOO.

Čl. 1045.st.3. i čl. 1064. ZOO/05

ODGOVORNOST ZA ŠTETU - DIVLJAČ

11.223. Revd 3553/2024

U parničnim postupcima radi naknade štete odnosno radi regresne isplate kasko štete koja je nastala uslijed naleta motornog vozila na divljač na cesti, može li se glede pitanja odgovornosti za štetu divljač smatrati opasnom stvari?

[Rev 1542/2024](#)

Stoga, odgovornost tuženika za štetu koja je nastala naletom divljači na vozilo na javnoj cesti je objektivna, što znači da lovačka društva ili udruge za tu štetu odgovaraju po načelu uzročnosti jer je divljač u takvim okolnostima opasna stvar, o kojem je pitanju praksa ovog suda jedinstvena (tako i Rev-352/2022 od 5. travnja 2022., Rev-166/2024 od 24. rujna 2024.).

Odgovor na postavljeno pravno pitanje je da u parničnim postupcima radi naknade štete odnosno radi regresne isplate kasko štete koja je nastala uslijed naleta motornog vozila na divljač na cesti, glede pitanja odgovornosti za štetu divljač se smatra opasnom stvari.

Čl. 3. i 41. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, čl. 19. i 1100. ZOO/05

NAKNADA ZBOG NEODGOVARAJUĆIH SMJEŠTAJNIH UVJETA U ZATVORU

11.224. Revd 3042/2024

Da li tužitelj kao žrtva povrede čl. 3. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, kojoj je ESLJP dosudio pravičnu naknadu temeljem čl. 41. Konvencije radi povrede konvencijskih prava, ima pravo i na naknadu neimovinske štete radi povrede prava osobnosti odnosno časti, ugleda i dostojanstva iz čl. 19. u vezi s čl. 1100. Zakona o obveznim odnosima vezano uz boravak u istim zatvorskim ustanovama i za isti period na koji se odnosi presuda/odluka ESLJP-a?

Rev 1535/2024

Za zaključiti je, dakle, (s obzirom na to da ESLJP drži da u slučajevima kada su nacionalni sudovi dosudili „zadovoljštinu“ u postupcima zbog neodgovarajućih uvjeta u zatvorima, više nema mjesta dosuđivanju „zadovoljštine“ pred ESLJP-om zbog povrede odredbe čl. 3. Konvencije) da u slučaju kada je ESLJP dosudio „zadovoljštinu“ (naknadu nematerijalne štete) zbog povrede odredbe čl. 3. Konvencije, zbog neodgovarajućih uvjeta u zatvorima, više nema mjesta dosuđivanju pravične novčane naknade neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti u istim činjeničnim i pravnim okolnostima.

Temeljem svega navedenoga, proizlazi odgovor na postavljeno pitanje, pa dakle, tužitelju kao žrtvi povrede odredbe čl. 3. Konvencije, kojoj je ESLJP dosudio naknadu nematerijalne štete (zadovoljštinu) radi povrede toga konvencijskog prava, ne pripada i odvojeno pravo na pravičnu novčanu naknadu neimovinske štete radi povrede prava osobnosti, časti, ugleda i dostojanstva iz čl. 19. u vezi s čl. 1100. ZOO-a (koja su prava osobnosti sastavnica konvencijskog prava iz čl. 3. Konvencije), a vezano uz boravak u istim zatvorskim ustanovama i za isti vremenski period na koji se odnosi presuda ESLJP-a.

Čl. 196. ZOO/91, čl. 190. i 191. ZPP

POVEĆANJE RENTE

PREKID ZASTARE U ODNOSU NA PREINAČENI DIO TUŽBENOG ZAHTJEVA

11.225. Revd 1746/2023

1. Da li je za ocjenu prigovora zastare mjerodavan dan kada je podnesen povećani/preinačeni tužbeni zahtjev i da li se glede tog zahtjeva (razlike) parnica smatra pokrenutom tek kad je istaknut taj novi zahtjev?
2. Da li se povećanje rente može zahtijevati samo u granicama odredbe čl. 196. ZOO-a/91, dakle, za ubuduće?

Rev 827/2023

U slučaju kad je preinaka tužbe povećanjem postojećeg tužbenog zahtjeva iz iste činjenične osnove (neprava preinaka) moguća i dopuštena (članak 190. i 191. ZPP), zastara se prekida već podnošenjem tužbe u tom postupku, odnosno do prekida zastare ne dolazi tek u trenutku preinačenja tužbe povećanjem postojećeg tužbenog zahtjeva.

(...)

Odgovor na postavljeno pitanje sadržan je u samoj zakonskoj odredbi čl. 196. ZOO-a, prema kojoj sud može na zahtjev oštećenika za ubuduće povećati rentu, a može je na zahtjev štetnika smanjiti ili ukinuti ako se znatnije promijene okolnosti koje je imao na umu pri donošenju prijašnje odluke.

Čl. 1063. i čl. 1064. ZOO/05, čl. 31. ZVDSP

ODGOVORNOST VLASNIKA NEKRETNINE ZA ŠTETU OD OPASNE STVARI

(nogometni gol)

11.226. Revd 784/2024

Odgovara li vlasnik nekretnine za štetu po čl. 1063. i 1064. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08) nastalu od pokretne stvari koja se na toj nekretnini nalazi (nogometni gol), a koja pokretna stvar nije njegovo samostalno vlasništvo, niti je pripadak / pertinencija nekretnine?

Rev 1097/2024

Odgovornost vlasnika nekretnine za štetu od opasne stvari u smislu čl. 1063. i 1064. ZOO u situaciji kada je do štete došlo od pokretne stvari koja se na nekretnini vlasnika nalazi (nogometni gol), koja pokretnina nije njegovo samostalno vlasništvo, niti je pripadak / pertinencija pokretnine, postoji kada vlasnik nekretnine nije postupao u skladu sa čl. 31. ZVDSP i općenito dužnom pažnjom (čl. 10. ZOO) dakle, kada je

prilikom izvršavanja svoga prava vlasništva propustio postupati obzirno prema općim i tuđim interesima koji nisu protivni njegovu pravu, odnosno propustio skrbiti / upravljati / održavati nekretninu koja je njegovo vlasništvo na način da ne predstavlja opasnost za druge, što obuhvaća i uklanjanje drugih pokretnih stvari koje nisu pertinencija nekretnine vlasnika, a koje na način kako su postavljene mogu predstavljati opasnost za druge.

12. VRIJEDNOSNI PAPIRI

Čl. 52. st.1. u vezi čl. 112. st.1. Zakona o mjenici (dalje: ZM)

MJENICA I ZASTARNI ROK - IZDAVATELJ VLASTITE MJENICE ODGOVARA ONAKO KAKO ODGOVARA AKCEPTANT TRASIRANE MJENICE

1.1.Revd 2795/2020

Gubi li tužitelj, kao imatelj mjenice, pravo naplate protiv akceptanta mjenice protekom rokova iz odredbe čl. 37. st. 1. Zakona o mjenici ("Narodne novine" broj 74/94, 92/10 - dalje ZM), ili tek protekom roka iz odredbe čl. 52. st. 1. ZM-i, ako se radi o vlastitoj trasiranoj mjenici u kojoj je tuženik ujedno i akceptant te mjenice?"

Rev 551/2021

Uslijed navedenog, za odluku u ovom predmetu i za odgovor na postavljeno pravno pitanje, valjalo je primijeniti odredbu čl. 52. st. 1. ZM koja propisuje da sa protekom rokova za podnošenje mjenica po viđenju ili na određeno vrijeme po viđenju, za podizanje protesta zbog neakceptiranja ili zbog neisplate, za podnošenje na isplatu mjenice koja sadrži odredbu bez „troškova“, imatelj mjenice gubi svoja prava protiv indosanata, protiv trasanata i protiv ostalih obveznika izuzev akceptanta.

Dakle, zaključno, primjenjujući argument a contrario u tumačenju ove odredbe, imatelj vlastite mjenice ne gubi svoje pravo naplate od njenog izdavatelja koji je ujedno i akceptant, pozivom na odredbu čl. 52. st. 1. ZM, obzirom na odredbu čl. 112. st. 1. ZM koja propisuje da izdavatelj vlastite mjenice odgovara onako kako odgovara akceptant trasirane mjenice.

Čl. 78. st.1. 1. ZM ZASTARNI ROK KOD VLASTITE TRASIRANE MJENICE

1.2. Revd 718/2021

Primjenjuje li se li se kod vlastite trasirane mjenice u odnosu na potraživanje imatelja mjenice prema trasantu, koji je ujedno i trasat, zastarni rok od tri godine iz odredbe čl. 78. st. 1. Zakona o mjenici („Narodne novine" br. 74/94 i 92/10-u daljnjem tekstu: ZM), ili zastarni rok od godine dana iz odredbe čl. 78. st. 2. ZM?

Rev 676/2021

(...) Naime o navedenom pitanju zastare revizijski sud se izjasnio u više svojih odluka, te je tako u odluci broj Rev-2530/20-2 od 7. ožujka 2018., izneseno pravo shvaćanje o zastari mjenične obveze koje je suprotno pravnom shvaćanju drugostupanjskog suda(....)

(...) S obzirom da prema pravnom shvaćanju ovoga suda treba primijeniti odredbu čl. 78. st. 1. ZM-i, valja utvrditi dospijeće pojedine mjenične obveze, te ocijeniti je li s

obzirom na dospijeće svake pojedine tražbine tužitelja (sukladno priloženim računima) protekao rok od tri godine iz čl. 78. st. 1. ZM-i.

Čl. 78. st. 1. i 2. ZM

BIANCO MJENICA – ISPUNJAVANJE, ZASTARA, DOSPIJEĆE

12.3. Revd 3140/2020

Ima li imatelj bianco mjenice, ukoliko za to nema posebnog sporazuma ili ovlaštenja, pravo, sam po svojoj volji navesti datum izdavanja mjenice koji se razlikuje od stvarnog dana primanja tj. izdavanja mjenice, i koji se razlikuje od dospijeća zadnjeg anuiteta kredita, odnosno je li imatelj mjenice u smislu čl. 16. st. 1. odnosno st. 2. ZM, svjesno postupio na štetu dužnika, ili stekao ju zlonamjerno ili pri stjecanju postupio s velikom nepažnjom u slučaju kada je bez posebnog ovlaštenja kao datum izdavanja naveo datum po svojoj volji te naveo datum izdavanja koji nije stvarni datum kada je mjenica izdana i predana imatelju mjenice, koji je ujedno i remitent, i koji samovoljno označeni datum izdavanja ne samo da je nakon dana sklapanja ugovora o kreditu, već i nakon što je dospjela zadnja rata?

Da li se bianco mjenica mora podnijeti na naplatu u roku od 1 godine od stvarnog dana izdanja te predaje prvom vjerovniku, ako nije trasant odredio duži rok, odnosno da li je nastupila zastara ako je podnesena na naplatu nakon toga roka, te da li remitent ima pravo samovoljno, bez posebnog ovlaštenja, produljiti rok za naplatu mjenice?

Da li se bianco mjenica, dana za osiguranje kredita koji dospijeva u anuitetima, za koju nije dano posebno mjenično očitovanje niti za čiju naplatu postoji poseban sporazum mora podnijeti na naplatu i protestirati u roku od dva dana od dospijeća zadnjeg anuiteta jer u protivnom će se smatrati da je mjenica podnesena i protestirana izvan roka?

Rev 720/2023

Naime, tužitelj kao imatelj mjenice, je na predmetnoj mjenici naznačio datum izdavanja kao dan kad je kao vjerovnik ispunio mjenicu, neovisno o tome kad ju je tuženik potpisao, a što u predmetnom slučaju bianco mjenice nije u suprotnosti s uvjetima i rokovima otplate iz osnovnog posla.

(...)

Sukladno čl. 78. st. 1. ZM svi mjeničnopravni zahtjevi protiv akceptanta zastaraju za tri godine, računajući od dospelosti dok sukladno st. 2. mjeničnopravni zahtjevi imatelja mjenice protiv indosanta i protiv trasanta zastaraju za godinu dana, računajući od dana pravodobno podignutog protesta, a ako se u mjenici nalazi odredba „bez troškova“, onda od dospelosti.

U ovom slučaju potraživanje iz osnovnog posla – ugovora o kreditu dospjelo je 1. siječnja 1997., kada je dospjela posljednja mjesečna rata kredita. Kako je u predmetnom slučaju datum izdavanja mjenice 16. svibnja 1997., ujedno i dan

plaćanja mjenice, protest je podignut 16. svibnja 1997., a prijedlog za ovrhu podnesen u ovom predmetu 22. svibnja 1997., neosnovan je prigovor zastare iznesen od strane tuženika obzirom nije protekao zastarni rok od jedne godine u kojem zastarijevaju mjeničnopravni zahtjevi tužitelja kao imatelja mjenice prema tuženiku kao trasatu, računajući od dana kada je mjenica trebala biti protestirana.

ČL. 16. i 17. ZM

MJENIČNOPRAVNI PRIGOVORI - OSNOVANOST ZAHTJEVA OCJENJUJE SE I NA TEMELJU OSNOVNOG PRAVNOG POSLA

12.4. Revd 3161/2021

Jesu li u situaciji kad je mjenica izdana kao sredstvo osiguranja tražbine po ugovoru o jamstvu i kad je tuženik tužiteljev dužnik iz osnovnog pravnog posla (ugovora o jamstvu), nakon što je mjenični platni nalog ukinut, mjeničnopravni prigovori isključivi predmet odlučivanja o osnovanosti zahtjeva ili se osnovanost zahtjeva ocjenjuje na temelju osnovnog pravnog posla?

Rev 120/2022

U situaciji kad je mjenica izdana kao sredstvo osiguranja tražbine po ugovoru o jamstvu i kad je tuženik tužiteljev dužnik iz osnovnog pravnog posla (ugovora o jamstvu), a nakon što je mjenični platni nalog ukinut, mjeničnopravni prigovori nisu isključivi predmet odlučivanja o osnovanosti zahtjeva već se osnovanost zahtjeva ocjenjuje i na temelju osnovnog pravnog posla.

Čl. 129., čl. 24.st.1. ZM

TRASIRANA MJENICA – UČINAK VLASTITE MJENICE

12.5. Revd 2310/2020

1. Mora li imatelj mjenice koji je koristio obrazac za trasiranu mjenicu - da bi proizveo učinak vlastite mjenice – u njoj izvršiti preinaku uputnog tekst „platite“ u bezuvjetno obećanje plaćanja „platit ću“ ili je dovoljno da samo potpiše obrazac trasirane mjenice, a da istovremeno nije učinio preinake koje bi upućivale da je riječ o vlastitoj ili vlastitoj trasiranoj mjenici;

2. Ima li imatelj mjenice u slučaju kada je ugovoreno da će dužnik platiti kunksu protuvrijednost novčanog iznosa izraženog u DEM po srednjem tečaju na dan plaćanja imao pravo popuniti mjenicu na iznos u kunama na dan popunjavanja mjenice ili je morao mjenični iznos popuniti na način kako je to ugovoreno u stranoj valuti s obvezom plaćanja u kunkskoj protuvrijednost po srednjem tečaju na dan plaćanja?

Međutim, i uporabom tiskanice trasirane mjenice izdavatelj mjenice može sadržajno ostvariti učinak vlastite mjenice. U tom slučaju mora sebe naznačiti u dvostrukoj ulozi: kao izdavatelja i kao trasata u skladu s odredbom članka 3. stavka 2. ZM prema kojoj se trasirana mjenica može vući (trasirati) i na trasanta. To znači da mjenicu mora potpisati kao njezin izdatnik, a nakon toga je akceptirati prije nego što je stavi u opticaj. Predmetne su mjenice u ime korisnika zajma/kredita društva „Galac“ d.o.o. potpisane na dva mjesta (tuženik ih je potpisao kao zakonski zastupnik društva „Galac“ d.o.o., zatim kao založni dužnik) odnosno kao izdatnik i kao trasat (te k tome i kao avalist). Time je na licu mjenice stavljen potpis trasata što, u skladu s presumpcijom iz članka 24. stavka 1. ZM, vrijedi kao akcept. U tom je smislu predmetnim mjenicama postignut učinak vlastite mjenice iako su one izdane uporabom tiskanice trasirane mjenice. Odgovarajući na prvo naznačeno pitanje, valja navesti kada su ispunjene gornje pretpostavke, kao što jesu u ovom slučaju, tada nije nužno na obrascu trasirane mjenice napraviti preinake uputnog teksta te umjesto tekst "platite" upisivati tekst „platit ću“.

(...)

Okolnost da su ih stranke u pogledu otplate vezale uz stranu valutu na dan odobravanja samo predstavlja zaštitni mehanizam prilikom ugovaranja, ali ne i stvarno plaćanje u stranoj valuti. Valuta obveze je, dakle, domaća, a ne strana valuta.

2. NAJAM STANA I NAJAMNINA

1. NAJAM, UGOVOR O NAJMU STANA, NAJAMNINA – općenito

Čl. 24.st.1. i čl. 25.st.1. Zakona o najmu stanova

PRAVO NA NAJAMNINU NAKON ISTEKA UGOVORA KADA NIJE SKLOPLJEN NOVI UGOVOR O NAJMU S NOVIM VLASNIKOM NEKRETNINE

1.1.Revd 41/2021

Da li Republika Hrvatska kao vlasnik stana ima pravo na najamninu nakon isteka ugovora o najmu sklopljenog sa jedinicom lokalne samouprave kao pravnim prednikom, dakle, kada Republika Hrvatska kao novi vlasnik nije s najmoprimcem sklopila novi ugovor o najmu te da li bi u tom slučaju Republika Hrvatska kao novi vlasnik stana imala pravo potraživati najamninu tek u slučaju sklapanja novog ugovora o najmu s najmoprimcem?

[Rev 1333/2021](#)

Republika Hrvatska kao vlasnik nekretnine koja je predmetom ugovora o najmu koji je najmoprimac sklopio sa jedinicom lokalne samouprave, aktivno je legitimirana kao vlasnik nekretnine koja je predmetom najma iznos ugovorene najamnine potraživati od najmoprimca.

Ugovorni odnos temeljem kojeg tužena koristi stan koji je vlasništvo tužiteljice je nakon isteka obnovljen u skladu sa čl. 25. st. 1. ZNS, a tužiteljica je temeljem čl. 24. st. 1. ZNS preuzela prava i dužnosti najmodavca s kojim je prvotni ugovor o najmu stana sklopljen.

2. ZAŠTIĆENI NAJMOPRIMCI

Čl. 7. Zakona o najmu stanova (dalje: ZNS)

Čl. 2., 9. i 11. Uredbe o uvjetima i mjerilima za utvrđivanje zaštićene najamnine

UTVRĐIVANJE VISINE ZAŠTIĆENE NAJAMNINE I TERET DOKAZA PLATNIH MOGUĆNOSTI NAJMOPRIMCA I ČLANOVA NJEGOVOG DOMAĆINSTVA

2.1. Revd 652/2022

Je li u parnicama radi naknade štete od Republike Hrvatske zbog prekomjernog ograničenja prava vlasništva radi uvođenja instituta zaštićenog najmoprimca prema Zakonu o najmu stanova tužitelj dužan dokazati da platne mogućnosti zaštićenog najmoprimca i članova njegovog domaćinstva opravdavaju ugovaranje zaštićene najamnine ili je to dužan dokazati tuženik?

Rev 1129/2022

Iz odredaba naznačenih pod 9. jasno proizlazi da je na vlasniku stana koji se daje u najam, najmodavcu, utvrditi ili izračunati visinu mjesečnog iznosa zaštićene najamnine za pojedini stan, sve prema odredbama Uredbe - s time da taj izračun može „zatražiti“ i od stambenoga tijela jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba, pa je izračun te zaštićene najamnine dužan dostaviti najmoprimcu - i takav, ako se zaštićeni najmoprimac sa njime suglasi, čini sastavni dio po njemu potom sklopljenog ugovora o najmu stana.

Tako je uređen odnos najmodavca i zaštićenog najmoprimca u postupku ugovaranja visine zaštićene najamnine: u tom je odnosu na najmodavcu (kakvi su ovdje tužitelji) da ukaže temeljem kojih je sve parametara (kojima pripada i podatak o platnoj mogućnosti zaštićenog najmoprimca i članova njegovog domaćinstva) izračunao tu visinu zaštićene najamnine.

Drugačije je u slučaju kakav je ovdje: nastao kada je već uređen odnos najmodavca i zaštićenog najmoprimca u pogledu visine zaštićene najamnine.

U takvoj situaciji, onaj, svaki treći, koji tvrdi da nije istinito ono što su stranke ugovora o najmu stana sa zaštićenom najamninom ugovorile, konkretno - ovdje aktualno, da visina zaštićene najamnine nije pravilno izračunata (utvrđena) - to što tvrdi mora i dokazati.

To je ujedno i odgovor na u reviziji postavljeno pitanje.

Čl. 30.st. 1. i 2., čl. 33. ZNS

POSLEDICE PROPUŠTANJA PODNOŠENJA ZAHTJEVA/TUŽBE ZA SKLAPANJE UGOVORA O NAJMU STANA

2.2. Revd 1043/2023

Je li tužiteljica zbog nepodnošenja zahtjeva za sklapanje ugovora o najmu stana odnosno nepodnošenja tužbe radi donošenja presude koja zamjenjuje taj ugovor u razumnom vremenu (tužba je podnesena tek nakon 23 godine od stupanja na snagu Zakona o najmu stanova) izgubila stečena prava najmoprimca?

Rev 1142/2023

Propuštanje podnošenja zahtjeva za sklapanje ugovora o najmu stana, odnosno tužbe koja će zamijeniti taj ugovor u primjerenom roku ima za posljedicu gubitak stečenih prava zaštićenog najmoprimca.

Čl.4.st.2. Zakona o prodaji stanova

(PRIMJERENI) ROK ZA PODNOŠENJA ZAHTJEVA ZA OTKUP STANA

2.3. Revd 862/2020

Je li kod primjene pravnog shvaćanja da rokovi iz čl. 4. st. 2. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo („Narodne novine“ broj 43/92, 69/92, 25/93, 26/93, 48/93, 2/94, 44/94, 58/95, 11/96, 76/96, 11/97, 68/98, 22/99, 96/99, 94/01 i 78/02 –dalje: ZPS) za predaju zahtjeva za otkup stana nisu prekluzivne naravi treba u svakom konkretnom slučaju utvrđivati je li zahtjev za otkup stana zatražen u primjerenom i razumnom roku obzirom na okolnosti konkretnog slučaja ili se zahtjev za otkup stana može staviti bez obzira na vremensko ograničenje i razloge stavljanja zahtjeva za otkup stana izvan roka iz čl. 4. st. 2. ZPS?

Rev 963/2020

Slijedom navedenog, kako se prema utvrđenju na kojem se temelji pobijana presuda proteklo razdoblje od 15. prosinca 2010. do 15. ožujka 2018. (7. godina i 4. mjeseca) u konkretnom slučaju ne može smatrati opravdanim razlogom za uvažavanje objektivnih okolnosti koje bi tužiteljicu onemogućile da radnju (zahtjev) poduzme u primjerenom roku u smislu odredbe čl. 4. st. 2. ZPS-a, to je drugostupanjski sud pobijanom presudom pravilno primijenio materijalno pravo kada je odbio zahtjev tužiteljica.

Čl. 31. ZNS

PRAVO NA ZAŠTIĆENU NAJAMNINU

2.4. Revd 269/2023

1. Je li za sud kod primjene čl. 31. st. 2. alineja 2. Zakona o najmu stanova ("Narodne novine" broj 91/96) glede utvrđivanja ekonomskih mogućnosti obiteljskog domaćinstva najmoprimca vezanih uz tržišnu vrijednost druge nekretnine/imovine u njihovom vlasništvu prodajom koje bi se mogla pribaviti dostatna sredstva za stjecanje useljive kuće ili stana koji udovoljava kriterijima iz članka 2. ZNS-a pravno mjerodavno vrijeme i stanje ekonomskih mogućnosti obiteljskog domaćinstva najmoprimca na dan 05. studenoga 1996. kao dan stupanja na snagu ZNS-a ili su pravno relevantne i mjerodavne ekonomske mogućnosti obiteljskog domaćinstva najmoprimca u vrijeme zaključenja glavne rasprave/donošenja presude?

2. Je li drugostupanjski sud pogrešno primijenio odredbu čl. 1. Protokola 1 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine Međunarodni ugovori" broj 18/97, 14/02, 98/05, 1/06, 2/10 - dalje: Konvencija) kada nije proveo test razmjernosti ograničenja prava vlasništva do kojeg dolazi priznavanjem prava na zaštićenu najamninu u smislu Odluke Europskog suda za ljudska prava od 10. srpnja 2014. u predmetu Statileo protiv Hrvatske, Zahtjev br. 12027/10?

Rev 929/2023

Uvažavajući praksu ovoga suda (Rev-x-751/2017, Rev-448/12), Ustavnog suda Republike Hrvatske (U-III-3849/2011) i Europskog suda za ljudska prava (Statileo protiv Hrvatske, zahtjev br. 12027/10, presuda od 10. srpnja 2014.), ovaj sud smatra da pravozaštitni zahtjev tužiteljice, odnosno nadomještanje ugovora o najmu stana s pravom na zaštićenu najamninu, kako je prihvaćen od strane drugostupanjskog suda, dovodi do miješanje u pravo vlasništva IX. tuženice, zajamčeno čl. 48. Ustava, odnosno zaštićeno čl. 1. Protokola uz EKLP. Kako bi takva mjera mogla biti prihvatljiva, neophodno je razmotriti ima li ona zakonsku osnovu, je li usmjerena na legitiman cilj i ostvaruje li taj cilj na razmjeran način. Pri tome, kako to proizlazi iz naprijed citirane prakse, a uvažavajući okolnosti ovog predmeta i uz njega vezana sporna pitanja, nije dvojbeno da nadomještanje ugovora o najmu stana s pravom na zaštićenu najamninu ima odgovarajuću zakonsku osnovu u odredbama ZNS-a, posebice čl. 8., 30. i 31. ZNS, kao i legitiman cilj usmjeren na socijalno-stambenu zaštitu osoba kojima je prestalo stanarsko pravo. Sporno je, u suštini, pitanje razmjernosti, odnosno ostvaruje li se navedeni legitiman cilj na način koji IX. tuženici nameće pretjerani teret ili ne. Razrješenje tog pitanja je neophodno za pravilnu primjenu i poštivanje mjerodavnih konvencijskih i ustavnih jamstava, zbog čega valja zaključiti da je drugostupanjski sud, propuštanjem provedbe predmetnog testa razmjernosti pogrešno primijenio odredbu čl. 1. Protokola 1. uz EKLP.

(...)

Nadalje, glede prvog revizijskog pitanja, vezanog uz primjenu čl. 31. st. 2. al. 2. ZNS-a i pravno relevantno vrijeme za ocjenu ekonomskih mogućnosti obiteljskog domaćinstva najmoprimca (tužiteljice), ovaj sud smatra da je, promatrano iz aspekta zaštite temeljnih

ljudskih prava, u konačnici odlučno to dovodi li predmetna mjera, koja predstavlja miješanje u pravo vlasništva, do dopuštenog ili nedopuštenog ograničenja tog prava. Kako je u ovom predmetu sporan aspekt razmjernosti, nemože se isključiti mjerodavnost okolnosti koje su nastale i nakon stupanja na ZNS-a, posebice ako su one vezane uz okolnosti koje su bile prisutne u vrijeme njegova stupanja na snagu i ako bi, promatrajući ukupnost svih okolnosti konkretnog slučaja, njihovo zanemarivanje moglo narušiti pravilnu ocjenu razmjernosti miješanja u pravo vlasništva. Stoga, kada to opravdavaju posebne okolnosti konkretnog slučaja i pravilna provedba testa razmjernosti, nema zapreke da se kod primjene čl. 31. st. 2. ZNS-a u svrhu utvrđenja ekonomskih mogućnosti obiteljskog domaćinstva najmoprimca, vezanih uz tržišnu vrijednost druge nekretnine ili imovine čijom prodajom bi mogli pribaviti dostatna sredstva za stjecanje useljive kuće ili stana koji udovoljava kriterijima iz članka 2. ZNS-a, uzmu u obzir i one okolnosti koje su nastale nakon stupanja na snagu ZNS-a.

Čl. 8. ZNS, čl. 3. Zakona o stambenim odnosima (1974.), čl. 95. i 61.st.1. Zakona o stambenim odnosima (1985.)

PRAVO NA SKLAPANJE UGOVORA O NAJMU

2.5. Revd 490/2023

1. Ima li pravo na sklapanje ugovora o najmu u smislu čl. 3. Zakona o najmu stanova u vezi s čl. 30. i čl. 31. istog Zakona, najmoprimac koji u vlasništvu ima nekretninu koja bi u potpunosti zadovoljila potrebe čitave obitelji tužitelja i njihova dva sina u pogledu stanovanja, a koju nekretninu je stekao i u nju uselio prije stupanja na snagu Zakona o najmu stanova?
2. Stavlja li se donošenjem presude kojom se zamjenjuje ugovor o najmu stana, a odbija zahtjev za iseljenje zaštićenog najmoprimca, nerazmjernan i pretjerani pojedinačni teret na vlasnika stana koji svoje vlasništvo ne može koristiti desetljećima, a za to vrijeme je „zaštićeni“ najmoprimac izgradio nekretninu, kojom je mogao i može u potpunosti stambeno zbrinuti sebe i svoju obitelj?
3. Jesu li prvostupanjski i drugostupanjski sud dužni uzeti u obzir, prilikom ponovnog odlučivanja, nove činjenice utvrđene tijekom postupka, koje ranije nisu bile poznate tim sudovima, a niti Ustavnom sudu Republike Hrvatske prilikom donošenja prethodne odluke u toj parnici, u kojoj je Ustavni sud zauzeo pravni stav o statusu tužitelja kao najmoprimaca, ne znajući bitnu činjenicu, da su tužitelji stekli pravo vlasništva useljive kuće za vrijeme korištenja bivšeg stanarskog prava?

Rev 1095/2023

Iz obrazloženja i prvostupanjske i drugostupanjske odluke ostaje nejasno kada su točno tužitelji postali vlasnici kako stare kamene kuće, tako i obiteljske kuće koja se sastoji od dva kata, te ukoliko su stekli pravo vlasništva na navedenim nekretninama prije stupanja na snagu Zakona o najmu stanova (1996.) može li im se priznati pravo na sklapanje ugovora o najmu prema odredbi čl. 30. ZNS.

Naime, sukladno odredbi iz čl. 61. st. 1. ZSO postojala je obveza tužitelja o stjecanju vlasništva useljive nekretnine obavijestiti stambeni organ i iseliti se iz stana, pa u situaciji kada su ispunjene pretpostavke za prestanak stanarskog prava ne može postojati obveza vlasnika sklopiti ugovor o najmu neovisno o tome što o iseljenju nije odlučio, a niti odlučivao stambeni organ.

Čl. 5. i 7. ZNS

VISINA NAJAMNINE KOD UGOVORA SA ZAŠTIĆENOM NAJAMNINOM

2.6. Revd 4944/2022

1. Je li tužitelj u sporu u kojem traži sklapanje ugovora o najmu dijela stana sa zaštićenom najamninom dokazao visinu zaštićene najamnine pukim navođenjem u tužbenom zahtjevu da će ista biti valorizirana temeljem uvjeta i mjerila koje utvrđuje Vlada Republike Hrvatske u skladu s čl. 7. Zakona o najmu stanova?
2. Jesu li visina najamnine i način plaćanja najamnine bitni sastojci Ugovora o najmu dijela stana sa zaštićenom najamninom, odnosno može li Sud presudom nadomjestiti Ugovor o najmu dijela stana sa zaštićenom najamninom u kojem nije navedena visina najamnine niti način plaćanja a niti da se najamnina plaća najmodavcu?

Rev 741/2024

Bez odredbe o zaštićenoj najamnini i njenoj visini, ne bi se uopće ni radilo o ugovoru o najmu sa zaštićenom najamninom niti bi se primjenjivale odredbe ZNS, već bi se primjenjivale odredbe ZOO koje uređuju odnose najmodavca i najmoprimca kod ugovora o najmu sa slobodno ugovorenom najamninom.

Imajući u vidu navedeno, kao i pravno shvaćanje citirano u toč. 11. obrazloženja, te okolnost da je tuženik tijekom cijelog postupka tužitelju osporavao pravo na najam dijela stana, kao i pravo na zaštićenu najamninu, to proizlazi da u je u ovom sudskom postupku nužno utvrditi visinu zaštićene najamnine imajući u vidu odredbe Uredbe. Pritom, ako sud ne može postupati po tužbenom zahtjevu koji nije dovoljno određen, pozvati će tužitelja na uređenje tužbe temeljem odredbe čl. 109. u vezi sa čl. 186. ZPP. Na navedeni način odgovoreno je na postavljena pravna pitanja.

Čl. 1089. st.3.ZOO/05

Čl. 943. OGZ

**PRAVO NA NAKNADU ŠTETE VLASNIKA STANA U KOJEM SE NALAZI
ZAŠTIĆENI NAJMOPRIMAC**

**DOKAZIVANJE AKTIVNE LEGITIMACIJE – UGOVOR O DAROVANJU BEZ
PRAVE PREDAJE**

2.7. Revd 2186/2022

1. Dokazuje li se aktivna legitimacija u postupcima radi naknade štete zbog izgubljene najamnine, koje pokreću vlasnici stanova u kojima žive zaštićeni najmoprimci, isključivo ugovorom kojim su stekli vlasništvo ili se vlasništvo nad takvim stanom, odnosno aktivna legitimacija može dokazivati i drugim dokazima, primjerice sklopljenim ugovorom o najmu stana sa zaštićenom najamninom ili upisom u zemljišnu knjigu u smislu odredbe čl. 120. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima?

2. Imaju li vlasnici stanova u kojima žive zaštićeni najmoprimci na naknadu u visini razlike između tržišne najamnine i zaštićene najamnine?

Rev 301/2024

U postupcima radi naknade štete nastale zbog nerazmjernog ograničenja prava vlasništva na stanu u zaštićenom najmu u visini razlike između iznosa zaštićene najamnine i tržišne najamnine, a u kojima postupcima je utvrđeno da je osnova stjecanja vlasništva ugovor o darovanju stana bez prave predaje stvari koji nije bio sklopljen u propisanom obliku, tužitelj u svrhu dokazivanja svojeg prava vlasništva, odnosno aktivne legitimacije u sporu, treba dokazati da je došlo do prave predaje darovane stvari.

(...)

U odnosu na drugo revizijsko pitanje, ovaj sud načelno može uputiti na ustaljenu praksu u svezi određivanja naknade štete po osnovi izmakle dobiti u slučaju nerazmjernog ograničenja prava vlasništva na stanovima u zaštićenom najmu (npr. Rev-2364/2016, Rev-261/2020).

3. ISELJENJE I SUDSKI POSTUPCI

3. OBITELJSKO I NASLJEDNO PRAVO

1. OBITELJSKO PRAVO – općenito

Čl.358. Obiteljskog zakona

DJECA SU STRANKE U POSTUPCIMA U KOJIMA SE ODLUČUJE O NJIHOVIM PRAVIMA I INTERESIMA

1.1. Revd 3867/2021

Moraju li mladb. djeca biti navedena kao stranke u postupku u odluci suda kojom se odlučuje o njihovim pravima i interesima?

Rev 418/2022

(...) odgovor na postavljeno pitanje glasi da na temelju odredbe čl. 358. ZPP djeca su stranke u svim postupcima pred sudom u kojima se odlučuje o njegovim pravima i interesima, što proizlazi ne samo iz navedene pravne norme nego i iz Konvencije o pravima djeteta.

Čl. 413. st.1. toč. 1., čl. 95., čl. 520.-525., čl.- 360., čl. 100. st.1., čl. 105. st.1. ObZ

SADRŽAJ IZREKE PRESUDE KOJOM SE ODREĐUJE NAČIN ODRŽAVANJA OSOBNIH ODNOSA RODITELJA I DJECE

IZREKA PRESUDE KADA SE ODLUČUJE O POTPUNOM SAMOSTALNOM OSTVARIVANJU RODITELJSKE SKRBI

1.2. Revd 1457/2020

1. Je li sud dužan u izreci presude kojom određuje vrijeme i mjesto održavanja osobnih odnosa između maloljetne djece i roditelja s kojim djeca ne žive određeno i detaljno navesti mjesto i i vrijeme (točni dani) održavanja istih i u slučaju kada djeca nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj?

2. Je li sud dužan prilikom donošenja odluke o samostalnom potpunom ostvarivanju roditeljske skrbi u posebnoj točki presude odrediti hoće li roditelj koji samostalno potpuno ostvaruje roditeljsku skrb sam zastupati dijete u bitnim osobnim pravima ili uz suglasnost drugog roditelja sukladno članku 100. Obiteljskog zakona, ili ostvarivanje prava na samostalnu potpunu roditeljsku skrb u sebi sadrži i ovlast zastupanje tog roditelja u bitnim osobnim pravima djeteta bez suglasnosti drugog roditelja?

Rev 49/2021

Sud u izreci presude kojom određuje način (mjesto i vrijeme) održavanja osobnih odnosa između djece i roditelja s kojim ne žive nije obvezan točno navesti dane i vrijeme održavanja istih u situaciji kada djeca nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

U situaciji kada sud donosi odluku o potpunom samostalnom ostvarivanju roditeljske skrbi nije obvezan u izreci presude posebno navesti da roditelj koji samostalno potpuno ostvaruje roditeljsku skrb sam zastupa dijete u osobnim pravima iz čl. 100. st. 1. OBZ jer je ta ovlast sadržana u odluci kojom mu se dodjeljuje potpuna samostalna roditeljska skrb.

PRAVA DJETETA U POSTUPCIMA U KOJIME SE ODLUČUJE O NEKOM NJEGOVIOM PRAVU

Čl. 269. ObZ

1.3. Revd 2660/2021

(...) radi pravnog pitanja koje se odnosi na tumačenje prava djeteta da u postupcima u kojima se odlučuje o nekom njegovom pravu ili interesu na prikladan način sazna važne okolnosti slučaja, dobije savjet i izrazi svoje mišljenje, te bude obaviješteno o mogućim posljedicama uvažavanja njegova mišljenja u smislu odredbi čl. 89. st. 5. i čl. 269. st. 2. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11, 25/13, 75/14 i 5/15), čl. 12. Konvencije o pravima djeteta („Narodne novine - Međunarodni ugovori“ broj 12/93) i čl. 3. Europske konvencije o ostvarivanju dječjih prava („Narodne novine - Međunarodni ugovori“ broj 1/10 i 3/10)?

Rev 293/2022

Iz navedenog proizlazi da dijete ima pravo na prikladan način biti uključeno u sve važne okolnosti u kojima se odlučuje o nekom njegovom pravu ili interesu, ima pravo dobiti savjet te izraziti svoje mišljenje kao i biti obaviješteno o mogućim posljedicama poštivanja njegova mišljenja, pri čemu se mišljenje djeteta uzima u obzir u skladu s njegovom dobi i zrelosti te se poštuje u skladu s djetetovom dobrobiti. Dužnost suda je omogućiti djetetu izražavanje vlastitog mišljenja, ali dijete nema obvezu izraziti ga, dijete se može protiviti i sud je to protivljenje dužan poštivati. Pravo djeteta je da izrazi svoje mišljenje, a ne i obveza, i dijete odlučuje želi li biti saslušano i ako da, na koji način.

Pri tom dobna granica nije postavljena odredbom čl. 269. st. 2. OBZ, dakle, prema navedenoj zakonskoj odredbi dijete u postupcima o statusnim stvarima ima pravo izraziti svoje mišljenje neovisno o dobi. Nakon što bude saslušano, njegovo mišljenje treba uvažiti sukladno njegovoj dobi i zrelosti, te ako mišljenje djeteta nije uvaženo, sud u odluci treba dati razloge zašto nije.

ODLUKA O OSTVARIVANJU SAMOSTALNE RODITELJSKE SKRBI – UTVRĐIVANJE ČINJENICA

Čl. 105. st.1. u vezi čl. 416. st.2. i 3. ObZ

1.4. Revd 44/2023

Može li se presuda o samostalnom ostvarivanju roditeljske skrbi temeljiti samo na prijedlogu i mišljenju Centra za socijalnu skrb i mišljenju posebnog skrbnika djeteta?

Rev 425/2023

Presuda u postupku u kojem sud odlučuje o dodjeljivanju samostalne roditeljske skrbi jednom roditelju djeteta, načelno gledajući, ne bi se mogla temeljiti samo na prijedlogu i mišljenju Centra za socijalnu skrb i mišljenju posebnog skrbnika djeteta. Međutim, iz činjeničnih utvrđenja nižestupanijskih presuda ne proizlazi da je sud u ovom konkretnom slučaju odluku temeljio samo na prijedlogu i mišljenju Centra za socijalnu skrb i mišljenju posebnog skrbnika djeteta jer je proveo i sve druge po strankama provedene dokaze pa je tako saslušao i stranke u postupku, a iz zaključka suda proizlazi da je sud imao u vidu i njihove iskaze s obzirom da je majka djeteta iskazivala o problemima vezano za suglasnost za upis djeteta u vrtić, ostvarenje zdravstvenog osiguranja. Stoga činjenica da je sud prvenstveno imao u vidu prijedlog i mišljenje Centra za socijalnu skrb i mišljenje posebnog skrbnika djeteta ne čini odluku nezakonitom kada je iz zaključka suda i cjelokupno provedenog postupka vidljivo da je sud imao u vidu i ostale provedene dokaze. Stoga je sud pravilno primijenio materijalno pravo u dijelu u kojem je odlučio o samostalnoj roditeljskoj skrbi majke djeteta.

Čl.240. st.1. toč. 1. ObZ

Čl. 280. i 288.st.2. ZPP

POSTUPCI OSPORAVNJA OČINSTVA/MAJČINSTVA - IMENOVANJE POSEBNOG SKRBNIKA MALOLJETNOM DJETETU

RJEŠENJE O ODBACIVNJU TUŽBE

1.5. Revd 5016/2021

Je li sud dužan imenovati maloljetnom djetetu posebnog skrbnika u bračnim sporovima i postupcima osporavanja majčinstava ili očinstva koji treba završiti meritornom odlukom?

Je li sud ovlašten odlučiti o odbacivanju tužbe prije pripremnog ročišta ako utvrdi da o tužbenom zahtjevu već teče parnica, da je stvar pravomoćno presuđena, da je o predmetu spora sklopljena sudska nagodba ili da ne postoji pravni interes tužitelja za podnošenje tužbe?

Rev 991/2022

Nadalje, odredbom čl. 240. st. 1. toč. 1. ObZ propisano je da radi zaštite pojedinih osobnih imovinskih prava i interesa djeteta Hrvatski zavod za socijalni rad ili sud će imenovati djetetu posebnog skrbnika u bračnim sporovima i u postupcima osporavanja majčinstva ili očinstva.

Dakle, u ovom predmetu pozivom na navedenu odredbu, djetetu je bilo potrebno imenovati posebnog skrbnika koji bi se brinuo o njegovim osobnim pravima. Propustivši primijeniti navedenu odredbu, sudovi su povrijedili pravo drugotuženika.

(...)

prvostupanjski sud je ovlašten donijeti rješenje o odbacivanju tužbe zbog presuđene stvari tek na pripremnom ročištu što proizlazi iz odredbe čl. 280. i čl. 288. st. 2. ZPP.

Čl. 529., čl. 536., čl. 530.st.4., čl. 346., čl. 347. st.1. ObZ

ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE

1.6. Revd 2213/2023

Može li se privremenom mjerom povjeriti jednom roditelju samostalno ostvarivanje roditeljske skrbi izvan razloga određenih odredbom čl. 526. (ispravno čl. 529.) Obiteljskog zakona?

Rev 1161/2023

Stoga u određivanju privremene mjere isključivom primjenom odredbe čl. 529. st. 1. ObZ-a, kako to tumači revidentica, sud ne bi mogao privremeno riješiti sporni obiteljski odnos, koji je specifičan s obzirom na dobrobit i interes djece te sudu daje ovlaštenje ekstenzivnog tumačenja odredbe čl. 529. st. 1. ObZ-a u vezi s odredbom čl. 536. st. 1. ObZ-a, u konkretnom slučaju da privremeno uredi sporni obiteljski odnos donošenjem odluke o samostalnoj roditeljskoj skrbi, a što je i cilj postupka osiguranja privremenom mjerom, pri čemu treba uzeti u obzir da izrečena mjera nije trajne naravi.

Čl. 7. ZOMO/08

IZVANBRAČNA ZAJEDNICA I OSTVARIVANJE PRAVA NA OBITELJSKU MIROVINU

1.7. Revd 3519/2023

Da li je suprotno svrsi zakona odrediti isključenje određene kategorije osoba (izvanbračnih udovica/udovaca) od mogućnosti ostvarenja prava na obiteljsku mirovinu, samo zato što su s osobom od koje se pravo izvodi živjele prije datuma 28.

ožujka 2008.g., a unatoč ispunjenju određenih pretpostavki koje daju kvalitetu na koju se nadovezuju pravne posljedice istovjetne onima kao kod bračne zajednice?

Rev 455/2024

Prema tome, odgovor na postavljeno pitanje glasi da je suprotno svrsi ZOMO isključiti određenu kategoriju osoba (izvanbračnih udovica/udovica) od mogućnosti ostvarivanja prava na obiteljsku mirovinu samo zato što su s osobom od koje se pravo izvodi živjele prije datuma 28. ožujka 2008.g., a unatoč ispunjenju određenih pretpostavki koje daju kvalitetu na koju se nadovezuju pravne posljedice istovjetne onima kao kod bračne zajednice.

2. BRAČNA STEČEVINA I IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA

Čl.255. Obiteljskog zakona/2003 vezi čl. 79. Stečajnog zakona/96

PRAVNA SNAGA BRAČNOG UGOVORA NA KOJEM NISU OVJERENI POTPISI STRANAKA

2.1. Revd 1476/2020

Ima li pravnu snagu bračni ugovor na kojem nisu ovjereni potpisi stranaka?

Rev 1166/2020

U smislu citirane zakonske odredbe čl. 255. ObZ/03, bračni ugovor je strogo formalni pravni posao, kod kojeg je propisan oblik, te je propisana ovjera potpisa bračnih drugova. Prema pravnom shvaćanju ovog suda, činjenica da ugovorne strane nisu izvršile ovjeru potpisa na bračnom ugovoru, čini takav ugovor pravno nevaljanim. S obzirom da je stečajni postupak nad tuženikom otvoren 16. svibnja 2013. dok je potpis tuženika na ugovoru o diobi bračne stečevine ovjeren 13. lipnja 2013., proizlazi da u trenutku otvaranja stečajnog postupka nad tuženikom, ugovor o diobi bračne stečevine nije bio pravno valjan i nije proizvodio pravne učinke. Dakle tužiteljica u vrijeme otvaranja stečajnog postupka nad tuženikom, nije bila vlasnica predmetnih nekretnina s osnova ugovora o diobi bračne stečevine, pri čemu treba imati u vidu i činjenicu da tužiteljica nije niti upisala svoje pravo vlasništva s osnova tog ugovora u zemljišne knjige. Slijedom toga ona nije imala izlučna prava, u smislu odredbe čl. 79. SZ/96, kao vlasnica predmetnih nekretnina s osnova ugovoru o diobi bračne stečevine, (...)

ZAHTJEV ZA UTVRĐENJE PRAVA VLASNIŠTVA NA NEETAŽIRANOM STANU BEZ ZAHTJEVA ZA USPOSTAVU PRAVA VLASNIŠTVA TOG POSEBNOG DIJELA

2.2. Revd 265/2021

Može li tužitelj deklaratornom tužbom s uspjehom tražiti utvrđenje prava vlasništva na neetažiranom stanu, s osnove bračne stečevine i Sporazuma sa zemljišnoknjižnim vlasnikom koji je dozvolio građenje toga stana na postojećoj kući, bez zahtjeva trpljenja upisa prava vlasništva tog dijela nekretnine u zemljišnim knjigama, ili je za prihvaćanje takvog tužbenog zahtjeva potrebno i ispunjenje pretpostavki propisanih odredbama čl. 71.-78. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", br.91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15)?

Rev 920/2021

Za prihvaćanje tužbenog zahtjeva na utvrđenje da je tužitelj stekao pravo vlasništva na određenom dijelu nekretnine koja nije etažirana, u okolnostima kada se tužbenim

zahtjevom traži samo utvrđenje prava vlasništva bez zahtjeva za upis toga prava u zemljišnim knjigama, nije nužno da tužitelj tužbenim zahtjevom traži uspostavu prava vlasništva tog posebnog dijela nekretnine (etažno vlasništvo) u smislu čl. 53. te 71.-78. ZVDSP.

Čl.322. st.1. ZOO/05 u vezi čl. 277., čl. 283.. st.2., čl. 287. st. 1 i 2. ZBPO, čl. 57. st.3., čl. 124. i čl. 126. ZVDSP

UČINAK RASPOLAGANJA NEUTVRĐENIM DIJELOM ZAJEDNIČKE IMOVINE STEČENE U BRAKU ZA VRIJEME VAŽENJA ZBPO

(NIŠTETNOST DAROVNOG UGOVORA)

2.3. Revd 1694/2020

1. Nakon što jedan bračni drug/bivši bračni drug tužbom, upravljenom na dio zajedničke imovine stečene u braku za vrijeme važenja Zakona o braku i porodičnim odnosima (NN 11/78, 45/89 i 59/90) (ZPBO), zatraži od suda utvrđenje svojeg udjela u zajedničkoj imovini i to u određenom suvlasničkom dijelu stvari (nekretnine), može li drugi bračni drug slobodno raspolagati preostalim dijelom stvari (nekretnine) kao svojim nespornim suvlasničkim dijelom?

2. Kada je u odnosu na utvrđenje podjele zajedničkog vlasništva bračnih drugova/bivših bračnih drugova, donesena pravomoćna presuda koja je deklaratornog karaktera, utječe li takva presuda na status imovine bračnih drugova i prije pravomoćnosti presude na način da se ovom pravomoćnom presudom utvrđeno suvlasništvo bračnih drugova na imovini smatra da je kao takvo postojalo u vrijeme podnošenja tužbe, a i ranije?

3. Je li pravo vlasništvo stečeno u dobroj vjeri kada stjecatelj upisom u zemljišnim knjigama stječe dio nekretnine za koji iz zemljišnih knjiga jasno proizlazi da taj dio nije u sporu, i je li takav stjecatelj upisom svojeg vlasništva u zemljišnim knjigama na dijelu nekretnine na kojem ne postoji tuđa prava, tereti niti ograničenja, stekao pravo vlasništva koje pravo je zaštićeno sukladno odredbi čl. 124. st.1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (ZVDSP)?

Rev 518/2021

Nakon što jedan bračni drug/bivši bračni drug tužbom, upravljenom na dio zajedničke imovine stečene u braku za vrijeme važenja Zakona o braku i porodičnim odnosima (NN 11/78, 45/89 i 59/90) (ZPBO), zatraži od suda utvrđenje svojeg udjela u zajedničkoj imovini i to u određenom suvlasničkom dijelu stvari (nekretnine), drugi bračni drug ne može slobodno i valjano raspolagati preostalim dijelom stvari (nekretnine) kao svojim nespornim suvlasničkim dijelom sve dok se ne donese pravomoćna sudska odluka o udjelu svakog zajedničara u toj imovini ili dok se stranke o tome ne dogovore.

Kada je u odnosu na podjelu zajedničkog vlasništva bračnih drugova/bivših bračnih drugova, donesena pravomoćna presuda, takva presuda ne utječe na status imovine

bračnih drugova i prije pravomoćnosti presude na način da se tom pravomoćnom presudom utvrđeno suvlasništvo bračnih drugova na imovini smatra da je kao takvo postojalo u vrijeme podnošenja tužbe, a i ranije.

Pravo vlasništva nije stečeno u dobroj vjeri kada stjecatelj upisom u zemljišnim knjigama stječe dio nekretnine za koji iz zemljišnih knjiga jasno proizlazi da postoji zabilježba spora radi podjele bračne imovine-zajedničkog vlasništava, i takav stjecatelj upisom svojeg vlasništva u zemljišnim knjigama na dijelu nekretnine nije valjano stekao pravo vlasništva niti je ono zaštićeno sukladno odredbi čl. 124. st. 1. ZVDSP-a.

Čl. 284.st.1., čl. 285., čl. 277. ZBPO u vezi čl. 114. ZVDSP

ZAJEDNIČKA IMOVINA BRAČNIH DRUGOVA - PRAVNI TEMELJ ZA STJECANJE SUVLASNIŠTVA

2.4. Revd 1883/2023

Da li je zakonito usvojiti tužbeni zahtjev kojim je tuženik dužan trpjeti upis prava suvlasništva na nekretninama u svom samovlasništvu u ime i u korist tužiteljice u ½ dijela, ukoliko nije prethodno stečena valjana osnova za upis prava suvlasništva, odnosno pravo suvlasništva nije dokazano?

Rev 795/2023

U konkretnom slučaju ostalo je nejasno koji je pravni temelj stjecanja ½ suvlasnička dijela tužiteljice na predmetnim nekretninama. Naime, zajedničko vlasništvo bračnih drugova moglo je postati suvlasništvo svakog od bračnih drugova u određenom dijelu (razmjerno doprinosu u stjecanju - čl. 287. st. 1. ZBPO), temeljem sporazuma bračnih drugova (čl. 284. st. 1. ZBPO) ili temeljem pravomoćne sudske odluke (čl. 285. st. 2. ZBPO).

Drugostupanjski sud ne ukazuje na postojanje niti jednog od navedena dva pravna temelja stjecanja suvlasništva, dok prvostupanjski sud tek ukazuje da je u predmetu toga suda poslovni broj P Ob-5/2016 (sada P-562/2019) donesena prvostupanjska presuda kojom je utvrđeno da predmetne nekretnine predstavljaju bračnu stečevinu tužiteljice i Miće Pravdića (tuženik tijekom postupka tvrdi da ta presuda nije pravomoćna jer da je protiv nje izjavljena žalba).

Čl. 247., čl. 248., čl. 253., čl. 258 ObZ u vezi čl. 219. ZPP

TERET DOKAZA - BRAČNA STEČEVINA

2.5. Revd 5217/2021

Leži li teret dokaza da imovina ne predstavlja bračnu stečevinu na onome tko to tvrdi ukoliko je imovina stečena za vrijeme trajanja braka ili izvanbračne zajednice?

Rev 845/2022

Dakle, ako se radi o imovini stečenoj za vrijeme trajanja braka ili izvanbračne zajednice, teret dokaza na onoj stranci koja tvrdi da imovina ne predstavlja (izvan)bračnu stečevinu time što treba dokazati da ta imovina predstavlja vlastitu imovinu (tako i Rev-1455/15, Rev-1762/14).

Stoga, u situaciji kada tuženik tvrdi da nekretnina stečena za vrijeme trajanja izvanbračne zajednice ne predstavlja izvanbračnu stečevinu nego njegovu vlastitu imovinu, na tuženiku je sukladno odredbi čl. 253. i čl. 258. ObZ teret dokaza da ta imovina predstavlja vlastitu imovinu.

Čl. 249., čl. 250., čl. 249., čl. 253.st.2., čl. 40.ObZ

BIVŠI SUPRUŽNICI – VRAĆANJE KREDITA I OVLASTI SUDA

2.6. Revd 1612/2020

Ima li sud u bilo kojem slučaju ovlast naložiti bivšem bračnom drugu plaćanje polovice rata kredita drugom bivšem supružniku, za razdoblje dok su stranke bile u braku, odnosno bračnoj zajednici, ako se taj kredit za vrijeme trajanja braka podmirivao iz plaće supružnika koji sada traži isplatu?

Rev 319/2021

Sud nema ovlast naložiti bivšem bračnom drugu vraćanje polovice kredita drugom bivšem supružniku za razdoblje dok su stranke bile u braku, odnosno dok je trajala bračna zajednica (ukoliko bračnim ugovorom nisu uredile imovinskopravne odnose na postojećoj ili budućoj imovini drugačije), ako se taj kredit za vrijeme trajanja braka podmirivao iz plaće supružnika koji sada traži isplatu.

Čl. 3., čl. 248., 258.ObZ/03

IMOVINSKI ODNOSI IZVANBRAČNIH DRUGOVA

2.7. Revd 1940/2023

1. Da li se, u slučaju ako su izvanbračni drugovi tijekom trajanja životne zajednice koja je trajala kraće od tri godine sklopili brak, u tijek životne zajednice uračunava kako vrijeme prije sklapanja braka tako i vrijeme nakon njegovog sklapanja, ako je ta životna zajednica neprekidno trajala (u kontinuitetu) i da li je onda takva izvanbračna

zajednica izjednačena s bračnom zajednicom u smislu imovinsko pravnih učinaka te zajednice?

2. Ako je izvanbračna zajednica trajala kraće od tri godine i u tom razdoblju je stečena imovina, a nastavljena je u kontinuitetu sklapanjem braka (pa čak i kada u izvanbračnoj zajednici nije rođeno niti začeto zajedničko dijete), može li se ta imovina stečena za trajanja izvanbračne zajednice (izvanbračna stečevina) izjednačiti s imovinom stečenom za vrijeme trajanja braka (bračna stečevina), odnosno priznaje li se kontinuitet imovine koja predstavlja stečevinu, prvo izvanbračnih, a potom bračnih drugova?“.

[Rev 26/2024](#)

Kroz postavljena pitanja problematizira se mogućnost izjednačavanja izvanbračne zajednice sa bračnom zajednicom u smislu ostvarivanja imovinskopravnih učinaka iz čl. 258 ObZ, u situaciji kada je imovina stečena tijekom trajanja izvanbračne zajednice koja je nastavljena sklapanjem braka, iako je prije sklapanja braka trajala kraće od tri godine.

Prema stajalištu ovog suda, a takvo shvaćanje je već i izraženo u odluci revizijskog suda Rev-1364/10-2 od 21. studenog 2012., u situaciji kada je postojala izvanbračna zajednica koja je promijenila oblik sklapanjem braka, dakle, kada ista prerasta u bračnu zajednicu i time dolazi samo do promjene pravnog statusa zajednice, iako prije sklapanja braka nije ostvareno potrebno vrijeme trajanja izvanbračne zajednice u smislu odredbe čl. 3. ObZ, postoji kontinuitet zajednice stranaka. Stoga treba smatrati da se radi i o kontinuitetu imovine koja predstavlja stečevinu prvo izvanbračnih, a potom bračnih drugova. To ujedno predstavlja i odgovor na postavljena pitanja.

Čl. 164. i čl. 165. ZVDSP

BRAČNI DRUG IMA PRAVO ZAHTIJEVATI POLOVINU NAJAMNINE AKO JE DRUGOG BRAČNOG DRUGA POZVAO NA PREDAJU U POSJED

2.8. Revd 3244/2023

Ima li bračni drug pravo zahtijevati polovinu najamnine od drugog bračnog druga-posjednika stana, kao bračne stečevine, ukoliko prethodno nije sudskim putem zatražio predaju u suposjed?

[Rev 219/2024](#)

Bračni drug ima pravo zahtijevati polovinu najamnine od drugog bračnog druga-posjednika stana, kao bračne stečevine, a pri tomu prethodno nije dužan sudskim putem tražiti predaju u suposjed, ako ga je na odgovarajući način pozvao na predaju stvari.

Čl. 247., čl. 248. i čl. 249. st.3. ObZ

POSTOJANJE BRAČNE ZAJEDNICE KAO OBILJEŽJE BRAČNE STEČEVINE

(zajednički život nije nužna pretpostavka)

2.9. Revd 823/2021

Može li se smatrati da između bivših bračnih drugova u sporu oko utvrđivanja bračne stečevine nikada nije postojala bračna zajednica uz obrazloženje da su bračni drugovi živjeli uglavnom odvojeno i samostalno, iako pritom obje stranke u postupku potvrđuju postojanje takve zajednice, te unatoč utvrđenom višegodišnjem trajanju braka od čega su nekoliko godina bračni drugovi proveli zajedno a ostatak odvojeno, sve u svrhu postizanja određenog cilja i sukladno međusobnom dogovoru i volji, te u kojem su braku rođena zajednička djeca?

Rev 892/2021

Nedvojbeno je da je jedna od bitnih karakteristika bračne zajednice zajednički život bračnih drugova kao što to navode nižestupanjski sudovi. Međutim pogrešan je zaključak da bračna zajednica ne postoji isključivo iz razloga što bračni drugovi ne žive zajedno. Za postojanje bračne zajednice potrebna je volja (animus) bračnih drugova, bez obzira žive li bračni drugovi odvojeno ili zajedno. Protivno tome, u slučaju ako ne postoji volja bračnih drugova za održavanjem bračne zajednice i zajedništva, tada unatoč formalnopravnom postojanju braka i zajedničkom stanovanju, bračna zajednica ne postoji. Isto je potrebno ocjenjivati ovisno o okolnostima svakog konkretnog slučaja i imati u vidu da su bračni drugovi autonomni u određivanju sadržaja svoje bračne zajednice i načina svoga života. Naime, različite životne okolnosti i razlozi utječu na organizaciju bračnog i obiteljskog života i na odluku o tome hoće li bračni drugovi živjeti zajedno ili odvojeno i koliko dugo će određeni način života trajati, pa stoga zajednički život ne može biti jedini, niti odlučujući kriterij za zaključak o postojanju bračne zajednice.

Čl. 248. i čl. 249.st.1. ObZ

TRAŽBINE IZ OBVEZNOPRAVNIH ODNOSA BRAČNIH DRUGOVA ULAZE U BRAČNU STEČEVINU

ODGOVORNOST BRAČNIH DRUGOVA ZA NOVČANE OBVEZE PREMA TREĆIMA

2.10. Revd 4528/2022

Je li novčana obveza (dug) koja nastane iz odnosa kredita ili odnosa jamstva za taj kredit, koji odnos je sklopio jedan bračni drug, bračna stečevina, a radi se o kreditu i jamstvu kojim je kupljena nekretnina koja je bračna stečevina?

Odgovara li i drugi bračni drug za takav dug iako nije sudionik jamstva ili ugovora o kreditu i ima li jamac u takvom slučaju pravo regresa i prema tom bračnom drugu glavnog dužnika za obveze koje je na temelju odnosa jamstva platio po tom kreditu odnosno jamstvu (ovdje zadužnici)?

Rev 767/2024

Nadalje, obzirom da su za ocjenu prava vlasništva bračnih drugova na bračnoj stečevini mjerodavni propisi koji su vrijedili u vrijeme njezina stjecanja (odluka ovog suda broj Rev 57/2005-2, od 14. prosinca 2005.) to je prema odredbi čl. 248. Obiteljskog zakona ("Narodne novine", broj 116/03, 17/04, 136/04, 107/07) koji se primjenjivao u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu i kupoprodaji stana, bračna stečevina imovina koju su bračni drugovi stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili potječe iz te imovine, te su prema čl. 249. st. 1. tog Zakona, bračni drugovi u jednakim dijelovima suvlasnici u bračnoj stečevini (ako nisu drukčije ugovorili), i u obvezi vratiti dugove s osnove sklopljenog ugovora o kreditu, izvjesno utrošenog za njihove zajedničke potrebe tijekom njihove bračne zajednice u jednakim dijelovima. Naime, povezujući zakonsku definiciju bračne stečevine s definicijom imovine, proizlazi da u bračnu stečevinu, uz stvarna prava poput vlasništva i drugih stvarnih prava, ulaze i tražbine koja izvire iz obveznopравnih odnosa u koju je stupio ili se našao jedan od bračnih drugova.

U vezi drugog postavljenog pitanja valja reći da prilikom utemeljenja odgovornosti za novčane dugove trećima (jamcima za ugovor o kreditu), nastale u stjecanju (zajedničke) imovine može se uspostaviti zajednička (solidarna) odgovornost bračnih drugova (supružnika). Pri tome, po ocjeni ovog suda, temeljni kriterij za utemeljenje takve odgovornosti predstavlja pitanje da li je drugi bračni drug bio upoznat s utemeljenjem takve obveze i je li takav pravni posao odobrio. Kada solidarna obveza nije posebno propisana zakonom, bračni drugovi su solidarno odgovorni ako je pravni posao iz kojeg proistječe dugovanje, usmjeren na stjecanje imovine koja ulazi u bračnu stečevinu, pri čemu je bračni drug, kojeg se tereti na solidarnu odgovornost s bračnim drugom koji je izravni dužnik, upoznat s osnovom zaduženja te ju je odobrio odnosno od toga prihvaća ostvarenu korist.

Čl. 36. st. 3. ObZ

(IZVAN)BRAČNA STEČEVINA – TERET DOKAZA DA IMOVINA KUPLJENA ZA VRIJEME TRAJANJA (IZVAN)BRAČNE ZAJEDNICE PREDSTAVLJA VLASTITU IMOVINU

2.11. Revd 2944/2022

Stječe li izvanbračni drug suvlasnički dio nekretnine kupljene za trajanja izvanbračne zajednice sredstvima kredita ostvarenog temeljem ugovora o kreditu kojeg je u pisanom obliku sklopio drugi izvanbračni drug, onaj koji se po kupoprodajnom ugovoru u zemljišnim knjigama upisao kao samovlasnik kupljene nekretnine, već i samo osnovom činjenice da je nekretnina kupljena tijekom izvanbračne zajednice, dakle - neovisno od

namjere izvanbračnih drugova (koju namjeru stoga u sudskom postupku, pokrenutom radi utvrđenja da je taj suvlasnički dio stečen, nije potrebno niti utvrđivati) da se kredit ostvari ili stan kupuje za potrebe izvanbračne zajednice, zajednički - tako da postane stečevina izvanbračnih drugova, pa (po tome) i u slučaju postojanja namjere (ili sporazuma) ovih da se stan kupuje kako bi postao vlastita imovina izvanbračnog druga koji je ostvario kredit i sklopio ugovor o kupoprodaji nekretnine?

Rev 263/2024

U situaciji kada tuženik tvrdi da nekretnina stečena za vrijeme trajanja izvanbračne zajednice ne predstavlja izvanbračnu stečevinu nego njegovu vlastitu imovinu, na tuženiku je teret dokaza da ta imovina predstavlja njegovu vlastitu imovinu.

Sudovi su zaključili da tuženik nije dokazao svoje tvrdnje o postojanju namjere i sporazuma stranaka o stjecanju sporne nekretnine kao vlastite imovine tuženika za vrijeme trajanja njihove izvanbračne zajednice, obzirom da stranke nisu sporazumno uredile svoje imovinske odnose sklapanjem bračnog ugovora prema kojemu bi ta nekretnina imala status vlastite imovine tuženika.

Slijedom navedenog, pravilna je ocjena sudova da u konkretnom slučaju vrijedi zakonska presumpcija da su bračni drugovi (u ovom slučaju izvanbračni) u jednakim dijelovima suvlasnici sporne nekretnine koja predstavlja bračnu stečevinu, sukladno odredbi čl. 36. st. 3. ObZ, dok činjenica da se sporna nekretnina otplaćuje sredstvima kredita čiji je korisnik samo tuženik nije od utjecaja na veličinu suvlasničkih dijelova u bračnoj stečevini.

3. UDRŽAVANJE BRAČNOG DRUGA I DJECE

Čl.298. st.1. Obiteljskog zakona (dalje: ObZ)

UZDRŽAVANJE BRAČNOG DRUGA – TRAJANJE OBVEZE

3.1. Revd 2198/2021

Je li drugostupanjski sud pogrešno primijenio odredbu čl. 298. st. 1. Obiteljskog zakona („Narodne novine“ 103/15 i 98/19) kada je tuženiku naložio uzdržavanje tužiteljice bez vremenskog ograničenja, „ubuduće, dok za to budu postojali zakonski uvjeti“?

Rev 1408/2021

(...) Stoga je odgovor na postavljeno pitanje potvrđan, dakle sud drugog stupnja je pogrešno primijenio materijalno pravo iz odredbe čl. 298. st. 1. OBZ-a kada je tuženiku naložio uzdržavanje tužiteljice bez vremenskog ograničenja, („ubuduće, dok za to budu postojali zakonski uvjeti“).

Čl. 288. st.2. ObZ

OBVEZA BAKE I DJEDA NA PLAĆANJE UZDRŽAVANJA

3.2. Revd 1036/2022

Nastaje li u smislu čl. 288. st. 2. Obiteljskog zakona obveza bake i djeda na plaćanje uzdržavanja unuka u situaciji kada roditelj (ovdje majka) kao primarni obveznik uzdržavanja ne ispunjava svoju obvezu uzdržavanja djeteta, a isto se temeljem već postojeće ovršne isprave, neovisno o kaznenom postupku, nije moglo ostvariti prisilnim putem?

Rev 1111/2022

U smislu odredbe čl. 288. st. 2. Obiteljskog zakona obveza bake i djeda na plaćanje uzdržavanja unuka nastaje u situaciji kada roditelj (ovdje majka) kao primarni obveznik uzdržavanja ne ispunjava svoju obvezu uzdržavanja djeteta, a isto se temeljem već postojeće ovršne isprave, neovisno o kaznenom postupku, nije moglo ostvariti prisilnim putem, sve pod pretpostavkom da baka i djed imaju sredstava iz kojih bi mogli doprinosti za uzdržavanje unuka.

TRAJANJE OBVEZE UZDRŽAVANJA BRAČNOG DRUGA

Čl. 220. st.1. ObZ

3.3. Revd 3229/2020

Da li je odredba čl. 220. stavka 1. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, br. 116/2003., 17/2004. i 136/2004.) ograničavala obvezivanje jednog bračnog druga doprinosti uzdržavanju drugog bračnog druga na maksimalni rok od godinu dana?

Rev 921/2021

Ipak, kako se rješenje ovoga suda broj Rev 2900/2018-2 od 10. travnja 2019. i rješenje ovoga suda broj Rev 4413/2019-2 od 30. listopada 2019. odnose na odredbu čl. 298. st. 1. Obiteljskog zakona ("Narodne novine", broj 103/15) koja je sporno pravno pitanje uređivala na drugačiji način, kako je to i istaknuto u potonjem rješenju, a rješenje ovoga suda broj Rev 296/2015-2 od 24. veljače 2015. na ovdje mjerodavnu odredbu čl. 220. st. 1. Obiteljskog zakona ("Narodne novine", broj 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11, 25/13 i 5/15), ovaj sud prihvaća shvaćanje revidentice kako prilikom primjene toga Zakona treba primijeniti pravno shvaćanje iz rješenja ovoga suda broj Rev 296/2015-2 od 24. veljače 2015. prema kojemu odgovor na pitanje je li vremensko ograničenje uzdržavanja iz te odredbe primarni i uobičajeni način određivanja obveze uzdržavanja "ovisi o postojanju konkretnih činjenica svakog posebnog slučaja, a koje činjenice se odnose na okolnosti iz čl. 217. ObZ, a posebno na okolnost trajanja određenog braka, te mogućnost primatelja uzdržavanja da u dogledno vrijeme na drugi način osigura sredstva za život (čl. 220. st. 1. ObZ)", iz čega proizlazi da odredba čl. 220. st. 1. Obiteljskog zakona ("Narodne novine", broj 116/2003, 17/2004 i 136/2004) nije ograničavala obvezivanje jednog bračnog druga doprinosti uzdržavanju drugog bračnog druga na maksimalni rok od godinu dana.

PONOVNA USPOSTVA OBVEZE UZDRŽAVANJA PUNOLJETNOG DIJETETA

Čl. 291. st.1. ObZ

3.4. Revd 3132/2021

Može li se, nakon što je pravomoćnom presudom suda utvrđeno da je prestala obveza roditelja za uzdržavanje punoljetnog djeteta zbog toga što dijete bez opravdanih razloga nije redovito izvršavalo svoje školske obveze, odlukom suda ponovno uspostaviti obveza uzdržavanja?

Rev 160/2022

Nakon što je pravomoćnom presudom suda utvrđeno da je prestala obveza roditelja za uzdržavanje punoljetnog djeteta zbog toga što dijete bez opravdanih razloga nije redovito izvršavalo svoje školske obveze, odlukom suda ne može se ponovno uspostaviti obveza uzdržavanja.

Čl.1113. ZOO/05

PASIVNA LEGITIMACIJA U POSTUPKU RADI ISPLATE DVOSTRUKO VIŠE PLAĆENOG IZNOSA UZDRŽAVANJA

3.5. Revd 1525/2022

Je li majka zajedničke maloljetne djece stranka, pasivno legitimirana u parnici u kojoj tužitelj potražuje više naplaćene iznose s osnove uzdržavanja mlt. djece od tuženice kao njihove majke i zakonske zastupnice?

Rev 1178/2022

Tuženica nije pasivno legitimirana u parnici u kojoj tužitelj potražuje više naplaćene iznose s osnove uzdržavanja mlt. djece od tuženice kao njihove majke i zakonske zastupnice.

Čl. 289. ObZ/15 u vezi čl. 235.ZOO/05

ZASTOJ ZASTARE TRAŽBINA IZMEĐU RODITELJA I DJECE

3.6. Revd 2798/2021

Jesu li odredbe Obiteljskog zakona („Narodne novine“ broj 103/2015 i 98/2019 - dalje: ObZ) koje uređuju pitanje zastare uskraćenog uzdržavanja lex specialis u odnosu na odredbe Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015 - dalje: ZOO) koje uređuju zastoj zastarijevanjadok traje roditeljsko pravo, te da li kao takve isključuju od primjene odredbe Zakona o obveznim odnosima sukladno pravilu lex specialis derogat legi generali?

Rev 22/2022

Prema pravnom shvaćanju ovog suda odredbe Zakona o obveznim odnosima koje uređuju institut zastoj zastare tražbina između roditelja i djece dok traje roditeljsko pravo, nisu u koliziji niti s odredbom čl. 289. ObZ/15 o zastari naknade za uskraćeno uzdržavanje prema maloljetnom djetetu s kojim roditelj ne živi i kojem nije plaćao uzdržavanje. To iz razloga jer iz sadržaja odredbe čl. 235. toč. 2. ZOO-a proizlazi da zastarijevanje ne teče između roditelja i djece dok traje roditeljsko pravo te zastoj zastarijevanja ne ovisi o bilo kakvoj drugoj činjenici osim postojanja roditeljskog prava. Stoga je tom odredbom određen zastoj zastarijevanja bez obzira na faktično stanje odnosa između roditelja i djece, već je jedino odlučno za zastoj zastarijevanja (da zastarijevanje ne teče) da traje roditeljsko pravo i da zastoj traje sve dok traje i roditeljsko pravo, što je istovremeno i odgovor na pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena (tako i ovaj sud u Rev-5192/2019 od 15. srpnja 2020.)

Kada bi se prihvatilo pravno shvaćanje suda drugog stupnja, tada kako ObZ ne sadrži druge odredbe o zastari, to bi značilo da se glede pitanja zastare potraživanja mlt. djeteta na ime uzdržavanja od roditelja s kojim dijete ne živi ne primjenjuju niti drugi

instituti zastare, primjerice, odricanje od zastare ili prekid zastare (čl. 219. ili čl. 240. ZOO-a.)

Čl. 290. ObZ

UZDRŽAVANJE PUNOLJETNOG DJETETA

3.7. Revd 646/2023

1. Podrazumijeva li pravni standard "redovitog i urednog ispunjavanja obveza" studenta iz čl. 290. st. 1. Obiteljskog zakona ("Narodne novine", broj 103/15, 98/19 i 47/20 – dalje: ObZ) polaganje ispita, upisivanje godine, pa makar i djelomično, polaganje kolokvija, pristupanje predavanjima i sl., makar se radilo i o izvanrednom studiju ili podrazumijeva samo završetak studija u određenom roku?

2. Ispunjava li student redovito i uredno svoje obveze i kad zbog opravdanih osobnih razloga (trudnoće, bolesti i sličnih razloga), ali i objektivnih organizacijskih razloga na strani fakulteta (pandemijski uvjeti), dakle razloga koji se ne mogu pripisati njegovoj krivnji, nije uspio ispuniti obveze tekuće akademske godine?

Rev 507/2023

Dakle iz odredbe čl. 290. st. 1. ObZ-a slijedi da je se roditelj ne može osloboditi svoje obveze uzdržavanja punoljetnog djeteta do 26 godine života ako se dijete redovno školuje.

Pitanje redovnog školovanja, prema pravnom shvaćanju ovog suda, a s obzirom na pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena, odgovor leži u okolnostima svakog pojedinog slučaja pri čemu treba uzeti primjerice u obzir, dužinu školovanja, učestalost ispunjavanja obveza iz školovanja, intenzitet i broj obveza koje konkretno školovanje, nosi broj preostalih obveza koje su djetetu prestale da bi se školovanje dovršilo, te učestalost i razloge eventualnog ponavljanja školske godine.

Čl. 216. ObZ

OBVEZA BAKE I DJEDE NA PLAĆANJE UZDRŽAVANJA

3.8. Revd 910/2021

Nastaje li, u smislu čl. 216. Obiteljskog zakona ("Narodne novine" broj 116/03, 17/04, 136/04, 107/07 i 61/11 – dalje: ObZ) odnosno čl. 288. st. 2. Obiteljskog zakona ("Narodne novine" broj 103/15 i 98/19 – dalje: ObZ/15), obveza bake i djeda na plaćanje uzdržavanja samo u situaciji kada roditelj, kao primarni obveznik uzdržavanja, uopće ne uzdržava dijete niti se isto može ostvariti prisilnim putem, ili obveza bake i djeda na plaćanje razlike uzdržavanja nastaje i u slučaju kada primarni obveznik uzdržavanja ne podmiruje u potpunosti potrebe uzdržavane osobe (djeteta)?

Rev 975/2021

Obveza bake i djeda na uzdržavanje unučadi, na temelju odredbe čl. 216. ObZ/03, koja nastaje u slučaju kad roditelj kao primarni obveznik uzdržavanja ne uzdržava dijete i uzdržavanje od roditelja se ne može ostvariti prisilnim putem, nastaje, na temelju odredbe čl. 229. st. 1. ObZ/03 i u slučaju ako roditelj, kao primarni obveznik uzdržavanja ne podmiruje u potpunosti potrebe djeteta, pa su u tom slučaju baka i/ili djed po tom roditelju dužni sukladno svojim mogućnostima, plaćati razliku uzdržavanja za maloljetno dijete kao i za punoljetno dijete iz čl. 210. st. 1., 2. i 3. ObZ/03.

Čl. 290. ObZ

UZDRŽAVANJE PUNOLJETNOG DJETETA

3.9. Revd 3003/2020

Ispunjava li redovito i uredno svoje studentske obveze punoljetno dijete koje nakon završenog srednjoškolskog obrazovanja ne upisuje nikakav fakultet, već pauzira jednu godinu, a nakon upisa na fakultet ponavlja jednu godinu, te je u dobi od 23,5 godine nakon 4 godine od završenog srednjoškolskog obrazovanja upisan na ponavljanje druge godine studije, ali još uvijek bez položenih svih ispita iz prve i druge godine studija, sve to bez opravdanog razloga?

Rev 834/2021

Ne ispunjava redovito i uredno svoje studentske obveze punoljetno dijete koje nakon završenog srednjoškolskog obrazovanja ne upisuje nikakav fakultet, već pauzira jednu godinu, a nakon upisa na fakultet ponavlja jednu godinu, te je u dobi od 23,5 godine, nakon četiri godine od završenog srednjoškolskog obrazovanja upisan na ponavljanje druge godine studija, ali još uvijek bez položenih svih ispita iz prve i druge godine studija, sve to bez opravdanog razloga. 285., 430. i 426. Obiteljskoga

Čl. 285., čl. 430. i čl. 426. ObZ

(NE)VEZANOST SUDA ZAHTJEVOM STRANAKA U SPORU RADI UZDRŽAVANJA DJETETA

3.10. Revd 5248/2021

Je li sud u sporu radi smanjenja uzdržavanja mlljt. djeteta vezan postavljenim tužbenim zahtjevom te što nužno sadrži izreka presude kojom se mijenja iznos uzdržavanja određen ranijom ovršnom presudom?

Rev 766/2022

Odgovor na prvo dio revizijskoga pitanja, onaj koji se tiče (ne)vezanosti suda za zahtjeve stranaka u postupku radi uzdržavanja djeteta, sadržan je u citiranome članku 426. Obiteljskoga zakona, jer je njime propisano da u postupku radi uzdržavanja djeteta sud nije vezan zahtjevima stranaka, što je onda i odgovor na taj dio pitanja.

Kod odgovora na drugi dio pitanja, onaj u vezi sa sadržajem izreke presude u sporu radi smanjenja uzdržavanja, treba poći od toga da će prema članku 430. stavku 2. Obiteljskoga zakona, sud, ako nađe da je zahtjev za smanjenje iznosa uzdržavanja u cijelosti ili djelomice osnovan, odlučiti o iznosu koji je obveznik uzdržavanja dužan plaćati za uzdržavanje počevši od dana podnošenja tužbe ili kojeg drugog dana nakon tog dana, ili će zahtjev u cijelosti odbiti kao neosnovan. Proizlazi, dakle, da će, neovisno o tome za koliko je tužitelj tužbom zahtijevao da se smanji iznos uzdržavanja određen ranijom ovršnom ispravom, sud, ako nađe da je zahtjev makar i djelomično osnovan, presudom odlučiti samo o iznosu koji je obveznik dužan nadalje plaćati, po naravi stvari umanjeno u odnosu na onaj određen prijašnjom ovršnom ispravom.

Čl. 288. st. 1. ObZ u vezi čl.212. st.1. i čl. 215.st.1. ZPP

OBVEZA UZDRŽAVANJA IZMEĐU RODITELJA I MLT. DJECE JE OSOBNA, NEPRENOSIVA I NENASLJEDIVA

(odgovornost za obveze nasljednika u slučaju obveze uzdržavanja)

3.11. Revd 1383/2024

Je li obveza na namirenje tražbine djeteta u postupku za povišenje uzdržavanja za razdoblje od utuženja do smrti roditelja obveznika uzdržavanja, strogo osobna obveza?

Rev 857/2024

Obveza uzdržavanja između roditelja i mal. djece jedan je od osobno-imovinskih učinaka obiteljskopравnih odnosa. Ta obveza je, bez ikakve dvojbe, strogo osobna, neprenosiva i nenasljediva. Nenasljediva je u smislu da se nasljednike obveznika zakonskog uzdržavanja ne može obvezati na preuzimanje odnosno nastavak obveze tog i takvog, na zakonu utemeljenog, uzdržavanja za iznose koji dopijevaju nakon smrti obveznika uzdržavanja. Međutim, nasljednici ostavitelja solidarno odgovaraju za dospelje obveze koje se odnose na uzdržavanje djeteta budući da one trenutkom smrti obveznika uzdržavanja postaju dugovi ostavine.

Čl. 285. i čl. 316. st.1 ObZ

UZDRŽAVANJE DJETETA SMJEŠTENOG U UDOMITELJSKOJ OBITELJI

3.12.Revd 318/2023

1. Je li roditelj kojemu je pravomoćnom presudom utvrđena dužnost uzdržavanja djeteta i to način uzdržavanja (novčano), visina (750,00kn) te način ispunjenja (uplatom na račun majke), nakon što je djetetu naknadno Rješenjem CZSS-a priznato pravo na uslugu skrbi izvan vlastite obitelji-dugotrajni smještaj u udomiteljskoj obitelji temeljem kojeg država u korist djeteta mjesečno isplaćuje naknadu za smještaj i druge potrebe korisnika u visini 2.000,00 kn mjesečno dužan i dalje svoju novčanu obvezu uzdržavanja ispunjavati uplatom na račun majke ili svoju novčanu obvezu uzdržavanja nastavlja ispunjavati kroz sudjelovanje u podmiranju troškova smještaja i to putem Nagodbe o sudjelovanju u podmiranju troškova smještaja koja se sklapa sa nadležnim CZSS temeljem odredaba Zakona o socijalnoj skrbi (čl.97.st.4. i 98.st.1.i 2. i 99. tada važećih) i Pravilnika o sudjelovanju korisnika u plaćanju cijene usluga i način plaćanja usluga (čl.11,13,14 i čl.19.)?

2. Predstavlja li okolnost da dijete više ne živi s jednim od roditelja već kod udomitelja, jer mu je Rješenjem CZSS-a naknadno priznato pravo na uslugu skrbi izvan vlastite obitelji-dugotrajni smještaj u udomiteljsku obitelj, za drugog roditelja razlog za mijenjanje presude temeljem odredbe čl.285. ObZ-a u pogledu načina ispunjenja dužnosti uzdržavanja, a imajući u vidu odredbu čl.309.ObZ-a, ako mu je tom presudom već ranije bila određena obveza da u novčanom iznosu doprinosi za uzdržavanje djeteta s kojim dijete nije živjelo u trenutku donošenja te presude?

3. Je li djetetu koje ne živi ni s jednim od roditelja jer mu je Rješenjem CZSS-a priznato pravo na uslugu skrbi izvan vlastite obitelji-dugotrajni smještaj u udomiteljskoj obitelji i kojemu se iz državnog proračuna mjesečno isplaćuju sredstva za njegovo uzdržavanje u vidu naknade za smještaj i druge potrebe korisnika, temeljem odredbe čl.91.ZOO-a (zakonska subrogacija) prestalo pravo na potraživanje mjesečnih iznosa uzdržavanja od roditelja kojemu je visina i način uzdržavanja utvrđena pravomoćnom presudom?“

Rev 1032/2023

Okolnost da dijete više ne živi sa roditeljem s kojim je prema prethodnoj pravomoćnoj odluci suda živjelo predstavlja razlog za izmjenu odluke o načinu izvršavanja obveze uzdržavanja djeteta.

Kada je prethodnom pravomoćnom odlukom suda odlučeno da će mljt. dijete živjeti sa jednim od roditelja, a drugom roditelju (koji s djetetom ne živi) je naloženo da za uzdržavanje djeteta doprinosi mjesečno određeni novčani iznos na račun roditelja s kojim dijete živi, donošenje upravnog rješenja nadležnog centra za socijalnu skrb kojim se djetetu priznaje pravo na smještaj izvan obitelji predstavlja bitnu izmjenu okolnosti koja je od utjecaja na određivanje načina izvršavanja obveze uzdržavanja djeteta (čl. 285. OBZ).

Nakon smještaja djeteta u udomiteljsku obitelj koji troškovi smještaja se podmiruju na teret državnog proračuna (preko nadležnog ministarstva) nastaju nove okolnosti

koje su od utjecaja na donošenje odluke o uzdržavanju djeteta i prema kojima su oba roditelja dužna snositi troškove smještaja djeteta (čl. 316. st. 1. OBZ).

Čl. 369. ZOO/05

UZDRŽAVANJE BRAČNOG DRUGA – PRESTANAK OBVEZE KADA JE UTVRĐENA SUDSKOM NAGODBOM

3.13. Revd 184/2024

Da li obveza uzdržavanja bračnog druga koja je određena sudskom nagodbom prestaje tek raskidom sudske nagodbe zbog promijenjenih okolnosti iz članka 369. Zakona o obveznim odnosima, ili obveza davanja uzdržavanja prestaje donošenjem nove ovršne isprave kojom se utvrđuje ili određuje prestanak uzdržavanja zbog nastupa promijenjenih okolnosti?

Rev 1250/2024

Iz navedenog pravnog shvaćanja proizlazi da obveza uzdržavanja utvrđena sudskom nagodbom prestaje donošenjem nove presude (ovršne isprave) kojom se utvrđuje ili određuje prestanak uzdržavanja te se obveze utvrđene sudskom nagodbom mogu mijenjati na zahtjev ovlaštenika (sudskom) odlukom o prestanku uzdržavanja ili izmjeni odluke o uzdržavanju što ujedno predstavlja i odgovor na postavljeno pitanje. Za prestanak uzdržavanja sadržanog u nagodbi nije nužno podnošenje tužbe za raskid nagodbe sukladno čl. 369. ZOO, već obveza uzdržavanja može prestati i sudskom odlukom kojom se mijenja sadržaj obveze uzdržavanja odnosno kojom se prihvaća prestanak uzdržavanja.

Čl. 290., 317., 250. i 349. ObZ

UZDRŽAVANJE PUNOLJETNOG DJETETA

3.14. Revd 283/2024

Ako se tijekom trajanja postupka promijene okolnosti na način da dijete – uzdržavana osoba postane punoljetna, je li od trenutka punoljetnosti djeteta potrebno utvrđivati ukupne imovinske prilike oba roditelja i mogućnosti plaćanja uzdržavanja oba roditelja, dakle i onog roditelja za kojeg takva obveza utvrđivanja nije bila propisana dok je dijete bilo maloljetno?

Rev 912/2024

Ako se tijekom trajanja postupka promijene okolnosti na način da dijete – uzdržavana osoba postane punoljetna, za donošenje odluke o obvezi uzdržavanja i visini doprinosa za uzdržavanje od trenutka punoljetnosti djeteta potrebno je utvrditi jesu li ispunjene pretpostavke za uzdržavanje punoljetnog djeteta te ako jesu, kakve su ukupne imovinske

prilike i mogućnosti plaćanja uzdržavanja oba roditelja, dakle i onog roditelja za kojeg takva obveza utvrđivanja nije bila propisana dok je dijete bilo maloljetno.

Čl. 3., čl. 5., čl. 307., čl. 309. čl. 310., čl. 315. ObZ

PROMJENA NAČINA UZDRŽAVANJA

3.15. Revd 1724/2023

Je li za promjenu načina uzdržavanja mlljt. djeteta određenog prijašnjom ovršnom ispravom, a prema kojoj je roditelj koji ne živi s djetetom bio dužan doprinositi za uzdržavanje mlljt. djeteta u novčanom iznosu, odlučno da su se okolnosti nakon donošenja te ovršne isprave promijenile na način da je donesena nova odluka prema kojoj dijete jednako vremena stanuje sa svakim od roditelja, koji provode podjednako vremena s djetetom i podjednako svakodnevno skrbe o djetetu te ako jest, na koji način ubuduće u takvom slučaju odrediti uzdržavanje mlljt. djeteta?

Rev 1121/2023

Za promjenu načina uzdržavanja mlljt. djeteta određenog prijašnjom ovršnom ispravom, a prema kojoj je roditelj koji ne živi s djetetom bio dužan doprinositi za uzdržavanje mlljt. djeteta u novčanom iznosu, odlučno je da su se okolnosti nakon donošenja te ovršne isprave promijenile na način da je donesena nova odluka prema kojoj dijete jednako vremena stanuje sa svakim od roditelja, koji provode podjednako vremena s djetetom i podjednako svakodnevno skrbe o djetetu.

Na koji način će ubuduće u takvom slučaju odrediti uzdržavanje mlljt. djeteta zavisi od svih okolnosti slučaja, a vodeći računa o odredbama čl. 3., čl. 5., čl. 307., čl. 309. čl. 310., čl. 315. ObZ-a.

Čl. 316. ObZ

UZDRŽAVANJE PUNOLJETNOG DJETETA – URAČUNAVANJE TROŠKOVA STANOVANJA RODITELJU S KOJIM DIJETE STANUJE

3.16. Revd 1039/2023

Jesu li u sporu o uzdržavanju punoljetnog djeteta obveznici uzdržavanja oba roditelja sukladno članku 316. ObZ s time da se roditelju s kojim dijete stanuje u iznos uzdržavanja uračunavaju troškovi stanovanja?

Rev 593/2024

Obveznici uzdržavanja punoljetnog djeteta koje se redovno školuje i uredno ispunjava svoje obveze, a mlađe je od dvadeset šest godina, su oba roditelja sukladno odredbi članka 316. stavka 2. ObZ time da se roditelju s kojim dijete stanuje u iznos uzdržavanja uračunavaju troškovi stanovanja. Ukoliko jedan od roditelja svoju obvezu uzdržavanja ispunjava dobrovoljno, tada punoljetno dijete koje u parničnom postupku zahtijeva

uzdržavanje ne mora tužbom obuhvatiti oba roditelja, već samo onog roditelja koji svoju obvezu uzdržavanja ne ispunjava.

4. NASLJEDNO PRAVO – općenito

Čl. 50. Zakona o nasljeđivanju (dalje: ZN)

4.1. Revd 4059/2020

Može li sud tumačenjem oporuke dati riječima upotrijebljenim u oporuci značenje koje te riječi nemaju?

Rev 876/2021

Pri tumačenju oporuke sud ne može riječima upotrijebljenim u oporuci dati značenje koje te riječi nemaju.

Čl. 225. i 231. ZN

UČINAK PRAVOMOĆNOG RJEŠENJA O NASLJEĐIVANJU

4.2. Revd 2309/2020

1. Da li pravomoćno rješenje o nasljeđivanju veže stranke koje su sudjelovale u ostavinskom postupku i u tom postupku nisu osporile sastav imovinske mase, odnosno ima li pravomoćno rješenje o nasljeđivanju učinak pravomoćno presuđene stvari u odnosu na stranke u ostavinskom postupku i u odnosu na imovinu koja je u tom postupku utvrđena?
2. Mogu li se nasljednici koji su sudjelovali u ostavinskom postupku nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju pozivati na neku drugu pravnu osnovu stjecanja prava vlasništva nastalu prije pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju u odnosu na imovinu utvrđenu rješenjem o nasljeđivanju kao imovina ostavitelja?

Rev 931/2021

Stoga, da su prednice tužiteljice i osporile sastav imovinske mase u tom ostavinskom postupku, taj prigovor bi bio neosnovan jer je predmetna nekretnina nesporno u času smrti ostavitelja (1917. godine) bila u njegovom vlasništvu budući da on njome nije raspolagao, a rješenjem o nasljeđivanju, sukladno odredbi čl. 225. ZN, utvrđuje se i opseg imovine koja je predmet nasljeđivanja. Zato, iako je odgovor na prvo pitanje potvrđan, u odnosu na drugo pitanje se ističe kako se nasljednici koji su sudjelovali u ostavinskom postupku nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju mogu pozivati na neku drugu pravnu osnovu stjecanja prava vlasništva nastalu pri pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju u odnosu na imovinu utvrđenu rješenjem o nasljeđivanju kao imovina ostavitelja, pod uvjetom da se radi o valjanom stjecanju prava vlasništva nastalom nakon smrti ostavitelja, a što ovdje jest slučaj. Posljedično tome, prednice tužiteljice i tužiteljica su mogle steći i jesu stekle pravo vlasništva na predmetnoj nekretnini dosjelošću, i to poštenim posjedom predmetne nekretnine, nakon što je otac prednica tužiteljice kupio predmetnu nekretninu od naknadno utvrđene zakonske nasljednice ostavitelja I. Š., M. H., prednice tuženika.

Čl. 5., 75., 219. st.1., čl. 220. st.1. i 3., 224., 225. st.2., 3. i 4. ZN

OSPORA VANJE SASTAVA OSTAVINSKE IMOVINE

4.3. Revd 1918/2021

1. Predstavlja li sadržaj nasljedničke izjave očitovanje stranke o sastavu ostavinske imovine?
2. Može li stranka ostavinskog postupka osporavati sastav ostavinske imovine nakon dane nasljedničke izjave?

Rev 1300/2021

Prema pravnom shvaćanju ovog suda iz navedenih odredbi proizlazi da je sadržaj nasljedničke izjave prihvaća li se nasljednik nasljedstva ili se istog odriče, odnosno ustupa li svoj nasljednički dio nekom od sunasljednika i pravno odlučni je to sadržaj nasljedničke izjave koji je neopoziv, pa stranka ostavinskog postupka može nakon dane nasljedničke izjave osporavati sastav ostavinske imovine. Nasljednička izjava koja je u ostavinskom postupku dana glede ostavinske imovine ne tiče se imovine za koju je nasljednik istaknuo prigovor da ne ulazi u ostavinu.

U tom smislu ovaj sud već je izrazio shvaćanje u odlukama Rev-1881/1990 od 8. studenog 1990. i Rev-977/11 od 17. lipnja 2014. da se nasljedničke izjave u toku ostavinskog postupka odnose na ostavinsku imovinu iza pok. ostavitelja, a ne i na imovinu za koju su nasljednici tijekom ostavinskog postupka neprekidno isticali prigovor da taj dio imovine ne ulazi u ostavinu, što će se utvrditi u eventualno pokrenutoj parnici.

Zaključno, prema odredbi čl. 224. ZN, sud će prekinuti ostavinski postupak i uputiti stranke na parnicu ili upravni postupak ako su između stranaka sporne činjenice o kojima ovisi sastav ostavine i o kojima ovisi predmet zapisa. Prema odredbi čl. 225. st. 2., 3. i 4. ZN, ako sud prekine postupak, odredit će rok koji ne može biti dulji od 30 dana, u kojemu upućena stranka treba pokrenuti parnicu ili upravni postupak, te o pokretanju obavijestiti ostavinski sud. Ako stranka u određenom roku postupi po rješenju suda, prekid postupka trajat će dok parnica ili upravni postupak ne bude pravomoćno završen. Ako stranka u određenom roku ne postupi po rješenju suda, prekinuti će se postupak nastaviti i dovršiti bez obzira na zahtjeve glede kojih je stranka upućena na parnicu, odnosno upravni postupak. U tom slučaju stranka koja je upućena na parnicu ili na upravni postupak može svoja prava ostvarivati u postupku na koji je upućena. Time je odgovoreno na pravna pitanja zbog kojih je dopuštena revizija.

Čl. 64. st.1. i 3., čl. 65. st.1., čl. 66 ZN

TUMAČENJE PRAVE VOLJE OSTAVITELJA

4.4. Revd 1834/2022

Kod činjenice postojanja izričito unesene i sadržajno nedvojbene oporučne odredbe o opozivu/stavljanju van snage ranijih oporuka, da li je parničnom sudu uopće dopušteno tumačiti pravu volju ostavitelja u odnosu na takvu odredbu?

Da li je sudu dozvoljeno pri utvrđivanju prave volje ostavitelja dati primat drugim dokaznim sredstvima / izvorima za utvrđivanje prave volje ostavitelja (npr. svjedocima) nad samom oporukom kao izvorom tumačenja prave / stvarne volje ostavitelja, pogotovo u situaciji kada niti jedna oporučna odredba te oporuke ne omogućava bilo kakovu sumnju u pravcu jasno izražene volje?

Rev 1179/2022

Naime, kod činjenice postojanja izričito unesene i sadržajno nedvojbene oporučne odredbe o opozivu/stavljanju van snage ranijih oporuka, pri čemu treba uzeti u obzir i sadržaj odredbi kasnije oporuke u pogledu raspolaganja imovinom u odnosu na odredbe ranije oporuke, tumačenjem prave volje ostavitelja u odnosu na odredbu o opozivu oporuke ne smiju se prijeći granice sadržaja oporučiteljeve oporuke i zakonskih pravila o opozivu oporuke, te zakonskih pravila o odnosu kasnije i ranije oporuke, sadržanih u odredbama čl. 64. - 66. ZN, nadopunjujući je nečim čega u njoj nema. Dakle, bitan sadržaj oporuke ne može se tumačenjem oporuke nadopunjavati.

(...)

Dakle, samo u takvim (dvojbenim) slučajevima prava volja oporučiteljeva može se ustanovljavati na temelju činjenica koje nisu vidljive iz same oporuke. Međutim pomoću njih mora biti moguće izvesti siguran zaključak o onome o čemu se oporučitelj na manjkav način izjasnio. Pri tom je iznimno dopustivo dati prednost drugim dokaznim sredstvima / izvorima za utvrđivanje prave volje ostavitelja nad samom oporukom kao izvorom tumačenja prave/ stvarne volje ostavitelja, samo onda kada iz teksta oporučne odredbe proizlazi dvojba o onome što je oporučitelj stvarno htio odrediti (ovdje u pogledu opoziva ranijih oporuka), a ne i u situaciji kada niti jedna oporučna odredba te oporuke ne omogućava bilo kakovu sumnju u pravcu jasno izražene volje.

PRIGOVOR ZASTARE POTRAŽIVANJA NASLJEDSTVA

Čl. 144. ZN/55

4.5. Revd 1077/2021

Može li pravni sljednik tužiteljevog sunasljednika koji je ostavinsku imovinu stekao od svog pravnog prednika po drugom pravnom osnovu (pravni posao) s uspjehom istaći

prigovor zastare iz čl. 144. Zakona o nasljeđivanju (Sl. list FNRJ broj 20/1955, Sl. list SFRJ broj 12/59, 52/71, 47/78, 71/91, 37/94, 56/00 i 48/03: dalje: ZN/55?

Rev 151/2023

Imajući u vidu nespornu okolnost da je majka stranaka, pok. A. B., predmetne nekretnine stekla temeljem dopunskog rješenja o nasljeđivanju iza pok. oca stranaka A. B., da je tim nekretninama raspolagala teretnim pravnim poslom - ugovorom o doživotnom uzdržavanju sklopljenim s tuženicom, da tužitelj za života majke (preminule 2014. godine) nije prema njoj isticao nikakve zahtjeve u pogledu spornih nekretnina, mišljenje je ovog revizijskog suda da se u konkretnom slučaju radi o tužbi hereditatis petitio i da je tuženica mogla isticati prigovor zastare potraživanja nasljedstva u smislu odredbe čl. 144. ZN/55.

Vijeće ovog suda smatra da je u parnici povodom nasljedničke tužbe pasivno legitimiran i singularni sukcesor (ovdje tuženica) osobe koja je svojatala (pok. majka stranaka) nasljedno pravo nasljednika (ovdje tužitelja), jer se pravo takve osobe izvodi iz prava prednice - osobe koja je svojatala nasljedno pravo, pa je u tome sadržan i odgovor na postavljeno pitanje.

Naime, ono što razlikuje vlasničku tužbu od nasljedničke tužbe jeste pravni temelj zahtjeva odnosno traži li se tužbom zaštita povrijeđenog prava vlasništva ili povrijeđenog nasljednog prava.

Iako je tuženica predmetne nekretnine stekla temeljem pravnog posla; i tužitelj i tuženica pozivaju se na to da je majka stranaka - primateljica uzdržavanja, stekla nasljedno pravo temeljem dopunskog rješenja o nasljeđivanju iza zajedničkog prednika stranaka, a to je i pravilno utvrđenje prvostupanjskog suda; dakle, svojatala je nasljedno pravo tužitelja.

UGOVOR O PRIJENOSU NASLJEDNOG DIJELA

PRAVNI UČINAK PRAVOMOĆNOG RJEŠENJA O NASLJEĐIVANJU

Čl. 149. i čl.231. ZN/78

4.6. Revd 212/2020

1. Postoji li nasljednička zajednica u slučaju oporučnog nasljeđivanja u odnosu na dvoje nasljednika ako jedan po oporuci nasljeđuje jednu stvar, a drugi neki drugi predmet u sastavu ostavine?

2. Da li pravni posao nasljednika iz čl. 149. st. 3. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine" broj 52/71, 47/78 i 56/00 – dalje: ZN/71) odnosno čl. 145. st. 4. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine" broj 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15 – dalje: ZN/03) s osobom koja nije s njime u nasljedničkoj zajednici ili koja uopće nije nasljednik ostavitelja, podliježe obvezatnoj formi koja je propisana za ustup nasljedstva unutar nasljedničke zajednice po čl. 149. st. 2. ZN/71, odnosno čl. 145. st. 2. ZN/03?

3. Veže li pravomoćnost rješenja o nasljeđivanju oporučnog nasljednika koji je učestvovao u ostavinskom postupku na način da je nasljedničkom izjavom priznao oporuku ostavitelja i prihvatio se nasljedstva na temelju takve oporuke, ako je tako on naslijedio jedan predmet ostavine, a drugi oporučni nasljednik neki drugi predmet ostavine, na način da bi time izgubio važnost (odnosno da su prestali učinci) pravnog posla iz čl. 149. st. 2. ZN/71, odnosno čl. 145. st. 2. ZN/03, kojim je jedan od njih drugome prije davanja nasljedničkih izjava ustupio predmet iz ostavine, a koju je po oporuci naslijedio te da li takav pravni učinak može imati pravomoćnost rješenja o nasljeđivanju i za osobu koja nije uopće nasljednik ostavitelja i koja nije uopće učestvovala u ostavinskom postupku?

Rev 431/2023

Pravilno drugostupanjski sud navodi da u odnosu na tvrdnje tužiteljice da bi za vrijeme trajanja ostavinskog postupka 3. tužena pravnim poslom ustupila vlasništvo stečeno nasljeđivanjem na predmetnim nekretninama tužiteljici, odnosno predniku 4. i 5. tuženika, a da to proizlazi iz izjava od 3. travnja 1996. jedna potpisana samo po 3. tuženoj, a druga potpisana po 3. tuženoj i predniku 4. i 5. tuženika, kao i iz njihovog zajedničkog podneska od 29. siječnja 1997. i 13. veljače 1997. te raspravnog zapisnika od 31. siječnja 1997., tužiteljica niti ne tvrdi da postoji konkretan dvostrani pravni posao (ugovor) kojim bi bio izvršen na zakonit način ustup, dok navedene izjave nižestupanjski sudovi ocjenjuju kao privatne isprave koje po svojoj naravi nisu ugovor iz odredbe članka 149. stavka 2. ZN-a.

(...)

Kod činjeničnog utvrđenja da je iza pok. N.R. doneseno rješenje o nasljeđivanju pod poslovnim brojem O-od 13. prosinca 2005., kojim je pod točkom II. kao njegovom nasljednicom na temelju oporuke od 10. listopada 1981. proglašena 3. tužena C.M., da je vlastoručnom oporukom sačinjenom 10. listopada 1981. rasporedio nepokretnu imovinu u korist nesrodne C.M. dok je istom oporukom svoju pokretnu imovinu ostavio M. H. (predniku tuženika ad 4. i 5.), te da su navedenu oporuku priznali istinitom i pravovaljanom C.M., M.H. i M.Š. (kao legatar), te su se prihvatili svog oporučnog dijela, pravilno nižestupanjski sudovi navode da je to rješenje o nasljeđivanju postalo pravomoćno, te obzirom da je prednik 4. i 5. tuženika sudjelovao u tom postupku, sukladno odredbi iz čl. 231. ZN to rješenje predstavlja presuđenu stvar između njega i 3. tužene obzirom da u svojim iskazima nisu spominjali navodno darovanje konobe i okućnice njemu od strane prednika pok. N. R., ali također i u odnosu na tužiteljicu obzirom da tužiteljica svoje pravo vlasništva temelji na navodnom pravu vlasništva svog oca.

DEKLARATORNA TUŽBA RADI UTVRĐENJA NEVALJANOSTI OPORUKE

Čl.67. i 82. st.1. ZN/71 u vezi čl. 187. st.2. ZPP

4.7. Revd 3446/2022

Ako stranci na temelju Zakona o nasljeđivanju pripada pravo na postavljanje konstitutivnog tužbenog zahtjeva radi poništenja oporuke, može li ona pravnu zaštitu ishoditi na način da umjesto takvog tužbenog zahtjeva postavi deklaratorni tužbeni zahtjev radi utvrđivanja nevaljanosti (ništetnosti) oporuke, iako iz Zakona o nasljeđivanju ne proizlazi da oporuka može biti ništetna, već samo da se može zahtijevati njezino poništenje?.

Rev 261/2023

Iz čl. 82. st. 1. ZN/71 doista proizlazi da se zbog nedostatka oblika može tražiti poništenje oporuke. To upućuje na to, kako to obrazlaže i tuženica u reviziji, da osoba koja se poziva na nedostatak oblika oporuke, može od suda tužbom tražiti da se takva oporuka poništi. Stoga se doista može, kako to čini i tuženica u reviziji, s obzirom na opće postupovnoppravne odredbe, problematizirati pravo stranke kojoj pripada pravo na konstitutivnu pravnu zaštitu da traži onu deklaratornu. U odgovoru na to pitanje treba poći, što čini i tuženica, od čl. 187. st. 2. ZPP. Njime je propisano da se deklaratorna tužba može podići kad je to posebnim propisima predviđeno, kad tužitelj ima pravni interes da sud utvrdi postojanje odnosno nepostojanje kakva prava ili pravnog odnosa ili istinitost odnosno neistinitost kakve isprave prije dospelosti zahtjeva za činidbu iz istog odnosa ili kad tužitelj ima kakav drugi pravni interes za podizanje takve tužbe. Stoga na revizijsko pitanje valja odgovoriti da svaku deklaratornu tužbu, pa i onu u vezi s nedostatkom oblika oporuke, tužitelj može podići pod pretpostavkama iz čl. 187. st. 2. ZPP, a kako za tužbu u vezi s nedostatkom oblika nije posebno propisano da se podnosi (deklaratorna) tužba za utvrđenje njene nevaljanosti (dapače, propisano je da se „može tražiti poništenje oporuke“) ta se tužba može podnijeti uz sljedeću pretpostavku iz čl. 187. st. 2. ZPP, naime, uz pretpostavku postojanja pravnoga interesa. Zato, općenito govoreći, ako za to ima pravni interes, nije nedopušteno da tužitelj i u vezi s nedostatkom oblika oporuke, podnese tužbu s deklaratornim tužbenim zahtjevom, onim da se utvrdi da zbog toga razloga oporuka nije pravno valjana. Tako je ovaj sud u više odluka nije isključio mogućnost meritornoga odlučivanja o tužbenim zahtjevima za utvrđenje pravne nevaljanosti oporuke zbog nedostatka njena oblika (Rev 2816/1999-2 od 27. svibnja 2003., Rev 161/2000-2 od 3. lipnja 2003., Rev 482/2000-2 od 28. svibnja 2003.).

Čl. 10. ZN

PRIMJENA NAČELA PREDSTAVLJANJA

4.8. Revd 2046/2023

Primjenjuje li se načelo predstavljanja iz čl. 10. Zakona o nasljeđivanju na četvrti nasljedni red i na ostale nasljedne redove?

Rev 37/2024

Pravo predstavljanja zakonskog nasljednika koji je umro prije ostavitelja (ius representationis) iz čl. 10. ZON predviđeno je za prvi nasljedni red. To pravo određeno je i za drugi nasljedni red (čl. 12. st. 1. i st. 2. i čl. 13. ZON) i za treći nasljedni red (čl. 15. st. 2. i st. 3. i čl. 16. ZON). To pravo nije određeno za četvrti nasljedni red (čl. 17. i čl. 18. ZON), a niti za ostale nasljedne redove (čl. 19. ZON).

Dakle, a što je ujedno i odgovor na predmetno pravno pitanje, pravo predstavljanja pretka koji je umro prije ostavitelja primjenjuje se na prva tri nasljedna reda. To pravo isključeno je u četvrtom i ostalim nasljednim redovima. U četvrtom i ostalim nasljednim redovima potomci uopće ne nasljeđuju.

Paragraf 531 do 824 OGZ i paragrafa 179 Zakona o sudbenom postupku u pravnim poslovima

TERET DOKAZIVANJA U OSTAVINSKOM POSTUPKU

RJEŠENJE O NAKNADNO PRONAĐENOJ IMOVINI

4.9. Revd 327/2021

Je li ispravan stav nižestupanjskih sudova da se teret dokazivanja u ostavinskom postupku prebacuje na nasljednika?

Je li nasljednik u ostavinskom postupku dužan dostaviti sve dokaze koji su potrebni za donošenje rješenja o nasljeđivanju ili se isti mogu pribaviti i putem suda, po prijedlogu nasljednika?

Je li ostavinski sud dužan donijeti rješenje o naknadno pronađenoj imovini po prijedlogu nasljednika?

Rev 605/2021

Kako iz sadržaja prijedloga za pokretanje ostavinskog postupka radi naknadno pronađene imovine jasno proizlazi da jedan od nasljednika zahtijeva provođenje nove rasprave, te s obzirom na veći broj nekretnina koje se navode kao naknadno pronađena imovina riječ o naknadno pronađenoj imovini veće vrijednosti to je sud dužan provesti ostavinsku raspravu o cijeloj naknadno pronađenoj imovini, utvrditi tu imovinu te utvrditi nasljednike i rasporediti je nasljednicima, pod uvjetom da je između nasljednika neprijeporno da ta imovina spada u ostavinu. U suprotnom će se o tome odlučiti u parnici i sud treba uputiti na parnicu onu stranu čiji zahtjev ocijeni

manje vjerojatnim. Pritome je predlagatelj dužan dostaviti sve dokaze koji su potrebni za donošenje rješenja o nasljeđivanju, a kojima raspolaže, a u suprotnom ih je dužan pribaviti sam sud po prijedlogu nasljednika.

Sud dužan donijeti rješenje o naknadno pronađenoj imovini po prijedlogu nasljednika.

Čl. 179. ZN

REPUBLIKA HRVATSKA NEMA PRAVO NA ŽALBU PROTIV RJEŠENJA O NASLJEĐIVAJU

(OPTANTSKA IMOVINA)

4.10. Revd 1327/2023

U situaciji kada je u ostavinskom postupku raspoređena imovina za koju postoji vjerojatnost da bi mogla predstavljati optantsku imovinu, ima li državno odvjetništvo koje je zakonski zastupnik Republike Hrvatske pravo na žalbu protiv rješenja o nasljeđivanju u kojem je sporna imovina utvrđena kao ostavinska masa ostaviteljice?

Rev 524/2024

U situaciji kada je u ostavinskom postupku raspoređena imovina za koju postoji vjerojatnost da bi mogla predstavljati optantsku imovinu, državno odvjetništvo kao zakonski zastupnik Republike Hrvatske nema pravo na žalbu protiv rješenja o nasljeđivanju u kojem je sporna imovina utvrđena kao ostavinska masa ostaviteljice jer nije stranka, zapisovnik ili druga osoba koja ostvaruje neko pravo iz ostavine.

Čl. 145. st.1. i 2.

UGOVOR O USTUPU NASLJEDNOG DIJELA PRIJE DIOBE

4.11. Revd 4567/2022

Može li pravni posao formalno nazvan ugovor o dosmrtnom uzdržavanju, u naravi predstavljati ugovor o ustupu nasljednog dijela prije diobe iz čl. 145. Zakona nasljeđivanju?

Rev 743/2023

Pravni posao formalno nazvan ugovor o dosmrtnom uzdržavanju može ujedno predstavljati i ugovor o ustupu nasljednog dijela prije diobe iz čl. 145. ZN-a.

Čl. 122. i čl. 141. st.1. ZN

ZAKONSKI NASLJEDNIK IMA PRAVO ZAHITIJEVATI PREDAJU U SUPOSJED I KORIŠTENJE NEKRETNINE KOJA JE OSTAVINSKA IMOVINA

4.12. Revd 148/2023

Može li tužitelj, inače zakonski nasljednik ostavitelja, sa uspjehom zahtijevati predaju u suposjed nekretnine iz ostavine ostavitelja sa pravom da je nesmetano koristi ako je oporukom ostavitelja isključen iz nasljedstva - a nije pokrenuo postupak radi utvrđenja pravne valjanosti iste oporuke, pa time nije odlučeno niti je li tužitelj opravdano isključen iz nasljedstva i je li ta oporuka pravno valjana?

[Rev 585/2024](#)

(...) u slučaju kad je ostavinski postupak prekinut radi upućivanja tužiteljice kao zakonske nasljednice u parnicu, radi proglašenja oporuke nevaljanom, pa za sada nije pravomoćno utvrđeno je li oporuka pravno valjana i je li tužiteljica nedostojna za nasljeđivanje, tužiteljica kao zakonska nasljednica ostaviteljice ima pravo, na temelju čl. 141. ZN u vezi s čl. 122. ZN, zahtijevati predaju u suposjed i neometano korištenje nekretnine koja je ostavinska imovina.

PRAVO KORIŠTENJA GROBA PODRAZUMIJEVA OPREMU I UREĐAJ GROBA

PRAVO KORIŠTENJA GROBA MOŽE BITI UZETO U OBZIR PRILIKOM UTVRĐIVANJA VISINE VRIJEDNOSTI NASLIJEĐENE IMOVINE

Čl. 139.st.3.ZN, čl. 15.st.3., čl. 13.st.3. i čl. 15. Zakona o grobljima

4.13. Revd 4632/2022

1. Ako je u rješenju o nasljeđivanju kao ostavinska imovina koju je nasljednik naslijedio konstatirano pravo korištenja groba, podrazumijeva li to da je nasljednik ex lege naslijedio i uređuje i opremu tog groba?
2. Ima li pravo korištenja groba kao imovinsko pravo svoju vrijednost te može li ista biti uzeta u obzir prilikom ocjene visine vrijednosti naslijeđene imovine?

[Rev 492/2024](#)

Ako je u rješenju o nasljeđivanju kao ostavinska imovina koju je nasljednik naslijedio konstatirano pravo korištenja groba, to podrazumijeva da je nasljednik ex lege naslijedio i opremu i uređaj tog groba.

Pravo korištenja groba kao imovinsko pravo ima svoju vrijednost i ta vrijednost može biti uzeta u obzir prilikom ocjene visine vrijednosti naslijeđene imovine.

Čl. 77. st.1. ZN u vezi čl.48. i 87. Zakona o stambenim odnosima

POVREDA VRIJEDNOSTI NUŽNOG DIJELA – URAČUNAVANJE STJECANJA STANARSKOG PRAVA U VRIJEDNOST DAROVA

4.14. Revd 2725/2021

Je li zakonito pravno shvaćanje da se u vrijednost darova u smislu odredbe čl. 77. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", broj 48/03, 163/03 i 35/05) uračunava i stjecanje stanarskog prava u situaciji kada je stjecatelj tog prava naknadno taj stan kupio prema odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo ("Narodne novine", broj 43/92, 69/92, 23/9, 48/93, 2/94 i dr.), tj. da li se i u kojim situacijama ostavitelj (prethodni nositelj stanarskog prava) smatra darovateljem?

Rev 555/2022

Pravno shvaćanje prema kojem se u vrijednost darova u smislu odredbe čl. 77. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", broj 48/03, 163/03 i 35/05) uračunava i stjecanje stanarskog prava u situaciji kada je stjecatelja tog prava naknadno taj stan kupio prema odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo ("Narodne novine", broj 43/92, 69/92, 23/9, 48/93, 2/94 i dr.), nije pravilno jer se u situaciji kada je ostavitelju, (prethodni nositelj stanarskog prava), stanarsko pravo prestalo, a nakon prestanka tog prava stanarsko pravo izvorno stekao tužitelj zaključenjem Ugovora o korištenju stana 8336" sklopljenog s RO "S. g. R." 12. lipnja 1981., pravna raspoložba nositeljice stanarskog prava nije darovanje bilo kakva prava tužitelju, te se u ovakvoj pravnoj situaciji ponašanje-raspolaganje nositeljice stanarskog prava (tužiteljeve majke) ne može smatrati darovanjem.

Čl. 237. ZN u vezi čl. 423. ZPP

OSTAVINSKI POSTUPAK - PONAVLJANJE POSTUPKA

4.15. Revd 1950/2024

Ako se po pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju pronađe oporuka ostvaruju li se prava parničnim putem u rokovima predviđenim čl. 138. Zakonu o nasljeđivanju ("Narodne novine", broj 48/03., 163/03., 35/05., 127/13. i 33/15. i 14/19., dalje ZN), preciznije, primjenjuje li se u tom slučaju odredba čl. 237. ZN, i ako da, je li, s obzirom da Zakonom o nasljeđivanju nisu propisani rokovi u kojima zainteresirana osoba može parnicom ostvariti svoje pravo, dolazi u obzir samo zastarni rok iz odredbe čl. 138. ZN ili oni rokovi predviđeni u odredbi čl. 423. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 70/19., 80/22., 155/23. - dalje: ZPP)?

Rev 1091/2024

Ostavinsku raspravu nije moguće ponavljati, ali ako postoje pretpostavke za ponavljanje tada prema čl. 237. st. 1. ZN stanke mogu u rokovima i zbog razloga zbog kojih se može zahtijevati ponavljanje parničnog postupka pokrenuti parnicu i u njoj ostvarivati svoja prava (s osobom ili osobama u čiju korist je doneseno rješenje o nasljeđivanju). Mogućnost pokretanja takve parnice postoji samo u okvirima u kojima bi se po pravilima parničnog postupka moglo zahtijevati ponavljanje postupka, a po kojima se ponavljanje postupka moglo zahtijevati samo ako postoji neki od razloga za to (čl. 421. ZPP) i jedino uz pretpostavku da nije istekao prekluzivni rok za stavljanje takvog zahtjeva (čl. 432. ZPP), što je ujedno i odgovor na naznačeno pitanje.

Čl. 231., čl. 224., čl. 220 ZN

UČINAK PRAVOMOĆNOSTI RJEŠENJA O NASLJEĐIVANJU

4.16. Revd 539/2024

Da li je tužitelj, kao nasljednik, u odnosu na nekretnine koje nisu bile predmet odlučivanja u rješenju o nasljeđivanju, vezan pravomoćnošću rješenja o nasljeđivanju, te da li se te nekretnine koje nisu bile predmet raspravljanja u ostavinskom postupku, a bile su vlasništvo ostavitelja, imaju smatrati naknadnom imovinom u odnosu na koju je tužitelj ovlašten pokrenuti parnični postupak radi utvrđenja?

Rev 1125/2024

Obzirom na navedene zakonske odredbe, odgovor na predmetno pravno pitanje u konkretnom slučaju ovisi od tome da li je tužitelju priznato pravo da svoj predmetni zahtjev ostvaruje u parnici (čl. 231. ZN), odnosno, da li je tužitelj iz ostavinskog postupka upućen na pokretanje parnice ili mu je temeljem zakona priznato ostvarivanje predmetnog zahtjeva u parnici (čl. 220. st. 5. ZN).

Čl. 210. i čl. 234. ZN

POKRETANJE OSTAVINSKOG POSTUPKA I POSTUPKA RADI NAKNADNO PRONAĐENE IMOVINE

4.17. Revd 738/2024

Je li vjerovnik ostavitelja kao zainteresirana strana ovlaštena inicirati ostavinski postupak te postupak radi naknadno pronađene imovine?

Rev 1519/2024

Obzirom na sve navedeno, ovlaštenje na iniciranje postupka radi raspodjele naknadno pronađene imovine nije ograničeno na ostaviteljeve nasljednike, zapisovnike, odnosno osobe koje ostvaruju neko pravo iz ostavine, već su na to legitimirane sve osobe koje imaju pravni interes da se utvrdi ostavinska imovina i nasljednici.

Stoga odgovor na postavljeno pravno pitanje u reviziji glasi da je vjerovnik ostavitelja, kao osoba s pravnim interesom da se utvrdi ostavinska imovina i nasljednici radi naplate svojeg potraživanja prema ostavitelju, ovlašten inicirati pokretanje ostavinskog postupka, odnosno postupka radi naknadno pronađene imovine.

Čl. 139. st. 3.ZN

OPSEG NASLJEDNIKOVE ODGOVORNOSTI ZA DUGOVE OSTAVITELJA

4.18. Revd 2484/2023

Je li za oslobođenje nasljednika od odgovornosti za dugove iza ostavitelja dovoljno da nasljednik dokaže da su naslijeđeni dugovi veći od naslijeđene imovine ili je za oslobođenje nasljednika od odgovornosti za dugove iza ostavitelja nasljednik dužan dokazati da je podmirio dugovanja iza ostavitelja u iznosu koji je jednak ili veći od vrijednosti naslijeđene imovine?“ te ujedno i radi ispitivanja je li pobijanom odlukom tužitelju povrijeđeno temeljno ljudsko pravo na pravično suđenje.

Rev 29/2025

Za oslobođenje nasljednika od odgovornosti za dugove ostavitelja nije dovoljno da nasljednik dokaže da su naslijeđeni dugovi veći od naslijeđene imovine već je za oslobođenje nasljednika od odgovornosti za dugove ostavitelja nasljednik dužan dokazati da je podmirio dugovanja iza ostavitelja u iznosu koji je jednak ili veći od vrijednosti naslijeđene imovine.

4 - RADNO PRAVO

1. RADNO PRAVO – općenito

Čl. VII. i čl. III. Izmjena i Dopuna sporazuma o osnovici plaća u javnim službama od 26. listopada 2011.

1.1.Revd 535/2020

1.Je li dan početka primjene uvećane osnovice iz čl. III. u javnim službama odgođen primjenom odredbe čl. VII. st. 1. Izmjena i Dopuna Sporazuma o osnovici plaća u javnim službama od 26. listopada 2011., za tri godine, ako je realni međugodišnji tromjesečni BDP zabilježio negativni rast, obzirom da je prema podacima Državnog zavoda za statistiku takav pad evidentiran od listopada 2011. do rujna 2014., za 12. tromjesečja“?

2.Je li ispunjenje uvjeta iz članka III. preduvjet primjene članka IV., a ispunjenje uvjeta iz članka III. i IV. preduvjet primjene članka V., i primjenjuje li se članak VII., na članak III. do V., na sve faze koje se odnose na buduća postupanja u vidu vraćanja osnovice za plaće koja su vrijedila za siječnju 2009., vraćanje pariteta (jednakosti) između plaća u javnim službama i prosječne plaće u privredi koji su bili u 2008., i dogovor o ostvarenju ciljane cijene rada i dinamici njenoga dosezanja (konvergenciji)?

Rev 1111/2020

1. Dan početka primjene uvećane osnovice iz čl. III u javnim službama nije odgođen primjenom odredbe čl. VII st. 1. Izmjena i Dopuna Sporazuma o osnovici plaća u javnim službama od 26. listopada 2011., za tri godine, iako je realni međugodišnji tromjesečni BDP zabilježio negativni rast, od listopada 2011. do rujna 2014., (za 12. tromjesečja).

2.Ispunjenje uvjeta iz čl. III nije preduvjet primjene čl. IV, a ispunjenje uvjeta iz čl. III i IV nije preduvjet primjene čl. V, a čl. VII, na čl. III do V, na sve faze koje se odnose na buduća postupanja u vidu vraćanja osnovice za plaće koja su vrijedila za siječnju 2009., vraćanje pariteta (jednakosti) između plaća u javnim službama i prosječne plaće u privredi koji su bili u 2008., i dogovor o ostvarenju ciljane cijene rada i dinamici njenoga dosezanja (konvergenciji).

3.Prema tome, odredbom čl. VII IDDS-a o osnovici plaće u javnim službama, zaključenog 26. listopada 2011., nije odgođena primjena odredbe čl. III o „povratu“ osnovice, jer se odredba čl. VII IDDS-a odnosi na način „usklađivanja pariteta“ (čl. IV i čl. V IDDS).

Čl. 43. Kolektivnog ugovora Instituta IGH d.d.

1.2.Revd 671/2020

Da li prava stečena za vrijeme važenja određenog Kolektivnog ugovora kojim su i poslodavac i radnici u poslodavca vezani, prestaju u trenutku prestanka važenja

predmetnog kolektivnog ugovora, i to samo uslijed prestanka važenja kolektivnog ugovora?

Rev 200/2021

Prema ocjeni ovog suda odgovor na revizijsko pitanje tužiteljice glasi da prava stečena za vrijeme važenja određenog kolektivnog ugovora prestaju u trenutku prestanka važenja predmetnog kolektivnog ugovora, međutim sudovi su u obvezi primjenjivati odredbe KU za vrijeme njegovog važenja.

Nedvojbeno je u postupku utvrđeno da je predmetni KU kao i Aneks KU bio na snazi do listopada 2012. dok je utuženo razdoblje do prosinca 2012. Stoga su sudovi bili u obvezi primijeniti odredbe čl. 43. KU za vrijeme njegova važenja odnosno do listopada 2012.

Čl. 3. i čl. 13. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima (dalje: ZPO) i čl. 28. st. 5. Zakona o policiji (dalje: ZP) u vezi čl. 2. i 3. Pravilnika o načinu i uvjetima za ostvarivanje prava policijskih službenika na građansko odijelo

1.3.Revd 3346/2020

1. Je li tužitelj, s obzirom na opis poslova radnog mjesta koje obavlja, policijski službenik koji obavlja policijske poslove primjenom policijskih ovlasti isključivo u građanskom odijelu, a imajući pri tome u vidu čl. 3. i čl. 13. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima ("Narodne novine" broj 76/09 i 92/14), koji propisuju što su policijski poslovi i koje su policijske ovlasti, te Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva unutarnjih poslova u kojem je naveden opis poslova radnog mjesta tužitelja?

2. Može li tužitelj ostvariti pravo na građansko odijelo ako glavni ravnatelj policije nije odobrio popis policijskih službenika koji ostvaruju pravo na građansko odijelo, a imajući u vidu odredbe čl. 28. st. 5. Zakona o policiji ("Narodne novine" broj 34/11, 130/12, 89/14, 151/14, 33/15 i 121/16), koje propisuju da će način i uvjete za ostvarivanje prava na građansko odijelo propisati ministar pravilnikom iz čl. 2. i 3. Pravilnika o načinu i uvjetima za ostvarivanje prava policijskih službenika na građansko odijelo ("Narodne novine" broj 64/11), koji propisuje način i uvjete za navedeno?"

Rev 233/2021

1.Tužitelj, na radnom mjestu policijski službenik kriptološke sigurnosti, u zvanju viši policajac, s obzirom na opis poslova radnog mjesta koje obavlja, nije policijski službenik koji obavlja policijske poslove primjenom policijskih ovlasti isključivo u građanskom odijelu, u smislu čl. 3. i čl. 13. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima („Narodne novine” broj 76/09 i 92/14), te Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva unutarnjih poslova.

2.Tužitelj službenik kriptološke sigurnosti, u zvanju viši policajac, nema pravo na građansko odijelo ako glavni ravnatelj policije nije odobrio popis policijskih službenika koji ostvaruju pravo na građansko odijelo, u smislu odredbe čl. 28. st. 5. Zakona o

policiji („Narodne novine” broj 34/11, 130/12, 89/14, 151/14, 33/15 i 121/16), i čl. 2. i 3. Pravilnika o načinu i uvjetima za ostvarivanje prava policijskih službenika na građansko odijelo („Narodne novine” broj 64/11)

vidi i točku 1.4.

Čl. 28. ZP UVJETI ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA GRAĐANSKO ODIJELO

1.4. Revd 1137/2021

(vidi točku 1.3. i posebni dio)

Rev 580/2021

S obzirom da prema odredbi čl. 28. st. 5. ZOP-i način i uvjete za ostvarivanje prava na građansko odijelo propisuje ministar pravilnikom, da je predmetnim Pravilnikom, koji je donio ministar u čl. 3. st. 1. izričito određeno da se popis policijskih službenika iz čl. 2. Pravilnika, (a to su i policijski službenici koji sukladno opisu poslova radnog mjesta, tijekom kalendarske godine obavljaju policijske poslove primjenom policijskih ovlasti isključivo u građanskom odjelu), sastavlja na temelju prijedloga nadležnih rukovoditelja, a odobrava ga glavni ravnatelj policije, tumačenjem domašaja i značenja odredbe čl. 28. st. 5. ZOP-i dolazi se do zaključka da tim odredbama nije propisan automatizam u priznavanju prava na građansko odijelo svim policijskim službenicima koji obavljaju policijske poslove i primjenjuju policijske ovlasti jer se prethodno mora utvrditi (što je uvjet) da se radi o policijskom službeniku koji sukladno opisu poslova radnog mjesta tijekom kalendarske godine obavlja policijske poslove primjenom policijskih ovlasti i isključivo u građanskom odjelu. Zato se i popis takvih policijskih službenika sastavlja se na temelju prijedloga nadležnih rukovoditelja, a odobrava ga glavni ravnatelj policije. To znači da isključivo glavni ravnatelj policije određuje koji policijski službenik iz čl. 28. st. 4. ZOP-i ima pravo na građansko odijelo, te se, prema pravnom shvaćanju ovoga suda, o navedenom pravu ne može raspravljati kao o prethodnom pitanju u smislu čl. 12. ZPP-a.

Stoga je pogrešno shvaćanje nižestupanijskih sudova prema kojem tužitelj ima pravo na građansko odijelo temeljem samog zakona, a da odobrenje popisa policijskih službenika koji imaju pravo na građansko odijelo ima samo deklaratorni značaj, već ono, suprotno tvrdnji tužitelja, kako je navedeno, ima konstitutivni značaj jer je to uvjet za priznavanje i ostvarivanje navedenog prava.

S obzirom da tužitelj i ne tvrdi da je stavljen na takav potpis, očito je da glavni ravnatelj policije ne smatra da poslovi koje konkretno obavlja tužitelj predstavljaju policijske poslove u smislu čl. 28. st. 4. ZOP-i slijedom čega tužitelju nije ni priznato pravo na građansko odijelo.

vidi i **Rev 1032/2020**

Čl. 51. i 52. KU za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja

1.5. Revd 3023/2020

(Vidi posebni dio)

Ubrajaju li se sati odrađeni prema redovnom rasporedu radnog vremena na blagdan i neradni dan u mjesečni fond radnih sati te evidentiraju li se kao redovan rad uzimajući u obzir odredbe čl. 51. i 52. Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (NN 143/13, 96/15) te obvezujuća tumačenja Kolektivnog ugovora posebice Zaključak 153. Zajedničkog povjerenstva za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja od 21. prosinca 2015. godine kojim je utvrđeno da mjesečni fond radnih sati tvori umnožak radnih dana (bez subota i nedjelja) u tekućem mjesecu i 8 sati kao i da se sati rada blagdanom i neradnim danom i dan Uskrsa evidentiraju kao redovan rad i ubrajaju u redovnu mjesečnu satnicu?

Jesu li radni dani koji ulaze u umnožak za izračun redovnog mjesečnog fonda radnih sati svi dani od ponedjeljka do petka obzirom je Zaključkom 153. Zajedničkog povjerenstva za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja od 21. prosinca 2015. godine utvrđeno da mjesečni fond radnih sati tvori umnožak radnih dana (bez subota i nedjelja) u tekućem mjesecu i 8 sati ili se dan blagdana koji padne u radni dan izuzima iz izračuna?

Da li je rad blagdanom automatski i prekovremeni rad čak i u uvjetima kada nije ostvaren redovni mjesečni fond radnih sati?

Da li je sud u primjeni Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (NN 143/13, 96/15) vezan tumačenjima Zajedničkog povjerenstva za tumačenje Kolektivnog ugovora obzirom na odredbe čl. 18. i 19. Kolektivnog ugovora?

Rev 290/2021

Prema shvaćanju ovoga suda, obzirom na odredbu čl. 19. st. 6. KU/13 prema kojoj tumačenja povjerenstva imaju pravnu snagu i učinke Kolektivnog ugovora, sud je u primjeni KU/13 vezan tumačenjima Zajedničkog povjerenstva za tumačenje KU/13 (tako ovaj sud u odlukama broj Revr-630/2017, Revr-676/13, Revr-793/13, Revr-1515/13 i dr.). Pritom nije isključena mogućnost da sud, prema općim odredbama obveznog prava, otkloni primjenu inače obvezujućeg tumačenja, ali kao sastavnog dijela kolektivnog ugovora iz razloga što je tumačenje nemoralno, pretjerano strogo ili sl.

(...)

Ovaj sud ne nalazi da bi obzirom na opće odredbe obveznog prava trebalo otkloniti primjenu navedenih tumačenja kao sastavnog dijela KU/13.

(....)

Budući da je tumačenje broj 148 izmijenjeno i stavljeno izvan snage tumačenjem broj 153 dana 21. prosinca 2015., a prema kojem tumačenju redovni mjesečni fond radnih sati bi činio umnožak radnih dana (bez subota i nedjelja) i 8 sati, od dana izmjene tumačenja, dakle od 21. prosinca 2015. primjenjuje se to novo tumačenje.

Obzirom na obvezujući karakter tumačenja Kolektivnog ugovora po Zajedničkom povjerenstvu za tumačenje Kolektivnog ugovora, koji predstavlja sastavni dio Kolektivnog ugovora (čl. 19. st. 6. KU/13), djelomično je osnovana tvrdnja tuženika da su nižestupanjski sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo kada su zaključili da je tuženik u cijelom utuženom razdoblju pogrešno računao mjesečni fond radnih sati, propuštajući taj fond umanjiti za dane blagdana u tom mjesecu.

Odredbama čl. 52. KU/13 određeno je da se sati odrađeni prema redovitom rasporedu radnog vremena na blagdan ili neradni dan u smislu Zakona o blagdanima i neradnim danima je dan Uskrsa, evidentiraju kao redovni rad i ubrajaju u redovnu mjesečnu satnicu.

Ovisno o tome jesu li stvarno odrađeni radni sati odrađeni kroz rad u turnusima, smjenskom radu i na blagdan ili neradni dan i dr., ti sati uvećavaju se postotcima navedenim u čl. 51. KU/13.

Ako tako obračunati mjesečni fond odrađenih sati prelazi redoviti mjesečni fond sati (koji je jednak za sve radnike), tek tada ti sati predstavljaju prekovremeni rad u smislu odredbe čl. 51. st. 9. KU/13.

Čl. 50. i 52. KU za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja

1.6. Revd 1278/2021 (vidi posebni dio)

Imaju li radnici u djelatnosti zdravstva i zdravstvenog osiguranja na temelju odredbe čl. 52. Kolektivnog ugovora u djelatnosti zdravstva i zdravstvenog osiguranja (NN 143/13, 96/15) odnosno čl. 50. Kolektivnog ugovora u djelatnosti zdravstva i zdravstvenog osiguranja (NN 29/18, 78/19, 92/19) pravo da im se rad odrađen prema redovitom rasporedu radnog vremena na blagdan ili neradni dan koji pada od ponedjeljka do petka, koji se evidentira kao redovni rad i ubraja u redovnu mjesečnu satnicu, plaća kao prekovremeni rad?

[Rev 795/2021](#), vidi i [Rev 290/2021](#), [Rev 831/2021](#)

Čl. 50. i 52. KU za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja

1.7. Revd 1435/2021 (Vidi posebni dio)

Da li postoji pravna osnova za umanjivanje mjesečnog fonda radnih sati za dane blagdana i neradnih dana, određenih sukladno Zakonu o blagdanima, ako oni padaju od ponedjeljka do petka samo nekim radnicima koji su te dane radili, s obzirom na to da je Zaključkom 153. Zajedničkog povjerenstva za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja od 21. prosinca 2015. godine jasno utvrđeno da mjesečni fond radnih sati tvori umnožak radnih dana (bez subota i nedjelja) u tekućem mjesecu

i 8 sati te da on mora za sve radnike biti isti i da se sati koje su radnici radili na dane blagdana i neradne dane evidentiraju kao redovan rad?

[Rev 768/2021](#), vidi i [Rev 290/2021](#), [Rev 155/2022](#), [Rev 1109/2021](#), [Rev 16/2022](#), [Rev 1360/2021](#), [Rev 232/2021](#), [Rev 661/2021](#), [Rev 717/2021](#), [Rev 825/2021](#), [Rev 168/2022](#), [Rev 278/2022](#), [Rev 385/2022](#), [Rev 1400/2021](#), [Rev 1248/2021](#)

Čl. 51. i 52. KU za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja

1.8. Revd 2970/2020 (vidi posebni dio)

Ima li tužitelj kao zdravstveni djelatnik pravo na isplatu razlike plaće za prekovremene sate nastale radom u dane blagdana u periodu od ponedjeljka do petka s obzirom da je Zaključkom 153. Zajedničkog povjerenstva za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja od 21. prosinca 2015. utvrđeno da mjesečni fond radnih sati tvori umnožak radnih dana (bez subota i nedjelja) u tekućem mjesecu i 8 sati?

[Rev 679/2021](#), vidi i [Rev 290/2021](#), [Rev 385/2021](#)

Čl. 51. i 52. KU za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja

1.9. Revd 1203/2021 (vidi posebni dio)

Da li su tumačenja Zajedničkog povjerenstva za tumačenje Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (NN 143/2013) obvezujuća?

Što čini mjesečni fond radnih sati za zdravstvene radnike imajući u vidu Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (NN 143/2013) i Zaključak broj 153 s 26. sjednice Zajedničkog povjerenstva za tumačenje Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja održane 21. prosinca 2015. godine?

Da li tužitelju kao zdravstvenom radniku svaki sat rada koji je odradio blagdanom treba obračunati i platiti kao prekovremeni rad?

[Rev 764/2021](#), vidi i [Rev 290/2021](#), [Rev 86/2022](#), [Rev 157/2022](#), [Rev 357/2022](#), [Rev 1320/2021](#), [Rev 1070/2022](#)

Čl. 257. st.3. u vezi čl. 255. st.2. Zakona o radu (dalje: ZR) u vezi čl. 69. i 49. Temelnog KU za službenike i namještenike u javnom službama od 12. prosinca 2012. (dalje: TKU) i čl. 4. Dodatka TKU

1.10. Revd 2056/2020

Primjenjuje li se Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (Narodne novine br. 141/12) odnosno Dodatak I. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama (Narodne novine br. 141/12) i na one grane javnih službi čiji sindikati navedeni Dodatak I. nisu potpisali i nisu njegove stranke? i

Primjenjuje li se u slučaju konkurencije odredaba koje propisuju osnovicu za izračun jubilarne nagrade članak 7. Zakona o radu (Narodne novine br. 149/09, 61/11 i 82/12) o povoljnijem pravu za radnika kada je materijalno pravo zajamčeno važećim granskim kolektivnim ugovorom povoljnije od prava zajamčenog Temeljnim kolektivnim ugovorom odnosno Dodatkom I. Temeljnog kolektivnog ugovora?³

Rev 991/2021

Ne postoji obveza primjene Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama („Narodne novine” broj 141/12) i Dodatka 1 TKU („Narodne novine” broj 141/12) i na zaposlene u osnovnim školama u Republici Hrvatskoj glede prava na jubilarnu nagradu u situaciji kada je to pravo uređeno na način koji je povoljniji za zaposlenike u odredbama Kolektivnog ugovora za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama („Narodne novine” broj 66/11).” (Jednako i ovaj sud u Revr-1170/2016 od 5. prosinca 2018.).

vidi i **Rev 1231/2020**

Čl. 46. st. 5. ZR

TROŠAK PLAĆENOG PRIJEVOZA NA RAD USTUPLJENOG RADNIKA

1.11. Revd 521/2020

Je li trošak plaćenog prijevoza na rad ustupljenog radnika obuhvaćen pojmom „drugi uvjeti rada” iz odredbe čl. 46. st. 5. Zakona o radu („Narodne novine”, broj: 93/14, 127/17, 98/19- dalje: ZR/14) obzirom na odredbu st. 6. istog Zakona, koja je propisala koji su to drugi uvjeti rada, a kakva odredba nije postojala u Zakonu o radu („Narodne novine”, broj: 149/09, 6/11- dalje: ZR/09) te je li u ZR/14 shvaćanje VSRH zauzeto u primjeni ZR/09 izraženo u presudi VSRH broj: Revr-362/18 od 9. siječnja 2019. primjenjivo?

Rev 23/2021

Iz odredbe čl. 6. st. 4. Direktive proizlazi da radnicima zaposlenima kod poduzeća za privremeno zapošljavanje pripada i pravo na, između ostalog, usluge prijevoza pa

³ tako i u Revd 75/2020

tumačeći odredbu čl. 46. st. 5. ZR-a u smislu odredbe čl. 6. st. 4. Direktive, ustupljenom radniku pripada pravo i na isplatu s osnove prijevoza (mjesnog i međumjesnog od mjesta prebivališta/boravišta do mjesta rada i nazad) pod jednakim uvjetima pod kojima to pravo imaju i stalni radnici korisnika. Pri tome nije utvrđeno da bi postojali neki objektivni razlozi koji bi opravdavali razliku u tretmanu radnika tuženika u odnosu na radnike korisnika usluga u pogledu opisane usluge prijevoza. Takvo shvaćanje je izraženo i u odluci Revr-362/2018-2 od 9. siječnja 2019. i nizu drugih odluka, a koje je primjenjivo i na slučajeve u kojima se potraživanje na ime naknade za prijevoz odnosi i na razdoblje nakon stupanja na snagu ZR/14 neovisno o tome što je u ZR/14 dodan stavak 6. koji definira druge uvjete rada ustupljenog radnika.

Čl. 51. i 52. KU za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja

1.12. Revd 262/2021

(vidi posebni dio)

Da li se prilikom obračuna mjesečnog fonda radnih sati za zaposlenike u djelatnosti zdravstva i zdravstvenog osiguranja u redovne radne sate obračunavaju i blagdani i neradni dani ako takvi dani padaju od ponedjeljka do petka, odnosno da li redovni mjesečni fond radnih sati zaposlenika u djelatnosti zdravstva i zdravstvenog osiguranja tvori umnožak radnih dana bez blagdana, subota i nedjelja, ili radnih dana bez subota i nedjelja?

Da li se na obračun mjesečnog fonda radnih sati za djelatnike u zdravstvu i zdravstvenom osiguranju primjenjuje zaključak 153. Povjerenstva za tumačenje Kolektivnog ugovora?

Da li se kod stupnjevite tužbe kao vrijednost predmeta spora uzima prvotno naznačena vrijednost predmeta spora, a kao orijentir za uspjeh stranaka u sporu do konačne specifikacije tužbenog zahtjeva, te da li specifikacija tužbenog zahtjeva kod stupnjevite tužbe predstavlja djelomično povlačenje tužbe, te da li tuženiku u tom slučaju treba priznati trošak za povučeni dio tužbenog zahtjeva?

[Rev 1317/2021](#), vidi i [Rev 290/2021](#), [Rev 756/2021](#), Rev 589/2021, Rev 268/2021, Rev 398/2021

Čl. 51. i 52. KU za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja

1.13. Revd 2055/2020

(vidi posebni dio)

Evidentiraju li se, a vezano na zaključak 153. s 26. sjednice Zajedničkog povjerenstva za tumačenje Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja održane 21. prosinca 2015. sati odrađeni prema redovnom rasporedu radnog

vremena na blagdan ili neradni dan koji pada u razdoblju od ponedjeljka do petka, u redovnu mjesečnu satnicu?

[Rev 1242/2020](#), vidi [Rev 290/2021](#)

Čl. 51. i 52. KU za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja

1.14. Revd 3782/2020

(Vidi posebni dio)

Ubrajaju li se sati odrađeni prema redovnom rasporedu radnog vremena na blagdan i neradni dan u mjesečni fond radnih sati te evidentiraju li se kao redovan rad uzimajući u obzir odredbe čl. 51. i čl. 52. Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (NN 143/13, 96/15) te obvezujuća tumačenja Kolektivnog ugovora posebice Zaključak 153. Zajedničkog povjerenstva za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja od 21. prosinca 2015. godine kojim je utvrđeno da mjesečni fond radnih sati tvori umnožak radnih dana (bez subota i nedjelja) u tekućem mjesecu i 8 sati kao i da se sati rada blagdana i neradnim danom i na dan Uskrsa evidentiraju kao redovan rad i ubrajaju u redovnu mjesečnu satnicu?

[Rev 325/2021](#), vidi i [Rev 290/2021](#), [Rev 1307/2021](#),

Čl. 51. i 52. KU za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja

1.15. Revd 204/2021

(Vidi posebni dio)

1. Da li se radnicima koji ne rade na blagdan ili neradni dan koji pada u tjednu od ponedjeljka do petka plaća naknada za sate blagdana ako redovni mjesečni fond sati čine samo radni sati, dakle bez blagdana i neradnih dana?

2. Da li se radnicima koji rade u turnusima (12 sati dnevna smjena, 24 sata odmora, 12 sati noćna smjena i 48 sati odmora) i kojima dan tjednog odmora pada na bilo koji dan u tjednu kada su kući 24 odnosno 48 sati plaća naknada sati za blagdan?

[Rev 645/2021](#), vidi i [Rev 290/2021](#), [Rev 658/2021](#)

Čl. 199. Zakona o radu (dalje: ZR) u vezi odredbi Sporazuma o osnovici plaće u javnim službama od 23. studenog 2006., Dodatka sporazumu o osnovici plaće u javnim službama od 13. svibnja 2009. i Izmjena i dopuna dodatka sporazumu o osnovici za plaće u javnim službama od 26. listopada 2011.

1.16. Revd 4438/2021

1. Primjenjuju li se Sporazum o osnovici za plaće u javnim službama od 23.11.2006. godine, Dodatak Sporazumu o osnovici za plaće u javnim službama od 13.05.2009. godine i Izmjene i dopune Dodatka Sporazumu o osnovici za plaće u javnim službama od 26.10.2011. godine i na razdoblje nakon 26.01.2017. godine?

Rev 269/2022

S obzirom na sadržaj odredbe čl. 199. ZR-u, i na sadržaj čl. XI. Izmjena i Dopuna Dodatka Sporazumu od 26. listopada 2011., kojom nije dogovorena produžena primjena navedenih Sporazuma na godinu dana, na ovaj slučaj se primjenjuje zakonska odredba iz čl. 199. ZR-u, te s obzirom da je Sporazum zaključen na određeno vrijeme u trajanju 5 godina, uz primjenu navedenih odredbi isti je istekao 26. listopada 2016. a je njegovo važenje sukladno čl. 199. st. 1. ZR-u produženo za još 3 mjeseca, odnosno do 26. siječnja 2017., slijedom čega nakon 26 siječnja 2017. pa do potpisivanja Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama od 7. prosinca 2017. ("Narodne novine", broj 128/2017) osnovica nije bila ugovorena, a posljedično tome bile su ispunjene pretpostavke iz čl. 2. Zakona o osnovici plaće javnim službama ("Narodne novine", broj 39/09 124/09) prema kojem je Vlada Republike Hrvatske imala pravo posebnom odlukom urediti osnovicu plaće u javnim službama. To je Vlada Republike Hrvatske i učinila Odlukom o visini osnovice za obračun plaće javnim službama ("Narodne novine", broj 123/2016 od 29. prosinca 2016., kojom je osnovicu odredila u visini od 5.211,02 kn i posljedično svemu navedenom, zbog isteka roka predmetnog Sporazuma, tužiteljica ne bi imala pravo na isplatu razlike plaće nakon 26. siječnja 2017., pozivom na predmetni Sporazum i njegove Izmjene i dopune.

vidi i [Rev 813/2022](#), [Rev 949/2022](#), [Rev 1192/2022](#), [Rev 259/2023](#), [Rev 1145/2022](#), [Rev 969/2023](#), [Rev 182/2023](#)

Čl. 3, 14. i 97. st.1 i 2. Zakona o službi u oružanim snagama (dalje: ZSOS) u vezi čl. 39. i 44. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (dalje: KU)

VIŠEDNEVNO OBAVLJANJE STRAŽARSKE SLUŽBE I DEŽURSTVA

1.17. Revd 2538/2020

Da li se tijekom višednevnih obavljanja stražarske službe i dežurstva kao radno vrijeme može računati 24 sata rada na način da se računa 8 sati redovnog rada, 8 sati prekovremenog rada i 8 sati odmora računa kao redovan rad te da se tako vrednuje kao rad od 24 sata, i isplaćuje djelatnoj vojnoj osobi?

Rev 600/2021

Revizijski sud je u više svojih odluka zauzeo stajalište o pravnom pitanju koje je u podnesenoj reviziji naznačila tuženica, pa tako i primjerice u odlukama Rev-1296/2019 od 21. prosinca 2021. te Revr-133/15 od 3. siječnja 2017.:

„...treba ukazati da u situaciji kad je tužitelj višednevno obavljao poslove dežurstva ili straže i kada je zbog prirode posla 24 sata dnevno neprestano morao biti prisutan na području rada (jer ga nije niti mogao napustiti) - životnim je i razumnim prihvatiti da je tužitelj kao djelatna vojna osoba imao pravo na slobodno vrijeme i da ga je koristio za odmor - i to po osam sati dnevno. Tako provedeno vrijeme (od tih osam sati dnevno u kojemu se odmarao), unatoč obveznoj prisutnosti na mjestu rada, ne može se (budući da ga nije proveo na stvarno odrađenim satima rada na poslovima radnog mjesta) smatrati prekovremenim radom tužitelja - jer ne odgovara prirodi prekovremenog rada, te se stoga i prilikom isplate plaće ne može vrednovati kao sastavni dio neprekidnog rada na poslovima radnog mjesta u trajanju od 24 sata.

Takvo pravno shvaćanje (prema kojem se dnevni odmor u trajanju od osam sati dnevno ne može prilikom isplate plaće tretirati sastavnim dijelom rada u neprekidnom trajanju od 24 sata i prekovremenim radom djelatne vojne osobe na službi dežurstva i stražarskoj službi samo osnovom činjenice što ta osoba ne može napustiti područje rada - pa taj dnevni odmor ostvaruje na tome području, a ne doma), a koje polazi od činjeničnog zaključka - da nije niti životnim i razumnim prihvatiti da bi ijedan djelatnik rad obavljao kroz neprekidno trajanje od 24 sata dnevno, i to u kontinuitetu od sedam dana uzastopno, revizijski sud je već zauzeo u svojoj odluci posl. br. Revr-753/09 od 17. studenoga 2009.

vidi i [Rev 548/2022](#), Rev 1411/2021, Rev 581/2023, Rev 1446/2021, Rev 490/2021, Rev 328/2024, Rev 1028/2021

Čl. 199. Zakona o radu (dalje: ZR) u vezi odredbi čl. 2. Zakona o osnovici plaće (dalje: ZOP), Dodatka sporazumu o osnovici plaće u javnim službama od 13. svibnja 2009. i Izmjena i dopuna dodatka sporazumu o osnovici za plaće u javnim službama od 26. listopada 2011
PRAVO NA ISPLATU RAZLIKE PLAĆE PRIMJENOM POVEĆANE OSNOVICE

1.18. Revd 119/2022

(Vidi i posebni dio)

Imaju li zaposlenici u javnim službama pravo na isplatu razlike plaće primjenom povećane osnovice od 5.415,37 kn za razdoblje od 27. siječnja 2017. do 31. listopada 2017. sukladno Sporazumu o osnovici plaće u javnim službama od 23. studenog 2006., Dodatka Sporazuma o osnovici plaće u javnim službama od 13. svibnja 2009. i Izmjene i dopune Dodatka Sporazuma o osnovici za plaće u javnim službama od 26. listopada 2011.⁴

[Rev 489/2022](#)

(...) zbog isteka roka predmetnog Sporazuma, tužiteljica nema pravo na isplatu razlike plaće od 27. siječnja 2017. pa nadalje kako potražuje, pozivom na predmetni Sporazum i njegove Izmjene i dopune, već prema osnovici određenoj Zakonom.

vidi i [Rev 514/2022](#),

[Rev 534/2022](#), [Rev 576/2022](#), [Rev 468/2022](#)

Čl. 2. st. 5. Pravilnika o naknadama troškova u svezi s obavljanjem službe, selidbenih troškova i troškova zbog odvojenog života od obitelji, čl. 12. ZPP
VEZANOST SUDA KONAČNIM I IZVRŠNIM RJEŠENJEM O NAKNADI TROŠKOVA PRIJEVOZA

1.19. Revd 1065/2020

1. Da li je sud vezan konačnošću i pravomoćnošću utvrđenog izrekom pojedinačnog upravnog akta i može li sud odlučiti da neće primijeniti takav akt ako zaključi da isti nije u skladu s podzakonskim općim aktom, osobito u situaciji kada se radi o potrebi primjene najpovoljnijeg prava za radnika kada je određeno pravo uređeno s više izvora prava?

2. Ako je o pravu na naknadu troškova prijevoza riješeno pravomoćnim i izvršnim rješenjem kao konačnim upravnim aktom koji jednako obvezuje i tužitelja i tuženu, a kojim je tužitelju priznato pravo na naknadu troškova prijevoza u visini cijene

⁴ tako i Revd 102/2022, Revd 109/2022, Revd 113/2022

mjesečne autobusne karte ili karte vlaka, ima li poslodavac mogućnost umanjavanja tako utvrđene naknade pozivajući se na odredbe čl. 2. st. 5. Pravilnika o naknadama troškova u svezi s obavljanjem službe, selidbenih troškova i troškova zbog odvojenog života od obitelji („Narodne novine“, broj 141/04 i 22/05), posebice ako takva mogućnost umanjavanja nije predviđena samim rješenjem kao konačnim upravnim aktom?

Rev 1195/2020

Nedvojbeno je da je ustaljena praksa ovog revizijskog suda, izražena i u odlukama broj Revr 249/17-2 od 23. siječnja 2018. i broj Revr 747/17-2 od 17. srpnja 2018. i dr., da je za odlučivanje o pravu djelatne vojne osobe za naknadu troškova prijevoza, nadležno tijelo tuženice jer isto predstavlja upravnu stvar o kojoj se odlučuje u upravnom postupku te tako doneseni pravomoćni i izvršni akt (u konkretnom slučaju rješenje o naknadi troška prijevoza u visini mjesečne cijene karte) obvezuje upravno tijelo koje ga je donijelo.

(...)

Nastavno tome, kako to pravilno navode oba nižestupanjska suda, budući da je tužitelju u upravnom postupku, rješenjem nadležnog tijela tuženice od 20. kolovoza 2011. priznato pravo na naknadu putnih troškova za dolazak na posao i odlazak s posla na relaciji Zmijavci - Imotski - Omiš, u visini cijene mjesečne autobusne karte javnog međumjesnog prijevoza, i koje rješenje je postalo pravomoćno, to se sud u parničnom postupku ne može upuštati u ocjenu pravilnosti i zakonitosti takvog rješenja (čl. 12. ZPP), te ono obvezuje i tuženicu kao poslodavca isplaćivati tužitelju naknadu putnih troškova za dolazak na posao i odlazak s posla.

Pritom, sud drugog stupnja pravilno smatra da treba primijeniti i citiranu odredbu čl. 2. st. 5. Pravilnika; međutim, prema stajalištu ovoga suda, pored bolovanja, godišnjeg odmora i korištenja slobodnih dana, „drugi slučajevi kada djelatna vojna osoba ne putuje i nema trošak prijevoza na posao i posla“ predstavljaju one situacije u kojima djelatna vojna osoba ne putuje na posao iz razloga koji predstavljaju odstupanje od redovnog, uobičajenog rasporeda obavljanja službe, a ne i one dane kada je tužitelj sukladno rasporedu poslodavca obavljao službu dežurstva, straže, odnosno kada je radio na terenu, a koje slučajeve (odnosno za dane provedene na dežurstvu, straži, odnosno dane provedene na terenu) nižestupanjski sudovi nisu imali u vidu (u tom smislu i Revr 668/17 od 20. ožujka 2018.).

vidi i **Rev 294/2022**

**Čl. 55. st.6. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike
PRAVO VJEŽBENIKA PRAVOSUDNE POLICIJE NA ISPLATU DNEVNICA I
TROŠKOVA PRIJEVOZA ZA VRIJEME PROVEDENO NA IZOBRAZBI**

1.20. Revd 1041/2020

Da li se slučajevi upućivanja vježbenika pravosudne policije na temeljnu izobrazbu, a koja predstavlja sastavni dio službe vježbenika pravosudne policije sukladno odredbi čl. 34. st. 2. Zakona o izvršavanju kazne zatvora i koji su upućivani u Centar izobrazbe u Zagreb temeljem rješenja o privremenom premještaju, imaju smatrati upućivanjem službenika na edukaciju odnosno seminar ili školovanje u smislu odredbe čl. 55. st. 6. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ili se pak radi o premještaju, a o čemu bi posljedično ovisilo pravo istih na isplatu dnevnica sukladno navedenoj odredbi Kolektivnog ugovora?

Rev 202/2021

Ovaj je sud o pravnom pitanju zbog kojeg je predmetna revizija podnesena već izrazio pravno shvaćanje u presudama Revr 626/2018 od 25. rujna 2018. i Revr 1854/2019 od 21. svibnja 2019. na koje se tuženica u reviziji pozvala.

**Čl. 14. Zakona o službi u oružanim snagama u vezi čl. 4. st.1., čl. 5. st.6.
i 7. Pravilnika o naknadi troškova u svezi s obavljanjem službe,
selidbenih troškova i troškova zbog odvojenog života od obitelji, čl. 12.
ZPP**

DJELATNE VOJNE OSOBE – TROŠKOVI PRIJEVOZA

1.21. Revd 5550/2021

Obzirom na odredbe Pravilnika o naknadi troškova u svezi s obavljanjem službe, selidbenih troškova i troškova zbog odvojenog života od obitelji ("Narodne novine" 141/04, 22/05) prema kojem su definirana samo dva načina isplate troškova prijevoza (prema cijeni mjesečne karte i pojedinačne karte javnog prijevoza), je li je zakonita i dopuštena isplata predmetne naknade od strane poslodavca u umanjenom iznosu na način da poslodavac isplatu vrši prema fiktivnom jediničnom iznosu cijene karte javnog prijevoza, dočim u odluci o isplati predmetne naknade koju je sam donio isplatu regulira prema cijeni mjesečne, odnosno pojedinačne karte?

U slučaju da je radniku odlukom poslodavca priznato pravo na trošak prijevoza prema cijeni mjesečne karte javnog prijevoza, a poslodavac je navedenu naknadu isplaćivao u umanjenom iznosu, ima li radnik pravo na isplatu razlike troškova prijevoza prema cijeni mjesečne ili prema cijeni pojedinačne karte javnog prijevoza?

Rev 843/2022

Tužena je obvezna isplatiti djelatnoj vojnoj osobi troškove prijevoza ako mu je to pravo priznato u upravnom postupku.

vidi i [Rev 1234/2020](#), Rev 998/2021

Čl. 3, 14. i 97. st.1 i 2. Zakona o službi u oružanim snagama (dalje: ZSOS) u vezi čl. 39. i 44. KU

VIŠEDNEVNO OBAVLJANJE STRAŽARSKE SLUŽBE I DEŽURSTVA

1.22. Revd 3307/2021

Može li se tijekom višednevnih obavljanja stražarske službe i dežurstva kao radno vrijeme računati 24 sata rada, na način da se 8 sati redovnog rada, 8 sati prekovremenog rada i 8 sati odmora, računa kao redovan rad te da se tako vrednuje kao rad od 24 sata, i isplaćuje djelatnoj vojnoj osobi?

Rev 398/2022

vidi toč. 1.17.

vidi i [Rev 809/2020](#), Rev 82/2022

Čl. 3. i čl. 13. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima (dalje: ZPO) i čl. 28. st. 5. Zakona o policiji (dalje: ZP) u vezi čl. 2. i 3. Pravilnika o načinu i uvjetima za ostvarivanje prava policijskih službenika na građansko odijelo

PRAVA POLICIJSKIH SLUŽBENIKA NA GRAĐANSKO ODIJELO

1.23. Revd 3445/2020

Pripada li policijskom službeniku-motociklistu, ukoliko nije zadužen kompletnom službenom odorom, pravo na građansko odijelo u smislu odredbe članka 28. stavak 4. Zakona o policiji te članka 2. Pravilnika o načinu i uvjetima za ostvarivanje prava policijskih službenika na građansko odijelo, iako policijske poslove primjenom policijskih ovlasti obavlja dijelom u motorističkom odijelu (policijskoj odori), a dijelom u građanskom odijelu?

Rev 1441/2021

S obzirom da prema odredbi čl. 28. st. 5. ZOP-i način i uvjete za ostvarivanje prava na građansko odijelo propisuje ministar pravilnikom, da je predmetnim Pravilnikom, koji je donio ministar u čl. 3. st. 1. izričito određeno da se popis policijskih službenika iz čl. 2. Pravilnika, (a to su i policijski službenici koji sukladno opisu poslova radnog mjesta, tijekom kalendarske godine obavljaju policijske poslove primjenom policijskih ovlasti

isključivo u građanskom odjelu), sastavlja na temelju prijedloga nadležnih rukovoditelja, a odobrava ga glavni ravnatelj policije, tumačenjem domašaja i značenja odredbe čl. 28. st. 5. ZOP-i dolazi se do zaključka da tim odredbama nije propisan automatizam u priznavanju prava na građansko odijelo svim policijskim službenicima koji obavljaju policijske poslove i primjenjuju policijske ovlasti jer se prethodno mora utvrditi (što je uvjet) da se radi o policijskom službeniku koji sukladno opisu poslova radnog mjesta tijekom kalendarske godine obavlja policijske poslove primjenom policijskih ovlasti isključivo u građanskom odjelu. Zato se i popis takvih policijskih službenika sastavlja na temelju prijedloga nadležnih rukovoditelja, a odobrava ga glavni ravnatelj policije. To znači da isključivo glavni ravnatelj policije određuje koji policijski službenik iz čl. 28. st. 4. ZOP-i ima pravo na građansko odijelo, te se, prema pravnom shvaćanju ovoga suda, o navedenom pravu ne može raspravljati kao prethodnom pitanju u smislu čl. 12. ZPP.

Stoga odobrenje popisa policijskih službenika koji imaju pravo na građansko odijelo nema samo deklaratorni značaj već ono, ima konstitutivni značaj jer je to uvjet za priznavanje i ostvarivanje navedenog prava.

Čl. 44. st. 10. KU za državne službenike i namještenike u vezi čl. 33.st.1. ZR/95 odnosno čl. 65.ZR/09

VRIJEME PROVEDENO U POLICIJSKOJ POSTAJI PRIJE UPUĆIVANJA NA GRANIČNI PRIJELAZ I NAKON DOLASKA S GRANIČNOG PRIJELAZA RADI ZADUŽENJA I RAZDUŽENJA NIJE PREKOVREMENI RAD

1.24. Revd 2512/2021

Može li se vrijeme obvezne prisutnosti na radnom mjestu, provedeno u policijskoj postaji i nakon odlaska u postaju s graničnog prijelaza radi razduženja službe, priznati tužitelju kao redovan rad, odnosno kao „vrijeme stvarno provedeno na radu dulje od propisanog radnog vremena i time mu omogućiti ostvarenje svih dodataka na plaću (osim dodataka za prekovremeni rad) u smislu odredbe članka 44. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike?

Rev 1155/2021

Naime, Vrhovni sud Republike Hrvatske je u odluci poslovni broj Revr-466/2007 od 5. rujna 2007. (na koju se revident poziva navodeći je kao razlog važnosti postavljenog pitanja), kao i u više svojih odluka u istovrsno izjavljenim revizijama (odluke poslovni broj Revr-720/18 od 12. svibnja 2020., Revr-1668/12 od 26. travnja 2016., Rev-1800/2018 od 12. ožujka 2019.), zauzeo pravno shvaćanje da se vrijeme provedeno u policijskoj postaji prije upućivanja na granični prijelaz i nakon dolaska s graničnog prijelaza radi zaduženja i razduženja po obavljenom poslu ne može u smislu odredbe čl. 33. st. 1. Zakona o radu ("Narodne novine" broj 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 82/02, 114/03 i 30/04, odnosno čl. 65. Zakona o radu, "Narodne novine" broj 149/09, 82/12,

73/13 i 93/14) podvesti pod pojam prekovremenog rada, ali da se vrijeme provedeno na radu dulje od formalno propisanog radnog vremena, u skladu s odredbom čl. 39. (tamo mjerodavnog) Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ("Narodne novine" broj 92/04), tužitelju može honorirati i po osnovi rada u smjenama i rada u turnusima, a što je u konkretnom slučaju i učinjeno.

vidi i [Rev 1130/2020](#), Rev 505/2021, Rev 594/2024, 437/2024, Rev 839/2023, Rev 1398/2024, Rev 1253/2022, Rev 550/2024, Rev 804/2024, Rev 557/2024

Čl. 44. st. 10. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike u vezi čl. 33.st.1. ZR/95 odnosno čl. 65.ZR/09

VRIJEME PROVEDENO U POLICIJSKOJ POSTAJI PRIJE UPUĆIVANJA NA GRANIČNI PRIJELAZ I NAKON DOLASKA S GRANIČNOG PRIJELAZA RADI ZADUŽENJA I RAZDUŽENJA NIJE PREKOVREMENI RAD

1.24.a Revd 1858/2023

Može li se vrijeme obvezne prisutnosti na radnom mjestu, provedeno u policijskoj postaji radi primopredaje službe prije upućivanja na granični prijelaz kao i nakon dolaska u postaju s graničnog prijelaza radi razduženja i predaje službe te prijevoza do policijske postaje, priznati tužitelju kao redovan rad, odnosno kao "vrijeme stvarno provedeno na radu dulje od propisanog radnog vremena" i time mu omogućiti ostvarenje svih dodataka na plaću (osim dodataka za prekovremeni rad) u smislu odredbe članka 44. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike?

Rev 752/2023

Vrijeme obvezne nazočnosti na radnom mjestu, provedeno u policijskoj postaji radi primopredaje službe prije upućivanja na granični prijelaz kao i nakon dolaska u postaju s graničnog prijelaza radi razduženja i predaje službe te prijevoza do policijske postaje, je vrijeme provedeno na radu, pri čemu to vrijeme može biti i prekovremeni rad ako to vrijeme prelazi fond sati, odnosno ako su za to provedeno vrijeme na radu ispunjene zakonske pretpostavke za prekovremeni rad iz čl. 65. ZR-u. Stoga neovisno o tome što se radi o vremenu provedenom na radu to ujedno ne znači da se automatski radi o prekovremenom radu i da se automatski ostvaruju svi dodaci na plaću u smislu odredbe članka 44. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike. To vrijeme provedeno na radu, dulje od formalno propisanog radnog vremena, ako ne prelazi fond sati treba vrednovati po osnovu rada u smjenama i rada u turnusima (tako i ovaj sud u odlukama Rev-1130/2020-2 od 19. travnja 2023, Revr 466/2007 od 5. rujna 2007. i Rev 1155/2021-2 od 30. studenog 2022.).

Iz svega navedenog jasno proizlazi kako sudovi predmetno potraživanje tužitelja nisu automatizmom mogli tretirati i dosuditi tužitelju kao prekovremeni rad, na kojoj

pravnoj i činjeničnoj osnovi je tužitelj isključivo temeljio svoj tužbeni zahtjev, neovisno od toga ima li on pravo na naknadu po nekoj drugoj osnovi, jer je sud vezan činjeničnim navodima na kojima se temelji tužbeni zahtjev (čl. 5. st. 4. ZPP-a).

Čl. 100 i 105. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, čl. 67. st.5. i čl. 14. st.4. KU za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama (Narodne novine broj 63/14) i KU za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama (Narodne novine broj 39/17)

RADNIK NA RADNOM MJESTU MEDICINSKI TEHNIČAR/MEDICINSKA SESTRA - ODGAJATELJ NE SMATRA SE STRUČNIM SURADNIKOM

1.25. Revd 3944/2020

Smatraju li se radnici zaposleni na radnom mjestu medicinski tehničar - odgajatelj (odgajatelj - medicinska sestra) stručnim suradnicima sukladno Kolektivnom ugovoru za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama ("Narodne novine" 63/14); Imaju li radnici zaposleni na radnom mjestu medicinski tehničar - odgajatelj pravo na dodatak od 12% koji pripada stručnim suradnicima sukladno odredbama članka 13. stavka 4. Kolektivnog ugovora za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama ("Narodne novine" 63/14); Može li stručni suradnik definiran Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi ("Narodne novine" broj 87/08, 86/09, 92/10 i 105/10 - ispravak, 90/11, 16/12, 86/12 i 94/13) biti osoba bez minimalne razine obrazovanja - visoka stručna sprema? Može li osoba zaposlena na radnom mjestu medicinski tehničar - odgajatelj (odgajatelj - medicinska sestra) postati stručnim suradnikom po analogu - rješenju poslodavca iako nema završenu visoku stručnu spremu?

Rev 395/2022

Radnici zaposleni na radnom mjestu medicinski tehničar/medicinska sestra - odgajatelj ne smatra se stručnim suradnikom sukladno Kolektivnom ugovoru za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama ("Narodne novine" broj 63/14) jer medicinski tehničar/medicinska sestra - odgajatelj ne ispunjava uvjete za radno mjesto stručnog suradnika (pedagog, psiholog, knjižničar, stručnjak edukacijsko - rehabilitacijskog profila) i jer medicinske sestre/tehničari - odgajatelji ne obavljaju iste poslove kao pedagog, psiholog, knjižničar, stručnjak edukacijsko - rehabilitacijskog profila;

Radnici zaposleni na radnom mjestu medicinski tehničar - odgajatelj nema pravo na dodatak od 12% koji pripada stručnim suradnicima sukladno odredbama članka 13. stavka 4. Kolektivnom ugovoru za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama ("Narodne novine" broj 63/14) jer oni nisu stručni suradnici;

Stručni suradnik definiran ZOOSŠ ne može biti osoba bez minimalne razine obrazovanja visoka stručna sprema jer poslove stručnog suradnika može obavljati osoba koja je završila diplomski sveučilišni studij (članak 105. stavak 12. ZOOSŠ);

Radnik zaposlen na radnom mjestu medicinski tehničar/medicinska sestra - odgovatelj ne može valjano postati stručnim suradnikom po nalogu - rješenju poslodavca, ako nema završenu visoku stručnu spremu, jer se radni odnos u školskoj ustanovi zasniva s osobom koja ispunjava uvjete iz članka 105. ZOOOSŠ, među ostalim, završen diplomski sveučilišni studij odgovarajuće struke - pedagog, psiholog, knjižničar, stručnjak edukacijsko - rehabilitacijskog profila (edukator rehabilitator, logoped i socijalni pedagog).

Čl. 51. i 52. KU za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja

1.26. Revd 466/2020

Da li je redovni mjesečni fond sati umnožak radnih dana u mjesecu (pon-pet) sa 8 sati u koje ulaze i dani blagdana i neradni dani ili umnožak radnih dana sa 8 sati bez blagdana i neradnih dana?

Da li se radni sati ostvareni na dan blagdana imaju smatrati i obračunavati kao prekovremeni sati iako se radi o redovnom radu radnika i redovnom mjesečnom rasporedu, koji radi u turnusima 12-24-12-48 i ti sati u trenutku kada su odrađeni nisu prešli redovan mjesečni fond sati?

[Rev 655/2021](#)

[vidi Rev 290/2021, Rev 795/2021, Rev 831/2021, Rev 329/2021](#)

Čl.323. i čl. 17. st.1. ZOO/05

VRAĆANJE TROŠKOVA SPECIJALIZACIJE U SLUČAJU NEISPUNJENJA UGOVOROM PREUZETE OBVEZE OSTANKA NA RADU

1.27. Revd 4893/2021

Je li se pozivom na Odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske U-II-187/2015 od 11. srpnja 2017. g. kojom su ukinuti čl. 11. i 11. a. Pravilnika o specijalističkom usavršavanju doktora medicine („NN“ br: 100/11,133/11,54/12,49/13139/14,116/15,62/16,69/16 i 6/17), čl. 12. Pravilnika o specijalističkom usavršavanju doktora medicine („Narodne novine“ br: 100/11,133/11,54/12,49/13139/14,116/15,62/16,69/16 i 6/17) i čl. 17. i 18. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o specijalističkom usavršavanju doktora medicine („Narodne novine“ br: 62/16 i 69/16-ispravak), mogu utvrđivati ništetnim odredbe Ugovora o specijalističkom usavršavanju doktora medicine, sklopljenih prije 31. prosinca 2017. godine, a sklopljenih primjenom tih, ukinutih odredbi, a sve to s obzirom na činjenicu da je tom ustavnosudskom odlukom također odlučeno da ti ukinuti članci navedenih Pravilnika prestaju važiti 31. prosinca 2017. godine?

[Rev 463/2022](#)

Stoga odgovarajući na pitanje koje je postavljeno u reviziji valja odgovoriti da se odredbe Ugovora o specijalističkom usavršavanju doktora medicine mogu utvrđivati ništetnim

sklopljenih prije 31. prosinca 2017. ali eventualno udovoljavanje takvom deklaratornom tužbenom zahtjevu ne utječe na obvezu povrata iznosa isplaćenih za korist liječnika specijalizanta ako dođe do povrede obveze preuzete Ugovorom o specijalizaciji.

Čl. 41. i 44. st. 1. KU za državne službenike i namještenike ("Narodne novine 93/2008.)

OBRAČUNAVANJE VISINE SATNICE PREKOVREMENOG RADA

1.28. Revd 257/2021

Treba li visinu satnice sata prekovremenog rada za svaki turnus izračunavati bez dodataka iz članka 44. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike kada je tužiteljica radila u okolnostima u kojima joj pripadaju dodaci na plaću iz navedenog članka (rad subotom, nedjeljom, blagdanom, noću...), odnosno treba li navedeni dodatak za svaki turnus obračunati na bazi prosječne vrijednosti sata za svaki konkretni mjesec ili na bazi osnovne plaće?

Rev 940/2021

Visinu satnice sata prekovremenog rada za svaki turnus i dodatke na plaću iz članka 44. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, kada je službenik i namještenik radio u okolnostima u kojima im pripadaju dodaci na plaću iz navedenog članka (rad subotom, nedjeljom, blagdanom, noću...), treba obračunavati za svaki konkretno odrađeni dan i prema ostvarenim konkretnim dodacima na plaću za svaki tako odrađeni dan, vodeći računa o tome da se ti dodaci na plaću mogu kumulirati, osim dodataka za rad u turnusu i rad u drugoj smjeni, i da plaću službenika i namještenika čini osnovna plaća i navedeni dodaci na osnovnu plaću, a ne na bazi prosječne vrijednosti sata rada na mjesečnoj razini.

Čl. 41. i 44. st. 1. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ("Narodne novine" broj 93/2008.)

OBRAČUNAVANJE VISINE SATNICE PREKOVREMENOG RADA

1.28.a. Revd 4075/2022

Kumuliraju li se u smislu čl. 44. st. 2. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenika („Narodne novine“ broj 93/08, 89/12 i 104/13) dodaci za rad u turnusu s dodacima za rad subotom, nedjeljom i blagdanom ili se međusobno isključuju?

Rev 400/2023

vidi **Rev 940/2021**

čl. 50. st.2. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, Uredba o graničnim prijelazima Republike Hrvatske, Uredba o područjima, sjedištima, vrstama i kategorijama policijskih postaja

Čl. 2. Zakona o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o obavljanju kontrole graničnog prometa u cestovnom, željezničkom i vodnom prometu

Uredba o objavi protokola između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Mađarske o provedbi ugovora između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o obavljanju granične kontrole u cestovnom, željezničkom i vodnom prometu - u daljnjem tekstu Zakon o potvrđivanju Međunarodnog ugovora s Republikom Mađarskom,

Čl. 25. i 37. Zakona o nadzoru državne granice

OBAVLJANJE POSLOVA NA MEĐUNARODNOM GRANIČNOM PRIJELAZU LOCIRANOM NA TERITORIJU DRUGE DRŽAVE SMATRA SE OBAVLJANJEM POSLOVA NA STALNOM MJESTU RADA

1.29. Revd 2379/2022

1. Obavljaju li tužitelji radom na međunarodnom reguliranom graničnom prijelazu lociranom na teritoriju druge države poslove u stalnom mjestu rada ili rade na terenu, te jesu li su upućeni na rad u okviru ili izvan okvira svoje matične policijske postaje?
2. Obuhvaća li redovni rad tužitelja raspoređenih u policijsku postaju na radno mjesto policijskog službenika za graničnu kontrolu, samo rad na graničnim prijelazima koji su smješteni na teritoriju Republike Hrvatske ili uz to obuhvaća i međunarodne granične prijelaze koji su geografski smješteni na području susjedne države i koji su ustrojeni sukladno propisima nacionalnog prava i međunarodnih ugovora sa susjednim državama o obavljanju kontrole graničnog prometa u cestovnom, željezničkom i vodnom prometu?

[Rev 1183/2022](#)

Tužitelji radom na međunarodnom reguliranom graničnom prijelazu lociranom na teritoriju druge države obavljaju poslove u stalnom mjestu rada, odnosno ne rade na terenu i nisu upućeni na rad u okviru ili izvan okvira svoje matične policijske postaje. Redovni rad tužitelja raspoređenih u policijsku postaju na radno mjesto policijskog službenika za graničnu kontrolu, ne obuhvaća samo rad na graničnim prijelazima koji su smješteni na teritoriju Republike Hrvatske nego to obuhvaća i međunarodne granične prijelaze koji su geografski smješteni na području susjedne države i koji su ustrojeni sukladno propisima nacionalnog prava i međunarodnih ugovora sa susjednim državama o obavljanju kontrole graničnog prometa u cestovnom, željezničkom i vodnom prometu.

OBAVLJANJE POSLOVA GRANIČNE KONTROLE NA GRANIČNIM PRIJELAZIMA KOJI SU FIZIČKI SMJEŠTENI NA PODRUČJU REPUBLIKE SLOVENIJE I PRAVO NA TERENSKI DODATAK

PRIMJENA TUMAČENJA ZAJEDNIČKE KOMISIJE BROJ 7/55 OD 22. SVIBNJA 2014.

Čl. 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike

Čl. 7. Zakona o policiji

Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije

Čl. 25. Zakona o nadzoru državne granice

1.30. Revd 4593/2021

a) Može li se svakodnevno obavljanje poslova granične kontrole na graničnim prijelazima koji su ustrojeni sukladno Uredbi o graničnim prijelazima Republike Hrvatske, a koje poslove policijski službenici Republike Hrvatske (temeljem Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o jednostavnijem obavljanju granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu) vrše u zonama koje su, iako fizički smještene na području strane države, područja na kojima policijski službenici Republike Hrvatske imaju pravo vršiti kontrolu graničnog prometa te se službene radnje koje u toj zoni obave službene osobe Republike Hrvatske smatraju kao da su obavljene u općini u Republici Hrvatskoj koja je najbliža tom graničnom prijelazu, smatrati radom izvan stalnog mjesta rada za koji rad se ostvaruje pravo na dodatak za rad na terenu u smislu članka 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ("Narodne novine" broj 104/13, 104/13, 150/13 71/16 i 123/16) i članka 50. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ("Narodne novine" broj 112/17, 12/2018, 2/19 i 119/19) ili se smatra radom obavljenim u okviru stalnog mjesta rada za koji rad nisu ispunjene pretpostavke za isplatu terenskog dodatka?

b) Može li se Tumačenje Zajedničke komisije broj 7/55 od 22. svibnja 2014., kojim se tumače članci 55. i 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike iz 2013. godine, a kojim je dano tumačenje vezano za granični prijelaz Dobova u Republici Sloveniji, primjenjivati i prilikom donošenja odluke o ostvarivanju prava na terenski dodatak policijskih službenika koji rade na drugim graničnim prijelazima?

c) Može li se Tumačenje Zajedničke komisije broj 7/55 od 22. svibnja 2014., kojim se tumače članci 55. i 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ("Narodne novine" broj 104/13, 104/13, 150/13 71/16 i 123/16), a kojim je dano tumačenje vezano za granični prijelaz Dobova u Republici Sloveniji, primjenjivati prilikom donošenja odluke za tražbine dospjele nakon stupanja na snagu Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike iz 2017. ("Narodne novine" broj 112/17, 12/2018, 02/19 i 119/19)?

d) Proteže li se djelovanje Policijske uprave međimurske, Policijske postaje Mursko Središće, na granični prijelaz Mursko Središće - Petišovci, koji predstavlja zajedničko kontrolno mjesto za Republiku Sloveniju i Hrvatsku, sukladno Sporazumu između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o jednostavnijem obavljanju granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu ("Narodne novine" broj 2/2004), Uredbi o područjima, sjedištima, vrstama i kategorijama policijskih uprava i policijskih postaja ("Narodne novine" broj 117/11, 50/14, 32/15, 11/17 i 66/18) te rješenju Policijske uprave međimurske o podjeli područja policijskih postaja na sektore, ophodne, pozorničke i kontaktne rajone broj: 511-21-03-4064/12 od 20. rujna 2012.?

Rev 1206/2022

Svakodnevno obavljanje poslova granične kontrole policijskih službenika za zaštitu granice na graničnim prijelazima koji su ustrojeni sukladno Uredbi o graničnim prijelazima Republike Hrvatske odnosno Uredbi o područjima, sjedištima, vrstama i kategorijama policijskih uprava i policijskih postaja, a koje policijski službenici za zaštitu granice Republike Hrvatske obavljaju u zonama koje su, iako fizički smještene na području Republike Slovenije kao susjedne države, u skladu sa Zakonom o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o jednostavnijem obavljanju granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu, smatra se radom obavljenim u okviru stalnog mjesta rada za koji nisu ispunjene pretpostavke za isplatu terenskog dodatka. To stoga što nadležnost Policijske uprave međimurske, Policijske postaje Mursko Središće obuhvaća područje graničnog prijelaza Mursko Središće u Republici Hrvatskoj i graničnog prijelaza Petišovci u Republici Sloveniji te predstavlja zajedničko službeno mjesto za obavljanje granične kontrole u zoni tog graničnog prijelaza, i to za obavljanje hrvatske granične kontrole na slovenskom državnom području.

Tumačenje Zajedničke komisije broj 7/55 od 22. svibnja 2014. koje se odnosi na primjenu članaka 55. i 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike iz 2013. u odnosu na policijskog službenika koji je upućen temeljem posebnog rasporeda obnašati službu na području GP Dobova, uz službeno ovlaštenje za rad na GP Dobova, a izdano na temelju članka 9. Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o jednostavnijem obavljanju granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu, ne može se primjenjivati na odluke u kojima se odlučuje o pravima na terenski dodatak policijskih službenika za zaštitu granice koji su na raspoređeni na radno mjesto u policijskoj postaji nadležnoj za nadzor državne granice, odnosno kontrolu prelaska državne granice na pripadajućim graničnim prijelazima i zaštitu dijela državne granice te utvrđeni kao zajednička službena mjesta za obavljanje granične kontrole u zoni na graničnim prijelazima za obavljanje hrvatske granične kontrole na državnom području susjedne države.

vidi i **Rev 450/2023**, **Rev 1050/2022**, **Rev 584/2023**, **Rev 64/2023**, **Rev 454/2023**, **Rev 935/2023**, **Rev 455/2023**, **Rev 916/2022**, **Rev 1104/2022**

OBAVLJANJE POSLOVA GRANIČNE KONTROLE NA GRANIČNIM PRIJELAZIMA KOJI SU FIZIČKI SMJEŠTENI NA PODRUČJU REPUBLIKE SLOVENIJE I PRAVO NA TERENSKI DODATAK

PRIMJENA TUMAČENJA ZAJEDNIČKE KOMISIJE BROJ 7/55 OD 22. SVIBNJA 2014.

Čl. 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike

Čl. 7. Zakona o policiji

Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije

Čl. 25. Zakona o nadzoru državne granice

1.31. Revd 5528/2021

Obavljaju li policijski službenici Republike Hrvatske, koji poslove granične kontrole obavljaju na graničnim prijelazima koji se nalaze na području Republike Slovenije, ustrojenim prema Uredbi o graničnim prijelazima Republike Hrvatske, poslove radnog mjesta na koje su raspoređeni, ili se njihov rad ima smatrati radom izvan stalnog mjesta rada za koji se ostvaruje pravo na dodatak za rad na terenu u smislu čl. 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN 104/13, 150/13, 71/16 i 123/16) odnosno čl. 50. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN 112/17, 12/18, 2/19 i 119/19)?

Rev 1284/2022

Svakodnevno obavljanje poslova granične kontrole policijskih službenika za zaštitu granice na graničnim prijelazima koji su ustrojeni sukladno Uredbi o graničnim prijelazima Republike Hrvatske odnosno Uredbi o područjima, sjedištima, vrstama i kategorijama policijskih uprava i policijskih postaja, a koje policijski službenici za zaštitu granice Republike Hrvatske obavljaju u zonama koje su, iako fizički smještene na području Republike Slovenije kao susjedne države, u skladu sa Zakonom o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o jednostavnijem obavljanju granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu, smatra se radom obavljenim u okviru stalnog mjesta rada za koji nisu ispunjene pretpostavke za isplatu terenskog dodatka. To stoga što nadležnost Policijske uprave međimurske, Policijske postaje Mursko Središće obuhvaća područje graničnog prijelaza Mursko Središće u Republici Hrvatskoj i graničnog prijelaza Petišovci u Republici Sloveniji te predstavlja zajedničko službeno mjesto za obavljanje granične kontrole u zoni tog graničnog prijelaza, i to za obavljanje hrvatske granične kontrole na slovenskom državnom području.

Policijski službenici Republike Hrvatske, koji poslove granične kontrole obavljaju na graničnim prijelazima koji se nalaze na području Republike Slovenije, ustrojenim prema Uredbi o graničnim prijelazima Republike Hrvatske, obavljaju poslove radnog mjesta na koje su raspoređeni, te se njihov rad ne smatra radom izvan stalnog mjesta rada za koji se ostvaruje pravo na dodatak za rad na terenu u smislu čl. 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN 104/13, 150/13, 71/16 i 123/16) odnosno čl. 50. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN 112/17, 12/18, 2/19 i 119/19).

OBAVLJANJE POSLOVA GRANIČNE KONTROLE NA GRANIČNIM PRIJELAZIMA KOJI SU FIZIČKI SMJEŠTENI NA PODRUČJU REPUBLIKE MAĐARSKE I PRAVO NA TERENSKI DODATAK

Čl. 37. Zakona o nadzoru državne granice

Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o obavljanju kontrole graničnog prometa u cestovnom, željezničkom i vodnom prometu,

Uredba o objavi protokola između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Mađarske o provedbi ugovora između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o obavljanju granične kontrole u cestovnom, željezničkom i vodnom prometu,

Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova

Uredba o područjima, sjedištima, vrstama i kategorijama policijskih uprava i policijskih postaja,

Uredba o graničnim prijelazima Republike Hrvatske

1.32. Revd 2348/2022

1. Smatra li se svakodnevno obavljanje poslova granične kontrole na graničnim prijelazima koji su ustrojeni sukladno Uredbi o graničnim prijelazima Republike Hrvatske, a koje poslove policijski službenici Republike Hrvatske (temeljem Zakona o potvrđivanju sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o jednostavnijem obavljanju granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu) vrše u zonama koje su, iako fizički smještene na području strane države, područja na kojima policijski službenici Republike Hrvatske imaju pravo vršiti kontrolu graničnog prometa te se službene radnje koje u toj zoni obave službene osobe Republike Hrvatske, smatraju kao da su obavljene u općini u Republici Hrvatskoj koja je najbliža tom graničnom prijelazu, radom izvan stalnog mjesta rada za koji rad se ostvaruje pravo na dodatak za rad na terenu u smislu članka 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ("Narodne novine" broj 104/13, 150/13, 71/16 i 123/16) i članka 50. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike

smatra radom obavljenim u okviru stalnog mjesta rada za koji rad nisu ispunjene pretpostavke za isplatu terenskog dodatka?

2. Može li se Tumačenje Zajedničke komisije br. 7/55 od 22. svibnja 2014., kojim se tumače članci 55. i 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike iz 2013., kojim je dato tumačenje vezano za granični prijelaz Dobova u Republici Sloveniji, primjenjivati i prilikom donošenja odluke o ostvarivanju prava na terenski dodatak policijskih službenika koji rade na drugim graničnim prijelazima?

3. Može li se Tumačenje Zajedničke komisije br. 7/55 od 22. svibnja 2014., kojim se tumače članci 55. i 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ("Narodne novine", broj 104/13, 150/13, 71/16 i 123/16), kojim je dato tumačenje vezano za granični prijelaz Dobova u Republici Sloveniji, primjenjivati prilikom donošenja odluke za tražbine dospjele nakon stupanja na snagu Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike iz 2017. ("Narodne novine", broj 112/17, 12/18, 02/19 i 119/19)?

Rev 142/2023

Svakodnevno obavljanje poslova granične kontrole policijskih službenika za zaštitu granice na graničnim prijelazima koji su ustrojeni sukladno odgovarajućem međunarodnom instrumentu na koji upućuje čl. 25. st. 3. ZNDG, i to konkretno Zakonu o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o obavljanju kontrole graničnog prometa u cestovnom, željezničkom i vodnom prometu (NN 6/2004), Uredbi o objavi protokola između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Mađarske o provedbi ugovora između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o obavljanju granične kontrole u cestovnom, željezničkom i vodnom prometu, Uredbi o graničnim prijelazima Republike Hrvatske, odnosno Uredbi o područjima, sjedištima, vrstama i kategorijama policijskih uprava i policijskih postaja, a koje policijski službenici za zaštitu granice Republike Hrvatske obavljaju u zonama koje su, iako fizički smještene na području Republike Mađarske kao susjedne države, jednako kao i Zakonom o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o jednostavnijem obavljanju granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu, smatra se radom obavljenim u okviru stalnog mjesta rada za koji nisu ispunjene pretpostavke za isplatu terenskog dodatka, (tako i u Rev 1183/2022. od 17. siječnja 2023.)

Tumačenje Zajedničke komisije broj 7/55 od 22. svibnja 2014. koje se odnosi na primjenu članka 55. i 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike iz 2013. u odnosu na policijskog službenika koji je upućen temeljem posebnog rasporeda obnašati službu na području GP Dobova, uz službeno ovlaštenje za rad na GP Dobova, a izdano na temelju članka 9. Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o jednostavnijem obavljanju granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu, ne može se primjenjivati na terenski dodatak policijskih službenika koji rade na drugim graničnim prijelazima. (tako i u Rev-1206/2022-2 od 17. siječnja 2023.)

vidi i **Rev 173/2023**, **Rev 1195/2022**, **Rev 953/2023**, **Rev 452/2023**, **Rev 994/2023**

Čl. VII. i čl. III. Izmjena i Dopuna sporazuma o osnovici plaća u javnim službama od 26. listopada 2011.

RAST OSNOVICE PLAĆA U JAVNIM SLUŽBAMA

1.33. Revd 855/2020

Ima li tužitelj pravo na isplatu razlike plaće temeljem odredbe čl. 3. Izmjena i Dopuna Sporazuma o osnovici plaća u javnim službama od 26. listopada 2011. i Arbitražne odluke od 7. prosinca 2011., odnosno jesu li ispunjeni uvjeti za primjenu odredbe čl. VII. st. 1. Izmjena i Dopuna Sporazuma o osnovici plaća u javnim službama od 26. listopada 2011., tj. je li došlo do rasta međugodišnjeg tromjesečnog BDP za dva tromjesečja uzastopno u odnosu na isto razdoblje prethodne godine?

Rev 269/2021

Slijedom navedenog proizlazi da je negativan rast BDP-a od kraja 2011. do sredine 2014. korišten radi odgode povećanja osnovice temeljem čl. IV st. 5. IDDS-a i to sukladno odredbama čl. 1. i 2. Vjerodostojnog tumačenja, i da se negativan rast BDP-a koji se koristio radi odgode povećanja osnovice sukladno čl. IV st. 5. ne može primijeniti za razdoblje iz čl. III IDDS-a, jer u tom razdoblju nije niti bilo negativnog rasta BDP-a, i što je čl. VII st. 1. IDDS-a relevantan samo za primjenu čl. IV st. 5. IDDS-a tj. za odgodu „usklađbe“ pariteta osnovice plaća u javnim službama i plaće u privredi, a ne i za „vraćanje“ osnovice, dogovoreno u čl. III IDDS-a. Stoga su nižestupanjski sudovi pravilno primijenili materijalno pravo kada su ocijenili da su ispunjeni uvjeti za primjenu odredbe čl. VII. st. 1. Izmjena i dopuna Sporazuma o osnovici plaća u javnim službama od 26. listopada 2011.

Čl.1111. st.3. ZOO

U SLUČAJU KAD JE PREINAČENA PRESUDA NA OSNOVI KOJE JE RADNIK ISPLAĆENA PLAĆA U BRUTO IZNOSU RADNIK NIJE U OBVEZI VRATITI OBVEZNE DOPRINOSE, POREZE I PRIREZE

1.34. Revd 4158/2021

Je li u sporu radi isplate stečenog bez osnove pokrenutog nakon ukidanja pravomoćne presude po odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske, radnik kao tuženik, pored obveze vraćanja uplaćenih mu neto iznosa plaće i zateznih kamata, pasivno legitimiran i na vraćanje doprinosa, poreza i prireza koji su uplaćeni Republici Hrvatskoj, odnosno državnom proračunu, odnosno je li za povrat doprinosa, poreza i prireza pasivno legitimirana Republika Hrvatska kao obveznik obračunavanja i isplate istih doprinosa, poreza i prireza. Također, je li radnik pored povrata neto iznosa, legitimiran samo za povrat doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualizirane kapitalizirane štednje?

[Rev 1427/2021](#)

(...) pravno shvaćanje na kojem je utemeljena pobijana presuda u skladu s pravnim shvaćanjem revizijskog suda zauzetim na odjelnoj sjednici od 27. veljače 2023. prema kojem ako je preinačena presuda na osnovi koje je radniku isplaćena naknada plaće dosuđena u bruto iznosu, pored obveze vraćanja poslodavcu uplaćenih mu neto iznosa naknade plaće i zakonskih zateznih kamata na temelju pravila o stjecanju bez osnove iz članka 1111. stavka 3. ZOO, radnik nije istodobno pasivno legitimiran još i na vraćanje obveznih doprinosa, poreza i prireza koje nije neposredno primio, već su iz bruto plaće ustegnute u korist države ili državnih tijela i ustanova, odnosno jedinica lokalne samouprave.

[Rev 900/2023](#), [Rev 212/2024](#)

vidjeti i **pravno shvaćanje** Vrhovnog suda Republike Hrvatske, broj [Su-IV-101/2023-2](#) sa prve sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 27. veljače 2023.

Čl. 7. točke 9. Zakona o policiji

25. st. 3. i čl. Zakona o nadzoru državne granice

**Čl. 2. st.1. i čl. 3. st.2. Sporazuma o jednostavnijem obavljanju
granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu**

Čl. 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike

**OBAVLJANJE POSLOVA GRANIČNE KONTROLE NA MEĐUNARODNOM
GRANIČNOM PRIJELAZU LOCIRANOM NA TERITORIJU DRUGE DRŽAVE
NE SMATRA RADOM IZVAN STALNOG RADNOG MJESTA**

1.35. Revd 3602/2021

Da li policijski službenik koji je upućen i obavlja poslove granične kontrole na graničnom prijelazu na teritoriju druge države temeljem međunarodnog sporazuma Republike Hrvatske s drugom državom na čijem teritoriju se granična kontrola obavlja (u konkretnom slučaju Republike Slovenije), ostvaruje pravo na dodatak za rad na terenu prema odredbama Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (u konkretnom slučaju članak 56. (NN 104/13) i 50. (NN 112/17)?

[Rev 47/2023](#)

Policijski službenici Republike Hrvatske, koji poslove granične kontrole obavljaju na graničnim prijelazima koji se nalaze na području Republike Slovenije, ustrojenim prema Uredbi o graničnim prijelazima Republike Hrvatske, obavljaju poslove radnog mjesta na koje su raspoređeni, te se njihov rad ne smatra radom izvan stalnog mjesta rada za koji se ostvaruje pravo na dodatak za rad na terenu u smislu čl. 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN 104/13, 150/13, 71/16 i 123/16) odnosno čl. 50.

Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN 112/17, 12/18, 2/19 i 119/19).

Čl.13. st.4. Kolektivnog ugovora za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama

Čl. 105. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi

RADNICI ZAPOSLENI NA RADNOM MJESTU MEDICINSKI TEHNIČAR/SESTRA - ODGAJATELJ NE SMATRAJU SE STRUČNIM SURADNICIMA

1.36. Revd 3186/2020

Imaju li radnici zaposleni na radnom mjestu odgajatelj – medicinska sestra pravo na dodatak od 12% koji pripada stručnim suradnicima sukladno odredbama čl. 13. st. 4. Kolektivnog ugovora za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama ("Narodne novine" 63/14)?

Može li stručni suradnik definiran Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi ("Narodne novine" broj 87/08, 86/09, 92/10 i 105/10 – ispr., 90/11, 16/12, 86/12 i 94/13) biti osoba bez minimalne razine obrazovanja – visoka stručna sprema?

Može li osoba zaposlena na radnom mjestu odgajatelja – medicinska sestra (odgajatelj – medicinski tehničar) postati stručnim suradnikom po nalogu – rješenju poslodavca iako nema završenu visoku stručnu spremu?

Rev 900/2022

Radnici zaposleni na radnom mjestu medicinski tehničar/medicinska sestra - odgajatelj ne smatraju se stručnim suradnikom sukladno Kolektivnom ugovoru za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama (Narodne novine broj 63/14) jer medicinski tehničar/medicinska sestra - odgajatelj ne ispunjava uvjete za radno mjesto stručnog suradnika (pedagog, psiholog, knjižničar, stručnjak edukacijsko - rehabilitacijskog profila) i jer medicinske sestre/tehničari - odgajatelji ne obavljaju iste poslove kao pedagog, psiholog, knjižničar, stručnjak edukacijsko - rehabilitacijskog profila.

Radnici zaposleni na radnom mjestu medicinski tehničar - odgajatelj nemaju pravo na dodatak od 12% koji pripada stručnim suradnicima sukladno odredbama članka 13. stavka 4. KU 63/14 jer oni nisu stručni suradnici.

Stručni suradnik definiran ZOOSŠ ne može biti osoba bez minimalne razine obrazovanja visoka stručna sprema jer poslove stručnog suradnika može obavljati osoba koja je završila diplomski sveučilišni studij (članak 105. stavak 12. ZOOSŠ).

Radnik zaposlen na radnom mjestu medicinski tehničar/ medicinska sestra - odgajatelj ne može valjano postati stručnim suradnikom po nalogu - rješenju poslodavca, iako nema završenu visoku stručnu spremu, jer se radni odnos u školskoj ustanovi zasniva s osobom koja ispunjava uvjete iz članka 105. ZOOSŠ, među

ostalim, završen diplomski sveučilišni studij odgovarajuće struke - pedagog, psiholog, knjižničar, stručnjak edukacijsko - rehabilitacijskog profila (edukator rehabilitator, logoped i socijalni pedagog).

Čl. 51. i 52. KU za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja

1.37. Revd 435/2021

Ima li vlastoručno potpisana Izjava tužitelja kojom se odriče svih drugih potraživanja s osnove naknade plaće za godišnji odmor koja su dospjela u trenutku davanja izjave značaj otpusta duga (čl. 203. do 206. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18) posebice u situaciji kad je prilikom davanja izjave tužitelj znao da tuženik obračunava utužene dodatke samo na osnovnu plaću, a ne i na prekovremene sate, čime je posljedično znao da postoji i eventualna razlika naknade plaće zbog toga što nisu obračunati dodaci za prekovremeni rad (a koji ulaze u prosjek prethodnih plaća) tj. ima li tužiteljica pravo potraživati ispunjenje obveze u situaciji kada je s tuženikom sklopila sporazum da neće zahtijevati njeno ispunjenje i kad je u trenutku sklapanja tog sporazuma obveza čijeg se potraživanja odriče u cijelosti dospjela?

Ubrajaju li se sati odrađeni prema redovnom rasporedu radnog vremena na blagdan i neradni dan u mjesečni fond radnih sati te evidentiraju li se kao redovan rad uzimajući u obzir odredbe čl. 51. i čl. 52. Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (NN 143/13, 96/15) te obvezujuća tumačenja Kolektivnog ugovora posebice Zaključak 153. Zajedničkog povjerenstva za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja od 21. prosinca 2015. godine kojim je utvrđeno da mjesečni fond radnih sati tvori umnožak radnih dana (bez subota i nedjelja) u tekućem mjesecu i 8 sati kao i da se sati rada blagdanom i neradnim danom i dan Uskrsa evidentiraju kao redovan rad i ubrajaju u redovnu mjesečnu satnicu?

Jesu li radni dani koji ulaze u umnožak za izračun redovnog mjesečnog fonda radnih sati svi dani od ponedjeljka do petka obzirom je Zaključkom 153. Zajedničkog povjerenstva za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja od 21. prosinca 2015. godine utvrđeno da mjesečni fond radnih sati tvori umnožak radnih dana (bez subota i nedjelja) u tekućem mjesecu i 8 sati ili se dan blagdana koji padne u radni dan izuzima iz izračuna?

Da li je rad blagdanom automatski i prekovremeni rad čak i u uvjetima kada nije ostvaren mjesečni fond radnih sati?

Da li je sud u primjeni Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (NN 143/13, 96/15) vezan tumačenjima Zajedničkog povjerenstva za tumačenje Kolektivnog ugovora obzirom na odredbe čl. 18. i 19. Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (NN 143/13, 96/15)?

[Rev 470/2021](#)

vidi [Rev 290/2021](#), [Rev 749/2021](#) i dr

Čl. 118. st.1. t.I i čl. 114. Zakona o državnim službenicima i namještenicima

**RJEŠENJE O STAVLJANJU NA RASPOLAGANJE DRŽAVNOG SLUŽBENIKA I
RJEŠENJE O PRESTANKU DRŽAVNE SLUŽBE, UPIS PRESTANKA RADNOG
ODNOSA**

1.38. Revd 602/2021

1. Može li rješenje kojim se državni službenik stavlja na raspolaganje na temelju čl. 118. t. i) Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Narodne novine" 27/01) istodobno sadržavati rješenje o prestanku službe koje se donosi na temelju čl. 114. istog Zakona?
2. Mora li javnopravno tijelo nakon donošenja rješenja o stavljanju državnog službenika na raspolaganje, donijeti i rješenje kojim državnom službeniku prestaje služba?
3. Je li u službeničkim odnosima za prestanak radnog odnosa koji je posljedica prethodnog stavljanja na raspolaganje dovoljan upis prestanka radnog odnosa u radnoj knjižici samo na temelju rješenja kojim se državni službenik stavlja na raspolaganje ili je neophodno da za upis prestanka radnog odnosa u radnoj knjižici postoji i rješenje o prestanku radnog odnosa?

Rev 403/2022

(...) odgovor na prvo postavljeno pitanje bio bi potvrđan. Dakle, rješenje kojim se državni službenik stavlja na raspolaganje može prema odredbama ZDSN-a sadržavati i rješenje o prestanku državne službe.

(...) odgovor na drugo pitanje glasio bi da se nakon donošenja rješenja o stavljanju na raspolaganje državnog službenika mora donijeti i rješenje o prestanku državne službe što je u konkretnom slučaju i učinjeno.

U odnosu na prva dva postavljena pitanja valja još i dodati slijedeće. Tužitelj je u odnosu na predmetnu odluku koja sadrži istodobno dva rješenja pokrenuo niz postupaka (upravnosudski, ustavnosudski i postupak pred Europskim sudom za ljudska prava) u kojima takvu odluku POA-e nije uspio osporiti. Stoga je pobijana odluka koja polazi upravo od činjenice pravomoćnosti i konačnosti odluke POA-e koja u sebi sadrži i rješenje o prestanku državne službe u skladu s pravnim shvaćanjem izraženim u ovoj odluci.

(...)

U odnosu na treće pitanje valja odgovoriti da je za upis prestanka radnog odnosa državnog službenika potrebno i rješenje o prestanku državne službe. Kako je ono doneseno te je postalo pravomoćno i konačno, tako odgovor na to pitanje ne utječe na pravilnost i zakonitost pobijane presude.

Čl. 131. st.4. ZR

TERET DOKAZIVANJA OBAVLJENOG PREKOVREMENOG RADA

1.39. Revd 1398/2021

Na kome leži teret dokazivanja obavljenog prekovremenog rada u postupku radi isplate naknade za prekovremeni rad?

Rev 1264/2022

16. Utvrđenja iz prethodnog stavka 15. nisu rezultat primjene pravila o teretu dokazivanja, konkretno - rezultat propusta tužitelja da nešto (ovdje: svoj prekovremeni rad) dokaže - obzirom da se može prihvatiti i da ih je dokazao i tuženik u primjeni odredbe čl. 131. st. 4. ZR-a (jer je razumnim tumačenjem za zaključiti da bi ta utvrđenja bila ista i da je u odluci „rečeno“ da su rezultat već i onog što je tuženik dokazao, makar i dokazima koje je predložio sam tužitelj): jednostavno, ona proizlaze iz rezultata raspravljanja u ovome postupku, iz dokaza koji su predloženi - onih koji ova opravdavaju, dokaza koji su sudu učinjeni dostupnim - i takva (postupajući u smislu odredaba čl. 386. ZPP-a) revizijski sud mora respektirati, njima je vezan - budući da pravilnost i istinitost takvih ne može razmatrati u ovome stupnju postupka, napose ne po postavljenom pitanju.

Okolnost na koju se revident poziva, to što je u osporenoj presudi korišten izričaj „tužitelj nije dokazao....“, ne treba i ne može se pritom promišljati strogo formalistički, kako to revident sugerira prihvatiti - pa i postavljenim pitanjem.

17. Imajući na umu prethodno navedeno, tuženiku se u okolnostima konkretnog slučaja, pa i uz primjenu odredbe čl. 131. st. 4. ZR-a, ne može na teret staviti to što u svojoj evidenciji nije imao podatke o prekovremenom radu tužitelja - kada takvog rada nije (prema onome što je utvrđeno) niti bilo (za njega nije bilo ni potrebe i nije naložen ili uveden).

Čl. 1111. i 1112. ZOO/05

ZAHTJEV ZA ISPLATU PREKOVREMENIH SATI I PRIMJENA PRAVILA O STJECANJU BEZ OSNOVE

1.40. Revd 1090/2020

Isključuje li primjenu instituta stjecanja bez osnove iz čl. 1111. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18 – dalje: ZOO) okolnost isplate plaće radniku za one sate koje nemaju uporišta u stvarnom radu u situaciji kad se takva isplata isključivo vrši radi kompenzacije manjka sati u jednom mjesecu te viška sati rada u drugom mjesecu, te da li se takva okolnost može smatrati znanjem poslodavca iz čl. 1112. ZOO-a da vrši isplatu znajući da nije dužan platiti, a koja bi ga prekludirala u vraćanju stečenog bez osnove?

Rev 131/2021

Međutim kada protutuženik tvrdi, kao što u pitanju za koje mu je dopuštena revizija navodi, da je on ukupan fond sati „nivelirao“ kroz razdoblje od nekoliko mjeseci na način da je u slučaju kada je tužitelj u pojedinom mjesecu radio manje sati od redovnog mjesečnog fonda sati obračunao plaću za taj mjesec kao da je radio puni mjesečni fond sati, dakle i za one sate koji nisu odrađeni, a u mjesecu gdje je radio dulje od fonda sati višak nivelirao sa tako ranije spomenutim isplatama onih sati koji nisu odrađeni, onda se u toj situaciji ne može izolirano gledati isplata u onom mjesecu za koji je sporna isplata izvršena za ono što u tom mjesecu stvarno nije odrađeno, i takvu isplatu kvalificirati kao stjecanje bez osnove te odlučivati o protutužbenom zahtjevu po pravilima o stjecanju bez osnove iz odredbe čl. 1111. i 1112. ZOO.

Kako nižestupanjski sudovi zbog pogrešnog pravnog pristupa nisu raspravili osnovanost tvrdnji protutuženika da je on izvršio isplatu za rad u mjesecu gdje seradilo ispod mjesečnog fonda sati na način da je kompenzirao s onim mjesecima gdje se je radilo iznad mjesečnog fonda sati, te kada je odluka o zahtjevu tužitelja za isplatu razlike plaće za prekovremeni rad i sl., u gotovo identičnom razdoblju, vraćena na ponovno odlučivanje po drugostupanjskom sudu radi utvrđenja činjeničnog stanja, onda je o osnovanosti protutužbenog zahtjeva potrebno utvrditi činjenično stanje, kao i iz razloga povezanosti zahtjeva stranaka.

Čl. 198. i čl. 199. ZR

PRODUŽENA PRIMJENA KOLEKTIVNOG UGOVORA

1.41. Revd 1833/2021

Da li je sklapanje KU na određeno vrijeme (tri godine + dvije godine) protivno prisilnim propisima odnosno da li je protivno odredbi iz čl. 27. Zakona o kriterijima za sudjelovanje u tripartitnim tijelima i reprezentativnosti za kolektivno pregovaranje od 28. srpnja 2012., te odredbi iz čl. 199. Zakona o radu?

Da li odredbe iz čl. 27. Zakona o kriterijima i iz čl. 199. st. 1. Zakona o radu (kojima je predviđena produžena primjena pravnih pravila sadržanih u KU na razdoblje od tri mjeseca računajući od dana isteka KU) priječe sklapanje KU na način da se početak važenja KU veže uz nastup određenog uvjeta?

Da li odredbe iz čl. 27. Zakona o kriterijima i iz čl. 199. st. 1. Zakona o radu mogu suspendirati slobodnu volju ugovornih strana kojom stranke ugovaraju vremensko važenje KU na način da isto vežu uz uvjet tj. nastup određene činjenice (izostanak pisane obavijesti) poštujući zakonsku odredbu o najdužem vremenu sklapanja KU na određeno vrijeme?

Rev 44/2022

Imajući u vidu utvrđenje nižestupanjskih sudova da je KU sklopljen 15. studenoga 2010. i da je u odredbi čl. 2. istoga određeno da se zaključuje na tri godine, s time što je st. 2.

toga članka određeno da se KU obnavlja na daljnji rok od dvije godine, ako do isteka roka na koji je zaključen niti jedna od ugovornih strana pisano ne obavijesti drugu stranu da ne želi njegovu obnovu, što do 15. studenoga 2013. nije učinjeno, to je po shvaćanju ovoga revizijskoga suda, u smislu odredbe članka 198. st. 2. ZR, pravilno shvaćanje prvostupanjskoga suda da je KU obnovljen na daljnji rok od dvije godine, tj. do 15. studenoga 2015., a nakon čega je KU bio u primjeni sve do 15. veljače 2016., u smislu čl. 199. ZR. Pri tome je odlučno za navesti da strankama kolektivnog pregovaranja nigdje nije zabranjeno sporazumjeti se o nastavku primjene kolektivnog ugovora na prešutan način (automatski, ako jedna stranka do određenoga roka ne obavijesti drugu da ne želi daljnju obnovu kolektivnog ugovora), poštujući zakonsku odredbu o najdužem vremenu sklapanja KU na određeno vrijeme (konkretno, ukupno 5 godina).

vidi i [Rev 591/2022](#), [Rev 804/2023](#), [Rev 1038/2021](#), [Rev 402/2023](#), [Rev 937/2021](#), [Rev 897/2021](#), [Rev 723/2022](#)

Čl. 44. st.12. i 1. KU/08, čl. 38. st.10. KU/17

PREKOVREMENI RAD

1.42. Revd 3662/2021

Smatra li se prekovremenim radom, rad službenika koji radi u turnusu, odnosno u smjenama i ostvari broj radnih sati koji su duži od redovnog mjesečnog fonda radnih sati, neovisno o tome je li službenik radio u radne dane ili neradne dane odnosno blagdanom?

[Rev 1140/2022](#)

Prema odredbi st. 1. čl. 44. KU/08, odnosno st. 10. čl. 38. KU/17, sati odrađeni prema redovitom rasporedu radnog vremena na blagdan ili neradni dan, u smislu Zakona o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine", broj: 33/96, 96/01, 13/02, 112/05, 59/06, 55/08, 74/11,), evidentiraju kao redovni rad i ubrajaju u redovnu mjesečnu satnicu. Ovisno o tome jesu li stvarno odrađeni radni sati odrađeni kroz rad u turnusima, smjenskom radu i na blagdan ili neradni dan i dr., ti sati uvećavaju se prema st. 12. čl. 44. KU/08, odnosno st. 10. čl. 38. KU/17. Ako tako obračunati mjesečni fond odrađenih sati prelazi redoviti mjesečni fond sati (koji je jednak za sve radnike), tek tada ti sati predstavljaju prekovremeni rad u smislu odredbe st. 12. čl. 44. KU/08, odnosno st. 10. čl. 38. KU/17.

vidi i [Rev 446/2023](#), [Rev 1108/2023](#)

Čl. 44. st.12. i 1. KU/08, čl. 38. st.10. KU/17

PREKOVREMENI RAD

1.42.a. Revd 683/2022

Da li se radni sati ostvareni na dan blagdana imaju smatrati i obračunati kao prekovremeni sati, iako se radi o redovnom radu i mjesečnom rasporedu rada radnika koji radi u turnusima 12-24-12-48 i neovisno o tome da li je i koliko odrađeno ukupno sati preko mjesečnog fonda radnih sati u tom mjesecu.

Rev 233/2023

U smislu odredbi st. 12. čl. 44. KU, odnosno st. 10. čl. 38. KU/17, sati odrađeni prema redovitom rasporedu radnog vremena na blagdan ili neradni dan, u smislu Zakona o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 33/96., 96/01., 13/02., 112/05., 59/06., 55/08., 74/11.), evidentiraju kao redovni rad i ubrajaju u redovnu mjesečnu satnicu. Ovisno o tome jesu li stvarno odrađeni radni sati odrađeni kroz rad u turnusima, smjenskom radu i na blagdan ili neradni dan i dr., ti sati uvećavaju se prema st. 12. čl. 44. KU, odnosno st. 10. čl. 38. KU/17. Ako tako obračunati mjesečni fond odrađenih sati prelazi redoviti mjesečni fond sati (koji je jednak za sve radnike), tek tada ti sati predstavljaju prekovremeni rad u smislu odredbe st. 12. čl. 44. KU, odnosno st.10. čl. 38. KU/17.

vidi i [Rev 515/2024](#)

Čl. 44. st.12. i 1. KU/08, čl. 38. st.10. KU/17

PREKOVREMENI RAD

1.42.a Revd 1849/2024

1. Smatraju li se i obračunavaju li se kao prekovremeni sati radni sati ostvareni na dan blagdana, iako se radi o redovnom radu i mjesečnom rasporedu rada službenika koji radi u turnusima 12-24-12-48 i neovisno o tome je li i koliko odrađeno ukupno sati preko mjesečnog fonda radnih sati u tom mjesecu? Predstavlja li pravilnu primjenu prava obrazloženje presude suprotno tumačenjima broj 2/35 i 8/44 vezano uz odredbe čl. 38. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (ranije čl. 44. st. 10. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike) u kojem se sud poziva na primjenu iste tumačeći ju na način da u obračun prekovremenih sati službenika koji rade u turnusima (12-24-12-48) uračunava i dane blagdana i neradne dane koji su u utuženom periodu padali od ponedjeljka do petka, iako isti prema tumačenju Kolektivnog ugovora broj 2/35 i 8/44 predstavljaju redovan rad službenika koji radi u turnusima? Je li zbog naprijed navedenog presuda proturječna razlozima iste, obzirom da je sadržaj odredbe na koju se poziva suprotan onome kako se ista tumači u obrazloženju presude?

Rev 1217/2024

U odlukama ovog suda broj Rev 446/2023-2 od 22. studenoga 2023. i Rev 1140/2022-2 od 15. veljače 2023., izraženo je pravno shvaćanje da prema odredbi st. 12. čl. 44. KU/08 odnosno st. 10. čl. 38. KU/17, sati odrađeni prema redovitom rasporedu radnog vremena na blagdan ili neradni dan, u smislu Zakona o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine", broj 33/96, 96/01, 13/02, 112/05, 59/06, 55/08 i 74/11), evidentiraju kao redovni rad i ubrajaju u redovnu mjesečnu satnicu. Ovisno o tome jesu li stvarno odrađeni radni sati odrađeni kroz rad u turnusima, smjenskom radu i na blagdan ili neradni dan i dr., ti sati uvećavaju se prema st. 12. čl. 44. KU/08 odnosno st. 10. čl. 38. KU/17. Ako tako obračunati mjesečni fond odrađenih sati prelazi redoviti mjesečni fond sati (koji je jednak za sve radnike), tek tada ti sati predstavljaju prekovremeni rad u smislu odredbe st. 12. čl. 44. KU/08 odnosno st. 10. čl. 38. KU/17.

Čl. 44. st.1. KU

NAKNADA ZA PREKOVREMENI RAD

1.43. Revd 493/2020

Pripada li radniku, za rad povrh formalno propisanog radnog vremena, za svaki započeti sat rada, plaća za jedan sat rada?

Rev 722/2022

Prekovremeni rad obračunava se prema vremenu stvarnog rada povrh formalnog redovnog radnog vremena, a ne primjenjuje se predmnijeva da se svaki započeti sat povrh redovnog radnog vremena obračunava kao puni sat rada.

Čl. 44. st.1. KU

NAKNADA ZA PREKOVREMENI RAD

1.43. Revd 493/2020

Pripada li radniku, za rad povrh formalno propisanog radnog vremena, za svaki započeti sat rada, plaća za jedan sat rada?

Rev 722/2022

Prekovremeni rad obračunava se prema vremenu stvarnog rada povrh formalnog redovnog radnog vremena, a ne primjenjuje se predmnijeva da se svaki započeti sat povrh redovnog radnog vremena obračunava kao puni sat rada.

Čl. 1., čl. 2. st.4., čl. 3.st.1., čl. 2. st.1. Sporazuma o jednostavnijem obavljanju granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu

Čl. 183. Uredbe o područjima, sjedištima, vrstama i kategorijama policijskih uprava i policijskih postaja

Čl. 25. i 37. Zakona o nadzoru državne granice..

OBAVLJANJE POSLOVA NA MEĐUNARODNOM GRANIČNOM PRIJELAZU DRUGE DRŽAVE SMATRA SE OBAVLJANJEM POSLOVA NA STALNOM MJESTU RADA

1.44. Revd 2843/2022

1. Smatra li se svakodnevno i redovno obavljanje poslova granične kontrole na graničnim prijelazima koji su ustrojeni sukladno Uredbama o graničnim prijelazima Republike Hrvatske, a koje poslove obavljanju policijski službenici Republike Hrvatske u "zonama", koje su, iako geografski smještene na području strane države, područja na kojima policijski službenici Republike Hrvatske imaju pravo vršiti kontrolu graničnog prometa, a što im je i u opisu posla, radom izvan stalnog mjesta rada za koji rad se ostvaruje pravo na dodatak za rad na terenu u smislu čl. 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike iz 2013. ("Narodne novine", broj 104/13, 150/13, 71/16 i 123/16) odnosno čl. 50. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ("Narodne novine" broj 112/17 i 12/18)?

2. Može li se Tumačenje Zajedničke komisije br. 7/55 od 22. svibnja 2014., kojim se tumače članci 55. i 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike iz 2013. godine, a tumačenje se odnosi na specifične okolnosti vezane za granični prijelaz Dobova u Republici Sloveniji primjenjivati i prilikom donošenja odluke o ostvarivanju prava na terenski dodatak policijskih službenika koji rade na cestovnim graničnim prijelazima ustrojenim prema Uredbi o graničnim prijelazima?

3. Primjenjuje li se Tumačenje Zajedničke komisije br. 1/50 od 4. veljače 2019. na razdoblje koje prethodi njegovom donošenju, obzirom da je dato za Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (Narodne novine br. 112/17, 12/2018, 02/19 i 119/19) koji se primjenjuje i na dio utuženog razdoblja u ovom predmetu?

4. Je li sama činjenica "eksteritorijalnosti" zajedničkih lokacija na graničnim prijelazima pravno odlučujuća da se rad na istima smatra terenskim radom te u tom kontekstu razmatranja imaju li policijski službenici prilikom rada na zajedničkim graničnim prijelazima na području Republike Slovenije pravo na terenski dodatak prije i poslije 1.11.2017. (izmjene Kolektivnog Ugovora o državnim službenicima i namještenicima) odnosno ima li sama udaljenost od granične crte utjecaja na ostvarivanje prava na terenski dodatak propisan Kolektivnim ugovorom obzirom na tumačenje broj 1/50 Zajedničke Komisije?

5. Ima li način korištenja dnevnog odmora u zakonom propisanom trajanju obzirom na specifičnosti radnih zadataka i uvjete rada policijskih službenika za graničnu kontrolu utjecaj na ocjenu ostvarivanja prava na isplatu na ime terenskog dodatka?

Stoga odgovor na prvo i četvrto pravno pitanje glasi:

Svakodnevno obavljanje poslova granične kontrole policijskih službenika za zaštitu granice na graničnim prijelazima koji su ustrojeni sukladno Uredbi o graničnim prijelazima Republike Hrvatske odnosno Uredbi o područjima, sjedištima, vrstama i kategorijama policijskih uprava i policijskih postaja, a koje policijski službenici za zaštitu granice Republike Hrvatske obavljaju u zonama koje su, iako fizički smještene na području Republike Slovenije kao susjedne države, u skladu sa Zakonom o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o jednostavnijem obavljanju granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu, smatra se radom obavljenim u okviru stalnog mjesta rada za koji nisu ispunjene pretpostavke za isplatu terenskog dodatka. To stoga što nadležnost Policijske uprave krapinsko-zagorske, Postaja granične policije Macelj obuhvaća područje graničnog prijelaza Mali Tabor, Lupinjak, Hum na Sutli u Republici Hrvatskoj i graničnog prijelaza Ranjkovec, Dobovec i Rogatec u Republici Sloveniji te predstavlja zajedničko službeno mjesto za obavljanje granične kontrole u zoni tog graničnog prijelaza, i to za obavljanje hrvatske granične kontrole na slovenskom državnom području.

Odgovor na drugo i treće postavljeno pitanje glasi:

Policijski službenici Republike Hrvatske, koji poslove granične kontrole obavljaju na graničnim prijelazima koji se nalaze na području Republike Slovenije, ustrojenim prema Uredbi o graničnim prijelazima Republike Hrvatske, obavljaju poslove radnog mjesta na koje su raspoređeni, te se njihov rad ne smatra radom izvan stalnog mjesta rada za koji se ostvaruje pravo na dodatak za rad na terenu u smislu čl. 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN 104/13, 150/13, 71/16 i 123/16) odnosno čl. 50. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN 112/17, 12/18, 2/19 i 119/19).

Odgovarajući na peto postavljeno pitanje valja reći da način korištenja dnevnog odmora u zakonom propisanom trajanju, uzimajući u obzir specifičnosti radnih zadataka i uvjete rada policijskih službenika za graničnu kontrolu, nema utjecaj na ocjenu ostvarivanja prava na terenski dodatak.

vidi i [Rev 122/2023](#), Rev 275/2023, Rev 221/2023, Rev 64/2023, Rev 362/2023, Rev 548/2023, Rev 1186/2022, Rev 17/2023, Rev 521/2023

Čl. 194. st.1., čl. 196. st.1. ZR

VEZANOST SUDA TUMAČENJEM ODBORA ZA TUMAČENJE ODREDABA KOLEKTIVNOG UGOVORA

1.45. Revd 4501/2021

Je li sud u primjeni Kolektivnog ugovora vezan tumačenjem odbora za tumačenje odredaba Kolektivnog ugovora?

Rev 337/2023

Ukoliko su stranke iz kolektivnog ugovora odredile da odbor za tumačenje kolektivnog ugovora tumači taj kolektivni ugovor te ukoliko su odredile da tumačenje tog odbora ima obvezujući učinak, onda je i sud u primjeni tog kolektivnog ugovora vezan tim tumačenjem.

Čl. 67. Temelnog kolektivnog ugovora za državne službene i namještenike u javnim službama

NAKNADA TROŠKOVA PRIJEVOZA ZA POSAO I S POSLA U SLUČAJU KADA UDALJENOST OD MJESTA STANOVANJA OD MJESTA RADA IZNOSI PREKO 100 KM U SLUČAJU KAD NIJE DONESENA POSEBNA ODLUKA NADLEŽNOG MINISTRA

1.46. Revd 216/2022

Obzirom na odredbe članka 67. stavak 8. Temelnog kolektivnog ugovora za državne službene i namještenike u javnim službama ("Narodne novine" broj 141/12, 150/13 i 153/13-dalje: TKU), da li izostanak odluke ministra ima utjecaj na samo ostvarivanje predmetnog prava kada su formalno zadovoljeni svi uvjeti propisani navedenim stavkom TKU?

Obzirom na odredbe članka 67. stavak 8. TKU, je li, odnosno može li biti od utjecaja na ostvarivanje prava radnika na isplatu naknade troškova prijevoza uputa ili mišljenje nadležnog ministarstva kojom se kao odlučni razlog (ne)priznavanja prava poziva na nedostatak sredstava u Državnom proračunu Republike Hrvatske?

Rev 1309/2022

Naime, točno je da se naknada troškova prijevoza na posao i s posla ako je udaljenost od mjesta stanovanja do mjesta rada veća od 100 kilometara ostvaruje u smislu odredbe čl. 67. st. 8. TKU tek posebnom odlukom nadležnog ministra, ako bi se o pravu radnika na troškove prijevoza na posao i s posla sudilo samo strogo formalističkim tumačenjem te odredbe. Međutim, u situaciji kada udaljenost od mjesta stanovanja do mjesta rada zaposlenika iznosi više od 100 kilometara, te kada za takav slučaj nije donesena posebna odluka nadležnog ministra, kojom bi zaposleniku bilo priznato predmetno pravo na spornu naknadu, ne može se prihvatiti logičnim, niti pravilnim pravno shvaćanje nižestupanjskih sudova da samo zbog toga što nadležni ministar nije donio odluku o takvom pravu zaposlenika, takvom zaposleniku ne pripada pravo na trošak određen odredbom čl. 67. st. 8. TKZ.

Navedeno stoga što bi zaposlenik, čije je mjesto stanovanja od mjesta rada udaljeno više od 100 kilometara, primjenom takvog tumačenja bio ne samo u neravnopravnom položaju sa zaposlenicima čije je mjesto stanovanja od mjesta rada udaljeno manje od 100 kilometara, već i u značajno nepovoljnijoj situaciji od takvih zaposlenika, što zasigurno nije bila intencija ugovornih strana prilikom dogovaranja materijalnih prava zaposlenicima pri sklapanju TKU.

Navedeno i zbog toga, što bi naknada troškova putovanja za zaposlenika koji stanuje na udaljenosti većoj od 100 kilometara, po naravi stvari morala biti veća od naknade koju ostvaruju zaposlenici koji stanuju na udaljenosti manjoj od 100 kilometara od mjesta rada, a sve imajući na umu da bi svrha prijeporne naknade trebala biti da se podmiri stvarni trošak putovanja zaposlenika na posao i s posla (što je u konkretnom slučaju donošenjem pobijane odluke izostalo).

Zbog navedenog, pogrešno je shvaćanje drugostupanjskog suda, te ga ovaj sud ne može prihvatiti, jer isto vodi pretjeranom formalizmu u tumačenju odredbe čl. 67. st. 8. TKU, a što je suprotno smislenom tumačenju citirane odredbe i naprijed iznesenom pravnom shvaćanju revizijskog suda, a što je ujedno i odgovor na prvo postavljeno pravno pitanje tužitelja.

Čl. 25. stavka 3. ZNDG, čl. 2. Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o zajedničkim lokacijama na graničnim prijelazima, čl. 193. Uredbe o područjima, sjedištima, vrstama i kategorijama policijskih uprava i policijskih postaja

PRIMJENA TUMAČENJA ZAJEDNIČKE KOMISIJE BROJ 7/55 OD 22. SVIBNJA 2014.

1.47. Revd 2539/2022

Može li se Tumačenje Zajedničke komisije broj 7/55 od 22. svibnja 2014., i to članci 55. i 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ("Narodne Novine" 104/2013), koje je vezano za rad službenika na graničnom prijelazu Dobova proširivati i na drugi krug osoba i druge činjenične situacije za vrijeme važenja navedenog KU kao i nakon 9. studenoga 2017., od kada se primjenjuje novi Kolektivni ugovor?

[Rev 287/2023](#)

Tumačenje Zajedničke komisije broj 7/55 od 22. svibnja 2014., i to članci 55. i 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ("Narodne Novine" 104/2013), koje je vezano za rad službenika na graničnom prijelazu Dobova ne može se proširivati i na drugi krug osoba i druge činjenične situacije za vrijeme važenja navedenog KU kao i nakon 9. studenoga 2017., od kada se primjenjuje novi Kolektivni ugovor.

vidi i **[Rev 1297/2022](#)**

Čl. 51. i 52. KU za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja

1.48. Revd 4272/2021

Radi li se o prekovremenom radu ako je radnik radio unutar mjesečnog fonda sati koji su utvrđeni na način da se pomnoži broj dana od ponedjeljka do petka unutar

mjeseca sa 8 sati, i u skladu sa svojim redovnim mjesečnim rasporedom, ali je neki od tih dana unutar tjedna bio blagdan?

[Rev 500/2022](#)

vidi [Rev 290/2021](#), [Rev 155/2022](#), [Rev 1109/2021](#), [Rev 16/2022](#), [Rev 1360/2021](#), [Rev 232/2021](#), [Rev 661/2021](#), [Rev 717/2021](#), [Rev 825/2021](#), [Rev 168/2022](#), [Rev 278/2022](#), [Rev 385/2022](#), [Rev 1400/2021](#), [Rev 1248/2021](#), [Rev 423/2022](#) i dr.

Čl. 324. i 322. st.1. ZOO/05 u vezi Čl. 11. i 12. Pravilnika o specijalističkom usavršavanju doktora medicine

NIŠTETNOST ODREDBI UGOVORA O SPECIJALISTIČKOM USAVRŠAVANJU DOKTORA MEDICINE SKLOPLJENIH PRIJE 31. 12. 2017.

1.49. Revd 856/2022

Mogu li se, pozivom na Odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-II-187/2015 od 11. srpnja 2017. kojom su ukinute odredbe Pravilnika o specijalističkom usavršavanju doktora medicine, utvrđivati ništetnim odredbe Ugovora o specijalističkom usavršavanju doktora medicine, sklopljenih prije 31. prosinca 2017., a sklopljenih primjenom tih, ukinutih odredbi – a sve to s obzirom na činjenicu da je tom ustavnosudskom odlukom odlučeno da ti ukinuti članci navedenih Pravilnika prestaju važiti 31. prosinca 2017.?

[Rev 160/2023](#)

Stoga, vodeći računa da je odredbom članka 322. st. 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18 - dalje: ZOO/05) propisano je da je ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva ništetan, osim ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu pravnu posljedicu, ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo, a odredbom čl. 2. ZOO-a propisano je da sudionici u prometu slobodno uređuju obvezne odnose, ali da ih ne mogu uređivati suprotno Ustavu RH, prisilnim propisima i moralu društva. Nadalje, odredbom čl. 324. ZOO-a propisano je da ništetnost neke odredbe ugovora ne povlači ništetnost ugovora ako on može opstati bez ništetne odredbe i ako ona nije bila ni uvjet ugovora ni odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen. Ali će ugovor ostati valjan čak i ako je ništetna odredba bila uvjet ili odlučujuća pobuda ugovora u slučaju kad je ništetnost ustanovljena upravo da bi ugovor bio oslobođen te odredbe i vrijedio bez nje. Ovaj sud drži da ne postoje razlozi zbog kojih bi sud odustao od citiranog pravnog shvaćanja Građanskog odjela ovog suda koji u svojoj biti sadržava načelo „*pacta sunt servanda*“.

RAD U TURNUSU – OBRAČUNAVANJE VISINE SATNICE

Čl. 44. KU

1.50. Revd 3677/2021

Treba li visinu satnice sata prekovremenog rada za svaki turnus obračunavati bez dodataka iz članka 44. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, kada je tužiteljica radila i u okolnostima u kojima joj pripadaju dodaci na plaću iz navedenog članka (rad subotom, nedjeljom, blagdanom, noću), odnosno treba li navedeni dodatak za svaki turnus obračunati na bazi prosječne vrijednosti sata za svaki konkretni mjesec ili na bazi osnovne plaće?

[Rev 39/2022](#)

Glede navedenog pitanja ovaj sud je već u odluci poslovni broj Rev-184/19-2 od 30. siječnja 2019. prihvatio način utvrđivanja naknade kao u konkretnom slučaju (na bazi prosječne vrijednosti sata za svaki pojedini mjesec, uvećavanjem osnovne plaće za sve dodatke (izuzev dodataka za prekovremeni rad) koji zajedno čine iznos bruto plaće), uz obrazloženje da je takav način obračuna u skladu s odredbom članka 44. Kolektivnog ugovora prema kojoj rad u turnusu ne isključuje druge oblike uvećanja plaća (osim naknade za rad u drugoj smjeni).

[Rev 847/2021](#)

RAD U TURNUSU – OBRAČUNAVANJE VISINE SATNICE

Čl. 44. KU

1.50.a Revd 231/2024

Treba li policijskom službeniku koji rad obavlja u turnusu visinu satnice rada za vrijeme koje isti provede dulje od formalno propisanog radnog vremena obračunati po osnovi prosječne vrijednosti bruto satnice ili po osnovi osnovne visine satnice uvećane za dodatak za rad u turnusu?

[Rev 924/2024](#)

Policijskom službeniku koji rad obavlja u turnusu visina satnice rada za vrijeme koje isti provede dulje od formalno propisanog radnog vremena obračunava se na osnovi prosječne vrijednosti bruto satnice (uvećanjem satnice za sve pripadajuće dodatke), a ne na osnovi visine osnovne satnice uvećane za dodatak za rad u turnusu.

vidi i **[Rev 336/2025](#)**, **[Rev 1453/2024](#)**

OBAVLJANJE POSLOVA GRANIČNE KONTROLE NA GRANIČNIM PRIJELAZIMA KOJI SU SMJEŠTENI NA PODRUČJU REPUBLIKE SLOVENIJE I PRAVO NA TERENSKI DODATAK

PRIMJENA TUMAČENJA ZAJEDNIČKE KOMISIJE BROJ 7/55 OD 22. SVIBNJA 2014.

Čl. 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike

Čl. 7. Zakona o policiji

Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije

Čl. 25. Zakona o nadzoru državne granice

1.51. Revd 3616/2022

1.) Da li se svakodnevno i redovno obavljanje poslova granične kontrole na graničnim prijelazima koji su ustrojeni sukladno Uredbama o graničnim prijelazima Republike Hrvatske, a koje poslove obavljaju policijski službenici Republike Hrvatske vrše u „područjima rada“ koja su, iako geografski smještena na području strane države, područja na kojima policijski službenici Republike Hrvatske imaju pravo vršiti kontrolu graničnog prometa, a što im je i u opisu posla, smatra radom izvan stalnog mjesta rada za koji rad se ostvaruje pravo na dodatak za rad na terenu u smislu članka 56 KU/13 odnosno članka 50 KU/17?

2.) Može li se Tumačenje Zajedničke komisije br. 7/55 od 22. svibnja 2014., kojim se tumače članci 55. i 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike iz 2013. godine, a kojim je dato tumačenje vezano za granični prijelaz Dobova u Republici Sloveniji (željeznički granični prijelaz koji nije ustrojen prema Uredbi o graničnim prijelazima), primjenjivati i prilikom donošenja odluke o ostvarivanju prava na terenski dodatak policijskih službenika koji rade na cestovnim graničnim prijelazima ustrojenim prema Uredbi o graničnim prijelazima?

3.) Može li se Tumačenje Zajedničke komisije br. 7/55 od 22. svibnja 2014., kojim se tumače članci 55. i 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (Narodne novine« br. 104/13, 104/13, 150/13 71/16 i 123/16) primjenjivati prilikom donošenja odluke za tražbine dospjele nakon stupanja na snagu Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike iz 2017. (Narodne novine br. 112/17, 12/2018, 02/19 i 119/19)?

4.) Da li se Tumačenje Zajedničke komisije br. 1/50 od 04. veljače 2019. primjenjuje na razdoblje koje prethodi njegovom donošenju, obzirom da je dato za Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (Narodne novine br. 112/17, 12/2018, 02/19 i 119/19) koji se primjenjuje i na dio utuženog razdoblja u ovom predmetu?

Rev 372/2023

Svakodnevno i redovno obavljanje poslova granične kontrole policijskih službenika za zaštitu granice na graničnim prijelazima koji su ustrojeni sukladno Uredbi o graničnim

prijelazima Republike Hrvatske odnosno Uredbi o područjima, sjedištima, vrstama i kategorijama policijskih uprava i policijskih postaja, a koje policijski službenici za zaštitu granice Republike Hrvatske obavljaju u zonama koje su, iako fizički smještene na području Republike Slovenije kao susjedne države, u skladu sa Zakonom o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o jednostavnijem obavljanju granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu, smatra se radom obavljenim u okviru stalnog mjesta rada za koji nisu ispunjene pretpostavke za isplatu terenskog dodatka. To stoga što nadležnost Policijske uprave međimurske, Policijske postaje Štrigove obuhvaća područje graničnog prijelaza Bukovje - Gibina, Banfi - Raskrižje, Preseka - Središće ob Dravi I, Trnovec - Središće ob Dravi te predstavlja zajedničko službeno mjesto za obavljanje granične kontrole u zoni tog graničnog prijelaza, i to za obavljanje hrvatske granične kontrole na slovenskom državnom području.

Tumačenje Zajedničke komisije broj 7/55 od 22. svibnja 2014. koje se odnosi na primjenu članaka 55. i 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike iz 2013. u odnosu na policijskog službenika koji je upućen temeljem posebnog rasporeda obnašati službu na području GP Dobova, uz službeno ovlaštenje za rad na GP Dobova, a izdano na temelju članka 9. Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o jednostavnijem obavljanju granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu, ne može se primjenjivati na odluke u kojima se odlučuje o pravima na terenski dodatak policijskih službenika za zaštitu granice koji su na raspoređeni na radno mjesto u policijskoj postaji nadležnoj za nadzor državne granice, odnosno kontrolu prelaska državne granice na pripadajućim graničnim prijelazima i zaštitu dijela državne granice te utvrđeni kao zajednička službena mjesta za obavljanje granične kontrole u zoni na graničnim prijelazima za obavljanje hrvatske granične kontrole na državnom području susjedne države.

vidi i [Rev 500/2023](#), Rev 1211/2022, Rev 11/2023, Rev 678/2023, Rev 1013/2023, Rev 375/2023, Rev 1243/2022, Rev 294/2023

ISPLATA DODATK NA PLAĆU I NAKNADA ZA PROTUPOŽARNU ZAŠTITU I BORBENO DEŽURSTVO

Čl. 97. Zakona o službi u oružanim snagama Republike Hrvatske, čl. 10. Zakona o obrani

1.52. Revd 1638/2020

Od kakvog je utjecaja na isplatu dodatka na plaću (za prekovremeni rad) djelatnim vojnim osobama Ministarstva obrane, Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane naknada koja i je, na temelju Odluke ministra obrane, isplaćena za protupožarnu zaštitu i naknada za borbeno dežurstvo, u istom razdoblju.

Rev 351/2023

Nije od ni od kakvog utjecaja na isplatu dodatka na plaću (za prekovremeni rad) djelatnim vojnim osobama Ministarstva obrane, Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane naknada koja je, na temelju Odluke ministra obrane, isplaćena za protupožarnu zaštitu i naknada za borbeno dežurstvo, u istom razdoblju jer se odlukom Ministra obrane u spornom razdoblju od rujna 2003. do kolovoza 2006. nisu mogla umanjivati ili isključivati prava djelatnih vojnih osoba koja im pripadaju prema općim propisima o radu i čl. 97. ZSOSRH.

Rev 475/2023

Čl. 186. do 191. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (dalje: ZoZZ)

TROŠKOVI SPECIJALIZACIJE

1.53. Revd 889/2021

Treba li troškove specijalizacije razmjerno umanjiti ukoliko je specijalizant djelomično izvršio svoju obvezu i radio kod poslodavca određeno razdoblje?

Rev 539/2022

U situaciji kada je djelomično izvršena ugovorna obveza na način da je liječnik specijalist kod poslodavca proveo radeći određeno vremensko razdoblje nakon položenog specijalističkog ispita, a imajući u vidu pravno shvaćanje koje je izrazio Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci poslovni broj U-III-2405/2022 od 11. srpnja 2023., o tome što obuhvaćaju troškovi specijalizacije te da osim ugovora o međusobnim pravima i obvezama treba imati u vidu i sadržaj ugovor o radu na neodređeno vrijeme koji je podnositeljica revizije sklopila sa tuženikom i u njemu sadržana prava, kao i činjenicu da je podnositeljica za vrijeme specijalističkog programa, osim što se educirala u izabranoj specijalizaciji, radila je i obavljala poslove radnog mjesta izabranog specijaliste u funkciji rada i liječenja pacijenta, potrebno je ocijeniti jesu li u utuženim iznosima sadržani troškovi specijalizacije.

Čl. 96. st.1 Zakona o službi u oružanim snagama/02 i čl. 153. st.3. Zakona o službi u oružanim snagama/13, čl. XII. st.6. Odluke o rasporedu tjednog i dnevnog radnog vremena djelatnih vojnih osoba, službenika i namještenika/12, čl. XXV. st.4. Odluke o rasporedu tjednog i dnevnog radnog vremena djelatnih vojnih osoba, službenika i namještenika/14

OBVEZA EVIDENTIRANJA KORIŠTENJA DNEVNOG ODMORA

1.54. Revd 4142/2022

Je li tužena bila u obvezi u evidencijama radnog vremena evidentirati i korištenje dnevnog odmora (stanke) iako niti jednim pozitivnim propisom u Republici Hrvatskoj isto nije propisano a tijekom postupka je nedvojbeno utvrđeno da je tužitelj za vrijeme obavljanja rada koristio dnevnu stanku, te na kome je teret dokazivanja da radnik nije iskoristio stanku za dnevni odmor?

Rev 300/2023

Imajući u vidu utuženo razdoblje, kao i razdoblje važenja Odluke/12 i Odluke/14, te utvrđenja nižestupanijskih sudova, to bi proizlazilo da tuženica u utuženom razdoblju nije imala obvezu zasebnog evidentiranja dnevnog odmora (stanke) djelatnih vojnih osoba u evidenciji radnog vremena, u čemu je sadržan odgovor na prvi dio postavljenog pravnog pitanja.

U odnosu na drugi dio pitanja iz kojeg bi proizlazilo da je tijekom postupka nedvojbeno utvrđeno da je tužitelj za vrijeme obavljanja rada koristio dnevnu stanku (i to uvećanu), za navesti je da je upravo suprotan zaključak nižestupanijskih sudova, a isti je utemeljen na materijalnim dokazima, rezultatu vještačenja te ocjeni stranačkog iskaza tužitelja.

Pritom je teret dokazivanja da djelatna vojna osoba nije iskoristila stanku za dnevni odmor, u situaciji kada tuženica nije imala obvezu unosa podatka o dnevnom odmoru u evidenciju radnog vremena, na tužitelju prema općim pravilima o teretu dokazivanja u smislu čl. 7. st. 1. ZPP, prema kojem su stranke dužne iznijeti činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze kojima se utvrđuju te činjenice.

Čl. 137. st.2. ZR

PRIMJENA KOLEKTIVNOG UGOVORA U SLUČAJU STATUSNIH PROMJENA KOD POSLODAVCA

1.55. Revd 3924/2020

Je li tuženik kao novoosnovano društvo nastalo statusnom promjenom kod poslodavca vezan odredbom čl. 137. st. 12. Zakona o radu koja propisuje najduže važenje kolektivnog ugovora od godine dana ili su sindikati i poslodavac ovlašteni za slučaj statusnih promjena ugovoriti drugačije važenje kolektivnog ugovora pa je tako tuženik vezan odredbom čl. 186. Temelnog kolektivnog ugovora za radnike u trgovačkim društvima u vlasništvu

Grada Zagreba, koja propisuje da se predmetni kolektivni ugovor u slučaju statusne promjene nastavlja primjenjivati na radnike do sklapanja novog ugovora?

Rev 543/2023

Slijedom izloženog, a jer se predmetne stranke nisu sporazumjele o nastavku primjene TKU iz 2002. sa Dodacima I-V niti prešutno, niti konkludentnim radnjama, to tuženik nije vezan odredbom čl. 186. TKU pa je tužbeni zahtjev pravilnom primjenom materijalnog prava (čl. 137. st. 12. ZR) odbijen, a time je odgovoreno i na pravno pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena.

Čl. 105. st.1. ZR

REGRESNA ODGOVORNOST RADNIKA

1.56. Revd 2984/2020

Ima li poslodavac pravo potpunog regresa prema radniku koji je namjerno prouzročio štetu trećoj osobi?

Rev 436/2021

Poslodavac ima pravo potpunog regresa prema radniku koji je namjerno prouzročio štetu trećoj osobi.

Čl. 9. st.3. ZR u vezi čl. 1., 78. st.1., 79. i 43. ZOP

PRIMJENA KOLEKTIVNOG UGOVORA KAO POVOLJNIJEG PRAVA

1.57. Revd 4892/2022

Može li se Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike primijeniti kao povoljnije pravo u slučaju kada su posebnim propisom, zbog specifičnosti policijske službe utvrđeni posebni dodaci i način obračuna istih koji se primjenjuju i obračunavaju samo prilikom izračuna plaće policijskog službenika, a koje dodatke druga tijela državne uprave nemaju niti ga odredbe tog Kolektivnog ugovora reguliraju?

Rev 298/2023-2 (Rev 298/2023-4 ispravak presude, Rev 298/2023-9 dopunska presuda)

Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike ne može se primijeniti kao povoljnije pravo u slučaju kada su posebnim propisom, zbog specifičnosti policijske službe utvrđeni posebni dodaci i način obračuna istih koji se primjenjuju i

obračunavaju samo prilikom izračuna plaće policijskog službenika, a koje dodatke druga tijela državne uprave nemaju niti ga odredbe tog Kolektivnog ugovora reguliraju, a to je ujedno i odgovor na postavljeno pitanje.

[Rev 895/2022](#), Rev 98/2023, Rev 1066/2023

Čl. 257. st.3. u vezi čl. 255. st.2. ZR u vezi čl. 69. i 49. Temelnog KU za službenike i namještenike u javnim službama od 12. prosinca 2012. (dalje: TKU) i čl. 4. Dodatka TKU

1.58. Revd 1877/2020

Umanjuje li pravo zaposlenika osnovne škole na isplatu jubilarne nagrade po članku 37. Kolektivnog ugovora za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama („Narodne novine“ broj 66/11) okolnost što se na njih primjenjuje i Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama („Narodne novine“ broj 141/12) kao i Dodatak I. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama („Narodne novine“ broj 141/12)?

[Rev 1231/2020](#)

Ne postoji obveza primjene Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama („Narodne novine“ broj 141/12) i Dodatka 1 TKU („Narodne novine“ broj 141/12) i na zaposlene u osnovnim školama u Republici Hrvatskoj glede prava na jubilarnu nagradu u situaciji kada je to pravo uređeno na način koji je povoljniji za zaposlenike u odredbama Kolektivnog ugovora za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama („Narodne novine“ broj 66/11).“ (Jednako i ovaj sud u Revr-1170/2016 od 5. prosinca 2018.).

Čl. 90. st.1., čl. 198. i čl. 199. ZR

PRODUŽENA PRIMJENA KOLEKTIVNOG UGOVORA

1.59. Revd 3183/2020

Da li stupanje na snagu kogentnih zakonskih normi kojima je izričito utvrđen najduži period na koji se može produljiti trajanje kolektivnog ugovora sklopljenog na određeno vrijeme, derogira prethodno izraženu volju ugovornih strana za obnovom kolektivnog ugovora na daljnji rok od dvije godine?

Do kojeg datuma je važio Kolektivni ugovor za Hrvatski hidrografski institut od 15. studenog 2010.?

[Rev 1043/2021](#)

Imajući u vidu utvrđenje nižestupanijskih sudova da je KU sklopljen 15. studenoga 2010. i da je u odredbi čl. 2. istoga određeno da se zaključuje na tri godine, s time što je st. 2.

toga članka određeno da se KU obnavlja na daljnji rok od dvije godine, ako do isteka roka na koji je zaključen niti jedna od ugovornih strana pisano ne obavijesti drugu stranu da ne želi njegovu obnovu, što do 15. studenoga 2013. nije učinjeno, to je po shvaćanju ovoga revizijskoga suda, u smislu odredbe čl. 198. st. 2. ZR-a, pravilno shvaćanje nižestupanjskih sudova da je KU obnovljen na daljnji rok od dvije godine, tj. do 15. studenoga 2015., a nakon čega je KU bio u primjeni sve do 15. veljače 2016., u smislu čl. 199. ZR-a. Pri tome je odlučno za navesti da strankama kolektivnog pregovaranja nigdje nije zabranjeno sporazumjeti se o nastavku primjene kolektivnog ugovora na prešutan način (automatski, ako jedna stranka do određenoga roka ne obavijesti drugu da ne želi daljnju obnovu kolektivnog ugovora), poštujući zakonsku odredbu o najdužem vremenu sklapanja KU na određeno vrijeme (konkretno, ukupno 5 godina).

[Rev 723/2022](#), [Rev 984/2022](#)

Čl. 4. st. 1. i 2., čl. 131. st.4 ZR/09,

Čl. 169. st.1. i čl. 97. st.5. Zakona o službi u oružanim snagama Republike Hrvatske

NA TUŽITELJU JE TERET DOKAZIVANJA DA JE KORISTIO SLOBODNE DANE PO DRUGOJ OSNOVI OD ONE ZABILJEŽENE U EVIDENCIJAMA RADNOG VREMENA

1.60. Revd 4106/2021

Trebaju li se ostvareni prekovremeni sati rada umanjiti za slobodne dane koji su nesporno iskorišteni iako za takve dane nije doneseno posebno rješenje o korištenju? Na kome je teret dokazivanja po kojoj osnovi su korišteni slobodni dani vidljivi iz dostavljenih evidencija o radu?

[Rev 445/2023](#)

U postupku pred nižestupanjskim sudovima utvrđeno da je tužitelj prema evidencijama radnog vremena koristio slobodne dane po osnovi dežurstva ili straže (koji oblici rada na temelju čl. V. i VIII. Odluke/09 ne predstavljaju prekovremeni rad), ali i po drugim osnovama, pa kraj takve, iako u postupku ocjenjenom manjkave, pisane evidencije, sudovi su dužni pažljivo razmotriti sadržaj zakonskih odredbi, poslovnu praksu i običaje koji su prevladavali u mjerodavno vrijeme te ocijeniti sadržaj i narav te evidencije, odnosno utvrditi kakva je ta evidencija bila i kakva je trebala biti, te zavisno od toga prosuditi o kvaliteti evidencije radnog vremena, koju je vodila tuženica, a u kojoj su bilježeni kako prekovremeni sati ostvareni radom na terenu (prekovremeno, noću, subotom, nedjeljom pod oznakom RRV, službeni put-Sp, sahrana, straža-STR, dežurstvo-DEŽ, teren-TR i dr.) tako i slobodni dani koji su tužitelju odobravani po više osnova. Pri tomu je nužno imati u vidu jesu li tužitelju davane na uvid tako vođene evidencije radnog vremena, je li je potpisivao i na tu evidenciju tužitelj do pokretanja sudskog postupka iznosio primjedbe, i je li nakon prijema obračuna plaće kroz utuženo razdoblje imao

primjedbu na (ne)obračunate prekovremene sate rada, te je li tužitelj eventualno u upravnom postupku, prije podnošenja tužbe osporavao evidencije o svom radu na terenu podnoseći pisani prigovor, neovisno o tome što se to pitanje može rješavati, kao prethodno pitanje i u ovoj parnici, a sve to posebno imajući u vidu protek vremena nakon kojeg se osporava točnost predmetne evidencije radnog vremena. Ovo stoga, jer je na tužitelju teret dokaza da je slobodne dane koristio po drugoj osnovi od one za koju u evidencijama radnog vremena stoji da je korištena odnosno da mu slobodni dani za prekovremeni rad nisu odobreni. To je ujedno i odgovor na postavljena pitanja.

vidi i [Rev 217/2023](#), [Rev 776/2023](#), [Rev 446/2024](#)

Čl. 7., čl. 10. st.1., čl. 90. ZR

PRAVO RADNIKA NA ISPLATU PLAĆE ZA RAZDOBLJE U KOJEM JE ODLUKOM POSLODAVCA BIO „NA ČEKANJU“

1.61. Revd 3731/2021

a) Može li odluka uprave trgovačkog društva za koju sud tvrdi da postoji iako nije donesena u pisanom obliku, biti primijenjena umjesto Ugovora o radu tužitelja na način da mu se zbog navedene odluke isplaćuje manja plaća od one ugovorene Ugovorom o radu, a u smislu primjene najpovoljnijeg prava za radnika iz čl. 9. st. 3. Zakona o radu?

b) Ima li radnik (tužitelj) pravo na isplatu cijele plaće kako je ugovorena Ugovorom o radu, ako je odlukom poslodavca bio na čekanju, ali je cijelo vrijeme bio na dispoziciji poslodavcu i spreman obavljati radne zadatke koje mu naloži poslodavac, a sve u smislu čl. 7. st. 1. i 2. Zakona o radu?

Rev 1205/2022

Prema čl. 90. st. 1. ZR poslodavac je dužan radniku obračunati i isplatiti plaću u iznosu utvrđenom propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu, odnosno ugovorom o radu. Dakle, ne u iznosu kojeg je utvrdio poslodavac (njegova uprava). Činjenica da u spornom razdoblju tužitelj nije obavljao poslove pirotehničara ne utječe na utječe na obvezu tuženika kao poslodavca da obračuna i isplati plaću onako kako je ugovoreno. Prema odredbi čl. 7. st. 1. ZR, obveza je poslodavca radniku dati posao te mu za obavljeni rad isplatiti plaću, a obveza je radnika obavljati preuzeti posao prema uputama poslodavca. U ovom slučaju obavljanje posla je izostalo, ali tuženik nije tvrdio da je do toga došlo voljom ili krivnjom tužitelja (da mu je on dao posao, ali da ga je tužitelj odbio obavljati). Pritom, ako tuženik nije bio u mogućnosti dati tužitelju posao, mogao je tužitelju dati poslovno uvjetovani otkaz ugovora o radu (čl. 115. st. 1. t. 1. ZR) što nije učinio.

Budući da tuženik nije tužitelju otkazao ugovor o radu, ne može biti oslobođen preuzete ugovorne obveze isplate plaće za razdoblje dok je egzistirao ugovor o radu, niti je mogao svojom voljom, jednostranom odlukom, određivati iznos plaće koji je manji od ugovorenog. Uostalom, Ugovorom o radu predviđena je upravo situacija u kojoj tužitelj ne obavlja posao (jer ga nema ili to ne dopuštaju vremenske prilike i

slično). Tuženik se obvezao unatoč tome isplaćivati tužitelju plaću u iznosu od 5.000,00 kn bruto mjesečno, umjesto ugovorenog iznosa od 13.000,00 kn bruto za „radne“ dane, a kako je rečeno tuženik se ne može osloboditi tako preuzete ugovorne obveze (on je to mogao učiniti otkazom ugovora o radu, a ne proizvoljno smanjiti ugovoreni iznos plaće). Na navedeni je način odgovoreno na postavljena revizijska pitanja.

Čl. 38. ZR/05, čl. 92. ZP, čl. 44. KU

PRAVO NA NAKNADU ZA VRIJEME PROVEDENO NA BRODU IZVAN STVARNO ODRAĐENIH SATI RADA

1.62. Revd 3553/2022

Primjenjuje li se na službenika pomorske policije, definicija radnog vremena iz odredbe čl. 42. st. 1. Zakona o radu („Narodne novine“ broj 149/09, 61/11 i 82/12), te može li se odmorom smatrati vrijeme provedeno na radnom mjestu na raspolaganju poslodavca u aktivnom dežurstvu?

[Rev 487/2023](#)

obzirom da se na isto pitanje ima primijeniti isti propis (Zakon o radu) to se reafirmira pravno shvaćanje kao u odluci poslovni broj [Revr 1085/13](#) slijedom čega tužitelj nema pravo na naknadu za vrijeme provedeno na brodu izvan stvarno odrađenih sati rada, makar ne može napustiti mjesto rada.

[Rev 400/2022](#), Rev 618/2023, Rev 908/2023, Rev 962/2024, Rev 1022/2023, Rev 76/2024

Čl. 103. ZR/09, čl. 4. Zakona o državnim službenicima u vezi čl.1045. i 1046.ZOO/05

PRAVO DRŽAVNOG SLUŽBENIKA NA NAKNADU ŠTETE ZA IZGUBLJENU ZARADU ZA RAZDOBLJE U KOJEM JE BEZ VALJANE PRAVNE OSNOVE/OSNOVE KOJA JE OTPALA PREMJEŠTEN NA RADNO MJESTO S MANJOM PLAĆOM

1.63. Revd 1967/2022

1. Ima li tužitelj kao državni službenik o čijim se pravima sukladno odredbi članka 63. Zakona o državnim službenicima odlučuje upravnim aktima pravo na naknadu štete za izgubljenu zaradu u vidu razlike plaće za radno mjesto na koje u utuženom razdoblju a ni nikad prije nije bio raspoređen i poslove kojeg radnog mjesta nije obavljao?

2. Pripada li tužitelju za utuženo razdoblje pravo na plaću u iznosu utvrđenim pravomoćnim upravnim aktom - rješenjem o plaći kojim je utvrđeno da pravo na isplatu po tom rješenju tužitelju počinje teći od 1. listopada 2016., dakle nakon utuženog razdoblja?

Rev 593/2023

Kada je službenik bez valjane pravne osnove ili koja je naknadno otpala bio premješten na drugo radno mjesto na kojem mu je isplaćivana manja plaća od one koju je primao na radnom mjestu s kojeg je premješten nezakonitim aktom poslodavca, službenik ima pravo od poslodavca tražiti na ime naknade materijalne štete zbog izgubljene zarade razliku plaće između one koju je stvarno primao obavljajući poslove na koje je premješten i one koju je trebao primiti da do nezakonitog premještanja nije došlo.

Na pravo na naknadu štete za vrijeme u kojem službenik nije bio raspoređen na poslove na koje je trebao biti raspoređen, da do nezakonitog premještanja nije došlo nije od utjecaja sadržaj upravnog akta o plaći službenika kojem je visina plaće utvrđena od trenutka kada je vraćen na poslove s kojih je bio smijenjen protupravnim postupkom poslodavca.

Čl. 11., 11.a i 12. Pravilnika o specijalističkom usavršavanju dr. medicine

(TROŠKOVI SPECIJALIZACIJE)

1.64. Revd 4609/2022

Može li se smatrati primjerenim naknadnim rokom za ispunjenje ugovora o specijalizaciji rok koji je dao tuženik tužitelju nakon isteka roka za ispunjenje obveza koji je tužitelju istekao 30. lipnja 2017. s obzirom da je tuženik 3. srpnja 2017. pozvao tužitelja na naknadno ispunjenje ugovora o specijalizaciji „bez odgode“, nakon čega je izvanrednim otkazom od 14. srpnja 2017. tuženik tužitelju otkazao ugovor o radu? Ukoliko je tuženik dao tužitelju primjereni rok na ispunjenje (11 dana), a tužitelj obvezu nije ispunio ni u naknadnom primjerenom roku, je li u tom slučaju ex lege nastupa raskid ugovora o specijalizaciji čime se gasi obveza tuženika vraćanja troškova specijalizacije tužitelju?

Rev 782/2023

Pri obrazlaganju navedenih pitanja, tuženik polazi od toga da tužitelj prethodno nije ispunio svoju ugovornu obvezu i ustrojio specijalističku ambulantu i nabavio potrebnu opremu, kako bi tuženik mogao započeti sa radom na način kako je to ugovoreno. S obzirom na navedene tvrdnje, pravno je shvaćanje ovoga suda da se navedeni rok od 11 dana - ne može smatrati primjerenim naknadnim rokom za ispunjenje obveze, koja bi podrazumijevala ustrojavanje specijalističke ambulante i nabavu potrebne opreme za početak rada. To je ujedno i odgovor na prvo postavljeno pitanje. S obzirom na odgovor na prvo postavljeno pitanje, nije bilo mjesta odlučivati o drugo postavljenom pitanju

Čl. 33.st.1. ZR/95 odnosno čl. 65.ZR/09

ZAKON O SLUŽBI U ORUŽANIM SNAGAMA

Odluka o rasporedu tjednog i dnevnog radnog vremena djelatnih vojnih osoba, državnih službenika i namještenika

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o dodacima na plaću i načinu isplate plaće

VRIJEME KOJE PROVEDENO NA RADU DULJE OD FORMALNOG RADNOG VREMENA NIJE PREKOVREMENI RAD

(DJELATNE VOJNE OSOBE)

1.65. Revd 5113/2021

Može li se vrijeme provedeno na radu dulje od formalno propisnog radnog vremena koje djelatna vojna osoba utroši radi pripremnih radnji, prilikom isplate plaće vrednovati i platiti djelatnoj vojnoj osobi kao prekovremeni rad, a koji rad je dokazan izjavama pristranih svjedoka?

Rev 378/2022

Osim toga, Vrhovni sud je i u više svojih odluka, (tako i u odluci Revr-753/09), izrazio pravno shvaćanje prema kojem je za postojanje prekovremenog rada potrebno postojanje više sile, izvanredno povećanje opsega rada i prijeke potrebe, odnosno izvanrednost nastale situacije i privremeno trajanje nastale situacije (što je uostalom definicija prekovremenog rada iz Zakona o radu), pa se svakodnevni raniji dolazak, odnosno kasniji odlazak s posla, nikako ne može okvalificirati i smatrati prekovremenim radom.

15. Iz svega navedenog jasno proizlazi kako sudovi predmetno potraživanje tužitelja nisu mogli dosuditi tužitelju kao prekovremeni rad, na kojoj pravnoj i činjeničnoj osnovi je tužitelj temeljio svoj tužbeni zahtjev.

VRIJEME KOJE PROVEDENO NA RADU DULJE OD FORMALNOG RADNOG VREMENA ISPLAĆUJE SE PO SATNICI REDOVNOG RADA

(DJELATNE VOJNE OSOBE)

1.65.a. Revd 1757/2024

Može li se vrijeme provedeno na radu dulje od formalno propisanog radnog vremena koje djelatna vojna osoba utroši radi pripremnih radnji, prilikom isplate plaće vrednovati kao redovno radno vrijeme i platiti djelatnoj vojnoj osobi po satnici redovnog rada?

Rev 1000/2024

Vrijeme provedeno na radu dulje od formalno propisanog radnog vremena koje djelatna vojna osoba utroši radi pripremnih radnji, prilikom isplate plaće treba vrednovati kao redovno radno vrijeme, te djelatna vojna osoba ima pravo na isplatu plaće po satnici redovnog radnog vremena, kao i sve pripadajuće dodatke.

Čl. 2. st. 5. Pravilnika o naknadama troškova u svezi s obavljanjem službe, selidbenih troškova i troškova zbog odvojenog života od obitelji, čl. 12. ZPP

VEZANOST SUDA KONAČNIM I IZVRŠNIM RJEŠENJEM O NAKNADI TROŠKOVA PRIJEVOZA

1.66. Revd 1354/2023

Da li se isplata naknade putnih troškova od mjesta stanovanja do mjesta obavljanja službe djelatnih vojnih osoba vrši isključivo temeljem upravnog akta (rješenja Ministarstva obrane Klasa: UP/I-121-05/08-01/150 od 1. travnja 2008.) kojim je tužitelju utvrđeno pravo na troškove prijevoza, a bez primjene odredbe članka 2. st. 5. Pravilnika o naknadama troškova u svezi s obavljanjem službe, selidbenih troškova i troškova zbog odvojenog života od obitelji (Narodne novine br. 141/04, 22/05, 131/13)?

Rev 760/2023

Sud je vezan pravomoćnim i konačnim pojedinačnim upravnim aktom koje je donijelo upravo tijelo, a tužitelj ima pravo na naknadu troškova prijevoza na posao i s posla u skladu s rješenjem donesenim od strane tuženice, dakle u visini mjesečne cijene karte. Pri tome je potrebno primijeniti i odredbu čl. 2. st. 5. Pravilnika o naknadi troškova u vezi s obavljanjem službe, selidbenih troškova i troškova zbog odvojenog života od obitelji ("Narodne novine" br. 141/04 i 22/05) prema kojoj poslodavac ima pravo umanjiti isplatu u cijelosti ili djelomično u slučaju kada se radnik nalazi na bolovanju, godišnjem odmoru, odnosno kada koristi slobodne dane, odnosno u drugim slučajevima kada ne putuje na posao iz razloga koji predstavljaju odstupanje od redovnog uobičajenog rasporeda obavljanja službe. To znači da se tužitelju naknada za prijevoz ne može umanjivati za one dane kada se tužitelj nalazio na poslu, primjerice za vrijeme dežurstva, straže, rada na terenu.

Rev 1145/2023, Rev 804/2024, Rev 615/2023

**Čl. 97. Kolektivnog ugovora za radnike u trgovačkom društvu
Zagrebački holding d.o.o., čl. 166. ZOO/05 – DAR ZA USKRS**

ISPLATA PROTUVRIJEDNOSTI DARA U NOVCU

1.67. Revd 809/2022

1. U slučaju kada poslodavac, suprotno ugovorenoj obvezi iz kolektivnog ugovora, ne ispuní svoju ugovornu obvezu na odabir i predaju dara u naravi utvrđene vrijednosti, ima li radnik pravo zahtijevati isplatu protuvrijednosti toga dara u novcu?
2. Je li rok dospijea obveze koja glasi "radniku će se za Uskrs dati dar u naravi..." po naravi posla bitan sastojak ugovorne obveze?
3. Ukoliko je određivanje sadržaja nenovčane obveze prepušteno naknadnom dogovoru dužnika i vjerovnika, dužnika i treće osobe ili samo dužniku pa dužnik u takvim slučajevima ne odredi sadržaj obveze ima li vjerovnik pravo na naknadu štete zbog neispunjenja obveze?

Rev 838/2023

Slijedom navedenog, u slučaju kad je obveza poslodavca iz Kolektivnog ugovora predati radniku dar u naravi u vrijednosti od 600,00 kuna i Kolektivnim ugovorom nije određena mogućnost isplate protuvrijednosti dara u novcu, te kad je poslodavac pozvao na ispunjenje ugovora na koje se radnik nije odazvao, tada radnik, u smislu čl. 166. st. 1. ZOO, nema pravo zahtijevati isplatu protuvrijednosti dara u novcu, što je ujedno odgovor na prvo postavljeno pravno pitanje.

U odnosu na drugo postavljeno pravno pitanje, je li rok dospijea tuženikove obveze, koji proizlazi iz čl. 97. Kolektivnog ugovora i određen je danom Uskrsa 2020. bitan sastojak ugovora, treba navesti da je ispunjenje obveze u određenom roku bitan sastojak ugovora samo ako su stranke tako ugovorile ili ako to proizlazi iz prirode posla. Ugovorne strane, ako žele da rok bude bitan sastojak ugovora moraju to izričito ugovoriti i nije dovoljno samo odrediti datum ili neki drugi događaj na temelju kojega se može utvrditi kada dospijeva tuženikova obveza već moraju jasno i izričito izraziti volju da će se ugovor smatrati raskinutim ako ne bude ispunjen u tom roku. U odredbama Kolektivnog ugovora to nigdje nije navedeno, niti isto proizlazi iz prirode posla. Stoga odgovor na drugo postavljeno pravno pitanje glasi da rok dospijea obveze u ovom slučaju, niti po odredbama ugovora niti po naravi posla, nije bitan sastojak odredbe čl. 97. Kolektivnog ugovora.

Treće postavljeno pravno pitanje nije važno za odluku u sporu jer je poslodavac sadržaj predmetne obveze odredio davanjem dara u naravi u vrijednosnim bonovima u iznosu od 600,00 kuna, dok odredbama Kolektivnog ugovora nije u cijelosti definiran način određivanja sadržaja odnosno izbora dara, niti su određene posljedice za slučaj ne postupanja poslodavca po onim odredbama koje su vezano za način izbora dara sadržane u Kolektivnom ugovoru. Stoga se niti ne može zaključiti o pravu tužitelja na naknadu štete zbog neispunjenja obveze od strane poslodavca posebno u situaciji kad je poslodavac objavom poziva na mrežnim stranicama pozvao na ispunjenje, dok je tužitelj to odbio i podnio tužbu u ovom predmetu.

Rev 469/2024, Rev 602/2024

Čl. 11.,11.a i 12. Pravilnika o specijalističkom usavršavanju dr. medicine - VRAĆANJE TROŠKOVA SPECIJALIZACIJE (PRIVATNA ZDRAVSTVENA USTANOVA)

1.68. Revd 3277/2022

Je li pravno shvaćanje izraženo u odluci Ustavnog suda U-III-3526/19 od 15. prosinca 2020. godine (donesenoj po ustavnoj tužbi fizičke osobe- liječnika protiv Kliničkog bolničkog centra Osijek kao javne ustanove u vlasništvu Republike Hrvatske) o tome da bruto plaća predstavlja novčanu protuvrijednost rada te da stoga ne može predstavljati trošak specijalizacije koji bi liječnik specijalist bio obavezan vratiti u slučaju kada raskida ugovor o radu prije isteka roka iz ugovora o specijalizaciji, primjenjivo u okolnostima kada se radi o tužbi tužitelja privatne zdravstvene ustanove za koju tuženik (liječnik specijalizant) nije odradio niti jedan radni dan, nego je cjelokupan radni staž specijalizacije na koju je upućen od privatne zdravstvene ustanove obavio u državnim zdravstvenim ustanovama, a plaću ostvarivao od privatne zdravstvene ustanove odnosno tužitelja?

Rev 1283/2022

U situaciji kao što je predmetna tužitelj je isplaćivao plaću tuženoj svaki mjesec tijekom specijalizacije za vrijeme dok je tužena radila i odrađivala specijalistički staž u Domu zdravlja Split, a ne kod tužitelja. Ovo samo iz razloga što je tužitelj među svojim radnicima trebao doktora medicine rada i sporta te je iz tog razloga i zaposlio tuženu te s njom sklopio Ugovor o radu i ugovor o specijalizaciji. Tužena dakle nije posao za koji je bila plaćena od tužitelja odradila kod tužitelja, pa se stoga ne može smatrati da plaća koju joj je tužitelj isplaćivao predstavlja novčanu protuvrijednost rada, te da ne predstavlja trošak specijalizacije koji bi liječnik specijalist bio obavezan vratiti u slučaju kada raskida ugovor o radu prije isteka roka iz ugovora o specijalizaciji.

Čl. 90. st. 1. ZR u vezi čl. 3. točke 13. i čl. 71. st. 3. . ZFPPN

**TRAŽBINE RADNIKA PO OSNOVI STIMULACIJE NISU PRIORITETNE
TRAŽBINE**

1.69. Revd 2997/2020

Da li su tražbine radnika i bivših radnika po osnovi stimulacije iskazane u neto iznosu nastale prije dana otvaranja postupka predstečajne nagodbe, temeljem odredbe čl. 3. st. 1. točka 13. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi prioritetne tražbine na koje tražbine temeljem odredbe čl. 71. st. 3. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi ne utječe postupak predstečajne nagodbe i koje radnici nisu dužni prijaviti u postupku predstečajne nagodbe?

Rev 88/2022

Tražbine radnika i bivših radnika po osnovi stimulacije iskazane u neto iznosu nastale prije dana otvaranja postupka predstečajne nagodbe, na temelju odredbe čl. 3. toč. 13. ZFPPN nisu prioritetne tražbine jer se ne isplaćuju u bruto iznosu. Tražbine koje nisu navedene u čl. 3. točki 13. ZFPPN nisu prioritetne tražbine pa su njih radnici dužni prijaviti u postupku predstečajne nagodbe.

Čl. 49. Kolektivnog ugovora za graditeljstvo iz 2008./čl. 49.

Kolektivnog ugovora za graditeljstvo iz 2015.,

Čl. 2. i čl. 4. st. 2. Zakona o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti

Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007.-NKD 2007

PRIMJENA PROŠIRENOG KOLEKTIVNOG UGOVORA ZA GRADITELJSTVO

1.70. Revd 1127/2020

Je li za ocjenu primjene proširenog Kolektivnog ugovora za graditeljstvo na radnike koji poslove obavljaju u graditeljstvu mjerodavna djelatnost u koju je prema službenoj statističkoj klasifikaciji razvrstan poslodavac ili je mjerodavna djelatnost koju radnici za poslodavca, prema ugovoru o radu, stvarno i obavljaju i koja djelatnost je, uz primarnu djelatnost, upisana u sudski registar kao predmet poslovanja poslodavca?

Rev 1178/2020

Slijedom navedenog, pravilno su nižestupanjski sudovi zaključili da se na tuženika u utuženom razdoblju ne mogu primijeniti odredbe čl. 49. KU/08, odnosno odredbe čl. 47. KU/15, jer nisu kumulativno ispunjene pretpostavke iz čl. 2. KU-a. Naime, tuženik uz djelatnosti građenja upisane u sudski registar nije sukladno Odluci o nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti razvrstan u djelatnost građevinarstva, područje djelatnosti F Nacionalne klasifikacije djelatnosti 2007.-NKD 2007., već u područje B Nacionalne klasifikacije djelatnosti 2007.- NKD 2007.

Stoga u situaciji kada je djelatnost građevinarstva upisana u sudski registar da bi se primjena tog KU-a proširila i na poslodavce i radnike u djelatnosti građevinarstva potrebno je da je ispunjena i druga pretpostavka - da je ta djelatnost sukladno Odluci o nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti klasificirana u djelatnostgrađevinarstva, područje djelatnosti F Nacionalne klasifikacije djelatnosti 2007.-NKD 2007., što je ujedno i odgovor na postavljeno pitanje (tako i u Rev 5067/2019-2 od 21. ožujka 2023.).

Rev 398/2023

Čl. 4. st. 1. i 2. ZR/9 i čl. 5. st. 1. i 2. ZR/14 u vezi čl. 219. i 221.a ZPP

OCJENA DOKAZA (SPORAN SADRŽAJ EVIDENCIJE RADNOG VREMENA)

1.71. Revd 4354/2022

Pripada li tužitelju pravo na isplatu povećane plaće za prekovremeni rad na terenu za koje je ostvario i iskoristio slobodne dane, a koji slobodni dani su evidentirani u evidencijama rada, odnosno je li trebalo od ostvarenih sati prekovremenog rada oduzeti nesporno iskorištene slobodne dane koje je tužitelj dobivao s osnova prekovremenog rada?

Rev 123/2023

U postupku pred nižestupanjskim sudovima utvrđeno je da je tužitelj prema evidencijama radnog vremena koristio slobodne dane po osnovi dežurstva ili straže (koji oblici rada na temelju čl. V. i VIII. Odluke/09 ne predstavljaju prekovremeni rad), ali i po drugim osnovama, pa kraj takve, iako u postupku ocjenjenom manjkave, pisane evidencije, sudovi su dužni pažljivo razmotriti sadržaj zakonskih odredbi, poslovnu praksu i običaje koji su prevladavali u mjerodavno vrijeme te ocijeniti sadržaj i narav te evidencije, odnosno utvrditi kakva je ta evidencija bila i kakva je trebala biti, te zavisno od toga prosuditi o kvaliteti evidencije radnog vremena, koju je vodila tuženica, a u kojoj su bilježeni kako prekovremeni sati ostvareni radom na terenu (prekovremeno, noću, subotom, nedjeljom pod oznakom RRV, službeni put-Sp, sahrana, straža-STR, dežurstvo-DEŽ, teren-TR i dr.) tako i slobodni dani koji su tužitelju odobravani po više osnova. Pri tomu je nužno imati u vidu jesu li tužitelju davane na uvid tako vođene evidencije radnog vremena, je li je potpisivao i na tu evidenciju tužitelj do pokretanja sudskog postupka iznosio primjedbe, i je li nakon prijema obračuna plaće kroz utuženo razdoblje imao primjedbu na (ne)obračunate prekovremene sate rada, te je li tužitelj eventualno u upravnom postupku, prije podnošenja tužbe osporavao evidencije o svom radu na terenu podnoseći pisani prigovor, neovisno o tome što se to pitanje može rješavati, kao prethodno pitanje i u ovoj parnici, a sve to posebno imajući u vidu protek vremena nakon kojeg se osporava točnost predmetne evidencije radnog vremena. Ovo stoga, jer je na tužitelju teret dokaza da je slobodne dane koristio po drugoj osnovi od one za koju u evidencijama radnog vremena stoji da je korištena odnosno da mu slobodni dani za prekovremeni rad nisu odobreni (tako i Rev-445/2023 od 12. rujna 2023. te Rev 927/2022-2 od 7. veljače 2023.).

Tuženica kao poslodavac mora dokazati da su tužitelju odobreni slobodni dani, a to što ne postoje rješenja o preraspodjeli radnog vremena ne znači da se ostvareni slobodni dani koji su odobreni i iskorišteni za rad koji se smatra prekovremenim radom ne trebaju umanjiti za slobodne dane koji su po toj osnovi nesporno iskorišteni, jer uz naprijed navedena utvrđenja, i evidencijom radnog vremena tuženica može dokazati da su tužitelju i za prekovremeni rad odobreni slobodni dani.

vidi i **Rev 41/2024**

Čl. 91. Temelnog kolektivnog ugovora za radnike u trgovačkim društvima u vlasništvu Grada Zagreba , čl. 2. Dodatka IV. TKU od 28. travnja 2011., čl. 6. Dodatka IV. TKU od 30. srpnja 2013. i Dodatka V. TKU

TROŠKOVI PRIJEVOZA (ODABIR NAJPOVOLJNIJE VARIJANTE)

1.72. Revd 1133/2023

Da li se odredba kolektivnog ugovora/pravilnika o radu kojom je propisano da radnik ima pravo na naknadu troškova prijevoza na posao i s posla koja je najpovoljnija za poslodavca treba tumačiti na način da poslodavac diskrecijski odlučuje o najpovoljnijoj varijanti prijevoza, neovisno o njezinoj racionalnosti i prikladnosti za radnika, ili poslodavac pritom mora voditi računa da odabrana varijanta prijevoza nije preotegotna za radnika?

Rev 764/2023

Iz navedenih razloga, pogrešno je shvaćanje drugostupanjskog suda da je visina cijene prijevoza jedini kriterij za odabir najpovoljnije varijante za poslodavca. Odredbama TKU i Dodataka TKU, propisano je da radnik ima pravo na naknadu troškova prijevoza koja je najpovoljnija za poslodavca, što samo po sebi ne znači da je to isključivo najjeftinija varijanta prijevoza. Takvo tumačenje čl. 6. Dodatka V. TKU je pretjerano formalističko i suprotno smislenom i logičnom tumačenju odredbi TKU i Dodataka TKU koje se odnose na pravo zaposlenika na naknadu mjesečnog troška prijevoza na posao i s posla. Jednako tako, pravo poslodavca na odabir najpovoljnije varijante prijevoza, ne znači da poslodavac može potpuno diskrecijski odlučiti o najpovoljnijoj varijanti puta, ne uzimajući u obzir koliko je njegovo odabir otegotan za određenog zaposlenika, što je ujedno odgovor na postavljeno pravno pitanje.

**OBAVLJANJE POSLOVA GRANIČNE KONTROLE NA GRANIČNIM
PRIJELAZIMA KOJI SU FIZIČKI SMJEŠTENI NA PODRUČJU REPUBLIKE
SLOVENIJE I PRAVO NA TERENSKI DODATAK**

**PRIMJENA TUMAČENJA ZAJEDNIČKE KOMISIJE BROJ 7/55 OD 22.
SVIBNJA 2014.**

Čl. 56. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike

Čl. 7. Zakona o policiji

**Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i
Vlade Republike Slovenije, Čl. 25. Zakona o nadzoru državne granice**

1.73. Revd 4366/2022

1. Da li tužitelji radom na međunarodnom reguliranom graničnom prijelazu lociranom na teritoriju druge države obavljaju poslove u stalnom mjestu rada ili rade na terenu, te da li su upućeni na rad u okviru ili izvan okvira svoje matične policijske postaje?

2. Da li redovni rad tužitelja raspoređenih u policijsku postaju na radno mjesto policijskog službenika za graničnu kontrolu, obuhvaća samo rad na graničnim prijelazima koji su smješteni na teritoriju Republike Hrvatske ili uz to obuhvaća i međunarodne granične prijelaze koji su geografski smješteni na području susjedne države i koji su ustrojeni sukladno propisima nacionalnog prava i međunarodnih ugovora sa susjednim državama o obavljanju kontrole graničnog prometa u cestovnom, željezničkom i vodnom prometu?

Rev 1117/2023

Rad i svakodnevno obavljanje poslova granične kontrole policijskih službenika za zaštitu granice, na graničnim prijelazima koji su ustrojeni sukladno Uredbi o graničnim prijelazima Republike Hrvatske odnosno Uredbi o područjima, sjedištima, vrstama i kategorijama policijskih uprava i policijskih postaja, koje policijski službenici za zaštitu granice Republike Hrvatske obavljaju u zonama koje su, iako fizički smještene na području susjedne države, u skladu s propisima nacionalnog prava i međunarodnim ugovorima sa susjednim državama o jednostavnijem obavljanju granične kontrole u cestovnom i željezničkom prometu, smatra se radom obavljenim u okviru stalnog mjesta rada odnosno radom u okviru svoje matične policijske postaje, pa se ne radi o radu na terenu.

Slijedom toga, redovan rad tužiteljica, raspoređenih u policijsku postaju na radno mjesto policijskog službenika za graničnu kontrolu, obuhvaća i rad na graničnim prijelazima smještenima na teritoriju Republike Hrvatske i rad na međunarodnim graničnim prijelazima koji su geografski smješteni na području Republike Slovenije, koji su ustrojeni sukladno propisima nacionalnog prava i međunarodnih ugovora sklopljenih sa susjednom državom o obavljanju kontrole graničnog prometa u cestovnom, željezničkom i vodnom prometu. Naime, nadležnost Postaje granične policije Varaždin, kao specijalizirane granične policijske postaje III. kategorije sa

sjedištem u Ivancu, nadležne za nadzor državne granice, odnosno kontrolu prelaska državne granice na pripadajućim graničnim prijelazima s Republikom Slovenijom, obuhvaća i područje graničnog prijelaza u Ormožu, Drenovcu i Zgornjem Leskovcu, te predstavlja zajedničko službeno mjesto za obavljanje hrvatske granične kontrole na slovenskom državnom području.

Čl. 97. Zakona o službi u oružanim snagama Republike Hrvatske

ISPLATA DODATKA NA PLAĆU I NAKNADA ZA PROTUPOŽARNU ZAŠTITU I BORBENO DEŽURSTVO

1.74. Revd 518/2021

Da li u utuženom razdoblju od kolovoza 2003. do kolovoza 2006. djelatnicima Ministarstva obrane, Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane (HRZ i PZO) isplata dodatka za rad na poslovima protupožarne zaštite i naknada za borbeno dežurstvo isključuju isplatu dodatka na plaću za prekovremeni rad temeljem Odluka ministra obrane?

[Rev 475/2023](#)

Nije ni od kakvog utjecaja na isplatu dodatka na plaću (za prekovremeni rad) djelatnim vojnim osobama Ministarstva obrane, Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane naknada koja je, na temelju Odluke ministra obrane, isplaćena za protupožarnu zaštitu i naknada za borbeno dežurstvo, u istom razdoblju jer se odlukom Ministra obrane u spornom razdoblju od rujna 2003. do kolovoza 2006. nisu mogla umanjivati ili isključivati prava djelatnih voljnih osoba koja im pripadaju prema općim propisima o radu i čl. 97. ZSOSRH.

vidi i **[Rev 403/2024](#)**

Čl. 123. i čl. 56. st. 1. KU

TERENSKI DODATAK (PRAVOSUDNI POLICAJCI)

1.75. Revd 1760/2021

Ima li pravo na terenski dodatak službenik koji je temeljem rješenja privremeno premješten na drugo radno mjesto i u drugo mjesto rada?

[Rev 1199/2022](#)

Citirana odredba članka 56. KU-a i Tumačenja Zajedničke komisije broj 12/56 od 12. svibnja 2015., pravo službenika na dodatak za rad na terenu (tzv. terenski dodatak) vezuju uz rad službenika izvan stalnog mjesta rada pa je za ostvarivanje prava službenika na terenski dodatak te je odlučno, je li u određenom razdoblju službenik

doista radio izvan stalnog mjesta rada, a nije odlučeno, je li doneseno rješenje o privremenom premještanju da bi od toga zavisilo pravo službenika na isplatu dodatka za rad na terenu.

[Rev 1289/2021\(policijski službenici\)](#), [Rev 1173/2024](#), [Rev 1356/2024](#), [Rev 1407/2024](#)

Čl. 123. i čl. 56. st. 1. KU

TERENSKI DODATAK (PRAVOSUDNI POLICAJCI)

1.75. a Revd 3381/2023

1. Može li se stalno mjesto rada smatrati mjesto rada gdje je državni službenik privremeno raspoređen ili se stalnim mjestom rada, unatoč tome rasporedu, smatra mjesto rada gdje je tužitelj stalno raspoređen na rad rješenjem Ministarstva pravosuđa i uprave, a to je ustrojbeni jedinic Kaznionica Glina?

2. Mogu li se poslovi na koje je državni službenik privremeno raspoređen smatrati poslovima stalnog radnog mjesta tužitelja na koje je raspoređen, s obzirom na opis poslova radnog mjesta iz Pravilnika o unutarnjem redu i nadležnosti ustrojbene jedinice u koje je raspoređen, utvrđenu u aktu u unutarnjem ustrojstvu državnog tijela (čl. 56. st. 1. i 2. KU)?

[Rev 598/2024](#)

vidi toč. 1.75. – [Rev 1199/2022](#), [Rev 1160/2024](#)

Čl. 63.st.1. ZDS, Čl. 2. st. 5. Pravilnika o naknadama troškova u svezi s obavljanjem službe, selidbenih troškova i troškova zbog odvojenog života od obitelji

DJELATNE VOJNE OSOBE – NAKNADA TROŠKOVA PRIJEVOZA

1.76. Revd 861/2023

1. Primjenjuju li se na djelatne vojne osobe odredbe Zakona o radu ("Narodne novine" broj 149/09., 61/11., 82/12., 73/13. – dalje u tekstu: ZR/09) i odredbe članka 14. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ("Narodne novine" broj 93/08.) kada je propisima koji se primjenjuju kao lex specialis propisan način obračuna godišnjeg odmora djelatnih vojnih osoba?

2. Pripada li djelatnoj vojnoj osobi u statusu vojnika pravo na naknadu troškova putovanja od mjesta stanovanja do mjesta rada kada je to pravo izričito isključeno odredbama Zakona o službi u oružanim snagama i na temelju tog Zakona zaključenog ugovora o vojničkoj službi?

3. Može li u parničnom postupku tužitelj – djelatna vojna osoba ostvariti pravo na naknadu troškova prijevoza na posao i sa posla, ukoliko nije podnijela zahtjev

nadležnom tijelu za ostvarenje toga prava sukladno odredbama Pravilnika o uvjetima i postupku ostvarivanja naknade troškova prijevoza ("Narodne novine" broj 131/13) donesenog sukladno Zakonu o službi u oružanim snagama Republike Hrvatske?

Rev 1145/2023

O naznačenim pitanjima, povodom izvanredne revizije ovaj sud zauzeo je shvaćanje u više predmeta, pa tako i u predmetu broj Revr-1845/2012-2 od 29. travnja 2014., prema kojem shvaćanju u takvoj situaciji treba primijeniti poseban propis.

Naime, prema odredbi čl. 1. Zakona o radu ("Narodne novine", broj 93/14,127/17 i 98/19 - dalje: ZR), tim Zakonom uređuju se radni odnosi u Republici Hrvatskoj, ako drugim zakonom ili međunarodnim ugovorom, koji je sklopljen i potvrđen u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, te objavljen, a koji je na snazi, nije drugačije određeno. Dakle, navedena odredba daje prednost posebnim propisima, a to je konkretno ZSOS. To ujedno predstavlja odgovor na naznačena pitanja.

(...)

Trećim dopuštenim pitanjem tuženica problematizira postojanje prava na isplatu određenih primanja, konkretno prijevoznih troškova, ako o postojanju tog prava nije odlučilo nadležno tijelo.

I o tom pitanju ovaj sad izrazio je shvaćanje u više predmeta, pa tako i u odluci broj Rev-760/23-2 od 28. studenoga 2023., a prema kojem shvaćanju je za odlučivanje o pravu djelatne vojne osobe za naknadu troškova prijevoza nadležno tijelo tuženice, koje donosi pravomoćni i izvršni akt (konkretno rješenje o naknadi troškova prijevoza na posao i s posla) i koji obvezuje upravno tijelo koje ga je donijelo. Dakle, pravo na isplatu putnih troškova djelatna osoba ima u onom opsegu u kojem joj je to pravo priznato upravnim aktom.

Čl. 203. st. 8. ZR

PRIMJENA VIŠE KOLEKTIVNIH UGOVORA

1.77. Revd 3596/2022

Primjenjuju li se odredbe:

- Kolektivnog ugovora za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama („Narodne novine“ br. 63/14, 39/17 i 51/18),
- Sporazum o dodacima na plaću u obrazovanju i znanosti sklopljenog između Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja, Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvatske i Sindikata hrvatskih učitelja te Vlade Republike Hrvatske dana 25. studenog 2006.,
- Sporazum o dodatku na plaću zaposlenima u osnovnoškolskim i srednjoškolskim ustanovama te ustanovama u znanosti i visokom obrazovanju sklopljenog između Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvatske, Sindikata hrvatskih učitelja i Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvatske dana 5. prosinca 2019.,

na zaposlenike javnih ustanova koje su registrirane za obavljanje djelatnosti odgoja i osnovnoškolskog obrazovanja u sudskom registru nadležnog suda, nalaze se na popisu osnovnih škola Ministarstva znanosti i obrazovanja, statutom ustanove je propisano da ustanova obavlja djelatnost odgoja i osnovnoškolskog obrazovanja te ustanova tu djelatnost doista faktički i obavlja, a zaposlenik obavlja poslove odgoja i obrazovanja?

Rev 520/2023

Polazeći od citirane odredbe, prema shvaćanju ovoga suda, u situaciji kada je poslodavac obavezan primijeniti dva proširena kolektivna ugovora ne može se govoriti o kumuliranoj primjeni kolektivnih ugovora. Ovo stoga što neovisno od činjenice što, kao u konkretnom slučaju, poslodavac osim socijalnih usluga obavlja i djelatnost odgoja i osnovnoškolskog obrazovanja, na koju bi se djelatnost primjenjivao Kolektivni ugovor za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama, te što tužiteljica obavlja poslove radnog mjesta učitelja, zakonska odredba propisuje primjenu onog kolektivnog ugovora koji se primjenjuje u djelatnosti u koju je, prema službenoj statističkoj klasifikaciji, razvrstan poslodavac.

U konkretnom slučaju to znači da se na tužiteljicu primjenjuje kolektivni ugovor za djelatnost socijalne skrbi, obzirom je djelatnost tuženika prema službenoj statističkoj klasifikaciji svrstana u djelatnost socijalne skrbi.

Eventualna pravna nesigurnost koju bi stvorila mogućnost da se stranke ugovora o radu istovremeno pozivaju na primjenu više kolektivnih ugovora upravo je otklonjena navedenom zakonskom odredbom.

vidi i [Rev 797/2024](#), [Rev 1106/2024](#), [Rev 1051/2024](#), [Rev 56/2025](#), [Rev 88/2025](#), [Rev 384/2025](#), [Rev 417/2025](#)

TERET DOKAZIVANJA KORIŠTENJA SLOBODNOIH DANA PO OSNOVI PREKOVREMENOG RADA

1.78. Revd 1642/2023

Na kome je teret dokaza, na tužitelju ili tuženiku, da je tužitelj po osnovi prekovremenog rada koristio slobodne dane, u situaciji kada je tuženik vodio evidenciju radnog vremena iz koje su vidljivi oblici rada tužitelja, kao i broj ostvarenih slobodnih dana?

Rev 276/2024

Pravilno je tuženikovo stajalište da u slučaju kada tuženik vodi službene dnevne evidencije radnog vremena iz koje su vidljivi oblici rada tužitelja i broj ostvarenih slobodnih dana, tada je na tužitelju teret dokaza da je slobodne dane koristio po nekoj drugoj osnovi, a ne na ime ostvarenih prekovremenih sati rada, a što je i u skladu s izraženim stajalištem revizijskog suda u odluci poslovni broj Rev-4029/2019-2 od 26. siječnja 2021.

Čl. 135., 136. st.1. i 2., čl.139., čl. 142. Zakona o službi u oružanim snagama Republike Hrvatske

Čl. 6. st.1.. čl. 7., čl. 19. st. 2. Pravilnika o dodacima na plaću djelatnih vojnih osoba

OBRAČUNAVANJE NAKNADE PLAĆE ZA VRIJEME GODIŠNJEG ODMORA DJELATNIM VOJNIM OSOBAMA NAKON 8. SVIBNJA 2014.

1.79. Revd 5555/2021

Pripada li djelatnoj vojnoj osobi u razdoblju nakon 8. svibnja 2014. do kraja utuženog razdoblja pravo na isplatu naknade plaće za vrijeme godišnjeg odmora kao da je radila u redovnom radnom vremenu, pri tome uračunavajući sva primanja u novcu i naravi koja predstavljaju naknadu za rad?

[Rev 347/2023](#)

Djelatnoj vojnoj osobi u razdoblju nakon 8. svibnja 2014. do kraja 2016. pripada pravo na isplatu naknade plaće za vrijeme godišnjeg odmora kao da je radila u redovnom radnom vremenu uračunavajući osnovnu plaću i dodatak na plaću za vojnu službu.

[Rev 989/2022](#), Rev 391/2023, Rev 198/2023, Rev 959/2023, Rev 151/2024, Rev 572/2023, Rev 1151/2024, Rev 961/2024, Rev 711/2024, Rev 874/2024, Rev 985/2024, Rev 983/2023

OBRAČUNAVANJE NAKNADE PLAĆE ZA VRIJEME GODIŠNJEG ODMORA DJELATNIM VOJNIM OSOBAMA NAKON 8. SVIBNJA 2014.

1.79.a Revd 493/2024

1. Ulazi li dodatak za vojnu službu koji je propisan odlukom o rasporedu u opseg naknade za redovni rad djelatne vojne osobe?
2. Treba li tužitelju prilikom isplate naknade plaće za korištenje godišnjeg odmora uračunati i dodatak za vojnu službu obzirom da se čl. 4. st. 2. Pravilnika o uvjetima i načinu korištenja godišnjeg odmora djelatnih vojnih osoba ("Narodne novine" broj 54/2014) propisuje da djelatnoj vojnoj osobi za vrijeme godišnjeg odmora pripada naknada plaće kao da je radila u redovnom radnom vremenu?

[Rev 1134/2024](#)

Ovaj revizijski sud je izrazio shvaćanje da djelatnoj vojnoj osobi nakon 8. svibnja 2014. pripada pravo na isplatu naknade plaće za vrijeme godišnjeg odmora kao da je radila u redovnom radnom vremenu uračunavajući osnovnu plaću i dodatak na plaću za vojnu službu (tako u odlukama ovog suda Rev-989/2022 od 22. svibnja 2024., Rev-

347/2023 od 24. travnja 2022. i drugima) što je ujedno i odgovor na naznačena pitanja.

vidi i [Rev 961/2024](#), Rev 144/2023, Rev 1564/2024, Rev 1171/2024

Pravilnika o dodatku na plaću i načinu isplate

Odluka o rasporedu tjednog i dnevnog radnog vremena djelatnih vojnih osoba, službenika i namještenika

Čl. 12. Pravilnika o naknadi troškova u vezi s obavljanjem službe, selidbenih troškova, i troškova odvojenog života od obitelji

DJELATNE VOJNE OSOBE - UVEĆANJE PLAĆE ZA VRIJEME OBAVLJANJA STRAŽARSKE SLUŽBE

1.80. Revd 668/2021

Da li tužitelj, odnosno djelatna vojna osoba u konkretnom slučaju ima pravo na isplatu dodataka na plaću po osnovi uvećanja plaće za prekovremeni rad, noćni rad, rad subotom, nedjeljom i blagdanima i neradnim danima za vrijeme rada, tj. za dane provedene na TERENU sukladno odredbama Kolektivnih ugovora sklopljenih u skladu s općim propisima o radu i propisima o državnim službenicima i namještenicima i za vremensko razdoblje nakon 1. listopada 2009. ili ne, a u situaciji Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o dodatku na plaću i načinu isplate plaće („Narodne novine“, broj 118/09) i Odlukom o rasporedu tjednog i dnevnog radnog vremena djelatnih vojnih osoba, službenika i namještenika (NN 118/09) nije regulirano pitanje dodataka i visine dodataka na za vrijeme rada na terenu, već samo za stražarsku službu i dežurstva?

Rev 130/2023

U razdoblju nakon 1. listopada 2009. (konkretno do 1. rujna 2011.) djelatna vojna osoba za vrijeme obavljanja stražarske službe i dežurstva nema pravo na uvećanje plaće po osnovi prekovremenog rada, noćnog rada, rada subotom, nedjeljom i blagdanima, već za to ima pravo na dodatke sukladno odredbama Pravilnika/09.

Djelatna vojna osoba za vrijeme obavljanja stražarske službe i dežurstva nema pravo na uvećanje plaće po osnovi prekovremenog rada, noćnog rada, rada subotom, nedjeljom i blagdanima, neovisno o tome jesu li stražarska služba ili dežurstvo obavljani na terenu.

DJELATNE VOJNE OSOBE - UVEĆANJE PLAĆE ZA VRIJEME OBAVLJANJA STRAŽARSKE SLUŽBE

1.80.a Revd 1459/2021

Je li opravdano tužitelju priznati svih 24 sata nazočnih na radnom mjestu (izdvojenom objektu) kao prekovremeni rad kada je propisima koji se primjenjuju kao *lex specialis*, Odluci o rasporedu tjednog i dnevnog radnog vremena djelatnih vojnih osoba, državnih službenika i namještenika ("Narodne novine" broj: 118/09 i 118/12) i Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o dodatku na plaću i načinu isplate plaće ("Narodne novine" broj: 118/09), propisano da se dežurstvo ne smatra prekovremenim radom, već se isplaćuju odgovarajući dodaci?

[Rev 995/2022](#)

vidi [Rev 130/2023](#)

Zakon o radnom vremenu, obveznim odmorima mobilnih radnika i uređajima za bilježenje u cestovnom prijevozu

1.81. Revd 597/2020

Da li radnik na koga se primjenjuje Zakon o radnom vremenu, obveznim odmorima mobilnih radnika i uređajima za bilježenje u cestovnom prijevozu ima pravo na povećanu plaću zbog otežanih uvjeta rada, prekovremenog i noćnog rada te za rad nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi na temelju čl. 94. Zakona o radu?

[Rev 530/2021](#)

(...) obzirom da odgovor koji se u reviziji postavljenim pitanjem traži, sve i da se odredi, ne može utjecati na osporenu presudu i tužitelja dovesti u povoljniju poziciju (jer u okolnostima ovoga slučaja sudsku odluku ne može napadati zbog razloga na kojemu nije temeljena i koji njome nije niti sporan), valja zaključiti: da u ovoj pravnoj stvari nisu ispunjene pretpostavke za intervenciju revizijskog suda na osporenu drugostupanjsku presudu (ne postoje razlozi zbog kojih je revizija podnesena),

vidi i [Rev 989/2021](#), [Rev 637/2022](#), [Rev 777/2021](#), [Rev 80/2023](#)

Zakon o službi u oružanim snagama Republike Hrvatske

Odluka o rasporedu tjednog i dnevnog radnog vremena djelatnih vojnih osoba, službenika i namještenika

Pravilnik o dodatku na plaću i načinu isplate plaće

NA TUŽITELJU JE TERET DOKAZIVANJA DA JE KORISTIO SLOBODNE DANE PO DRUGOJ OSNOVI OD ONE ZABILJEŽENE U EVIDENCIJAMA RADNOG VREMENA

1.82. Revd 1855/2023

Ako poslodavac kao dokaz priloži evidencije radnog vremena tužitelja temeljem kojih je utvrđeno da je radnik ostvario i prekovremene sate i slobodne dane, ali iz te evidencije nije razvidno (jer o tome evidencija ne sadrži podatke) po kojoj je točno osnovi iskoristio slobodne dane, je li daljnji teret dokazivanja da se slobodni radni dani odnose na konkretne prekovremene sate (pa se ti prekovremeni sati imaju umanjiti za slobodne dane) na radniku ili na poslodavcu?

Rev 378/2024

Ako poslodavac kao dokaz priloži evidencije radnog vremena tužitelja temeljem kojih je utvrđeno da je radnik ostvario i prekovremene sate i slobodne dane i iz koje su vidljivi oblici rada tužitelja kao i broj ostvarenih slobodnih dana te je tom evidencijom tuženik dokazao koliko je tužitelj u spornom razdoblju ostvario sati odnosno dana rada, a koliko je ostvario slobodnih dana, teret dokaza da je slobodne dane koristio po nekoj drugoj osnovi, a ne po osnovi prekovremenih sati je na tužitelju, neovisno o tome što iz evidencije nije razvidno po kojoj je točno osnovi iskoristio slobodne dane.

Čl. 103. st.1. ZR u vezi čl. 98. st.1. i čl. 101. st. 1. toč. 2. ZOMO

PRAVO RADNIKA NA NAKNADU ŠTETE S OSNOVE MANJE ISPLAĆENE MIROVINE ZBOG NEPRAVILNO OBRAČUNATE I ISPLAĆENE PLAĆE I MIROVINSKIH DOPRINOSA

1.83. Revd 1994/2020

Da li u slučaju kada poslodavac nije pravilno obračunavao i isplaćivao naknade na plaću radniku kao i visinu mirovinskih doprinosa na temelju kojih mu je utvrđena mirovina, radnik ima pravo na naknadu štete s osnova manje isplaćene mu mirovine u razdoblju od odlaska u mirovinu pa sve do pravomoćne sudske odluke kojom je utvrđeno da poslodavac nije pravilno obračunao plaću radniku i kojom je poslodavcu

naloženo da istu razliku naknade na plaću isplati radniku zajedno sa uvećanim mirovinskim doprinosima?

Rev 478/2021

Prema već ranije izraženom shvaćanju ovoga suda, upravo je zbog postupanja tuženice, koja nije na vrijeme tužitelju isplatila sve dodatke na plaću i dužne doprinose te o tome nije na vrijeme obavijestila na odgovarajućem obrascu HZMO, tužitelj pretrpio štetu u vidu manjeg iznosa mirovine koja mu je bila isplaćena u utuženom razdoblju. Naime, tuženica kao poslodavac je takvim postupanjem uzrokovala štetu tužitelju kao radniku povredom njegovih prava iz radnog odnosa zbog toga što nije tužitelju isplaćivala plaću i doprinose na plaću u pripadajućem iznosu (naknadno utvrđene presudom P-1573/11-21 od 25. rujna 2014.) kada je tužitelj radio, radi čega je tužitelju nastupila šteta u vidu manje isplaćene mirovine koja se je obračunavala prema manjoj osnovici, nego što bi tužitelju pripadalo.

Čl. 255. do 268. ZR

ISPUNJAVANJE OBVEZA IZ KOLEKTIVNOG UGOVORA NE SMATRA SE KONKLUDENTNIM PRISTUPANJEM KU

1.84. Revd 2099/2021

1. Je li poslodavac ispunjavanjem u cijelosti ili u pretežnom dijelu obveza iz kolektivnog ugovora, pristupio kolektivnom ugovoru iako pristup kolektivnom ugovoru nije učinio u pisanom obliku?
2. Je li se takvim ispunjenjem u cijelosti ili pretežnom dijelu obveza iz kolektivnog ugovora, a kojem poslodavac nije pristupio u pisanom obliku, može smatrati naknadnim odobrenjem neovlašteno zastupanog poslodavca prilikom sklapanja kolektivnog ugovora?

Rev 1019/2021

Time što je poslodavac ispunjavao prema radniku neko vrijeme obveze iz kolektivnog ugovora, a da pri tome nije sudjelovao u pregovaranju, u sklapanju niti mu je pristupio sukladno odredbama ZR-a (čl. 266. ZR-a) nema i ne može imati značaj konkludentnog pristupa kolektivnim ugovoru sukladno odredbi čl. 312. ZOO/05 koja odredba se na pitanje pristupanja kolektivnim ugovoru ne može primijeniti na odgovarajući način u smislu čl. 6. ZR-a.

vidi i **Rev 898/2021**

Čl. 11.,11.a i 12. Pravilnika o specijalističkom usavršavanju dr. medicine

(TROŠKOVI SPECIJALIZACIJE)

1.85. Revd 1020/2022

Je li tuženik, koji je otkazao ugovor o radu prije završetka specijalizacije te nije ispunio ugovorne obveze preuzete Ugovorom o međusobnim pravima i obvezama (dalje: Ugovor) sklopljenim između stranaka, dužan isplatiti tužiteljici naknadu štete u visini troškova specijalizacije, za koju je orijentacijski kriterij visina bruto plaće isplaćene tuženiku (što proizlazi iz odredbi spomenutog Ugovora, koje nisu utvrđene ništetnima)?

Rev 301/2023

U situaciji kada je tuženik otkazao ugovor o radu tužitelju prije završetka specijalizacije, a imajući u vidu pravno shvaćanje koje je izrazio Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci poslovni broj U-III-2405/2022 od 11. srpnja 2023. (o tome što obuhvaćaju troškovi specijalizacije, te da osim ugovora o međusobnim pravima i obvezama treba imati u vidu i sadržaj ugovora o radu na neodređeno vrijeme koji je podnositelj revizije sklopio s tuženikom i u njemu sadržana prava, kao i činjenicu da je specijalizant za vrijeme specijalističkog programa, osim što se educirao u izabranoj specijalizaciji, radio i obavljao poslove radnog mjesta izabranog specijaliste u funkciji rada i liječenja pacijenata), tuženik je dužan (kao posljedicu neizvršenja svoje ugovorne obveze) isplatiti naknadu štete tužitelju u visini troškova specijalizacije, pri čemu u visinu troškova same specijalizacije ne može biti uključena bruto plaća i ostale naknade vezane uz radni odnos, a koje je specijalizant primao tijekom trajanja specijalizacije u situaciji kad je specijalizant na ime primljene plaće pružio rad kao ekvivalent isplaćenoj plaći.

vidi i **Rev 32/2024**

Čl. 11.,11.a i 12. Pravilnika o specijalističkom usavršavanju dr. medicine

(TROŠKOVI SPECIJALIZACIJE)

1.85.a. Revd 47/2022

Je li tuženica, koja je kao liječnik specijalizant obavljala liječničke poslove u zdravstvenoj ustanovi tuženika, nakon raskida ugovora o specijalizaciji (koji je raskinut jednostranom izjavom prije polaganja specijalističkog ispita) obvezna vratiti zdravstvenoj ustanovi bruto plaće koje su joj isplaćene za njezin rad kada je Ugovorom o specijalizaciji tako ugovoreno?

Rev 1185/2022

Slijedom svega iznesenog, odgovarajući na postavljeno pitanje treba i ovdje reći, a imajući u vidu pravno shvaćanje koje je izrazio Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci br. U-III-3526/19 od 15. prosinca 2020. te u odluci br. U-III-2405/2022 od 11. srpnja 2023. (o tome što obuhvaćaju troškovi specijalizacije, te da osim ugovora o međusobnim pravima i obvezama treba imati u vidu i sadržaj ugovora o radu na neodređeno vrijeme koji je podnositelj revizije sklopio s tuženikom i u njemu sadržana prava, kao i činjenicu da je specijalizant za vrijeme specijalističkog programa, osim što se educirao u izabranoj specijalizaciji, radio i obavljao poslove radnog mjesta izabranog specijaliste u funkciji rada i liječenja pacijenata), da u situaciji kad je liječnik specijalizant jednostrano raskinuo ugovor o specijalizaciji prije polaganja specijalističkog ispita, a na ime primljene plaće je pružio rad kao ekvivalent isplaćenoj plaći, ugovorna obveza vraćanja bruto plaće predstavlja nesrazmjernu mjeru koja je protivna ustavnom pravu radnika na isplatu plaće u skladu sa čl. 55. st. 1. Ustava RH kojim se jamči svakom zaposleniku pravo na zaradu za obavljeni rad.

ODLUKA O UTVRĐIVANJU PLAĆA I DRUGIH PRIMANJA PREDSEDNIKA I ČLANOVA UPRAVA TRGOVAČKIH DRUŠTAVA

ISPLATA STIMULATIVNE NAGRADE – TRGOVAČKO DRUŠTVO U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE

1.86. Revd 3263/2022

Sprječava li ograničenje isplate stimulatívne nagrade propisano odredbama t. IV. Odluke o utvrđivanju plaća i drugih primanja predsjednika i članova uprava trgovačkih društava („Narodne novine“, broj 83/09, 3/11, 3/12, 46/12, 22/13, 25/14 i 77/14), a koja je vremenski ograničena na 2014., člana uprave trgovačkog društva u kojima Republika Hrvatska ima većinski udio u temeljnom kapitalu zahtijevati isplatu varijabilnog dijela plaće na temelju rezultata poslovanja u 2013. nakon isteka ograničenja koja su bila na snazi u 2014.?

Primjenjuju li se Odluke o utvrđivanju plaća i drugih primanja predsjednika i članova uprava trgovačkih društava („Narodne novine“, broj 83/09, 3/11, 3/12, 46/12, 22/13, 25/14 i 77/14), kao prisilno materijalno pravo, što za posljedicu ima ništetnost odredbi ugovora sklopljenih između člana uprave i trgovačkog društva u vlasništvu Republike Hrvatske, koje su protivne navedenoj Odluci?

Rev 718/2023

Stoga je odgovor na pitanje iz revizije tuženika da se ne radi o prisilnom propisu slijedom čega odredbe ugovora sklopljenih između člana uprave i trgovačkog društva u vlasništvu Republike Hrvatske, ni sami ugovori nisu ništetni.

(...)

Imajući u vidu da odredbe Odluke/09, i /12 nisu prisilne prirode, a budući njihova primjena nije predviđena Ugovorom, to nema mjesta primjeni ni Odluke/14 pa je odgovor na pitanje iz revizije tužitelja negativan.

ODLUKA O UTVRĐIVANJU PLAĆA I DRUGIH PRIMANJA PREDSJEDNIKA I ČLANOVA UPRAVA TRGOVAČKIH DRUŠTAVA

ISPLATA STIMULATIVNE NAGRADE – TRGOVAČKO DRUŠTVO U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE

1.86.a. Revd 1305/2022

1. Primjenjuju li se odluke Vlade Republike Hrvatske o utvrđivanju plaća i drugih primanja predsjednika i članova uprava trgovačkih društava („Narodne novine“ broj 83/09, 3/11, 3/12, 46/12, 22/13, 25/14 i 77/14), kao prisilno materijalno pravo, što za posljedicu ima ništetnost odredbi ugovora sklopljenih između člana uprave i trgovačkog društva u vlasništvu Republike Hrvatske, koje su protivne navedenoj Odluci?
2. Može li se kao osnova za isplatu varijabilnog dijela plaće člana uprave trgovačkog društva u vlasništvu Republike Hrvatske uzeti konsolidirani financijski rezultat svih ovisnih društava bez obzira što nije ugovoreno između stranaka niti postoji pravni akt trgovačkog društva koji bi to regulirano?

Rev 685/2024

Odluke Vlade Republike Hrvatske o utvrđivanju plaća i drugih primanja predsjednika i članova uprava trgovačkih društava ("Narodne novine", broj 83/09, 3/11, 3/12, 46/12, 22/13, 25/14 i 77/14) nisu prisilno materijalno pravo, niti za posljedicu imaju ništetnost odredbi ugovora sklopljenih između člana uprave i trgovačkog društva u vlasništvu Republike Hrvatske, koje su protivne navedenoj Odluci.

Kao osnova za isplatu varijabilnog dijela plaće člana uprave trgovačkog društva u vlasništvu Republike Hrvatske ne može se uzeti konsolidirani financijski rezultat svih ovisnih društava ako tako stranke nisu ugovorile niti postoji neki pravni akt društva koji bi propisivao to pravo.

Čl. 203. do 206. ZOO/05

ODRICANJE POTRAŽIVANJA S OSNOVE NAKNADE PLAĆE ZA GODIŠNJI ODMOR

1.87. Revd 2272/2020

Ima li vlastoručno potpisana Izjava tužitelja kojom se odriče svih drugih potraživanja s osnove naknade plaće za godišnji odmor koja su dospjela u trenutku davanja izjave

značaj otpusta duga (čl. 203. do 206. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18) posebice u situaciji kad je prilikom davanja izjave tužitelj znao da tuženik obračunava utužene dodatke samo na osnovnu plaću, a ne i na prekovremene sate, čime je posljedično znao da postoji i eventualna razlika naknade plaće zbog toga što nisu obračunati dodaci za prekovremeni rad (a koji ulaze u prosjek prethodnih plaća) tj. ima li tužiteljica pravo potraživati ispunjene obveze u situaciji kada je s tuženikom sklopila sporazum da neće zahtijevati njeno ispunjenje i kad je u trenutku sklapanja tog sporazuma obveza čijeg se potraživanja odriče u cijelosti dospjela?

Rev 407/2021

Sagledavajući tako predmetnu Izjavu o suglasnosti u njezinom cjelokupnom, kako činjeničnom tako i (radno)pravnom kontekstu u okviru kojeg egzistira, a u dijelu kojim se problematizira revizijom postavljenim pravnim pitanjem (Ima li (...) izjava tužitelja kojom se odriče svih drugih potraživanja (...) značaj otpusta duga), pri čemu je dodatno samo za primijetiti da (protivno implikacijama iz revizijom postavljenog pitanja) predmetnom izjavom tužitelj nije izričito izjavio da se „odriče svih drugih potraživanja“, nego je konstatirao da „nema drugih potraživanja“ (u koju ocjenu istoznačnosti termina ovom odlukom ovaj sud ne ulazi) – ovaj sud ocjenjuje (i daje odgovor na revizijom postavljeno pitanje) da ta izjava, čak unatoč tome što je tužitelj znao da tuženik obračunava utužene dodatke samo na osnovnu plaću, a ne i na prekovremene sate, čime je posljedično možda i znao (no to, unatoč implikacijama iz revizijom postavljenog pravnog pitanja, ostaje ovdje nedokazano) da postoji i eventualna razlika naknade plaće zbog toga što nisu obračunati dodaci za prekovremeni rad – u okvirima ovoga konkretnog slučaja nema značaj otpusta duga u smislu čl. 203. i 206. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 - dalje: ZOO) i ona ne sprječava tužitelja u daljnjem ostvarivanju svojih prava, čak i ako je u trenutku sklapanja tog sporazuma obveza čijeg se potraživanja „odriče“ u cijelosti dospjela.

Čl. 203.st.1. i čl. 206. ZOO/05

OPĆI OTPUST DUGA

1.88. Revd 800/2024

Kada stranke Sporazumom utvrde da nemaju nikakvih novčanih ni nenovčanih međusobnih potraživanja, ima li tužiteljica pravo na ostvarivanje dospjele tražbine za koju u trenutku sklapanja Sporazuma nije znala niti je mogla znati?

Rev 1162/2024

Kada stranke sporazumom utvrde da nemaju nikakvih novčanih ni nenovčanih međusobnih potraživanja, tužiteljica ima pravo na ostvarivanje dospjele tražbine za koju u trenutku sklapanja sporazuma nije znala niti je mogla znati.

Čl. 51. st.1.t.8. i čl. 71.st.1. i 3. ZFPPN

**TRAŽBINE IZ RADNOG ODNOSA SU PRIORITETNE TRAŽBINE I NE
PRIJAVLJUJU SE U POSTUPKU PREDSTEČAJNE NAGODBE**

1.89. Revd 3850/2020

Da li je sud u vezi tražbine tužitelja iz radnog odnosa, zbog uskraćene plaće u bruto iznosu, kojom je, kao radnik, tražio od tuženog poslodavatelja, isplatu te tražbine nastale do otvaranja postupka predstečajne nagodbe, iako tužitelj nije prethodno prijavio svoje potraživanje u postupku predstečajne nagodbe, imao osnova odbaciti tužbeni zahtjev ili je sud trebao odlučiti o osnovanosti tog zahtjeva obzirom na odredbe Zakona o finansijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN 108/12, 144/12, 81/13 112/13, 71/15, 78/15), kojima je određeno da u predstečajnom postupku prioritetne tražbine predstavljaju tražbine iz radnog odnosa u bruto iznosu radnika i prijašnjih radnika predstečajnog dužnika, nastale do dana otvaranja postupka predstečajne nagodbe, koje se ne moraju ni prijavljivati u postupku predstečajne nagodbe?

Rev 159/2023

Dakle, iz odredaba ZFPPN-a koje se odnose na konkretan slučaj i koje su navedene u točki 12.1. obrazloženja ove odluke proizlazilo bi da tražbine iz radnog odnosa koje su prioritetne (u ovom slučaju razlika plaće) nije potrebno prijavljivati u postupku predstečajne nagodbe, pa sukladno tome niti se zbog neprijavljivanja takvih tražbina može odbaciti tužba. Time je i dan odgovor na postavljeno pitanje.

Čl. 95. st .1. ZR i čl. 5. Zakona o blagdanima

NAKNADA PLAĆE - BLAGDAN

1.90. Revd 1411/2023

„...je li poslodavac svakom zaposleniku neovisno o tome je li na dan blagdana bio obvezan raditi ili ne, dužan isplatiti naknadu plaće za blagdan ili je za isplatu naknade plaće za blagdan preduvjet da je radnik po svom radnom rasporedu na taj dan bio dužan raditi.“

Rev 54/2024

Budući da tužitelj prema unaprijed određenom rasporedu rada na utužene blagdane nije imao obvezu raditi, već je koristio tjedni odmor, prema shvaćanju revizijskog suda u smislu primjene čl. 95. st .1. ZR i čl. 5. Zakona o blagdanima, kao i citiranim odredbama KU/14 i KU/18, tužitelj nema pravo na naknadu plaće, jer te dane nije niti imao obvezu raditi.

Čl. 128. Službovnika oružanih snaga

JEDNOKRATNO DEŽURSTVO

1.91. Revd 645/2021

Da li se jednokratno dežurstvo propisano čl. 128. Službovnika oružanih snaga vrednuje kao neprekidan rad u trajanju od 24 sata?

Rev 248/2023

O pitanju dežurstva propisanog čl. 128. Službovnika oružanih snaga, ovaj sud je izrazi shvaćanje u odlukama Revr-67/13, Revr-1861/14, Rev-4995/2019 i Rev-82/2022 da se u slučaju dežurstva propisanog čl. 128. Službovnika oružanih snaga, koje u pravilu traje dvadeset četiri sata, svih dvadeset četiri sata priznaje kao vrijeme provedeno na radu, nakon čega se dežurni za dvadeset četiri sata oslobađa svih obveza za dvadeset četiri sata. To je ujedno i odgovor na postavljeno pitanje.

Kako je u konkretnom slučaju utvrđeno da tužitelj nije obavljalo službu dežurstva višednevno uzastopno nego po jedan dan u trajanju od 24 sata to takav prekovremeni rad tužitelja ima karakteristiku pojedinačnih 24-satnih dežurstava iz toč. 128. Službovnika, te za pojedinačna 24-satna dežurstava svih 24 sata se priznaje kao vrijeme provedeno na radu.

Čl. 5. Zakona o blagdanima i spomendanima i neradnim danima

NAKNADA PLAĆE ZA BLAGDAN

1.92. Revd 2359/2021

Treba li odredbu čl. 5. Zakona o blagdanima i spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj koja glasi: Zaposlenici u navedene dane iz čl. 1. i 3. ovog Zakona imaju pravo na naknadu plaće - u primjeni tumačiti na način da se svakom zaposleniku, neovisno o tome je li na dan blagdana bio obavezan raditi ili ne, treba isplatiti naknada plaće ili je za isplatu naknade plaće za blagdan preduvjet da je radnik po svom radnom rasporedu na taj dan bio dužan raditi (te time ostvariti pravo na plaću), ali nije radio zbog činjenice da je blagdan?

Rev 87/2024

Odredbu čl. 5. Zakona o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj koja glasi: "Zaposlenici u dane iz članka 1. i 3. ovoga Zakona imaju pravo na naknadu plaće" u primjeni treba tumačiti na način da je za isplatu naknade plaće za rad blagdanom preduvjet da je radnik po svom radnom rasporedu na taj dan bio dužan raditi (u kojem bi, u slučaju da je radio, ostvario plaću), jer prema unaprijed određenom mjesečnom rasporedu rada tužitelj na utužene blagdane nije imao obvezu rada, već je te dane koristio kao tjedni odmor, neovisno što je u čl. 95. Zakona o radu propisano: "Za razdoblja u kojima ne radi zbog opravdanih razloga određenih zakonom, drugim

propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, radnik ima pravo na naknadu plaće", jer se ne radi o situaciji iz citirane zakonske odredbe.

vidi i [Rev 238/2024](#), Rev 1261/2024, Rev 628/2023

čl. 139. i čl. 155. Zakona o službi u oružanim snagama

DODATAK ZA POSEBNE UVJETE VOJNE SLUŽBE OBRAČUNAVA SE ZA REDOVNO RADNO VRIJEME

1.93. Revd 1876/2024

Da li se sukladno odredbama čl. 139. u vezi s čl. 135. Zakona o službi u oružanim snagama Republike Hrvatske (NN 73/13, 75/15, 50/16, 30/18, 125/19), odredbi čl. 4. Pravilnika o dodatku na plaću i načinu isplate plaće pripadnika oružanih snaga Republike Hrvatske (NN 33/14, 41/14, 53/14, 114/14, 72/15, 5/17, 116/17, 39/18, 44/19, 87/19) te odredbama iz toč. II. i IV. Odluke o rasporedu radnog vremena (NN 66/14, 23/15, 84/15, 106/17, 39/18, 46/18), djelatnoj vojnoj osobi dodatak za posebne uvjete vojne službe (koji se dodatak nominalno utvrđuje u postotku od osnovice za obračun plaće) ima obračunati i platiti na stvarnu radnu angažiranost i ukupno odrađene sate rada ili samo za redovno radno vrijeme?

[Rev 1231/2024](#)

Sukladno odredbi čl. 139. u vezi čl. 155. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, te čl. 4. Pravilnika o dodatku na plaću i načinu isplate plaće pripadnika oružanih snaga, te odredbama iz toč. II. i IV. Odluke o rasporedu radnog vremena, djelatnoj vojnoj osobi dodatke za posebne uvjete vojne službe, koji se dodatak nominalno utvrđuje u postotku od osnovice za obračun plaće, moraju se obračunati samo za redovno radno vrijeme.

Čl. 94. ZR/09, čl. 354. ZOO/05

UGOVORNA ZABRANA NATJECANJA

SMANJENJE UGOVORNE KAZNE

1.94. Revd 1372/2022

1. Može li obavljanje dvije različite djelatnosti bivšeg i novog poslodavca (prijevoz i posredovanje u prodaji) predstavljati tržišno natjecanje s poslodavcem te posljedično tome povredu ugovorne zabrane natjecanja prema Zakonu o radu?
2. Kada se tuženik protivi osnovi i visini tužbenog zahtjeva radi plaćanja ugovorne kazne zbog povrede ugovorne zabrane natjecanja prema Zakonu o radu, sadrži li

takvo protivljenje u sebi i zahtjev za smanjenje iznosa ugovorne kazne u smislu odredbe čl. 354. Zakona o obveznim odnosima o kojem je sud dužan odlučiti?

Rev 976/2022

U ovom se slučaju prvo pitanje odnosi na obavljanje različitih djelatnosti. Stoga bi kao odgovor na to pitanje valjalo zaključiti da obavljanje dvije različite djelatnosti bivšeg i novog poslodavca (prijevoz i posredovanje u prodaji) ne predstavlja tržišno natjecanje s poslodavcem te posljedično tome povredu ugovorne zabrane natjecanja prema Zakonu o radu.

(...)

Naime, da bi postojala tržišna konkurencija potrebno je da dva tržišna subjekta obavljaju iste djelatnosti na tržištu i to one djelatnosti za koje su registrirane. U tom smislu izraženo je i pravno shvaćanje ovoga suda prema kojem su djelatnosti dioničkog društva ili društva ograničene odgovornosti samo one koje su upisane u sudski registar trgovačkog suda (odluka broj Rev-897/05-2 od 25. srpnja 2007). Dakle, za procjenu tržišne utakmice potrebno je u obzir uzeti registrirane djelatnosti. Unutar obavljanja tih djelatnosti potrebno je tada utvrditi postojanje stvarne mogućnost takve utakmice te stvarnu i konkretnu radnju usmjerenu i realiziranu u tržišnom poslovanju.

(...)

Prema pravnom shvaćanju ovoga suda izraženom u odlukama broj Revr-1438/11-2 od 27. lipnja 2012. i Rev-800/97 od 21. travnja 1998. u situaciji kada se tuženik protivi osnovi i visini zahtjeva glede plaćanja ugovorne kazne to ujedno u sebi sadrži i zahtjev za smanjenje ugovorne kazne u smislu odredbe čl. 354. ZOO-a/05 (čl. 274. ZOO-a/91). Reafirmirajući ova shvaćanja na drugo pitanje treba odgovoriti potvrdno i zaključiti da kada se tuženik protivi osnovi i visini tužbenog zahtjeva radi plaćanja ugovorne kazne zbog povrede ugovorne zabrane natjecanja prema Zakonu o radu, takvo protivljenje sadrži u sebi i zahtjev za smanjenje iznosa ugovorne kazne u smislu odredbe čl. 354. Zakona o obveznim odnosima o kojem je sud dužan odlučiti.

Čl. 103. st. 3. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju

OVLAST SUDA PREISPITATI ODLUKU O PRAVU NA KORIŠTENJE SLOBODNE STUDIJSKE GODINE

1.95. Revd 2531/2023

Je li sud u parničnom postupku ovlašten kontrolirati i ispitivati zakonitost odluke visokog učilišta, ovdje tuženika Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, kojom se odlučuje o pravu zaposlenika na korištenje slobodne studijske godine, koje je kao takvo predviđeno i regulirano odredbom članka 103. stavka 3. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju ("Narodne novine" broj 123/03, 198/03, 105/04,

174/04, 2/07, 46/07, 45/09, 63/11, 84/13, 39/13, 101/14, 60/15 i 131/17), članka 42. Kolektivnog ugovora za znanost i visoko obrazovanje ("Narodne novine" broj 9/19), članka 104. Statuta tuženika i članka 49. Pravilnika o radu tuženika?

Rev 1126/2023

Sud je u parničnom postupku ovlašten ispitivati je li dekan visokog učilišta odlučio o pravu nastavnika na korištenje studijske godine u granicama svojih ovlaštenja i svrsi radi koje mu je ovlast odlučivanja o tome dana u skladu s mjerodavnim propisima.

Čl. 6.a Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba

STJECANJE PRAVA NA MIROVINU PO POSEBNOM PROPISU

1.96. Revd 225/2021

Da li se prema odredbi čl. 6a Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (Narodne novine br. 128/99, 129/00, 16/01 i 22/02) kao posebnom propisu stječe i ostvaruje pravo na mirovinu ili samo stječe pravo, a pravo na mirovinu ostvaruje sukladno Zakonu o mirovinskom osiguranju (Narodne novine 128/98, 59/01, 109/01 i 147/02) kao općem propisu?

Rev 1108/2021-2, Rev-1108/2021-5 (ispravak)

Iz okolnosti konkretnog slučaja te polazeći od navedene zakonske odredbe jasno proizlazi da je tužitelju, kao djelatnoj vojnoj osobi prestala služba na temelju tzv. "posebnog propisa" i to odredbe čl. 6.a Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, te je stekao pravo na mirovinu koja mu je određivana i isplaćivana na temelju tzv. "općeg propisa", odnosno odredbi Zakona o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine" broj 102/98, 127/00, 59/01, 109/01 i 147/02) što ujedno i predstavlja odgovor na postavljeno pitanje u reviziji.

Stoga kako sudovi pogrešno tumače smisao općeg i posebnog propisa, odnosno pogrešno zaključuju da je tužitelj stekao i ostvario pravo na mirovinu isključivo na temelju posebnih propisa pa stoga i pogrešno ocjenjuju, bez obzira što je tužitelj slijedeći radni dan nakon prestanka Ugovora o radu ostvario pravo na ponovnu isplatu mirovine, da su se ispunile pretpostavke iz odredbe čl. 9. st. 2. Ugovora o radu na isplatu naknade plaće jer mu navedena mirovina nije isplaćivana po općim propisima.

Čl. 5. Zakona o blagdanima i spomendanima i neradnim danima

NAKNADA PLAĆE ZA BLAGDAN

1.97. Revd 3570/2024

Je li radnik koji radi u smjenskom radu stavljen u nejednak položaj prema radnicima koji rade samo u prvoj smjeni (radni dan je od ponedjeljka do petka), zbog toga što mu poslodavac nije isplatio naknadu plaće za blagdan koji je padao na dan kada po rasporedu nije trebao raditi, dok je radnicima koji rade u jednoj smjeni naknada za takav dan isplaćena, iako također nisu radili?

Rev 1459/2024

Odgovor na revizijsko pitanje je negativan, a proizlazi iz pravnoga shvaćanja iznesenoga u odluci ovoga suda poslovni broj Rev 1261/2024-2 od 8. listopada 2024. u kojoj je navedeno da odredbu čl. 5. Zakona o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj koja glasi: „Zaposlenici u dane iz članka 1. i 3. ovoga Zakona imaju pravo na naknadu plaće“ u primjeni treba tumačiti tako da je za isplatu naknade plaće za rad blagdanom preduvjet da je radnik po svom radnom rasporedu na taj dan bio dužan raditi (u kojem bi, u slučaju da je radio, ostvario plaću), jer prema unaprijed određenom mjesečnom rasporedu rada tužitelj na utužene blagdane nije imao obvezu rada, već je te dane koristio kao tjedni odmor, neovisno od toga što je u članku 95. Zakona o radu propisano: „Za razdoblja u kojima ne radi zbog opravdanih razloga određenih zakonom, drugim propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, radnik ima pravo na naknadu plaće“, jer se ne radi o situaciji iz citirane zakonske odredbe.“

PRIMJENA TUMAČENJA ZAJEDNIČKE KOMISIJE

1.98. Revd 4315/2023

Primjenjuje li se jednom dato tumačenje Zajedničke komisije za tumačenje odredaba i praćenje primjene Kolektivnog ugovora vremenski neograničeno ili je isto ograničeno vremenskim važenjem članka Kolektivnog ugovora na koji se odnosi?

Rev 580/2024

Tumačenje Zajedničke komisije za tumačenje odredaba i praćenje primjene Kolektivnog ugovora, koje je dano za određeni Kolektivni ugovor, ograničeno je vremenskim važenjem članka Kolektivnog ugovora na koji se tumačenje odnosi, osim ako prijelaznim i zaključnim ili kojim drugim odredbama kasnije važećeg Kolektivnog ugovora nije drugačije ugovoreno.

2. PRESTANAK UGOVORA O RADU, VRAĆANJE NA RAD I NAKNADA PLAĆE, SUDSKI RASKID UGOVORA O RADU

Čl. 126. st. 2. ZR OTPREMNINA

2.1. Revd 2386/2020

Treba li se kod izračuna osnovice za isplatu otpremnine koja radniku pripada na temelju odredbe čl. 126. st. 2. Zakona o radu, a u slučaju kada radnik prestane raditi prije isteka otkaznog roka i za vrijeme otkaznog roka prima naknadu plaće, uzeti u obzir posljednje tri isplaćene bruto plaće za tri posljednja mjeseca u kojima je radnik radio ili naknade plaće isplaćene za vrijeme trajanja otkaznog roka tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu kada radnik nije radio?"

Rev 225/2021

Radi davanja odgovora na postavljeno pravno pitanje dovoljno je uputiti na pravno shvaćanje koje je ovaj, revizijski sud izrazio u odluci poslovnog broja Revr-261/2011 od 9. studenog 2011., u predmetu u bitno podudarne činjenično-pravne osnove, pa je tako navedeno:

„(...) Prema tome, prema pravnom shvaćanju ovog suda u slučaju kada radnik prestane raditi prije isteka otkaznog roka, a za vrijeme otkaznog roka prima naknadu plaće kao osnovica za isplatu otpremnine koja radniku pripada na temelju čl. 125. st. 1. ZR, uzima se u obzir bruto plaća koja bi radniku bila isplaćivana tri posljednja mjeseca prije prestanka ugovora o radu, prema ugovoru o radu, kolektivnom ugovoru ili pravilniku o radu. (...)

Drugostupanjski sud je u ovom konkretnom slučaju kao osnovicu za izračun otpremnine uzeo u obzir isplaćenu bruto plaću za tri posljednja mjeseca u kojima je tužitelj radio pa je za izračun visine otpremnine uzet u obzir prosjek plaće prije otkaznog roka prema podacima tuženika čime je tužitelju pravilno priznat na ime razlike otpremnine i daljnji iznos od 26.251,40 kuna, u visini bruto plaće ostvarene u skladu s ugovorom o radu, a ne u visini naknade plaće za posljednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu kada tužitelj nije radio. (...)“.

Dakle, izražavajući prethodno citirano pravno shvaćanje ovaj je sud prihvatio pravni pristup nižestupanjskog suda u tom postupku prema kojem radniku koji za vrijeme otkaznog roka nije radio i primao je naknadu plaće, visina otpremnine izračunava se prema prosjeku - isplaćene bruto plaće za tri posljednja mjeseca u kojima je radnik radio, dakle, prema prosjeku isplaćene plaće prije otkaznog roka, a ne naknade plaće isplaćene za tri mjeseca trajanja otkaznog roka u kojem radnik nije radio.

Čl. 87. st. 3. ZR u vezi čl. 268. Ovršnog zakona (dalje: OZ) VRAĆANJE NA RAD I NAKNADA PLAĆE

2.2.Revd 1319/2020

Ima li radnik, u slučaju kada je pravomoćnom sudskom odlukom utvrđeno da otkaz poslodavca nije dopušten i da radni odnos nije prestao, a poslodavcu naloženo vraćanje radnika na rad, pravo na naknadu plaće i ostalih prava iz radnog odnosa koja bi ostvario da nije bilo nezakonitog otkaza, i to za razdoblje od otkaza ugovora o radu

do isteka roka u kojem je po pravomoćnoj i ovršnoj presudi bio ovlašten tražiti vraćanje na rad, neovisno o tome je li radnik zahtijevao vraćanje na rad?

Rev 730/2021

Naime, odluku o vraćanju radnika na posao sud donosi na traženje i u interesu radnika, pa je vraćanje radnika na posao na temelju te odluke pravo, a ne i obveza radnika. Okolnost da se tužitelj, koji je ishodio pravomoćnu i ovršnu presudu na vraćanje na rad, nije vratio na posao kod tuženika ne može imati za posljedicu gubitak prava na naknadu plaće (i ostalih prava iz radnog odnosa) za razdoblje od otkaza ugovora o radu do isteka roka u kojem je po toj presudi bio ovlašten zahtijevati vraćanje na rad. To stoga što se pravomoćnošću presude kojom je utvrđena nedopuštenost otkaza ugovora o radu uspostavlja radnopravni status kakav bi radnik imao da otkaza nije bilo. (...)

Dakle, prema shvaćanju ovog suda, koje je već izraženo u nekim prethodnim odlukama (primjerice Revr-342/06 od 12. listopada 2006., Revr-56/08-2 od 19. ožujka 2008.), radnik ima pravo zahtijevati naknadu plaće koja mu je bila uskraćena zbog nezakonite odluke poslodavca (članak 87. stavak 3. ZR) za razdoblje od dana nezakonitog prestanka radnog odnosa pa do trenutka kada je izgubio pravo vraćanja na rad.

Čl. 126. st. 1., 2. i 3. ZR PRAVO NA OTPREMNINU DRŽAVNOG NAMJEŠTENIKA

2.3.Revd 775/2021

„- ima li državni namještenik pravo na otpremninu utvrđeno pravomoćnom i konačnom odlukom o poslovno uvjetovanom otkazu ugovora o radu (u daljnjem tekstu: Odluka) kojom je državnom namješteniku prestao radni odnos u Ministarstvu obrane, a u točki 6. Odluke je izričito navedeno da državnom namješteniku pripada pravo na otpremninu (prvo pravno pitanje)?

- ima li državni namještenik pravo na otpremninu utvrđeno pravomoćnom i konačnom odlukom o poslovno uvjetovanom otkazu ugovora o radu (u daljnjem tekstu: Odluka) kojom je državnom namješteniku prestao radni odnos u Ministarstvu obrane, a u točki 6. Odluke je izričito navedeno da državnom namješteniku pripada pravo na otpremninu u slučaju da je istekom otkaznog roka sklopio novi (drugi) Ugovor o radu sa novim (drugim) poslodavcem (drugo pravno pitanje)?

- ima li državni namještenik pravo na otpremninu utvrđeno pravomoćnom i konačnom odlukom o poslovno uvjetovanom otkazu ugovora o radu (u daljnjem tekstu: Odluka) kojom je državnom namješteniku prestao radni odnos u Ministarstvu obrane, a u točki 6. Odluke je izričito navedeno da državnom namješteniku pripada pravo na otpremninu u slučaju da je istekom otkaznog roka sklopio novi (drugi) Ugovor o radu sa novim (drugim) poslodavcem u slučaju kada nije izvršen prijenos ugovora o radu na novog (drugog) poslodavca sa kojim je državni namještenik sklopio Ugovor o radu (treće pravno pitanje)?“.⁵

⁵ tako i u Revd 2801/2020

Rev 1425/2021

O ovim pitanjima ovaj sud je već zauzeo pravno shvaćanje u posve identičnoj činjeničnoj konstelaciji u presudi broj Rev-1610/19 od 7. svibnja 2019. gdje je zauzeto pravno shvaćanje da državnom namješteniku koji je u istoj pravnoj situaciji kao i tužitelj pripada pravo na otpremninu.

tako i u **Rev 646/2021**

Čl. 210. st. 3. ZOO

VRAĆANJE ISPAĆENE NOVČANE TRAŽBINE UKOLIKO NIJE UKINUTA ILI PREINAČENA SUDSKA ODLUKA TEMELJEM KOJE JE IZVRŠENA ISPLATA

2.4. Revd 3095/2021

Može li se tražiti vraćanje ispaćene novčane tražbine ukoliko nije ukinuta ili preinačena sudska odluka temeljem koje je izvršena isplata iste odnosno je li stjecatelj imovine dužan vratiti imovinu ili vrijednost postignute koristi ako nije stavljena izvan snage odluka suda (ovršna isprava) temeljem koje je izvršen prijenos imovine?

Rev 1273/2021

(...) u činjeničnoj situaciji kad je tužitelju-protutuženiku isplaćena naknada plaće na temelju pravomoćne presude protiv koje tuženik-protutužitelj nije podnosio reviziju niti prijedlog za ponavljanje pravomoćno završenog postupka, koja je zbog toga još uvijek egzistentna, tad nije otpala pravna osnova na temelju koje je isplaćena naknada plaće.

(...) sama činjenica da je u drugom postupku pravomoćno odbijen zahtjev tužitelja za utvrđenjem da je odluka o otkazu nedopuštena, nema utjecaja na ovaj zahtjev jer tom odlukom nije tuženiku naloženo (i poslije provedena) isplata već upravo odlukom koja je još uvijek egzistentna.

Čl. 10. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1346/2000 od 29. svibnja 2000. o stečajnom postupku čl. 8 st.2 Uredbe EZ br. 593/2008 Europskog parlamenta i vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I), čl. 20. st.1. toč. 19. Zakona o rješavanju sukoba zakona

MJERODAVNO PRAVO U SPORU KOJI JE KAO STEČAJNI DUŽNIK POKRENUO POSLODAVAC SA SJEDIŠTEM U REPUBLICI HRVATSKOJ RADI OSPORAVANJA POSTOJANJA TRAŽBINE RADNIKA IZ RADNOG ODNOSA

2.5. Revd 1501/2020

Na temelju kojih propisa se utvrđuje mjerodavno materijalno pravo u sporu koji je pokrenuo, kao stečajni dužnik - poslodavac sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, koji osporava postojanje tražbina radnika iz radnog odnosa, radi utvrđenja nepostojanja tih tražbina, koji radnik ima prebivalište u Republici Sloveniji, gdje se rad i obavljao, u situaciji kada je osporena tražbina nastala, te kada je stečajni postupak pokrenut, prije pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, odnosno ima li mjesta u toj situaciji primjeni Uredbe Vijeća br. 1346/2000 od 29. svibnja 2000. o stečajnom postupku ili Uredbe Europskog parlamenta i vijeća br. 593/2008 o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I)?

Rev 400/2021

(...) mjerodavno pravo za ugovore o radu sklopljene prije 1. srpnja 2013. ocjenjuje se primjenom kolizijskih normi koje su vrijedile u Republici Hrvatskoj do tog datuma odnosno prema odredbi čl. 20. st. 1. toč. 19. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Narodne novine“, broj 53/1991 - dalje: ZRSZ), ako nije izabrano mjerodavno pravo i ako posebne okolnosti slučaja ne upućuju na drugo pravo, kao mjerodavno pravo primjenjuje se za imovinska potraživanja iz ugovora o radu, pravo države u kojoj se rad obavlja ili se obavljao.

Dakle, sve kada bi i bilo mjesta primjeni Uredbe o stečaju kako to navodi drugostupanjski sud, i tada bi se primjenjivale odredbe države koje se primjenjuju na ugovor o radu a to je u relevantnom razdoblju, i prema odredbi čl. 10. Uredbe o stečaju i prema odredbi čl. 8. st. 2. Uredbe Rim I i prema odredbi čl. 20. st. 1. toč. 19. ZRSZ, pravo Republike Slovenije jer je za ugovore o radu mjerodavno pravo države u kojoj radnik izvršava svoje obveze u okviru ugovora o radu.

Čl. 22a i čl. 134. ZR

VRAĆANJE ISPLAĆENIH NAKNADA PLAĆA U SLUČAJU KAD JE RAD PREKINUT ZBOG UZNEMIRAVANJA KAD JE TUŽBENI ZAHTEJEV ODBIJEN

2.6. Revd 659/2021

1. Je li prilikom donošenja odluke u postupku radi zahtjeva poslodavca za povratom isplaćenih naknada plaća koje je radnik neosnovano primio sud vezan izrekom pravomoćne presude kojom je odbijen tužbeni zahtjev radnika za zaštitom od uznemiravanja, a zbog koje zaštite je radnik i prekinuo rad, a tužitelj je radniku isplaćivao naknade plaće čiji povrat naknadno potražuje?

2. Je li radnik koji nije uspio u sporu radi zaštite dostojanstva i zaštite od uznemiravanja, a primio je naknadu plaće, dužan isplatiti poslodavcu novčani ekvivalent za neizvršeni rad u visini bruto ugovorene plaće konkretnog radnika ili u visini neto ugovorene plaće konkretnog radnika?

Rev 596/2021

Prilikom donošenja odluke u postupku radi zahtjeva poslodavca za povratom isplaćenih naknada plaća koje je radnik neosnovano primio sud je vezan izrekom pravomoćne presude kojom je odbijen tužbeni zahtjev radnika za zaštitom od uznemiravanja, a zbog koje zaštite je radnik i prekinuo rad, a tužitelj je radniku isplaćivao naknade plaće čiji povrat naknadno potražuje.

Radnik koji nije uspio u sporu radi zaštite dostojanstva i zaštite od uznemiravanja, a primio je naknadu plaće, dužan je isplatiti poslodavcu novčani ekvivalent za neizvršeni rad u visini neto ugovorene plaće konkretnog radnika.

PRAVO RADNIKA NA NAKNADU PLAĆE U SLUČAJU KAD JE OTKAZ NEDOPUŠTEN I RADNIK NIJE TRAŽIO VRAĆANJE NA POSAO

2.7. Revd 2427/2020

Ima li radnik koji je u radnom sporu uspio s tužbenim zahtjevom da odluka o otkazu ugovora o radu nije dopuštena, a koji istovremeno u tom radnom sporu nije tražio povratak na rad, u posebnoj parnici pravo na naknadu plaća za razdoblje:

- od trenutka otkaza do pravomoćnosti presude u sudskom postupku u kojem se odlučivalo o nedopuštenosti otkaza ugovora o radu ili
- od trenutka otkaza do zaključenja glavne rasprave u sudskom postupku u kojem se odlučivalo o nedopuštenosti otkaza ugovora o radu?

Rev 461/2021

Radnik koji je u radnom odnosu uspio s tužbenim zahtjevom da odluka o otkazu ugovora o radu nije dopuštena, a koji istovremeno u tom radnom sporu nije tražio povratak na rad, u posebnoj parnici ima pravo na naknadu plaće za razdoblje od trenutka otkaza do

pravomoćnosti presude u sudskom postupku u kojem se odlučivalo o nedopuštenosti otkaza ugovora o radu.

Čl.125. st.2. ZR

DAN SUDSKOG RASKIDA UGOVORA O RADU NE MOŽE SE ODREDITI RETROAKTIVNO OD DANA KADA JE U PARNICI PODNESEN ZAHTJEV POSLODAVCA ZA SUDSKI RASKID UGOVORA O RADU

2.8. Revd 5027/2022

Može li se sudski raskid na zahtjev poslodavca odrediti s datumom prije postavljanja samog takvog zahtjeva, odnosno zavisno od konkretnih okolnosti prije donošenja prvostupanjske presude?

Rev 435/2023

Na sjednici Građanskoga odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanoj 4. travnja 2022. doneseno je pravno shvaćanje koje glasi:

„Kad se u parnici utvrdi da otkaz poslodavca nije dopušten dan sudskog raskida ugovora o radu iz čl. 125. st. 2. Zakona o radu ("Narodne novine" broj br. 93/14, 127/17 i 98/19.) na zahtjev poslodavca ne može se odrediti retroaktivno (za razliku od radnikovog zahtjeva iz st. 1.), odnosno unatrag od dana kada je u parnici podnesen zahtjev tuženog poslodavca za sudski raskid ugovora o radu već najranije od dana podnošenja tog zahtjeva.“

Iz spisa predmeta doista proizlazi da je tuženik zahtjev za sudski raskid radnoga odnosa postavio u podnesku od 26. rujna 2016. Kako je drugostupanjskom presudom potvrđena prvostupanjska presuda u dijelu kojim je prvostupanjskom presudom dan sudskoga raskida određen retroaktivno u odnosu na podneseni zahtjev, takva je odluka donesena protivno navedenome pravnom shvaćanju ovoga suda, zbog čega je tužiteljici revizija i dopuštena.

Čl. 116. st.1. ZR

IZVANREDNI OTKAZ – OPRAVDANI RAZLOG (UPUĆIVANJE PSOVKI DIREKTORU)

2.9. Revd 844/2023

Da li psovka upućena od strane radnika direktoru poslodavca, predstavlja osobito tešku povredu obveza iz radnog odnosa odnosno da li se smatra drugom osobito važnom činjenicom zbog kojih, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć?

[Rev 697/2023](#)

Prema ocjeni ovog suda, izraženoj već u odluci broj [Rev 273/2021](#) od 7. srpnja 2021., opravdani razlog za izvanredni otkaz ugovora o radu predstavlja već i sama činjenica upućivanja psovki direktoru na način kako je to utvrđeno tijekom postupka, jer se već i takvo ponašanje radnika može okarakterizirati osobito teškom povredom obveze iz radnog odnosa odnosno drugom osobito važnom činjenicom zbog kojih, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć. Ovo stoga jer se možebitni problemi između radnika i direktora moraju rješavati u granicama pristojnog ponašanja. Stoga bi u slučaju nedoličnog ponašanja radnika prema poslodavcu odnosno direktoru kao nadređenoj osobi, poslodavac imao opravdani razlog za otkaz, pri čemu i eventualni problemi koji su prethodili konkretnom verbalnom sukobu ne opravdavaju takvo tužiteljičino postupanje i ne predstavljaju dopustiv put zaštite prava iz radnog odnosa.

vidi i [Rev 16/2021](#)

Čl. 107., čl. 116., čl. 87. ZR

PRIMJENA ODREDBI O OTKAZU UGOVORA O RADU S PONUDOM IZMIJENJENOG UGOVORA NA NOVI UGOVOR O RADU

2.10. Revd 48/2023

1. Primjenjuju li se odredbe Zakona o radu o otkazu ugovora s ponudom izmijenjenog ugovora o radu u slučaju kada radnik prihvati ponudu poslodavca pa se potom usuglasi sa sklapanjem novog ugovora o radu?
2. Nastupaju li pravne posljedice nedopuštenosti oduke o otkazu ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu i na ugovore koje je radnik kasnije svojom voljom i bez redovitog otkaza s ponudom izmijenjenog ugovora o radu sklopio s tim istim poslodavcem nakon sklapanja izmijenjenog ugovora?

[Rev 390/2023](#)

Kada radnik nakon prihvaćanja ponude poslodavca iz otkaza ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu svojom slobodnom voljom sklopi posve nove ugovore o radu bez ponovnog otkazivanja ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu, tada se odredbe Zakona o radu koje reguliraju otkaz ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu više ne primjenjuju na nove ugovore o radu koji su sklopljeni bez ponovnog otkazivanja ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu, a pravne posljedice nedopuštenosti odluke o otkazu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu ne protežu se na nove ugovore o radu koji su sklopljeni bez redovitog otkaza ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu.

Čl. 84. st. 4., čl. 117. ZR/09

ODREĐIVANJE NAKNADE ŠTETE U BRUTO IZNOSU PLAĆE

2.11. Revd 1555/2023

Da li se visina naknade štete radniku zbog sudskog raskida ugovora o radu treba odrediti prema visini bruto ili neto plaće koju je radnik ostvarivao kod poslodavca?

Rev 840/2023

Visina iznosa naknade štete koja radniku pripada u situacijama sudskog raskida ugovora o radu određuje se iznosom bruto plaće koja je radniku isplaćena u prethodna tri mjeseca, a temeljem čl. 117. st. 1. ZR/09 i čl. 84. t. 4. ZR/09.

Čl. 150. st. 9. do 11. ZR/14

PRIVREMENO UDALJENJE RADNIKA S POSLA

2.12. Revd 616/2023

Je li dopušteno poslodavcu privremeno udaljiti radnika s posla prije donošenja odluke o izvanrednom otkazu ugovora o radu?

Je li poslodavac ovlašten privremeno udaljiti radnika s posla i u slučaju da nisu kumulativno ispunjene sve pretpostavke iz čl. 150. st. 9. i 10. Zakona o radu ("Narodne novine", broj: 93/14, 127/17 i 98/19; dalje: ZR).

Rev 599/2023

Prema ocjeni ovog suda značaj odredbi o mogućnosti privremenog udaljenja radnika je ostao nepromijenjen. Stoga je poslodavac u prethodno navedenim okolnostima, odnosno kada je smatrao da je radnik počinio osobito tešku povredu obveza iz radnog odnosa zbog koje mu je u konačnici i otkazao ugovor o radu odlukom o izvanrednom otkazu ugovora o radu bio ovlašten udaljiti radnika s posla do okončanja sudskog spora o dopuštenosti izvanrednog otkaza ugovora, uz isplatu plaće u visini propisanoj zakonom.

Čl. 188. st.1. ZR

ZA ODLUKU O ODREĐIVANJU KOEFICIJENATA PREMA STRUČNOJ SPREMI NIJE POTREBNA SUGLASNOST SINDIKATA

2.13. Revd 3367/2020

Da li prije donošenja odluke kojom se sindikalni povjerenik stavlja u nepovoljniji položaj, poslodavac može provesti postupak savjetovanja sa radničkim vijećem, bez suglasnosti

sindikata, odnosno da li prilikom svake odluke kojom se sindikalni povjerenik stavlja u nepovoljniji položaj, poslodavac mora nužno pribaviti suglasnost sindikata?

Rev 355/2023

Iz navedenog slijedi da se u ovom slučaju ne radi o promjeni uvjeta rada tužiteljice u odnosu na dotadašnje uvjete, niti o njezinom nepovoljnijem položaju u odnosu na ostale radnike, u smislu odredbe čl. 188. st. 1. ZR, već se radi o određivanju koeficijenata prema stručnoj spremi sukladno važećim propisima, te ispravnom izračunu plaće. Donošenjem spornih odluka, kako za tužiteljicu tako i za preostale radnike za koje je do tada vršen pogrešan obračun, protivno navodima revizije, tužiteljica nije stavljena u nepovoljniji položaj, već je poslodavac osigurao ispravan obračun plaća utemeljen na važećim propisima. Stoga za odluke kao što su predmetne nije potrebna suglasnost sindikata u smislu odredbe čl. 188. st. 1. ZPP.

Čl.116. st.1., čl. 119.st. 2. i čl. 120. st.2. ZR

Čl. 37. ZPP u vezi Tbr. 7/1 OT

VEZANOST SUDA RAZLOZIMA KOJI SE NAVODE U ODLUCI O OTKAZU

PROCJENJIVA VRIJEDNOST PREDMETA SPORA U RADNIM SPOROVIMA

2.14. Revd 3305/2023

Je li sud, kada odlučuje o dopuštenosti otkaza ugovora o radu i postojanju opravdanog razloga za otkaz ugovora o radu, vezan onim razlozima koje je poslodavac naveo u svojoj odluci o otkazu ili može utvrđivati i neke druge razloge koje poslodavac nije naveo u svojoj odluci o otkazu?

Kada tužitelj u sporu iz radnog odnosa postavi tužbeni zahtjev tako da pored zahtjeva na utvrđenje nedopuštenosti otkaza ugovora o radu istovremeno zahtjeva i isplatu (naknadu plaće i naknadu štete) određenog novčanog iznosa, određuje li se nagrada za rad odvjetnika prema Tbr. 7. 1. (kao procjenjivi predmet) ili prema Tbr. 7. 2. (kao neprocjenjivi predmet) Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika?

Rev 408/2024

Prilikom odlučivanja o dopuštenosti otkaza ugovora o radu u smislu ocjene postojanja opravdanih razloga za otkaz ugovora o radu, sud je vezan razlozima koje je poslodavac naveo u odluci o otkazu.

Sud ne može svoju odluku o opravdanosti odluke o otkazu ugovora o radu temeljiti na bilo kojim drugim razlozima osim onih koje je u svojoj odluci naveo poslodavac.

U situacijama kada je predmet odlučivanja zahtjev tužitelja radi utvrđenja nedopuštenosti odluke o otkazu ugovora o radu i s time vezani zahtjevi za isplatom naknade štete, isplate plaće – dakle procjenjivi zahtjevi, ovisno o tome jesu li se provodili dokazi na okolnost osnovanosti tih procjenjivih zahtjeva ocjenjuje se

osnovanost zahtjeva za naknadom parničnih troškova u smislu primjene Tbr. 7. toč. 1. OT.

Čl. 5. st. 1. ZR/09 (čl. 7. st. 1. ZR/14)

Čl. 82. ZR/09 (čl. 90. ZR/14) Čl. 92. ZR/14 - RADNIKU PRIPADA PRAVO NA ISPLATU PLAĆE ZA FAKTIČNO OBAVLJENI RAD

2.15. Revd 4410/2023

Pripada li radniku u radnom odnosu plaća za faktično obavljeni redovni rad na određenim poslovima koje je radnik obavljao, ili plaća koja je ugovorena, a bez obzira na vrijednost obavljenog rada (koja se razlikuje, odnosno manja je od one koju poslodavac redovno plaća za isti rad drugim radnicima, na istim poslovima)?

Rev 738/2024

Radniku za obavljeni rad pripada plaća koju poslodavac isplaćuje za rad koji je radnik obavio prema nalogu poslodavca – plaća koja se redovito isplaćuje za jednaki rad (čl. 82. ZR/09 / čl. 90. ZR/14).

Stoga, ako je poslodavac radniku naložio da obavlja poslove koji su u opisu poslova drugog radnog mjesta u odnosu na naziv i opis poslova za koje je sklopljen ugovor o radu, a radnik je po nalogu poslodavca te poslove i obavio, radniku pripada plaća koju poslodavac isplaćuje za poslove koje je radnik obavio.

Čl. 126.st.1. ZR

ODRICANJE OD OTPREMNINE

2.16. Revd 3729/2022

Da li se radnik može odreći otpremnine nakon primitka odluke o otkazu radnog odnosa, a prije zadnjeg dana otkaznog roka?

Rev 461/2023

O pravnom pitanju odricanja od otpremnine ovaj sud se već izjasnio u odlukama broj Revr-149/2007-2 od 8. ožujka 2007., broj Revr-76/2009-2 od 4. ožujka 2009., broj Revr-75/2015-2 od 17. veljače 2016. i dr., u kojima je izneseno shvaćanje:

„Pravo na otpremninu ima u smislu odredbe članka 118. stavak 1. sada članak 125. stavak 1. Zakona o radu („Narodne novine“ broj 137/04 – pročišćeni tekst, dalje: ZR) radnik kojem poslodavac otkazuje ugovor o radu, pa prije otkaza ugovora o radu to pravo ne može nastati. Tražbina po osnovi otpremnine ne može ni dospjeti prije nego je otkazan ugovor o radu. Pitanje kada dopijeva obveza poslodavca na isplatu otpremnine radniku treba prosuđivati po općim pravilima obveznog prava, tj. prema odredbi članka 314. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 53/91.,

73/91., 3/94., 7/96. i 112/99.), koji se u ovom slučaju primjenjuje, a to znači da radnik nakon što mu je otkazan ugovor o radu može zahtijevati odmah ispunjenje obveze od strane poslodavca, odnosno istekom roka ako je određen. Mogućnost odricanja radnika od prava na otpremninu ne ovisi međutim od dospelosti tražbine po osnovi otpremnine, jer je moguće i odricanje od tražbine koja nije još dospjela ako ona postoji. Nije moguće odricanje od prava kojeg još nema (koje nije nastalo). Određena osoba može se odreći nečega što ima (što joj pripada), a ne nečega što nema (što joj ne pripada). Budući je nastanak prava na otpremninu u smislu članka 125. ZR vezano uz otkaz ugovor o radu, ono ne može nastati prije nego je poslodavac otkazao ugovor o radu, pa se prije toga radnik ne može odreći prava na otpremninu jer tog prava još nema“.

Čl. 115.st.1.toč.1. ZR

RAZLOZI ZA POSLOVNO UVJETOVANI OTKAZ I AUTONOMNO PRAVO POSLODAVCA ORGANIZIRATI PROCES RADA

2.17. Revd 2512/2023

Je li kod poslovno uvjetovanog otkaza zbog organizacijskih razloga u smislu odredbe čl. 115. st. 1. t. 1. Zakona o radu („Narodne novine“ broj: 93/14, 127/17 i 98/19) autonomno pravo poslodavca organizirati proces rada tako da postigne bolje rezultate, koja organizacija uključuje i mogućnost ukidanja radnog mjesta?

Rev 617/2024

Prema shvaćanju ovog suda, opravdan razlog za poslovno uvjetovani otkaz ugovora o radu u smislu odredbe iz čl. 115. st. 1. toč. 1. ZR postoji i u slučaju kada poslodavac radi ekonomski uspješnijeg poslovanja i planiranje ušteda izvrši reorganizaciju rada tako da, kao u ovom slučaju, poslove određenog radnog mjesta rasporedi na druge radnike, a sve budući da je autonomno pravo poslodavcu da organizira proces rada ili organizaciju svog poslovanja prema svojim potrebama i mogućnostima. U slučaju kada poslodavac na taj način reorganizira svoje poslovanje, iako se poslovi tog radnog mjesta (u konkretnom slučaju poslovi radnog mjesta tužiteljice) kod poslodavca (u konkretnom slučaju tuženika) i dalje obavljaju ali po drugim izvršiteljima, za radom radnika (tužiteljice) koji je do tada radio na radnom mjestu čiji su poslovi raspodijeljeni na druga radna odnosno druge radnike, jest prestala potreba. Takav prestanak potrebe za obavljanjem određenog posla, odnosno u konkretnom slučaju rada tužiteljice, uvjetovan je i organizacijskim i gospodarskim razlogom vođenim isključivo odlukom poslodavca.

Čl.115. st.1. toč.3., čl. 135. i čl. 119.st.2. ZR

REDOVNI OTKAZ – OPRAVDANI RAZLOG (NEIZDAVANJE RAČUNA KUPCU)

2.18. Revd 2763/2023

1. Predstavlja li bitnu povredu obveza iz radnog odnosa i opravdani razlog za otkaz ugovora o radu prodavaču neizdavanje računa kupcu koji je robu platio gotovinom i naknadno (nakon odlaska kupca koji je robu platio gotovinom) izdavanje računa za tu istu robu u formi R-1 računa na ime osobe koja nije kupila tu robu?

2. Gubi li poslodavac, sklapanjem novog ugovora o radu s radnikom, pravo radniku otkazati ugovor o radu za povrede obveza iz radnog odnosa koje je radnik počinio dok je bio na snazi prijašnji ugovor o radu s tim istim radnikom za isto radno mjesto?

Rev 436/2024

Stoga je ocjena ovog suda da je tužitelj takvim postupanjem višekratno kršio obveze iz radnog odnosa, te da su povrede radne obveze koje se tužitelju stavljaju na teret takve prirode da predstavljaju tešku povredu obveza iz radnog odnosa koja opravdava otkazivanje ugovora o radu zbog skrivljenog ponašanja sukladno odredbi čl. 115. st. 1. toč. 3. ZR (što ujedno predstavlja odgovor na prvo postavljeno pitanje).

Imajući na umu navedena utvrđenja, te osobito činjenicu da je riječ o istom radnom mjestu prodavača na benzinskoj postaji, s istim ugovorenim obvezama tužitelja kao radnika, čime je dakle sadržaj radnog odnosa sklapanjem novog ugovora o radu ostao nepromijenjen, ocjena ovog suda je da u takvom slučaju poslodavac sklapanjem novog ugovora o radu nije izgubio mogućnost radniku otkazati ugovor o radu za povrede obveza iz radnog odnosa koje je radnik počinio dok je bio na snazi prijašnji ugovor za to isto radno mjesto (što predstavlja odgovor na drugo pitanje naznačeno u reviziji).

Čl. 107.st.1., čl. 30. st.1., čl. 37. ZR

IZVANREDNI OTKAZ UGOVORA O RADU – OPRAVDANI RAZLOG

2.19. Revd 1283/2023

Da li radnik ima opravdani razlog za otkaz ugovora o radu sklopljenog na neodređeno ili određeno vrijeme, bez obveze poštivanja propisanog ili ugovorenog otkaznoga roka (izvanredni otkaz), odnosno da li je poslodavac počinio osobito tešku povredu obveze iz radnog odnosa zbog koje, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć, u slučaju kada je poslodavac od radnika zahtijevao obavljanje prekovremenog rada, a radnik je izvanredno otkazao ugovor o radu, iako je mogao odbiti obavljanje prekovremenog rada, a sve iz razloga

što nedolaskom na posao prije početka redovnog radnog vremena ne bi počinio povredu radne obveze?

Rev 230/2024

Radnik nema opravdan razlog za izvanredni otkaz ugovora o radu sklopljenog na neodređeno ili određeno vrijeme, bez obveze poštivanja propisanog ili ugovorenog otkaznog roka (izvanredni otkaz) kad poslodavac zahtijeva od radnika obavljanje prekovremenog rada, u slučaju ako radnik takav prekovremeni rad može odbiti, a da takvim postupkom ne počini povredu radne obveze.

Čl. 135. ZR

**TERET DOKAZA U RADNIM SPOROVIMA – PROVOĐENJE
ALKOTESTIRANJA**

2.20. Revd 3725/2023

Da li je provođenje alkotestiranja na propisan način uz primjenu uređaja etilometra koji je bio ispravan, dovoljno pouzdan dokaz o prisutnosti alkohola u organizmu?

Rev 760/2024

Kada se ima u vidu da kod tužitelja nije utvrđeno prethodno kršenje obveza iz radnog odnosa a osobito ne da bi ikada na poslu bio u alkoholiziranom stanju to, uz utvrđenje suda da tuženik nije dokazao da je na propisan način proveden postupak alkotestiranja, da nije utvrđeno da bi tužitelj prethodno konzumirao alkohol (što je pak, utvrđeno u odlukama koje su bile razlogom važnosti za dopuštenje predmetne revizije), u okolnostima konkretnog slučaja odgovor na postavljeno pitanje je da predmetno provođenje alkotestiranja tužitelja uz primjenu uređaja etilometra nije dovoljno pouzdan dokaz o prisutnosti alkohola u organizmu tužitelja.

Čl. 112.st.1.toč. 6. ZR u vezi čl. 33. ZMO

PRESTANAK UGOVORA O RADU (NAVRŠENIH 65 GODINA ŽIVOTA)

2.21. Revd 3791/2023

Da li ugovor o radu, u odnosu na navršene godine života i staž osiguranika, po sili zakona prestaje isključivom primjenom odredbe čl. 112. st. 1. toč. 6. Zakona o radu, navršavanjem kumulativno 65 godina života i 15 godina mirovinskog staža radnika, a s time povezano da li poslodavac može jednostrano odlučiti da ugovor o radu prestaje, prije nego radnik navrš 65 godina života, ako radnik prije navršetka 65 godina života ostvari pravo na mirovinu primjenom odredbi Zakona o mirovinskom osiguranju?“

Rev 899/2024

Ugovor o radu, u odnosu na navršene godine života i staž osiguranika, po sili zakona prestaje isključivom primjenom odredbe čl. 112. st. 1. toč. 6. Zakona o radu („Narodne novine“, broj 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 64/23), navršavanjem kumulativno 65 godina života i 15 godina mirovinskog staža radnika i poslodavac ne može jednostrano odlučiti da ugovor o radu prestaje, prije nego radnik navrši 65 godina života, ako radnik može i prije navršenih 65 godina života ostvariti pravo na mirovinu primjenom odredbi Zakona o mirovinskom osiguranju.

Čl. 126.st.3. ZR

PRESTANAK RADNOG ODNOSA KADA JE RADNIK PROPUSTIO PROTIV USMENE ODLUKE POSLODAVCA PODNIJETI ZAHTJEV ZA ZAŠTITU PRAVA

2.22. Revd 2442/2023

Prestaje li radniku ugovor o radu nakon što mu je od strane poslodavca onemogućen daljnji rad i nakon što je radnik prestao raditi i dolaziti na posao prema usmenom očitovanju / odluci poslodavca, u slučaju kada je radnik propustio protiv takve (faktične) povrede prava iz radnog odnosa zahtijevati zaštitu prava na način i u rokovima propisanim odredbom čl. 133. tada važećeg Zakona o redu (NN 137/2004 – pročišćeni tekst)?

Rev 604/2024

Radniku prestaje radni odnos na temelju ugovora o radu nakon što je radnik prestao dolaziti na posao prema usmenom očitovanju/odluci poslodavca u situaciji kada je propustio protiv takve povrede prava iz radnog odnosa zahtijevati zaštitu prava na način i u rokovima propisanim važećim Zakonom o radu.

Čl. 41. ZR

PRAVO ZAPOSLENJA NA DRUGIM POSLOVIMA

(kad je radnik nesposoban za obavljanje poslova određenog radnog mjesta)

2.23. Revd 876/2024

Je li poslodavac prije donošenja odluke o osobno uvjetovanom otkazu ugovora o radu, a uslijed utvrđene zdravstvene nesposobnosti radnika za određeno radno mjesto, dužan radniku ponuditi drugo radno mjesto, iako se ne radi o radniku kod kojeg postoji smanjenje radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost, smanjenje radne sposobnosti uz djelomični gubitak radne sposobnosti ili neposredna opasnost

od nastanka smanjenja radne sposobnosti koju je utvrdilo ovlašteno tijelo u skladu s posebnim propisom?

Rev 819/2024

U slučaju kada je utvrđeno da je radnik zdravstveno nesposoban za obavljanje poslova određenog radnog mjesta ne radi se o radniku kod kojeg postoji smanjenje radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost, smanjenje radnje sposobnosti uz djelomični gubitak radne sposobnosti ili neposredna opasnost od nastanka smanjenja radne sposobnosti, pa poslodavac prije donošenja odluke o osobno uvjetovanom otkazu ugovora o radu takvom radniku nije dužan ponuditi drugo radno mjesto u skladu s odredbom čl. 41. Zakona o radu.

Čl. 151. st. 4. ZR

PASIVNA LEGITIMACIJA SINDIKALNOG POVJERENIKA (KAD KOD POSLODAVCA NIJE UTEMELJENO RADNIČKO VIJEĆE)

2.24. Revd 3285/2022

Je li u sudskom postupku iz odredbe čl. 151. st. 4., a u svezi sa odredbom čl. 153. st. 3. Zakona o radu, kada kod poslodavca nije utemeljeno radničko vijeće a sindikalni povjerenik koji je preuzeo sva prava i obveze radničkog vijeća je uskratio dati suglasnost na namjeravanu odluku poslodavca (odluku o otkazu), pasivno legitimiran sindikalni povjerenik u funkciji radničkog vijeća, koji je fizička osoba, ili nadležni sindikat čiji je član?

Rev 1275/2022

Kada kod poslodavca nije utemeljeno radničko vijeće, a sindikalni povjerenik je uskratio dati suglasnost na namjeravanu odluku poslodavca (odluku o otkazu ugovora o radu), u postupku koji poslodavac pokrene radi nadomještanja suglasnosti za otkaz prema čl. 151. st. 4. ZR pasivno je legitimiran sindikalni povjerenik (fizička osoba), a ne nadležni sindikat čiji je član.

Čl. 115. ZR

NEDOPUŠTENOST ODLUKE O OTKAZU – RAZLOZI ZA OTKAZ

2.25. Revd 4192/2024

Da li nedopuštenost Odluke o redovitom otkazu ugovora o radu koju je sud ocijenio temeljem odredaba Zakona o radu automatski ima i posljedicu nedopuštenosti i posebne Odluke Uprave o jednostranom opozivu radnika s rukovodećeg radnog mjesta – koja je utemeljena na Zakonu o obveznim odnosima i Općim aktima

poslodavca te Dodatkom ugovora o radu zaključenim s radnikom propisana, odnosno ugovorena kao jednostrana i diskreciona odluka poslodavca?

Rev 49/2025

Dakle, kako je tužiteljica u radnom odnosu, na otkaz njenog ugovora o radu primjenjuju se prvenstveno odredbe ZR a ne odredbe Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08 i 125/11).

Dakle, razlozi za otkaz osnovnog ugovora o radu, koji su nezakoniti, odnose se i na dodatak ugovora, slijedom čega za radnopravni status tužiteljice je potpuno nebitna odluka tužene o opozivu s njenog radnog mjesta jer je u postupku koji je prethodio revizijskom utvrđeno da se nije ostvario niti jedan od propisanih uvjeta za otkaz ugovora o radu tužiteljici u smislu odredbe čl. 115. ZR

Čl.125. ZR

NEMA PRETPOSTAVKI ZA SUDSKI RASKID UGOVORA O RADU U SLUČAJU KAD JE ODLUKA O OTKAZU STAVLJENA IZVAN SNAGE I PONIŠTENA ODJAVA RADNIKA S MIROVINSKOG OSIGURANJA

2.26. Revd 2741/2024

Smatraju li se radnje tuženika kojima je stavljena izvan snage odluka o otkazu ugovora o radu i poništena odjava radnika sa mirovinskog osiguranja udovoljenjem tom zahtjevu u slučaju kada su te radnje poduzete u zakonskom roku od 15 dana računajući od dana dostavljenog radnikovog zahtjeva za zaštitu prava poslodavcu?

Rev 1560/2024

Naime, ovaj je sud u više svojih odluka izrazio pravno shvaćanje, prema kojem - nakon što je poslodavac stavio izvan snage svoju odluku otkazu ugovora o radu, radnik više ne može s uspjehom zahtijevati od suda da se otkaz ugovora o radu utvrdi nedopuštenim, te odredi dan prestanka radnog odnosa i dosudi naknada štete, niti je sud više ovlašten raspravljati o zakonitosti takve odluke. Dakle, u navedenim okolnostima, ne postoje pretpostavke za sudski raskid ugovora o radu u smislu odredbe čl. 125. ZR-a (tako i odluke Rev 2885/98, Rev 1688/99, Revr 567/2008, Revr 519/2014, Revr 1608/16 i dr.).

Čl. 112. st.1. ZR

PRESTANAK UGOVORA O RADU

2.27. Revd 5023/2024

Može li radnik opravdano zahtijevati sudski raskid ugovora o radu u slučaju kada on u tijeku postupka radi sudskog raskida ugovora o radu otkáže ugovor o radu i temeljem tog

otkaza bude odjavljen kao radnik poslodavca odnosno, može li ugovor o radu prestati po dva različita osnova?

Rev 199/2025

U odnosu na predmetno pravno pitanje mjerodavni izvor prava je odredba čl. 112. st. 1. Zakona o radu ("Narodne novine", broj 93/14, 127/17, 98/19 i 151/22 - dalje: ZR) prema kojoj zakonskoj odredbi ugovor o radu prestaje: smrću radnika, smrću poslodavca-fizičke osobe, smrću poslodavca-obrtnika, ako u skladu s posebnim propisom nije došlo do prijenosa obrta, prestankom obrta po sili zakona u skladu s posebnim propisom, istekom vremena na koji je sklopljen ugovor o radu na određeno vrijeme, kada radnik navrši 65 godina života i 15 godina mirovinskog staža, osim ako se poslodavac i radnik drugačije ne dogovore, sporazumom radnika i poslodavca, danom dostave obavijesti poslodavcu o pravomoćnosti rješenja o priznanju prava na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti, otkazom ili odlukom nadležnog suda.

Navedenom zakonskom odredbom taksativno su određeni načini prestanka ugovora o radu. Već zbog same logike stvari, a imajući u vidu navedenu zakonsku odredbu, ugovor o radu može prestati samo na jedan od načina predviđenim zakonom (što je ujedno i odgovor na predmetno pravno pitanje).

3. DISKRIMINACIJA, MOBING

Čl. 4. st. 2. i čl. 17. st. 1. Zakona o suzbijanju diskriminacije u vezi čl. 6. st. 1. podstavka 1. Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti i čl. 57. Ustava RH

3.1. Revd 1926/2023

Može li parnični sud zakonito i pravilno odbiti glavni restitucijski antidiskriminacijski tužbeni zahtjev usmjeren na nalažanje tuženici odnosno diskriminatorici obveze odnosno činidbe da, temeljem odredbe čl. 6. gore navedenog Pravilnika u vezi odredbom čl. 4/2. ZSD-a, te mjerodavnim odredbama Ustava i konvencijskog prava, iznađe odnosno ishodi tehničko rješenje građevine koje će udovoljavati uvjetima uporabe invalidskih pomagala osoba s invaliditetom i smanjene pokretljivosti temeljem zauzetog pravnog shvaćanja da se navedenim po prvostupanjskom parničnom sudu u cijelosti prihvaćenim restitucijskim antidiskriminacijskim tužbenim zahtjevom, prvo, navodno ne otklanja diskriminacija, i drugo, da tuženica, u stvarnopravnom položaju zakupoprimke građevine u koju je pozicionirala sudsko sjedište, navodno sama nije ovlaštena provesti odnosno ishoditi takvo tehničko rješenje jer ono u sebi sadrži savladavanje arhitektonskih barijera pomoću nekog od obveznih elemenata pristupačnosti za savladavanje visinskih razlika, dakle dizala, rampi ili neke od dvaju vrsta platformi koje potonja, u svojstvu ne vlasnice zakupodavke predmetne građevine, nije ovlaštena instalirati odnosno implementirati?

Rev 917/2023

Parnični sud može zakonito i pravilno odbiti glavni restitucijski antidiskriminacijski tužbeni zahtjev usmjeren samo na nalažanje tuženici odnosno diskriminatorici obveze odnosno činidbe da, temeljem odredbe čl. 6. Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti u vezi odredbom čl. 4. st. 2. ZSD-a, te mjerodavnim odredbama Ustava i konvencijskog prava, iznađe odnosno ishodi tehničko rješenje građevine koje će udovoljavati uvjetima uporabe invalidskih pomagala osoba s invaliditetom i smanjene pokretljivosti jer se navedenim nalogom ne otklanja diskriminacija.

Činjenica da je tuženica, u stvarnopravnom položaju zakupoprimca građevine u koju je pozicionirala sudsko sjedište, nije odlučna pogotovo u situaciji kada tužbenim zahtjevom nije zatraženo da se tuženici naloži izvršenje radnje kojom se uklanja diskriminacija, a samo nalažanje ishoda tehničkog rješenja u sebi ne sadrži i nalažanje radnje kojom bi se savladale arhitektonske barijere pomoću nekog od obveznih elemenata pristupačnosti za savladavanje visinskih razlika, eventualno dizala, rampi ili neke od dvaju vrsta platformi koje tuženica, u zakupoprimca predmetne građevine, bi bila dužna instalirati odnosno implementirati sukladno odredbama navedenog Pravilnika, odnosno Tehničkim propisima o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti.

Čl. 130. st. 1. ZR/09 (čl. 134. st. 4. ZR/14)

ZAŠTITA DOSTOJANSTVA RADNIKA – ROK ZA PODNOŠENJE TUŽBE

3.2. Revd 2445/2023

Može li sud zakonito pozivom na odredbu čl. 134. Zakona o radu odbaciti tužbu radnika za uznemiravanje ako radnik nije prekinuo rad, odnosno, gubi li radnik pravo na sudsku zaštitu u tom slučaju, ako u roku od 8 dana ne podnese tužbu sudu već to učini kasnije po osnovi naknade štete zbog povrede prava osobnosti po odredbama Zakona o obveznim odnosima?

Može li sud u drugostupanjskom postupku, bez da je iznio ozbiljne, relevantne i dostane razloge koji bi mogli opravdati njegovu odluku, odnosno gdje svoje stajalište nije obrazložio na način koji otklanja svaku sumnju u arbitrarnost odlučivanja, odlučiti da ne postoji povreda prava osobnosti, odnosno da je zahtjev neosnovan, ako je u prvostupanjskom postupku utvrđeno da je kod radnika došlo do uznemiravanja na radnom mjestu, a time i do povrede njegovog dostojanstva?“

Rev 373/2024

Rok od 8 dana za podnošenje tužbe radi zaštite od uznemiravanja odnosi se samo na situacije kada je radnik prekinuo rad i samo u tim okolnostima prema sadržaju čl. 130. st. 4. ZR/09 (na isti način i čl. 134. st. 4. ZR/14) radnik je dužan podnijeti tužbu sudu u roku od 8 dana od prestanka rada.

U okolnostima kada radnik nije prekinuo rad odredbama ZR nije propisan poseban rok u kojem se mora obratiti sudu radi zaštite prava od uznemiravanja.

4. NAKNADA ŠTETE IZ RADNOG ODNOSA (ozljeda na radu – profesionalna bolest)

ISPUNJAVAJUĆI SVOJU ZAKONSKU OBVEZU PREMA SVOM SLUŽBENIKU POSLODAVAC JE IMAO PRAVNI INTERES POPRAVITI ŠTETU PA ISPLATOM NA NJEGA PRELAZE PRAVA OŠTEĆENIKA – ZAKONSKA SUBROGACIJA

Čl. 91.ZOO

4.1. Revd 2914/2021

U situaciji kada je štetna radnja usmjerena na jednu osobu-radnika, a posljedice te štetne radnje pogađaju drugu osobu - poslodavca pripada li pravo toj drugoj osobi potraživati naknadu štete od štetnika)

Rev 510/2022

Kada je tužiteljica svom službeniku isplatila štetu koju je pretrpio u službi zbog krivnje tuženika kao neposrednog štetnika, tada je tužiteljica kao poslodavac ispunjavajući svoju zakonsku obvezu prema svom službeniku imala pravni interes popraviti štetu, i isplatom na nju prelaze prava vjerovnika sukladno odredbi čl. 91. ZOO-a.

Čl. 1095. ZOO

KADA JE KOD OŠTEĆENIKA NASTALA NESPOSOBNOST ZA OBAVLJANJE DOTADAŠNJEG POSLA, ALI JE PREOSTALA SPOSOBNOST ZA OBAVLJANJE DRUGIH POSLOVA, ŠTETU BI PREDSTAVLJALA EVENTUALNA RAZLIKA IZMEĐU PLAĆE KOJU BI TUŽITELJ OBJEKTIVNO MOGAO OSTVARITI SA SVOJOM PREOSTALOM RADNOM SPOSOBNOŠĆU I MIROVINE KOJU PRIMA

4.1. Revd 1801/2020

Kod utvrđene profesionalne nesposobnosti za rad, a da pritom nije utvrđena opća nesposobnost za rad, pripada li tužitelju naknada cjelokupne štete u vidu izgubljene zarade kao razlike između plaće koju bi ostvario i mirovine, neovisno o eventualno preostaloj radnoj sposobnosti tužitelja?

Rev 397/2021-2

Prema odredbi čl. 1095. st. 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ 35/05 i 41/08 - dalje: ZOO) oštećenik, između ostaloga, ima pravo na novčanu rentu ako zbog potpune ili djelomične nesposobnosti za rad gubi zaradu. Prema shvaćanju ovog suda dosudivši tužitelju rentu zbog izgubljene zarade, a propustivši pri tome raspraviti može li se tužitelj zaposliti sa svojom preostalom radnom sposobnošću, nižestupanjski sudovi su pogrešno primijenili citiranu odredbu.

Naime, kada je kod oštećenika nastala nesposobnost za obavljanje dotadašnjeg posla, ali je preostala sposobnost za obavljanje drugih poslova, štetu bi predstavljala eventualna razlika između plaće koju bi tužitelj objektivno mogao ostvariti sa svojom preostalom radnom sposobnošću i mirovine koju prima, a koju štetu tužitelj mora dokazati prema općim pravilima o teretu dokazivanja.

Čl. 10., 13. i 15. ZZR ODGOVORNOST NARUČITELJA RADOVA ZA ŠTETU NASTALU NJIHOVIM IZVRŠAVANJEM OCJENJUJU SE U SVJETLU ODREDBI ZZR-a

4.2. Revd 1204/2021

Primjenjuju li se odredbe Zakona o zaštiti na radu ("Narodne novine" broj 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08, 116/08, 75/09) na odnos između naručitelja i izvršitelja iz ugovora o djelu u smislu odredbe čl. 590. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15 – dalje: ZOO/05), a posebice one koje uređuju odgovornost poslodavca za štetu radniku nastalu na radu ili u vezi s radom i s tim u vezi je li naručitelj odgovoran izvođaču za štetu koja mu nastane prigodom izvršenja posla na temelju ugovora o djelu sklopljenog između tužitelja i tuženika, ako je nesporno da između tužitelja i tuženika nije sklopljen ugovor o radu u smislu odredaba čl. 8. Zakona o radu ("Narodne novine" broj 149/09 i 61/11), već ugovor o djelu u smislu odredbe čl. 590. ZOO/05?"

Rev 902/2021

Stoga odgovor na pitanje zbog kojeg je revizija podnesena je da u okolnostima konkretnog slučaja, a kada je tuženik kao naručitelj poslova ugovorenih s tužiteljem kao njihovim izvođačem na temelju sklopljenog ugovora o djelu, ujedno bio i nositelj ugovorenih poslova, jer su oni uključeni i čine neizostavni dio djelatnosti kojom se tuženik bavi, se u tom slučaju odgovornost naručitelja tih radova za štetu nastalu njihovim izvršavanjem ocjenjuju u svjetlu odredbi iz ZZR.

Čl. 1095. ZOO/05

OSTVARIVANJE PRAVA NA IZGUBLJENU ZARADU - KAD JE PRESTAO RAD NA ODREĐENO VRIJEME

4.4. Revd 2743/2021

(...)u odnosu na pitanje ostvarivanja prava na izgubljenju zaradu u okolnostima postojanja ugovora o radu na određeno vrijeme i nastanka ozljede na radu.

Rev 1454/2021

Odgovor na postavljeno pitanje je da ostvarivanje prava na izgubljenju zaradu u okolnostima postojanja ugovora o radu na određeno vrijeme i nastanka ozljede na radu ne ovisi o toj okolnosti duljine trajanja radnog odnosa (dakle, okolnost prestanka ugovora o radu na određeno vrijeme istekom vremena na koji je sklopljen a priori ne dovodi do prekida uzročno-posljedične veze), ali ovisi o tome je li se tužitelj pokušao zaposliti s preostalom radnom sposobnošću jer kod tužitelja je nastao djelomični gubitak radne sposobnosti, a i taj djelomični gubitak dijelom je uzrokovan ozljedom na radu i dijelom bolešću (50% : 50%), ali ne isključivo ozljedom na radu.

Čl. 1045. st. 1., čl. 1046. i čl. 1063. ZOO/05

**PRAVO NA IZGUBLJENU ZARADU - KAD JE RADNIK IMAO ZAKLJUČEN
UGOVOR O RADU NA ODREĐENO VRIJEME**

4.5. Revd 5238/2021

Je li od utjecaja činjenica da je tužitelj imao sa poslodavcem sklopljen ugovor o radu na određeno vrijeme a ne ugovor o radu na neodređeno vrijeme prilikom dokazivanja uzročno posljedične veze između ozljede na radu i prestanka radnog odnosa odnosno odlaska u invalidsku mirovinu, koja za posljedicu ima gubitak na zaradi ili nekog prava s osnova izvanugovorne odgovornosti za štetu?

Rev 875/2022

U odnosu na predmetno pravno pitanje radi kojeg je tužitelju dopušteno podnošenje revizije prvenstveno je za odgovoriti na slijedeći način. U slučaju kada radnik, uslijed trajnih posljedica zadobivenih ozljeda na radu i odlaska u invalidsku mirovinu, zahtijeva naknadu štete zbog gubitka zarade (izmaklu korist) okolnost da je radnik imao sa poslodavcem sklopljen ugovor o radu na određeno vrijeme odlučna je okolnost u pogledu utvrđenja uzročno-posljedične veze između štetnog događaja i gubitka zarade (kao razlika između ostvarene invalidske mirovine i potencijalne plaće) (čl. 1045. st. 1., čl. 1046. i čl. 1063. ZOO). Ovo stoga što istekom vremena na koji je sklopljen ugovor o radu na određeno vrijeme radniku po sili zakona prestaje radni odnos kod dotičnog poslodavca, a uslijed čega radnik od tog poslodavca više niti ne bi bio u mogućnosti temeljem tog ugovora o radu ostvarivati plaću. No ta okolnost nije jedino odlučna okolnost u tom pravcu. Naime, kod utvrđivanja uzročno-posljedične veze između povrede na radu i gubitka zarade valja prvenstveno poći od radne sposobnosti radnika (ovdje opće radne sposobnosti) koja je postojala prije štetnog događaja i potencijalne zarade koju bi radnik po redovnom toku stvari (da se nije dogodio štetni događaj) ostvarivao s tom radnom sposobnošću.

Čl. 195. ZOO/91

PRAVO RADNIKA NA NAKNADU ŠTETE U SLUČAJU KAD SE NIJE POKUŠAO ZAPOSлити S PREOSTALOM RADNOM SPOSOBNOŠĆU

4.6. Revd 1092/2022

Ima li radnik pravo na izgublenu zaradu i novčanu rentu ako se nije ni pokušao zaposliti s preostalom radnom sposobnošću?

Rev 1242/2022

Za konstatirati je da je revizijski sud ustalio svoju praksu kroz odluke poslovnih brojeva Rev-x 713/2011-2 od 14. prosinca 2011., Rev 1177/2021 od 27. svibnja 2014., Revx 354/2010-2 od 15. listopada 2013., Revr-1726/2014-3 od 15. prosinca 2015. (etc.), a prema kojem pravnom shvaćanju „oštećenik koji se nakon ozljede nije ni pokušao zaposliti u skladu s preostalom radnom sposobnošću nema pravo na naknadu izgubljene zarade u obliku novčane rente“ (tako u Rev-x 713/2011).

Naglašava se, pravno shvaćanje koje je Vrhovni sud Republike Hrvatske izrazio u odluci Rev-x 713/2011 je Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci poslovnog broja U-III-3098/2012 ocijenio ustavno prihvatljivim.

(...)

S obzirom na takvu, recentnu ustavnosudsku praksu i revizijski sud ovom odlukom dodatno profilira svoje pravno shvaćanje, pri čemu ostaje kod onog primarnog, da je na tužitelju (a u smislu pretpostavki za ostvarenje ovdje spornih prava) načelna obveza (aktivnog pokušaja) zapošljavanja u okviru preostale radne sposobnosti, što po ustaljenom i očekivanom redovnom toku djelovanja sasvim sigurno podrazumijeva i prijavu na Hrvatski zavod za zapošljavanje, kao jednu od osnovnih radnji usmjerenih na traženje posla kroz (i) u tu svrhu ustrojeno institucionalno tijelo.

No, također se ne može unaprijed ne ostaviti mogućnost da činjenica neprijavljivanja na Hrvatski zavod za zapošljavanje i netraženje poslova na tržištu rada sama po sebi, u određenim, ograničenim slučajevima (a u tom se smislu usmjerava na restriktivniji pristup), ipak ne dovede do gubitka ovdje spornih prava, a to primjerice u okolnostima gore navedenih specifičnih činjeničnih utvrđenja, a osobito uz činjenično utvrđenje potpune faktičke nemogućnosti zapošljavanja na tržištu rada.

Čl. 15. Zakona o zaštiti na radu u vezi čl. 1067. ZOO/05

PRETPOSTAVKE ZA OSLOBOĐENJE ODGOVORNOSTI POSLODAVCA ZA ŠTETU KOJA JE RADNIKU NASTALA OZLJEDOM NA RADU

4.7. Revd 290/2020

Koja je granica objektivne odgovornosti poslodavca za naknadu štete radnika povodom pretrpljene ozljede na radu, odnosno koji su valjani razlozi potpunog oslobođenja poslodavca od odgovornosti za štetu radniku, u kontekstu općih načela obveznog prava te pravila o teretu dokazivanja, u situaciji kada je radnik pretrpio

ozljedu na radu prilikom obavljanja redovnih radnih aktivnosti, na radnom mjestu, unutar redovnog radnog vremena?

Rev 1071/2020

Izloženo shvaćanje drugostupanjskog suda je pravilno. Ono je temeljeno na jasnom, nedvosmislenom i pravilnom odgovoru na po tužitelju u prijedlogu postavljeno pitanje:

„...Prema odredbama Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine” br. 59/96., 94/96., 114/2003. i 100/2004.), koji je bio na snazi u vrijeme štetnog događaja - i koji se u ovome slučaju adekvatno primjenjuje i na pitanje odgovornosti poslodavca, poslodavac (čl. 15.) odgovara radniku za štetu uzrokovanu ozljedom na radu, profesionalnom bolešću ili bolešću u svezi s radom po načelu objektivne odgovornosti (uzročnosti), a prema općim propisima obveznog prava. Navedeni opći propis kojim je uređeno pitanje odgovornosti poslodavca je i Zakon o obveznim odnosima („Narodne novine” broj 35/05), kojim su propisane pretpostavke za oslobođenje od objektivne odgovornosti: poslodavac se te odgovornosti oslobađa (čl. 1067. stavak 2.) ako dokaže da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili treće osobe koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao niti izbjeći niti otkloniti...“, te utvrđenju nižestupanjskih sudova (kojim je revizijski sud vezan u suđenju) da je tuženik u konkretnom slučaju dokazao (u smislu odredaba čl. 7. st. 1. i čl. 219. st. 1. ZPP-a, prema kojima je svaka stranka dužna iznijeti činjenice i predložiti dokaze na kojima temelji svoj zahtjev ili kojima pobija navode i dokaze protivnika) postojanje razloga koji ga u cijelosti ekskulpira od istaknute (objektivne) odgovornosti za štetu koju tužitelj trpi, dakle ono na što se poziva - da je ta šteta nastala krivnjom tužitelja, radnjom oštećenika koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao niti izbjeći niti otkloniti - njegovim samovoljnim (samoinicijativnim ali i nerazumnim) te nepažljivim postupanjem.

Čl. 25. Zakona o zaštiti na radu, čl. 111. ZR, čl. 1064. i 1067. ZOO

ODGOVORNOST HRVATSKIH ŽELJEZNICA PREMA RADNIKU KOJI TRPI ŠTETU KRIVNJOM TREĆE OSOBE

4.8. Revd 3351/2022

Je li djelatnost strojovođe koji upravlja opasnom stvari (lokomotivom) i opasnom djelatnosti (svakodnevnom vožnjom iste) kada se dogodi stresna situacija (pregaženje) na poslu, pripada pravo na naknadu štete po objektivnoj odgovornosti te se isto ne može smatrati radnjom treće osobe, i ima li se pregaženje treće osobe koje je uzrokovalo tešku psihičku traumu smatrati isključivom radnjom treće osobe u skladu sa čl. 1067. ZOO-a?

Rev 335/2023

Hrvatske željeznice kao poslodavac koji se bavi opasnom djelatnošću i imalac je opasne stvari (lokomotive u pokretu) ne odgovara za štetu svom radniku na temelju odredbe čl. 25. st. 2. ZZR-a, u svezi čl. 1067. toč. 1. ZOO-a kada radnik trpi štetu zbog

činjenice da je osoba svojom krivnjom (kretanje prugom prema nadolazećoj lokomotivi) pregažena lokomotivom u pokretu, jer se takva osoba ima smatrati trećom osobom i njena radnja i postupanje nastradale osobe ima karakter radnje treće osobe koja se nije mogla predvidjeti i čije se posljedice nisu mogle spriječiti, osim ako okolnosti slučaja ne upućuju na nešto drugo s time da je teret dokaza o postojanju takvih okolnosti koje imaoca opasne stvari i nositelja opasne djelatnosti oslobađaju odgovornosti leže na tuženiku jer na strani tužitelja vrijedi oboriva pravna pretpostavka (praesumptio iuris) iz čl. 1064. ZOO-a.

Čl. 99. st.1. i 105. st. 1. ZR/09

ODGOVORNOST RADNIKA ZA ŠTETU UZROKOVANU POSLODAVCU

4.9. Revd 4520/2021

Prosudjuje li se odgovornost radnika za štetu uzrokovanu poslodavcu primjenom odredbi Zakona o obveznim odnosima, kao općeg propisa, ili primjenom odgovarajućih odredbi Zakona o radu, kao posebnog propisa?

Rev 1237/2022

radnik odgovara poslodavcu za štetu primjenom odgovarajućih odredbi Zakona o radu, po kriteriju dokazane krivnje - a krajnja nepažnja i namjera se radniku mora dokazati i teret dokaza je na poslodavcu.

TERET DOKAZIVANJA MOGUĆNOSTI ZAPOSŁJAVANJA S PREOSTALOM RADNOM SPOSODBNOSTTI U SLUČAJU KAD JE TUŽITELJ PRIJAVLJEN NA ZAVODU ZA ZAPOSŁJAVANJE

LIMIT OSIGURANJA KAD JE ŠTETA NASTALA UPORABOM VOZILA S INOZEMNOM REGISTRACIJOM

Čl. 80. ZO

Čl. 219. ZPP

4.10. Revd 455/2022

1. Je li, u parnicama radi naknade štete zbog izgubljene zarade zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti, teret dokazivanja većeg stupnja aktivnosti traženja posla s preostalom radnom sposobnosti od prijave na Zavod za zapošljavanje na tužitelju ili je, u situaciji kada je tužitelj bio bezuspješno prijavljen na Zavodu za zapošljavanje, na tuženika prelazi teret dokaza činjenice da se tužitelj mogao zaposliti s preostalom radnom sposobnosti?

2. Mora li sud omjer uspjeha u parnici za naknadu štete ocijeniti imajući na umu uspjeh stranaka u pogledu osnove i u pogledu visine zahtjeva, a ne samo u pogled visine zahtjeva, u situaciji kada je tijekom spora bila prijemna i osnovanost i visina zahtjeva zbog čega su izvođeni dokazi?

1. Je li odredbama Zakona o osiguranju („Narodne novine“ broj 4/94, 20/97 i 46/97. - službeni pročišćeni tekst) izričito propisan limit obveze Hrvatskog ureda za osiguranje u pogledu šteta nanesenih uporabom vozila s inozemnom registracijom i ako jest, do kojeg iznosa?
2. Je li za pravilnu primjenu pravila o redu uračunavanja ispunjenja iz odredbe čl. 313. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine“, broj: 53/91., 73/91., 3/94., 111/93., 107/95., 7/96., 91/96.) odlučan isključivo dan kada je izvršena djelomična isplata i time djelomično prestala obveza ili je dopušteno kao dan uračunavanja ispunjenja odrediti neki budući datum (konkretno, dan buduće isplate cjelokupne obveze)?

Rev 125/2023

Dajući odgovor na prvo postavljeno pravno pitanje tužitelja, a uzimajući u obzir sve prije utvrđeno (osobito u prethodnoj točki obrazloženja), naglašava se da nije isključeno dokazivati da je tužitelj mogao unutar stručne spreme ipak naći zaposlenje, ali je teret dokazivanja takve činjenice kod svega gore utvrđenog, a sve imajući u vidu utvrđenje da se inicijalni radnopravni status tužitelja nije mogao održati upravo zbog štetnog događaja za koji odgovara tuženik - na tuženiku.

Dakle, nije na tužitelju više bio teret dokazivanja nemogućnosti zaposlenja, već je u ovakvoj situaciji na tuženika prešao teret dokazivanja mogućnosti zaposlenja, a u tom smislu nižestupanjski sudovi, vođeni pogrešnim pravnim pristupom, nisu dali relevantna činjenična utvrđenja niti, posljedično, izrazili pravno shvaćanje.

(...)

Međutim, Vrhovni sud Republike Hrvatske je, na drugoj sjednici Građanskog odjela, održanoj 5. lipnja 2023. (izvod iz zapisnika broj: Su-IV-101/2023-5), zauzeo sljedeće pravno shvaćanje:

„Odredbama članka 80. Zakona o osiguranju („Narodne novine“, broj 4/94, 20/97 i 46/97, proč. tekst - dalje ZO/94) obveza Hrvatskog ureda za osiguranje (HUO) na osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti po jednom štetnom događaju u odnosu na štete koje su nanesene uporabom nepoznatih ili neosiguranih vozila, kao i vozila s inozemnom registracijom limitirana je do iznosa kojeg je na temelju odredbe članka 85. stavak 1. ZO utvrdila Vlada RH na prijedlog Direkcije za nadzor društava za osiguranje, s tim da u odnosu na vozila s inozemnom registracijom HUO iznimno nije limitiran najnižom svotom osiguranja ako ugovorna jamstva stranog osiguratelja prelaze uvjete ili ograničenja propisana domaćim zakonima.

(...)

Dalje odgovarajući na prvo postavljeno pitanje tuženika je za obrazložiti da je, imajući u vidu da je štetni događaj nastao 5. svibnja 1997., primjenjiva Odluka o utvrđivanju iznosa za naknadu štete po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti („Narodne novine“, broj 74/94), pa je obveza u konkretnom slučaju bila limitirana na 1.000.000,00 kuna, osim u slučaju utvrđenja iz posljednje alineje citiranog pravnog shvaćanja u toč. 16., odnosno ako ugovorna jamstva stranog osiguratelja prelaze uvjete ili ograničenja propisana domaćim zakonima.

(...)

odvje će odluka o uračunavanju ovisiti o konačnim utvrđenjima nižestupanjskih sudova u pogledu osnove i visine nepodmirenog dijela tražbine, ali je i odvje korisno za uputiti da se prilikom uračunavanja mora uzeti u obzir stanje tražbine na dan

(djelomičnog) podmirenja i s tim u svezi zakonom, tj. odredbom čl. 313. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 3/94, 111/93, 107/95, 7/96, 91/96), određen redoslijed uračunavanja troškova, kamata i glavnice, osim ako sud utvrdi drukčiju stranačku stipulaciju.

TERET DOKAZIVANJA – ZAPOSŁJAVANJE S PREOSTALOM RADNOM SPOSOBNOSTU U SITUACIJI KAD JE BILO OGŁAŠENIH RADNIH MJESTA UNUTAR PREOSTALE RADNE SPOSOBNOSTI TUŽITELJA

ZATEZNA KAMATA NA DOSUĐENI IZNOS NAKNADE ŠTETE

Čl. 219. ZPP

Čl. 12. ZOOP

4.11. Revd 4648/2021

1. U parnicama radi naknade štete u vidu izgubljene zarade zbog nemogućnosti obavljanja poslova u okviru preostale radne sposobnosti (a u vezi smanjenja radne sposobnosti proistekle iz prometne nezgode za nastanak koje je odgovoran osiguranik tuženika), a u slučaju kada je utvrđeno da je na tržištu rada bilo oglašavano više radnih mjesta čije formalne kvalifikacije zadovoljava tužitelj i koja radna mjesta su unutar preostale radne sposobnosti tužitelja, pri čemu je utvrđeno da tužitelj nije niti pokušao tražiti zaposlenje na tim poslovima - na kome je teret dokazivanja činjenice (ne)mogućnosti zaposlenja s utvrđenom preostalom radnom sposobnosti?

2. Da li oštećenik/tužitelj ima pravo na traženje zakonske zatezne kamate po osnovi traženja naknade imovinske štete s osnova izgubljene zarade za period prije nego je postavio takav zahtjev za naknadu štete odgovornom osiguratelju po osnovi police obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti ili pak u smislu čl. 12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu (ZOOP) oštećenik odnosno tužitelj ima pravo tražiti zakonske zatezne kamate na imovinsku štetu s osnova izgubljene zarade samo od dana postavljanja zahtjeva za naknadu štete ili tužbe unatoč tome što se radi o traženju izgubljene zarade koja je dospjela prije podnošenja odštetnog zahtjeva ili tužbe, odnosno da li je drugostupanjski sud u ovoj pravnoj stvari pogrešno primijenio odredbu čl. 12. ZOOP kada je obvezao tuženika da isplati tužitelju zakonske zatezne kamate na suđenu izgublenu zaradu za period prije nego je tužitelj podnio zahtjev za naknadu štete (ili tužbe) kojim je prvi puta pozvao tuženika na plaćanje naknade štete s osnova izgubljene zarade?

Rev 538/2022

Kada je bilo oglašanih radnih mjesta za poslove za koje je tužitelj bio kvalificiran, a koja radna mjesta su unutar preostale radne sposobnosti tužitelja, a tužitelj nije ni pokušao tražiti zaposlenje na tim poslovima, pogrešan je stav nižestupanjskih sudova da je tuženik trebao dokazati da bi tužitelj doista mogao biti zaposlen na tim radnim mjestima.

Na tužitelju kao oštećeniku je teret dokazivanja pretpostavki od kojih ovisi osnovanost zahtjeva za naknadu štete u smislu odredbe čl. 219. ZPP u vezi s čl. 1095.

ZOO, odnosno tužitelj mora dokazati da trpi imovinsku štetu gubitkom zarade jer se ne može zaposliti s preostalom sposobnošću, što je odlučna činjenica koja navedenu štetu dovodi u uzročno posljedičnu vezu sa štetnim događajem, a ne nekim drugim uzrokom van predmetnog štetnog događaja. Tužitelj koji potražuje naknadu štete za izgublenu zaradu u visini plaće koju je ranije ostvarivao treba dokazati da se pokušao zaposliti s preostalom radnom sposobnošću i da u tome nije uspio pa da nije mogao ostvariti zaradu s preostalom radnom sposobnošću. U suprotnom može ostvariti pravo na naknadu štete samo u visini razlike između plaće koju bi objektivno mogao ostvariti sa svojom preostalom radnom sposobnošću i plaće koju je ranije ostvarivao (tako i u Rev x-432/2016-2 od 12. ožujka 2019., Rev x-716/2018-2 od 25. rujna 2018. i Rev x-713/2011-2 od 14. prosinca 2011.).

Prema odredbi čl. 12. st. 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“, broj 151/05) koji se primjenjuje kao lex specialis za štete nastale u prometu, pa tako i u konkretnom slučaju, u slučaju neizvršenja obveze isplate u roku iz stavka 1. toga članka, oštećena osoba uz dužni iznos naknade štete ima pravo i na isplatu iznosa kamata i to od dana podnošenja odštetnog zahtjeva. Stoga kao odgovor na drugo pitanje treba reći da zatezne kamate na iznos naknade štete za izgublenu zaradu ne mogu početi teći prije nego što je tužitelj zahtijevao naknadu štete za izgublenu zaradu od tuženika.

Čl. 1089. ZOO/05

MATERIJALNIM PRAVIMA IZ RADNOG ODNOSA SMATRA SE, UZ OSTALO, RAZLIKA PLAĆE I IZMAKLE KORISTI KOJU BI TUŽITELJ OSTVARIO DA NIJE UMIROVLJEN ZBOG OZLJEDE NA RADU

4.12. Revd 4098/2020

Predstavljaju li materijalna prava, kao što su dar za djecu, regres za godišnji odmor, božićnica te jubilara nagrada, dio plaće radnika u smislu odredbe čl. 84. Zakona o radu koja se isplaćuju samo isključivo radniku nakon obavljenog rada?

Smatraju li se materijalna prava, kao što su dar za djecu, regres za godišnji odmor, božićnica te jubilara nagrada, razlikom plaće koju bi radnik primao da nije otišao u mirovinu?

Smatraju li se materijalna prava, kao što su dar za djecu, regres za godišnji odmor, božićnica te jubilara nagrada izmaklom koristi, odnosno dohotkom koji bi tužitelj ostvario da nije umirovljen zbog povrede na radu, a u smislu odredbe čl. 1089. Zakona o obveznim odnosima?

Rev 1147/2021

Dakle, materijalna prava, kao što su dar za djecu, regres za godišnji odmor, božićnica te jubilara nagrada, smatraju se razlikom plaće koju bi radnik primao da nije otišao u mirovinu, kao i izmaklom koristi, odnosno dohotkom koji bi tužitelj ostvario da nije umirovljen zbog povrede na radu, u smislu odredbe čl. 1089. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18) odnosno čl. 189.

ovdje primijenjenog Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01).

Čl. 109. st.2., čl. 13. st.2., čl. 7. st.2., čl. 231., čl. 232. ZR

Čl. 27. i čl. 43. ZZR

ODGOVORNOST ZA ŠTETU NASTALU IZVRŠITELJU KOJI JE UPUĆEN NA RAD PREKO AGENCIJE ZA ZAPOSŁJAVANJE – MJERODAVNO PRAVO

4.13. Revd 73/2020

Kad je sklopljen ugovor o djelu između Agencije za privremeno zapošljavanje i izvršitelja, koji je potom upućen na rad kod korisnika na temelju Sporazuma o ustupanju radnika sklopljenog između agencije i korisnika, ocjenjuje li se odgovornost korisnika za štetu izvršitelju koji je ozlijeđen na radu primjenom odredbi Zakona o radu i Zakona o zaštiti na radu, ili primjenom odredbi Zakona o obveznim odnosima, kojima se uređuje ugovorni odnos iz ugovora o djelu?

Rev 805/2020

Kad je sklopljen ugovor o djelu između Agencije za privremeno zapošljavanje i izvršitelja, koji je potom upućen na rad kod korisnika na temelju Sporazuma o ustupanju radnika sklopljenog između agencije i korisnika, ako zakljućeni ugovor o djelu i Sporazum o ustupanju radnika sklopljenog između agencije i korisnika po svom sadržaju upućuju da se radilo o ugovoru o radu, neovisno o tome što je taj ugovor formalno nazvan ugovorom o djelu, odgovornost korisnika za štetu izvršitelju koji je ozlijeđen na radu prosuđuje se primjenom odredbi Zakona o radu i Zakona o zaštiti na radu.

Čl. 972.ZOO/05

KUMULACIJA ZAHTJEVA RADNIKA ZA ISPLATU IZNOSA S OSNOVE OSIGURANE SVOTE TEMELJEM UGOVORA O OSIGURANJU OSOBA OD POSLJEDICA NESRETOG SLUČAJA I IZNOSA NAKNADE IZVANUGOVORNE ŠTETE

4.14. Revd 3563/2020

Je li za radnika zakonita i dopuštena kumulacija zahtjeva za isplatu iznosa s osnova osigurane svote temeljem ugovora (police) o osiguranju osoba od posljedica nesretnog slućaja kojim je poslodavac ugovorio osiguranje svojih zaposlenika od posljedica nesretnog slućaja i iznosa s osnova naknade izvanugovorne (neimovinske i imovinske) štete, a sve uslijed pretrpljene povrede na radu?

Rev 810/2021

Zakonita je i dopuštena kumulacija zahtjeva radnika za isplatu iznosa s osnova osigurane svote temeljem ugovora (police) o osiguranju osoba od posljedica nesretnog slućaja kojim je poslodavac ugovorio osiguranje svojih zaposlenika od posljedica nesretnog

slučaja i iznosa s osnova naknade izvanugovorne (neimovinske i imovinske) štete, uslijed pretrpljene povrede na radu.

Čl. 195.ZOO/91

IZGUBLJENA ZARADA ZBOG NESPOSOBNOSTI ZA RAD I ZBOG ODLASKA U MIROVINU PREDSTAVLJA JEDAN OBLIK ŠTETE

4.15. Revd 5029/2021

Predstavljaju li potraživanje naknade štete za izgubljenu zaradu zbog privremene nesposobnosti za rad (razlika između pretpostavljene plaće i naknade za bolovanje), i potraživanje naknade štete zbog gubitka zarade uzrokovanog odlaskom u mirovinu (razlika između pretpostavljene plaće i mirovine) dva različita oblika štete te prekida li se podnošenjem zahtjeva za naknadu štete za izgubljenu zaradu za vrijeme privremene nesposobnosti za rad zastarijevanje tražbine za naknadu štete uzrokovane odlaskom u mirovinu?

Rev 262/2022

Prema pravnom shvaćanju ovog suda, izgubljena zarada predstavlja jedan oblik štete, neovisno o tome predstavlja li ona razliku između naknade za bolovanje i plaće koju bi tužiteljica ostvarivala da nije bilo štetnog događaja ili pak razliku između invalidske mirovine i plaće koju bi ostvarivala (tako i u Revr 1265/13-2 od 17. studenog 2015.). Zaradom se, u smislu čl. 195. st. 1. ZOO/91, smatra se svaka materijalna korist koja se postiže radom. Izostanak rada zbog štetnog događaja ima za posljedicu gubitak zarade i taj gubitak zarade predstavlja za tužiteljicu štetu (umanjenje njezine imovine). Stoga tužiteljica ima pravo na naknadu štete u visini izgubljene zarade (plaće) i to u punom iznosu za vrijeme u kojem nije ostvarivala neku drugu naknadu (ako to vrijeme postoji), odnosno u umanjenom iznosu za onoliko koliko je ostvarivala po nekoj drugoj osnovi (naknada plaće za vrijeme bolovanja, invalidska mirovina ili neka druga naknada).

Čl. 1095. st. 1. i 2. ZOO/05

UTVRĐIVANJE VISINE STVARNE ŠTETE KOD OZLJEDE NA RADU (URAČUNAVANJE DIJELA ZARADE KOJI JE OSTVAREN NEPLAĆANJEM POREZA I DOPRINOSA)

4.16. Revd 2659/2021

Može li stvarna šteta koju oštećeni trpi zbog nemogućnosti ostvarenja zarade zbog nesposobnosti za rad, iznositi više od onog iznosa kojeg svaka osoba može ostvariti istom vrstom rada pod istim okolnostima, odnosno je li se u izgubljenu zaradu tužitelju koji je obavljao rad "na crno" uračunava i dio zarade koji je ostvaren neplaćanjem poreza i doprinosa?

Rev 890/2022

Stvarna šteta koju oštećeni trpi zbog nemogućnosti ostvarivanja zarade zbog nesposobnosti za rad, ne može iznositi više od iznosa kojeg takva osoba može ostvariti istom vrstom rada pod istim okolnostima, odnosno ne može se u izgublenu zaradu tužitelju koji je obavljao rad "na crno" uračunavati i dio zarade koji je ostvaren neplaćanjem poreza i doprinosa.

Čl. 361. i 376. ZOO/91

SAZNANJE ZA ŠTETU ZBOG IZGUBLJENE ZARADE

4.17. Revd 4942/2022

Saznaje li oštećeni za štetu kod naknade štete s osnova izgubljene zarade u visini razlike između isplaćene naknade za vrijeme bolovanja i plaće koju bi ostvarivao da je radio datumom prestanka privremene spriječenosti za rad ili datumom isplate prve naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad, odnosno počinje li rok zastarijevanja potraživanja naknade štete s osnove izgubljene zarade za taj oblik štete teći danom prestanka privremene spriječenosti za rad ili danom isplate prve naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad?

Rev 726/2023

Odgovarajući na postavljeno pravno pitanje treba navesti da prema ranijem pravnom shvaćanju revizijskog suda (sadržanom primjerice u odlukama broj Rev 812/2001-2 od 8. svibnja 2001. i broj Revr 719/2016-2 od 14. ožujka 2018.) oštećeni za štetu s osnova izgubljene zarade za vrijeme privremene spriječenosti za rad saznaje kad prestane privremena nesposobnost. Međutim, ovaj sud je od navedenog pravnog shvaćanja odstupio i ustalio svoju praksu, a prema toj praksi u slučaju kad se potražuje naknada štete s osnova izgubljene zarade u vidu razlike između isplaćene naknade plaće za vrijeme bolovanja i plaće koju bi oštećeni u normalnom tijeku stvari ostvario, oštećeni za štetu saznaje neposredno nakon isplate naknade za bolovanje. Takvo je pravno shvaćanje izraženo u odluci broj Revr 518/2018-2 od 30. svibnja 2018. i broj Revr 190/2018-2 od 24. lipnja 2020.

Rev 178/2024

Čl. 1108. ZOO/05

RADNIK ZAPOSLEN KOD JEDNOG IZVOĐAČA RADOVA NE SMATRA SE TREĆOM OSOBOM GLEDE ODGOVORNOSTI NARUČITELJA I IZVOĐAČA ZA NAKNADU ŠTETE

4.18. Revd 1102/2023

Smatra li se radnik zaposlen kod jednog od izvođača radova trećom osobom, te postoji li odgovornost naručitelja radova i drugog izvođača temeljem čl. 1108. Zakona o obveznim odnosima prema kojoj naručitelj i izvođač radova na nekretnini solidarno odgovaraju trećoj osobi za štetu koja nastane u vezi s izvođenjem tih radova?

Rev 1139/2023

odgovor na pravno pitanje postavljeno u reviziji glasi da se radnik zaposlen kod jednog od izvođača radova ne smatra trećom osobom, te da stoga naručilj radova i drugi izvođač radova ne odgovaraju solidarno radniku za štetu na temelju odredbe čl. 1108. ZOO/05.

**Čl. 116.st.1., čl. 68.st.1. Zakona o zaštiti na radu u vezi čl. 1067. ZOO/05
VISINE ŠTETE OVISI O EKSKULPACIJSKIM RAZLOZIMA NA STRANI
POSLODAVCA**

4.19. Revd 503/2024

Da li u postupku pokrenutom tužbom tužitelja (nositelja obveznog zdravstvenog osiguranja) za naknadu štete (troškovi liječenja i naknade plaće na ime bolovanja osiguranika), a na temelju utvrđenih nedostataka u provedbi mjera zaštite na radu, postoji odgovornost tuženika (poslodavca) za naknadu štete tužitelju primjenom instituta subjektivne odgovornosti po načelu pretpostavljene krivnje te ima li u tom kontekstu osnove za utvrđivanje doprinosa odnosno odgovornosti osiguranika tužitelja (radnika)?

Rev 1016/2024

U postupku pokrenutom tužbom nositelja obveznog zdravstvenog osiguranja za naknadu štete zbog troškova liječenja i naknade plaće na ime bolovanja osiguranika, a na temelju utvrđenih nedostataka u provedbi mjera zaštite na radu, visina štete koju tužitelj može ostvariti ovisi i o postojanju ekskulpacijskih razloga na strani poslodavca, odnosno doprinosu osiguranika tužitelja nastanku štete.

**Čl. 15. ZZR, čl. 1064. i 1067. ZOO/05
NAKNADA ŠTETE ZBOG OZLJEDE NA RADU – ODGOVORNOST ZA ŠTETU
OD OPASNE DJELATNOSTI – OSLOBOĐENJE OD ODGOVORNOSTI**

4.20. Revd 1234/2024

Je li u postupku radi naknade štete zbog ozljede na radu nužno utvrditi i obrazložiti kako je postupao radnik i u čemu se konkretno, s aspekta zaštite na radu, sastoji propust poslodavca (tuženika) u osiguranju odgovarajućih uvjeta rada kao i objasniti kako je poslodavac trebao pravilno postupiti, a da bi se ispitalo je li do štetne posljedice došlo s ili bez doprinosa radnika, pa zbog čega sudovi koji navedeno ne utvrđuju, već uopćeno zaključuju o propustu tuženika i nepostojanju doprinosa tužitelja, čine bitnu povredu zbog koje se presuda ne može ispitati?

Rev 1114/2024

Stoga, proizlazi pravilnom ocjena nižestupanjskih sudova prema kojoj tužiteljica nije doprinijela nastanku štetnog događaja, odnosno da ne postoje pretpostavke propisane čl. 1067. st. 3. ZOO za djelomično oslobođenje odgovornosti tuženika uslijed doprinosa tužiteljice nastanku štete i njenih posljedica.

18. Naime, u konkretnom slučaju tuženik odgovara tužiteljici za štetu koju je pretrpjela na radu obavljajući opasnu djelatnost (vađenje krvi osobi pozitivnoj na HCV virus). Stoga tuženik otklanjajući svoju odgovornost treba dokazati postojanje eksculpacijskih razloga iz čl. 15. st. 2. ZZR odnosno čl. 1067. st. 2. i 3. ZOO što je u konkretnom slučaju propustio učiniti. Ovime je ujedno odgovoreno na postavljeno pravno pitanje.

5 - MEDIJI

1. TUŽBE PO ZAKONU O MEDIJIMA - općenito

Čl. 41. ZM

TUŽBENI ZAHTJEV ZA ISPRAVAK OBJAVLJENE INFORMACIJE

1.1. Revd 2876/2024

Mora li tužbeni zahtjev za ispravak objavljene informacije biti identičan, odnosno u potpunosti isti, zahtjevu za ispravak objavljene informacije koji je podnesen glavnom uredniku, da bi sud mogao udovoljiti takvom tužbenom zahtjevu?

[Rev 31/2025](#)

Vodeći računa o ovome, prema ocjeni ovog suda bitno je u okolnostima svakog pojedinog spora ocijeniti traži li se tužbenim zahtjevom objava teksta (ispravka) koja se odnosi na činjenice navedene u informaciji i koji utuženi ispravak u bitnom sadržaju, izričaju i u poruci koju šalje, ne odstupa od onog dijela sadržaja pismena kojim se traži ispravak informacije, pri čemu nije odlučno je li tužbeni zahtjev po svojoj dužini identičan sadržaju demantija . U takvoj situaciji ako je sud takvom ocjeni udovoljiti će tužbenom zahtjevu. (u bitnom ovaj sud i u Rev-855/2012 od 6. prosinca 2016. i Rev-387/2006 od 9. svibnja 2006.)

2. NAKNADA ŠTETE

Čl. 21. st. 4. toč. 1 Zakona o medijima (dalje: ZM) u vezi čl. 10. EKLJP i čl. 38. Ustava Republike Hrvatske (dalje: Ustav)

NAKNADE ŠTETE NASTALE OBJAVOM INFORMACIJE

2.1.Revd 1476/2021

Je li sud u sporovima koji se vode radi naknade štete nastale objavom informacije dužan prilikom donošenja svoje odluke ispitati je li ograničenje slobode mišljenja i izražavanja misli prijeko potrebno u demokratskom društvu, a u smislu čl. 38. Ustava Republike Hrvatske i čl. 10. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i je li dosuđivanja pravične novčane naknade razmjerno legitimnom cilju koji se time želi postići?

[Rev 48/2022](#)

Imajući u vidu sadržaj dopuštenog i postavljenog revizijskog pitanja (v. § 3.), za ocijeniti je da su u njegovom fokusu dva kriterija testa nužnosti utvrđenog i kroz praksu Ustavnog suda Republike Hrvatske i to (prvi) je li ograničenje slobode mišljenja i izražavanja misli prijeko potrebno u demokratskom društvu i (drugi) je li dosuđivanje pravične novčane naknade razmjerno legitimnom cilju.

Ovaj, revizijski sud ocjenjuje te kriterije kao relevantne u ovom konkretnom slučaju u smislu provođenja gore navedenog testa nužnosti, a, slijedno tome, ocjenjuje da u konkretnom slučaju test nužnosti u okviru tih kriterija nije valjano primijenjen.

(...)

Nastavno tome, iako je (utvrđeno je) neistinita i neprovjerena objavljena informacija da je svjedok bio izložen fizičkom nasilju u prostorijama policijske postaje i to od strane drugotužitelja, izostaje smisljena i kontekstualna ocjena korelacije (eventualne) činjenice uporabe sile koja je tome prethodila i to od strane osobe sa javnim ovlastima, dakle, osobe koja je (makar u civilu) primijenila silu uporabom policijskih ovlasti, na objavu i sadržaj spornog članka i posljedice toga članka na povredu prava osobnosti drugotužitelja.

Dolazi se do zaključka da potonje osobito može imati utjecaj (u slučaju utvrđenja postojanja odgovornosti) na utvrđenje visine naknade štete u vidu povrede prava osobnosti, koja je u ovom slučaju u cijelosti potraživanoga iznosa dosuđena drugotužitelju, a što se odnosi na drugi kriterij koji se navodi u revizijom postavljenom pitanju (v. § 11.).

SPOROVI ZBOG NAKNADE ŠTETE NASTALE OBJAVOM INFORMACIJE U MEDIJIMA – PRIMJENA ORIJENTACIJSKIH KRITERIJA

Čl. 1100. ZOO/05

2.2. Revd 1665/2021

Primjenjuje li se pravno shvaćanje revizijskog suda zauzeto na drugoj sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (2/20) održane 5. ožujka 2020. i 15. lipnja 2020. o promjeni orijentacijskih kriterija i u sporovima u kojima se zahtjeva isplata pravične novčane naknade zbog objave informacije u medijima?

Rev 262/2023

odgovor na pitanje koje je tužiteljica postavila u prijedlogu za dopuštenje revizije glasi: Pravno shvaćanje revizijskog suda zauzeto na drugoj sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (2/20) održane 5. ožujka 2020. i 15. lipnja 2020. o promjeni orijentacijskih kriterija primjenjuje se i u sporovima u kojima se zahtjeva isplata pravične novčane naknade zbog objave informacije u medijima.

Međutim, kod primjene odredbe čl. 1100. ZOO-a i dosude pravične novčane naknade s osnove neimovinske štete, visina štete ovisi o okolnostima svakog konkretnog slučaja i stoga Orijentacijski kriteriji nisu matematička formula koja mora uvijek dati jednak rezultat, upravo zato što visina dosuđene štete ovisi o specifičnim okolnostima svakog pojedinog slučaja.

Čl.22. st.1. ZM u vezi čl. 19. st. i 2. i čl. 1100 ZOO/05,

Čl.38. Ustava Republike Hrvatske i čl. 10. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

**PRIMJENA KRITERIJA TESTA NUŽNOSTI MIJEŠANJA DRŽAVE U
JAMSTVO SLOBODE I MIŠLJENJA I IZRAŽAVANJA MISLI**

ODMJERAVANJE VISINE PRAVIČNE NOVČANE NAKNADE

2.3. Revd 1465/2020

1. Je li u sporovima radi naknade štete nastale objavom informacije u medijima sud dužan prilikom donošenja odluke ispitati relevantne čimbenike koji se s jedne strane odnose na pravo na slobodu izražavanja, a s druge strane na pravo na poštovanje osobnog života drugih, te obrazložiti, dajući dostatne i pravno relevantne razloge, je li ograničenje slobode mišljenja i izražavanja misli prijeko potrebno u demokratskom društvu u smislu čl. 38. Ustava Republike Hrvatske i čl. 10. Konvencije za zaštitu ljudski prava i temeljnih sloboda te je li dosuđivanje pravične novčane naknade razmjerno legitimnom cilju koji se time želi postići?,
2. Je li jedan od kriterija visine dosuđene pravične novčane naknade neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti na dostojanstvo, ugled i čast odvrćajući učinak te naknade na štetnika?

Rev 482/2021

Stoga, iako je odgovor na prvo pitanje naznačeno u reviziji potvrđan, ocjena ovog suda je da je drugostupanjski sud u konkretnom slučaju valjano primijenio kriterije testa nužnosti miješanja države u jamstvo slobode mišljenja i izražavanja misli u smislu čl. 38. Ustava i čl. 10. Konvencije, uzimajući pritom u obzir sve relevantne čimbenike te je za svoje zaključke dao dostatne i pravno relevantne razloge. Što se tiče drugog postavljenog pitanja, odgovor na to pitanje glasi da odvrćajući učinak naknade na štetnika nije jedan od kriterija za odmjeravanje visine pravične novčane naknade neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti na dostojanstvo, ugled i čast.

Čl.1100. st.1. i 2.

**NOVČANA NAKNADA NEIMOVINSKE ŠTETE BEZ PROVOĐENJA DOKAZA
RADI UTVRĐENJA POSTOJANJA I VISINE ŠTETE**

2.4. Revd 5/2023

Može li se dosuditi novčana naknada neimovinske štete bez da se u postupku provede ijedan dokaz radi utvrđenja postojanja i visine štete?

Rev 699/2023

(...) sud drugog stupnja nije mogao jedino na temelju zaključka da je informacija bila podobna za povredu prava osobnosti dosuditi naknadu za povredu tog prava ukoliko nije utvrdio da su postojale kvalifikatorne okolnosti, znači strah, duševne boli ili fizičke boli.

Dakle, novčana naknada neimovinske štete ne može se dosuditi bez da se u postupku provede ijedan dokaz radi utvrđivanja navedenih okolnosti.

Čl. 40. st.2. u vezi čl. 22.st.2. ZM

PRIMJENA PREKLUZIVNOG ROKA ZA PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA OBJAVU INFORMACIJE U SLUČAJU KADA JE TO PRETPOSTAVKA ZA TUŽBU ZA NAKNADU ŠTETE

2.5. Revd 2392/2022

Primjenjuje li se prekluzivni rok iz čl. 40. st. 2. Zakona o medijima ("Narodne novine" broj 59/04 i 84/11 - dalje: ZM), koji se odnosi na zahtjev za objavu ispravka objavljene informacije od glavnog urednika i u slučaju kad se ispravak zahtijeva od nakladnika kao pretpostavka podnošenja tužbe za naknadu nematerijalne štete (čl. 22. st. 2. ZM)?

Rev 1025/2023

Prekluzivni rok iz čl. 40. st. 2. Zakona o medijima koji se odnosi na zahtjev za objavu ispravka objavljene informacije od glavnog urednika ne primjenjuje se i u slučaju kad se ispravak zahtijeva od nakladnika kao pretpostavka za podnošenje tužbe za naknadu nematerijalne štete u smislu čl. 22. st. 2. ZM.

Čl. 19. st.1. u vezi čl. 1100. ZOO/05, čl. 8. i 10. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

PROVOĐENJE TESTA RAZMJERNOSTI U SPOROVIMA RADI NAKNADE ŠTETE NASTALE OBJAVOM INFORMACIJE

2.6. Revd 4094/2022

Je li u sporovima radi naknade štete nastale objavom informacije u medijima sud dužan prilikom donošenja odluke ispitati relevantne čimbenike koji se s jedne strane odnose na pravo na slobodu izražavanja, a s druge strane na pravo na poštovanje osobnog života drugih, te obrazložiti, dajući dostatne i pravno relevantne razloge, je li ograničenje slobode mišljenja i izražavanja misli prijeko potrebno u demokratskom društvu u smislu odredbe članka 38. Ustava Republike Hrvatske i čl. 10. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te je li dosuđivanje pravične novčane naknade razmjerno legitimnom cilju koji se time želi postići?

Je li jedan od kriterija visine dosuđene pravične novčane naknade neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti na dostojanstvo, ugled i čast odvrćajući učinak te naknade na štetnika?

Rev 486/2023

U pogledu prvoga pravnog pitanja revizijski sud upućuje na činjenicu da je Europski sud za ljudska prava (a što je i u mnogim odlukama prepoznao i Ustavni sud Republike Hrvatske, pa tako i, npr., u odluci poslovnog broja U-III-5129/2019 od 29. ožujka 2022.) uočio potrebu dovodenja u svezu i ocjene razmjernosti prava na, s jedne strane, poštovanje privatnog i obiteljskog života, u smislu čl. 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine - Međunarodni ugovori“, broj 18/1997, 6/1999, 14/2002, 13/2003, 9/2005, 1/2006, 2/2010 i 13/2017 - dalje: Konvencija) i, s druge strane, prava na slobodu izražavanja, u smislu čl. 10. Konvencije.

(...)

Ocijenjeno je da test nužnosti u demokratskom društvu zahtjeva da sud pred kojim se nađe "zahtjev" za ograničenje nečije slobode izražavanja utvrdi je li ograničenje slobode izražavanja prijeko društveno potrebno i je li ono razmjerno legitimnom cilju, te da za to ograničenje navede relevantne i dostatne razloge (usporedi s *Satakunnan Markkinapörssi Oy i Satamedia Oy protiv Finske* [Vv], br. 931/13, presuda od 27. lipnja 2017.). Ograničenje prava na slobodu izražavanja mora se razmotriti u kontekstu slučaja u cjelini, uključujući sadržaj izjava i kontekst u kojem su one dane (usporedi s *Europapress holding d.o.o. protiv Hrvatske*, br. 25333/06, § 54., presuda od 22. listopada 2009.)

(...)

I ovaj, revizijski sud ocjenjuje navedene kriterije kao relevantne u ovom konkretnom slučaju u smislu provođenja gore navedenog testa nužnosti, kako u pogledu utjecaja tih kriterija na samu osnov tužbenog zahtjeva, tako i u pogledu potencijalnog utjecaja kriterija odvrćajućeg učinka pri odmjeravanju visine novčane naknade. Nastavno tome, ovaj sud ocjenjuje da u konkretnom slučaju test nužnosti u okviru tih kriterija nije adekvatno primijenjen.

S obzirom da nižestupanjski sudovi nisu adekvatno ocijenili razmjernost (eventualne) povrede prava zajamčenih, s jedne strane člankom 8., a s druge člankom 10. Konvencije, niti su se pri ocjeni visini dosuđene naknade osvrnuli na potencijalni odvrćajući efekt prema oštećeniku, valjalo je, zbog pogrešnog postupovnog pravnog pristupa, na temelju odredbe čl. 394. st. 1. ZPP, ukinuti pobijanu odluku i predmet vratiti na ponovno odlučivanje sudu drugoga stupnja (toč. I. izreke), koji će u ponovljenom odlučivanju provesti navedeni test razmjernosti primjenom gore navedenih, već ustaljenih kriterija tog testa (toč. 10. do 10.9. i toč. 12.) na konkretan slučaj i tako otkloniti uočene nedostatke te donijeti novu, zakonitu odluku.

Čl. 19. st.1. u vezi čl. 1100. ZOO/05, čl. 8. i 10. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, čl. 38. Ustava RH

PROVOĐENJE TESTA RAZMJERNOSTI U SPOROVIMA RADI NAKNADE ŠTETE NASTALE OBJAVOM INFORMACIJE

2.7. Revd 121/2023

Je li sud u sporovima koji se vode radi naknade štete nastale objavom informacije dužan, prilikom donošenja svoje odluke, ispitati je li ograničenje slobode mišljenja i izražavanja misli prijeko potrebno u demokratskom društvu u smislu čl. 38. Ustava Republike Hrvatske i čl. 10. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i je li dosuđivanje pravične novčane naknade razmjerno legitimnom cilju koji se time želi postići?

Rev 627/2023

Iako analiza drugostupanjskog suda u pobijanoj odluci (u točkama 20. i 21. njezinog obrazloženja) sadržava neke elemente koje bi se mogle karakterizirati kao usporedba suprotstavljenih Konvencijskih prava - nesveobuhvatan i ograničen pristup analizi te problematike ne daje za pravo ocijeniti da je taj sud, u konkretnom slučaju, proveo valjan, cjelovit test nužnosti u smislu gore navedenog, prema kriterijima koji su se već i ustalili kroz sudsku praksu, a navedeni su u gore citiranoj ustavnosudskoj odluci. S obzirom da sudovi u pobijanoj odluci nije dostatno ocijenio razmjernost (eventualne) povrede prava zajamčenih, s jedne strane člankom 8., a s druge člankom 10. Konvencije, valjalo je, zbog pogrešnog postupovnog pristupa toga suda, na temelju odredbe čl. 391. st. 7. ZPP, ukinuti pobijanu odluku i predmet vratiti na ponovno odlučivanje sudu drugoga stupnja (toč. I. izreke), koji će u ponovljenom odlučivanju provesti navedeni test razmjernosti primjenom gore navedenih, već ustaljenih kriterija tog testa (toč. 10. do 10.9.) na konkretan slučaj i tako otkloniti uočene nedostatke te donijeti novu, zakonitu odluku.

Čl.21. st.1. ZM

KOMENTARI TREĆIH OSOBA

2.8. Revd 362/2022

Predstavljaju li komentari trećih osoba ispod objavljenog teksta, kao reakcija na sadržaj objavljenog teksta putem e-portala, informaciju u smislu čl. 21. st. 1. Zakona o medijima ("Narodne novine" br. 59/04, 84/11, 81/13) zbog kojih bi nakladnik portala mogao odgovarati za štetu?

Rev 811/2022

Slijedom navedenog prema shvaćanju ovog suda komentari trećih osoba ispod objavljenog teksta, kao reakcija na sadržaj objavljenog teksta putem e-portala,

predstavlja informaciju u smislu čl. 21. st. 1. Zakona o medijima ("Narodne novine", broj 59/04, 84/11 i 81/13) zbog koje bi nakladnik portala mogao odgovarati za štetu.

Čl. 22. st.2. i čl. 23. ZM, čl. 10. ZOO/05

POTVRDA O PODNOŠENJENU ZAHTJEVA ZA ISPRAVAK INFORMACIJE

2.9. Revd 3831/2020

Koji je to način dostave zahtjeva za ispravak pravno i tehnički ispravan da bi predstavljao procesnu pretpostavku za podnošenje tužbe sukladno Zakonu o medijima, te da li je tužiteljica u obvezi osigurati dodatni način dostave ukoliko tuženik odbija primiti zahtjev za ispravak upućen mu preporučenom poštanskom pošiljkom?

Rev 1093/2022

Odredbama ZM nije propisan poseban način na koji se zahtjev za ispravak informacije treba dostaviti nakladniku.

Kako je teret dokaza da je takav zahtjev nakladniku poslan na strani podnositelja zahtjeva, a kako je ova radnja pretpostavka za ostvarivanje prava na podnošenje tužbe radi naknade štete (čl. 22. st. 2. ZM) za očekivati je da se zahtjev podnese na način da postoji potvrda da je isti isporučen.

U okolnostima kada je dostava preporučenom pošiljkom sa potvrdom primitka bila neuspješna jer nakladnik nije preuzeo pošiljku podnositelj zahtjeva nije obvezan ponovno dostavljati zahtjev za ispravkom informacije s obzirom da je riječ o procesnoj pretpostavki za ostvarivanje prava pred sudom koje se može ostvariti u roku od tri mjeseca od objave informacije.

Čl. 19. i čl. 1100. ZOO/05

PROVOĐENJE TESTA RAZMJERNOSTI U SPOROVIMA RADI NAKNADE ŠTETE

2.10. Revd 1147/2021

Postoji li obveza suda da u slučajevima utvrđivanja odgovornosti za isplatu pravične novčane naknade neimovinske štete na temelju čl. 19. i 1100. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18): (a) provede test proporcionalnosti odnosno stavi pitanje povrede prava na čast i ugled u odnos s pravom tuženika na slobodu izražavanja i slobodu mišljenja, te da pri donošenju odluke jasno razlikuje vrijednosne sudove od činjeničnih tvrdnji u smislu dokazivanja njihove istinitosti, i (b) provede test nužnosti takvog ograničenja slobode izražavanja u pojedinačnom slučaju, uzimajući u obzir kontekst štrajka i posljedice koje bi takvo ograničenje slobode izražavanja imalo na buduće kolektivne sporove sindikata i

poslodavaca, sve radi odgovora na pitanje je li, prema mišljenju suda, takvo ograničenje prava na izražavanje proporcionalno i nužno u demokratskom društvu?

Rev 1063/2021

Postoji obveza suda da u slučajevima utvrđivanja odgovornosti za isplatu pravične novčane naknade neimovinske štete na temelju čl. 19. i 1100. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18): (a) provede test proporcionalnosti odnosno stavi pitanje povrede prava na čast i ugled u odnos s pravom tuženika na slobodu izražavanja i slobodu mišljenja, te da pri donošenju odluke jasno razlikuje vrijednosne sudove od činjeničnih tvrdnji u smislu dokazivanja njihove istinitosti, i (b) provede test nužnosti takvog ograničenja slobode izražavanja u pojedinačnom slučaju, uzimajući u obzir kontekst štrajka i posljedice koje bi takvo ograničenje slobode izražavanja imalo na buduće kolektivne sporove sindikata i poslodavaca, sve radi odgovora na pitanje je li, prema mišljenju suda, takvo ograničenje prava na izražavanje proporcionalno i nužno u demokratskom društvu.

Čl. 22.st.1. u vezi čl. 40.st.2. ZM

PREKLUZIVNI ROK ZA OBJAVU INFORMACIJE NE PRIMJENJUJE SE KAO PRETPOSTAVKA ZA TUŽBU ZA NAKNADU ŠTETE

2.11. Revd 1228/2024

Primjenjuje li se, u slučaju iz čl. 22. st. 2. Zakona o medijima, odnosno kad se ispravak zahtjeva od nakladnika u svezi s pravom na podnošenje tužbe za naknadu neimovinske štete, prekluzivni rok od 30 dana od dana objave informacije sukladno čl. 40. st. 2. Zakona o medijima, a kako bi se udovoljilo procesnoj pretpostavki za podnošenje tužbe?

Rev 1297/2024

Prekluzivni rok od 30 dana od dana objave informacije iz čl. 40. st. 2. Zakona o medijima koji se odnosi na poseban institut „Objavljivanje ispravka i odgovora“ kad se on zahtjeva od glavnog urednika se ne primjenjuje kao procesna pretpostavka za podnošenje tužbe u slučaju iz čl. 22. st. 2. Zakona o medijima kad se ispravak zahtjeva od nakladnika a u svezi s pravom na podnošenje tužbe za naknadu nematerijalne štete.

Čl. 21. st. 4. alineja 3. ZM

OSLOBOĐENJE NAKLADNIKA OD ODŠTETNE ODGOVORNOSTI – PODACI IZ KAZNE PRIJAVE

2.12. Revd 4070/2023

S obzirom na karakter i domet kaznene prijave, smatraju li se činjenice koje su u njoj sadržane točnima, istinitima i vjerodostojnima da bi slijedom toga pozivanje na

sadržaj kaznene prijave kao izvora objavljene informacije predstavljalo ekskulpacijski razlog autorima, urednicima i nakladnicima u medijskim postupcima?

Rev 745/2024

Polazeći, dakle, od pravne prirode kaznenih prijava - kako ih je ovaj sud ocijenio u gore citiranim revizijskim odlukama, koje pravno shvaćanje i ovom odlukom reafirmira i time daje odgovor na revizijom postavljeno pravno pitanje - autori, kada i ako izvješćuju javnost o eventualnim počinjenju kaznenih djela i kada u takvim člancima navode osobe punim imenom i prezimenom, a svoja saznanja temelje isključivo na sadržaju kazne prijave moraju biti svjesni značaja i ograničenih dometa kaznene prijave i eventualno nepoznavanje procesnog položaja kaznene prijave nije i ne može biti ispričivo za autora.

Čl. 7.st.1. i 2. ZM

ZAŠTITA PRIVATNOSTI

2.13. Revd 881/2024

Predstavlja li ograničenje iz čl. 7. st. 2. Zakona o medijima prava na privatnost osoba koje obavljaju javnu službu ujedno i ograničenje njihovog prava na zaštitu dostojanstva, časti i ugleda povrijeđenih neistinitim činjeničnim tvrdnjama objavljenim u medijima?

Rev 1017/2024

Ograničenje iz čl. 7. st. 2. Zakona o medijima o pravu na privatnost osoba koje obavljaju javnu službu odnosi se na ograničeno pravo na privatnost osoba koje obavljaju javnu službu ili dužnost kada se radi o slučajevima koji su u vezi s javnom službom ili dužnosti koju osoba obavlja, ali ne i na ograničenje njihovog prava na zaštitu dostojanstva, časti i ugleda povrijeđenih neistinitim činjeničnim tvrdnjama objavljenim u medijima.

6 - GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO

1. GPP – općenito

Čl. 323. u vezi članka 321. ZPP SUDSKA NAGODBA

1.1. Revd 584/2020

1. Predstavlja li sudska nagodba koja je potpisana između oštećenika s jedne strane kao vjerovnika, te tužitelja i tuženika s druge strane kao dužnika (u kojoj nagodbi su i tužitelj i tuženik bili u identičnoj procesnopravnoj poziciji) pravomoćno presuđenu stvar i to upravo za međusobne odnose tužitelja i tuženika (koji su u nagodbi bili na istoj ugovornoj strani kao dužnici)?,

2. Postoji li subjektivni identitet stranaka ukoliko su iste u nekoj drugoj parnici odnosno sudskoj nagodbi sudjelovale odnosno bile u istoj procesnoj poziciji, točnije na istoj ugovornoj strani?.

Rev 1107/2020

Prema odredbi čl. 321. st. 1. ZPP stranke mogu tijekom cijelog postupku pred parničnim sudom do njegovog pravomoćnog okončanja zaključiti nagodbu o predmetu spora (sudska nagodba), pa i tijekom postupka pred drugostupanjskim sudom do donošenja drugostupanjske odluke u povodu žalbe.

Prema odredbi čl. 323. ZPP sud će u tijeku cijelog postupka po službenoj dužnosti paziti vodi li se parnica o predmetu o kojemu je ranije već zaključena sudska nagodba; i ako utvrdi da se parnica vodi o predmetu u kojemu je već zaključena sudska nagodba, odbacit će tužbu.

Da bi postojala procesna zapreka za vođenje parnice u smislu odredbe čl. 323. ZPP potrebno je da je riječ o objektivnom (predmet spora – tužbeni zahtjev) i subjektivnom (stranke spora) identitetu spora sa sporom koji je okončan zaključenjem sudske nagodbe.

U reviziji tužitelja naznačeno pravno pitanje pod rednim brojem 1. suštinski se odnosi na objektivni, a naznačeno pravno pitanje pod rednim brojem 2. subjektivni identitet spora.

U konkretnom slučaju spor iz ovog postupka nije objektivno identičan sporu koji je vođen pred Općinskim sudom u Požegi pod poslovnim brojem Pn-60/2015. Kao što je već prethodno rečeno u postupku koji se vodio pred Općinskim sudom u Požegi predmet spora je bio tužbeni zahtjev tužitelja Željka B. protiv tuženika Vladimira S. za isplatu naknade štete. U ovom pak postupku je predmet spora tužbeni zahtjev Vladimira S. protiv Josipa V. za isplatu regresa od 16.846,32 kn.

Stoga već sama ta okolnost (ne postojanje objektivnog identiteta spora) otklanja procesnu zapreku iz čl. 323. ZPP za vođenje ovog spora.

Ovdje je posebno za ukazati da iz sadržaja predmetne sudske nagodbe niti ne proizlazi da bi tom sudskom nagodbom stranke uređivale međusoban odnos (prava i obveze) između Vladimira S. (ovdje tužitelja) i Josipa V. (ovdje tuženika), već da je tom sudskom nagodbom uređen međusobni odnos samo između Vladimira S. sa Željkom B. i međusobni odnos Josipa V. također sa Željkom B..

Dakle, drugostupanjski sud pogrešno je primijenio odredbu čl. 323. ZPP a što je utjecalo na pravilnost i zakonitost pobijanog drugostupanjskog rješenja, čime je u

postupku pred drugostupanjskim sudom ostvarena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 323. ZPP.

Čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA

1.2. Revd 875/2020

Onemogućava li sud stranku u raspravljanju pred sudom ako njezine prigovore na pisani nalaz i mišljenje vještaka ne dostavlja vještaku na očitovanje, niti vještaka poziva na ročište pred sudom radi očitovanja o prigovorima stranke?

Rev 298/2021

Prema odredbi čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP bitna povreda odredaba parničnog postupka uvijek postoji ako kojoj stranci nezakonitim postupanjem, a osobito propuštanjem dostave, nije dana mogućnost da raspravlja pred sudom.

Imajući na umu da je tuženica obrazloženim podneskom od 27. lipnja 2019. (list 260-262 spisa) u cijelosti prigovorila pisanom nalazu i mišljenju građevinskog vještaka Zdravka Štimca dipl. ing. građ. od 3. svibnja 2019., da je punomoćnik tuženice na ročištu održanom pred prvostupanjskim sudom 20. rujna 2019. (list 274- 275 spisa) ustrajao kod prigovora na nalaz vještaka i predložio pozvati istog na ročište radi očitovanja na istaknute prigovore za zaključiti je da je propuštanjem pozvati vještaka na ročište pred sudom radi očitovanja o prigovorima tuženice ista, a suprotno shvaćanju nižestupanjskih sudova, onemogućena u raspravljanju pred sudom i da je time onemogućena u raspravljanju. Izneseno pravno shvaćanje je podudarno shvaćanju ovog suda izraženom u više odluka npr. Rev 54/07 od 5. rujna 2007., Rev 1614/85 od 13. studenoga 1985., Rev 1052/07 od 9. srpnja 2008.

vidi i [Rev 945/2024](#)

Čl. 12. st.3. ZPP

PRETHODNO PITANJE

1.3. Revd 2604/2020

Primjenjuje li se odredba članka 12. stavak 3. ZPP analogno i u pogledu postojanja prekršajnog djela i prekršajne odgovornosti?

Rev 956/2021

Odredba čl. 12. st. 3. ZPP ne primjenjuje se analogno i u pogledu postojanja prekršajnog djela i prekršajne odgovornosti, a navedeno pravno shvaćanje ovaj sud izrazio je i u svojoj odluci poslovni broj Gž 22/14-2 od 29. listopada 2014.

Čl. 12. ZPP u vezi čl. 161. ZMO

VEZANOST RJEŠENJEM UPRAVNOG TIJELA

1.4. Revd 2505/2020

Je li parnični sud u smislu odredbe čl. 12. ZPP vezan rješenjem upravnog tijela, konkretno rješenjem HZMO-a kojim je osiguraniku priznato pravo na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad iz razloga ozljede na radu 50% i zbog bolesti 50%, ako ne postoji identitet stranaka u postupku?

Je li parnični sud vezan rješenjem upravnog tijela konkretno rješenjem HZMO-a kojim je osiguraniku priznato pravo na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad iz razloga ozljede na radu 50% i zbog bolesti 50%, neovisno o rezultatu cjelokupnog dokazivanja provedenog u parničnom postupku?

Je li sud u parničnom postupku koji se vodi radi naknade štete ovlašten utvrđivati postojanje adekvatne uzročno-posljedične veze između protupravne štetne radnje i štete, kao jedne od općih pretpostavki odgovornosti za štetu tuženika u slučaju kad egzistira pravomoćno i konačno rješenje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje kojim je osiguraniku priznato pravo na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad iz razloga ozljede na radu 50% i zbog bolesti 50%?

Rev 450/2021

Načelno, sud je vezan za odluku upravnog tijela, ali ta ga odluka obvezuje samo u granicama njegove pravomoćnosti o tome postoji li neko pravo ili pravni odnos, a isto tako ono obvezuje samo ako postoji identitet stranaka u postupku, odnosno ako je stranka, barem kao zainteresirana osoba, sudjelovala u postupku. Utvrđivanje uzroka i omjera uzroka u nastanku invalidnosti, kao odlučnih okolnosti za pitanje naknade štete u smislu odredbi čl. 161. Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“ broj 157/13, 151/14, 33/15, 93/15 i 120/16 - dalje: ZMO) u nadležnosti je parničnog suda, pa stranka koja nije sudjelovala u upravnom postupku utvrđenjem iz upravnog rješenja nije vezana.

vidi i [Rev 749/2023](#), [Rev 318/2021](#), [Rev 580/2023](#), [Rev 843/2021](#), [Rev 901/2023](#)

Čl. 451. st.3. ZPP

INTERVENCIJA U ZAHTJEV U POSTUPKU POVODOM PLATNOG NALOGA

1.5. 3167/2020

1. Da li tužitelj tijekom parničnog postupka u kojem se odlučuje o osnovanosti prigovora protiv platnog naloga može intervenirati u svoj zahtjev u odnosu na koji je donesen platni nalog (osim povlačenja tužbe djelomično ili u cijelosti), a sve uslijed okolnosti da je tužitelj tijekom tog postupka otuđio predmetnu tražbinu?

2. Da li je tužitelj u takvoj situaciji ovlašten zahtijevati da tuženik predmetnu tražbinu ispunji stjecatelju te tražbine (trećoj osobi)?

Rev 727/2021

U parničnom postupku koji se vodi povodom prigovora protiv platnog naloga tužitelj može intervenirati u svoj zahtjev u odnosu na koji je izdan platni nalog (osim povlačenja tužbe djelomično ili u cijelosti) samo na način da preinači tužbu tako da na temelju iste činjenične i pravne osnove poveća tužbeni zahtjev ili istakne drugi zahtjev, uz već postojeći, iznad iznosa određenog platnim nalogom (što u konkretnom slučaju nije riječ).

Čl. 12. ZPP

SUKCESIVNO UTUŽIVANJE NAKNADE ŠTETE - VEZANOST SUDA ODLUKOM O OSNOVANOSTI TUŽBENOG ZAHTEVA ZA PRETHODNA RAZDOBLJA

1.6. Revd 2858/2020

Je li u situacijama kada se sukcesivno utužuje naknada štete s osnove izgubljene zarade parnični sud vezan pravomoćnim presudama kojima se odlučivalo o osnovanosti tužbenog zahtjeva za prethodna razdoblja?

Rev 283/2022

Sud u smislu čl. 12. st. 2. ZPP nije vezan odlukom suda o prethodnom pitanju u parnici u kojoj je riješeno to pitanje o osnovanosti tužbenog zahtjeva za prethodna razdoblja prigodom odlučivanja o daljnjem sukcesivnom utuženju naknade štete na ime izgubljene zarade.

Čl. 160. st.1. i 161. ZMO

VEZANOST RJEŠENJEM UPRAVNOG TIJELA

1.7. Revd 66/2021

Je li sud vezan odlukom upravnog tijela - kojom je upravno tijelo donijelo odluku o prethodnom pitanju - nastanku nesposobnosti za rad i uzrocima nastanka invalidnosti?

Rev 1222/2021

(...) u odgovoru na postavljeno pitanje u ovoj reviziji valja odgovoriti da parnični sud nije vezan odlukom tužitelja donesenom u upravnom postupku u pogledu uzroka umirovljenja osiguranika tužitelja kad tuženik nije učestvovao u tom upravnom postupku pa mu je dopušteno u parnici radi naknade štete tvrditi da radna nesposobnost osiguranika tužitelja i njegovo umirovljenje nisu u uzročno-posljedičnoj vezi sa štetnim događajem kojeg je prouzročio njegov osiguranik. O rezultatu dokazivanja i eventualnom utvrđivanju postojanja uzročne veze između ozljeđivanja te njegovih posljedica i umirovljenja osiguranika tužitelja ovisi odštetna odgovornost tuženika.

vidi i Rev 1367/2021

Čl.37. st. 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, čl.12. st. 3. toč. 2 i čl. 83. Zakona o upravnim sporovima (dalje: ZUS), čl. 5. st.1. toč. 6. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (dalje: ZOSPC)

ISPITIVANJE ZAKONITOSTI OPĆEG AKTA TIJEKOM PARNIČNOG POSTUPKA

1.8. Revd 949/2022

U slučaju da nisu ispunjene pretpostavke za postupak ocjene zakonitosti općeg akta, a iz razloga što je navedeni akt već izvan snage, ali očito proizvodi učinke, može li se pitanje njegove zakonitosti isticati tijekom parničnog postupka gdje se pojavilo pitanje zakonitosti toga akta, te je li redovni sud u tom parničnom postupku u takvoj situaciji dužan ispitati njegovu zakonitost?

Rev 901/2022

(...) odgovor na postavljeno pitanje da se u slučaju da nisu ispunjene pretpostavke za postupak ocjene zakonitosti općeg akta, a iz razloga što je navedeni akt već izvan snage, ali očito proizvodi učinke, može pitanje njegove zakonitosti isticati tijekom parničnog postupka gdje se pojavilo pitanje zakonitosti toga akta, te je redovni sud u tom parničnom postupku u takvoj situaciji dužan ispitati njegovu zakonitost.

Čl. 12. ZPP u vezi čl. 163. st 1. i čl. 160. ZOMO VEZANOST SUDA RJEŠENJEM UPRAVNOG TIJELA

1.9. Revd 196/2021

Da li je parnični sud vezan odlukom nadležnog upravnog tijela u smislu članka 12. Zakona o parničnom postupku kao prethodnog pitanja odnosno da li postojanje uzročno-posljedične veze proizlazi iz rješenja donesenog u upravnom postupku te je li sud vezan utvrđenjima vještaka iz upravnog postupka u pogledu uzroka invalidnosti?

Rev 1237/2021

(...) prema novijoj praksi revizijskog suda i shvaćanju koje je primjerice izraženo u odlukama Rev-450/2021-2 od 22. veljače 2022. i Rev-380/2021 od 18. svibnja 2022., parnični je sud načelno vezan za odluku upravnog tijela u granicama njezine pravomoćnosti o tome postoji li neko pravo ili pravni odnos, a isto tako rješenje obvezuje kada postoji identitet stranaka u postupku (subjektivne granice pravomoćnosti), uključujući i zainteresiranu osobu ako je sudjelovala u postupku. Primjenjujući to shvaćanje na konkretan spor, ovaj sud (u parničnom postupku) nije ovlašten ispitivati pravilnost i zakonitost odluke nadležnog tijela kojom je osiguranici tužitelja priznato pravo na invalidsku mirovinu (rješenje od 15. rujna 2014.), ali neovisno o tome što je izrekom rješenja kojom joj je to pravo priznato, kao uzrok invaliditeta navedena ozljeda u prometnoj nezgodi u omjeru od 60% (koja činjenica je ovom postupku sporna), tuženik, koji nije sudjelovao u upravnom postupku, utvrđenjem tog omjera nije vezan i u nadležnosti je suda, kada stranka koja u

postupku priznavanja prava iz mirovinskog osiguranja nije sudjelovala to osporava, utvrđivati uzrok i omjere uzroka u invalidnosti, kao odlučnih okolnosti za pitanje naknade štete u smislu odredbi članka 163. ZOMO.

vidi i [Rev 318/2021](#)

Čl.467. st.1. ZPP

U SPORU MALE VRIJEDNOSTI DRUGOSTUPANJSKI SUD NE MOŽE UTEMELJITI SVOJU ODLUKU NA ČINJENIČNOM STANJU KOJE JE RAZLIČITO OD ONOG UTVRĐENOG U PRVOSTUPANJSKOJ PRESUDI

1.10. Revd 1543/2020

Može li drugostupanjski sud u sporu male vrijednosti odluku donijeti na temelju utvrđenog činjeničnog stanja koje je različito od onog utvrđenog prvostupanjskom presudom?

[Rev 178/2021](#)

drugostupanjski sud u sporu male vrijednosti ne može donijeti odluku na temelju utvrđenog činjeničnog stanja koje je različito od onog utvrđenog prvostupanjskom presudom.

Čl. 467. st.1. ZPP

SPOR MALE VRIJEDNOSTI - ŽALBENI RAZLOG POGREŠNO I NEPOTPUNO UTVRĐENOG ČINJENIČNOG STANJA

1.10.a. Revd 664/2023

Je li odredba čl. 467. st.1. Zakona o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 dalje: ZPP) dopušta mogućnost iznimke i omogućuje sudu upuštanje u razmatranje žalbe stranke zbog pitanja činjeničnih utvrđenja u postupku, odnosno pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja?

[Rev 965/2023](#)

Stoga u odnosu na postavljeno pitanje zbog kojeg je dopušteno podnošenje revizije valja odgovoriti da drugostupanjski sud sukladno odredbi čl. 467. st. 1. ZPP ne može razmatrati žalbu stranke zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te ne može donijeti odluku na temelju utvrđenog činjeničnog koje je različito od onog utvrđenog prvostupanjskom presudom.

Čl. 12. st.2. ZPP u vezi čl. 333. st.1. i 330. ZPP

VEZANOST SUDA ODLUKOM O ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU KOJA NIJE PREDMET IZREKE PRESUDE

1.11. Revd 166/2020

Stječe li odluka suda o odgovornosti za štetu, koja nije bila predmet izreke sudske presude nego je o njoj odlučeno kao o prethodnom pitanju, svojstvo pravomoćnosti i veže li sud prilikom odlučivanja o drugim zahtjevima za naknadu štete iz istog štetnog događaja u drugoj parnici?

Rev 823/2020

Odluka suda o odgovornosti za štetu, koja nije bila predmet izreke sudske presude nego je o njoj odlučeno kao o prethodnom pitanju, ne stječe svojstvo pravomoćnosti i ne veže parnični sud prilikom odlučivanja u drugoj parnici o drugim zahtjevima za naknadu štete iz istog štetnog događaja.

KOLIKA POVRŠINA JE NUŽNA ZA REDOVNU UPORABU ZGRADE

Čl. 1. i 16. ZPP te čl. 9. i čl. 75. ZVDSP

1.12. Revd 1312/2022

Smije li sud ocjenjivati koje čestice i kolika površina je nužna za redovnu uporabu zgrade koja se nalazi na određenim česticama, bez rješenja o utvrđivanju građevne čestice donijetog u upravnom postupku, i to u okviru parničnog postupka radi utvrđenja koja imovina ulazi u ostavinsku imovinu ostavitelja?

Rev 958/2022

Međutim, nižestupanjski sudovi tek su podredno izrazili shvaćanje o stjecanju prava vlasništva zemljišta građenjem, opseg kojeg zemljišta je sporan. U bitnom zaključak o tome da sporna imovina koja predstavlja kuću i okućnicu omeđenu betonskim zidom predstavlja vlasništvo tuženika I. Z., kao slijednika pok. S. Z., nižestupanjski sudovi temelje na sporazumu nasljednika pok. G. Z. prema kojem ta imovina u cijelosti pripada S. Z., koji se kao kao posjednik iste vodi od 1973.

Čl. 502.c.ZPP

VEZANOST SUDOVA UTVRĐENJIMA IZ PRESUDE U SPORU RADI ZAŠTITE KOLEKTIVNIH INTERESA POTROŠAČA U POSTUPCIMA KOJI SE ODNOSE NA UGOVORE O KREDITU SKLOPLJENE U KUNAMA

1.13. Revd 3675/2022

Jesu li sudovi vezani za utvrđenja iz presude donesene u sporu radi zaštite kolektivnih interesa potrošača, a koja se odnosi na ugovore koje su tužene banke sklopile primjenom valutne klauzule uz valutu obveze ugovorenu u švicarskim francima, ukoliko se radi o ugovoru sklopljenom u kunama?

[Rev 19/2023](#)

Sudovi nisu vezani za utvrđenja iz presude donesene u sporu radi zaštite kolektivnih interesa potrošača, a koja presuda se odnosi na ugovore koje su tužene banke sklopile primjenom valutne klauzule uz valutu obveze ugovorene u švicarskim francima, ukoliko se radi o ugovoru sklopljenom u kunama.

Čl. 12. ZPP u vezi čl. 3., 10., 58. i 63. ZUS

VEZANOST PARNIČNOG SUDA UPRAVNIM RJEŠENJEM RADI ČIJEG SE PONIŠTENJA VODI UPRAVNI SPOR

1.14. Revd 4854/2021

Je li u parničnom postupku sud vezan upravnim rješenjem radi čijeg poništenja je vođen upravni spor i koji nije pravomoćno okončan?

[Rev 968/2022](#)

Prema shvaćanju ovog suda primjenjujući navedene odredbe čl. 12. ZPP te čl. 3., 10., 58. i 63. ZUS proizlazi da u parničnom postupku sud nije vezan upravnim rješenjem radi čijeg poništenja se vodi upravni spor koji nije pravomoćno okončan, a time je ujedno odgovoreno na postavljeno revizijsko pitanje.

Čl.451. st.3. ZPP

POSTUPAK U POVODU PRIGOVORA PROTIV PLATNOG NALOGA – PREINAKA TUŽBE

1.15. Revd 4004/2021

Može li tužitelj u postupku u kojem se odlučuje o osnovanosti prigovora protiv platnog naloga intervenirati u svoj zahtjev u odnosu na koji je donesen platni nalog isticanjem drugog zahtjeva umjesto postojećeg?

Rev 820/2022

U postupku koji se vodi povodom prigovora protiv platnog naloga tužitelj može nakon izdavanja platnog naloga preinačiti tužbu samo tako da na temelju iste činjenične i pravne osnove poveća tužbeni zahtjev ili istakne drugi zahtjev, uz već postojeći, iznad iznosa određenog platnim nalogom.

Čl.37. st. 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, čl.12. st. 3. toč. 2 i čl. 83. Zakona o upravnim sporovima (dalje: ZUS), čl. 5. st.1. toč. 6. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (dalje: ZOSPC)

ISPITIVANJE ZAKONITOSTI OPĆEG AKTA TIJEKOM PARNIČNOG POSTUPKA

1.16. Revd 724/2020

Je li Naputak o zaustavljanju turističkih autobusa u zoni posebnog prometnog režima od 24. travnja 2013. opći akt te tko je ovlašten za njegovo donošenje?

Je li Naputak o zaustavljanju turističkih autobusa u zoni posebnog prometnog režima od 24. travnja 2013. zakonit akt te može li biti pravni osnov za naplatu budući da je jasno kako mu nije prethodila zakonom propisana suglasnost nadležnog ministarstva?

U slučaju da nisu ispunjene pretpostavke za postupak ocjene zakonitosti općeg akta, a iz razloga što je navedeni akt već van snage, ali očito proizvodi učinke, može li se pitanje njegove zakonitosti isticati tijekom parničnog postupka gdje se pojavilo pitanje zakonitosti akta, te je li redovni sud dužan ispitivati njegovu zakonitost, tim više što se tuženik pozivao na čl. 37. st. 2. Ustavnog zakona o ustavnom sudu i konkretno navodi razloge nezakonitosti?

Jesu li odredbe čl. 82. i 83. Zakona o sigurnosti prometa na cestama prisilne norme s kojima svaki opći akt mora biti usklađen kako bi proizvodio pravne učinke?

Rev 428/2021

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske je kao parnični sud bio dužan odgovoriti na prigovore tuženika koji se odnose na navodnu nezakonitost podzakonskog propisa (Naputka), koji je prema navodima tuženika u suprotnosti sa Zakonom o sigurnosti prometa na cestama. Ta nadležnost proizlazi iz odredbe čl. 37. st. 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu ("Narodne novine" broj 99/99 i 29/02) prema kojemu, ako sud u postupku utvrdi da drugi propis koji bi trebao primijeniti, odnosno pojedina njegova odredba nisu suglasni s Ustavom i zakonom, na konkretan slučaj će neposredno primijeniti zakon, a Ustavnom sudu će podnijeti zahtjev za ocjenu suglasnosti spornog propisa, odnosno pojedine njegove odredbe s Ustavom i zakonom.

Iz navedene odredbe slijedi zaključak da je sud bio ovlašten i dužan, u slučaju isticanja prigovora neposredne primjene zakona zbog nesuglasnosti s Ustavom i zakonom općeg akta jedinice lokalne ili područne samouprave, a koji je pravna osnova obveze koja se u postupku pred sudom osporava, ispitati radi li se u konkretnom slučaju o općem aktu ili o drugom propisu u smislu čl. 125. alineje 2. Ustava i imajući u vidu u prigovoru iznesene razloge ocijeniti je li isti dostatno osnovan, u kojem slučaju je dužan obavijestiti Visoki upravni sud o potrebi pokretanja po službenoj dužnosti postupka ocjene zakonitosti općeg akta, odnosno podnijeti zahtjev Ustavnom sudu za ocjenu ustavnosti i zakonitosti drugog propisa. U slučaju kada parnični sud ocijeni prigovor neosnovanim, dužan je iznijeti i obrazložiti dostatne i pravno relevantne razloge za svoju ocjenu. Sud se nije smio zadovoljiti pukom konstatacijom da podzakonski akt nije poništen ili na drugi način stavljen izvan snage, jer time nije odgovorio na odlučne prigovore tuženika.

U odnosu na eventualni propust stranke da sama u skladu s čl. 83. ZUS-a inicira pokretanje postupka ocjene zakonitosti općeg akta, Ustavni sud RH je zauzeo shvaćanje da u državi utemeljenoj na vladavini prava zahtjev na postupanje tijela sudbene vlasti, koje je neodvojivo povezano uz korištenje ovlasti tog tijela, preteže nad pravom stranke u postupku na podnošenje obavijesti u smislu čl. 83. st. 2. ZUS-a, odnosno zahtjeva u smislu čl. 83. st. 1. istog zakona ili prijedloga u smislu čl. 38. st. 1. Ustavnog zakona. (Ustavni sud RH U-III-4024/2019).

vidi i [Rev 956/2022](#), [Rev 902/2022](#), [Rev 957/2022](#), [Rev 345/2023](#), [Rev 84/2024](#)

Čl. 12. st.3. ZPP

VEZANOST PARNIČNOG SUDA ODLUKOM U KAZNENOM POSTUPKU

1.17. Revd 2821/2021

Je li parnični sud u postupku naknade štete vezan izrekom kaznenog suda kojom je kazneni sud osudio štetnika za kazneno djelo, a kojim djelom je kazneni sud utvrdio da je počinjena šteta oštećeniku?

Rev 838/2022

...u okolnostima konkretnog slučaja, kad su tuženici pravomoćno oglašeni krivim za počinjenje kaznenog djela na štetu tužitelja, te je utvrđeno da su upravo počinjenjem tog kaznenog djela nanijeli štetu tužitelju u određenom novčanom iznosu, ne može se prihvatiti zaključak nižestupanijskih sudova da tužitelj u ovom postupku nije aktivno legitimiran za podnošenje zahtjeva za naknadu štete u smislu čl. 275. st. 5. SZ u vezi s čl. 273. st. 1. SZ, niti da posljedično nije bilo potrebno ispitati odgovornost prvotuženika u smislu čl. 252. SZ, niti drugotuženika u smislu čl. 273. SZ, kao niti zaključak da tužitelj nije dokazao postojanje uzročno posljedične veze između štete koju je pretrpio i radnji tuženika za koje su pravomoćno oglašeni krivim u kaznenom postupku.

Čl. 3. st.3. i čl. 221.st.4. ZPP

OCJENA NEDOPUŠTENOSTI RASPOLAGANJA STRANAKA

NOTORNE ČINJENICE

1.18. Revd 222/2023

1. Je li odluku o nedopuštenom raspolaganju stranaka u smislu čl. 3. st. 3. ZPP-a, sud dužan temeljiti na propisu koji raspolaganje označava kao nedopušteno?
2. Može li sud smatrati notornom činjenicu koja se inače množe utvrditi iz službenih evidencija?

Rev 423/2023

Odluku o nedopuštenom raspolaganju stranaka u smislu čl. 3. st. 3. ZPP-a, sud ne mora temeljiti na propisu koji takvo raspolaganje izričito označava kao nedopušteno, odnosno zabranjeno, već nedopuštenost raspolaganja može proizlaziti i iz povrede načela, smisla i cilja pravnih propisa koji se žele postići tim propisima, te pravila morala i ponašanja kojim se želi postići nešto što nije izričito zabranjeno, ali je takvo ponašanje s aspekta poštenja i zakonitosti društveno neprihvatljivo, štetno, pa time i nedopušteno.

Sud neku činjenicu ne može smatrati notornom ukoliko imalo postoji sumnja u njezinu notornost i ako se ona inače množe utvrditi iz službenih evidencija.

**Čl. 72. st. 1. i 3., čl. 30. st. 1. i 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu
Republike Hrvatske u vezi čl. 12. ZPP**

**VEZANOST PARNIČNOG SUDA ODLUKOM USTAVNOG SUDA KOJOM JE
UTVRĐENA POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE BEZ UKIDANJA TE
ODLUKE**

1.19. Revd 1148/2023

Proizvodi li deklaratorna odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, kojom je utvrđena povreda ustavnog prava na pravično suđenje, pravni učinak i na pravomoćne presude upravnih i parničnih sudova, donesene u istoj pravnoj stvari?

Rev 271/2024

Pravno shvaćanje ovog revizijskog suda, a što je ujedno i odgovor na predmetno pravno pitanje, je da u situaciji kada je Ustavni sud utvrdio da je određenom odlukom suda ili drugog nadležnog tijela povrijeđeno ustavno pravo zajamčeno Ustavom, a bez ukidanja takve odluke jer više ne proizvodi pravne učinke, te odluke nemaju značaj odluka o prethodnom pitanju kojima bi sud u parničnom postupku bio vezan temeljem odredbe čl. 12. st. 1. ZPP. U toj situaciji parnični sud je vezan odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske i to temeljem odredbe čl. 30. st. 1. i st. 2. UZUS-a. U toj situaciji Ustavni sud Republike Hrvatske je temeljem ustavnih i zakonskih ovlaštenja oduzeo svojstvo neupitne pravilnosti i zakonitosti tih odluka (jer je utvrdio protuustavnost tih odluka) pa istim parnični sud više nije vezan.

Čl. 2. st.1. ZPP

**ODLUČIVANJE U OKVIRU POSTAVLJENOG ZAHTJEVA (ZA NAKNADU
IMOVINSKE ŠTETE)**

1.20. Revd 2367/2022

Smije li sud suditi izvan granica zahtjeva postavljenih u postupku za svaki pojedini vid imovinske štete, odnosno je li sud ovlašten dosuditi veće iznose od onih koji su tijekom postupka traženi za pojedine vidove imovinske štete?

Rev 464/2023

Stranka svojim zahtjevom koji je određen u pogledu pojedine vrste imovinske štete određuje opseg pravne zaštite koju od suda traži. Stoga je sud prilikom odlučivanja o tužbenom zahtjevu ovlašten odlučivati samo u granicama određeno postavljeno zahtjeva po određenom vidu imovinske štete.

Čl. 12. st.1. ZPP u vezi čl. 66.st.1. i 2. ZOO/05

PRETHODNO PITANJE (PRIVIDNOST UGOVORA O DAROVANJU)

1.21. Revd 568/2023

Je li nužno prije pokretanja postupka radi utvrđenja bračne stečevine na imovini koja je stečena ugovorom o darovanju pokrenuti poseban postupak u kojem će se utvrđivati radi li se o simuliranom pravnom poslu (odnosno – je li istim prikrivenugovor o kupoprodaji) ili je navedeno dopušteno utvrđivati u istoj parnici kao prethodno pitanje?

Rev 1056/2023

Prije pokretanja postupka radi utvrđenja bračne stečevine na imovini koja je stečena ugovorom o darovanju nije nužno voditi poseban postupak u kojem bi se utvrđivalo radi li se o simuliranom pravnom poslu, odnosno u kojem bi se utvrđivalo je li istim prikriven ugovor o kupoprodaji, već je je navedeno dopušteno utvrđivati u istoj parnici radi utvrđenja bračne stečevine, kao prethodno pitanje.

Čl. 31.st.2. i čl.77. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske u vezi čl. 12. ZPP

VEZANOST PARNIČNOG SUDA ODLUKOM USTAVNOG SUDA

1.22. Revd 3143/2020

1. Da li je drugostupanjski sud bio dužan primijeniti stajalište Vrhovnog suda zauzeto u Rev-627/2011 od 14.12.2011. prema kojem se davanje u zakup poslovnih prostora na tržnici na malo smatra tržišnom djelatnošću ili je bio dužan, u skladu s odredbom čl. 31. st. 2. i čl. 77. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu RH, primijeniti stajalište Ustavnog suda RH zauzeto u odluci U-III-3950/12 od 20.1.2016. prema kojem se davanje u zakup poslovnih prostora na tržnici na malo smatra komunalnom djelatnošću, sve to u smislu čl. 3. t. 1. t. 10 i čl. 3. st. 11. Zakona o komunalnom gospodarstvu (NN 26/13)?

2. Je li tuženik, kao davatelj zakupa lokala na tržnici V. u Zagrebu, isporučitelj komunalne usluge, dužan pri svakoj promjeni cijene odnosno tarife svojih usluga pribaviti prethodnu suglasnost poglavarstva Grada Zagreba?

Rev 406/2021

Tuženik je dužan kao davatelj zakupa lokala na tržnici V. u Zagrebu, isporučitelj komunalne usluge, pri svakoj promjeni cijene odnosno tarife svojih usluga pribaviti prethodnu suglasnost Poglavarstva grada Zagreba.

Stoga u odnosu na prvo postavljeno pitanje valja odgovoriti da je sud vezan u konkretnom predmetu odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske u odnosu na koju je donesena.

Čl. 12.st.1. u vezi čl. 354.st.1. u vezi ZPP

VEZNOST SUDA RJEŠENJEM UPRAVNOG TIJELA

1.23. Revd 3504/2023

Pripada li pravo tužitelju potražiti povrat nepripadno isplaćenih mirovinskih primanja prema pravilima o stjecanju bez osnove temeljem pravomoćnog rješenja donesenog u upravnom postupku koje predstavlja prethodno pitanje o kojem ovisi odluka o glavnoj stvari u ovom postupku, ili se radi o miješanju javne vlasti u mirno uživanje vlasništva?

[Rev 564/2024](#)

Naime, kada je pravomoćnim rješenjem tužitelja-protutuženika broj ... od 20. rujna 2013. utvrđena nepripadajuća isplata invalidske mirovine tuženiku-protutužitelju za sporno razdoblje, onda je tim Rješenjem nadležno tijelo odlučilo o prethodnom pitanju u odnosu na predmetni tužbeni zahtjev tužitelja-protutuženika. Pravilnost i zakonitost tog Rješenja ne može se ispitivati u ovom parničnom postupku. Stoga, sud je u ovom parničnom postupku bio vezan tim Rješenjem (ukoliko isto ne bi bilo poništeno, ukinuto ili izmijenjeno).

DONOŠENJE DEKLARATORNE PRESUDE O KADA TRAŽBINA NIJE PRIJAVLJENA U STEČAJNOM POSTUPKU

1.24. Revd 3483/2021

Može li se nakon otvaranja stečajnog postupka donijeti deklaratorna presuda kojom se utvrđuje postojanje tražbine nastale prije otvaranja stečajnog postupka ukoliko ta tražbina nije prijavljena stečajnom upravitelju te nije navedena u pravomoćnom rješenju o utvrđenim i osporenim tražbinama?

[Rev 658/2022](#)

U ovom postupku egzistira pravomoćno rješenje kojim je pitanje dopustivosti vođenja ovog postupka nakon otvaranja stečajnog postupka makar tužitelji nisu prijavili tražbinu u stečajnom postupku pravomoćno odlučeno, pa je i pravomoćno odlučeno i o pitanju dopustivosti daljnjeg vođenja ovog postupka, a što je i predmet pitanja zbog kojeg je revizija dopuštena.

Res iudicata facit de albo nigrum, originem creat, aequat quadrata rotundis, naturalia sanguinis vincula et falsum in verum mutat (Presuđena stvar čini crno od bijelog, stvara porijeklo, izjednačuje kvadrate s krugovima, prirodne veze krvi i mijenja laž u istinu).

Dakle, kada je pravomoćnim rješenjem istog suda pred kojim se vodi ovaj postupak odlučeno o pitanju dopustivosti nastavka ovog postupka protiv tuženika, i kako se to pravomoćno rješenje ne može mijenjati jer je postalo pravomoćno, a presuđena stvar čini pravo među strankama (*Res iudicata facit ius inter partes*) to i pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena nije pitanje o kojem ovaj sud može meritorno odlučivati jer ono nije pitanje iz čl. 385.a ZPP-a kako to zahtjeva čl. 391. st. 3. ZPP-a, a zadiranje u pravilnost rješenja koje je postalo pravomoćno i protiv kojeg nije podnesen niti jedan pravni lijek bilo bi suprotno načelu pravne sigurnosti i legitimnih očekivanja stranaka u postupku.

Čl. 451. st.3. ZPP

INTERVENCIJA U ZAHTJEV U POSTUPKU POVODOM PLATNOG NALOGA PRAVNI POLOŽAJ POŠTENOG I NEPOŠTENOG POSJEDNIKA – PRIMJENA čl. 164. st.1. i čl. 165.st.1. ZVDS

1.25. Revd 3435/2020

1. Da li tužitelj tijekom parničnog postupka u kojem se odlučuje o osnovanosti prigovora protiv platnog naloga može intervenirati u svoj zahtjev u odnosu na koji je donesen platni nalog (osim povlačenja tužbe djelomično ili u cijelosti);
2. Ako je određena stvar još uvijek u nepromijenjenom obliku (očuvanog identiteta) u posjedu nevlasnika, da li je u odnosu na prava vlasnika odnosno predmnijevanog vlasnika prema posjedniku potrebno primijeniti odredbu članka 1120. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05 i 41/08) ili odgovarajuće odredbe članaka 164., 165., i 166. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)?

Rev 565/2021

Imajući na umu sve naprijed navedeno, revizijski sud u vezi s prvim dopuštenim pitanjem ustraje u pravnom shvaćanju izraženom u rješenju broj Rev-500/2011-2 od 19. rujna 2012. koje glasi: "Propuštanje postupanja prema odredbi članka 451. stavka 3. ZPP ima značaj relativno bitne povrede odredbe parničnog postupka koja u konkretnom slučaju nije rezultirala nezakonitom presudom jer su pravni učinci presude kojom se nalaže platiti određeni iznos u bitnom identični s pravnim učincima koje ima odluka kojom se održava na snazi platni nalog identičnog sadržaja kao i kondemnatorna presuda".

(...)

Pored navedenog, treba istaći i da je ovaj sud na sjednici Građanskog odjela od 26. listopada 2009. glede pitanja primjene i tumačenja odredbe članka 1120. ZOO/05 (koja sadržajno odgovara odredbi članka 217. ZOO/91) te pitanja primjene i tumačenja odredbe članka 164. stavka 1. i članka 165. stavka 1. ZVDSP (pravni položaj poštenog i nepoštenog posjednika) zauzeo pravno shvaćanje koje glasi: "Ako je određena stvar još uvijek u nepromijenjenom obliku (očuvanog identiteta) u posjedu nevlasnika valja primijeniti odredbe članka 164. stavka 1. i članka 165. stavka 1. ZVDSP, prema kojima je samo nepošten posjednik dužan naknaditi koristi od uporabe tuđe stvari. Ako je određena stvar uporabljena na način da je promijenila identitet (radi čega nije moguće ili gospodarski nije opravdano vraćanje te stvari), tek u takvoj situaciji valja primijeniti odredbu članka 1120. ZOO, prema kojoj je osoba koja je uporabila tuđu stvar u svoju korist dužna vlasniku naknaditi korist i bez obzira na svoje poštenje odnosno nepoštenje." Ovo pravno shvaćanje praksa revizijskog suda slijedi (primjerice, Rev-3299/2014-2 od 21. studenoga 2018.).

Naprijed navedeno znači da kada neka osoba posjeduje tuđu stvar ili tuđi suvlasnički dio stvari, tada je plaćanje vrijednosti postignute koristi u smislu odredbe članka 217. ZOO/91 moguće samo u slučaju kada je nekretnina ili neka druga stvar uporabljena na način da je promijenila identitet zbog čega nije moguće ili nije gospodarski opravdano vraćanje te nekretnine ili neke druge stvari, dok u situaciji kada je moguća predaja nekretnine ili stvari u posjed ili suposjed, naknada koristi prosuđuje se prema odredbama članka 164. i članka 165. ZVDSP.

Čl. 11.st.1. u vezi čl. 288. ZPP

DUŽNOST SUDA UPOZORITI STRANKU NA NJEZINA PROCESNA PRAVA

1.26. Revd 87/2021

Je li stranku koju je sud na ročištu upozorio na potrebu da radi zaštite svojih prava uzme punomoćnika (odvjetnika), sud ujedno bio dužan upozoriti na to da ima pravo predložiti sudu da odgodi ročište ako ne može odmah angažirati punomoćnika, imajući pritom na umu odredbe članka 288.a st. 3. i 4. te čl. 11. st. 1. Zakona o parničnom postupku?

[Rev 534/2021](#)

Postupanje suda u smislu čl. 11. st. 1. ZPP i upozoravanja stranke na njena procesna prava ocjenjuje u skladu s okolnostima svakog konkretnog slučaja i ovisi o tome na koji način se stranka očituje na upozorenja suda koja su joj prethodno iznijeta. Nakon što je sud primjenom čl. 288.a st. 3. ZPP upozorio stranku na potrebu da angažira punomoćnika odvjetnika za zastupanje u sporu, sud nije dužan upozoravati stranku na mogućnost traženja odgode rasprave radi angažiranja punomoćnika.

Čl. 67. st. 1. Zakona o međunarodnom privatnom pravu

PRIZNANJE STRANE SUDSKE ODLUKE NA TEMELJU DOKAZA O PRAVOMOĆNOSTI

1.27. Revd 4382/2023

Je li u postupku priznanja strane sudske odluke teret dokazivanja da je strana sudska odluka pravomoćna na predlagatelju priznanja ili na protustranci te može li sud zaključiti da je strana sudska odluka postala pravomoćna po pravu države u kojoj je donesena bez dokaza o pravomoćnosti, isključivo na temelju činjenice da se radi o drugostupanjskoj odluci?

Rev 1235/2024

Iz navedene zakonske odredbe proizlazi, a što je ujedno i odgovor na predmetno pravno pitanje, da je podnošenje dokaza o pravomoćnosti strane sudske odluke po pravu države u kojoj je donesena jedan neizostavan uvjet za priznanje te odluke. Nadalje, iz te zakonske odredbe nedvojbeno proizlazi da je taj dokaz dužna podnijeti sudu osoba koja predlaže priznanje strane sudske odluke.

Čl. 446.ZPP

IZDAVANJE PLATNOG NALOGA U SITUACIJI KAD SU ISPUNJENE PRETPOSTAVKE ZA OVRHU NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE

1.28. Revd 4637/2022

Je li dopušteno pokretanje parničnog postupka, odnosno je li dopuštena tužba za isplatu temeljem vjerodostojne isprave (račun-otpremnicu) za obavljene građevinske radove kada su ispunjene pretpostavke za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave sukladno čl. 446. Zakona o parničnom postupku?

Rev 377/2023

U vezi spornog pitanja, ovaj sud je već u odluci poslovni broj Revt 292/2012-2 od 10. listopada 2013., zauzeo pravno shvaćanje, prema kojemu, kada su ispunjene su pretpostavke za izdavanje platnog naloga u smislu čl. 446. ZPP i ujedno pretpostavke za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave: „u takvom slučaju vjerovnik nije imao pravo birati put pravne zaštite već je mogao svoje pravo ostvarivati podnošenjem prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave, ako ne učini vjerojatnim postojanje pravnog interesa za izdavanje platnog naloga. Ovrha se naime određuje na temelju ovršne isprave i na temelju vjerodostojne isprave, a prema čl. 28. st. 1. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08), vjerodostojna isprava je račun, mjenica i ček s protestom i povratnim računima kad je to potrebno za zasnivanje tražbine, javna isprava, izvadak iz ovjеровljenih poslovnih knjiga, po zakonu ovjеровljena privatna

isprava te isprava koja se po posebnim propisima smatra javnom ispravom. Računom se smatra i obračun kamata. Vjerodostojna isprava je podobna za ovrhu ako su u njoj naznačeni vjerovnik i dužnik te predmet, vrsta, opseg i vrijeme ispunjenja obveze (čl. 28. st. 2. OZ).

Čl.12.st.1. ZPP

PRETHODNO PITANJE

1.29. Revd 937/2024

1.Smije li sud pred kojim se javi pitanje prejudicijalne naravi isto samostalno riješiti, pritom zanemarujući istodobno vođenje postupka pred nadležnim sudom i postojeću odluku o navedenom pitanju kao glavnom?

2. Smije li sud, u parničnom postupku radi proglašenja pljenidbe i prijenosa nedopuštenim, prilikom odlučivanja o prethodnom pitanju postojanja tražbine zanemariti već postojeću pravomoćnu odluku nadležnog suda o postojanju iste?

Rev 1218/2024

Sud u parničnom postupku radi proglašenja pljenidbe i prijenosa nedopuštenim, prilikom odlučivanja o prethodnom pitanju postojanja tražbine ne smije zanemariti već postojeću pravomoćnu odluku nadležnog suda o postojanju tražbine, što ujedno predstavlja i odgovor na drugo postavljeno pitanje.

Međutim, da bi sud mogao voditi računa o postojećoj pravomoćnoj odluci o postojanju tražbine, osnovna je pretpostavka da je pravomoćna presuda donesena u trenutku zaključenja glavne rasprave, jer je za odluku u sporu mjerodavno činjenično stanje u trenutku zaključenja glavne rasprave.

Naime, presuda koja u trenutku zaključenja glavne rasprave još nije pravomoćna, može po žalbi stranaka u žalbenom postupku biti (osim potvrđena) i ukinuta ili preinačena pa ishod tog spora još nije izvjestan.

(...)

Stoga su nižestupanjski sudovi pravilno donijeli odluku na temelju činjeničnog stanja kakvo je postojalo u trenutku zaključenja glavne rasprave pa su nižestupanjski sudovi bili ovlašteni sukladno čl. 12. st. 1. ZPP zaključiti da je tražbina koju je tuženik imao prema Hotelima Vodice d.d. prestala sjedinjenjem.

Čl. 12. ZPP

VEZANOST PARNIČNOG SUDA ODLUKOM U KAZNENOM POSTUPKU

1.30. Revd 4358/2023

Je li sud u skladu s čl. 12. ZPP vezan za kaznenu presudu kaznenog suda u pogledu postojanja kaznenog djela i kaznene odgovornosti, ako optuženik i stranka u parničnog postupku nisu iste osobe?

Rev 710/2024

Prema smislu te odredbe parnični je sud vezan izrekom pravomoćne kaznene presude, a ta se vezanost odnosi na činjenični opis, pravni opis i pravnu kvalifikaciju kaznenog djela za koje je optuženik proglašen krivim. Drugim riječima, parnični sud ne može utvrđivati da je kazneno djelo počinjeno na drukčiji način od onoga koji je opisan u činjeničnom opisu izreke kaznene presude, niti da je riječ o nekom drugom kaznenom djelu koje nije pravno opisano i pravno označeno (kvalificirano) u izreci pravomoćne kaznene presude. Vezanost parničnog suda odnosi se dakle na utvrđenje da je kazneno djelo počinjeno, da je štetnik kazneno odgovoran i da je odgovoran za djelovanje onako kako je to utvrđeno kaznenom presudom, pa time i da je takvo postupanje, koje je kaznenom presudom utvrđeno kao kažnjivo, predstavlja i štetnu radnju.

Vezanost parničnog suda pravomoćnom osuđujućom presudom kaznenog suda obuhvaća činjenična utvrđenja iz opisa bića kaznenog djela sadržana u izreci presude kaznenog suda.

Stoga parnični sud nije vezan pravomoćnom osuđujućom presudom samo u pogledu odgovornosti štetnika za kazneno djelo, već i opisom štetnog događaja, s obzirom da je građanskopravna odgovornost znatno šira od kaznenopravne.

Međutim, u konkretnom slučaju izostaje obrazloženje drugostupanjskog suda o činjenici o kojem kaznenom postupku je riječ, u odnosu na kojeg optuženika je isti vođen, kao i je li navedenim kaznenim djelom oštećen predmetni tužitelj.

PRAVNI POLOŽAJ POŠTENOG I NEPOŠTENOG POSJEDNIKA – PRIMJENA čl. 164. st.1. i čl. 165.st.1. ZVDSP

ZAHTJEV ZA PREDAJU STVARI U PARNICI U KOJOJ JE PREDMET SPORA ZAHTJEV VLASNIKA ZA ISPLATU NAKNADE ZA KORISTI KOJE JE POSJEDNIK IMAO ZA VRIJEME SVOG POSJEDOVANJA

1.31. Revd 2214/2020

1. Da li u situaciji kada je određena stvar u nepromijenjenom obliku (očuvanog identiteta) u posjedu nevlasnika, valja primijeniti odredbe članka 164. stavka 1. i članka 165. stavaka 1. i 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" broj 91/96, 68/98 i 137/99 - dalje: ZVDSP) ili valja primijeniti odredbu članka 1120. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05 i 41/08);

2. Da li vlasnik može zahtijevati naknadu iz članka 165. stavka 1. ZVDSP, a bez da zahtijeva predaju stvari?

Rev 581/2021

Sudovi su pogriješili kada su predmetni zahtjev za isplatu tretirali kao tražbinu po osnovi upotrebe tuđe stvari u smislu odredbe članka 1120. ZOO. Naime, u konkurenciji između verzijskog zahtjeva iz članka 1120. ZOO po osnovi uporabe tuđe stvari u svoju korist i sporednog zahtjeva za naknadu koristi od stvari od nepoštenog posjednika iz članka 165. ZVDSP, revizijski se sud već izjasnio, a pravno shvaćanje na kojem je u tom smislu utemeljena pobijana presuda odstupa od tog pravnog shvaćanja.

(...)

To u osnovi znači da je za primjenu odredbe članka 165. ZVDSP odlučno pitanje kvalitete posjeda, za primjenu koje je odlučno je li tužiteljica postavila zahtjev za suposjed nekretnine i brani li tuženik tužiteljici stupanje u posjed nekretnine (tako i Vrhovni sud Republike Hrvatske, Rev-3288/2014-2 od 21. studenoga 2018., Rev-1981/2017-3 od 15. svibnja 2019., Rev-1089/2022-2 od 6. lipnja 2023. i dr.).

Vrhovni je sud u pogledu ovog pitanja ujednačio praksu revizijskog suda nakon zauzimanja pravnog shvaćanja odjelne sjednice broj Su-IV-16/2021-5 od 1. ožujka 2021. prema kojoj praksi nije nužno da (su)vlasnik tužbenim zahtjevom istodobno traži i predaju stvari u (su)posjed ako je na odgovarajući način izrazio volju za posjedovanjem te stvari. U tom slučaju dospijeće tražbine s osnove naknade koristi koju nepošteni posjednik ima od korištenja tuđe stvari, a time i osnovanost zahtjeva, ne može se isključivo promatrati kroz zahtjev za predaju stvari u isključivi posjed. U takvoj situaciji tražbina (su)vlasnika iz navedene osnove ne samo da nastaje nego i dospijeva u trenutku kada (su)vlasnik stvari podnese zahtjev za naknadu prema nepoštenom posjedniku. Naime, kada (su)vlasnik stvari podnese zahtjev za naknadu prema nepoštenom posjedniku time je ujedno i izrazio volju za posjedovanjem te stvari.

Čl. 5. i čl. 8. ZPP, čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP

OCJENA DOKAZA

OBJEKTIVNE GRANICE PRAVOMOĆNOSTI

1.32. Revd 1416/2024

Je li počinjena apsolutno bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. točka 11. Zakona o parničnom postupku, obzirom da u obrazloženju drugostupanjske presude nisu navedeni razlozi na temelju kojih je utvrđeno da nije riječ o trgovačkom ugovoru, kao i da nije navedena odredba materijalnog prava koja potkrepljuje takav stav suda već se to samo konstatira?

Proizvodi li ukidna odluka višeg suda pravne učinke i na stranku koja nije izjavila pravni lijek, zbog čega je u odnosu na nju odluka postala pravomoćna?

Može li se u obrazloženju kondemnatorne presude kojom se nalaže isplata temeljem raskinutog predugovora, utvrditi da pojedina nekretnina predstavlja javno dobro u općoj uporabi – željezničku infrastrukturu, usprkos činjenici da se upravitelj željezničke infrastrukture tijekom postupka višekratno očitovao da predmetna nekretnina nije javno dobro u općoj uporabi?

Je li oznaka zemljišta, željeznica i zgrada (konačište), dovoljan uvjet da bi se iste nekretnine ex lege smatrale javnim dobrom – željezničkom infrastukturom?

Rev 55/2025

Takav stav suda drugog stupnja nije opterećen bitnom povredom postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a jer je sud ranije etablirao činjenice da je predugovor raskinut, da je na temelju predugovora tužitelj isplatio predniku tuženika utuženi iznos, pa kada je jasno da predugovora više nema, jer je došlo do raskida ugovora, vraćanje isplaćenog vrši se po pravilima stjecanja bez osnove (čl. 1111. Zakona o obveznim odnosima - „Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18 - dalje: ZOO/05) pa time nema niti primjene pravila o visini kamatne stope za tražbine iz trgovačkih ugovora (čl. 26. st. 2. ZOO-a) jer ugovora više niti nema.

(...)

Kako solidarnost dužnika nije utvrđena izrekom presude, protiv koje jedan od tuženika nije podnio reviziju to nije bilo mjesta glede tog tuženika ponovo donositi presudu jer je ranija presuda stekla svojstvo pravomoćnosti glede tog tuženika jer nije niti bilo mjesta ponovo odlučivati o opstojanosti njegove obveze spram tužitelja.

(...)

Parnični sud sporne i odlučne činjenice utvrđuje na temelju svih vrsta dokaza koji mu stoje na raspolaganju, na temelju svog slobodnog uvjerenja (čl. 8. ZPP-a) pri čemu su stranke slobodne iznositi sve argumente kojima potkrepljuju svoje tvrdnje (čl. 5. ZPP-a) no iznošenje tvrdnji stranaka ne obvezuje sud ako iz dokaza koje je sud ocijenio na temelju slobodnog uvjerenja suda proizlazi drugačije nego što to stranka iznosi tijekom parnice.

Kako ne postoji formalna ocjena dokaza sud sporne i odlučne činjenice može utvrditi na temelju bilo kojeg dokaza kojeg po svom slobodnom uvjerenju smatra vjerodostojnim .

Čl. 133. st.5. u vezi čl. 331.b. st.1. ZPP

DOSTAVA PISMENA STEČAJNOM UPRAVITELJU

1.33. Revd 1503/2023

Jesu li ispunjene pretpostavke za donošenje presude zbog ogluhe u smislu čl. 331.b st. 1. toč. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19 – dalje: ZPP) kada je tuženiku – adresatu pismena iz čl. 133. st. 5. ZPP tužba (i poziv za davanje odgovora na tužbu) dostavljena preporučenom pošiljkom ("na drugi odgovarajući način"), a ne u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava?

Rev 166/2024

Stoga kada je dostava tužbe i poziva na odgovor na tužbu izvršena stečajnom upravitelju koji je adresat pismena iz čl. 133. st. 5. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj: 70/19) na njegovu adresu preporučenom pošiljkom putem pošte, a ne u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava, ispunjene su pretpostavke za donošenje presude zbog ogluhe prema čl. 331.b st. 1. toč. 1. ZPP pa to ujedno predstavlja i odgovor na postavljeno pitanje.

čl. 71. toč.3. ZPP

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE – U SUĐENJU JE SUDJELOVAO SUDAC KOJI JE PO ZAKONU TREBAO BITI IZUZET

1.34. Revd 192/2023

Je li tužitelju povrijeđeno pravo na pravično i zakonito suđenje kada drugostupanjsku odluku kao predsjednik vijeća donosi sudac koji je suprug zakonske zastupnice tuženice, koja je zastupala tuženicu u tom postupku?

Rev 982/2024

Stranci u parničnom postupku jest povrijeđeno pravo na pravično i zakonito suđenje s aspekta prava na nepristrani sud kada je drugostupanjsku odluku kao predsjednik sudskog vijeća donio sudac koji je suprug zakonske zastupnice suprotne parnične stranke, a koja je tu parničnu stranku zastupala u postupku.

Čl. 132. st.2. i 133.st.1. ZR, čl. 141., 142. i 143.ZPP

DOSTAVA ODLUKE O PRAVIMA I OBVEZAMA IZ RADNOG ODNOSA

1.35. Revd 2788/2023

1. Je li dostava pismena na kojoj je dostavljač ostavio obavijest „obaviješten, nije preuzeo pošiljku“ odnosno „nije tražio“ dostava kojom je postupljeno sukladno članku 142. odnosno čl. 141. ZPP-a i smatra li se navedena dostava neuspjehom dostavom koja se ubraja u pokušaj dostave i ima li navedena dostava ikakvog procesnog učinka u smislu navedenih članaka?
2. Je li primjenom članka 141., 142. i 143. ZPP-a zakonito stajalište da je dostavu moguće pokušati dva puta da bi se pristupilo dostavi putem oglasne ploče, odnosno koliki je minimalni broj dostava, u slučaju osobne dostave, koji se mora pokušati fizičkoj osobi da bi se pristupilo dostavi putem oglasne ploče?
3. U slučaju iz čl. 143. st. 2. ZPP (slučaj kada dostava putem članaka 141. i 142. ne uspije), koliko je broj dostava koji se mora pokušati nakon što se pribavi evidencija o prebivalištima iz MUP-a, a adresa se iz tih evidencija ne razlikuje od dotadašnje adrese, i mora li uvijek posljednja dostava prije stavljanja pismena na oglasnu ploču, obaviti s razmakom od 30 dana od prethodne dostave?

Rev 1027/2024

Napomene dostavljača „obaviješten nije preuzeo pošiljku“ ili „obaviješten nije tražio“ u okolnostima kada je za dostavu pismena propisana osobna dostava primjenom čl. 141. i 142. ZPP smatraju se neurednom odnosno bezuspješnom dostavom i takva se dostava mora ponoviti.“ Time je odgovoreno na prvo postavljeno pravno pitanje. (u tom smislu u Revr-245/05-2 od 27. travnja 2005.)

Odredbama ZPP nije propisan broj pokušaja dostave koje se moraju izvršiti prije pristupanja dostavi putem oglasne ploče, već je propisan način na koji se dostave moraju pokušati da bi bile ostvarene zakonske pretpostavke za valjanu dostavu putem oglasne ploče.

Nakon bezuspješne dostave na adresu prijavljenog prebivališta ponovljena dostava mora biti pokušana nakon proteka roka od 30 dana od prethodno pokušane dostave i tek nakon tako pokušane dostave ispunjene su pretpostavke za pristupanje dostavi putem oglasne ploče.

Čl. 12.st.3. ZPP

VEZANOST SUDA KAZNENOM PRESUDOM – TUŽITELJ NIJE DUŽAN DOKAZIVATI IZNOS ŠTETE NASTALE POČINJENJEM KAZNENOG DJELA

1.36. Revd 2723/2024

Je li tužitelj dužan u parničnom postupku predlaganjem odgovarajućih dokaza dokazivati iznos nastale štete počinjene kaznenim djelom ukoliko je taj iznos štete utvrđen u okviru

opisa utvrđenoga kaznenoga djela pravomoćnom kaznenom presudom kojom je tuženik proglašen krivim za počinjenje kaznenoga djela na štetu tužitelja, a sve u smislu čl. 12. st. 3. Zakona o parničnom postupku?

Rev 1431/2024

U parničnom postupku tužitelj nije dužan, predlaganjem odgovarajućih dokaza, dokazivati iznos štete nastale počinjenjem kaznenog djela u slučaju kad je iznos štete koji tužitelj zahtijeva u parničnom postupku, utvrđen u okviru opisa kaznenog djela, utvrđenog pravomoćnom kaznenom presudom kojom je tuženik proglašen krivim za počinjenje kaznenog djela na štetu tužitelja.

2. NADLEŽNOST I SASTAV SUDA

Čl. 36. ZPP VRIJEDNOST PREDMETA SPORA

2.1. Revd 238/2021

Da li se u situaciji kada tužbeni zahtjev obuhvaća iznos na ime dospjele i buduće rente vrijednost predmeta spora određuje prema njihovom zbroju?

Rev 1119/2021

Tužitelji tužbeni zahtjev istaknuli su samo kao rentni zahtjev zahtijevajući od dana podnošenja tužbe isplatu budućih davanja, dakle, tužbom nisu zahtijevali posebno isplatu dospjelih iznosa, pa se suprotno tvrdnji revidenta, vrijednost predmeta spora obračunava sukladno odredbi čl. 36. ZPP-a najviše do zbroja davanja za vrijeme od pet godina.

Čl. 40. ZPP

PRIGOVOR TUŽENIKA NA ISTAKNUTU VRIJEDNOST PREDMETA SPORA

2.2. Revd 2012/2020

Da li je u postupku u kojem je sud propustio provjeriti točnost naznačene vrijednosti predmeta spora mjerodavna vrijednost predmeta spora koju je tužitelj naznačio u tužbi i dalje u postupku?

Da li se odredbe članka 40. stavka 5. Zakona o parničnom postupku, osim na slučajeve iz članka 40. stavka 4. Zakona o parničnom postupku imaju primjenjivati i na slučajeve iz članka 40. stavka 3. Zakona o parničnom postupku?

Rev 665/2021

Prema ocjeni ovog suda, ukoliko prvostupanjski sud nije odlučio o pravovremenom prigovoru tuženika kojim je on istaknuo da je tužitelj suviše visoko ili suviše nisko naznačio vrijednost predmeta spora, te prvostupanjski sud nije provjerio točnost naznačene vrijednosti predmeta spora u smislu odredbe čl. 40. st. 3. ZPP-a, ne može se smatrati mjerodavnom vrijednost predmeta spora naznačena u tužbi (ili tijekom postupka, ukoliko je došlo do objektivne preinake tužbe) već je prvostupanjski sud dužan odlučiti o pravovremenom prigovoru tuženika; a niti je u takvoj situaciji, predviđenoj odredbom čl. 40. st. 3. ZPP-a, opravdana primjena odredbe čl. 40. st. 5. ZPP-a – što ujedno predstavlja odgovor na postavljena pravna pitanja.

Čl. 39. 40. st.2. ZPP u vezi čl. 21. st.1. OZ

ODREĐIVANJE VRIJEDNOSTI PREDMETA SPORA U POSTUPKU OSIGURANJA NOVČANE TRAŽBINE

2.3. Revd 2055/2022

1. Je li sud - određujući da se u postupku osiguranja novčane tražbine vrijednost predmeta spora utvrđuje na temelju vrijednosti koju je predlagatelj u svome prijedlogu za osiguranje naznačio, umjesto da vrijednost predmeta spora utvrdi prema iznosu tražbine koju se želi osigurati, na temelju čl. 39. Zakona o parničnom postupku (ZPP) i arg. a cont. čl. 40. st. 2. ZPP-a, počinio bitnu povredu odredaba u postupku osiguranja, iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 39, čl. 40. st. 2. i čl. 40. st. 30 ZPP-a, a sve u primjeni po čl. 21. st. 1. Ovršnog zakona?

2. Određuje li se u postupku osiguranja novčane tražbine vrijednost predmeta spora na temelju vrijednosti koju je predlagatelj u svome prijedlogu za osiguranje označio ili prema iznosu tražbine koju se želi osigurati - na temelju čl. 39. Zakona o parničnom postupku koji se primjenjuje po čl. 21. st. 1. Ovršnog zakona?

Rev 112/2023

Dakle, u postupku koji je započet prijedlogom za osiguranje novčane tražbine i to određivanjem privremene mjere na nekretnini, kod ocjene potrebnog troška postupka, vrijednost predmeta postupka se utvrđuje u visini tražbine koja se osigurava, s tim da ako vrijednost nekretnine za koju se određuje privremena mjera ima manju vrijednost od tražbine koja se osigurava, kao vrijednost predmeta postupka će se uzet vrijednost nekretnine za koju se određuje privremena mjera.

Čl. 40. i čl. 186.b

VRIJEDNOST PREDMETA SPORA I STUPNJEVITA TUŽBA

2.4. Revd 1865/2020

Kada se u parnici radi o tzv. stupnjevitoj tužbi, u smislu članka 186.b Zakona o parničnom postupku te se konačan zahtjev ne može postaviti, uz ostalo - prije nego što tuženik preda pregled svojih obveza te zatim provede financijsko vještačenje, je li za utvrđenje vrijednosti predmeta spora prilikom odmjeravanja parničnih troškova mjerodavna privremeno izražena vrijednost prilikom podnošenja tužbe ili vrijednost zahtjeva izražena/postavljena nakon pribave tuženikove dokumentacije te vještačenja i u skladu s vještačenjem?

Rev 412/2021, Rev 4/2023, Rev 589/2021

kod stupnjevite tužbe se kao vrijednost predmeta spora, mjerodavnog za odluku o troškovima postupka, uzima prvotno naznačena vrijednost predmeta spora (manifestacijskog zahtjeva), a ako ona nije naznačena onda se ona, u skladu s odredbom čl. 40. st. 5. ZPP predmnijeva u iznosu od 6.636,14 Eur/50.000,00 kn, a nakon konačne

specifikacije tužbenog zahtjeva vrijednost predmeta spora je vrijednost novčanog zahtjeva (čl. 40. st. 1. ZPP), pri čemu određivanje, ranije neodređenog, tužbenog zahtjeva (postavljanje novčanog zahtjeva) kod stupnjevite tužbe ne predstavlja djelomično povlačenje tužbe (tako i u odluci ovoga suda broj Rev 589/2021-2 od 11. listopada 2022.).

vidi i [Rev 589/2021](#), Rev 34/2023, 145/2023, Rev 63/2023, Rev 203/2022, Rev 1200/2022, Rev 1230/2022, Rev 546/2024, Rev 1202/2024, Rev 105/2025

Čl. 34.b. st.1. ZPP

NADLEŽNOST U SPOROVIMA ZA POVRAT NAKNADE PLAĆENE NA IME KOMUNALNOG DOPRINOSA

2.5. Revd 2837/2020

Je li za odlučivanje o zahtjevu za povrat naknade plaćene na ime komunalnog doprinosa nadležan sud ili upravno tijelo?

Rev 463/2021

Međutim, revizijski je sud u recentnijoj odluci poslovnog broja Revt 131/2017-2 od 21. srpnja 2020. izrazio sljedeće pravno shvaćanje:

„Naime, iz činjeničnih navoda tužbe proizlazi da je predmet spora zahtjev tužitelja za povrat komunalnog doprinosa (...) na ime stjecanja bez osnove, a koji iznos je tužitelju prisilno ustegnut 19. travnja 2011. temeljem rješenja o ovrsi tuženika kao jedinice lokalne samouprave, a koje je rješenje o ovrsi doneseno temeljem rješenja tuženika koje je kasnije u postupku poništeno.

Stoga kako tužitelj potražuje povrat komunalnog doprinosa prema općim propisima obveznog prava tj. Zakonu o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05 i 41/08 –dalje ZOO) i to prema odredbama kojima je uređen institut stjecanja bez osnove (čl. 1111. ZOO), to se radi o imovinskopravnom zahtjevu za isplatu, pa takav spor spada u sudsku nadležnost na temelju odredbe čl. 34.b toč. 1. ZPP.“.

9. Unatoč tome što se u ovome, konkretnom sporu prvostupanjski sud, kada je prihvatio tužbeni zahtjev u dijelu povrata komunalne naknade, nije pozvao na institut stjecanja bez osnove, nego opću odredbu o učincima ugovora prema ugovarateljima u smislu čl. 336. st. 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/2005, 41/2008, 125/2011), a ni sam tužitelj tijekom postupka nije jasno i konzistentno profilirao na kojoj zakonskoj odredbi konkretno temelji svoje potraživanje i unatoč tome što je u predmetu Revt 131/2017 komunalna naknada bila očito prisilno ovršena (a u ovopredmetnom sporu nije) rješenjem o ovrsi jedinice lokalne samouprave koje je rješenje o ovrsi kasnije u postupku poništeno - revizijski sud ocjenjuje da je citirano pravno shvaćanje primjenjivo i na ovaj slučaj.

NADLEŽNOST U SPOROVIMA RADI UPISA PROMJENE GROBNOG MJESTA

Čl. 16. st.1. Zakona o grobljima

2.6. Revd 2820/2020

Da li je odlučivanje o tužbenom zahtjevu kojim je zatraženo da se tuženiku, pravnoj osobi koja upravlja grobljem (upravi groblja), naloži upis prava korištenja grobnog mjesta u grobni očevidnik, u sudskoj nadležnosti ili je u nadležnosti upravnog tijela?

Rev 280/2021

Stoga, i prema shvaćanju ovoga suda, pravnu zaštitu radi upisa promjene korisnika grobnog mjesta u grobnom očevidniku, a koju činjenicu tuženik, kao pravna osoba koja upravlja grobljem i vodi grobni očevidnik, ne želi upisati, tužiteljica može tražiti jedino u upravnom postupku.

Čl. 16. st. 1. i 3. ZPP

NADLEŽNOST SUDA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA ODLUČIVANJE O TUŽBI S PRIJEDLOGOM ZA IZDAVANJE PLATNOG NALOGA NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE U POSTUPCIMA PROTIV OSOBA KOJE IMAJU PREBIVALIŠTE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

2.7. Revd 2015/2022

Je li (općinski) sud u Republici Hrvatskoj (stvarno) nadležan za odlučivanje o tužbi s prijedlogom za izdavanje platnog naloga na temelju vjerodostojne isprave koju je podnio tužitelj, kao domaća pravna osoba i isporučitelj javne usluge u Republici Hrvatskoj, protiv tuženika, korisnika javne usluge za nekretninu u Republici Hrvatskoj, koji ima prebivalište izvan Republike Hrvatske, odnosno na području Europske unije?

Rev 1101/2022

Sud u Republici Hrvatskoj je nadležan za odlučivanje o tužbi s prijedlogom za izdavanje platnog naloga na temelju vjerodostojne isprave koju je podnio tužitelj, kao domaća pravna osoba i isporučitelj javne usluge u Republici Hrvatskoj, protiv tuženika, korisnika javne usluge za nekretninu u Republici Hrvatskoj, koji ima prebivalište izvan Republike Hrvatske, odnosno na području Europske unije.

Čl. 3. st. 2., čl. 12. st.3. toč. 2. i čl. 83. st. 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima

NADLEŽNOST U POSTUPKU OCJENE ZAKONITOSTI OPĆEG AKTA

2.8. Revd 3166/2021

Je li Visoki trgovački sud, kao drugostupanjski sud, ukoliko smatra da je za suđenje stvarno nadležan Visoki upravni sud Republike Hrvatske, takvu stvarnu nadležnost Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, ovlašten tumačiti i prikazivati kao nadležnost drugog državnog tijela i je li, u tom slučaju, po službenoj dužnosti ovlašten zadirati u prvostupanjsku meritornu presudu iz razloga apsolutne sudske nenadležnosti, njenim ukidanjem i odbacivanjem tužbe?

Rev 323/2023

Polazeći od navedenog normativnog okvira, ovaj sud zaključuje da je ocjena zakonitosti općeg akta stavljena u nadležnost Visokog upravnog suda Republike Hrvatske na način koji – s obzirom na postupak ocjene zakonitosti općeg akta, način odlučivanja, pravni učinak sudske odluke u tome postupku i trenutak od kojeg opći akt prestaje važiti ako se utvrdi njegova nesuglasnost sa zakonom ili statutom – apsolutno isključuje mogućnost da parnični sud prema pravilima ZPP odlučuje o ništetnosti općeg akta za čiju ocjenu zakonitosti je u smislu čl. 3. st. 2. u svezi čl. 12. st. 3. toč. 2. ZUS nadležan Visoki upravni sud Republike Hrvatske. S tim u vezi, postupak ocjene zakonitosti općeg akta kao apstraktnog akta ne može se izjednačiti s postupkom u kojem pojedinac traži pojedinačnu i konkretnu pravnu zaštitu u smislu čl. 1. ZPP na način da bi se čl. 17. st. 1. i 2. ZPP mogao primijeniti u onom pravcu koji tužitelj izlaže u reviziji. Posljedično, čl. 16. ZPP treba tumačiti na odgovarajući način, uvažavajući specifičnosti postupka, svrhe i propisanog učinka ocjene zakonitosti općeg akta, kako je reguliran ZUS, zbog čega je Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u žalbenom postupku ovlašten po službenoj dužnosti, zbog bitne povrede postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 2. ZPP, na temelju čl. 369. st. 2. ZPP-a ukinuti prvostupanjsku presudu kojom je utvrđena ništetnost općeg akta, za čiju ocjenu zakonitosti je nadležan Visoki upravni sud u smislu čl. 3. st. 2. u svezi čl. 12. st. 3. toč. 2. ZUS, i odbaciti tužbu, što je ujedno i odgovor na postavljeno revizijsko pitanje.

vidi i [Rev 942/2022](#)

Čl. 44. st.2. ZPP

SASTAV DRUGOSTUPANJSKOG SUDA

2.9. Revd 2488/2021

U kojem sastavu odlučuje sud drugog stupnja kada odlučuje o žalbi protiv presude drugostupanjskog suda u sporu koji se ne odnosi na isplatu novčane tražbine u kojoj vrijednost predmeta spora ne prelazi 100.000,00 kuna?

Rev 809/2022

U sporu koji se ne odnosi na isplatu novčane tražbine u kojoj vrijednost predmeta spora ne prelazi 100.000,00 kuna, sud u drugom stupnju odlučuje u vijeću sastavljenom od trojice sudaca.

Čl. 16.st.1. i 3. ZPP u vezi Uredbe (EU) br. 1215/12 Europskog parlamentarnog vijeća od 12. prosinca 2012., o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u građanskim i trgovačkim stvarima

NADLEŽNOST SUDOVA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA ODLUČIVANJE O TUŽBI S PRIJEDLOGOM ZA IZDAVANJE PLATNOG NALOGA KADA TUŽENIK IMA PREBIVALIŠTE IZVAN RH (NA PODRUČJU EUROPSKE UNIJE)

2.10. Revd 1249/2022

Je li (općinski) sud u Republici Hrvatskoj (stvarno) nadležan za odlučivanje o tužbi s prijedlogom za izdavanje platnog naloga na temelju vjerodostojne isprave koju je podnio tužitelj, kao domaća pravna osoba i isporučitelj javne usluge u Republici Hrvatskoj, protiv tuženika, korisnika javne usluge za nekretninu u Republici Hrvatskoj, koji ima prebivalište izvan Republike Hrvatske, odnosno na području Europske unije?"

Rev 1143/2022

Sud u Republici Hrvatskoj je nadležan za odlučivanje o tužbi s prijedlogom za izdavanje platnog naloga na temelju vjerodostojne isprave koju je podnio tužitelj, kao domaća pravna osoba i isporučitelj javne usluge u Republici Hrvatskoj, protiv tuženika, korisnika javne usluge za nekretninu u Republici Hrvatskoj, koji ima prebivalište izvan Republike Hrvatske, odnosno na području Europske unije.

vidi i [Rev 62/2024](#)

Čl. 16. st. 1. ZPP u vezi čl. 1111. ZOO/05 i čl. 132. Zakona o općem upravnom postupku

ODLUČIVANJE O OBVEZNOPRAVNOM ZAHTJEVU IZ RJEŠENJA UPRAVNOG TIJELA NIJE U SUDSKOJ NADLEŽNOSTI

2.11. Revd 3247/2020

Da li odlučivanje o obveznopravnom zahtjevu – povrat stečenog bez osnove koji proizlazi iz rješenja upravnog tijela koje je kasnije otpalo – proglašeno ništavim, ulazi u sudsku nadležnost?

[Rev 653/2022](#)

odlučivanje o obveznopravnom zahtjevu - povrata stečenog bez osnove, koji proizlazi iz rješenja upravnog tijela koje je kasnije otpalo - proglašeno ništavim, ne ulazi u sudsku nadležnost.

Čl. 26.st.1. ZPP, čl. 11. Europske konvencije o državnom imunitetu iz 1972., čl. 12. Konvencije o imunitetima od sudbenosti Ujedinjenih naroda

NADLEŽNOST SUDOVA U RH U POSTUPCIMA NAKNADE ŠTETE NASTALE AKTIMA DRŽAVE TUŽENICE (REPUBLIKE SRBIJE)

2.12. Revd 2123/2021

Da li u konkretnom slučaju (tužba neposrednog oštećenika za naknadu štete koja je počinjena od strane osobe, odnosno postrojbi za koje tuženik Republika Srbija odgovara) hrvatski sudovi mogu biti nadležni za postupanje sukladno pozitivnom pravu RH, a u svezi sa čl. 26. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11 - 148/11 pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP-a)?

[Rev 397/2023](#)

Imajući sve prednje navedeno prema ocjeni ovog suda makar se akti vojske Republike Srbije i postrojbi pod njenom kontrolom imaju smatrati aktima države, ne postoji općeprihvaćeno običajno međunarodno pravo koje bi u ovom trenutku dopuštalo da se za akte države-tuženice može tražiti naknada štete izvan sudbenosti te države, konkretno pred državnim sudom Republike Hrvatske sukladno pravilu iz čl. 26. ZPP-a kako to pravilno ocjenjuju i sudovi nižeg stupnja

vidi i [Rev 1001/2023](#)

Čl. 3. st. 2. Zakona o sudovima u vezi čl. 35. i čl. 162. ZVDSP

SUDSKA NADLEŽNOST U SPORU KOJI POKREĆE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE RADI ZAŠTITE VLASNIŠTVA NA NERAZVRSTANOJ CESTI

2.13. Revd 805/2024

Je li za rješavanje spora kojeg kao tužitelj pokreće jedinica lokalne samouprave radi zaštite svog vlasništva na nerazvrstanoj cesti koja se nalazi na njenom području propisana nadležnost redovnog suda (općinskog i županijskog suda) ili jedinica lokalne samouprave tu zaštitu može ostvarivati samo u upravnom postupku pred upravnim tijelom?

Rev 930/2024

Stoga je odgovor na postavljeno pravno pitanje da je za rješavanje spora kojeg kao tužitelj pokreće jedinica lokalne samouprave radi zaštite svog vlasništva na nerazvrstanoj cesti koja se nalazi na njenom području nadležan sud, a ne upravno tijelo.

3. STRANKE I NJIHOVI ZASTUPNICI

Čl. 429.a u vezi s čl. 248. a ZTD i čl. 77. ZPP

3.1. Revd 345/2020

Je li valjano zastupanje tužitelja kada ga u parnici zastupa zastupnik po zakonu i jedini član uprave tužitelja, ako je on u toj parnici ujedno i zastupnik po zakonu i jedini član uprave prvotuženika i također drugotuženik?

Rev 842/2020

Iz navedenog proizlazi da odgovor na postavljeno pitanje u ovoj reviziji ovisi o okolnostima i utvrđenim činjenicama u svakom pojedinom predmetu.

U predmetnoj stvari nije utvrđeno da drugotuženik Đ. P. ne bi mogao zastupati i interese tužitelja kao njegov jedini član uprave jer da se radi o suprotnim interesima tužitelja i njegova zastupnika po zakonu, pa je stoga pravilna odluka drugostupanjskog suda kada je ukinuo prvostupanjsku presudu i utvrdio da je tužba povučena, a nakon što je tužitelj podneskom od 3. siječnja 2018. povukao tužbu te tuženici podneskom od 28. listopada 2019. izvijestili sud da pristaju na povlačenje.

Čl. 83. st.5. ZPP

ODBACIVANJE TUŽBE PODNESENE PROTIV UMRLE FIZIČKE OSOBE U SLUČAJU KADA SE ČINJENICE SMRTI PRETPOSTAVLJA PREMA STANJU UPISA U ZEMLJIŠNOJ KNJIZI

3.2. Revd 2406/2021

Jesu li ispunjeni uvjeti za odbacivanje tužbe propisani čl. 83. ZPP ako je prvotuženik fizička osoba čija se smrt pretpostavlja prema stanju upisa u zemljišnoj knjizi, a koja činjenica smrti je paušalno utvrđena i nije dokazana primjenom čl. 7. ZPP (smrtnim listom, rješenjem o nasljeđivanju, osobnim kartonom?)

Rev 505/2022

Stoga, iako bi odgovor na postavljeno pitanje bio niječan; međutim, u konkretnom slučaju ne radi se o paušalnom utvrđenju činjenice smrti već o zaključku suda utemeljenom na općepoznatoj činjenici koja nije s uspjehom osporena od strane tužiteljice.

Prema pravnom shvaćanju sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 5. srpnja 2021. koje glasi: „Ako je tužba podnesena protiv umrle fizičke osobe ili pravne osobe koja je prestala postojati riječ je o neotklonjivom nedostatku iz čl. 83. st. 5. ZPP zbog kojeg tužbu treba odbaciti (i ukinuti provedene radnje u postupku).“, pa su nižestupanjski sudovi pravilno odlučili kada su odbacili tužbu u ovoj pravnoj stvari.

Rev 509/2022

Čl. 83. st.5. ZPP

NEOTKLONJIVI NEDOSTATAK – TUŽBA PODNESENA PROTIV UMRLE OSOBE

3.3. Revd 1671/2024

Je li gubitak stranačke sposobnosti zbog smrti tuženika prije podnošenja tužbe otklonjiv ili neotklonjiv nedostatak u smislu čl. 83. ZPP?

Rev 1197/2024

Vrhovni sud je na sjednici Građanskog odjela od 5 srpnja 2021., u svjetlu navedenih zakonskih odredbi, odgovorio na predmetno pravno pitanje, a koji odgovor glasi:
"Ako je tužba podnesena protiv umrle fizičke osobe ili pravne osobe koja je prestala postojati, riječ je o neotklonjivom nedostatku iz čl. 83.st. 5. ZPP zbog kojeg tužbu treba odbaciti (i ukinuti provedene radnje u postupku)..

4. TROŠKOVI POSTUPKA

Čl. 151. u vezi čl. 186.a ZPP

PARNIČNI TROŠKOVI I ZAHTJEV ZA MIRNO RJEŠENJE SPORA

4.1. Revd 1066/2020

Može li sud temeljem čl. 154. st. 5. i čl. 155. ZPP-a odbiti priznati tužitelju u parničnom postupku trošak sastava zahtjeva za mirno rješenje spora iz čl. 186.a ZPP-a podnesen nadležnom Općinskom državnom odvjetništvu koji je procesna pretpostavka za vođenje parnice protiv Republike Hrvatske?

Rev 133/2021

Naime, o spornom pitanju revizijski sud je izrazio svoje pravno shvaćanje u nizu svojih odluka (tako, primjerice: u odlukama posl. br. Revr 447/10-2 od 17. lipnja 2010., Revr 780/09-2 od 9. prosinca 2009., Revr - 664/09-2 od 27. siječnja 2010., Revr 223/09-2 od 11. studenoga 2009., Revr 826/10-2 od 26. svibnja 2010.), pa i u odluci posl. br. Revr 1629/10-2 od 21. srpnja 2011., prema kojoj:

„...Prema zauzetom pravnom shvaćanju stranka ima pravo na naknadu troškova podnošenja zahtjeva za mirno rješenje spora u skladu s odredbom čl. 186.a st. 1. ZPP, ako je zahtjev procesna pretpostavka za podnošenje tužbe u parničnom postupku.... Naime, prema odredbi čl. 186.a st. 1. ZPP osoba koja namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske dužna se prije podnošenja tužbe obratiti sa zahtjevom za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu, uz prijetnju odbačaja tužbe za slučaj da stranka ne postupi na taj način (st. 6. čl. 186.a ZPP), iz čega slijedi da je podnošenje zahtjeva nadležnom državnom odvjetništvu za mirno rješenje spora procesna pretpostavka za podnošenje tužbe.

Stoga, prema pravnom shvaćanju ovog suda stranci koja je podnijela zahtjev za mirno rješenje spora pripadaju troškovi zastupanja koji su povodom toga nastali, jer se odredba čl. 151. st. 1. ZPP mora tumačiti u tom smislu, bez obzira na činjenicu je li stranka uspjela u parničnom postupku koji je uslijedio ili je protivna strana dobrovoljno ispunila zahtjev prije pokretanja parničnog postupka.

Pri tom treba imati na umu da se odredbe čl. 186.a ZPP odnose samo na slučaj kad stranka svoje pravo ostvaruje u parničnom postupku, jer je obraćanje zahtjevom za mirno rješenje spora procesna pretpostavka za traženje sudske zaštite....“

Isto shvaćanje izrazio je i Ustavni sud Republike Hrvatske u Odluci br. U-III/15/2010 od 25. ožujka 2010., a prihvaćeno je i na četvrtoj sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (4/09) održanoj 26. listopada 2009., pa postupanje po takvome shvaćanju predstavlja suđenje u skladu s stabilnom, ustaljenom i dosljednom sudskom praksom - koju bi upravo stoga što je takva bilo i ustavnopravno neprihvatljivo (s aspekta pravne sigurnosti i vladavine prava te jednakosti svih pred zakonom) mijenjati

vidi i **Rev 664/2024**

Čl. 154. st. 1. i 2. ZPP ODMJERAVANJE PARNIČNIH TROŠKOVA

4.2. Revd 3010/2020

Je li sud pravilno primijenio odredbu iz čl. 154. st. 2. Zakona o parničnom postupku te odredio da svaka stranka snosi svoje troškove u slučaju kada je tužitelj djelomično uspio u sporu u kojem je tuženik osporavao i osnovu i visinu tužbenog zahtjeva?

Rev 129/2021

U odlukama ovog suda, na koje se poziva revident, izneseno je pravno shvaćanje prema kojem prilikom određivanja troškova postupka izraz „djelomičan uspjeh“ i „srazmjerni dio troškova“ treba ocjenjivati ne samo kvantitativno nego i kvalitativno, a to znači da u slučaju kad je tuženik osporavao osnovu tužbenog zahtjeva u potpunosti, zbog čega su nastali troškovi parničnog postupka, tužitelju će se priznati troškovi u cijelosti, bez obzira na visinu dosuđenog iznosa.

Prema odluci ESLJP-a Klauz protiv Hrvatske, a i citiranim odlukama revizijskog suda sudovi u primjeni čl. 154. st. 1. ZPP-a nisu ovlašteni utvrditi troškove postupka samo kvantitativno u odnosu na konačan uspjeh u postupku, već iste treba utvrđivati i kvalitativno, u odnosu na njihovu opravdanost (čl. 155. st. 1. ZPP-a), odnosno dužni su cijeniti jesu li i koliko su isti bili potrebni za okončanje postupka. To znači da su sudovi prilikom svakog odlučivanja o troškovima postupka dužni uzeti u obzir sve elemente koji su utjecali na okončanje ili odugovlačenje s postupkom i odluku o troškovima donijeti tek na temelju njihove brižljive ocjene, a one moraju biti razmjerne legitimnom cilju kojem smjera pravilo navedeno u čl. 154. st. 2. ZPP-a.

Prema shvaćanju ovoga suda upravo na navedeni način postupio je drugostupanjski sud jer je cijenio sve naprijed navedene okolnosti.

Naime, kako je već navedeno, pri donošenju odluke o troškovima sud je imao u vidu da je tužitelj prema tuženiku istaknuo više zahtjeva, nenovčani na utvrđenje da je ugovor raskinut, te više zahtjeva za povrat uplaćenih iznosa, kao i zahtjev za naknadu štete, da su svi njegovi zahtjevi utemeljeni na istoj pravnoj i činjeničnoj osnovi (odgovornosti tuženika za raskid ugovora), pa bi doslovnim primjenom čl. 154. st. 1. ZPP-a tužitelj s obzirom na utvrđenu VPS-a uspio u 26,8% svojih zahtjeva, dok je u odnosu na protutužbu uspio u cijelosti, a u odnosu na nju nisu nastali posebni troškovi.

Čl. 154. st.1. u vezi čl. 163. ZPP i čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ODMJERAVANJA TROŠKOVA POSTUPKA REPUBLICI HRVATSKOJ

4.3. Revd 1367/2020

Je li sud prilikom odmjeravanja troškova postupka Republici Hrvatskoj po osnovi zastupanja po državnom odvjetništvu, sukladno odredbi čl. 154. st. 1. u svezi s čl. 163. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst,

25/13, 28/13, 89/14 i 70/19, dalje: ZPP) dužan ocijeniti predstavlja li dosuđeni iznos nerazmjerni teret za protivnu stranku, a s obzirom na to da se radi o troškovima koji nisu stvarno nastali, vodeći računa o zaključcima Europskog suda za ljudska prava u presudama od 6. rujna 2016. Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske, zahtjev broj 72152 te od 18. srpnja 2013. Klauz protiv Hrvatske, zahtjev broj 28963/10 u primjeni odredbi čl. 6. st. 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine – Međunarodni ugovori" broj 18/97, 14/02, 98/05, 1/06, 2/10) te čl. 1. Protokola 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, bez obzira na ishod spora?

Rev 89/2021

U ovom predmetu tužiteljice su ponijele tužbu radi naknade štete zbog smrti supruga I. tužiteljice i oca II. tužiteljice koji je, nakon što je bio zatvoren u prostorijama za zadržavanje Policijske uprave Bjelovar, zajedno s drugim osobama, odveden u obližnju šumu i ubijen iz vatrenog oružja. U vrijeme podnošenja tužbe zbog predmetnog štetnog događaja vodio se kazneni postupak protiv više optuženika. Drugostupanjski sud je zaključio da bi tužiteljice imale pravo na naknadu štete prema odredbama Zakona o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija ("Narodne novine", broj 117/03). Međutim, tužbeni zahtjev je odbijen jer je protekao objektivni zastarni rok iz čl. 376. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01, dalje: ZOO), a ocijenjeno je da nema mjesta primjeni zastarnog roka iz čl. 377. ZOO-a.

Prema ocjeni ovog suda predmetna tužba nije bila lišena ikakvog sadržaja ili očigledno nerazumna, niti se može smatrati da je očekivanje tužiteljica da će ostvariti pravo na naknadu štete bilo potpuno neopravdano.

Nadalje, u ovom predmetu se ne radi o klasičnom građanskopravnom sporu između privatnih stranaka. Tuženicu Republiku Hrvatsku zastupa Državno odvjetništvo, a troškovi državnog odvjetništva se procjenjuju na temelju odvjetničkih nagrada iako se isto zapravo financira iz državnog proračuna i, samim time, nije u istom položaju kao odvjetnik. Tužiteljicama je naloženo naknaditi tuženici troškove parničnog postupka u iznosu od 58.750,00 kn. Navedeni iznos troškova nije neznatan s obzirom na materijalnu i financijsku situaciju tužiteljica, a prema podacima iz spisa.

Slijedom iznesenog, a imajući u vidu okolnosti konkretnog slučaja, za zaključiti je da odlukom o troškovima postupka nije postignuta pravična ravnoteža odnosno da plaćanje navedenih troškova za tužiteljice predstavlja prekomjerni teret, a što bi dovelo do povrede čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju.

Čl. 158. st. 1. u vezi čl. 193. ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA I POVLAČENJE TUŽBE

4.4. Revd 1701/2020

1. Je li se, u slučaju kada tužitelj u tijeku postupka mijenja visinu tužbenog zahtjeva, a čime se mijenja i vrijednost predmeta spora odlučna za obračun parničnih troškova, glede svake parnične radnje visina parničnih troškova obračunava prema vrijednosti predmeta spora u trenutku njezinog poduzimanja ili prema konačno uređenom tužbenom zahtjevu?

2. Je li smanjenje tužbenog zahtjeva predstavlja ili ne predstavlja djelomično povlačenje tužbe u smislu odredbe čl. 193. ZPP-a odnosno je li se smatra da se parnica od početka vodi povodom smanjenog tužbenog zahtjeva, odnosno je li visinu tužiteljevih troškova nastalih prije smanjenja tužbenog zahtjeva treba utvrditi prema vrijednosti spora u trenutku poduzete radnje ili prema vrijednosti sniženog tužbenog zahtjeva?“

Rev-216/2021-2

Podnoseći prijedlog za dopuštenje revizije, kao razlog važnosti naznačenih pitanja za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, tužitelj se bio pozvao na odluku ovog suda broj Rev-985/10-2 od 4. prosinca 2013. u kojoj su izražena shvaćanja:

„1. kad tužitelj u tijeku postupka mijenja tužbeni zahtjev po njegovoj visini mijenja se u sporu i vrijednost predmeta spora odlučna za obračun parničnih troškova, pa se u takvoj situaciji glede svake parnične radnje visina parničnih troškova obračunava prema vrijednosti predmeta spora u trenutku njezinog poduzimanja, a ne prema konačno uređenom tužbenom zahtjevu;

2. prema odredbi čl. 193. st. 2 ZPP sniženje tužbenog zahtjeva ima značaj povlačenja tužbe, no budući da je riječ o djelomičnom povlačenju tužbe koja nema za posljedicu okončanje postupka pred prvostupanjskim sudom, već se procesne aktivnosti nastavljaju tako da u trenutku smanjenja tužbenog zahtjeva ukupni troškovi i uspjeh stranaka još nisu poznati, o naknadi pojedinačnih troškova koji se odnose na smanjeni dio tužbenog zahtjeva sud treba odlučiti u odluci o glavnoj stvari, a naknadu tih troškova tuženik može ostvariti zajedno s naknadom ostalih troškova obračunatih prema smanjenom tužbenom zahtjevu. Visinu tuženikovih troškova nastalih prije smanjenja tužbenog zahtjeva treba utvrditi prema vrijednosti predmeta spora u trenutku poduzete radnje, a ne prema vrijednosti sniženog tužbenog zahtjeva.“

Izraženo shvaćanje ovog suda da se u situaciji smanjenja tužbenog zahtjeva naknada troškova određuje za poduzete prema vrijednosti predmeta spora u vrijeme njihova poduzimanja nije primjenjivo u svim situacijama, već samo za odluku o zahtjevu za naknadu troška postupka tuženiku, odnosno tužitelju koji je povukao tužbu odmah nakon što je tuženik udovoljio zahtjevu tužitelja.

Prema shvaćanju Građanskog odjela ovog suda od 26. travnja 2021. smanjenje tužbenog zahtjeva (iako nije preinaka tužbe) djelomično je povlačenje tužbe iz članka 193. ZPP. Isto shvaćanje izrazili su i nižestupanjski sudovi.

Stoga o zahtjevu tužitelja za naknadu troškova postupka u situaciji smanjenja tužbenog zahtjeva treba na odgovarajući način primijeniti odredbe ZPP o naknadi troškova postupka u slučaju povlačenja tužbe.

Prema odredbi čl. 158. st. 1. ZPP tužitelj koji povuče tužbu dužan je protivnoj stranci nadoknaditi parnične troškove. Ali, ako je tužba povučena odmah nakon što je tuženik udovoljio zahtjevu tužitelja, troškove postupka tužan je tužitelju naknaditi tuženik. Dakle, tužitelj, osim iznimno, nema pravo na naknadu troškova postupka u slučaju povlačenja tužbe, odnosno, kod djelomičnog povlačenja tužbe, za iznos smanjenog zahtjeva.

Budući da u ovoj pravnoj stvari do smanjenja tužbenog zahtjeva nije došlo nakon djelomičnog udovoljenja zahtjevu tužitelja, to nema mjesta primjeni iznimke iz čl. 158. st. 1. ZPP te tužitelj za radnje poduzete prije smanjenja zahtjeva nema pravo na naknadu troškova postupka prema vrijednosti predmeta spora u trenutku poduzete radnje, već upravo prema vrijednosti predmeta spora smanjenog zahtjeva, a kako su to pravilno i zaključili nižestupanjski sudovi.

vidi i [Rev 941/2022](#), [Rev 826/2023](#), [Rev 1094/2024](#), [Rev 800/2023](#)

Čl. 154. st. 1. ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA načelo cause

4.5. Revd 913/2020

1. Je li sud ovlašten donijeti odluku da je stranka (tužitelj/protutuženi) djelomično uspjela u sporu ukoliko je u cijelosti usvojen tužbeni zahtjev i u cijelosti odbijen protutužbeni zahtjev?
2. Je li zakonito donijeti odluku da svaka strana snosi svoje troškove parničnog postupka, ako je jedna strana u cijelosti izgubila parnicu, i to pozivom na odredbu članka 158. u vezi s odredbom članka 154. stavak 2. Zakona o parničnom postupku?

[Rev 793/2021](#)

(...) odgovor na postavljena pitanja jest da u situaciji kada je tužiteljev-protutuženikov tužbeni zahtjev u cijelosti prihvaćen, a protutužiteljev tužbeni zahtjev u cijelosti odbijen, to je pozivom na odredbu čl. 154. st. 1. ZPP tuženik-protutužitelj kao stranka koja je u cijelosti izgubila parnicu dužna protivnoj stranci naknaditi troškove izazvane vođenjem postupka.

Čl. 154. st.1. ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA načelo cause

4.6.Revd 2166/2020

Može li sud zakonito pozivom na odredbu čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku odbiti tuženika sa zahtjevom za naknadu troškova parničnog postupka koji je u cijelosti uspio u parnici, zbog toga što je tužitelj imao opravdana očekivanja da će uspjeti u parnici a koja su nastala zbog ponašanja tuženika prije podnošenja tužbe?

[Rev 914/2021-2](#)

U ovoj pravnoj stvari tužiteljica je u cijelosti izgubila parnicu pa se u tom slučaju valja primijeniti odredba iz čl. 154. st. 1. ZPP koja propisuje da stranka koja u cijelosti izgubi parnicu dužna je protivnoj stranci i njezinu umješahu naknaditi troškove izazvane vođenjem postupka. Pri tome je potpuno nevažno što se događalo prije pokretanja parnice.

Slijedom navedenog odgovor na postavljeno pravno pitanje jest taj da u ovakvim slučajevima, tužiteljica koja u cijelosti izgubi parnicu snosi troškove postupka tuženiku, na temelju gore citirane odredbe.

Čl. 154. st. 2. ZPP

TROŠKOVI VJEŠTAČENJA

4.7. Revd 3277/2020

Ima li tužitelj, pri donošenju odluke o trošku, u situaciji kada tuženik osporava osnovu tužbenog zahtjeva u cijelosti, zbog čega su provedena vještačenja – koje troškove je predujmio tužitelj, pravo na priznanje (dosudu) tih troškova vještačenja (i pristupa sudskog vještaka) u cijelosti, bez obzira što je tužbenim zahtjevom uspio samo djelomično?"

Rev 994/2021

(...) kod djelomičnog uspjeha u parnici, kada je tuženik osporavao osnovu zahtjeva (kod naknade štete svoju odgovornost), trošak vještačenja koji je predujmio tužitelj se priznaje tužitelju u cijelosti obzirom da je bio potreban bez obzira na uspjeh u parnici (odluka broj Rev 842/2010-2 od 29. rujna 2010., Rev-868/2004-2 od 10. studenoga 2004., Rev 1687/2009-2 od 8. travnja 2010. i dr.).

Rev 311/2022, Rev 586/2023, Rev 201/2024, Rev 321/2024, Rev 449/2023, Rev 482/2023, Rev 629/2024, Rev 697/2024

Čl. 154. st.2. ZPP

DJELOMIČAN USPJEH I TROŠKOVI POSTUPKA

4.8. Revd 1347/2021

1. Je li sud pri donošenju odluke o parničnim troškovima dužan voditi računa ne samo o kvantitativnom uspjehu stranaka u sporu nego i o uspjehu dokazivanja sporne osnove tužbenog zahtjeva?

2. Ima li preciziranje tužbenog zahtjeva smanjenjem početno postavljenog tužbenog zahtjeva tijekom postupka, sukladno nalazu i mišljenju sudskog vještaka, utjecaja na odluku o naknadi parničnih troškova prema odredbi čl. 154. st. 2. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 88/08 i 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19), odnosno određuje li se u opisanoj procesnoj situaciji omjer uspjeha stranaka u parnici prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu?

Rev 1249/2021

Odredbom čl. 154. st. 2. ZPP-a, između ostaloga propisano je da se omjer uspjeha u parnici ocjenjuje prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu, vodeći računa i o uspjehu dokazivanja u pogledu osnove zahtjeva.

(....)

U ponovljenom postupku o uspjehu stranaka u parnici odlučit će se prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu, vodeći računa i o uspjehu dokazivanja u pogledu osnove zahtjeva, dok će se u odnosu na sniženi dio tužbenog zahtjeva odlučiti prema odredbama ZPP-a o povlačenju tužbe, vodeći pri tome računa o tome, jesu li, prema tarifnom razredu s obzirom na vrijednost predmeta spora, isticanjem zahtjeva iznad konačno postavljenog nastali posebni troškovi zastupanja.

vidi i [Rev 1530/2024](#)

Čl. 154. st.1. i Čl. 156. st. 1. ZPP

ODLUČIVANJE O PARNIČNIM TROŠKOVIMA KADA SE ŽALBENI POSTUPAK VODIO ISKLJUČIVO POVODOM ODLUKE O TROŠKU

4.9. Revd 876/2021

Pripada li, izvan okolnosti predviđenih odredbom članka 156. stavak 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP), onoj stranci koja je u cijelosti izgubila parnicu pravo na naknadu troškova izazvanih vođenjem postupka od protivne stranke?

[Rev 1229/2021](#)

Ocjenjujući osnovanost revizije prvenstveno treba poći od opće odredbe čl. 154. st. 1. al. 1. ZPP-a, iz koje, doista proizlazi da je stranaka koja u cijelosti izgubi parnicu dužna protivnoj stranci i njezinu umješaču naknaditi troškove izazvane vođenjem postupka.

No, prilikom odlučivanja u ovoj pravnoj stvari, ne može ispustiti iz vida da se, unatoč tome što je tužbeni zahtjev u pogledu glavne stvari odbijen, žalbeni postupak vodio isključivo povodom odluke o trošku postupka te da se glavnina žalbenog postupka iscrpljivala u problematici nametnutoj po tuženicima, koja se odnosi na određivanje visine vrijednosti predmeta spora (.....)

Nakon što su takvi neumjereno visoko postavljeni zahtjevi tuženika bili od strane suda (djelomično) prihvaćeni, tužitelju nije preostalo ništa drugo nego iskoristiti pravna sredstva radi zaštite od takvih izuzetno visokih naloženih mu obveza. Nije se od njega moglo očekivati da u takvoj situaciji prihvati činjenicu da, s obzirom da nije uspio u pogledu glavne stvari, snosi toliko nerazmjerno i neumjereno zatraženu pa i dosuđenu obvezu snošenja izuzetno visokih troškova parničnog postupka; takvo nametanje obveze bi imalo punitivni karakter, a ne karakter naknade troška.

U takovim konkretnim situacijama krajnje nesrazmjernog i neumjerenog postavljanja i, posljedično određivanja vrijednosti predmeta spora pa onda i troška postupka, kada

se žalbeni postupak zapravo u potpunosti iscrpljivao u razrješenju toga pitanja i kada je praktično problematika akcesornog potraživanja troška u žalbenom postupku u potpunosti prevladala i postala sama sebi smisao vođenja toga postupka inducirajući izuzetno visoke parnične troškove – tužitelju se ne može uskratiti pravna zaštita u odnosu na odluku donesenu povodom toga zahtjeva tuženika pa tako niti naknada troška takove pravne zaštite.

Čl. 157. ZPP TROŠKOVI I STRANKA KOJA NIJE DALA POVOD ZA TUŽBU

4.10. Revd 3855/2020

Je li tuženica, koja je prije nego se upustila u raspravljanje o glavnoj stvari u odgovoru na tužbu izjavila da se ne protivi tužbi i tužbenom zahtjevu tužiteljice, dala povoda tužbi, te je li u obvezi naknaditi troškove postupka tužiteljici?

Rev 1212/2021

Odluka suda drugog stupnja, za II-tuženu, revidenticu, povoljnija je od odluke suda prvog stupnja jer ne nalaže plaćanje troškova postupka solidarno već na ravne dijelove. Dakle, tužiteljica bi protiv II-tužene, prema rješenju suda prvog stupnja mogla zahtijevati cijeli trošak, dok prema odluci suda drugog stupnja, tužiteljica bi prema II-tuženici mogla zahtijevati samo polovicu navedenog iznosa, dakle drugostupanjskom odlukom II-tuženica nije stavljena u nepovoljniji položaj.

Obzirom da se II-tuženica nije žalila na odluku o troškovima suda prvog stupnja koja je nepovoljnija za nju, to II-tužena ne može revizijom pobijati odluku suda drugog stupnja koja je za nju povoljnija.

Čl. 158.st.2. ZPP POVLAČENJE TUŽBE

4.11. Revd 4319/2021

Postoji li obveza tuženika da na temelju odredbe čl. 158. Zakona o parničnom postupku tužitelju naknadi troškove parničnog postupka u parnici radi proglašenja ovrhe nedopuštenom koja je okončana tužiteljevim povlačenjem tužbe nakon što je u ovršnom postupku povodom žalbe tužitelja (kao ovršenika) viši sud preinačio rješenje o ovrsi i odbio isti taj prijedlog za ovrhu?

Rev 178/2022

Stoga je odgovor na postavljeno pitanje da postoji obveza tuženika da na temelju odredbe čl. 158. st. 2. ZPP tužitelju naknadi troškove parničnog postupka u parnici radi proglašenja ovrhe nedopuštenom koja je okončana tužiteljevim povlačenjem tužbe nakon što je u ovršnom postupku povodom žalbe tužitelja (kao ovršenika) viši sud preinačio rješenje o ovrsi i odbio isti taj prijedlog za ovrhu.

Čl. 154. st.1. ZPP

OSNOVNO PRAVILO O NAKNADI TROŠKOVA POSTUPKA

4.12. Revd 3290/2020

Pripada li tužiteljici, koja je u cijelosti uspjela u sporu, pravo na naknadu troškova postupka prema odredbi članka 154. stavak 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine” broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11 - proć. tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP)?

Rev 551/2022

Tužiteljici koja je u cijelosti uspjela u parnici pripada pravo na naknadu troškova postupka sukladno odredbi čl. 154. st. 1. ZPP

Čl. 154. ZPP

ODMJERAVANJE TROŠKOVA U SLUČAJU TUŽBE I PROTUTUŽBE

4.12 Revd 947/2021

U slučaju zajedničkog raspravljanja o tužbi i protutužbi je li vrijednost predmeta spora za odmjeravanje visine naknade za odvjetnički rad zbroj vrijednosti predmeta spora tužbe i protutužbe, te dijele li se troškovi zajedničkog raspravljanja na oba postupka prema vrijednosti predmeta spora iz tužbe i protutužbe, te utvrđuje li se uspjeh stranaka u sporu posebno u odnosu na zahtjev iz tužbe, a posebno za zahtjev iz protutužbe?

Rev 1356/2021

Kod donošenja odluke o troškovima parničnog postupka u slučaju tužbe i protutužbe valja prvenstveno poći od činjenice da po svojoj pravnoj prirodi protutužba je samostalna tužba pa se i troškovima parničnog postupka samostalno odlučuje o tužbi i protutužbi, odnosno da se o tužbi i protutužbi vrijednost predmeta spora za odmjeravanje visine nagrade za odvjetnički rad obraćunava sukladno vrijednosti predmeta spora tužbe odnosno protutužbe, jer svaka od njih po svojoj pravnoj prirodi predstavljaju samostalnu tužbu. Stoga se uspjeh stranaka u sporu posebno utvrđuje u odnosu na zahtjev tužbe, posebno u odnosu na zahtjev iz protutužbe.

vidi i [Rev 836/2024](#), [Rev 915/2023](#), [Rev 568/2025](#)

Tbr. 8. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (dalje: OT)

PRAVO NA NAKNADU VIŠE OD ČETIRI OBRAZLOŽENA PODNESKA U SLUČAJU KAD JE PRVOSTUPANJSKA ODLUKA UKINUTA I PREDMET VRAĆEN NA PONOVO SUĐENJE

4.14. Revd 2089/2021

Da li odredbu Tbr. 8. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (NN 142/12, 107/15) treba tumačiti na način da se ograničava odvjetniku pravo na nagradu za sastavljanje obrazloženih podnesaka na sveukupno 4 takva podneska u svakom prvostupanjskom postupku kojih u parnici može biti više povodom jednog predmeta ili se treba smatrati da odvjetniku pravo na nagradu za sastav obrazloženih podnesaka pripada za maksimalno 4 podneska bez obzira što je povodom nekog konkretnog predmeta spora, predmet pred prvostupanjskim sudom bio nekoliko puta?

[Rev 396/2022](#)

(...) sud može u određenim slučajevima odredbu Tbr. 8. Tarife tumačiti na način da stranci prizna trošak sastava i više od 4 obrazložena podneska u prvostupanjskom postupku (npr. opravdani razlozi dostave više od 4 obrazložena podneska u postupku).

Čl.154. st.2. u vezi čl. 158. st.1. ZPP

OBRAČUNAVANJE USPJEHA U POSTUPKU - KAD JE TIJEKOM POSTUPKA DOŠLO DO DJELOMIČNE ISPLATE

4.15. Revd 1274/2020

Da li iznos nespornog dijela naknade štete a kojeg tuženik plati tijekom sudskog postupka (tj. nakon podnošenja tužbe, a ne u mirnom postupku) predstavlja uspjeh tužitelja u cjelokupnom postupku, te da li se isti iznos mora uračunati u postotak uspjeha tužitelja u cjelokupnom postupku, ili se taj nesporni dio uračunava u uspjeh tužitelja samo u onoj fazi postupka tj. do trenutka kada je tuženik isplatio taj nesporni dio?

[Rev 226/2021](#)

(...) odgovor na postavljeno pitanje je (u skladu sa već izraženim pravnim shvaćanjem ovoga suda) da iznos nespornog dijela naknade štete koji se isplaćuje tijekom postupka (nakon podnošenja tužbe, a ne u mirnom postupku) predstavlja uspjeh tužitelja u cjelokupnom postupku i da se mora uračunati u postotak uspjeha tužitelja u cjelokupnom postupku.

Čl. 154. st.1. u vezi čl. 155. st.1. ZPP

PRAVO STRANKE NA NAKNADU TROŠKOVA VJEŠTAČENJA KAD JE TROŠKOVE PREDUJMIO SINDIKAT

4.16.Revd 574/2022

Može li uplata troškova vještačenja u korist i za račun stranke od strane sindikata čije je stranka član biti razlog sudu da odbije zahtjev za taj trošak postupka?

Rev 967/2022

Zaključno, tužena je dužna platiti tužiteljici i troškove vještačenja koje je za tužiteljicu predujmio njezin sindikat, jer se radi o troškovima koji su bili potrebni tužiteljici za vođenje postupka.

Dakle, pravilnom je primjenom odredbe čl. 154. st. 1. u vezi s odredbom čl. 155. st. 1. ZPP valjalo je tužiteljici dosuditi i trošak predujma za provedeno vještačenje.

Čl.154. i 155. ZPP u vezi čl. 188. ZPP

NAKNADA TROŠKOVA POSTUPKA – USPJEH U PARNICI KOD EVENTUALNO KUMULIRANIH ZAHTJEVA

4.17. Revd 1753/2021

U slučaju kada sud prihvati jedan od eventualno kumuliranih zahtjeva postavljenih prema odredbi članka 188. stavak 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11 - proć. tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP), ima li se uspjeh tužitelja u parnici smatrati potpunim te pripada li tužitelju u odnosu na priznati zahtjev pravo na naknadu troškova prema odredbi članka 154. stavak 1. ZPP?

U slučaju kada je prvotno postavljeni tužbeni zahtjev odbijen u odnosu na jedinstvene suparničare, utječe li prihvaćanje eventualno postavljenog tužbenog zahtjeva koji je postavljen samo u odnosu na jednu stranku koja je u prvotno postavljenom tužbenom zahtjevu bila jedinstveni suparničar, na obvezu podmirenja parničnih troškova stranke koja nije obuhvaćena eventualno kumuliranim zahtjevom?

Rev 1172/2021

(...) a čime se praktično daje odgovor i na postavljeno pravno pitanje tužitelja, tužitelj ima pravo na naknadu parničnih troškova (a prvotuzena obvezu naknade tih troškova) no samo u pogledu onih parničnih radnji koje se odnose na dio tužbenog zahtjeva koji je u odnosu na prvotuzenu prihvaćen, a koje su radnje bile potrebne za odluku u tom smislu, dakle samo prema toj konkretnoj tuženoj stranci (ovdje konkretno određene u § 12.-12.2.).

(...)

Odlučujući o reviziji drugotuženika prvenstveno je za naglasiti da u pogledu te stranke tužitelj nije uspio niti u jednom dijelu (glavnog niti podrednog – potonji nije niti bio usmjeren prema drugotuženiku) tužbenog zahtjeva, pa u takvoj situaciji ovaj sud ne vidi razloga izravno i isključivo ne primijeniti odredbu čl. 154. st. 1. ZPP-a. Kod činjenice da je tužbeni zahtjev usmjeren prema drugotuženiku u cijelosti pravomoćno odbijen, čak ni eventualna činjenica postojanja pravnog odnosa jedinstvenog suparničarstva između prvotužene i drugotuženika (što je jedan od elemenata po drugotuženiku postavljenog pitanja – v. § 3.) ne utječe, bar u konkretnom slučaju, na zaključak iz prethodne alineje.

vidi i [Rev 882/2024](#)

Čl. 154. st. 2. ZPP u vezi čl. 161. st.1. ZPP i 37. ZPP

VRIJEDNOST PREDMETA SPORA KOD SUBJEKTIVNE KUMULACIJE

4.18. Revd 2816/2020

Kada odlučuje o troškovima postupka primjenom čl. 154. st. 2. Zakona o parničnom postupku, da li je zakonita odluka suda kada trošak radnji poduzetih u postupku odmjerava s obzirom na vrijednost predmeta spora prema presuđenom tužbenom zahtjevu, a ne konačno postavljenom tužbenom zahtjevu?

[Rev 486/2021](#)

(...)kod subjektivne kumulacije, postojanje udjela suparničara podrazumijeva da ti udjeli predstavljaju zbroj vrijednosti pojedinih zahtjeva, pa je stoga kod donošenja odluke o troškovima parničnog postupka vrijednost predmeta spora pravilno utvrditi zbrajanjem vrijednosti zahtjeva svih tužitelja (u tom smislu i odluka ovog suda broj Rev 2752/2011-2 od 22. rujna 2015.).

vidi i [Rev 791/2023](#)

Čl. 154. st. 2. ZPP u vezi čl. 161. st.1. ZPP i 37. ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA I VRIJEDNOST PREDMETA SPORA KOD SUBJEKTIVNE KUMULACIJE

4.18.a Revd 4375/2022

Utvrđuje li se vrijednost predmeta spora (kao osnova za odluku o troškovima postupka- za zastupanje odvjetnika) prema vrijednosti svakog pojedinog zahtjeva u slučaju kada su pojedine tužbene zahtjeve istaknuli različiti tužitelji protiv istog tuženika?

[Rev 634/2023](#)

vidi Rev 486/2021

Čl. 154. st. 2. ZPP u vezi čl. 161. st.1. ZPP i 37. ZPP
TROŠKOVI POSTUPKA I VRIJEDNOST PREDMETA SPORA KOD
SUBJEKTIVNE KUMULACIJE

4.18.a. Revd 3736/2022

Ako je vrijednost predmeta spora u tužbi određena u jednom (ukupnom) iznosu, a zahtjevi u tužbi proizlaze iz raznih osnova, i zahtjeve ističu različiti tužitelji, a isti su istaknuti protiv različitih tuženih, dijeli li se u tužbi ukupno označena vrijednost predmeta spora po broju stranaka i broju istaknutih zahtjeva, a glede odmjeravanja troškova postupka?

Rev 797/2023

Iz toga slijedi kao odgovor na postavljeno pitanje, da se prilikom utvrđivanja vrijednosti predmeta spora kod donošenja odluke o troškovima postupka, kada više tužitelja nastupa protiv više tuženika sa tužbenim zahtjevima u tužbi, ukupno označena vrijednost predmeta spora u tužbi ne dijeli po broju stranaka i zahtjeva.

Čl. 154. st.4. i čl. 156. u vezi čl. 186.a ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA MIRENJA

4.19. Revd 1772/2022

Može li se u situaciji kada je Republika Hrvatska u postupku mirnog rješenja spora radi priznanja prava vlasništva predložila podnositelju zahtjeva izvođenje dokaza u smislu čl. 186 a st. 10. ZPP-a na što podnositelj nije pristao, već je pokrenuo parnični postupak u kojem su izvedeni upravo oni dokazi čije je izvođenje predložila Republika Hrvatska i temeljem kojih je donesena sudska odluka, primijeniti odredba čl. 154. st. 4. ZPP-a, a sve polazeći od odredbi čl. 186 a st. 1., čl. 186. st. 1. u svezi odredbe čl. 219. st. 1. ZPP-a?

Rev 1084/2022

Dakle, u postupcima mirenja kao što je u širem smislu i postupak propisan odredbom čl. 186.a ZPP, koji postupci su, osim u dijelu koji propisuje obvezu pristupanja mirenju, dobrovoljni, ne može se strankama naložiti kako će postupati u tim postupcima, niti zaključiti da su svojim postupanjem ili nepostupanjem krivi za troškove budućeg parničnog postupka. Dakle, na ovaj slučaj rješavanja spora, ne treba primijeniti načela parničnog postupka na koja se poziva revident, niti se ona mogu dovesti u vezu s eventualnim skrivljenim ponašanjem.

Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika

TROŠAK ZA SASTAV PRIGOVORA PROTIVNIKA OSIGURANJA

4.20. Revd 1727/2020

Koji se broj i točka Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika treba primjenjivati pri odlučivanju o pravu na odvjetnički trošak za sastavljanje jedinog podneska – prigovora kojim protivnik osiguranja prigovara i protivi se prijedlogu za donošenje rješenja o osiguranju – privremene mjere?

Rev 93/2021

odgovor na pitanje (...) ovisi o tome je li taj podnesak podnesen tijekom zasebnog ovršnog postupka ili postupka osiguranja, u kojem slučaju se primjenjuje Tbr. 11. točka 1. OT, ili tijekom parničnog postupka, u kojem slučaju se primjenjuje Tbr. 8. točka 2. OT.

Čl. 158. ZPP

PRAVO TUŽITELJA NA NAKNADU TROŠKOVA U SITUACIJI KAD JE TUŽBA POVUČENA

4.21. Revd 5599/2021

Da li je za ostvarivanje prava na naknadu parničnih troškova tužitelju sukladno čl. 158. st. 2. ZPP-a presudno da li je tužitelj tužbu povukao odmah nakon što je tuženik udovoljio tužbenom zahtjevu ili je presudno da između trenutka kada je tuženik udovoljio tužbenom zahtjevu i trenutka kada je tužitelj povukao tužbeni zahtjev nije za tuženika nastao dodatni parnični trošak (tj. nije obavljena niti jedna procesna radnja povodom koje bi nastao za tuženika ili bilo koju stranu u postupku nastao dodatni parnični trošak)?

Rev 965/2022

Prema pravnom shvaćanju ovog suda, za ostvarivanje prava na naknadu parničnih troškova tužitelju (prema st. 2. čl. 158. ZPP) odlučno da između trenutka kada je tuženik udovoljio tužbenom zahtjevu i trenutka kada je tužitelj povukao tužbu, nije bilo procesnih aktivnosti u parnici povodom kojih bi (za tuženika ili bilo koju stranu u postupku) nastao dodatni parnični trošak.

vidi i **Rev 636/2023**

Čl. 158. ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA U SLUČAJU POVLAČENJA PRIJEDLOGA ZA OSIGURANJE

4.21.a Revd 714/2024

Je li za ostvarenje prava na naknadu troškova postupka osiguranja u slučaju povlačenja prijedloga za osiguranje u vezi sa čl. 158. st. 2. ZPP-a odlučno da je predlagatelj osiguranja povukao prijedlog za osiguranje odmah nakon što je protivnik osiguranja udovoljio njegovom zahtjevu ili je odlučno da je to učinjeno na prvom idućom procesnom radnjom, odnosno da između trenutka kada je protivnik osiguranja udovoljio zahtjevu predlagatelja i trenutka kada je predlagatelj osiguranja povukao prijedlog za osiguranje nije za protivnika osiguranja nastao dodatni trošak (tj. nije obavljena niti jedna procesna radnja povodom kojeg bi nastao za protivnika osiguranja ili bilo koju stranu dodatan trošak postupka)?

Rev 1026/2024

U konkretnom predmetu nižestupanjski sudovi ocjenjuju da je neosnovan zahtjev predlagatelja osiguranja za naknadu troškova, jer predlagatelj osiguranja nije povukao prijedlog za osiguranje odmah nakon što je protivnik osiguranja udovoljio njegovom zahtjevu jer je podnesak kojim predlagatelj povlači prijedlog za osiguranje podnesen 31. ožujka 2021., dakle više od godinu dana od udovoljenja zahtjevu odnosno od pisane izjave protivnika osiguranja od 28. listopada 2019.

Prema tome, takvo shvaćanje nižestupanjskih sudova suprotno je shvaćanju ovog suda izraženom u odluci Rev-965/2022-2 od 16. studenoga 2022. i Rev 700/2021-2 od 14. lipnja 2023.

S obzirom na postavljeno pravno pitanje i okolnostima konkretnog slučaja proizlazi da osnovano predlagatelj osiguranja zahtjeva naknadu parničnih troškova. Naime kako proizlazi iz sadržaja spisa, od trenutka povlačenja prijedloga predlagatelj osiguranja nije bilo procesnih aktivnosti koje bi uzrokovale troškove protivniku osiguranja niti su u međuvremenu nastali drugi troškovi.

Čl.154. ZPP

NAKNADA TROŠKOVA VJEŠTAČENJA

4.22. Revd 2281/2022

Je li sud dužan stranci koja je snosila trošak medicinskog vještačenja taj trošak priznati u cijelosti bez obzira na visinu dosuđenog iznosa i bez obzira na omjer uspjeha stranaka u parnici?

Rev 1265/2022

Naime, u slučaju kada je tužitelj djelomično uspio u sporu u kojem je tuženik osporavao osnovu i visinu tužbenog zahtjeva, zbog čega je bilo potrebno provesti vještačenje za koje je tužitelj prethodno snosio troškove, tužitelju se takvi troškovi trebaju priznati u cijelosti, bez obzira na visinu dosuđenog iznosa. Navedeno pravno shvaćanje ovaj sud je već zauzeo u svojim odlukama poslovni broj Rev 660/2021 od 14. rujna 2021. i Rev 291/2015-2 od 2. listopada 2018.

vidi i [Rev 366/2024](#), [Rev 105/2025](#)

Čl. 154. ZPP

ODMJERAVANJE PARNIČNIH TROŠKOVA

4.23. Revd 2010/2021

Treba li sud prilikom dosude troškova parničnog postupka cijeliti uspjeh stranaka kako u kvalitativnom tako i u kvantitativnom smislu, i to kada su u konkretnom predmetu određene parnične radnje nastale prvenstveno zbog osporavanja osnove tužbenog zahtjeva čiju vrijednost sud uzima kao vrijednost predmeta spora?

Rev 727/2022

Iz spisa proizlazi da je tuženica tijekom cijelog prvostupanjskog postupka, osporavala tvrdnje tužitelja o ulaganjima u njenu nekretninu odnosno osporavala je osim visine i osnovu potraživanja zbog čega su nastali troškovi izvođenja dokaza saslušanjem svjedoka i stranaka, uviđaja i vještačenja. Stoga je u ovoj parnici bilo potrebno ocijeniti uspjeh stranaka u kvalitativnom i u kvantitativnom smislu, sukladno odredbi čl. 154. st. 2. ZPP, što su sudovi propustili učiniti.

vidi i [Rev 366/2024](#), [Rev 474/2024](#), [Rev 1073/2024](#)

Tbr. 7.2. OT

JEDNOKRATNA NAGRADA ZA ZASTUPANJE ZA CJELOKUPNI PRVOSTUPANJSKI POSTUPAK

4.24. Revd 3481/2020

Kad je nakon ukidne odluke predmet (smetanje posjeda, razvod braka, radni spor itd.) na koji se odnosi Tbr. 7.2 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (NN 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15) vraćen na ponovni postupak pred sud prvog stupnja, da li se u tom slučaju strankama priznaje jedna jednokratna nagrada u visini 200 bodova, ili dvije jednokratne nagrade u visini 200 bodova?

[Rev 1030/2022](#)

Odvjetnik koji zastupa stranku u sporovima za zakonsko uzdržavanje ili dokidanje obveze uzdržavanja, sukladno odredbi Tbr. 7. toč 2. al. 7 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (NN 148/09) ima pravo na jednokratnu nagradu u visini od 200 bodova za cijeli prvostupanjski postupak bez obzira na to je li prvostupanjska presuda ukinuta u žalbenom postupku i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

Čl. 158. st.1. ZPP

4.25. Revd 3685/2021

Predstavlja li smanjenje tužbenog zahtjeva djelomično povlačenje tužbe, odnosno pripada li tuženiku u odnosu na smanjeni dio tužbenog zahtjeva pravo na naknadu troškova postupka sukladno odredbi čl. 158. st. 1. Zakona o parničnom postupku?

[Rev 36/2022](#)

U pobijanom rješenju odbijena je žalba tuženika kao djelomično neosnovana u dijelu kojim je tuženiku naloženo naknaditi tužiteljici parnični trošak u iznosu od 6.171,90 kn uz obrazloženje suda da u konkretnom slučaju tužitelj nije povukao tužbu, već je smanjio tužbeni zahtjev, što se može smatrati djelomičnim povlačenjem tužbe, ali nije jasno u kojem iznosu tuženica smatra da bi joj tužiteljica trebala naknaditi parnični trošak primjenom odredbe čl. 158. st. 1. ZPP iz razloga što je odredbom čl. 164. st. 2. ZPP propisano da je stranka dužna u zahtjevu određeno navesti troškove za koje traži naknadu, a tuženica to u svom zahtjevu za naknadu troškova nije navela za koje radnje i u kojem točno iznosu potražuje naknadu parničnog troška zbog djelomičnog povlačenja tužbe stoga u konkretnom slučaju nisu ispunjene pretpostavke za primjenu odredbe čl. 158. ZPP.

Iz pobijane presude proizlazi da je sud zaključio da se radi o djelomičnom povlačenju tužbe, ali da nisu ispunjene pretpostavke za primjenu odredbe čl. 158. ZPP jer tuženica nije navela za koje radnje i u kojem točno iznosu potražuje naknadu parničnog troška zbog djelomičnog povlačenja tužbe, pa je stoga valjalo reviziju tužitelja na temelju odredbe čl. 393. st. 1. ZPP odbiti kao neosnovanu.

vidi i [Rev 406/2022](#), **Rev 97/2022**, **Rev 405/2023**, **Rev 407/2022**

Čl.154. st.2. ZPP

OCJENA USPJEHA U POSTUPKU KAD JE UTVRĐENA SUODGOVORNOST

4.26. Revd 1135/2022

Da li se u postupcima radi naknade štete pitanje suodgovornosti treba cijeliti kao uspjeh glede osnove tužbenog zahtjeva te da li je tužitelj kojem je dosuđena naknada štete razmjerno utvrđenoj suodgovornosti uspio s osnovom tužbenog zahtjeva u cijelosti?

Rev 983/2022

Stoga je odgovor na postavljeno pravno pitanje da se u postupcima radi naknade štete pitanje suodgovornosti treba cijeliti kao razmjerni uspjeh glede osnove tužbenog zahtjeva i ne može se raditi kod suodgovornosti da postoji uspjeh s osnovom tužbenog zahtjeva u cijelosti.

Čl. 155. st.1. ZPP

NAKNDADA TROŠKOVA MEDICINSKOG VJEŠTAČENJA

4.27. Revd 2095/2022

Treba li se trošak medicinskog vještačenja u postupku naknade imovinske štete priznati tužitelju u cijelosti neovisno o omjeru uspjeha stranaka u parnici imajući u vidu da bez njegova provođenja sud ne bi mogao utvrditi odlučne činjenice o opsegu i visini pretrpljene neimovinske štete, u situaciji kada visina troškova vještačenja nije u vezi s visinom tužbenog zahtjeva?

Rev 204/2023

prema usvojenoj sudskoj praksi ovoga suda kod djelomičnog uspjeha u parnici, kada je tuženik osporavao osnovu zahtjeva (kod naknade štete svoju odgovornost), trošak vještačenja koje je predujmio tužitelj priznaje se tužitelju u cijelosti obzirom da je bio potreban bez obzira na uspjeh u parnici. Navedeno pravno shvaćanje zauzeto je primjerice u odluci ovoga suda Rev-994/21 od 14. rujna 2021.

Rev 701/2023, Rev 233/2024, Rev 926/2024

Čl. 154. st.1 i čl. 155. ZPP

NAKNADA TROŠKOVA ZASTUPANJA NA ROČIŠTU ZA OBJAVU PRESUDE

4.28. Revd 329/2022

Pripada li stranci zastupanoj po punomoćniku odvjetniku naknada troškova zastupanja na ročištu za objavu presude na temelju odredbi čl. 154. st. 1. ZPP i čl. 155. st. 1. ZPP?

Rev 832/2022

Stranci zastupanoj po punomoćniku odvjetniku pripada naknada troškova zastupanja na ročištu za objavu presude temeljem čl. 154. st. 1. i čl. 155. st. 1. ZPP.

vidi i **Rev 935/2022**, **Rev 559/2023**, **Rev 1222/2022** , **Rev 772/2023**

Čl. 164. st.8 u vezi čl. 295. st.2. ZPP

ZAHTJEV ZA NAKNADU TROŠKOVA POSTUPKA KOD PRESUMIRNAOG POVLAČENJA TUŽBE

4.29. Revd 2557/2021

Mora li stranka u postupku koji je okončan presumiranim povlačenjem tužbe sukladno odredbi čl. 295. st. 2. Zakona o parničnom postupku, naknadu parničnog troška zahtijevati u roku od petnaest dana od dostave obavijesti ili odluke o presumiranom povlačenju tužbe, ili to stranka može učiniti i ranije, i to prije završetka raspravljanja koje prethodi odlučivanju o troškovima i je li tada takav zahtjev pravodoban?

Rev 1220/2021

(...) odgovor na postavljeno pitanje bio bi taj da stranka, u postupku koji je okončan presumiranim povlačenjem tužbe, naknadu troškova postupka, zahtjev za naknadu kojih je već jednom podnijela tijekom postupka, nije dužna ponovno zahtijevati u podnesku iz čl. 164. st. 8. ZPP, u roku od 15 dana od dostave rješenja o povlačenju tužbe.

Čl.154. st.1. ZPP

TROŠAK ŽALBENOG POSTUPKA

4.30. Revd 881/2022

Ima li stranka koja je uspjela sa žalbom pravo na troškove postupka sastava žalbe po odvjetniku i troškove pristojbe na žalbu?

Rev 263/2023

Stranka koja je uspjela sa žalbom ima pravo na troškove postupka sastava žalbe po odvjetniku i troškove pristojbe na žalbu.

Čl. 84. st. 2. toč. 4., čl. 85. st.3. ZPP

TROŠKOVI PRIVREMENOG ZASTUPNIKA

4.31. Revd 4153/2021

Ima li odvjetnik koji je rješenjem suda postavljen stranci u postupku kao privremeni zastupnik pravo na nagradu i naknadu za svoj rad, te tko je dužan snositi sredstva za rad privremenog zastupnika?

Rev 267/2023

Sredstva za pokriće troškova postavljanja i rada privremenog zastupnika tuženika bio je dužan predumjeti tužitelj, a troškovi preduma ulaze u njegov parnični trošak, s time da je tuženik, kojem je postavljen privremen zastupnik, dužan nadoknaditi te troškove tužitelju.

Čl.339. st.1. u vezi čl. 164. st.3. ZPP

DOPUNSKO RJEŠENJE O TROŠKOVIMA POSTUPKA

4.32 Revd 4561/2021

1. Ako sud prilikom donošenja odluke o glavnoj stvari nije odlučio i o troškovima postupka, je li stranka dužna postupiti u skladu s odredbom čl. 339. st. 1. ZPP i u roku od 15 dana od primitka odluke o glavnoj stvari predložiti sudu donošenje dopunske odluke o trošku?
2. Je li stranka prekludirana u predlaganju donošenja dopuskog rješenja o troškovima postupka ako je takav prijedlog istakla protekom roka od 15 dana od primitka odluke o glavnoj stvari bez obzira što je ranije pravodobno postavila zahtjev za naknadu troškova postupka u skladu s odredbom čl. 164. Zakona o parničnom postupku?

Rev 211/2022

sukladno pravnom shvaćanju ovog suda, u situaciji kad sud prilikom donošenja odluke o glavnoj stvari nije odlučio i o troškovima postupka, stranka je dužna postupiti u skladu s odredbom čl. 339. st. 1. ZPP i u roku od 15 dana od primitka odluke o glavnoj stvari predložiti sudu donošenje dopunske odluke o trošku. Ako je takav prijedlog istaknula protekom roka od 15 dana od primitka odluke o glavnoj stvari, bez obzira što je ranije pravodobno postavila zahtjev za naknadu troškova postupka u skladu s odredbom čl. 164. st. 3. ZPP, stranka je prekludirana u predlaganju donošenja dopuskog rješenja o troškovima postupka.

Tbr. 9. toč. 1. OT

***TROŠAK PRIPREMNOG ROČIŠTA NA KOJEM JE TUŽENIK IZLOŽIO TUŽBU,
A TUŽENIK ODGOVOR NA TUŽBU***

4.33. Revd 3501/2020

Može li se pripremno ročište smatrati ročištem na kojemu se raspravlja o glavnoj stvari ako je tužitelj na njemu izložio tužbu, a tuženik odgovor na tužbu? Smatra li se izlaganje tužbe i predlaganje dokaza kojima se dokazuju izložene činjenice, raspravom o glavnoj stvari?

[Rev 771/2021](#)

Zato se prvo pripremno ročište na kojemu je tužitelj izložio tužbu, a tuženik odgovor na tužbu, smatra ročištem na kojemu se raspravljalo o glavnoj stvari u smislu odredbe Tbr. 9. toč. 1. OT, dok, s druge strane, za primjenu te odredbe, nije odlučno jesu li na tom ročištu predloženi dokazi.

[Rev 855/2021](#), Rev 314/2024

Čl. 154. st.2. u vezi čl. 155. ZPP

TROŠAK MEDICINSKOG VJEŠTAČENJA

4.34. Revd 2170/2021

Je li sud dužan prilikom donošenja odluke o troškovima parničnog postupka voditi računa ne samo o visini odbijenog odnosno prihvaćenog tužbenog zahtjeva već i o osnovi tužbenog zahtjeva te tužitelju u slučaju kada je tuženik osporavao visinu tužbenog zahtjeva zbog čega je izvršeno vještačenje i izvedeni drugi dokazi (usmeno saslušanje vještaka) za koje je tužitelj prethodno snosio troškove priznati tužitelju troškove postupka, bez obzira na visinu dosuđenog iznosa?

[Rev 404/2022](#)

Stranci koja je snosila trošak medicinskog vještačenja u postupcima radi naknade štete treba taj trošak priznati u cijelosti bez obzira na omjer djelomičnog uspjeha u odnosu na visinu dosuđenog zahtjeva neovisno o tome što je osnov tražbine među strankama bio nesporan ako je bila sporna visina zahtjeva.

Čl. 154. st.2. ZPP

Čl. 354. st.2. toč. 6. ZPP

TROŠAK VJEŠTAČENJA RAZMJERNO USPJEHU PREMA POJEDINOJ OSNOVI

ONEMOGUĆAVANJE STRANKE U RASPRAVLJANJU NEDOSTAVLJANJEM ŽALBE NA ODGOVOR

4.35. Revd 4905/2021

1. Je li od utjecaja na zakonitost drugostupanjske odluke, kojom se prihvaća žalba tuženika i djelomično preinačava prvostupanjska presuda na način da se djelomično odbija tužbeni zahtjev tužitelja, okolnost da prvostupanjski sud tužitelju nije dostavio na odgovor žalbu tuženika u smislu čl. 359. ZPP nego je jedan dan nakon njezinog zaprimanja žalbu tuženika s popratnim izvješćem poslao na viši sud uskrativši tužitelju mogućnost da raspravlja pred sudom, čime je posljedično postupljeno protivno odredbi čl. 354. st. 2. toč. 6. i čl. 360. st. 1. Zakona o parničnom postupku?

2. Je li pravilnim tumačenjem odredbe čl. 154. st. 2. Zakona o parničnom postupku prilikom donošenja odluke o parničnom trošku, utvrđujući omjer uspjeha u parnici, sudu dopušteno zanemariti uspjeh dokazivanja u pogledu pravne osnove zahtjeva i omjer uspjeha u parnici ocijeniti isključivo matematički u odnosu na konačno postavljene tužbeni zahtjev?

3. Je li pravilna odluka suda kojom se tužitelju u parnici niti djelomično ne dosuđuje predujmljeni trošak financijskog vještačenja koje je bilo nužno za utvrđenje visine potraživanja koje sud dosuđuje tužitelju, a visina kojeg je utvrđen upravo provedenim financijskim vještačenjem?

Rev 246/2022

Osnovana je tvrdnja revidenta da je u situaciji kad je drugostupanjski sud odlučio o žalbi tuženice, a da prvostupanjski prethodno nije, postupajući sukladno odredbi čl. 359. st. 1. ZPP-a, žalbu dostavio na odgovor tužitelju, pri čemu je žalba tužitelja djelomično prihvaćena, onemogućio tužitelja u raspravljanju te je time počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP-a. Ovi navodi ujedno predstavljaju odgovor na prvo dopušteno pitanje.

(...)

Prema dijelu odredbe čl. 154. st. 2. ZPP-a, a koja odredba se s obzirom na vrijeme donošenja prvostupanjske presude, na temelju prijelazne odredbe čl. 117. st. 3. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o parničnog postupku („Narodne novine“, broj 70/19) primjenjuje u konkretnoj situaciji, omjer uspjeha stranaka u parnici ocjenjuje se prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu, vodeći računa i o uspjehu dokazivanja u pogledu osnove zahtjeva. Tekst navedene odredbe ujedno predstavlja i odgovor na drugo dopušteno pitanje.

U situaciji kad je vještačenje provedeno radi utvrđenja činjenica po više pravnih osnova, a tužitelj u parnici uspije sa zahtjevom na temelju neke od osnova, tužitelj

ima pravo na naknadu troškova vještačenja razmjerno uspjehu u parnici prema pojedinoj osnovi. Međutim, ako se zahtjev tužitelja temelji samo na jednoj osnovi, ali u visini tužbeni zahtjev nije prihvaćen u cijelosti, tada prema ustaljenoj praksi ovog suda, tužitelj ima pravo na naknadu troškova vještačenja u cijelosti, kao troškova potrebnih za vođenje parnice. Navedeno predstavlja odgovor na treće dopušteno pitanje.

[Rev 586/2023](#), [Rev 321/2024](#), [Rev 482/2023](#), [Rev 629/2024](#)

NAKNADA TROŠKOVA POSTUPKA I USPJEH U SPORU

Čl.154. st.2. ZPP

4.36. Revd 4547/2021

Da li sud posjeduje dovoljno stručno prometno ili medicinsko znanje za utvrđivanje bitnih činjenica u postupku odnosno da li je provođenje prometnog ili medicinskog vještačenja nužno za utvrđivanje bitnih činjenica u postupku pa se navedeni trošak mora dosuditi tužitelju u cijelosti, bez obzira na postotak njegova uspjeha u postupku?

Da li sud tuženiku treba priznati trošak provedenog kombinirano prometno sudsko-medicinskog vještačenja, iako je isto vještačenje upravo potvrdilo navode iz tužbe pa taj trošak nije bio potreban za vođenje postupka?

[Rev 24/2023](#)

odluku o naknadi troškova nastalih tužitelju radi provedbe vještačenja nije valjalo vezivati uz uspjeh stranaka u postupku (obzirom da su nastali kako bi tužitelj uopće ostvario bilo koju zaštitu koja mu pripada, odnosno obzirom da bi u konkretnom slučaju ionako nastali neovisno od tog uspjeha: zbog pristupa tuženika predmetu spora bili su potrebni za odluku o tome predmetu),

- s time da je o naknadi ostalih troškova (pa i troška vještačenja po prijedlogu tuženika: obzirom da su dobivena utvrđenja i temeljem toga vještačenja utjecala na uspjeh tužitelja i tuženika) valjalo suditi i sukladno omjeru uspjeha stranaka i to kako u dokazivanju osnove tužbenog zahtjeva - tako i u odnosu na njegovu visinu (za dokazivanje koje su u pretežitom i nastali troškovi postupka), ali i obzirom da je tužitelj bio prisiljen pokrenuti sudski postupak kako bi ostvario zaštitu koja mu pripada (svoj legitimni cilj) - brižljivom ocjenom svih okolnosti konkretnog slučaja, pa i potrebe (prema odredbi čl. 155. st. 1. ZPP-a) troškova nastalih za okončanje postupka - ali i za njegovo svrhovito vođenje.

vidi i [Rev 1312/2024](#)

TROŠKOVI POSTUPKA KOD DJELOMIČNOG USPJEHA U PARNICI

Čl. 154. st.2. ZPP

4.37. Revd 5393/2021

Treba li kod djelomičnog uspjeha u sporu pri odlučivanju o troškovima postupka uzeti u obzir kako tužiteljev tako i tuženikov uspjeh u parnici?

Rev 823/2022

Osnovano revident navodi da je odluka drugostupanjskog suda o troškovima postupka pod točkom III. izreke, u suprotnosti s pravnim shvaćanjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske koje je izraženo u brojnim odlukama (primjerice u odlukama broj Rev x 182/2012-2 od 6. lipnja 2012. i broj Rev 720/2011-2 od 2. travnja 2014.), prema kojem pri odlučivanju o troškovima parničnog postupka treba uzimati u obzir i tužiteljev i tuženikov uspjeh u parnici. Naime, drugostupanjski sud je tužiteljima dosudio parnični trošak razmjerno njihovom uspjehu u sporu, ne uzimajući pritom u obzir i uspjeh tuženika u ovoj parnici, niti trošak koji je tuženiku bio potreban za vođenje parnice.

U skladu s navedenim pravnim shvaćanjem ovog suda, budući su u ovoj parnici tužitelji djelomično uspjeli u sporu, sud je trebao uzeti u obzir i uspjeh tuženika, te nakon odmjeravanja parničnog troška tužitelja i parničnog troška tuženika potrebnih za vođenje parnice, iznos tužiteljeva troška umanjiti za iznos troška koji bi prema uspjehu u sporu tužitelj bio dužan naknaditi tuženiku. Tek nakon tako utvrđenog parničnog troška može se odlučiti koja stranka je dužna i u kojem iznosu naknaditi protivnoj stranci parnične troškove.

TROŠAK POSTUPKA U SLUČAJU KAD STRANKA U CIJELOSTI USPIJE U SPORU

Čl.154. st.1. ZPP

4.38. Revd 3106/2020

Je li sud ovlašten donijeti odluku da svaka stranka snosi svoje troškove parničnog postupka u slučaju kad samo jedna stranka u cijelosti uspije u sporu, a druga u cijelosti izgubi spor?

Rev 1286/2021

Tužbeni zahtjev tužitelja je u cijelosti odbijen, ali tužbeni zahtjev tuženika je prihvaćen, pa je upravo tuženik u cijelosti uspio u sporu. Stoga se o troškovima postupka u ovom predmetu odlučuje temeljem čl. 154. st. 1. ZPP.

TROŠKOVI PRIVREMENOG ZASTUPNIKA

Čl.84. st.1. i čl. 85. st. 3. ZPP

4.39. Revd 2177/2020

Tko je dužan snositi troškove zastupanja privremenog zastupnika u postupcima pred sudom u slučajevima kada je rješenjem suda odvjetnik postavljen kao privremeni zastupnik stranci?

Treba li odvjetnicima koji rješenjem suda budu postavljeni kao privremeni zastupnik strankama u postupku pred sudom, umanjiti naknada za zastupanje u visini 50% iznosa Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika primjenom Pravilnika o visini i načinu isplate naknade za skrbnika (Narodne novine br. 5/14)?

Rev 169/2021

Troškove vezane za zastupanje tuženika kome je sud postavio privremenog zastupnika - odvjetnika prethodno snosi tužitelj. O zahtjevu privremenog zastupnika za naknadu troškova zastupanja odlučuje sud i koji ga je postavio.

Privremeni zastupnik postavljen iz redova odvjetnika ima pravo na naknadu prouzročenih troškova na ime zastupanja tuženika prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

Troškovi koje je tužitelj prethodno snosio, vezano za zastupanje tuženika po privremenom zastupniku, ulaze u ukupne parnične troškove tužitelja, a odluku o tome hoće li ih u konačnici snositi tuženik, kojeg je zastupao privremeni zastupnik, donosi sud ovisno o uspjehu stranaka u postupku.

vidi i [Rev 1013/2021](#), [Rev 876/2024](#), [Rev 301/2025](#)

Čl.158. st.1. i 2. u vezi čl. 155. st.1.i čl. 163. i 186.a. ZPP

TROŠAK POSTUPKA – PRAVO REPUBLIKE HRVATSKE NA NAKNADU TROŠKOVA

4.40. Revd 3704/2022

Ima li tužena, Republika Hrvatska, zastupana po zakonskom zastupniku (Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske), u slučaju povlačenja tužbe od strane tužitelja (i u tom smislu donošenja rješenja kojim se utvrđuje da je tužba povučena), pravo na naknadu troška sastava podnesenog odgovora na zahtjev tužitelja za mirno rješenje spora (u smislu čl. 186.a Zakona o parničnom postupku)?

Rev 196/2023

Dakle, za zaključiti je da je pravilnom primjenom odredbe čl. 155. st. 1. ZPP tuženikov trošak odgovora na zahtjev bio potreban za vođenje ovog postupka, slijedom čega je i Republici Hrvatskoj valjalo dosuditi taj trošak.

vidi i [Rev 356/2023](#), [Rev 361/2023](#), [Rev 1317/2024](#), [Rev 3838/2024](#)

Čl.154. i 155. ZPP

DJELOMIČNI USPJEH I TROŠKOVI VJEŠTAČENJA

4.41. Revd 4812/2022

Pripada li tužitelju pravo na naknadu, makar i djelomično, predumjmljenih troškova financijskog vještačenja, provođenje kojeg je bilo nužno za utvrđenje visine tužbenog zahtjeva, u situaciji kada je tužitelj uspio u parnici s konačno postavljenim (sniženim) tužbenim zahtjevom, visina kojeg je utvrđena upravo provedenim financijskim vještačenjem?

Rev 473/2023

Međutim, dajući odgovor na revizijom postavljeno pravno pitanje, revizijski sud primjećuje da je sud u pobijanoj odluci ispustio iz vida da je tužitelju, pa makar i za djelomičan uspjeh u sporu, kako u kvalitativnom tako i u kvantitativnom smislu uspjeha, bilo potrebno u cijelosti podmiriti naloženi mu trošak financijskog vještačenja u visini 464,53 eura /3.500,00 kuna/, koji trošak mu u tom slučaju mora i biti naknađen.

vidi i: [Rev 64/2025](#), [Rev 872/2024](#)

Čl. 158. st.1. ZPP

TROŠAK POSTUPKA U SLUČAJU POVLAČENJA TUŽBE

4.42. Revd 3224/2020

Ima li tuženik pravo na nadoknadu troškova postupka u odnosu na povučeni dio tužbenog zahtjeva u smislu odredbe čl. 158. st. 1. ZPP-a?

Rev 700/2021

Odgovor na pitanje tko ima pravo na troškove postupka u slučaju povlačenja tužbe ili pak djelomičnog povlačenja tužbe (čl. 158. ZPP) ovisi o tome je li do povlačenja zahtjeva ili dijela zahtjeva došlo odmah nakon što je udovoljeno zahtjevu od strane tuženika, odnosno u razumnom vremenskom razdoblju nakon ispunjenja pretpostavki za

povlačenje tužbe, pri čemu treba imati u vidu okolnost jesu li u međuvremenu nastali eventualni drugi troškovi.

Čl. 161. st. 3. ZPP

NAKNADA TROŠKOVA POSTUPKA SUPARNIČARIMA I SOLIDARNIM DUŽNICIMA

4.43. Revd 1392/2022

Imaju li tuženici, suparničari u postupku i solidarni dužnici, pravo na naknadu troškova postupka prema ukupnoj vrijednosti predmeta spora ili prema dijelu vrijednosti predmeta spora koji se odnosi na pojedinog suparničara?

Rev 973/2022

Tuženici, suparničari u postupku i solidarni dužnici, zastupani po različitim punomoćnicima, imaju pravo na naknadu troškova postupka odmjerenoj prema ukupnoj vrijednosti predmeta spora. U konkretnom slučaju, prema svoti isplatu koje solidarno od svih tuženika tužitelj u sporu zahtjeva.

Čl. 158. ZPP

SKLAPANJE SPORAZUMA O KONVERZIJI IMA ZNAČENJE UDOVOLJENJA TUŽBENOM ZAHTEJVU U SMISLU ČL.158. st.1 ZPP

4.44. Revd 1076/2020

Ima li sklapanje sporazuma o konverziji kredita na temelju odredbi članaka 357.a do 357.i Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine" broj 102/15) značaj udovoljenja tužbenom zahtjevu, u smislu odredbe članka 158. st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14 - dalje: ZPP) odnosno nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 70/19) u smislu odredbe članka 158. st. 2. ZPP-a?

Rev 1151/2020

Sklapanje sporazuma o konverziji kredita na temelju odredbi članaka 357.a do 357. i Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine" broj 102/15) u odnosu na odluku o troškovima postupka ima značaj i može se izjednačiti s objektivnim udovoljenjem tužbenom zahtjevu, u smislu odredbe članka 158. st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14, dalje: ZPP), odnosno nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 70/19, valja

primijeniti odredbu članka 158. st. 2. ZPP-a, jer je povlačenje tužbe u ovakvom slučaju nesumnjivo posljedica razloga koji se mogu pripisati tuženici.

Čl. 158. st.2. ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA U SLUČAJU POVLAČENJE TUŽBE – IZNIMKA

4.45. Revd 131/2023

Može li se postupanje tuženika kojim je nakon podnošenja tužbe na drugi način udovoljeno tužbenom zahtjevu tužitelja u cijelosti izvan parnice, a koje postupanje procesno nije unutar parničnog postupka, ali je sadržajno vezano uz tužbeni zahtjev tužitelja, smatrati udovoljavanjem tužbenom zahtjevu?

Rev 555/2023

Kako proizlazi iz stanja spisa tužitelj je u ovoj pravnoj stvari, a nakon što je rješenjem Općinskog građanskog suda u Zagrebu, Zemljišnoknjižni odjel, broj Z-26626/2021 od 25. svibnja 2021. odbijen njegov prijedlog za pojedinačni z. k. ispravni postupak u pogledu nekretnina koje su predmet spora, uz tvrdnju da protiv tog rješenja nije dopuštena žalba, podnio tužbu sa zahtjevom za ispravljanje pogrešnog upisa. Istovremeno podnio je kod istog suda ponovno prijedlog za pojedinačni z. k. ispravni postupak u kojem je rješenjem broj Z-25780/22 od 19. svibnja 2022. njegov prijedlog konačno prihvaćen.

Iz sadržaja potonjeg rješenja proizlazi da se Republika Hrvatska, zastupana po Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu, kao potencijalna ovlaštenica prava vlasništva prema odredbi čl. 77. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine („Narodne novine“, broj 92/96 i 80/02), dopisom od 24. studenoga 2021. očitovala da na spornim nekretninama ne polaže pravo vlasništva, i da je ta okolnost predstavlja jednu od pretpostavki za donošenje rješenja kojim se prihvaća prijedlog za ispravak upisa, dok tuženik nije aktivno sudjelovao u tom izvanparničnom postupku.

U takvoj situaciji, po ocjeni ovog suda, donošenje rješenja broj Z-25780/22 od 19. svibnja 2022. ne predstavlja drugi razlog za povlačenje tužbe koji se može pripisati tuženiku, koji, kao iznimku, ima u vidu odredba čl. 158. st. 2. ZPP-a.

Čl.154. st.1. ZPP u vezi Tbr. 9.toč. 1., 8. toč. 1. i 7. toč. 1 OT

TROŠKOVI ROČIŠTA NA KOJEM SE RASPRAVLJALO O GLAVNOJ STVARI I ROČIŠTA ZA OBJAVU PRESUDE

TROŠAK SASTAVLJANJA OBRAZLOŽENOG PODNESKA KOJIM SE OČITUJE NA NALAZ I MIŠLJENJE VJEŠTAKA

4.46. Revd 2695/2022

1. Radi li se o ročištu na kojem se raspravljalo o glavnoj stvari u smislu odredbe Tar. br. 9. toč. 1. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (NN 142/12, 103/14, 118/14, 107/15 – dalje u tekstu: OT), kada tužitelj iznosi da ostaje kod tužbe i tužbenog zahtjeva, a tuženik iznosi da ostaje kod odgovora na tužbu, te stranke navode da nemaju daljnjih dokaznih prijedloga, time da tužitelj predlaže prihvatiti tužbeni zahtjev u cijelosti i traži trošak prema troškovniku koji prilaže u spis, a tuženik predlaže zahtjev odbiti i traži trošak prema troškovniku koji prilaže u spis?
2. Je li ročište za objavu presude radnja potrebna za vođenje parnice, u smislu čl. 155. st. 1. ZPP, te ima li stranka koja je po punomoćniku odvjetniku pristupila na navedeno ročište pravo na dosudu troška za navedeno ročište prema Tbr. 9. toč. 3. u vezi Tbr. 7. toč. 1. OT?
3. Ima li stranka pravo na dosudu troška podneska kojim se obrazloženo očituje na nalaz i mišljenje vještaka (i postavlja konačno određeni tužbeni zahtjev) prema Tbr. 8. toč. 1. u vezi Tbr. 7. toč. 1. OT (kada je to jedan od četiri obrazložena podneska pred prvostupanjskim sudom)?

Rev 1121/2022

Prema shvaćanju ovog suda ako je u zapisniku s održanog ročišta navedeno da tužitelj ostaje kod tužbe, a tuženik ostaje kod odgovora na tužbu, tada se smatra da se radi o ročištu na kojem se raspravlja o glavnoj stvari pa punomoćnik ima pravo na trošak za to ročište primjenom Tbr. 9. toč. 1. Tarife, a ne primjenom Tbr. 9. toč. 2. Tarife što je ujedno i odgovor na prvo postavljeno pitanje.

Stranci koja je zastupana po punomoćniku- odvjetniku i pristupila je na ročište za objavu presude pripada pravo na trošak pristupa na ročište za objavu presude.

Kada se stranka koja je zastupana po punomoćniku - odvjetniku podneskom očituje na nalaz i mišljenje vještaka, stranci pripada pravo na trošak primjenom Tbr. 8. toč. 1. Tarife, a ne primjenom Tbr. 8. toč. 3. Tarife, jer je riječ o obrazloženom podnesku.

vidi i **Rev 1094/2024**, **Rev 374/2025**

Čl. 154. st.1. ZPP u vezi Tbr. 46. OT

NAKNADA TROŠKOVA ZASTUPANJA KADA JE POSTUPAK VOĐEN U STALNOJ SLUŽBI

4.47. Revd 348/2023

Ima li tužitelj pravo na naknadu troškova postupka nastalih jer je postupak vođen u stalnoj službi nadležnog suda izvan sjedišta suda?

Rev 501/2023

Prema pravnom shvaćanju revizijskog suda zauzetom u nizu odluka (primjerice u odluci broj Revr-340/14 od 29. rujna 2015.) u pravilu trošak zastupanja odvjetnika čije je sjedište izvan područja suda pred kojim se vodi parnica može iznositi samo toliko koliko bi iznosio i trošak odvjetnika čije je sjedište u mjestu parničnog suda, dakle ne obuhvaća trošak izbivanja iz pisarnice za vrijeme putovanja niti trošak putovanja

vidi i [Rev 652/2023](#), [Rev 145/2024](#), [Rev 1040/2023](#), [Rev 1037/2023](#), [Rev 143/2024](#)

Čl. 154. st.1.ZPP

NAKNADA TROŠKOVA POSTUPKA U SLUČAJU KADA JE TUŽBA ODBAČENA KAO NEDOPUŠTENA JER JE O TRAŽBINI PRAVOMOĆNO ODLUČENO U STEČAJNOM POSTUPKU

4.48. Revd 2950/2021

Ima li tuženik pravo na naknadu troškova parničnog postupka pozivom na odredbe članka 154. stavka 1. ZPP nakon što je tužba tužitelja odbačena kao nedopuštena kad se radi o tražbini tužitelja o kojoj je pravomoćno odlučeno u stečajnom postupku nad tuženikom na način da je tražbina tužitelja priznata u cijelosti od strane stečajnog upravitelja tuženika pa više ne postoje postupovne pretpostavke za vođenje parnice?

Rev 361/2022

Prema ocjeni vijeća, nižestupanjski sudovi su pravilno primijenili odredbu čl. 154. st. 1. ZPP, kad su odbili zahtjev tuženika za naknadu troška postupka, ocijenivši da tužitelj nije izgubio parnicu u situaciji kad je tužba odbačena jer je otvoren stečajni postupak nad tuženikom, pa stoga nije dopušteno ispitivati postojanje tražbine u parničnom postupku. Naime, u stečajnom postupku je predmetna tražbina ispitana i utvrđena, pa će je tužitelj tražbinu namirivati zajedno s ostalim stečajnim vjerovnicima, u okviru stečajnog postupka.

vidi i [Rev 571/2023](#)

Čl. 154. st.2. ZPP

OMJER USPJEHA U POSTUPKU OCJENJUJE SE PREMA KONAČNO POSTAVLJENOM TUŽBENOM ZAHTJEVU

4.49. Revd 2466/2020

Ocjenjuje li se omjer uspjeha stranaka u parnici i, sukladno tome, naknada troškova parničnog postupka, kod djelomičnog uspjeha u parnici, u smislu odredbe čl. 154. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 – dalje: ZPP), prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu, vodeći računa i o uspjehu dokazivanja u pogledu osnove zahtjeva, ili se omjer uspjeha stranaka u parnici, u smislu odredbe čl. 154. st. 2. ZPP-a, i sukladno tome naknada troškova parničnog postupka kod djelomičnog uspjeha u parnici, ocjenjuje prema tužbenom zahtjevu postavljenom u tužbi, odnosno, tužbenom zahtjevu koji je bio viši u odnosu na konačno postavljene tužbeni zahtjev?

Rev 80/2022

Iako se postavljeno pitanje odnosi na primjenu odredbe čl. 154. st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, 70/19), dok se u konkretnom slučaju primjenjuje, kao što je već navedeno, raniji Zakon o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14), prema shvaćanju ovog suda, i u primjeni ranijeg Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14) u situaciji kada je tužitelj tijekom postupka smanjivao tužbeni zahtjev, omjer uspjeha stranaka u postupku valja ocijeniti prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu, vodeći računa i o uspjehu dokazivanja kako osnove tako i visine tužbenog zahtjeva, a ne prema tužbenom zahtjevu postavljenom u tužbi, što ujedno predstavlja i odgovor na prvo postavljeno pitanje.

Čl. 151. st. 1. i 2., čl. 154. st. 1. i čl. 155. st. 1. i 2. ZPP

TROŠKOVI ZA SASTAV ŽALBE

4.50. Revd 453/2022

Ima li parnična stranka, zastupana po punomoćniku odvjetniku, pravo na naknadu parničnog troška za sastav žalbe s kojom je uspjela u cijelosti ako je žalbu podnijela protiv prvostupanjske odluke o troškovima postupka?

Rev 1150/2022

Parnična stranka koja je zastupana po punomoćniku odvjetniku ima pravo na naknadu parničnog troška za sastav žalbe s kojom je uspjela u cijelosti ako je žalbu podnijela protiv prvostupanjske odluke o troškovima postupka.

Čl.154., čl. 1633. i čl. 166. ZPP

čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

PROVOĐENJE TESTA RAZMJERNOSTI KOD ODLUKE O TROŠKU U POSTUPCIMA U KOJIMA JE STRANKA DRŽAVA ZASTUPANA PO DRŽAVNOM ODVJETNIŠTVU

4.51. Revd 5155/2021

Je li sud prilikom odlučivanja o troškovima postupka u slučaju kada je stranka postupka država zastupana po državnom odvjetništvu, dužan provesti test razmjernosti za dosuđeni trošak odnosno ispitati predstavlja li nalog stranci da snosi puni iznos troškova zastupanja države u postupku nesrazmjerno ograničenje prava stranke na pristup sudu, te uzeti u obzir relevantna stajališta Europskog suda za ljudska prava i Ustavnog suda o mogućoj povredi prava na pristup sudu u slučajevima kada se cjelokupni trošak države prevladava na teret fizičke osobe (tužitelja)?

[Rev 641/2023](#)

Prilikom odlučivanja o troškovima postupka u slučaju kada je stranka postupka država zastupana po državnom odvjetništvu, sud je dužan provesti test razmjernosti za dosuđeni trošak odnosno ispitati predstavlja li nalog stranci da snosi puni iznos troškova zastupanja države u postupku nesrazmjerno ograničenje prava stranke na pristup sudu te uzeti u obzir relevantna stajališta Europskog suda za ljudska prava i Ustavnog suda o mogućoj povredi prava na pristup sudu u slučajevima kada se cjelokupni trošak države prevladava na teret fizičke osobe (tužitelja).

vidi i **[Rev 33/2024](#)**

Čl. 158. ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA - KAD POTROŠAČ POVUČE TUŽBU ZBOG SPORAZUMA O KONVERZIJU

4.52. Revd 654/2020

Tko je dužan snositi troškove parničnog postupka nastalih do trenutka sklapanja Dodatka kojim je provedena konverzija kredita, a koji parnični postupak je uslijed sklapanja Dodatka, bez da je tuženik udovoljio zahtjevu tužitelja, okončan povlačenjem tužbe?

[Rev 404/2021](#)

Činjenici što su stranke parničnog postupka sklopile Dodatak Ugovoru o kreditu i njime sporazumno uredile (ugovorile) glavnica duga nije opravdano dati značaj udovoljenja tužbenom zahtjevu na utvrđenje ništetnosti odredaba ugovora o kreditu koje se odnose

na promjenjive ugovorene kamate i isplatu više plaćenih kamata, a samo u svezi sa time niti značaj osnove potraživanja tužitelja naknade troškova parničnog postupka u skladu s odredbom članka 158. stavka 1. ZPP-a - ali to samo za sebe ne sprečava niti ograničava tužitelja da analognom primjenom te odredbe i zavisno od okolnosti svakog pojedinog slučaja ostvaruje pravo na naknadu parničnog troška (kumulativno potrebno):

ako bi to odgovaralo njegovom legitimnom očekivanju zbog kojeg je parnicu pokrenuo,

- ako se time postiže i pravična ravnoteža između interesa tužitelja da mu se legitimnim prizna to što je pokrenuo sudski postupak i vodio ga do sklapanja dodatka ugovoru, sve uz opravdano, razumno očekivanje da će u pokrenutom postupku uspjeti - te interesa tuženice da ne snosi parnični trošak iako je za trajanja postupka u cijelosti osporavala osnovu i visinu zahtjeva tužitelja, pa i u dijelu za kojeg je u konačnom sklopila dodatak ugovoru o kreditu,

- ako je dodatkom ugovora o kreditu u konačnom i u suštini u dijelu udovoljeno očekivanjima (makar ne formalnopravno i tužbenim zahtjevima tužitelja) zbog kojih je tužitelj postupak vodio.

NAKNADA PARNIČNIH TROŠKOVA REPUBLICI HRVATSKOJ KADA JE ZASTUPANA PO ZAKONSKOM ZASTUPNIKU

4.53. Revd 406/2023

Može li se priznati i pod kojim uvjetima Republici Hrvatskoj zastupanoj po zakonskom zastupniku u postupcima pred sudom trošak sastava odgovora na zahtjev za mirno rješenje spora, ako se očitovala na zahtjev tužitelja za mirno rješenje spora?

Rev 998/2023

Republici Hrvatskoj zastupanoj po zakonskom zastupniku u postupcima pred sudom može se priznati trošak sastava odgovora na zahtjev za mirno rješenje spora a, pod kojim uvjetima, ovisi o rezultatu provedenog testa razmjernosti.

Čl. 154. st.1. u vezi čl. 186.a.ZPP

PARNIČNI TROŠKOVI I ZAHTJEV ZA MIRNO RJEŠENJE SPORA

4.54. Revd 1389/2023

1. Pripada li stranci u parničnom postupku naknada troška koji se odnosi na sastav zahtjeva za mirno rješenje spora prije podnošenja tužbe sudu iz čl. 186.a Zakona o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22) u situaciji kada se u odnosu na naknadu troškova za zastupanje u parničnom postupku u kojem je vrijednost predmeta spora manja od 1.000,00 kuna primjenjuje odredba Tbr.7.8. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (NN 142/12, 103/14, 118/14, 107/15,

37/22) po kojoj odvjetniku pripada jednokratna nagrada za cijeli prvostupanjski postupak u visini od 50 bodova, odnosno isključuje li odredba Tbr. 7.8. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika primjenu Tbr. 28. Tarife i dosudu nagrade za sastav zahtjeva za mirno rješenje spora protiv Republike Hrvatske iz čl. 186.a ZPP-a?

2. Može li sud zakonito temeljem čl. 154. st. 5. i čl. 155. Zakona o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22) odbiti priznati tužitelju koji je uspio u parnici s tužbenim zahtjevom trošak sastava zahtjeva za mirno rješenje spora iz čl. 186.a ZPP-a podnesenog nadležnom Općinskom državnom odvjetništvu koji je procesna pretpostavka za vođenje parnice protiv Republike Hrvatske?

Rev 916/2023

Stranci u parničnom postupku pripada i naknada troška koji se odnosi na sastav zahtjeva za mirno rješenje spora prije podnošenja tužbe sudu iz čl. 186.a Zakona o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22) u situaciji kada se primjenjuje odredba Tbr. 7. toč. 8. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (NN 142/12, 103/14, 118/14, 107/15, 37/22 – dalje: Tarifa) po kojoj odvjetniku pripada jednokratna nagrada za cijeli prvostupanjski postupak u visini od 50 bodova - dakle, odredba Tbr. 7. toč. 8. Tarife ne isključuje primjenu Tbr. 28. Tarife i (povrh jednokratne nagrade za cijeli prvostupanjski postupak) dosudu nagrade za sastav zahtjeva za mirno rješenje spora protiv Republike Hrvatske iz čl. 186.a ZPP

Tbr.7. TOČKA 1. OT

PROCJENJIVA VRIJEDNOST PREDMETA SPORA U RADNIM SPOROVIMA

4.55. Revd 1385/2023

U predmetima u kojima radnik tuži poslodavca radi utvrđenja nedopuštenosti otkaza i isplate ima li radnik (tužitelj) koji je u cijelosti uspio u sporu odnosno kojemu su u cijelosti usvojeni tužbeni zahtjevi pravo na naknadu troškova koji su izazvani vođenjem postupka u skladu s Tbr. 7. točka 1. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine", broj 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15 – dalje Tarifa) s obzirom da se radi o procjenjivom predmetu budući da je postavljen i zahtjev na isplatu naknade za izgublenu plaću na koji se primjenjuje Tbr. 7. točka 1. Tarife?

Rev 706/2023

Vrhovni sud Republike Hrvatske je u više odluka (primjerice broj Rev 143/2020-4 od 2. rujna 2020. i broj Revr 1028/13-2 od 9. rujna 2014.) zauzeo pravno shvaćanje da u slučaju kad se tužbenim zahtjevom, uz utvrđenje nedopuštenosti otkaza zahtijeva i vraćanje na rad, ali i isplata određenog novčanog iznosa, radi o procjenjivom predmetu.

Rev 293/2024, Rev 1044/2023

Čl. 154. st.1. u vezi čl. 159. ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA I SUDSKA NAGODBA

4.56. Revd 3029/2023

Ima li se smatrati da svaka stranka snosi svoje troškove sukladno čl. 159. Zakona o parničnom postupku u slučaju kada su se stranke u sudskoj nagodbi sporazumjele da o parničnim troškovima odluči prvostupanjski sud?

Rev 1015/2023

Naime, iz teksta toč. II sudske nagodbe proizlazi da stranke suglasno predlažu da odluku o parničnim troškovima donese sud posebnim rješenjem. Stoga nije prihvatljiv zaključak drugostupanjskog suda da se stranke nisu suglasile o pitanju naknade parničnih troškova u ovom sporu. Stranke se doduše nisu sporazumjele o tome da će jedna drugoj platiti određeni iznos na ime naknade parničnih troškova ili da će svaka stranka snositi svoje parnične troškove, već su se sporazumjele da o parničnim troškovima odluči prvostupanjski sud (tako i Rev 12/05-2 od 24. studenog 2005.). Slijedom navedenog, obzirom da je predmet spora u ovom predmetu bio zahtjev tužiteljice za isplatu iznosa od 451,25 EUR / 3.399,95 kuna, a na koji iznos su stranke zaključile sudsku nagodbu, odnosno koji iznos se tuženik obvezao isplatiti tužiteljici te da su se u toč. II nagodbe stranke sporazumjele da o parničnim troškovima odluči prvostupanjski sud, pravilno je sud prvog stupnja naložio tuženiku naknaditi troškove parničnog postupka tužiteljici u cijelosti, sve sukladno odredbi čl. 154. st. 1. ZPP koja propisuje da je stranka koja u cijelosti izgubi parnicu dužna protivnoj stranci i njezinu umješaču naknaditi troškove izazvane vođenjem postupka.

Čl. 154. st.1.ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA KADA JE TUŽITELJ USPIO S EVENTUALNO KUMULIRANIM TUŽBENIM ZAHTEJOM

4.57. Revd 4559/2021

Je li prilikom odlučivanja o troškovima parničnog postupka, u situaciji kad je u cijelosti prihvaćen eventualno kumulirani tužbeni zahtjev (dakle, kada tužitelj nije tražio da sud prihvati oba tužbena zahtjeva, već je tražio da prihvati glavni zahtjev, a tek u slučaju da ne prihvati glavni zahtjev, tužitelj je predložio prihvatiti eventualno kumulirani tužbeni zahtjev, pri čemu je jedino moguće prihvatiti samo jedan od tužbenih zahtjeva koji se međusobno isključuju) sud bio dužan o parničnom trošku odlučiti na temelju odredbe čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku?

Rev 623/2023

U konkretnoj pravnoj stvari, tužitelj ima pravo na naknadu parničnih troškova temeljem odredbe čl. 154. st. 1. ZPP-a, no samo u pogledu onih parničnih radnji koje se odnose na

dio tužbenoga zahtjeva s kojim je uspio (eventualno kumulirani tužbeni zahtjev) i za radnje koje su bile potrebne za odluku u tom smislu.

vidi i [Rev 1149/2024](#)

Čl. 154. st.1. ZPP u vezi čl. 29. Ustava RH i čl. 6. st. 1. EKLJP

ODSTUPANJE OD NAČELA „GUBITNIK PLAĆA“

4.58. Revd 3388/2021

1. Može li se derogirati primjena odredbe čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku zbog načela razmjernosti u situaciji kada se tužitelj odrekao tužbenog zahtjeva zbog zakonodavne intervencije (u ovom slučaju Zakona o nastavku isplate dokupljenih mirovina, Narodne novine br. 130/17)?
2. Ako se može, treba li u tom slučaju sud uzeti u obzir interese i pravnu poziciju tuženika?

Rev 264/2023

Dopušteno je odstupiti od primjene čl. 154. st. 1. ZPP, nakon što ocjena svih relevantnih okolnosti, uključujući odredbe ZNIDM te interesa i pravne pozicije parničnih stranaka, pokazuje da bi nametanje obveze plaćanja parničnih troškova tužitelju, koji se razumno odrekao tužbenog zahtjeva zbog naknadne zakonodavne intervencije, dovelo do nerazmjernog ograničenja temeljnog ljudskog prava na pravično suđenje zajamčenog čl. 29. Ustava Republike Hrvatske, odnosno čl. 6. st. 1. Europske konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, a u situaciji kada nije izvjesno da bi se takvim odstupanjem od čl. 154. st. 1. ZPP drugoj strani, odnosno tuženiku nametnuo pretjerani teret.

Čl. 154. st.1., čl. 155., čl. 151. ZPP u vezi Tbr. 36. OT

TROŠKOVI ZASTUPANJA U POSTUPCIMA U KOJIMA SUDJELUJE VIŠE STRANAKA NA ISTOJ STRANI

4.59. Revd 1429/2021

1. Ako u svojstvu stranke u sporu sudjeluje više osoba (u konkretnom slučaju dva tuženika), ima li svaka od njih pravo na naknadu troškova zastupanja u punom iznosu i u slučaju kada ih je zastupao isti odvjetnik, odnosno za one radnje koje su poduzete u vremenskom razdoblju u kojem ih je zastupao isti odvjetnik?
2. Pripada li stranci pravo na naknadu parničnog troška za više od četiri obrazložena podneska prema Tbr. 8.1. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj 103/14, 118/14 i 107/15 – dalje: Tarifa)?
4. Reviziju u ovom postupku podnosi tužitelj zbog pravnih pitanja zbog kojih je dopušteno podnijeti reviziju.

Rev 1067/2023

Drugim riječima, svaka stranka u parničnom postupku ima pravo da je u postupku zastupa odvjetnik, ima pravo da slobodno i po vlastitom nahođenju odabere odvjetnika, te ima pravo da joj se opravdani i potrebni troškovi postupka naknade od suprotne stranke u postupku, u što su uključeni i troškovi zastupanja po odvjetniku, sukladno Tarifi, pa i kada na istoj strani sudjeluje više stranaka od kojih je svaka zastupana po svom odvjetniku.

Stranci sukladno odredbi čl. 155. ZPP-a u svezi s tbr. 8.1. Tarife pripada pravo na naknadu za sastav podnesaka, ali ne više od četiri obrazložena podneska u istom sporu, pri čemu je sud dužan ocijeniti za svaku od tih radnji, sastava obrazloženog postupka je li ta radnja bila potrebna za vođenje parnice.

vidi i **Rev 933/2022**

Čl. 763. ZOO/05, čl. 89.a. st.1. ZPP. čl. 27. st.2. i čl. 29. Zakona o odvjetništvu

TROŠKOVI ZASTUPANJA ODVJETNIČKOG DRUŠTVA KAO STRANKE U POSTUPKU

4.60. Revd 2595/2021

Ima li pravo na odvjetničku nagradu u sklopu troškova parničnog postupka odvjetničko društvo koje se pojavljuje kao stranka u tom postupku ukoliko je odvjetničko društvo zastupano po odvjetniku iz tog odvjetničkog društva?

Rev 554/2022

Prema pravnom shvaćanju ovoga suda, kada odvjetničko društvo kao stranku u postupku zastupa odvjetnik iz tog odvjetničkog društva, koji je član toga društva (a s obzirom da sam sa sobom ne može sklopiti dvostrano obvezni pravni posao - izdati punomoć) tada odvjetničko društvo nema pravo na naknadu troškova zastupanja po tome odvjetniku. Međutim, u situaciji kada je odvjetničko društvo zastupano po odvjetniku koji nije član toga društva, tada bi odvjetničko društvo imalo pravo na naknadu troškova za rad toga odvjetnika koji je ujedno i zaposlenik u društvu, (pod uvjetom da za to ima valjanu punomoć).

Čl. 158. ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA U SLUČAJU SMANJENJA TUŽBENOG ZAHTJEVA

4.61. Revd 2181/2023

1. Je li se, u slučaju kada tužitelj u tijeku postupka mijenja visinu tužbenog zahtjeva, na način da nakon provedenog vještačenja smanji tužbeni zahtjev (povuče dio

tužbenog zahtjeva), a da do smanjenja tužbenog zahtjeva nije došlo nakon djelomičnog udovoljenja zahtjevu tužitelja, čime se mijenja i vrijednost predmeta spora, odlučna za obračun parničnih troškova glede svake parnične radnje visina parničnih troškova obračunava prema vrijednosti predmeta spora u trenutku njezinog poduzimanja ili prema konačno uređenom tužbenom zahtjevu, tj. ima li tužitelj za radnje poduzete prije smanjenja zahtjeva, ako do smanjenja zahtjeva nije došlo nakon djelomičnog udovoljenja zahtjevu tužitelja, pravo na naknadu troškova postupka prema vrijednosti predmeta spora u trenutku poduzete radnje ili upravo prema vrijednosti predmeta spora smanjenog zahtjeva?

2. Treba li sud uzeti u obzir da je tužitelj zapravo povukao tužbu za onaj dio za koji je smanjen tužbeni zahtjev i da se tuženiku kod obračuna troškova parničnog postupka u odnosu na dio tužbenog zahtjeva za koji je tužba povučena treba obračunati trošak u skladu s odredbom čl. 158. st. 1. ZPP te je li u toj situaciji tuženik bio dužan u odnosu na dio tužbenog zahtjeva za koji je tužba zapravo povučena odmah zatražiti naknadu parničnih troškova ili kasnije, budući je riječ o djelomičnom povlačenju tužbe koje nema za posljedicu okončanje postupka pred prvostupanjskim sudom, već se procesne aktivnosti stranaka nastavljaju tako da u trenutku smanjenja tužbenog zahtjeva ukupni troškovi i konačni uspjeh stranaka u sporu još nisu poznati?

[Rev 934/2023](#)

Budući da u ovoj pravnoj stvari do smanjenja tužbenog zahtjeva nije došlo nakon djelomičnog udovoljenja zahtjevu tužitelja, to nema mjesta primjeni iznimke iz čl. 158. st. 1. ZPP-a, te tužitelj za radnje poduzete prije smanjenja zahtjeva nema pravo na naknadu troškova postupka prema vrijednosti predmeta spora u trenutku poduzimanja radnje, kako to pogrešno zaključuje drugostupanjski sud, već upravo prema vrijednosti predmeta spora smanjenoga zahtjeva, a kako to pravilno ukazuje tuženik u reviziji.

U odnosu na drugo postavljeno pitanje, koje se svodi na pitanje u kojem se roku treba staviti zahtjev za naknadu parničnih troškova, u slučaju iz čl. 158. ZPP-a, valja navesti da je odredbom čl. 164. st. 8. ZPP-a, propisano da u slučaju iz čl. 158. ovoga Zakona kao i u slučaju presude na temelju priznanja i presude na temelju odricanja ako povlačenje tužbe, odricanje ili odustanak od pravnog lijeka, priznanje ili odricanje nisu objavljeni na raspravi, zahtjev za naknadu troškova postupka može se staviti u roku od 15 dana od dana nakon dostave obavijesti ili odluke.

vidi i [Rev 405/2024](#)

Čl. 40. st.3. ZPP

Čl.154. st.1. ZPP u vezi Tbr. 9.toč. 1. OT

**ODMJERAVANJE TROŠKOVA POSTUPKA KADA JE VPS ODREĐEN
PREMA ČL. 40.ST.3. ZPP**

TROŠKOVI ROČIŠTA NA KOJEM SE RASPRAVLJALO O GLAVNOJ STVARI

Čl. 40. st.3. ZPP

4.62. Revd 4136/2021

1. Je li parnični sud, u situaciji kada tuženik u odgovoru na tužbu prigovori vrijednosti predmeta spora navedenoj u tužbi, a parnični sud potom na pripremnom ročištu donese odluku u smislu odredbe čl. 40. st. 3. ZPP kojom takav tuženikov prigovor usvaja i vrijednost predmeta spora utvrdi na iznos različit od iznosa vrijednosti predmeta spora navedenog u tužbi, dužan odmjeriti odvjetničku nagradu za sastav odgovora na tužbu prema vrijednosti predmeta spora navedenoj u tužbi ili prema vrijednosti predmeta spora koju parnični sud utvrdi na pripremnom ročištu?

2.Smatra li se (pripremno) ročište, na kojem tužitelj punomoćnik, odvjetnik, izjavi kako u cijelosti ostaje kod tužbe i tužbenog zahtjeva te svih iznijetih navoda, a tuženikov punomoćnik, odvjetnik, kako ostaje kod odgovora na tužbu te i kod svih iznesenih navoda, ročištem na kojem se raspravljalo o glavnoj stvari u smislu Tbr. 9. toč. 1. OT („Za svako ročište na kojem se raspravljalo o glavnoj stvari ili su se izvodili dokazi, odvjetniku pripada nagrada iz Tbr. 7. t. 1., 3., 6. i 7.“) ili ročištem na kojem se raspravljalo samo o procesnim pitanjima u smislu Tbr. 9. toč. 2. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Za sva ostala ročišta na kojima se raspravljalo samo o procesnim pitanjima, ili se prije raspravljanja o glavnoj stvari postupak završio povlačenjem tužbe ili prigovora, presudom na osnovi priznanja ili na osnovi izostanka – 50 % nagrade iz Tbr. 7. t. 1., 3., 6. i 7.“)?

Rev 547/2023

Kada je vrijednost predmeta spora utvrđena na način propisan odredbom čl. 40. st. 3. ZPP-a, tako utvrđena vrijednost predmeta spora primjenjuje se i na parnične radnje poduzete prije postupanja suda sukladno navedenoj odredbi.

Prema shvaćanju ovog suda, a sukladno objašnjenju o primjeni Tarife i njezinom tumačenju danim po Upravnom odboru Hrvatske odvjetničke komore od 20. svibnja 2010., ako je na ročištu na kojem se raspravljalo o procesnim pitanjima tužitelj naveo da ostaje kod tužbe, a tuženik naveo da ostaje kod odgovora na tužbu, tada je riječ o ročištu na kojem se raspravljalo o glavnoj stvari pa o nagradi za rad odvjetnika na tom ročištu valja odlučiti primjenom Tbr. 9. toč. 1. Tarife, a ne primjenom Tbr. 9. toč. 2. Tarife.

Čl.154. i 155. ZPP u vezi čl. 188. ZPP

NAKNADA TROŠKOVA POSTUPKA – USPJEH U PARNICI KOD EVENTUALNO KUMULIRANIH ZAHTEJEVA

4.63. Revd 3858/2021

Predstavlja li odbijanje glavnog tužbenog zahtjeva, a usvajanje eventualnog tužbenog zahtjeva koji proizlaze iz iste osnove (glede eventualnog zahtjeva nije nastao nikakav poseban trošak) u cijelosti uspjeh u sporu tužitelja (s obzirom da tužitelj ne traži da se usvoje oba zahtjeva-već podredno eventualni ako glavni nije osnovan) te ima li tužitelj s obzirom da je u cijelosti uspio s eventualnim tužbenim zahtjevom (koji nije u potpunosti samostalan) pravo na naknadu parničnih troškova od tuženika (čl. 385. st. 1. ZPP-a)?

[Rev 451/2022](#)

Kada je sud odbio glavni tužbeni zahtjev, a prihvatio je podredni (eventualno kumulirani) tužbeni zahtjev pri čemu u odnosu na eventualno kumulirani tužbeni zahtjev nije nastao nikakav poseban trošak, tužitelj je uspio u sporu u cijelosti i pripada mu parnični trošak u cijelosti.

vidi i [Rev 917/2024](#), [Rev 1034/2024](#)

Čl. 84. st.1. u vezi čl. 154. ZPP

TROŠKOVI PRIVREMENOG ZASTUPNIKA

4.64. Revd 2771/2021

Da li postoji retroaktivna obveza tužitelja na podmirenje troškova privremene zastupnice koja je postavljena tuženiku rješenjem od 4. prosinca 2002. za parnične radnje koje su poduzete prije stupanja na snagu čl. 85. st. 1. Zakona o parničnom postupku (NN 70/19) u vrijeme dok u Zakonu o parničnom postupku, niti u kojem drugom zakonu nije postojala norma kojom bi se obveza plaćanja tih troškova nametala tužitelju?

Da li prilikom donošenja odluke o trošku privremenom zastupniku tuženika (u osobi odvjetnika) sud pravilno primjenjuje Tarifu HOK umjesto Pravilnika o visini iznosa i načinu isplate naknade za skrbnika, pri određivanju visine takvih troškova?

[Rev 1266/2022](#)

Imajući na umu prethodno navedeno, sve specifičnosti ovoga konkretnog slučaja (način na koji je sporno pitanje bilo riješeno u spornom razdoblju - u najmanjem nedovoljno određeno, nejasno; vremensko razdoblje u kojemu se zastupanje izvršavalo - sa vremenskim odmakom od nastajanja prijepornih troškova; da je tužitelj uspio u postupku sa svojim tužbenim zahtjevom za naknadu trpljene štete prema I. tuženiku; da trpi štetu - ali naknadu ove faktično nije ostvario; da o zastupanju I.

tuženika nije odlučeno samo zbog tužiteljeva privatnog interesa, sa intencijom da se njemu omogući da u postupku uspije ili da mu zastupnik protivne stranke omogući povoljniju poziciju - to obzirom da je tužitelj imao pravo na sudsku zaštitu, da je bio prisiljen pokrenuti sudski postupak kako bi tu zaštitu ostvario /to je bio njegov legitimni cilj/ a, što je osobito relevantno - i sud je bio u obvezi ovu mu zaštitu osigurati; ali i da se ne može od privremene zastupnice kao odvjetnice zahtijevati da besplatno zastupa stranku u parnici), kada valja "voditi računa o sadržaju vremenski mjerodavnih propisa" (a time i da u vrijeme postavljanja I. tuženiku privremenog zastupnika, kao i u vrijeme poduzimanja parničnih radnji od strane privremene zastupnice - pa sve do 21. studenoga 2018., niti jedan propis nije obvezivao tužitelja plaćati niti predujmiti troškove privremene zastupnice), shvaćanje je revizijskog suda da o prijemnim troškovima valja odlučiti u okviru legitimnih očekivanja:

- tužitelja, da ga se tereti samo sa onim što je znao i mogao znati kod pokretanja i vođenja sudskog postupka (moguće: iz nekog propisa ili prema uputi ili odluci suda), onim što je uz sav razuman pristup postupku kojeg je pokrenuo mogao predvidjeti (u skladu sa čime bi bar imao mogućnosti razumno ocijeniti interes, ne samo pravni - već i materijalni, za iniciranje i vođenje postupka zaštite pripadajućeg mu prava), - ali i zastupnice I. tuženika o onome što joj u konačnom slijedi: da neće I. tuženika zastupati besplatno, odnosno da joj pripada pravo na naknadu za to zastupanje, a sve kako bi se postigla pravična ravnoteža tih očekivanja.

To valja sagledati u svijetlu već navedenog stava Ustavnog suda "... da država institutom privremenog zastupnika osigurava tužitelju odnosno tuženiku da negativni procesni razlozi koji leže na strani tuženika odnosno tužitelja neće onemogućiti vođenje parničnog postupka i istodobno osigurava tuženiku odnosno tužitelju na kojem leže takvi procesni razlozi da će njegova prava i interesi biti zaštićeni u tom postupku." U tim okolnostima, cijeneći ta legitimna očekivanja, revizijski sud ne nalazi da bi snažanjem (opet: ne predujmljivanjem) prijepornih troškova trebalo teretiti tužitelja, onog koji te troškove nije prouzrokovao: sadržaj ovdje vremenskimjerodavnih propisa ga, uostalom, na to ne obvezuje - pa ta obveza ne bi bila razmjerna legitimnom cilju kojemu smjeraju pravila navedena u čl. 154. ZPP-a.

Čl. 158. st.1. u vezi čl. 193. st.2. ZPP, čl. 154. ZPP

TROŠAK POSTUPKA U SLUČAJU DJELOMIČNOG POVLAČENJA TUŽBE

**NAKNADA TROŠKOVA POSTUPKA PREMA VRIJEDNOSTI SPORA
SMANJENOG ZAHTJEVA**

Ocjena uspjeha u sporu

4.65. Revd 2859/2021

Predstavlja li smanjenje tužbenog zahtjeva u predmetima naknade štete, nakon provedenog vještačenja, povlačenja tužbe u smislu odredbe čl. 193. st. 2. ZPP za koji je potreban tuženikov pristanak te da li u slučaju takvog smanjenja sud raspravlja i odlučuje o konačno postavljenom tužbenom zahtjevu ili onom postavljenom u tužbi, odnosno da li

se uspjeh stranaka u sporu i pravo na parnični trošak određuje obzirom na taj konačno postavljeni tužbeni zahtjev ili onaj postavljen u tužbi te da li prema tome tuženiku pripada pravo na parnični trošak za smanjeni dio, a sve to u sporu u kojem je tuženik osporavao ne samo visinu već i osnovanost tužbenog zahtjeva, odnosno je li pravno stajalište drugostupanjskog suda u pobijanoj drugostupanjskoj presudi protivno zauzetom pravnom stajalištu iz presuda revizijskog suda poslovni broj Rev-662/08 od 8. travnja 2009., Rev-64/15-2 od 29. studenog 2016., Rev-1083/09-2 od 15. rujna 2009. i Rev-225/08 od 21. srpnja 2009.?

Rev 690/2022

Prema shvaćanju Građanskog odjela ovog suda od 26. travnja 2021. smanjenje tužbenog zahtjeva, iako nije preinaka tužbe, djelomično je povlačenje tužbe iz članka 193. ZPP.

Stoga o zahtjevu tužitelja za naknadu troškova postupka u situaciji smanjenja tužbenog zahtjeva treba na odgovarajući način primijeniti odredbe ZPP o naknadi troškova postupka u slučaju povlačenja tužbe.

Prema odredbi čl. 158. st. 1. ZPP tužitelj koji povuče tužbu dužan je protivnoj stranci nadoknaditi parnične troškove. Ali, ako je tužba povučena odmah nakon što je tuženik udovoljio zahtjevu tužitelja, troškove postupka dužan je tužitelju naknaditi tuženik. Dakle, tužitelj, osim iznimno, nema pravo na naknadu troškova postupka u slučaju povlačenja tužbe, odnosno, kod djelomičnog povlačenja tužbe, za iznos smanjenog zahtjeva.

Budući da u ovoj pravnoj stvari do smanjenja tužbenog zahtjeva nije došlo nakon djelomičnog udovoljenja zahtjevu tužitelja, to nema mjesta primjeni iznimke iz čl. 158. st. 1. ZPP te tužitelj za radnje poduzete prije smanjenja zahtjeva nema pravo na naknadu troškova postupka prema vrijednosti predmeta spora u trenutku poduzete radnje, već upravo prema vrijednosti predmeta spora smanjenog zahtjeva, a kako je to pravilno zaključio prvostupanjski sud.

Također u pravu je tužitelj kada navodi da je prilikom određivanja troškova postupka valjalo uzeti u obzir okolnost da je tuženik osporavao osnovu tužbenog zahtjeva u potpunosti.

Sukladno već izraženom stavu revizijskog suda prilikom određivanja troškova postupka izraz „djelomični uspjeh“ treba ocjenjivati ne samo kvantitativno, već i kvalitativno, kako s obzirom na osnovu, tako i s obzirom na visinu usvojenog, odnosno odbijenog dijela tužbenog zahtjeva.

Čl. 154. st.2. ZPP

ODMJERAVANJE TROŠKOVA POSTUPKA PREMA KVALITATIVNOM I KVANTITATIVNOM USPJEHU

4.66. Revd 1934/2020

- 1) Je li u slučaju kada tuženik osporava osnovu i visinu tužbenog zahtjeva sud utvrđuje postotak uspjeha neke od stranaka isključivo uzimajući u obzir uspjeh tužitelja u odnosu na visinu postavljenog i visinu suđenog iznosa;
- 2) Je li sud prilikom utvrđivanja postotka uspjeha u sporu trebao uzeti u obzir činjenicu da je tuženik osporavao osnovu tužbenog zahtjeva te donositi odluku o trošku i uspjehu u sporu na temelju uspjeha tužitelja u osnovi i visini?

[Rev 953/2021](#)

Prema tom pravnom shvaćanju, kod djelomičnog uspjeha stranaka u postupku, pri odlučivanju o troškovima parničnog postupka treba uzimati kako tužiteljev tako i tuženikov uspjeh u parnici, pri čemu je prilikom određivanja troškova postupka potrebno ocjenjivati ne samo kvantitativni, već i kvalitativni uspjeh stranaka, i to kako s obzirom na osnovu, tako i s obzirom na visinu prihvaćenog, odnosno odbijenog dijela tužbenog zahtjeva. Odlučujući o parničnom trošku stranaka u okolnostima konkretnog slučaja sudovi nisu imali na umu kvalitativni, već samo kvantitativni uspjeh stranaka u parnici slijedom čega su pogrešno primijenili mjerodavno materijalno pravo odnosno odredbu članka 154. stavka 2. ZPP.

[Rev 181/2024](#), [Rev 321/2024](#), [Rev 1092/2023](#)

Čl. 154. st.2. ZPP

OCJENA USPJEHA U SPORU

4.67. Revd 4364/2022

1. Je li sud pogrešno primijenio materijalno pravo utvrdivši da tuženik prigovorom namirenja cjelokupne štete u izvansudskom postupku nije osporio osnov tužbenog zahtjeva u sudskom postupku već samo visinu?
2. Je li izvođenjem dokaza medicinskim vještačenjem u slučaju kada tuženik ospori visinu potraživanja preko nesporno isplaćenog iznosa u mirnom postupku, tužiteljica dokazala ne samo visinu već i osnovanost potraživanja?

[Rev 736/2023](#)

Kada je tuženik u sudskom postupku istakao prigovor namirenja cjelokupne štete isplaćene u izvansudskom postupku time je osporio visinu i osnovu tužbenog zahtjeva.

Izvođenjem dokaza medicinskim vještačenjem u slučaju kada tuženik ospori visinu potraživanja preko nesporno isplaćenog iznosa u mirnom postupku, tužiteljica dokazuje osnovu i visinu potraživanja.

Čl. 158. st.2. ZPP

POVLAČENJE OVRŠNOG PRIJEDLOGA U PARNICI RADI PROGLAŠENJE OVRHE NEDOPUŠTENOM NE SMATRA SE UDOVOLJENJEM TUŽBENOM ZAHTJEVU

4.68. Revd 2446/2021

Može li se u parnici koja se vodi radi proglašenja ovrhe nedopuštenom povlačenje prijedloga za ovrhu (koje je rezultiralo obustavom ovršnog postupka) smatrati udovoljenjem zahtjevu tužitelja u smislu odredbe članka 158. stavak 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11 - proć. tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP), odnosno može li se povlačenje prijedloga za ovrhu, kao posljedica toga što je tražbina u ovršnom postupku namirena od strane treće osobe - stvarnog dužnika, smatrati drugim razlogom koji se može pripisati tuženiku u smislu odredbe članka 158. stavak 2. ZPP, a zbog kojeg bi tuženik bio dužan naknaditi troškove postupka nakon povlačenja tužbe?“

[Rev 1116/2022](#)

U parnici koja se vodi radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, povlačenje prijedloga za ovrhu (koje je rezultiralo obustavom ovršnog postupka) ne može se smatrati udovoljenjem zahtjevu tužitelja u smislu odredbe članka 158. stavak 2. ZPP-a. Povlačenje prijedloga za ovrhu, kao posljedica toga što je tražbina u ovršnom postupku namirena od strane treće osobe - stvarnog dužnika, ne može se samo po sebi smatrati drugim razlogom koji se može pripisati tuženiku u smislu odredbe članka 158. stavak 2. ZPP, a zbog kojeg bi tuženik bio dužan naknaditi troškove postupka nakon povlačenja tužbe.

Čl. 153., čl. 154. i čl. 156.ZPP

ODMJERAVANJE TROŠKOVA POSTUPKA

4.69. Revd 4986/2021

1. Da li je sud pravilno primijenio odredbu iz čl. 154. st. 2. Zakona o parničnom postupku te odredio da svaka stranka snosi svoje troškove u slučaju kada je tužitelj djelomično uspio u sporu u kojem je tuženik osporavao i osnov i visinu tužbenog zahtjeva?
2. Da li je sud dužan tužitelju u slučaju kada je tuženik osporavao osnovu i visinu tužbenog zahtjeva u cijelosti, zbog čega je izvršeno vještačenje i izvedeni drugi dokazi (usmeno saslušanje vještaka) za koje je tužitelj prethodno snosio troškove, priznati te troškove u cijelosti, bez obzira na visinu dosuđenog iznosa, a imajući u vidu neutemeljenost prigovora tuženika?

Rev 229/2022

Troškovi vještačenja predstavljaju nužne i svrsishodne troškove za vođenje parnice i utvrđenja osnovanosti visine tužbenog zahtjeva.

Ove troškove prethodno snosi tužitelj (čl. 153. st. 1. ZPP). Stoga, kada u sporu tužitelj sa svojim zahtjevom uspije barem djelomično, kako mu je tuženik dao povoda za tužbu (zbog čega su ovi troškovi i nastali), dužan mu je troškove vještačenja naknaditi u cijelosti.

vidi i **Rev 189/2024**,

Čl. 164. st.8. ZPP

ROK ZA PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA NAKNADU TROŠKOVA U SLUČAJU PRESUMIRANOG POVLAČENJA

4.70. Revd 4804/2021

Da li u slučaju presumiranog povlačenja tužbe na temelju čl. 295. st.2. ZPP tuženiku pripada pravo staviti zahtjev za naknadu troškova u roku od 15 dana na temelju odredbe čl. 164. st. 8. ZPP?

Rev 910/2022

U slučaju presumiranog povlačenja tužbe na temelju odredbe čl. 295. st. 2. ZPP-a, prema odredbi članka 164. st. 8. ZPP-a, ako povlačenje tužbe nije obavljeno na raspravi, zahtjev za naknadu troškova može se podnijeti u roku od petnaest dana nakon dostave obavijesti o povlačenju tužbe.

Čl.163. ZPP u vezi čl. 14. st. 1. Zakona o državnom pravobraniteljstvu, čl. 16. st.1. Zakona o državnom odvjetništvu

čl. 154. ZPP

NAKNADA TROŠKOVA POSTUPKA KADA STRANKU ZASTUPA DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO

VRIJEDNOST PREDMETA SPORA KOD SUBJEKTIVNE KUMULACIJE

4.71. Revd 5181/2021

Ima li stranka koju temeljem punomoći zastupa državno odvjetništvo pravo na naknadu troškova postupka sukladno propisima o nagradama i naknadama za rad odvjetnika?

Je li parnični sud u slučaju subjektivne kumulacije u situaciji kada više tužitelja nastupa protiv tuženika s tužbenim zahtjevom na isplatu određenog novčanog iznosa svakom od tužitelja temeljem iste činjenične i pravne osnove prilikom odlučivanja o troškovima postupka dužan uzeti da vrijednost predmeta spora predstavlja zbroj vrijednosti pojedinih zahtjeva tužitelja, odnosno da udjeli tužitelja kao suparničara u predmetu spora predstavljaju zbroj vrijednosti pojedinih zahtjeva?

Rev 1325/2022

Stranka koju na temelju posebne punomoći zastupa državno odvjetništvo (čl. 16. st. 1. ZDO) ima pravo na naknadu troškova postupka sukladno propisima o nagradama za rad odvjetnika do 1. srpnja 2007.

U slučaju subjektivne kumulacije kada više tužitelja nastupa protiv tuženika s tužbenim zahtjevima na isplatu određenih novčanih iznosa pojedinom tužitelju parnični sud prilikom odlučivanja o troškovima postupka vrijednost predmeta spora utvrđuje prema zbroju vrijednosti zahtjeva svih tužitelja.

vidi i **Rev 791/2023**

Čl.154. st.1. i čl. 155. ZPP

TROŠAK ŽALBENOG POSTUPKA (trošak sudske pristojbe na žalbu koja nije plaćena)

4.72. Revd 567/2023

Je li pravilna odluka suda kojom se tužiteljici u parnici, u smislu čl. 154. st. 1. i čl. 155. Zakona o parničnom postupku, ne dosuđuje u samoj žalbi zatražena naknada troškova sudske pristojbe na žalbu s kojom je u cijelosti uspjela, budući je tužiteljica propustila uz žalbu dostaviti dokaz o uplati sudske pristojbe na žalbu?

Rev 450/2024

Prema shvaćanju revizijskog suda izraženom u odluci broj Rev 236/2023-2 od 28. ožujka 2023., u odgovoru na postavljeno pitanje: „Ima li stranka koja je uspjela sa žalbom pravo na troškove sastava žalbe po odvjetniku i troškove pristojbe na žalbu?“, stranci ne pripada trošak pristojbe na žalbu ako iz uvida u spis ne proizlazi da je pristojba plaćena.

Čl. 35. u vezi čl. 200. i čl. 161.st.3. ZPP, čl. 43. st.1. ZOO/05

VRIJEDNOST PREDMETA SPORA KADA SE ISPLATA ZAHTJEVA OD VIŠE TUŽENIKA

VRIJEDNOST PREDMETA SPORA NAKON RAZDVAJANJA

4.73. Revd 3506/2021

1. Treba li se, u situaciji kada je predmet spora isplata novčanog iznosa od više tuženika, koji se ne mogu smatrati jedinstvenim suparničarima, trošak parničnog postupka utvrđivati prema podijeljenoj vrijednosti predmeta spora s obzirom na broj tuženika?
2. Nakon razdvajanja postupka, utvrđuje li se vrijednost predmeta spora s obzirom na zbroj zahtjeva nakon razdvojenog postupka?

Rev 923/2022

Način utvrđivanja vrijednosti predmeta spora kada se tužbenim zahtjevom potražuje isplata od više tuženika ovisi o tome traži li se isplata od tuženika kao solidarnih dužnika.

Ako se od tuženika isplata potražuje kao solidarnih dužnika vrijednost predmeta spora odgovara vrijednosti zahtjeva koji se tužbenim zahtjevom potražuje.

Nakon razdvajanja postupka ako se postavljenim tužbenim zahtjevom traži isplata od tuženika kao solidarnih dužnika vrijednost predmeta spora se ne mijenja.

USPIJEH U POSTUPKU KADA SE ISTIČE VIŠE ZAHTJEVA U JEDNOJ TUŽBI

Čl. 154. st.1. ZPP u vezi čl. 188.st.1. ZPP

4.74. Revd 3625/2022

Smatra li se da je u cijelosti uspio u sporu kad sud prihvati prvi od dva supsidijarno postavljena tužbena zahtjeva, a drugi odbije iz razloga što je samim prihvatanjem prvog tužbenog zahtjeva raspravljanje o drugom postalo bespredmetno te pripada li u tom slučaju tužitelju pravo na naknadu cjelokupnog troška parničnog postupka?

Rev 487/2024

U datoj situaciji u postupku pred prvostupanjskim sudom raspravljano je i o prvom i o drugom tužbenom zahtjevu, a radi čega je nastao trošak postupka i o drugom tužbenom zahtjevu. Izvedeni dokazi (saslušanje stranaka i saslušanje svjedoka) odnose se i na činjenice na kojima su tužitelji temeljili drugi tužbeni zahtjev (mane volje oporučitelja).

Imajući u vidu da su oba dva tužbena zahtjeva vrijednosno izjednačena tj. imajući u vidu da su stranke u jednakim dijelovima uspjele u parnici, pravilno su nižestupanjski

sudovi primijenili materijalno pravo iz odredbe čl. 154. st. 4. ZPP kada su odlučili da svaka parnična stranka snosi svoje troškove postupka.

Čl. 166.st.2. u vezi čl. 154.st.2. ZPP

ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA U SLUČAJU PREINAČENJA PRVOSTUPANJSKE PRESUDE

4.75. Revd 3903/2023

Da li je drugostupanjskom presudom moralo biti preinačeno i rješenje o dosudi parničnih troškova na način da se tuženoj nalaže plaćanje troškova postupka tužitelju, s obzirom da se drugostupanjskom presudom preinačila prvostupanjska presuda na način da je dosuđeni glavni dug uvećan te je tužitelj uspio pretežnim dijelom tužbenog zahtjeva?

Rev 694/2024

Temeljem navedenih zakonskih odredbi proizlazi, da kada drugostupanjski sud preinači prvostupanjsku odluku kojom se mijenja uspjeh stranaka u parnici, primjenjuje odredbe čl. 166. st. 2. ZPP te odgovarajuće odredbe čl. 154. i čl. 155. ZPP.

Čl. 154.st.1. i čl. 163. st.1. ZPP u vezi čl. 6. EKLJP

ODMJERAVANJE TROŠKOVA POSTUPKA REPUBLICI HRVATSKOJ

4.76. Revd 308/2023

Je li sud prilikom odmjeravanja troškova postupka Republici Hrvatskoj po osnovi zastupanja po državnom odvjetništvu, sukladno odredbi čl. 154. st. 1. u svezi s čl. 163. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19, dalje: ZPP) te umješaću Hrvatske vode koji je ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska, a koji je umješać na strani tuženika, dužan ocijeniti predstavlja li dosuđeni iznos troškova nerazmjeran teret za protivnu stranku, a s obzirom na to da se radi o troškovima koji nisu stvarno nastali, vodeći računa o zaključcima Europskog suda za ljudska prava u presudama od 6. rujna 2016. Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske, zahtjev broj 72152 te od 18. srpnja 2013. Klauz protiv Hrvatske, zahtjev broj 28963/10 u primjeni odredbi čl. 6. st. 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine – Međunarodni ugovori" broj 18/97, 14/02, 98/05, 1/06, 2/10) te čl. 1. Protokola 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, bez obzira na ishod spora?

Rev 1124/2023

Ovaj sud je u odluci broj Rev-89/2021 od 2. ožujka 2021., a imajući u vidu stajalište Europskog suda za ljudska prava izraženo u presudi Klauz protiv Hrvatske (presuda od

18. srpnja 2013, zahtjev br. 28963/10) koje je taj sud detaljnije razradio i u presudi Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske (presuda od 6. rujna 2016., zahtjev br. 72152/13), izrazio pravno shvaćanje da se neovisno o ishodu spora može razmatrati je li postignuta pravedna ravnoteža između općeg interesa (legitimnog cilja kojem teži pravilo naknadi troškova) i prava tužiteljica na temelju čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju.

vidi i [Rev 561/2024](#)

Tbr. 36. OT

TROŠKOVI ZASTUPANJA U POSTUPCIMA U KOJIMA SUDJELUJE VIŠE STRANAKA NA ISTOJ STRANI

4.77. Revd 2295/2023

U procesnoj situaciji u kojoj je više stranaka u različitim postupcima imalo istog punomoćnika, pa su nakon spajanja postupaka opozvali punomoć tom istom punomoćniku i svatko imenovao svog punomoćnika u spojenom postupku, je li ispravno prilikom odmjeravanja parničnih troškova dosuditi jedan trošak primjenjujući Tbr. 36. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine" broj 142/12., 103/14. i 118/14. i 107/15.) koja se odnosi na zastupanje više osoba po jednom punomoćniku ili je ispravno svakom tužitelju pojedinačno i samostalno odrediti naknadu parničnog troška?

Rev 443/2024

U procesnoj situaciji u kojoj je više tužitelja podnijelo tužbe po istom punomoćniku pa su nakon spajanja postupaka opozvali punomoć tom istom punomoćniku i svatko je imenovao svog punomoćnika u spojenom postupku, tužitelji imaju pravo na jedan trošak za svaku radnju u postupku uz uvećanje primjenom Tbr. 36. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine", broj 142/12, 103/14 i 118/14 i 107/15) koja se odnosi na zastupanje više osoba po jednom punomoćniku, a ne na određivanje svakome tužitelju pojedinačnog troška za svaku radnju u postupku ako sud time onemogućava očitu zlouporabu prava.

Tbr.48. st. 3. i tbr. 50. OT

PRIMJENA IZMIJENJENE VRIJEDNOSTI BODA

4.78. Revd 4048/2023

Je li sud kod odluke o parničnim troškovima stranaka primjenom odredbi Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine", broj 142/12, 103/14, 118/14, 107/15, 37/22 i 126/22) u svezi čl. 90. Ustava Republike Hrvatske

("Narodne novine", broj 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14), a imajući na umu pravno stajalište izraženo u presudi Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-450/2023-2 od 30. kolovoza 2023., odluku treba donijeti na način da se za parnične radnje poduzete do 1. studenoga 2022. godine stranci prizna parnični trošak prema vrijednosti boda od 10,00 kuna, dok se za parnične radnje poduzete nakon 1. studenoga 2022. godine stranci treba priznati parnični trošak prema vrijednosti boda od 15,00 kuna ili pak odluku o parničnim troškovima stranaka treba donijeti na način da za sve poduzete radnje, odnosno i za one parnične radnje poduzete i prije 1. studenoga 2022. stranci prizna/dosudi parnični trošak prema vrijednosti boda od 15,00 kuna?

Rev 562/2024

Kada sud donosi odluku o naknadi parničnog troška nakon stupanja na snagu Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine", broj 142/12, 103/14, 118/14, 107/15, 37/22 i 126/22) 5. studenog 2022. kojom je izmijenjena vrijednost boda koja od tada iznosi 15,00 kuna (1,99 eura), valja primijeniti tarifu i vrijednost boda koja je bila na snazi u vrijeme donošenja odluke o trošku postupka pa parničnoj stranci valja dosuditi parnični trošak prema vrijednosti boda od 15,00 kuna (1,99 eura) i za radnje koje su poduzete prije izmjene vrijednosti boda 5. studenog 2022., a ne prema vrijednosti boda od 10,00 kuna (1,33 eura).

vidi i [Rev 1309/2024](#), [Rev 920/2024](#), [Rev 259/2024](#), [Rev 83/2025](#)

Tbr.48. st. 3. i tbr. 50. OT

PRIMJENA IZMIJENJENE VRIJEDNOSTI BODA Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika

4.78.a Revd 3757/2023

Obračunava li se nagrada za zastupanje za radnje obavljene prije Izmjene Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj 126/22. čl. 1. Tbr. 50.) po vrijednosti boda od 10,00 kuna ili se odredbe izmijenjene Tarife mogu retroaktivno primijeniti te nagrada za zastupanje obavljeno prije Izmjene Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika obračunati na način da se primjenjuje vrijednost boda u iznosu od 15,00 kuna pozivom na odredbe iz Tbr. 48.3 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj 142/12)?

Rev 574/2024

Po ocjeni ovoga suda, a polazeći od odredbe Tbr. 48. st. 3. Odvjetničke tarife/22 valjalo je u vrijeme kada je sud u pobijanoj presudi donosio odluku o naknadi parničnog troška primijeniti tarifu i vrijednost boda koja je bila na snazi u vrijeme donošenja odluke o trošku postupka (Odvjetnička tarifa/22), pa vrijednost boda za sve radnje računati po Tbr. 50. Odvjetničke tarife/22 u iznosu od 1,99 EUR, odnosno

15,00 kn, a uzimajući u obzirom da je tužitelj zahtjevom za naknadu troška tako i zatražio, što ujedno predstavlja i odgovor na u reviziji postavljeno pitanje.

Čl. 154. st.1., čl. 156.st.1. i čl. 157. ZPP

PRIMJENA ODREDBE čl. 156. ZPP KAD JE STRANKA U POTPUNOSTI USPJELA U SPORU

4.79. Revd 3714/2020

Ima li, u situaciji kada je jedna stranka u potpunosti uspjela u sporu, mjesta primjeni odredbe čl. 165. st.1. (vjerojatno se misli na čl. 156. st. 1.) Zakona o parničnom postupku i proširivanja odlučivanja po načelu culpaie prilikom donošenja rješenja o naknadi troškova parničnog postupka zajedno s odlukom o glavnoj stvari, uzimajući u obzir postupanje stranaka izvan parničnog postupka, na način da se stranci koja je u potpunosti uspjela u sporu ne naknade svi potrebni troškovi za vođenje spora prema načelu cause iz odredbe čl. 154. st.1. Zakona o parničnom postupku, već da joj se po tom načelu naknade samo troškovi nastali u žalbenom postupku?

Rev 728/2021

U takvoj situaciji opravdano je (pravilno) da tuženici, koji su parnicu (ipak) izgubili, i to po zahtjevu tužiteljice i svome protutužbenom - što ovdje valja respektirati, da (primjenom navedene odredbe čl. 154. st. 1. ZPP-a) snose i nastali parnični trošak: jednostavno, uz činjenice utvrđene po drugostupanjskom sudu - kojima je ovaj sud vezan u odlučivanju (obzirom da drugostupanjska presuda nije predmetom pobijanja), valja pored svega prihvatiti da su oni uzrokovali dugogodišnje trajanje ovoga postupka.

Pritom ovaj sud, ograničen ovlastima postupanja samo po podnesenoj reviziji i u njoj postavljenim pitanjem, ne može preispitivati da li su tuženici ovu parnicu trebali izgubiti, odnosno da li je osnovan njihov protutužbeni zahtjev - i je su li osnovani njihovi prigovori na zahtjev tužiteljice.

Takav pristup jedini odgovara legitimnom očekivanju tužiteljice (koja je u odredbi čl. 154. st. 1. ZPP-a imala i legitimnu osnovu za to očekivanje) za svo vrijeme trajanja parnice da će sa zahtjevom uspjeti - i samo je uz takav pristup moguće postići i pravičnu ravnotežu između interesa tužiteljice da joj se legitimnim prizna to što je pokrenula ovaj postupak i vodila ga, kao i to što je u konačnom udovoljeno očekivanjima zbog kojih je postupak vodila - te interesa tuženika da ne snose parnični trošak iako su za trajanja postupka u cijelosti osporavali osnovu zahtjeva tužiteljice.

Valja pritom imati na umu da je tužba tužiteljice imala jasan sadržaj i nije bila nerazumna, odnosno da se ne može smatrati da je njezino očekivanje da će uspjeti u parnici bilo neopravdano, sve obzirom i na ponašanje tuženika prije podnošenja tužbe.

Čl. 158. ZPP

PRAVO TUŽITELJA NA NAKNADU TROŠKOVA KAD JE TUŽBA POVUČENA TROŠKOVI ZASTUPANJA VIŠE TUŽITELJA KADA SU PARNICE SPOJENE ZBOG JEDINSTVENOG POSTUPKA

4.80. Revd 2906/2023

1. Da li je za ostvarivanje prava na naknadu parničnih troškova tužitelju sukladno čl. 158. st. 2. ZPP-a presudno da li je tužitelj tužbu povukao odmah nakon što je tuženik udovoljio tužbenom zahtjevu ili je presudno da između trenutka kada je tuženik udovoljio tužbenom zahtjevu i trenutka kada je tužitelj povukao tužbeni zahtjev nije za tuženika nastao dodatni parnični trošak (tj. nije obavljena niti jedna procesna radnja povodom koje bi za tuženika ili bilo koju stranu u postupku nastao dodatni parnični trošak?),

2. Da li svakom od više tužitelja, koji su uspjeli sa svojim tužbenim zahtjevima podnesenim putem pojedinačnih tužbi, u parnici koja je odlukom prvostupanjskog suda (donesenom nakon podnošenja tužbi) spojena u jedan predmet radi jedinstvenog postupka, neovisno o spajanju predmeta pripada pravo na naknadu troškova postupka sukladno Tbr. 7. toč. 8 Odvjetničke tarife u visini jednokratne nagrade u ukupnom iznosu od 625,00 kuna kada se obzirom na odredbe Odvjetničke tarife na njihove predmeta primjenjuje Tbr. 7. toč. 8.?

Rev 360/2024

U odnosu na prvo postavljeno pitanje ovaj sud je u odluci broj Rev-965/2022 od 16. studenoga 2022. u istovrsnom predmetu izrazio svoje pravno shvaćanje koje glasi da je za ostvarivanje prava na naknadu parničnih troškova tužitelju (prema st. 2. čl. 158. ZPP) odlučno da između trenutka kada je tuženik udovoljio tužbenom zahtjevu i trenutka kada je tužitelj povukao tužbu nije bilo procesnih aktivnosti u parnici povodom kojih bi za tuženika ili bilo koju stranu u postupku nastao dodatni parnični trošak.

(...)

Prema pravnom shvaćanju ovog suda spajanje parnica radi zajedničkog raspravljanja ne dovodi do subjektivne kumulacije, kako to pogrešno navodi drugostupanjski sud.

Do trenutka spajanja parnica svaki od tužitelja ima pravo na naknadu parničnog troška koji mu je nastao, a to je u ovom slučaju trošak sastava tužbe odnosno sukladno Tbr. 7/8 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika jednokratna nagrada u iznosu od 500,00 kuna te trošak 25% PDV što ukupno iznosi 625,00 kuna.

vidi i [Rev 564/2022](#)

Čl. 154. st.2. ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA KOD DJELOMIČNOG POVLAČENJA TUŽBE PREMA KONAČNO POSTAVLJENOM TUŽBENOM ZAHTJEVU

4.81. Revd 2843/2021

Ako tužitelj tijekom parnice, nakon tuženikovog prigovora, smanji svoj novčani tužbeni zahtjev na isplatu, bez formalnog povlačenja dijela tužbe u odnosu na dio zahtjeva, kod izračuna postotka uspjeha, u vezi s troškovima postupka, ima li prednost primjena odredbe čl. 158. st. 1. ZPP-a, ili pak treba za čitav trošak postupka primijeniti odredbu čl. 154. st. 2. ZPP-a prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu?

Rev 1330/2021

Prema shvaćanju ovog suda kod ovakvog djelomičnog povlačenja tužbe sud nije dužan postupiti u smislu čl. 164. st. 7. ZPP, budući je riječ o djelomičnom povlačenju koje nema za posljedicu okončanje postupka pred prvostupanjskim sudom, već se procesna aktivnost nastavlja tako da u trenutku smanjenja tužbenog zahtjeva ukupni troškovi i konačni uspjeh u sporu još nisu poznati. O naknadi troškova koji se odnose na smanjeni dio tužbenog zahtjeva sud treba odlučiti u odluci o glavnoj stvari, kod čega će tuženik naknadu troškova u odnosu na povlačenje tužbe ostvariti zajedno sa naknadom troškova obračunatih obzirom na konačno postavljeni tužbeni zahtjev i srazmjerno uspjehu u parnici.

Čl. 151.st.1. ZPP

TROŠAK SASTAVA ODŠTETNOG ZAHTJEVA

4.82. Revd 555/2023

1. Predstavlja li trošak sastava odštetnog zahtjeva/prijedloga za nagodbu upućenog tuženiku prije pokretanja sudskog postupka, opravdani trošak učinjen u povodu postupka, sve u smislu odredbe čl. 151. st. 1. ZPP?

2. Treba li sud tužitelju priznati trošak podnesaka kojima je tužitelj udovoljavao nalogima suda?

Rev 1071/2024

opravdanost troška sastava odštetnog zahtjeva/prijedloga za nagodbu upućenog tuženiku kao štetniku prije pokretanja sudskog postupka za naknadu štete, u smislu odredbe čl. 151. st. 1. ZPP, ovisi o okolnostima svakog konkretnog slučaja odnosno, da bi taj trošak bio opravdan ako bi na to ukazivale posebne okolnosti nekog slučaja. U okolnostima konkretnog slučaja, podnesak - prijedlog za sklapanje nagodbe, nije opravdani trošak učinjen u povodu predmetnog parničnog postupka za koji bi tužitelju kao oštećeniku, sukladno odredbi Tbr. 28. OT, pripadala odvjetnička nagrada, jer se radi o štetniku fizičkoj osobi i šteti prouzročenoj u tjelesnom napadu,

a nisu istaknute neke posebne okolnosti slučaja koje bi opravdavale stavljanje tog prijedloga.

(...)

Kako je tužitelj drugim pitanjem jasno problematizirao pitanje priznanja troškova sastava podnesaka i to samo onih kojima je udovoljavao nalogima suda, to ovaj sud postupa u okvirima postavljenog pitanja. Iz navoda revizije proizlazi da tužitelj potražuje naknadu troškova za sastav tri podneska od kojih se podnesak od 10. studenog 2020. odnosi na dostavu punomoći za novog punomoćnika i požurnicu izrade vještva, što nije bio nalog suda.

vidi i [Rev 904/2023](#)

Čl. 158.st.1. ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA I POVLAČENJE TUŽBE

4.83. Revd 3136/2021

1. Da li se kod ocjenjivanja uspjeha u sporu usklađivanje tužbenog zahtjeva sa nalazom i mišljenjem vještaka promatra kroz odredbu čl. 154. st. 2. ZPP-a (omjer uspjeha prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu, ili temeljem odredbe čl. 158. st. 1. ZPP-a)?
2. Da li tuženik temeljem odredbe članka 158. st. 1. ZPP-a ima pravo na trošak postupka unatoč tome što preciziranje tužbenog zahtjeva zbog usklađenja sa nalazom i mišljenjem vještaka nije bilo od utjecaja na visinu troškova zastupanja sukladno Tarifi?

[Rev 1216/2022](#)

Prvim revizijom postavljenim pravnim pitanjem se pita je li se kod ocjenjivanja uspjeha u sporu usklađivanje tužbenog zahtjeva sa nalazom i mišljenjem vještaka promatra kroz odredbu čl. 154. st. 2. ZPP, dakle, je li se primjenjuje razmjernost u uspjehu u sporu prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu ili se temeljem odredbe čl. 158. st. 2. ZPP primjenjuju odredbe o naknadi troška u slučaju povlačenja tužbe.

Međutim, ova dilema ovdje nema utjecaja, jer se tim pitanjem implicira da sud u pobijanoj odluci nije trošak tužitelja razmatrao kroz primjenu odredbe čl. 152. st. 2. ZPP, uzimajući u obzir (nakon vještačenja) konačno postavljen tužbeni zahtjev i uspjeh u sporu prema tako postavljenom zahtjevu. Drugostupanjski sud upravo je trošak tužitelja sagledao u tom smislu i uspjeh tužitelja jest sagledavao razmjerno, uzimajući u obzir konačno postavljeni tužbeni zahtjev (v. toč. 9.1.1. ovoga obrazloženja). Stoga davanje odgovora na to pitanje, sagledavajući ga kako je ono koncipirano, ne dovodi do promjene odluke u pogledu troška postupka.

U pogledu drugog postavljenog pravnog pitanja je prvenstveno za uputiti na odluku revizijskog suda poslovni broj Rev-941/2022-2 od 18. srpnja 2023., u kojoj je izraženo sljedeće pravno shvaćanje:

"15. Tuženica nije potraživala troškove zbog smanjenja tužbenog zahtjeva sa iznosa od 50.000,00 kn na iznos od 20.218,13 kn, nije se protivila djelomičnom povlačenju tužbe iz podneska od 4. veljače 2021., ali je zahtijevala naknadu troškova pozivom na odredbu čl. 158. st. 1. ZPP, koji zahtjev je predmet ovog revizijskog postupka.

15.1. Međutim, tuženica nije određeno u zahtjevu za naknadu troškova postupka specificirala radnje i iznose koji bi se odnosili na smanjeni dio tužbenog zahtjeva već je predala zahtjev za naknadu troškova kao da nije došlo do smanjenja tužbenog zahtjeva. Već stoga nije osnovan njen zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka u odnosu na smanjeni tužbeni zahtjev slijedom čega u konkretnom slučaju nisu ispunjene pretpostavke za primjenu odredbe čl. 158. st. 1. ZPP (u tom smislu odluka broj Rev-36/2022-3 od 15. prosinca 2022.).".

Čl. 158.st.1. ZPP

TROŠAK POSTUPKA I POVLAČENJE TUŽBE

4.84. Revd 4985/2021

Pripada li tuženici u odnosu na dio za koji je tužitelj smanjio tužbeni zahtjev pravo na naknadu troškova sukladno odredbi čl. 158. st. 1. Zakona o parničnog postupku?

Rev 461/2022

Sagledavajući ovopredmetni slučaj isključivo u okviru svih gore iznesenih kompleksnih činjeničnopravnih okolnosti, ovaj, revizijski sud ocjenjuje da bi se dosudom Republici Hrvatskoj troška povodom djelomičnog povlačenja tužbe, čak djelomično i narušilo načelo naknade troškova po načelu krivnje, u smislu čl. 156. ZPP, a to osobito s obzirom na pravno shvaćanje iz toč. 15. do 15.3. ovoga obrazloženja, a sasvim sigurno bi došlo do povrede prava tužitelja na pristup sudu, slijedom čega ne postoji mogućnost primjene pravnog shvaćanja iz toč. 10. do 11. ovoga obrazloženja na ovaj, konkretni slučaj, a Republici Hrvatskoj se ne može dosuditi trošak povodom djelomičnog povlačenja tužbe (smanjenjem tužbenog zahtjeva).

Čl. 155. ZPP

TROŠAK „PRELIMINARNOG“ FINANCIJSKOG VJEŠTAČENJA

4.85. Revd 1184/2024

Treba li u smislu čl. 155. ZPP tužitelju priznati troškove preliminarne izračuna koji je tužitelj kao potrošač sačinio radi djelotvornog nadzora nepoštenosti ugovorne odredbe?

Rev 1111/2024

Ovaj sud prihvaća ocjenu drugostupanjskog suda da u situaciji kad je tužitelju priznat trošak provedenog sudskog vještačenja radi izračuna visine potraživanja, tužitelju ne pripada i trošak tzv. preliminarog izračuna visine tužbenog zahtjeva koji je načinjen po zahtjevu tužitelja prije pokretanja parničnog postupka, jer se ne radi o trošku koji je nužan za vođenje postupka u smislu odredbe čl. 155. st. 1. ZPP.

vidi i [Rev 1011/2024](#), [Rev 471/2024](#)

Čl.154. i 155. ZPP u vezi čl. 188. ZPP

NAKNADA TROŠKOVA POSTUPKA – USPJEH U PARNICI KOD EVENTUALNO KUMULIRANIH ZAHTJEVA

4.86. Revd 5131/2022

1. Je li u skladu s čl. 188. st. 2. Zakona o parničnom postupku i čl. 154. Zakona o parničnom postupku, a vezanom uz pravilnu primjenu Zakona o zaštiti potrošača, pravilno odrediti uspjeh stranaka, posebice potrošača u sporu protiv nepoštenog trgovca, kod eventualno kumuliranog tužbenog zahtjeva, na način kao da ne postoje glavni i sporedni tužbeni zahtjev te ne uvažavajući sve zahtjeve koji proizlaze iz istog i činjeničnog pravnog osnova kao cjelinu, već cijeneći svaki tužbeni zahtjev kao samostalni i pojedinačni i međusobno povezan tužbeni zahtjev?

2. Je li u skladu s odredbom čl. 154. st. 3., 4. i 5. Zakona o parničnom postupku odluka suda kojom materijalni troškovi stranke (pristojbe i vještačenje) dosuđuje u postupku uspjeha u sporu u skladu s čl. 154. st. 2. Zakona o parničnom postupku, iako su pristojbe plaćene upravo na dosuđenu visinu kondemantornog zahtjeva stranke i vještačenje plaćeno upravo za dosuđeni kondemantorni zahtjev stranke, dakle, radi se o materijalnim troškovima koji su bili nužni za vođenje postupka?

Rev 1040/2024

Naime, kod eventualne kumulacije tužbenih zahtjeva iz čl. 188. st. 2. ZPP-a, kada zahtjevi proizlaze iz iste činjenične i pravne osnove, a tužitelji nisu uspjeli u odnosu na glavni zahtjev, ali su uspjeli u odnosu na podredni (eventualno kumulirani) tužbeni zahtjev, dok u odnosu na glavni (odbijeni) zahtjev nisu nastali posebni troškovi, tuženik je tužiteljima dužan naknaditi parnični trošak u cijelosti.

Ovime revizijski sud, a u pogledu definiranja uspjeha u sporu kod prihvaćanja samo podrednog tužbenog zahtjeva, reafirmira pravno shvaćanje koje je revizijski sud izrazio u odlukama broj Rev 172/2008 od 15. siječnja 2013., Rev-1172/2021-2 od 30. kolovoza 2022. i Rev 451/2022-2 od 3. listopada 2023.

(...)

U odnosu na drugo postavljeno pitanje valja ukazati da je ovaj sud u više svojih odluka (primjerice broj Rev 660/2021 od 14. rujna 2021., Rev 291/2015-2 od 2. listopada

2018. i Rev 1265/2022 od 21. prosinca 2022.), zauzeo pravno shvaćanje da u slučaju kada je tužitelj djelomično uspio u sporu u kojem je tuženik osporavao osnovu i visinu tužbenog zahtjeva, zbog čega je bilo potrebno provesti vještačenje za koje je tužitelj prethodno snosio troškove, tužitelju se takvi troškovi trebaju priznati u cijelosti, bez obzira na visinu dosuđenog iznosa.

Isto tako ukoliko je pristojba na presudu plaćena na dosuđenu visinu kondemnatornog zahtjeva tada nema mjesta primjeni čl. 154. st. 2. ZPP-a. No, u situaciji kada je drugostupanjskom presudom djelomično preinačena prvostupanjska presuda i djelomično odbijen kondemnatori tužbeni zahtjev u odluci o troškovima postupka, sukladno čl. 166. st. 2. ZPP-a, trošak sudske pristojbe plaćen na prvostupanjsku presudu priznaje se prema visini potvrđenog dijela prvostupanjske presude.

Čl. 154. st.2. ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA KOD DJELOMIČNOG USPJEHA U PARNICI

4.87. Revd 645/2024

Ima li tuženik, u odnosu na kojeg je odbijen tužbeni zahtjev, pravo na naknadu dijela parničnih troškova i može li sud, kod donošenja odluke o troškovima, zanemariti činjenicu da je u istom predmetu već pravomoćno odbijen jedan od tužbenih zahtjeva?

Rev 1314/2024

Kod donošenja odluke o troškovima postupka, u smislu odredbe čl. 164. st. 4. ZPP-a, sud ne može zanemariti činjenicu da je u istom predmetu već pravomoćno odbijen jedan od tužbenih zahtjeva te je sud dužan donijeti odluku o troškovima postupka uzimajući u obzir uspjeh stranaka u sporu sukladno čl. 154. st. 2. ZPP-a.

Čl. 158. i čl. 193. ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA I POVLAČENJE TUŽBE

4.88. Revd 1082/2024

Da li je u slučaju kada se tuženik protivio djelomičnom povlačenju tužbenog zahtjeva do kojeg je došlo nakon što se tuženik upustio u raspravljanje o glavnoj stvari sud trebao donijeti odluku o tužbenom zahtjevu koji je bio postavljen do smanjenja tužbenog zahtjeva, odnosno odlučiti i o dijelu tužbenog zahtjeva koji je tužitelj povukao, te takav zahtjev kao konačan uzeti u obzir prilikom utvrđivanja uspjeha u sporu i odlučivanja o troškovima postupka?

Rev 1367/2024

Ako se tuženik u smislu odredbe čl. 193. st. 2. ZPP-a protivio djelomičnom povlačenju tužbe, tada se postupak u odnosu na povučenu tužbu i za taj dio zahtjeva nastavlja kao da nije bilo povlačenja i sud treba donijeti odluku o tužbenom zahtjevu koji je bio postavljen do smanjenja tužbenog zahtjeva te takav zahtjev kao konačan uzeti u obzir prilikom utvrđivanja uspjeha u sporu i odlučivanja o troškovima postupka.

Čl. 154. ZPP

TROŠAK POSTUPKA PREMA USPJEHU U SPORU

(kada je tužbeni zahtjev odbijen u odnosu na jednog tuženika, prihvaćen u odnosu na drugog)

4.89. Revd 4318/2023

Je li sud drugog stupnja pogrešno primijenio odredbu iz čl. 154. st. 4. Zakona o parničnom postupku kada je odredio da svaka strana snosi svoje troškove u slučaju kada ima više tuženika i kada je u odnosu na jednog od tuženika (ovdje 1. tuženika) tužitelj u cijelosti odbijen s tužbenim zahtjevom kakav je usmjeren prema tom tuženiku, odnosno da li je sud u toj situaciji bio dužan i trebao primijeniti odredbu čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku i tužitelju naložiti da tuženiku (ovdje 1. tuženiku) u odnosu na koga je u cijelosti izgubio parnicu naknadi troškove parničnog postupka?

Rev 959/2024

Obzirom na odluku drugostupanjskog suda kojom je potvrdio prvostupanjsku presudu kojom je zahtjev u odnosu na I-tuženika u cijelosti odbijen, a preinačena je prvostupanjska presuda u odnosu na II-tuženicu i usvojen zahtjev u odnosu na nju, ali za njezin suvlasnički dio, to je netočan zaključak drugostupanjskog suda da su tužitelj i I-tuženik uspjeli u postupku svaki u polovici dijela.

Suprotno tome I-tuženik je u cijelosti uspio u postupku, budući je u odnosu na suvlasnički dio I-tuženika u cijelosti odbijen zahtjev tužitelja, radi čega se i odluka o troškovima postupka nepravilno temelji na odredbi čl. 154. st. 4. ZPP

Čl. 158. st. 1. u vezi čl. 193. ZPP

Tbr. 8.

TROŠKOVI POSTUPKA I POVLAČENJE TUŽBE

PRAVO NA NAKNADU ČETIRI OBRAZLOŽENA

4.90. Revd 2524/2020

1. Na koji se način obračunava i odmjerava parnični trošak tužitelju koji je tijekom postupka smanjivao tužbeni zahtjev te mu je konačni (smanjeni) tužbeni zahtjev

prihvaćen u cijelosti, odnosno računa li se u tom slučaju visina parničnih troškova utvrđuje glede svake poduzete parnične radnje prema vrijednosti predmeta spora u trenutku njezinog poduzimanja ili prema vrijednosti predmeta spora konačno postavljenog zahtjeva?

2. Da li je sud prilikom određivanja naknade za poduzete radnje i sastavljanje obrazloženih podnesaka vezan odredbom Tbr. 8.t.1. Odvjetničke tarife koja predviđa da odvjetnik ima pravo na naknadu sastava najviše 4 obrazložena podneska u prvostupanjskom postupku, i smije li sud odrediti naknadu za sastavljanje većeg broja obrazloženih podnesaka unatoč ograničenju navedenom u citiranim odredbama Odvjetničke tarife?

Rev 644/2021

U odnosu na prvo pitanje valja reći da je ovaj sud u odluci poslovni broj Rev 216/2021 od 25. svibnja 2021. u odnosu na navedeno pitanje između ostalog naveo: „Izraženo shvaćanje ovog suda da se u situaciji smanjenja tužbenog zahtjeva naknada troškova određuje za poduzete radnje prema vrijednosti predmeta spora u vrijeme njihova poduzimanja nije primjenjivo u svim situacijama, već samo za odluku o zahtjevu za naknadu troška postupka tuženiku, odnosno tužitelju koji je povukao tužbu odmah nakon što je tuženik udovoljio zahtjevu tužitelja.

(...)

Stranci u skladu s odredbom čl. 155. st. 1. ZPP u svezi s Tbr. 8.1. Odvjetničke tarife pripada pravo na naknadu za sastav podnesaka, ali ne više od četiri obrazložena podneska u istom sporu, pri čemu je sud dužan ocijeniti za svaku od tih radnji je li ta radnja bila potrebna za vođenje parnice.

Čl. 158. st. 1. i 2. ZPP

POVLAČENJE PRIJEDLOGA ZA OSIGURANJE I TROŠKOVI POSTUPKA

4.91. Revd 3375/2023

Ako predlagatelj osiguranja povuče prijedlog za osiguranje privremenom mjerom nakon što je protivnik osiguranja dobrovoljno postupio po privremenoj mjeri prvostupanjskog suda i na taj način udovoljio zahtjevu iz privremene mjere, da li predlagatelj osiguranja ima pravo na naknadu troškova postupka osiguranja, bez obzira na činjenicu što je odlukom višeg suda nakon što je protivnik osiguranja postupio po privremenoj mjeri ta privremena mjera ukinuta?

Rev 1263/2024

Naime, kad sud odlučuje o naknadi troška postupka, u slučaju povlačenja prijedloga za osiguranje privremenom mjerom, pa i nakon što je protivnik osiguranja postupio po privremenoj mjeri, sud prilikom donošenja odluke o trošku treba imati u vidu sve razloge povlačenja prijedloga i ocijeniti kojoj od stranaka se ti razlozi mogu pripisati.

Čl. 154.st.2. ZPP

TROŠAK KOD DJELOMIČNOG USPJEHA U PARNICI (kada jedna stranka nema punomoćnika odvjetnika)

4.92. Revd 843/2023

Ima li stranka koja nema punomoćnika u osobi odvjetnika ili druge osobe kojoj zakon priznaje pravo na nagradu, u slučaju djelomičnog uspjeha u parnici, pravo na prijeboj troškova postupka s dosuđenim troškovima postupka drugoj stranci u postupku ili je uspjeh te druge stranke koja nema punomoćnika u osobi odvjetnika ili druge osobe kojoj zakon priznaje pravo na nagradu, revaloriziran kroz dosudu razmjernog iznosa troškova postupka drugoj stranci u postupku?

Rev 857/2023

Prema sadržaju iznesenih odredbi jasno proizlazi da niti u odredbi st. 3. čl. 154. ZPP (niti u ostalim stavcima tog čl. ili bilo koje druge odredbe ZPP) nije propisano da se pravo na prijeboj troškova postupka s dosuđenim troškovima postupka drugoj stranci u postupku u slučaju djelomičnog uspjeha u parnici veže za zastupanje po punomoćniku odvjetniku (ili drugoj osobi koja ima pravo na nagradu za zastupanje), u kom smislu je citirana odredba ZPP vrlo jasna i nije ju potrebno posebno o tumačiti. Drugim riječima, djelomični uspjeh stranaka u parnici obvezuje sud da od postotka one stranke koja je u većoj mjeri uspjela (tužiteljica) oduzme postotak one stranke koja je u manjoj mjeri uspjela (tuženik) i u tom preostalom postotku dosudi iznos na ime troškova postupka tužiteljici, bili tužiteljica i tuženik zastupani po punomoćnicima odvjetnicima ili ne.

čl. 154. st.2. ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA KOD DJELOMIČNOG USPJEHA

4.93. Revd 253/2022

Je li sud pravilno primijenio odredbu iz čl. 154. st. 2. Zakona o parničnom postupku te odredio da svaka stranka snosi svoje troškove u slučaju kada je tužitelj djelomično uspio u sporu u kojem je tuženik osporavao osnovu i visinu tužbenog zahtjeva?

Rev 91/2024

Sud nije pravilno primijenio odredbu iz čl. 154. st. 2. Zakona o parničnom postupku te odredio da svaka stranka snosi svoje troškove samo na osnovi konačnog uspjeha stranaka s visinom zahtjeva, u slučaju kada je tužitelj djelomično uspio u sporu u kojem je tuženik osporavao i osnovu i visinu tužbenog zahtjeva.

Čl. 22. ZOMO

TROŠKOVI IZVANPARNIČNOG POSTUPKA RADI UTVRĐIVANJA IZVANBRAČE ZAJEDNICE

4.94. Revd 1700/2023

Kada stranka (predlagatelj) pokreće pred sudom izvanparnični postupak radi utvrđivanja postojanja izvanbračne zajednice temeljem čl. 22. Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine broj: 157/13, dalje: ZMO) s ciljem ostvarivanja prava na obiteljsku mirovinu, da li troškove snosi stranka u čijem je interesu postupak proveden, odnosno da li svaka stranka snosi svoje troškove?

[Rev 648/2024](#)

Kada predlagatelj pokreće pred sudom izvanparnični postupak protiv predloženika (HZMO) radi utvrđivanja postojanja izvanbračne zajednice na temelju čl. 22. st. 3. ZMO s ciljem ostvarivanja prava na obiteljsku mirovinu, troškove tog postupka snosi predlagatelj kao stranka u čijem je interesu postupak proveden, izuzev troškova koje je predloženik prouzrokovao svojim neosnovanim prijedlozima ili krivnjom.

Čl. 154. st. 4. ZPP

TROŠKOVI VJEŠTAČENJA U SLUČAJU KAD SUD ODREDI DA SVAKA STRANKA SNOSI SVOJ TROŠAK POSTUPKA

4.95. Revd 2860/2024

Ima li tužitelj prilikom donošenja odluke o troškovima postupka, u situaciji kada tuženik osporava osnovu tužbenog zahtjeva u cijelosti, zbog čega su provedena vještačenja čije troškove je predujmio tužitelj, pravo na dosudu tih troškova u cijelosti bez obzira što je s tužbenim zahtjevom uspio samo djelomično?

[Rev 1413/2024](#)

Prilikom odlučivanja o troškovima postupka tužitelj nema pravo na dosudu troškova vještačenja u cijelosti neovisno o uspjehu u sporu kada je tuženik osporavao osnovu tužbenog zahtjeva u cijelosti ako su stranke uspjele u sporu u približno jednakim dijelovima odnosno ako je sud odredio da svaka stranka snosi svoj trošak prema čl. 154. st. 4. ZPP.

Čl. 37. ZPP

VRIJEDNOST PREDMETA SPORA

(kad više tužitelja ističe prema istom tuženiku više različitih zahtjeva)

4.96. Revd 1793/2024

Kada više različitih tužitelja ističe prema istom tuženiku više zahtjeva različite visine, a radi se o zahtjevima koji imaju istu činjeničnu i pravnu osnovu, je li se vrijednost predmeta spora određuje zbrajanjem visine svih tužbenih zahtjeva?

Rev 1191/2024

Prema pravnom shvaćanju ovoga suda spajanje parnica radi zajedničkog raspravljanja ne dovodi ni do subjektivne kumulacije (tako npr. i Rev-360/2024 od 25. lipnja 2024.) niti do objektivne kumulacije.

Dakle, kada se postavljeno pitanje odnosi na način određivanja vrijednosti predmeta spora kod subjektivne i objektivne kumulacije, a u konkretnom postupku nije došlo ni do subjektivne niti do objektivne kumulacije, to i pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena, nije pitanje o kojem ovaj sud može meritorno odlučivati, jer ono nije pitanje iz čl. 385.a ZPP-a, a kako to zahtijeva odredba čl. 391. st. 3. ZPP-a.

Čl. 158. ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA I DJELOMIČNO POVLAČENJE TUŽBE (SMANJENJE TUŽBENOG ZAHTJEVA)

4.97. Revd 4225/2023

U situaciji kada tužitelj povuče tužbeni zahtjev za isplatu novčanog iznosa za više od 50 % od prvotno traženog iznosa, a tuženik se upustio u raspravljanje i osporavao osnov i visinu postavljenog tužbenog zahtjeva, čime su za tuženika nastali troškovi, ima li tuženik pravo na trošak srazmjerno uspjehu u sporu i u situaciji kada je visina naknade za zastupanje sukladno Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika jednaka kako u slučaju prvotno postavljenog zahtjeva tako i u slučaju smanjenog tužbenog zahtjeva?

Rev 1069/2024

U situaciji kada tužitelj povuče tužbeni zahtjev za isplatu novčanog iznosa za više od 50 % od prvotno traženog iznosa, a tuženik se upustio u raspravljanje i osporavao osnovu i visinu postavljenog tužbenog zahtjeva, tuženiku ne pripada pravo na naknadu troškova koje je imao u vezi dijela tužbenog zahtjeva za koji je zahtjev smanjen neovisno o uspjehu u sporu u situaciji kada je visina naknade za zastupanje sukladno Tarifi jednaka, kako u slučaju prvotno postavljenog zahtjeva, tako i u slučaju smanjenog tužbenog zahtjeva.

Čl. 155. ZPP, čl. 28. st.1. Zakona o izvanparničnog postupka

TROŠKOVI IZVANPARNIČNOG POSTUPKA

4.98. Revd 2095/2024

Kad se stranke u izvanparničnom postupku (postupku diobe) upućuju na pokretanje parničnog postupka radi razvrgnuća suvlasničke zajednice nekretnina (diobe), u kojem se postupku (parničnom ili izvanparničnom), odlučuje o troškovima izvanparničnog postupka (postupka diobe)?

Rev 103/2025

Postupak razvrgnuća suvlasničke zajednice koji je prethodno vođen po pravilima izvanparničnog postupka, i koji je okončan po pravilima parničnog postupka, valja ocijeniti kao jedan (jedinstven) postupak (arg. iz čl. 28. st. 1. sada važećeg zakona o izvanparničnom postupku - "Narodne novine", broj 59/23). Stoga, kada se tek u parničnom postupku odlučuju o glavnom zahtjevu (zahtjevu za razvrgnuće suvlasničke zajednice) onda je uz odluku o glavnom zahtjevu potrebno odlučiti i o svim troškovima postupka koji su bili potrebni za vođenje parnice (čl. 155. st. 1. ZPP), a što uključuje i trošak postupka prethodno vođenog po pravilima izvanparničnog postupka.

Čl. 161. ZPP

VRIJEDNOST PREDMETA SPORA PREMA ZBROJU VRIJEDNOSTI SVIH ZAHTEJEVA

4.99. Revd 3831/2023

Kada više različitih tužitelja ističe prema istom tuženiku više zahtjeva različite visine, a radi se o zahtjevima koji imaju istu činjeničnu i pravnu osnovu, je li se vrijednost predmeta spora određuje zbrajanjem visina svih tužbenih zahtjeva?

Rev 905/2024

U slučaju kad više tužitelja koje zastupa isti punomoćnik, ističu prema istom tuženiku, više zahtjeva koji su različiti po visini ali se temelje na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, vrijednost predmeta spora se utvrđuje zbrajanjem vrijednosti zahtjeva svih tužitelja.

Čl. 154. st.2., čl. 155. st.1. ZPP, čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
ODMJERAVANJA TROŠKOVA POSTUPKA REPUBLICI HRVATSKOJ

4.100. Revd 13/2024

(...) rješenjem poslovni broj Revd-13/2024 od 9. siječnja 2024. dopustio reviziju protiv odluke o parničnom trošku sadržane u drugostupanjskoj presudi zbog povrede temeljnih ljudskih prava na pravično suđenje i u njemu sadržanog prava na pristup sudu, kao i prava na mirno uživanje vlasništva u vezi s razlozima odluka o parničnom trošku.

Rev 669/2024

Ovaj sud ne nalazi da u okolnostima konkretnog slučaja, imajući u vidu postotak uspjeha tužitelja, koji su nižestupanjski sudovi pravilno odmjerili u skladu s odredbama članka 151., 154. stavka 2. i 155. stavka 1. ZPP-a, nije postignuta pravedna ravnoteža između općeg interesa (legitimnog cilja kojem teži pravilo o naknadi troškova) i prava tužitelja na temelju čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju. Činjenica da tuženicu Republiku Hrvatsku zastupa Državno odvjetništvo, a troškovi državnog odvjetništva se procjenjuju na temelju odvjetničkih nagrada iako se isto zapravo financira iz državnog proračuna i samim time, nije u istom položaju kao odvjetnik. Tužitelju je naloženo platiti iznos od 1.390,00 kn, koji iznos nije znatan u odnosu na materijalnu i financijsku situaciju tužitelja, a prema podacima u spisu.

Čl. 35. st. 1. i 2. ZPP

UTVRĐIVANJE VRIJEDNOSTI PREDMETA SPORA (uglavničene kamate)

4.101. Revd 3822/2023

Cijene li se, u smislu čl. 35. st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11-proč.tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19,80/22 - dalje: ZPP) zatezne kamate na glavnice, prilikom utvrđivanja vrijednosti predmeta spora, pa i kada su kamate na glavnice, utužene u novčanom iznosu (uglavničene)?

Rev 693/2024

Odgovor na revizijsko pitanje je taj da se „uglavničene“ kamate ne cijene prilikom utvrđivanja vrijednosti predmeta spora u smislu članka 35. stavka 1. ZPP, međutim mogu se cijeliti prema stavku 2. toga članka. Naime, dok je člankom 35. stavkom 1. ZPP propisano da se, kad je za utvrđivanje stvarne nadležnosti, sastava suda i u drugim slučajevima predviđenim u tome zakonu mjerodavna vrijednost predmeta spora, kao vrijednost predmeta spora uzima u obzir samo vrijednost glavnog zahtjeva, stavkom 2. toga članka propisano je da se kamate, parnični troškovi, ugovorna kazna

i ostala sporedna traženja ne uzimaju u obzir ako ne čine glavni zahtjev. Dakle, iz potonjega stavka proizlazi, argumentom a contrario, da se kamate obračunavaju u apsolutnome novčanom iznosu uzimaju u obzir ako čine glavni zahtjev.

vidi i [Rev 1504/2024](#)

Čl. 154. st. 1. i čl. 155. st.1. ZPP

OCJENA USPJEHA U SPORU

TROŠAK VJEŠTAČENJA KOD DJELOMIČNOG USPJEHA U SPORU

4.102. Revd 2250/2022

1. Jesu li pravilni zaključak i odluka suda da je uspjeh tužitelja i tuženika u postupku podjednak te da svaka stranka snosi svoje troškove postupka (čl. 154. ZPP) izuzev troška vještačenja, u situaciji kada je tužitelj uspio u postupku u omjeru od 88,64% potraživanja u odnosu na konačno specificirani tužbeni zahtjev, odnosno kad mu je od potraživanja iz konačno specificiranog tužbenog zahtjeva u iznosu od 51.831,10 kuna dosuđena tražbina u visini od 45.940,75 kuna?

2. Je li pravilna odluka suda o dosudi troška sastava žalbe tuženiku u iznosu od 1.250,00 kuna u situaciji kada je povodom žalbe tuženika, koju je drugostupanjski sud djelomično prihvatio, tužitelj odbijen s dijelom tužbenog zahtjeva od 5.890,35 kuna (11,36% konačno specificiranog tužbenog zahtjeva), a rješenje o parničnom trošku iz prvostupanjske odluke preinačeno i riješeno da svaka stranka snosi svoje troškove postupka izuzev troška vještačenja?

3. Je li pravilna odluka suda kojom se tužitelju u parnici djelomično ne dosuđuje predujmljeni trošak financijskog vještačenja iako je tužitelj u pretežnom dijelu uspio u parnici s konačno postavljenim tužbenim zahtjevom (u omjeru od 88,64%) visina kojeg je utvrđena upravo provedenim financijskim vještačenjem?

Rev 463/2024

(...)u slučaju kada stranka, prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu, uspije u postupku u omjeru od 88,64%, ne može se zaključiti da je uspjeh stranka u sporu podjednak i odlučiti da svaka stranka snosi svoj trošak izuzev troška vještačenja.

Nadalje, u slučaju kad drugostupanjski sud djelomično prihvati žalbu tuženika i odbije tužbeni zahtjev za isplatu 5.890,38 kuna (11,36% od konačno postavljenog tužbenog zahtjeva), dok u preostalom dijelu potvrdi prvostupanjsku odluku kojom je tužbeni zahtjev prihvaćen, nije pravilna odluka suda kojom dosuđuje tuženiku trošak žalbe u cijelosti (izuzev troška vještačenja) jer naknada troška žalbenog postupka žalitelju pripada razmjerno njegovom uspjehu u tom postupku.

U odnosu na treće pitanje za koje je dopuštena revizija, treba navesti da je riječ o pravnom pitanju o kojem pobijana drugostupanjska odluka odudara ustaljenog pravnog shvaćanja ovog suda (zauzetog primjerice u odlukama broj Rev 868/2004-2 od 10. studenoga 2004., broj Rev-x 785/10-4 od 1. lipnja 2011., Rev 291/2015-2 od 2.

listopada 2018., broj Rev-994/2021-2 od 14. rujna 2021., Rev 660/2021 od 14. rujna 2021., broj Rev 204/2023-2 od 14. ožujka 2023., broj Rev 1008/2022-2 24. listopada 2023. i Rev 311/2022-3 od 19. ožujka 2024.), prema kojem se u slučaju kad tužitelj djelomično uspije u sporu, u kojem je tuženik osporavao osnovu i/ili visinu tužbenog zahtjeva, pa je bilo potrebno provesti vještačenje za koje je tužitelj prethodno snosio troškove, tužitelju troškovi vještačenja priznaju u cijelosti, bez obzira na visinu dosuđenog iznosa odnosno omjer uspjeha u sporu.

Čl. 154. st.1. ZPP, čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

ODMJERAVANJE TROŠKOVA POSTUPKA – PROVOĐENJE TESTA RAZMJERNOSTI (REPUBLIKA HRVATSKA NIJE STRANKA U POSTPKU)

4.103. Revd 2885/2024

1. Je li sud drugog stupnja pogrešno primijenio materijalnopravnu odredbu čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku odbivši u cijelosti tuženikov prijedlog za naknadom parničnog troška iako je tužbeni zahtjev tužitelja odbijen u cijelosti, te je tuženik u potpunosti uspio u parnici?
2. Je li pozivanje suda na praksu Europskog suda za ljudska prava i to odluke Klauz protiv RH i Cindrić i Bešlić protiv RH kao argumentaciju za odbijanje tuženikovog zahtjeva za naknadom parničnog troška usprkos tuženikovom potpunom uspjehu u sporu, pogrešno i nezakonito s obzirom da u predmetnoj parnici tuženik nije bila Republika Hrvatska niti osoba javnog prava nego privatna tvrtka koja djeluje na tržištu, kao i s obzirom da u predmetnoj parnici tužitelj nije ostvario niti minimalan uspjeh u parnici?

Rev 1406/2024

Glede prvog pravnog pitanja za koje je tužitelju dopušteno podnošenje revizije treba navesti da odgovor na isto sadrži odredba čl. 154. st. 1. ZPP koja daje jasan i nedvosmislen odgovor na to pitanje, dok njena primjena ovisi o okolnostima svakog pojedinog slučaja. U ovom predmetu primjenu odredbe čl. 154. st. 1. ZPP potrebno je razmotriti, u kontekstu odbijanja tužbenog zahtjeva u cijelosti zbog zastare tražbine, te u duhu konvencijskih i ustavnih prava građana i pravne prakse Europskog suda za ljudska prava (ESLJP) i Ustavnog suda Republike Hrvatske.

U svezi navedenog i u odnosu na pozivanje drugostupanjskog suda na odluke ESLJP u predmetima Klauz protiv Hrvatske (zahtjev broj 28963/10), presuda od 18. srpnja 2013. i predmetu Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske (zahtjev broj 72152/13), presuda od 6. rujna 2016., treba navesti da je u tim predmetima riječ o sporu u kojem je jedna od stranaka Republika Hrvatska, dakle javnopravna osoba, dok je u konkretnom slučaju riječ o građanskopravnom sporu dviju privatnih stranaka. Osim toga, navedene odluke nisu donesene u istim činjeničnim i pravnim okolnostima kakve su u konkretnom predmetu. Stoga je neutemeljeno pozivanje drugostupanjskog suda na pravna shvaćanja ESLJP u tim odlukama, kao na argument za odbijanje tuženikovog zahtjeva za naknadu troška postupka premda je tuženik u cijelosti uspio u sporu.

Čl. 159. st.1. ZPP

TROŠKOVI POSTUPKA KADA JE PARNICA ZAVRŠENA SUDSKOM NAGODBOM

4.104. Revd 2554/2023

U slučaju kada su se stranke u sudskoj nagodbi sporazumjele da o parničnim troškovima odluči prvostupanjski sud treba li smatrati da u toj situaciji svaka stranka snosi svoje troškove sukladno čl. 159. Zakona o parničnom postupku ili se treba smatrati da se stranke nisu sporazumjele o tome da će jedna drugoj platiti određeni iznos na ime naknade parničnih troškova ili da će svaka stranka snositi svoje parnične troškove, već da su se sporazumjele da o parničnim troškovima odluči prvostupanjski sud?

[Rev 1152/2023](#)

U slučaju kada su se stranke u sudskoj nagodbi sporazumjele da o parničnim troškovima odluči prvostupanjski sud ne treba automatski smatrati da u toj situaciji svaka stranka snosi svoje troškove u skladu s čl. 159. ZPP već se treba smatrati da se stranke nisu sporazumjele o tome da će jedna drugoj platiti određeni iznos na ime naknade parničnih troškova niti da će svaka stranka snositi svoje parnične troškove, već da su se sporazumjele da o parničnim troškovima odluči prvostupanjski sud.

Čl. 154.st.2. ZPP

NAKNADA TROŠKOVA POSTUPKA PREMA USPJEHU U PARNICI

4.105. Revd 2033/2022

Ima li tuženik koji je većim dijelom uspio u parnici, pravo na naknadu zatraženih troškova postupka, sukladno omjeru uspjeha u parnici?

[Rev 989/2023](#)

Tuženik koji je većim dijelom uspio u parnici ima pravo na naknadu zatraženih troškova postupka, sukladno omjeru uspjeha u parnici.

Čl. 154.st.1. ZPP, čl. 6. st. 1. EKLJP

PROVOĐENJE TESTA RAZMJERNOSTI KOD ODLUKE O TROŠKU U POSTUPCIMA U KOJIMA JE STRANKA DRŽAVA ZASTUPANA PO DRŽAVNOM ODVJETNIŠTVU

4.106. Revd 486/2023

1. Je li kod odlučivanja o troškovima zastupanja države tužitelju povrijeđeno pravo na pristup sudu samom primjenom načela "gubitnik plaća" iz čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku ili je prilikom donošenja odluke o troškovima postupka za zastupanje države nužno provesti "test razmjernosti" radi ocjene da li je postupanjem države u svezi traženja obvezivanja tužitelja na naknadu parničnog troška došlo do miješanja u prava tužitelja na mirno uživanje njegovog vlasništva, da li je miješanje bilo osnovano na zakonu, je li težilo ostvariti legitiman cilj i je li postojao razuman odnos razmjernosti između upotrijebljenih sredstava i cilja kojemu se težilo, odnosno da li je zbog miješanja države tužitelj morao snositi nerazmjeran i prekomjeran teret?
2. Može li se smatrati da nalog za plaćanje troškova za zastupanje države stranci koja je izgubila spor predstavlja pretjerani i nerazmjeran teret toj stranci ako ista nije dokazala da je osoba slabog imovnog stanja?

Rev 404/2024

Kod odlučivanja o troškovima zastupanja države po načelu "gubitnik plaća" iz čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku, nužno je provesti "test razmjernosti" radi ocjene je li postupanjem države u svezi traženja obvezivanja tužitelja na naknadu parničnog troška došlo do miješanja u prava tužitelja na mirno uživanje njegovog vlasništva, je li miješanje bilo osnovano na zakonu, je li težilo ostvariti legitiman cilj i je li postojao razuman odnos razmjernosti između upotrijebljenih sredstava i cilja kojemu se težilo, odnosno je li zbog miješanja države tužitelj morao snositi nerazmjeran i prekomjeran teret, pri čemu nije odlučno predstavlja li nalog za plaćanje troškova za zastupanje države stranci koja je izgubila spor pretjerani i nerazmjeran teret toj stranci neovisno je li dokazivala da je osoba slabog imovnog stanja.

5. ČLANAK 186.a ZPP

Čl. 186.a ZPP u vezi čl. 71.st.1. ZOO i čl. 67. st.1. ZOO

PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA MIRNO RJEŠENJE SPORA U SLUČAJU Actio pauliane

5.1. Revd 2104/2020

Mora li se Republika Hrvatska prije podnošenja tužbe za pobijanje dužnikove pravne radnje prema odredbama dijela prvoga, glave V., odjeljka 2. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine br. 35/06, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18) osobama protiv kojih namjerava podnijeti tužbu koje imaju prebivalište ili sjedište u Republici Hrvatskoj obratiti sa zahtjevom za mirno rješenje spora?

Rev 32/2021-2

Prema odredbi čl. 71. st. 1. ZOO tužba za pobijanje dužnikovih pravnih radnji može se podnijeti u roku od jedne godine za raspolaganje iz čl. 67. st. 1. ZOO, a za ostale slučajeve u roku od tri godine. Prema pravnom shvaćanju ovoga suda odredba čl. 186.a st. 1. ZPP kod navođenja iznimke iz obveze obraćanja sa zahtjevom za mirno rješenje spora prije podnošenja tužbe imala je u vidu upravo ovakve slučajeve. Odredba čl. 71. st. 1. ZOO je lex specialis koji propisuje rokove za podnošenje tužbe radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji. Stoga je drugostupanjski sud u ovoj pravnoj stvari pogrešno protumačio odredbu čl. 186.a st. 1. i 8. ZPP jer u parničnim postupcima povodom tužbi radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji ne postoji obveza za obraćanje sa zahtjevom za mirno rješenje spora stranaka u smislu odredbe čl. 186.a st. 1. ZPP.

Čl. 186.a. ZPP

SADRŽAJ ZAHTJEVA ZA MIRNO RJEŠENJE SPORA

5.2. Revd 4830/2021

Da li je u zahtjevu za mirno rješenje spora i tužbenom zahtjevu navođenje broja katastarske čestice i katastarske općine, dostatna osnova za donošenje meritorne odluke suda, nakon što je tuženik dostavio očitovanje na zahtjev za mirno rješenje spora, odgovor na tužbu, upustio se u raspravljanje a sud donio rješenje o zabilježbi spora i proveo dokazni postupak, odnosno, da li odbacivanje tužbe zbog ne navođenja površine katastarske čestice u zahtjevu za mirno rješenje spora, predstavlja pretjerani formalizam koji tužitelju uskraćuje pravo na vođenje parničnog postupka radi utvrđenja prava vlasništva?

Rev 328/2022

No, kada je predmet spora nekretnina (zemljište), kada se tužiteljica prije podnošenja tužbe obratila tuženiku sa zahtjevom za mirno rješenje spora, kada je u tom zahtjevu predmet spora naznačila brojem katastarske čestice i katastarskom općinom (bez

navođenja površine te katastarske čestice), kada među strankama nije bilo nejasnoća u pogledu predmeta spora (odredivosti nekretnine) te kada je tužiteljica i tužbenim zahtjevom na isti način označila predmet spora, onda je nepravilan zaključak drugostupanjskog suda da tužiteljica prije podnošenja tužbe nije postupila sukladno odredbi čl. 186.a st. 1. i st. 8. ZPP.

Čl. 186.a. ZPP u vezi čl. 154. st. 1.ZPP

REPUBLIKA HRVATSKA DUŽNA JE NAKNADITI TROŠKOVE POSTUPKA TUŽITELJICI KOJI SU NASTALI ZBOG TOGA JER U POSTUPKU MIRNOG RJEŠENJA SPORA SUKLADNO ODREDBI ČL. 186.A ZPP NIJE PRIZNALA TUŽBENI ZAHTEJEV

5.2. Revd 251/2021

(Troškovi postupka)

Da li je tužena Republika Hrvatska dužna naknaditi parnični trošak tužiteljici koji je nastao zbog toga jer Republika Hrvatska u postupku mirnog rješenja spora sukladno odredbi iz čl. 186.a Zakona o parničnom postupku odbija priznati zahtjev za mirno rješenje spora pa je tužiteljica morala pokrenuti parnični postupak u kojem je u cijelosti uspjela s tužbom u pogledu glavnog zahtjeva?

Rev 1430/2021

(...) na predmetno pitanje valja odgovoriti da je tuženica Republika Hrvatska dužna naknaditi troškove postupka tužiteljici koji su nastali zbog toga jer Republika Hrvatska u postupku mirnog rješenja spora sukladno odredbi čl. 186.a ZPP nije priznala tužbeni zahtjev pa je tužiteljica morala pokrenuti parnični postupak u kojem je u cijelosti uspjela glede glavnog zahtjeva.

Čl. 186.a st.1. i 6 ZPP

POSTUPANJE PO ČL. 186.a ZPP KAD JE U TUŽBENOM ZAHTEJEU NAZNAČENA VEĆA POVRŠINA NEKRETNINE U ODNOSU NA POVRŠINU NAZNAČENU U PRIJEDLOGU ZA MIRNO RJEŠENJE SPORA

5.4. Revd 872/2022

Je li sud ovlašten odbaciti tužbu temeljem čl. 186.a st. 6. Zakona o parničnom postupku zbog činjenice da je tužitelj nakon provedenog geodetskog vještačenja naveo veću površinu nekretnine u odnosu na onu površinu koju je prije podnošenja tužbe naveo u prijedlogu za mirno rješenje spora postupajući po čl. 186.a st. 1. ZPP?

Rev 671/2022

Svrha postupka iz čl. 186.a ZPP je izbjegavanje nepotrebnog sudskog spora ukoliko se spor može riješiti na miran način. Pravilno drugostupanjski sud zaključuje da identitet predmeta spora iz zahtjeva za mirno rješenje spora mora biti istovjetan tužbenom zahtjevu, jer se u protivnom ne ostvaruje svrha postupka iz navedenog zakonskog članka. No, u konkretnom slučaju kada je tužitelj nakon provedenog vještačenja u ovom parničnom postupku promijenio predmet spora samo na način da zahtijeva vlasništvo spornog dijela (iste) predmetne nekretnine u većoj površini od površine naznačene u zahtjevu za mirno rješenje spora, te kada među strankama nije bilo nesporazuma o predmetu spora (tužena niti do zaključenja glavne rasprave, a niti u žalbi ničim ne ukazuje da bi njezin odnos prema tužitelju bio drugačiji da je tužitelj već u zahtjevu za mirno rješenje spora naveo površinu koju je naveo u konačno određenom tužbenom zahtjevu, tužitelj je ostvario procesnu pretpostavku za podnošenje tužbe i sa konačno određenim tužbenim zahtjevom. I u takvoj situaciji ostvarena je svrha postupka iz čl. 186.a ZPP, jer su obje stranke na isti način prepoznale predmet spora, a tužena se zahtjevu tužitelja protivila osporavajući osnovanost tog zahtjeva (a ne osporavajući samu površinu spornog dijela predmetne nekretnine). Stoga, očito je da bi tužena odnosno prije navedeno Državno odvjetništvo odbilo zahtjev tužitelja za mirno rješenje spora i da je tužitelj u tom zahtjevu naveo veću površinu spornog dijela predmetne nekretnine. Dakle i u toj situaciji tužitelj bi bio primoran podnijeti tužbu tj. i u toj situaciji ne bi bio izbjegnuta sudski spor.

Dakle, pravno shvaćanje drugostupanjskog suda u odnosu na konkretan slučaj pokazuje se pretjerano formalistički.

Čl. 186.a st.1. u vezi čl. 10. st.1. i 2. Zakona o zemljišnim knjigama (dalje: ZZK)

U ZAHTJEVU NIJE NAVEDENA POVRŠINA KATASTARSKE ČESTICE

5.5. Revd 4077/2021

Ima li se smatrati da je procesna pretpostavka za podnošenje tužbe i vođenje parničnog postupka ispunjena i u situaciji kada u zahtjevu za mirno rješenje spora uz navođenje broja katastarske čestice i katastarske općine nije navedena površina katastarske čestice?

Rev 1172/2022

Smatra se da je ispunjena procesna pretpostavka za podnošenje tužbe i vođenje parničnog postupka u situaciji kada u zahtjevu za mirno rješenje spora uz navođenje broja katastarskih čestica i katastarske općine nije navedena površina katastarske čestice.

Čl. 186.a. ZPP

ISPUNJENJE PROCESNIH PRETPOSTAVKI IZ ČL. 186.a ZPP U SLUČAJU PROMJENE PRAVNE OSNOVE TUŽBENOG ZAHTJEVA

5.6. Revd 2130/2022

Je li pravilno stajalište suda da su ispunjene procesne pretpostavke za podnošenje tužbe sudu protiv Republike Hrvatske prema čl. 186. a ZPP-a ukoliko je tužitelj u zahtjevu za mirno rješenje spora (čl. 186. a st. 1. ZPP-a) naznačio prekovremeni rad kao osnovu za zahtijevanu isplatu, a u konačno uređenom tužbenom zahtjevu je kao osnovu zahtijevane isplate naznačio redovan rad, radi čega tužbu treba odbaciti ili pak smatrati da je u navedenoj situaciji kada tužitelj više ne potražuje isplatu dodatka za prekovremeni rad tužitelj smanjio tužbeni zahtjev tako da zbog toga tužbeni zahtjev nije promijenjen (čl. 191. st. 3. ZPP-a)?

Rev 1296/2022

Prema pravnom shvaćanju ovoga suda, svrha postupka iz čl. 186.a ZPP je izbjegavanje nepotrebnog sudskog spora ako se spor može riješiti na miran način. U predmetnom slučaju tužitelj je svoj zahtjev za mirno rješenje spora temeljio na istoj činjeničnoj osnovi kao i u postupku pred nižestupanjskim sudovima. Slijedom navedenog, neosnovan je revizijski navodi tuženice da bi promjena pravne osnove tužbenog zahtjeva tužitelja (iz prekovremenog rada u redovni rad u turnusu) trebala dovesti do odbačaja tužbe u smislu odredbe članka 186. a ZPP te ovaj sud takvo pravno shvaćanje smatra pretjerano formalističkim. Naime, očito je da bi tuženica odbila zahtjev tužitelja za mirno rješenje spora i da je tužitelj u tom zahtjevu kao pravnu osnovu naveo redovan rad u turnusu s obzirom na to da se navedeni zahtjev temelji na istoj činjeničnoj osnovi kao i zahtjev za isplatu po osnovi prekovremenog rada. Slijedom navedenog, pravilan je zaključak iz pobijane odluke da je tužitelj prije podnošenja tužbe ispunio procesnu pretpostavku iz čl. 186.a st. 1. ZPP.

Rev 162/2024, Rev 1017/2023

Čl.186.a ZPP

OVRHOVODITELJ SE NIJE DUŽAN OBRATITI DRŽAVNOM ODVJETNIŠTVU SA ZAHTEJOM ZA MIRNO RJEŠENJE SPORA PRIJE PODNOŠENJA OVRŠNOG PRIJEDLOGA

(Ovrha)

5.7. Revd 1742/2022

Je li ovrhovoditelj prije podnošenja prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave protiv Republike Hrvatske dužan se obratiti nadležnom državnom odvjetništvu sa zahtjevom za mirno rješenje spora u smislu odredaba čl. 186.a Zakona

o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19) te dolazi li takvim obraćanjem do zastoja zastarijevanja u smislu odredbe čl. 186.a st. 3. toga Zakona s učinkom u parničnom postupku koji je nastavljen nakon podnošenja prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave?

[Rev 242/2023](#)

Ovrhovoditelj se prije podnošenja prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave protiv Republike Hrvatske nije dužan obratiti nadležnom državnom odvjetništvu sa zahtjevom za mirno rješenje spora u smislu odredbe čl. 186.a ZPP te time slijedom toga ne dolazi niti do zastoja zastarijevanja u smislu odredbe čl. 186.a st. 3. ZPP u parničnom postupku koji je nastavljen nakon podnošenja prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave.

vidi i **[Rev 1037/2024](#)**

Čl. 186.a. ZPP

ISPUNJENJE PROCESNIH PRETPOSTAVKI IZ čl. 186.a ZPP

5.8. Revd 4863/2022

Smatra li se da je tužitelj ispunio obvezu obraćanja sa zahtjevom za mirno rješenje spora sukladno odredbi članka 186.a Zakona o parničnom postupku prije podnošenja tužbe protiv Republike Hrvatske, ako je tijekom prvostupanjskog postupka promijenio pravnu osnovu svoga zahtjeva naznačenu u zahtjevu za mirno rješenje spora i tužbi dok je činjenična osnova na kojoj temelji svoj zahtjev ostala nepromijenjena?

[Rev 467/2023](#)

Smatra se da je tužitelj ispunio obvezu obraćanja sa zahtjevom za mirno rješenje spora sukladno odredbi čl. 186.a ZPP prije podnošenja tužbe protiv Republike Hrvatske, ako je tijekom prvostupanjskog postupka promijenio pravnu osnovu svog zahtjeva naznačenu u zahtjevu za mirno rješenje spora i tužbi dok je činjenična osnova na kojoj temelji svoj zahtjev ostala nepromijenjena.

Čl. 186.a ZPP

ISPUNJENJE PRETPOSTAVKI IZ ČL. 186. a ZPP – ZAHTJEV ZA IZDAVANJE TABULARNE ISPRAVE RADI BRISANJA ZALOŽNOG PRAVA IDENTIČAN JE ZAHTJEVU ZA TRPLJENJE BRISANJA TOG PRAVA

5.9. Revd 2504/2020

Je li zahtjev za izdavanje tabularne isprave radi brisanja založnih prava istaknut u zahtjevu za mirno rješenje spora objektivno identičan zahtjevu za trpljenje brisanja založnog prava istaknutom u tužbenom zahtjevu; i

Može li se smatrati da je proveden postupak mirenja prema članku 186.a Zakona o parničnom postupku kada je zahtjev za mirno rješenje spora istaknut na izdavanje tabularne isprave za brisanje založnog prava u odnosu na tužbeni zahtjev kojim se traži trpljenje brisanja istog, a kada sporno založno pravo treba brisati / prestati po sili zakona, a zahtjev za mirno rješenje spora i tužba se temelje na identičnoj činjeničnoj i pravnoj osnovi?

Rev 1065/2021

Zahtjev za izdavanje tabularne isprave radi brisanja založnih prava istaknut u zahtjevu za mirno rješenje spora podnesenom na temelju odredbe članka 186.a ZPP objektivno je identičan zahtjevu za trpljenje brisanja založnog prava istaknutog u tužbenom zahtjevu jer je smisao i jednog i drugog zahtjeva u brisanju upisanih prava na nekretnini koja prava terete nekretninu. Stoga se ima smatrati da je proveden postupak mirenja iz članka 186.a ZPP kada je u zahtjevu za mirno rješenje spora istaknut zahtjev za izdavanje tabularne isprave za brisanje založnog prava u odnosu na tužbeni zahtjev kojim se traži trpljenje brisanja tog prava kada se zahtjev za mirno rješenje spora i tužba temelje na identičnoj činjeničnoj i pravnoj osnovi.

Čl. 186.a.st.1. ZPP

ISPUNJENJE PRETPOSTAVKI IZ ČL. 186. a ZPP – POSTOJI IDENTITET ZAHTJEVA KADA JE TUŽITELJ DOPUNIO ČINJENIČNE NAVODE U TUŽBI

5.10. Revd 2317/2020

Postoji li identitet zahtjeva za mirno rješenje spora i tužbe u slučaju kada je tužitelj dopunio i ispravio pojedine navode tužbe, tako da zbog toga činjenična osnova tužbe i tužbeni zahtjev nije u bitnom promijenjen u odnosu na činjeničnu osnovu iz zahtjeva za mirno rješenje spora?

Je li došlo do promjene činjenične osnove iznesene u tužbi u odnosu na činjeničnu osnovu zahtjeva za mirno rješenje spora ako tužitelj u tužbi ne mijenja životni događaj na kojemu temelji zahtjev, nego samo dopunjuje sadržaj činjeničnih navoda kojima

ne mijenja pravno relevantne elemente činjeničnog stanja na kojima se temelji tužbeni zahtjev?

Rev 938/2021

Postoji identitet zahtjeva za mirno rješenje spora i tužbe u slučaju kada je tužitelj dopunio i ispravio pojedine navode tužbe, tako da zbog toga činjenična osnova tužbe i tužbeni zahtjev nije u bitnom promijenjen u odnosu na činjeničnu osnovu iz zahtjeva za mirno rješenje spora. Nije došlo do promjene činjenične osnove iznesene u tužbi u odnosu na činjeničnu osnovu zahtjeva za mirno rješenje spora ako tužitelj u tužbi ne mijenja životni događaj na kojemu temelji zahtjev, nego samo dopunjuje sadržaj činjeničnih navoda kojima ne mijenja pravno relevantne elemente činjeničnog stanja na kojima se temelji tužbeni zahtjev.

Čl. 186.a st. 5. ZPP

PODNOŠENJE TUŽBE PRIJE ISTEKA TROMJESEČNOG ROKA

5.11. Revd 1553/2023

Treba li tužitelj, u situaciji kada je tuženica zahtjev za mirno rješenje spora u smislu članka 186.a ZPP-a ocijenila djelomično osnovanim, ali nije precizirala u kojem iznosu, čekati istek tromjesečnog roka, ili tužbu može podnijeti odmah nakon primitka dopisa, odnosno odgovora tuženice?

Rev 661/2023

Odgovor na postavljeno pitanje glasi da u situaciji kada državno odvjetništvo zahtjev za mirno rješenje spora iz čl. 186.a ZPP ocijeni djelomično osnovanim, tužitelj ne treba čekati istek tromjesečnog roka, već tužbu može podnijeti odmah nakon primitka dopisa državnog odvjetništva s navedenom ocjenom, odnosno, s takvim odgovorom tužene, jer se time ostvarila procesna pretpostavka za podnošenje tužbe.

Čl. 186.a. ZPP

***KADA TUŽITELJ U TUŽBI NE DOSTAVI DOKAZ O POSTUPANJU U SMISLU
ČL. 186.a ZPP***

(ONEMOGUĆAVANJE U RASPRAVLJANJU)

5.12. Revd 1159/2022

Je li sud onemogućio stranku u raspravljanju pred sudom, kada je odbacio tužbu po članku 186.a stavku 1. Zakona o parničnom postupku u situaciji kada tužitelj uz tužbu nije dostavio dokaz o postupanju u smislu odredbe članka 186.a Zakona o parničnom

postupku, a tuženica u odgovoru na tužbu ne osporava da je tužitelj postupio po članku 186.a stavak 1. Zakona o parničnom postupku?

Rev 1168/2022

Tužitelju je onemogućeno raspravljanje pred sudom u situaciji kada sud odbaci tužbu primjenom odredbe čl. 186.a st. 1. Zakona o parničnom postupku, bez prethodnog pozivanja tužitelja na dostavu dokaza o poštivanju obveze iz čl. 186.a Zakona o parničnom postupku, u situaciji kada je sud, iako uz tužbu nije dostavljen takav dokaz, tužbu dostavio na odgovor nadležnom državnom odvjetništvu i ono u odgovoru na tužbu nije osporavalo da je tužitelj postupio po čl. 186. st. 1. Zakona o parničnom postupku već se upustilo u raspravljanje o meritumu spora.

Čl. 186.a.ZPP

ISPUNJENJE PRETPOSTAVKI IZ ČL. 186. a ZPP – DOKAZ O PRETHODNOM OBRAĆANJU RH

5.13. Revd 2162/2023

Je li sud dužan omogućiti tužitelju da dostavi dokaz da se prethodno obratio nadležnom državnom odvjetništvu u skladu s odredbom čl. 186.a st. 1. Zakona o parničnom postupku u slučaju da tuženica tu činjenicu ospori u odgovoru na tužbu?

Utvrdjuje li sud činjenicu je li tužitelj udovoljio obvezi prethodnog obraćanja tuženici prije podnošenja tužbe protiv Republike Hrvatske isključivo na temelju sudu dostavljenog tužiteljevog zahtjeva za mirno rješenje spora upućenog tuženici ili i na temelju drugih dokaza koji prileže spisu predmeta (primjerice, na temelju sadržaja odgovora na zahtjev za mirno rješenje spora, odgovora na tužbu i dr.)?

Rev 1089/2023

Slijedom toga, u konkretnom je slučaju Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci, protivno stvarnom stanju, neosnovano i zapravo neistinito u odgovoru na tužbu istaknulo da - tužitelj nije postupio po čl. 186.a ZPP. Ova tvrdnja je suprotna činjenici da je u ovom predmetu, istina drugo državno odvjetništvo (Županijsko državno odvjetništvo u Puli) već dalo odgovor na tužiteljev zahtjev za mirno rješenje spora i to 25. kolovoza 2020., dakle, prije podnošenja tužbe u ovom sporu. Prema tome, okolnost da između državnih odvjetništava, odnosno državnih tijela, u ovom slučaju nije postojala odgovarajuća i nužna suradnja, ne može padati na teret pojedinca i to tako da zbog toga izgubi pravo pristupa sudu. Rizik bilo koje pogreške ili previda koju je počinilo državno tijelo mora snositi država i takve se pogreške ne mogu otklanjati na štetu pojedinca (o tome Europski sud za ljudska prava u predmetu Szkoritis protiv Mađarske - predmet br. 58471/09 od 16. rujna 2014. i Ustavni sud RH, odluka br. U-III-3063/2007 od 4. listopada 2011.). U takvoj situaciji nije se osnovano moglo niti očekivati od tužitelja da razumno predvidi neprikladno postupanje državnog odvjetništva.

Čl. 186.a.st.6. ZPP

ISPUNJENJE PRETPOSTAVKI IZ ČL. 186. a ZPP – KADA JE DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO ODGOVORILO NA ZAHTJEV ZA MIRNO RJEŠENJE SPORA

5.14. Revd 3815/2020

Predstavlja li dopis Općinskog državnog odvjetništva kojim se očituje na zahtjev za mirno rješenje spora tužitelja, u kojem dopisu Općinsko državno odvjetništvo predlaže zaključenje nagodbe ne navodeći konkretne novčane iznose ili predlaže sklapanje nagodbe samo za dio zatraženog (novčanog) zahtjeva odluku o zahtjevu za mirno rješenje spora te jesu li u slučaju kad je takav dopis upućen tužitelju prije isteka 3 mjeseca od podnošenja zahtjeva ispunjene pretpostavke za odbačaj tužbe na temelju odredbe čl. 186.a st. 6. ZPP?

Rev 1227/2021

Smisao je i svrha odredaba članka 186. a ZPP-a da se izbjegne pokretanje parnica sa Republikom Hrvatskom u situacijama u kojima postoji mogućnost mirnog rješenja spornog građanskopravnog odnosa sklapanjem nagodbe s nadležnim državnim odvjetništvom.

U konkretnoj situaciji državno odvjetništvo je odgovorilo na zahtjev tužitelja za mirno rješenje spora iz čl. 186.a ZPP-a na način da je predložilo zaključenje nagodbe, ne navodeći pritom konkretne novčane iznose. Prema shvaćanju ovog suda, u navedenoj situaciji, dakle kada državno odvjetništvo neodređeno predlaže zaključenje nagodbe, tužitelj ne treba čekati istek tromjesečnog roka, već tužbu može podnijeti odmah nakon primitka dopisa državnog odvjetništva s takvim odgovorom, jer se time ostvarila procesna pretpostavka za podnošenje tužbe. Drugačije tumačenje predstavljalo bi pretjerani formalizam i nepotrebno uskraćivanje tužitelja u njegovom pravu na pristup sudu.

Čl. 186.a. ZPP

PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA MIRNO RJEŠENJE SPORA PRIJE PODNOŠENJA PROTUTUŽBE

5.15. Revd 4416/2022

Jesu li tuženici - protutužitelji dužni prije podnošenja protutužbe podnijeti nadležnom državnom odvjetništvu zahtjev za mirno rješenje spora sukladno odredbi članka 186.a Zakona o parničnom postupku?

Rev 339/2023

U okolnostima kada su zahtjevi tužbe koju podnosi Republika Hrvatska protiv nekih osoba i protutužbe tih osoba protiv Republike Hrvatske u tako bliskoj vezi da ocjena osnovanosti tužbenog i protutužbenog zahtjeva ovisi bar djelomično, a kamoli u

bitnom, o utvrđenju istih činjenica, tada protutuženik prije podnošenja protutužbe nije dužan podnijeti zahtjev za mirno rješenje spora iz članka 186.a ZPP jer bi suprotno shvaćanje, s obzirom na pravozaštitni cilj navedene zakonske odredbe (smanjiti broj parnica u kojima bi se država mogla javiti kao stranka otvaranjem mogućnosti izvansudskog prevladavanja sporova postizanjem nagodbe između države i njezina protivnika), predstavljalo pretjerani formalizam kojim bi protutuženik bio stavljen u neravnopravan položaj u sporu kojeg protiv njega vodi Republika Hrvatska, posebno u okolnostima kada je odgovor na zahtjev za mirno rješenje spora u osnovi već sadržan u spisu.

Čl. 186.a u vezi čl. 191. ZPP

ISPUNJENJE PRETPOSTAVKI IZ ČL. 186. a ZPP U ODNOSU NA TIJEKOM POSTUPKA PREINAČENI DIO TUŽBENOG ZAHTJEVA

5.16. Revd 4229/2021

Je li u radnom sporu koji je pokrenut stupnjevito tužbom isključivo radi isplate razlike manje isplaćene plaće po pravnoj osnovi neplaćenih prekovremenih sati rada izvršena preinaka tužbe specificiranjem tužbenog zahtjeva nakon provedenog vještačenja i na isplatu razlike manje isplaćene plaće po pravnoj osnovi neplaćenih dodataka na plaću na prekovremene sate rada, te je li tužitelj u pogledu dijela tako specificiranog tužbenog zahtjeva koji se odnosi na isplatu neplaćenih dodataka na plaću na prekovremene sate rada bio u obvezi sukladno odredbi članka 186.a Zakona o parničnom postupku podnijeti zahtjev za mirno rješenje spora protiv tuženice Republike Hrvatske, koja je stupila u spor tijekom postupka odnosno nakon podnošenja tužbe, kao pravni slijednik tuženika?

Rev 285/2024

Prema ocjeni ovog suda svrha i cilj odredbe čl. 186.a ZPP-a nije bila postavljanje pred stranke nerazumnih procesnih prepreka radi ostvarivanja prava u građanskom postupku, već je svrha te odredbe smanjenje sporova pred sudom u kojima je jedna od stranka Republika Hrvatska, a koju zastupa u takvim sporovima neovisno pravosudno tijelo - Državno odvjetništvo, koje je ovlašteno spor riješiti ako za to postoje uvjeti mirnom putem, sklapanjem nagodbe koja ima svojstvo ovršne isprave, dakle izjednačena u svojoj snazi sa pravomoćnom sudskom presudom.

S druge strane, kada je postupak već pokrenut, jer nije došlo do mirnog rješenja spora, svrha odredbe čl. 186.a je otpala i u takvoj parnici do koje je došlo upravo zato što nije došlo do sklapanja nagodbe između stranaka, po ocjeni ovog suda tužitelj može preinačiti tužbeni zahtjev sukcesivnom kumulacijom tužbenih zahtjeva bez da za taj dio tužbenog zahtjeva pokreće postupak sukladno odredbi čl. 186.a ZPP-a.

Čl. 186.a. st.3. ZPP u vezi čl. 238.st.2. ZOO/05

PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA MIRNO RJEŠENJE SPORA I ZASTOJ ZASTARE

5.17. Revd 2552/2024

Dolazi li do zastoja ili prekida zastare tražbine podnošenjem zahtjeva za mirno rješenje spora sukladno članku 186.a Zakona o parničnom postupku?

Rev 1480/2024

Slijedom navedenog odgovor na postavljeno pitanje daje odredba čl. 186.a st. 3. ZPP-a koja jasno propisuje da podnošenje zahtjeva za mirno rješenje spora ima za posljedicu zastoj zastarijevanja, a koje su posljedice zastoja na računanje rokova zastare odgovara citirana odredba čl. 238. st. 2. ZOO-a.

čl. 186.a ZPP u vezi čl. 38.st.4. Zakona o državnom odvjetništvu

ISPUNJENJE PRETPOSTAVKI IZ čl. 186.a ZPP

5.18. Revd 1176/2022

U sporovima koje stranka pokreće protiv Republike Hrvatske, a kada je između stranka sporno je li ispunjena procesna pretpostavka za dopuštenost tužbe (zahtjev za mirno rješenje spora), je li sud dužan raspraviti tu činjenicu ili je ovlašten po primitku odgovora na tužbu odmah odbaciti tužbu?

Rev 874/2023

U ovom predmetu se smatra da zahtjev za mirno rješenje spora nije podnesen (čl. 38. st. 4. ZODO) pa stoga nedostaje procesna pretpostavka za podnošenje tužbe protiv Republike Hrvatske. U okolnostima konkretnog slučaja sud je iz dokumentacije priložene uz odgovor na tužbu ocijenio točnost navoda tuženice, a sam tužitelj nije već uz tužbu dostavio dokaz (a što je bio dužan) da je nadležnom državnom odvjetništvu podnio uredan zahtjev (čl. 186.a st. 1. ZPP) za mirno rješenje spora, obzirom da je trenutak u kojem sud ispituje jesu li ispunjene pretpostavke za podnošenje tužbe upravo trenutak podnošenja tužbe (tako ovaj sud i u odluci Rev-1067/2018 od 17. svibnja 2022).

Čl. 186.a. ZPP

PODNOŠENJE ZAHTEVA ZA MIRNO RJEŠENJE SPORA KADA SE ISPLATA PO ISTOJ OSNOVI ZAHTIJEVA ZA DRUGO RAZDOBLJE

5.19. Revd 2743/2023

Mora li tužitelj za razdoblja koja dopiju nakon podnošenja tužbe podnositi novi zahtjev ODO-u iz čl. 186.a Zakona o parničnom postupku ako se okolnosti naknadno izmijene na način da visina štete na temelju novih činjenica (npr. zbog promjena na tržištu, vještačenja i sl.), naraste ako je prethodni zahtjev iz čl. 186. Zakona o parničnom postupku odbijen od strane tuženika ili može izravno tužbom tražiti viši iznos?

[Rev 813/2024](#)

No i u situaciji kakva je predmetna, kada tužitelj ne preinačuje tužbu povećanjem zahtjeva za isplatu na temelju iste pravne osnove, već po istoj osnovi podnosi protiv Republike Hrvatske novu tužbu, ali isplatu zahtjeva za drugo razdoblje, te tužbi priloži odgovor nadležnoga državnog odvjetništva na njegov zahtjev za mirno rješenje spora podnesen prije podnošenja tužbe za prijašnje razdoblje, kojim se on otklanja kao neosnovan uz shvaćanje da tužitelj ni za koje razdoblje nema pravo na isplatu, te istim shvaćanjem Republika Hrvatska već u odgovoru na tužbu ospori novi tužbeni zahtjev, valja smatrati da je tužitelj prilaganjem novoj tužbi prijašnjega odgovora na njegov zahtjev ispunio svoju obvezu iz članka 186.a ZPP odnosno da se ne mora državnome odvjetništvu prije podnošenja nove tužbe ponovno obratiti s novim zahtjevom o kojemu je ovdje riječ, jer je izvjesno da će zahtjev biti odbijen.

vidi i **[Rev 1446/2024](#)**

6. TUŽBE I PODNESCI, PREINAKA TUŽBE I POVLAČENJE TUŽBE

Čl. 187. ZPP PRAVNI INTERES KOD TUŽBE ZA UTVRĐENJE

6.1. Revd 1504/2020

Ima li tužitelj sukladno odredbi čl. 187. Zakona o parničnom postupku pravni interes tužbom tražiti utvrđenje postojanja novčane tražbine nakon što je ona dospjela?“

Rev 75/2021

Imajući na umu da prema gore navedenoj odredbi zakona tužitelj nema mogućnost tražiti utvrđenje postojanja novčane tražbine, nakon što je ona dospjela, počinjena je bitna povreda parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP u vezi s čl. 187. st. 1. ZPP, pa je valjalo ukinuti u tom dijelu obje nižestupanjske presude i tužbu tužitelja u tom dijelu primjenom odredbe čl. 394. st. 2. ZPP odbaciti kao nedopuštenu.

Treba reći da su donošenjem ukidne odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev-3258/15 od 12. rujna 2018., kojom su ukinute prvostupanjska i drugostupanjska presuda u dijelu tužbenog zahtjeva na ime neimovinske štete te predmet vraćen na ponovno suđenje prvostupanjskom sudu, ukinute i sve posljedice koje su navedene presude proizvele.

Navedenom presudom revizijskog suda otpala je i pravna osnova po kojoj je tužitelju isplaćen dosuđeni iznos, no pružanje pravne zaštite u odnosu na zahtjev koji predstavlja prejudicijelno pitanje u eventualnom postupku po tužbi tuženika za stjecanje bez osnove ne može se tražiti tužbom kojom tužitelj traži utvrđenje da ima pravo na neimovinsku štetu u iznosu od 196.447,58 kn, sa zateznom kamatom tekućom od 27. rujna 2011. pa do isplate.

Čl. 195. st. 1. ZPP

TUŽITELJEV USTUP TRAŽBINE TIJEKOM PARNICE

6.2. Revd 1099/2020

Smatra li se da je tužitelj, koji je nakon bezuvjetnog ustupanja novčane tražbine trećoj osobi nastavio voditi parnicu kao procesno legitimirana stranka postupka sukladno čl. 195. st. 1. Zakona o parničnom postupku, usklađenjem tužbenog zahtjeva na način da traži da se isplata umjesto njemu izvrši trećoj osobi kojoj je tražbinu ustupio, postao stvarno legitimirana stranka koja je uskladila svoje procesno-pravno ponašanje sa novonastalom materijalno-pravnom situacijom do koje je došlo uslijed materijalnopravne sukcesije, pa slijedom toga i ovlaštena zahtijevati da tuženik izvrši isplatu trećoj osobi umjesto njemu?

Rev 315/2021

„Na svojoj III. sjednici Građanski odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske koja je održana 14. rujna 2020. zauzeto je sljedeće pravno shvaćanje:

„Otuđenjem predmeta spora drugoj osobi tijekom parnice, s obzirom da je za odluku o tužbenom zahtjevu odlučno stanje u vrijeme zaključenja glavne rasprave, tužitelj gubi dotadašnju aktivnu materijalnopravnu legitimaciju jer se postupovno pravilo o dovršetku parnice između istih stranaka iz čl. 195. st. 1. Zakona o parničnom postupku ne odnosi na stvarnopravne učinke pravnog posla na temelju kojeg je došlo do otuđenja (prijenos prava vlasništva ili prava) osim ako i pravnog posla između tužitelja i druge osobe ne proizlazi što drugo.

Sud u cijelosti ostaje kod navedenog pravnog shvaćanja te je to odgovor na postavljeno pravno pitanje iz revizije.

vidi i [Rev 111/2021](#), [Rev 268/2023](#), [Rev 93/2022](#)

Čl. 295. st.2. ZPP PREDMNIJEVANO POVLAČENJE TUŽBE

6.3. Revd 3358/2021

Jesu li ostvarene pretpostavke iz odredbe čl. 295. st. 2. Zakona o parničnom postupku i smatrati da je tužitelj povukao tužbu a kada je on prije održavanja ročišta za glavnu raspravu pisanim putem opravdao svoj nedolazak na zakazano ročište te predložio zaključenje glavne rasprave u njegovoj odsutnosti, čemu se umješač na strani tužitelja nije usprotivio, a prisutni tuženik izjavio da se neće upustiti u raspravljanje?

Rev 1319/2021

Nisu ispunjene pretpostavke iz odredbe čl. 295. st. 2. ZPP za smatranje da je tužitelj povukao tužbu, a kada je on prije održavanja ročišta za glavnu raspravu pisanim putem opravdao svoj nedolazak na zakazano ročište te predložio zaključenje glavne rasprave u njegovoj odsutnosti, čemu se umješač na strani tužitelja nije usprotivio, a prisutni tuženik izjavio da se neće upustiti u raspravljanje.

Čl. 186.g st. 3. ZPP-a

ZASTOJ POSTUPKA I PREDMNIJEVA O POVLAČENJU TUŽBE

6.4. Revd 371/2021

1. Je li sud u pozivu strankama za nastavak postupka u zastoju određenom prema odredbama Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 89/14) bio dužan upozoriti stranke na posljedice propuštanja iz noveliranog čl. 186.g st. 3. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19), ako nijedna stranka nakon isteka rokova na poziv suda ne predloži nastavak postupka?

2. Je li moguće primijeniti noveliranu pravnu normu iz čl. 186.g i st. 3. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19), koja je nužno vezana na rokove propisane st. 1. i 2. istog članka, u situaciji kada je zastoj određen na temelju ranije važeće zakonske odredbe koja je sadržavala drukčije rokove i nije sadržavala predmnijevu o povlačenju tužbe?

Rev 806/2021

(...) sud nije u rješenju kojim poziva stranke da predlože nastavak zastalog postupka u smislu odredbe čl. 186.g st. 3. ZPP-a dužan u izreci tog rješenja ujedno i upozoriti stranke na posljedice propuštanja u vidu smatranog povlačenja tužbe.

(...) Prijelaznim i završnim odredbama ZID ZPP i baš odredbom čl. 117. st. 2. ZID ZPP propisano je da iznimno od odredbe stavka 1. tog članka, između ostalog i odredba čl. 38. ZID ZPP će se primjenjivati i na sve postupke u tijeku.

Dakle tom odredbom je izričito određeno da se izmijenjena odredba čl. 186.g ZPP-a primjenjuje na postupke u tijeku, a to dakle znači i da se primjenjuje na ovaj postupak neovisno o tome što je u njemu zastoj postupka bio određen na temelju ranije važeće odredbe čl. 186.g ZPP-a, a što je ujedno i odgovor na drugo u reviziji postavljeno pitanje.

Čl. 191. st.1. ZPP PREINAKA TUŽBE

6.5. Revd 3886/2020

Je li tužba preinačena u postupovnoj situaciji kad tužiteljica tužbom prvobitno zahtijeva isplatu glavnice (u iznosu od 50.000,00 EUR) s pripadajućim zateznim kamatama (od 30. rujna 2003. do isplate), zatim, nakon što je odluka u pogledu glavnog tužbenog zahtjeva postala pravomoćna (i ovršena 29. kolovoza 2011.), a ukinuta u dijelu odluke o kamatama, o kojem zahtjevu do isticanja novog zahtjeva nije odlučeno, uz obrazloženje da izmijenjeni zahtjev temelji na pravilima o redoslijedu ispunjenja, podneskom (od 3. veljače 2016.), zahtijeva isplatu 58.966,58 EUR, od čega na ime glavnice iznos od 40.626,44 EUR, a na ime kamate iznos od 18.340,12 EUR, da bi podneskom od 21. srpnja 2017. zahtijevala isplatu zakonskih zateznih kamata na iznos od 50.000,00 EUR za razdoblje 1. listopada 2003. do 29. kolovoza 2011., u iznosu od 304.930,76 kn?

Rev 1449/2021

Preinaka tužbe jest promjena istovjetnosti zahtjeva, povećanje postojećeg ili isticanje drugog zahtjeva uz postojeći (čl. 191. st. 1. ZPP-a).

Ne ulazeći u opravdanost dispozicije tužiteljice, zastupane po stručnoj osobi, koja nakon što je po pravomoćnosti odluke o glavnoj stvari, predmet raspravljanja ostao samo zahtjev za isplatu kamata, zahtjev uređuje primjenom pravila o uračunavanju kamata i troškova (čl. 172. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ 35/05 i

41/08 - dalje: ZOO), po ocjeni ovog suda dispozicijom iz podneska od 3. veljače 2016. tužiteljica je zahtjev za isplatu kamata smanjila na iznos od 18.340,12 EUR u kunskoj protuvrijednosti, pa isticanje zahtjeva preko tog iznosa, suprotno zaključivanju nižestupanjskih sudova, predstavlja preinaku tužbe.

Čl. 186.b ZPP STUPNJEVITA TUŽBA

6.6. Revd 3134/2020

Tužitelju se dopušta podnošenje revizije protiv rješenja Županijskog suda u Splitu, poslovni broj Gž R-366/20-2 od 20. svibnja 2020. kojim je potvrđeno rješenje Općinskog suda u Varaždinu, poslovni broj Pr-114/19-2 od 22. siječnja 2020. u odnosu na pitanje tumačenja odredbe čl. 186.b st. 3. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 – dalje u tekstu: ZPP) kod okolnosti da tužitelj u tužbi nije naznačio odnosno dostavio dokaz da je tuženik prethodno odbio ispuniti svoju obvezu prema sadržaju njihovog pravnog odnosa?

Rev 677/2021

Pretpostavka urednosti tzv. stupnjevite tužbe iz čl. 186.b ZPP je u dužnosti tužitelja dokazati da je postavljeni manifestacijski zahtjev osnovan, odnosno tužitelj prvotno mora dokazati da mu tuženik odbija dati podatke na koje se manifestacijski zahtjev odnosi (ili mu tuženik neopravdano uskraćuje uvid u te podatke) i bez kojih se objektivno ne može postaviti određeni tužbeni zahtjev.

Čl. 188. st. 2. ZPP

OBJEKTIVNA EVENTUALNA KUMULACIJA TUŽBENIH ZAHTEJEVA

6.7. Revd 2820/2020

Može li drugostupanjski sud, kada preinači prvostupanjsku presudu i odbije prvi od eventualno kumuliranih zahtjeva, odlučivati o ostalim zahtjevima u slučaju kada je prvostupanjski sud prihvatio prvi od eventualno kumuliranih zahtjeva i o ostalim zahtjevima nije odlučivao?

Rev 1388/2021

Kada prvostupanjski sud prihvati prvi od eventualno kumuliranih zahtjeva o ostalim zahtjevima ne mora odlučiti, pa u takvoj situaciji kada drugostupanjski sud preinačuje prvostupanjsku presudu i kada odbije prvi od istaknutih zahtjeva on tada nije ovlašten odlučiti o ostalim (eventualno kumuliranim) zahtjevima tužitelja iz razloga što o njima

nije odlučivao ni prvostupanjski sud zbog čega ti zahtjevi nisu mogli ni biti predmet žalbenog postupka jer se u tom dijelu prvostupanjska presuda nije niti pobijala.

vidi i [Rev 1156/2020](#)

Čl. 191. ZPP

PROMJENA PRAVNE OSNOVE NIJE PREINAKA TUŽBE

6.8. Revd 3414/21

Smatra li se preinakom tužbe nastale promjenom istovjetnosti zahtjeva kada je riječ o novčanom tužbenom zahtjevu (na isplatu za određene dane – mjesece rada na temelju ugovora o radu u situaciji kada je postojanje radnog odnosa sporno), pa se nakon utvrđenja da radnog odnosa nema isplata dalje u postupku potražuje na temelju ugovora o djelu (odnosno faktičnog rada)?

[Rev 1334/2021](#)

U prvotno postavljenom tužbenom zahtjevu tužitelj je s osnova radnog odnosa zahtijevao isplatu neisplaćene plaće, dok je u novo postavljenom tužbenom zahtjevu tužitelj s osnova rada po ugovoru o djelu zahtijevao isplatu neplaćene naknade za obavljeni rad u istom periodu.

Po ocjeni ovog revizijskog suda radi se o promjeni pravne osnove, zbog koje ne postoji preinačenje tužbe, jer sud nije vezan pravnom kvalifikacijom spora koju je naznačio tužitelj.

Čl. 178.st.1. OZ

PRAVNI INTERES ZA VOĐENJE PARNICE U SLUČAJU KAD VJEROVNIK RASPOLAŽE SUGLASNOŠĆU O ZAPLJENI PLAĆE

6.9. Revd 1070/2020

Da li suglasnost o zapljeni plaće, a koja je izdana sukladno odredbi čl. 178. st. 1. Ovršnog zakona (NN 57/96) predstavlja ovršnu ispravu, a temeljem koje vjerovnik protiv dužnika, osim na plaći, može provesti ovrhu i na svim drugim predmetima i sredstvima ovrhe, slijedom čega ne bi imao pravni interes svoj zahtjev prema dužniku ostvarivati kondemnatornim tužbenim zahtjevom u parnici?

Da li vjerovniku, koji raspolaže ovršnom ispravom dužnika, nedostaje pravni interes za vođenje parnice protiv tog dužnika temeljem kondemnatornog tužbenog zahtjeva na isplatu duga?

Rev 166/2021

No, odgovor na postavljena pravna pitanja je potvrđan odnosno vjerovniku koji raspolaže sa suglasnošću o zapljeni plaće, a koja je izdana sukladno odredbi čl. 178. st. 1. Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 57/96), nedostaje pravni interes za vođenje parnice temeljem kondemnatornog tužbenog zahtjeva na isplatu duga protiv dužnika koji je dao takvu suglasnost

Čl. 186. u vezi čl. 2. ZPP

INTERVENCIJA SUDA U TUŽBENI ZAHTJEV

6.10. Revd 244/2022

Jesu li prvostupanjski i drugostupanjski sud u parničnom postupku radi isplate plaće ovlašteni intervenirati u sadržaj neurednog kondemnatornog tužbenog zahtjeva, a koji je suprotan odredbi čl. 186. st. 1. Zakona o parničnom postupku, na način da samostalno formuliraju izreku presude od dijela u tužbi postavljenog tužbenog zahtjeva i sadržaja podnesaka u spisu, te tako formulirati novi tužbeni zahtjev kojeg tužitelj nije postavio tijekom postupka u takvom sadržaju, te jesu li pri tom ovlašteni tužitelju dosuditi i zatezne kamate koje tužitelj tijekom postupka nije zahtijevao?

Rev 1228/2022

Pogrešno je shvaćanje drugostupanjskog suda da je ovlašten sam umjesto stranke formulirati tužbeni zahtjev na temelju podataka iz činjenične osnove tužbe (iz podnesaka od 30. ožujka 2011. i 30. ožujka 2015.) uz kombinaciju odredbe čl. 8. Ugovora o radu sklopljenog između stranaka 1996., sve kako bi činidba iz tužbenog zahtjeva, odnosno iz presude, bila barem određiva, a potom i provediva u ovršnom postupku. Što se pak tiče zateznih kamata prema sadržaju tužbe iz navedenih podnesaka tužitelja zatezne kamate nisu navedene niti u tužbenom zahtjevu niti u činjeničnom supstratu tužbe.

Čl. 195. st.1. ZPP

TUŽITELJEVO OTUĐENJE TRAŽBINE TIJEKOM PARNICE

6.11. Revd 3888/2020

Je li tužitelj koji tijekom parničnog postupka otuđi stvar ili pravo o kojem se postupak vodi ovlašten odnosno dužan uskladiti svoje procesnopravno ponašanje s novonastalom materijalnopravnom situacijom tako da ispunjenje traži u korist osobe kojoj je tu stvar ili pravo otuđio?

Rev 959/2022

Tužitelj koji je tijekom parničnog postupka otuđio predmetno potraživanje, nastalo po osnovi korištenja American Express kartice (dakle, otuđio stvar ili pravo o kojem se

postupak vodi), nije bio ovlašten ni dužan uskladiti svoje procesnopravno ponašanje s novonastalom materijalnopravnom situacijom tako da ispunjenje traži u korist osobe kojoj je tu stvar ili pravo otuđio jer takvo njegovo pravo ili obveza ne proizlazi iz Ugovora o kupoprodaji plasmana (ugovora o ustupu) niti se takvo što isticalo tijekom postupka.

Čl. 191. st.1. ZPP u vezi čl. 230. st.1. ZPP, čl. 12. ZOOP

PREINAKA TUŽBENOG ZAHTJEVA I ZATEZNE KAMATE NA PREINAČENI DIO TUŽBENOG ZAHTJEVA

6.1.2 Revd 3863/2021

Predstavlja li povećanje zahtjeva s osnove naknade neimovinske štete, koje se sastoji u traženju većeg iznosa naknade štete, preinaku tužbe u smislu odredbe čl. 191. st. 1. ZPP, te je li za zastaru povećanog zahtjeva bitan dan preinake tužbe i jesu li u tom smislu predmetne pobijane odluke utemeljene na pogrešnoj primjeni materijalnog prava odredbe čl. 230. st. 1. ZOO u vezi s odredbom čl. 191. st. 1. ZPP?

Može li zatezna kamata na naknadu neimovinske štete, u smislu čl. 12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, početi teći prije nego što je tužitelj postavio zahtjev za naknadu te štete od tuženika?

[Rev 50/2022](#)

Tuženik je u obvezi platiti zakonske zatezne kamate na preinačeni dio tužbenog zahtjeva od trenutka kada je isti postavljen jer on ne može biti u zakašnjenju u odnosu na razdoblje prije nego je uopće postavljen preinačeni dio tužbenog zahtjeva. Zatezna kamata na naknadu neimovinske štete, u smislu čl. 12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, ne može početi teći prije nego što je tužitelj postavio zahtjev za naknadu te štete od tuženika.

vidi i **[Rev 482/2022](#)**

Čl. 187. st.1. ZPP

TUŽBA ZA UTVRĐENJE SVOJSTVA OVRŠNOSTI ISPRAVE

6.13. Revd 4099/2020

Je li parnični sud nadležan/ovlašten za odlučivanje o tužbenom zahtjevu kojim se traži utvrđenje da li neka isprava ima, odnosno nema značaj ovršne isprave i je li takav tužbeni zahtjev dopušten?

[Rev 1115/2021](#)

Kako je, dakle, riječ o odlučivanju koje spada u sudsku nadležnost i kako je tužba za utvrđenje da rješenje Porezne uprave predstavlja ovršnu ispravu dopuštena u smislu

odredbe članka 187. stavak 1. ZPP, nepravilno je drugostupanjski sud, donoseći pobijano rješenje, primijenio odredbu članka 187. stavak 1. ZPP, čime je počinjena bitna povreda odredba parničnog postupka iz članka 354. stavak 1. ZPP, jer je takva (nepravilna) primjena odredbe članka 187. stavak 1. ZPP utjecala na donošenje zakonite i pravilne presude.

Čl. 190. st. 1 i 2. ZPP

PREINAKA TUŽBE DO ZAKLJUČENJA PRETHODNOG POSTUPKA – IZNIMKA

6.14. Revd 519/2021

Je li pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 15. lipnja 2018.g. koje glasi: „Preinaka tužbe povećanjem tužbenog zahtjeva nakon zaključenja prethodnog postupka jer su provedenim vještačenjem utvrđene nove činjenice od kojih ovisi visina tužbenog zahtjeva ne može se tražiti ni kao iznimka prema čl. 299. st. 2. Zakona parničnom postupku “ i dalje obvezujuće, s obzirom na Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (NN 70/19 – dalje: ZIDZPP) čijom odredbom čl. 39. je u čl. 190. Zakona o parničnom postupku, iza st. 1. dodan novi st. 2., kojim je propisano da tužitelj može preinačiti tužbu do zaključenja glavne rasprave, ako bez svoje krivnje nije mogao preinačiti do zaključenja prethodnog postupka?

[Rev 852/2022](#)

Dakle, osnovno je pravilo da tužitelj može do zaključenja prethodnog postupka preinačiti tužbu, a samo iznimno tužitelj može preinačiti tužbu do zaključenja glavne rasprave ako je bez svoje krivnje nije mogao preinačiti do zaključenja prethodnog postupka.

Prema pravnom shvaćanju ovoga suda navedena iznimka je u primjeni u svim parničnim postupcima koji su u tijeku pred sudovima prvog stupnja dana 1. rujna 2019. Time je odgovoreno na pravno pitanje zbog kojeg je dopuštena revizija u predmetnom sporu.

vidi i **[Rev 774/2024](#)**

Čl. 187. st.1. ZPP

ZAHTJEV UPRAVLJEN NA UTVRĐENJE ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU JE ZAHTJEV NA UTVRĐENJE POSTOJANJA IZVANUGOVORNOG ODNOSA

6.15. Revd 69/2019

U slučaju kada je dio tužbe upravljen na utvrđenje da je tuženik odgovoran za štetu tužitelju koja je nastala u prometnoj nesreći, u tom slučaju jesu li ispunjeni uvjeti iz čl. 187. st. 1. ZPP-a, odnosno radi li se tada o traženju da sud samo utvrdi postojanje, odnosno nepostojanje kakva prava ili pravnog odnosa, istinitost ili neistinitost kakve isprave?

U slučaju kada je dio tužbe upravljen na utvrđenje da je tuženik odgovoran za štetu tužitelju koja je nastala u prometnoj nesreći, u tom slučaju radi li se tada o utvrđivanju činjenica?

Rev 1082/2020

Prema shvaćanju revizijskog suda zahtjev upravljen na utvrđenje da je tuženik odgovoran za štetu koja je tužitelju nastala isplatama obiteljske mirovine obitelji osiguranice tužitelja je zahtjev na utvrđenje postojanja izvanugovornog odnosa odgovornosti za štetu, te ne predstavlja utvrđenje činjenice.

ISPUNJENJE PRETPOSTAVKI IZ Čl. 109. st.4.ZPP

Čl. 109. st. 1 i 4. ZPP

6.16. Revd 3343/2020

Može li se odbaciti tužba primjenom odredbe čl. 109.st.4.Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11-proč.tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP) ako je tužitelj vratio sudu ispravljeni podnesak u kojem je naveo da je poduzeo sve što je mogao i naznačio sa dokazom MUP-a da je adresa I tužene nepoznata na Novom Zelandu, a kod primjene postupovne odredbe čl. 109.st.1. ZPP-a sud je naložio tužitelju da navede adresu I tužene na Novom Zelandu.

Rev 1109/2022

Kada podnositelj vrati sudu ispravljeni podnesak, bez obzira što ispravak nije slijedio uputu suda u rješenju kojim mu je naloženo kako podnesak mora ispraviti, sud nije ovlašten odbaciti tužbu jer nisu ispunjene pretpostavke iz čl. 109. st. 4. ZPP-a kojom odredbom je propisano da će se smatrati da je podnesak povučen ako ne bude vraćen sudu u određenom roku i ispravljen u skladu s dobivenom uputom suda.

PREINAKA TUŽBE POVIŠENJEM TUŽBENOG ZAHTJEVA NAKON ZAKLJUČENJA PRETHODNOG POSTUPKA – NAKON PROVEDENOG MEDICINSKOG VJEŠTAČENJA

Čl. 190. st.1. i 2. ZPP/19

6.17. Revd 2991/2020

Da li tužitelj može preinačiti i povisiti tužbeni zahtjev nakon što je prethodni postupak zaključen, a po provedenom medicinskom vještačenju i saznanju o visini i obimu štete koji nije mogao ranije znati?

Rev 656/2021

Sukladno odredbi čl. 191. st. 1. ZPP, preinaka tužbe jest promjena istovjetnosti zahtjeva, povećanje postojećeg ili isticanje drugog zahtjeva uz postojeći. Odredbom čl. 190. st. 1. ZPP propisano je da tužitelj može do zaključenja prethodnog postupka preinačiti tužbu, dok je dosadašnjim st. 2. istog članka (obzirom na odredbu čl. 39. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 70/19 - dalje: ZID ZPP/19) sada st. 3.) propisano da nakon dostave tužbe tuženiku za preinaku tužbenog zahtjeva potreban je pristanak tuženika; ali i kad se tuženik protivi, sud može dopustiti preinaku ako smatra da bi to bilo svrsishodno za konačno rješenje odnosa među strankama.

Odredbom čl. 39. ZID ZPP/19 u čl. 190. iza st. 1. dodan je novi st. 2., koji glasi:

Iznimno od odredbe st. 1. ovoga članka, tužitelj može preinačiti tužbu do zaključenja glavne rasprave, ako je bez svoje krivnje nije mogao preinačiti do zaključenja prethodnog postupka.

Odredbom čl. 117. st. 2. ZID ZPP/19 propisana je primjena odredbe čl. 39. tog Zakona na sve postupke u tijeku.

Obzirom na izloženo, odgovor na postavljeno pravno pitanje je da tužitelj može preinačiti i povisiti tužbeni zahtjev nakon što je prethodni postupak zaključen, i to nakon provedenog medicinskog vještačenja, ako su u konkretnom slučaju za to ispunjene pretpostavke iz odredbe čl. 190. st. 2. ZPP (čl. 39. ZID ZPP/19), koja se primjenjuje na temelju čl. 117. st. 2. ZID ZPP/19 (pri čemu valja napomenuti da navedena odredba čl. 190. st. 2. ZPP nije izmijenjena Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 80/22 - dalje: ZID ZPP/22).

PRAVNI INTERES KOD TUŽBE ZA UTVRĐENJE (PROGLAŠENJE OVRHE NEDOPUŠTENOM)

Čl. 187. st.2. ZPP u vezi čl. 52. OZ i čl. 158. st.1 i 2. ZPP

6.18. Revd 2131/2021

Ima li ovršenik pravni interes za pokretanje parnice na koju je upućen povodom njegove žalbe protiv rješenja kojim je određena ovrha na njegovim novčanim sredstvima ako je u

posebnom postupku izvan ovršnoga pravomoćno ili nepravomoćno ukinuta potvrda o pravomoćnosti i ovršnosti ovršne isprave, a ovršni postupak je još u tijeku?

Rev 243/2022

Razrađujući procesnu pretpostavku pravnog interesa za traženje deklaratorne zaštite, zakon određuje da pravo na ovu zaštitu postoji, između ostalog, kad je to posebnim propisima predviđeno, bilo da zakon daje neposredno ovlaštenje određenoj osobi da pokrene parnicu, bilo da ovlašćuje sud da određenu osobu uputi na pokretanje parnice (npr. u ovršnom ili stečajnom postupku, u ostavinskom ili u nekim drugim izvanparničnim postupcima), pa u tom slučaju zakonsko ovlaštenje oslobađa tužitelja od dužnosti da dokazuje svoj konkretni pravni interes.

U konkretnom slučaju, tužitelj je rješenjem ovršnog suda upućen na pokretanje parnice radi proglašenja predmetne ovrhe nedopuštenom i to na temelju odredbe čl. 52. st. 3. OZ, te je stoga oslobođen obveze dokazivanja pravnog interesa na pokretanje parnice (tako i primjerice Rev 1012/2020 od 22. prosinca 2020.). Odredbom čl. 158. st. 1. i st. 2. ZPP određeno je da je tužitelj koji povuče tužbu ili se odrekne tužbenog zahtjeva dužan tuženiku naknaditi troškove postupka; iznimno od st. 1., ako je tužitelj povukao tužbu ili se odrekao tužbenog zahtjeva odmah nakon što je tuženik udovoljio zahtjevu tužitelja ili zbog drugih razloga koji se mogu pripisati tuženiku, troškove postupka dužan je tužitelju naknaditi tuženik.

Čl. 186. st.3. ZPP

***POSTUPANJE PO TUŽBENOM ZAHTJEVU U KOJEM JE NAZNAČENA
PRAVNA OSNOVA KOJA NE ODGOVARA ČINJENIČNIM NAVODIMA IZ
TUŽBE***

6.19. Revd 2303/2020

Ima li sud ovlasti otkloniti primjenu odredbe čl. 186. st. 3. ZPP-a i suđenje primjenom odredbe čl. 165. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, br. 91/96., 68/98., 137/99., 22/2000., 73/2000., 114/2001., 79/2006., 141/2006., 146/2008., 38/2009., 153/2009., 143/2012. i 152/2014.), a na temelju shvaćanja da je riječ o zahtjevu za naknadu štete, visinu koje tužitelj nije dokazao – kada je tužitelj kao osnovu svoga tužbenog zahtjeva naznači „radi isplate“ – bez navođenja da se ova odnosi na isplatu svih „koristi koje je posjednik imao za vrijeme svojega posjedovanja“, ali naveo da su tuženici koristili utuženom razdoblju njegovu nekretninu bez valjane pravne osnove - a bez da su za to plaćali ikakvu naknadu, te pozivom na te činjenice traži obvezivanje tuženika isplatiti mu određene iznose za razdoblje takvog neosnovanog korištenja nekretnine u visini iznosa za koje smatra da bi ostvarivao da mu je bio omogućen vlasničkopravni posjed, u vidu zakupnine koja se u istome razdoblju za isti prostor mogla postići?

Rev 1386/2021

Sud je sukladno odredbi čl. 186. st. 3. ZPP dužan postupiti po tužbi kada je tužitelj kao osnovu svog zahtjeva naznačio isplatu i odlučivati primjenom odredbe čl. 165. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 143/13 i 152/14 - dalje: ZVDSP) ako iz činjeničnih navoda tužbe proizlazi da tužitelj traži isplatu zato jer tuženici koriste njegovu nekretninu bez valjane pravne osnove i bez plaćanja ikakve naknade tužitelju.

Čl.190. st. 1. ZPP

PREINAKA TUŽBE NAKON ZAKLJUČENJA PRETHODNOG POSTUPKA

6.20. Revd 529/2021

Je li tužitelj ovlašten nakon zaključenja prethodnog postupka preinačiti tužbu povećanjem tužbenog zahtjeva u parnicama radi naknade neimovinske štete nakon provođenja medicinskog vještačenja kojim vještačenjem je objektivno utvrđena šteta?

Rev 325/2023

Dajući odgovor na revizijom postavljeno pitanje za podsjetiti je da je revizijski sud u odluci poslovnog broja Rev 1517/2018 od 22. kolovoza 2018. zauzeo sljedeće pravno shvaćanje: Pritom se posebno napominje da prilikom preinake tužbe tužitelj nije bio vezan odredbom čl. 190. st. 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 25/13 i 28/13 - dalje: ZID ZPP/13), kojom odredbom je preinaka vremenski ograničena na trenutak zaključenja prethodnog postupka, jer se taj propis može primijeniti samo na postupke koji su pokrenuti nakon stupanja na snagu ZID ZPP/13, a to je 1. travnja 2013., dok je u ovom predmetu postupak pokrenut 2009.“.

Citirano pravno shvaćanje je reafirmirano u daljnjoj sudskoj praksi (tako, npr. Rev 3343/2018 od 22. prosinca 2021. i Rev 2996/2018 od 31. svibnja 2022., etc.) te revizijski sud i ovom odlukom ustraje kod tog pravnog shvaćanja pa je dalje za ocijeniti da je pravno shvaćanje suda u pobijanoj odluci u bitnom usklađeno sa pravnim shvaćanjem revizijskog suda.

Čl. 187. ZPP

PRAVI INTERES KOD TUŽBE RADI UTVRĐENJA NIŠTETOSTI UGOVORA

6.21. Revd 2615/2022

Može li sud odbaciti tužbu radi utvrđenja ništetnosti ugovora ako sud pazi na ništetnost po službenoj dužnosti i je li potrebno dokazivati pravni interes za podnošenje tužbe radi utvrđenja ništetnosti ugovora?

Rev 504/2023

Sud može odbaciti tužbu radi utvrđenja ništetnosti ugovora, bez obzira na odredbu da sud pazi na ništetnost po službenoj dužnosti te je potrebno u svakom postupku dokazati pravni interes za podnošenje tužbe radi utvrđenja ništetnosti ugovora.

Čl. 190. st.2. ZPP

PREINAKA TUŽBE NAKON ZAKLJUČENJA PRETHODNOG POSTUPKA ZBOG DONOŠENJA „NOVIH“ ORIJENTACIJSKIH KRITERIJA

ZATEZNE KAMATE NA PREINAČENI DIO

6.22. Revd 434/2022

U slučaju preinake tužbe za naknadu neimovinske štete i to povišenjem tužbenog zahtjeva, a po osnovi pravnog shvaćanja zauzetog na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, broj Su-IV-47/2020-5 od 5. ožujka i 15. lipnja 2020. ("novi" Orijentacijski kriteriji) teku li zakonske zatezne kamate na iznos za koji je uvećan tužbeni zahtjev, od trenutka preinake ili od dana podnošenja odštetnog zahtjeva/tužbe?

Protivi li se odredbi čl. 190. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14 - dalje: ZPP) povećanje tužbenog zahtjeva nakon zaključenja prethodnog postupka uslijed donošenja pravnog shvaćanja zauzetog na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, broj Su-IV-47/2020-5 od 5. ožujka i 15. lipnja 2020. ("novi" Orijentacijski kriteriji)?

Rev 389/2023

U slučaju preinake tužbe za naknadu neimovinske štete, povišenjem tužbenog zahtjeva po osnovi pravnog shvaćanja zauzetog na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanoj 5. ožujka 2020. i 15. lipnja 2020. (u svezi izmjene Orijentacijskih kriterija), zakonske zatezne kamate na iznos za koji je uvećan tužbeni zahtjev, teku od trenutka preinake tužbenog zahtjeva.

U odnosu na drugo pravno pitanje za koje je dopušteno podnošenje revizije, treba navesti da je u ovom slučaju preinaka tužbe dopuštena po noveliranom čl. 190. st. 2.

ZPP, prema kojem iznimno od odredbe stavka 1. tog članka, tužitelj može preinačiti tužbu do zaključenja glavne rasprave ako je bez svoje krivnje nije mogao preinačiti do zaključenja prethodnog postupka. U okolnostima kad je tužba preinačena nakon zaključenja prethodnog postupka, uslijed promjene Orijentacijskih kriterija za utvrđivanje visine pravične novčane naknade neimovinske štete, ne može se zaključiti da se radi o tužiteljevoj krivnji jer on u trenutku podnošenja tužbe, nije niti mogao znati da će se takva promjena pravnog shvaćanja revizijskog suda dogoditi.

Dakle, odgovor na drugo pravno pitanje za koje je dopušteno podnošenje revizije ne može biti jednoznačan za sve situacije jer zavisi o okolnostima konkretnog slučaja, a u ovom predmetu je, cijeneći konkretne okolnosti, odredba noveliranog čl. 190. st. 2. ZPP pravilno primijenjena.

vidi [Rev 864/2023](#)

Čl. 191. st.1. ZPP

PREINAKA TUŽBE NAKON ZAKLJUČENJA PRETHODNOG POSTUPKA

6.23. Revd 3632/2021

Kada je tužba preinačena povećanjem tužbenog zahtjeva prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ br. 70/19 – dalje: ZIDZPP/19), a nakon zaključenja prethodnog postupka u smislu čl. 292. st. 7. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 – dalje: ZPP), pri čemu je glavna rasprava zaključena nakon stupanja na snagu ZIDZPP/19 – primjenjuje li se u tim slučajevima apsolutna zabrana preinačenja tužbe u smislu čl. 190. st. 1. ZPP ili se ima primijeniti odredba čl. 39. st. 1., primjenom čl. 117. st. 2. ZIDZPP/19, pa se tužba može preinačiti do zaključenja glavne rasprave ako je bez svoje krivnje tužitelj nije mogao preinačiti do zaključenja prethodnog postupka?

[Rev 271/2022](#)

Kada je tužba preinačena povećanjem tužbenog zahtjeva prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 70/19 – dalje: ZIDZPP/19), a nakon zaključenja prethodnog postupka u smislu čl. 292. st. 7. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 – dalje: ZPP), pri čemu je glavna rasprava zaključena nakon stupanja na snagu ZIDZPP/19 – u tim slučajevima ima se primijeniti odredba čl. 39. st. 1., primjenom čl. 117. st. 2. ZIDZPP/19, pa se tužba može preinačiti do zaključenja glavne rasprave ako je bez svoje krivnje tužitelj nije mogao preinačiti do zaključenja prethodnog postupka.

Čl. 109. st. 4. u vezi čl. 186. i čl. 106. st.2. ZPP

RJEŠENJE O POVLAČENJU TUŽBE NAKON ISPRAVKA

6.24. Revd 2006/2021

Je li zakonito rješenje suda kojim se utvrđuje da se tužba smatra povučenom (na temelju odredbe čl. 109. st. 4. Zakona o parničnom postupku "Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11-proč.tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP), ako rješenjem kojim je stranka prethodno pozvana na dopunu ili ispravak tužbe (čl. 109. st. 1. ZPP) ne sadrži jasnu uputu o nedostacima tužbe?

Rev 1041/2021

Zakonito je postupanje suda kojim se utvrđuje da se tužba smatra povučenom (na temelju odredbe čl. 109. st. 4. Zakona o parničnom postupku "Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11-proč.tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP), ako rješenje, kojim je stranka koju zastupa kvalificirana osoba-odvjetnik, prethodno pozvana na dopunu ili ispravak tužbe (čl. 109. st. 1. ZPP) uputom prema kojoj je dužna "jasno i određeno postavi svoj tužbeni zahtjev odnosno tužbene zahtjeve u pogledu glavne stvari i sporednih traženja, kako bi isti bili podobni za raspravljanje, da navede sve činjenice na kojima temelji svoj zahtjev, da dostavi sve relevantne dokaze kojima se utvrđuju te činjenice" o nedostacima tužbe.

Čl. 191. st.2. ZPP

PREINAKA TUŽBE NAKON ZAKLJUČENJA PRETHODNOG POSTUPKA ZBOG DONOŠENJA „NOVIH“ ORIJENTACIJSKIH KRITERIJA

6.25. Revd 1580/2022

Može li tužitelj preinačiti tužbeni zahtjev povišenjem tužbenog zahtjeva sukladno izmijenjenim Orijentacijskim kriterijima nakon zaključenja prethodnog postupka, ako je prethodni postupak zaključen prije druge sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održane 5. svibnja 2020. i 15. lipnja 2020. na kojoj je zauzeto predmetno pravno shvaćanje o takvoj izmjeni, primjenjujući odredbu čl. 190. st. 2. ZPP, osobito uzevši u obzir izrijekom navedenu primjenjivost tih izmjena i na parnične postupke koji su u tijeku?

Rev 1024/2023

Tužitelj može preinačiti tužbeni zahtjev povišenjem tužbenog zahtjeva sukladno izmijenjenim Orijentacijskim kriterijima nakon zaključenja prethodnog postupka iako je

prethodni postupak zaključen prije druge sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održane 5. svibnja 2020. i 15. lipnja 2020. na kojoj je zauzeto predmetno pravno shvaćanje o takvoj izmjeni, primjenjujući odredbu čl. 190. st. 2. ZPP, uzevši u obzir izriekom navedenu primjenjivost tih izmjena i na parnične postupke koji su u tijeku.

[Rev 216/2023](#), Rev 864/2023, Rev 748/2024, Rev 687/2024, Rev 224/2024, Rev 237/2023

Čl. 191. st.2. ZPP

PREINAKA TUŽBE NAKON ZAKLJUČENJA PRETHODNOG POSTUPKA ZBOG DONOŠENJA „NOVIH“ ORIJENTACIJSKIH KRITERIJA

6.25.a Revd 2607/2023

1. Predstavlja li nalaz medicinskog vještaka novu činjenicu na temelju koje je nakon okončanja prethodnog postupka dozvoljeno preinačiti tužbeni zahtjev (čl.190 i čl.191. ZPP- a) te predstavlja li nalaz medicinskog vještaka novu okolnost nastalu nakon podnošenja tužbe na temelju koje je dozvoljeno preinačiti tužbeni zahtjev (čl.190 i 191. ZPP-a)?

2. Je li primjena Orijentacijskih kriterija i iznosa za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete Vrhovnog suda od 29.11.2002.god. izražena kroz pravno shvaćanje zauzeto na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 05.03.2020. i 05.06.2020. činjenica koja bi u smislu čl.190.st. 2. ili 191. ZPP-a omogućavala povećanje tužbenog zahtjeva po osnovi neimovinske štete nakon zaključenja prethodnog postupka?

Rev 555/2024

U smislu čl. 190. st. 2. ZPP dopuštena je preinaka tužbe povećanjem tužbenog zahtjeva nakon zaključenja prethodnog postupka iz razloga izmjene Orijentacijskih kriterija za utvrđivanje pravične novčane naknade neimovinske štete Vrhovnog suda RH od 05.03.2020. i 15.06.2020.

Nalaz vještaka koji se temelji na istim činjeničnim okolnostima na kojima se temelji tužba predstavlja opravdan razlog za preinaku tužbe ukoliko se preinačenim zahtjevom ostvaruje pravo tužitelja na pristup sudu u smislu ostvarivanja legitimnih očekivanja prava na potpuno obeštećenje.

Ovim odgovorom reafirmira se pravno shvaćanje ovoga suda (Rev 864/2023 od 10. travnja 2024., Rev 1024/2023-2 od 3. siječnja 2024. i dr.), a prihvaća se i pravno shvaćanje Europskog suda za ljudska prava (Vugdelija protiv RH, zahtjev br. 14692/18 presuda od 20. veljače 2024.).

vidi i [Rev 304/2023](#), Rev 60/2022, Rev 367/2024

Čl. 109. st. 4. ZPP

ODBACIVANJE TUŽBE NAKON ISPRAVKA

6.26. Revd 845/2021

Može li sud odbaciti tužbu po čl. 109. st. 4. ZPP jer u vraćenom podnesku nije postavljen onaj zahtjev koji je naložio sud, ako je vraćen ispravljen podnesak sa uređenim zahtjevima za utvrđenje u skladu sa čl. 187. st. 1. ZPP i po tužbi se može postupiti?

Rev 1231/2022

Sud ne može odbaciti tužbu po čl. 109. st. 4. ZPP ako u vraćenom podnesku nije postavljen onaj zahtjev koji je naložio sud, već je vraćen ispravljen podnesak s uređenim tužbenim zahtjevom na utvrđenje u skladu s čl. 187. st. 1. ZPP i po tužbi se može postupiti.

Čl. 187. ZPP

TUŽBA ZA UTVRĐENJE PRESTANKA POSTOJANJA TRAŽBINE

6.27. Revd 1175/2023

Je li riječ, u situaciji kada je tužbeni zahtjev postavljen na utvrđenje prestanka postojanja određene tražbine tuženika prema tužitelju ispunjenjem, o dopuštenoj tužbi na utvrđenje nepostojanja određenog pravnog odnosa iz odredbe čl. 187. st. 1. Zakon o parničnom postupku?

Rev 964/2023

U svojoj odluci poslovni broj Rev 1287/2015-3 od 20. travnja 2017. ovaj sud zauzeo je pravno shvaćanje da tužba kojom se traži utvrđenje da je prestala (samo djelomično) obveza tužitelja prema tuženiku kao vjerovniku temeljem Sporazuma o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava sačinjenog kao javnobilježničkog akta kod javnog bilježnika, a koji je sklopljen između tužitelja kao dužnika i davatelja osiguranja te tuženika kao vjerovnika, predstavlja tužbu na utvrđenje da je pravni odnos nastao naprijed navedenim sporazumom prestao djelomično postojati za sporni iznos. Stoga da se radi o tužbi na utvrđenje postojanja određenog pravnog odnosa, a ne utvrđenje činjenica.

Čl. 189. st.1., čl. 191. st.1. ZPP

PROTUTUŽBA I PODNOŠENJE PRIGOVORA RADI PREBIJANJA

PROMJENA VALUTE NIJE PREINAKA TUŽBENOG ZAHTEJEVA

6.28. Revd 2150/2021

1. Da li podnesena protutužba predstavlja procesnu smetnju za podnošenje prigovora radi prebijanja?
2. Da li promjenom valute obveze dolazi do preinake tužbenog zahtjeva?

Rev 1311/2021

Podnesena protutužba ne predstavlja procesnu smetnju za podnošenjem prigovora radi prebijanja.

Promjenom valute ne dolazi do preinake tužbenog zahtjeva.

Čl.195.st.1. ZPP

OTUĐENJE NEKRETNINE TIJEKOM PARNIČNOG POSTUPKA

6.29.Revd 4599/2022

Treba li sud na pravnu situaciju kad je tužitelj zabilježio spor na nekretnini tuženika, a otuđenje tog prava vlasništva tuženik je učinio tijekom parničnog postupka nakon što je na njegovoj nekretnini spor zabilježen, dakle, nakon što je tuženik raspolagao svojim dijelom utužene nekretnine, a u cilju otežanja tužiteljeve procesne pozicije, primijeniti stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske Građanski odjel, broj odluke Su-IV-56/19-10 od 21.10.2019. u kojem je rečeno da je mjerodavno stanje koje je postojalo u vrijeme podnošenja tužbe ili sud treba primijeniti stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske br. Su-IV-47/2020-7 od 14.rujna 2020.god.toč.3., temeljem kojeg stava sud primjenjuje materijalno pravo u vrijeme zaključenja rasprave tj. da je za odluku o tužbenom zahtjevu odlučno stanje u vrijeme zaključenja glavne rasprave?

Rev 453/2023

Stoga odgovor na postavljeno pitanje glasi: U situaciji kad je tuženik raspolagao svojim suvlasničkim dijelom nekretnine tijekom parničnog postupka kojim tužitelj traži utvrđenje prava vlasništva te nekretnine u cilju otežanja tužiteljeve procesne pozicije valja primijeniti pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske zauzeto na petoj sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 21. listopada 2019., broj Su-IV-56/19-10 prema kojem je mjerodavno stanje koje je postojalo u vrijeme podnošenja tužbe osim ako je do otuđenja nekretnine došlo između tuženih strana (između dva tuženika obuhvaćenih tužbom).

Čl. 191. st.1. ZPP

PREINAKA TUŽBE - PROMJENA PRAVNE OSNOVE

6.30. Revd 673/2021

Predstavlja li promjena iz prvotnog traženja plaćanja zakupnine u traženje plaćanja naknade za korištenje temeljem uporabe tuđe stvari/stečenog bez osnove u istom novčanom iznosu preinaku tužbe ili se samo radi o promjeni pravne osnove i istom tužbenom zahtjevu tužitelja?

Rev 1169/2022

Imajući na umu prethodno navedeno, odgovor na u reviziji postavljeno pitanje ne može biti jednoznačan: primjena materijalnog prava uvijek zavisi od utvrđenih činjeničnih okolnosti svakog pojedinog slučaja, pa ako okolnosti odlučne za primjenu određene materijalno pravne norme nisu sporne ili su pravilno i u potpunosti utvrđene - time što je stranka navela materijalno pravo ili pravnu osnovu koju nalazi potrebnim primijeniti na te činjenične okolnosti (u biti samo u pokušaju pomoći sudu u poznavanju prava), ne mijenjajući visinu svoga traženja, nije ujedno i promijenila objektivni identitet svoga zahtjeva i preinačila svoju tužbu.

Čl. 191. st.1. i 2. ZPP/19

PREINAKA TUŽBE NAKON ZAKLJUČENJA PRETHODNOG POSTUPKA

6.31. Revd 3383/2020

Može li sud dopustiti preinaku tužbe i bez postojanja izričite zakonske odredbe ako utvrdi da tužitelj bez svoje krivnje nije mogao istu ranije preinačiti, jer mu nisu bili dostupni svi potrebni podaci (odlučne činjenice), uz uvjet svrsishodnosti dopuštenja takve preinake radi konačnog rješenja odnosa među strankama?

Smatra li se svrsishodnim dopustiti preinaku tužbe u postupku radi naknade neimovinske i imovinske štete zbog nepostojanja svih odlučnih činjenica do provođenja vještačenja, nakon kojeg je povišen iznos potraživanja u dijelu na ime tuđe pomoći i njege, dok je istodobno smanjen cjelokupni iznos potraživanja na ime naknade imovinske i neimovinske štete, a koji je u tužbi bio naznačen u jedinstvenom iznosu?

Rev 1006/2021

Dakle, osnovno je pravilo da tužitelj može do zaključenja prethodnog postupka preinačiti tužbu, a samo iznimno tužitelj može preinačiti tužbu do zaključenja glavne rasprave ako je bez svoje krivnje nije mogao preinačiti do zaključenja prethodnog postupka. Prema pravnom shvaćanju ovoga suda, navedena iznimka je u primjeni u svim parničnim postupcima koji su bili u tijeku pred sudovima prvog stupnja 1. rujna 2019. (tako i u odluci broj Rev 852/2022-2 od 5. travnja 2023.), dakle i u ovom konkretnom postupku.

Čl. 188.st.2. u vezi čl. 365. st.1. ZPP

OBJEKTIVNA EVENTUALNA KUMULACIJA TUŽBENIH ZAHTJEVA

6.32. Revd 1315/2020

Mora li drugostupanjski sud odlučiti o eventualno kumuliranom tužbenom zahtjevu istaknutom tijekom prvostupanjskog postupka, kada je taj sud preinačenjem prvostupanjske presude odbio prvopostavljeni tužbeni zahtjev, prihvaćen od prvostupanjskoga suda?

Rev 1156/2020

Kada prvostupanjski sud prihvati prvi od eventualno kumuliranih zahtjeva o ostalim zahtjevima ne odlučuje, pa kada drugostupanjski sud preinačuje prvostupanjsku presudu i kada odbije prvi od istaknutih zahtjeva tada nije ovlašten odlučiti o ostalim (eventualno kumuliranim) zahtjevima tužitelja iz razloga što o njima nije odlučivao ni prvostupanjski sud zbog čega ti zahtjevi nisu mogli ni biti predmet žalbenog postupka jer se u tom dijelu prvostupanjska presuda nije niti pobijala.

Čl. 191. st.1. ZPP

**POVEĆANJE TUŽBENOG ZAHTJEVA S OSNOVE IMOVINSKE ŠTETE
PREDSTAVLJA PREINAKU TUŽBENOG ZAHTJEVA**

6.33. Revd 4205/2021

Predstavlja li preinačeni dio tužbenog zahtjeva s osnova neimovinske štete preinaku tužbe u smislu odredbe čl. 191. st. 1. Zakona o parničnom postupku, bez obzira što se povećanje traži iz iste činjenične osnove?

Rev 1076/2022

Povećanje tužbenog zahtjeva s osnova neimovinske štete u odnosu na preinačeni iznos predstavlja preinaku tužbe u smislu čl. 191. st. 1. ZPP neovisno o tome što se povećanje traži iz iste činjenične osnove.

Čl. 191. st.1. ZPP, Čl. 241. ZOO/05

**POVEĆANJE TUŽBENOG ZAHTEJVA S OSNOVE IMOVINSKE ŠTETE
PREDSTAVLJA PREINAKU TUŽBENOG ZAHTEJVA**

PREKID ZASTARE

6.33.a. Revd 197/2023

Predstavlja li povećanje tužbenog zahtjeva preinaku tužbe u smislu odredbe čl.191.st.1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19 i 80/22, dalje ZPP) te je li za zastaru povećanog dijela zahtjeva bitan dan preinake tužbe.

Rev 429/2024

Povećanje tužbenog zahtjeva predstavlja preinaku tužbe (čl. 191. st. 1. ZPP). Ako je preinaka izvršena iz iste činjenične osnove tuženik se takvoj preinaci ne može protiviti (čl. 191. st. 2. ZPP).

Na sjednici građanskog odjela Vrhovnog suda održanoj 27. svibnja 2024. u pogledu tijeka zastare u odnosu na preinačeni dio tužbenog zahtjeva zauzeto je slijedeće pravno shvaćanje koje ujedno predstavlja i odgovor na preostali dio postavljenog pravnog pitanja: „U slučaju kad je preinaka tužbe povećanjem postojećeg tužbenog zahtjeva iz iste činjenične osnove (neprava preinaka) moguća i dopuštena (članak 190. i 191. ZPP), zastara se prekida već podnošenjem tužbe u tom postupku, odnosno do prekida zastare ne dolazi tek u trenutku preinačenja tužbe povećanjem postojećeg tužbenog zahtjeva.“, a koje pravno shvaćanje sadržajno predstavlja odgovor na preostali dio postavljenog pravnog pitanja.

vidi i [Rev 222/2021](#), [Rev 647/2023](#), [Rev 170/2024](#)

Čl. 190. st. 1 i 2., čl. 272.st.1. ZPP

**PREINAKA TUŽBE NAKON ZAKLJUČENJA PRETHODNOG POSTUPKA –
IZNIMKA (UTVRĐENJE ŠTETE U POSTUPKU OSIGURANJA DOKAZA)**

6.34. Revd 3377/2020

Je li zakonito preinačenje tužbe povećanjem tužbenog zahtjeva nakon zaključenja prethodnog postupka, odnosno nakon provedenog vještačenja kojim je utvrđena visina materijalne/imovinske štete u slučaju kada je za tu materijalnu/imovinsku štetu utvrđena visina i opseg štete u prethodno provedenom postupku osiguranja dokaza?

Rev 812/2022

Utvrđenje visine štete u postupku osiguranja dokaza, ne predstavlja okolnost zbog koje tužitelj ne bi mogao preinačiti tužbeni zahtjev i nakon zaključenja prethodnog postupka sukladno odredbi čl. 190.st.2. ZPP-a (čl. 39. ZID ZPP/19) ako iz okolnosti tijeka postupka slijedi da realnu i punu visinu svog zahtjeva nije mogao postaviti bez svoje krivnje i u fazi prethodnog postupka.

Čl. 195. ZPP

OTUĐENJE SUVLASNIČKOG DIJELA NEKRETNINE TIJEKOM POSTUPKA RAZVRGNUĆA SUVLASNIČKE ZAJEDNICE

6.35. Revd 2072/2022

Je li u parnici radi razvrgnuća suvlasničke zajednice, u slučaju kada tuženik tijekom parnice otuđi svoj suvlasnički dio nekretnine, moguće primijeniti pravno shvaćanje s pete sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (5/19) održane 21. listopada 2019., broj: Su-IV-56/19-10 koje glasi: „Kada tuženik otuđi stvar ili pravo tijekom parnice, na što suprotna stranka nije mogla utjecati, primjenjuju se odredbe iz čl. 162. st. 4. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, a tek u slučaju kada te odredbe nije moguće primijeniti, tada čl. 195. st. 1. Zakona o parničnom postupku isključuje primjenu pravila o pravno relevantnim činjenicama koje postoje u vrijeme zaključenja glavne rasprave, dakle mjerodavno je stanje koje je postojalo u vrijeme podnošenja tužbe?

Rev 1173/2022

U parnici radi razvrgnuća suvlasničke zajednice, u slučaju kada tuženik tijekom parnice otuđi svoj suvlasnički dio nekretnine, nije moguće primijeniti pravno shvaćanje s pete sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (5/19) održane 21. listopada 2019., broj: Su-IV-56/19-10 koje glasi: „Kada tuženik otuđi stvar ili pravo tijekom parnice, na što suprotna stranka nije mogla utjecati, primjenjuju se odredbe iz čl. 162. st. 4. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, a tek u slučaju kada te odredbe nije moguće primijeniti, tada čl. 195. st. 1. Zakona o parničnom postupku isključuje primjenu pravila o pravno relevantnim činjenicama koje postoje u vrijeme zaključenja glavne rasprave, dakle mjerodavno je stanje koje je postojalo u vrijeme podnošenja tužbe.

Čl. 187. ZPP

UTVRĐIVANJE CIJENE VODE KADA JE NAČIN ODREĐIVANJE UREĐEN SPORAZUMOM SMATRA SE UTVRĐIVANJEM ČINJENICE

6.36. Revd 4064/2020

Kada je način određivanja cijene (proizvodnje vode) među strankama ugovoren sporazumom, a ograničenje te cijene propisano zakonom, smatra li se utvrđivanje cijene/utvrđivanje visine novčane obveze, utvrđivanje činjenice ili utvrđivanje sadržaja pravnog odnosa, odnosno sadržaja prava jedne strane da od druge strane zahtijeva ispunjenje točno određene tražbine?

Rev 10/2022

Kada je način određivanja cijene (proizvodnje vode) među strankama ugovoren sporazumom, a ograničenje te cijene propisano zakonom, utvrđivanje cijene vode smatra se utvrđivanje činjenice, a ne utvrđivanje sadržaja pravnog odnosa, utvrđivanje visine novčane obveze, odnosno sadržaja prava jedne strane da od druge strane zahtijeva ispunjenje točno određene tražbine.

Čl. 191. ZPP

NAKNADNO POSTAVLJANJE DRUGOG NOVČANOG ZAHTJEVA (pored onog u tužbi) JE PREINAKA TUŽBE

6.37. Revd 2583/2020

Radi li se o preinaci tužbe u smislu odredbe čl. 191. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 88/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19 – dalje: ZPP) u situaciji kad tužitelj tijekom parnice, pored novčanog zahtjeva navedenog u tužbi, naknadno postavi i drugi novčani tužbeni zahtjev koji se temelji na djelomično različitoj činjeničnoj osnovi, s prijedlogom da sud sljedeći od tih zahtjeva prihvati ako nađe da onaj koji je ispred njega istaknut nije osnovan?

Rev 583/2021

U konkretnom slučaju radi se o preinaci tužbe u smislu odredbe čl. 191. ZPP u situaciji kada tužitelj tijekom parnice, pored novčanog zahtjeva navedenog u tužbi, naknadno postavi drugi novčani tužbeni zahtjev koji se temelji na djelomično različitoj činjeničnoj osnovi s prijedlogom da sud sljedeći od tih zahtjeva prihvati ako nađe da onaj koji je ispred njega istaknut nije osnovan.

Čl. 190. st. 1 i 2. u vezi čl. 117.st.2. ZIDZPP

PREINAKA TUŽBE NAKON ZAKLJUČENJA PRETHODNOG POSTUPKA – IZNIMKA

6.38. Revd 2456/2020

Može li se preinačiti tužba povećanjem tužbenog zahtjev nakon zaključenja prethodnog postupka jer su provedenim vještačenjem utvrđene nove činjenice od kojih ovisi visina tužbenog zahtjeva temeljem kojeg tužitelj preinačava (povećava) tužbeni zahtjev?

Može li se u takvim slučajevima primjenjivati odredba čl. 299. st. 2. ZPP-a, odnosno iznimka prema kojoj stranke mogu tijekom glavne rasprave iznositi nove činjenice predlagati nove dolaze ako ih bez svoje krivnje nisu mogli iznijeti odnosno predložiti prije zaključenja prethodnog postupka?

Rev 1053/2021

Odredbom čl. 117. st. 2. ZIDZPP-a je propisano da se odredba čl. 39. tog zakona primjenjuje na sve postupke u tijeku.

Dakle, osnovno je pravilo da tužitelj može do zaključenja prethodnog postupka preinačiti tužbu, a samo iznimno tužitelj može preinačiti tužbu do zaključenja glavne rasprave ako bez svoje krivnje nije mogao preinačiti do zaključenja prethodnog postupka.

Prema pravnom shvaćanju ovog suda navedena je iznimka u primjeni u svim parničnim postupcima koju su i tijekom pred sudovima prvog stupanja dana 1. rujna 2019.

Prema tome, u predmetnom sporu iznimku iz čl. 39. ZIDZPP nije bilo moguće primijeniti u postupku pred nižestupanskim sudovima. Slijedom izloženog, prvostupanjska presuda donesena 5. listopada 2018. nije donesena u skladu s pravnim shvaćanjima ovog suda od 15. lipnja 2018. koje glasi:

"Preinaka tužbe povećanjem tužbenog zahtjeva nakon zaključenja prethodnog postupka, jer su provedenim vještačenjem utvrđene nove činjenice od kojih ovisi visina tužbenog zahtjeva, ne može se tražiti ni kao iznimka prema odredbi čl. 299. st. 2. Zakona o parničnom postupku."

Čl. 191.st.1. ZPP

PROMJENA ZAHTJEVA U POGLEDU POČETKA TIJEKA ZATEZNIH KAMATA PREDSTAVLJA PREINAKU TUŽBENOG ZAHTJEVA

6.39. Revd 1577/2022

Predstavlja li promjena zahtjeva u pogledu početka tijeka zateznih kamata i stope zateznih kamata preinaku tog dijela tužbenog zahtjeva (tužbe) i da li u odnosu na preinačeni dio zahtjeva zastara nastupa protekom rokova iz čl. 230. st. 1. i 2. ZOO-a, odnosno je li u konkretnom slučaju nastupila zastara u odnosu na potraživanje zateznih kamata za razdoblje prije 1. veljače 2010. obzirom je tužitelj u tužbi od 3. siječnja 2011.

potraživao zateznu kamatu od 1. veljače 2010. na ukupan iznos od 179.798,30 kn da bi podnescima od 29. srpnja 2019. i 11. kolovoza 2021. izvršio preinaku na način da je potraživao pojedinačne iznose sa zateznim kamatama za period prije 1. veljače 2010. te je li pobijanom drugostupanjskom odlukom kojom je odbijen prigovor zastare pogrešno i protivno sudskoj praksi revizijskog suda primijenjeno materijalno pravo iz odredbe čl. 230. st. 1. i 2. ZOO-a?

Rev 1163/2022

Promjena zahtjeva u pogledu tijeka zateznih kamata tako da tužitelj kasnijim tužbenim zahtjevom traži kamate i za ranije razdoblje za koje nije tužbom tražio kamate, predstavlja preinaku tužbe u smislu čl. 191. st. 1. ZPP. Zastara se u slučaju preinačenja tužbe traženjem isplate kamata za ranije razdoblje za koje tužitelj tužbom nije tražio isplatu kamata u odnosu na preinačeni dio tužbenog zahtjeva ocjenjuje samostalno i zastara u takvom slučaju u odnosu na preinačeni dio tužbenog zahtjeva teče do dana kada je tužba preinačena jer je tek tada prekinuo zastaru u odnosu na preinačeni dio, a nakon preinake tužbenog zahtjeva zastara počinje teći iznova.

Čl. 354. st.1. u vezi čl. 190.st.2. ZPP

Čl. 29.st.2. ZOO/05

***PREINAKA TUŽBE POVEĆANJEM TUŽBENOG ZAHTJEVA NAKON
ZAKLJUČENJA PRETHODNOG POSTUPKA***

***STOPA ZATEZNE KAMATE NA POTRAŽIVANJE IZ TRGOVAČKIH
UGOVORA***

6.40. Revd 2698/2022

1. Je li ostvarena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 190. st. 2. Zakona o parničnom postupku kada sud usvoji povećani tužbeni zahtjev, povećan nakon zaključenja prethodnog postupka, jer je provedenim vještačenjem utvrđena visina novčanog zahtjeva na temelju koje je tužbeni zahtjev povećan?, odnosno

Je li ostvarena bitna povreda parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 190. st. 2. Zakona o parničnom postupku kada sud usvoji povećani tužbeni zahtjev, povećan nakon zaključenja prethodnog postupka iz razloga svrsishodnosti, bez prethodnog utvrđivanja mogućnosti tužitelja da bez svoje krivnje tužbeni zahtjev preinači do zaključenja prethodnog postupka?

2. Primjenjuje li se na zakašnjelo plaćanje dosuđenih iznosa naknade štete zatezna kamata po stopi iz čl. 29. st. 2. Zakona o obveznim odnosima koja se određuje uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 5 postotnih poena ili za 3 postotna poena?

3. Primjenjuje li se na zakašnjelo plaćanje dosuđenih iznosa parničnih troškova zatezna kamata po stopi iz čl. 29. st. 2. Zakona o obveznim odnosima kojase određuje uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 5 postotnih poena ili za 3 postotna poena?

Rev 1114/2023

Nije ostvarena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 190. st. 2. Zakona o parničnom postupku kada sud usvoji povećani tužbeni zahtjev, povećan nakon zaključenja prethodnog postupka, jer je provedenim vještačenjem utvrđena visina novčanog zahtjeva na temelju koje je tužbeni zahtjev povećan.

Nije ostvarena bitna povreda parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 190. st. 2. Zakona o parničnom postupku kada sud usvoji povećani tužbeni zahtjev, povećan nakon zaključenja prethodnog postupka iz razloga svrsishodnosti, ako je prethodno utvrđeno da tužitelj nije mogao bez svoje krivnje tužbeni zahtjev preinačiti do zaključenja prethodnog postupka.

Na zakašnjelo plaćanje dosuđenih iznosa naknade štete koja proizlazi iz trgovačkog ugovora zatezna kamata po stopi iz čl. 29. st. 2. Zakona o obveznim odnosima se određuje uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 5 postotnih poena, a u odnosu na parnični trošak za 3 postotna poena.

Čl. 191.st.1. ZPP

IZMJENA VALUTE NE PREDSTAVLJA PREINAKU TUŽBE

6.41. Revd 5116/2022

Da li izmjena valute u kojoj se isplata potražuje, kada se radi o istom iznosu iz iste činjenične osnove, predstavlja preinaku tužbe?

Rev 587/2024

Naime, u situaciji kada tužitelj tijekom cijelog postupka potražuje povrat utuženog iznosa iz iste činjenične osnove te da tijekom postupka nije došlo do promjene istovjetnosti zahtjeva, odnosno da nije mijenjana ni činjenična ni pravna osnova tužbenog zahtjeva to nije došlo do preinake tužbe u smislu čl. 191. st. 1. ZPP-a i do zastarijevanja tužiteljeve tražbine, jer izmjena valute u takvoj pravnoj situaciji, ne predstavlja preinaku tužbe.

Pravno shvaćanje da sama izmjena valute u kojoj se isplata potražuje, kada se radi o istom iznosu iz iste činjenične osnove, ne predstavlja preinaku tužbe, izrazio je ovaj sud u brojnim odlukama (primjerice u odlukama broj Rev 3209/2019 od 12. travnja

2022., Rev 153/2021 od 25. svibnja 2021., Rev-x 1173/2015 od 28. studenog 2017.).
To je ujedno odgovor na postavljeno pitanje.

Čl. 191. st.1. ZPP

**NIJE RIJEČ O PREINACI TUŽBE KADA SE TUŽBENI ZAHTJEV TIJEKOM
CIJELOG POSTUPKA TEMELJI NA NAKNADI ŠTETE**

**PRAVO NA NAKNADU ŠTETE U OBLIKU IZGUBLJENE ZARADE U SITUACIJI
KAD JE PŠTEĆENOM ISPLAĆIVANA RENTA**

6.42. Revd 896/2021

1. Je li se radi o preinaci tužbe kada se tužbeni zahtjev osniva na bitno drugačijem činjeničnom stanju odnosno drukčijem kompleksu činjenica od onog koji je prethodno bio tužbena osnova?,
2. Ima li oštećenik pravo ostvarivati izgubljenu zaradu kao razliku između mirovine i rente koju je primao temeljem sudske presude i plaća usporednih radnika u slučaju kada je kao obeštećenje izabrao rentnu isplatu?.

Rev 347/2024

Za zaključiti je da se tužbeni zahtjev tijekom cijelog trajanja ovoga postupka iscrpljivao u nakadi štete koja se ogleda u iznosu razlike od mirovine i rente koju je prednik tužiteljā (sada pok. A. M.) za života primao, do visine plaće usporednog radnika.

(...)

U tom smislu ovaj sud, u okvirima ovoga konkretnog slučaja ocjenjuje da, uzimajući samo u obzir elemente koji se problematiziraju prvim postavljenim pitanjem, nije došlo do preinake tužbe.

Nadalje, a dajući odgovor na drugo revizijom postavljeno pravno pitanje, ovaj sud ocjenjuje da – unatoč tome što je prethodno donesenom presudom određena renta te unatoč tome što je tuženik temeljem te presude (kao i temeljem odluka tuženika na koje je prednik tužiteljā pristao, no ne proizlazi da se ujedno odrekao daljnjih potraživanja) predniku tužiteljā isplaćivao iznose rente, a uz to je primao i mirovinu – u situacijama činjenično gore opisanima, nema zapreke da sada tužitelji, kao nasljednici svoga prednika, sukladno općim pravilima o naknadi štete potražuju iznos do ukupno izgubljene zarade koju je pretrpio njihov prednik.

Čl. 193. u vezi čl. 158. ZPP

POVLAČENJE TUŽBE (nakon što je predmet dostavljen drugostupanjskom sudu) i TROŠKOVI POSTUPKA

6.43. Revd 2233/2024

Je li sud pogrešno primijenio odredbe Zakona o parničnom postupku (N.N. 53/1991, 91/1992, 112/1999, 129/2000, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 2/2007, 96/2008, 84/2008, 123/2008, 57/2011, 25/2013, 89/2014, 70/2019, 80/2022, 114/2022, 155/2023) i time počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka kada je propustio odlučiti o povlačenju tužbe i sukladno tome o trošku vezanom za povlačenje tužbe, te je li sud time povrijedio odredbu čl. 193. Zakona o parničnom postupku?

Rev 1234/2024

Budući da drugostupanjski sud još nije odlučio o žalbi protiv prvostupanjske presude u trenutku kad je tužitelj povukao tužbu, drugostupanjski sud je propustio primijeniti odredbu čl. 193. st. 6. ZPP kada je donio presudu kojom potvrđuje prvostupanjsku presudu kojom je prihvaćen tužbeni zahtjev umjesto da odluči o povlačenju tužbe, a onda i o troškovima postupka sukladno čl. 158. st. 1. i 2. ZPP što ujedno predstavlja i odgovor na postavljeno pitanje.

čl. 191.st.1. ZPP, čl. 12. st. 4. ZOOP

PREINAKA (POVEĆANJE) TUŽBENOG ZAHTJEVA PREMA ORIJENTACIJSKIM KRITERIJIMA

TIJEK ZATEZNE KAMATE U ODNOSU NA PREINAČENI DIO TUŽBENOG ZAHTJEVA

6.44. Revd 820/2023

1. Je li dopuštena, u smislu odredbe čl. 191. st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19), nakon zaključenja prethodnog postupka, preinaka tužbe povećanjem tužbenih zahtjeva na temelju novodonesenih Orijentacijskih kriterija Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 5. ožujka 2020. i 15. lipnja 2020.?

2. Je li za ocjenu osnovanosti prigovora zastare preinačenog dijela tužbenog zahtjeva pravno relevantan trenutak podnošenja tužbe ili preinake tužbe?

3. Je li tuženik u obvezi platiti zatezne kamate na preinačeni (povećani) dio tužbenog zahtjeva od dana podnošenja tužbe ili od dana preinake tužbe odnosno može li tuženik biti u zakašnjenju za razdoblje prije nego li je istaknut preinačeni dio tužbenog zahtjeva?

Rev 889/2023

U smislu odredbe čl. 191. st. 2. ZPP, nakon zaključenja prethodnog postupka, dopuštena je preinaka tužbe povećanjem tužbenog zahtjeva na temelju Orijentacijskih kriterija Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 5. ožujka 2020. i 15. lipnja 2020.

(...)

U slučaju kad je preinaka tužbe povećanjem postojećeg tužbenog zahtjeva iz iste činjenične osnove (neprava preinaka) moguća i dopuštena (čl. 190. i 191. ZPP), zastara se prekida već podnošenjem tužbe u tom postupku, odnosno do prekida zastare ne dolazi tek u trenutku preinačenja tužbe povećanjem postojećeg tužbenog zahtjeva.

(...)

Stoga je tuženik u obvezi platiti zatezne kamate i na preinačeni (povećani) dio tužbenog zahtjeva od dana podnošenja odštetnog zahtjeva, kako je to tužiteljica i zahtijevala.

Čl. 109.st.1., 3. i 4. u vezi čl. 186. ZPP

VRAĆANJE TUŽBE NA ISPRAVAK (ne sadrži određen tužbeni zahtjev)

6.45. Revd 497/2024

Da li Sud ako zaključi da tužbeni zahtjev nije dovoljno određen da bi se sa sigurnošću moglo zaključiti o kojem pravnom poslu između stranaka se radi, treba postupiti u skladu s odredbom čl. 109. st. 1. ZPP-a i naložiti tužiteljici da ukloni nedostatke tužbenog zahtjeva, odnosno da ga postavi razumljivo kako bi se po njemu moglo postupiti sukladno odredbi čl. 186. st. 1. ZPP-a?

Rev 1557/2024

Iz navedenih zakonskih odredbi proizlazi da ukoliko tužba ne sadrži određeni tužbeni zahtjev, tada sud ne može odlučivati o osnovanosti neodređenog tužbenog zahtjeva (postoji procesna smetnja za vođenje postupka), već je sud dužan podnesak tužitelja (tužbu) sa neodređenim tužbenim zahtjevom vratiti tužitelju radi ispravka odnosno dopune (te na taj način pokušati otkloniti procesnu smetnju). Ukoliko takav pokušaj otklanjanja procesne smetnje ne bi uspio, tada bi se podnesak sa neodređenim tužbenim zahtjevom smatrao povučenim ili bi ga sud trebao odbaciti (čl. 109. st. 4. ZPP). Dakle, ni u kojem slučaju nema mjesta odlučivanju o osnovanosti neodređenog tužbenog zahtjeva.

Čl. 187. st.1. i 2. ZPP

PRIGOVOR TUŽENIKA O NEPOSTOJANJU PRAVNOG INTERESA

6.46. Revd 552/2022

U situaciji kada je prvostupanjski sud odbio prigovor tuženika o nepostojanju pravnog interesa za podnošenje tužbe za utvrđenje te kada je prihvatio tužbeni zahtjev, je li dopušteno žalbom pobijati prvostupanjsku presudu radi nepravilnosti odluke o tom odbijenom prigovoru?

Rev 674/2022

Revizijski navod tuženice da je drugostupanjski sud bio dužan odlučiti o njenom prigovoru nedopustivosti tužbe je osnovan. Naime, kada je se postojanje pravnog interesa tražilo prije donošenja odluke o tužbenog zahtjevu tad se taj prigovor može isticati i tijekom postupka povodom pravnog lijeka (sukladno tome Rev-x-239/11 od 1. lipnja 2011.).

(...)

Međutim, prema ocjeni ovog suda nije osnovan prigovor tuženice da je u ovom predmetu riječ o utvrđenju činjenica i da tužitelji zbog toga nemaju pravni interes podnijeti tužbu. U ovom se postupku traži utvrđenje da je zasnovan besplatni pravni posao i da posljedično tome ne postoji potraživanje tužene prema tužiteljima temeljem predmetnog izdanog računa. Takav zahtjev predstavlja utvrđenje postojanja pravnog odnosa da je sklopljen besplatni pravni posao kao i zahtjev da ne postoji potraživanje tužene prema tužiteljima što je sukladno čl. 187. st. 1. ZPP-a.

7. SUPARNIČARI I UMJEŠAČI I dr.

Čl. 206. st.1. u vezi čl. 208. st.3. ZPP

PRAVNI UČINAK RADNJE UMJEŠAČA

7.1. Revd 1094/2020

Može li se priznati pravni učinak radnji umješača koja stoji u izravnoj suprotnosti s ranijim radnjama parnične stranke kojoj se umješač pridružio ukoliko ne dođe do izričitog otklanjanja takve radnje od parnične stranke kojoj se umješač pridružio?

Rev 13/2021-2

Po donošenju prvostupanjske presude kojom je tužbeni zahtjev prihvaćen, tuženik nije podnio žalbu, već je to učinio umješač osporavajući u žalbi upravo aktivnu legitimaciju tužiteljice - koju je tuženik već prethodno tijekom postupka priznao.

U takvoj situaciji, neosnovano je pozivanje drugostupanjskog suda na odluku revizijskog suda broj Rev x-227/2009-2 od 4. lipnja 2009. i Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III-3920/03 od 11. siječnja 2006., u kojima je izraženo shvaćanje da sama okolnost da se stranka kojoj je umješač pristupio nije koristila svojim pravom na izjavljivanje pravnog lijeka, nužno ne znači da je time stranka manifestirala svoju volju da podnošenje žalbe nije u njezinom interesu.

Naime, u ovoj pravnoj stvari radi se o različitoj činjeničnoj i pravnoj situaciji, jer nije riječ samo o okolnosti da parnična stranka kojoj se umješač pridružio nije izjavila žalbu, odnosno da nije izričito osporila žalbu i time otklonila učinak podnesene žalbe umješača, već je u konkretnom slučaju tuženik tijekom postupka priznao odlučne činjenice koje se odnose na aktivnu legitimaciju tužiteljice dok je umješač podnesenom žalbom osporio upravo te odlučne činjenice prethodno priznate po tuženiku.

Ovakvo pravno shvaćanje je izraženo u odluci ovog suda broj Revt-115/12 od 26. veljače 2013.:

„U konkretnom slučaju tuženik je priznao tužbeni zahtjev, a nakon što je ukinuta presuda na temelju priznanja i predmet vraćen na ponovno suđenje priznao odlučne činjenice te protiv presude nije izjavio žalbu.

U takvoj situaciji pravilno su nižestupanjski sudovi žalbu umješača na strani tuženika ocijenili nedopuštenom i kao takvu odbacili jer je žalba u suprotnosti s dispozicijama tuženika kojima priznaje tužbeni zahtjev i odlučne činjenice.

Neosnovano se revident poziva na odluku ovog suda broj Rev-x 227/09 od 4. lipnja 2009. u kojoj je, prema njegovoj tvrdnji, u odnosu na dopuštenost pravnog lijeka umješača, izraženo pravno shvaćanje s kojim shvaćanje izraženo u pobijanoj odluci nije podudarno.

Naime, u navedenoj odluci ovog suda izraženo je pravno shvaćanje da sama okolnost, da se stranka kojoj je umješač pristupio nije koristila svojim pravom na izjavljivanje pravnog lijeka, nužno ne znači da je time stranka manifestirala svoju volju da podnošenje žalbe nije u njezinom interesu. Međutim, u ovoj pravnoj stvari ne radi se o istoj činjeničnoj situaciji, jer se zaključak nižestupanjskih sudova da je žalba u suprotnosti s radnjama tuženika ne temelji samo na činjenici neizjavljivanja žalbe po tuženiku, već na činjenici priznanja tužbenog zahtjeva i priznanja odlučnih činjenica.

U konkretnoj situaciji žalba ne bi bila dopuštena ni vezano na pravno shvaćanje izraženo u odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III/2677/2007 od 14. veljače 2012., prema kojem umješlač ima pravo na žalbu (i kada se stranka kojoj se pridružio odrekla prava na žalbu, odnosno povukla žalbu), ako nesporno proizlazi da ishod postupka izravno utječe na prava i obveze umješlača.

Naime, kako proizlazi iz stanja spisa revident je predložio miješanje u parnicu na strani tuženika uz obrazloženje da ima tražbinu prema tuženika te da ima interes da tuženik uspije u parnici kako bi se on mogao namiriti iz prodaje nekretnine koja glasi na tuženika. Prema takvim činjeničnim navodima ishod ovog postupka tek posredno utječe na njegova prava, pa žalba izjavljena u suprotnosti s dispozicijama tuženika nije dopuštena.“

Također valja istaknuti da je u ovoj konkretnoj pravnoj stvari umješlač predložio svoje miješanje na strani tuženika navodeći da je predmet ovog postupka stan koji je izuzet iz nacionalizacije i koji je bio njegovo vlasništvo te ga je on u međuvremenu otuđio trećoj osobi, u čemu on nalazi svoj interes da tuženik uspije u sporu protiv tužiteljice koja taj stan želi otkupiti (kao zaštićeni najmoprimac, odnosno njegov član obiteljskog domaćinstva).

Sukladno takvim činjeničnim navodima umješlača, a obzirom na shvaćanje Ustavnog suda Republike Hrvatske izraženo u odluci broj U-III/2677/2007 od 14. veljače 2012., ne može se zaključiti da bi ishod postupka izravno utjecao na prava i obveze umješlača, osobito imajući na umu da je on predmetni stan u međuvremenu otuđio.

U smislu prethodno navedenog, ocjena ovog suda je da se u konkretnoj činjeničnoj i pravnoj situaciji ne može priznati pravni učinak poduzete radnje umješlača na strani tuženika (podnesene žalbe) koja je u suprotnosti s parničnim radnjama tuženika poduzetim tijekom postupka (koji je priznao odlučne činjenice koje se odnose na aktivnu legitimaciju tužiteljice).

Čl. 201. ZPP u vezi čl. 161. i 162. ZV, čl. 91. i 92. ObZ

U PARNICI RADI ISELJENJA I PREDAJE U POSJED TUŽENIK/CA I NJEZINO/NJEGOVO MALOLJETNO DIJETE NISU NUŽNI NI JEDINSTVENI SUPARNIČARI

7.2. Revd 3016/2021

Jesu li u parnici radi iseljenja i predaje u posjed tuženik/ca i njegovo/njezin mlljt. dijete, koji žive u stanu koji je vlasništvo tužitelja nužni suparničari, koji se imaju smatrati jednom strankom, odnosno je li tužitelj tužbom kojom traži iseljenje iz stana tuženika/ce morao na pasivnoj strani obuhvatiti i njegovo/njezin mlljt. dijete koje živi u stanu s tuženikom/com?

Rev-499/2022

U parnici radi iseljenja i predaje u posjed tuženik/ca i njegovo/njezino mlljt. dijete, koji žive u stanu koji je vlasništvo tužitelja nisu nužni ni jedinstveni suparničari, koji bi se smatrali jednom strankom, zbog čega tužitelj koji tužbom kojom traži iseljenje iz stana tuženika/ice ne mora na pasivnoj strani obuhvatiti i njegovo/njezino mlljt. dijete koje živi u stanu s tuženikom/com.

Čl. 41. ZOO/05

ODGOVORNOST SUPARNIČARA

7.3. Revd 3233/2022

1. Odgovaraju li suparničari za stjecanje bez osnove (za povrat više plaćenih kamata i parničnog troška koji su plaćeni po pravomoćnoj presudi koju je preinačio Vrhovni sud Republike Hrvatske), solidarno za povrat više naplaćene zatezne kamate i parničnog troška, iako se radi o djeljivoj obvezi te nema osnove za solidarnost obveze tuženika?
2. Kada se vraća ono što je stečeno bez osnove, od kada se moraju platiti zatezne kamate u slučaju kada je stjecatelj savjestan?

Rev 282/2023

U slučaju tužbe radi povrata više plaćenih kamata i parničnog troška koji su plaćeni po pravomoćnoj presudi koju je preinačio Vrhovni sud Republike Hrvatske, suparničari ne odgovaraju solidarno za stjecanje bez osnove jer se radi o djeljivoj obvezi.

Čl. 208.a st.1.ZPP

INTERVENCIJSKI EFEKT

7.4. Revd 2811/2020

1. Je li u regresnoj parnici potrebno i uopće pravno dopušteno ponovno provoditi iste dokaze, odnosno utvrđivati iste činjenice koje su bile predmet dokazivanja i koje su bile utvrđene u parnici u kojoj je tužitelj prema tuženiku ostvario tzv. intervencijski efekt (obavijestio ga o parnici)?
2. Je li u regresnoj parnici pravno dopušteno provoditi nove dokaze radi utvrđivanja novih činjenica koje nisu bile predmet utvrđivanja u parnici u kojoj je tužitelj prema tuženiku ostvario intervencijski efekt (pod uvjetom da je riječ o činjenicama koje su mogle u primarnoj parnici biti utvrđivane, a nisu jer nitko nije tražio njihovu utvrđivanje)?
3. Da li činjenicu koje su utvrđene u obrazloženju pravomoćne presude te pravno stajalište izraženo u obrazloženju pravomoćne presude, u postupku u kojem je zasnovan

intervencijski efekt, vežu sud (tako da sud ne može utvrđivati da izvorni spor nije pravilno riješen) u regresnoj parnici koja se vodi između istih stranaka između kojih je zasnovan intervencijski efekt?

4. Imaju li utvrđenja navedena u obrazloženju pravomoćne presude dokaznu snagu u drugom parničnom postupku, pogotovu u odnosu na stranku koja je sudjelovala u prvotnom parničnom postupku, okončanom pravomoćnom presudom?

Rev 671/2021

Naime, prema odredbi čl. 208. a st. 1. ZPP umješač ne može u odnosu na stranku kojoj se bio pridružio u prethodnom postupku tvrditi da spor, onako kako je tijekom toga postupka izložen sudu, nije pravilno riješen. Njegov prigovor istaknut u novoj parnici, da je stranka kojoj se bio pridružio pogrešno vodila spor, može biti prihvaćen samo utoliko ukoliko je on s obzirom na stanje spora u vrijeme svoga stupanja u prethodnu parnicu ili izjavama i radnjama te stranke bio spriječen poduzeti radnje koje bi dovele do povoljnijeg ishoda spora, odnosno ako takve radnje, za mogućnost čijega poduzimanja on nije znao, sama stranka nije poduzela namjerno ili iz grube nepažnje. Prema st. 2. istog članka odredba st. 1. na odgovarajući se način primjenjuju i na imenovanog prethodnika (čl. 210. ZPP), te na treću osobu obaviještenu o parnici (čl. 211. ZPP). Navedena odredba govori o tzv. intervencijskom efektu pravomoćne presude donesene u prijašnjoj parnici.

Obzirom na činjenicu da je tuženik sudjelovao u parnici kao umješač na strani tuženik u predmetu P-- Općinskog suda u S., da je kao umješač podnio žalbu, te kasnije i reviziju protiv prvostupanjske presude, to je za tuženik nastupio tzv. intervencijski učinak pravomoćne presude. Radi toga tuženik u ovoj parnici ne može isticati prigovore koje je mogao isticati u parnici vođenoj između oštećenika A. Z. i tužitelja, a pogotovo ne prigovore o tome na koji način je došlo do samog štetnog događaja, odnosno što je uzrokovalo štetu u tom slučaju.

Čl. 208. ZPP

PRAVNI UČINAK RADNJE UMJEŠAČA

7.5. Revd 775/2023

Može li se predmnijevati da se stranka kojoj se umješač pridružio, suglasila sa žalbom umješača, kada dostavljenju žalbu nije izričito otklonila i u situaciji kada je žalba u suprotnosti procesnim raspolaganjima parnične stranke kojoj se umješač pridružio?

Rev 1122/2023

(...) Vrhovni sud Republike Hrvatske 21. studenog 2022. na sjednici Građanskog odjela 6/22 od 21. studenog 2022., sukladno odredbi čl. 40. st. 2. Zakona o sudovima („Narodne novine“, broj 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22, 16/23) zauzeo je drugačije pravno shvaćanje u odnosu na gore citiranu odluku, a koje glasi:

„U slučaju kad je stranka izričito otklonila izjavljenu žalbu umješaka koji joj se pridružio i time jasno manifestira volju da podnošenje žalbe nije u njenom interesu, podnesena žalba (običnog) umješaka bila bi nedopuštena jer bi predstavljala radnju koja je u suprotnosti s radnjom stranke kojoj se umješač pridružio, ali u protivnoj situaciji kada stranka koja nije podnijela svoju žalbu i kojoj je dostavljena žalba umješaka na odgovor, nije izričito otklonila žalbu umješaka, treba smatrati da je žalba umješaka dopuštena jer se u tom slučaju predmnijeva da se stranka suglasila sa žalbom umješaka.

Čl. 201. ZPP u vezi čl. 36. st.1. ZPP

JEDINSTVENI I NUŽNI SUPARNIČARI - ZEMLJIŠNOKNJIŽNI SUVLASNICI U SPORU RADI UTVRĐENJA VLASNIŠTVA I DIOBE

7.6. Revd 1902/2022

Jesu li zemljišnoknjižni suvlasnici nekretnine u deklaratornoj parnici koja se između svih zajedničkih vlasnika iste nekretnine vodi samo za utvrđenje zajedničkog vlasništva i diobe takvog oblika vlasništva utvrđenjem udjela jednog zajedničara u njegovom stjecanju, jedinstveni i nužni suparničari?

Rev 1092/2022

Jesu li zemljišnoknjižni suvlasnici određene nekretnine jedinstveni odnosno nužni suparničari, ovisi o sadržaju tužbenog zahtjeva o kojem se raspravlja u postupku.

U sporu gdje tužbenim zahtjevom tužitelji traže utvrđenje prava suvlasništva na suvlasničkom dijelu tuženika kao jednog od upisanih zemljišnoknjižnih suvlasnika, ostali zemljišnoknjižni suvlasnici nemaju položaj ni jedinstvenih ni nužnih suparničara, a nema potrebe njih obuhvatiti tužbom na tuženoj strani.

Međutim, ako je predmet postupka i razvrgnuće suvlasničke zajednice nekretnina, kao i uknjižba tih suvlasničkih dijelova ali i uknjižba budućih novoformiranih nekretnina, prema ocjeni ovog suda, svi upisani suvlasnici imaju se smatrati nužnim i jedinstvenim suparničarima.

(...)

U sporu gdje se tužbenim zahtjevom traži samo utvrđenje prava suvlasništva na suvlasničkom dijelu tuženika, kao jednog od upisanih zemljišnoknjižnih suvlasnika, a koji to osporavaju tužiteljici, ostali zemljišnoknjižni suvlasnici nemaju položaj ni jedinstvenih ni nužnih suparničara pa nema potrebe njih obuhvatiti tužbom na tuženoj strani (tako i ovaj sud u odluci broj Rev 1236/84 o d 16. listopada 1984., Rev-x 725/14-2 od 18. studenoga 2014.).

Čl.208.a st.1. ZPP

INTERVENCIJSKI EFEKT

7.7. Revd 1267/2023

Ako umješaču nije omogućeno poduzimanje svih procesnih radnji, pa tako i isticanje dokaznih prijedloga, je li u regresnoj parnici pravilno prema umješaču (sada tuženiku) isticati intervencijski efekt prethodne parnice i zbog istog odbiti provoditi dokaze koje predlaže na okolnost osporavanja svoje odgovornosti?

Rev 911/2023

U regresnoj parnici nije pravilno isticati intervencijski efekt prethodne parnice i odbiti provođenje dokaza koje tuženik (koji je sudjelovao kao umješač u prethodnoj parnici) predlaže provesti na okolnost osporavanja svoje odgovornosti u slučaju ako tuženiku kao umješaču u prethodnoj parnici nije omogućeno poduzimanje svih procesnih radnji pa tako niti isticanje dokaznih prijedloga.

Čl. 196., čl. 201. ZPP/13

KAD UGOVORNE STRANKE NISU NUŽNI SUPARNIČARI

PROTIVLJENJE SUPARNIČARA PREINACI (PROŠIRENJU) TUŽBE

DJELOMIČNA NIŠTETENOST PRAVNOG POSLA ČIJI JE PREDMET DJELJIVA NEKRETNINA

7.8. Revd 2996/2020

1. Jesu li ugovorne stranke eventualno ništetnog ugovora jedinstveni suparničari i ako jesu, je li potreban pristanak jednog takvog suparničara na proširenje tužbe na drugog suparničara kao novog tuženika?

2. Može li se utvrditi djelomična ništetnost pravnog posla čiji je predmet djeljiva nekretnina i to u odnosu na samo jedan, faktično odijeljeni dio, te nekretnine?

3. Čini li postojanje ranijeg ugovora o otuđenju nekretnine ništetnim kasniji ugovor o otuđenju iste nekretnine i je li za to utvrđenje odlučno saznanje kasnijeg stjecatelja za postojanje ranijeg ugovora?

Rev 221/2021

Dakle, ugovorne strane ugovora čija ništetnost se utvrđuje u sudskom postupku jedinstveni su suparničari (čl. 201. ZPP/13), ali ne i nužni. Stoga, nedostatak na strani tuženika jedne od ugovornih stranaka ne predstavlja nedostatak procesnopravne pretpostavke za vođenje parnice. Dalje, u skladu s odredbom čl. 196. ZPP/13, više osoba mogu jednom tužbom tužiti odnosno biti tuženi i na taj način stupiti u odnos

suparničarstva, s time da do zaključenja glavne rasprave ukoliko se ispune zakonom propisani uvjeti, uz tužitelja može pristupiti novi tužitelj ili tužba može biti proširena na novog tuženika, ali uz njegov pristanak.

(...)

Stoga odgovor na postavljeno pitanje glasi da se može utvrditi djelomična ništetnost pravnog posla čiji je predmet nekretnina i to u odnosu na samo jedan, faktično odijeljeni dio te nekretnine, koji u konkretnom slučaju u smislu čl. 67. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 152/14, 81/15 - službeni pročišćeni tekst, 94/17., dalje: ZVDSP) predstavlja samostalnu uporabnu cjelinu. U tom smislu ovaj je sud već izrazio pravno shvaćanje u odluci broj Rev-2272/11 od 11. lipnja 2014.

(...)

Dakle, prema citiranim zakonskim odredbama i ustaljenoj praksi ovog suda, sama činjenica postojanja ranijeg ugovora o otuđenju određene stvari (nepokretne) ne čini automatski ništavim kasniji ugovor o otuđenju te iste stvari, već brisanje upisa vlasništva i uknjižbu u svoju korist može zahtijevati osoba kojoj je otuđivatelj otuđio nekretninu i predao joj u samostalni posjed, ako dokaže da stjecatelj nije postupio u dobroj vjeri jer je u trenutku kad je sklopio pravni posao s otuđivateljem znao da je nekretnina drugomu već valjano otuđena i predana u samostalni posjed, pri čemu se zahtjev za brisanje može postaviti u roku od tri godine od upisa čije se brisanje zahtijeva, a što je ujedno i odgovor na postavljeno treće revizijsko pitanje.

8. PREKID I OBUSTAVA POSTUPKA

Čl. 212. st.1. u vezi čl. 215. ZPP

PREUZIMANJE – NASTAVAK PREKINUTOG POSTUPKA

8.1. Revd 686/2020

Da li preuzimanje postupka u smislu odredbe članka 212. stavak 1. ZPP-a i 215. stavak 1. ZPP-a ovisi o volji nasljednika, odnosno da li isti imaju mogućnost svojim radnjama ili neaktivnošću odbiti preuzeti postupak? (Rev 596/18)".

Rev 104/2021-2

Vrhovni sud Republike Hrvatske u predmetu broj Rev-x 596/2018-2 od 26. veljače 2009., zauzeo je shvaćanje kako nasljednici kao građanskopravni slijednici se ne mogu protiviti procesnoj sukcesiji te postaju procesna stranka trenutkom kojim je relevantan za građanskopravno sljedništvo odnosno sukcesiju, a to je smrt stranke.

Ovaj sud u cijelosti ostaje kod navedenog pravnog shvaćanja i to je i odgovor na postavljeno pravno pitanje iz revizije.

Naime, iz odredbe čl. 212. st. 1. ZPP te odredbe čl. 215. st. 1. ZPP nedvosmisleno proizlazi da je univerzalna materijalnopravna sukcesija praćena s univerzalnom procesnopravnom sukcesijom.

Iz rješenja javnog bilježnika u ostavinskom spisu, što su utvrdili sudovi u postupku koji je prethodio reviziji, međutim, proizlazi da su tužitelji u ovom postupku ujedno i oporučni nasljednici iza prethodne tužiteljice pok. S. A. Dakle, obzirom da oporučni nasljednici isključuju zakonske nasljednike, koji u ovom slučaju ne zahtijevaju nikakva prava iz ostavine, valjalo je zaključiti kako su u ovom predmetu materijalnopravni slijednici pokojne tužiteljice oporučni nasljednici, a ne i njeni zakonski nasljednici koji nisu obuhvaćeni oporukom niti polažu pravo na nužni nasljedni dio.

Slijedom navedenog, u ovom predmetu materijalna sukcesija praćena je i univerzalnom procesnom sukcesijom, uslijed čega su stranke u ovom postupku, na strani tužitelja, oporučni nasljednici K. Z. i R. D., kako su to pravilno zaključili nižestupanjski sudovi.

Čl. 212. toč. 1, čl. 215. st.1. ZPP

PRAVNE POSLJEDICE NEDONOŠENJA RJEŠENJA O NASTAVKU POSTUPKA U SLUČAJU PREKIDA POSTUPKA PO SILI ZAKONA

8.2. Revd 5557/2021

Je li sud u slučaju prekida postupka koji nastupa po sili zakona dužan donijeti rješenje o nastavku postupka?

Rev 1074/2022

U ovosudnoj odluci broj Rev-x 596/2018-2 od 26. veljače 2019. izraženo je već takvo pravno shvaćanje:

„Dovoljno je da sud nasljednike pozove da preuzmu postupak. Nasljednici kao građanskopravni sljednici ne mogu se protiviti procesnoj sukcesiji te postaju procesna stranka trenutkom koji je relevantan za građanskopravno sljedništvo odnosno sukcesiju, a to je smrt stranke.

Zbog toga sam propust prvostupanjskog suda da rješenjem pozove II. tužiteljicu B. B. na preuzimanje ovog postupka, uz okolnost da joj je dostavljen poziv za ročište za glavnu raspravu, nije utjecala niti je mogla biti od utjecaja na pravilnost i zakonitost nižestupanjskih presuda.“

Reafirmirajući navedeno pravno shvaćanje, u kojemu je sadržan i odgovor na postavljeno pitanje, vijeće revizijskog suda ocijenilo je da, u posebnim okolnostima konkretnog slučaja, propust suda da donese rješenje o nastavku ex lege prekinutog parničnog postupka nije utjecao na pravilnost i zakonitost nižestupanjskih odluka. Ovo stoga jer je tužitelj N. U. preuzeo postupak a njegovo sudjelovanje u postupku nakon smrti njegova oca predstavlja njegovu obvezu a ne dispoziciju.

Čl. 212. st.4. ZPP u vezi čl. 4. st.1. ZTD

STRANKA (TRGOVAČKO DRUŠTVO) JE TIJEKOM POSTUPKA BRISANA IZ SUDSKOG REGISTRA

8.3. Revd 2943/2021

1.a Može li u parničnom postupku kao stranka sudjelovati pravna osoba kao trgovačko društvo koje je tijekom postupka prestalo postojati brisanjem iz Sudskog registra uslijed pripajanja drugom trgovačkom društvu?

1.b Može li se u parničnom postupku, u kojem je stranka kao pravna osoba u tijeku postupka prestala postojati, zaključiti raspravljanje i donijeti odluka bez utvrđenja prekida postupka zbog prestanka pravne osobe kao stranke u postupku i bez pravomoćnog nastavka postupka s pravnim sljednikom/icima takve stranke?

Rev 1324/2021

U parničnom postupku kao stranka ne može sudjelovati pravna osoba kao trgovačko društvo koje je tijekom postupka prestalo postojati brisanjem iz sudskog registra uslijed pripajanja drugom trgovačkom društvu.

Čl. 216.st.1., čl. 217. st.3. ZPP/08, čl. 35., 36. i čl. 102. st. 1. ZIDZPP/13

MIROVANJE POSTUPKA I PRESUMIRANO POVLAČENJE TUŽBE

8.4. Revd 1929/2020

1. Je li za nastanak mirovanja postupka iz čl. 216. Zakona o parničnom postupku potrebna odluka suda da je do istog došlo ili ono nastupa po samom Zakonu neovisno od odluke suda kad se za to ispune zakonom predviđeni uvjeti?

2. Od kada u slučaju mirovanja postupka teče rok iz čl. 217. st. 3. ZPP od četiri mjeseca za podnošenje prijedloga za nastavak postupka, odnosno je li za početak i tijek roka odlučan primitak rješenja o mirovanju postupka?

3. Treba li sud u smislu čl. 271. st. 3. ZPP utvrditi da je tužba povučena ako tužitelj u roku od četiri mjeseca od kada je nastupilo mirovanje nije stavio prijedlog za nastavak postupka?

Rev 120/2021

Za nastavak mirovanja postupka iz čl. 216. ZPP/08 u pravilu je potrebna odluka suda da je do istog došlo.

U slučaju mirovanja postupka rok iz odredbe čl. 217. st. 3. ZPP/08 od četiri mjeseca za podnošenje prijedloga za nastavak postupka teče od kada je nastupilo mirovanje postupka, međutim za tijek roka je odlučna činjenica primitka rješenja o mirovanju postupka od strane parničnih stranaka.

Sud treba u smislu odredbe čl. 271. st. 3. ZPP/08 utvrditi da je tužba povučena ako tužitelj u roku od četiri mjeseca od kada je nastupilo mirovanje postupka nije stavio prijedlog za nastavak postupka.

Čl. 215.b (ZIDZPP/19, čl. 119.) u vezi čl. 201.ZPP

OBUSTAVA NAKON PREKIDA

8.5. Revd 5376/2021

Je li sud postupio suprotno odredbi čl. 119. st. 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" br. 70/2019) kada je pobijanim rješenjem odbio tužiteljinu žalbu i potvrdio prvostupanjsko rješenje kojim je postupak u odnosu na sve tuženike obustavio?

Rev 665/2022

Sud je postupio suprotno odredbi čl. 119. st. 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 70/19) kada je pobijanim rješenjem odbio tužiteljinu žalbu i potvrdio prvostupanjsko rješenje kojim je postupak u odnosu na sve tuženike obustavio u odnosu na oba postavljena tužbena zahtjeva, pri čemu nije cijenio da se u ovom slučaju radi o tužbi radi utvrđenja ništetnosti ugovora o kupoprodaji nekretnina i predaje u posjed nekretnine tužiteljici, koja u naravi predstavlja pomorsko dobro.

Čl. 215.st.1. ZPP

PREUZIMANJE – NASTAVAK PREKINUTOG POSTUPKA

(do promjene tužbenog zahtjeva dolazi ex lege)

8.6. Revd 1355/2023

Kada zbog materijalnopravne sukcesije nastupi procesnopravna sukcesija, te nasljednik preuzme parnicu, može li sud osnovano odbiti tužbeni zahtjev s obrazloženjem da je tužitelj trebao urediti tužbeni zahtjev na način da u izreci umjesto prednika naznači sebe kao univerzalnog sljednika, ili je do promjene došlo po samom zakonu, što je sud *ex lege* trebao naznačiti ne samo u uvodu presude, već i u njegovoj izreci?

Rev 991/2024

Kada zbog materijalnopravne sukcesije nastupi procesnopravna sukcesija te nasljednik preuzme parnicu, sud ne može odbiti tužbeni zahtjev s obrazloženjem da tužitelj nije uredio tužbeni zahtjev tako da u izreci umjesto prednika naznači univerzalnog sljednika, jer je do promjene došlo po samom zakonu, što je sud *ex lege* trebao naznačiti ne samo u uvodu presude, već i u njegovoj izreci.

9. DOKAZI I TERET DOKAZIVANJA

Čl. 219. i čl. 12. ZPP

MEDICINSKO VJEŠTAČENJE – KAD JE U UPRAVNOM POSTUPKU OZLJEDA PRIZNATA KAO OZLJEDA NA RADU

9.1. Revd 1938/2020

Da li je sud ovlašten provoditi dokazni prijedlog medicinskog vještačenja kada je u prethodnom postupku kao upravnom postupku ozljeda priznata kao ozljeda na radu?

[Rev 271/2021-2](#)

(...) sud nije ovlašten provoditi dokazni prijedlog medicinskog vještačenja kada je u prethodnom postupku kao upravnom postupku ozljeda priznata kao ozljeda na radu, koje pravno shvaćanje je Vrhovni sud Republike Hrvatske izrazio već i u odluci [Rev-196/10](#) od 21. veljače 2012., međutim isto ne dolazi do primjene u konkretnoj pravnoj stvari obzirom da u ovom postupku nije ispunjena osnovna pretpostavka za isto odnosno nije proveden upravni postupak u kojem je tužiteljeva ozljeda priznata kao ozljeda na radu.

Čl. 221.a. u vezi čl. 8. ZPP, čl. 346. OZ

PRAVILO O TERETU DOKAZIVANJA IZ ČL. 221.a ZPP SUD MOŽE PRIMIJENITI TEK AKO JE IZVEO PREDLOŽENE DOKAZE TE AKO JE TE DOKAZE OCIJENIO SUKLADNO ODREDBI ČL. 8. ZPP

9.2. Revd 1841/2021

1. PROCESNOPRAVNO PITANJE:

Može li drugostupanjski sud preinačiti prvostupanjsku odluku temeljem činjenica utvrđenih primjenom odredbe čl. 221.a ZPP-a (pravila o teretu dokazivanja) navodeći da stranka u postupku na kojoj je bio teret dokaza nije dokazala određene činjenice, i to u situaciji kada je jedna strana u skladu s čl. 219. ZPP-a, iznijela sve činjenice i predložila dokaze na kojima temelji svoj zahtjev, kao i one kojim pobija navode i dokaze protivnika osiguranja, a prvostupanjski niti drugostupanjski sud nisu izvodili odnosno, izveli, dokaze koje je ta stranka predložila radi dokazivanja tih činjenica? Može li sud primijeniti pravilo o teretu dokazivanja prije nego što je ocijenio dokaze u smislu odredbe čl. 8. Zakona o parničnom postupku te je li na taj način počinjena bitna povreda parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP-a, u svezi s čl. 8. i čl. 221.a ZPP-a te bitna povreda parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. i t. 6. ZPP-a?

2. MATERIJALNOPRAVNO PITANJE:

Je li predlagatelj osiguranja učinio vjerojatnim da je privremena mjera potrebna da bi se spriječilo nasilje ili nastanak nenadoknadive štete, ako protivnik osiguranja mijenja postojeće stanje stvari, na način da u i na nekretnini-građevini u vlasništvu predlagatelja osiguranja vrši radnje kojima se mijenja identitet stvari, odnosno,

postojeće stanje stvari (primjerice rušenje zidova kojima se mijenja raspored prostorija, izmjena instalacija), odnosno, je li promjena postojećeg stanja stvari na nekretninama podrazumijeva samo prodaju i/ili opterećenje ili i bilo koje druge radnje protivnika osiguranja koje su svjesno poduzete radi otežavanja ili sprečavanja ostvarenja tražbine predlagatelja osiguranja?

Rev 950/2021-2

Pravilo o teretu dokazivanja iz čl. 221.a ZPP sud može primijeniti tek ako je izveo predložene dokaze te ako je te dokaze ocijenio sukladno odredbi čl. 8. ZPP.

Promjena postojećeg stanja u smislu odredbe čl. 346. st. 1. nije samo prodaja ili opterećenje stvari kako proizlazi iz pobijanog drugostupanjskog rješenja već i svaka druga radnja (pa i propust protivnika osiguranja) kojom se sprječava ili znatno otežava ostvarivanje tražbine predlagatelja osiguranja.

Čl. 219. i 221.a ZPP u vezi čl. 1045. ZOO i čl. 13. Zakona o sustavu državne uprave (dalje: ZSDU), te čl. 14. i 15. Pravilnika o načinu obavljanja poslova osiguranja u kaznionicama i zatvorima **TERET DOKAZIVANJA**

9.3. Revd 43/2021

Na kome je teret dokaza da je tijelo državne uprave prilikom svoga postupanja u svemu postupalo pravilno i zakonito u smislu odredbe čl. 13 ZSDU?

Rev 908/2021

Pitanje tereta dokaza da je postupanje tijela državne uprave bilo u cijelosti pravilno i zakonito je na strani Republike Hrvatske, a ne na strani tužitelja (tako u Rev-x 1033/2017-2 od 18. prosinca 2018., u kojoj je o navedenom pitanju izraženo pravno shvaćanje koje glasi:

"Teret dokaza... da je u svemu postupao pravilno i zakonito (pri čemu se pod nezakonitom radnjom misli na postupanje suprotno zakonu, drugom propisu ili općem aktu, odnosno na propuštanje da se zakon, drugi propis ili opći akt primijeni - a pod nepravilnim na činjenje ili nečinjenje suprotno uobičajenom ili propisanom načinu obavljanja djelatnosti) ležao je na tuženici" (Republici Hrvatskoj).

Čl. 221.a ZPP **TERET DOKAZIVANJA**

9.4. Revd 3231/2020

Da li su ispunjene pretpostavke o primjeni čl. 221.a ZPP o teretu dokazivanja u slučaju kada sud nije proveo dokaze koje je stranke predložila?

Rev 1199/2021

Pretpostavke za primjenu pravila o teretu dokazivanja iz odredbe čl. 221.a ZPP ispunjene su tek kada sud izvede i ocijeni dokaze koje je stranka (na kojoj je teret

dokazivanja) predložila na pravno odlučne činjenične tvrdnje, osim ako su predloženi dokazi očigledno nepodobna dokazna sredstva na te činjenične tvrdnje.

Čl. 219. st.1. ZPP

TERET DOKAZIVANJA VJERODOSTOJNOSTI POTPISA

9.5. Revd 3321/2020

Na kojoj od parničnih stranaka jest teret dokazivanja vjerodostojnosti potpisa na ispravi na kojoj tužitelj temelji osnovanost potraživanja, ako je u postupku tuženik osporio da se na toj ispravi nalazi njegov potpis?

[Rev 932/2021](#) (Ispravak u [Rev 932/2021-4!](#))

Na *tužitelju* jest teret dokazivanja vjerodostojnosti potpisa na ispravi na kojoj tužitelj temelji osnovanost potraživanja, ako je u postupku tuženik osporio da se na toj ispravi nalazi njegov potpis.

vidi i [Rev 1436/2021](#), [Rev 190/2023](#)

Čl. 230. ZPP

RAČUN TUŽITELJA O PRUŽENOJ USLUZI LIJEČENJA NJEGOVA OSIGURANIKA S NAZNAKOM DA JE PLAĆEN NIJE JAVNA ISPRAVA (ali je dokaz kao i svaki drugi)

9.6. Revd 923/2021

Ima li račun tužitelja o pruženoj usluzi liječenja njegova osiguranika u bolničkoj ustanovi značaj javne isprave u dijelu u kojem je sam tužitelj naznačio da je račun plaćen?

[Rev 927/2021](#)

Naime u smislu odredbe čl. 230. ZPP određena isprava ima značaj javne isprave samo u dijelu u kojem je ta isprava donesena u odnosu na specifične poslove iz nadležnosti njezinog izdavatelja i o kojima ona vodi službenu evidenciju ili u dijelu u kojem posebni propisi toj ispravi daju takav značaj, a koji značaj se ne može dati dijelu izdanih računa tužitelju o trošku liječenja njegovih osiguranika sa naznakom da je plaćen.

Dakle naznaka na računu da je plaćen, je podatak koji služi za potrebe tužitelja, a bez da time takav račun stječe značaj javne isprave u smislu odredbe čl. 230. ZPP.

Čl. 219. i 221.a ZPP u vezi čl. 1095. st.2 ZOO
TERET DOKAZIVANJA

9.7. Revd 640/2021

Je li u parnicama radi naknade štete zbog izgubljene zarade teret dokazivanja činjenice nemogućnosti zaposlenja s utvrđenom preostalom radnom sposobnosti na tužitelju ili na tuženiku?

Rev 966/2021

Imajući u vidu navedenu zakonsku odredbu čl. 1095.st.2. ZOO-a te tužbeni zahtjev tužitelja kojim isti traži naknadu štete s osnove izgubljene zarade, teret dokaza leži na tužitelju da dokaže da se nije mogao zaposliti s preostalom radnom sposobnošću nakon predmetne ozljede na radu te da stoga ima gubitak na zaradi (tako Rev 378/11 od 15. svibnja 2013.

Čl. 221.a ZPP

TERET DOKAZIVANJA

9.8. Revd 472/2020

Je li u situaciji kada je tijekom postupka odbio izvesti predloženi dokaz, kojim bi se prema tvrdnji tužitelja utvrdile odlučne činjenice, sud ovlašten donijeti odluku o neosnovanosti tužbenog zahtjeva primjenom pravila o teretu dokazivanja u smislu odredbe čl. 221. a Zakona o parničnom postupku?

Rev 146/2021

Nakon razmatranja ovih revizijskih navoda, ovaj je revizijski sud zaključio da tužitelj nije obrazložio zašto bi saslušanje njegove supruge dovelo u pitanje zaključak sudova jer ne obrazlaže od kud bi njegova supruga imala saznanja o relevantnim činjenicama.

Upravo zbog navedenog, na ovaj se konkretan slučaj ne može primijeniti razmišljanje da je automatski počinjena povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP-a u vezi sa čl. 221.a ZPP-a, obzirom da iz okolnosti samog slučaja proizlazi da su nižestupanjski sudovi pokraj šest saslušanih svjedoka, koji su zaposleni kod tuženika (neki su obavljali kod tuženika poslove zaštite na radu), odbili saslušati i suprugu tužitelja, za koju on nije ni naznačio od kud bi ona imala saznanja o činjenicama koje je trebalo utvrđivati.

Čl. 221.a ZPP

TERET DOKAZIVANJA

9.9. Revd 3213/2020

Da li su ispunjene pretpostavke o primjeni čl. 221. a ZPP-a o teretu dokazivanja u slučaju kada sud nije proveo dokaze koje je stranka predložila?

Rev 1199/2021

Pretpostavke za primjenu pravila o teretu dokazivanja iz odredbe čl. 221.a ZPP ispunjene su tek kada sud izvede i ocijeni dokaze koje je stranka (na kojoj je teret dokazivanja) predložila na pravno odlučne činjenične tvrdnje, osim ako su predloženi dokazi očigledno nepodobna dokazna sredstva na te činjenične tvrdnje.

vidi **Rev 989/2024**

Čl. 219. ZPP u vezi čl. 87. st. 3. Zakona o osiguranju (dalje: ZO) i čl. 3. st. 1. točkom 3. Uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti UZROČNA VEZA IZMEĐU UTVRĐENE ALKOHOLIZIRANOSTI VOZAČA MOTORNOG VOZILA I NASTALE ŠTETE

9.10. Revd 1102/2020

Je li u postupku radi isplate naknade osiguratelju od osobe koja je odgovorna za štetu, u smislu odredbe čl. 87. st. 3. Zakona o osiguranjima („Narodne novine“, broj 9/94, 20/97) i čl. 3. Uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti tužitelja kao osiguratelja, teret dokazivanja postojanja uzročne veze između utvrđene alkoholiziranosti vozača motornog vozila i nastale štete za koju je naknada isplaćena, na tužitelju ili tuženiku?

Rev 198/2021-2

Prema odredbi čl. 219. st. 1. ZPP-a svaka stranka je dužna iznijeti činjenice i predložiti dokaze na kojima temelji svoj zahtjev ili kojima pobija navode i dokaze protivnika.

Prema odredbi čl. 87. st. 3. Zakona o osiguranju („Narodne novine“, broj 46/97-proč. tekst) društvo za osiguranje koje nadoknadi štetu oštećenoj osobi a nije bilo u obvezi isplate prema tom Zakonu ili Uvjetima za osiguranje od automobilske odgovornosti, ima pravo na naknadu od osobe koja je odgovorna za štetu i to za isplaćeni iznos štete, kamatu i troškove.

Odredbom čl. 3. st. 1. točkom 3. Uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti propisano je da osiguranik gubi prava iz osiguranja ako je u trenutku prometne nezgode kao vozač osiguranog vozila bio pod utjecajem alkohola, droge ili narkotika, a da se smatra da je vozač pod utjecajem alkohola ako se analizom krvi ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da udio alkohola u krvi iznosi 0,5 g/kg i više, dok je u st. 3. točkom 2. propisano da osiguranik ne gubi svoja prava iz osiguranja ako dokaže da štetni događaj nije u uzročnoj svezi sa činjenicom da je

vozač u trenutku prometne nezgode bio pod utjecajem alkohola, droge odnosno narkotika.

Slijedom navedenog, u postupku radi isplate naknade osiguratelju od osobe koja je odgovorna za štetu, a u smislu citiranih odredbi Zakona o osiguranju i Uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti, kao posebnih propisa, na osiguraniku (tuženiku) je teret dokazivanja nepostojanja uzročne veze između utvrđene alkoholiziranosti i nastale štete uzrokovane radnjama tuženika.

Čl. 260. ZPP

PRIGOVORI NA NALAZ I MIŠLJENJE VJEŠTAKA

9.11. Revd 2747/2021

1. Da li je sud dužan pozvati vještaka da usmeno obrazloži svoj pisani nalaz kada su na njega izneseni prigovori?

2. Da li je u primjeni odredbe čl. 260 ZPP-a stranka onemogućena u raspravljanju ako sud od vještaka ne zatraži očitovanje o prigovorima na nalaz i mišljenje vještaka?

Rev 78/2022

1. Sud je dužan pozvati vještaka da usmeno obrazloži svoj pisani nalaz kada su na njega izneseni prigovori.

2. U primjeni odredbe čl. 260. ZPP stranka je onemogućena u raspravljanju ako sud od vještaka ne zatraži očitovanje o prigovorima na nalaz i mišljenje vještaka.

Čl. 230. ZPP

POTVRDE O PLAĆANJU KOJE IZDAJE HZZO NEMAJU DOKAZNU SNAGU JAVNE ISPRAVE

9.12. Revd 2551/2021

Jesu li potvrde o plaćanju koje Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje izdaje u propisanom obliku u obavljanju javnog ovlaštenja koje mu je povjereno zakonom ili propisom utemeljenim na zakonu javne isprave sukladno čl. 230. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11-proč.tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP)?

Rev 111/2022

Drugim riječima, račun tužitelja s potvrdom o plaćanju računa nema dokaznu snagu javne isprave u smislu čl. 230. ZPP-a (...)

vidi i [Rev 1244/2022](#), [Rev 977/2016](#), [Rev 136/2023](#), [Rev 1068/2021](#), [Rev 1014/2021](#)

Čl. 219. st.1. ZPP

**TERET DOKAZIVANJA UZROČNO POSLJEDIČNE VEZE;
PARNIČNI SUD NIJE VEZAN ODLUKOM TUŽITELJA DONESENOM U
UPRAVNOM POSTUPKU GLEDE UZROKA UMIROVLJENJA OSIGURANIKA
TUŽITELJA I DOPUŠTENO JE U PARNICI DOKAZIVATI DA RADNA
SPOSOBNOST OSIGURANIKA TUŽITELJA I NJEGOVO UMIROVLJENJE
NISU U UZROČNO-POSLJEDIČNOJ VEZI**

9.13. Revd 1618/2021

1. Na kojoj od parničnih strana je u smislu čl. 219. st. 1. Zakona o parničnom postupku teret dokazivanja osporene uzročno posljedične veze između umirovljenja osiguranika tužitelja i ozljeda zadobivenih u štetnom događaju kada tužitelj svoje potraživanje temelji na javnoj ispravi-rješenju o invalidskoj mirovini, čiji sadržaj je tuženik osporio?

2. Je li za odluku u sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja motornog vozila štetnika radi isplate iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka obveznog odnosa između stranaka i nastanka štete (izvršene isplate) Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje ili odredbe Zakona o mirovinskom osiguranju?

Rev 206/2022

Dakle, drugo pitanje, se u suštini svodi na pitanje po kojem se propisu ima procjenjivati osnovanost zahtjeva tužitelja. Kako je sud drugog stupnja zauzeo drugačije pravno shvaćanje glede primjene propisa koji se ima primijeniti na konkretno potraživanje tužitelja - izdatak za isplate naknade za tjelesno oštećenje na temelju odredbe čl. 161. Zakona o osnovnom mirovinskom osiguranju isplaćene valja odgovoriti da se ima primijeniti propis koji je bio na snazi u vrijeme kada je izdatak učinjen, a to je ZOOP, čime se i ovom odlukom reafirmira pravno shvaćanje izraženo u Rev-x 388/2018.

(...)u odgovoru na prvo postavljeno pitanje u ovoj reviziji valja reći da parnični sud nije vezan odlukom tužitelja donesenom u upravnom postupku glede uzroka umirovljenja osiguranika tužitelja i dopušteno je u parnici dokazivati da radna sposobnost osiguranika tužitelja i njegovo umirovljenje nisu u uzročno-posljedičnoj vezi. O rezultatu dokazivanja i eventualnom etabliranju uzročne veze između ozljeđivanja i posljedica ozljeđivanja i umirovljenja osiguranika tužitelja ovisi i odštetna odgovornost tuženika.

vidi i **Rev 970/2022, Rev 631/2023**

Čl. 183. st. 4. OZ i čl. 221.a ZPP

TERET DOKAZA NA OVRHOVODITELJU

9.14. Revd 3793/2021

(Ovršno pravo)

Je li na ovrhovoditelju teret dokazivanja da je potraživanje iz zadužnice valjanim pravnim poslom sa vjerovnika prešlo na njega?

Rev 449/2022

Prema odredbi čl. 183. st. 4. OZ vjerovnik može svoja prava iz zadužnice prenositi ispravom na kojoj je javno ovjeren njegov potpis na druge osobe, koje u tom slučaju stječu prava koja je po toj ispravi imao vjerovnik. Prema pak odredbi čl. 183.a st. 3. OZ, odredba članka 183. st. 4. OZ primjenjuje se na odgovarajući način i na bianko zadužnicu.

Slijedom navedenog, a vezano za predmetno pravno pitanje radi kojeg je tužiteljici dopušteno podnošenje revizije, za zaključiti je da je na ovrhovoditelju teret dokaza da je pravo iz zadužnice valjanim pravnim poslom (ispravom na kojoj je javno ovjeren potpis vjerovnika) preneseno sa vjerovnika na njega.

Čl. 230 ZPP

TERET DOKAZIVANJA I PREDMNJEVA

9.15. Revd 3834/2020

Je li sukladno čl. 230. Zakona o parničnom postupku za obaranje presumpcije istinitosti utvrđenih činjenica u javnoj ispravi dovoljno samo postojanje sumnje ili je parnična stranka koja tvrdi da činjenice u javnoj ispravi nisu istinite, sukladno pravilima o teretu dokaza iz čl. 219. st. 1. i čl. 221.a Zakona o parničnom postupku, dužna te tvrdnje dokazati s potrebnom sigurnošću, uvjerljivošću i pouzdanošću?

Rev 659/2021

(...) Takva odredba predstavlja presumpciju - "smatra se" - o alkoholiziranosti. U toj situaciji prebačen je teret dokazivanja sa osiguratelja na oštećenika, ovdje tužitelja.

Čl. 250. st.1. i 260. st.1. i 2. ZPP

NALAZ I MIŠLJENJE VJEŠTAKA IZRAĐENO U IZVANSUDSKOM POSTUPKU KAO DOKAZ U SUDSKOM POSTUPKU

9.16. Revd 4888/2021

Postupa li pravilno sud ako odluku zasniva na vještačenju provedenom u izvansudskom postupku, a bez suglasnosti stranaka da se takvo vještačenje koristi za potrebe sudskog postupka?

Rev 652/2022

Nalaz i mišljenje vještaka sačinjen na zahtjev jedne od stranaka izvan sudskog postupka, bez suglasnosti stranaka da se takav nalaz koristi za potrebe sudskog postupka, ne može se cijeliti jednako kao nalaz i mišljenje vještaka koje je, na prijedlog jedne od stranaka, odredio sud u skladu s odredbom članka 250. ZPP. Stoga ni odluka suda ne može biti utemeljena na takvom nalazu i mišljenju. Tek u slučaju da je takav nalaz dostavljen protivnoj stranci i da ona nije prigovarala njegovom sadržaju, a niti je predložila vještačenje u sudskom postupku, sud bi ga mogao prihvatiti kao dokaz čija valjanost nije dovedena u pitanje i tek potom na njemu utemeljiti svoju odluku (tako i ovaj sud u Rev-2277/2018-2 od 17. listopada 2018.).

Čl. 221.a ZPP u vezi čl. 373.a ZPP

PRAVILO O TERETU DOKAZIVANJA U SLUČAJU PRIMJENE ČL. 373.a ZPP

9.17. Revd 1997/2021

Je li drugostupanjski sud prilikom preinačavanja prvostupanjske presude ovlašten primijeniti odredbu čl. 221. a ZPP ako smatra da je prvostupanjski sud pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje?

Rev 1440/2021

Prema shvaćanju ovog suda navedena odredba ovlašćuje drugostupanjski sud na preinačavanje, odnosno potvrđivanje prvostupanjske presude unatoč pogrešno ili nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, ali samo onda kada u spisu ima dovoljno odlučnih činjenica i dokaznog materijala za svoje (drugačije, odnosno suprotne) činjenične zaključke. Time je kod primjene odredbe čl. 373.a ZPP isključena istodobna primjena odredbe čl. 221.a ZPP o teretu dokazivanja.

Čl. 230. i čl. 8. ZPP

RAČUN TUŽITELJA S NAZNAKOM DA JE PLAĆEN NIJE JAVNA ISPRAVA

9.18. Revd 4043/2021

1. Predstavljaju li isprave koje tužitelj izdaje (računi, potvrde o plaćanju, knjigovodstvene kartice, putni nalozi) kao državni zavod (javna ustanova) u granicama svoje ovlasti i u zakonom i statutom propisanom obliku radi izvršavanja svoje javne ovlasti knjigovodstvene (računovodstvene) isprave te ako da, sadrže li iste pisani trag o nastaloj promjeni u bilanci tužitelja te time dokaz o izvršenom plaćanju?
2. Predstavljaju li isprave koje tužitelj izdaje (računi, potvrde o plaćanju, knjigovodstvene kartice, putni nalozi) kao državni zavod (javna ustanova) u granicama svoje ovlasti i u zakonom i statutom propisanom obliku radi izvršavanja svoje javne ovlasti javne isprave u smislu odredbe čl. 230. ZPP-a?
3. Razlikuju li se po svojoj dokaznoj snazi potvrde o plaćanju i putni nalozi koji izdaje tužitelj, u smislu čl. 230. ZPP-a?

[Rev 644/2022](#)

Suprotno tvrdnji revidenta, izvod iz knjigovodstvene kartice, nalozi za isplatu putnih troškova i interne potvrde o plaćanju troškova liječenja ne predstavljaju javne isprave u smislu čl. 230. ZPP-a. Takvo shvaćanje izrazio je ovaj sud u više odluka (npr. Rev-977/2016-2 od 19. studenoga 2019., Revt-476/2017-2 i dr.). Stoga nije osnovana tvrdnja revidenta o počinjenju bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 230. ZPP-a.

12. Međutim, osnovana je tvrdnja revidenta, na koju ukazuje naznačujući prvo pitanje, da su nižestupanjski sudovi pogrešno primijenili odredbu čl. 8. ZPP-a, kada su, na temelju izvedene ocjene dokaza, obezvrijedivši dokaznu snagu priloženih isprava (ne kao javnih isprava) i propustivši izvedene dokaze cijeliti svakog zasebno i sve zajedno, i na temelju rezultata cjelokupnog postupka, posebno s obzirom na djelatnost i način poslovanja tužitelja, zaključili da na temelju priloženih isprava tužitelj nije dokazao uzročnu vezu prikazanih troškova sa štetnim događajem.

vidi i **[Rev 673/2024](#)**

Čl. 186. st. 3. i čl. 219 .ZPP

SUD NIJE VEZAN PRAVNOM OSNOVOM TUŽBE VEĆ ČINJENIČNIM NAVODIMA STRANAKA

9.19. Revd 1765/2022

Da li je sud ovlašten i dužan samostalno razmotriti osnovanost tužbenog zahtjeva putem instituta stjecanja bez osnove i naknade štete, ako je tužitelj tijekom postupka sudu pružio dokaze na okolnosti jednog i drugog pravnog instituta?

Rev 1039/2022

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, a u okolnostima ovoga, konkretnog slučaja te u smislu davanja odgovora na postavljeno pravno pitanje, za zaključiti je da se razmatranje ovoga pravnog odnosa ne može ograničiti (samo) na ocjenu odgovornosti u svjetlu instituta stjecanja bez osnove, nego se pravni odnos mora sagledavati i u relacijama eventualne odgovornosti za naknadu štete i odgovornosti u smislu čl. 219. ZOO-a. O svemu tome, kako u pogledu (ne)osnovanosti tužbenog zahtjeva, tako i u pogledu (ne)dokazanosti visine imaju se dati jasni, potpuni, dostatni razlozi.

Čl. 250. ZPP

UTVRĐIVANJE ODLUČNIH ČINJENICA KAD JE ZA TO POTREBNO STRUČNO ZNANJE KOJIM SUD NE RASPOLAŽE

9.20. Revd 275/2022

Može li drugostupanjski sud sam utvrđivati odlučne činjenice za koje je potrebno stručno znanje vještaka građevinske struke, kojim sud ne raspolaže?

Rev 1087/2022

U situaciji kad je prvostupanjski sud izveo dokaz građevinskim vještačenjem predmet kojeg je bilo i izjašnjavanje o mogućnosti izvođenja radova bez odgovarajuće tehničke dokumentacije proizlazilo bi da je za razjašnjenje sporne činjenice bilo potrebno stručno znanje kojim sud ne raspolaže. Stoga je neprihvatljivo postupanje drugostupanjskog suda koji suprotno danom mišljenju, u odnosu na koje nije bilo prigovora, bez posebnog obrazloženja o prirodi i zahtjevnosti preostalih neizvedenih poslova, zaključuje da je tužitelj te poslove mogao izvesti, jednako kao i one ranije.

Čl.221.a u vezi čl. 108. st.3. ZPP i čl. 24. st.1. Zakona o naknadi

PRIMJENA PRAVILA O TERETU DOKAZIVANJA KAD SUD NIJE IZVEO SVE PREDLOŽENE DOKAZE

9.21. Revd 2445/2020

Da li je sud ovlašten zaključak o nepostojanju određene činjenice temeljiti primjenom pravila o teretu dokazivanja, a da vezano za tu činjenicu nije izveo sve dokaze predložene od stranke na kojoj je teret dokazivanja te činjenice?

Rev 126/2021

Osnovano revidentica navodi da nižestupanjski sudovi nisu bili ovlašteni primjenom pravila o teretu dokazivanja zaključiti da zahtjev za otkup stana nije podnesen u prekluzivnom roku iz čl. 24. st. 1. Zakona o naknadi odnosno do 1. travnja 1997. godine,

a da pritom nisu ocijenili dokaze koje je predložila radi utvrđenja činjenice da je to učinjeno.

Čl. 221. i 221.a. ZPP

DRUGOSTUPANJSKI SUD NA TEMELJU PRAVILA O TERETU DOKAZIVANJA NE MOŽE ODLUČITI NA ŠTETU STRANKE KAD NIJE IZVODIO DOKAZE KOJE JE TA STRANKA PREDLOŽILA

9.22. Revd 3513/2020

Ako prvostupanjski sud nije izvodio dokaze koje je predložio tuženik, a na temelju kojih bi se mogle utvrditi činjenice koje su prema stavu drugostupanjskog suda bile ključne za ocjenu osnovanosti tužbenog zahtjeva, može li drugostupanjski sud na temelju pravila o teretu dokaza odlučiti na štetu tuženika?

[Rev 1174/2021](#)

Da drugostupanjski sud ne može na temelju pravila o teretu dokazivanja odlučiti na štetu stranke ako prvostupanjski sud nije izvodio dokaze koje je predložila ta stranka, a na temelju kojih bi se mogle utvrditi činjenice koje su prema stavu drugostupanjskog suda bile ključne za ocjenu osnovanosti tužbenog zahtjeva, ovaj sud je zauzeo shvaćanje u brojnim odlukama (npr. Revr 1076/2015 od 5. travnja 2016. i Rev 814/2018 od 21. travnja 2020.), a s takvim shvaćanjem je suglasno i ovo vijeće revizijskog suda.

vidi i **[Rev 521/2022](#)**, **[Rev 349/2024](#)**

Čl. 221.a u vezi čl. 8. ZPP

OCJENA DOKAZA

9.23. Revd 1349/2021

Jesu li nižestupanjski sudovi pogrešno primijenili odredbe čl. 8., 219., 220. i 221.a ZPP u situaciji kada su u postupku svi saslušani svjedoci iskazivali da se smanjio obim posla kod tužitelja, a unatoč tome nižestupanjski sudovi su zaključili da tužitelj nije dokazao vjerojatnost da je zbog smanjenog obima posla prestala potreba za radom konkretnog radnika?

[Rev 1175/2021](#)

Međutim osnovana je tvrdnja revidenta da su nižestupanjski sudovi pogrešno primijenili odredbu čl. 8., a time posljedično i odredbu čl. 221.a ZPP-a, jer nisu uopće cijenili sadržaj isprava koje je tužitelj dostavio u spis (prvenstveno računa dobiti i gubitaka za 2014., 2015. i 2016.) kao dokaz kojim tužitelj, u kontekstu ostalih izvedenih dokaza dokazuje činjenice na temelju kojih temelji svoj zahtjev. Pogrešna primjena navedenih odredaba

bila je od utjecaja na donošenje pravilne i zakonite presude slijedom čega je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st.1. u vezi čl. 8. i 221.a ZPP-a.

Čl.250. ZPP

UTVRĐIVANJE ČINJENICE ZA KOJE JE POTREBNO STRUČNO ZNANJE

9.24. Revd 4507/2021

Može li drugostupanjski sud sam utvrditi odlučne činjenice za koje je potrebno stručno znanje vještaka medicinske struke, a kojim sud ne raspolaže?

Rev 776/2021

U konkretnom slučaju, dakle radi se o činjenicama za koje je potrebno stručno znanje vještaka medicinske struke, a budući sud nema znanja medicinske struke da bi utvrdio ozljede koje je tužitelj zadobio u prometnoj nesreći, zdravstvene posljedice zadobivenih ozljeda, potrebu za pomoći druge osobe u obavljanju poslova, koje nije u mogućnosti obavljati zbog svog zdravstvenog stanja.

(...)

U slučaju ako sud smatra da u danom nalazu i mišljenju vještaka medicinske struke postoji proturječnosti ili nedostaci, ili se pojavi osnovana sumnja u pravilnost danog mišljenja, a ti se nedostaci ili sumnja ne mogu otkloniti ponovnim, dopunskim saslušanjem vještaka, sud je ovlašten zatražiti mišljenje drugih vještaka u smislu odredbe čl. 261. st. 3. ZPP. Međutim, sud ne može otkloniti ni prihvatiti odlučne činjenice utvrđene provedenim medicinskim vještačenjem jer ne raspolaže stručnim znanjem i iskustvom koje je za to potrebno.

vidi i [Rev 707/2024](#)

Čl. 221.a u vezi čl. 8 ZPP i čl. 18. st.5. ZVDSP

TERET DOKAZIVANJA POŠTENOG POSJEDA

9.25. Revd 5066/2021

Je li na tužitelju teret dokazivanja poštenog posjeda njegovih pravnih prednika, ako se poštenje posjednika presumira, ili je teret dokazivanja na onome tko tvrdi suprotno, te je li u pobijanoj presudi županijski sud neopravdano nametnuo teret dokazivanja tužitelju, umjesto tuženici?

Rev 725/2022

Iz odredbe čl. 18. st. 5. ZVDSP-a jasno proizlazi da se posjed smatra poštenim, osim ako se ne dokaže suprotno, što znači da onaj koji tvrdi da je nečiji posjed nepošten to mora i

dokazati. To pravilo primijenjeno na ovaj slučaj znači da, ako tužena tvrdi da je posjed tužitelja i njegovih prednika nepošten to ona, a ne tužitelj kako je pogrešno cijenio drugostupanjski sud, mora i dokazati.

Čl. 7., 221.a i 232. ZPP

OCJENJIVANJE SADRŽAJA ISPRAVE NA KOJU SE STRANKA POZIVA KAD STRANKA TU ISPRAVU NIJE DOSTAVILA

9.26. Revd 3308/2020

U okolnostima kada se stranka postupka poziva na određenu ispravu kao dokaz svojih navoda, a tu istu ispravu ne priloži u spis, može li sud ocjenjivati sadržaj te isprave i uzeti da su dokazani navodi stranke koji se odnose na tu ispravu, pogotovo kada druga strana to osporava i kada već sami naslovi isprava ukazuju da se radi o različitim ispravama?

[Rev 475/2022](#)

Prema shvaćanju ovog suda, a odgovarajući na revizijsko pitanje te primjenjujući odredbe čl. 7., čl. 221.a i čl. 232. ZPP, proizlazi da u okolnostima kada se stranka postupka poziva na određenu ispravu kao dokaz svojih navoda, a tu istu ispravu ne priloži u spis, a niti je njen sadržaj nedvojbeno utvrđen drugim dokaznim sredstvima, npr. iskazima svjedoka, sud ne može ocjenjivati sadržaj te isprave i uzeti da su dokazani navodi stranke koji se odnose na tu ispravu.

Čl. 221.a. u vezi čl. 8. ZPP

OCJENA PERSONALNIH DOKAZA

9.27. Revd 2673/2021

Mogu li personalni dokazi poput iskaza tužitelja imati prednost i veću vjerodostojnost pred materijalnim dokazima, dostavljenim evidencijama o radu, potpisanim od strane tužitelja?

[Rev 927/2022](#)

Pitanje mogu li personalni dokazi poput iskaza tužitelja imati prednost i veću vjerodostojnost pred materijalnim dokazima, dostavljenim evidencijama o radu, potpisanim od strane tužitelja zavisi od svih okolnosti pojedinog slučaja, a kada na temelju međusobno proturječnih tvrdnji stranaka nije moguće utvrditi je li postojeća evidencija radnog vremena uredno vođena, sudovi su ovlašteni odlučiti o osnovanosti tužbenog zahtjeva primjenom pravila o teretu dokazivanja, pri čemu je nužno imati u vidu jesu li, ne samo tužitelju nego i svjedocima kojima se dokazuje (ne)istinitost evidencije, davane na uvid tako vođene evidencije radnog vremena, koje su isti jednim dijelom

potpisali, a drugim dijelom nisu potpisivali, a posebno od kakvog je utjecaja na kvalitetu iskaza svjedoka o kvaliteti i potpunosti evidencije o radnom vremenu činjenica jesu li na tu evidenciju, bilo tužitelj, bilo svjedok, do pokretanja sudskih postupaka, iznosili primjedbe, i jesu li nakon prijema obračuna plaće kroz utuženo razdoblje imali primjedbi na (ne)obračunate prekovremene sate rada, te je li tužitelj eventualno u upravnom postupku, prije podnošenja tužbe osporavao evidencije o svom radu na terenu podnoseći pisani prigovor, neovisno o tome što se to pitanje može rješavati, kao prethodno pitanje i u ovoj parnici, a sve to posebno imajući u vidu protek vremena nakon kojeg se osporava točnost predmetne evidencije radnog vremena.

[Rev 142/2024](#), Rev 190/2024, Rev 941/2023, Rev 277/2024, Rev 1267/2024, Rev 46/2024, Rev 1415/2024, Rev 1220/2024, Rev 987/2023, Rev 195/2024, Rev 828/2023, Rev 429/2025

Čl. 221.a. u vezi čl. 373. st. 1. toč. 3. ZPP

PRIMJENA PRAVILA O TERETU DOKAZIVANJA

9.28. Revd 5003/2021

Je li drugostupanjski sud ovlašten primjeniti pravilo o teretu dokazivanja iz čl. 221.a ZPP-a i preinačiti prvostupanjsku presudu na temelju čl. 373. st. 1. toč. 3. ZPP-a u situaciji kada pred prvostupanjskim sudom nisu izvedeni predloženi dokazi?

[Rev 836/2022](#)

(...)

- jer taj zaključak, kako je obrazložen, ne pripada samo području primjene materijalnog prava - već i drugačijoj ocjeni provedenog i sudu drugog stupnja dostupnog dokaza, koju je (novu) ocjenu trebalo valjano obrazložiti, razlozima koji bi je opravdavali u kontekstu sa ostalim dokazima, pa i onim čije izvođenje nije prihvaćeno (sve u stvarnoj primjeni odredbe čl. 373.a st. 1. ZPP-a: gdje „ponudi“ nije dana vrijednost dostatnog ili valjanog dokaza, uz očiti stav da drugih dokaza za utvrđenje visine štete nema) - obzirom da se izostavljanjem takvih razloga čini bitna postupovna povreda iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a, ali i, u ničemu manje bitno,

- jer sud nema osnove (da bi to bilo pravilno, zakonito pa i razumno postupanje) odbiti tužbeni zahtjev kao neosnovan pozivom na to da tužitelj nije dokazao ono što tvrdi i na čemu temelji svoju poziciju u postupku, a da tužitelju prethodno nije niti omogućio da dokaže te svoje tvrdnje relevantnim i po njemu predloženim dokazom, onim za kojeg je ovaj naveo određene razloge o tome što bi se njime imalo dokazati ili utvrditi - i te razloge učinio dostatno uvjerljivim ili vjerojatnim. To napose nema u primjeni odredbe čl. 373. toč. 3. ZPP-a. Suprotno postupanje ne pripada pravičnom suđenju zajamčenim čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14), analogno i čl. 6. st. 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj

18/97, 6/99 - pročišćeni tekst, 8/99 - ispravak, 14/02 i 1/06) - i njime se čini bitna postupovna povreda iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP-a (koja postoji „ako kojoj stranci nezakonitim postupanjem (...) nije dana mogućnost da raspravlja pred sudom).

Čl. 221.a ZPP

PRETPOSTAVKE ZA PRIMJENU PRAVILA O TERETU DOKAZIVANJA

9.29. Revd 3812/2021

Može li sud bez izvođenja predloženih dokaza primjenom pravila o teretu dokazivanja iz čl. 221.a ZPP-a donijeti zaključke o postojanju ili ne postojanju odlučnih činjenica, odnosno mora li sud izvesti predložene dokaze te tek ukoliko na temelju izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću utvrditi neku odlučnu činjenicu, tada primijeniti pravila o teretu dokazivanja iz čl. 221.a ZPP-a?

Rev 318/2023

Pretpostavke za primjenu pravila o teretu dokazivanja iz odredbe čl. 221.a ZPP-a ispunjene su tek kada sud izvede i ocjeni dokaze koje je stranka (na kojoj je teret dokazivanja) predložila na pravno odlučne činjenične tvrdnje, osim ako su predloženi dokazi očigledno nepodobna dokazna sredstva na te činjenične tvrdnje" (u tom smislu i Rev-1276/2007, Rev-1199/2021-2 od 3. studenog 2021. i dr.).

vidi i **Rev 600/2024**, **Rev 988/2024**

Čl. 230. ZPP

IZVOD IZ KNJIGOVODSTVENIH KARTICA KOJI IZDAJE HZZO NEMA DOKAZNU SNAGU JAVNE ISPRAVE

9.30. Revd 2669/2020

Ima li račun tužitelja o pruženoj usluzi liječenja njegova osiguranika u bolničkoj ustanovi značaj javne isprave u dijelu u kojem je sam tužitelj naznačio da je račun plaćen?"

Je li Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje u smislu čl. 10. Zakona osiguranju („Narodne novine”, broj 90/94, 20/97, 50/99, 11/02 i 140/05 – dalje: ZO) izuzet od primjene navedenog zakona i odredbe čl. 85. istoga?"

Jesu li troškovi liječenja i naknade za bolovanje osiguranika tužitelja, a koji su nastali nakon 1. siječnja 2009. dok je polica osiguranja sklopljena prije tog datuma pokriveni funkcionalnom premijom od ukupno naplaćene funkcionalne premije osiguranja od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti prema čl. 53. st. 1. toč. 10. i st. 2. Zakona o zdravstvenom osiguranju („Narodne novine”, broj 150/08, 94/09, 153/09, 71/10, 139/10, 49/11, 22/12) odnosno da li tužitelj ima pravo potraživati?

Rev 1070/2021

Suprotno tvrdnji revidenta, račun koji je sam tužitelj izdao, odnosno izvod iz knjigovodstvenih kartica ne predstavljaju javne isprave u smislu čl. 230. ZPP-a. Tako shvaćanje ovaj je sud izrazio u više odluka Rev-977/2016-2 od 19. studenoga 2019., Revt-476/2017-2 i dr.

Budući da je tužbeni zahtjev tužitelja odbijen, kako je istaknuto u drugostupanjskoj presudi, „prije svega ocjenjujući prigovor tuženika da tužitelj u konkretnom slučaju nije dokazao da je utuženi iznos uistinu i platio” i to sukladno pravnom shvaćanju ovog suda, to je na temelju čl. 393. ZPP valjalo odbiti reviziju i zaključiti da ne postoje razlozi zbog kojih je podnesena revizija na koje se odnosi pravno pitanje zbog kojeg je dopuštena, odnosno da dva preostala pitanja ne utječu na donošenje drukčije odluke upravo zbog zaključka da tužitelj nije dokazao da je izvršio plaćanje.

Čl. 221.a ZPP

PRIMJENA PRAVILA O TERETU DOKAZIVANJA U SLUČAJU KAD VISINA TUŽBENOG ZAHTJEVA NIJE SPORNA

9.31. Revd 2797/2020

Može li sud odbiti tužbeni zahtjev na način da ocijeni da nije dokazana osnova niti visina tužbenog zahtjeva, u slučaju kada tuženik isto nije osporio te su osnova i visina utvrđeni u ovršnom prijedlogu temeljem kartice otvorenih stavaka iz koje je vidljivo koji račun, u kojem iznosu i kada dospijeva?

Rev 255/2021

Dakle, pored toga da tuženik nije osporio ugradnju sustava za razdiobu potrošne toplinske energije i uslugu učitavanja razdjelnika, odnosno da nije osporio ukupnu cijenu za navedene usluge, kao ni onu koja tereti njega, kao jednog od suvlasnika, a koja proizlazi i iz vjerodostojne isprave na temelju koje je izdano rješenje o ovrsi (kartica otvorenih stavki s oznakama pojedinačnih računa), onda visina obveze tuženika nije bila sporna, pa tužitelj, izuzev isprava koje je dostavio u spis, nije bio dužan dokazivati da obveza tuženika po ugovorima od 12. rujna i 15. listopada 2014. iznosi 2.999,50 kn.

U takvoj situaciji, kada visinu tužbenog zahtjeva nije trebalo posebno (dodatno) dokazivati, jer ona među strankama nije ni bila sporna, onda je drugostupanjski sud pogrešno primijenio pravilo o teretu dokazivanja iz članka 221a. ZPP i tužbeni zahtjev tužitelja, zbog nedokazane visine, odbio.

ODLUČIVANJE O TUŽBENOM ZAHTEJVU PO SLOBODNOJ OCJENI U SLUČAJU KAD JE SUD ODBIO REZULTATE VJEŠTAČENJA

Čl. 223. ZPP

9.32. Revd 4850/2021

Da li sud, utvrdivši prvo da je tužbeni zahtjev osnovan i da je šteta nesporno nastala, može bez pravog razloga odbiti rezultate provedenog vještačenja, odnosno odbiti procjenu štete koja je sačinjena vještačenjem, a istodobno odbiti i primjenu čl. 223. ZPP-a, koji tom slučaju predviđa izričitu obvezu suda da odluči prema slobodnoj ocjeni?

Rev 350/2023

odgovor na pravno pitanje glasi, da u situaciji kada sud utvrdi da je tužbeni zahtjev osnovan i da je šteta nesporno nastala, sud ne može bez pravog razloga odbiti rezultate provedenog vještačenja, odnosno odbiti procjenu štete koja je sačinjena vještačenjem, a istodobno odbiti primjenu čl. 223. ZPP, koji u tom slučaju predviđa izričitu obvezu suda da odluči prema slobodnoj ocjeni, kao što je učinio sud prvog stupnja. To i u situaciji, kao u ovom postupku, kad se sud drugog stupnja, upustio u obrazlaganje zbog čega visinu novčane svote nije bilo moguće utvrditi po slobodnoj ocjeni.

Čl. 219. st.1., čl. 7. st.1., čl.220. st.1, čl. 8. ZPP

TERET DOKAZIVANJA VJERODOSTOJNOSTI POTPISA

9.33. Revd 3338/2021

Na kome je teret dokazivanja u slučaju kad tužena osporava da bi potpis na privatnoj ispravi, konkretno, prijavi prijarnika, bio njen?.

Rev 1436/2021

Teret dokazivanja istinitosti sadržaja isprave (time da je i isprava potpisana od strane osobe koja je navedena kao potpisnik) koju u svrhu dokaza predaje u spis je na stranci koja se na tu ispravu poziva.

Čl. 250. u vezi čl. 254., 8. i 253. st.1. ZPP

**KORIŠTENJE NALAZA I MIŠLJENJA VJEŠTAKA KOJI JE NAKON
PODNOŠENJA NALAZA I MIŠLJENJA IZUZET OD VJEŠTAČENJA**

9.34. Revd 134/2021

Je li sud prilikom donošenja presude ovlašten cijeniti i koristiti kao dokaz nalaz i mišljenje vještaka (makar i njegov dio), koji je nakon podnošenja pisanog nalaza i mišljenja, rješenjem suda izuzet od vještačenja?

Rev 826/2021

Prilikom donošenja presude sud je u određenim okolnostima ovlašten cijeniti i koristiti kao dokaz nalaz i mišljenje vještaka (makar i njegov dio), koji je nakon podnošenja pisanog nalaza i mišljenja, rješenjem suda izuzet od vještačenja, a to će biti u situaciji kada razmjer težine povrede prava zbog izvođenja "nezakonitog" dokaza, imajući u vidu interes da se u postupku pravilno i potpuno utvrdi činjenično stanje, ocjeni da pravo da se u postupku pravilno i potpuno utvrdi činjenično stanje ima veći značaj od povrede prava zbog izvođenja "nezakonitog" dokaza, te ako nema druge mogućnosti utvrditi sporne činjenice.

Čl. 221.a

TERET DOKAZIVANJA

9.35. Revd 5322/2021

U slučaju kada je tuženik osporio da je uopće učinio troškove (pa tako i primio stvari/usluge) koji su evidentirani i obračunati u vjerodostojnim ispravama izdanim od strane samog tužitelja (konkretno, računima i analitičkim karticama tužitelja), a pri čemu tužitelj nesporno nije prodavatelj/pružatelj tih stvari/usluga, nego je sporni prodavatelj/pružatelj treća osoba, a tužitelj (kartičarska kuća) zahtjeva isplatu temeljem ugovora o korištenju kreditne kartice kojom su (navodno) podmirene spomenute usluge – kako se, u parničnom postupku, ima ocijeniti dokazna vrijednost/snaga takovih isprava?

Rev 839/2022

U slučaju kada je tuženik osporio da je uopće učinio troškove (pa tako i primio stvari/usluge) koji su evidentirani i obračunati u vjerodostojnim ispravama izdanim od strane samog tužitelja (konkretno, računima i analitičkim karticama tužitelja), a pri čemu tužitelj nesporno nije prodavatelj/pružatelj tih stvari/usluga, nego je sporni prodavatelj/pružatelj treća usluga, a tužitelj (kartičarska kuća) zahtijeva isplatu temeljem ugovora o korištenju kreditne kartice kojom su navodno podmirene spomenute usluge takve isprave nemaju pretpostavljenu dokaznu snagu javnih isprava i u slučaju

osporavanja od strane tuženika tužitelj je dužan dokazati istinitost sadržaja predmetnih računa.

Čl. 230. ZPP

Čl. 14., 19. i 22. Zakona o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Savezne Republike Jugoslavije o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima

Čl. 66. st.1. Zakona o međunarodnom privatnom pravu

9.36. Revd 4344/2021

Da li pravomoćno rješenje o priznanju postojanja izvanbračne zajednice doneseno od nadležnog suda u Republici Srbiji i Ugovor o darovanju stana solemniziran od strane javnog bilježnika sa sjedištem u Republici Srbiji (u kojim postupcima nisu sudjelovali svi zakonski nasljednici), ima značenje javne ili javno ovjerovljene isprave na temelju koje se može utvrditi sporna činjenica glede postojanja izvanbračne zajednice ostavitelja u ostavinskom postupku?

Rev 566/2023

Prema odredbi čl. 14. Zakona o potvrđivanju, pravna pomoć u građanskim stvarima u smislu ovog ugovora obuhvaća: 1) postupanje po zamolnicama; 2) oslobođenje od davanja osiguranja i od plaćanja troškova sudskog postupka i 3) ovjeru i dostavljanje isprava; dakle, ne odnosi se na sudske odluke slijedom čega nema mjesta primjeni tog zakona u odnosu na rješenje Osnovnog suda u P. broj P2- od 9. srpnja 2020. te rješenje o ispravku istog od 28. srpnja 2020.

U odnosu na stranu sudsku odluku iz Republike Srbije trebaju se primijeniti odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu („Narodne novine“, broj 101/17 - dalje: ZMPP) i to čl. 66. st. 1. ZMPP prema kojoj se strana sudska odluka izjednačuje s odlukom suda Republike Hrvatske i ima pravni učinak u Republici Hrvatskoj samo ako je prizna sud Republike Hrvatske.

S druge strane, u odnosu na solemniziranu ispravu javnog bilježnika ima mjesta primjeni Zakona o potvrđivanju (u smislu čl. 19. st. 1.), kako su to pravilno naveli nižestupanjski sudovi. Na izloženi način, odgovoreno je na postavljeno pitanje.

Čl. 219., čl. 299. i čl.7 ZPP

DUŽNOST PREDLAGANJA DOKAZA

9.37. Revd 4522/2022

Je li parnična stranka u obvezi staviti dokazni prijedlog u situaciji kada je druga strana već stavila takav isti dokazni prijedlog i to u odnosu na iste okolnosti?

Rev 919/2023

Parnična stranka nije u obvezi staviti dokazni prijedlog u situaciji kada je druga strana već stavila takav isti dokazni prijedlog u odnosu na iste okolnosti, ali pritom snosi rizik mogućih pravnih posljedica takvog svog nepostupanja u slučaju odustanka od prijedloga stranke koja je predložila takav dokaz.

Čl. 220. st.2. i čl. 221.a ZPP u vezi čl. 354. st.1. ZPP

**ODBIJANJE PREDLOŽENOG VJEŠTAČENJA RADI UTVRĐIVANJA
ODLUČNIH ČINJENICA**

9.38. Revd 2231/2020

Postoji li valjana osnova za odbijanje tužbenog zahtjeva ako nisu izvedeni svi predloženi dokazi koji su odlučni za odluku o zahtjevu stranke?

Rev 844/2021

U procesnopravnoj situaciji kakva je konkretna, kada je prvostupanjski sud odbio provesti dokaz provođenjem vještačenja po vještaku poljoprivredne i zdravstvene struke na navedene odlučne okolnosti koje tužitelji navode u tužbi, to je prvostupanjski sud time nepravilno primijenio odredbu čl. 220. st. 2. ZPP-a odnosno odredbu čl. 221. a ZPP-a, čime je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP-a jer je ona utjecala na donošenje zakonite i pravilne presude, a budući da drugostupanjski sud tu povredu nije sankcionirao (čl. 369. st. 1. ZPP-a) i sam je učinio istu povredu.

Čl. 250. i čl. 251. u vezi čl. 8.ZPP

**NALAZ I MIŠLJENJE VJEŠTAKA KOJE NIJE IZRAĐENO PO NALOGU SUDA
KAO DOKAZ U SUDSKOM POSTUPKU**

9.39. Revd 1994/2021

Je li parnični sud, prilikom ocjene dokaza, dužan ispitati i ocijeniti dokaznu snagu isprave koju je sačinio vještak po narudžbi jedne od stranaka u postupku, izvan sudskog postupka?

Je li strankama dopušteno nalaz i mišljenje vještaka koji je izrađen po nalogu suda pobijati takvom ispravom odnosno ukazivati na nejasnoće, nepotpunost i/ili proturječnost u nalazu i mišljenju vještaka kojeg je odredio sud upravo s obzirom na podatke iz isprave koju je stranka predložila u sudski spis, a sve sa ciljem obnove vještačenja s drugim vještakom u smislu odredbe čl. 261. st. 2. Zakona o parničnom postupku?

Rev 1043/2022

Naime, takav nalaz (konkretno: "elaborat") se ne može smatrati vještačenjem provedenim po nalogu i pod nadzorom suda, u smislu čl. 250. – 251. ZPP, međutim, radi se o ispravi sa sadržajem koji se odnosi na predmet spora, pa bez obzira na presumtivnu dokaznu snagu te isprave i drugih dokaza, ta isprava treba biti ocijenjena u skladu s odredbom čl. 8. ZPP.

Iako prilikom ocjene takvog dokaza treba imati u vidu da je taj dokaz nastao aktivnošću stranke koja se na taj dokaz poziva, ta okolnost ne isključuje a priori mogućnost utvrđenja činjenica i na temelju tog dokaza.

Prema tome, pogrešno smatraju nižestupanjski sudovi da nije dopušteno izvest dokaz uvidom u elaborate na koje se poziva tužiteljica, time je povrijeđena odredba čl. 8. ZPP u vezi s odredbom čl. 354. st. 1. ZPP, pa iz toga proizlazi da je odgovor na pitanje zbog kojeg je dopuštena revizija potvrđan.

vidi i [Rev 149/2025-2](#) ([Rev-149/2025-5](#))

Čl. 299. st. 2. i 3. u vezi čl. 491.a.st.2.ZPP

IZVOĐENJE I OCJENA DOKAZA PREDLOŽENIH NAKON PODNOŠENJA TUŽBE I ODGOVORA NA TUŽBU

9.40. Revd 4204/2022

Kada sud ipak izvede dokaz koji je parnična stranka, uz suglasnost protivne stranke, predložila nakon podnošenja tužbe odnosno odgovora na tužbu, a protivno odredbi čl. 461.a st. 2. Zakona o parničnom postupku, treba li takav dokaz ocijeniti u sklopu svih ostalih provedenih dokaza?

Rev 988/2023

Prema pravnom shvaćanju ovoga suda i u situaciji kada se radi o sporu male vrijednosti i kada je sukladno odredbi čl. 461.a ZPP-a st. 2. propisano da su u postupku u sporovima male vrijednosti stranke dužne najkasnije u tužbi odnosno odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica, pa kada protivno toj zakonskoj odredbi sud odluči provesti dokaze predložene od obje strane nakon zaključenja prethodnoga postupka (što je u konkretnom slučaju bilo izvođenje prometnoga vještačenja na okolnost visine nastale štete na vozilu tužitelja) provedeni dokazi trebaju se vrednovati i ocijeniti u sklopu svih ostalih provedenih dokaza.

vidi i [Rev 3266/2018](#)

Čl. 221.a u vezi čl. 8. ZPP

OCJENA DOKAZA

9.41. Revd 4759/2021

Može li sud, u odnosu na dokaznu snagu javnih isprava (potvrda Porezne uprave o visini dohotka) prednost dati dokaznoj snazi privatne isprave (potvrde o visini plaće potpisane osobno od tužiteljice) koja privatna isprava sadrži drukčije podatke od javnih isprava, iako u dokaznom postupku nije dokazivano da su javnim ispravama neistino utvrđene činjenice ili da su javne isprave nepravilno sastavljene?

Rev 1105/2022

polazno mjerilo za utvrđivanje visine izgubljene zarade vještakinji financijske struke na temelju čijeg je vještačenja visine tužbenog zahtjeva u postupku i utvrđena, nisu bili podaci poslodavca tužiteljice o njezinim primanjima za 2005. koji bi bili drugačiji od podataka Porezne uprave o visini dohotka za 2005., već su polazno mjerilo za utvrđivanje visine izgubljene zarade bili podaci o primanjima (zaradi) tužiteljice koju je ona ostvarila neposredno prije predmetnog štetnog događaja, odnosno u prvih šest mjeseci 2006. (nalaz i mišljenje vještakinje od 9. srpnja 2015., list 306 spisa), dakle ne u istom razdoblju na koje ukazuje revidentica, već u drugom razdoblju. Osim toga, podaci koje je vještakinja uzela u obzir odnose se na ukupnu zaradu koju bi tužiteljica ostvarila da nije bilo štetnog događaja u smislu odredbe članka 1095. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22). Taj dio, međutim, prema utvrđenju nižestupanijskih sudova, čine i dnevnice za službena putovanja koje bi tužiteljica uštedjela. Dnevnice, s druge strane, nisu obuhvaćene potvrdom o visini dohotka, jer dnevnice, prema Pravilniku o porezu na dohodak ("Narodne novine", broj 10/17), spadaju u primanja na koja se ne obračunava porez na dohodak (neoporezive naknade), što je vještakinja posebno istakla u svom usmenom očitovanju na primjedbe tuženika istaknute na dopunu njezina nalaza i mišljenja, a koje je očitovanje dano na ročištu za glavnu raspravu od 8. studenoga 2019. (list 478 spisa).

Čl. 8. ZPP

OCJENA DOKAZA (SPORAN SADRŽAJ EVIDENCIJE RADNOG VREMENA)

9.42. Revd 4438/2022

Je li pravilno shvaćanje suda po kojemu je u svrhu dokazivanja trajanja radnog vremena na terenima izvan sjedišta poslodavca (konkretno izvan sjedišta postrojbe) radnik (konkretno djelatna vojna osoba) prije pokretanja parnice protiv poslodavca za isplatu razlike plaće za neobračunati prekovremeni rad, rad subotama, nedjeljama, noću, blagdanima odrađen na terenima, u slučaju spora oko sadržaja evidencija radnog vremena koje vodi poslodavac, bio dužan evidenciju o radnom vremenu poslodavca prethodno osporiti u za to odgovarajućem postupku i dokazati da bi odgovorna osoba tuženika u te evidencije unosila neistinite podatke ili se pak treba smatrati kako je radnik

ovlašten u parnici dokazivati da je njegovo radno vrijeme na terenima bilo različito od trajanja radnog vremena koje je poslodavac upisao u evidenciji radnog vremena?

Rev 488/2023

Ovaj sud je u odluci broj Rev-927/2022 od 7. veljače 2023. (odlučujući o reviziji u predmetu u kojem je bio sporan način utvrđivanja sati prekovremenog rada i s tim u vezi sporno i pitanje odnosa između personalnih i materijalnih dokaza) naveo da tužitelj (radnik) može, osporavajući tvrdnju tuženice o urednoj evidenciji radnog vremena, predložiti saslušanje određenih svjedoka kako bi osporio vjerodostojnost evidencije tuženika.

U navedenoj odluci je izraženo shvaćanje da o svim okolnostima pojedinog slučaja ovisi kojim će dokazima sud dati prednost te da sudovi pri tome trebaju, između ostalog, voditi računa i o tome je li tužitelj do pokretanja sudskog postupka, iznosio primjedbe i jesu li nakon prijema obračuna plaće kroz utuženo razdoblje stavljene primjedbe na (ne) obračunate prekovremene sate rada, te je li tužitelj eventualno u upravnom postupku, prije podnošenja tužbe osporavao evidencije o svom radu na terenu podnoseći pisani prigovor, neovisno o tome što se to pitanje može rješavati, kao prethodno pitanje i u parnici, a sve to posebno imajući u vidu protek vremena nakon kojeg se osporava točnost predmetne evidencije radnog vremena. Prema tome, radnik nije dužan prije pokretanja parničnog postupka evidenciju o radnom vremenu osporavati u posebnom postupku, niti takvo osporavanje predstavlja procesnu pretpostavku za podnošenje tužbe radi isplate razlike plaće, već se evidencije radnog vremena mogu osporavati u parničnom postupku. Time je ujedno odgovoreno na pitanje zbog je revizija podnesena.

Čl. 223. ZPP

UTVRĐIVANJE VISINE SVOTE ZA ISPLATU PREMA SLOBODNOJ OCJENI

9.43. Revd 5136/2022

Je li sud obvezan primijeniti institut određivanja novčane svote po slobodnoj ocjeni (čl. 223. ZPP-a) u slučaju ako je ugovor o djelu raskinut krivnjom tuženika pa isti sada moraju tužitelju vratiti korist koju su stekli njegovim radom, a sud je nesporno utvrdio da je tužitelj izveo ugovorene radove čije količine se ne mogu utvrditi?

Rev 713/2023

U ovom predmetu je utvrđeno da je tužitelj obavio poslove sječe drveća, rezanja grana te čišćenja šiblja, pa ne može se prihvatiti stajalište nižestupanjskih sudova da je zahtjev za isplatu na ime naknade za te izvršene radove neosnovan u cijelosti, posebno kada iz rezultata očevida (list 60 i 61 spisa) proizlazi na kojem dijelu kompleksa su vršeni navedeni sporni radovi odnosno koja površina je bila predmetom tužiteljeve obrade. Osim toga, utvrđeno je i da su stranke ugovorile cijenu po 1 m² prodanog zemljišta, pa je neodlučno koliko je stabala posječeno i o kojoj se količini radova oko sječe drveća i čišćenja šiblja radilo. Osnovano, stoga, tužitelj postavljenim

pitanjem ukazuje na da je u konkretnom slučaju trebalo primijeniti odredbu čl. 223. st. 1. ZPP-a. Za ocjenu suda o visini naknade u smislu čl. 223. st. 1. ZPP-a potrebno je, osim rezultata očevida i ugovorene cijene, imati u vidu i da je tužitelju za dio radova (probijanje novih i čišćenje postojećih putova) dosuđena naknada kao i činjenicu da je drugi izvođač (Fidenter d.o.o.) na predmetnim nekretninama nakon tužitelja izveo dio radova, a kako to proizlazi iz predmeta broj II P-453/02 u koji su sudovi izvršili uvid.

Budući da prvostupanjski sud nije primijenio odredbu čl. 223. st. 1. ZPP-a, a što je utjecalo na donošenje pravilne i zakonite odluke, počinio je bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP-a u vezi 223. st. 1. ZPP-a. Propustivši sankcionirati navedenu povredu, drugostupanjski sud i sam istu je počinio. Time je ujedno odgovoreno na postavljeno pitanje.

Čl. 235. st.2. ZPP

SVJEDOCI (NEPOSREDNI OČEVICI)

9.44. Revd 1715/2020

Mogu li se odlučne činjenice u postupku utvrđivati putem svjedoka koji nije neposredni očevidac ili sudionik događaja?

[Rev 302/2021](#)

Odlučne činjenice u postupku mogu se utvrđivati putem svjedoka koji nije neposredan očevidac ili sudionik događaja.

Ovim odgovorom reafirmira se pravno shvaćanje iznijeto u odlukama ovoga suda Rev 750/2016-2 od 17. travnja 2019., Rev 1414/14-2 od 13. lipnja 2018., Rev 577/1998-2 od 28. veljače 2001. i dr.

Čl. 221.a ZPP

PRETPOSTAVKE ZA PRIMJENU PRAVILA O TERETU DOKAZIVANJA

9.45. Revd 3716/2021

Je li sud pogrešno primijenio odredbu čl. 221.a Zakona o parničnom postupku o teretu dokazivanja, a kada je odbio tužbeni zahtjev tužitelja ocijenivši ga neosnovanim, a bez da je izveo odnosno odbio izvesti dokaze predložene po tužitelju na okolnosti utvrđivanja spornih činjenica?

[Rev 204/2022](#)

Pretpostavke za primjenu pravila o teretu dokazivanja iz odredbe čl. 221.a ZPP ispunjene su tek kada sud izvede i ocjeni dokaze koje je stranka na kojoj je teret dokazivanja predložila radi utvrđivanja pravno odlučnih činjeničnih tvrdnji.

Međutim, ako sud ocijeni da su dokazi koje je stranka predložila radi dokazivanja njenih činjeničnih tvrdnji očito neprikladni, sud može odbiti provođenje predloženih dokaza iz razloga što smatra da se njima ne može utvrditi činjenica za koju su ti dokazi predloženi.

Čl. 220 st.1. i čl. 7. ZPP

UTVRĐIVANJE STUPNJA TRAJNOG INVALIDITETA (TABLICE)

9.46. Revd 3827/2022

Utvrdjuje li se u postupcima dobrovoljnog ugovornog osiguranja, po osnovi autonezgode, način i stupanj zaostalog trajnog invaliditeta kod osiguranika tablicama tuženika koje predstavljaju sastavni dio ugovora?

Je li u postupcima potraživanja naknade/prava iz dobrovoljnog ugovornog osiguranja teret dokaza postojanja i visine na tužitelju te je li na tužitelju teret dostave mjerodavnih i adekvatnih dokaza kojima dokazuje postojanje i visinu naknade?

Rev 378/2023

U postupcima dobrovoljnog ugovornog osiguranja, po osnovi autonezgode, način i stupanj zaostalog trajnog invaliditeta kod osiguranika utvrđuje se na temelju tablica tuženika koje predstavljaju sastavni dio ugovora.

U postupcima potraživanja naknade/prava iz dobrovoljnog ugovornog osiguranja na tužitelju je teret dokaza postojanja i visine štete kao i teret dostave mjerodavnih i adekvatnih dokaza kojima dokazuje postojanje i visinu naknade.

čl. 250., čl. 259. st.1. i 2. i čl. 260. st.1.i 2. ZPP

NALAZ I MIŠLJENJE VJEŠTAKA IZRAĐENO U IZVANSUDSKOM POSTUPKU KAO DOKAZ U SUDSKOM POSTUPKU

9.47. Revd 1180/2023

Može li sud u parnici značaj nalaza i mišljenja dati bilo kojem drugom nalazu i mišljenju osim onog kojeg je u tom svojstvu odredio parnični sud u konkretnoj parnici, a kojeg je stranka koja se poziva na isto kao dokaz svojih tvrdnji privatno pribavila?

Rev 809/2023

Sud drugog stupnja je, nadalje, odlučne činjenice za utvrđenje kojih je potrebno stručno znanje utvrdio na temelju nalaza i mišljenja vještaka kojeg je angažirala jedna od stranaka, iako se protivna strana nije suglasila da se taj nalaz i mišljenje koristi u ovom parničnom postupku. Time je u postupku pred drugostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 250. i čl. 259. st. 1. ZPP-a.

Čl.251. st.1. do 4., čl.259. st.1. i čl. 260.st.2. ZPP

**NALAZ I MIŠLJENJE VJEŠTAKA IZRAĐENO U IZVANSUDSKOM POSTUPKU
KAO DOKAZ U SUDSKOM POSTUPKU**

9.48. Revd 782/2021

Je li sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku ako nije ocijenio ispravu koja sadrži mišljenje vještaka koje je izrađeno za stranku (ne po nalogu suda)?

[Rev 1298/2021](#)

Značaj sudskog nalaza i mišljenja u smislu citiranih propisa, ima samo nalaz i mišljenje vještaka kojeg je u tom svojstvu odredio sud. Premda nalaz i mišljenje na zahtjev neke od stranaka mogu izraditi također stalni sudski vještaci, njihov pisani nalaz i mišljenje nije zatražio sud. Stoga, takav nalaz i mišljenje, kao i eventualne njegove kasnije izmjene i dopune, nemaju jednaku dokaznu snagu kao nalaz i mišljenje vještaka koje je odredio sud i koje je provedeno u smislu propisa Zakona o parničnom postupku kojim je uređeno izvođenje tog dokaza, već predstavlja ispravu pribavljenu od strane pojedine stranke u postupku, koja jest dokazno sredstvo, ali ju kao takvu treba vrednovati i ocijeniti u sklopu svih ostalih provedenih dokaza.

vidi i **[Rev 842/2024](#)**

Čl. 259. st.1. ZPP

**GUBITAK PRAVA NA PREDLAGANJE DOKAZA – IZNIMKA (DOSTAVA
DODATNE MEDICINSKE DOKUMENTACIJE ZA POTREBE VJEŠTAČENJA**

9.49. Revd 1181/2023

Je li tužitelj prekludiran u pravu na dostavu dodatne dokumentacije koja je potrebna vještaku radi provođenja vještačenja ako je pravovremeno predložio izvođenje dokaza vještačenjem radi utvrđivanja odlučnih činjenica?

[Rev 369/2024](#)

Pravila ZPP o gubitku prava na predlaganje novih dokaza ne odnose se na situaciju kada se prilikom provođenja vještačenja ukaže potreba tog vještačenja za novim dokazom, a radi utvrđenja okolnosti koje su važne za stvaranje mišljenja vještaka.

Čl. 221.st.1. ZPP

DOKAZIVANJE ČINJENICA KOJE JE STRANKA PRIZNALA

9.50. Revd 419/2023

Može li sud u parničnom postupku utvrđivati nespornu činjenicu, odnosno činjenicu koju je stranka priznala pred sudom u toku parnice, pri čemu se ne radi o raspolaganju zahtjevom kojim se ne može raspolagati?

Rev 55/2024

Prema odredbi čl. 221. st. 1. ZPP ne treba dokazivati činjenice koje je stranka priznala pred sudom u tijeku parnice, ali sud može narediti da se dokazuju i takve činjenice ako smatra da stranka njihovim priznanjem ide za tim da raspolaže zahtjevom kojim ne može raspolagati (članak 3. stavak 3).

Iz sadržaja navedene zakonske odredbe proizlazi da sud u parničnom postupku ne treba utvrđivati nespornu činjenicu, odnosno činjenicu koju je stranka priznala pred sudom u toku parnice, ako se ne radi o raspolaganju zahtjevom kojim se ne može raspolagati što ujedno predstavlja odgovor na postavljeno pitanje.

Čl. 219. st.1. ZPP

TERET DOKAZIVANJA VJERODOSTOJNOSTI POTPISA

9.51. Revd 2983/2021

Kad jedna stranka osporava vjerodostojnost potpisa na neovjerenoj ispravi na kojoj druga stranka temelji svoje potraživanje, na kojoj stranci je teret dokaza da su osobe koje su navedene u ispravi vlastoručno potpisale ispravu?

Rev 859/2022

U presudi ovog suda poslovni broj Revt 170/06 od 7. listopada 2008. izraženo je pravno shvaćanje, da kad se u parnici pojavi pitanje postojanja potpisa tuženika na ispravi, na tužitelju je teret dokaza da se na toj ispravi nalazi potpis tuženika u smislu, odredbe čl. 219. st. 1. ZPP (tako i u Rev 932/2021 ispravljenog u Rev 932/2021-4 od 7. lipnja 2022.).

Ovo pravno shvaćanje, može se proširiti na teret dokazivanja potpisa treće osobe na ispravi, a ne samo tereta dokaza potpisa tuženika. Naime, teret dokaza o postojanju tzv. pozitivne činjenice, u ovom slučaju da je treća osoba vlastoručno potpisala spornu izjavu leži na tužitelju, jer tuženik niti ne može dokazati tvrdnju koja istovremeno predstavlja tzv. negativnu činjenicu tj. činjenicu koja ne postoji, u ovom slučaju da suvlasnici nisu potpisali Aneks ugovora.

Čl. 219. st.1.ZPP

TERET DOKAZIVANJA (da imovina ne predstavlja bračnu stečevinu)

9.52. Revd 1927/2023

Leži li teret dokaza da imovina ne predstavlja bračnu stečevinu na onome tko to tvrdi ukoliko je imovina stečena za vrijeme trajanja braka ili izvanbračne zajednice?

Rev 881/2023

Odredbom čl. 219. st. 1. ZPP propisano je da svaka stranka dužna iznijeti činjenice i predložiti dokaze na kojima temelji svoj zahtjev ili kojima pobija navode i dokaze protivnika. Dakle, u slučaju kada tužitelj tvrdi da je imovina koja je predmet spora bračna stečevina dužan je dokazati da se radi o imovini koja je stečena radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili da potječe iz te imovine. Nasuprot toga, tuženik koji pobija navode i dokaze protivnika može dokazivati da se radi o imovini koja je njegova osoba imovina. Međutim, prvenstveno na tužitelju je teret dokaza da je imovina koja je predmetom postupka stečena radom za vrijeme trajanja braka ili potječe iz te imovine.

Čl. 219. i 221.a ZPP

TERET DOKAZIVANJA UZROČNO POSLJEDIČNE VEZE IZMEĐU ZAROBLJAVANJA OD STRANE PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA DRŽAVE I NJIHOVOG NESTANKA ILI SMRTI

(ESLJP Baljak i dr. protiv Hrvatske)

9.53. Revd 5000/2022

1. Trebaju li sudovi u slučajevima kad su odvedeni ratni zarobljenici kojima se gubi svaki trag, a potom proglašeni umrlima, teret dokaza da su preživjeli zarobljavanje i preminuli u drugim okolnostima prebaciti na državu, sukladno presudi Europskog suda za ljudska prava (dalje: ESLJP) Baljak protiv Hrvatske?

2. Jesu li sudovi namećući visoke sudske troškove stavili nesrazmjeran teret na predlagatelje, u slučajevima kad je protustranka Republika Hrvatska koju zastupa državno odvjetništvo?

Rev 324/2024

O pravilnim i potpunim činjeničnim utvrđenjima (koji se u tom smislu, u ponovljenom postupku, tek imaju razjasniti), ovisit će mogućnost primjene standarda tereta dokazivanja utvrđenih odlukom Baljak protiv Republike Hrvatske. Ako se utvrdi dostatno podudarnih polazišnih činjeničnih točaka sa tom odlukom – o postojanjima kojih ovaj sud u ovom stupnju postupka ne raspolaže, jer se može osloniti tek na (ovdje ipak nepotpuna) činjenična utvrđenja nižestupanjskih sudova i u okviru tih utvrđenja donijeti odluku – smatrat će se postojećom čvrsta pretpostavka uzročnosti između zarobljavanja (sada pok.) Vlade Vuletića od strane pripadnika Hrvatske vojske, njegovog nestanka pod

njihovom kontrolom i njegovog smrtnog stradavanja, a u kojem će slučaju teret dokazivanja da ga pripadnici Hrvatske vojske nisu nezakonito ubili biti na tuženoj (gore navedena odluka Europskog suda za ljudska prava).

Čl. 221.a. ZPP

TERET DOKAZIVANJA OPSEGA ŠTETE (razlike između invalidske i starosne mirovine)

9.54. Revd 1062/2021

U slučaju kada opseg štete koja je tužitelju nastala predstavlja eventualna razlika između invalidske mirovine koja je isplaćena osiguraniku i starosne mirovine koju bi osiguranik ostvario da nije bilo štetnog događaja, je li teret dokazivanja postojanja eventualne razlike i njezine visine na tužitelju ili tuženiku?

Rev 1055/2021

Prije svega treba reći da je ovaj sud glede postavljenog pitanja u odluci poslovni broj Rev 4176/2019-2 (u bitno istovrsnoj činjeničnoj i pravnoj situaciji) zauzeo pravno shvaćanje prema kojem:

„...U slučajevima subrogacijskih zahtjeva nositelja mirovinskog i socijalnog osiguranja, HZMO, kada društvo za osiguranje prigovori da je tužitelj osiguranik ostvario pravo na starosnu mirovinu i da zbog toga šteta HZMO kao nositelju mirovinskog osiguranja predstavlja razliku između starosne i invalidske mirovine, teret dokaza da je visina starosne mirovine koju bi HZMO prema redovnom tijeku stvari bio dužan isplaćivati da nije bilo štetnog događaja jednaka ili manja od visine tužbenog zahtjeva je na tuženiku jer je tuženik stranka o čijem uspjehu u parnici ovisi dokazivanje te činjenice i jer on snosi štetne posljedice neuspjeha da se njegova činjenična pretpostavka ne utvrdi kao činjenica u postupku u potrebnom stupnju izvjesnosti...“.

Reafirmirajući naprijed navedeno pravno shvaćanje ovog suda, dat je odgovor na pravno pitanje zbog kojeg je u ovom predmetu dopuštena revizija.

Čl. 219. st. 1., čl. 221. st. 1., 3. i 4., čl. 220. st. 1. ZPP

ISPITIVANJE OSNOVANOSTI NESPORNIH ČINJENICA

9.55. Revd 621/2023

Je li sud ovlašten ispitivati osnovanost iznijetih činjenica u postupku koje protivna strana nije učinila spornim?

Rev 996/2023

Sud je ovlašten ispitivati osnovanost iznijetih činjenica u postupku koje protivna strana nije učinila spornim, jer se izuzetak dokazivanja odnosi isključivo na činjenice koje je

stranka priznala pred sudom u tijeku parnice, čije postojanje zakon pretpostavlja i koje su općepoznate.

Čl.230. ZPP

PRESUMPCIJA ISTINITOSTI JAVNE ISPRAVE (pravomoćne presude)

9.56. Revd 3596/2021

Da li mogu sudovi suditi i donositi odluke samo na temelju svojeg subjektivnog mišljenja, ne poštujući odredbe sadržane u ZPP-u po kojima moraju postupati, konkretno odredbe iz čl. 230. ZPP-a koje reguliraju institut javne isprave i njene primjene u parničnom postupku, presumpciju istinitosti javne isprave, pretpostavke oborivosti takve presumpcije, kao i ovlaštenja suda u slučaju sumnje u autentičnost javne isprave?

Da li je zakonita odluka koja ne uvažava javnu ispravu, odnosno činjenice iz te javne isprave kao istinite, iako presumpcija istinitosti nije ni na koji način oborena?

Rev 1046/2022

Sud mora u parničnom postupku sukladno odredbi čl. 230. Zakona o parničnom postupku poštivati presumpciju istinitosti javne isprave dok se ne dokaže suprotno, gdje teret dokaza leži na onoj stranci koja osporava istinitost javne isprave, pa i u slučaju kada je javna isprava pravomoćna presuda suda kojom je odlučeno o nekom pitanju o kojem ovisi odluka suda sukladno čl. 12. st. 1. ZPP-a.

Kada je sud drugog stupnja posve ignorirao sadržaj i domete pravomoćne presude suda donesene u prekršajnom postupku počinio je relativno bitnu povredu odredaba parničnog postupka (čl. 12. st. 1. i čl. 230. ZPP-a) zbog pravnog shvaćanja suprotnog od ovog izraženog u ovoj odluci.

Čl. 221.a ZPP

TERET DOKAZIVANJA VJERODOSTOJNOSTI POTPISA

9.57. Revd 2748/2023

1. Na kojoj od parničnih stranaka jest teret dokazivanja činjenice vjerodostojnosti potpisa na ispravi na kojoj tužitelj temelji osnovanost potraživanja, ako je u postupku tuženik osporio da se na toj ispravi nalazi njegov potpis?
2. Jesu li ispunjene pretpostavke za primjenu čl. 221.a ZPP o teretu dokazivanja u slučaju kada sud nije proveo dokaze koje je stranka na okolnost iste činjenice predložila?

Rev 638/2024

Prema pravnom shvaćanju ovog suda (zauzetog primjerice u odlukama broj Revt 170/2006-2 od 7. listopada 2008., broj Rev-x 159/2016-2 od 2. ožujka 2016., broj Rev 2980/2018-3 od 6. listopada 2020. i broj Rev 932/2021 od 9. veljače 2022. ispravljenoj rješenjem broj Rev 932/2021-4 od 7. lipnja 2022.) u slučaju kad tuženik ospori da je potpis na ispravi na kojoj tužitelj temelji osnovanost potraživanja njegov potpis, na tužitelju je teret dokaza da je sporni potpis tuženikov, u smislu odredbe čl. 219. ZPP. U ovoj pravnoj stvari osnovanost tužiteljeva zahtjeva ovisi o činjenici je li potpis na spornim isplatnicama tuženikov ili nije. Iz spisa proizlazi da je tuženik izrijekom osporio vjerodostojnost potpisa na obje isplatnice, pa je teret dokaza je li tuženik vlastoručno potpisao isplatnice i potvrdio primitak novca, na tužitelju, a ne na tuženiku što je ujedno odgovor na prvo postavljeno pravno pitanje za koje je tuženiku dopušteno podnošenje revizije.

Nadalje, prema shvaćanju ovog suda izraženog u odluci ovog suda broj Rev 1199/2021-2 od 3. studenoga 2021., pretpostavke za primjenu pravila o teretu dokazivanja iz odredbe čl. 221.a ZPP ispunjene su tek kad sud izvede i ocjeni dokaze koje je stranka (na kojoj je teret dokazivanja) predložila na pravno odlučne činjenične tvrdnje, osim ako su predloženi dokazi očigledno nepodobna dokazna sredstva na te činjenične tvrdnje.

Čl. 264. i čl. 265. u vezi čl. 5. ZPP

SASLUŠANJE STRANAKA

9.58. Revd 2898/2022

Može li sud prvog stupnja svoju odluku temeljiti na stranačkom iskazu samo jedne stranke ne pruživši mogućnost drugoj stranci na davanje iskaza?

Rev 82/2023

Provođenje dokaza saslušanjem stranaka podrazumijeva da se ovaj dokaz provodi na način da se odredi saslušanje stranaka koje sudjeluju u postupku (čl. 5. u svezi sa čl. 264. i 265. ZPP).

Čl. 299. st.2. ZPP

PREDLAGANJE NOVIH DOKAZA (nalaz i mišljenje vještaka) NAKON ZAKLJUČENJA PRETHODNOG POSTUPKA - IZNIMKA

9.59. Revd 2161/2020

Ima li parnična stranka pravo u bilo kojoj fazi prvostupanjskog postupka, dakle nakon zaključenja prethodnog postupka, uz istaknuti prigovor na nalaz i mišljenje vještaka dostaviti nalaz i mišljenje drugog stalnog sudskog vještaka pribavljenog od te stranke,

odnosno smatraju li se tako pribavljeni dokazi kojima stranka pobija nalaz vještaka novim dokazom u smislu odredbe čl. 299. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 88/08 i 123/08, 57/11, 25/13, 89/14),

odnosno

čini li sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 261. ZPP ako nakon izlaganja nalaza i mišljenja sudskog vještaka na koji je stranka iznijela obrazložene prigovore potkrijepljene dostavljenim nalazom vještaka kojeg je sama angažirala, odbije izvesti dokaz čitanjem tog nalaza s obrazloženjem da se radi o novom dokazu, te potom zbog razloga ekonomičnosti odbije prijedlog za novo vještačenje?

Rev 459/2021

Točni su navodi tuženika da je prvostupanjski sud u obrazloženju odluke naveo kako se tužitelj usprotivio korištenju stručnog mišljenja dostavljenog uz primjedbe tuženika na nalaz i mišljenje vještaka, a kao dokaza u postupku jer je isto dostavljen nakon zaključenja prethodnog postupka, međutim, unatoč navedenome razvidno je da je sud pri ocjeni nalaza i mišljenja vještaka uzeo u obzir primjedbe tuženika temeljene upravo na mišljenju prof. dr. sc. A.B. i da je vještak mr. sc. T. F. pri usmenom obrazlaganju nalaza i mišljenja odgovarao i na te primjedbe, kao i da je dostavio očitovanje na primjedbe na nalaz i mišljenje i u pisanom obliku.

Iz navedenoga proizlazi, da nižestupanjski sudovi nisu odbili izvesti dokaz čitanjem nalaza i mišljenja vještaka koji je bio prilog podneska u kojemu su istaknute primjedbe na nalaz i mišljenje vještaka kojega je angažirao sud u postupku. Stoga, odgovor na postavljeno pitanje ne može utjecati na odluku u sporu.

Čl. 299. st.2. ZPP

PREDLAGANJE NOVIH DOKAZA (nalaz i mišljenje vještaka) NAKON ZAKLJUČENJA PRETHODNOG POSTUPKA - IZNIMKA

9.59.a. Revd 3521/2023

Ima li parnična stranka pravo u bilo kojoj fazi prvostupanjskog postupka, dakle nakon zaključenja prethodnog postupka, uz istaknuti prigovor na nalaz i mišljenje vještaka dostaviti nalaz i mišljenje drugog stalnog sudskog vještaka pribavljenog od te stranke, odnosno smatra li se takav sadržaj očitovanja stranke novim dokazom u smislu odredbe čl. 299 ZPP,

odnosno

čini li sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354 st. 1. u vezi s čl. 8. i čl. 261. ZPP, ako nakon izlaganja nalaza i mišljenja sudskog vještaka na koji je stranka iznijela obrazložene prigovore potkrijepljene dostavljenim nalazom stalnog sudskog vještaka kojeg je sama angažirala, odbije izvesti dokaz čitanjem tog nalaza i saslušanjem vještaka s obrazloženjem da se taj nalaz ne može prihvatiti kao dokaz jer

nije predložen do zaključenja prethodnog postupka, te potom odbije prijedlog i za novo vještačenje ocjenjujući da razlozi nisu opravdan?

Rev 579/2024

Stoga parnična stranka ima mogućnost i nakon zaključenja prethodnog postupka, uz istaknuti prigovor na nalaz i mišljenje vještaka, dostaviti nalaz i mišljenje drugog stalnog sudskog vještaka pribavljenog od te stranke (i to se smatra dokazom), uz uvjet da to bez svoje krivnje nije mogla ranije iznijeti o čemu drugostupanjski sud nije vodio računa.

Čl. 221.a ZPP u vezi čl. 373.a ZPP, čl. 354. st.2.toč. 6. ZPP

PRAVILO O TERETU DOKAZIVANJA U SLUČAJU PRIMJENE ČL. 373.a ZPP

ONEMOGUĆAVANJE STRANKE U RASPRAVLJANJU – ODGOVOR NA ŽALBU NIJE UZET U OBZIR

9.60. Revd 2002/2023

Jesu li pravila o teretu dokazivanja određenih odlučnih činjenica procesnopravne ili materijalnopravne prirode te, s tim u vezi, je li drugostupanjski sud ovlašten preinačiti prvostupanjsku presudu po čl. 373.a Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19 i 80/22 – dalje: ZPP) primjenom pravila o teretu dokazivanja iz čl. 219. i čl. 221.a ZPP ili je u slučaju da drugostupanjski sud utvrdi pogrešnu primjenu pravila o teretu dokazivanja u prvostupanjskom postupku, dužan ukinuti prvostupanjsku presudu i predmet vratiti na ponovni postupak?,

Čini li drugostupanjski sud kome je odgovor na žalbu dostavljen sa spisom predmeta bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP, ako drugostupanjski sud netočno navede kako odgovor na žalbu nije podnesen?

Rev 734/2024

Iz teksta, ali i svrhe potonje odredbe, prema kojoj drugostupanjski sud odluku donosi prema stanju spisa, tj. nakon što je na temelju isprava i izvedenih dokaza koji se nalaze u spisu drugačije utvrdio neku činjenicu, proizlazi da drugostupanjski sud nema ovlaštenje prvostupanjskog suda da, u nemogućnosti da se neka činjenica s dovoljnom sigurnosti utvrdi, o postojanju te činjenice odluči primjenom pravila o teretu dokazivanja u smislu čl. 221.a ZPP (tako i ovaj sud u odluci Revt 313/2018-4 od 10. ožujka 2020.).

Proizlazi da je drugostupanjski sud donoseći pobijanu presudu pogrešno primijenio odredbe čl. 221.a i 373.a ZPP, što je bilo od utjecaja na donošenje pravilne i zakonite odluke, čime je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1., u vezi čl. 221.a i 373.a ZPP.

(...)

Pravno je shvaćanje revizijskog suda da žalbeni sud onemogućava podnositelju odgovora na žalbu raspravljanje pred sudom kada odluči o žalbi jedne parnične strane ne ocjenjujući pritom sadržaj odgovora na žalbu druge strane (tako ovaj sud u rješenju broj Rev 2289/95 od 20. studenog 1996., Revr 1859/14-2 od 10. prosinca 2014., Rev x 1251/15-2 od 18. svibnja 2016., Rev 1003/2014-6 od 10. lipnja 2020. i dr.).

Čl. 250., 260. u vezi čl. 8.ZPP

NALAZ I MIŠLJENJE VJEŠTAKA KOJE NIJE IZRAĐENO PO NALOGU SUDA KAO DOKAZ U SUDSKOM POSTUPKU

9.61. Revd 265/2024

Može li se kao dokaz cijeniti i nalaz i mišljenje vještaka koje je stranka dostavila u spis kao dokaz (koji nije izrađen tijekom postupka)?

Rev 1345/2024

Kada je prvostupanjski sud prihvatio dokazni prijedlog te izvršio uvid i u nalaz i mišljenje vještaka Miljenka Frica, onda je i taj dokaz valjalo vrednovati. Iako taj nalaz i mišljenje nisu izrađeni po nalogu suda u ovom postupku, te nemaju značaj nalaza i mišljenja vještaka u smislu čl. 260. ZPP, taj nalaz i mišljenje imaju značaj valjanog dokaznog sredstva kao privatne isprave, koju sud doduše, nije dužan prihvatiti, ali istu treba ocijeniti u sklopu svih ostalih provedenih dokaza (što su nižestupanjski sudovi zbog pogrešnog pravnog pristupa propustili učiniti).

Čl. 219. ZPP u vezi čl. 608. i 610. ZOO/05

TERET DOKAZA VRIJEDNOSTI NEDOSTATKA RADOVA

9.62. Revd 4847/2022

Je li teret dokaza o vrijednosti nedostataka izvršenog rada na izvođaču ili na naručitelju koji se na nedostatke poziva, a vezano za primjenu odredbe čl. 7. i 219. Zakona o parničnom postupku te čl. 608. i 610. Zakona o obveznim odnosima?

Rev 264/2024

Uzimajući u obzir citirane odredbe ZPP, tužitelj je dužan dokazati da je radove izveo, a tuženici koji tvrde da nedostaci postoje, a što i među strankama nije sporno, dužni su dokazati vrijednost tih nedostataka.

Prema tome, kada su u pitanju nedostaci radova, teret dokaza nedostataka je na naručitelju radova, a ne na izvođaču, pri čemu je na naručitelju radova da određeno navede (opiše) nedostatke i predloži dokaze pomoću kojih se oni mogu utvrditi (tako

ovaj sud i u odluci Revx-1245/2015 od 12. veljače 2020. na koju odluku se tužitelj poziva kao razlog važnosti).

Čl. 8. ZPP

OCJENA DOKAZA (tužitelj se nije odazvao na medicinski pregled kod vještaka)

ZATEZNE KAMATE NA PREINAČENI DIO TUŽBENOG ZAHTJEVA, čl. 29. st.1. ZOO/05

9.63. Revd 2557/2023

Od kada teče zastarni rok u odnosu na preinačeni dio tužbenog zahtjeva?
Od kakvog je značaja okolnost da stranka odbija pristupiti na pregled radi provođenja vještačenja koje je odredio sud?

Rev 449/2024

U slučaju kad je preinaka tužbe povećanjem postojećeg tužbenog zahtjeva iz iste činjenične osnove (neprava preinaka) moguća i dopuštena (članak 190. i 191. ZPP), zastara se prekida već podnošenjem tužbe u tom postupku, odnosno do prekida zastare ne dolazi tek u trenutku preinačenja tužbe povećanjem postojećeg tužbenog zahtjeva.

(...)

U odnosu na drugo postavljeno pitanje valja reći da u situaciji kada se tužitelj nije odazvao pozivima suda da pristupi na medicinski pregled kod vještaka, opravdano nižestupanjski sudovi ocjenjuju da takvim ponašanjem tužitelj opstruira izvođenje dokaza te onemogućava tuženiku zaštitu njegovog prava, međutim navedeno ponašanje tužitelja i njegovo posljedično djelovanje na postupak dokazivanja ovisi o okolnostima konkretnog slučaja odnosno na okolnost da li sud na temelju izvedenih dokaza može sa sigurnošću utvrditi neku činjenicu.

Čl.230. ZPP

TERET DOKAZA ISTINITOSTI SADRŽAJA PRIVATNE ISPRAVE

9.64. Revd 1104/2023

U situaciji kada tužitelj temelji zahtjev na ispravi koja nije isprava u smislu čl. 230. Zakona o parničnom postupku (javna isprava ili javno ovjerovljena isprava), na kome je teret dokaza glede istinitosti sadržaja te isprave, na tužitelju ili tuženiku?

Rev 1072/2024

Stoga je u okolnostima konkretnog slučaja na tuženiku teret dokaza da ugovor nije ispunjen, jer privatna isprava, u ovom slučaju ugovor o zajmu je valjano dokazno sredstvo, pa iako ona ne dokazuje istinitost onog što se u njoj potvrđuje (čl. 230. ZPP), treba posebno cijeniti taj dokaz u sklopu svih provedenih dokaza. Navedeno je i odgovor na postavljeno pitanje u reviziji.

Čl. 219. st.1. ZPP

TERET DOKAZA DA JE STJECATELJ U DOBROJ VJERI POSTUPAO S POVJERENJEM U ZEMLJIŠNE KNJIGE

9.65. Revd 4274/2023

Na kome je teret dokaza da je prilikom stjecanja zemljišnoknjižni stjecatelj u dobroj vjeri postupao s povjerenjem u zemljišne knjige?

Rev 1253/2024

Međutim, osnovano revident ističe da je na tužitelju teret dokaza da je tuženik znao odnosno da je s obzirom na okolnosti imao dovoljno razloga posumnjati da je izvanknjižno stanje za predmetnu nekretninu drugačije od knjižnog stanja te da je 1. tuženik postupao nesavjesno.

U tom smislu ovaj sud već je izrazio shvaćanje u odluci Rev-x-1083/2014 od 10. prosinca 2014. u kojoj je istaknuto da je "teret dokaza u takvoj parnici na tužitelju kao prvom stjecatelju jer on mora dokazati da postupanje tuženika - drugog stjecatelja nema karakteristike postupanja u dobroj vjeri u skladu s načelom savjesnosti i poštenja i načelom zabrane zloupotrebe prava, a sukladno odredbi čl. 219. st. 1. ZPP prema kojemu pravilu svaka stranka je dužna iznijeti činjenice i preložiti dokaze na temelju kojih temelji svoj zahtjev ili kojim pobija navode i dokaze protivnika. Kako tužitelj u ovoj parnici kao prvi stjecatelj može uspjeti u sporu samo ako dokaže da tuženik kao drugi stjecatelj nije postupao u dobroj vjeri, to i teret dokaza da tuženik nije postupao u dobroj vjeri i da je postupao na način da se takvo postupanje ne može smatrati postupanjem u dobroj vjeri, leži na tužitelju", a koje shvaćanje je reafirmirano i u odlukama ovog suda Rev-602/2014-2 od 20. ožujka 2018. i Rev-208/2018-2 od 14. rujna 2021.

Čl. 260. st.1. ZPP, čl. 224. st.4. ZVDSP

PRIGOVOR NA NALAZ I MIŠLJENJE VJEŠTAKA

9.66. Revd 560/2022

1. Je li počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP-a u svezi s odredbom čl. 260. st. 1. ZPP-a ako je sud prihvatio stručni nalaz i mišljenje vještaka koje je iznijeto u pisanom obliku, ali ne i usmeno na raspravi, iako je predloženik pod 1/ na navedeno vještvo iznio više prigovora o kojima se vještak nije izjasnio i je li ga sud u tom slučaju dužan pozvati da svoj nalaz i mišljenje iznese usmeno na raspravi pred sudom?

2. Je li sud počinio bitnu povredu odredaba postupka kada je odbio izvođenje dokaza predloženih od strane predloženika pod 1/, a pritom u rješenju nije naveo razloge odbijanja tih dokaza?

Rev 316/2023

U slučaju kada vještak usmeno na raspravi ne iznese svoj nalaz i mišljenje, nakon što je stavljen prigovor na pisani nalaz i mišljenje, tada je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka propisana odredbom čl. 354. st. 1. u vezi s odredbom čl. 260. st. 1. ZPP, ako je to bilo ili je moglo biti od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne odluke.

Sud je dužan prilikom osnivanja nužnog prolaza, uzeti u obzir ne samo vrijednost dijela nekretnine protustranke koji je određen za nužni prolaz, nego i eventualno umanjeње vrijednosti nužnim prolazom opterećene nekretnine.

Čl. 260. st.1. ZPP

USMENO SASLUŠANJE VJEŠTAKA KADA NEMA PRIGOVORA NA NALAZ I MIŠLJENJE

9.67. Revd 2441/2022

Je li je time što dokaz vještačenjem nije izveden na raspravi pred sudom narušeno načelo kontradiktornosti te načelo neposrednosti, odnosno, da li je stranci onemogućeno raspravljanje pred sudom kad vještak građevinske struke na čiji nalaz je ovršenica imala prigovore, nije pozvan usmeno izložiti i obrazložiti svoj nalaz i mišljenje i nije ispitan na raspravi pred sudom unatoč prigovoru stranke, te da li je na taj način počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka?

Rev 472/2024

Prema ocjeni revizijskog suda u opisanim okolnostima ne može se uzeti da je ovšenici onemogućeno raspravljanje pred sudom time što vještak nije pozvan usmeno izložiti i obrazložiti svoj nalaz i mišljenje, jer je to učinio pismeno, a nakon čega ovršenica nije

dalje prigovarala takvom nalazu i mišljenju vještaka, čak i pošto je Zaključkom od 25. veljače 2021. upozorena da vrijednost nekretnine može biti konačno utvrđena na ročištu za prodaju i da na ročištu za prvu javnu dražbu održanu 26. travnja 2021. nije prigovorila vrijednosti nekretnine prema Zaključku o prodaji. Na taj je način revidentici kao stranci omogućeno obrazloženo izjašnjavanje i argumentiranje prigovora na pisani nalaz i mišljenje vještaka, a inzistiranje na usmenom izlaganju vještaka na ročištu u ovršnom postupku predstavljalo bi u takvim okolnostima pretjerano formaliziranje. U tom je smislu pravno shvaćanje drugostupanjskog suda u skladu sa stabilnom i ustaljenom praksom revizijskog suda (Rev-870/2012-2 od 2. prosinca 2015, Revx-1071/2010-2 od 30. studenoga 2011, Rev-535/2009-2 od 15. lipnja 2011. i dr.).

Čl. 250., čl. 260. i čl. 261. st.1. i 2. ZPP

NALAZ I MIŠLJENJE VJEŠTAKA IZRAĐENO U IZVANSUDSKOM POSTUPKU KAO DOKAZ U SUDSKOM POSTUPKU

9.68. Revd 939/2023

Je li sud ovlašten provesti nadvještačenje sukladno čl. 261. ZPP kada postoje razlike između nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka imenovanog od strane suda u parničnom postupku te vještačenja koje je za privatne potrebe dala izraditi jedna parnična stranka, odnosno može li sud na jednak način vrednovati nalaz i mišljenje vještaka imenovanog u sudskom postupku te nalaz i mišljenje koji su izrađeni za privatne potrebe jedne stranke?

Rev 414/2024

U odnosu na prvi dio pitanja kojim se preispituje ovlaštenje suda za izvođenje dokaza nadvještačenjem sukladno čl. 261. ZPP-a kada postoje razlike između nalaza i mišljenja vještaka imenovanog u parničnom postupku te vještačenja koje je sačinjeno izvan parničnog postupka valja poći od toga da, iako nalaz i mišljenje koji je stranka izradila izvan parničnog postupka, nema procesnopravni učinak nalaza i mišljenja vještaka u smislu čl. 260. st. 1. i 2. ZPP-a, takav nalaz i mišljenje se ne može ignorirati već sadržaj tog nalaza treba smatrati argumentacijom same stranke, te takvu argumentaciju sud tijekom postupka treba razmotriti i ocijeniti kao ispravu pribavljenu od strane pojedine stranke u postupku, koja jest dokazno sredstvo, ali ju kao takvu treba vrednovati i ocijeniti u sklopu svih ostalih izvedenih dokaza. S tim u vezi treba reći da sudovi imaju ovlast ocjenjivati izvedene dokaze i ovlast odlučivanja o dokazima koje će izvesti radi utvrđivanja odlučnih činjenica sukladno odredbi čl. 220. st. 2. ZPP-a, pa postupanjem prema toj ovlasti da odluči da će izvesti dokaz nadvještačenjem prvostupanjski sud ne čini neku postupovnu povredu, imajući u vidu pravno shvaćanje ovog suda da nalaz i mišljenje sačinjeno izvan sudskog postupka

predstavlja dokazno sredstvo, kojeg sud ne može ignorirati već treba vrednovati i cijeliti u sklopu svih ostalih izvedenih dokaza.

10. PRETHODNI POSTUPAK I PREKLUZIJE, GLAVNA RASPRAVA I PRESUDA

Čl. 338. st. 3. ZPP u vezi čl. 12. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima

OBRAZLOŽENA SUDSKA ODLUKA

10.1. Revd 1444/2021

Može li Zapisnik sa sjednice sudskih odjela zamijeniti obrazloženje sudske odluke i je li odluka neobrazložena ako nisu navedeni razlozi primjene pravnog stajališta izraženog u Zapisniku?

Rev 104/2022

(...) iznimno i pozivanje na pravno shvaćanje i zapisnik koji je sastavljen prilikom sastanka predsjednika građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske može zamijeniti obrazloženje sudske odluke jer se radi o pravnom shvaćanju koje je javno objavljeno na stranicama Vrhovnog suda Republike Hrvatske pa u biti obrazloženje odluke je identično takvom pravnom shvaćanju.

Čl. 278. st.1. u vezi čl. 288. ZPP

ODBACIVANJE TUŽBE NA PRIPREMNOM ROČIŠTU

10.2. Revd 548/2020

Je li sud postupao suprotno odredbi čl. 278. st. 1., 280., 285. st. 4. i 288. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19 – dalje: ZPP) i time počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP kada je donio rješenje o odbačaju tužbe jer da je stvar pravomoćno presuđena, a prije nego je održano pripremno ročište?

Rev 1014/2020

Odredbom čl. 278. st. 1. ZPP određeno je o čemu je u tijeku pripremanja glavne rasprave do ročišta za glavnu raspravu ovlašten odlučivati prvostupanjski sud, dok je u čl. 280. ZPP navedeno da je sud nakon prethodnog ispitivanja tužbe ovlašten donositi rješenja iz čl. 278. st. 1. ZPP ako nije riječ o pitanjima u kojima se po prirodi stvari ili prema odredbama ZPP odluka može donijeti tek u daljnjem tijeku postupka. U smislu odredbe čl. 288. st. 2. ZPP prvostupanjski sud je na pripremnom ročištu, osim rješenja koje je ovlašten donositi nakon prethodnog ispitivanja tužbe ovlašten donositi i rješenje o odbacivanju tužbe, ako se utvrdi da u tužbenom zahtjevu već teče parnica, da je stvar pravomoćno presuđena, da je o predmetu spora sklopljena sudska nagodba ili da ne postoji pravni interes tužitelja za podnošenje tužbe za utvrđenje.

Dakle, prvostupanjski sud je ovlašten donijeti rješenje o odbacivanju tužbe zbog presuđene pravne stvari tek na pripremnom ročištu što proizlazi iz odredbe čl. 280. i čl. 288. st. 2. ZPP. Stoga su nižestupanjski sudovi počinili bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 288. st. 2. ZPP jer su suprotno jasnoj odredbi ZPP u čl. 288. st. 2. ZPP donijeli rješenje o odbacivanju tužbe zbog presuđene stvari prije zakazivanja pripremnog ročišta.

čl. 187. stavak 2. ZPP

PRAVNI INTERES I UGOVOR O PRIZNANJU DUGA

10.3. Revd 727/2020

Da li je dopuštena tužba kreditne institucije (Poslovne banke) na isplatu temeljem zaključenog ugovora o kreditu protiv potrošača (korisnika i sudužnika) u pravnoj situaciji kada protiv istog potrošača u vrijeme podnošenja tužbe već vodi ovršni postupak izravne naplate temeljem izdanih bjanko zadužnica korisnika i sudužnika za osiguranje povrata kredita, odnosno, ima li tužitelj pravni interes za pokretanje parničnog postupka protiv tuženika radi isplate, ako za istu tražbinu već posjeduje ovršnu ispravu na temelju koje vodi ovršni postupak i koja mu pruža sve elemente pravne zaštite koje bi mogao ostvariti na temelju ovršne presude u parničnom postupku?

Rev 1133/2020

Postojanje pravnog interesa po službenoj dužnosti sud može provjeravati samo do donošenja odluke o tužbenom zahtjevu, međutim, ako je tuženik osporio pravovremeno tijekom prvostupanjskog postupka postojanje takvog interesa i zbog pogrešne primjene čl. 288. st. 2. ZPP, a time i počinjenja bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 288. st. 2. ZPP, podnio i žalbu, tada je drugostupanjski sud bio ovlašten i dužan raspraviti postojanje pravnog interesa za podnošenje tužbe. Prema odredbi članka 183. stavak 1. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08 – dalje: OZ), dužnik može ispravom na kojoj je javno ovjеровljen njegov potpis dati suglasnost da se radi naplate tražbine određenog vjerovnika zaplijene svi računi koje ima kod pravnih osoba koje obavljaju poslove platnog prometa te da se novac s tih računa, u skladu s njegovom izjavom sadržanom u toj ispravi, izravno isplaćuje vjerovniku. Takva isprava izdaje se u jednom primjerku i ima učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi kojim se zaplјenjuje tražbina po računu i prenosi na ovrhovoditelja radi naplate.

Prema odredbi čl. 183. st. 7. OZ isprava iz st. 1. tog članka ima svojstvo ovršne isprave na temelju koje se može tražiti ovrha protiv dužnika ili jamaca plataca na drugim predmetima ovrhe.

Nadalje, prema odredbi članka 178. stavak 1. OZ, dužnik može javnobilježnički ovjеровljenom ispravom dati suglasnost da se radi naplate tražbine vjerovnika zaplijeni njegova plaća, odnosno drugo stalno novčano primanje, osim u dijelu u kojem je to primanje izuzeto od ovrhe (članak 149.). Isprava iz stavka 1. tog članka izdaje se u jednom primjerku ima značenje pravnog posla iz članka 72. stavak 1. tog Zakona te pravni učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi (stavak 2.).

Prema odredbi članka 178. stavak 5. OZ isprava iz stavka 1. tog članka ima svojstvo ovršne isprave na temelju koje se može tražiti ovrha protiv dužnika i na drugim predmetima ovrhe. S obzirom na citirane zakonske odredbe, opravdano se postavlja pitanje svrhe parničnog postupka pokrenutog radi naplate potraživanja koje je osigurano zadužnicom i/ili javnobilježnički ovjerovljenom ispravom kojom je dana suglasnost zaplijene plaće odnosno drugog stalnog novčanog primanja.

Naime, cilj pokretanja parničnog postupka je ishođenje ovršne isprave na temelju koje bi vjerovnik mogao prisilno naplatiti svoje potraživanje, a u konkretnom slučaju vjerovnik već raspolaže takvom ispravom. Štoviše, u smislu odredbe članka 183. stavak 1., odnosno članka 178. stavak 2. OZ, u konkretnom slučaju vjerovnik raspolaže ispravama koje imaju i jači pravni učinak od sudske odluke kao ovršne isprave (učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi u odnosu na tražbine ovršenika po računu). Drugim riječima, u području pravne zaštite ne postiže se veća učinkovitost pravomoćnom i ovršnom presudom u odnosu na dana sredstva osiguranja, pa su u pravu revidentice kada ističu da ne postoji pravni interes tužitelja za traženje kondemnatorne pravne zaštite od suda ako već raspolaže ovršnom ispravom koja mu omogućava ostvariti identičnu pravnu korist.

S obzirom na to da su tuženice tijekom postupka isticale prigovor nedostatka pravnog interesa tužitelja za pokretanje parničnog postupka radi isplate, nižestupanjski su sudovi pogrešno primijenili odredbu članka 288. stavak 2. u vezi članka 187. stavak 2. ZPP, kada tužbu nisu odbacili, već su o predmetu spora donijeli meritornu odluku prihvatanjem tužbenog zahtjeva (tako u Rev-3231/2016-2 od 15. siječnja 2020.).

vidi i [Rev 1291/2022](#)

Čl. 187. st. 2. ZPP

PRAVNI INTERES

10.3.a Revd 891/2024

Ima li vjerovnik pravni interes podnijeti tužbu radi isplate ukoliko javnobilježnički akt u kojem je utvrđena njegova tražbina ne sadrži izričito dopuštenje dužnika da vjerovnik temeljem tog akta provede ovrhu na njegovoj cjelokupnoj imovini?

[Rev 607/2024](#)

Prema shvaćanju ovoga suda, a suprotno tvrdnjama tužitelja, nižestupanjski sudovi su pravilno odbacili tužbu zbog nedostatka pravnog interesa. Ovo stoga, jer tužitelju nedostaje pravni interes budući da već raspolaže ovršnom ispravom koja mu omogućuje ostvariti onu pravnu korist koju u osnovi želi ostvariti tražeći kondemnatornu zaštitu te provođenjem ovog postupka tužitelj ne može ostvariti drugačiju, povoljniju korist (u tom smislu i ovaj sud u odlukama broj: Revt-288/15-2 od 18. listopada 2016., Revt-190/14-2 od 3. rujna 2014., Rev-x-507/14-2 od 18. lipnja 2014., Rev-x-653/2018-3 od 10. svibnja 2023., Rev-x-356/2018-3 od 8. ožujka 2023. i dr.). S tim u vezi to što stranke nisu odredile u ovršnoj ispravi da se prisilna ovrha radi

naplate osigurane tražbine može provesti na drugim predmetima ovrhe odnosno cjelokupnoj imovini tuženika ukazuje da su stranke ugovorno i sporazumno ograničile mogućnost naplate dospjele tražbine na predmet osiguranja (založenoj nekretnini tuženika) te tužitelj donošenjem pobijanog rješenja nije onemogućen (uskraćen) umogućnosti ostvarivanja svog dospjelog (nenamirenog) potraživanja od tuženika. Tužitelj je na temelju javnobilježničkog akta mogao i može tražiti ovrhu protiv tuženika kao dužnika pa nije imao i nema pravni interes za ishođenje presude kao ovršne isprave u ovoj parnici jer time nema i ne bi imao drukčiju i kvalitetniju pravnu korist od one koju već ima i koju već na temelju navedene isprave može ostvariti.

Čl. 342. ZPP

ISPRAVAK PRESUDE – BITNA POVREDA ODREĐABA PARNIČNOG POSTUPKA

10.4. Revd 915/2021

Da li drugostupanjski sud čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka kada temeljem ovlaštenja iz odredbe čl. 342. ZPP-a ispravkom presude mijenja svoju odluku na način da prvotno usvojenu žalbu i ukinuti dio prvostupanjske presude preinači na način da ispravkom odbije žalbu i potvrdi prvostupanjsku presudu u pobijanom dijelu?"

Rev 814/2021-2

(...) Takvo postupanje drugostupanjskog suda, a koje sadržajno jest zadiranje u samu bit već donesene drugostupanjske odluke, a koja je njezinom dostavljanjem strankama i proizvela pravne učinke, jest grubo kršenje odredbe čl. 342. ZPP-a, čime je u donošenju takvog rješenja o "ispravku" počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi sa odredbom čl. 342. ZPP-a.

Čl. 333. ZPP u vezi čl. 19. OZ

PRESUĐENA STVAR I OVLAŠTI OVRŠNOG SUDA

10.5. Revd 849/2021

Da li je o prigovoru presuđene stvari odnosno nedostatku pasivne legitimacije ovršenika uslijed spornog pravnog sljedništva ovlašten odlučivati sud koji provodi ovršni postupak, ili je povodom takvog prigovora ovršni sud dužan zaključkom uputiti ovršenika na pokretanje parnice sukladno odredbi čl. 52. st. 1. Ovršnog zakona?

Rev 1054/2021

Cijeneći činjenicu da je ovaj ovršni postupak ovrhovoditelj pokrenuo protiv ovršenika na temelju iste ovršne (javnobilježničke) isprave odnosno (...), činjenice da se ovrha predlaže na istom predmetu ovrhe (...) kao i činjenicu da je pravomoćno odbijen (...) raniji

ovrhovoditelj je prijedlog za ovrhu protiv istog ovršenika, podnesen na temelju iste ovršne (javnobilježničke) isprave jer je drugostupanjski sud zauzeo shvaćanje da ovršna isprava nije podobna za ovrhu ovaj revizijski sud ocjenjuje da se u konkretnom slučaju radi o presuđenoj stvari, tj. da u konkretnom slučaju dolazi do primjene odredbe čl. 333. st. 2. ZPP u vezi s čl. 19. OZ. To stoga što se činjenično stanje nakon odbijanja tog (ranijeg) prijedloga za ovrhu nije izmijenilo da bi ponovno odlučivanje o podnesenom prijedlogu za ovrhu u ovom postupku bilo dopušteno.

Čl. 288. ZPP u vezi čl. 187. st. 2. ZPP i čl. 178. OZ

PRAVNI INTERES I ZADUŽNICA

10.6. Revd 2185/2021

Ima li vjerovnik novčane tražbine pravni interes voditi parnični postupak protiv dužnika radi isplate ako raspolaže valjanom zadužnicom dužnika danom radi osiguranja tražbine?

Rev 573/2022

Dakle, u području pravne zaštite ne postiže se veća učinkovitost pravomoćnom i ovršnom presudom u odnosu na dana sredstva osiguranja, pa osnovano tuženica dovodi u pitanje postojanja pravnog interesa tužitelja za traženje kondemnatorne pravne zaštite od suda ako već raspolaže ovršnom ispravom koja mu omogućava ostvariti identičnu pravnu korist.

23. S obzirom na to da je tuženica tijekom postupka isticala prigovor nedostatka pravnog interesa tužitelja za pokretanje parničnog postupka radi isplate, nižestupanjski su sudovi pogrešno primijenili odredbu čl. 288. st. 2. u vezi čl. 187. st. 2. ZPP-a kada, ako tužitelj raspolaže bjanko zadužnicom (ovršnom ispravom), tužbu nisu odbacili, već su o predmetu spora donijeli meritornu odluku, djelomičnim prihvaćanjem tužbenog zahtjeva (tako u Rev-1133/2020 od 2. veljače 2021., Rev-3231/2016-2 od 15. siječnja 2020. i dr.).

Čl. 333. st.2.ZPP

NE POSTOJI IDENTITET ČINJENIČNE OSNOVE TUŽBENIH ZAHTJEVA

10.7. Revd 3789/2021

Može li se tužbeni zahtjev na upis brisanja zemljišnoknjižnog stanja uknjiženog na temelju javnih isprava uz uspostavu prijašnjeg zemljišnoknjižnog stanja smatrati pravomoćno utvrđenom pravnom stvari o utvrđenju prava vlasništva na temelju zakona (dosjelost) brisanog tim kondemnatornim upisom, sve u smislu kumulativnog ispunjenja pretpostavki o pravomoćno presuđenoj stvari u svezi primjene čl. 333. st. 2. Zakona o parničnom postupku?

Rev 54/2022

Dakle, u konkretnom slučaju, okolnost da je pravomoćno prihvaćen prije navedeni protutužbeni zahtjev, nema značaj pravomoćno presuđene stvari u odnosu na predmetni tužbeni zahtjev tužitelja za utvrđenje stjecanje prava vlasništva predmetne nekretnine dosjelošću. Okolnost, da je u prethodno vođenom parničnom postupku, utvrđeno da tužitelj nije mogao na valjan način steći vlasništvo predmetne nekretnine temeljem rješenja Hrvatskog fonda za privatizaciju, ne isključuje mogućnost da je tužitelj pravo vlasništva predmetne nekretnine stekao dosjelošću.

Čl. 291. st.1. ZPP/13

PREDMNIJEVANO POVLAČENJE TUŽBE - ISPUNJENJE PRETPOSTAVKI

10.8. Revd 2637/2020

Ako s drugog pripremnog ročišta neopravdano izostane tužitelj, a tuženik se odbije upustiti u raspravljanje, je li u smislu čl. 291. st. 1. ZPP-a udovoljeno pretpostavkama za donošenje rješenja kojim se utvrđuje da je tužba povučena ili je sud dužan održati ročište i raspravljati s prisutnom strankom?

Rev 765/2021

Dakle, odgovor na pitanje glasi da za vrijeme važenja pravnog režima ZPP/13, kada je pripremno ročište održano prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama ZPP iz "Narodne novine, br.: 70/19." (dalje: ZID ZPP/19), ako s pripremnog ročišta neopravdano izostane tužitelj, sud će raspravljati s prisutnom strankom. Ako tuženik odbije upustiti se u raspravljanje, prema odredbi čl. 291. ZPP/13, ne smatra se da je tužitelj povukao tužbu.

Čl. 114. ZPP i čl. 295. ZPP

PRETPOSTAVKE ZA PREDMNIJEVANO POVLAČENJE TUŽBE

10.9. Revd 3640/2021

1. Jesu li ispunjene pretpostavke za donošenje rješenja o tzv. presumiranom povlačenju tužbe ako poziv za ročište na kojem ta posljedica ima nastupiti nije bio uredan u smislu odredbe čl. 114. ZPP-a odnosno ako je poziv za to ročište dostavljen u obliku rješenja koje nije sadržavalo upozorenje o zakonskim posljedicama nedolaska?
2. Primjenjuje li sud, iako se radi o glavnoj raspravi, nepravilno odredbu čl. 295. st. 1. ZPP, kada donosi odluku o presumiranom povlačenju tužbe samo zbog izostanka s ročišta jedne stranke - tužitelja, a ne obje stranke?

Rev 284/2022

Odgovor na prvo postavljeno pitanje izričito je sadržan u odredbi čl. 114. st. 3. ZPP, po kojoj će sud u pozivu osobito upozoriti na zakonske posljedice izostanka s ročišta. (....)

Odgovor na drugo postavljeno pitanje je taj da su nižestupanjski sudovi pravilno primijenili odredbu čl. 295. st. 1. ZPP. Naime, odredbom čl. 295. ZPP propisano je da ako s ročišta za glavnu raspravu izostane tužitelj ili ako na to ročište ne dođe tuženik, a uredno su pozvani, rasprava će se održati s prisutnom strankom (st. 1.), a ako s ročišta za glavnu raspravu neopravdano izostanu obje stranke ili ako dođu na ročište, ali se neće upustiti u raspravljanje, ili se udalje s ročišta, smatrat će se da je tužitelj povukao tužbu (st. 2.). Slijedom navedenog, i prema pravnom shvaćanju ovoga suda, u situaciji kada s ročišta za glavnu raspravu neopravdano izostane tužitelj, a uredno je pozvan, a tuženik se neće upustiti u raspravljanje, dolazi do presumiranog povlačenja tužbe u smislu odredbe čl. 295. st. 2. ZPP jer su na taj način obje stranke izrazile volju da ne raspravljaju pred sudom. U takvoj činjeničnoj i procesnoj situaciji nema mjesta održavanju ročišta za glavnu raspravu s obzirom na to da tužitelj nije pristupio na ročište za glavnu raspravu, a izostanak nije opravdao (neopravdano je izostao), dok se tuženik na predmetnom ročištu za glavnu raspravu nije htio niti upustiti u raspravljanje. Navedeno pravno shvaćanje ovaj je sud izrazio i u svojim odlukama Rev 3838/2018 od 29. siječnja 2019. i Revr 96/17-2 od 12. travnja 2017.

Čl. 331. ZPP u vezi čl. 157. i čl. 352. ZPP

PRIZNANJE TUŽBENOG ZAHTJEVA PREDSTAVLJA I PRIZNANJE ČINJENICA NAVEDNIH U TUŽBI

10.10. Revd 616/2021

Treba li odredbe o priznanju tužbenog zahtjeva tumačiti na način da priznanje tužbenog zahtjeva ujedno predstavlja i priznanje činjenica navedenih u tužbi, zbog čega je protivno zakonu odluku o trošku parničnog postupka u slučaju priznanja tužbenog zahtjeva donositi izvan i suprotno činjenicama navedenim u tužbi, a posebno ne na temelju činjenica koje su suprotno zakonskim pravilima o mogućnosti iznošenja činjenica i dokaza u žalbenom postupku, po prvi puta iznesene u žalbi?

Rev 324/2022

Odredbe o priznanju tužbenog zahtjeva treba tumačiti na način da priznanje tužbenog zahtjeva ujedno predstavlja i priznanje činjenica navedenih u tužbi, zbog čega je protivna zakonu odluku o trošku parničnog postupka u slučaju priznanja tužbenog zahtjeva donositi izvan i suprotno činjenicama navedenim u tužbi, a posebno ne na temelju činjenica koje su suprotno zakonskim pravilima o mogućnosti iznošenja činjenica i dokaza u žalbenom postupku, po prvi puta iznesene u žalbi?

Čl. 335. ZPP u vezi čl. 98. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (NN 25/13)

ŽALBENI ROK U SLUČAJU KAD JE PRESUDA OBJAVLJENA NA ROČIŠU ZA OBJAVU NA KOJE STRANKE NISU PRISTUPILE

10.11. Revd 1309/2020

Otkad teče rok za žalbu na presudu koja je objavljena na ročištu za objavu i oglasnoj ploči suda, ako su stranke uredno obaviještene o danu održavanja ročišta za objavu presude, a na isto nisu pristupile, a prvostupanjski sud im unatoč tome dostavi presudu prema odredbama kojima se uređuje dostava ostalih pismena?

Rev 511/2021

(...) - da to proizlazi i iz smisla odredaba čl. 98. Zakona o izmjenama i dopunama ZPP-a ("Narodne novine", broj 25/13), iz "prijelaznih i završnih odredaba" toga Zakona - njihovim razumnim tumačenjem, a prema kojim odredbama: (stavak 1.) "Ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će odluku o ispunjavanju uvjeta za isticanje presude na e-oglasnoj ploči sudova u skladu s odredbama ovoga Zakona, kad se za to ispune uvjeti na pojedinom sudu.", (stavak 2.) "Do donošenja odluke iz stavka 1. ovoga članka sud će stranci koja je bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje dostaviti presudu prema odredbama ovoga Zakona o dostavi pismena.", a sve budući da je i iz njih za zaključiti da se presumpcija iz odredbe čl. 335. stavka 9. ZPP-a ne primjenjuje u slučaju kada u razdoblju u kojemu sud kome je žalbu trebalo podnijeti nije niti imao e-oglasnu ploču, dakle - sve do trenutka kada Ministar nadležan za poslove pravosuđa nije donio "odluku o ispunjavanju uvjeta za isticanje presude na e-oglasnoj ploči",
- da, smisleno gledajući na cjelinu sadržaja čl. 335. ZPP-a, odredbu stavka 9. treba primjenjivati samo sa odredbom stavka 10. toga članka - jer samo u cjelini sa njom ostvaruje svoj smisao, sve i u svezi sa načelnim shvaćanjem: da stranka ne bi trebala snositi štetne posljedice nejasnih odredaba ijednog zakona - pa zbog ovih biti i ograničena u pravu na žalbu.

Čl. 335. st. 7., 9. i 10. ZPP

POGREŠNA UPUTA O ROKU ZA PODNOŠENJE PRAVNOG LIJEKA

10.12. Revd 356/2021

Treba li se u situaciji kada je stranka uredno obaviještena o ročištu na kojem će se objaviti presuda, a ne pristupi na isto te joj se presuda pisano otpremi s uputom o pravnom lijeku, rok za podnošenje žalbe računati u smislu odredbe čl. 335. st. 9. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 – dalje ZPP-a) ili u smislu odredbe 348. st. 1. ZPP-a?

[Rev 936/2022](#)

Međutim, imajući u vidu da je prvostupanjski sud strankama dao pogrešnu uputu o pravnom lijeku, određivši da nezadovoljna stranka može protiv prvostupanjske presude podnijeti žalbu u roku od 15 dana računajući od dana dostave otpravka te presude, što je suprotno odredbi čl. 335. st. 9. ZPP, ovaj sud ukazuje da prema njegovom pravnom shvaćanju, pogrešna uputa suda o pravnom lijeku protiv prvostupanjske presude, ne smije ići na štetu stranke koja se pridržava te upute i koja je sukladno danoj (pogrešnoj) uputi, žalbu podnijela prvostupanjskom sudu u navedenom roku. Zato se takva žalba ima smatrati pravodobnom.

vidi i [Rev 668/2024](#), [Rev 90/2025](#)

Čl. 279., čl. 277. st. 2. i 331. ZPP

PRETPOSTAVKE ZA DONOŠENJE PRESUDE NA TEMELJU PRIZNANJA

10.13. Revd 3341/2022

Čini li sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka kada donese presudu na temelju priznanja prije nego što je tuženiku dostavljena tužba?

[Rev 387/2023](#)

Sud nije ovlašten donijeti presudu na temelju priznanja u smislu odredbe čl. 279. ZPP-a prije nego što je tužbu tuženiku dostavio na odgovor, te postupajući suprotno tome, dakle donoseći presudu na temelju priznanja prije dostave tužbe tuženiku na odgovor vrijeđa pravo tuženika na raspravljanje pred sudom, čime čini apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 6. ZPP-a.

Kako su sudovi nižeg stupnja počinili bitnu povredu odredaba parničnog postupka odlučeno je kao u izreci primjenom odredbe čl. 391. st. 6. ZPP-a.

PRAVO NA PRISTUP SUDU I OBRAZLOŽENU ODLUKU

Čl. 24. do 26., čl. 72. ZOVO

10.14. Revd 422/2022

Je li sud povrijedio pravo tužitelja na pristup sudu u situaciji kada tužitelj u tužbi istakne osnovu stjecanja prava vlasništva i građenjem i dosjelošću, a sud propusti odlučiti o osnovanosti stjecanja prava vlasništva građenjem?

[Rev 174/2023](#)

Dakle, prema ocjeni ovog suda kada pitanje stjecanja prava vlasništva po obje osnove (dosjelošću i građenjem) ovisi o istoj kvaliteti posjeda time što sud nije posebno u

obrazloženju presude dao izričite razloge zbog kojih odbija tužbeni zahtjev za oba načina stjecanja već samo za jedan od načina stjecanja nije povrijedio pravo tužitelja na pristup sudu i pravo na obrazloženu odluku kada je dao razloge zbog kojih utvrđuje da na strani tužitelja nedostaje ona kvaliteta posjeda koja se traži za oba načina stjecanja prava vlasništva.

Čl. 291. st. 4. ZPP

ISPUNJENJE PRETPOSTAVKI ZA PRESUMIRANO POVLAČENJE TUŽBE

10.15. Revd 2031/2022

Ako s pripremnog ročišta neopravdano izostane tužitelj, a uredno je pozvan, a tuženik se ne upusti u raspravljanje, dolazi li do presumiranog povlačenja tužbe u smislu odredbe čl. 291. st. 4. ZPP-a ili će sud održati raspravu s prisutnom strankom u smislu odredbe čl. 291. st. 1. ZPP-a, odnosno ukoliko sud ne održi pripremono ročište s jednom prisutnom strankom (već donese rješenje o povlačenju tužbe) je li time počinjena bitna povreda iz čl. 354. st.1. u vezi čl. 291. st. 4. ZPP-a?

Rev 309/2023

Prema odredbi čl. 291. st. 4. ZPP/19 ispunjene su pretpostavke za presumirano povlačenje tužbe ako tužitelj neopravdano izostane s ročišta, a tuženik se neće upustiti u raspravljanje.

Rev 725/2023

POSTOJANJE IDENTITETA PRESUĐENOG PRAVNOG ODNOSA

Čl. 333. st.2. ZPP

10.16. Revd 3889/2021

1. Postoji li objektivni identitet, odnosno istovjetnost presuđenog pravnog odnosa između istih stranaka u istim procesnim ulogama i u pogledu iste činjenične i pravne osnove, ako je u ranijem, pravomoćno okončanom sporu, odbijen tužbeni zahtjev postavljen na obvezu solidarne isplate tuženika, a u tužbenom zahtjevu kasnijeg spora je izostala solidarnost na pasivnoj strani?

2. Ima li mjesta primjeni odredbe čl. 333. st. 2. Zakona o parničnom postupku, odnosno odbačaju kasnije tužbe između istih stranaka u istim procesnim ulogama i u pogledu iste činjenične i pravne osnove ako je raniji spor okončan pravomoćnom presudom kojom je odbijen tužbeni zahtjev postavljen na obvezu solidarne isplate tuženika, a u tužbenom zahtjevu kasnijeg spora je izostala solidarnost na pasivnoj strani?

Rev 562/2022

Stoga bi odgovor na prvo postavljeno pitanje glasio da postoji objektivni identitet, odnosno istovjetnost presuđenog pravnog odnosa između istih stranaka u istim procesnim ulogama i u pogledu iste činjenične i pravne osnove, ako je u ranijem, pravomoćno okončanom sporu, odbijen tužbeni zahtjev postavljen na obvezu solidarne isplate tuženika, a u tužbenom zahtjevu kasnijeg spora je izostala solidarnost na pasivnoj strani.

U odnosu na drugo postavljeno pitanje odgovor bi glasio da ima mjesta primjeni odredbe čl. 333. st. 2. ZPP, odnosno odbačaju kasnije tužbe između istih stranaka u istim procesnim ulogama i u pogledu iste činjenične i pravne osnove ako je raniji spor okončan pravomoćnom presudom kojom je odbijen tužbeni zahtjev postavljen na obvezu solidarne isplate tuženika, a u tužbenom zahtjevu kasnijeg spora je izostala solidarnost na pasivnoj strani.

PRAVNI INTERES I ZADUŽNICA

Čl. 288. st.2. u vezi čl. 187. st.2. ZPP

10.17. Revd 2684/2020

Je li osoba koja raspolaže zadužnicom ovlaštena i ima li pravni interes pokrenuti parnicu te postaviti kondemnatorni tužbeni zahtjev radi isplate novčane tražbine već osigurane zadužnicom?

Rev 623/2021

U sporovima koji su pokrenuti radi naplate novčanog potraživanja za koje je izdana zadužnica i to na iznos koji obuhvaća iznos nenaplaćenog potraživanja koje je predmetom spora, zadužnica predstavlja negativnu procesnu pretpostavku za podnošenje kondemnatorne tužbe jer tužitelj već raspolaže ovršnom ispravom za podmirenje konkretnog potraživanja.

Čl. 291. st.4. ZPP

ISPUNJENJE PRETPOSTAVKI ZA PRESUMIRANO POVLAČENJE TUŽBE

10.18. Revd 439/2022

1. Je li ostvarena predmnijeva iz čl. 291. st. 4. ZPP-a o povlačenju tužbe, ako s pripremnog ročišta neopravdano izostane tužitelj, a tuženik se neće upustiti u raspravljanje?
2. Je li dopuštena primjena odredbe čl. 291. st. 4. ZPP-a, ako stranke nisu upozorene na mogućnost donošenja odluke o presumiranom povlačenju tužbe u slučaju ispunjenja pretpostavki iz navedene odredbe?

[Rev 224/2023](#)

Kad s pripremnog ročišta neopravdano izostane tužitelj, a prisutni tuženik se ne želi i neće upustiti u raspravljanje, ostvarena je predmnijeva iz čl. 291. st. 4. ZPP o povlačenju tužbe."

Nije dopuštena primjena odredbe čl. 291. st. 4. ZPP ako stranke u pozivu za pripremno ročište nisu upozorene na mogućnost donošenja odluke o presumiranom povlačenju tužbe u slučaju ispunjenja pretpostavki iz navedene odredbe.

[Rev 725/2023](#)

Čl. 335. st. 9. i 10. ZPP

POGREŠNA UPUTA O ROKU ZA PODNOŠENJE PRAVNOG LIJEKA

10.19. Revd 3788/2020

Ima li postupanje stranke po uputi o pravnom lijeku koja je navedena u prvostupanjskoj presudi, a koja je uputa pogrešna, za posljedicu gubitak prava stranke na žalbu odnosno odbacivanje žalbe kao nepravovremene?

[Rev 993/2021](#)

Slijedom navedenog, obzirom na naznačeno pravno pitanje, valja reći da postupanje stranke po uputi o pravnom lijeku koja je navedena u prvostupanjskoj presudi, a koja je uputa pogrešna, nema za posljedicu gubitak prava stranke na žalbu odnosno odbacivanje žalbe kao nepravovremene

Čl. 305. u vezi čl. 109. st.4. ZPP

PREOTVARANJE GLAVNE RASPRAVE RADI DOPUNE I ISPRAVKA TUŽBE

10.20. Revd 4584/2022

Je li sud smije preotvoriti glavnu raspravu kako bi pozvao tužitelja da dopuni, odnosno uredi tužbeni zahtjev?

[Rev 513/2023](#)

Dopušteno je da sud ponovno otvori (preotvori) glavnu raspravu i radi vraćanja tužbe na ispravak ili dopunu.

Čl. 333. ZPP

PRAVOMOĆNO PRESUĐENA STVAR

10.21. Revd 2725/2022

Je li sud ovlašten ponovno odlučivati o tužbenom zahtjevu o kojem je ranije u drugom postupku već donesena pravomoćna presuda, te je li odlučujući o zahtjevu tužitelja i žalbi tuženika na prvostupanjsku presudu o kojima je već ranije pravomoćno odlučeno (presuđeno) žalbeni sud počinio bitnu povredu parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. točka 9. Zakona o parničnom postupku, postupajući protivno odredbi čl. 333. Zakona o parničnom postupku?

Rev 1293/2022

Osnovano revident navodi da je u ovom predmetu sud prvog stupnja odlučio o tužbenom zahtjevu o kojem je već pravomoćno odlučeno. Naime, presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu, broj Pr-1558/2017-17 od 11. listopada 2018., postala je pravomoćna 23. lipnja 2020. i njome je odlučeno o zahtjevu tužiteljice, za isplatu razlike plaće s istog osnova i za isto vremensko razdoblje, koji je predmet i ovog postupka. Iz navedenog slijedi da je već u trenutku podnošenja tužbe u ovom predmetu, 10. prosinca 2020., pa time i u trenutku donošenja prvostupanjske odluke, o tužbenom zahtjevu, koji je predmet ovog spora, već bilo pravomoćno odlučeno. Stoga je sud prvog stupnja, donošenjem presude zbog ogluhe u ovom postupku, postupio protivno odredbi čl. 333. st. 2. ZPP i počinio bitnu povredu odredaba postupka iz čl. 354. st. 2. točka 9. ZPP.

Čl. 333. st.2. ZPP

PRESUĐENA STVAR

10.22. Revd 1377/2023

Da li se na osnovu čl. 333. st. 2. ZPP-a radi o presuđenoj stvari ako je u prijašnjoj pravomoćno okončanoj parnici tužitelj zahtijevao utvrđenje prava vlasništva nasljeđivanjem, diobom i izdavanjem tabularne isprave, a u novoj parnici tužbeni zahtjev temelji na stjecanju prava vlasništva isključivo na osnovu zakona temeljem dosjelogosti, koji se zasniva na novim činjenicama i drugačijem činjeničnom osnovu, koji određuje drugačiju primjenu materijalnog prava?

Rev 907/2023

Kako u ovom predmetnom postupku tužiteljica tužbenim zahtjevom zahtijeva utvrđenje da je dosjelošću (a ne nasljeđivanjem) stekla sporno vlasništvo i to iznošenjem činjenične tvrdnje da je bila i osobni posjednik (a ne da je osobni posjednik bila isključivo njena majka), to se dakle ne radi o istom tužbenom zahtjevu a niti o istoj činjeničnoj osnovi.

POGREŠNA UPUTA O ROKU ZA PODNOŠENJE PRAVNOG LIJEKA

Čl. 348. st.1. u vezi čl. 335. st.7. i 8. ZPP

10.23. Revd 3288/2022

1. Smije li pogrešna uputa suda o pravnom lijeku protiv prvostupanjske presude ići na štetu stranke koja se držala te upute i koja je sukladno danoj (pogrešnoj) uputi žalbu podnijela prvostupanjskom sudu u navedenom roku?
2. Je li počinjena bitna povreda parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. točka 11. ZPP ako drugostupanjski sud navodi da iz zapisnika o ročištu za objavu presude proizlazi odlučna činjenica (primitak prijepisa presude) o kojoj ovisi pravovremenost žalbe, iako iz sadržaja zapisnika o održanom ročištu za objavu presude ta činjenica ne proizlazi?

Rev 554/2023

Međutim, imajući u vidu da prvostupanjski sud na ročištu za objavu presude nije punomoćniku prvotužiteljice uručio ovjereni prijepis presude, niti ga je uputio da isti preuzme u sudu istog dana, već je prijepis presude naknadno dostavljen s uputom o pravnom lijeku, prema kojoj je žalba protiv prvostupanjske presude dopuštena u roku od 15 dana od dana dostave tog otpravka, pogrešno je drugostupanjski sud rok za podnošenje žalbe računao od dana ročišta za objavu odluke umjesto od dana kad je punomoćniku prvotuženice dostavio prvostupanjsku presudu.

Zbog pogrešnog pravnog shvaćanja drugostupanjskog suda, u postupku nije utvrđeno kada je punomoćniku prvotuženice uručen ovjereni prijepis prvostupanjske presude, kako bi se moglo ocijeniti je su li žalba protiv presude i dopuna žalbe podnesene sukladno uputi o pravnom lijeku danoj u prvostupanjskoj presudi odnosno je su li pravovremene.

Revizijski sud je u više odluka (primjerice odluku broj Revt 155/14 od 17. lipnja 2016., broj Revt 148/16 od 11. srpnja 2017. i broj Revt 289/16 od 26. listopada 2016.) zauzeo pravno shvaćanje da pogrešna uputa suda o pravnom lijeku protiv prvostupanjske presude ne smije ići na štetu stranke koja se držala te upute i koja je sukladno takvoj (pogrešnoj) uputi žalbu podnijela prvostupanjskom sudu u tom roku, što je odgovor na prvo pravno pitanje za koje je dopušteno podnošenje revizije

Čl. 295. st.2. ZPP u vezi čl. 114. ZPP

PRESUMIRANO POVLAČENJE TUŽBE KADA STRANKA NIJE U POZIVU ZA ROČIŠTE UPOZORENA NA POSLJEDICE NEDOLASKA

10.24. Revd 2301/2022

Jesu li ispunjene pretpostavke za donošenje rješenja o tzv. presumiranom povlačenju tužbe, sukladno odredbi čl. 295. st. 2. ZPP-a, ako poziv za ročište na kojem ta

posljedica ima nastupiti nije bio uredan u smislu odredbe čl. 114. ZPP-a, odnosno ako je poziv za to ročište dostavljen u obliku vanraspravnog rješenja suda koji nije sadržavao upozorenje o zakonskim posljedicama nedolaska na ročište?

Rev 1108/2022

Obvezan sadržaj upozorenja na posljedice propuštanja pristupa na ročište u smislu čl. 114. st. 3. ZPP odnosi se na pozive za pripremno ročište, odnosno prvo ročište za glavnu raspravu (ako se pripremno ročište ne održava). Za kasnija ročišta kojima se nastavlja prethodno odgođena rasprava (dakle nastavlja se glavna rasprava za koju je stranka primila poziv u skladu sa čl. 114. st. 3. ZPP) takvo upozorenje nije od utjecaja na ocjenu je li stranka uredno pozvana.

Čl. 299. ZPP

DOKAZNI PRIJEDLOZI IZNESENI NAKON ZAKLJUČENJA PRETHODNOG POSTUPKA

10.25. Revd 3494/2020

Može li sud odbiti prijedlog stranke za izvođenje dokaza pozivom na to da je dokazni prijedlog iznesen nakon zaključenja prethodnog postupka, ako se radi o dokazu predloženom radi utvrđenja pomoćnih činjenica odnosno kojim se mogla utvrditi posredno relevantna činjenica i time osporiti vjerodostojnost iskaza svjedoka i zastupnika po zakonu druge stranke, a koji iskazi su dani nakon zaključenja prethodnog postupka?

Rev 235/2022

Sud ne može odbiti prijedlog stranke za izvođenje dokaza pozivom na to da je dokazni prijedlog iznesen nakon zaključenja prethodnog postupka ako je stranka predložila izvođenje dokaza radi utvrđenja pomoćnih činjenica odnosno kojim se može utvrditi posredno relevantna činjenica ili tim dokazom provjeriti vjerodostojnost iskaza svjedoka i zastupnika po zakonu druge stranke koji su saslušani tijekom glavne rasprave, odnosno nakon zaključenja prethodnog postupka.

Čl. 295.st.1. i 2. ZPP/13

PRESUMIRANO POVLAČENJE TUŽBE U SLUČAJU KAD JE TUŽITELJ PREDLOŽIO ODGODU I DOSTAVIO MEDICINSKU DOKUMENTACIJU KOJOM OPRAVDAVA NEDOLAZAK

10.26. Revd 4332/2022

(...) zbog pravnog pitanja ispunjenja pretpostavki za presumirano povlačenje tužbe iz odredbe čl. 295. st. 2. Zakona o parničnom postupku, kod okolnosti da je tužitelj

prethodno predložio odgodu ročište, dostavljajući pri tom određenu medicinsku dokumentaciju kojom ispričava nedolazak na ročište.

Rev 1123/2023

S obzirom na postavljeno pitanje radi kojega je dozvoljeno podnošenje revizije i sadržaj navedene odredbe čl. 295. st. 2. ZPP-a, navodi se da prema pravnom shvaćanju ovoga suda, okolnost što je tužitelj prije održavanja ročišta predložio njegovu odgodu dostavljajući medicinsku dokumentaciju, ali samo u slučaju ako ta medicinska dokumentacija predstavlja dokaz opravdanoga razloga za izostanak sa ročišta (a što u konkretnom slučaju prema utvrđenju suda nije) kako ne bi bile ispunjene pretpostavke iz odredbe čl. 295. st. 2. ZPP-a, o presumiranom povlačenju tužbe.

Čl. 342. ZPP

ISPRAVLJANJE PRESUDE (POGREŠKA U RAČUNANJU TROŠKVA POSTUPKA)

10.27. Revd 2029/2022

Kada sud, odlučujući o troškovima u parnici pozivanjem na odredbu članka 154. stavka 1. i članka 158. stavka 1. ZPP vrši prijeboj troškova stranaka, ali u računicu ne uvrsti pravilno iznos troškova postupka tužitelja i tuženika, već umjesto iznosa troška tuženika u računicu pogrešno uvrsti iznos glavnice za koju je tužitelj djelomično povukao tužbeni zahtjev, pa od troškova postupka tužitelja oduzima iznos povučenog dijela glavnice tužitelja umjesto troškova postupka tuženika, da li se isto ima smatrati očitom pogreškom u brojevima i drugom očitom pogreškom u pisanju i računanju ili isto predstavlja pogrešnu primjenu materijalnog prava?

Rev 26/2023

Kada drugostupanjski sud, odlučujući o troškovima parničnog postupka na temelju odredbe članka 166. stavka 2. ZPP, u primjeni odredaba članka 154. stavka 1. i članka 158. ZPP, uzima u obzir da je tužitelj u cijelosti uspio u konačno postavljenom tužbenom zahtjevu, a da je tijekom postupka povukao dio tužbenog zahtjeva, kao i da je sud prvog stupnja pravilno utvrdio trošak obiju stranaka i da valjanost tog obračuna troškova ni stranke u žalbi ne osporavaju, te potom ocjenjuje da od troška tužitelja valja prebiti iznos koji je pravilno utvrđen po sudu prvog stupnja glede povučenog dijela, ali od troška tužitelja ne odbija iznos troška za kojeg je ocijenio da je pravilno utvrđen po sudu prvog stupnja, a kojeg ni stranke ne osporavaju, već odbija drugi iznos, tada takvo postupanje suda drugog stupnja ima značaj pogreške u pisanju koja je imala za posljedicu pogrešku u računanju i predstavlja osnovu za ispravak presude, odnosno odluke o parničnom trošku sadržane u presudi u smislu odredbe članka 342. stavka 1. u vezi s člankom 167. stavkom 1. ZPP.

Čl. 342. ZPP

ISPRAVLJANJE PRESUDE

10.28. Revd 2441/2023

Može li se rješenjem o ispravku prvostupanjskog suda ispravljati pravomoćna presuda sukladno odredbama čl. 342. ZPP-a u dijelu izreke na način da se mijenja subjektivni identitet izreke (I. tuženik umjesto tuženici) i to nakon što je drugostupanjski sud prvotnu izreku svojom odlukom potvrdio odbivši žalbu tužitelja u odnosu na taj dio izreke kao neosnovanu uz istovremenu uputu prvostupanjskom sudu da tako potvrđenu izreku odlukom suda drugog stupnja treba ispraviti prvostupanjski sud kao sud nižeg stupnja, te predstavlja li takvo postupanje sudova povredu odredaba čl. 342. u vezi sa čl. 354. st.1. ZPP-a?

Rev 586/2024

Imajući u vidu da su presudom prvostupanjskog suda poslovni broj P-.. odbijeni tužbeni zahtjevi tužitelja protiv I. tuženika (st. I. izreke), da je rješenjem istog suda istog poslovnog broja od istoga dana se prvostupanjski sud oglasio stvarno nenadležnim u odnosu na II. tuženika, da je pod stavkom II. izreke iste prvostupanjske presude napisano da se nalaže tužitelju naknaditi tuženicima parnični trošak, da je iz obrazloženja te presude vidljivo da je prvostupanjski sud kod odluke o naknadi parničnog troška imao u vidu samo potreban parnični trošak I. tuženika, da je tužitelj žalbom pobijao (između ostalog) prvostupanjsku presudu i u dijelu pod stavkom II. izreke, a da drugostupanjski sud nije prihvatio žalbu tužitelja u tom dijelu, ocjenjujući da u tom dijelu prvostupanjska presuda nije nerazumljiva već da je riječ očito o pogreški u pisanju te uputio prvostupanjski sud da tu pogrešku u pisanju ispravi, ocjena je i ovog revizijskog suda (a što je i ujedno i odgovor na predmetno pravno pitanje) da prvostupanjski sud nije počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s odredbom čl. 342. st. 2. ZPP, kada je postupio po uputi drugostupanjskoga suda i rješenjem poslovni broj P-. od... ispravio prvostupanjsku presudu u dijelu pod stavkom II. izreke na način da umjesto "nalaže se tužitelju da nadoknadi tuženicima" valja ispravno pisati "nalaže se tužitelju naknaditi I. tuženiku."

Čl. 299. ZPP u vezi čl. 497. ZOO/91

DOKAZNI PRIJEDLOZI IZNESENI NAKON ZAKLJUČENJA PRETHODNOG POSTUPKA

10.29. Revd 3685/2023

Može li sud u parničnom postupku (u smislu odredbe čl. 299. st. 3. ZPP) uzeti u obzir nove činjenice i nove dokaze, koje je stranka iznijela odnosno predložila nakon zaključenja prethodnog postupka, a koje su činjenice nastale za vrijeme trajanja postupka, ali prije zaključenja prethodnog postupka i za postojanje kojih je stranka znala ili mogla znati prije zaključenja prethodnog postupka?

Rev 509/2024

Stoga, kada je tužitelj prije zaključenja prethodnog postupka prije navedenom Izjavom opozvao predmetni Ugovor o darovanju te kada je odmah nakon toga tu činjenicu iznio na sudu te dostavio samu tu Izjavu o opozivu, kao i ostale dokaze koji opravdavaju postojanje razloga za davanje Izjave o opozivu, pravilno su nižestupanjskih sudovi primijenili odredbu čl. 299. st. 2. ZPP kada su uzeli u obzir i taj dio procesne građe.

Čl. 333. st.2. ZPP

PRESUĐENA STVAR - NEMA OBJEKTIVNOG IDENTITETA SPORA KADA JE RAZLIČITA ČINJENIČNA OSNOVA TUŽBE

10.30. Revd 2700/2023

Je li ispunjen uvjet postojanja objektivnog identiteta spora radi utvrđivanja pretpostavki o primjeni odredbi čl. 333. st. 2. Zakona o parničnom postupku, ukoliko se u novoj parnici među istim parničnim strankama i u pogledu istog predmeta spora, istakne drugačiji, tj. različiti činjenični osnov tužbe u odnosu na onoga o kojemu je već prethodno donijeta pravomoćna presuda?

Rev 67/2024

Odgovarajući na postavljeno pitanje treba reći da ne postoji objektivni identitet spora u smislu odredbe čl. 333. st. 2. ZPP ako se u novoj parnici među istim parničnim strankama i u pogledu istog predmeta spora, istakne drugačija, tj. različita činjenična osnova tužbe u odnosu na onu o kojoj je već prethodno donijeta pravomoćna presuda.

Čl. 342.st.1. ZPP

ISPRAVAK DRUGOSTUPANJSKE PRESUDE

10.31. Revd 2241/2022

Je li dopušteno drugostupanjskom sudu, povodom prijedloga za ispravak presude, preinačavati ranije donesenu presudu istog suda, na način da se u obrazloženju navodi potpuno drugačija materijalno pravna odluka odnosno utvrđuje kao pravičan sada veći iznos naknade štete od iznosa koji je sud našao kao pravičan u presudi koju ispravlja, i ako se pri tome ne mijenja izreka presude?

Smatra li se materijalno pravna odluka o povećanom iznosu pravične naknade štete ispravkom greške u računanju i pisanju?

[Rev 775/2024](#)

Drugostupanjski sud je ovlašten povodom prijedloga za ispravak presude, ranije donesenu presudu istog suda ispraviti tako da u obrazloženju navede drugačiji pravičan, sada veći, iznos naknade štete od iznosa koji je sud našao kao pravičan u presudi koju ispravlja ako se pri tome ne mijenja izreka presude.

Odluka o povećanom iznosu naknade štete smatra se ispravkom greške u računanju i pisanju ako je ispravak izvršen u obrazloženju, a izreka presude je ostala neizmijenjena odnosno u istom, neizmijenjenom iznosu.

Čl. 299. ZPP

PREDLAGANJE NOVIH DOKAZA NAKON ZAKLJUČENJA PRETHODNOG POSTUPKA

10.32. Revd 1175/2020

Može li stranka nakon što je određena činjenica osporena nakon zaključenja prethodnog postupka predložiti nove dokaze i iznijeti nove činjenice kojima se očituje u odnosu na to osporavanje nakon zaključenja prethodnog postupka?

[Rev 930/2021](#)

Stranka može, nakon što je određena činjenica osporena tek nakon zaključenja prethodnog postupka, predložiti nove dokaze i iznijeti nove činjenice kojima se očituje u odnosu na to osporavanje nakon zaključenja prethodnog postupka. Time se ujedno reafirmira i podudarno pravno shvaćanje izraženo u odluci Rev 235/2022-4 od 28. studenoga 2023.

PRAVO NA KONDEMNATORNU ZAŠTITU U SLUČAJU KAD JE POTRAŽIVANJE IZ TUŽBE ISPUNJENO

10.33. Revd 3490/2020

U slučaju da se tužitelj prisilno naplatio u ovršnom postupku temeljem pravomoćne i ovršne presude, a koja je rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske ukinuta i vraćena na ponovno suđenje je li se u ponovljenom postupku odbija njegov kondemnatorni zahtjev, te se o osnovanosti ili neosnovanosti tužbenog zahtjeva odlučuje u parnici zbog povrata stjecanja s osnovom koja je kasnije otpala?

[Rev 1197/2021](#)

Vrhovni sud Republike Hrvatske je u odlukama broj Rev 369/2021-2 od 20. listopada 2021., Revr 624/2011-2 od 25. svibnja 2011. i Rev-x 798/2010-2 od 14. listopada 2010. o navedenom pitanju izrazio svoje pravno shvaćanje prema kojem "dokle god tuženiku pripada pravo tražiti vraćanje iznosa naplaćenog po osnovi presude koja je

ukinuta (potraživanje iz presude), postoji obveza tužitelja na vraćanje tog iznosa pa se ne može smatrati da je potraživanje iz tužbenog zahtjeva ispunjeno (isplaćen novčani iznos koji je predmet tužbenog zahtjeva). To znači da bi se u konkretnom slučaju potraživanje iz tužbe moglo smatrati ispunjenim naplaćenim iznosom tek u slučaju da tuženik izjavi da se odriče prava na traženje i vraćanje naplaćenog iznosa ili da je tuženiku prestalo pravo zahtijevati ispunjenje obveze vraćanja iznosa pa bi se tek tada moglo smatrati da je na taj način obveza isplate potraživanja iz tužbenog zahtjeva ispunjena." I u odluci ovog suda broj Rev 4508/2019-2 od 11. svibnja 2022. izraženo je pravno shvaćanje da tužitelju ne prestaje pravo na kondemnatornu pravnu zaštitu u ponovljenom postupku koji se vodi nakon što je Vrhovni sud Republike Hrvatske ukinuo nižestupanjske presude i predmet vratio na ponovno suđenje, činjenicom da je u postupku izravne naplate naplatio svoju tražbinu utemeljenu na ukinutoj ovršnoj ispravi, u situaciji kada mu se u postupku i nadalje osporava pravna osnova i visina tužbenog zahtjeva.

Čl. 339. st.2. u vezi čl. 347. ZPP

PRESUMIRANO POVLAČENJE – NIJE PODNESEN PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE DOPUNSKOG RJEŠENJA O TROŠKOVIMA

10.34. Revd 395/2024

Smatra li se da je zahtjev za naknadom troškova parničnog postupka povučen ako stranka ne podnese prijedlog za donošenjem dopunske prvostupanjske presude /rješenja u roku od 15 dana od primitka prvostupanjske presude, te u slučaju pozitivnog odgovora je li počinjena bitna povreda parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. t. 12. ZPP-a ako drugostupanjski sud odluči o zahtjevu za naknadom troškova parničnog postupka za koji se smatra da je povučen?

Rev 1070/2024

Dakle, nakon što je drugostupanjski sud rješenjem poslovni broj Gž- od 28. travnja 2021. ukinuo dopunsku prvostupanjsku presudu poslovni broj P- od 16. veljače 2021., ali i prvostupanjsku presudu poslovni broj P- od 29. travnja 2019. (u dijelu u kojem je odlučeno o zahtjevu tuženika na naknadu parničnog troška, te u tom dijelu predmet vratio prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, prvostupanjski sud je u ponovnom postupku dopunskom presudom poslovni broj P- od 15. veljače 2023. ponovno odlučio o preostalom tužbenom zahtjevu tužiteljice, ali je propustio odlučiti o zahtjevu tuženika za naknadu parničnog troška.

Kako tuženik nakon donošenja dopunske presude prvostupanjskog suda poslovni broj P- od 15. veljače 2023. nije podnio prijedlog za donošenje dopuskog rješenja o njegovom zahtjevu za naknadu parničnog troška, to se smatra da je taj njegov zahtjev povučen (čl. 339. st. 2. u vezi s čl. 347. ZPP).

Čl. 335.st.10.ZPP

ŽALBENI ROK U SLUČAJU KAD JE PRESUDA OBJAVLJENA NA ROČIŠU ZA OBJAVU NA KOJE STRANKE NISU PRISTUPILE – ODLUKA NIJE OBJAVLJENA NA E-OGLASNOJ PLOČI

10.35. Revd 1276/2023

Kada počinje teći rok za podnošenje žalbe stranci koja nije pristupila na ročište za objavu sudske odluke, a sudska odluka nije objavljena na e-oglasnoj ploči sukladno odredbi čl. 335. st. 10. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22)?

[Rev 180/2024](#)

(...) da je (smisleno gledajući na cjelinu sadržaja čl. 335. ZPP-a, prema kojemu članku odredbu stavka 9. treba primjenjivati samo sa odredbom stavka 10. toga članka - jer samo u cjelini sa njom ostvaruje svoj smisao, sve i u svezi sa načelnim shvaćanjem: da stranka ne bi trebala snositi štetne posljedice nejasnih odredaba ijednog zakona - pa zbog ovih biti i ograničena u pravu na žalbu) prvostupanjski sud, po tome, tuženiku - u okolnostima konkretnog slučaja, obzirom da (u primjeni odredbe čl. 335. stavka 10. ZPP-a: ispunjavajući obvezu iz te odredbe) nije istaknuo niti mogao istaći prijepornu presudu na e-oglasnoj ploči, tu presudu trebao dostaviti prema općim odredbama ZPP-a o dostavi pismena (kako to upućuje navedena odredba čl. 98. st. 2. Zakona o izmjenama i dopunama ZPP-a, „Narodne novine“, broj 25/13) - pa je i rok za žalbu protiv te presude trebao računati prema takvoj dostavi (čl. 348. ZPP).

vidi i [Rev 433/2016-2](#) ([Rev-433/2016-5](#))

Čl. 341. st.2. ZPP

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE DRUGOSTUPANJKE PRESUDE

10.36. Revd 3303/2023

Je li drugostupanjski sud ovlašten odbiti odnosno meritorno odlučiti o žalbi koja se sukladno odredbi članka 341. st. 2. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 – dalje: ZPP) ima smatrati prijedlogom za donošenje dopunske presude?

Rev 626/2024

Drugostupanjski sud nije ovlašten meritorno odlučiti o žalbi koja se, prema izričitoj odredbi čl. 341. st. 2. ZPP, ima smatrati prijedlogom za donošenje dopunske presude.

Čl. 338.st. 4. i čl. 375. st.1. ZPP u vezi čl. 24.st.2. ZVDSP

OBRAZLOŽENJE PRESUDE U POSTUPKU ZBOG SMETANJA POSJEDA – PRAVNI ODNOS SUPOSJEDNIKA

10.37. Revd 2485/2021

Je li sudska odluka kojom se odbija tužbeni zahtjev za zaštitu posjeda temeljem čl. 24. st. 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 22/02, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 152/14 - dalje: ZVDSP-a) - odnosno zbog toga što suposjednik nije ovlašten staviti zahtjev za zaštitu svoga suposjeda od smetanja koje je počinio njegov suposjednik ako bi za odlučivanje o tom zahtjevu bilo nužno raspravljati o njihovom pravnom odnosu obrazložena u skladu sa čl. 338. st. 4. i čl. 375. st. 1. Zakona o parničnom postupku ukoliko u obrazloženju te odluke nisu navedeni razlozi o sadržaju pravnog odnosa stranaka o kojem se u konkretnom slučaju radi?

Rev 43/2025

Od okolnosti svakog konkretnog slučaja i faktičnog odnosa između stranaka u sporu radi smetanja posjeda parnični sud biti će dužan raspravljati o njihovom pravnom odnosu a da bi odluka bila sastavljena u skladu sa čl. 338. st. 4. i čl. 375. st. 1. Zakona o parničnom postupku.

Čl.333., čl. 354. st. 2. toč. 9. ZPP

PRESUĐENA STVAR

10.38. Revd 2329/2024

Ima li tužitelj kao naručitelj radova prema tuženiku kao izvođaču radova zbog neizvršenja ugovorne obveze održavanja ceste pravo regresa za iznos naknade štete isplaćene trećoj osobi na temelju pravomoćne presude i u slučaju kad je tom presudom u odnosu na tog tuženika odbijen tužbeni zahtjev?

Rev 1313/2024

Zbog neizvršenja ugovorne obveze održavanja ceste tužitelj, kao naručitelj radova, ima pravo prema tuženiku, kao izvođaču radova, ostvarivati u posebnoj parnici regres za iznos naknade štete isplaćene trećoj osobi na temelju ranije donesene pravomoćne presude i u slučaju kad je tom ranije donesenom presudom u odnosu na

tuženika odbijen tužbeni zahtjev za naknadu štete oštećenoj osobi, budući da se ne radi o presuđenoj stvari.

Čl. 282. st. 1. ZPP u vezi čl. 18. i 40. Zakona o općem upravnom postupku i čl. 172. Zakona o zaštiti prirode

ODBACIVANJE TUŽBE - PRETPOSTAVKA PRETHODNOG POKRETANJA POSTUPKA KOD NADLEŽNOG JAVNOPRAVNOG TIJELA

10.40. Revd 1256/2024

Može li se nakon pokretanja postupka pred nenadležnim javnopravnim tijelom zaključiti da propisani postupak pred javnopravnim tijelom nije pokrenut, s obzirom na odredbe članaka 18. i 40. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine br. 47/09 i 110/21, dalje: ZUP)?

[Rev 1427/2024](#)

Slijedom svega navedenog, a prvenstveno polazeći od tužiteljevih dopisa od 28. veljače 2017. (list 24.-25. spisa) te 11. srpnja 2017. (list 28.-29. spisa) upućenih Ministarstvu poljoprivrede Republike Hrvatske koji su zavedeni kao predmet radi uništenja nasada voćnjaka od strane dabrova po kojima se vodio postupak te uzimajući u obzir odredbe čl. 18 ZUP/09 kojom je propisano postupanje nenadležnoga javnopravnog tijela po podnesku i odredbe čl. 40. ZUP/09 kojom je propisan način pokretanja upravnog postupka, ovaj sud zaključuje da i ukoliko se tužitelj takvim dopisom i obratio nenadležnom javnopravnim tijelu (ne ulazeći u pravovremenost i potpunost tog dopisa, odnosno je li ispunjava pretpostavke za podnošenje tužbe propisane odredbom čl. 172. ZPP/13), ne može se smatrati da postupak nije ni pokrenut, kako su to pogrešno zaključili nižestupanjski sudovi te iz tog razloga odbacili tužbu.

Čl. 333. st. 2. ZPP

PRAVOMOĆNO PRESUĐENA STVAR

(postoji subjektivni i objektivni identitet spora)

10.41. Revd 1966/2021

Je li postoji identitet spora tužitelja po tužbi radi isplate po računu i ugovora o ustupanju potraživanja i spora po tužbi (ovdje tuženika) za povrat stečenog na temelju osnove (pravomoćne i ovršne sudske odluke) koja je naknadno otpala?

Rev 886/2023

Pravilno je shvaćanje drugostupanjskog suda da i u tom dijelu postoji objektivni i subjektivni identitet spora, budući da se oba zahtjeva temelje na identičnim činjenicama, te da se vodi spor između istih stranaka. Deklaratorni zahtjev koji je postavljen u ovoj parnici zaista predstavlja negaciju kondemnatornog zahtjeva, a kojem kondemnatornom zahtjevu je tužba podnesena ranije. Stoga navedeno predstavlja odgovor na postavljeno pitanje.

Kod toga za odgovor postavljeno pitanje nije od odlučne važnosti tvrdnja tužitelja da tuženik nije platio utuženu tražbinu niti cedentu, to tim više što je u postupku P-451/2016 pravomoćno presuđeno da je tužitelj dužan tuženiku vratiti glavnični iznos, ali je odluka ukinuta samo u dijelu dosuđenih zateznih kamata.

Čl. 335.st.9. ZPP

POGREŠNA UPUTA O ROKU ZA PODNOŠENJE PRAVNOG LIJEKA

10.42. Revd 4499/2022

1. Je li zakonska odredba iz članka 335. st. 9. ZPP-a derogira Odlukom danu (pogrešnu) uputu o pravnom lijeku?
2. Kada uputa o pravnom lijeku glasi: „Protiv ove Odluke može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana pismenog primitka iste. Žalba se podnosi u tri primjerka putem ovog suda a za županijski sud“, da li se kao početak računanja roka uzima dan objave presude ili dan primitka pisanog otpravka iste?
3. Može li pogrešna uputa o pravnom lijeku ići na štetu podnositelja?

Rev 1465/2024

Ovaj sud je već ranije zauzeo pravno shvaćanje da zakonodavac u odredbi čl. 335. st. 10. ZPP-a ne dovodi u vezu isticanje objavljene presude na internetskoj stranici e-oglasna ploča sudova s presumpcijom izvršene dostave prvostupanjske presude stranci iz čl. 335. st. 9. ZPP-a te da pogrešna uputa o pravnom lijeku obvezuje i ne može biti derogirana zakonskom odredbom iz čl. 335. st. 9. ZPP-a, a da postupanje stranke po uputi o pravnom lijeku koja je navedena u prvostupanjskoj presudi, ne smije ići na štetu stranke koja se držala te upute i koja je sukladno danoj (pogrešnoj) uputi žalbu podnijela prvostupanjskom sudu u navedenom roku (primjerice odluke broj Rev-528/2016 od 28. svibnja 2019., Rev-936/2022-2 od 30. studenog 2022., Revt-155/2014 od 17. lipnja 2015.).

11. ŽALBA, PRIJEDLOG ZA PONAVLJANJE POSTUPKA I REVIZIJA

Čl. 354. st.2. toč. 11. ZPP

KAD DRUGOSTUPANJSKI SUD NIJE DAO RAZLOGE O ODLUČNOJ ČINJENICI

11.1. Revd 2053/2020

Je li žalbeni sud dužan odgovoriti na sve žalbene prigovore koji su od odlučnog značenja za odluku u sporu, kada žalba sadržava konkretne prigovore u odnosu na pogrešnu ocjenu materijalnih dokaza, te je li dužan obrazložiti i argumentirati na temelju čega je izveo zaključak da predmetna „suglasnost“ predstavlja dodatno osiguranje za buduća kreditiranja, a ne uputu tuženiku na plaćanje obveze prednika tužitelja prema KBZ, kojim plaćanjem je prestala obveza tuženika prema tužitelju po ugovoru o građenju?

Rev 1220/2020

Osnovana je tvrdnja revidenta da o konkretnim prigovorima tuženika o pogrešnoj ocjeni dokaza, a s obzirom da prema pozitivnim propisima navedena Suglasnost, po svom sadržaju, nikako ne može predstavljati dodatni instrument osiguranja nekog budućeg neimenovanog kredita, drugostupanjska presuda nema jasne i dostatne razloge. Naime, navodeći da je „I prema ocjeni ovog suda, navedena suglasnost trebala služiti isključivo kao dodatno sredstvo osiguranja X.. d.d. u slučaju da ista odobri kreditiranje prednika tužitelja, koje je bilo potrebno za dovršenje radova, a do kojeg nije došlo.“ drugostupanjski sud nije dao razloge o odlučnoj činjenici, zbog čega pobijana presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati.

Budući da je slijedom navedenog počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP te je osnovan revizijski razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka valjalo je na temelju odredbe čl. 394. st. 1. ZPP ukinuti pobijanu presudu i predmet vratiti drugostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Čl. 394.a ZPP

UPUTA REVIZIJSKOG SUDA

11.2.Revd 1267/2020

Je li drugostupanjski sud prilikom ponovnog odlučivanja ovlašten odstupiti od pravnog shvaćanja i jasne upute revizijskog suda iznesene u istom predmetu, odnosno je li drugostupanjski sud kome je predmet vraćen na ponovno suđenje vezan u tom predmetu pravnim shvaćanjem na kojemu se temelji rješenje revizijskog suda kojim je ukinuta pobijana drugostupanjska odluka?

Rev 244/2021-2

Ovaj sud je rješenjem broj Rev 475/2014-2 od 26. veljače 2019. povodom revizije tužitelja protiv presude Županijskog suda u Splitu broj Gžp-555/13 od 5. rujna 2013. ukinuo tu presudu drugostupanjskog suda i predmet vratio na ponovno odlučivanje drugostupanjskom sudu pri čemu je ovaj sud izrazio jasno pravno shvaćanje u vezi

izjave tuženika od 30. prosinca 1992., odnosno da je ta izjava bitna u vezi pravnog statusa sporne terase i da li ju je drugostupanjski sud dužan cijeliti. Naime, navedenom izjavom tuženik se obvezao tužiteljima da će sporna ravna terasa imati isti izgled, funkciju i pravni status kao što je to bilo i do nadogradnje na zgradi. Drugostupanjski sud nakon prvotne ukidne odluke ovoga suda zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka u ponovljenom postupku ponovno ne cijeni navedenu izjavu niti analizira izjavu tuženika već jednostavno navodi da ta izjava nije bitna i da nema stvarnopravne učinke za ovaj spor. Na taj način drugostupanjski sud je postupio suprotno čl. 394.a ZPP jer nije prihvatio pravno shvaćanje ovoga suda u ranijoj ukidnoj odluci, na koji način je ponovno počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP u vezi čl. 394.a ZPP jer je takvo postupanje bilo od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne odluke. U ponovljenom postupku drugostupanjski sud će cijeliti izjavu tuženika od 30. prosinca 1992. i to posebno onaj dio izjave u kojoj se tuženik obvezao da neće mijenjati stvarno i pravno stanje na spornoj terasi.

Čl. 375. st. 1. ZPP

OCJENA ŽALBENIH NAVODA

11.3. Revd 3584/2020

Je li drugostupanjski sud dužan u svojoj odluci iznijeti razloge i svoj stav u odnosu na konkretni žalbeni prigovor tuženika o nedostatku pasivne legitimacije odnosno o stajalištu tuženika iznesenom u žalbi vezano za taj prigovor posebno kada je taj prigovor od odlučnog značenja za rješenje spora u smislu postojanja ili nepostojanja obveze tuženika prema tužitelju?

Rev 616/2021

Tijekom postupka pred sudom prvog stupnja tuženik je istaknuo prigovor promašene pasivne legitimacije, navevši da tuženik Agram Life osiguranje d.d. Zagreb nije u cijelosti stupio u pravni položaj svojeg prednika Sunce osiguranje d.d. Zagreb, niti je stekao sva prava i obveze svog prednika. To stoga, jer je 16. listopada 2015. došlo je do prijenosa svih ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti, među kojima i ugovora o osiguranju na kojem tužitelj temelji svoj tužbeni zahtjev prema tuženiku u ovoj pravnoj stvari, sa Sunca osiguranja d.d., pravnog prednika tuženika, na treću osobu, X osiguranje d.d., koja je nositelj svih prava i obveza po predmetnom ugovoru. Na navedenu okolnost, tuženik je predložio uvid u rješenju Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga od 16. listopada 2015., uvid u rješenju Trgovačkog suda u Zagrebu broj Tt-15/35893-2 od 10. prosinca 2015., priloge uz rješenja, oglas Trgovačkog suda u Zagrebu o upisu promjene predmeta poslovanja i promjeni odredbi Statuta, uvid u podatke subjekta osiguranja XX d.d. Zagreb xx iz Sudskog registra Trgovačkog suda u Zagrebu, kao i uvid na stranicu 61. X.I. od 10. studenog 2015. iz kojeg proizlazi da je X osiguranje, kao društvo preuzimatelj ugovora, putem sredstava javnog priopćavanja obavijestio sve ugovaratelje osiguranja odnosno sve osiguranike XX osiguranje d.d. o predmetnom preuzimanju ugovora.

I u svojoj žalbi na odluku suda prvog stupnja, tuženik se pozvao na navedeni prigovor, te naveo u žalbi da se sud prvog stupnja nije očitovao na ove odlučne činjenice koje se odnose na prigovor promašene pasivne legitimacije.

Sud drugog stupnja, međutim, propustio je ocijeniti žalbene navode koji se odnose na navedeni prigovor, a koji su od odlučnog značenja za odluku o žalbi tuženika.

Pri tome, odgovor na postavljeno pravno pitanje sadržan je u odredbi čl. 375. st. 1. ZPP koja propisuje da u obrazloženju presude odnosno rješenja, drugostupanjski sud treba ocijeniti žalbene navode koji su od odlučnog značenja i označiti razloge koje je uzeo u obzir po službenoj dužnosti.

Dakle, pred drugostupanjskim sudom počinjena je bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 375. st. 1. ZPP, na koju se odnosi postupovno pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena.

Čl. 375. st. 1. ZPP

OCJENA ŽALBENIH NAVODA

11.4. Revd 3630/2020

Je li pred drugostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14. – dalje: ZPP) u vezi čl. 375. st. 1. ZPP-a, ukoliko drugostupanjska presuda ne sadrži ocjenu žalbenih navoda od odlučnog značaja?

Rev 779/2021-2

U konkretnom slučaju, a s obzirom na predmet spora, žalbeni navodi tužiteljica kojima osporavaju činjenične zaključke i pravna shvaćanja prvostupanjskog suda vezane za sastav ostavine (kako u pogledu nekretnina, tako i u pogledu novčanih sredstava) od odlučnog su značaja za ishod spornog odnosa među strankama. Ovaj revizijski sud ocjenjuje da drugostupanjski sud samim pozivanjem na utvrđenje prvostupanjskog suda činjenice da je javni bilježnik utvrdio što čini ostavinsku masu, nije odgovorio na te žalbene navode odnosno nije ih ocijenio sukladno odredbi čl. 375. st. 1. ZPP. Naime, kada su tužiteljice iz ostavinskog postupka upućene na pokretanje parničnog postupka radi utvrđenja činjenice što predstavlja ostavinu, onda je trebalo između ostalog izvođenjem i ocjenom predloženih dokaza utvrditi sve činjenice vezane za sastav ostavine, a ne samo pozivati se na utvrđenja javnog bilježnika.

Čl. 373.a ZPP u vezi čl. 8. ZPP

ODLUČIVANJE PREMA STANJU SPISA

11.5. Revd 493/2021

Čini li drugostupanjski sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 8. ZPP i povredu iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP, kada postupajući po

ovlaštenju iz čl. 373.a ZPP, utvrdivši bitne činjenice različito od prvostupanjskog suda, preinači prvostupanjsku presudu, a da pritom nije ocijenio sve izvedene dokaze, niti je obrazložio zbog čega pojedine dokaze prihvaćene po prvostupanjskom sudu ne prihvaća?

Rev 1256/2021

(...)Međutim, u slučaju preinačenja presude po čl. 373.a st. 1. toč. 2. ZPP, potrebno je u obrazloženju presude navesti koje su činjenice odlučne za rješenje spora, koje od tih činjenica su sporne, koje je od odlučnih činjenica sud utvrđivao, zašto i kako ih je utvrdio, a ako ih je utvrdio dokazivanjem, koje je dokaze izveo i zašto te kako je ocijenio dokaze različito u odnosu na ocjenu dokaza prvostupanjskog suda.

(...)

Drugostupanjski sud temeljem odredbe čl. 373.a st. 1. toč. 2. ZPP preinačava prvostupanjsku presudu i odbija predmetni tužbeni zahtjev utvrdivši drugačije činjenično stanje od onoga što ga je utvrdio prvostupanjski sud. No pri tome drugostupanjski sud propušta uzeti u obzir iskaze navedenih svjedoka te sadržaj navedene isprave.

Time je u postupku pred drugostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 8. ZPP.

Iz istog razloga u postupku pred drugostupanjskim sudom počinjena je i bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP(...)

Čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA

11.6. Revd 1718/2020

1. Je li u postupku pred drugostupanjskim sudom počinjena apsolutno bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11-proč.tekst, 25/13, 28/13 i 89/14) jer presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, ako o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava ili zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava ili zapisnika?

2. Tumačenja pretpostavki u kojima dolazi do oslobađanja ili djelomičnog oslobađanja poslodavca od odgovornosti u primjeni odredbe čl. 25. st. 2. Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“ broj 71/14, 118/14 i 154/14)?

Rev 165/2021

U odnosu na prvo naznačeno pitanje odgovor je sadržan u odredbi čl. 354. st. 2. toč.11. Zakona o parničnom postupku i glasi:

„Bitna povreda odredaba parničnog postupka uvijek postoji: (...) ako presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, a osobito ako je izreka presude nerazumljiva, ako proturječi sama sebi ili razlozima presude, ili ako presuda nema uopće razloga, ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, ili su ti razlozi

nejasni ili proturječni, ili ako o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava ili zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava ili zapisnika“.

(...)

Stoga u situaciji kad postoji uzročna veza između radnje radnika i štetnog događaja, a poslodavac je proveo mjere zaštite na radu, odluku o tome je li kod radnika u smislu navedene odredbe postojala krajnja nepažnja, treba tumačiti imajući na umu da pojam krajnje nepažnje podrazumijeva zanemarivanje one pažnje i brige koja se očekuje od svakog čovjeka. U toj odredbi nije riječ o nepažnji stručnjaka za određene poslove (nepažnja profesionalca). Pri ocjeni o tome je li radnik postupio s krajnjom (grubom) nepažnjom treba cijeliti sve okolnosti štetnog događaja, primjerice vrijeme i mjesto događaja, opasnosti kojima je radnik izložen u izvršavanju zadataka, okolnosti koje su prethodile događaju, postupke svih sudionika prije i tijekom samog štetnog događaja, potrebno stručno znanje ili fizička spremnost za izvođenje posla te opće trenutno stanje samog radnika (primjerice umor, bolest, pretjerana očekivanja poslodavca u odnosu na zadane poslove).

Pored navedenih okolnosti potrebno je ocijeniti je li poslodavac mogao utjecati na uzroke štetnog događaja, te je li njihove posljedice mogao izbjeći.

Čl. 365. st. 1. ZPP

GRANICE ISPITIVANJA PRVOSTUPANJSKE ODLUKE

11.7. Revd 3791/2020

Je li drugostupanjski sud počinio relativno bitnu povredu odredaba parničnog postupka kada je preinačio prvostupanjsku odluku u dijelu koji nije pobijan žalbom?

Rev 359/2022

Kada je drugostupanjski sud u cijelosti preinačio prvostupanjsko rješenje, iako ga tuženik nije pobijao u dijelu pod stavkom II izreke, onda je dakle drugostupanjski sud prekoračio granice ispitivanja prvostupanjskog rješenja iz čl. 365. st. 1. u vezi čl. 381. ZPP.

Čl. 354. st. 2. toč.11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA

11.8. Revd 1962/2021

Je li ostvarena bitna povreda iz čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku ("Narodne Novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11 - proć. tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP) u smislu nedostatka

zbog kojeg se presuda ne može ispitati, ako je sud odbio dokazni prijedlog stranke u postupku, a u presudi nije naznačio ni obrazložio razloge odbijanja izvođenja predloženog dokaza?

Rev 368/2022

Naime, kada sud zaključi da određena odlučna činjenica nije dokazana te kada pri tome ne izvede određene predložene dokaze vezane za tu činjenicu i kada pri tome niti ne obrazloži razloge zašto nisu izvedeni ti dokazi, onda presuda ima nedostatke radi kojih se ne može ispitati jer ne sadrži jasne i potpune razloge o odlučnoj činjenici.

Čl. 373.a ZPP

**KAD DRUGOSTUPANJSKI SUD ISKAZ SVJEDOKA OCIJENI
NEVJERODOSTOJNIM**

11.9. Revd 4201/2021

Može li drugostupanjski sud primjenom odredaba iz članka 373.a Zakona o parničnom postupku, bez održavanja rasprave, iskaz svjedoka ocijeniti nevjerodostojnim i neistinitim dokazom isključivo iz razloga što je suprotan sadržaju javne isprave, iako je samim Zakonom o parničnom postupku dopušteno dokazivati da su u javnoj ispravi neistinito utvrđene činjenice?

Da li takvo postupanje drugostupanjskog suda - neprihvatanje ocjene dokaza prvostupanjskog suda koji je iste neposredno proveo; odstupa od prakse revizijskog suda izražene u Rješenju, poslovni broj Revr-8/2015, od 26. listopada 2016. godine, odnosno da li je propustom održavanja rasprave i saslušanja svjedoka drugostupanjski sud u konkretnom slučaju nepravilno uporabio odredbe iz članka 373.a ZPP-a jer mu ta zakonska odredba ne daje ovlaštenje da, u situaciji kada je sud prvog stupnja iskaz određenog svjedoka ocijenio vjerodostojnim (što je bilo odlučno za odluku o tužbenom zahtjevu) ne prihvati takvu ocjenu prvostupanjskog suda bez da je sam (neposredno) saslušao odnosnog svjedoka?

Rev 98/2022

(...) obzirom na specifičnost odredbe čl. 373.a ZPP, sud drugog stupnja nije povrijedio načelo neposrednosti i javnog raspravljanja koja se odnose na postupak pred sudom prvog stupnja ili izuzetno pred sudom drugog stupnja kada postupa sukladno odredbi čl. 373.b st. 2., 3. i 4. ZPP. Iskaz svjedoka I.B., sud drugog stupnja nije cijenio na temelju dojma, već na temelju sadržaja, koji je dan pred sudom prvog stupnja, kojom prilikom su stranke mogle raspravljati o danom iskazu. Sadržaj iskaza, onako kako je utvrđeno na raspravi pred sudom prvog stupnja, je sud drugog stupnja doveo u vezu s ispravama i pravilima iskustva o postupanju savjesnog poduzetnika i izveo drugačiji činjenični zaključak od suda prvog stupnja. Na taj način sud drugog stupnja pravilno

je iskoristio svoje procesno ovlaštenje (tako i u odluci poslovni broj Rev 1738/2013 od 10. listopada 2018.)

Čl. 373. toč. 2. ZPP

PREINAČENJE PRVOSTUPANJSKE PRESUDE

11.10. Revd 1275/2021

Jesu li pravila o teretu dokazivanja određenih odlučnih činjenica procesnopravne ili materijalnopravne prirode te, s tim u vezi, je li drugostupanjski sud ovlašten preinačiti prvostupanjsku presudu po čl. 373. toč. 3. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 88/08 i 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, - dalje: ZPP) primjenom pravila o teretu dokazivanja ili je u slučaju utvrđenja drugostupanjskog suda o pogrešnoj primjeni pravila o teretu dokazivanja, kod kojega je teret dokazivanja u prvostupanjskoj presudi pogrešno prebačen na drugu stranu, dužan ukinuti prvostupanjsku presudu?“.

Rev 597/2022

Institut tereta dokazivanja je institut procesnog prava koji je u svojoj primjeni determiniran relevantnim odredbama materijalnog prava jer svaka stranka je dužna dokazati one činjenice koje joj idu u prilog a koje utvrđenje diktira odgovarajuća odredba materijalnog prava.

Sud drugog stupnja je primjenom odredbe čl. 373. toč. 2. ZPP-a ovlašten preinačiti presudu suda prvog stupnja i sam odlučiti o meritumu spora.

Čl. 354. st.1. u vezi čl. 75. st.1. ZPP

POSTOJANJE BITNE POVREDE KAD U POSTUPKU SUDJELUJE SUDAC U ODNOSU NA KOJEG JE STAVLJEN ZAHTJEV ZA IZUZEĆE

11.11. Revd 1638/2022

1. Da li donošenje osporavane odluke u postupku od strane suca za kojega je prethodno u tome postupku stavljen zahtjev za izuzeće bez da je o tome zahtjevu odlučeno od strane predsjednika nadležnog suda, predstavlja bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. u vezi sa čl. 75. st. 1. ZPP?
2. Predstavlja li smanjenje tužbenog zahtjeva djelomično povlačenje tužbe, odnosno pripada li tužitelju u odnosu na smanjeni dio tužbenog zahtjeva pravo na naknadu troškova postupka sukladno odredbi čl. 158. st. 1. ZPP?

Rev 899/2022

Prema shvaćanju revizijskog suda okolnost da je sudac drugostupanjskog suda, čije se izuzeće traži, sudjelovao u donošenju pobijane odluke prije nego je odlučeno o njegovu izuzeću ima za posljedicu postojanja bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 75. st. 1. ZPP. Identično pravno shvaćanje zauzeto je i u odluci br. Rev-x-1180/11-2 od 17. siječnja 2012.

(...)

Vezano za drugo pitanje radi kojeg je dopuštena revizija valja istaći da smanjenje tužbenog zahtjeva predstavlja djelomično povlačenje tužbe. Prema odredbi čl. 158. st. 1. ZPP tužitelj koji povuče tužbu dužan je protivnoj stranci nadoknaditi troškove postupka. No, ako je tužba povučena odmah nakon što je tuženik udovoljio zahtjevu tužitelja, troškove postupka dužan je tužitelju naknaditi tuženik.

(...)

Prema shvaćanju revizijskog suda smanjenje tužbenog zahtjeva ili povlačenje nekih od zahtjeva, predstavlja djelomično povlačenje tužbe. O tome tko ima pravo na troškove postupka u takvim slučajevima ovisi o tome je li do povlačenja zahtjeva ili dijela zahtjeva došlo odmah nakon što je udovoljeno zahtjevu od strane tuženika, pri čemu riječ odmah treba tumačiti u smislu da je to učinjeno u kratkom vremenskom roku nakon što je tužena strana udovoljila zahtjevu tužitelja.

Čl. 392 st. 7. ZPP/19

REVIZIJA JE ODBAČENA JER NIJE PODNESENA ZBOG PITANJA ZBOG KOJEG JE DOPUŠTENA

11.11a Revd 1406/2020

Postoji li regresna odgovornost vlasnika neosiguranog vozila, solidarno s vozačem - nevlasnikom tog vozila, u situaciji kada vlasnik nije upravljao vozilom u trenutku kada je tim vozilom prouzročena šteta?

Rev 1049/2020

Iz revizije proizlazi da tužitelj nije reviziju podnio zbog pitanja za koje mu je revizijski sud dopustio podnošenje revizije odnosno za pitanje kako ono glasi u rješenju kojim je sud dopustio reviziju već inzistira na podnošenju revizije za pitanje za koje sud nije dopustio podnošenje revizije i koje je revizijski sud u rješenju kojim je dopustio reviziju preformulirao zbog njegove nedovoljne određenosti.

Slijedom navedenog, budući da je tužitelj podnio reviziju zbog pravnog pitanja zbog kojeg mu revizija nije bila dopuštena, valjalo je pozivom na odredbu čl. 392. st. 7. ZPP reviziju odbaciti kao nedopuštenu.

** vidi isto pod 11.80. Revd 1406/2020 - IZVANUGOVORNI ODNOSI – N.ŠTETE*

Čl. 421. st. 1. toč. 8. ZPP

DOPUŠTENOST PRIJEDLOGA ZA PONAVLJANJE POSTUPKA PROTIV ODLUKE O TROŠKOVIMA DONESENE NAKON PRAVOMOĆNOSTI ODLUKE O GLAVNOJ STVARI

11.12. Revd 929/2021

Da li je dopušten i osnovan prijedlog za ponavljanje postupka u odnosu na odluku (rješenje) o trošku postupka koje je doneseno nakon pravomoćnosti odluke o glavnoj stvari, a u situaciji kada je pravomoćna odluka o glavnoj stvari kasnije preinačena povodom izjavljene revizije nakon odluke o troškovima postupka?

Rev 390/2022

(...) odgovor na postavljeno pravno pitanje da je dopušten i osnovan prijedlog za ponavljanje postupka u odnosu na odluku o trošku postupka koja odluka je donesena nakon pravomoćnosti odluke o glavnoj stvari, a u situaciji kada je pravomoćna odluka o glavnoj stvari kasnije preinačena povodom izjavljene revizije nakon odluke o troškovima postupka.

Čl.377.st.2. ZPP

NEPOSTUPANJE PO UPUTI IZ UKIDNOG RJEŠENJA DRUGOSTUPANJSKOG SUDA

11.13. Revd 4858/2021

Čini li sud prvog stupnja bitnu povredu odredaba parničnog postupka ako nije postupio u skladu s uputom i pravnim shvaćanjem višeg suda iz ukidnog rješenja te čini li i sud drugog stupnja bitnu povredu odredaba parničnog postupka kada pobijanom presudom nije otklonio navedenu bitnu povredu prvostupanjskog suda?

Rev 889/2022

Međutim, u ponovnom postupku prvostupanjski sud nije u potpunosti postupio sukladno navedenoj uputi drugostupanjskog suda, već je nakon ponovnog postupka tek u presudi poslovni broj P-4071/2020 od 23. ožujka 2021. naveo da je u konkretnom slučaju mjerodavno pravo Republike Hrvatske jer da se ovdje ne radi o stjecanju bez osnova. No, razloge takvog zaključka prvostupanjski sud nije dao.

Time je dakle prvostupanjski sud povrijedio odredbu čl. 377. st. 2. ZPP, a što je moglo biti od utjecaja na pravilnost i zakonitost prvostupanjske presude, a slijedom čega je u postupku pred prvostupanjskim sudom dakle počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 377. st. 2. ZPP.

Čl. 354. st.2.toč. 6. ZPP

KAD JE STRANKA ONEMOGUĆENA U RASPRAVLJANJU

11.14. Revd 208/2022

1. Čini li sud bitnu povredu odredaba Zakona o parničnom postupku i onemogućuje li tužitelja u raspravljanju, ako tužitelju zabrani postavljanje pitanja kod izvođenja dokaza zbog toga što je tužitelj prethodno za taj dio tužbenog zahtjeva povukao tužbu, a tuženik se povlačenju tužbe protivio te je nastavljena parnica.

2. Čini li sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka i onemogućuje li stranku u raspravljanju, ako odbije izvođenje dokaza koje je stranka predložila do zaključenja prethodnog postupka, a dostavila je taj dokaz na glavnoj raspravi.

Rev 526/2022

Sud čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP i onemogućava tužiteljicu u raspravljanju, ako joj zabrani postavljanje pitanja ili zabranjuje odgovor na postavljena pitanja iz razloga što je tužiteljica za taj dio tužbenog zahtjeva povukla tužbu, a tuženik se tom povlačenju protivio te je nastavljena parnica.

Čl. 354.st.2.toč. 11., ČL. 27. ZOOP

BITNA POVREDA ODREDBA PARNIČNOG POSTUPKA – KADA SUD SAMO PRIHVATI UTVRĐENJA IZ OBRAZLOŽENJA PRAVOMOĆNE PRESUDE NE OCJENJUJUĆI DOKAZE NA ODLUČNE OKOLNOSTI

11.15. Revd 893/2021

Je li u svakom drugom postupku radi naknade štete, pa makar i iz istog štetnog događaja, potrebno ponovno raspraviti i navesti razloge o odlučnim činjenicama u vezi s odgovornosti za nastanak štetnog događaja ili u svezi podijeljene odgovornosti, ili je pak ispravan stav sudova nižeg stupnja da je o odgovornosti već pravomoćno odlučeno u ranijoj presudi u sporu koji je vođen radi naknade štete iz istog štetnog događaja i čini li sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP jer se presuda temelji na činjenicama koje nisu iznijete kao činjenična osnova tužbe zbog čega presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati?

Je li za odluku u sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguranja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan Zakon

o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje ili Zakon o mirovinskom osiguranju?

Rev 374/2022

Dakle odgovarajući na prvo postavljeno pitanje, kada sud samo prihvati utvrđenja iz obrazloženja pravomoćne presude ne ocjenjujući u postupku dokaze na odlučne okolnosti (ovdje o doprinosu osiguranika tužitelja nastanku štete) čini bitnu povredu odredba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11-proč.tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP).

Glede drugog pitanja ovaj sud je već u odluci poslovni broj Rev-x- 388/2018 od 25. kolovoza 2020. zauzeo pravno shvaćanje:

„Naime, prema tom pravnom shvaćanju, za odluku o sporu koji pokreće Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje protiv osiguratelja štetnika radi povrata iznosa isplaćenih na ime mirovine mjerodavan je Zakon o obveznim osiguranjima u prometu koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, odnosno u trenutku kada su izvršene isplate mirovine, a ne zakon koji je bio na snazi u vrijeme nastanka samog štetnog događaja (prometne nezgode).

Čl. 354. st.2. toč. 6. ZPP

ONEMOGUĆENOST STRANKE U RASPRAVLJANJU

11.16. Revd 4240/2021

Je li u situaciji kada je stranka imala prigovore na nalaz i mišljenje vještaka, a vještak nije pozvan usmeno na ročištu obrazložiti svoj nalaz i mišljenje i otkloniti prigovore stranaka, počinjena apsolutno bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6 Zakona o parničnom postupku?

Rev 1007/2022

(...) Prvostupanjski sud nije prihvatio prijedlog tužitelja te nije usmeno saslušao vještaka Ljerku Zdunić.

Time je u postupku pred prvostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP. Naime, tužitelji su takvim postupanjem prvostupanjskog suda onemogućeni u raspravljanju jer njihovi prigovori nisu dostavljeni vještaku Ljerki Zdunić te se vještak Ljerka Zdunić na te prigovore nije niti pisano očitovala, a niti je saslušana na glavnoj raspravi. Odnosno prvostupanjski sud je propuštanjem vještaka Ljerke Zdunić zatraži da se na traženje tužitelja izjasni o odlučnim okolnostima u vezi s njezinim nalazom i mišljenjem, tužitelja onemogućio u raspravljanju pred sudom.

Iako su tužitelji pobijali prvostupanjsku presudu i iz razloga bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP, drugostupanjski sud nije sankcionirao

navedenu bitnu povredu odredaba parničnog postupka, a čime je ista bitna povreda odredaba parničnog postupka počinjena i u postupku pred drugostupanjskim sudom.

vidi i [Rev 138/2025](#)

Čl. 354. st. 1. u vezi čl. 375. st.1. ZPP

OCJENA ŽALBENIH NAVODA KOJI SU OD ODLUČNOG ZNAČENJA

11.17. Revd 5385/2021

Čini li drugostupanjski sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 375. st. 1. ZPP kada odbije žalbu kao neosnovanu, a da pri tome ne ocijeni sve žalbene navode koji se odnose na žalbeni razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka, žalbeni razlog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i žalbeni razlog pogrešne primjene materijalnog prava, te kada ne označi razloge koje je uzeo u obzir po službenoj dužnosti?

[Rev 1135/2022](#)

Odlučujući o žalbi i dopuni žalbe tuženika protiv prvostupanjske presude, drugostupanjski sud je propustio na jasan i potpun način ocijeniti prije navedene žalbene navode tuženika, a koji su od odlučnog značaja. Radi toga je u postupku pred drugostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s odredbom čl. 375. st. 1. ZPP.

vidi i [Rev 489/2023](#)

Čl.373. toč.3. ZPP

PREINAČENJE PRVOSTUPANJSKE PRESUDE

11.18. Revd 3818/2020

1. Je li drugostupanjski sud, u situaciji kada na temelju članka 373. točka 3. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19 – dalje: ZPP), preinačava prvostupanjsku presudu na način da prihvaća tužbeni zahtjev jer utvrđuje da postoji tražbina tužitelja, odnosno obveza tuženika, koji je tužbeni zahtjev prvostupanjskom presudom bio odbijen, dužan ocijeniti sve prigovore istaknute po tuženiku tijekom postupka, pa tako i pravovremeno stavljeni prigovor zastare, koji prigovor po prvostupanjskom sudu nije bio ocjenjivan zbog utvrđenja prvostupanjskog suda da tražbina tužitelja, odnosno obveza tuženika ne postoji?

2. Je li drugostupanjski sud, u situaciji kada na temelju članka 373. točka 3. ZPP preinačava prvostupanjsku presudu na način da prihvaća tužbeni zahtjev koji je prvostupanjskom presudom bio odbijen, dužan ocijeniti one dokaze koji prileže spisu i na kojima je prvostupanjski sud utemeljio odluku o neosnovanosti tužbenog

zahtjeva, te je ujedno na njima tuženik temeljio svoju argumentaciju o neosnovanosti tužbenog zahtjeva?

Rev 863/2021

Osnovano revident ukazuje da drugostupanjski sud, preinačavajući prvostupanjsku presudu, nije odgovorio na prigovor zastare koji je tuženik isticao tijekom prvostupanjskog postupka, pozivajući se na odredbu čl. 228. ZOO/05 kojom je propisan zastarni rok za međusobne tražbine iz trgovačkih ugovora o prometu robe i usluga. Dakle, u obrazloženju drugostupanjske presude nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama čime je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. točka 11. ZPP zbog čega je na temelju odredbe čl. 394. st. 1. ZPP, valjalo ukinuti pobijanu presudu kao i odluku o troškovima postupka te predmet vratiti drugostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Čl.354. st.2. toč. 6. ZPP

ONEMOGUĆAVANJE STRANKE U RASPRAVLJANJU

11.19. Revd 5/2022

Da li je nepozivanjem vještaka radi usmenog saslušanja na raspravi povodom prigovora tužitelja na njegov nalaz i mišljenje, na kojem sud temelji obrazloženje svoje odluke, stranci onemogućeno raspravljanje pred sudom (i time počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točka 6. ZPP)?

Rev 381/2022

Imajući na umu ovu odredbu, ali i shvaćanje koje je o spornom pitanju revizijski sud već zauzeo u odlukama broj Rev x-1229/2014-2 od 27. siječnja 2015. i Rev x –1064/16-2 od 20. studenog 2019., odbijanjem prijedloga tužitelja da se knjigovodstveni vještak Vedran Panjković, unatoč prigovorima tužitelja na njegov pisani nalaz i mišljenje, sasluša i usmeno na raspravi, tužitelju je onemogućeno raspravljanje pred sudom i time je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točka 6. ZPP, koju nije moguće (o)pravdati načelom ekonomičnosti postupka.

vidi i **Rev 640/2023**, **Rev 540/2023**, **Rev 1192/2024**

Čl. 354. st.2. toč. 6. ZPP u vezi čl. 250. ZPP

ONEMOGUĆAVANJE STRANKE U RASPRAVLJANJU

11.20. Revd 2232/2022

1. Je li ostvarena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP-a pred drugostupanjskim sudom kada se presuda u pogledu neimovinskeštete donosi na temelju medicinske dokumentacije koja nikada uredno nije dostavljena

tuženiku, a koju je okolnost neuredne dostave tuženik naveo u svojoj žalbi protiv presude prvostupanjskog suda?

2. Je li sud ovlašten odredbu čl. 250. Zakona o parničnom postupku tumačiti i provoditi na način da bez posebnog obrazloženja i bez provedenog medicinskog vještačenja sam utvrđuje uzročnopsljudičnu vezu između štetne radnje, neimovinske štete i visine iste, a da nema iznimnosti i posebnih okolnosti u vidu drugih dokaza koji takvo postupanje suda opravdavaju, i je li time tuženiku povrijeđeno pravo na pristup sudu i raspravljanje pred sudom?“

Rev 1292/2022

- sud je onemogućio stranku u raspravljanju i počinio bitnu postupovnu povredu iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP-a ako je činjenicu koju je uzeo odlučnom za odluku o predmetu spora i na kojoj je temeljio svoju odluku utvrdio iz isprava koje protivnoj stranki nisu učinjene dostupnim, uvid u koje joj nije omogućen i koje ova nije mogla preispitati i podvrći razmatranju ili prigovorima,

- sud nije u obvezi u svakoj situaciji utvrđivanja i odlučivanja o osnovi i obimu ili oblicima nematerijalne štete, o uzroku njezina nastanka ili visini naknade za onu koja je pretrpljena, provesti vještačenje po odgovarajućem vještaku, to stoga što to nedvosmisleno proizlazi iz odredbe čl. 250. ZPP-a, prema kojoj se vještačenje provodi samo kada je za utvrđenje neke činjenice potrebno stručno znanje „kojim sud ne raspolaže“ (a pojedini sud može raspolagati „potrebim znanjem....“) - ali sud, ako već u okolnostima konkretnog slučaja drži da i sam raspolaže potrebnim stručnim znanjem za utvrđenje neke činjenice (ovdje o povredama prava osobnosti osobe koja se nalazi oštećenom, o uzročno posljedičnoj vezi između štetnog događaja i njegovim posljedicama, primjerice o boli koju je oštećeni trpio, o oblicima boli ili povreda), svoje utvrđenje u svezi toga svog stručnog znanja mora (osim ako nije riječ o nečemu općepoznatom, razumnom i logičnom - i o tome se prihvatljivo izjasni pravilno i dostatno obrazložiti - razlozima kao i vještak kada postupa prema odredbi čl. 250. ZPP-a i drugima (iz područja koje uređuju vještačenje), kako bi se ovi mogli razmotriti, provjeriti i biti podložni kritici i preispitivanju ne samo po strankama - već i po višim sudovima ako i kada dođu u poziciju provjere donesene odluke, a ne raspolažu istim stručnim znanjem: ako tako ne postupi, čini postupovnu povredu iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a (jer odluka ne sadrži razloge iz kojih bi se mogla ispitati) kao i povredu iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP-a (jer nije omogućio strankama raspravu o onome što je sam i samo svojim stručnim znanjem utvrdio).

Čl. 354. st.1. u vezi čl. 112. st.4. i čl. 113. st.2. ZPP

**BITNA POVREDA ODREDBA PARNIČNOG POSTUPKA – POGREŠNO
UTVRĐEN DAN PREDAJE PREPORUČENE POŠILJKE**

11.22. Revd 1002/2021

Postoji li bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 112. st. 3. i 113. st. 2. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 88/08 i 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, - dalje: ZPP) kad drugostupanjski sud pogrešno utvrdi kao datum predaje pošiljke sudu onaj datum kad je pošiljka stigla sudu umjesto datuma predaje pošti preporučene pošiljke, pa slijedom pogrešnog utvrđenja datuma predaje prijedloga za ovrhu sudu odbaci prijedlog kao nepravovremen.

Rev 524/2022

Iz podataka u spisu (potvrde u predaji preporučene pošiljke sudu prvog stupnja 6. travnja 2020. i dostavljene koverta) proizlazi da je ovršni prijedlog predan preporučeno putem pošte 6. travnja 2020.

Člankom 112. st. 4. ZPP je propisano da ako posljednji dan roka pada na državni blagdan, ili u nedjelju ili u koji drugi dan kad sud ne radi, rok istječe protekom prvoga idućeg radnog dana, dok je čl. 113. st. 2. ZPP propisano da ako je podnesak upućen preko pošte preporučenom pošiljkom ili telegrafski, dan predaje pošti smatra se danom predaje sudu kojemu je upućen.

Stoga na postavljeno pitanje valja odgovoriti potvrdno, dakle, prilikom donošenja pobijanog rješenja sud drugog stupnja je počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u svezi sa čl. 113. st. 2. ZPP što je bilo od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne odluke jer je upravo zbog ovako pogrešno utvrđene činjenice sud drugog stupnja ukinuo rješenje o ovrsi i odbacio ovršni prijedlog kao nepravovremen.

Čl. 375. st.1. u vezi čl. 354. st. 2. toč. 6. i 11. ZPP

OCJENA ŽALBENIH NAVODA – NEDOSTATAK RAZLOGA

11.23. Revd 576/2022

Je li prilikom odlučivanja o žalbi tuženika drugostupanjski sud počinio bitnu povredu parničnog postupka iz članka 375. u vezi s člankom 354. stavkom 2. točke 6. i 11. ZPP jer se drugostupanjski sud uopće nije očitovao niti ocijenio dokazni prijedlog tuženika, konkretno o predloženom novom prometnom vještačenju, pa je li osporena presuda u suprotnosti s odlukama Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-x 855/2012-2, Revr-183/11-2 te Rev-x 1174/11-2?

Rev 1161/2022

Kada, dakle, pri odlučivanju o žalbi tuženika koja ukazuje da prvostupanjski sud nije dao razloge za odbijanje njegova prijedloga za izvođenje dokaza vještačenjem, drugostupanjski sud navede da su u obrazloženju prvostupanjske presude navedeni svi razlozi o odlučnim činjenicama, a u prvostupanjskoj presudi uopće nema naznake postojanja tog dokaznog prijedloga niti razloga za njegovo odbijanje, tada drugostupanjski sud čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 375. stavka 1. u vezi s člankom 354. stavkom 2. točkama 6. i 11. ZPP jer nije na dostatan način odgovorio na žalbene navode koji su odlučnog značenja.

Čl. 354. st.2. toč. 11. u vezi čl. 373.a st.3. ZPP

OCJENA DOKAZA U DRUGOSTUPANJSKOJ ODLUCI

11.24. Revd 3379/2020

U slučaju kada je stranka u žalbi istaknula da zakonski zastupnici stranaka nisu saslušani na odlučnu okolnost za presuđenje, te da je sud prvog stupnja neistinito u svom obrazloženju naveo da su isti saslušani, zbog čega je odbio ponovljeni dokazni prijedlog za njihovo saslušanje, može li sud drugog stupnja, pozivom na odredbu članka 373.a ZPP-a otkloniti navedenu apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka, ili sam čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. st. 2. t. 11. ZPP-a, odnosno može li u tom slučaju valjano utvrditi činjenice bez da je postupio suglasno odredbama članka 7., 8. i 219. ZPP-a?

Je li počinjena apsolutno bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. st. 2. t. 11. ZPP-a kada je sud odbio prijedlog stranke za izvođenje dokaza radi utvrđenja određenih činjenica, a istodobno je u obrazloženju naveo da stranka nije u postupku dokazala te konkretne činjenice, premda je teret dokazivanja bio na njoj?

Rev 187/2023

Kako je drugostupanjska presuda donesena primjenom odredbe čl. 373.a st. 3. ZPP-a, pa je u obrazloženju presude drugostupanjski sud bio dužan navesti na koji način je otklonio postojanje bitne povrede odredaba parničnoga postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a, te koje je od odlučnih činjenica sud utvrđivao, zašto i kako ih je utvrdio, a ako ih je utvrdio dokazivanjem, koje je dokaze izvodio i zašto je ocijenio dokaze različito u odnosu na ocjenu dokaza prvostupanjskog suda, a s obzirom da je predmetna prvostupanjska presuda potvrđena, a izostala je cjelovita ocjena svih dokaza, a obrazloženje pobijane presude u pojedinim odlučnim dijelovima nema razloga o odlučnim činjenicama, samim time se ne može ocijeniti je li odbijanjem tužbenog zahtjeva pravilno primijenjeno materijalno pravo.

Čl. 354. st.2. toč. 11. ZPP

**BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – NEMA RAZLOGA
O ODLUČNIM ČINJENICAMA**

11.25. Revd 4103/2022

Je li sud drugog stupnja morao kritički razmotriti prigovore glede činjenice odnosi li se predmetna zabilježba agrarne prijave upravo na predmetnu nekretninu, je li ju podnio prednik tužitelja te dati razloge zbog čega prihvaća postojanje navedene prijave odnosno zabilježbe kada se u zbirci isprava zemljišnoknjižnog suda kao niti drugim državnim institucijama nije mogao pronaći nijedan dokument koji bi potvrdio navedenu prijavu?

Rev 1316/2022

U postupku pred drugostupanjskim sudom počinjena je bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP. Pobijana drugostupanjska presuda ima nedostatke radi kojih se ne može ispitati jer ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama.

Spisu ne prileži Agrarna prijava broj Agr-33/39. Stoga nije jasno na temelju čega drugostupanjski sud zaključuje da se ta prijava odnosila upravo na sporno zemljište. Nadalje, nije jasno na temelju čega drugostupanjski sud zaključuje da je ista podnesena od prednika tužiteljica (da je otac tužiteljica bio član družine K.B.). Konačno nije jasno na temelju čega drugostupanjski sud zaključuje da bi prije navedena Agrarna prijava bila istinita odnosno da bi uopće postojala.

Čl. 354. st.2. toč. 11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA

11.26. Revd 2782/2022

Čini li drugostupanjski sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. Zakona o parničnom postupku ako iz spisa predmeta zaključuje da tuženik-protutužitelj nije dokazao da je tužitelju-protutuženiku dostavio dopis o raskidu ugovora, dok je taj dopis dostavljen uz protutužbu na koju se tuženik očitovao i o kojoj se raspravljalo?

Rev 50/2023

U situaciji kad je protutužbeni zahtjev ocijenjen neosnovanim već zbog toga što je sud utvrdio da je tužitelj ispunio svoju ugovornu obvezu, slijedom čega nisu ispunjene pretpostavke za raskid ugovora zbog neispunjenja, eventualna proturječnost (ovisno o tome koju i kakvu dostavu dopisa je sud imao u vidu) između obrazloženja i sadržaja podneska i dokaza priloženih spisu nije o odlučnoj činjenici. Nije stoga počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a.

Čl.354. st.2. toč. 11. u vezi čl. 8. ZPP

**BITNA POVREDA ODREĐABA PARNIČNOG POSTUPKA – OCJENA
ŽALBENIH NAVODA**

11.26. Revd 885/2020

Može li žalbeni sud odlučiti o žalbenom navodu prema kojem je sud prvog stupnja pogrešno utvrdio sadržaj isprava koje se nalaze u drugim sudskim spisima, ako (I) žalbeni sud nije izvršio uvid u te druge sudske spise, (II) niti su ti drugi spisi priklopljeni konkretnom spisu, (III) niti su preslike spornih isprava priložene konkretnom spisu, (IV) niti je na bilo koji drugi način žalbeni sud izvršio uvid u sporne isprave?

Rev 1029/2020

Međutim, kako je ovaj sud primijetio već i kod odlučivanja o prijedlogu tuženika za dopuštenje revizije (zbog čega je reviziju dopustio) - iz stanja odnosno sadržaja spisa nejasnim ostaje po čemu je drugostupanjski sud ocijenio žalbene navode tuženika, odlučne za odluku o predmetu spora - obzirom da je tuženik njima osporavao ocjenu provedenih dokaza po prvostupanjskom sudu i utvrđenja toga suda o pojedinačnim traženjima tužitelja, neosnovanim - bez da je te navode provjerio (razmotrio) odnosno uopće i mogao provjeriti uvidom u spise koje je sud prvog stupnja imao kod odlučivanja o zahtjevu tužitelja (budući da je „tuženik osporavao isprave dostavljene od strane tužitelja, sud je zatražio izvornike spisa od drugih tijela pred kojima su se vodili postupci u kojima je tužitelj zastupao tuženika i poduzimao radnje za tuženika, te je određen broj spisa pribavljen“), ali nisu povodom žalbe tuženika dostavljene na uvid i drugostupanjskom sudu radi odlučivanja o toj žalbi: konkretno, nejasnim ostaje - na temelju čega je sud ocjenjivao žalbene navode tuženika („da je sud prvog stupnja pogrešno utvrdio sadržaj isprava koje se nalaze u drugim sudskim spisima“) vezane sa onim što se može utvrditi samo uvidom u te spise (budući da je prvostupanjski „sud utvrdio osnovanost i visinu tužbenog zahtjeva“ na „temelju isprava koje se nalaze u spisu i spisa pribavljenih od drugih sudova kod kojih je tužitelj zastupao tuženika), a koje mu nisu učinjene dostupnim.

Sud ima ovlast ocjenjivati provedene dokaze - i prema svojem uvjerenju i na osnovu savjesne i brižljive ocjene dokaza odlučivati koje će činjenice uzeti kao dokazane (čl. 8. ZPP-a), ali ne može otkloniti svoju obvezu da logičnim razlogom obrazloži određeno svoje (a za odluku o predmetu spora bitno) činjenično shvaćanje - kao i shvaćanje o materijalnom pravu koje je primjenio: u slobodi ocjene dokaza i ocjene materijalnog prava primjenjivog na konkretan slučaj i sud je ograničen obvezom da tu svoju ocjenu opravda jasnim, uvjerljivim i logičnim (razumnim) razlozima iz kojih bi se mogla preispitati.

Valja kod toga uvažiti da sud čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a i ako presuda ne sadrži takve (jasne, uvjerljive, logične ili razumne) razloge i (time) ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati - tako da se ne vidi koje činjenice je sud uopće utvrđivao i ocijenio, odnosno koje je činjenice našao utvrđenim i kojim dokazima je stvorio određeni zaključak - i takvog uzeo relevantnim za odluku o predmetu spora.

Čl.354. st.2. toč. 6. u vezi čl. 220. ZPP

ONEMOGUĆAVANJE STRANKE U RASPRAVLJANJU

11.27. Revd 3962/2020

Je li tuženik kao ravnopravna stranka u postupku onemogućen u raspravljanju postupanjem suda u situaciji kada sud odbije provesti dokazne prijedloge tuženika u postupku i prihvati tužbeni zahtjev temeljeći presudu na provedenim dokazima, a koje dokaze je predložio isključivo tužitelj, s tim da su dokazni prijedlozi tuženika bili istaknuti radi utvrđenja činjenica koje su odlučne u postupku, a radi ocjene osnovanosti tužbenog zahtjeva?

Rev 565/2022

Ocjena o tome je li stranka onemogućena u raspravljanju pred sudom kada sud odbije provesti dokazne prijedloge tuženika te donese presudu samo na provedenim dokazima, predloženim od suprotne stranke u postupku, makar su dokazi koje predlaže suprotna stranka i koji nisu izvedeni predloženi na okolnosti postojanja činjenica koje su prema navodima te parnične stranke odlučne za ocjenu osnovanosti tužbenog zahtjeva ovisi o okolnostima svakog konkretnog spora kao što je primjerice, pravna osnova tražbine, procesne dispozicije stranaka tijekom postupka, uvjerljivost i sadržaj dokaza koje je sud izveo, a sve u smislu odredbe čl. 220. st. 2. Zakona o parničnom postupku prema kojoj sud odlučuje koje će od predloženih dokaza izvesti radi utvrđivanja odlučnih činjenica što znači da se odluka suda o tome koje će dokaze izvesti mora odnositi na sve one sporne činjenice koje su odlučne za donošenje odluke ovisno o prirodi spora i dispozicijama stranaka u tom konkretnom sporu.

Čl. 354. st. 1. u vezi čl. 219. i 220. ST.2. ZPP, čl. 354. st. 2. toč. 6.

BITNA POVREDA ODREDAVA PARNIČNOG POSTUPKA

11.28. Revd 1389/2020

Čini li sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka ako, u postupku čiji je predmet naknada štete zbog izmakle koristi, odbije dokazni prijedlog provođenja financijsko-knjigovodstvenog vještačenja na okolnost tvrdnji tužitelja bitnih i za osnovu, a ne samo za visinu tužbenog zahtjeva, a u obrazloženju presude se pozove da je tužbeni zahtjev odbijen jer stranka nije dokazala osnovu tužbenog zahtjeva, a sve u smislu odredbi čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 219. i čl. 220. ZPP te čl. 354. st. 2. toč. 6. i toč. 11. ZPP?

Rev 1421/2021

Stoga su nižestupanjski sudovi pravilno primijenili odredbu čl. 219. i čl. 220. st. 2. ZPP kada su ocijenili izvođenje predloženog dokaza nepotrebnim jer se njime ne bi mogla utvrditi odlučna činjenica (odgovornost tuženika) te time nisu počinili relativno bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz odredbe čl. 354.st.1. ZPP. Nadalje, sudovi nisu

takvim postupanjem tužiteljicu onemogućili da raspravlja pred sudom, pa stoga nisu počinili apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 6. ZPP, a niti iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP kako sve to tužiteljica kroz postavljeno pitanje ukazuje jer presuda sadrži razloge o činjenicama odlučnim za ovaj spor, koji razlozi su jasni i međusobno ne proturječe baš kao što o odlučnim činjenicama ne postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava i samih tih isprava.

Čl. 354. st.2. toč. 11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – PROTURJEČNOST PRESUDE

11.29. Revd 1203/2022

Mora li odluka, u postupkovnom smislu, biti u suglasnosti s izvedenim dokazima i nespornim činjenicama koje su utvrđene u postupku ili je moguće da sud zanemari bitne činjenice i donese odluku koja je suprotna nespornim činjenicama u postupku, te da li obrazloženje presude mora biti sukladno sadržaju isprava i zapisnika o iskazima (čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP)?

Rev 251/2023

Uz utvrđenje da je pravomoćno okončan postupak uređenja međe između spornih nekretnina rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj R1 100/2010 od 2. listopada 2014. tako da je međa uređena na način da ista teče i na dijelu gdje je tužitelj-protutuženik Boris Stanković sagradio drvarnicu te dogradio kuću za 8m², drugostupanjski sud preinačava prvostupanjsku presudu i odbija protutužbeni zahtjev tužene-protutužiteljice jer da tužena-protutužiteljica nije dokazala da je pokrenula parnični postupak u smislu odredbe čl. 103. st. 6. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/2006, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 152/14 - dalje: ZVDSP).

No iz stanja spisa proizlazi da je, nakon što je tužena-protutužiteljica ukazala da je pokrenula parnični postupak u smislu odredbe čl. 103. st. 6. ZVDSP i sam tužitelj-protutužitelj Boris Stanković potvrdio da je pokrenuta ta parnica (koja se vodi pred prvostupanjskim sudom pod poslovnim brojem P-215/19) (podnesak tužitelja-protutuženika od 7. svibnja 2018. - list 317 i 318 spisa i podnesak tuženika-protutužitelja od 9. prosinca 2019. - list 351 i 352 spisa). 7.1. Dakle, u postupku pred drugostupanjskim sudom počinjena je bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP a na koju povredu se odnosi pravno pitanje radi kojega je tuženoj-protutužiteljici dopušteno podnošenje revizije.

Čl. 354. st.2. toč. 6.

ONEMOGUĆAVANJE U RASPRAVLJANJU

11.30. Revd 2717/2022

Je li drugostupanjski sud pri donošenju rješenja o odbačaju tužbe dužan ispitati i utvrditi postoji li neotklonjiva procesna smetnja za vođenje parnice? Je li drugostupanjski sud u postupku ocjene dopuštenosti tužbe radi utvrđivanja tražbine dužan omogućiti tužitelju, vraćanjem predmeta na ponovni postupak, očitovanjem je li utuženo potraživanje prijavljeno u predstečajnom postupku nad tuženikom i je li potraživanje osporeno te mu omogućiti da priloži odgovarajuće dokaze pod prijetnjom odbačaja tužbe?

Rev 348/2023

Kada su uz odlučnu činjenicu, tj. činjenicu da tužitelj predmetnu tražbinu ne bi prijavio u postupku predstečajne nagodbe nad tuženikom nižestupanjski sudovi utvrdili na temelju navoda iz podneska tuženika od 10. rujna 2021. i uvidom u ispravu priloženu tom podnesku, te kada taj podnesak nije dostavljen tužitelju, onda je tužitelj onemogućen u raspravljanju, a čime je u postupku pred nižestupanjskim sudovima počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP.

Čl. 354. st. 1. u vezi čl. 375. st. 1. ZPP

OCJENA ŽALBENIH NAVODA KOJI SU OD ODLUČNOG ZNAČAJA

11.31. Revd 1347/2022

Može li sud odluku u sporu utemeljiti na dokazima izvedenim u drugom postupku koji se vodi među drugim strankama i temeljem druge činjenične osnove?

Rev 855/2022

Prvostupanjski sud je odluku donio ocjenom raspravnog zapisnika iz izvanparničnog postupka R1-102/16 na kojem je dan iskaz supruge tuženika pod 1., kao i skice lista mjesta sačinjene od strane geodeta R.S. za potrebe tog izvanparničnog postupka, što je problematizirano u žalbi tuženika pod 1., podnesenoj protiv prvostupanjske presude. Drugostupanjski sud je međutim, odlučujući o predmetnoj žalbi, dao razloge u odnosu na raspravni zapisnik iz izvanparničnog postupka, međutim propustio je dati razloge u odnosu na druge dokaze iz izvanparničnog postupka na kojima je prvostupanjski sud utemeljio svoju odluku. Time je dakle, drugostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 375. st. 1. ZPP-a, na koju osnovano sadržajem revizije ukazuje revident.

Čl.354. st.1. u vezi čl. 7. ZPP

BITNA POVREDA ODREDAVA PARNIČNOG POSTUPKA – NAČELO STRANAČKE ISTINE

11.32. Revd 4146/2020

Može li drugostupanjski sud u žalbenom stupnju postupka prilikom ispitivanja prvostupanjske presude utvrđivati činjenično stanje drugačije od onog koje je prvostupanjski sud utvrdio na temelju onoga što su stranke iznijele pred tim sudom i koje činjenično stanje utvrđeno po prvostupanjskom sudu stranke nisu pobijale žalbama, i onda na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja primijeniti materijalno pravo?

Rev 1146/2021

No polazeći od odredbe čl. 7. ZPP-a u kojoj je sadržano načelo stranačke istine te je u skladu s tim sud vezan činjenicama na kojima tužitelj temelji svoj zahtjev i u tom pravcu od tužitelja predloženim dokazima, proizlazi da u odlučivanju o zahtjevu tužitelja, je sud ocjenu pravne osnovanosti tužiteljevog zahtjeva mogao procjenjivati samo u okviru činjenica i dokaza ponuđenih od tužitelja, a bez mogućnosti po službenoj dužnosti utvrđivanja određenih činjenica i provođenja u tom pravcu dokaza, mimo prijedloga tužitelja (a što je bilo dopušteno u režimu tzv. materijalne istine, ukinutog Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku – "Narodne novine", broj 117/03).". Kako je drugostupanjski sud, unatoč tome što su i tužitelji i tuženici u ovome postupku suglasni da je svota koju su tužitelji isplatili isplaćena na ime kapare, o pravilnosti i zakonitosti prvostupanjske presude odlučio uzevši dokazanom odlučnu činjenicu da se, što se dijela plaćene svote radi, ne radi o kapari, već o isplaćenom predujmu kupoprodajne cijene, postupio je protivno izraženom pravnom shvaćanju ovoga suda.

Čl. 354. st. 2. toč. 6.

STRANKA JE ONEMOGUĆENA U RASPRAVLJANJU AKO JE NA POZIVU ZA ROČIŠTE NAZNAČEN POGREŠAN DATUM ODRŽAVANJA ROČIŠTA

11.33. Revd 2249/2022

Može li se smatrati da je stranka uredno pozvana na ročište ako je u pozivu na ročište makar i omaškom pogrešno naznačen datum održavanja ročišta na kojeg se taj poziv odnosi te je li u tom slučaju ta stranka održa li se to ročište u njezinoj odsutnosti, onemogućena da raspravlja pred sudom tako da bi bila riječ o bitnoj povredi odredbe parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11-proč.tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP)?

Rev 1118/2022

Na pozivima dostavljenim punomoćniku protustranke, od kojih je jedan poziv za punomoćnika, a drugi je poziv protustranci radi saslušanja putem punomoćnika (str. 135-139 spisa), bio je pogrešno naznačen datum održavanja ročišta tako da je bio naveden kao datum ročišta 10. listopada 2021., umjesto 20. listopada 2021. kada je ročište održano.

Pogrešan je stav drugostupanjskog suda koji nije smatrao odlučnim to što je bio krivo naznačen datum na pozivu za ročište.

Omaška suda u pisanju poziva za ročište ne može ići na štetu protustranke te se ne može smatrati da je protustranka bila uredno pozvana na ročište.

Protustranci nije bio dostavljen uredan poziv za ročište čime joj je onemogućeno sudjelovanje u postupku prije donošenja pobijanog rješenja te je stoga počinjena bitna povreda odredbe čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP, koju protustranka ističe kroz postavljeno pitanje u reviziji.

Čl. 354. st.2. toč. 6. u vezi čl. 89.a i 90. ZPP

ONEMOGUĆAVANJE STRANKE U RASPRAVLJANJU

11.34. Revd 3722/2022

Kada je umjesto tužiteljice, vlasnice Obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, kao punomoćnik pristupio suprug tužiteljice, kao bračni drug, za kojeg u postupku nije utvrđeno da je poslovno nesposoban i da se bavi nadripisarstvom i kome sud prethodno nije uskratio zastupanje, sukladno odredbi čl. 90. Zakona o parničnom postupku, je li sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. Zakona o parničnom postupku, tako što je povrijedio odredbe čl. 89.a i čl. 90. Zakona o parničnom postupku, kada je utvrdio da na ročište za glavnu raspravu nije pristupio nitko za tužitelja, odnosno za stranke te donio rješenje kojim se smatra da je tužba u toj pravnoj stvari povučena?

Rev 153/2023

Naime, u takvoj situaciji, ukoliko je sud smatrao da muž tužiteljice ne može biti punomoćnik prema odredbama čl. 89.a ZPP, to je trebao njemu uskratiti daljnje zastupanje i o tome obavijestiti stranku. Nadalje, kraj činjenice da su sudovi bili upoznati s izjavom tužiteljice koja je priložena kao dio dokumentacije dostavljene podneskom od 10. srpnja 2022., da je tužiteljičin suprug D. R. opunomoćenik OPG-a i da je ovlašten zastupati interese OPG-a, zaključak suda drugog stupnja da se ne radi o punomoći u smislu odredbe iz čl. 97. st. 1. ZPP, dakle da punomoć nije izdana pismeno, predstavlja pretjerani formalizam.

Slijedom navedenog, odgovor na postavljeno pitanje glasi da su sudovi počinili bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP tako što su povrijedili odredbe čl. 89.a i čl. 90. ZPP kada su utvrdili da na ročištu za glavnu raspravu nije pristupio nitko za tužitelja.

čl. 354. st.1. u vezi čl. 394.a. ZPP

BITNA POVREDA ODREDA BA PARNIČNOG POSTUPKA – VEZANOST PRAVNIM SHVAĆANJEM REVIZIJSKOG SUDA

11.35. Revd 931/2020

Mora li drugostupanjski sud pri (ponovnom) donošenju drugostupanjske odluke uzeti u obzir pravna shvaćanja iz rješenja Vrhovnog suda kojim je ukinuta prethodna drugostupanjska odluka u istoj pravnoj stvari, te (suštinski) razmotriti i obrazložiti pravna shvaćanja i primjedbe na kojima se to rješenje temelji? Čini li suprotnim postupanjem drugostupanjski sud bitnu povredu pravila parničnog postupka?

Rev 33/2021

Prema shvaćanju ovog suda primjenjujući navedenu odredbu čl. 394.a ZPP drugostupanjski sud pri (ponovnom) donošenju drugostupanjske odluke mora uzeti u obzir izražena pravna shvaćanja iz rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske kojim je ukinuta prethodna drugostupanjska odluka u istoj pravnoj stvari, budući da je njima vezan te (suštinski) razmotriti i obrazložiti postupovna i materijalnopravna shvaćanja i primjedbe na kojima se to rješenje temelji. Također, eventualno odstupanje u pravnom shvaćanju drugostupanjskog suda od shvaćanja izraženog u ranijoj ukidnoj odluci revizijskog suda mora sadržavati određene, relevantne, jasne i konzistentne razloge takvog odstupanja (primjerice zbog drugačije utvrđenih odlučnih činjenica u nastavljenom postupku, a na kojima se presuda temelji ili zbog promjena u pravnom sustavu uvjetovane novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima te odlukom Ustavnoga suda Republike Hrvatske, Europskoga suda za ljudska prava ili Europskog suda i slično), iznesene na način koji otklanja svaku sumnju u arbitrarnost postupanja i odlučivanja. Suprotnim postupanjem drugostupanjski sud čini bitnu povredu pravila parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP, u vezi s čl. 394.a ZPP, a time je ujedno odgovoreno na postavljena revizijska pitanja.

Čl. 354. st.1. u vezi čl. 221.a i čl. 8. ZPP

NEMOGUĆNOST ISTICANJA BITNIH POVREDA IZ čl. 354. st.1. u vezi čl. 8 i 221.a ZPP U SPORU MALE VRIJEDNOSTI

11.36. Revd 1307/2022

Da li sama činjenica da se životinja, u konkretnom slučaju pas, našla na kolniku autoceste, a što je uzrokovalo prometnu nezgodu naletom vozila na psa, ukazuje na propust pravne osobe odgovorne za upravljanje i održavanje autoceste voditi brigu i poduzimati primjerene mjere i radnje koje bi omogućile odvijanje sigurnog i

nesmetanog prometa na autocesti, posebice u vidu postavljanja i održavanja zaštitne ograde oko autoceste?

2. Da li činjenica da su djelatnici pravne osobe odgovorne za upravljanje i održavanje autoceste izvršili ophodnju dijela autoceste na kojem je došlo do udara vozilom u psa te da u ophodarskom dnevniku nije evidentirano oštećenje zaštitne ograde na dan štetnog događaja, predstavlja dokaz o nepostojanju propusta u održavanju autoceste od strane pravne osobe odgovorne za upravljanje i održavanje autoceste?

Rev 740/2022

Tužitelj naznačenim pitanjima osporava pravilnost primjene odredaba čl. 8. i 221.a ZPP, dakle, sugerira počinjenje bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 8. i čl. 221.a ZPP-a.

(...)

Prijedlog za dopuštenje revizije može se podnijeti protiv drugostupanjske presude kojom se potvrđuje prvostupanjska presuda zbog postupovnog pitanja koje se odnosi na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6., 7., 8., 10., 11. i 12. ZPP-a, samo ako je podnositelj zbog tih povreda žalbom pobijao drugostupanjsku presudu, ili ako su te povrede učinjene tek u drugostupanjskom postupku (čl. 385. st. 2. ZPP-a).

U konkretnoj situaciji, s obzirom da je riječ o sporu male vrijednosti, tužitelj žalbu nije mogao podnijeti zbog povreda iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 8. i 221.a ZPP-a, niti ju je podnio, a drugostupanjski sud nije bio u prilici razmatrati takve žalbene tvrdnje, niti je eventualnim propuštanjem sankcioniranja povrede mogao i sam počinuti navedene povrede.

Čl. 261. st.2. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA –KADA SUD NIJE OBNOVIO VJEŠTAČENJE A NALAZI I MIŠLJENJE DVA VJEŠTAKA SE U BITNOME RAZILAZE

11.37. Revd 612/2022

Da li sud čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 261. st. 2. ZPP kada neku činjenicu za koju je potrebno stručno znanje kojim su ne raspolaže utvrdi bez obnove vještačenja iako se radi o činjenici o kojoj u spisu postoje dva oprečna nalaza, a vještaci se niti naknadnim saslušanjem o bitnim činjenicama nisu usuglasili?

Rev 317/2023

Odredbom čl. 261. st. 2. ZPP određeno je da ako se podaci vještaka o njihovu nalazu bitno razilaze, ili ako je nalaz jednog ili više vještaka nejasan, nepotpun ili u proturječnosti sam sa sobom ili s izviđanim okolnostima, a ti se nedostaci ne mogu

otkloniti ni ponovnim saslušanjem vještaka, obnovit će se vještačenje s istim ili drugim vještacima. U konkretnom slučaju radi se o pretpostavci da se podaci (nalaz i mišljenje) dva vještaka bitno razilaze te se taj nedostatak nije mogao otkloniti niti ponovnim saslušanjem vještaka, slijedom čega je prvostupanjski sud trebao odrediti novo vještačenje s drugim vještakom ili vještacima koji bi se priklonili jednom od dijametralno suprotnih nalaza i mišljenja do tada provedenih vještačenja.

Stoga je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 261. st. 2. ZPP, a istu bitnu povredu počinio je drugostupanjski sud koji nije sankcionirao takvu bitnu povredu odredaba parničnog postupka. Kod toga je potrebno istaknuti da je sam sud odredio provođenje vještačenja, slijedom čega proizlazi da je prvostupanjski sud smatrao kako nema potrebnih stručnih znanja za utvrđenje odlučne činjenice pa prvostupanjski sud nije mogao sam odlučiti koji će nalaz prihvatiti kao ispravan i vjerodostojan.

Čl. 354. st.2.toč. 6. i 11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – STRANKA JE ONEMOGUĆENA U RASPRAVLJANJU PRED SUDOM KADA NIJE UZET U OBZIR SADRŽAJ ODGOVORA NA ŽALBU;

NEMA RAZLOGA O ODLUČNIM ČINJENICAMA

11.38. Revd 588/2021

1. Je li drugostupanjski sud prilikom donošenja odluke po žalbi dužan uzeti u obzir i nepravodoban odgovor na žalbu odnosno nepravodoban podnesak koji u biti predstavlja dopunu odgovora na žalbu, a koja dopuna odgovora na žalbu je podnesena izvan roka iz članka 359. stavak 1. ZPP-a, ako je s obzirom na dan donošenja svoje odluke takav odgovor mogao uzeti u obzir, te je li time što nije uzeo u obzir takav podnesak odnosno dopunu odgovora na žalbu sud drugog stupnja onemogućio tuženiku raspravljanje pred sudom, počinivši time povredu odredbi ZPP-a iz članka 354. stavak 2. točka 6.?

2. Je li drugostupanjski sud prilikom donošenja presude, kojim je preinačio prvostupanjsku presudu, kojom je odbijen tužbeni zahtjev na način da je obvezao tuženika na plaćanje daljnje naknade štete dužan kod odluke o početku tijeka zakonskih zateznih kamata na dosuđenu daljnju naknadu štete, a sve u smislu odredbe čl. 338. st. 4. ZPP-a, određeno u obrazloženju presude obrazložiti zašto je dosudio zakonske zatezne kamate, te ukoliko u obrazloženju presude ne iznese niti jedan razlog iz kojega bi bilo vidljivo zbog čega je dosudio zakonske zatezne kamate, i li je time pred drugostupanjskim sudom počinjena bitna povreda ZPP-a iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a?

Rev 1217/2021

Međutim, kada je stranka podnijela odgovor na žalbu (makar i nepravovremen) koji se još može razmatrati prilikom odlučivanja o žalbi, tada je izrazila svoju nedvosmislenu namjeru da (kontradiktorno) sudjeluje u žalbenom postupku,

sukladno ovlaštenju koje za nju proizlazi iz zakona. U takvom slučaju je drugostupanjski sud dužan poštivati tu volju stranke i uzeti u obzir činjenicu da je odgovor na žalbu podnesen te sadržaj podneska uzeti u razmatranje prilikom odlučivanja o žalbi. Okolnost da ne postoji zakonska obveza izjašnjavanja o navodima odgovora na žalbu ne oslobađa ga navedene obveze, jer u suprotnom onemogućuje stranku u raspravljanju pred sudom (tako i Revx 1251/15 od 18. svibnja 2016.).

Stoga je drugostupanjski sud, ocijenivši da podnesak tuženika od 29. rujna 2019. koji sadržajno predstavlja dopunu prethodno podnesenog odgovora na žalbu s priloženom recentnom sudskom praksom, nepravodobno podnesen „naknadni podnesak“ navode kojeg žalbeni sud nije dužan razmotriti pri odlučivanju o podnesenoj žalbi, time počinio apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka opisanu u odredbi čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP.

Odgovor na drugo postavljeno pravno pitanje bio bi da je drugostupanjski sud pri donošenju presude kojom je preinačio prvostupanjsku presudu na način da je obvezao tuženika na plaćanje naknade štete dužan u obrazloženju presude iznijeti razloge zbog kojih je tuženika obvezao na plaćanje zateznih kamata kao i razloge u pogledu početka tijeka dosuđenih zateznih kamata, jer je u suprotnom drugostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP (tako i primjerice II Rev 76/81 od 26. svibnja 1982.).

Čl. 354. st.1. u vezi čl. 2. st. 1. i čl. 365. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – KAD ŽALBENI SUD ODLUČI IZVAN DIJELA PRESUDE KOJI SE POBIJA ŽALBOM

11.39. Revd 2501/2022

Da li žalbeni sud može odlučivati preko zahtjeva stranke, odnosno može li ispitivati prvostupanjsku presudu preko dijela koji se pobija žalbom?

Rev 1241/2022

Drugostupanjski sud, iako je tuženik u žalbi jasno naznačio koji iznos se pobija žalbom te naveo koji omjer suodgovornosti priznaje i koje iznose treba platiti tužiteljima, odlučuje da je omjer suodgovornosti na strani prednika tužitelja 60% te s obzirom na taj omjer suodgovornosti i nesporno plaćene iznose odbija u cijelosti tužbeni zahtjev II i III-tužitelja, a prihvaća tužbeni zahtjev I-tužitelja u iznosu od 800,00 kn.

Drugostupanjski sud je time u svojoj odluci postupio suprotno odredbi čl. 2. st. 1. i čl. 365. ZPP, pa je tako počinio bitnu povredu odredaba postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP odlučujući preko onog dijela koji nije bio pobijan žalbom tuženika.

Čl. 352. st.2. toč. 6. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – ONEMOGUĆENOST STRANKE U RASPRAVLJANJU

11.40. Revd 2964/2022

Je li sud omogućio raspravljanje o činjenicama koje su predmet vještačenja u parnici ako nije prihvatio dokazni prijedlog za usmenim saslušanjem vještaka na glavnoj raspravi na okolnost istaknutih prigovora na pisani nalaz i mišljenje ili je na taj način počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP-a što presudu čini nezakonitom i nepravilnom?

[Rev 1259/2022](#)

Protivan je, odredbi čl. 81. st. 4. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 96/2003) kao i procesnoj ravnopravnosti stranaka, zaključak suda prema kojem se o odredbi potrošačkog ugovora (u konkretnom slučaju dijelu odredbe o načinu promjene kamatne stope i valutnoj klauzuli ugovora o kreditu denominiranog u CHF ili denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF) nije pojedinačno pregovaralo, ako se na tu okolnost nije proveo predloženi dokaz saslušanjem svjedoka (radnika revidenta), koji je sudjelovao u sklapanju ugovora o kreditu kojeg je trgovac predložio na okolnost pojedinačnog pregovaranja o navedenoj odredbi. (tako i ovaj sud u Rev-120/23 od 28.veljače 2023. i Rev-1279/22 od 14.veljače 2023.).

Čl. 354. st.2. toč. 11. ZPP u vezi čl.312. ZOO/05

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – DOSUĐENI IZNOS NE ODGOVARA ZBROJU SVIH IZNOSA IZ OBRAZLOŽNJA PRESUDE

11.41. Revd 693/2022

Je li drugostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku (NN 53/1991, 91/1992, 112/1999, 129/2000, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 2/2007, 96/2008, 84/2008, 123/2008, 57/2011, 25/2013, 89/2014, 70/2019) u situaciji kada prilikom primjene pravila o redu uračunavanja iz odredbe čl. 312. st. 2. Zakona o obveznim odnosima (NN 53/1991, 73/1991, 3/1994, 111/1993, 107/1995, 7/1996, 91/1996, 112/1999, 88/2001, 35/2005), dosuđeni iznos naveden u izreci drugostupanjske presude matematički ne odgovara zbroju iznosa iz obrazloženja drugostupanjske presude, dakle u situaciji kada dosuđeni iznos ne odgovara zbroju svih iznosa za koje je drugostupanjski sud primijenio pravila o redu uračunavanja, odnosno, postoje li u tom slučaju nedostaci zbog kojih se drugostupanjska presuda ne može ispitati jer je izreka drugostupanjske presude nejasna i nerazumljiva te jesu li u tom slučaju razlozi

drugostupanjske presude proturječni izreci zbog čega se drugostupanjska presuda ne može ispitati?

Rev 480/2023

Ostvaren je revizijski razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP.

Ovo stoga jer bi iz naprijed iznijetog proizlazilo da je drugostupanjski sud počinio navedenu bitnu povredu prilikom primjene pravila o redu uračunavanja iz odredbe čl. 312. st. 2. ZOO, jer dosuđeni iznos naveden u izreci drugostupanjske presude matematički ne odgovara zbroju iznosa iz obrazloženja drugostupanjske presude.

Čl. 354.st.2. toč.1. u vezi čl. 71. st.1. toč.5. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA - U POSTUPKU POVODOM ŽALBE SUDJELOVAO JE SUDAC KOJI JE SUDJELOVAO I U PRVOSTUPANJSKOM POSTUPKU

11.42. Revd 1702/2020

Smije li u postupku donošenja odluka o žalbi pred drugostupanjskim sudom član vijeća biti sudac koji je kao sudac sudjelovao i u prethodno provedenom prvostupanjskom postupku s obzirom na odredbe čl. 71. st. 1. toč. 5. i čl. 354. st. 2. toč. 1. Zakona o parničnom postupku ?

Rev 1105/2020

Stoga, tužitelj opravdano prigovara kako sudac koji je sudjelovao u postupku pred sudom nižeg stupnja, iako nije sudjelovao u donošenju same odluke, nikako ne može sudjelovati u postupku pred drugostupanjskim sudom kao član vijeća koji odlučuje o žalbi protiv odluke prvostupanjskog suda jer je to u izravnoj suprotnosti sa kogentnom normom odredbe, pri čemu nije potrebno da stranka dokazuje da je navedena okolnost i u konkretnom slučaju zaista i dovela do nepristranosti prilikom odlučivanja.

Čl. 373.toč.3. ZPP

PREINAČENJE PRVOSTUPANJSKE PRESUDE

11.43. Revd 3576/2020

Može li drugostupanjski sud u okviru ovlaštenja iz čl. 373. toč. 3. ZPP preinačiti prvostupanjsku presudu zbog pogrešne primjene materijalnog prava i odbiti tužbeni zahtjev uz utvrđenje koje nije utemeljeno na činjenicama iz obrazloženja prvostupanjske presude već na stanju spisa i novim (suprotnim) odlučnim okolnostima koje uopće nije ocijenio sud prvog stupnja (stvarna upotreba čl. 373.a ZPP)?

Rev 750/2021

U reviziji prvotužiteljica osnovano prigovara da je drugostupanjski sud preinačio prvostupanjsku presudu pozivajući se na odredbu čl. 373. toč. 3. ZPP, koja odredba mu ne daje ovlaštenje utvrđivanja i ocjene novih odlučnih činjenica, te da je drugostupanjska presuda donesena primjenom odredbe čl. 373.a ZPP a ne odredbe čl. 373. toč. 3. ZPP.

Naime, sukladno odredbi čl. 373. toč. 3. ZPP, na koju se je drugostupanjski sud pozvao, taj sud je ovlašten preinačiti prvostupanjsku presudu ako smatra da je činjenično stanje pravilno utvrđeno ali da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo. U konkretnom situaciji, drugostupanjski sud nije u cijelosti prihvatio činjenična utvrđenja nižestupanjskog suda, te je sam utvrđivao činjenice bitne za odluku ocjenom izvedenih dokaza i isprava priloženih spisu koje prvostupanjski sud nije uzeo u obzir - koje ovlaštenje drugostupanjskom sudu daje odredba čl. 373.a st. 1. ZPP.

Čl. 354. st.1. u vezi čl. 254. i čl. 75. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – PRESUDA SE TEMELJI NA NALAZU I MIŠLJENJU VJEŠTAKA KOJI JE TREBAO BITI IZUZET

11.44. Revd 207/2020

Može li prvostupanjski sud temeljiti presudu na nalazu i mišljenju vještaka kojem je nakon obavljenog vještačenja (uslijed propusta na strani suda, vještaka i tužitelja), tužitelj prigovorio iznoseći okolnosti koje dovode u sumnju pristranost vještaka, a da pritom prvostupanjski sud o izuzeću vještaka prvenstveno ne odluči rješenjem, kao i da ne odredi provođenje novog vještačenja radi nedostataka sadržanih u danom mišljenju i utvrđene očite sumnje u savjesnost i nepristranost određenog vještaka?

Rev 1236/2020

Dakle, prvostupanjski sud ne može temeljiti presudu na nalazu i mišljenju vještaka kojem je nakon obavljenog vještačenja tužitelj prigovorio iznoseći i okolnosti koje dovode u sumnju pristranost vještaka, a da prvostupanjski sud o izuzeću vještaka prethodno ne odluči rješenjem, kao i da ne odredi provođenje novog vještačenja radi nedostataka sadržanih u danom mišljenju ako postoje očite sumnje u nepristranost određenog vještaka. Na opisani način učinjena je bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. toč. 1. ZPP i u vezi s čl. 254. i čl. 75. ZPP koja je, prema ocjeni ovog suda, mogla utjecati na zakonitost i pravilnost pobijane presude, a time je ujedno i odgovoreno na postavljeno revizijsko pitanje.

vidi i [Rev 657/2024](#)

Čl. 354. st.2. toč. 12. ZPP u vezi čl. 41. st.1. i 2. ZOO

Čl. 85. st. 1. i 2., čl. 89., čl. 90., čl. 380. ZVDSP

PREKORAČENJE TUŽBENOG ZAHTJEVA U SITUACIJI KAD JE PLATNI NALOG ZA DJELJIVU OBVEZU ODRŽAN NA SNAZI U CIJELOSTI IAKO JE POSTUPAK NASTAVLJEN SAMO PO PRIGOVORU JEDNOG OVRŠENIKA

TRAŽBINA ZA POKRIĆE TROŠKOVA ENERGENATA U KOTLOVNICI IZ KOJE SE VRŠI ISPORUKA TOPLINKSE ENERGIJE ZA VIŠE ZGRADA NE PODMIRUJE SE IZ ZAJEDNIČKE PRIČUVE

11.45. Revd 4345/2022

1. Kada u ovršnom rješenju nije utvrđena solidarna obveza dva ovršenika, a radi se o novčanoj obvezi koja se ima smatrati djeljivom obvezom, pa u odnosu na jednog ovršenika rješenje o ovrsi postane pravomoćno jer isti nije ulagao prigovor, dok je drugi ovršenik uložio prigovor, te je postupak nastavljen u odnosu na drugog ovršenika kao povodom prigovora protiv platnog naloga, nakon čega se ovršni prijedlog smatra tužbom, a prigovor tuženika odgovorom na tužbu, je li sud prekoračio tužbeni zahtjev u odnosu na tuženika održavši u cijelosti na snazi platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi, obzirom da nije podijelio cjelokupni iznos tražbine izrješenja o ovrsi na pola, iako se radi o djeljivoj obvezi, faktički nametnuvši tako tuženiku za platiti 50% više od onoga kako je to bilo određeno u rješenju o ovrsi?

2. Predstavlja li predmetna tražbina, koja se odnosi na pokriće troškova redovnog održavanja kotlovnice i pokriće troškova energenata i održavanja sustava proizvodnje energije u kotlovnici, a koja kotlovnica je samostojeći objekt izgrađen na zasebnoj čestici u vlasništvu treće osobe (Grada Petrinje), te se iz iste vrši isporuka toplinske energije za veći broj zgrada, zajednički pričuvu ili režijske troškove za isporučenu toplinsku energiju?

Rev 381/2023

Kada u ovršnom rješenju nije utvrđena solidarna obveza dva ovršenika, a radi se o novčanoj, djeljivoj obvezi, pa u odnosu na jednog ovršenika rješenje o ovrsi postane pravomoćno, jer isti nije ulagao prigovor, dok je drugi ovršenik uložio prigovor, te je postupak nastavljen u odnosu na drugog ovršenika kao povodom prigovora protiv platnog naloga, nakon čega se ovršni prijedlog smatra tužbom, a prigovor tuženika odgovorom na tužbu, sud prekoračuje tužbeni zahtjev u odnosu na tuženika kada u toj situaciji održi u cijelosti na snazi platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi, obzirom da nije podijelio cjelokupni iznos tražbine iz rješenja o ovrsi na pola, iako se radi o djeljivoj obvezi, jer je time faktički nametnuo tuženiku obvezu platiti 50% više od onoga što je to bilo određeno u rješenju o ovrsi.

Tražbina, koja se odnosi na pokriće troškova energenata u kotlovnici, koja kotlovnica je samostojeći objekt izgrađen na zasebnoj čestici u vlasništvu treće osobe (Grada Petrinje), i iz koje se vrši isporuka toplinske energije za veći broj zgrada, nije tražbina za koju se formira zajednička pričuva, niti tražbina koja se podmiruje iz zajedničke pričuve, već tražbina koja se odnosi na režijske troškove za isporučenu toplinsku energiju.

vidi i [Rev 924/2023](#), , Rev 1258/2022, Rev 182/2025

Čl. 354. st.2. točka 11. u vezi čl. 338.st.4. i čl. 373.toč.3 ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – ŽALBENI SUD SE U PREINAČUJUĆOJ PRESUDI NIJE OČITOVAO O SVIM PRIGOVORIMA STRANAKA

11.46. Revd 1484/2023

Je li drugostupanjski sud kada preinačava odbijajuću prvostupanjsku presudu te usvaja u cijelosti ili djelomično tužbeni zahtjev mora raspraviti i odlučiti i o svim spornim pravnim pitanjima i istaknutim materijalnopравnim i procesnim prigovorima u postupku (zastara, procesne pretpostavke za tužbu i sl.)?

[Rev 638/2023](#)

Kada žalbeni sud preinačava odbijajuću odluku prvostupanjskog suda te prihvaća u cijelosti ili djelomično tužbeni zahtjev dužan je odlučiti i o svim spornim pravnim pitanjima i prigovorima stranaka iznesenim u postupku, odnosno ne može se očitovati samo na pravno pitanje zbog kojeg je odbijen tužbeni zahtjev u prvostupanjskom postupku već je dužan odlučiti i o svim prigovorima stranaka iznesenim u postupku.

Čl. 354. st.1. u vezi čl. 113. st.2. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – POGREŠNO UTVRĐEN DAN PREDAJE PREPORUČENE POŠILJKE

11.47. Revd 2304/2020

Kada je žalba protiv presude suda prvog stupnja upućena preko pošte preporučenom pošiljkom, a sud drugog stupnja istu odbaci kao nepravovremenu, nalazeći da je za ocjenjivanje pravovremenosti žalbe mjerodavno vrijeme kada je žalba zaprimljena u sudu, čini li time sud drugog stupnja bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 1. u vezi s člankom 113. stavak 2. Zakona o parničnom postupku?

Rev 1209/2020

U brojnim odlukama ovog suda kao što su primjerice rješenje ovog suda poslovni broj Rev-x 411/17-2 od 17. svibnja 2017., Rev-x 486/14-3 od 4. lipnja 2014. izraženo je shvaćanje da ako je podnesak upućen sudu preko pošte preporučenom pošiljkom, dan predaje pošti smatra se danom predaje sudu kojem je upućen.

Čl. 354. st.2. toč.11.

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – NEMA RAZLOGA O ODLUČNOM PRIGOVORU

11.48. Revd 4404/2021

Postoji li bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st.2. toč.11. Zakona o parničnom postupku u slučaju kada sud nije uopće dao razloge za svoju odluku o isključivoj odgovornosti tuženika za naknadu štete tužitelju i kada uopće nisu navedeni razlozi u odnosu na tuženikov prigovor o postojanju doprinosa oštećenika sukladno odredbi čl. 1067. st. 3. Zakona o obveznim odnosima zbog nevezivanja oštećenika (putnika u motornom vozilu) sigurnosnim pojasom i zbog pristanka na vožnju s vozačem u alkoholiziranom stanju?

Rev 996/2022

Naime, tuženik je već u odgovoru na tužbu istaknuo prigovor doprinosa osiguranika tužitelja za nastanak štete zbog nevezivanja sigurnosnim pojasom i pristanka na vožnju s vozačem u alkoholiziranom stanju.

Budući da odluka o visini tužbenog zahtjeva ovisi o osnovanosti navedenog prigovora, sud drugog stupnja je u svojoj odluci bio dužan navesti razloge o tome je li navedeni prigovor osnovan ili ne.

Kako u odnosu na navedeni prigovor tuženika u odluci suda drugog stupnja nisu navedeni razlozi o osnovanosti, odnosno neosnovanosti istog, počinjena je od strane drugostupanjska suda bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP.

Čl. 375. st. 1. ZPP

OCJENA ŽALBENIH NAVODA OD ODLUČNOG ZNAČAJA

11.49. Revd 2313/2020

Je li drugostupanjski sud ispitujući prvostupanjsku presudu u smislu odredbe čl. 365. Zakona o parničnom postupku dužan u svojoj odluci obrazložiti razloge zbog kojih je ocijenio da pojedini istaknuti žalbeni razlozi nisu od odlučnog značaja, a odnose se na žalbeni razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka te pogrešne primjene materijalnog prava?

Rev 159/2021

Drugostupanjski sud je odlučujući o predmetnoj žalbi, potvrdio prvostupanjsku presudu prihvativši činjenična utvrđenja i razloge prvostupanjskog suda, uz obrazloženje da se radi o ugovoru koji je po svom pravnom značenju aleatoran ugovor, slijedom čega se žalbeni navodi tužiteljica koji se u bitnom svode na ponavljanje razloga iz tužbe i postupka, ukazuju neosnovanima. U takvoj procesnoj situaciji paušalnog navođenja drugostupanjskog suda da su bez utjecaja na pravilnost žalbeni prigovori tužiteljica, u postupku pred drugostupanjskim sudom počinjena je bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 375. st. 1. ZPP-a jer je drugostupanjski sud propustio ocijeniti žalbene navode (list 108 do 112 spisa) koji su od odlučnog značenja.

Čl. 354. st.1. u vezi čl. 112. st.3. i čl. 367. ZPP

***BITNA POVREDA ODREDBA PARNIČNOG POSTUPKA – POGREŠNO
UTVRĐEN POSLJEDNJI DAN ROKA KADA JE DOSTAVA OBAVLJENA
ELEKTRONIČKIM PUTEM***

11.50. Revd 940/2021

Da li se odredba članka 112. stavka 3. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19) koja uređuje situaciju kada posljednji dan roka pada na državni blagdan, ili u nedjelju ili u koji drugi dan kad sud ne radi, odnosi i na situaciju kada se dostava obavlja elektroničkim putem?

Rev 1052/2021

Kada je prvostupanjska presuda dostavljena punomoćniku tužitelja elektroničkom dostavom 27. svibnja 2020., onda je posljednji dan roka za žalbu bio 11. lipnja 2020. Međutim, kako je taj dan bio blagdan – Tijelovo, posljednji dan roka za žalbu tužitelja je shodno odredbi čl. 112. st. 3. ZPP-a bio prvi idući radni dan – 12. lipnja 2020. (kada je tužitelj i podnio žalbu) pa je ista pravovremena.

Na tužiteljevo pitanje stoga valja odgovoriti potvrdno, posljedično čemu je drugostupanjski sud nepravilnim odbacivanjem kao nepravovremene žalbe tužitelja, počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 367. st. 1. ZPP-a.

Čl. 354. st.2. toč. 6. u vezi čl. 260. st.1. i čl. 373.b ZPP

**ONEMOGUĆENOST STRANKE U RASPRAVLJANJU U SITUACIJI KAD
POVODOM PRIGOVORA STRANKE VJEŠTAK NIJE USMENO SASLUŠAN**

11.51. Revd 1339/2022

Je li drugostupanjski sud, kada radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja održava raspravu po čl. 373.b ZPP-a radi toga da se izvedu dokazi koji su pravodobno predloženi, a nisu izvedeni, ovlašten na temelju čl. 260. st. 1. ZPP-a svoju odluku o važnim činjenicama utemeljiti na ocjeni pisanog nalaza i mišljenja vještaka koji nisu pristupili ročištu na koje su pozvani te tako nisu mogli biti saslušani te odgovoriti na primjedbe i pitanja suda i stranaka?

Rev 1289/2022

Zato je odgovor na postavljeno pitanje taj da drugostupanjski sud, kada radi utvrđivanja činjeničnoga stanja održava raspravu prema čl. 373.b ZPP, mora u skladu s čl. 260. st. 1. usmeno na glavnoj raspravi saslušati vještaka, a ako to ne učini te potom samo ocjenom pismenog nalaza i mišljenja vještaka utvrdi odlučne činjenice, onemogućava stranci koja je zahtijevala usmeno saslušanje vještaka raspravljanje pred sudom i tako čini bitnu povredu odredaba parničnoga postupka iz čl. 354. st. 2. t. 6. ZPP.

Čl. 348. st.4. ZPP

TIJEK ROKA ZA ŽALBU U RAZDOBLJU OD 1. do 15. KOLOVOZA

11.52. Revd 2637/2022

Teku li rokovi za žalbu od 1. do 15. kolovoza u postupcima u kojima je prethodni postupak zaključen nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ br. 70/19)?

Rev 269/2023

Odredbom čl. 348. st. 1. ZPP propisano je da protiv prvostupanjske presude stranke mogu podnijeti žalbu u roku od 15 dana od dana dostave prijepisa presude, ako u ovom zakonu nije određen drugi rok.

Odredbom čl. 59. ZID ZPP/19 u čl. 348. dodan je st. 4. koji glasi „Rokovi za žalbu iz stavka 1. ovoga članka ne teku od 1. do 15. kolovoza“, a čl. 117. st. 2. ZID ZPP/19 propisana je primjena odredbe čl. 59. ZID ZPP/19 na sve postupke u tijeku.

Kako je presuda protiv koje je podnesena žalba i dopuna žalbe objavljena u smislu odredbe čl. 335. st. 9. ZPP na ročištu za objavu 22. srpnja 2020., o kojem je punomoćnica tužitelja uredno obaviještena, a na ročište nije pristupila, to rok za žalbu protiv presude počinje teći od 23. srpnja 2020. s tim da se u rok od 15 dana ne računa vrijeme od 1. do 15. kolovoza.

Obzirom da je dopuna žalbe podnesena 18. kolovoza 2020., navedena dopuna žalbe je pravovremena te stoga tužitelji osnovano prigovaraju da je u postupku pred

drugostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP u vezi s odredbom čl. 348. st. 4. ZPP.

Čl. 394.a ZPP

VEZANOST PRAVNIM SHVAĆANJEM REVIZIJSKOG SUDA

11.53. Revd 5384/2021

Je li Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (drugostupanjski sud) prilikom ponovnog odlučivanja ovlašten odstupiti od pravnog shvaćanja jasne upute revizijskog suda iznesenog u predmetu, odnosno je li drugostupanjski sud kome je predmet vraćen na ponovno suđenje vezan u tom predmetu pravnim shvaćanjem na kojemu se temelji rješenje revizijskog suda kojim je ukinuta pobijana drugostupanjska odluka?

Rev 370/2023

U režimu važenja ZPP/19 sud nižeg stupnja kome je vraćen predmet na ponovno suđenje vezan je pravnim shvaćanjem na kojem se temelji rješenje revizijskog suda kojim je ukinuta pobijana presuda i ne smije odstupiti od toga pravnog shvaćanja jer bi u protivnom počinio relativno bitnu povredu odredba parničnog postupka iz čl. 354.st.1. ZPP-a.

Čl. 354. st.1. u vezi čl. 251. st.4.ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – KADA SUD ZAKLJUČI DA TUŽITELJ NIJE DOKAZAO VISINU TUŽBENOG ZAHTEJEVA JER SE TUŽENIK PROTIVIO OSOBI VJEŠTAKA

11.54. Revd 755/2023

Može li sud polazeći od premise da je tuženik suprotstavio osobi vještaka (kojeg je predložio tužitelj) pozivom na odredbu čl. 251. st. 4. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 79/19-dalje: ZPP) propustiti umjesto predloženog vještaka odrediti drugog vještaka po svom izboru i zaključiti da tužitelj na temelju pravila o teretu dokazivanja nije dokazao visinu zahtjeva bez provođenja vještačenja?

Rev 605/2023

Vodeći računa o pravilima o teretu dokazivanja i sadržaju nalaza i mišljenja sudskog vještaka kojeg je tužitelj predložio uz tužbu, parnični sud ne može samo na temelju protivljenja tuženika o osobi tog vještaka, izvesti zaključak da tužitelj nije dokazao visinu zahtjeva. čime je sud počinio relativno bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP-a jer je pogrešno primijenio odredbe čl. 8., 221.a i 251. st. 4. ZPP-a.

čl. 29. st. 1. Ustava RH

**POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE – NEMA RAZLOGA O
ODLUČNIM ČINJENICAMA**

11.55. Revd 906/2023

(...) zbog povrede prava na pravično suđenje zajamčeno čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske podnosi tužiteljica, zbog osobito teških povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnoga prava s prijedlogom da se pobijana drugostupanjska odluka ukine, a podredno preinači.

Rev 741/2023

Primjenjujući navedena pravila na ovaj konkretni slučaj, ovaj sud je pravnoga shvaćanja da obrazloženje pobijane drugostupanjske odluke, koja ne daje odlučujuće razloge za zaključak da je ostaviteljica bila sposobna „makar potpisati (pisanu) oporuku pred svjedocima“, predstavlja arbitrarno obrazloženje, jer drugostupanjski sud nije iznio relevantne i dostatne razloge za svoju presudu, pa ju, dakle, nije obrazložio na način koji otklanja svaku sumnju u arbitrarnost postupanja i odlučivanja.

Zbog navedenoga - nedavanja valjanih razloga za svoju odluku, a što je po ocjeni ovoga suda predstavlja osobito tešku povredu odredaba parničnog postupka - ovaj sud utvrđuje, da je tužiteljici pobijanom presudom povrijeđeno Ustavno pravo zajamčeno čl. 29. st. 1. Ustava, pravo na pravično suđenje.

Čl. 354. st.2. toč.12. ZPP

**BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – PREKORAČENJE
TUŽBENOG ZAHTJEVA**

11.56. Revd 4379/2021

Radi li se o prekoračenju tužbenog zahtjeva ako je sud odluku utemeljio na činjeničnoj osnovi drugačijoj od one na koju se poziva tužitelj?

Rev 1000/2022

U tom smislu i ovaj sud već je izrazio shvaćanje u odlukama Rev 1984/2015 od 27. studenoga 2018., Rev 1119/2015 od 29. siječnja 2020. i Rev 4049/2019 od 12. veljače 2020., da sud u parničnom postupku odlučuje u granicama zahtjeva koji su stavljani u postupku, a odlučivanje u granicama zahtjeva podrazumijeva ne samo donošenje meritorne odluke upravo o postavljenom zahtjevu, kako on glasi, već i utemeljenje presude kojom se tužbeni zahtjev prihvaća na upravo onoj činjeničnoj osnovi na kojoj sam tužitelj temelji taj zahtjev. Povredom takvog postupanja sud tužbeni zahtjev prekoračuje. Ovaj sud također prihvaća navedeno pravno shvaćanje i razloge na kojima se isto temelji (čl. 396. ZPP) te je ujedno time i odgovoreno na postavljeno revizijsko pitanje.

Čl. 354. st.1. u vezi čl. 338. st.3. i čl. 333. ZPP

**BITNA POVREDA ODREDAVA PARNIČNOG POSTUPKA –
DRUGOSTUPANJSKI SUD U PREINAČUJUĆOJ ODLUCI NIJE ODLUČIO O
PRIGOVORU RADI PREBIJANJA**

11.57. Revd 2368/2020

Kada je na pripremnom ročištu u prvostupanjskom postupku istaknut prigovor prijeboja s utuženom tražbinom o kojem prvostupanjski sud nije odlučio budući da nije našao osnovanim tužbeni zahtjev, a drugostupanjski sud preinačava prvostupanjsku odluku usvajajući tužbeni zahtjev bez da odluči o istaknutom prigovoru prijeboja, je li time u drugostupanjskom postupku došlo do bitne povrede odredaba parničnog postupka što je bilo ili moglo biti od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne presude te je li u tom slučaju bilo uvjeta za preinaku prvostupanjske presude ili ju je trebalo ukinuti?

Rev 270/2021

Kada je na pripremnom ročištu u prvostupanjskom postupku istaknut prigovor radi prebijanja s utuženom tražbinom o kojem prvostupanjski sud nije odlučio budući da nije našao osnovanim tužbeni zahtjev, a drugostupanjski sud preinačava prvostupanjsku odluku prihvaćajući tužbeni zahtjev bez da odluči o istaknutom prigovoru radi prebijanja, tada je u drugostupanjskom postupku došlo do bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u svezi odredbe čl. 338. st. 3. ZPP, što je bilo ili moglo biti od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne presude, te u tom slučaju nije bilo uvjeta za preinaku prvostupanjske presude pa ju je trebalo ukinuti.

Čl.374. ZPP

**PREINAKA ODLUKE O TROŠKOVIMA POSTUPKA NA ŠTETU STRANKE
KOJA SE ŽALILA**

11.58. Revd 1867/2023

1. Može li drugostupanjski sud preinačiti odluku o troškovima postupka na štetu stranke koja se žalila, ako je samo ona podnijela žalbu?
2. Može li drugostupanjski sud, kada odlučuje o žalbi protiv prvostupanjske presude preinačiti prvostupanjsku presudu na način da naloži da se određenoj stranci u postupku naknade troškovi koje ta stranka nije zatražila?

Rev 853/2023

Sukladno odredbi čl. 374. ZPP-a, sud drugog stupnja ne može preinačiti odluku o troškovima postupka na štetu stranke koja se žalila, ako je samo ona podnijela žalbu, niti može naložiti da se određenoj stranci u postupku naknade troškovi koje ta stranka nije zatražila.

Čl.354. st.2.toč.11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – NEMA RAZLOGA O DOPRINOSU OŠTEĆENIKA

11.59. Revd 3329/2020

Čini li drugostupanjski sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. Zakona o parničnom postupku ako iznos po osnovi naknade štete umanju zbog navodnog oštećenikova doprinosa šteti, a u svojoj odluci ne obrazloži zbog čega postoji djelomičan doprinos oštećenika šteti?

Rev 57/2022

Drugostupanjski sud čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku ako iznos po osnovi naknade štete umanju zbog navodnog oštećenikova doprinosa šteti, a u svojoj odluci ne obrazloži zbog čega postoji djelomičan doprinos oštećenika šteti.

Čl. 354. st.2. toč. 6. u vezi čl. 335. ZPP/14

ONEMOGUĆAVANJE STRANKE U RASPRAVLJANJU

11.60. Revd 1525/2021

Je li je sud onemogućio raspravljanje pred sudom kada nije omogućio stranci da istinitost osporene odlučne činjenice - "da bi presuda stranci bila dostavljena putem e-oglasne ploče suda", dokaže predloženim informatičkim vještačenjem, imajući pri tome u vidu da je stranka na navedenu okolnost predložila izvođenje dokaza – informatičkim vještačenjem sukladno članku 250. ZPP-a?

Rev 1033/2022

kada je stranka osporila oborivu presumpciju da je presuda uredno istaknuta na e-oglasnoj ploči suda, a nižestupanjski sud je odbio provesti predloženi dokaz provođenjem informatičkog vještačenja, tada je sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP jer je stranku onemogućio da raspravlja pred sudom.

Čl. 354. st. 1. u vezi čl. 375. st.1. ZPP

OCJENA ŽALBENIH NAVODA KOJI SU OD ODLUČNOG ZNAČENJA

11.61. Revd 812/2022

1. Može li žalbeni sud odlučiti o žalbenom navodu (prigovoru zastare) prema kojemu je sud pogrešno utvrdio sadržaj podnesaka i zapisnika koji se nalaze u tom spisu, ako drugostupanjski sud nije izvršio uvid u cjelokupni sudski spis, podneske žalitelja i zapisnike s ročišta, odnosno ako ti zapisnici i podnesci iz kojih istaknuti prigovori proizlaze nisu dostavljeni povodom žalbe drugostupanjskom sudu na ocjenu, niti je žalbeni sud na bilo koji način izvršio uvid u te podneske i zapisnike?

2. Predstavlja li izostanak ocjene žalbenog navoda – prigovora zastare istaknutog u žalbi protiv presude i u tijeku prvostupanjskog postupka bitnu povredu odredaba postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 375. st. 1. ZPP-a počinjenu u drugostupanjskom postupku?

Rev 1136/2022

Izostanak ocjene prigovora zastare istaknutog tijekom postupka pred sudom prvog stupnja, kao i u žalbi protiv presude predstavlja bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi sa čl. 375. st. 1. ZPP.

U odnosu na prvo postavljeno pravno pitanje:

Kako je već iznijeto u prethodnom dijelu obrazloženja, sud drugog stupnja je pogrešno utvrdio da tužitelj tijekom postupka nije osporavao prijavljenu tražbinu tužene u stečajnom postupku zbog prigovora zastare. Upravo stoga je sud drugog stupnja propustio odlučiti o osnovanosti ovog prigovora, pa je sadržaj postavljenog pravnog pitanja suprotan procesnoj situaciji koja se ostvarila u konkretnom slučaju. Pravna zaštita koju je tužitelj podnošenjem revizije od ovoga suda tražio ostvarena je odgovorom na drugo postavljeno pravno pitanje, te stoga odgovor na prvo (činjenično) postavljeno pravno pitanje nije od utjecaja na pružanje pravne zaštite tužitelju.

Čl. 365. st. 1. ZPP

GRANICE ISPITIVANJA PRVOSTUPANJSKE ODLUKE

11.62. Revd 4974/2022

Je li sud povrijedio granice ispitivanja prvostupanjske presude, odnosno prekršio odredbe ZPP i počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP ispitujući prvostupanjsku presudu u onom dijelu u kojem je niti jedna od stranaka nije pobijala žalbom, tj. je li drugostupanjski sud ovlašten ispitivati presudu po službenoj dužnosti u dijelu u kojem ona nije pobijana žalbom od niti jedne od stranaka?

Rev 1100/2023

Prema odredbi čl. 365. st. 1. ZPP-a, drugostupanjski sud ispituje prvostupanjsku presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom, a ako se iz žalbe ne vidi u kojem se dijelu presuda pobija, drugostupanjski sud uzet će da se presuda pobija u dijelu u kojem stranka nije uspjela u sporu. Sukladno st. 2. navedenog čl. 365. ZPP-a, drugostupanjski sud ispituje prvostupanjsku presudu u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 2., 4., 8., 9., 13. i 14. Zakona i na pravilnu primjenu materijalnoga prava, osim u odnosu na primjenu materijalnoga prava u odluci o troškovima postupka.

S obzirom na navedenu zakonsku odredbu i na postavljeno pitanje, za odgovoriti je da sud krši navedenu odredbu čl. 365. ZPP-a i time čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP-a, ispitujući prvostupanjsku presudu u onom dijelu u kojem je niti jedna od stranaka ne pobija žalbom tj. da drugostupanjski sud nije ovlašten ispitivati presudu niti po službenoj dužnosti - u dijelu u kojem ona nije pobijana žalbom od niti jedne stranke.

Čl. 354. st.1. u vezi čl. 8., čl. 373. i čl. 354. st.2. toč. 11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDAVA PARNIČNOG POSTUPKA – NEMA RAZLOGA O ODLUČNIM ČINJENICAMA, IZOSTANAK OCJENE DOKAZA U DRUGOSTUPANJSKOJ ODLUCI

11.63. Revd 39/2023

Čini li drugostupanjski sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 8. ZPP, povredu iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 373. ZPP, povredu 354. st. 1. u vezi s čl. 338. st. 4. ZPP te povredu iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP kada pozivom na čl. 373. utvrdivši činjenično stanje drugačije od prvostupanjskog suda, a da pri tome nije ocijenio sve izvedene dokaze niti je obrazložio zbog čega pojedine dokaze prihvaćene po prvostupanjskom sudu, na kojima je prvostupanjski sud utemeljio svoje odlučivanje, ne prihvaća, drugačije ih ocjenjuje ili isti nisu od značaja za donošenje presude to končano svoje odlučivanje utemelji na dokazima koji nisu izvedeni tijekom prvostupanjskog postupka?

Rev 637/2023

Prema ocjeni revizijskog suda, drugostupanjski sud je, preinačujući prvostupanjsku odluku, zapravo sudio na temelju odredbe čl. 221.a ZPP ocjenjujući da tužiteljica nije dokazala osnovanost tužbenog zahtjeva. No, drugostupanjski sud nema ovlaštenje prvostupanjskog suda da o postojanju činjenica odluči primjenom pravila o teretu dokazivanja (čl. 221.a ZPP). U takvom slučaju, ako na to ukazuju žalbeni navodi, ovlašten je ukinuti prvostupanjsku presudu zbog nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, a ako smatra da je činjenično stanje pogrešno utvrđeno i zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja (čl. 370. ZPP).

Tako je drugostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 8. ZPP obzirom je izostala cjelovita ocjena svih dokaza, na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno i na temelju rezultata cjelokupnog postupka. Posljedično tome počinjena je i bitna povreda iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 373. ZPP, kao i bitna povreda iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP obzirom presuda nema razloga o odlučnim činjenicama, ne može se ispitati iz razloga što drugostupanjski sud nije obrazložio zbog čega ne prihvaća izvedene dokaze na temelju kojih je prvostupanjski sud donio presudu.

Čl. 261. st. 2 i 3.

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – KADA SUD NIJE OBNOVIO VJEŠTAČENJE A NALAZ I MIŠLJENJE VJEŠTAKA JE NEJASAN I NEPOTPUN

11.64. Revd 2802/2022

Je li Sud prema odredbama čl. 259. i čl. 261. st. 2. i 3. Zakona o parničnom postupku dužan odrediti provođenje novog vještačenja ako smatra da je prethodno dani nalaz i mišljenje vještaka nejasan, nepotpun ili proturječan sam sebi, a ti nedostaci se ne mogu otkloniti?

Rev 127/2024

Iz odredbe čl. 261. st. 2. i odredbe čl. 261. st. 3. ZPP proizlazi, a što je ujedno i odgovor na predmetno pravno pitanje, da ako je nalaz jednog vještaka nejasan, nepotpun ili u proturječnosti sam sa sobom ili s izviđenim okolnostima, a taj se nedostatak ne može otkloniti ponovnim saslušanjem vještaka, obnovit će se vještačenje s istim ili drugim vještakom, odnosno da ako u mišljenju jednog vještaka ima proturječnosti ili nedostataka ili se pojavi osnovana sumnja u pravilnost danog mišljenja, a ti se nedostaci ne mogu otkloniti ponovnim saslušanjem vještaka, zatražit će se mišljenje drugog vještaka.

Čl.373. toč.3. ZPP

PREINAČENJE PRVOSTUPANJSKE PRESUDE

11.65. Revd 5558/2021

Je li drugostupanjski sud, kada na temelju čl. 373. ZPP-a preinačava odbijajuću prvostupanjsku presudu, dužan ocijeniti sve prigovore koje je tuženik isticao tijekom prvostupanjskog postupka, osobito imajući u vidu da je prvostupanjski sud ranije odbio tužbeni zahtjev isključivo zbog jedne karike u pogledu osnove tužbenog zahtjeva (pomanjkanje adekvatnog kauzalnog neksusa), a bila su sporna i druga pitanja u pogledu osnove i visine tužbenog zahtjeva?

Rev 607/2023

U rješenju kojim je tuženiku dopuštena revizija zbog pravnoga pitanja citiranog u t. 3. obrazloženja ovoga rješenja navedeno je da je riječ o pravnome pitanju glede kojega pobijana drugostupanjska presuda odstupa od pravnoga shvaćanja izraženoga u odluci ovoga suda poslovni broj Revt 424/2017-3 od 28. siječnja 2020. U toj je odluci izraženo shvaćanje da „kada žalbeni sud preinačava odbijajuću odluku prvostupanjskog suda na osnovi odredbe čl. 373. ZPP-a u svezi odredbe čl. 325. i čl. 328. ZPP-a dužan je odlučiti i o svim spornim pravnim pitanjima i prigovorima stranaka iznesenim u postupku, odnosno ne može se referirati samo na pravno pitanje zbog kojeg je odbijen tužbeni zahtjev u prvostupanjskom postupku već je dužan odlučiti i o svim prigovorima stranaka iznesenim u postupku.“ Postupanje protivno navedenome u tome pravnome shvaćanju ovaj je sud u toj odluci ocijenio bitnom povredom odredaba parničnoga postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP. Prethodno citirano iz odluke ovoga suda Revt 424/2017-3 od 28. siječnja 2020. odgovor je i na pravno pitanje postavljeno u predmetnoj reviziji.

Čl.354. st.2. toč. 11.

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA - PROTURJEČNOST RAZLOGA PRESUDE

11.66. Revd 3760/2021

Ima li presuda nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, odnosno je li počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19, dalje: ZPP), ako su utvrđenja drugostupanjskog suda o odlučnim činjenicama (prividnost Ugovora o nenamjenskom kreditu i pravo tužitelja na naknadu štete) proturječni sadržaju isprava i zapisnika o danim iskazima koji prileže spisu predmeta ili ih drugostupanjski sud prilikom utvrđivanja odlučnih činjenica uopće nije uzeo u obzir?

Rev 757/2022

U okolnostima kada o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava ili zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava ili zapisnika ostvarena je bitna povreda odredba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP.

Ova povreda ostvarena je i u okolnostima kada sud prilikom utvrđivanja odlučnih činjenica na kojima temelji svoju odluku nije uzeo u obzir ili nije iznio razloge u pogledu dokaza koji su provedeni na okolnost odlučnih činjenica na kojima se temelji tužbeni zahtjev.

Čl.354. st. 2. toč. 11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDAVA PARNIČNOG POSTUPKA – NIJE ODLUČENO O TUŽBENOM ZAHTJEVU PO DRUGOJ ISTAKNUTOJ PRAVNOJ OSNOVI

11.67. Revd 1530/2023

1. Je li sud povrijedio pravo tužitelja na pristup sudu u situaciji kada tužitelj u tijeku postupka istakne pravnu osnovu ništetnosti ugovora o darovanju ističući pravnu osnovu ništetnosti iz čl. 322. st. 1. Zakona o obveznim odnosima i pravnu osnovu ništetnosti iz čl. 482 st. 2. Zakona o obveznim odnosima u svezi s čl. 322 st. 1. Zakona o obveznim odnosima, a sud propusti odlučiti o osnovanosti ništetnosti ugovora o darovanju temeljem čl. 482 st. 2. Zakona o obveznim odnosima to jest da je ugovor o darovanju bez prave predaje stvari mora biti sklopljen u obliku javnobilježničkog akta ili ovjerovljene (slolemnizirane) privatne isprave, a koja odredba je prisilne propis, a koju osnovu je tužitelj isticao u tijeku postupka?

2. Je li sud nepostupanjem po naprijed navedenom pravnom pitanju počinio apsolutno bitnu povredu odredbi čl. 354 st. 2. t. 11. Zakona o parničnom postupku, jer presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati?

Rev 1033/2023

Stoga je sud drugog stupnja počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354.st.2. točka 11. ZPP-a pa je na takav način preinakom prvostupanjske presude i odbijanjem tužbenog zahtjeva kao neosnovanog, propustio odlučiti o tužbenom zahtjevu tužitelja koji se temelji na drugoj pravnoj osnovi, niti je za to dao razloge.

Čl. 354. st.2. toč.11. ZPP, Čl. 373.A. ZPP

BITNA POVREDA ODREDAVA PARBNIČNOG POSTUPKA – PROTURJEČNOST O ODLUČNIM ČINJENICAMA, NEMA RAZLOGA O PRIGOVORU ZASTARE

11.68. Revd 2994/2022

1. Čini li drugostupanjski sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. Zakona o parničnom postupku kad zaključuje o nespornoj odgovornosti, iako tuženik tijekom postupka nije priznao odgovornost za nastanak štete, odnosno odgovornost svog osiguranika za nastanak štetnog događaja?

2. Čini li drugostupanjski sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. Zakona o parničnom postupku kada su donošenjem drugostupanjske presude na temelju odredbe čl. 373.a Zakona o parničnom postupku izostali razlozi o istaknutom prigovoru zastare koji je tijekom postupka istaknuo tuženik?

Rev 1086/2023

Bitna povreda odredaba parničnog postupka uvijek postoji (...) ako presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, a osobito ako je izreka presude nerazumljiva, ako proturječi sama sebi ili razlozima presude, ili ako presuda nema razloga o odlučnim činjenicama, ili ako o odlučnim činjenicama postoji proturječenost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava ili zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava ili zapisnika.

U situaciji kada drugostupanjski sud preinačava odbijajuću odluku prvostupanjskog suda na temelju odredbe čl. 373.a ZPP, te prihvata u cijelosti ili djelomično tužbeni zahtjev dužan je odlučiti i dati razloge o istaknutom prigovoru zastare koji je tijekom postupka istaknuo tuženik, osim ako tužbeni zahtjev nije pravilno odbijen iz nekog drugog razloga, pa ukoliko u drugostupanjskoj presudi izostanu razlozi o navedenom istaknutom prigovoru drugostupanjski sud time čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP.

Čl. 354.st.2.toč.11. ZPP

NEPOZIVANJEM NA MATERIJALNOPRAVNE PROPISE NIJE POČINJENA BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA

11.69. Revd 2881/2022

Je li razumljiva odluka suda u kojoj sud nije naveo koje je materijalnopravne propise primijenio, a to se ne može utvrditi niti iz teksta njezina obrazloženja: čini li sud bitnu postupovnu povredu iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a u svezi s odredbom čl. 385. st. 1. ZPP-a donošenjem takve presude?

Rev 28/2023

Dajući odgovor na postavljeno pitanje u reviziji, ovaj sud upućuje na to da je u presudi ovoga suda poslovni broj Rev 1009/2017-2 od 9. veljače 2022. navedeno „...pritom valja reći da prema shvaćanju revizijskog suda (Revx-883/14 od 3. prosinca 2014. i Rev-1130/06 od 28. kolovoza 2007.) ne navođenjem materijalnopравnih odredbi na kojima se presuda temelji ne dovodi do njene nezakovitosti ako se iz obrazloženja može zaključiti o kojim se propisima radi.“.

U ovoj se odluci reafirmira već izraženo pravno shvaćanje ovoga suda izraženo u navedenoj presudi, te se navodi i to da sud ne čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a u vezi s odredbom čl. 385. st. 1. ZPP-a, donošenjem presude u kojoj se ne navode materijalnopравni propisi koji su primijenjeni, ukoliko se može utvrditi iz teksta obrazloženja odluke koji su materijalnopравni propisi primijenjeni. To je ujedno odgovor na postavljeno pitanje.

Čl. 394.a. ZPP

VEZANOST PRAVNIM SHVAĆANJEM REVIZIJSKOG SUDA

11.70. Revd 2945/2021

Je li drugostupanjski sud kome je predmet vraćen na ponovno suđenje vezan u tom predmetu pravnim shvaćanjem na kojemu se temelji rješenje revizijskog suda kojim je ukinuta pobijana drugostupanjska odluka?

Rev 450/2022

Drugostupanjski sud, kojem je predmet vraćen na ponovno suđenje, vezan u tom predmetu pravnim shvaćanjem na kojemu se temelji rješenje revizijskog suda kojim je ukinuta pobijana drugostupanjska odluka.

Čl. 354. st.2. toč.11. ZPP, čl. 373.a ZPP

BITNA POVREDA ODREĐABA PARNIČNOG POSTUPKA - NEMA RAZLOGA O SVIM SPORNIM ČINJENICAMA

UTVRĐIVANJE POSTOJANJA ODNOSA IZMEĐU ČLANA DRUŠTVA I DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU NA TEMELJU UVIDA U SUDSKI REGISTAR

11.71.Revd 2589/2021

- a) Je li za donošenje drugostupanjske odluke kojom se preinačuje prvostupanjska odluka na temelju čl. 373. a ZPP-a potrebno odlučiti o svim spornim pravnim pitanjima u postupku?
- b) Može li se postojanje pravnog odnosa između člana društva i društva s ograničenom odgovornošću utvrditi isključivo na temelju uvida u trenutno stanje sudskog registra?
- c) Ima li upis promjene članova društva u sudskom registru konstitutivan ili deklaratoran pravni učinak?

Rev 801/2022

Prema shvaćanju revizijskog suda drugostupanjski sud prilikom donošenja drugostupanjske odluke kojom se preinačuje prvostupanjska odluka na temelju čl. 373.a ZPP dužan je u obrazloženju odluke određeno navesti koje su bitne sporne činjenice nepotpuno i/ili pogrešno utvrđene, koje je od tih činjenica utvrđivao, zašto i kako ih je utvrdio, a ako ih je utvrdio dokazivanjem, koje je dokaze izvodio i zašto te kako ih ocijenio, odnosno iznijeti razloge zbog kojih je dokaze drugačije ocijenio u odnosu na ocjenu prvostupanjskog suda.

(...)

Prema shvaćanju revizijskog suda upis promjene članova društva s ograničenom odgovornošću je isključivo deklaratorne prirode, te se postojanje odnosa između člana društva i društva s ograničenom odgovornošću ne može utvrditi isključivo uvidom u sudski registar. Naime, prilikom ispitivanja je li određena osoba član društva s ograničenom odgovornošću sud je dužan prije svega ispitati je li ta osoba upisana u knjizi poslovnih udjela, pa u slučaju ako se utvrdi da neka osoba nije upisana u knjigu poslovnih udjela, sud je dužan ispitati je li takva osoba podnijela urednu prijavu za upis u knjigu poslovnih udjela i je li ugovor o prijenosu poslovnih udjela valjan. Pritom pravilno revident ukazuje da upis u sudski registar ne predstavlja dokaz o stjecanju ili prestanku članstva u društvu, jer su dokazi za to ugovori o prijenosu poslovnih udjela, sudske odluke donesene u parničnim postupcima, upućivanje na upis statusne promjene i slično.

Čl. 354. st.2. toč. 11. u vezi čl. 375.st.1. ZPP

OCJENA ŽALBENIH NAVODA OD ODLUČNOG ZNAČAJA

11.72. Revd 3694/2022

1. Može li otkaz ugovora o kreditu (kao jednostrana odluka jedne ugovorne strane) biti utvrđen ništetnim na temelju odredbi članka 322. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj: 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015, 29/2018, 126/2021), koje ništetnost propisuju isključivo u odnosu na ugovore za slučaj protivnosti Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima te moralu društva?

2. Je li ostvarena gruba povreda postupnog prava, koja ugrožava pravnu sigurnost uz povredu prava stranke na pravičan sudski postupak koji uključuje pravo na obrazloženu drugostupanjsku odluku (čl. 375. st. 1. ZPP), u okolnostima u kojima je drugostupanjski sud pri odlučivanju o žalbi tuženika počinio očitu pogrešku u prosudbi o tome što je predmet spora (pogrešno procijenivši da je predmet spora ništetnost odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi iz ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF, iako je predmet spora ništetnost odredbe o valutnoj klauzuli te ništetnost jednostrane odluke o otkazu ugovora o kreditu), pri čemu je zbog takve očite pogreške drugostupanjski sud pri odlučivanju o žalbenim razlozima propustio uzeti u obzir sve relevantne činjenične i pravne elemente koji su objektivno mjerodavni za ocjenu žalbenih razloga protiv prvostupanjske presude, a obrazloženje drugostupanjske odluke ne sadrži obrazloženje niti ocjenu žalbenih navoda koji su od odlučnog značaja, niti jasne razloge iz kojih se može provjeriti na kojim utvrđenjima i uvjerenjima je sud temeljio svoju ocjenu o (ne)osnovanosti žalbe tuženika protiv prvostupanjske presude?

Rev 430/2023

U pravu je revidentica kada tvrdi da je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP u vezi s odredbom čl. 375. st. 1. ZPP.

Ovo jer drugostupanjski sud u pobijanoj odluci obrazlaže o nepoštenosti odredbi ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi što nije predmet spora u konkretnom slučaju na način kako je to prezentirano u navedenoj odluci, dok ne obrazlaže o nepoštenosti odredbi o valutnoj klauzuli, a i stoga jer drugostupanjska odluka ne sadrži ni razloge odbijanja žalbe u odnosu na tužbeni zahtjev s naslova ništetnosti otkaza ugovora o kreditu, slijedom čega drugostupanjsku presudu nije moguće ispitati. Stoga je, a obzirom da je odgovor na drugo pitanje potvrđan, iz tog razloga valjalo ukinuti drugostupanjsku presudu pozivom na odredbu čl. 394. st. 1. alineja 1. ZPP.

(...)

Iako postavljeno pitanje ne koincidira, za odgovoriti je da je odredba čl. 322. st. 1. ZOO jasna i razumljiva i da ne zahtijeva dodatno tumačenje, pa je u samom sadržaju te odredbe sadržan i odgovor na prvo postavljeno pravno pitanje, o čemu postoji i shvaćanje ovog suda izraženo u odluci broj Rev 126/2020-4 od 5. svibnja 2020.

Čl. 354.st.2.toč.8. u vezi čl.212.st.1. i čl. 214.st.2. ZPP

DONOŠENJE PRESUDE PROTIV UMRLE OSOBE

11.73. Revd 2151/2022

Je li pred drugostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredba parničnog postupka iz odredbe čl. 354.st. 2. toč. 8. Zakona o parničnom postupku kada je u trenutku donošenja presude u postupku sudjelovala osoba koja je umrla ?

Rev 225/2023

Pred drugostupanjskim sudom počinjena je bitna povreda odredba parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 8. Zakona o parničnom postupku ako je u trenutku donošenja presude u postupku sudjelovala osoba koja je umrla.

Čl. 354.st.2.toč.11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDBA PARNIČNOG POSTUPKA - NEMA JASNIH RAZLOGA O ODLUČNIM ČINJENICAMA I ŽALBENIM NAVODIMA (ARBITRARNA PRESUDA)

11.74. Revd 1769/2021

Jesu li pred drugostupanjskim sudom počinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11-proč.tekst, 25/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP) u vezi sa čl. 375. st. 1. ZPP-a i iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a ukoliko nije odgovoreno na žalbene navode od odlučnog značaja, niti su dani razlozi o odlučnim činjenicama (nepravilnostima odnosno skrivljenom

ponašanju Hrvatskog operatora tržišta energije na kojima tužitelj temelji zahtjev za naknadu štete)?

Rev 156/2022

Stoga je, po ocijeni ovoga suda u pobijanoj drugostupanjskoj presudi ostvaren revizijski razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a i pobijana drugostupanjska presuda ne sadrži valjano obrazloženje (čl. 375. st. 1. ZPP-a) s jasnim razlozima iz kojih se može provjeriti na kojima utvrđenjima i uvjerenjima je sud temeljio svoju ocjenu o neosnovanosti žalbe tužitelja protiv prvostupanjske presude, odnosno o neosnovanosti tužbenoga zahtjeva.

Nedavanjem obrazloženja i izbjegavanjem konkretnog i razumljivog izjašnjenja o odlučnim činjenicama i shvaćanja o primjeni prava onemogućena je provjera ispravnosti razloga presude, pa se takva sudska odluka smatra arbitrarnom, što je nespojivo s načelom vladavine prava i dobrim radom pravosuđa (u tom smislu i Ustavni sud Republike Hrvatske, primjerice u odluci broj U-III-2097/2007).

Čl. 354. st.2. toč. 6. u vezi čl. 224. st.3. ZPP

STRANCI NIJE DANA MOGUĆNOST RASPRAVLJANJA-STRANKA NIJE POZVANA NA ROČIŠTE PRED ZAMOLBENIM SUDOM

11.75. Revd 2546/2023

Je li počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP time što stranka u postupku nije bila obaviještena o ročištu za izvođenje dokaza saslušanjem svjedoka pred zamoljenim sudom, odnosno je li na taj način stranci onemogućeno raspravljanje pred sudom?

Rev 394/2024

U ovom postupku zamolbenim putem je saslušan svjedok R. D. i to pred P.S u B. na ročištu od 24. siječnja 2022. Iz stanja spisa ništa ne ukazuje da bi tužitelji (njihov punomoćnik) o tome bili obaviješteni (a radi čega nisu niti pristupili na to ročište).

Na taj način tužitelji su onemogućeni u raspravljanju (jer im je onemogućeno postavljanje pitanja svjedoku).

Čl. 354. st.2.toč.11. u vezi čl. 375. ZPP

**BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – NEMA RAZLOGA
O ODLUČNIM ČINJENICAMA**

PRIMJENA ČL. 375.st.5. ZPP NAKON STUPANJA NA SNAGU ZID ZPP/19

11.76. Revd 2629/2020

Da li je drugostupanjski sud u obrazloženju svoje drugostupanjske odluke kojom odbija žalbu i potvrđuje prvostupanjsku odluku u postupcima koji su u tijeku na dan 1. rujna 2019. (ili kasnije) dužan izložiti svoje shvaćanje o žalbenim prigovorima bez obzira na prihvatanje činjeničnog stanja i primjene materijalnog prava prvostupanjskog suda, imajući u vidu stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 70/2019) kojom je brisan dotadašnji stavak 5. članka 375. Zakona o parničnom postupku? Da li je drugostupanjski sud u takvom slučaju obavezan obrazložiti razloge zbog kojih se nije osvrnuo na žalbene navode za koje smatra da nisu od odlučnog značaja? Da li sud čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka ukoliko se u takvoj situaciji samo pozove da su sva utvrđenja prvostupanjskog suda pravilna umjesto osvrta na žalbene razloge i dovođenje vlastite ocjene činjenica u svezu s procesnim i materijalnim pravom i davanja obrazloženja u pogledu toga, sve u smislu odredbi čl. 375. st .1. i čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a?

Rev 141/2021

Kako je u konkretnom slučaju presuda suda drugoga stupnja donesena nakon stupanja na snagu ZIDZPP/19 odgovor na pitanje o primjenjivosti te odredbe bio bi negativan, odnosno sud takvu odredbu ne bi mogao primijeniti.

(...)

Slijedom navedenoga iz točke 10.5. obrazloženja ove odluke u presudi suda drugoga stupnja izostali su razlozi o odlučnim činjenicama u konkretnom slučaju zbog čega se presuda ne može ispitati pa je time počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a. Naime, izostali su jasni razlozi iz kojih se može provjeriti na kojim utvrđenjima i uvjerenjima je drugostupanjski sud utemeljio svoju ocjenu o neosnovanosti žalbe tužitelja i umješača protiv prvostupanjske presude što je i odgovor na pitanje u vezi primjene te odredbe.

Čl. 342., 339. ZPP

ISPRAVAK IZREKE RJEŠENJA NA NAČIN DA SE MIJENJA SASTAV OSTAVINSKE IMOVINE

11.77. Revd 940/2023

Je li dopušteno rješenjem o ispravku izvršiti izmjenu pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju na način da se mijenja izreka rješenja i sastav ostavinske imovine?

Rev 1078/2023

Reafirmirajući navedeno pravo shvaćanje u okolnostima konkretnog slučaja, prema ocjeni ovog suda, nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, ne smiju se naknadnim provođenjem dokaza u ostavinskom postupku i potom dopunjavanjem izreke rješenja o nasljeđivanju ispravljati greške u eventualno pogrešno formiranoj volji ostavinskog suda u trenutku donošenja rješenja o nasljeđivanju u pogledu odlučivanja o sastavu ostavinske imovine. Takve propuste moguće je ispraviti kroz postupak u povodu pravnog lijeka (žalbe) protiv rješenja o nasljeđivanju odnosno u postupku na temelju čl. 339. ZPP.

Čl. 29. st. 1. Ustava RH

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE (OBRAZLOŽENU SUDSKU ODLUKU) – PROTURJEČNOST O ODLUČNIM ČINJENICAMA, NEPOSTUPANJE PO UPUTI REVIZIJSKOG SUDA

11.78. Revd 2582/2023

(...) zbog povrede temeljnoga ljudskog prava na pravično suđenje iz čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske i čl. 6. st. 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Rev 213/2024

Prvostupanjski sud je u presudi jasno obrazložio kako je na temelju nalaza i mišljenja vještaka i iskaza tužiteljice, saslušane kao stranke, utvrdio činjenicu da je tužiteljici tuđa njega i pomoć potrebna trajno, konkretiziravši koliko vremena u tijeku tjedna joj je ta pomoć potrebna i u koju svrhu, a utvrdio je i cijenu sata pružanja pomoći i na te činjenice primijenio materijalno pravo, no kako je već navedeno, drugostupanjski je sud ocijenio da prvostupanjska presuda nema nejasnoća i proturječnosti i da je prvostupanjski sud pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje (točka 9. obrazloženja drugostupanjske presude), da bi potom u točki 12. obrazloženja zaključio kako provedenim medicinskim vještačenjem nije utvrđeno da bi se kod tužiteljice radilo o trajno povećanim potrebama u obliku tuđe pomoći i njege.

Prema navedenom, odlučne činjenice iz obrazloženja drugostupanjske presude su proturječne.

(...)

U tome rješenju je sudu bilo se ukazao na potrebu ocjene žalbenih navoda tuženika protiv prvostupanjske presude, kao i da u konkretnom slučaju ne postoji dvojba oko primjene relevantnih materijalno pravnih odredbi (čl. 1088. i čl. 1095. ZOO-a) na način kako je to pogrešno učinio sud drugog stupnja svojom (prvom) ukinutom odlukom, odnosno prvom drugostupanjskom presudom. Time je drugostupanjski sud ponovljenom presudom donesenom u ponovljenom drugostupanjskom postupku, ne samo propustio postupiti po uputi i shvaćanju višeg suda, te je postupajući na navedeni način počinio i bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u svezi s čl. 375. st. 4. i čl. 399. st. 1. ZPP-a, te je takvim pogrešnim pristupom i pogrešno primijenjeno materijalno pravo, na štetu tužiteljice.

Čl. 373. ZPP

PREINAČENJE PRVOSTUPANJSKE PRESUDE

11.79. Revd 2243/2021

Je li drugostupanjski sud ocjenjivanjem dokaza koji u postupku pred prvostupanjskim sudom nisu izvedeni, a na kojima je utemeljio svoju odluku, povrijedio načelo neposrednosti u ocjeni dokaza i time onemogućio tužitelja u raspravljanju o odlučnim činjenicama?

[Rev 1021/2021](#)

Drugostupanjski sud kada temelji svoju odluku na ocjeni dokaza koji u postupku pred prvostupanjskim sudom nisu izvedeni, vrijeđa načelo neposrednosti u ocjeni dokaza i time onemogućuje tužitelja u raspravljanju o odlučnim činjenicama.

Čl.373. toč.3., čl. 191. st. 1. i 3. ZPP

PREINAČENJE PRVOSTUPANJSKE PRESUDE

PREINAKA TUŽBE PROMJENOM ISTOVJETNOSTI ZAHTEJVA

11.80. Revd 1207/2023

1. Treba li žalbeni sud kada preinačava odbijajuću odluku prvostupanjskog suda na osnovu odredbe čl. 373. ili odredbe čl. 373.a ZPP-a, a u svezi odredbe čl. 325., čl. 338. ZPP-a, odlučiti o svim spornim pravnim pitanjima u postupku pa tako i odlučiti i od tuženika istaknutom prigovoru zastare potraživanje naknade štete ili se može referirati samo na ono pitanje zbog kojeg je odbijen tužbeni zahtjev u prvostupanjskom postupku (treba li donijeti odluku o svim spornim okolnostima), a sve imajući na umu pravna stajališta izražena u odlukama Vrhovnog suda RH Revt-

424/2017-3 od 28.01.2020. i Rev-3427/2019-2 od 20.09.2020., kao i Ustavnog suda RH U-III-2060/2017 od 21.10.2020.?

2. Dolazi li u smislu odredbe čl. 191. ZPP do preinake tužbe kada tužitelj promijeni činjeničnu osnovu na kojoj temelji tužbeni zahtjev tako da Stranica 6 od 9 promijenjena činjenična osnova predstavlja drugi historijski događaj iako je on formalno ostao isti, odnosno da li je došlo do preinake tužbenog traženja naknade štete s osnova izgubljene zarade kada je tužitelj tužbom izgubljenu zaradu potraživao na temelju ČINJENIČNE OSNOVE BOLOVANJA za razdoblje 120 dana u dnevnim iznosima po 1.000,00 kn temeljem „tablice vrijednosti dnevnica poduzetnika u Italiji“ dok je podneskom od 11.09.2015. tužitelj dodao i još jednu osnovu ovoga trženja naknade štete navodeći da štetu s osnova izgubljene zarade potražuje i za iznos 4.546,00 EUR PO ČINJENIČNOJ OSNOVI NEISPUNJENJA UGOVORA od 10.08.2011.g. po kojemu ugovoru je navodno trebao izvesti posao vrijedan 60.507,26 EUR pa budući ugovoreni posao bez PDV-a iznosi 45.460,00 EUR da bi on zaradio od predmetnog posla 10% odnosno prednje navedenih 4.546,00 EUR (doduše tužitelj potražuje iznos od 4.500,00 EUR) pa ukoliko navedeno predstavlja preinaku tužbe da li je istaknuti prigovor zastare (čl. 230. Zakona o obveznim odnosima) potrebno prihvatiti i odbiti tužbeni zahtjev makar je on formalno ostao isti, a sve pri tome imajući na umu pravna stajališta izražena u odlukama Vrhovnog suda RH Rev-x-424/2011-2 od 29.01.2014. kao i odluci ŽS u Varaždinu GŽ-1202/07-2 od 11.02.2008.?"

Rev 560/2024

Kada žalbeni sud preinačava odbijajuću odluku prvostupanjskog suda na osnovu odredbe članka 373. ili odredbe članka 373. ZPP, u svezi odredbe članka 325. iz članka 328. ZPP dužan je odlučiti i o svim spornim pravnim pitanjima i prigovorima stranaka iznesenim u postupku, odnosno ne može se referirati samo na pravno pitanje zbog kojeg je odbijen tužbeni zahtjev u prvostupanjskom postupku već je dužan odlučiti i o svim prigovorima stranaka iznesenim u postupku.

Promjena istovjetnosti postoji onda kada se prvotno postavljeni zahtjev zasniva na jednom činjeničnom stanju, odnosno jednom pravnom odnosu i kada se novopostavljeni zahtjev, neovisno kako je to nazvano (pojašnjenje, preciziranje i sl.) zasniva na drugim činjenicama, drugom događaju ili pravnom odnosu koji nije identičan prvotnom. Kod takvog preinačenja tužitelj postavlja jedan sasvim novi zahtjev, o kome se do tada nije raspravljalo u parnici koja teče. Tužbeni zahtjev je novi ukoliko tužitelj mijenja njegovu sadržajnu osnovu. Pritom je dovoljno da je tužitelj sadržajno izmijenio jednu od više odlučnih činjenica pa da budu ispunjeni uvjeti za preinaku tužbe po gore citiranim odredbama ZPP.

Po ocjeni ovog suda, u predmetnoj situaciji riječ je o promjeni istovjetnosti zahtjeva odnosno promjeni činjeničnog supstrata na kojem tužitelj temelji svoj zahtjev za naknadu imovinske štete obzirom izgubljena naknada za bolovanje nije činjenično isto što i izmakla korist zbog izgubljene provizije iz razloga nemogućnosti obavljanja ugovorenog posla.

Čl. 373.a u vezi čl. 373.b ZPP

KAD DRUGOSTUPANJSKI SUD ISKAZE STRANAKA OCIJENI DRUGAČIJE OD PRVOSTUPANJSKOG SUDA

11.81. Revd 5456/2021

U situaciji kada je prvostupanjski sud neku bitnu činjenicu utvrdio saslušanjem stranaka, je li drugostupanjski sud ovlašten, temeljem odredbe članka 373.a stavak 1. točka 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP) te iskaze ocijeniti drugačije, bez da sam (ponovno) izvede dokaz njihovim saslušanjem?

Rev 937/2022

O navedenom revizijski sud je izrazio pravno shvaćanje u odlukama Rev-586/01-2 od 21. lipnja 2001. i Rev-195/01-2 od 5. prosinca 2001. koje glasi:

„Prema ocjeni ovog suda drugostupanjski sud je počinio gore opisanu bitnu povredu odredbi ZPP-a iz čl.354.st.1. u vezi s odredbom čl.373. ZPP, jer je proizvoljno i suprotno odredbi čl.373.st.1. toč.1. ZPP utvrdio drugačije činjenično stanje od prvostupanjskog suda, a žalbeni sud nije ovlašten bez rasprave neposredno izvedene dokaze (osim isprava) ocijeniti drugačije nego što je to učinio prvostupanjski sud, pa je to u ovom konkretnom slučaju bilo od utjecaja na donošenje zakonite i valjane presude.“

(...)

Stoga u situaciji kada drugostupanjski sud ocjenjuje iskaze stranaka drugačije od prvostupanjskog suda, a pri tome ne koristi ovlaštenja iz odredbe članka 373.b stavka 2. ZPP-a, time čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. u vezi s člankom 373. a stavkom 1. točka 2. ZPP-a. Time je dan odgovor na postavljeno pitanje.

Čl. 354. st.2. toč. 11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – NEMA RAZLOGA O ODLUČNIM ČINJENICAMA

11.82. Revd 2474/2023

Je li drugostupanjski sud počinio povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. Zakona o parničnom postupku ako presuda ne sadrži jasne razloge o svim odlučnim činjenicama koje su važne za odluku u sporu, koje činjenice na kojima se odluka temelji smatra istinitim te na čemu zasniva tu svoju odluku?

Rev 481/2024

Sud drugog stupnja, međutim, nije uopće odgovorio na tužiteljev žalbeni razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. u vezi s člankom 254. stavkom 6. ZPP čime su izostali razlozi o odlučnim činjenicama jer je na nalazu i mišljenju vještaka Bokulića, među ostalim, pobijana presuda i utemeljena.

U tom smislu drugostupanjska presuda za sada nema prihvatljive razloge o pravno relevantnim činjenicama koje su utvrđene na temelju nalaza i mišljenja vještaka dr. A. B., kako pojedinačno, tako i u povezanosti s drugim dokazima, a time i činjenica na kojima je utemeljena drugostupanjska presuda. Na taj je način sud drugog stupnja počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP jer su u drugostupanjskoj presudi izostali razlozi o odlučnim činjenicama, što je ujedno i odgovor na dopušteno pitanje.

Čl. 29. st. 1. Ustava RH

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE (OBRAZLOŽENU SUDSKU ODLUKU) – NEMA DOSTATNIH RAZLOGA O ODLUČNIM ČINJENICAMA

11.83. Revd 4909/2022

Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Revd-4909/2022-2 od 3. siječnja 2023. dopušteno je zbog povrede temeljnog ljudskog prava na pravično suđenje (prava na obrazloženu sudsku odluku) iz čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske i čl. 6. st. 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda podnošenje revizije protiv pojedinih dijelova drugostupanjske presude (...).

Rev 511/2023

Sastavni element tog prava je i pravo na obrazloženu sudsku odluku, koje podrazumijeva obvezu suda da iznese razloge za svoju odluku. Iako to ne znači dužnost pružanja detaljnog odgovora na svaki navod stranke, obveza je suda da iznese dostatne razloge o ključnim elementima spora, odnosno onima koji su od odlučnog značaja za njegov ishod, a koje stranke ističu u svojim podnescima i tvrdnjama tijekom postupka. Mjera u kojoj se ova dužnost primjenjuje ovisi o prirodi odluke koju sud donosi te okolnostima svakog predmeta (tako: presuda Europskog suda za ljudska prava od 24. lipnja 2022., toč. 91., Zayidov protiv Azerbajdžana (br. 2), zahtjev br. 5386/10; presuda Europskog suda za ljudska prava od 22. rujna 2022., toč. 17., Cvetković protiv Hrvatske, zahtjev br. 28539/16).

(...)

Naime, u pobijanoj presudi izneseni su sažeti razlozi za odgovornost svih tuženika, ali bez posebnog razlikovanja I. tuženika kao zakupnika u odnosu na pravni položaj II. i III. tuženika te uz izostanak dostatnog odgovora na ključne navode II. i III. tuženika. Iako su u uvodnom dijelu ugovora II. i III. tuženik naznačeni kao jamci - platci,

nedvojbeno je da su oni osporavali svoju odgovornost kao jamci - platci, ukazujući između ostalog i na to da sadržaj ugovornih odredbi jedino predviđa njihovu obvezu na predaju bjanko zadužnica (čl. 4. st. 5. ugovora), s time da je za primijetiti kako ugovor potom ograničava njihov iznos na 500.000,00 kn (čl. 4. st. 6. ugovora). Osim toga, II. i III. tuženik osporavali su postojanje svih pretpostavki odgovornosti za štetu po osnovi izmakle koristi, ističući da je tužitelj mogao poslovni prostor dati u zakup trećoj osobi i na taj način spriječiti nastanak štete, a slična argumentacija je navedena i u obrazloženju presude prvostupanjskog suda. Nadalje, a imajući na umu osporenu visinu zahtjeva, ukazivano je posebice i na činjenicu da je I. tuženik predao tužitelju iznos od 10.000,00 eura.

Kada se sve navedeno uzme u obzir, revizijski sud ocjenjuje da su u drugostupanjskog presudi izostali dostatni razlozi o sadržaju prava i obveza pojedinih ugovornih stranaka na temelju ugovora o zakupu od 29. prosinca 2011., o postojanju same odgovornosti II. i III. tuženika kao jamaca-plataca i eventualno njezinom ograničenju, uzimajući u obzir ugovorom predviđene obveze na predaju zadužnica, o postojanju uzročno-posljedične veze između neispunjenja obveza tuženika i štete za tužitelja, s obzirom na (ne)mogućnost iznajmljivanja poslovnog prostora, o visini štete i činjenici da je I. tuženik predao tužitelju iznos od 10.000,00 eura.

Čl. 373.a ZPP u vezi čl. 8. ZPP

OCJENA DOKAZA U DRUGOSTUPANJSKOJ ODLUCI

11.84. Revd 1389/2021

Kada koristi ovlaštenje iz čl. 373.a ZPP, je li drugostupanjski sud dužan u smislu čl. 8. ZPP navesti jasne i dostatne razloge o tome zašto ne prihvaća ocjenu dokaza izvedenu po prvostupanjskom sudu kao i činjenice koje su među strankama nesporne ili presudu može preinačiti bez da spomene druge dokaze i navode koji dokazuju suprotno?

Rev 908/2022

U situaciji kada drugostupanjski sud koristi ovlaštenje iz čl. 373.a ZPP, dakle, ovlaštenje da odlučuje o dokaznoj vrijednosti dokaznih sredstava iako nije sud koji neposredno zapaža procesni materijal, drugostupanjski sud izvedene dokaze treba, jednako kao i prvostupanjski sud, ocjenjivati na način propisan odredbom čl. 8. ZPP. Pritom treba dati i dodatne razloge o tome zbog čega ne prihvaća ocjenu dokaza izvedenu po prvostupanjskom sudu, kao sudu koji je neposredno zapažao procesni materijal.

Osnovana je tvrdnja revidenta da je drugostupanjski sud, koristeći ovlaštenje iz čl. 373.a ZPP, pogrešno primijenio odredbu čl. 8. ZPP jer do ocjene osnovanosti tužbenog zahtjeva nije došao savjesnom i brižljivom ocjenom svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, a i na temelju rezultata cjelokupnog postupka, već samo ocjenom jednog dokaza i to dijela izjave o prijeboju, dok ostale dokaze uopće nije ocjenjivao.

Pritom nije dao jasne i dostatne razloge o tome zašto ne prihvaća ocjenu dokaza izvedenu po prvostupanjskom sudu.

vidi i [Rev 525/2023](#)

Čl. 502. u vezi čl. 467. st.1. ZPP

ŽALBENI RAZLOG NEPRAVILNO UTVRĐENOG ČINJENIČNOG STANJA U SPORU MALE VRIJEDNOSTI

11.85. Revd 3892/2021

Može li drugostupanjski sud u sporu male vrijednosti intervenirati u utvrđeno činjenično stanje prvostupanjskog suda, odnosno može li drugostupanjski sud donijeti odluku na temelju činjeničnog stanja koje je različito od onog utvrđenog prvostupanjskom presudom?

[Rev 532/2023](#)

Dakle, u sporovima male vrijednosti razlozi zbog kojih se može izjaviti žalba protiv presude ili rješenja kojim se završava spor znatno su reducirani na način da (između ostalog) žalba nije dopuštena zbog nepravilno utvrđenog činjeničnog stanja. U tom smislu na pravno pitanje koje je tužitelju dopušteno rješenjem ovog suda broj Revd - 3892/2021 od 3. studenog 2022. treba odgovoriti da drugostupanjski sud u sporu male vrijednosti nije ovlašten intervenirati u utvrđeno činjenično stanje od strane prvostupanjskog suda, odnosno ne može donijeti odluku na temelju činjeničnog stanja koje je različito od onog utvrđenog prvostupanjskom presudom

Čl. 354.st.1. u vezi čl. 12.st.1. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – VEZANOST SUDA RJEŠENJEM NADLEŽNOG TIJELA

11.86. Revd 3504/2023

Pripada li pravo tužitelju potražiti povrat nepripadno isplaćenih mirovinskih primanja prema pravilima o stjecanju bez osnove temeljem pravomoćnog rješenja donesenog u upravnom postupku koje predstavlja prethodno pitanje o kojem ovisi odluka o glavnoj stvari u ovom postupku, ili se radi o miješanju javne vlasti u mirno uživanje vlasništva?

[Rev 564/2024](#)

Naime, kada je pravomoćnim rješenjem tužitelja-protutuženika broj ... od 20. rujna 2013. utvrđena nepripadajuća isplata invalidske mirovine tuženiku-protutužitelju za sporno razdoblje, onda je tim Rješenjem nadležno tijelo odlučilo o prethodnom pitanju u odnosu na predmetni tužbeni zahtjev tužitelja-protutuženika. Pravilnost i

zakonitost tog Rješenja ne može se ispitivati u ovom parničnom postupku. Stoga, sud je u ovom parničnom postupku bio vezan tim Rješenjem (ukoliko isto ne bi bilo poništeno, ukinuto ili izmijenjeno).

Čl. 354. st.2. toč. 11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – PROTURJEČNI RAZLOZI O ČINJENICAMA ODLUČNIM ZA PRIMJENU MATERIJALNOG PRAVA

11.87. Revd 1565/2021

Čini li drugostupanjski sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. točka 11. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP) kada za zaključak o nepostojanju pretpostavki iz čl. 47. Zakona o izmjenama i dopunama Osnovnog zakona o iskorištavanju poljoprivrednog zemljišta ("Službeni list SFRJ" broj 12/67) daje razloge koji su u suprotnosti s izvedenim dokazima?

Rev 681/2022

proizlazi da je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. točka 11. ZPP, jer je drugostupanjski sud u obrazloženju odluke naveo razloge o činjenicama, odlučnim za primjenu odredbe čl. 47. ZID OZIPZ, koji su u suprotnosti s dokazima izvedenim u postupku.

Čl. 373a u vezi čl. 221.a i čl. 373.b ZPP

(DRUGAČIJA) OCJENA DOKAZA U DRUGOSTUPANJSKOJ ODLUCI

PRAVILO O TERETU DOKAZIVANJA U SLUČAJU PRIMJENE ČL. 373.a ZPP

11.88. Revd 2337/2023

Je li drugostupanjski sud ovlašten, primjenom članka 373.a ZPP, u slučaju kada su bitne činjenice među strankama sporne, preinačiti prvostupanjsku presudu na temelju svoje vlastite ocjene izvedenih dokaza - iskaza svjedoka i parničnih stranaka, a koja je ocjena suprotna ocjeni prvostupanjskog suda o tom istom izvedenom dokazu - tj. o iskazima svjedoka i parničnih stranaka, ako drugostupanjski sud nije sam proveo dokazivanje prema odredbama članaka 373.b i c ZPP?

Rev 417/2024

Prema shvaćanju ovog suda navedena odredba ovlašćuje drugostupanjski sud na preinačavanje, odnosno potvrđivanje prvostupanjske presude unatoč pogrešno ili nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, ali samo onda kada u spisu ima dovoljno odlučnih činjenica i dokaznog materijala za svoje (drugačije, odnosno suprotne) činjenične zaključke. Time je kod primjene odredbe čl. 373.a ZPP isključena istovremena primjena odredbe čl. 221.a ZPP o teretu dokazivanja.

U odnosu na primjenu odredbe čl. 221.a ZPP prilikom korištenja ovlaštenja iz odredbe čl. 373.a ZPP ovaj sud je u više odluka zauzeo pravno shvaćanje (primjerice broj Revr 1076/2015-2 od 5. travnja 2016., broj Revr-8/2015 od 26. listopada 2016., broj Rev-x-214/2018 od 12. rujna 2018, broj Rev-x-1160/2017 od 4. rujna 2019 i broj Rev 349/2024 od 10. travnja 2024.) prema kojem drugostupanjski sud nema ovlaštenje prvostupanjskog suda da, u nemogućnosti da se neka činjenica s dovoljnom sigurnošću utvrdi, o postojanju te činjenice odluči primjenom pravila o teretu dokazivanja (čl. 221.a ZPP).

Čl. 29. st. 1. Ustava RH, čl. 354. st.2. toč. 11. ZPP

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE – PROTURJEČNOST O ODLUČNIM ČINJENICAMA

11.89. Revd 2254/2023

Ovaj sud je rješenjem broj Revd 2254/2023-2 od 5. prosinca 2023. tužiteljima dopustio podnošenje revizije protiv drugostupanjske presude zbog povrede temeljnoga ljudskog prava na pravično suđenje iz čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske i čl. 6. st. 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Rev 518/2024

Obzirom na očigledno proturječje izreke drugostupanjske presude i razloga o odlučnim činjenicama navedenima u obrazloženju te presude, ocjena ovog suda je da je u postupku pred drugostupanjskim sudom ostvarena osobito teška povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP, jer pobijanu presudu nije moguće ispitati zbog izrazitih kontradikcija izreke te presude i njezina obrazloženja.

Čl. 354.st.2. toč.11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDAVA PARNIČNOG POSTUPKA – PROTURJEČNI RAZLOZI

11.90. Revd 2645/2022

1. Može li sud u obrazloženju odluke utvrditi da tužiteljima pripada pravo na tržišnu naknadu temeljem instituta stjecanja bez osnove, a razloge koje su doveli do toga zaključka podvesti pod primjenu drugog instituta, naknade štete iz ugovornog odnosa, te predstavlja li takovo postupanje suda apsolutno bitnu povredu odredba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. Zakona o parničnom postupku?

2. Može li se smatrati da se davanjem suglasnosti za dodjelu drugog zemljišta prekinuta zastara i priznat dug za novčanu tražbinu na ime stjecanja bez osnove?

Rev 313/2024

Ako sud u obrazloženju odluke navede da stranci pripada pravo na tržišnu naknadu za nekretninu temeljem instituta stjecanja bez osnove, a razloge koji su doveli do tog zaključka podvede pod primjenu drugog instituta, naknade štete iz ugovornog odnosa, razlozi presude proturječe sami sebi, pa se takva presuda ne može ispitati, čime je ostvarena bitna povreda odredaba Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 25/13, 89/14 - dalje: ZPP) iz čl. 354. st. 2. točka 11.

(...) Ovaj sud je u predmetu poslovni broj Rev-877/2011-2 od 20. svibnja 2014. glede prekida zastarijevanja po odredbama čl. 387. i čl. 388. ZOO zauzeo shvaćanje da priznanje duga kojim se zastarijevanje prekida mora biti jasno, određeno i bezuvjetno i mora se dati u tijeku zastarnog roka, te uvijek mora biti takvo da se njime na nedvojben način očituje dužnikova volja da se dug zaista priznaje. Ovaj sud prihvaća navedeno pravno shvaćanje te navodi da davanjem suglasnosti za dodjelu drugog zemljišta ne može se prekinuti zastara i priznati dug za novčanu tražbinu na ime stjecanja bez osnove, jer se takvo priznanje ne odnosi na priznanje duga, te isto nije jasno bezuvjetno i određeno.

Čl. 354.st.2. toč. 11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDAVA PARNIČNOG POSTUPKA

11.91. Revd 5419/2021

Može li drugostupanjski sud donositi zaključke koji su protivni utvrđenjima i dokazima provedenim i utvrđenim u tijeku prvostupanjskog postupka, te posebno pogrešno primjenjivati načelo objektivne odgovornosti te izostaviti donošenje odluke u vezi svih zahtjeva tužitelja, te izostaviti i donijeti te valjano i zakonito obrazložiti svoju

odluku u povodu žalbi stranaka, a koja odluka je pored navedenog u suprotnosti s odlukom i obrazloženjem iz odluke prvostupanjskog suda?

Rev 556/2022

Drugostupanjski sud ne može donositi zaključke koji su protivni utvrđenjima i dokazima provedenim i utvrđenim u tijeku prvostupanjskog postupka, pogrešno primjenjivati načelo objektivne odgovornosti, izostaviti donošenje odluke u vezi svih zahtjeva tužitelja, te izostaviti valjano i zakonito obrazloženje svoje odluke u povodu žalbi stranaka.

Čl.354.st.2. toč. 11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA

11.92. Revd 1552/2021

Čini li sud drugoga stupnja bitnu povredu odredaba parničnoga postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. Zakona o parničnom postupku ako iz spisa predmeta pogrešno utvrdi datum podnošenja tužbe, te na tom pogrešnom utvrđenju utemelji odluku u predmetu?

Rev 1444/2021

U okolnostima u kojima je datum podnošenja tužbe odlučna činjenica, a taj datum sud utvrdi suprotnopodacima sadržanim u spisu, ostvarena je bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a.

Čl. 29. st. 1. Ustava RH

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE

11.93. Revd 3440/2023

(...) broj Revd 340/2023-2 od 15. studenog 2023., zbog povrede prava na pravično suđenje zajamčeno čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske i Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, u odnosu na pravo na obrazloženu odluku - podnosi tužitelj, zbog osobito teških povreda odredaba parničnog postupka ili pogrešne primjene materijalnoga prava.

Rev 315/2024

Zbog navedenoga - ne odgovaranja na odlučne žalbene navode i time ne davanja valjanih razloga za svoju odluku, a što je po ocijeni ovoga suda osobito teška povreda odredaba parničnoga postupka - ovaj sud utvrđuje da je tužitelju pobijanom presudom povrijeđeno Ustavno pravo zajamčeno čl. 29. st. 1. Ustava na pravično suđenje i čl. 6. st. 1. Konvencije, pravo na pošteno suđenje.

Čl. 354.st.2.toč.11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDAVA PARNIČNOG POSTUPKA – PROTURJEČNOST U RAZLOZIMA PRESUDE

11.94. Revd 405/2020

Je li ostvarena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a pred drugostupanjskim sudom kada u presudi o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprave (u konkretnom slučaju o sadržaju zabilježbe privremene mjere zabrane otuđenja nekretnina) i same te isprave?“

Je li savjesnost stjecatelja nekretnine prilikom sklapanja kupoprodajnog ugovora isključena kada se radi o nemarnosti da provjeri zemljišno knjižno stanje nekretnine koju kupuje?

Rev 506/2024

Po ocijeni ovoga suda drugostupanjski je suD počinio apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. točke 11. ZPP kada je odgovorivši na žalbene navode tužitelja koji osporavaju zaključak suda da privremena mjera u zemljišnim knjigama kojom je prodavatelju bilo zabranjeno otuđenje stana nije od utjecaja na ocjenu savjesnosti (poštenja) tuženika kao stjecatelja isključivo iz razloga što se ista nije odnosila na sporni stan, jer takvo obrazloženje proturječi onome što se u razlozima prvostupanjske presude navodi o sadržaju isprava (da je 12. kolovoza 1992. pod brojem Z-250/92 u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Omišu zabilježena zabrana otuđenja predmetnog stana temeljem rješenja broj II P 1026/92 od 1. srpnja 1992).

(...) okolnost da je stjecatelj nekretnine propustio izvršiti uvid u zemljišne knjige ne isključuje uvijek sama po sebi njegovu savjesnost (poštenje) već se ona procjenjuje kroz sveukupne okolnosti konkretnog slučaja.

Čl. 354.st.1. u vezi čl. 365.st.1., čl. 399.st.1. i čl. 369.st.5. ZPP

BITNA POVREDA ODREDAVA PARNIČNOG POSTUPKA – DRUGOSTUPANJSKI SUD ODLUČIO JE O NEPOBIJANOM DIJELU PRESUDE

11.95. Revd 605/2022

U slučaju kada drugostupanjskom presudom preinači predmetnu prvostupanjsku presudu u dijelu koji nije bio pobijan jedinom žalbom podnesenom protiv predmetne prvostupanjske presude, je li drugostupanjski sud nepravilno primijenio odredbu članka 365. (1) parničnog postupka iz članka 354. stavak (1.) ZPP koja je od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne drugostupanjske presude?

Rev 948/2023

Kada drugostupanjski sud, bez zakonskog utemeljenja, odlučujući o nepobijanom dijelu prvostupanjske presude, oslobodi tuženika od ispunjenja obveze tužitelju koja je utvrđena prvostupanjskom presudom, a koju ni sam tuženik nije osporavao u jedinoj žalbi podnesenoj protiv te presude, tada drugostupanjski sud čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. u vezi s člankom 365. stavkom 1. ZPP koja je povreda od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne presude, pa se na posljedice takvog postupanja drugostupanjskog suda, a na temelju odredbe članka 399. stavka 1. u vezi s člankom 369. stavka 5. ZPP, analogno primjenjuju odredbe o prekoračenju tužbenog zahtjeva.

Čl. 354. st.2. toč.11., čl. 375. ST.1. ZPP

OCJENA ŽALBENIH NAVODA KOJI SU OD ODLUČNOG ZNAČENJA

11.96. Revd 86/2022

Je li počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. Zakona o parničnom postupku kad sud propusti tuženiku dostaviti podneske tužitelja kojim se predlaže izvođenje određenih dokaza koji dokazi se i dostave u spis, a o postojanju kojih tuženik nije obaviješten?

Je li po drugostupanjskom sudu počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku ako drugostupanjska presuda nema nikakvih razloga o žalbenim tvrdnjama o počinjenju bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP?

Rev 1/2023

Po ocjeni ovoga suda propustom drugostupanjskog suda da ocjeni žalbene navode koji su od odlučnog značenja, drugostupanjski sud je postupio suprotno odredbi čl. 375. st. 1. ZPP, a zbog toga propusta drugostupanjska presuda se ne može ispitati pa je na taj način počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP.

vidi i [Rev 114/2024](#)

Čl. 354.st.2.toč.6. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – ONEMOGUĆENOST STRANKE U RASPRAVLJANJU

11.97. Revd 3626/2021

Je li drugostupanjski sud kada je preinačio prvostupanjsku presudu počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka jer je uzeo u obzir samo navode jedne parnične stranke

(ovdje tužitelja), a zanemario je bitne navode druge strane (ovdje tuženika) na čiju je štetu prvostupanjska presuda preinačena (čl. 354. st. 2.toč. 11. ZPP) time što nije ocijenio je li prošao subjektivni rok zastare zahtjeva, te čini li drugostupanjski sud time i povredu procesne ravnopravnosti raspravljanja pred sudom (čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP)?

Rev 386/2022

Odgovor na postavljeno pitanje glasi da drugostupanjski sud kada preinačuje prvostupanjsku presudu čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22 - dalje: ZPP) ako uzme u obzir samo navode jedne parnične stranke a zanemari bitne navode druge stranke, na čiju štetu je prvostupanjska presuda preinačena, u ovom slučaju je li prošao subjektivni rok za nastupanje zastare zahtjeva.

Time, što se tuženik nije mogao očitovati na navode suda prvog stupnja o zastari tražbine, povrijeđeno je njegovo konvencijsko pravo na pristup sudu, koje bi se moglo podvesti u domaćem zakonodavstvu pod bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP.

Čl. 29. st. 1. Ustava RH

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE (OBRAZLOŽENU SUDSKU ODLUKU)

11.98. Revd 1188/2024

Dopušta se tuženiku podnošenje revizije protiv presude Županijskog suda u Splitu broj Gž R-487/2023-3 od 29. studenoga 2023., u odnosu na povredu temeljnog prava na pravično suđenje i u njemu sadržanog prava na obrazloženu sudsku odluku o bitnom navodu stranke (članak 29. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske i članak 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda).

Rev 925/2024

Tuženik tokom prvostupanjskog postupka, a niti u žalbi nije iznosio tvrdnje da je Vrhovni sud Republike Hrvatske rješenjem broj Revr-195/2018-2 od 29. listopada 2019. ukinuo presudu Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj Gž R-1524/2017-4 od 5. prosinca 2017., da je u ponovnom postupku Županijski sud u Zagrebu presudom poslovni broj Gž R-2012/2019-13 od 21. rujna 2021. ponovno potvrdio presudu Općinskog suda u Vukovaru poslovni broj Pr-37/17-12 od 12. srpnja 2017. te da je Vrhovni sud Republike Hrvatske ukinuo i tu presudu i to rješenjem broj Rev-37/2022-2 od 5. rujna 2023. Tuženik je tokom postupka pred prvostupanjskim sudom te u žalbi ukazao tek samo da je povodom presude Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj Gž R-1524/17-4 od 5. prosinca 2017. u tijeku revizijski postupak pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske.

U takvoj situaciji nižestupanjski sudovi nisu ni bili u mogućnosti, a niti su imali potrebu ocjenjivati i obrazlagati činjenice na koje tuženik nije niti ukazivao. Stoga u postupku pred nižestupanjskim sudovima nije počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 338. st. 4. ZPP, a niti bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP.

Čl. 29. st. 1. Ustava RH

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE - PRAVO NA PRISTUP SUDU

11.99. Revd 537/2024

„...u odnosu na povredu temeljnog ljudskog prava na pravično suđenje i u njemu sadržanog prava na obrazloženu sudsku odluku o bitnom žalbenom navodu stranke (čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske i čl. 6. st. 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda)“, uz obrazloženje da je tuženik na pripremnom ročištu (prije zaključenja prethodnog postupka) predložio kao dokaz ispravu od 9. veljače 2021., a drugostupanjski sud je naveo da taj dokazni prijedlog nije bio istaknut tijekom prvostupanjskog postupka.

Rev 877/2024

Vijeće revizijskog suda smatra da je shvaćanje koje je iznio nižestupanjski sud pogrešno jer iz predmeta spisa proizlazi da je tuženik na pripremnom ročištu (prije zaključenja prethodnog postupka) predložio kao dokaz dopis od 9. veljače 2021., pa je stoga drugostupanjski netočno naveo da taj dokazni prijedlog nije bio istaknut tijekom prvostupanjskog postupka.

Takvim postupanjem drugostupanjskog suda dovedeno je u pitanje ostvarenje prava tuženika na pristup sudu za koje pravo, da bi bilo djelotvorno, stranka mora imati realnu priliku osporiti čin koji predstavlja miješanje u njena prava, odnosno stranka ima pravo na argumentiranu i zakonito obrazloženu sudsku odluku.

Čl. 354.st.2. toč.11. ZPP, čl. 364.st.6. ZVDSP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – NEMA RAZLOGA O ODLUČNIM ČINJENICAMA

NEUPISANO PRAVO UPRAVLJANJA, RASPOLAGANJA ODNOSNO KORIŠTENJA

11.100. Revd 772/2021

1. Čini li sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. točke 11. ZPP-a kada u presudi nema razloga o svim odlučnim činjenicama?

2. Može li okolnost što tužitelj ne raspolaže pisanim ugovorom ili drugom pisanom ispravom o prijenosu prava upravljanja, raspolaganja odnosno korištenja na nekretnini, imati za posljedicu pravno shvaćanje suda da na nekretnini (stanu) tužitelju odnosno predniku tužitelja nije preneseno pravo korištenja, upravljanja odnosno raspolaganja, iako se tužitelj nalazi (odnosno njegov prednik se nedvojbeno nalazio) u neometanom posjedu prijepora kontinuirano od 1989. godine, te je tijekom cijelog razdoblja posjedovanja kontinuirano ostvarivao sadržaj prava upravljanja, korištenja odnosno raspolaganja na prijeponu te ima li tužitelj zbog navedene okolnosti pravo na zaštitu temeljem čl. 364. st. 6. ZV-a?

Rev 609/2023

S obzirom na razloge kojima tužitelj u odnosu na pitanja koja su rješenjem ovog suda dopuštena temelji reviziju, na drugo postavljeno pravno pitanje treba odgovoriti da prema shvaćanju ovog suda (pravno shvaćanje zauzeto u odlukama broj Revx-196/2016 od 19. travnja 2017. i Revx-1131/2017 od 16. travnja 2019.) se i bez formalne odluke o dodjeli nekretnine na upravljanje, korištenje, odnosno raspolaganje (u konkretnom slučaju prijenos navedenog prava) može uzeti da je to pravo postojalo, ako ovlaštenik tog prava, odnosno njegov pravni sljednik, stjecanje navedenog prava u postupku uspije dokazati. S druge strane kod prethodno citiranih razloga na kojima se pobijana odluka temelji, odgovor na naznačeno pravno pitanje ne utječe na odluku u sporu.

Međutim, s obzirom na razloge kojima tužitelj reviziju temelji osnovom prvog pitanja koje je rješenjem ovog suda dopušteno, treba odgovoriti da je drugostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a kada u obrazloženju svoje odluke nije ocijenio žalbene razloge koji su od odlučnog značenja za odluku u sporu (kada se u obrazloženju svoje odluke u smislu odredbe čl. 375. st. 1. ZPP-a nije primjereno očitovao koje činjenice s obzirom na žalbene razloge tužitelja smatra istinitim i na čemu zasniva svoju odluku). U konkretnom slučaju (kako je to istaknuto rješenjem ovog suda broj Revd-772/2021 od 1. veljače 2023. kojim je tužitelju dopuštena revizija u ovoj pravnoj stvari) drugostupanjska odluka nema razloga o odlučnim činjenicama jer ne sadrži ocjenu žalbenih navoda tužitelja koji su od odlučnog značaja za odluku u sporu, zbog kojih nedostataka se ne može ispitati, čime je drugostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a.

Čl. 29. Ustava RH

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE – nepostupanje po uputi drugostupanjskog suda

11.101. Revd 3505/2023

Smije li drugostupanjski sud, prilikom odlučivanja o žalbi, nakon prve ukidne odluke i upute dane prvostupanjskom sudu, prilikom ponovnog odlučivanja, odstupiti od

pravnog shvaćanja i uputa danih u ranijoj ukidnoj odluci, odnosno predstavlja li takvo odstupanje povredu prava na pošteno suđenje, zajamčeno člankom 29. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj: 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14) i člankom 6. st. 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine – Međunarodni ugovori“ broj: 18/97, 6/99, 8/99, 14/02, 1/06, 2/10) i povredu prava na djelotvorni pravni lijek, zajamčeni člankom 13.1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine – Međunarodni ugovori“ broj: 18/97, 6/99, 8/99, 14/02, 1/06, 2/10)?

Rev 545/2024

U situaciji kada je drugostupanjski sud u ranijoj ukidnoj odluci izričito naveo da je na tuženici teret dokaza da je oporuka valjano potpisana, neovisno o tome je li takav pravni stav pravilan ili ne, te kada je prvostupanjski sud usprkos takvom stavu drugostupanjskog suda u novoj odluci prebacio teret dokaza na tužitelja, bez da je tijekom glavne rasprave upozorio tužitelja na promijenjeni pravni stav, odnosno na drugačije shvaćanje u odnosu na drugostupanjski sud, tada je tužitelju povrijeđeno pravo na pošteno suđenje i pravo na djelotvoran pravni lijek zajamčeni Ustavom Republike Hrvatske i to čl. 29. („Narodne novine“ broj: 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14) i čl. 6. st. 1. i čl. 13.1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine – Međunarodni ugovori“ broj 18/97, 6/99, 8/99, 14/02, 1/06 i 2/10 – dalje: Konvencija).

Čl. 354. st.2. toč. 11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – NEMA RAZLOGA O ODLUČNIM ČINJENICAMA

11.102. Revd 2575/2023

Čini li drugostupanjski sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku kada nije dao razlog o tome ima li tužiteljica pravo prekinuti rad sve dok joj poslodavac ne osigura zaštitu prema čl. 134. st. 4. Zakona o radu kada je tužiteljica poštivala uvjete iz čl. 134. Zakona o radu (postupak zaštite dostojanstva radnika)?

Rev 665/2024

Budući da drugostupanjski sud nije iznio razloge o tome na koji je način ocijenio priloženu „pritužbu“, obrazlažući da se prekid rada tužiteljice ne može tumačiti u skladu s odredbom čl. 134. ZR, obzirom je tužiteljica opravdanost izostanka temeljila na privremenoj nesposobnosti za rad, ostali su nejasni razlozi obrazloženja tog suda u odnosu na opravdanost izostanka tužiteljice s posla sukladno čl. 134. ZR, radi čega je po ocjeni ovog suda u postupku pred sudom drugog stupnja počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP.

Čl. 425., čl. 423., 424. st.2. ZPP

ODBACIVANJE PRIJEDLOGA ZA PONAVLJANJE POSTUPKA

11.103. Revd 4926/2021

Je li dopušteno odbaciti prijedlog za ponavljanje postupka s obrazloženjem koje sadrži razloge koje Zakon o parničnom postupku propisuje kao razloge za odbijanje prijedloga za ponavljanje postupka?

Rev 77/2022

U konkretnom slučaju prijedlog za ponavljanje postupka je odbačen, a u obrazloženju rješenja su navedeni razlozi za njegovo odbijanje, a ne za odbacivanje. U obrazloženju pobijanog rješenja sud drugog stupnja navodi da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio da ne postoje razlozi za ponavljanje postupka (a ne da je utvrdio da je prijedlog nepravovremen, nepotpun ili nedopušten), ali je unatoč tome potvrdio prvostupanjsko rješenje kojim se prijedlog odbacuje. Time je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 425. st. 1. ZPP (tako i ovaj sud u odluci Rev-681/07 od 12. studenog 2008.).

Čl. 423. st. 1. toč. 1. do 3. ZPP

ROK ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA ZA PONAVLJANJE POSTUPKA

11.104. Revd 3879/2022

Može li rok za podnošenje prijedloga za ponavljanje postupka početi teći prije donošenja i dostave stranci odluke kojom se spor pravomoćno završava?

Da li je dopušteno podnošenje prijedloga za ponavljanje postupka u tijeku, odnosno prije pravomoćnog završetka parničnog postupka?

Rev 1215/2024

Navedeno pravno shvaćanje ovaj sud je već izrazio primjerice u odlukama broj Rev-x 759/12-2 od 1. listopada 2013. i broj Rev 915/2021-2 od 14. rujna 2021. Stoga odgovor na pravna pitanja zbog kojih je dopuštena revizija, a kojim odgovorom se reafirmira već ranije zauzeto pravno shvaćanje glasi:

„Rok za podnošenje prijedloga za ponavljanje postupka ne može početi teći prije donošenja i dostave stranci odluke kojom se spor pravomoćno završava, odnosno nije dopušteno podnošenje prijedloga za ponavljanje postupka prije pravomoćnog završetka parničnog postupka.“

Čl. 421.st.8. ZPP

ROK ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA ZA PONAVLJANJE POSTUPKA TEČE OD DOSTAVE ODLUKE STRANCI

11.104.a Revd 1286/2023

Teče li objektivni rok u trajanju od pet godina za podnošenje prijedloga za ponavljanje postupka iz čl. 421. st. 1. toč. 8. ZPP-a od dana sjednice vijeća drugostupanjskog suda, koji se uzima kao dan pravomoćnosti presude ili od dana kada je odluka u vezi koje se ponavljanje postupka traži dostavljena stranci?

Rev 306/2024

Objektivni rok u trajanju od pet godina za podnošenje prijedloga za ponavljanje postupka iz čl. 421. st. 1. toč. 8. ZPP-a ne teče od dana sjednice vijeća drugostupanjskog suda, koji se uzima kao dan pravomoćnosti presude nego od dana kada je odluka, u odnosu na koju se ponavljanje postupka traži, dostavljena stranci.

Čl. 354.st.1. u vezi čl. 375.st.1. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – NEMA RAZLOGA O ODLUČNIM ČINJENICAMA

11.105. Revd 2847/2023

Čini li sud drugog stupnja bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354 st. 1. u svezi sa čl. 375 st. 1. ZPP-a kada je samo formalno ponovio zaključke suda prvog stupnja i paušalno citirao zakonske odredbe, bez da je ocijenio i obrazložio žalbene navode koji su od odlučnog značaja?

Rev 216/2024

Prema tome, sud drugog stupnja, dao je jasne razloge na žalbene navode od odlučnog značaja, pa nije pred drugostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka propisana odredbom čl. 354. st. 1. u svezi s odredbom čl. 375. st. 1. ZPP-a.

Čl. 354. st. 1. u vezi čl. 375.st.1. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – OCJENA ŽALBENIH RAZLOGA OD ODLUČNOG ZNAČAJA

11.106. Revd 2730/2023

Mora li obrazloženje odluke biti jasno, razumljivo i potpuno te smije li obrazloženje odluke biti proturječno izreci odluke i/ili samom sebi i ispravama odnosno dokazima u

spisima predmeta, odnosno ima li stranka u parničnom postupku pravo da njezini navodi budu pažljivo ispitani u žalbenom postupku?

Rev 963/2024

Iako je tužiteljica i u žalbi ukazivala na jasan i konkretan način na navedenu proturječnost u iskazu svjedoka A. I., drugostupanjski sud propušta ocijeniti ovaj žalbeni navod koji je odlučnog značaja, a čime je u postupku pred drugostupanjskim sudom počinjena i bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 375. st. 1. ZPP.

Nadalje, iako je tužiteljica u žalbi ukazala da je A. I. znao da je tužiteljica prihvatila ponudu tuženika za sklapanje spornog ugovora o građenju, te da je zbog toga taj ugovor i sklopljen (čl. 262. st. 2. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99, 88/01, 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18), drugostupanjski sud propušta ocijeniti i taj žalbeni navod koji je također od odlučnog značaja te propušta sporni odnos među strankama ocijeniti i u smislu navedene zakonske odredbe. Time je također u postupku pred drugostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 375. st. 1. ZPP).

Čl.354.st.2. toč. 6. ZPP

ONEMOGUĆAVANJE STRANKE U RASPRAVLJANJU - NEPOZIVANJEM VJEŠTAKA NA RASPRAVU

11.107. Revd 211/2024

Je li u okolnostima da vještak nije pozvan na raspravu radi usmenog iznošenja nalaza i mišljenja počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka kada su stranke imale primjedbi na nalaz i mišljenje koje je vještak podnio u pisanom obliku?

Rev 1119/2024

U postupku pred prvostupanjskim sudom počinjena je bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP, a na koju povredu se odnosi predmetno pravno pitanje.

Naime, navedeni vještak podnio je sudu pisani nalaz i mišljenje. Na ročištu za glavnu raspravu od 25. veljače 2019. tužena strana je osporila taj nalaz i mišljenje, a prvostupanjski sud je propustio postupiti po odredbi 260. st. 1. ZPP, odnosno, propustio je saslušati vještaka na raspravi i omogućiti tuženima da raspravljaju o tom nalazu i mišljenju (čl. 302. ZPP). Time je dakle u postupku pred prvostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP.

Čl. 342. st.1. ZPP

ISPRAVLJANJE PRESUDE

11.108. Revd 657/2022

Je li učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354.st.1. u vezi s čl. 342.st.1. ZPP-a ako je sud primjenom čl. 342.st.1. ZPP-a u situaciji kad tijekom postupka uopće nije bio sporan stvarni identitet stranke, ispravio oznaku imena ili prezimena strane ili OIB, iako je ta okolnost posljedica pogreške same stranke?

Rev 1143/2024

Iz navedene zakonske odredbe proizlazi da je sud ovlašten po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke ispraviti presudu na temelju te odredbe samo u slučaju postojanja pogreške u imenima i brojevima i druge očite pogreške u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i nesuglasnosti prijepisa presude s izvornikom presude, odnosno pogreške suda koja je nastala prilikom pisane izrade presude, a ne iz pogreške koje su posljedica dispozicije samih stranaka. No, ukoliko je sud primjenom odredbe čl. 342.st. 1. ZPP ispravi oznaku imena, prezimena, ili OIB-a stranke, a koja okolnost je posljedica same stranke, time sud nije počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s odredbom čl. 342. st. 1. ZPP, ali samo ukoliko tijekom postupka uopće nije bio sporan stvarni identitet stranke. To pak ne znači da je sud dužan i ovlašten ispravljati pogreške same stranke, jer uz pravilnu primjenu odredbe čl. 342. st. 1. ZPP sud može ispraviti samo pogreške suda koje su nastale prilikom izrade pisane presude.

U tom pravcu je ovaj revizijski sud izrazio shvaćanje na sjednici Građanskog odjela od 17. prosinca 2018. , a koje pravno shvaćanje glasi:

"Sud je ovlašten po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke ispraviti presudu na temelju odredbe iz čl. 342. st. 1. ZPP samo u slučaju postojanja pogreške u imenima i brojevima i druge očite pogreške u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i nesuglasnost prijepisa s izvornikom, odnosno pogreške suda koja je nastala prilikom pisane izrade presude, a ne i pogreške koje su posljedice dispozicije samih stranaka, ali nije počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 342. st. 1. ZPP, ako je sud primjenom čl. 342. st. 1. ZPP, u situaciji kada tijekom postupka uopće nije bio sporan stvarni identitet stranke, ispravio oznaku imena ili prezimena (ili OIB-a), iako je ta okolnost posljedice same stranke".

Čl. 354.st.2. toč. 11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – NEMA RAZLOGA O ODLUČNIM ČINJENICAMA

11.109. Revd 248/2024

Radi li se o povredi odredbi parničnog postupka kada drugostupanjski sud,

potvrđujući prvostupanjsku presudu, se poziva na činjenična utvrđenja koja ne proizlaze iz isprava u spisu?

Rev 1178/2024

U odnosu na navedene činjenice koje su od odlučnog značaja za ishod spornog odnosa među strankama drugostupanjska presuda ima nedostatke radi kojih se ne može ispitati. Ovo stoga što o tim činjenicama pobijana drugostupanjska presuda ne sadrži jasne i potpune razloge. Time je u postupku pred drugostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11 -pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19 i 80/22 - dalje: ZPP).

Čl. 29. Ustava RH

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE – OCJENA ŽALBENIH NAVODA OD ODLUČNOG ZNAČENJA

11.110. Revd 651/2024

Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske, broj Revd 651/2024-2 od 20. veljače 2024., tužiteljici je dopušteno podnošenje revizije protiv presude Županijskogsuda u Puli-Pola broj Gž-290/2023-2 od 15. rujna 2023. zbog povrede temeljnog ljudskog prava na pravično suđenje iz čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske i čl. 6. st. 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Rev 891/2024

Međutim, drugostupanjski sud je, unatoč žalbenim navodima koji su od odlučnog značenja za odluku u sporu i koji su izneseni i tijekom prvostupanjskog postupka, a koje nije ocijenio, žalbu tužiteljice odbio kao neosnovanu. Time je u postupku pred sudom drugog stupnja ostvarena osobito teška povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP u vezi s čl. 375. ZPP jer sud drugog stupnja nije ocijenio žalbene navode koji su od odlučnog značenja što je utjecao na pravilnost i zakonitost pobijane odluke.

Čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA

11.111. Revd 1830/2020

Čini li sud bitnu povredu odredbe parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. točke 11. Zakona o parničnom postupku ako se tužbeni zahtjev za raskid ugovora o doživotnom uzdržavanju

temelji na dva razloga za raskid toga ugovora, a sud obrazloži svoju odluku samo u odnosu na jedan razlog?

Rev 231/2021

Dakle, kao što je već izloženo, drugostupanjski sud je preinačio prvostupanjsku presudu a da nije iznio konkretne i dostatne razloge koji bi se odnosili na poremećenost međusobnih odnosa kao razlog za raskid ugovora o doživotnom uzdržavanju, pa je na taj način počinjena bitna povreda odredbe parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP što je razlog za podnošenje revizije, pa je na temelju odredbe čl. 394. st. 1. toč. 1. ZPP riješeno kao pod I. izreke.

Čl. 29. Ustava RH

**POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE – OCJENA ŽALBENIH
NAVODA OD ODLUČNOG ZNAČENJA**

11.112. Revd 3979/2023

Rješenjem ovog revizijskog suda broj Revd-3979/2023-3 od 3. siječnja 2024. dopušteno je podnošenje revizije protiv drugostupanjske presude zbog osobito teške povrede odredaba parničnog postupka kojom je povrijeđeno temeljno ljudsko pravo zajamčeno čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske.

Rev 1358/2024

U ponovnom postupku drugostupanjski sud će otkloniti nedostatke na koje mu je ukazano ovim rješenjem te će ponovno odlučiti o žalbi tuženika i o žalbi umješaka na strani tuženika protiv prvostupanjske presude, a u kojoj odluci će iznijeti ocjenu svih žalbenih navoda koji su odlučni za ishod spornog odnosa među strankama.

Čl. 29. Ustava RH

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE

11.113. Revd 1773/2023

Ovaj sud rješenjem poslovni broj Revd-1773/2023-2 od 14. lipnja 2023., tužitelju dopustio reviziju protiv presude Županijskog suda u Dubrovniku, poslovni broj Gž-142/2022-2 od 14. prosinca 2022., zbog povrede temeljnoga ljudskog prava na pravično suđenje iz čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske i čl. 6. st. 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

Rev 432/2024

Nižestupanjski sudovi stoga nisu povrijedili odredbu čl. 338. st. 4 ZPP-a jer su u obrazloženju izložiti zahtjeve stranaka, činjenice koje su iznijele i dokaze koje su

predložile, naveli su i obrazložiti koje su odlučne činjenice za primjenu odredbe čl. 115. st. 1. t. ZR-u, zašto i kako su ih utvrdili, i zašto te kako su ih ocijenili, koje su odredbe materijalnog prava primijenili odlučujući o zahtjevima tužitelja, te su se izjasnili i o stavovima stranaka o pravnoj osnovi spora te o njihovim prijedlozima i prigovorima. Drugostupanjski sud nije povrijedio ni odredbu čl. 375. st. 1. ZPP-a jer je u obrazloženju presude ocijenio žalbene navode koji su od odlučnog značenja i naveo dostatne razloge za takvu ocjenu, niti je počinio apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. ZPP-a jer pobijana presuda nema nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, izreka presude nije nerazumljiva, ne proturječi sama sebi ili razlozima presude, a u njoj su navedeni razlozi odlučnim činjenicama, navedeni razlozi su jasni i neproturječni, a o odlučnim činjenicama ne postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava ili zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava ili zapisnika.

Na temelju navedenog, ocjena je ovoga suda da obrazloženje odluke drugostupanjskog suda nije arbitrarno pa tužitelju nije povrijeđeno pravo na pravično suđenje, zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske.

Čl. 354.st.2.toč.11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – NEMA RAZLOGA O PRIGOVORU ZASTARE

11.114. Revd 1341/2023

Je li pogrešno primijenjeno procesno i/ili materijalno pravo kada se niti prvostupanjski sud niti drugostupanjski sud u presudi ne osvrću na tuženikov prigovor zastare, niti navode razloge koji bi ukazivali na ocjenu osnovanosti, odnosno neosnovanosti tuženikova prigovora zastare?“

Rev 847/2023

Revident je međutim tijekom postupka pred prvostupanjskim sudom istaknuo prigovor zastare potraživanja tužitelja, koji prigovor je ponovio i u žalbi. O navedenom prigovoru nižestupanjski sudovi nisu odlučili pa prema tome o toj odlučnoj činjenici da li je potraživanje tužitelja zastarjelo nižestupanjske presude nemaju razloge. Time je ostvarena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a,

Čl. 29. st. 1. Ustava RH

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE (OBRAZLOŽENU SUDSKU ODLUKU)

11.115. Revd 944/2024

Ovaj sud je rješenjem broj Revd-944/2024-2 od 15. svibnja 2024. tužitelju dopustio podnošenje revizije protiv drugostupanjske presude u odnosu na točku b) izreke zbog povrede temeljnoga ljudskog prava na pravično suđenje i u njemu sadržanog prava na obrazloženu odluku, zajamčenih odredbom čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 76/10, 85/10, 5/14 i 69/17 - dalje: Ustav Republike Hrvatske) i čl. 6. st. 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori", broj 18/97, 6/99, 14/02, 1/06 i 13/17 - dalje: Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda).

Rev 1206/2024

Budući da drugostupanjska presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama te stoga ima nedostatke zbog kojih se ne može ispitati, ocjena ovog suda je da je u postupku pred drugostupanjskim sudom ostvarena osobito teška povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP.

Slijedom navedenog, ovaj sud smatra da je tužitelju povrijeđeno pravo na obrazloženu sudsku odluku kao neizostavan aspekt prava na pravično suđenje zajamčenoga čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske i čl. 6. st. 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, pa je na temelju čl. 391. st. 7. ZPP odlučio kao pod točkom I. izreke ovog rješenja.

Čl. 354.st.2.toč.11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA - NEMA RAZLOGA O PRIMJENI (MJERODAVNOG) MATERIJALNOG PRAVA

11.116. Revd 1468/2023

Je li sud nakon odluke o primjeni prava obavezan i navesti razloge o tome koje se pravo ima primijeniti na konkretan slučaj?"

Rev 1247/2024

Slijedom iznesenog, proizlazi da nižestupanjske presude imaju takvih nedostataka zbog kojih se ne može ispitati njihova pravilnost čime je počinjena bitna povreda iz čl. 354. st. 2. točka 11. ZPP. Naime, sudovi su deklaratorno pošli od toga da se u rješenju ovog spora kao mjerodavno primjenjuje austrijsko pravo jer su stranke primjenu istog ugovorile, ne navodeći pritom koji se austrijski propis treba primijeniti, dok su o osnovanosti tužbenog zahtjeva odlučili primjenom odredbi hrvatskog prava, ne

navodeći razloge za njegovu primjenu odnosno za neprimjenu ugovorenog austrijskog prava.

Čl. 29. st. 1. Ustava RH

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE (OBRAZLOŽENU SUDSKU ODLUKU) - NEMA RAZLOGA O ODLUČNIM ČINJENICAMA

11.117. Revd 2310/2024

Ovaj sud je rješenjem broj Revd 2310/2024-2 od 28. svibnja 2024. tužitelju dopustio podnošenje revizije protiv drugostupanjskog rješenja kojim je odlučeno o troškovima postupka zbog povrede temeljnoga ljudskog prava na pravično suđenje i u njemu sadržanog prava na obrazloženu sudsku odluku, zajamčenih odredbom čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 76/10, 85/10, 5/14 i 69/17 - dalje: Ustav Republike Hrvatske) i čl. 6. st. 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori", broj 18/97, 6/99, 14/02, 1/06 i 13/17 - dalje: Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda).

Rev 1425/2024

Drugostupanjska odluka ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama u dijelu kojim je odlučeno o naknadi parničnih troškova, jer drugostupanjski sud nije naveo razloge kojim se vodio pri donošenju odluke o troškovima postupka te nije obrazložio zaključak da tuženik nije osporio pravnu osnovu zahtjeva, na što osnovano ukazuje tužitelj u podnesenoj reviziji.

Slijedom navedenog, ovaj sud smatra da je tužitelju povrijeđeno pravo na obrazloženu sudsku odluku kao neizostavan aspekt prava na pravično suđenje zajamčenoga čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske i čl. 6. st. 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, pa je na temelju čl. 391. st. 7. ZPP odlučio kao pod točkom I. izreke ovog rješenja.

Čl. 29. st. 1. Ustava RH

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE - NEMA RAZLOGA O ODLUČNIM ČINJENICAMA

11.118. Revd 1434/2024

Dopušta se tužiteljici revizija protiv rješenja Županijskog suda u Splitu, poslovni broj Gž-627/2023-3 od 12. prosinca 2023. zbog povrede temeljnoga ljudskog prava na pravično suđenje zajamčenog Ustavom Republike Hrvatske i Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Rev 1334/2024

Primjenjujući navedena pravila na ovaj konkretni slučaj, ovaj sud je pravnoga shvaćanja da obrazloženje pobijanog drugostupanjskog rješenja u kojemu se ne navode razlozi radi zbog kojih se ne prihvaćaju činjenična utvrđenja prvostupanjskoga suda (na temelju kojih je prvostupanjski sud ocijenio neosnovanim tuženikov prigovor nepravovremenosti podnošenja tužbe) niti utvrđenje pravilnosti ocijene dokaza prvostupanjskoga suda izvedenih na ovu okolnost u postupku, kao i ne cijeni sadržaj navoda tuženika sa pripremnog ročišta održanom 21. studenog 2022. (već samo cijeni sadržaja štambilja otisnutog na tužbi) predstavlja arbitrarno obrazloženje, jer drugostupanjski sud nije iznio relevantne i dostatne razloge za svoju odluku, pa ju dakle, nije obrazložio na način koji otklanja svaku sumnju u arbitrarnost postupanja i odlučivanja.

Zbog navedenoga - ne davanja relevantnih razloga za svoju odluku, a što je po ocijeni ovoga suda osobito teška povreda odredaba parničnog postupka - ovaj sud utvrđuje da je tužiteljici pobijanim rješenjem povrijeđeno ustavno pravo zajamčeno čl. 29. st. 1. Ustava, pravo na pravično suđenje i čl. 6. st. 1. Konvencije pravo na pošteno suđenje.

Čl. 29. st. 1. Ustava RH

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE (OBRAZLOŽENU SUDSKU ODLUKU)

11.119. Revd 2140/2024

Rješenjem ovog suda Revd-2140/24 od 14. svibnja 2024. dopušteno je tužitelju podnijeti reviziju protiv presude suda drugog stupnja zbog u odnosu na povredu temeljnog ljudskog prava i to prava na pošteno suđenje.

Rev 1416/2024

Analizom presude suda drugog stupnja kojom je preinačena presuda suda prvog stupnja, te je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja radi naknade štete, razvidno je da sud drugog stupnja nije cijenio sve razloge suda prvog stupnja i ograničio se samo na analizu isprava, ugovora između stranaka, ne dovodeći te dokaze u korelaciju s ostalim dokazima pri tome ne dajući razloge zašto ignorira i te dokaze. 14.1. U biti u ovoj konkretnoj parnici temeljno pitanje koje se nameće, a povezano je sa pravom tužitelj na pravično suđenje to jest obrazloženu odluku, postoji li dužnost suda drugog stupnja kada u povodu žalbe parnične stranke koja nije uspjela u sporu pred sudom prvog stupnja (ovdje tuženik) ocjenjuje osnovanost navoda žalbe, da osim što daje razloge zašto prihvaća argumente žalitelja, mora također dati i razloge zašto ne prihvaća argumente suda prvog stupnja i ujedno argumente stranke koja je uspjela u sporu pred sudom prvog stupnja, a sve kada preinačava presudu suda prvog stupnja i odbija u cijelosti ili djelomično tužbeni zahtjev tužitelja.

Dakle, čini li sud drugog stupnja grubu povredu odredba parničnog postupka sadržanu u čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a, a time i vrijeđa tužiteljevo Ustavom zajamčeno pravo na obrazloženu odluku kao jedan od elemenata prava na pošteno suđenje.

(...)

Stoga, po ocjeni ovog suda iz svih gore navedenih razloga sud drugog stupnja počinio je apsolutnu bitnu povredu odredba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a čime je i povrijedio ustavom zajamčeno pravo tužitelja na obrazloženu odluku u ovom konkretnom sporu,

Čl. 354.st.2. toč. 11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARBNIČNOG POSTUPKA (nema razloga o žalbenim navodima)

11.120. Revd 893/2023

Postoji li bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku u slučaju kad sud nije uopće dao razloge za svoju odluku o isključivoj odgovornosti tuženika na naknadu štete tužitelju i kada uopće nisu navedeni razlozi u odnosu na tuženikov prigovor o postojanju isključive odgovornosti oštećenika (osiguranici tužitelja-putnici u motornom vozilu) sukladno odredbi čl. 1054. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, a podredno doprinosa oštećenika sukladno odredbi čl. 1067. st. 3. Zakona o obveznim odnosima, a sve zbog pristanka oštećenika na vožnju s vozačem u alkoholiziranom stanju?

Rev 952/2023

Tuženik je u žalbi isticao da su osiguranici tužitelja odgovorni (ili barem da su doprinijeli) nastanku štete jer su pristali na vožnju sa vozačem koji je bio pod utjecajem alkohola u koncentraciji apsolutnog alkohola u krvi od 1,38 g/kg a što im je bilo poznato jer su bili s njim u kafiću dok je konzumirao alkohol.

Bez obzira što je to tuženik u žalbi iznosio, drugostupanjski sud se u pobijanoj odluci nije očitovao u odnosu na navedeni žalbeni navod.

Budući da drugostupanjski sud nije odgovorio na navedeni žalbeni navod, to je počinjena bitna povreda odredba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a.

Čl. 29. st. 1. Ustava RH, čl. 354.st.2. toč. 11. u vezi čl. 373.a. ZPP

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE (OBRAZLOŽENU SUDSKU ODLUKU)

11.121. Revd 1240/2023

Ovaj sud je rješenjem poslovni broj Revd-1240/2023-2 od 5. rujna 2023. protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj Pž-2171/2021-5 od 29. studenog 2022. tužitelju dopustio reviziju u odnosu na povredu temeljnog ljudskog prava na pravično suđenje i u njemu sadržana prava na obrazloženu odluku drugostupanjskog suda o bitnim povredama odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP u vezi s primjenom odredbe čl. 373.a ZPP.

Rev 411/2024

Drugostupanjski sud ne samo da nije sanirao eventualno počinjenu bitnu povredu odredaba parničnog postupka pred prvostupanjskim sudom već osim uopćene konstatacije da je zaključak prvostupanjskog suda pogrešan i proturječan ispravama u spisu, drugostupanjski sud nije obrazložio razloge iz kojih je zaključak prvostupanjskog suda o osnovanosti tužbenog zahtjeva pogrešan i kojim ispravama u spisu je proturječan, niti je obrazložio razloge za svoj zaključak o neosnovanosti tužbenog zahtjeva (da tražbina iz tužbenog zahtjeva nije tražbina iz ugovora o ustupu potraživanja) koji je suprotan zaključku prvostupanjskog suda.

Stoga je drugostupanjski sud povrijedio temeljno ljudsko pravo na pravično suđenje i u njemu sadržano pravo na obrazloženu odluku drugostupanjskog suda o bitnim povredama odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP u vezi s primjenom odredbe čl. 373.a ZPP.

Čl. 29. st. 1. Ustava RH, čl. 375. st. 1. ZPP

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE (OBRAZLOŽENU SUDSKU ODLUKU)

11.122. Revd 64/2023

Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Revd-3066/2023-2 od 11. listopada 2023. tužitelju je dopušteno podnošenje revizije protiv presude Županijskog suda u Zagrebu broj Gž R-64/2023-4 od 28. veljače 2023. u odnosu na povredu temeljnog ljudska prava na pravično suđenje i u njemu sadržanog prava na obrazloženu sudsku odluku (čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske i čl. 6. st. 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda).

Rev 480/2024

Međutim u ovom sporu, drugostupanjski je sud na temelju utvrđenja iz prvostupanjske presude, ocijenio da je pravilno prvostupanjski sud zaključio da tužitelj nije dokazao da je bio izložen mobingu na radnom mjestu jer ni sam nije

individualizirao radnje kojima bi se prema njemu postupalo na način kako je tvrdio. Stoga je zakonitim ocijenio odbijanje tužbenog zahtjeva tužitelja. Slijedom iznesenog nije došlo do povrede temeljnog ljudska prava na pravično suđenje i u njemu sadržanog prava na obrazloženu sudsku odluku (čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske i čl. 6. st. 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda) jer je drugostupanjski sud obrazložio svoju odluku sukladno čl. 375. st. 1. ZPP.

Čl. 29. st. 1. Ustava RH, čl. 354. st. 1. u svezi s čl. 373.a st. 1. toč. 2. ZPP

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE (OBRAZLOŽENU SUDSKU ODLUKU)

11.123. Revd 1913/2024

Ovaj je sud rješenjem broj Revd-1913/2024-2 od 8. svibnja 2024. dopustio tužiteljici reviziju protiv drugostupanjske presude u odnosu na povredu temeljnog prava na pravično suđenje i jednakost pred zakonom i u njemu sadržanog prava na obrazloženu sudsku odluku.

Rev 1310/2024

Prema ocjeni revizijskog suda, kada sud drugog stupnja prilikom odlučivanja o žalbi (primjenjujući odredbu čl. 373.a st. 1. toč. 2. ZPP) odluči drugačije nego li je to učinio sud prvog stupnja dužan je izvršiti ocjenu dokaza na kojima je sud prvog stupnja temeljio svoju odluku kao i razloge zašto takvu ocjenu dokaza ne prihvaća i na temelju kojih dokaza je na drugačiji način utvrdio odlučne činjenice te izvršiti ocjenu svih izvedenih dokaza tijekom postupka u skladu s odredbom čl. 8. ZPP, što je u konkretnom slučaju propustio učiniti.

Slijedom navedenog, obzirom je tužiteljici povrijeđeno temeljno pravo na pravično suđenje zajamčeno čl. 29. Ustava i čl. 6. Konvencije te u njemu sadržanog prava na obrazloženu sudsku odluku, zbog prethodno opisanih osobito teških povreda parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 1. u svezi s čl. 373.a st. 1. točka 2. ZPP (na koje upućuje sadržajem revizije), valjalo je, na temelju odredbe čl. 391. st. 7. ZPP ukinuti drugostupanjsku presudu i predmet vratiti na ponovno suđenje sudu drugog stupnja.

Čl. 373.toč.3. ZPP

PREINAKA PRVOSTUPANJSKE PRESUDE

11.124. Revd 3170/2023

Da li je drugostupanjski sud pri odlučivanju po žalbi ovlašten preocjenjivati izvedene dokaze i ocjenjivati dodatne posredno važne činjenice (iz obrazloženja prekršajne odluke), koje nije utvrdio sud prvog stupnja, te pri tome ignorirati pretežni dio utvrđenih

činjenica, a razmatrati samo jednu, kod preinačavanja prvostupanjske presude, temeljem čl. 373. toč. 3. Zakona o parničnom postupku?

Rev 508/2024

(...) drugostupanjski je sud bio upoznat s time da pri odlučivanju o žalbi nije ovlašten preocjenjivati izvedene dokaze i ocjenjivati dodatne posredno važne činjenice (iz obrazloženja prekršajne odluke), koje nije utvrdio sud prvog stupnja, te pri tome ignorirati pretežni dio utvrđenih činjenica, a razmatrati samo jednu, kod preinačavanja prvostupanjske presude, a na temelju članka 373. točke 3. ZPP, te da je to dovelo do bitne povrede odredaba parničnoga postupka iz članka 354. stavka 1. u vezi s člankom 373. točke 3., članka 373.a stavka 1. točke 1. i članka 8. ZPP, što je odgovor i na predmetno revizijsko pitanje.

Čl. 354. st.1. u vezi čl.4., čl.21.st.4. i čl. 315.st.3. ZPP

čl. 154.st.2. ZPP

PARNIČNE RADNJE NENADLEŽNOG SUDA I NAČELO NEPOSREDNOSTI

PRIVATNE ISPRAVE PRIBAVLJENE U IZVANSUDSKOM POSTUPKU KAO DOKAZ U SUDSKOM POSTUPKU

DJELOMIČAN USPJEH I TROŠKOVI POSTUPKA (PREMA KONAČNO POSTAVLJENOM TUŽBENOM ZAHTJEVU)

11.125. Revd 184/2023

Je li drugostupanjski sud ocjenjivanjem dokaza koji u postupku pred prvostupanjskim sudom nisu izvedeni, već su izvedeni pred nenadležnim sudom, a na kojima je i drugostupanjski sud utemeljio svoju odluku, povrijedio načelo neposrednosti u ocijeni dokaza i time onemogućio tuženika o raspravljanju odlučnih činjenica?

Mogu li privatne isprave pribavljene izvan postupka, a za korištenje kojih se protivna strana nije suglasila, predstavljati valjani dokaz u sudskom postupku, temeljem kojeg sud može donijeti odluku?

Da li se u slučaju smanjena početno postavljenog tužbenog zahtjeva, sukladno nalazu i mišljenju vještaka i donošenje prvostupanjske presude kojom je u odnosu na meritum u cijelosti usvojen tužbeni zahtjev, odluka o trošku donosi temeljem odredbe iz čl. 154. st. 1 ZPP-a odnosno određuje li se u takvoj situaciji omjer uspjeha u sporu prema konačnom postavljenom tužbenom zahtjevu ili prema početno postavljenom tužbenom zahtjevu iz tužbe?

Rev 724/2024-3, Rev 724/2024-6 (ispravak)

Prema odredbi čl. 4. ZPP sud odlučuje o tužbenom zahtjevu, u pravilu, na temelju usmene, neposredne i javne rasprave. Odredbom čl. 315. st. 3. ZPP propisano je da ako se ročište drži pred sudom u izmijenjenom sastavu, glavna rasprava mora početi

iznova, ali sudac pojedinac, odnosno vijeće može, nakon što se strankama omogući da se o tome izjasne, odlučiti da se ponovno ne saslušavaju svjedoci i vještaci i da se ne obavlja novi uviđaj, već da se pročitaju zapisnici o izvođenju tih dokaza odnosno preslušaju tonske snimke. Sukladno odredbi čl. 21. st. 4. ZPP parnične radnje nenadležnog suda (uviđaj, vještačenje, saslušavanje svjedoka i dr.) nisu bez važnosti samo zato što ih je poduzeo nenadležni sud.

(...)

Iz navedenog proizlazi da sud prvog stupnja nije postupio u smislu odredbe čl. 315. st. 3. ZPP, čime je ostvarena povreda navedene zakonske odredbe u vezi čl. 354. st. 1. ZPP i čl. 8. ZPP, koja je u ovom slučaju utjecala na donošenje pravilne i zakonite odluke. To stoga jer je građevinski vještak nalaz i mišljenje dao koristeći kao relevantan podatak o stanju odmarališta u vrijeme vraćanja u posjed tužitelju nalaz, elaborat, koji je u spis dostavio tužitelj, koji je sačinjen prije podnošenja tužbe u ovom predmetu, s korištenjem kojeg elaborata kao dokaza u ovom predmetu se tuženica nije suglasila, naprotiv izrijekom se istome protivila. Stoga je isti privatna isprava koju je trebalo ocijeniti u smislu čl. 8. ZPP kao svaki drugi dokaz (...)

(...)

Iz navedenog slijedi da su obje nižestupanjske odluke utemeljene na pravnom shvaćanju koje je suprotno pravnom shvaćanju revizijskog suda zauzetom u odluci broj Rev 1249/2021-3 od 1. ožujka 2022. prema kojem se, sukladno odredbi čl. 154. st. 2. ZPP, omjer uspjeha u parnici ocjenjuje prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu, vodeći računa i o uspjehu dokazivanja u pogledu osnove zahtjeva.

Čl. 29. st. 1. Ustava RH, čl. 354. st.2. toč. 11. ZPP

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE

11.126. Revd 1593/2024

Rješenjem ovog suda poslovni broj Revd-1593/2024-2 od 5. lipnja 2024. dopuštena je revizija predlagatelju protiv rješenja suda drugog stupnja zbog povrede temeljnog prava na pravično suđenje i jednakost pred zakonom.

[Rev 1455/2024](#)

Dakle, navedeni zaključak suda drugog stupnja da predlagatelj nije dostavio bjanko zadužnice u izvorniku, u suprotnosti je sa ispravama koje se nalaze u spisu (u prilogu spisa), čime je u postupanju drugostupanjskog suda počinjena apsolutno bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22 - dalje: ZPP) a koji se u ovršnom postupku i u postupku osiguranja primjenjuje pozivom na odredbu čl. 21. st. 1. OZ.

Čl. 354. st. 2. toč. 11. u vezi čl. 373.a ZPP

OCJENA DOKAZA U DRUGOSTUPANJSKOJ ODLUCI

11.127. Revd 560/2024

Može li drugostupanjski sud primjenom odredbe čl. 373.a Zakona o parničnom postupku, bez održavanja rasprave i izvođenja dokaza tijekom drugostupanjskog postupka, rezultate očevida koji je neposredno proveo prvostupanjski sud, ocijeniti paušalnim, a to s obrazloženjem i zaključkom da su neposredno utvrđeni rezultati očevida protivni crno-bijelim fotografijama mjesta događaja koje prileže spisu?

Rev 1402/2024

Drugostupanjski sud može primjenom odredbe čl. 373.a Zakona o parničnom postupku, bez održavanja rasprave i izvođenja dokaza tijekom drugostupanjskog postupka bitne činjenice utvrditi na temelju isprava i izvedenih dokaza koji se nalaze u spisu, neovisno o tome je li prvostupanjski sud prigodom donošenja svoje odluke uzeo u obzir i te isprave, odnosno izvedene dokaze, te je također ovlašten uzeti u obzir i činjenice o postojanju kojih je prvostupanjski sud izveo nepravilan zaključak na temelju drugih činjenica koje je po njegovoj ocjeni pravilno utvrdio neovisno o kojim (kojoj vrsti) dokaza se radi, no pri tome mora dati jasne, uvjerljive i provjerljive razloge sukladno odredbi čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a.

Čl. 354. st. 2. toč. 8. ZPP

DONOŠENJE PRESUDE PROTIV UMRLE OSOBE

11.128. Revd 2434/2024

Jesu li presude nižestupanjskih sudova nezakonite zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 8. ZPP i čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 212. toč. 1. ZPP u situaciji kada je prvostupanjskom presudom dosuđena naknada štete osobi koja zbog smrti nije mogla imati stranačku sposobnost a drugostupanjski sud istu djelomično potvrdi?

Rev 1355/2024

Temeljem navedenih zakonskih odredbi, proizlazi da kada se presuda donese u odnosu na stranku koja je u trenutku donošenja presude preminula, da je počinjena bitna povreda odredbe čl. 354. st. 2. toč. 8. ZPP-a, a s obzirom da se radi o apsolutno bitnoj povredi odredaba parničnog postupka presuda donesena opterećena takvom bitnom povredom je, nezakonita.

Čl. 29. st. 1. Ustava RH, čl. 354. st.2. toč. 11. ZPP

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE

11.129. Revd 486/2024

Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revd-3321/2023-3 od 25. siječnja 2024., tužiteljima je dopušteno podnošenje revizije protiv presude Županijskog suda u Osijeku poslovni broj Gž-1507/2022-2 od 16. veljače 2023. u odnosu na povredu temeljnog ljudskog prava na pravično suđenje (čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske i čl. 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda).

Rev 661/2024

S obzirom na to da presude ne sadrže razloge o toj odlučnoj činjenici- koliki iznos uzdržavanja bi prvotuzitelj primao od svog oca nakon što su ostale dvije tužiteljice postale punoljetne i bi li takav iznos uzdržavanja koji bi prvotuzitelj primao od svog oca bio veći od iznosa obiteljske mirovine koju je prvotuzitelj primao od 1. listopada 2000., nižestupanjski sudovi su počinili bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP u odnosu na razdoblje od 1. listopada 2000. do 1. ožujka 2015. kada je prestalo redovno školovanje u odnosu na prvotuzitelja, a što iznosi 132.243,31 kuna/17.551,70 eura.

Stoga je s obzirom na navedenu bitnu povredu odredaba parničnog postupka prvotuzitelju povrijeđeno pravo na obrazloženu sudsku odluku koje je sadržano u pravu na pravično suđenje iz čl. 29. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj: 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10, 5/14) i čl. 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine" – Međunarodni ugovori – broj 18/97, 6/99 – pročišćeni tekst, 8/99 – ispravak, 14/02, 1/06, 2/10).

Čl. 29. st. 1. Ustava RH, čl. 354. st.2. toč. 11. ZPP

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE

11.130. Revd 3321/2023

Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revd-3321/2023-3 od 25. siječnja 2024., tužiteljima je dopušteno podnošenje revizije protiv presude Županijskog suda u Osijeku poslovni broj Gž-1507/2022-2 od 16. veljače 2023. u odnosu na povredu temeljnog ljudskog prava na pravično suđenje (čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske i čl. 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda).

Rev 1038/2024

S obzirom na to da presude ne sadrže razloge o toj odlučnoj činjenici- koliki iznos uzdržavanja bi prvotuzitelj primao od svog oca nakon što su ostale dvije tužiteljice postale punoljetne i bi li takav iznos uzdržavanja koji bi prvotuzitelj primao od svog oca bio veći od iznosa obiteljske mirovine koju je prvotuzitelj primao od 1. listopada

2000., nižestupanjski sudovi su počinili bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP u odnosu na razdoblje od 1. listopada 2000. do 1. ožujka 2015. kada je prestalo redovno školovanje u odnosu na prvotuzitelja, a što iznosi 132.243,31 kuna/17.551,70 eura.

Stoga je s obzirom na navedenu bitnu povredu odredaba parničnog postupka prvotuzitelju povrijeđeno pravo na obrazloženu sudsku odluku koje je sadržano u pravu na pravično suđenje iz čl. 29. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj: 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10, 5/14) i čl. 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine" – Međunarodni ugovori – broj 18/97, 6/99 – pročišćeni tekst, 8/99 – ispravak, 14/02, 1/06, 2/10).

Čl. 375. st. 1. ZPP

OCJENA ŽALBENIH NAVODA OD ODLUČNOG ZNAČAJA

11.131. Revd 3993/2022

Je li ostvarena povreda postupovnog prava koja ugrožava pravnu sigurnost i povredu ustavnih i konvencijskih prava stranke na pristup sudu i pravičan sudski postupak koji uključuje pravo na obrazloženu drugostupanjsku odluku (čl. 375. st. 1. ZPP), u okolnostima u kojima prvostupanjski sud u prvostupanjskoj presudi, a drugostupanjski sud pri odlučivanju o žalbi tuženika u pogledu odlučnih žalbenih razloga tuženika protiv prvostupanjske presude, ne odgovaraju na tvrdnje i shvaćanja tuženika (ne daju razloge o odlučnim navodima), iznijetih tijekom prvostupanjskog i drugostupanjskog postupka?

Rev 367/2023

Prema odredbi čl. 375. st. 1. ZPP u obrazloženju presude odnosno rješenja drugostupanjski sud treba ocijeniti žalbene navode koji su od odlučnog značaja i označiti razloge koje je uzeo u obzir po službenoj dužnosti. U konkretnom slučaju, obzirom na predmet spora, izloženi žalbeni navodi tuženika kojima osporava zaključke i pravna shvaćanja prvostupanjskog suda od odlučnog su značaja za ishod spornog odnosa među strankama.

Dakle, u postupku pred drugostupanjskim sudom počinjena je bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP u vezi s odredbom čl. 375. st. 1. ZPP (jer je navedeni propust drugostupanjskog suda bio od utjecaja na pravilnost i zakonitost pobijane drugostupanjske presude).

čl. 354.st.2. toč. 6. I ČL. 286. ZPP

**ONEMOGUĆENOST STRANKE U RASPRAVLJANJU – POZIV ZA ROČIŠTE
STRANCI NIJE DOSTAVLJEN U SKLADU S UPUTOM PREDSJENIKA
VRHOVNOG SUDA**

11.132. Revd 4813/2024

Rješenjem ovog suda broj Revd-4813/2024-2 od 12. studenoga 2024. dopušteno je tužitelju podnošenje revizije zbog povrede ustavnog i konvencijskog prava na pravično suđenje i prava na pristup sudu stoga što je sud u vrijeme štrajka sudskih službenika i namještenika porukom elektroničke pošte obavijestio tužitelja da će se ročište održati i potom i održao ročište istog dana u kratkom roku (78 minuta) od obavijesti tužitelja elektroničkom poštom, a postupajući sukladno naredbi Predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Su-V-41/2023 od 9. lipnja 2023., te riješio da je tužba povučena jer tužitelj nije imao pristupio tom ročištu.

Rev 178/2025

Naredbom Predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Su-V-41/2023 od 9. lipnja 2023., bilo je propisano da u svim, po zakonu hitnim postupcima i tamo gdje prijeti nenadoknativa šteta, potrebno je obavijestiti stranke i odvjetnike o tome, da će se ročište održati unatoč štrajku, dok se u svim ostalim slučajevima smatra da su ročišta odgođena.

(...)

Poziv za ročište sud je punomoćniku tužiteljice poslao e-mailom (dakle ne e komunikacijom kao što se dostavljaju sudska pismena i kao što mu je uostalom dostavio rješenje o odbačaju tužbe) i to neposredno prije ročišta odnosno 78 minuta prije održavanja ročišta.

Dakle, sud nije postupio sukladno čl. 286. ZPP i strankama dostavio poziv najmanje osam dana prije održavanja ročišta. Sud dakle nije niti jedan radni dan prije dana održavanja ročišta poslao poziv, već je to učinio isti dan neposredno prije održavanja ročišta i to putem e-maila.

Time je počinjena bitna povreda odredba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP u vezi sa čl. 286. ZPP kao i bitna povreda iz čl. 354. st. 2. t. 6. ZPP.

Čl. 421.st.1. toč. 10, čl. 423. ZPP

POČETAK TIJEKA ROKA ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA ZA PONAVLJANJE POSTUPKA

11.133. Revd 2237/2022

1. U slučaju da se prijedlog za ponavljanje postupka podnosi iz razloga propisanog odredbom čl. 421. st. 1. toč. 10. Zakona o parničnom postupku (ako stranka sazna za nove činjenice ili nađe ili stekne mogućnost da upotrijebi nove dokaze na temelju kojih je za stranku mogla biti donesena povoljnija odluka da su te činjenice ili dokazi bili upotrijebljeni u prijašnjem postupku), a za te činjenice odnosno dokaze je stranka saznala prije pravomoćnosti drugostupanjske odluke, je li početak tijeka subjektivnog roka od 30 dana i objektivnog roka od 5 godina izjednačen odnosno teku li oba ta roka od dana pravomoćnosti drugostupanjske odluke bez obzira na trenutak saznanja?

2. Je li sud dužan odredbu čl. 423. st. 2. Zakona o parničnom postupku (ako bi rok određen u stavku 1. toga članka počeo teći prije nego što je odluka postala pravomoćna, taj će se rok računati od pravomoćnosti odluke ako protiv nje nije bio izjavljen pravni lijek odnosno od dostave pravomoćne odluke višeg suda izrečene u posljednjem stupnju), primijeniti po službenoj dužnosti prilikom ocjenjivanja je li prijedlog za ponavljanje postupka podnesen u roku odnosno je li tu odredbu dužan primijeniti i ako se stranka u prijedlogu na tu odredbu nije izričito pozvala?

3. Je li u slučaju da se prijedlog za ponavljanje postupka podnosi iz razloga propisanog odredbom čl. 421. st. 1. toč. 10. Zakona o parničnom postupku sud dužan meritorno odlučiti o osnovanosti prijedloga ako smatra da je stranka propustila obrazložiti zašto bez svoje krivnje nije mogla razloge propisane odredbom čl. 421. st. 1. toč. 10. Zakona o parničnom postupku iznijeti prije nego što je prijašnji postupak završen pravomoćnom sudskom odlukom?

Rev 134/2023

Kada se prijedlog za ponavljanje postupka podnosi iz razloga propisanog odredbom čl. 421. st. 1. toč. 10. Zakona o parničnom postupku, a za nove činjenice odnosno nove dokaze je stranka saznala prije pravomoćnosti drugostupanjske odluke što pretpostavlja trenutak dostave drugostupanjske odluke stranci, početak tijeka subjektivnog roka od 30 dana i objektivnog roka od 5 godina počinju teći od dana dostave pravomoćne drugostupanjske odluke višeg suda.

Sud je na rok iz čl. 423. st. 2. ZPP dužan paziti po službenoj dužnosti čak i ako se stranka na taj rok nije pozvala u prijedlogu za ponavljanje postupka.

Prema čl. 422. st. 2. ZPP ponavljanje postupka iz razloga propisanog čl. 421. st. 1. toč. 10. ZPP može se dopustiti samo ako stranka bez svoje krivnje nije mogla te razloge iznijeti prije nego što je prijašnji postupak završen pravomoćnom sudskom odlukom, dok je u odredbi čl. 424. st. 2. ZPP propisano što je osobito stranka dužna navesti u prijedlogu što prema čl. 425. st. 1. ZPP ako je propušteno učiniti ima za posljedicu nepotpunost prijedloga. U odredbi čl. 424. st. 2. ZPP nije navedeno da je u prijedlogu osobito potrebno navesti razloge zašto stranka bez svoje krivnje nije mogla iznijeti te

razloge prije nego što je prijašnji postupak završen pravomoćnom sudskom odlukom. Stoga, ako sud smatra da stranka u prijedlogu nije navela razloge zbog čega bez svoje krivnje nije mogla nove činjenice i nove dokaze iznijeti prije nego što je prijašnji postupak završen pravomoćnom sudskom odlukom, takav prijedlog nije nepotpun te je tada sud dužan o prijedlogu meritorno odlučiti.

Čl. 354.st.2. toč. 11. u vezi čl. 375.st.1. ZPP

PROTURJEČNI RAZLOZI O ODLUČNOJ ČINJENICI

11.134. Revd 1192/2024

Kada prilikom ocjene žalbenog navoda da sud prvog stupnja nije obrazložio odbijanje dokaznog prijedloga, drugostupanjski sud zauzme stajalište da je stranka odustala od tog dokaznog prijedloga pa zbog toga postoji proturječnost između onoga što se u razlozima drugostupanjske presude navodi o sadržaju izjave stranke na zapisniku i samog tog zapisnika u pogledu te odlučne činjenice za osnovanost žalbenog navoda, je li time ostvarena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. u vezi s člankom 375. stavkom 1. ZPP počinjena u drugostupanjskom postupku po članku 354. stavku 2. točki 11. ZPP?

Rev 141/2025

Kada prilikom ocjene žalbenog navoda da sud prvog stupnja nije obrazložio odbijanje dokaznog prijedloga, drugostupanjski sud navede da je stranka odustala od tog dokaznog prijedloga na jednom od održanih ročišta, a u zapisniku je s tog ročišta zabilježeno da stranka ustraje u tom svom dokaznom prijedlogu, zbog čega postoji proturječnost između onoga što se u razlozima drugostupanjske presude navodi o sadržaju izjave stranke na zapisniku i samog tog zapisnika u pogledu činjenice odlučne za ocjenu osnovanosti žalbenog navoda, pred drugostupanjskim je sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP u vezi s člankom 375. stavkom 1. ZPP.

Čl. 29. st. 1. Ustava RH

POVREDA PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE

11.135. Revd 2015/2023

Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revd-2015/2023-2 od 23. kolovoza 2023. tužitelju je dopušteno podnošenje revizije protiv presude Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj GŽ-3168/2022-3 od 7. veljače 2023. zbog povrede prava na pravično suđenje zajamčeno čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske i čl. 6.1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljenih sloboda te zbog povrede prava vlasništava

zajamčenog čl. 48. Ustava Republike Hrvatske i Protokolom I. čl. 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Rev 327/2024

Drugostupanjski je sud sukladno čl. 375. st. 1. ZPP ocijenio žalbene razloge koji su od odlučnog značenja i jasno je obrazložio da se tužbeni zahtjev za utvrđenje prava vlasništva i uspostavu prijašnjeg posjedovnog stanja i predaju u posjed ne može odnositi na čest. broj ... k.o. R. jer sporni dio od 45 m² nije niti sastavni dio te nekretnine već je dio čest broj ... k.o. R. koja je vlasništvo tužitelja.

Naime, sud odlučuje u granicama tužbenog zahtjeva kako je propisano čl. 2. st. 2. ZPP prema kojem u parničnom postupku sud odlučuje u granicama zahtjeva koji su stavljeni u postupku. Stoga postupanje suda sukladno odredbi čl. 2. st. 2. ZPP nije "formalističko" postupanje već je postupanje sukladno odredbama Zakona. Drugostupanjski sud je u pobijanoj presudi odlučio prema čl. 2. st. 2. ZPP.

Čl. 354.st.2.toč.11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA – PROTURJEČNI RAZLOZI

11.136. Revd 3148/2023

Je li počinjena apsolutno bitna povreda parničnog postupka iz čl. 354 st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku ako drugostupanjski sud u obrazloženju presude navodi da određeni prigovori i činjenice nisu istaknuti tijekom prvostupanjskog postupka, a iz stanja spisa proizlazi da su dani prigovori i činjenice istaknuti (podnesci od 21.02.2019., 31.05.2019., 05.02.2020., 02.07.2021.)?

Rev 415/2024

Postavljenim pitanjem tuženik ističe da je već tijekom postupka, a ne tek u žalbi (kako to navodi drugostupanjski sud), i to u podnescima od 21. veljače 2019., 31. svibnja 2019., 5. veljače 2020. i 2. srpnja 2020. iznosio prigovor posljedičnog dobitka za tužitelja (čl. 53. ZPVN) budući da je nekretnina tužitelja asfaltiranjem nerazvrstane ceste dobila pristup javnoj prometnici čime joj je uvećana vrijednost i omogućena gradnja.

Obzirom je tuženik opisani žalbeni navod isticao i prije žalbe, tijekom postupka, to isti ne predstavlja isticanje nove činjenice pa je drugostupanjski sud počinio apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP kada je u obrazloženju presude naveo da određeni prigovori i činjenice nisu istaknuti tijekom prvostupanjskog postupka, a iz stanja spisa proizlazi da su dani prigovori isticani.

Čl. 354.st.2.toč.12. u vezi čl. 2. st.1. ZPP

PREKORAČENJE TUŽBENOG ZAHTJEVA

11.137. Revd 1909/2024

Je li sud vezan, sukladno odredbi čl. 2. st. 1. Zakona o parničnom postupku, postavljenim tužbenim zahtjevom i u pogledu tog zahtjeva je dužan donijeti odluku, te je li sud ovlašten samovoljno i bez uređenja tužbenog zahtjeva intervenirati u taj zahtjev?

Rev 1566/2024

Na navedeni način drugostupanjski sud je počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 12. ZPP odnosno prekoračio je tužbeni zahtjev tužitelja-protutuženika. Naime, drugostupanjski sud svoju odluku je utemeljio na činjeničnoj osnovi drugačijoj od one na koju se pozivao tužitelj-protutuženik. Ovo stoga što se tužitelj-protutuženik nije pozivao na činjenicu da bi sporni dio predmetne nekretnine bila upravo nerazvrstana cesta (koje bi tužitelj-protutuženik po ZC bio vlasnik), već, kao što je prethodno rečeno, na činjenicu kvalitete i trajanja posjeda kao pretpostavke za stjecanje vlasništva dosjeloću.

Čl. 354.st.2. toč.11., čl. 373. ZPP

PREINAČENJE PRVOSTUPANJSKE ODLUKE

11.138. Revd 2580/2023

Je li drugostupanjski sud ovlašten preinačiti (a u konkretnom slučaju potvrditi) prvostupanjsku odluku ako je ista zahvaćena bitnom povredom iz čl. 354. st. 2. toč. 11., a sukladno čl. 373.a ZPP-a i u slučaju da taj sud prilikom donošenja svoje odluke nije uopće uzeo u obzir dokaz izveden u sudskom postupku?

Rev 289/2024

Dakle, sud drugoga stupnja prigodom donošenja svoje odluke uopće ne uzima u obzir nalaz i mišljenje vještaka određenog od strane suda, već privatni nalaz i mišljenje drugog vještaka koje može imati značaj isprave, ali ne i vještačenja (tako i ovaj sud u odluci Rev-2034/15 od 20. lipnja 2018).

U takvoj pravnoj situaciji sud drugoga stupnja ne može zanemariti nalaz i mišljenje sudskog vještaka koji je određen od strane suda i svoju odluku zasnovati samo i jedino na privatnom nalazu i mišljenju. Takav nalaz i mišljenje sudskog vještaka koji je određen od strane suda mora uzeti u obzir pri odlučivanju bilo na temelju odredbe čl. 373. ZPP-a, bilo primjenom odredbe čl. 373. a ZPP-a. Time je odgovoreno na pitanje iz revizije.

Čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP

BITNA POVREDA ODREDAVA PARNIČNOG POSTUPKA – PROTURJEČNI RAZLOZI

11.139. Revd 1265/2021

1. Je li ostvarena gruba povreda postupnog prava koja ugrožava pravnu sigurnost u okolnostima u kojima je drugostupanjski sud pri odlučivanju o žalbi tuženika počinio očitu pogrešku u prosudbi o tome što je predmet spora (primjerice, pogrešno procijenivši da je predmet spora ugovor o kreditu s valutnom klauzulom u CHF-u, iako je predmet spora kunski ugovor o namjenskom kreditu (bez valutne klauzule)), pri čemu je zbog takve očite pogreške drugostupanjski sud pri odlučivanju o žalbenim razlozima propustio uzeti u obzir sve činjenične i pravne elemente koji su objektivno mjerodavni za ocjenu žalbenih razloga protiv prvostupanjske presude?

2. Je li očiti raskorak i proturječnost između razloga drugostupanjske presude i sadržaja isprava u spisu te samim time i izreke drugostupanjske presude pravno održiv, u sklopu ustaljene prakse Vrhovnog suda Republike Hrvatske u primjeni članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a, odnosno ustavnih načela kojima se rukovodi Ustavni sud Republike Hrvatske kad odlučuje o valjanosti nerazumljivih sudskih odluka?

Rev 670/2022

Osnovano revidentica tvrdi da drugostupanjski sud ne dovodeći u pitanje utvrđenja prvostupanjskog suda, u obrazloženju pobijane odluke polazi od pogrešne pretpostavke da je predmet spora ugovor o namjenskom kreditu sklopljen s CHF valutnom klauzulom, dok je nesporno da su stranke u konkretnom slučaju sklopile kunski ugovor o namjenskom kreditu bez valutne klauzule.

Time je pred drugostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredaba postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a, jer takav pogrešan zaključak o tome što je predmet konkretnog spora dovodi do postojanja proturječnosti između razloga drugostupanjske presude i sadržaja isprava u spisu te samim time i izreke drugostupanjske presude.

Čl. 354. st. 2. toč. 6., čl. 5. st. 4. ZPP

STRANKA NE MOŽE TRPJETI PROCESNU ŠTETU KADA POSTUPA PO IZRIČITOJ UPUTI SUDA

11.140. Revd 785/2022

Može li stranka trpjeti štetu ukoliko je postupila prema izričitoj uputi drugostupanjskog suda?

Rev 264/2025

Povezujući ovu odredbu s pitanjem zbog kojeg je dopušteno podnijeti reviziju, jasno je da stranka ne može trpjeti procesne štete, zbog toga što je u dobroj vjeri

poklanjajući puno povjerenje odluci suda drugog stupnja, postupila po uputi tog istog suda i preinačila tužbeni zahtjev kako je to bilo izričito i nedvosmisleno rečeno u ranijoj odluci suda drugog stupnja.

Dakle, kada sud drugog stupnja u pobijanoj odluci odstupi od pravne osnove o kojoj se raspravljalo i koja je sadržana u, po uputi istog tog suda preinačenom tužbenom zahtjevu, pri čemu se tužiteljici nije dala mogućnost da o njoj raspravlja, sud drugog stupnja čini bitnu povredu postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP-a i time onemogućavajući stranku da raspravlja pred sudom vrijeđa i Ustavom RH („Narodne novine“, broj 56/90, 135/97, 8/98-službeni pročišćeni tekst, 113/00, 124/00-službeni pročišćeni tekst, 28/01, 41/01-službeni pročišćeni tekst, 76/10, 85/10-službeni pročišćeni tekst, 5/14) zajamčeno pravo na pošteno suđenje i time po prirodi stvari nanosi stranci čije je pravo povrijedio gotovo nepopravljivu štetu.

12. OGLEDNI POSTUPAK

Čl. 502.lj st. 2. i 4. ZPP

PRAVNA VALJANOST SPORAZUMA O KONVERZIJI SKLOPLJENOG NA OSNOVI ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O POTROŠAČKOM KREDITIRANJU ("NARODNE NOVINE" br. 102/15)

Čl. 19.b Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" br. 102/15 – dalje: ZID ZPK)

12.1. Gos 1/2019-5

Dopušta se prijedlog (Općinskog suda u Pazinu) za rješavanje pravnog pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava, koje glasi:

"Je li sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" broj 102/15) nepostojeći ili ništetan u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli?"

[Gos 1/2019-36](#)

Na postavljeno pravno pitanje - odgovor glasi:

Sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" broj 102/15.) ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli.

Čl. 502.lj st. 3. ZPP

ODBIJANJE PRIJEDLOGA ZA RJEŠENJE PITANJA VAŽNOG ZA JEDINSTVENU PRIMJENU PRAVA

12.2 Gop 2/2020-2

[Gop 2/2020-2](#)

Odbija se prijedlog Trgovačkog suda u Zagrebu u predmetu poslovni broj P-154/2020 od 24. rujna 2020. za ogledni postupak radi rješavanja pravnih pitanja važnih za jedinstvenu primjenu prava podnesen 24. rujna 2020. od strane Trgovačkog suda u Zagrebu u predmetu poslovni broj P-154/2020.

U ovom slučaju ogledni postupak nije svrsishodan. (...)

Tužitelj je u tom predmetu podnio prijedlog za dopuštenje revizije, a Vrhovni sud Republike Hrvatske je rješenjem poslovni broj Revd-987/2020 od 30. lipnja 2020. dopustio reviziju samo radi slijedećih pravnih pitanja: (...)

Tužitelj je po dopuštenju u navedenom predmetu i podnio reviziju, a predmet se vodi u upisniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske pod brojem Rev-987/2020. i dodijeljen je u rad.

Čl. 502.lj st. 3. ZPP

ODBIJANJE PRIJEDLOGA ZA RJEŠENJE PITANJA VAŽNOG ZA JEDINSTVENU PRIMJENU PRAVA

12.3. Gop 1/2020-3

Odbija se prijedlog za rješavanje pravnih pitanja važnih za jedinstvenu primjenu prava podnesen od strane Općinskog suda u Osijeku poslovni broj P-20/2019-17.

[Gop 1/2020-3](#)

Ocjenjujući dopuštenost i ujedno osnovanost prijedloga u ovom predmetu, Vrhovni sud Republike Hrvatske je zauzeo shvaćanje da je prijedlog neosnovan s obzirom na to da su konkretnim istovrsnim sporovima već donesene dvije prvostupanjske odluke protiv kojih stranke imaju mogućnost podnošenja redovnog pravnog lijeka, pa s obzirom na tu činjenicu i okolnosti ne postoje pretpostavke za odlučivanje o prijedlogu, s obzirom da su odluke prvostupanjskog suda podložne ispitivanju i ocjeni drugostupanjskog suda, a time i mogućnosti da se naknadno podnese prijedlog za dopuštenje revizije.

Čl. 502.lj st. 2. i 4. ZPP

PITANJE IZJEDNAČAVANJA OSNOVICE ZA OBRAČUN PLAĆE U 2016 ZA DRŽAVNE SLUŽBENIKE I NAMJEŠTENIKE S OSNOVICOM JAVNIH SLUŽBENIKA, itd.

12.4. Gop 1/2021-2

riješio je:

Dopušta se prijedlog za rješavanje pravnih pitanja važnih za jedinstvenu primjenu prava, koja glase:

„(...) treba li izjednačiti osnovicu za obračun plaće u 2016. (u razdoblju od siječnja 2016. do siječnja 2017.) za državne službenike i namještenike s osnovicom javnih službenika s obzirom na odredbu čl. 6. Sporazuma o izmjenama i dopunama Sporazuma o osnovici za plaće u državnim službama od 23. prosinca 2016. godine, te odredbu čl. 9. st. 2. Izmjena i dopuna Kolektivnog ugovora za državne službenike i

namještenike od 23. prosinca 2016., te s obzirom na ranije sklopljene Kolektivne ugovore između Vlade Republike Hrvatske i Sindikata javnih službi, te Sindikata državnih službenika i namještenika, zakonske i podzakonske akte kojima se određuje/određivala ista osnovica za obračun plaće u javnim i državnim službama?

(...) treba li primijeniti osnovicu za obračun plaće u iznosu od 5.415,37 kn u odnosu na državne službenike, neovisno o činjenici što je između sindikata i RH sklopljen Sporazum o izmjenama i dopunama Sporazuma o osnovici za plaće u državnim službama od 23. prosinca 2016., te na temelju toga potpisane Izmjene i dopune Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike od 23. prosinca 2016.?

Gop 1/2021-4

1. Odgovor na postavljeno pitanje: "(...) treba li izjednačiti osnovicu za obračun plaće u 2016. (...)" glasi:

Činjenica da su osnovice za obračun plaće državnih službenika i namještenika bile iste kao i osnovice za obračun plaće javnih službenika sve do sklapanja Sporazuma o izmjenama i dopunama Sporazuma o osnovici za plaće u državnim službama od 23. prosinca 2016. te Izmjena i dopuna Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike od 23. prosinca 2016., ne predstavlja osnovan razlog za njihovo izjednačavanje u razdoblju nakon potpisivanja navedenih akata, niti do izjednačavanja može doći pozivanjem na odredbu čl. 6. Sporazuma o izmjenama i dopunama Sporazuma o osnovici za plaće u državnim službama od 23. prosinca 2016. godine, te odredbu čl. 9. st. 2. Izmjena i dopuna KU za državne službenike i namještenike od 23. prosinca 2016.

2. Odgovor na postavljeno pitanje: "(...) treba li primijeniti osnovicu za obračun plaće u iznosu od (...)" glasi:

Nakon što je između sindikata državnih službenika i RH sklopljen Sporazum o izmjenama i dopunama Sporazuma o osnovici za plaće u državnim službama od 23. prosinca 2016., te na temelju toga potpisana Izmjena i dopuna Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike od 23. prosinca 2016., kojom je za 2016. godinu utvrđena osnovica za obračun plaće u iznosu od 5.108,84 kn, plaća državnih službenika može se u razdoblju od siječnja 2016. do siječnja 2017. godine obračunavati samo primjenom osnovice u iznosu od 5.108,84 kn

**UREDBA O IZMJENAMA I DOPUNI UREDBE O POSLOVIMA S POSEBNIM
UVJETIMA RADA U DRŽAVNOJ SLUŽBI**

**DODATAK NA PLAĆU ZA POSEBNE UVJETE RADA - PROFESIONALNI
VATROGASCI**

12.5.Gop 2/2024 -33

Dopušta se prijedlog za rješenje pitanja važnoga za jedinstvenu primjenu prava kojega je podnio Općinski sud u Bjelovaru u predmetu toga suda poslovni broj Pr-73/2023 od 25. lipnja 2024. zbog pitanja:

Primjenjuje li se na profesionalne vatrogasce i u kojemu razdoblju dodatak na plaću u visini od 25% za poslove radnih mjesta s posebnim uvjetima rada na temelju Uredbe o izmjenama i dopuni Uredbe o poslovima s posebnim uvjetima rada u državnoj službi (Narodne novine br. 63/21)?

Gop 2/2024 - 35

Dodatak na plaću u visini od 25% za poslove radnih mjesta s posebnim uvjetima rada na temelju Uredbe o izmjenama i dopuni Uredbe o poslovima s posebnim uvjetima rada u državnoj službi (Narodne novine br. 63/21) primjenjuje se na profesionalne vatrogasce koji nisu pripadnici intervencijskih vatrogasnih postrojbi u razdobljima od 15. lipnja 2021. do 30. travnja 2022. i od 1. svibnja 2023. do 1. ožujka 2024., ako u tim razdobljima nije postojalo za njih povoljnije pravo, u kojemu slučaju se primjenjuje za njih, kao radnike, najpovoljnije pravo.

7- OVRŠNO I STEČAJNO PRAVO

1. OVRŠNO PRAVO – općenito

Čl. 296. u vezi čl. 80.b st. 1. Ovršnog zakona (dalje: OZ)

PRIJEDLOG ZA OSIGURANJE

1.1. Revd 154/2020

Je li osnovan prijedlog za osiguranje novčane tražbine osnivanjem založnog prava na nekretnini i može li sud odbiti prijedlog za osiguranje osnivanjem založnog prava na nekretnini ako je predlagatelj osiguranja podnio prijedlog na temelju dvije ili više ovršnih isprava čiji zbroj glavnice prelazi 20.000,00 kn, a pojedinačne glavnice ne prelaze 20.000,00 kn, u smislu čl. 80.b st. 1. Ovršnog zakona u vezi s člankom 290. Ovršnog zakona?

Rev 931/2020

Navedeno pravno shvaćanje ovaj sud je već izrazio u rješenju broj Rev-5005/19 od 29. siječnja 2020. te u cijelosti ostaje kod tog pravnog shvaćanja.

Dakle, odgovor na pravno pitanje naznačeno u reviziji predlagatelja osiguranja je slijedeći: "Ukoliko novčana tražbina radi koje se predlaže prisilno zasnivanje založnog prava na nekretnini prelazi 20.000,00 kuna, nema mjesta odbijanju prijedloga za osiguranje samo iz razloga što ta tražbina proizlazi iz dviju ili više ovršnih isprava gdje niti po jednoj ovršnoj ispravi nije utvrđena tražbina veća od 20.000,00 kuna".

Čl. 444. ZPP u vezi čl. 25. st. 1. OZ

GUBITAK PRAVA NA OVRHU U POSTUPKU ZBOG SMETANJA POSJEDA

1.2. Revd 312/2020

Da li rok od 30 dana u kojem ovrhovoditelj gubi pravo da u ovršnom postupku zahtijeva ovrhu rješenja kojim se tuženiku po tužbi zbog smetanja posjeda nalaže izvršenje određene radnje (čl. 444. Zakona o parničnom postupku - "Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP) počinje teći prije nego je rješenje o postupku zbog smetanja posjeda dostavljeno ovrhovoditelju (tužitelju u parničnom postupku zbog smetanja posjeda)?

Rev 1030/2020

Rok od trideset dana u kojem ovrhovoditelj gubi pravo da u ovršnom postupku zahtijeva ovrhu rješenja kojim se tuženiku po tužbi zbog smetanja posjeda nalaže izvršenje određene radnje (čl. 444. ZPP) ne počinje teći prije nego što je rješenje o

postupku zbog smetanja posjeda dostavljeno ovrhovoditelju (tužitelju u parničnom postupku zbog smetanja posjeda).

Čl. 80.b st. 1. u vezi čl. 290. OZ

OSIGURANJE PRISILNIM ZASNIVANJEM ZALOŽNOG PRAVA

1.3. Revd 793/2020

Ispunjava li prijedlog predlagatelja osiguranja za osiguranje prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja uvjet iz čl. 80.b st. 1. u vezi čl. 290. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17 – dalje: OZ), ako potraživanje predlagatelja osiguranja na ime glavnice iznosi više od 20.000,00 kn, a potraživanja proizlaze iz više ovršnih isprava koji proizlaze iz jednake pravne osnove?"

Rev 868/2020

Ovaj sud je u svojoj odluci broj Rev 5005/2019-2 od 29. siječnja 2020. već zauzeo pravno shvaćanje da se navedene odredbe OZ odnose na pojedinačno određeni postupak namirenja, odnosno osiguranja, određene tražbine u pravnom odnosu između određenog ovrhovoditelja, odnosno predlagatelja osiguranja, i ovršenika, odnosno protivnika osiguranja, bez obzira na okolnost je li glavnica tražbine koja prelazi 20.000,00 kn svoju osnovu ima u jednoj ili više ovršnih isprava. Dakle, u ovoj pravnoj stvari nižestupanjski sudovi su pogrešno primijenili odredbe čl. 80.b st. 1. i čl. 290. OZ kada su odbili prijedlog predlagatelja osiguranja za prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja jer potraživanje predlagatelja prelazi iznos od 20.000,00 kn bez obzira što tražbina u pravnom odnosu između predlagatelja osiguranja i protivnika osiguranja svoju osnovu ima u više ovršnih isprava. Stoga su nižestupanjski sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo kada su odbili prijedlog predlagatelja osiguranja za prisilnim zasnivanjem založnog prava iz razloga navedenih u čl. 80.b OZ, te će u ponovljenom postupku ispitati da li postoje sve ostale pretpostavke za prihvaćanje prijedloga predlagatelja osiguranja sukladno OZ.

Čl. 2. st. 7. u vezi čl. 14. st.5. OZ

NAKNADA TROŠKOVA OVRŠNOG POSTUPKA TREĆOJ OSOBI

1.4. Revd 194/2020

(...) „ima li treća osoba kao sudionik u ovršnom postupku pravo na naknadu troškova postupka?“

Rev 968/2020-2

Prema shvaćanju ovoga suda, pravno shvaćanje nižestupanjskih sudova je pogrešno i odstupa od prakse ovoga suda (primjerice) iznesenom u odluci Revt 196/2009-2 od 16. srpnja 2003. Naime, prema pravnom shvaćanju ovoga suda sudionik (treća osoba)

u postupku ovrhe ili osiguranja u smislu čl. 2. st. 7. OZ označava osobu koja u postupku ovrhe ili osiguranja nije stranka, ali u postupku sudjeluje zbog toga što se u njemu odlučuje o nekom njezinom pravu ili zbog toga što ima pravni interes. Sudionik u postupku osiguranja i ovrhe je osoba *sui generis* koja, iako nije stranka u postupku, ima pravo na naknadu troškova postupka u slučaju obustave postupka kad se odlučuje o nekom njegovom pravu ili pravnom interesu.

Slijedom izloženog, u pravu je revident kada u reviziji navodi da ima pravo zahtijevati da mu se u konkretnom slučaju naknade svi troškovi koje mu je ovrhovoditelj neosnovano prouzročio, a u skladu s odredbom čl. 14. st. 5. OZ.

Čl. 176. st.4. OZ

PRAVO NA ŽALBU - OVRŠENIKOV DUŽNIK NEMA PRAVO ŽALBE PROTIV RJEŠENJA O OVRSI

1.5. Revd 1942/2020

Ima li ovršenikov dužnik, u ovršnom postupku koji se vodi na temelju glave XIII Ovršnog zakona („Narodne novine „broj 112/12, 25/13 i 93/14), pravo izjaviti žalbu protiv rješenja o ovrsi koje je doneseno u odnosu na novčanu tražbinu koju ovršenik ima prema trećoj osobi koja je ovršenikov dužnik?

Rev 1222/2020

Prema pravnom shvaćanju ovoga suda, iz citiranih odredbi Ovršnog zakona proizlazi kako ovršenikov dužnik nema pravo žalbe protiv rješenja o ovrsi (o pljenidbi).

Postupanja ovršenikovog dužnika u ovršnom postupku regulirana su odredbom čl. 181. st. 1 OZ, kojom je propisano da se po prijedlogu ovrhovoditelja može zatražiti od ovršenikova dužnika da se u roku koji odredi sud očituje o tome priznaje je li i u kojem iznosu zaplijenjenu tražbinu i je li voljan namiriti je, te je li njegova obveza da namiru tu tražbinu uvjetovana ispunjenjem neke druge obveze. Citirana odredba ne može se ni dovesti u vezu s odredbom čl. 59. OZ-a koja se odnosi na pretpostavke za prigovor treće osobe, prema kojoj je propisano da treća osoba ima pravo izjaviti prigovor, ako tvrdi da u pogledu predmeta ovrhe ima takvo pravo koje sprječava ovrhu, te traži da se ovrha na tom predmetu proglasi nedopuštenom. Dakle, ovršenikov dužnik (koji nije treća osoba), nije dopuštena žalba protiv rješenja o ovrsi.

To znači kako, u konkretnom slučaju, ovršenikov dužnik A. T. u odnosu na koju ovršenik ima tražbinu temeljem rješenja o ovrsi Općinskog suda u Bjelovaru poslovni broj Ovr-727/13 od 19. travnja 2013.) nije stranka u postupku koja bi imala pravo žalbe (čl. 11. i 50. OZ) protiv rješenja o ovrsi niti je osoba iz odredbe čl. 59. OZ koja tvrdi da u pogledu predmeta ovrhe ima takvo pravo koje sprječava ovrhu. Naime, podnositeljica žalbe protiv rješenja o ovrsi A. T. ima status ovršenikovog dužnika a odredbom čl. 176. st. 4. OZ izričito je navedeno da ovršenikov dužnik nema pravo žalbe protiv rješenja o pljenidbi.

Čl. 52. st. 3. u vezi čl. 56. st. 1. i čl. 62. st. 1. toč. 4. OZ
UPUĆIVANJE NA PARNICU

1.6. Revd 448/2020

Može li tužitelj koji je kao ovršenik upućen u parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, pokrenuti parnični postupak radi utvrđenja nedopuštenosti ovrhe, a sud provesti postupak, iako je ovršni sud prije pokretanja parničnog postupka utvrdio da je ovrha dovršena?

Rev 1012/2020

Kako je u konkretnom slučaju tužitelj prije navedenim rješenjem ovršnog suda upućen na pokretanje ove parnice (radi proglašenja predmetne ovrhe nedopuštenom) i to na temelju odredbe čl. 52. st. 3. OZ, to je tužitelj u konkretnom slučaju oslobođen obveze dokazivanja konkretnog pravnog interesa na pokretanje ove parnice. S obzirom da nižestupanjski sudovi svoju odluku temelje i na odredbi čl. 56. st. 1. OZ ovdje je za ukazati na slijedeće. Nijednom odredbom OZ nije propisano da nakon provedbe ovrhe i samo zbog te činjenice tužbeni zahtjev za proglašenja nedopuštenosti ovrhe postaje neosnovan, a niti da je tužba postala nedopuštena. Dapače, iz odredbe čl. 62. st. 1. toč. 4. OZ, prema kojoj nakon što je ovrha već provedena, ovršenik može u istom ovršnom postupku zatražiti od suda da naloži ovrhovoditelju da mu vrati ono što je ovrhom dobio, između ostalog ako je ovrha koja je provedena na određenom predmetu ovrha proglašena nedopuštenom, jasno proizlazi da se parnica radi utvrđenja nedopuštenosti ovrhe može voditi i nakon provedbe ovrhe. Odredba čl. 56. st. 1. OZ razrada je navedene odredbe o protuovrsi koja tek omogućuje tužitelju da u postojećem parničnom postupku (radi proglašenja ovrhe nedopuštenom) zahtjeva vraćanje onog što je ovrhovoditelj provedbom ovrhe dobio.

Dakle, odgovor na pravno pitanje naznačeno u reviziji je slijedeći:

Tužitelj koji je pravomoćnim rješenjem suda donesenog u ovršnom postupku upućen na pokretanje parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom može, postupajući sukladno tom rješenju podnijeti tužbu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, a sud može po toj tužbi provesti parnični postupak, pa iako je prije podnošenja tužbe ovrha dovršena.

Čl. 296. u vezi čl. 80.b.st.1. i čl. 290. OZ

PRIJEDLOG ZA OSIGURANJE PRISILNIM ZASNIVANJEM ZALOŽNOG PRAVA NA NEKRETNINI

1.7. Revd 2709/2020

1. Ispunjava li prijedlog predlagatelja osiguranja za osiguranje prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja uvjet iz čl. 80. b st. 1. OZ-a, a u vezi s čl. 290. OZ-a, ako potraživanje predlagatelja osiguranja na ime glavnice iznosi više od kn 20.000,00, a proizlazi iz više ovršnih isprava koje proizlaze iz jednake pravne osnove?

2. Ako potraživanje iz više ovršnih isprava koje proizlaze iz jednake pravne osnove na temelju kojih predlagatelj osiguranja predlaže osiguranje prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja prelazi iznos od kn 20.000,00, je li nužno da potraživanje iz barem jedne ovršne isprave prelazi iznos od kn 20.000,00, da bi se ispunio uvjet iz čl. 80. b st. 1. OZ-a, a u vezi s čl. 290. OZ-a?

Rev 170/2021

U svojoj odluci broj Rev-505/2019-2 od 29. siječnja 2020. ovaj sud izrazio je pravno shvaćanje, kod kojeg u cijelosti ostaje, a koje je suprotno pravnom shvaćanju izraženom u pobijanoj odluci.

Naime, prema odredbi čl. 296. OZ, na osnovi ovršne isprave kojom je utvrđena novčana tražbina, predlagatelj osiguranja ima pravo tražiti osiguranje te tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja.

Prema odredbi čl. 290. OZ na osiguranje tražbine na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovog Zakona o ovrsi radi ostvarenja tražbine.

Prema odredbi čl. 80.b st. 1. OZ sud će prijedlog za ovrhu na nekretnini odbiti ako glavnica tražbine radi čijeg se namirenja provodi ovrha ne prelazi 20.000,00 kn, osim ako je prijedlog podnesen radi prisilnog ostvarivanja tražbine radi zakonskog uzdržavanja ili tražbine radi naknade štete uzrokovane kaznenim djelom.

Dakle, navedene odredbe odnose se na pojedinačno određeni postupak namirenja, odnosno osiguranja određene tražbine, u pravnom odnosu između određenog ovrhovoditelja, odnosno predlagatelja osiguranja, i ovršenika, odnosno protivnika osiguranja, bez obzira na okolnost je li glavnica tražbine koja prelazi 20.000,00 kn, svoju osnovu ima u jednoj ili više ovršnih isprava. U tom smislu pravilno je rješenjem suda prvog stupnja, određeno osiguranje tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja, čija glavnica prelazi 20.000,00 kn, iako ta tražbina u pravnom odnosu između predlagatelja osiguranja i protivnika osiguranja, ima svoju osnovu u više posebnih ovršnih isprava koje pojedinačno ne prelaze 20.000,00 kuna.

Čl. 23. toč. 4. OZ

RJEŠENJE MINISTARSTVA FINACIJA KAO OVRŠNA ISPRAVA

1.8. Revd 3440/2020

Je li se upravna rješenja Ministarstva financija kojima je određena ovrha na novčanim sredstvima ovršenika te se nalaže Financijskoj agenciji da provede ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika sa svih ovršenikovih računa i na oročenim novčanim sredstvima, sukladno Zakonu o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, mogu smatrati ovršnim ispravama iz čl. 23. st. 4. Ovršnog zakona, a temeljem kojih se može donijeti rješenje o osiguranju tražbine, kao i rješenje o ovrsi?

Rev 377/2021

Kako zakonom nije drugačije određeno, rješenja o ovrsi Ministarstva financija za koja se može zaključiti da glase na ispunjenje novčane obveze i koja su donesena u upravnom postupku radi naplate poreznog duga, predstavljaju ovršnu ispravu iz članka 23. točka 4. OZ te se na temelju tih rješenja može donijeti rješenje o ovrsi kao

i rješenje o osiguranju tražbine, pa tako i rješenje o osiguranju novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini (članak 295. – 298. OZ).

Čl. 23. toč. 4. OZ u vezi čl. 140. st. 2. Općeg poreznog zakona

1.9. Revd 823/2020

Je li rješenje o ovrsi iz čl. 140. st. 2. Općeg poreznog zakona izdano od strane Ministarstva financija u upravnom postupku ovršna isprava temeljem koje se može odrediti osiguranje novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja sukladno čl. 23. Ovršnog zakona?

Rev 926/2020

Kako zakonom nije drugačije određeno, rješenje o ovrsi Ministarstva financija za koje se može zaključiti da glasi na ispunjenje novčane obveze i koje je doneseno u upravnom postupku radi naplate poreznog duga, predstavlja ovršnu ispravu iz članka 23. točka 4. OZ te se na temelju tog rješenja može donijeti rješenje o ovrsi kao i rješenje o osiguranju tražbine, pa tako i rješenje o osiguranju novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini (članak 295. – 298. OZ).

Čl. 296. u vezi čl. 80.b st.1. i čl. 290. OZ PRISILNO ZASNIVANJE ZALOŽNOG PRAVA

1.10. Revd 1991/2020

Može li predlagatelj osiguranja s uspjehom tražiti osiguranje tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja ukoliko iste proizlaze iz više ovršnih isprava koje glase na iznose manje od 20.000,00 kn, ali u svojem zbroju premašuju iznos glavnice od 20.000,00 kn?

Rev 99/2021-2.

Ovaj sud je u svojoj odluci broj Rev 5005/2019-2 već zauzeo pravno shvaćanje da se navedene odredbe OZ odnose na pojedinačno određeni postupak namirenja, odnosno osiguranja, određene tražbine u pravnom odnosu između određenog ovrhovoditelja, odnosno predlagatelja osiguranja, i ovršenika, odnosno protivnika osiguranja, bez obzira na okolnost je li glavnica tražbine koja prelazi 20.000,00 kn svoju osnovu ima u jednoj ili više ovršnih isprava.

Dakle, u ovoj pravnoj stvari drugostupanjski sud je pogrešno primijenio odredbu čl. 80.b st. 1. i čl. 290. OZ kada je djelomično odbio prijedlog predlagatelja osiguranja za prisilno zasnivanje založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja jer potraživanje predlagatelja osiguranja prelazi iznos od 20.000,00 kn bez obzira što tražbina u pravnom odnosu između predlagatelja osiguranja i protivnika osiguranja svoju osnovu ima u više ovršnih isprava. Stoga je drugostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je odbio u tom dijelu prijedlog predlagatelja osiguranja za prisilnim zasnivanjem založnog prava iz razloga navedenih u čl. 80.b OZ, te će u

ponovljenom postupku ispitati druge žalbene razloge na koje pazi po službenoj dužnosti za prihvatanje prijedloga predlagatelja osiguranja sukladno OZ.

Čl. 62. st. 1. toč. 4. OZ

TUŽBA RADI PROGLAŠENJA OVRHE NEDOPUŠTENOM

1.11. Revd 3772/2020

Ima li tužitelj (ovrhovoditelj) pravni interes ustrajati s tužbom radi proglašenja ovrhe nedopuštenom i nakon što je predmetna ovrha pravomoćno obustavljena?

Može li tužitelj u parnici radi proglašenja ovrhe nedopuštenom sukladno odredbi čl. 52. Ovršnog zakona (NN 57/96, 29/99, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08) preinačiti tužbeni zahtjev i potraživati od tuženika naknadu štete koju je trpio zbog provođenja ovrhe, u vidu odvjetničkih troškova koje je podmirio odvjetniku za odvjetničke usluge (na temelju ispostavljenog računa odvjetnika)?

[Rev 1153/2021](#)

(...) dajući odgovor na prvo postavljeno pravno pitanje, upućuje na njegove odluke:

- poslovnog broja [Rev 1012/2020-2](#) od 22. prosinca 2020., u kojoj se izražava sljedeće pravno shvaćanje: „Tužitelj koji je pravomoćnim rješenjem suda donesenog u ovršnom postupku upućen na pokretanje parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom može, postupajući sukladno tom rješenju podnijeti tužbu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, a sud može po toj tužbi provesti parnični postupak, pa iako je prije podnošenja tužbe ovrha dovršena.”;

- poslovnog broja Rev 1604/2018-2 od 8. siječnja 2019., u kojoj se izražava sljedeće pravno shvaćanje: „Ni jednom odredbom Ovršnog zakona nije propisano da nakon provedbe ovrhe i samo zbog te činjenice tužbeni zahtjev za utvrđenje nedopuštenosti ovrhe postaje neosnovan, a niti da tužba postaje nedopuštena. Dapače, iz odredbe čl. 62. st. 1. toč. 4. OZ, prema kojoj nakon što je ovrha već provedena, ovršenik može u istom ovršnom postupku zatražiti od suda da naloži ovrhovoditelju da mu vrati ono što je ovrhom dobio, između ostalog ako je ovrha koja je provedena na određenom predmetu ovrhe proglašena nedopuštenom, jasno proizlazi da se parnica radi utvrđenja nedopuštenosti ovrhe može voditi i nakon provedbe ovrhe.

vidi i [Rev 244/2023](#)

Čl. 202. OZ

ZAPLIJENA PO PRISTANKU DUŽNIKA

1.12. Revd 2656/2021

Ima li zapljena po pristanku dužnika iz čl. 202. Ovršnog zakona svojstvo ovršnosti po samoj sili zakona za koju zakon ne propisuje druga ograničenja, odnosno uvjete valjanosti za pokretanje ovrhe ili je za donošenje rješenja o ovrsi na nekretnini

ovršenika (ili drugom predmetu ovrhe) nužno (moguće) da javni bilježnik na Izjavu iz čl. 202. Ovršnog zakona stavi potvrdu ovršnosti; odnosno u kojem trenutku Zapljena po pristanku dužnika stječe svojstvo ovršnosti (da li potpisom dužnika i potvrdom javnog bilježnika u trenutku njenog izdavanja ili dospijećem tražbine)?

Rev 1264/2021

Zapljena po pristanku dužnika iz čl. 202. Ovršnog zakona ima svojstvo ovršnosti po samoj sili zakona za koju zakon ne propisuje druga ograničenja, odnosno uvjete valjanosti za pokretanje ovrhe te za donošenje rješenja o ovrsi na nekretnini ovršenika (ili drugom predmetu ovrhe) nije potrebno da javni bilježnik na Izjavu iz čl. 202. Ovršnog zakona stavi potvrdu ovršnosti; odnosno da Zapljena po pristanku dužnika stječe svojstvo ovršnosti potpisom dužnika i potvrdom javnog bilježnika u trenutku njezina izdavanja, a ne dospijećem tražbine.

Čl. 14. st.5. OZ

TROŠKOVI OVRŠNOG POSTUPKA

1.13. Revd 2340/2021

„(...) da li je u slučaju obustave ovršnog postupka iz razloga što je ovrhovoditelj ugovorom o ustupu tražbine ustupio predmetno potraživanje trećoj osobi, a kojoj promjeni ovrhovoditelja i stupanju novog ovrhovoditelja u predmetni ovršni postupak se ovršenik usprotivio, ovrhovoditelj dužan nadoknaditi ovršeniku troškove ovršnog postupka, u skladu s odredbom čl. 14 st. 5 Ovršnog zakona (NN 139/10, 125/11, 150/11, 154/11, 12/12, 70/12), odnosno, da li se odredba čl. 14 st. 5 Ovršnog zakona (NN 139/10, 125/11, 150/11, 154/11, 12/12, 70/12), kojom je propisano da je ovrhovoditelj dužan ovršeniku naknaditi trošak koji mu je neosnovano prouzročio, primjenjuje na slučajeve obustave ovršnog postupka uslijed ustupa tražbine ovrhovoditelja trećoj osobi?“

Rev 1315/2021

Po ocjeni ovog suda, kada je do obustave postupka došlo zbog radnji koje je poduzeo ili propustio poduzeti ovrhovoditelj, upravo je ovrhovoditelj neosnovano prouzročio troškove ovršeniku. Druga je situacija ako je do obustave postupka došlo zbog nemogućnosti namirenja tražbine, dakle, bez skrivljenog postupanja ovrhovoditelja. Kako u ovom predmetu do obustave postupka nije došlo zbog nemogućnosti namirenja tražbine, već zbog postupanja ovrhovoditelja, koji je svojom radnjom doveo do obustave postupka, a time ovršenici prouzročio neosnovane troškove, suprotno shvaćanju nižestupanjskih sudova, trebalo je primijeniti odredbu čl. 14. st. 5. OZ-a.

Čl. 217. st .6. OZ

KAMATE NA IZNOSE POREZA I PRIREZA U BRUTO PLAĆI

1.14. Revd 1851/2020

1. Pripada li stranci u postupku ostvarivanja tražbine na isplatu neosnovano ustegnute (neisplaćene) joj plaće po osnovi radnog odnosa, a dosuđene joj ovršnom sudskom presudom u bruto iznosu, sa uspjehom zahtijevati da joj se isplate (pored kamata na neto plaću tekućih od nespornog dospijeca plaće do isplate) i kamate računate na iznose poreza i prireza sadržane u istoj bruto plaći?

2. Je li financijska agencija, obzirom na ovršnu ispravu koja glasi na isplatu bruto plaće, ovlaštena u postupku u smislu odredbe članka 217. stavak 6. Ovršnog zakona („Narodne novine“ broj 112/12, 25/13 i 93/14) kamate računate na porez i prirez uključen u toj bruto plaći isplatiti na isti račun (poreznoj upravi) na koji je (sukladno potvrdi porezne uprave) isplatila iznose poreza i prireza?'

Rev 805/2021

(...)tužiteljici ne pripada potraživati zateznu kamatu na dio dosuđene bruto plaće a koji se odnosi na predujam poreza na dohodak i prireza na porez na dohodak

Čl. 217. st. 6. OZ

KAMATE NA IZNOSE POREZA I PRIREZA U BRUTO PLAĆI

1.14.a Revd 2998/2020

1. Pripada li stranci u postupku ostvarivanja tražbine na isplatu neosnovano ustegnute (neisplaćene) joj plaće po osnovu radnog odnosa, a dosuđene joj ovršnom sudskom presudom u bruto iznosu, sa uspjehom zahtijevati da joj se isplate (pored kamata na neto plaću tekućih od nespornog dospijeca plaće do isplate) i kamate računate na iznose poreza i prireza sadržane u istoj bruto plaći;

2. Je li Financijska agencija, obzirom na ovršnu ispravu koja glasi na isplatu bruto plaće, ovlaštena u postupku iz smisla odredbe čl. 217. st. 6. Ovršnog zakona–OZ (“Narodne novine”, br. 112/12., 25/13. i 93/14.) kamate računate na porez i prirez uključen u toj bruto plaći isplatiti na isti račun (poreznoj upravi) na koji je (sukladno potvrdi porezne uprave) isplatila i iznose poreza i prireza?

Rev 868/2021

(...) Stoga odgovor na pitanje postavljeno u reviziji tuženika glasi: tužiteljici ne pripada potraživati zateznu kamatu na dio dosuđene bruto plaće a koji se odnosi na predujam poreza na dohodak i prireza na porez na dohodak.

(...)

S obzirom da potvrde porezne uprave redovito sadrže podatke o iznosima koji se odnose na pojedine vrste prihoda razvrstane po mjesecima i godinama (ako se radi o plaći za više mjeseci i godina), kao i podatak o uplatnim računima u korist kojih je potrebno izvršiti uplatu za pojedinu vrstu prihoda, Fina kamatu isplaćuje, a kao akcesornu tražbinu, na isti račun na koji se vrši i uplata glavnice. Dok glavna obveza (glavni dug) ne bude ispunjena, tj. dok glavni dug ne bude plaćen, zatezne kamate

kao sporedna tražbina nedjeljive su od njega i čine cjelinu s glavnim dugom. Obzirom da kamata ovisi o postojanju glavne obveze, pa se kamata isplaćuje na isti račun na koji se isplaćuje i glavnica.

Čl. 290. st. 2. OZ

PRISILNO ZASNIVANJE ZALOŽNOG PRAVA NA NEKRETNINAMA

1.15. Revd 4314/2021

Može li vjerovnik osigurati naplatu svog potraživanja prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretninama dužnika, neovisno o visini svog potraživanja, te u skladu sa čl. 290. st. 2. OZ (Narodne novine br. 112/12, 25/13, 93/24, 55/16, 73/17 i 131/2020) prisilno zasnovati založno pravo na nekretnini protivnika osiguranja radi osiguranja naplate svog potraživanja u iznosu koji ne prelazi iznos od 40.000,00 kn?

Rev 448/2022

(...)Međutim, nižestupanjski sudovi su izgubili iz vida odredbu čl. 290. st. 2. OZ (čl. 19. ZID OZ - "Narodne novine" broj 131/2020) prema kojoj na osiguranje tražbine ne primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o nedopuštenosti ovrhe na nekretnini iz čl. 80.b ovoga Zakona.

Prema tome, iz odredbe čl. 290. st. 2. OZ jasno proizlazi da se osiguranje tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava radi osiguranja tražbine koja ne prelazi iznos glavnice od 40.000,00 kn može odrediti.

Čl. 80.b OZ u vezi čl. 15. i 44. Zakona o izmjenama i dopunama OZ (dalje: ZID OZ)

PRIMJENA MJERODAVNOG ZAKONA

1.16. Revd 1838/2020

„...da li se na ovršne postupke pokrenute podnošenjem prijedloga za ovrhu javnom bilježniku, kojim je određena ovrha na cjelokupnoj imovini/općenito imovini ovršenika/ primjenjuju odredbe Ovršnog zakona koji je bio na snazi u trenutku pokretanja ovršnog postupka, odnosno podnošenja prijedloga za ovrhu javnom bilježniku ili ovršni zakon koji je na snazi u trenutku podnošenja prijedloga za ovrhu na nekretnini/promjenom sredstva i predmeta, odnosno sudske ovrhe/ a kojom se samo nastavlja ovršni postupak?“

Rev 1188/2021

Stoga se odredba čl. 80. b. ZID OZ/17 ne primjenjuje na postupke koji su pokrenuti prije stupanja na snagu iste, već se u ovom postupku primjenjuje Ovršni zakon ("Narodne novine" broj 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16), koji je bio na snazi u trenutku pokretanja ovršnih postupaka, odnosno podnošenja prijedloga za ovrhu javnom bilježniku, kojim je određena ovrha općenito imovini ovršenika, a ne ovršni zakon koji je na snazi u trenutku podnošenja prijedloga za ovrhu na nekretnini/promjenom sredstva i predmeta, odnosno sudske ovrhe (27. studenog 2018.), a kojom se samo nastavlja ovršni postupak donošenjem rješenja od 15. veljače 2019.

Čl. 180.a. st.1. OZ u vezi čl. 4 do 11. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (dalje: ZPONS)

BJANKO ZADUŽNICA I ZASTARA

1.14. Revd 1256/2021

U slučaju kada je (bjanko) zadužnica dostavljena na naplatu banci odnosno Financijskoj agenciji, a tražbina vjerovnika nije mogla biti ostvarena isplatom zaplijenjenog iznosa, počinje li zastara teći nakon dostave zadužnice na naplatu?

Rev 1027/2021

Budući da prema utvrđenju sudova nije došlo do izvršenja osnove za plaćanje, niti je zadužnica povučena, prekid zastarijevanja nastao podnošenjem zadužnice na naplatu (čl. 241. ZOO), nije prestao, dakle, i dalje traje, odnosno je eventualno trajao do stupanja na snagu Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“ 68/18) 14. srpnja 2018. (koja okolnost nije bila predmet raspravljanja u postupku koji je prethodio reviziji).

Čl. 55. i 56.OZ u vezi čl.122. i 130 st.2. ZV

PRAVO KOJE SPRJEČAVA OVRHU – UČINAK ZABILJEŽBE OVRHE

1.15. Revd 1572/2020

Obzirom da je u postupku utvrđeno kako je tužitelj vlasništvo nekretnine stekao temeljem zakona prije pokretanja ovršnog postupka odnosno publiciranja zabilježbe ovrhe u zemljišnim knjigama, ima li pravo koje sprječava ovrhu, neovisno o savjesnosti 2. tuženika kao ovrhovoditelja u konkretnom predmetu?

Rev 242/2021

(...) odgovor na citirano pravno pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena, je potvrđan. Dakle, tužitelj koji je vlasništvo nekretnine stekao temeljem zakona (ovdje dosjelošću) prije pokretanja ovršnog postupka odnosno publiciranja zabilježbe ovrhe u zemljišnim knjigama, ima pravo koje sprječava ovrhu, neovisno o savjesnosti 2. tuženika kao ovrhovoditelja.

Čl. 14. u vezi čl. 7. st.2. OZ

NAKNADA TROŠKOVA OVRŠNOG POSTUPKA TREĆOJ OSOBI

1.19. Revd 1749/2021

Ima li treća osoba, kao sudionik u postupku osiguranja, kad se u tom postupku odlučuje o nekom njenom pravu ili pravnom interesu, pravo na naknadu troškova postupka osiguranja od predlagatelja osiguranja ako je on te troškove neosnovano prouzročio?

Rev 877/2021

(...) ovaj sud u odluci poslovni broj Revt 196/09 od 16. srpnja 2013. (i Rev 968/2020-2 od 2. prosinca 2020.) zauzeo je shvaćanje, kako treća osoba, - 3 - Rev 1380/2021-2

odnosno sudionik u postupku osiguranja, iako nije stranka u tom postupku, no ona u njemu sudjeluje, jer se u tijeku postupka odlučuje o nekom njezinom pravu ili zbog toga što ima pravni interes za sudjelovanje, iako nije stranka u postupku, ima pravo na naknadu troškova postupka u slučaju obustave postupka, pozivom na odredbu iz čl. 14. st. 5. OZ.

Čl.80.b. i čl. 290. st.2. OZ

PRISILNO ZASNIVANJE ZALOŽNOG PRAVA NA NEKRETNINAMA

1.20. Revd 4627/2021

U kojem slučaju se primjenjuje odredba čl. 80.b Ovršnog zakona i da li je odredba članka 80.b isključena iz primjene obzirom na odredbu čl. 290. st. 2. Ovršnog zakona kada se radi o osiguranju tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini?

Rev 903/2022

Odredba čl. 80.b stavak 1. OZ-a, koja uređuje zaseban slučaj dopuštenosti određivanja i vođenja ovrhe na nekretnini radi naplate novčane tražbine (konkretno: određuje kao granicu dopuštenosti ovrhe visinu novčane tražbine glede koje se može odrediti ovrha na nekretnini radi njene prinudne naplate, sa sankcijom: „sud će prijedlog za ovrhu na nekretnini odbiti ako glavica tražbine radi čijeg se namirenja ovrha traži ne prelazi“ tu granicu), ne primjenjuje se na osiguranje tražbine.

Čl. 247. OZ

PRAVO VJEROVNIKA NENOVČANE OBVEZE OSTVARITI TRAŽBINU IZRICANJEM SUDSKIH PENALA

1.21. Revd 5405/2021

Predloživši ovrhu radi predaje nekretnine određivanjem naknadnog roka za predaju i obvezivanjem ovršenika da, ako to u određenom roku ne ispuni, isplati ovrhovoditelju sudske penale, dali je ovrhovoditelj izabrao pogrešan pravni put koji nije u skladu sa čl. 226. OZ, dakle pogrešno su primijenjene odredbe ovršnog Zakona što je stav koji je utvrđen u Reviziji Vrhovnog suda RH, broj Rev-1576/2015-2 od 19. veljače 2019.

Rev 563/2022

(...) Iz navedenih zakonskih odredbi nedvojbeno proizlazi da vjerovnik nenovčane obveze na činjenje utvrđene pravomoćnom sudskom odlukom, (što je u konkretnom slučaju riječ) ima mogućnost da prije predlaganja ovrhe pokuša ostvariti svoju tražbinu predlaganjem izricanja sudskih penala (koji su u funkciji sredstva posredne ovrhe). Ovrha radi ostvarenja nenovčane tražbine uređena je u trećem razdjelku OZ. U tom razdjelku i to u Glavi dvadeset i prvoj uređena je ovrha radi ispražnjenja i predaje nekretnine. Stoga, nedvojbeno je za zaključiti da vjerovnik tražbine za ispražnjenje i predaju nekretnine ima mogućnost predlaganja izricanja sudskih penala sukladno odredbi čl. 247. st. 1. OZ (koja odredba je također sadržaja u trećem razdjelku OZ).

Čl. 342. st.1. ZPP u vezi čl. 21. st.1. OZ

ODREĐIVANJE OVRHE KAD JE POGREŠNO NAZNAČEN OVRŠENIKOV OIB

1.22. Revd 3968/2021

Je li ovršni sud ovlašten odrediti ovrhu protiv ovršenika čiji identitet nije sporan, unatoč pogrešci u osobnom identifikacijskom broju (OIB-u) ovršenika u ovršnoj ispravi, kada se ta pogreška ima pripisati propustu stranke?

Rev 135/2022

Prema pravnom shvaćanju Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (broj SU-IV-4/18-19) od 17. prosinca 2018.:

"Sud je ovlašten po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke ispraviti presudu na temelju odredbe čl. 342. st. 1. ZPP samo u slučaju postojanja pogreške u imenima i brojevima i druge očite pogreške u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i nesuglasnost prijepisa presude s izvornikom, odnosno pogreške suda koja je nastala prilikom pisane izrade presude, a ne i pogreške koje su posljedica dispozicije samih stranaka, ali nije počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 342. st. 1. ZPP ako je sud primjenom čl. 342. st. 1. ZPP, u situaciji kada tijekom postupka uopće nije bio sporan stvarni identitet stranke, ispravio oznaku

imena ili prezimena stranke (ili OIB-a), iako je ta okolnost posljedica pogreške same stranke."

8. Izloženo shvaćanje važi i za postupanje u ovršnim postupcima u smislu čl. 21. st. 1. Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17).

Čl. 80.b st. 1. u vezi sa čl. 296. i 290. OZ

PRISILNO ZASNIVANJE ZALOŽNOG PRAVA

1.23. Revd 1907/2020

Ako se ovršna isprava sastoji od više tražbina (glavnice iznosa potraživanja zbog koje se vodio postupak i glavnice iznosa troška parničnog postupka), da bi se moglo dopustiti osiguranje prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini: je li dovoljno da te glavnice tražbine u svom zbroju budu veće od 20.000,00 kn, iako niti jedna od njih sama za sebe nije veća od 20.000,00 kn?

Rev 121/2021

Prijedlog za osiguranjem prisilnim zasnivanjem založnog prava osnovan je u situaciji kada se tim prijedlogom traži donošenje rješenja o osiguranju na nekretninama protivnika osiguranja u okolnostima kada je jednom ovršnom ispravom odlučeno o više tražbina čiji ukupan zbroj prelazi iznos od 20.000,00 kn iako niti jedna od njih zasebno ne prelazi 20.000,00 kn.

Čl. 247. OZ u vezi čl. 444. ZPP

PRAVO ZAHTIJEVATI SUDSKE PENALE

1.24. Revd 5132/2021

Da li je tužitelj, kojem je pravomoćno usvojen tužbeni zahtjev u parnici zbog smetanja posjeda, nakon što je predložio izricanje sudskih penala, u obvezi i prijedlogom za ovrhu sukladno odredbi čl. 444. Zakona o parničnom postupku u roku od 30 dana zahtijevati ovrhu rješenja kojim se tuženiku nalaže izvršenje određene radnje, te da li u tom smislu rješenje o izricanju sudskih penala zamjenjuje rješenje o ovrsi?

Rev 830/2022

Slijedom navedenog vodeći računa o ograničenju iz čl. 444. ZPP-a gdje je propisan prekluzivni rok u kojem je moguće pokrenuti ovrhu radi ostvarenja pravne zaštite odrađene rješenjem u parnici zbog smetanja posjeda, te vodeći računa o sadržaju odredbe čl. 247. OZ-a prema kojoj plaćanje sudskih penala može se tražiti sve dok se, na temelju ovršne isprave, ne predloži ovrha radi ostvarenja nenovčane tražbine i pravo na sudske penale prestaje od dana podnošenja prijedloga za ovrhu, te ako je protekao rok u kojem se po zakonu može tražiti ovrha, ne može se tražiti izricanje sudskih penala to znači da kada je mogućnost pokretanja ovršnog postupka vezano za zakonom propisani rok, a

to pravo prestaje bilo danom pokretanja ovršnog postupka radi izvršenja činidbe ili protekom roka po kojem se ovrha može tražiti sudski penali mogu biti izrečeni samo do isteka roka u kojem se mogla tražiti ovrha po ovršnoj ispravi.

Čl. 52. st. 1. do 3. u vezi čl. 50. st.1. toč.11. OZ

UPUĆIVANJE OVRŠENIKA U PARNICU RADI PROGlašENJA OVRHE NEDOPUŠTENOM KADA JE U ŽALBI ISTAKNUT TZV. „PARNIČNI ŽALBENI RAZLOG“

1.25. Revd 3153/2020

Je li ovršni sud dužan ovršenika uputiti u parnicu radi proglašanja ovrhe nedopuštenom, ako on žalbom pobija rješenje o ovrsi zbog razloga iz čl. 50. st. 1. t. 11. Ovršnog zakona, a ovrhovoditelj osporava postojanje žalbenih razloga ili se nije očitovao u zakonskom roku iz čl. 52. st. 3. toga Zakona?

Rev 812/2021

Kako je pred prvostupanjskim sudom istaknut žalbeni razlog iz čl. 50. st. 1. toč. 11. OZ-a, to je drugostupanjski sud pogrešno primijenio odredbe o postupku po žalbi ovršenika, jer nije postupio sukladno odredbama čl. 52. st. 1. toč. 1. do 3. OZ-a. To je zato jer je o žalbi ovršenika u kojoj je sadržan tzv. parnični žalbeni razlog, odlučivao u ovršnom postupku i to tako da je u tom dijelu žalbu odbio kao neosnovanu, umjesto da je (ako ovrhovoditelj ospori postojanje tih razloga ili se ne očituje u roku od osam dana) vratio sudu prvog stupnja radi donošenja rješenja o upućivanju ovršenika na parnicu radi proglašanja ovrhe nedopuštenom (ovakvo pravno shvaćanje izraženo je i u odluci ovoga suda poslovni broj Rev 275/2017-3 od 4. lipnja 2019.).

Čl. 217. st.6. OZ

USTEZANJE KAMATA NA IZNOS POREZA I PRIREZA U BRUTO PLAĆI

1.26. Revd 1031/2021 (naknada štete)

Ukoliko je pravomoćnom presudom naloženo tuženiku platiti tužitelju plaću u bruto iznosu s pripadajućim zateznim kamatama koje teku na taj bruto iznos, je li Financijska agencija u postupku provedbe ovrhe radi izravne naplate, ovlaštena ustegnuti tužitelju naplatu dijela zateznih kamata na u postupku ovrhe utvrđene iznose poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak (kao dijela bruto plaće), koje teku od dana označenog ovršnom ispravom pa do njihove isplate ovlaštenicima, obzirom da tako glasi presuda?

Rev 618/2021

„Budući da je tuženik postupio sukladno odredbi čl. 217. st. 6. OZ-a na način da je tužitelju isplaćen neto iznos plaće zajedno sa zateznim kamatama na taj iznos, a

imajući pritom na umu da iznos predujma poreza i prireza na dohodak nije potraživanje koje bi pripadalo tužitelju već Poreznoj upravi te da isto dospijeva tek trenutkom isplate plaće, ocjena ovog suda je da nije osnovan zahtjev tužitelja za naknadu štete podnesen u smislu odredbe čl. 1045. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15).“

(...) U tome je sadržan i nedvosmisleni odgovor na pitanje postavljeno po tužitelju u ovome predmetu.

vidi i [Rev 717/2016](#), [Rev 805/2021](#), [Rev 394/2021](#), [Rev 523/2021](#)

Čl. 6. OZ/96

PRIJEDLOG ZA OVRHU NA NEKRETNINI

1.27. Revd 1386/2021

1. Je li ovršni sud, koji nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 73/17 - dalje: OZ/17) odlučuje o prijedlogu za ovrhu novčane tražbine čija glavnica iznosi manje od 20.000,00 kn a koji prijedlog bude postavljen prije stupanja na snagu OZ/17 te koja vrsta tražbine nije tražbina radi zakonskog uzdržavanja ili tražbina radi naknade štete uzrokovane kaznenim djelom, ovlašten odrediti ovrhu na nekretnini (kući i dvorištu) u kojoj ovršenik živi i na adresi koje godinama ima prebivalište (dakle, ovršenikovom domu i jedinoj nekretnini u kojoj isti može stanovati)?

2. Je li ovršni sud ovlašten donijeti rješenje o ovrsi nekretnine radi naplate novčane tražbine čija glavnica iznosi manje od 20.000,00 kn a koja vrsta tražbine nije tražbina radi zakonskog uzdržavanja ili tražbina radi naknade štete uzrokovane kaznenim djelom, bez da prethodno provede test razmjernosti (osobito u smislu odredbe čl. 6. OZ-a)?

Rev 437/2022

Stoga je u odnosu na prvo postavljeno pitanje za odgovoriti da je ovršni sud, koji nakon stupanja na snagu OZ/17 odlučuje o prijedlogu za ovrhu novčane tražbine čija glavnica iznosi manje od 20.000,00 kn a koji prijedlog bude postavljen prije stupanja na snagu OZ/17, te koja vrsta tražbine nije tražbina radi zakonskog uzdržavanja ili tražbina radi naknade štete uzrokovane kaznenim djelom, ovlašten odrediti ovrhu na nekretnini (kući i dvorištu) u kojoj ovršenik živi i na adresi koje godinama ima prebivalište (dakle, ovršenikovom domu i jedinoj nekretnini u kojoj isti može stanovati), a posebice jer je u konkretnom slučaju ovršenica zbog žalbenog razloga zaštite prava na dom bila upućena u parnicu pa u takvim okolnostima ni u kom slučaju nije povrijeđeno njeno pravo na pristup sudu.

U odnosu na drugo postavljeno pitanje, odgovoriti je da je ovršni sud ovlašten donijeti rješenje o ovrsi nekretnine radi naplate novčane tražbine čija glavnica iznosi manje od 20.000,00 kn, a koja vrsta tražbine nije tražbina radi zakonskog uzdržavanja ili

tražbina radi naknade štete uzrokovane kaznenim djelom, bez da prethodno provede test razmjernosti, te u smislu odredbe čl. 6. OZ/96. Ovo već stoga jer se odredba čl. 80.b OZ/17 ne primjenjuje na postupke koji su pokrenuti prije stupanja na snagu iste, već se u ovom postupku primjenjuje OZ/96 koji je bio na snazi u trenutku pokretanja ovršnog postupka, odnosno podnošenja prijedloga za ovrhu (u tom smislu i Rev 1188/2021-2 od 12. travnja 2022.).

Čl. 77. st.1. u vezi čl. 80.b st.1. OZ

PROTIVLJENJE OVRŠENIKA OVRSI KAD JE OVRHOVODITELJ NA TEMELJU PRAVNOG POSLA S OVRŠENIKOM STEKAO ZALOŽNO PRAVO RADI OSIGURANJA TRAŽBINE ČIJE SE PRISILNO OSTAVRENJE TRAŽI

1.28. Revd 2009/2020

Isključuje li primjena čl. 77. st. 1. ograničenja iz čl. 80.b. Ovršnog zakona, odnosno, može li se ovršenik protiviti ovrsi, ako je ovrhovoditelj na temelju pravnog posla s ovršenikom stekao založno pravo radi osiguranja tražbine čije prisilno ostvarenje na toj nekretnini traži, pozivajući se na razlog da je preostala glavnica tražbine manja od 20.000,00 kuna?

Rev 476/2021

Prema shvaćanju revizijskog suda ovršenik se ne može protiviti ovrsi pozivom na odredbu čl. 80.b st. 1. Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16-odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 73/17 – dalje: OZ), prema kojoj su propisani posebni uvjeti za određivanje ovrhe na nekretnini na način da je sud dužan odbiti prijedlog za ovrhu na nekretnini ako glavnica tražbine radi čijeg se namirenja ovrha traži ne prelazi iznos 20.000,00 kn, kada je ovrhovoditelj na temelju pravnog posla s ovršenikom stekao založno ili slično pravo radi osiguranja tražbine, čije je prisilno ostvarenje na tom predmetu traži u smislu odredbe čl. 77. st. 1. OZ.

vidi i [Rev 934/2024](#), Rev 1081/2022

Čl. 77. st.1. u vezi čl. 80.b st.1. OZ

PROTIVLJENJE OVRŠENIKA OVRSI NA NEKRETNINI U SITUACIJI KAD JE OVRHOVODTELJ NA TEMELJU PRAVNOG POSLA S OVRŠENIKOM STEKAO ZALOŽNO PRAVO RADI OSIGURANJA TRAŽBINE ČIJE SE PRISILNO OSTAVRENJE TRAŽI

1.28.a Revd 196/2024

Isključuje li primjena članka 77. st. 1. OZ-a ograničenja iz čl. 80. b OZ-a, odnosno, može li se provoditi ovrha na nekretnini radi naplate glavnice tražbine ovrhovoditelja u

iznosu nižem od 5.300,00 eura, ako je ovrhovoditelj na temelju pravnog posla s ovršenikom stekao založno pravo na nekretnini radi osiguranja tražbine čije prisilno ostvarenje na toj nekretnini traži?

[Rev 590/2024](#)

vidi [Rev 476/2021](#)

Naime, ovršenica je u ovom predmetu dobrovoljno pristala, sklapajući pravni posao o zalogu, da se isplata duga izvrši prodajom nekretnine, dakle dobrovoljno je koristila tu nekretninu kao instrument osiguranja tražbine. Na taj način je pristala i prihvatila da u slučaju neisplate vjerovnik može koristiti taj instrument i naplatiti dug prodajom založene nekretnine.

Čl. 14. st.4. OZ u vezi čl.95.st.3. Stečajnog zakona

DOSUĐIVANJE TROŠKOVA OVRŠNOG POSTUPKA NASTALIH PRIJE OTVARANJA STEČAJNOG POSTUPKA

1.29. Revd 959/2021

U ovršnom postupku započetom prije otvaranja stečajnog postupka nad ovršenikom, a koji je dovršen nakon otvaranja stečajnog postupka nad njime, mogu li se troškovi zastupanja koji su nastali ovrhovoditelju prije otvaranja stečajnog postupka, dosuditi protiv ovršenika, ukoliko te tražbine nisu prijavljene u stečajnom postupku?

[Rev 760/2021](#)

U ovršnom postupku započetom prije otvaranja stečajnog postupka nad ovršenikom, a koji je dovršen nakon otvaranja stečajnog postupka nad njime, troškovi zastupanja koji su nastali ovrhovoditelju prije otvaranja stečajnog postupka, ne mogu se dosuditi protiv ovršenika, ako te tražbine nisu prijavljene u stečajnom postupku.

Čl.55. st.1. OZ u vezi čl. 119. i 120. ZVDSP

PREDMNIJEVANI VLASNIK IMA PRAVO KOJE SPRJEČAVA PROVOĐENJE OVRHE

1.30. Revd 2371/2021

Ima li osoba koja je sklopila valjani kupoprodajni ugovor, isplatila ugovorenu kupoprodajnu cijenu i stupila u posjed nekretnine koja je predmet ovrhe prije zabilježbe ovrhe (predmnijevani vlasnik), pravo koje bi sprječavalo provođenje ovrhe, ako u

postupku dokaže da je ovrhovoditelj bio nesavjestan, nepošten odnosno da je zloupotrijebio svoje pravo?

Rev 992/2022

Osoba koja je sklopila valjani kupoprodajni ugovor, isplatila ugovorenu kupoprodajnu cijenu i stupila u posjed nekretnine koja je predmet ovrhe prije zabilješke ovrhe (predmnijevani vlasnik) ima pravo koje bi sprječavalo provođenje ovrhe, ako u postupku dokaže da je ovrhovoditelj bio nesavjestan, nepošten odnosno da je zloupotrijebio svoje pravo.

Čl.50.st.1. OZ u vezi čl. 102. Zakona o zaštiti potrošača i čl. 324. ZOO/05

OKOLNOST DA SU POJEDINE ODREDBE POTROŠAČKOG UGOVORA NIŠTETNE KAO ŽALBENI RAZLOG U ŽALBI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI

1.31. Revd 29/2022

Može li se osnovano, u žalbi protiv rješenja o ovrsi i potom u parnici radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, isticati okolnost kojom se ukazuje na ništetnost javnobilježničke isprave (potrošačkog ugovora) koja je ovršna isprava u ovršnom postupku?

Rev 861/2022

(...) procesno je dopušteno u žalbi protiv rješenja o ovrsi a potom i u parničnom postupku u kojem se utvrđuje je li ovrha nedopuštena isticati okolnost koja ukazuje da su pojedine odredbe potrošačkog ugovora ništetne, ali da bi tužiteljima, pod uvjetom da se mogu smatrati potrošačima, ocijenilo pripada li tužiteljima pravna zaštita i u ovršnom postupku ili parničnom postupku sudovi moraju ispitati postoje li u ovršnom postupku dostupna i adekvatna i učinkovita sredstva koja mogu spriječiti primjenu nepoštenih ugovornih odredbi, jer je upravo taj cilj ujedno i kriteriji pomoću kojeg se može ocijeniti jesu li dostupna sredstva dostatna da se ovdje tužiteljicama, ali uopće potrošaču pruži adekvatna zaštita. (tako i ovaj sud u Rev-3357/2018 od 26. listopada 2021.)

Čl. 80.b. OZ

PRIMJENA ODREDBE čl. 80.b. OZ U POSTUPCIMA U KOJIMA JE OVRŠNI PRIJEDLOG PODNESEN PRIJE STUPANJA NA SNAGU NAVEDENE ODREDBE

1.32. Revd 4490/2021

Primjenjuje li se odredba čl. 80.b st. 1. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 73/17, dalje - ZID OZ/17) u ovršnom postupku u kojem je prijedlog za ovrhu na novčanoj tražbini podnesen prije nego što je navedena odredba stupila na snagu, da bi potom, prijedlogom za promjenu predmeta i sredstva

ovrhe, koji je podnesen nakon stupanja na snagu navedene odredbe, bio podnesen prijedlog za ovrhu na nekretnini?

Rev 459/2022

Budući je prijedlog za ovrhu u ovoj pravnoj stvari podnesen 11. travnja 2017., to su za odlučivanje o prijedlogu za ovrhu i o prijedlogu za promjenu predmeta i sredstva ovrhe mjerodavne odredbe OZ/12 (u tom smislu i odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III/3675/2022 od 9. studenoga 2022.). Stoga je drugostupanjski sud nepravilno primijenio propis iz odredbe čl. 80.b OZ/17.

Čl. 5. st.3. u vezi čl. 285. st.2. OZ

PRIMJENA ODREDBE čl. 5 st.3. OZ U SLUČAJU KAD OVRHOVODITELJ PREDLAŽE SUDSKU OVRHU NA TEMELJU RJEŠENJA O OVRSI DONESENOG OPĆENITO NA IMOVINI OVRŠENIKA

1.33. Revd 4468/2021

Primjenjuje li se odredba čl. 5. st. 3. OZ koja propisuje da, ako se pravomoćno rješenje o ovrsi određenim sredstvom ili na određenom predmetu ne može provesti, ovrhovoditelj može radi namirenja iste tražbine predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe, i na situaciju u kojoj ovrhovoditelj predlaže sudsku ovrhu na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja javnog bilježnika donesenog općenito na imovini ovršenika (ali ne i na točno određenom predmetu ovrhe)?

2. S tim u vezi, je li ovrhovoditelj obavezan u takvoj situaciji (kada podnosi prijedlog sudu radi donošenja rješenja o ovrsi na točno određenom predmetu ovrhe temeljem rješenja o ovrsi donesenog u izvansudskom postupku općenito na imovini ovršenika), priložiti dokaz o nemogućnosti naplate potraživanja izvansudskim putem, odnosno je li postojanje takvog dokaza pravna pretpostavka za donošenje rješenja o ovrsi na točno određenom predmetu ovrhe u smislu odredbe čl. 5. st. 3. OZ-a, imajući u vidu činjenicu da temeljem ovršne isprave temeljem koje predlaže donošenje sudskog rješenja o ovrsi nije određena ovrha na točno određenom predmetu ovrhe, nego općenito na imovini ovršenika?“

Rev 605/2022

Stoga, u odnosu na postavljena pitanja za odgovoriti je da se odredba čl. 5. st. 3. OZ koja propisuje da, ako se pravomoćno rješenje o ovrsi određenim sredstvom ili na određenom predmetu ne može provesti, ovrhovoditelj može radi namirenja iste tražbine predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe, primjenjuje i na situaciju u kojoj ovrhovoditelj predlaže sudsku ovrhu na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja javnog bilježnika donesenog općenito na imovini ovršenika (ali ne i na točno određenom predmetu ovrhe), ali pod uvjetima iz odredbe čl. 285. st. 2. OZ.

Čl. 25. st.4. OZ u vezi čl. 133. st.2. i čl. 98. st.4. Zakona o općem upravnom postupku

PODOBNOST RJEŠENJA HZMO ZA OVRHU

1.34. Revd 3689/2021

Je li rješenje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje kojim se osiguraniku priznaje pravo na invalidsku mirovinu bez potvrde ovršnosti podobno za ovrhu?

Rev 621/2022

Prema stavu ovog suda, budući da rješenje HZMO od 20. ožujka 2018. sadrži potvrdu pravomoćnosti te da je u izreci određeno da žalba ne zadržava izvršenje što je sukladno odredbi čl. 133. st. 2. i čl. 98. st. 4. ZOUP, koje odredbe se imaju primijeniti prema odredbi čl. 25. st. 4. OZ, proizlazi da je rješenje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, kojim se osiguraniku priznaje pravo na invalidsku mirovinu (i određuje njena isplata) a koje ne sadrži potvrdu ovršnosti ali sadrži određenje da žalba ne zadržava izvršenje i koje sadrži potvrdu pravomoćnosti, podobno za ovrhu, pa je u navedenom pravnom shvaćanju sadržan i odgovor na postavljeno pitanje.

Čl. 80.b. OZ

**ODREĐIVANJE OVRHE NA NEKRETNINI RADI NAMIRENJA TRAŽBINE
OVRHOVODITELJA MANJE OD 20.000 KN**

1.35. Revd 2136/2021

Može li sud odrediti ovrhu na nekretnini radi namirenja novčane tražbine ovrhovoditelja koja je manja od 20.000,00 kn, u slučaju kad ovrhovoditelj zahtijeva ovrhu na temelju ovršne isprave - presude protiv založnog dužnika kojom je određeno da je tuženik dužan trpjeti namirenje tražbine u iznosu manjem od 20.000,00 kn iz vrijednosti založene nekretnine sudskom prodajom nekretnine, a dragovoljno založno pravo na nekretnini koja je predmet ovrhe je zasnovano 15. rujna 1992. na temelju Ugovora sklopljenog temeljem Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, koji sadrži izjavu kupca kojom dozvoljava uknjižbu založnog prava u korist prodavatelja?

Rev 695/2022

U odnosu na postavljeno pitanje, odgovoriti je da sud može odrediti ovrhu na nekretnini radi namirenja novčane tražbine ovrhovoditelja koja je manja od 20.000,00 kn, u slučaju kad ovrhovoditelj zahtijeva ovrhu na temelju ovršne isprave - presude protiv založnog dužnika kojom je određeno da je tuženik dužan trpjeti namirenje tražbine u iznosu manjem od 20.000,00 kn iz vrijednosti založene nekretnine sudskom prodajom nekretnine, a dragovoljno založno pravo na nekretnini koja je predmet ovrhe je zasnovano 15. rujna 1992. na osnovi Ugovora sklopljenog temeljem Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo ("Narodne

novine", broj 27/91, 54/91, 6/92, 8/92, 33/92, 46/92, 49/92, 69/92 i 87/92), koji sadrži izjavu kupca kojom dozvoljava uknjižbu založnog prava u korist prodavatelja. Ovo već stoga jer, upravo je svrha klauzule o osiguranju novčane tražbine, iz Ugovora o otkupu stana na kojem postoji stanarsko pravo, uknjižbom založnog prava u korist prodavatelja - ovrhovoditelja, zasnovati dragovoljno založno pravo na nekretnini, na temelju nespornog očitovanja volje zalogodavca - ovršenice (kupca) da svoju nekretninu optereti založnim pravom upravo radi osiguranja određene i, navedenim pravnim poslom konkretizirane, tražbine ovrhovoditelja (s naslova kupoprodajne cijene stana s ugovorenom obročnom otplatom iste), te za slučaj neisplate dužne tražbine omogućiti provedbu ovrhe na nekretnini na zakonom propisani način. Slijedom navedenog, u situaciji kada je na nekretnini upisano dragovoljno založno pravo, nije bilo mjesta, od strane nižestupanijskih sudova primjeni, ni elaboriranju s aspekta, odredbe čl. 80.b OZ

Čl. 332 i 333. OZ

ČINJENICA DA SE NAD PROTIVNIKOM OSIGURANJA PROVODI LIKVIDACIJA SAMA PO SEBI NE PREDSTAVLJA OPASNOST ZA OSTVARENJE TRAŽBINE

1.36. Revd 1489/2021

1. Je li činjenica da se nad protivnikom osiguranja provodi likvidacija prema odredbama Zakona o trgovačkim društvima dovoljna za postojanje vjerojatnom objektivne opasnosti za ostvarenje tražbine predlagatelja osiguranja, odnosno predstavlja li provođenje postupka likvidacije nad protivnikom osiguranja samo po sebi opasnost iz članka 332. stavka 2. Ovršnog zakona?

2. Predstavlja li činjenica da se nad protivnikom osiguranja provodi postupak redovne likvidacije i da se taj postupak može okončati prije pravomoćnosti presude na temelju koje je određena prethodna mjera, sama po sebi objektivnu opasnost u smislu čl. 332. st. 2. Ovršnog zakona?

[Rev 1099/2022](#)

Stoga je u odnosu na postavljena pitanja za odgovoriti da sama činjenica da se nad protivnikom osiguranja provodi likvidacija prema odredbama Zakona o trgovačkim društvima nije dovoljna za postojanje vjerojatnom objektivne opasnosti za ostvarenje tražbine predlagatelja osiguranja, odnosno provođenje postupka likvidacije nad protivnikom osiguranja samo po sebi nije opasnost iz čl. 332. st. 2. OZ, te činjenica da se postupak redovne likvidacije može okončati prije pravomoćnosti presude na temelju koje je određena prethodna mjera, sama po sebi ne predstavlja objektivnu opasnost u smislu čl. 332. st. 2. OZ.

Čl. 61. OZ

PRETPOSTAVKE ZA ODGODU OVRHE – PRAVO NA DOM

1.37. Revd 1879/2021

Bi li bi ovršenik pretrpio nenadoknadivu štetu provođenjem ovrhe, odnosno dovršetkom ovrhe i prodajom nekretnine koja predstavlja obiteljski dom ako bi u postupku pokrenutom od strane ovršenika radi utvrđenja ništetnosti ugovora o kreditu bilo utvrđeno da je Ugovor o kreditu (s valutnom klauzulom u CHF) u cijelosti ništetan, zajedno sa Sporazumom o zasnivanju založnog prava na nekretnini koji predstavlja ovršnu ispravu?

Rev 71/2023

No, drugostupanjski sud ispušta iz vida (te ih propušta ocijeniti) žalbene navode I-ovršenice koji su od odlučnog značaja. Tako I-ovršenica u žalbi, između ostalog, navodi da se predmetna ovrha provodi temeljem javnobilježničkog akta odnosno solemniziranog ugovora i to potrošačkog ugovora koji nije prošao sudsku kontrolu već je tek u toku sudski postupak za utvrđenje ništetnosti, te da predmetna nekretnina predstavlja (obiteljski) dom I-ovršenice.

Čl.14. st.4. OZ

OPRAVDANOST TROŠKOVA OVRHOVODITELJA NASTALIH NAKON ŠTO JE OVRŠENIKU ODOBRENA OBROČNA OTPLATA I DUG UREDNO OTPLAĆUJE

1.38. Revd 767/2020

Jesu li u ovršnom postupku nakon donošenja upravnog rješenja o otpisu i reprogramiranju duga, kojim je određena obročna otplata duga, u slučaju kada porezni obveznik uredno otplaćuje taj dug te ga u konačnici i otplati, troškovi ovrhovoditelja za radnje poduzete nakon donošenja predmetnog rješenja osnovani?

Rev 1041/2020

U ovršnom postupku nakon donošenja upravnog rješenja o otpisu i reprogramiranju duga, kojim je određena obročna otplata duga, u slučaju kada porezni obveznik uredno otplaćuje taj dug te ga u konačnici i otplati, troškovi ovrhovoditelja za radnje poduzete nakon donošenja predmetnog rješenja nisu osnovani.

Čl. 52. st.3., čl. 62. st.1. toč. 4., čl. 56. OZ

Čl. 187. st.1 i 2. ZPP

**PARNICA RADI PROGLAŠENJA OVRHE NEDOPUŠTENOM U SLUČAJU KAD
JE OVRHA PROVEDENA**

1.39. Revd 2001/2020

1. Može li ovršenik voditi parnicu radi utvrđena nedopuštenosti ovrhe na koju je po žalbi na rješenje o ovrsi upućen rješenjem suda na temelju odredbe čl. 55. st. 1. Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 112/12), ako je ovrha u tom postupku provedena.

2. Je li u parnici na koju je ovršenik pravovremeno pokrenuo temeljem čl. 55. st. 1. Ovršnog zakona (upućen u parnicu pravomoćnim rješenjem suda) za ocjenu zakonitosti preinačenja tužbe mjerodavna odredba čl. 56. st. 1. Ovršnog zakona ili odredba čl. 190. st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP).

Rev 506/2021

Nijednom odredbom Ovršnog zakona nije propisano da nakon provedbe ovrhe i samo zbog te činjenice tužbeni zahtjev za proglašenja nedopuštenosti ovrhe postaje neosnovan, a niti da je tužba postala nedopuštena. Prema odredbi čl. 62. st. 1. t. 4. OZ, nakon što je ovrha već provedena, ovršenik može u istom ovršnom postupku zatražiti od suda da naloži ovrhovoditelju da mu vrati ono što je ovrhom dobio, između ostalog ako je ovrha koja je provedena na određenom predmetu ovrha proglašena nedopuštenom, te iz te odredbe jasno proizlazi da se parnica radi utvrđenja nedopuštenosti ovrhe može voditi i nakon provedbe ovrhe. Odredba čl. 56. st. 1. OZ razrada je navedene odredbe o protuovrsi koja tek omogućuje tužitelju da u postojećem parničnom postupku radi proglašenja ovrhe nedopuštenom zahtjeva vraćanje onog što je ovrhovoditelj provedbom ovrhe dobio.

(...)

U odnosu na drugo postavljeno pitanje odgovor na pitanje sadržan je u specijalnoj odredbi čl. 56. st. 1. OZ koja glasi: „Ako se ovrha na temelju rješenja o ovrsi protiv kojega je podnesena žalba iz članka 52. i 53. stavka 1. ovoga Zakona provede prije nego što se glavna rasprava u prvostupanjskom parničnom postupku zaključi, ovršenik može do zaključenja glavne rasprave, i bez pristanka ovrhovoditelja kao tuženika, preinačiti tužbu tako što će zatražiti od suda da ovrhovoditelju naloži da mu vrati ono što je neosnovano stekao ovrhom te da mu naknadi štetu koju je zbog toga pretrpio, uključujući i troškove ovrhe u kojoj je ovrhovoditelj ostvario svoju tražbinu.“.

Čl. 12. st.1. i 2. ZPONS, čl. 25. Zakona o privremenom uzdržavanju

NAPOMENA: Promjena – vidi Pravno shvaćanje GO VSRH br. [Su-IV-101/2023](#)-od 2. listopada 2023. – vidi niže i [Rev 278/2023](#)

~~NAKNADA ZA PRIVREMENO UZDRŽAVANJE KOJU ISPLAĆUJE RH NE SMATRA SE TRAŽBINOM U SMISLU ČL. 12. st.1. ZPONS~~

~~1.40. Revd 3187/2022~~

~~Smatra li se tražbina na ime naknade za privremeno uzdržavanje koju isplaćuje Republika Hrvatska temeljem odredbe članka 25. Zakona o privremenom uzdržavanju (Narodne novine 92/2014) umjesto roditelja koji ne izvršava svoju obvezu zakonskog uzdržavanja maloljetnog djeteta, tražbinom zakonskog uzdržavanja djeteta na koju se tražbinu ne može primijeniti odredba članka 12. stavka 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (Narodne novine 68/2018), sukladno odredbi članka 12. stavka 2. istog Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima?~~

[Rev 1278/2022](#)

Tražbina pravne osobe koja je isplatila određene iznose privremenog uzdržavanja umjesto roditelja koji ne izvršava svoju obvezu zakonskog uzdržavanja maloljetnog djeteta, temeljena na odredbi čl. 25. Zakona o privremenom uzdržavanju, nije tražbina koju ima u vidu odredba čl. 12. st. 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima.

Čl.14. st.4. OZ u vezi Tbr. 11. st.8 i 32. st.2 OT

TROŠKOVI IZRAVNE NAPLATE

1.41. Revd 2000/2022

1. Ima li kod izravne naplate ovrhovoditelj zastupan po opunomoćeniku odvjetniku pravo na naknadu troška za sastav prijedloga/podneska za naknadu troškova izravne naplate, a koji prijedlog/podnesak sadržajno predstavlja troškovnik?

2. Ima li kod izravne naplate ovrhovoditelj zastupan po opunomoćeniku odvjetniku pravo na naknadu troška za radnju pribave klauzule pravomoćnosti i ovršnosti koji se trošak nije obistinio obzirom da iz stanja spisa ne proizlazi da je obavljena od strane opunomoćenika ovrhovoditelja?

[Rev 74/2023](#)

Stoga je odgovor na prvopostavljeno pravno pitanje ovršenice da ovrhovoditelj ima pravo na naknadu troška za sastav prijedloga ili podneska za naknadu troškova izravne naplate, a sukladno odredbi Tbr. 11. toč. 8. Tarife jer se ne radi samo o dostavi troškovnika nego i podnesku kojim se zahtijeva od suda određivanje troška.

Stoga je odgovor na drugopostavljeno pravno pitanje da kod naplate troškova izravne naplate ovrhovoditelj zastupan po punomoćniku ima pravo na naknadu troška za radnju pribave klauzule pravomoćnosti i ovršnosti i ne mora dokazivati tko je tu radnju obavio.

vidi i [Rev 211/2023](#), Rev 1248/2022, Rev 1159/2022, Rev 76/2023, Rev 963/2022, Rev 863/2022, Rev 633/2023, Rev 78/2023, Rev 1233/2022, Rev 418/2024, Rev 434/2024

Čl. 14. st.6. OZ

ROK ZA PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA NAPLATU TROŠKOVA IZRAVNE NAPLATE

TROŠKOVI IZRAVNE NAPLATE

1.41.a Revd 4066/2022

1. Da li rok za podnošenje zahtjeva za naknadu troškova izravne naplate teče od datuma namirenja tražbine ovrhovoditelja prijenosom novčanih sredstava sa računa ovršenika ili taj rok počinje teći dostavom deklaratornog rješenja iz članka 73. stavka 2. Ovršnog zakona, kojim se utvrđuje da je ovrha dovršena?
2. Da li se popunjavanje zahtjeva za izravnu naplatu, čiji su oblik i sadržaj propisani Pravilnikom Ministarstva pravosuđa, a obrazac zahtjeva objavljen uz taj isti Pravilnik, od strane odvjetnika koji je punomoćnik ovrhovoditelja, ima smatrati radnjom sastava prijedloga radi dostave pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi banci (izvansudska ovrha) ili sudu (sudska ovrha) u smislu Tbr. 11.5. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika?

Rev 1088/2024

Rok za podnošenje zahtjeva za naknadom troškova izravne naplate teče od dana potpunog namirenja tražbine ovrhovoditelja prijenosom sa novčanih računa ovršenika na račun ovrhovoditelja.

U povodu ovog pravnog pitanja ovaj sud je već prethodno iznio pravna shvaćanja u više odluka (Rev 74/2023-2 od 14. veljače 2023., Rev 1152/2022 od 4. listopada 2023., Rev 1077/2022 od 27. rujna 2023., i dr.) a koja se ovom odlukom reafirmiraju.
(...)

Stoga odgovor na drugo pravno pitanje glasi:

Ovrhovoditelj zastupan po odvjetniku u postupku izravne naplate koji se vodi prema Zakonu o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“, br. 68/18, 2/20, 46/20 i 47/20.) ima pravo na naknadu troškova za sastav prijedloga ili podneska za naknadu troškova izravne naplate, odnosno zahtjeva za naknadu troškova iz članka 14. stavak 6. OZ, kao i za radnju pribave klauzule pravomoćnosti i ovršnosti u tom

postupku, a pritom okolnost što je zahtjev za naknadom troškova popunio na unaprijed izrađenom obrascu nije pravno relevantna.

Čl. 14. st.4. OZ u vezi Tbr. 11. st.8 i 32. st.2 OT

TROŠKOVI IZRAVNE NAPLATE

POSTUPAK IZVANSUDSKE OVRHE I POSTUPAK RADI NAKNADE TROŠKOVA IZVANSUDSKE OVRHE

1.41.a Revd 1178/2023

1. U slučaju kada ovrhovoditelj odgovarajućom primjenom odredbe čl. 14 Ovršnog zakona podnese sudu zahtjev radi naknade troškova izvansudskog postupka izravne naplate koja je prije toga proveden kod Financijske Agencije ima li ovrhovoditelj pravo da mu se na teret ovršenika naknade i troškovi sastava i podnošenja samog zahtjeva sudu odnosno ima li se trošak sastava i podnošenja takvog zahtjeva smatrati nužnim i opravdanim troškom?
2. Predstavljaju li postupak izvansudske ovrhe pred Fina-om i postupak povodom zahtjeva sudu radi naknade troškova izvansudskse ovrhe jedinstveni ovršni postupak ili su to dva zasebna (odvojena) postupka?

Rev 798/2024

Ovaj sud je povodom ovog pravnog pitanja u rješenju poslovni broj Rev 74/2023-2 od 14. veljače 2023. iznio pravno shvaćanje, te se odgovorom na postavljeno pitanje u ovom postupku isto reafirmira.

(...)

Međutim, u odnosu na navedeno pitanje shvaćanje je ovoga suda da postupak izvansudske ovrhe pred FINA-om i postupak povodom zahtjeva sudu radi naknade troškova izvansudske ovrhe predstavljaju dva zasebna (odvojena) postupka. Naime, postupak ovrhe izravne naplate normiran je odredbom čl. 209. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/21 – dalje: OZ) kao vrsta ovrhe na novčanoj tražbini po računu koja se provodi izvan suda pred posebnim tijelom kojem mu je provođenje takvih postupaka zakonski dano u nadležnost i da se na taj postupak na odgovarajući način primjenjuju odredbe čl. 205., čl. 206. i čl. 207. OZ koje se odnose na ovrhu na novčanoj tražbini. Izloženo nedvojbeno upućuje na zaključak da je riječ (iako sadržajno povezanim) o postupcima koji ipak ne predstavljaju isti postupak. Oni su razdvojeni u zasebne postupke upravo intervencijom samog zakonodavca, a na što osnovano ukazuje i ovrhovoditelj u reviziji.

Čl. 14.st.4. OZ

TROŠKOVI POSTUPKA IZRAVNE NAPLATE

1.41.c. Revd 825/2024

Smatraju li se troškovi postupka izravne naplate tražbine pred Financijskom agencijom, koji je ovrhovoditeljica po odvjetniku provela na temelju ovršne sudske odluke koja ima potvrdu ovršnosti, potrebnim troškovima ovrhe koje je ovršenik temeljem čl. 14. st. 4. OZ dužan naknaditi ovrhovoditelju?

[Rev 1490/2024](#)

Troškovi postupka izravne naplate tražbine pred Financijskom agencijom, koji je ovrhovoditelj po punomoćniku - odvjetniku proveo na temelju ovršne sudske odluke koja ima potvrdu ovršnosti, smatraju se potrebnim troškovima ovrhe koje je ovršenik na temelju čl. 14. st. 4. OZ dužan naknaditi ovrhovoditelju.

Čl. 12. st.1. i 2. ZPONS, čl. 25. Zakona o privremenom uzdržavanju

NAKNADA ZA PRIVREMENO UZDRŽAVANJE KOJU ISPLAĆUJE REPUBLIKA HRVATSKA JE TRAŽBINA NA KOJU SE PRIMJENJUJE ČL. 12. ST.1. ZPONS

1.42. Revd 2775/2021

Je li se tražbina na ime naknade za privremeno uzdržavanje koju isplaćuje Republika Hrvatska temeljem odredbe čl. 25. Zakona o privremenom uzdržavanju ("Narodne novine" broj 92/2014) umjesto roditelja koji ne izvršava svoju obvezu uzdržavanja maloljetnog djeteta, ima smatrati tražbinom zakonskog uzdržavanja djeteta na koju se tražbinu ne može primijeniti odredba čl. 12. st. 1. Zakona o provedbi ovrhe novčanim sredstvima ("Narodne novine" broj 68/2018) sukladno odredbi čl. 12. st. 2. iz tog Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima?

[Rev 278/2023](#)

Tražbina na ime naknade za privremeno uzdržavanje koju isplaćuje Republika Hrvatska temeljem odredbe čl. 25. Zakona o privremenom uzdržavanju ("Narodne novine" broj 92/2014) umjesto roditelja koji ne izvršava svoju obvezu zakonskog uzdržavanja maloljetnog djeteta, je i nadalje tražbina zakonskog uzdržavanja djeteta na koju se ne primjenjuje odredba čl. 12. st. 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima ("Narodne novine" broj 68/2018), sukladno odredbi čl. 12. st. 2. istog Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima.

vidi i [Rev 1159/2024](#), [Rev 1161/2024](#)

čl. 14. st.4. OZ

PRAVO OVRHOVODITELJA NA NAKNADU TROŠKOVA OVRHE U SLUČAJU KAD JE DO OBUSTAVE OVRHE DOŠLO KRIVNJOM OVRHOVODITELJA

1.43. Revd 2908/2021

Je li ovršenik, sukladno odredbi čl.14.st.4. Ovršnog zakona, dužan ovrhovoditelju naknaditi troškove koji su bili potrebni za provedbu ovrhe, a koji troškovi se sastoje od predujmova za izlazak sudskog ovršitelja i troškova zastupanja ovrhovoditelja po punomoćniku-odvjetniku-na uredovanjima za zapljenu pokretnina u slučaju kada je do obustave ovrhe došlo zato što ovrhovoditelja nakon više neuspješnih uredovanja (na kojima nije zatečen ovršenik) nije uplatio predujam za ponovni izlazak sudskog ovršitelja?

Rev 49/2022

Ovršenik, sukladno odredbi čl. 14. st. 4. Ovršnog zakona nije dužan ovrhovoditelju naknaditi troškove koji se sastoje od predujmova za izlazak sudskog ovršitelja i troškova zastupanja ovrhovoditelja po punomoćniku-odvjetniku-na uredovanjima za zapljenu pokretnina, u slučaju kada je do obustave ovrhe došlo krivnjom ovrhovoditelja zato što ovrhovoditelj nije uplatio predujam za ponovni izlazak sudskog ovršitelja.

Čl. 32. st.3. OZ

NASLJEDNIK NAKON OSTAVITELJEVE SMRTI STJEČE I NOVČANU TRAŽBINU KOJU JE OSTAVITELJ IMAO PREMA TREĆOJ OSOBI

1.44. Revd 687/2021

Stječe li nasljednik nasljeđivanjem iza ostavitelja prava koja je ostavitelj imao glede nekretnine u odnosu na koju je u korist ostavitelja ishođen upis fiducijarnog prijenosa prava vlasništva (tj. prijenos prava vlasništva na nekretnini radi osiguranja novčane tražbine) samo takvo/ fiducijarno vlasništvo nekretnine ili nasljednik time stječe i novčanu tražbinu koju je ostavitelj imao prema trećoj osobi svom dužniku (potonjem vlasniku nekretnine) a koja novčana tražbina je osigurana fiducijom?

Rev 257/2023

Prema ocjeni ovog suda dio odredbe čl. 32. st. 3. OZ-a „Ako tijekom ovršnog postupka dođe do promjene vjerovnika, novi vjerovnik nastavlja ovršni postupak kao ovrhovoditelj umjesto prvobitnog ovrhovoditelja, ako javnom ili ovjеровljenom privatnom ispravom dokaže da je nakon pokretanja ovršnog postupka tražbina na njega prenesena ili da je na njega na drugi način prešla“ treba tumačiti na način da ispravu kojom ovrhovoditelj koji je ujedno i nasljednik vjerovnika dokazuje svoju aktivnu legitimaciju postojanjem pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju kojim je

utvrđen nasljednikom vjerovnika (ovrhovoditelja) pa i kada tražbina koja je predmet ovrhe nije izričito navedena u rješenju o nasljeđivanju kojom je ovrhovoditelj utvrđen nasljednikom vjerovnika, jer uostalom i čl. 129. st. 1. do 3. Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15, 14/19 - dalje ZN.) propisano da u času ostaviteljeve smrti nasljednik stječe nasljedno pravo i na njega po sili zakona prelazi ostavina umrle osobe, čime postaje njegovo nasljedstvo, te u istom času nasljednik stječe i ostala prava i obveze vezane uz njegovo svojstvo nasljednika, ako što drugo ne proizlazi iz njihove pravne naravi, a nasljednik trajno ostaje nasljednikom, osim ako se valjano ne odrekne svoga nasljednog prava (odricanje od nasljedstva).

U takvoj procesnoj situaciji kada nema spora o univerzalnom pravnom sljedništvu vjerovnika zahtijevati dodatne isprave iz kojih bi ovrhovoditelj morao dokazivati da je na njega prešla tražbina prethodnog ovrhovoditelja, predstavljala bi posve nepotreban i ekstenzivan formalizam koji bi ovrhovoditelju nalagao nepotreban i nerazmjerni teret koji je osim toga u suprotnosti sa svrhom i ciljem iz čl. 1. OZ-a („...provode prisilno ostvarenje tražbina na temelju ovršnih i vjerodostojnih isprava (ovršni postupak.....“).

PRAVO OVRHOVODITELJA NA NAKNADU TROŠKOVA OVRŠNOG POSTUPKA U SLUČAJU KAD JE POVUKAO OVRŠNI PRIJEDLOG

Čl. 14. st.5. u vezi čl. 21. OZ u vezi čl. 158. st.2. ZPP

1.45. Revd 590/2022

U situaciji kad ovrhovoditelj nakon podnošenja prijedloga za ovrhu sudu zaprimi cjelokupna sredstva putem izvansudske ovrhe, pa potom o tome izvijesti sud i povuče prijedlog za ovrhu, je li time ovrhovoditelj vodio računa o tome je li i u kojem dijelu je njegova tražbina namirena, te je li time ovrhovoditelj postupio ispravno i pripada mu li onda pravo na trošak ovršnog postupka?

Rev 385/2023

Ovrhovoditelj koji povuče prijedlog za ovrhu odmah nakon što je njegova tražbina izvansudski namirena ima pravo na naknadu troškova ovršnog postupka.

Čl. 14. st.4. OZ u vezi Tbr. 11. st.8 i 32. st.2 OT

TROŠKOVI IZRAVNE NAPLATE

1.46. Revd 2006/2022

1. Mogu li se troškovi izravne naplate priznati kao troškovi ovršnog postupka prema Tarifi ("Narodne novine", broj 142/2012, 103/2014 i 118/2014) ako ovrhovoditelj

zastupan po punomoćniku odvjetniku nije dokazao da je radnju za koju traži naknadu odvjetnik i poduzeo, a niti navedeno proizlazi iz stanja spisa?

2. Ima li u postupku izravne naplate ovrhovoditelj zastupan po punomoćniku odvjetniku prema Tarifi ("Narodne novine", broj 142/2012, 103/2014 i 118/2014) pravo na naknadu troška za sastav podneska koji sadržajno predstavlja troškovnik?.

Rev 522/2023

Na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, održanoj 5. lipnja 2023. je o spornim, predmetnim pravnim pitanjima zbog kojih je ovršenici dopušteno podnijeti reviziju protiv drugostupanjskog rješenja, zauzeto pravno shvaćanje:

"Ovrhovoditelj zastupan po odvjetniku u postupku izravne naplate koji se vodi prema Zakonu o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“, br. 68/18, 2/20, 46/20 i 47/20) ima pravo na naknadu troškova za sastav prijedloga ili podneska za naknadu troškova izravne naplate, odnosno zahtjeva za naknadu troškova iz članka 14. stavak 6. Ovršnog zakona – „Narodne novine“ br. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20), kao i za radnju pribave klauzule pravomoćnosti i ovršnosti u tom postupku."

Za odgovor na postavljena pravna pitanja prema pravnom shvaćanju ovoga suda bitne su odredbe Tarife koje reguliraju pravo na trošak u ovršnom postupku. Odredbom čl. 11. toč. 8. Tarife određeno je da za sastav ostalih podnesaka u ovršnom postupku ili postupku osiguranja stranci pripada 25% nagrade iz Tbr. 7. toč. 1., 3. i 6. Tarife, ali ne više od 250 bodova. Dakle, izvan odredbi o pravu na trošak za sastav određenih podnesaka ili prijedloga navedenih u Tbr. 11. toč. 1. do 7. Tarife, u svim ostalim slučajevima se primjenjuje odredba Tbr. 11. toč. 8. Tarife. To znači da kada ovrhovoditelj od suda zahtijeva priznanje i određivanje troška izravne naplate, on mora uputiti podnesak ili zahtjev sudu koji prema pravnom shvaćanju ovoga suda u sebi sadrži i troškovnik, ali nije samo troškovnik, nego je zahtjev za priznanje i određivanje troškova koji se može podvesti pod pravo na trošak prema odredbi Tbr. 11. toč. 8. Tarife.

Isto tako sukladno odredbi čl. 32. st. 2. Tarife za izvid ili pribavu pravomoćnosti ili izvršnosti presude, rješenja i platnih naloga priznaje se trošak od 25 bodova. U Tarifi se nigdje ne uvjetuje da stranka mora dokazati da je upravo njen punomoćnik pribavio klauzulu pravomoćnosti ili ovršnosti, već jednostavno taj trošak pripada stranci ili u ovom slučaju ovrhovoditelju bez obzira tko je pribavio klauzulu pravomoćnosti i ovršnosti.

vidi i [Rev 1077/2022](#), **Rev 1152/2022** **Rev 79/2023**, **Rev 562/2023**, **Rev 454/2024**, **Rev 1188/2024**

Čl.279. st.1. i 3. OZ

PRIGOVOR PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE OVRŠENIKA SA SJEDIŠTEM U INOZEMSTVU

1.47. Revd 2287/2022

Je li zakonita odluka suda koji nakon prigovora ovršenika sa sjedištem u inozemstvu, protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, u cijelosti, postupka prema odredbi čl. 58. st. 2. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12 i dr. – dalje: OZ), i stavlja izvan snage rješenje o ovrsi samo u kojem je određena ovrha te rješava da će se postupak nastaviti "kao u povodu prigovora protiv platnog naloga", te da li je zakonitim postupanjem rješenje o ovrsi trebalo ukinuti i prijedlog za ovrhu odbaciti zbog apsolutne nenadležnosti javnog bilježnika i suda?

[Rev 393/2023](#)

Nakon prigovora ovršenika sa sjedištem u inozemstvu protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave sud treba rješenje o ovrsi ukinuti i prijedlog za ovrhu odbaciti zbog apsolutne nenadležnosti javnog bilježnika i suda.

Čl. 210. st.1., čl. 53. i 54. OZ

PRIJEDLOG OVRŠENIKA ZA PROGLAŠENJE PLJENIDBE I PRIJENOSA NEDOPUŠTENIM MORA SE DOSTAVITI NA OČITOVANJE OVRHOVODITELJU

1.48. Revd 2511/2020

Može li sud odluku o prijedlogu ovršenika iz odredbe čl. 210. st. 1. Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 112/12, 25/13 i 93/14) za proglašenje nedopuštenima pljenidbe i prijenosa, donijeti bez dostavljanja tog prijedloga ovrhovoditelju radi očitovanja?

[Rev 180/2021](#)

Odluku o prijedlogu ovršenika iz odredbe čl. 210. st. 1. Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 112/12, 25/13 i 93/14.) za proglašenje nedopuštenim pljenidbe i prijenosa, sud ne može donijeti bez dostavljanja tog prijedloga ovrhovoditelju radi očitovanja.

Čl. 277. st. 1. i 5. OZ

PRAVA PREDLAGATELJA OSIGURANJA U SLUČAJU ZAKAŠNJENJA PROTIVNIKA OSIGURANJA

1.49. Revd 1482/2021

1. Je li predlagatelj osiguranja koji u roku propisanom člankom 277. st. 5. u vezi sa čl. 277. st. 1. Ovršnog zakona („Narodne novine“ broj 57/96, 29/99 i 42/00) ne obavijesti (odnosno propusti obavijestiti; odnosno obavijesti sa zakašnjenjem) javnog bilježnika i/ili protivnika osiguranja da ne želi zadržati stvar odnosno pravo umjesto isplate osigurane tražbine, postaje punopravni vlasnik stvari odnosno punopravni imatelj prava koji su na njega preneseni, za cijenu koja odgovara iznosu osigurane tražbine s kamatama i troškovima te poreza na promet, danom isteka toga roka?

2. Kada nastupaju posljedice punopravnog stjecanja vlasništva kada predlagatelj osiguranja ne obavijesti protivnika osiguranja u roku propisanom člankom 277. stavkom 5. Ovršnog zakona („Narodne novine“ broj 57/96, 29/99 i 42/00) u vezi sa stavkom 1. istoga članka?

Rev 1096/2021

Prema shvaćanju ovog suda, ako prema čl. 277. st. 1. OZ protivnik osiguranja ne obavijesti predlagatelja osiguranja u roku od 15 dana da traži da se nekretnina proda preko javnog bilježnika, a predlagatelj osiguranja u daljnjem roku od 15 dana sukladno čl. 277. st. 5. OZ ne izjavi da ne želi zadržati stvar (nekretninu), predlagatelj osiguranja će istekom roka od 15 dana u kojem je mogao izjaviti da ne želi zadržati stvar (nekretninu), postati punopravni vlasnik stvari (nekretnine). Ako predlagatelj primi obavijest da protivnik osiguranja traži prodaju stvari s potrebnim priložima iz čl. 277. st. 2. OZ, tada nakon što predlagatelj osiguranja primi takvu obavijest protivnika osiguranja, predlagatelj osiguranja u daljnjem roku od 15 dana treba obavijestiti javnog bilježnika da proda stvar prema čl. 277. st. 3. OZ. Nadalje, ako predlagatelj osiguranja ne želi zadržati stvar, dužan je obavijestiti protivnika osiguranja putem javnog bilježnika da ne želi zadržati stvar u roku od 15 dana, ali računajući od isteka roka od 15 dana u kojem je protivnik osiguranja dužan obavijestiti predlagatelja osiguranja da traži prodaju nekretnine putem javnog bilježnika prema čl. 277. st. 1. OZ. Dakle, rok od 15 dana u kojem predlagatelj osiguranja može izjaviti da ne želi zadržati stvar počinje teći 16.-og dana računajući od dana u kojem je protivnik osiguranja dužan obavijestiti predlagatelja traži li prodaju stvari preko javnog bilježnika (15+15 dana). Nadalje, ako predlagatelj osiguranja nije putem javnog bilježnika obavijestio protivnika osiguranja u tom roku da ne želi zadržati stvar i uz uvjet da javni bilježnik ne uspije prodati nekretninu u roku od 3 mjeseca od dana kad je predlagatelj osiguranja ovlastio javnog bilježnika na prodaju stvari kako je predviđeno čl. 277. st. 4. OZ, predlagatelj osiguranja postaje vlasnik stvari istekom tih 3 mjeseca računajući od dana kad je predlagatelj osiguranja ovlastio javnog bilježnika na prodaju stvari.

Čl.52. st.5. i čl. 53. st.3. i 4.OZ

TUŽBA U PARNICI RADI PROGLAŠENJE OVRHE NEDOPUŠTENOM -

1.50. Revd 5483/2021

Da li je dopušteno ovršeniku, kada je upućen u parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom zbog razloga kojeg je u žalbi činjenično obrazložio, u tužbi iznositi druge činjenice koje nije naveo u žalbi, a zbog kojih smatra da je ovrha nedopuštena?

Rev 610/2023

Sukladno odredbi čl. 52. st. 5. OZ u vezi sa čl. 53. st. 3. i 4. OZ, ovršenik tužbu kojom pokreće parnicu na koju je upućen može temeljiti samo na razlozima koje je istaknuo u žalbi povodom koje je upućen u parnicu (u tom smislu i Rev 1901/2017-3 od 17. rujna 2019.). Na izloženi način odgovoreno je na postavljeno pitanje.

Čl. 5. st.3. i 4. OZ

PROMJENA PREDMETA I SREDSTVA OVRHE – PRETPOSTAVKE

1.51. Revd 457/2023

1. Je li postojanje ovršnog postupka preduvjet da bi se u sklopu istog mogao osnovano tražiti i odrediti nastavak postupka u smislu odredbe čl. 5. st. 3. Ovršnog zakona?,
2. Može li se dopustiti promjena predmeta i sredstva ovrhe nakon što je rješenje o obustavi ovrhe na nekretnini steklo svojstvo pravomoćnosti?

Rev 927/2023

Iz navedenih zakonskih odredbi proizlazi da je ovrhovoditelju dopušteno da za vrijeme trajanja ovršnog postupka predloži novi predmet i sredstvo ovrhe ako je prethodno rješenje o ovrsi postalo pravomoćno, ako se ovrha određenim sredstvom i na određenom predmetu ne može provesti te ako je prijedlog za promjenu sredstva i predmeta ovrhe podnesen u roku od dva mjeseca od obavijesti suda o nemogućnosti provedbe ovrhe. To znači da nakon dovršetka ili obustave ovrhe takva mogućnost više ne postoji, a što je dakle ujedno i odgovor na predmetna pravna pitanja.

Čl. 46. st.1. toč. 9., čl. 48. st.3., čl. 51. st. 3. OZ

(NE)DOPUŠTENOST OVRHE PROSUĐUJE SE PREMA STANJU STVARI U VRIJEME DONOŠENJA RJEŠENJA O OVRSI

1.52. Revd 566/2023

Da li se u parnici radi utvrđenja nedopuštenosti ovrhe, dopuštenost ovrhe prosuđuje u trenutku podnošenja ovršnog prijedloga ili u trenutku donošenja meritorne odluke?

[Rev 1030/2023](#)

U parnici radi proglašenja ovrhe nedopuštenom na koju je ovršenik upućen povodom žalbe protiv rješenja o ovrsi iz čl. 46. st. 1. OZ a iz razloga navedenog u odredbi čl. 46. st. 1. toč. 9. OZ, dopuštenost ovrhe prosuđuje se sa stanjem stvari u vrijeme donošenja rješenja o ovrsi.

Čl. 52. st. 3. OZ

PREKLUZIVNI ROK ZA POKRETANJE PARNICE RADI PROGLAŠENJA OVRHE NEDOPUŠTENOM

1.53. Revd 122/2020

Je li rok od 15 dana za pokretanje parnice propisan odredbom članka 52. stavak 3. Ovršnog zakona ("Narodne novine", br. 112/12, 25/13 i 93/14) prekluzivne ili instruktivne naravi?

[Rev 477/2021](#)

Odredbom čl. 52. st. 3. OZ-a propisano je da će sud u povodu žalbe ovršenika koja je izjavljena zbog razloga iz čl. 50. st. 1. t. 7. i 9. – 11. OZ-a u slučaju spora između stranaka o kojem ovršni sud ne može odlučiti po odredbama OZ-a (čl. 52. st. 4.), donijeti posebno rješenje kojim će ovršenika uputiti da u roku od 15 dana od pravomoćnosti toga rješenja pokrene parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom. Prema odredbi čl. 21. st. 1. OZ-a u ovršnom postupku na odgovarajući se način primjenjuju odredbe parničnog postupka, ako tim ili drugim zakonom nije drukčije određeno. Kako odredbama OZ-a nisu regulirane pravne posljedice propuštanja roka za podnošenje tužbe iz čl. 52. st. 3. OZ-a, dolazi do primjene odredba čl. 282. st. 1. ZPP-a, kojom je propisano da će se tužba odbaciti ako se utvrdi da je podnesena nepravodobno i posebnim propisima je određen rok za njezino podnošenje. Naime, za pokretanje parnice u povodu žalbe uređene odredbom čl. 52. OZ-a, kao i žalbe koju uređuje odredba čl. 55. OZ-a, predviđen je isti rok od petnaest dana. Taj rok je prekluzivan, što znači da dovodi do gubitka prava na traženje parnične pravne zaštite (tako i Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci broj: U-III/186/20 od 18. svibnja 2022., kao i ovaj sud u odluci broj Rev-386/17-2 od 3. svibnja 2017., na koju se u svojoj odluci referira i Ustavni sud Republike Hrvatske).

vidi i [Rev 173/2024](#)

Čl. 5. st.1., čl. 290. i čl. 296. OZ u vezi čl. 37. st.1. ZVDSP

**PRIJEDLOG ZA OSIGURANJE PRISILNIM ZASNIVANJEM ZALOŽNOG
PRAVA NA SUVLASNIČKOM DIJELU PREDMETA OSIGURANJA**

1.54. Revd 1551/2020

„...je li sud odlučujući o prijedlogu za osiguranje mogao odrediti osiguranje na suvlasničkom dijelu predmeta osiguranja koji nije naveden u prijedlogu za osiguranje?“.

Rev 61/2021

Slijedom navedenog, na postavljeno pravno pitanje valja odgovoriti da je ovršni sud odlučujući o prijedlogu za osiguranje vezan sadržajem prijedloga za osiguranje u pogledu sredstva i predmeta osiguranja (čl. 5. st. 1. OZ) te da nije mogao odrediti osiguranje na suvlasničkom dijelu predmeta osiguranja koji nije naveden u prijedlogu za osiguranje.

Čl. 14. st.4. OZ

**PRAVO NA NAKNADU POTREBNIH TROŠKOVA KADA JE SUDSKO
UREDOVANJE ODGOĐENO**

1.55. Revd 1633/2022

Smatra li se troškom potrebnim za ovrhu, u smislu odredbe čl. 14. st. 4. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12 i dr., dalje OZ), trošak koji je nastao bez krivnje ovršenika, radi odgode sudskog uredovanja zbog razloga na koje ovršenik nije utjecao, te da li je ovršenik u obvezi taj trošak nadoknaditi ovrhovoditelju?

Rev 1079/2022

Trošak osiguranja mehanizacije i radnika nužnih za provođenje ovršne radnje, i kada je sudsko uredovanje odgođeno, smatra se troškom potrebnim za ovrhu, u smislu odredbe čl. 14. st. 4. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12 i dr.), i ovršenik je, primjenom te zakonske odredbe, u obvezi taj trošak nadoknaditi ovrhovoditelju, a činjenica da je taj trošak nastao bez krivnje ovršenika, jer je sudsko uredovanje odgođeno zbog razloga na koje ovršenik nije utjecao, na to, sama po sebi, ne može imati utjecaja.

Čl. 14. st. 6. u vezi čl. 73. OZ

NAKNADA TROŠKOVA OVRHE – ZAHTJEV ZA NAKNADU POJEDINIH TROŠKOVA I CJELOKUPNIH TROŠKOVA

1.56. Revd 3319/2021

U situaciji kada stranka tokom postupka pri poduzimanju određene radnje u postupku zahtijeva naknadu troška za tu radnju, te nakon toga podnese zbirni zahtjev za naknadu cjelokupnog troška postupka, da li je taj naknadni zahtjev za naknadu troška postupka samostalan zahtjev u odnosu na ranije podnesene zahtjeve?

Rev 347/2022

Zahtjev za naknadom troškova postupka koji je podnesen na kraju postupka („zbirni zahtjev“) je zaseban zahtjev za naknadom troškova postupka koji ne isključuje obvezu suda da odluči o zahtjevima za naknadom troškova postupka koji su eventualno podneseni ranije, prilikom poduzimanja radnji u postupku.

Čl. 247. sz.4. i čl. 248. u vezi čl. 261. i čl. 262. OZ

ODREĐIVANJE OVRHE RADI NAPLATE SUDSKIH PENALA

1.57. Revd 3737/2022

Može li ovršni sud odrediti ovrhu radi naplate sudskih penala u okolnostima kada je rješenje o ovrsi doneseno temeljem rješenja koje je sadržajno utemeljeno na odredbama članka 262. Ovršnog zakona, a ne na temelju rješenja o izricanju sudskih penala?

Rev 469/2023

Dakle, imajući u vidu odnos odredbe čl. 247. st. 4. OZ-a prema kojoj se upućuje ovrhovoditelja da pokrene ovršni postupak radi ostvarivanja nenovčane tražbine na činjenje, trpljenje ili nečinjenje, makar je sud ovršeniku izrekao sudske penale, s odredbama čl. 261. i čl. 262. OZ-a koje određuju način prisilnog ostvarenja nenovčanih tražbina ovisno o tome radi li se o radnji koju može izvršiti i druga osoba ili o radnji koju može izvršiti samo ovršenik po ocjeni ovog suda nema mjesta beskonačnom izricanju sudskih penala u korist ovrhovoditelja, a na teret ovršenika već sud mora od slučaja do slučaja ocijeniti koji su razlozi zbog kojih ovrhovoditelj ne postupi po odredbi čl. 247. st. 4. OZ-a i je li se izricanjem i naplatom sudskih penala (čl. 248. OZ-a) pogoduje bogaćenju ovrhovoditelja, a ne provođenju pravnog reda provedbom ovrhe tražbine utvrđene ovršnom ispravom što je i svrha OZ-a (čl. 1.).

Čl. 52. st.1. u vezi čl. 50. OZ, Čl. 8.EKLJP, čl. 34 Ustava RH

**PARNICA RADI PROGLAŠENJA OVRHE NEDOPUŠTENOM I PRIGOVOR
PRAVA NA DOM**

1.58. Revd 4797/2022

Je li parnični sud u parnici radi proglašenja ovrhe nedopuštenom dužan raspraviti tužitelj (ovršenikov) prigovor prava na poštivanje doma u smislu članka 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine – Međunarodni ugovori" br. 18/97, 14/02, 98/05, 1/06, 2/10) i članka 34. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" br. 56/90, 135/97, 113/00, 28/01 i 76/10, 5/14 - dalje: Ustav), kada ovršna isprava u ovršnom postupku potječe iz parničnog postupka u kojem taj prigovor nije raspravljen?

Rev 851/2023

Parnični sud je u parnici radi proglašenja ovrhe nedopuštenom dužan raspraviti tužitelj prigovor povrede prava na poštivanje doma u smislu čl. 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i čl. 34. Ustava Republike Hrvatske i kada se parnica vodi radi proglašenja ovrhe nedopuštenom koja je određena na temelju pravomoćne presude koja potječe iz parničnog postupka u kojem prigovor tuženika o pravu na dom nije raspravljen.

Čl. 72. st.3. OZ/20 (čl. 7. st.3. ZID OZ/20)

OBUSTAVA OVRHE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

1.59. Revd 3988/2022

Da li je odredbu članka 7. stavka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 131/20), koja propisuje da će sud obustaviti ovrhu po službenoj dužnosti ako ovrhovoditelj u roku od jedne godine nije poduzeo niti jednu radnju u postupku, potrebno tumačiti na način da se rokovi neaktivnosti ovrhovoditelja mogu računati tek po reakciji suda na procesne radnje odnosno prijedloge ovrhovoditelja kada nastavak ovršnog postupka ovisi o određenom prijedlogu ovrhovoditelja, odnosno tek kada se neaktivnost može pripisati propustu ovrhovoditelja - a ne i u situaciji kada sud u ovršnom postupku nije postupio po pravomoćnom rješenju o ovrsi i sukladno prijedlogu ovrhovoditelja (pa nije poduzeo po ovrhovoditelju predloženu i rješenjem odobrenu radnju koju je po pravomoćnosti rješenja o ovrsi samo on i mogao poduzeti sukladno odredbama Ovršnog zakona, onu koja je potrebna da bi se provela ovrha na predloženom predmetu ili sredstvu ovrhe)?

Rev 670/2023

Kako je u pitanju radnja koju samo sud može poduzeti i koja je nužna da bi se provela ovrha, to u konkretnom slučaju nastavak ovršnog postupka ne ovisi o određenom prijedlogu ovrhovoditelja, pa zbog toga što ovrhovoditelj, u smislu odredbe čl. 7. ZID OZ-

a, u roku od jedne godine nije poduzeo niti jednu radnju u postupku od 28. studenoga 2020. do donošenja prvostupanjskog rješenja 11. veljače 2022. ne može imati za posljedicu obustavu postupka. Ovo stoga, jer navedena zakonska odredba dolazi u obzir samo onda kada nastavak ovršnog postupka ovisi o određenom prijedlogu ovrhovoditelja, a ne zbog toga što ovršni sud ne poduzima ovršne radnje koje je po OZ-u dužan poduzeti.

Čl. 14. st.5. OZ u vezi čl. 158. st.1.ZPP, čl. 161.st.1. ZOO/05

**PRAVO OVRHOVODITELJA NA NAKNADU TROŠKOVA OVRHE U
SLUČAJU KADA POVUČE OVRŠNI PRIJEDLOG JER JE GLAVNI DUŽNIK
ISPUNIO OBVEZU**

1.60. Revd 699/2022

Ima li ovrhovoditelj, koji je povukao ovrhu odmah nakon što mu je glavni dužnik ispunio dužnu obvezu, a koji ujedno nije ovršenik u istom ovršnom postupku, pravo na naknadu troškova od ovršenika ili pravo na naknadu troškova u tom slučaju ima ovršenik? Odnosno, predstavlja li razlog na strani ovrhovoditelja činjenica da mu je tražbina podmirena od strane glavnog dužnika, a ne ovršenika, radi kojeg je ovrhovoditelj dužan naknaditi ovršeniku troškove ovršnog postupka?

Rev 240/2023

Ovrhovoditelj, koji je povukao ovrhu odmah nakon što mu je glavni dužnik ili druga osoba koja za to ima pravni interes ispunio dužnu obvezu, ima pravo na naknadu troškova od ovršenika - založnog dužnika neovisno o tome što ovršenik u ovršnom postupku nije glavni dužnik i što tražbinu nije ispunio sam ovršenik (založni dužnik) nego glavni dužnik. Podmirenje duga, koje se potražuje u ovršnom postupku, od strane glavnog dužnika, a ne od vlasnika nekretnine (založnog dužnika) koji je ovršenik, je razlog zbog kojeg je trošak dužan naknaditi ovršenik ovrhovoditelju, a ne razlog zbog kojeg bi ovrhovoditelj bio dužan naknaditi trošak ovršeniku.

Čl. 14. st.4. OZ u vezi Tbr. 11. st.8 i 32. st.2 OT

TROŠKOVI IZRAVNE NAPLATE

1.61. Revd 439/2023

1./Može li se popunjavanje zahtjeva za izravnu naplatu, čiji su oblik i sadržaj propisani Pravilnikom Ministarstva pravosuđa, a obrazac zahtjeva objavljen uz taj isti Pravilnik, od strane odvjetnika koji je punomoćnik ovrhovoditelja, smatrati radnjom sastava prijedloga radi dostave pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi banci (izvansudska ovrha) ili sudu (sudska ovrha) u smislu Tbr. 11.5. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika?

2./ Može li se poseban zahtjev ovrhovoditelja, koji sadržajno predstavlja troškovnik za naknadu troškova nastalih provedbom postupka izravne naplate, smatrati ostalim podneskom u smislu Tbr. 11.8. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika?

Rev 729/2023

1) Popunjavanje zahtjeva za izravnu naplatu od strane odvjetnika koji je punomoćnik ovrhovoditelja može se smatrati radnjom sastava prijedloga radi dostave pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi banci (izvansudska ovrha) ili sudu (sudska ovrha) u smislu Tbr. 11. t. 5. Tarife, te ovrhovoditelj ima pravo na naknadu troška za sastav prijedloga/zahtjeva radi dostave pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi banci (izvansudska ovrha) ili sudu (sudska ovrha), odnosno drugim sudionicima u provođenju ovrhe, sukladno odredbi Tbr. 11. toč. 5. Tarife.

2) Nadalje, zahtjev/podnesak, kojim ovrhovoditelj od suda zahtijeva priznanje i određivanje troška izravne naplate koji u sebi, prema pravnom shvaćanju ovog suda, osim troškovnika za naknadu troškova nastalih provedbom postupka izravne naplate, sadrži i zahtjev kojim ovrhovoditelj zahtijeva od suda određenje troška, može se smatrati ostalim podneskom u smislu Tbr. 11. t. 8. Tarife, te ovrhovoditelj ima pravo na naknadu troška za sastav zahtjeva/prijedloga ili podneska za naknadu troškova izravne naplate sukladno odredbi Tbr. 11. t. 8. Tarife.

vidi i **Rev 85/2023**

Čl. 14. st.4. OZ u vezi Tbr. 11. st.8 i 32. st.2 OT

TROŠKOVI IZRAVNE NAPLATE – U SLUČAJU KAD JE POTVRDA OVRŠNOSTI PRIBAVLJENA ELEKTRONIČKIM PUTEM

1.62. Revd 3508/2022

Ima li ovrhovoditelj zastupan po punomoćniku - odvjetniku pravo na naknadu troškova sastava prijedloga za naknadu troškova izvansudske ovrhe kao troška koji je sukladno odredbi čl. 14. st. 4. Ovršnog zakona potreban za ovrhu, odnosno predstavlja li prijedlog za naknadu troškova izvansudske ovrhe samo troškovnik na koji se ne primjenjuje odredba čl. 14. st. 4. Ovršnog zakona, a za sastav kojeg troškovnika ni odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine broj 142/12, 103/15, 118/14 i 107/15) pravo na naknadu nije propisano?

Ima li ovrhovoditelj zastupan po punomoćniku - odvjetniku pravo na naknadu troška pribavljanja potvrde o ovršnosti u situaciji kada se ista izdaje odnosno dostavlja u elektroničkom obliku sukladno čl. 67.a Sudskog poslovnika?

Rev 229/2023

„ovrhovoditelj se, da bi ostvario pravo na naknadu troška kojeg je opravdano imao u postupku izravne naplate, morao obratiti sudu i ovome (u smislu odredbe čl. 164. st. 2. ZPP-a, koja se ovdje primjenjuje prema odredbi čl. 21. st. 1. OZ-a) predložiti zahtjev u kojem je imao „određeno navesti troškove za koje traži naknadu“ - sa, ovdje bitno - i nedvosmislenim prijedlogom da mu se i ovi u pokrenutom postupku (upravo) po tome zahtjevu naknade, a time što taj zahtjev, u tome sadržaju, sadrži i navedeni popis troškova („troškovnik“, kako ga ovršenica naziva) ne čini ga, što ovršenica sugerira prihvatiti, samo „troškovnikom“.

„u okviru prava na naknadu troška izravne naplate ovrhovoditelju zastupanom po punomoćniku pripada i pravo na naknadu troška za radnju pribave klauzule pravomoćnosti i ovršnosti isprave neovisno o načinu na koji je tu klauzulu ishodio“.

vidi i [Rev 974/2024](#), [Rev 910/2024](#), [Rev 434/2024](#)

Čl. 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

PROGLAŠENJE NEDOPUŠTENOM OVRHE RADI ISELJENJA I PRAVO NA DOM

1.63. Revd 312/2022

Je li osnovan zahtjev za proglašenje ovrhe nedopuštenom (kojom ovrhom se traži iseljenje tužitelja iz vlastite nekretnine) u situaciji kada je tužitelj upisan u zemljišnim knjigama kao vlasnik nekretnine i to na temelju pravomoćne presude, koja je donijeta nakon presude na temelju koje je pokrenut ovršni postupak radi ispražnjenja tužitelja i predaje u posjed, a čime se dira i u pravo na dom tužitelja?

Rev 213/2023

Međutim, tužitelj se u tužbi pozivao na to da ga se iseljava iz vlastite nekretnine koje je i vlasnik i posjednik, čime se pozivao na pravo poštivanja njegovog doma iz čl. 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine“ broj - Međunarodni ugovori, broj 18/97, 6/99, 8/99, 14/02 i 1/06), što drugostupanjski sud nije imao u vidu donoseći odluku kojom je preinačio prvostupanjsku presudu i odbio tužbeni zahtjev.

Pravomoćnom presudom donesenom nakon presude na temelju koje je pokrenut ovršni postupak tužitelj je utvrđen vlasnikom i upisan je u zemljišnim knjigama kao vlasnik nekretnine iz koje se traži iseljenje tužitelja ovrhom. Radi ocjene postojanja pravedne ravnoteže između suprotstavljenog interesa tuženice u ostvarenju prava iz pravomoćne presude u postupku ovrhe radi ispražnjenja i predaje u posjed nekretnine i prava tužitelja na dom koji je upisan i kao vlasnik te nekretnine, prije donošenja odluke o zahtjevu za proglašenje ovrhe nedopuštenom trebalo je provesti test razmjernosti prevladava li u konkretnom slučaju pravo na zaštitu prava na dom

tužitelja a koji je i vlasnik nekretnine u odnosu na pravo tuženice na ostvarivanje njenog prava iz pravomoćne presude na temelju koje je pokrenut ovršni postupak. To bi ujedno i bio odgovor na postavljeno pitanje.

Čl.151.st.8. Prekršajnog zakona, čl. 209. st.1. i čl. 210. st.1. OZ, čl. 3. ZPONS

IZRAVNA NAPLATA NA TEMELJU PREKRŠAJNOG NALOGA I PRAVNA SREDSTAVA IZ ČL. 210. OZ

1.64. Revd 2883/2022

Primjenjuje li se Ovršni zakon kao posebni propis (*lex specialis*) u smislu mogućnosti korištenja pravnih sredstava (ovršenika) iz članka 210. Ovršnog zakona kada ovrhu provodi Financijska agencija na temelju odredbe članka 152. stavak 4. Prekršajnog zakona?

Rev 239/2023

Ovaj sud je zauzeo pravno shvaćanje na sjednici Građanskog odjela broj Su-IV-101/2023-14 od 4. prosinca 2023., koje glasi: "Ovršenik protiv kojeg je postupak izravne naplate prema odredbama ZPONS-a pokrenut na temelju obveznog prekršajnog naloga ima pravo na pravnu zaštitu predviđenu odredbom čl. 210. OZ-a."

(...)

Ovršenik u odnosu na kojeg Financijska agencija provodi izravnu naplatu na temelju obveznog prekršajnog naloga ima pravo korištenja pravnih sredstava iz čl. 210. Ovršnog zakona.

vidi i **Rev 353/2023, Rev 439/2023, Rev 440/2023, Rev 201/2023, Rev 1060/2023, Rev 373/2023, Rev 388/2023, Rev 1082/2024, Rev 1299/2024**

Čl. 12. ZPONS

PODNOŠENJE NOVOG PRIJEDLOGA ZA IZRAVNU NAPLATU NA TEMELJU OSNOVE KOJA JE BRISANA IZ OČEVIDNIKA

1.65. Revd 2621/2022

Je li dopušten prijedlog ovrhovoditelja da Financijska agencija, nakon što je, na temelju čl. 12. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, u postupku izravne naplate prestala postupati po zahtjevu za izravnu naplatu i osnovu izbrisala iz Očevidnika, ponovno istu osnovu temeljem novog zahtjeva za izravnu naplatu upiše u Očevidnik i nastavi postupati sukladno istome?

Rev 274/2023

Dopušten je prijedlog ovrhovoditelja da Financijska agencija, nakon što je, na temelju čl. 12. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, u postupku izravne naplate prestala postupati po zahtjevu za izravnu naplatu i osnovu izbrisala iz Očevidnika, ponovno istu osnovu temeljem novog zahtjeva za izravnu naplatu upiše u Očevidnik i nastavi postupati sukladno istome.", posljedično čemu su nižestupanjski sudovi pravilno pravomoćno odbili prijedloge ovršenika za proglašenje prijenosa i pljenidbe nedopuštenim i za odgodu izdavanja naloga bankama za prijenos zaplijenjenih sredstava u postupku izravne naplate na temelju bjanko zadužnice, kao neosnovane.

Čl. 67. st.2. u vezi čl. 225. do 229. OZ

OVRHA RADI ISPRAŽNJENJA I PREDAJE NEKRETNINE NIJE POSTALA NEMOGUĆA AKO JE NEKRETNINA U POSJEDU TREĆE OSOBE

1.66. Revd 4505/2021

1. Je li, u smislu odredbe čl. 67 st. 2 OZ-a (NN 57/96, 29/99, 42/00, 137/03, 194/03) ovrha radi ispražnjenja i predaje nekretnine iz čl. 225 do 229 OZ-a (NN 57/96, 29/99, 42/00, 137/03, 194/03) postala nemoguća ili se ne može provesti, ukoliko tijekom ovršnog postupka sud utvrdi da se u posjedu nekretnine nalazi treća osoba, a ne ovršenik?

2. Je li sud u ovršnom postupku ovlašten obustaviti ovrhu, a treće osobe koje tvrde da su posjedu nekretnine, pravomoćno su odbijene s tužbenim zahtjevima za proglašenje ovrhe nedopuštenom?

Rev 162/2022

Stoga je u odnosu na prvo postavljeno pitanje za odgovoriti da u smislu odredbe čl. 67. st. 2. OZ, ovrha radi ispražnjenja i predaje nekretnine iz čl. 225. do 229. OZ, nije postala nemoguća i može se provesti, ako tijekom ovršnog postupka sud utvrdi da se u posjedu nekretnine nalazi treća osoba, a ne ovršenik.

Odgovor na drugo pravno pitanje je da sud u ovršnom postupku nije ovlašten obustaviti ovrhu, ako su treće osobe koje tvrde da su posjedu nekretnine, pravomoćno odbijene s tužbenim zahtjevima za proglašenje ovrhe nedopuštenom.

Čl. 12. ZPONS

PODNOŠENJE NOVOG PRIJEDLOGA NA TEMELJU OSNOVE KOJA JE VEĆ BRISANA IZ OČEVIDNIKA

1.67. Revd 3232/2021

Je li protuzakonit prijedlog ovrhovoditelja nakon što je Agencija (Fina) isknjižila osnovu u skladu čl. 12. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, da se ovrha ponovno provodi na novčanim tražbinama ovršenika i to na način da Agencija po prijedlogu ovrhovoditelja osnov ponovo upiše u svoj očevidnik prema prednosnom redu zaprimanja uz prethodno uplaćeni predujam od strane ovrhovoditelja u tu svrhu?

Rev 134/2022

Pravno shvaćanje nižestupanijskih sudova prema kojem ne postoji mogućnost ponovnog upisivanja u Očevidnik osnove za plaćanje i nastavak postupak u skladu s tom osnovom nakon što je na temelju odredbe čl. 12. st. 1. ZPONS Financijska agencija prestala postupati po rješenju o ovrsi i to rješenje izbrisala iz Očevidnika (što je i odgovor na postavljeno pitanje), u skladu je s pravnim shvaćanjem izraženim u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev 104/2022-2 od 9. veljače 2022.

Čl.14. st.2. i 11., čl. 278. st. 1. OZ

JAVNI BILJEŽNIK NEMA OVLAST OBUSTAVITI OVRHU U SLUČAJU NEUPLATE PREDUJMA

1.68. Revd 2201/2023

Je li javni bilježnik ovlašten spis dostaviti sudu radi daljnjeg postupanja u slučaju neuplate predujma troškova postupka od strane ovrhovoditelja?

Rev 56/2024

Dakle, javni bilježnik nema ovlaštenja obustaviti postupak ukoliko nije plaćen predujam za radnju koju treba poduzeti, već jedino može, kao povjerenik suda provesti one radnje za koje je ovlašten na temelju zakona. Slijedom navedenog, logično je i jedno moguće, da kad nije plaćen predujam za njegovu radnju, javni bilježnik spis dostavi sudu čiji je povjerenik, koji će obustaviti ovrhu, jer je samo sud ovlašten donijeti takvo rješenje. U suprotnom, kada bi javni bilježnik zadržao spis a o prijedlog za ovrhu ne bi nitko odlučio, bilo bi povrijeđeno ovrhovoditeljevo pravo na pristup sudu.

Dakle, sudovi moraju u ovakvoj situaciji, tumačenjem normi ispuniti pravnu prazninu. Jedino logično, prihvatljivo i smisleno ispunjavanje pravne praznine, jest tumačiti gore navedene odredbe, da će u ovakvoj situaciji javni bilježnik kao povjerenik suda, nakon što bilježniku ne bude plaćen predujam za postupanje, vratiti spis sudu koji će

shodnom primjenom odredbe čl. 14. st. 2. OZ. obustaviti ovrhu jer se bez radnje javnog bilježnika ovrha ne može provesti, upravo zbog neplaćanja predujma ovrhovoditelja.

Neracionalno bi bilo zahtijevati od suda, u trenutku kada mu je prijedlog vraćen od strane javnog bilježnika, uz obavijest da ovrhovoditelj nije predujmio trošak postupanja javnog bilježnika, da sam sud pozivom na odredbu čl. 14. st. 2. OZ ponovno zahtjeva od ovrhovoditelja plaćanje predujma, kako bi u slučaju da taj trošak ne bude plaćen, zaključio da se radnja javnog bilježnika neće provesti, i uslijed toga obustavi ovrhu.

vidi i [Rev 612/2024](#), [Rev 1084/2023](#), [Rev 174/2024](#), [Rev 911/2024](#)

Čl. 14. st. 2. i 11., čl. 278. st. 1. OZ

JAVNI BILJEŽNIK NEMA OVLAŠT OBUSTAVITI OVRHU U SLUČAJU NEUPLATE PREDUJMA

1.68.a Revd 4260/2023

1. Pripada li isključivo sudu pravo pozvati ovrhovoditelja sukladno čl. 14. st. 2. OZ na dužnost predujmljivanja troškova u roku koji odredi sud, te pravo na obustavu ovrhe ako troškovi ne budu predujmljeni u tom roku?

2. Je li javni bilježnik ovlašten spis dostaviti sudu radi daljnjeg postupanja u slučaju neuplate predujma troškova postupka od strane ovrhovoditelja?

[Rev 543/2024](#)

a) Javnom bilježniku pripada pravo pozvati ovrhovoditelja na predujam troška dostave (ovršeniku) obavijesti u smislu čl. 281. st. 1. i 2. OZ, uz koju se dostavlja i prijedlog za donošenje rješenja o ovrsi temeljem vjerodostojne isprave općenito na imovini ovršenika i, pozivanjem na odredbu čl. 14. st. 11. OZ, dati upozorenje u smislu potonje odredbe;

b) U slučaju nepostupanja ovrhovoditelja po pozivu javnog bilježnika iz toč. a) ovoga odgovora:

- javni bilježnik je ovlašten dostaviti spis sudu radi daljnjeg postupanja;
- sud je ovlašten obustaviti ovrhu pozivom na odredbu čl. 14. st. 2. OZ.

vidi i [Rev 680/2024](#), [Rev 542/2024](#), [Rev 679/2024](#), [Rev 490/2024](#)

Čl. 295. - 298. u vezi čl. 290. OZ

PRIGOVOR ZASTARE U POSTUKU OSIGURANJA

1.69. Revd 2392/2020

1. Da li je u postupcima osiguranja protivnik osiguranja ovlašten isticati prigovor zastare one tražbine koja se u tom istom postupku osigurava?

2. Da li je u postupcima osiguranja tražbine isključena primjena odredbe čl. 50. st. 1. toč. 11. Ovršnog zakona?
3. Da li je unatoč prigovoru zastare dopušteno prisilno osiguravati tražbinu za koju je nastupila zastara prava na naplatu?

Rev 538/2021

Bitno je da je prisilno zasnivanje založnog prava (čl. 295. - 298. OZ) postupak osiguranja tražbina, a prema odredbi čl. 290. OZ na osiguranje tražbine prema ovom dijelu zakona na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga zakona o ovrsi radi ostvarenja tražbine.

S obzirom da odredbama čl. 295. – 298., niti bilo kojim drugim propisom, u postupku prisilnog zasnivanja založnog prava na nekretnini nije isključena primjena odredbe čl. 290. OZ mora se zaključiti da se u tim postupcima primjenjuje i odredba čl. 50. st. 1. t. 11. ZPP, na odgovarajući način, a ta odredba, kao razlog za žalbu predviđa i prigovor zastare.

Čl. 50. st. 1. toč. 3. i čl. 51. st.2 OZ u vezi čl. 35. st.2.

OVRŠNOST ODLUKE O TROŠKOVIMA POSTUPKA KADA JE UKINUTA ODLUKA O GLAVNOJ STVARI

1.70. Revd 4511/2021

Može li kao ovršna isprava egzistirati pravomoćna odluka o troškovima parničnog postupka kojom se tužitelju priznaju troškovi parničnog postupka a da je odluka o glavnoj stvari ukinuta te u konačnici tužbeni zahtjev odbijen?

Rev 89/2023

Odluka o parničnim troškovima, koji su sporedna tražbina u odnosu na glavni zahtjev, prati sudbinu odluke o glavnoj stvari.

Kada je glavni zahtjev nakon donošenja odluke o troškovima odbijen donijeta je i nova odluka kojom se odlučuje o troškovima postupka i prethodna odluka više ne egzistira (kao i prethodna odluka o meritumu spora).

***Čl. 14.st.4. OZ u vezi Tbr.11.toč.8. OT
NAKNADA TROŠKA ZA SASTAV PODNESKA POREZNOJ UPRAVI***

1.71. Revd 1197/2023

Smatra li se prijedlog kojim stranka od porezne uprave potražuje izradu i dostavu obračuna poreza i doprinosa podneskom kojim se pokreće upravni postupak pred poreznom upravom ili podnesak u ovršnom postupku, ukoliko je takav obračun nužan za pokretanje postupka izvansudske ovrhe, odnosno da li se radi o obračunu naknade troškova ovršnog postupka na njih primjenjuju odredbe Tbr. 20.2 ili Tbr. 11.8. Tarife

o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine", broj 42/12, 103/14, 118/14, 107/15, 37/22 i 126/22)?

Rev 788/2023

Ovrhovoditelj zastupan po odvjetniku u postupku izravne naplate koji se vodi prema Zakonu o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“, broj 68/18, 2/20, 46/20 i 47/20) ima pravo na naknadu troškova sastava podneska kojim od porezne uprave potražuje izradu i dostavu obračuna poreza i doprinosa iz plaće prema Tbr. 11.8. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“, broj 42/12, 103/14, 118/14, 107/15, 37/22 i 126/22).

Čl. 36.st.6. OZ

Paragraf 12. Zakona o sudskom vanparničnom postupku

UKIDANJE POTVRDE PRAVOMOĆNOSTI I OBUSTAVA OVRHE

NAKNADA TROŠKOVA U IZVANPARNIČNOM POSTUPKU

1.72. Revd 3300/2020

Da li sud kod donošenja odluke kojom ukida potvrde pravomoćnosti i ovršnosti rješenja o ovrsi javnog bilježnika može donijeti i odluku o obustavi ovršnog postupka i ukidanju provedenih radnji?

Da li ovršenik ima pravo na naknadu troškova koje mu ovrhovoditelj nije (neosnovano) prouzročio, a pogotovo ako ovrhovoditelj nije niti sudjelovao u postupku u kojem je donesena odluka o dužnosti naknade troškova?

Rev 495/2021

Stoga na prvo postavljeno pravno pitanje valja odgovoriti da sud u izvanparničnom postupku kod donošenja odluke kojom ukida potvrde pravomoćnosti i ovršnosti (čl. 36. st. 6. OZ) rješenja o ovrsi javnog bilježnika ne može donijeti i odluku o obustavi ovršnog postupka i ukidanju provedenih radnji.

(...)

Stoga je odgovor na drugo postavljeno pravno pitanje da u izvanparničnom postupku predlagatelj nema pravo na naknadu troškova koje mu protustranka nije (neosnovano) prouzročila, a osobito uzimajući u obzir da protustranka nije niti imala saznanja o pokrenutom izvanparničnom postupku (u konkretnom slučaju sve dok nije zaprimila drugostupanjsku odluku).

Čl. 14. st.5. OZ

NAJKNADA KAD SU TROŠKOVI POSTUPKA PROTIVNIKA OSIGURANJA UZROKOVANI SLUČAJEM KOJI SE DOGODIO PREDLAGATELJICI OSIGURANJA

1.73. Revd 2765/2023

Ima li se razlog obustave postupka prisilnog osiguranja po službenoj dužnosti prema odredbi članka 72. stavak 1. OZ (ukidanje ovršne isprave) pripisati krivnji predlagateljice osiguranja te smatra li se da je predlagateljica osiguranja neosnovano pokrenula postupak prisilnog osiguranja i prouzročila troškove postupka protivniku osiguranja ako je do ukidanja ovršne isprave došlo nakon pravomoćnosti rješenja o osiguranju?

Rev 428/2024

Prema odredbi čl. 14. st. 5. OZ neosnovano prouzročeni troškovi postupka su troškovi koji su uzrokovani krivnjom (načelo culpa) ali i troškovi koji su uzrokovani slučajem koji se stranci (ovdje predlagateljici osiguranja) dogodio (načelo causae) (čl. 156. st. 1. ZPP u vezi s čl. 21. st.1. OZ).

U pravu je predlagateljica osiguranja kada smatra da u konkretnom slučaju nema mjesta odluci o naknadi troška postupka osiguranja temeljem krivnje predlagateljice osiguranja.

No, odluka nižestupanijskih sudova o naknadi troška postupka osiguranja je pravilna jer su u konkretnom slučaju troškovi postupka osiguranja protivnika osiguranja uzrokovani slučajem koji se dogodio predlagateljici osiguranja. Kada je ovršna isprava - predmetno porezno rješenje na temelju kojeg je doneseno rješenje o osiguranju poništeno prije navedenom presudom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, onda je riječ o slučaju koji se dogodio predlagateljici osiguranja. Stoga dakle predlagateljica osiguranja je dužna naknaditi protivniku troškove koji su mu tim uzrokovani. Pokretanje postupka osiguranja na temelju ovršne isprave koja je naknadno u sudskom postupku poništena kao nepravilna i nezakonita, rizik je na strani osobe koja predlaže osiguranje. U konkretnom slučaju ovo tim više što je predmetnu ovršnu ispravu, porezno rješenje donijelo javnopravno tijelo predlagateljice osiguranja.

Čl. 183. OZ/08

PROMJENA PREDMETA I SREŠTVA OVRHE NA TEMELJU OBIČNE ZADUŽNICE

1.74. Revd 180/2021

Može li sud donijeti rješenje o promjeni predmeta i sredstva ovrhe na temelju obične zadužnice?

Rev 543/2021

Sud može donijeti rješenje o promjeni predmeta i sredstva ovrhe na temelju obične zadužnice s obzirom na to da zadužnica koja je po javnom bilježniku ovjerena 15. svibnja 2009. ima u smislu odredbe čl. 183. OZ/08 svojstvo pravomoćnog rješenja o ovrsi.

Čl.11.st.3., čl. 103.st.5. OZ

ROK ZA IZJAVLJIVANJE ŽALBE PROTIV RJEŠENJA O DOSUDI

DOSTAVA RJEŠENJA O DOSUDI (elektronička javna dražba)

1.75. Revd 3595/2022

1. Računa li se početak računanja roka za izjavljivanje žalbe protiv rješenja o dosudi u konkretnom slučaju, na način kako je to propisano čl. 11. st. 3. Ovršnog zakona ili se računa u skladu s uputom o pravnom lijeku u kojoj je izričito naznačeno kako se žalba može izjaviti u roku od 8 dana, a smatra se da je rješenje dostavljeno svim osobama kojima se dostavlja zaključak o prodaji te svim sudionicima u dražbi istekom trećeg dana od dana njegova isticanja na e-oglasnoj ploči suda, sukladno čl. 103. st. 5. Ovršnog zakona?,
2. Smije li se činjenica nepravovremenosti žalbe ovršenika izvan zakonskog roka zbog postupanja sukladno uputi o pravnom lijeku suda, tumačiti na štetu ovršenika ili u njegovu korist? i
3. Kada je obavljena dostava rješenja o dosudi, istekom trećeg dana od dana njegova isticanja na e-oglasnoj ploči suda, sukladno čl. 103. st. 5. Ovršnog zakona ili preuzimanjem pismena u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava odnosno na drugi odgovarajući način, primjenom pravila o dostavi u parničnom postupku?

Rev 497/2023

Odgovor na drugo u reviziji naznačeno pitanje, ono kojim se problematizira pravovremenost žalbe s obzirom na pogrešnu uputu suda o početku tijeka roka za njeno podnošenje, sadržan je u pravnome shvaćanju koje je ovaj sud izrazio u više svojih odluka (primjerice Rev-57/1999-2 od 28. travnja 1999., Revt 155/2014-2 od 17. lipnja 2015. i Rev 3442/2018-2 od 10. prosinca 2019.), a Ustavni sud Republike Hrvatske u Odluci broj U-III-3071/2006 od 18. ožujka 2009., i prema kojemu pogrešna uputa o roku za žalbu ne može ići na štetu stranke.

(...)

Odgovor na njih je da kod računanja početka tijeka osmodnevnoga roka za izjavljivanje žalbe protiv rješenja o dosudi valja voditi računa o tome da on teče od dostave toga rješenja, ali da se taj dan ne utvrđuje prema općim pravilima o dostavi iz čl. 8. OZ, već valja uzeti da je rješenje o dosudi dostavljeno istekom trećega dana od dana njegova isticanja na e-oglasnoj ploči suda.

Čl. 178. i čl. 49. OZ

OVRHA NA TEMELJU IZJAVE O SUGLASNOSTI PLAĆE – PRIMJENA OVRŠNOG ZAKONA VAŽEĆEG U VRIJEME POKRETANJA OVRŠNOG POSTUPKA

ŽALBA PO PROTEKU ROKA

1.76. Revd 1860/2023

1. Prilikom pokretanja novog ovršnog postupka na plaći/mirovini određenog ovršenika kod poslodavca/HZMO-a temeljem izjave o suglasnosti za zapljenu plaće/mirovine (postupak zapljene po pristanku ovršenika), primjenjuju li se na taj postupak odredbe Ovršnog zakona koji je na snazi u trenutku pokretanja ovršnog postupka ili odredbe Ovršnog zakona koji je bio na snazi u vrijeme izdavanja isprave temeljem koje se provodi takva ovrha?

2. U odnosu na izjave o suglasnosti za zapljenu koje su izdane u skladu sa člankom 178. OZ/08 i koje su izdane tijekom vremenskog važenja navedene verzije Ovršnog zakona, da li, u slučaju prisilne naplate na plaći/mirovini određenog ovršenika temeljem takve isprave kod poslodavca/HZMO, takav ovršenik ima pravo na podnošenje pravnog lijeka (ili na korištenje drugog pravnog mehanizma) u svrhu sprječavanja provedbe te ovrhe, konkretno primjenom odredbi članka 46. do 52. OZ/08 o žalbi, obzirom da članak 178. OZ/08 ne predviđa takve pravne lijekove/mehanizme na dispoziciji ovršeniku kod takve ovrhe?

Rev 1158/2023

Prilikom pokretanja novog ovršnog postupka na plaći/mirovini određenog ovršenika kod poslodavca/HZMO-a na temelju izjave o suglasnosti za zapljenu plaće/mirovine (postupak zapljene po pristanku ovršenika), kao ovršne isprave, primjenjuju se odredbe ovršnog zakona koji je na snazi u trenutku pokretanja ovršnog postupka. Međutim, u situaciji kad vjerovnik na kojeg je prenesena tražbina iz suglasnosti za zapljenu plaće samo nastavno zahtijeva provedbu ovrhe na plaći na temelju suglasnosti koja ima učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi, na daljnju provedbu ovrhe primjenjuju se odredbe ovršnog zakona koji je bio na snazi u vrijeme davanja suglasnosti.

S obzirom da je odredbom čl. 178. st. 1. OZ-a propisano da suglasnost dužnika da se radi naplate tražbine vjerovnika zaplijeni njegova plaća ima učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi, te s obzirom da prema odredbi čl. 49. st. 1. i 2. OZ-a, ovršenik može sve do dovršetka ovršnog postupka zbog razloga iz čl. 46. st. 1. toč. 7. i toč. 9 do 11. toga Zakona podnijeti žalbu protiv rješenja o ovrsi i nakon njegove pravomoćnosti, pravilno su nižestupanjski sudovi ocijenili da je u situaciji davanja suglasnosti za zapljenu plaće moguć pravni lijek - žalba nakon proteka roka.

OVRHA NA NEKRETNINI U FIDUCIJARNOM VLASNIŠTVU

1.77. Revd 1929/2022

Da li ovrhovoditelj ima pravo na pokretanje ovrhe na nekretnini na kojoj ima upisano založno pravo radi naplate zalogom osiguranog potraživanja, a koje potraživanje ovrhovoditelj nema prema fiducijaru kao osobnom dužniku, i to na pokretanje ovrhe protiv ovršenika koji je fiducijar odnosno osoba kojoj je ista nekretnina prenesena u vlasništvo radi osiguranja tražbine nakon zasnivanja založnog prava ovrhovoditelja?

Rev 447/2023

Iz navedenog proizlazi da odgovor na postavljeno pitanje ovisi o okolnostima svakog konkretnog slučaja, pa će se u ovom predmetu odgovor moći dati tek nakon što prvostupanjski sud iznese jasno utvrđenje kada je i na temelju koje isprave upisano fiducijarno pravo ovršenika (odnosno njegova prednika). To stoga jer predmetu spisa nije priložen navodni Sporazum R. F. i D. b. d.d. iz 1996. godine, a da bi takav sporazum bio temelj upisa fiducije ne potvrđuje ni sadržaj zemljišnoknjižnog izvotka.

(vidi i [Rev 644/2018](#))

Čl. 5. st. 2. i 3. OZ, čl. 67. st.2. OZ

PRIJEDLOG ZA PROMJENU PREDMETA I SREDSTVA OVRHE

1.78. Revd 1513/2023

Mora li u slučaju kada sud Zaključkom pozove ovrhovoditelja da dostavi shodan prijedlog za nastavak postupka pod prijetnjom obustave postupka ovrhovoditelj koji postupka po Zaključku suda i podnosi prijedlog za promjenu predmeta i sredstva ovrhe, također dostaviti dokaz da je provedba ovrhe na ranije predloženom predmetu i sredstvu ovrhe nemoguća?

Rev 500/2024

Imajući u vidu navedene odredbe OZ te okolnost da je prvostupanjski sud navedenim Zaključkom pozvao ovrhovoditelja da sudu dostavi shodan prijedlog za nastavak postupka uz prijetnju obustave ovrhe sukladno odredbi ovrhe čl. 67. st. 2. OZ, za ukazati je, a što je ujedno i odgovor na predmetno pravno pitanje, da u datim okolnostima nije postojala obveza ovrhovoditelja da sudu dostavi dokaze na okolnost da provedba ovrhe na ranije određenom predmetu i sredstvu nije moguća. Naime, u datim okolnostima već je sam sud (prethodno) zaključio da je provedba ovrhe na ranije određenom predmetu i sredstvu nemoguća (u protivnom ne bi pozivao ovrhovoditelja da stavlja shodan prijedlog za nastavak ovrhe uz prijetnju obustave ovrhe s pozivom na odredbu čl. 67. st. 2. OZ) (čl. 5. st. 4. OZ). Stoga, u datim okolnostima ne postoje razumni razlozi da ovrhovoditelj dokazuje okolnosti koje je sam sud već prethodno utvrdio.

Čl. 72. st.3. OZ/20 (čl. 7. st.3. ZID OZ/20)

**OBUSTAVA OVRHE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI, RAČUNANJE ROKA
NEAKTIVNOSTI OVRHOVODITELJA**

1.79. Revd 3983/2022

1. Treba li odredbu članka 7. stavka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 131/20), koja propisuje da će sud obustaviti ovrhu po službenoj dužnosti ako ovrhovoditelj u roku od jedne godine nije poduzeo niti jednu radnju u postupku, tumačiti na način da se radnjama u postupku smatra ona radnja koja je potrebna da bi se provela ovrha na predloženom predmetu ili sredstvu ovrhe, ali se ne primjenjuje u situaciji kada sud po prijedlogu ovrhovoditelja koji je podnio prije stupanja na snagu tog Zakona nije ni nastavio ovrhu (izvršenje) sukladno pravomoćnom rješenju o izvršenju i nije poduzeo radnju koju samo sud može poduzeti sukladno odredbama Zakona o izvršnom postupku odnosno Ovršnog zakona ?

2. Mogu li se rokovi neaktivnosti ovrhovoditelja računati tek po reakciji suda na procesne radnje odnosno prijedloge ovrhovoditelja kada nastavak ovršnog postupka ovisi o određenom prijedlogu ovrhovoditelja, dakle, krivnjom za neaktivnost na strani ovrhovoditelja, ali ne situaciji kada sud u ovršnom postupku sukladno prijedlogu ovrhovoditelja nije postupio po pravomoćnom rješenju o izvršenju i poduzeo radnju koju samo sud može poduzeti sukladno odredbama Zakona o izvršnom postupku po kojem se vodi taj postupak?

Rev 252/2024

Stoga se, u odgovoru na prvo postavljeno pitanje navodi, da odredbu čl. 7. ZIDOZ-a/20, valja tumačiti na način da se „radnja u postupku“ smatra radnja (prijedlog ovrhovoditelja) koja je potrebna da bi se nastavio ovršni postupak.

Pravno shvaćanje da navedena zakonska odredba dolazi u obzir samo onda, kada nastavak ovršnog postupka ovisi o prijedlogu ovrhovoditelja, izrazio je ovaj sud i u rješenje broj: Rev-670/2023-2 od 24. listopada 2023., u kojemu je navedeno:

„Kako je u pitanju radnja koju samo sud može poduzeti i koja je nužna da bi se provela ovrha, to u konkretnom slučaju nastavak ovršnog postupka ne ovisi o određenom prijedlogu ovrhovoditelja, pa zbog toga što ovrhovoditelj, u smislu odredbe čl. 7. ZID OZ-a, u roku od jedne godine nije poduzeo niti jednu radnju u postupku od 28. studenoga 2020. do donošenja prvostupanjskog rješenja 11. veljače 2022. ne može imati za posljedicu obustavu postupka. Ovo stoga, jer navedena zakonska odredba dolazi u obzir samo onda kada nastavak ovršnog postupka ovisi o određenom prijedlogu ovrhovoditelja, a ne zbog toga što ovršni sud ne poduzima ovršne radnje koje je po OZ-u dužan poduzeti.“.

Nastavno, s obzirom na odgovor na prvo postavljeno pitanje, u odgovoru na drugo postavljeno pitanje navodi se da se rokovi neaktivnosti ovrhovoditelja, ne mogu računati u vremenu u kojem nastavak ovršnog postupka nije ovisio o određenom prijedlogu ovrhovoditelja.

Čl. 333. st.2. ZPP u vezi čl.21. OZ

ODLUČIVANJE O PRIJEDLOGU ZA OVRHU – PRIGOVOR PRESUĐENE STVARI

1.80. Revd 2127/2022

Treba li sud u ovršnom postupku, kod razmatranja osnovanosti prigovora presuđene stvari u smislu odredbe čl. 333. st. 2. ZPP, a pri utvrđivanju identiteta činjenične osnove, uzeti u obzir da su prilikom podnošenja novog prijedloga za ovrhu dostavljene drugačije isprave u odnosu na prijedlog za ovrhu koji je ranije odbijen kao neosnovan?

Rev 1005/2023

sud u ovršnom postupku kod ocjene radi li se o pravomoćno presuđenoj stvari u smislu odredbe čl. 333. st. 2. ZPP-a, a pri utvrđivanju identiteta činjenične osnove, treba uzeti u obzir jesu li prilikom podnošenja novog prijedloga za ovrhu dostavljene drugačije isprave u odnosu na prijedlog za ovrhu koji je ranije odbijen kao neosnovan.

Čl. 114. i čl. 113. st.1. toč. 2. OZ

NAMIRENJE VJEROVNIKA - NAMIRENJE OSTALIH TRAŽBINA

1.81. Revd 716/2023

Da li založni vjerovnik prvog prvenstvenog reda na nekretnini ovršenika ima pravo, na ime zateznih kamata na glavnicu, namirenje zateznih kamata u cijelosti ili samo za posljednje tri godine od dana donošenja rješenja o dosudi?

Rev 272/2024

Načelno, odgovor na pitanje u odnosu na koje je dopuštena revizija, sadržan je u samoj zakonskoj odredbi iz čl. 114. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22 i 6/24 - dalje: OZ), prema kojoj, nakon namirenja tražbina iz čl. 113. namiruju se tražbine osigurane založnim pravom, tražbine ovrhovoditelja na čiji je prijedlog određena ovrha i naknada za osobne služnosti i druga prava koja prestaju prodajom, po redu stjecanja založnog prava i prava na namirenje ovrhovoditelja koji su predložili ovrhu odnosno po redu upisa u zemljišnu knjigu osobnih služnosti, dok se troškovi i kamate za posljednje tri godine do donošenja rješenja o dosudi nekretnine kupcu, određeni ovršnom ispravom, namiruju se po istom redoslijedu kao i glavna tražbina, kao i troškovi ovršnoga postupka, osim troškova koji se prvenstveno namiruju a poslije namirenja tih tražbina namiruju se tražbine navedene u čl. 113. st. 1. toč. 2. OZ a nakon toga namiruju se kamate iz st. 4. za vrijeme za koje nisu namirene prema toj odredbi, i to po istom redoslijedu kao i glavna tražbina.

Čl. 80.b. OZ

ODREĐIVANJE OVRHE NA NEKRETNINI RADI NAMIRENJA TRAŽBINE OVRHOVODITELJA MANJE OD 40.000,00 KN

1.82. Revd 2832/2023

Može li sud odrediti ovrhu na nekretnini radi namirenja tražbine ovrhovoditelja koja je manja od 40.000,00 kn u slučaju kada ovrhovoditelj zahtijeva ovrhu na temelju ovršne isprave kojom je određeno da je tuženik dužan trpjeti namirenje tražbine tužitelja u iznosu manjem od 40.000,00 kn iz vrijednosti založene nekretnine dobivene sudskom prodajom nekretnine, a založno pravo na nekretnini koja je predmet ovrhe zasnovano je na temelju Ugovora sklopljenog temeljem Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo koji sadrži izjavu kupca kojom dozvoljava uknjižbu založnog prava u korist prodavatelja?

Rev 747/2024

U odnosu na pravno pitanje zbog kojeg je dopuštena revizija za odgovoriti je da sud može odrediti ovrhu na nekretnini radi namirenja novčane tražbine ovrhovoditelja koja je manja od 40.000,00 kn, u slučaju kada ovrhovoditelj zahtijeva ovrhu na temelju ovršne isprave – presude protiv založnog dužnika kojom je određeno da je tuženik dužan trpjeti namirenje tražbine u iznosu manjem od 40.000,00 kn iz vrijednosti založene nekretnine sudskom prodajom nekretnine, a dobrovoljno založno pravo na nekretnini koja je predmet ovrhe je zasnovano 14. svibnja 1996. na osnovi ugovora sklopljenog temeljem Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo ("Narodne novine", broj 27/91, 54/91, 6/92, 8/92, 33/92, 46/92, 49/92, 69/92 i 87/92), koji sadrži izjavu kupca kojom dozvoljava uknjižbu založnog prava u korist prodavatelja.

Čl. 80.b OZ u vezi čl. 44. Zakona o izmjenama i dopunama OZ (dalje: ZID OZ)- ODREĐIVANJE OVRHE NA NEKRETNINI – NIJE ODLUČNO VRIJEME STJECANJA ZALOŽNOG PRAVA

1.83. Revd 3283/2023

Može li sud odbiti prijedlog za ovrhu, ako je ovrhovoditelj na temelju pravnog posla s ovršenikom stekao založno pravo radi osiguranja tražbine čije prisilno ostvarenje na toj nekretnini traži, pozivajući se na razlog da je preostala glavnica tražbine manja od 40.000,00 kuna, a založno pravo je ovrhovoditelj stekao prije stupanja na snagu ZID OZ/17 te ZID OZ/20?

Rev 780/2024

Za primjenu odredbe čl. 80.b OZ nije odlučno vrijeme stjecanja založnog prava na predmetu ovrhe.

Čl. 345. st. 1 . toč. 3. i st.5. u vezi čl. 41. OZ

**ZABILJEŽBA PRIVREMENE MJERE NEMA UČINAK KAD JE UKINITA
PRIVREMENA MJERA NA TEMELJU KOJE JE ZABILJEŽBA ODREĐENA**

1.84. Revd 348/2022

Da li zabilježba privremene mjere zabrane otuđenja i opterećenja nekretnine ima pravni učinak, ako je ukinuta privremena mjera na temelju koje je određena zabilježba u zemljišnoj knjizi, obzirom na primjenu čl. 345. Ovršnog zakona?

Rev 35/2023

načelni odgovor na postavljeno pravno pitanje jest da zabilježba privremene mjere zabrane otuđenja i opterećenja nekretnine nema pravni učinak ako je ukinuta privremena mjera na temelju koje je određena zabilježba u zemljišnoj knjizi. Međutim, za razdoblje u kojem je privremena mjera bila na snazi i proizvodila pravne učinke, ovrhovoditelj se može s uspjehom pozivati na učinke zabilježbe iz odredbe čl. 354. st. 5. OZ (tako i ovaj sud u Rev 1378/2017-2 od 24. rujna 2019.)

Čl. 80.b. OZ

**PRIMJENA ODREDBE čl. 80.b. OZ U SITUACIJI KADA POTRAŽIVANJE
NASLIJEDI VIŠE NASLJEDNIKA**

1.85. Revd 3881/2021

Ako je ovršnom ispravom utvrđeno potraživanje vjerovnika prema dužniku u iznosu većem od onog propisanog člankom 80.b stavak 1. Ovršnog zakona („Narodne novine“ broj 112/12, 125/13, 93/14, 55/16, 73/17 – dalje: OZ), dakle većem od 20.000,00 kn, ali vjerovnik u međuvremenu premine, a to potraživanje naslijedi više nasljednika, mogu li ti nasljednici predložiti i voditi ovrhu na nekretnini dužnika ako potraživanje svakog od njih pojedinačno ne prelazi iznos od 20.000,00 kn?

Rev 972/2023

Po ocijeni ovoga suda pogrešno je shvaćanje drugostupanjskog suda o primjeni odredbe čl. 80.b st. 1. OZ u konkretnoj pravnoj situaciji. Naime polazeći od činjenica da je ovršnom ispravom utvrđeno potraživanje u iznosu većem od onog propisanog čl. 80.b st. 1. OZ, a koje potraživanje su vjerovnici naslijedili svatko u svom nasljednom dijelu te da je u odnosu na prvo ovrhovoditeljicu pravomoćnim rješenjem određena ovrha prodajom nekretnine ovršenika radi namirenja tražbine jer njezin nasljedni dio te tražbine prelazi zakonom propisan iznos, nema mjesta odbijanju prijedloga drugo i treće ovrhovoditelja primjenom odredbe čl. 80. st. 1. OZ jer njihov pojedinačno naslijeđeni dio tražbine ne prelazi propisani iznos. Navedena ocjena ovoga suda temelji se na činjenici što se tako formalnim tumačenjem sporne zakonske odredbe u okolnostima ovoga slučaja smisao iste, odnosno zaštita ravnoteže između interesa

ovršenika i ovrhovoditelja, ne bi ispunio (jer se nekretnina ionako prodaje u ovršnom postupku po prijedlogu prvo ovrhovoditeljice), a drugo i treće ovrhovoditelji bi ostali neopravdano uskraćeni za namirenje svog potraživanja.

Čl. 14.st.6. u vezi čl.73.st.1. i 2. i čl. 256.st.1. OZ

ROK ZA ZAHTJEV ZA NAKNADU TROŠKOVA OVRHE TEČE OD PRAVOMOĆNOSTI RJEŠENJA O DOVRŠETKU OVRHE

1.86.Revd 513/2024

Je li se rok od 30 dana za postavljanje zahtjeva za naknadu troškova sukladno odredbi čl. 14. st. 6. Ovršnog zakona računa od dana pravomoćnosti rješenja o dovršetku ovrhe ili od dana donošenja rješenja o dovršetku ovrhe ili pak od dana kada je ovrhovoditelj zaprimio rješenje o dovršetku ovrhe?

Rev 863/2024

U takvoj situaciji rok za podnošenje zahtjeva za nadoknadu troškova ovršnog postupka počinje teći od dana kada postane pravomoćno rješenje kojim je sud utvrdio dovršenje ovrhe. Na navedeni način odgovoreno je na postavljeno pravno pitanje.

Čl. 5.st.3., čl. 252.h. st.2., čl. 252.g. st.1. OZ

PREDLAGANJE OVRHE NA NOVOM PREDMETU I SREDSTVU OVRHE

1.87. Revd 1833/2020

Je li ovrhovoditelj dužan, prije nego predloži ovrhu na drugom predmetu (nekretnini) i drugim sredstvima ovrhe, na temelju ovršne isprave - rješenja o ovrsi javnog bilježnika, prethodno pokušati izvansudsku ovrhu na plaći, ako je izvansudska ovrha ostala bezuspješna zato što ovršenik nema otvorene račune kod banaka u RH, a tijekom izvansudske ovrhe je objavljen iz registra prebivališta u Republici Hrvatskoj?

Rev 733/2021

Kada ovrhovoditelj predlaže donošenje rješenja o nastavku ovrhe temeljem čl. 5. st. 3. OZ prije podnošenja prijedloga za promjenom predmeta i sredstva ovrhe obvezan je pokušati provesti izvansudsku ovrhu.

Ako je takva ovrha ostala bezuspješna, a radi ocjene jesu li ispunjene zakonske pretpostavke propisane čl. 5. st. 3. OZ za promjenu predmeta i sredstva ovrhe, ovrhovoditelj je obvezan sudu dostaviti dokaz da je provedba takve ovrhe ostala bez uspjeha.

Okolnost da iz službene evidencije Fine proizlazi da ovršenik nema otvoren račun u bankama Republike Hrvatske, kao i da je objavio prebivalište u RH u dovoljnoj mjeri

upućuju na zaključak da ovrha na novčanim sredstvima i primanjima ovršenika nije moguća.

Čl. 5.st.3. OZ, čl. 333. st.2. ZPP,

ODLUČIVANJE O PRIJEDLOGU ZA PROMJENU PREDMETA I SREDSTVA OVRHE – PRIGOVOR PRESUĐENE STVARI

1.88. Revd 1079/2023

Radi li se o presuđenoj stvari ako ovrhovoditelj pokrene novi ovršni postupak protiv ovršenika na temelju iste ovršne isprave i ako se ovrha predlaže na istom predmetu ovrhe za naplatu iste tražbine, uzimajući u obzir da je prethodno ovrha između istih stranaka na temelju te iste ovršne isprave i na istom predmetu ovrhe pravomoćna obustavljena jer je u parničnom postupku donesena pravomoćna presuda kojom je ovrha proglašena nedopuštenom?

[Rev 820/2024](#)

Ne radi se o presuđenoj stvari ako ovrhovoditelj pokrene novi ovršni postupak protiv ovršenika na temelju iste ovršne isprave i ako se ovrha predlaže na istom predmetu ovrhe za naplatu iste tražbine, uzimajući u obzir da je prethodno ovrha između istih stranaka na temelju te iste ovršne isprave i na istom predmetu ovrhe pravomoćna obustavljena u drugom (ranije vođenom) ovršnom postupku kada je u parničnom postupku koji je vođen povodom upućivanja ovršenika u parnicu u tom ranijem vođenom ovršnom postupku koji je sada obustavljen donesena pravomoćna presuda kojom je ovrha u tom ranije vođenom ovršnom postupku proglašena nedopuštenom.

Čl. 284. st.2., čl. 201. OZ

ODGOVORNOST POSLODAVCA ZA PROPUŠTENU OBUSTAVU I ISPLATU DOSPJELIH OBROKA KOD IZVANSUDSKE OVRE

1.89. Revd 3209/2022

Kada poslodavac ovršenika odbije postupiti po dostavljenom javnobilježničkom rješenju o ovrsi i provesti izvansudsku ovrhu u smislu čl. 284. st.2. Ovršnog zakona, može li ovrhovoditelj predložiti sudu donošenje rješenja analogno čl. 201. Ovršnog zakona, kojim bi se naložilo poslodavcu da isplati ovrhovoditelju sve obroke što ih je propustio obustaviti i isplatiti prema dostavljenom rješenju o ovrsi?

[Rev 773/2024](#)

Dakle, poslodavac je odgovoran za provedbu rješenja o ovrsi na plaći ovršenika, te takva odgovornost poslodavca znači da je isti dužan prilikom isplate plaće svome

radniku, a koji je ujedno ovršenik, uskratiti novčani iznos određen rješenjem o ovrsi i isplatiti taj iznos ovrhovoditelju, te u slučaju da poslodavac ne postupi na navedeni način - biti će odgovoran ovrhovoditelju za svaki iznos koji je propustio naplatiti od radnika kao ovršenika.

Prema pravnom shvaćanju ovoga suda nema prepreke da se u sudskom postupku, povodom prijedloga ovrhovoditelja, naloži poslodavcu da mu isplati sve obroke što ih je propustio obustaviti i isplatiti prema rješenju o ovrsi javnog bilježnika (izvansudska ovrha). Takvo shvaćanje temelji se na tumačenju citiranih odredbi OZ.

Čl. 89.st.1. u vezi čl. 90.st.1. ZVDSP

OVRHA NAD OSOBNOM IMOVINOM OVRŠENIKA NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE IZ POSTUPKA U KOJEM SE ODLUČIVALO O ZAJEDNIČKIM DIJELOVIMA ZGRADE

1.90. Revd 358/2024

Može li ovrhovoditelj izvršiti osobnu imovinu ovršenika (pojednog suvlasnika) ukoliko tražbina ovrhovoditelja na ime parničnog troška potječe iz postupka u kojem se odlučivalo o zajedničkim dijelovima zgrade, i gdje je suvlasnicima priznata stranačka sposobnost u postupku iz kojeg potječe ovršna isprava?

[Rev 1237/2024](#)

Revizijski sud je povodom istog pitanja u odluci broj Rev-225/2019-4 od 25. svibnja 2021., u identičnoj činjeničnoj i pravnoj situaciji, izrazio pravno shvaćanje da se parnični postupak iz kojeg proistječe ovršna isprava vodio zbog neadekvatnog stanja zajedničkih dijelova zgrade, pa da stoga troškove tog parničnog postupka snose svi suvlasnici nekretnine razmjerno svojim suvlasničkim dijelovima iz sredstava zajedničke pričuve, u smislu odredbe čl. 89. st. 1. u vezi čl. 90. st. 1. ZVDSP.

Reafirmirajući navedeno pravno shvaćanje, vijeće ovoga suda smatra da suvlasnici predmetne zgrade snose troškove predmetnog parničnog postupka ali se oni imaju namiriti iz sredstava zajedničke pričuve (tako i Rev-x 870/2017-2 od 8. srpnja 2020.), slijedom čega proizlazi osnovanim prigovor promašene pasivne legitimacije u odnosu na ovršenicu kao fizičku osobu.

OBUSTAVA OVRHE U SLUČAJU KADA SE VODI PARNICA ZBOG PROGLAŠENJA OVRHE NEDOPUŠTENOM

1.91. Revd 4219/2023

Može li prvostupanjski sud u ovršnom postupku prihvatiti žalbu ovršenika, obustaviti ovrhu i ukinuti sve provedene radnje, nakon što je zaključkom donesenim povodom iste žalbe, ovršenika uputio da pokrene parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom jer su

odlučne činjenice bile sporne i dok je u tijeku parnični postupak pokrenut na temelju donesenog zaključka?

Rev 1057/2024

Odgovor na predmetno pravno pitanje nije od utjecaja na pravilnost i zakonitost pobijanog drugostupanjskog rješenja.

Naime, pobijanim drugostupanjskim rješenjem odbijena je žalba ovrhovoditeljice, te je potvrđeno prvostupanjsko rješenje kojim je prihvaćena žalba ovršenice i obustavljena ovrha određena rješenjem o ovrsi poslovni broj Ovr-26/2021 od 20. prosinca 2021. Povodom žalbe ovršenice protiv navedenog rješenja o ovrsi sud nije upućivao ovršenicu na pokretanje parnice radi proglašenja nedopuštenom ovrhe određene tim rješenjem. Ovršenica je bila upućena na pokretanje parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom ali tek povodom žalbe ovršenice protiv rješenja o ovrsi poslovni broj Ovr-26/2021 od 23. veljače 2021., a koje rješenje o ovrsi je ukinuto rješenjem drugostupanjskog suda poslovni broj Gž Ovr-536/2021-2 od 17. rujna 2021. (list 190-193 spisa). Dakle, u konkretnom slučaju sud nije dva puta odlučivao o žalbi ovršenice protiv istog rješenja o ovrsi (a što ovrhovoditeljica očito ispušta iz vida).

Čl. 5. st. 4. OZ u vezi čl. 12. st.1. ZPONS

OBAVIJEST O NEMOGUĆNOSTI PROVEDBE OVRHE

1.92. Revd 569/2023

Je li sud u svrhu ispunjenja obveze obavještavanja ovrhovoditelja iz čl. 5. st. 4. OZ, a primitak koje obavijesti je početak računanja prekluzivnog roka za ovrhovoditelja dužan ispisati tu „obavijest“ (u formi zaključka ili dopisa)?

Rev 236/2024

Dakle, odgovor na postavljeno pitanje glasio bi da sud u ispunjenju obveze obavještavanja ovrhovoditelja iz čl. 5. st. 4. OZ-a nije dužan takvu obavijest poslati u obliku dopisa ili zaključka, već je svoju obvezu obavještavanja ispunio kada je ovrhovoditelju dostavio potvrdu Financijske agencije o nemogućnosti izvršenja osnove za plaćanje.

Čl. 50.st.1.toč. 9., čl. 52. st.1., 2. i 3. OZ

**ŽALBA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE
(prigovor prestanka tražbine)**

1.93. Revd 2608/2022

1. Je li drugostupanjski sud odlučujući o žalbi ovršenika u kojoj je istaknut i žalbeni razlog iz čl. 50. st. 1. toč. 9. OZ-a, u slučaju kad ovrhovoditelj ospori postojanje

žalbenog razloga iz čl. 50. st. 1. toč. 9. OZ-a ili kada se ovrhovoditelj ne očituje u roku od osam dana, ovlašten odlučivati o osnovanosti tog razloga ili je dužan postupiti u skladu s odredbama čl. 52. st. 1.-3. OZ-a?

2. Čini li drugostupanjski sud bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 375. st. 1. ZPP-a u slučaju kada se ne očituje o žalbenim navodima ovršenika, ne dajući konkretne razloge iz kojih bi bilo jasno zbog čega smatra žalbene navode neosnovanima i zašto isti ne bi bili odlučni za preispitivanje zakonitosti prvostupanjskog rješenja?

Rev 1213/2024

Prema tome kada nastavak ovrhe ovisi o činjenici koja je među strankama sporna, jer ovrhovoditelj nije izričito priznao navode iz žalbe ovršenika, tada ovršni sud ne može utvrđivati postojanje te i takve činjenice o kojoj ovisi osnovanost pokretanja i vođenja ovršnog postupka već mora sukladno odredbi čl. 52. st. 3. OZ-a ovršenika uputiti na put parnice, jer se činjenice o kojima ovisi osnovanost žalbenog prigovora iz čl. 50. st. 1. toč. 9. mogu utvrđivati samo u postupku pune raspravne kontradiktornosti što je parnični postupak, a ovršni postupak nije.

Čl. 241., čl. 242., čl. 80. i čl. 81.ZOO/05

POVLAČENJE ZADUŽNICE I OBUSTAVA IZVANSUDSKE OVRHE

(proglašenje ovrhe nedopuštenom)

1.94. Revd 2478/2023

Ima li povlačenje zadužnice s naplate u postupku izvansudske ovrhe kod Financijske agencije učinak obustave postupka uvjetovane isključivo dispozicijom ovrhovoditelja odnosno razlozima koji se mogu pripisati isključivo ovrhovoditelju s učinkom da prekid zastare nije nastao?

Rev 672/2024

Naime, Zagrebačka banka d.d. je u svojstvu cedenta sklopila s tuženikom kao cesionarom Ugovor o ustupu, sukladno odredbama čl. 80. ZOO i čl. 81. ZOO, kojim je tuženiku ustupila predmetnu tražbinu po zadužnici te je upravo u svrhu ispunjenja svoje ugovorne obveze i predaje zadužnice cesionaru Zagrebačka banka d.d. povukla zadužnicu s naplate, s intencijom da cesionar naplati tražbinu - što se u konkretnom slučaju ne može poistovjetiti s povlačenjem prijedloga za ovrhu i posljedičnom obustavom postupka ovrhe. Dakle, u okolnostima konkretnog slučaja, povlačenje zadužnice s naplate u postupku izvansudske ovrhe kod FINE nema učinak obustave postupka ovrhe, s učinkom da prekid zastare nije nastao - što ujedno predstavlja odgovor na postavljeno pravno pitanje.

Čl. 132.d st.1. i čl. 95.a st. 4. OZ

ROK ZA PLAĆANJE PREDUJMA NA IME TROŠKOVA PRODAJE NEKRETNINE

1.95. Revd 1479/2021

Smije li rok za plaćanje predujma troškova prodaje nekretnine biti kraći od osam dana računajući od dana kada je ovrhovoditelj primio zaključak o prodaji nekretnine?

[Rev 547/2021](#)

Revizija je osnovana s obzirom na to da je odgovor na gore postavljeno pitanje ovrhovoditelja taj da rok za plaćanje predujma troškova prodaje nekretnine ne može biti kraći od osam dana, računajući od dana kada je ovrhovoditelj primio Zaključak o prodaji nekretnine.

Čl. 211. OZ

NEDOPUŠTENOST SUDSKE OVRHE – OBAVIJEST FINACIJSKE AGENCIJE O VRAĆANJU OSNOVE ZA PLAĆANJE

1.96. Revd 2459/2022

Da li obavijest Financijske agencije o vraćanju osnove za plaćanje zbog nedostataka u ovršnoj ispravi, predstavlja potvrdu o nemogućnosti provođenja naplate preko Agencije u smislu članka 211. Ovršnog zakona?

[Rev 1240/2022](#)

Obavijest Financijske agencije o vraćanju osnove za plaćanje zbog nedostataka u ovršnoj ispravi predstavlja potvrdu o nemogućnosti provođenja naplate preko Agencije u smislu članka 211. OZ ako je u njoj utvrđena nemogućnost izvršenja osnova za plaćanje.

Čl. 177.OZ/96

**ODGOVORNOST (FINA-e) ZA NEPOSTUPANJE PO RJEŠENJU O OVRSI
(obračun kamata prema praksi važećoj u vrijeme provođenja ovrhe)**

1.97. Revd 2018/2020

1. Ima li predlagatelj automatsko pravo zahtijevati da mu protustranka isplati onu svotu za koju predlagatelj smatra da je propustila prenijeti s računa ovršenika na njegov račun?
2. Ima li pravno shvaćanje sedme sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (VSRH) od 21. studenoga 2019. godine učinak „ex tunc“, dakle retroaktivni učinak u odnosu na ranije dovršenu ovrhu?

3. Može li se Fina teretiti za isplatu ako je provodeći ovrhu postupala u skladu s praksom VSRH-a koja je vrijedila u vrijeme provođenja ovrhe?

[Rev 1434/2021](#)

Ovrhovoditelj (predlagatelj) nema automatsko pravo zahtijevati da mu pravna osoba koja obavlja poslove platnoga prometa (Fina-ZAP)) zbog nepostupanja po rješenju o ovrsi, odnosno zbog ovrhovoditeljeva ne namirenja iznosa za koji je ovrhovoditelj ("predlagatelj") smatrao da je (FINA-ZAP) ("protustranka") trebala zaplijeniti i prenijeti s računa ovršenika na račun ovrhovoditelja zbog ne postupanja po rješenju o ovrsi, na koju se na odgovarajući način primjenjuje odredba čl. 177. OZ-a.

(...)

Pravno shvaćanje sedme sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (VSRH) od 21. studenog 2019. nema učinak „ex tunc“, odnosno retroaktivni učinak u odnosu na ranije dovršenu ovrhu, jer svako pravno shvaćanje proizvodi pravni učinak na odnose koji nastaju nakon prihvaćenog pravnog shvaćanja.

Fina se ne može teretiti za isplatu ako je provodeći ovrhu postupala u skladu s praksom VSRH-a koja je vrijedila u vrijeme provođenja ovrhe.

vidi i **[Rev 947/2023](#)**

Čl. 346. st.2. OZ

PRETPOSTAVKE ZA ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE

1.98. Revd 2815/2023

Predstavlja li tužbeni zahtjev na utvrđenje (djelomične) ništetnosti Ugovora o kreditu nenovčanu tražbinu radi čijeg osiguranja se može odrediti privremena mjera sukladno odredbi članka 346. st. 2. Ovršnog zakona?

[Rev 207/2024](#)

Tužbeni zahtjev na utvrđenje ništetnosti, pa i djelomične ništetnosti, Ugovora o kreditu ne predstavljanja nenovčanu tražbinu radi čijeg osiguranja se može odrediti privremena mjera sukladno čl. 346. st. 1. OZ.

Čl. 22. st. 1. i 2. ZOO/05

ODREĐIVANJE OVRHE NA NEKRETNINI RADI NAMIRENJA TRAŽBINE U KUNSKOJ PROTUVRIJEDNOSTI STRANE VALUTE

1.99. Revd 1760/2022

Je li dopušteno provesti ovrhu na nekretnini radi namirenja tražbine u kunskoj protuvrijednosti strane valute, iako je iznos tražbine osigurane hipotekom na nekretnini koja je predmet ovrhe u zemljišne knjige uknjižen u kunama?

Rev 217/2024

Dopušteno je odrediti ovrhu na nekretnini radi namirenja tražbine u kunskoj protuvrijednosti strane valute, iako je iznos tražbine osigurane hipotekom na nekretnini koja je predmet ovrhe u zemljišne knjige uknjižen u kunama ako je riječ o stvarno istovjetnoj tražbini.

Čl. 72. st.3. OZ/20 (čl. 7. st.3. ZID OZ/20)

OBUSTAVA OVRHE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

1.100. Revd 368/2023

1. Ima li mjesta primjeni odredbe čl. 7. st. 3. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 131/20), koja propisuje da će sud obustaviti ovrhu po službenoj dužnosti ako ovrhovoditelj u roku od jedne godine nije poduzeo niti jednu radnju u postupku, u situaciji kada sud po prijedlogu ovrhovoditelja podnesenom prije stupanja na snagu tog Zakona nije ni nastavio ovrhu (izvršenje) po pravomoćnom rješenju o izvršenju odnosno nije poduzeo radnju koju samo sud može poduzeti?

2. Počinje li računanje roka neaktivnosti ovrhovoditelja tek po reakciji suda na procesne radnje odnosno prijedloge ovrhovoditelja kada nastavak ovršnog postupka ovisi o određenom prijedlogu ovrhovoditelja, dakle, krivnjom za neaktivnost na strani ovrhovoditelja ili i u situaciji kada sud u ovršnom postupku po prijedlogu ovrhovoditelja nije postupio po pravomoćnom rješenju o izvršenju odnosno nije poduzeo radnju koju samo sud može poduzeti?

Rev 592/2024

Nema mjesta primjeni odredbe čl. 7. st. 3. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 131/20), koja propisuje da će sud obustaviti ovrhu po službenoj dužnosti ako ovrhovoditelj u roku od jedne godine nije poduzeo niti jednu radnju u postupku, u situaciji kada sud po prijedlogu ovrhovoditelja podnesenom prije stupanja na snagu tog Zakona nije ni nastavio ovrhu (izvršenje) po pravomoćnom rješenju o izvršenju odnosno nije poduzeo radnju koju samo sud može poduzeti.

S obzirom na odgovor na prvo postavljeno pitanje, u odgovoru na drugo postavljeno pitanje navesti je da se rokovi neaktivnosti ovrhovoditeljice ne mogu računati u vremenu u kojem nastavak ovršnog postupka nije ovisio o određenom prijedlogu ovrhovoditeljice.

Čl. 140. st.2. OPZ, čl. 23. OZ

RJEŠENJE O OVRSI KOJE JE IZDALO MINISTARSTVO FINACIJA JE OVRŠNA ISPRAVA

1.101. Revd 2330/2022

Je li rješenje o ovrsi iz čl. 140. st. 2. Općeg poreznog zakona izdano od strane Ministarstva financija u upravnom postupku ovršna isprava temeljem koje se može odrediti ovrha radi naplate novčane tražbine na nekretnini ovršenika u smislu odredbe čl. 23. Ovršnog zakona?

[Rev 1469/2024](#)

Rješenje o ovrsi iz čl. 140. st. 2. Općeg poreznog zakona izdano od strane Ministarstva financije u upravnom postupku ovršna je isprava temeljem koje se može odrediti ovrha radi naplate novčane tražbine na nekretninama ovršenika u smislu odredbe čl. 23. OZ.

Čl. 108. OZ

BRISANJE ZABILJEŽBE SPORA

1.102. Revd 3605/2023

Predstavlja li zabilježba spora, u smislu članka 108. Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 112/12 do 73/17; dalje: OZ), pravo i teret na nekretnini koji prestaje njezinom prodajom na javnoj dražbi (u stečajnom ili ovršnom postupku) i treba li sud rješenjem o dosudi u smislu članka 128. OZ odrediti brisanje svih zabilježbi sporova ako su one u zemljišnoj knjizi za predmetnu nekretninu po prvenstvenom redu upisane nakon razlučnog (založnog) prava koje je realizirano tom prodajom i nakon zabilježbe ovrhe i stečaja te derogira li odredba čl. 89. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine", broj 63/19; dalje: ZKK) o zabilježbi dosude odredbu o zabilježbi spora iz čl. 81. st. 2. ZZK?

[Rev 1435/2024](#)

U rješenju o dosudi nekretnine sud će odrediti da se nakon pravomoćnosti tog rješenja i nakon što kupac položi kupovninu u zemljišnoj knjizi briše zabilježba spora na toj nekretnini i to bez obzira kada je zabilježba spora dopuštena.

Čl. 39. i 41. OZ u vezi čl. 109.ZPP

**ISPRAVLJANJE NEDOSTATAKA U PRIJEDLOGU ZA OVRHU NAKON
DONOŠENJA RJEŠENJA O OVRSI**

1.103. Revd 2704/2024

Može li sud nedostatak kojeg prijedlog za ovrhu ima u smislu čl. 29. st. 1. te čl. 32. Ovršnog zakona, kao i u smislu čl. 109. Zakona o parničnom postupku otkloniti naknadno, nakon donošenja rješenja o ovrsi, pozivajući tek nakon donošenja rješenja o ovrsi ovrhovoditelja da ispravi, odnosno dopuni svoj prijedlog za ovrhu ili navedeni nedostaci moraju biti otklonjeni prije donošenja odluke o prijedlogu za ovrhu, odnosno prije donošenja rješenja o ovrsi i je li sud bio ovlašten takav (nepotpun) prijedlog odbiti kao neosnovan bez pozivanja ovrhovoditelja na dopunu?

Rev 87/2025

Imajući u vidu navedene zakonske odredbe, tj. da je naznaka ovršne i (dopunske ovršne) isprave bitan element rješenja o ovrsi koji može biti podložan ispitivanju u žalbenom postupku, za zaključiti je, a što je ujedno i odgovor na predmetno pravno pitanje, da se nedostatak prijedloga za ovrhu u pogledu ne naznačavanja dopunske ovršne isprave, ne može otkloniti nakon donošenja rješenja o ovrsi, već je taj nedostatak trebalo otkloniti prije donošenja rješenja o ovrsi i to uz primjenu odredbe čl. 109. st. 1. - 4. ZPP u vezi s odredbom čl. 21. st. 1. OZ.

Čl. 22., čl. 23. st.1., čl. 29. st.1. i čl. 30. OZ

**OVRHA RADI NAPLATE ZATEZNIH KAMATA KADA NISU ODREĐENE
OVRŠNOM ISPRAVOM**

1.104. Revd 1012/2023

Može li se ovrha odrediti izvan okvira ovršne isprave, ili konkretnije, može li sud odrediti ovrhu radi naplate zateznih kamata na dosuđenu glavnicu, ako kamate nisu dosuđene ovršnom ispravom?

Rev 68/2024-2, Rev-68/2024-5 (ispravak)

Sud ne može odrediti ovrhu izvan granica ovršne isprave, dakle ne može odrediti ovrhu radi naplate zateznih kamata na dosuđenu glavnicu ako kamate nisu dosuđene ovršnom ispravom.

Čl. 100.a OZ

OSLOBOĐENJE OD POLAGANJA KUPOVNINE

1.105. Revd 4083/2021

Ako je nad ovršenikom otvoren stečajni postupak, ima li u ovršnom postupku kupac koji je ujedno i ovrhovoditelj odnosno založni vjerovnik koji se jedini namiruje iz kupovnine, a čija je tražbina veća od kupovnine, pravo na oslobođenje od polaganja kupovnine u cijelosti u skladu s čl. 100.a Ovršnog zakona ili je dužan platiti troškove utvrđenja tražbine u iznosu od 5% od utška i troškove unovčenja u stvarnoj visini.

Rev 8/2024

U predmetnom postupku, nakon provedene javne dražbe, ovrhovoditelju ujedno i kupcu, su dosuđene nekretnine koje su predmet postupka, i oslobođen je obveze polaganja kupovnine, budući da njegovo potraživanje premašuje iznos za koji su prodane nekretnine na temelju odredbe čl. 107. i 108. OZ-a. To rješenje od 13. siječnja 2020. je pravomoćno.

U rješenju ovoga suda, poslovni broj Rev 895/2020-2 od 8. rujna 2020. u kojem je sud primjenjivao odredbu čl. 100.a st. 1. OZ-a, je izraženo pravno shvaćanje da: u situaciji kada je ovršni sud donio rješenje o ovrsi, proveo zabilježbu ovrhe u zemljišnoj knjizi, odredio vrijednost nekretnine koja se prodaje, donio zaključak o prodaji, odredio uvjete prodaje, odredio visinu jamčevine, proveo javnu dražbu ili neposredno prodao nekretninu, donio rješenje o dosudi, odredio brisanje tereta i prava na nekretnini koja bi bila prodana u ovršnom postupku, donio zaključak o predaji nekretnine, nisu nastali nikakvi troškovi unovčenja nekretnine u stečajnom postupku. Čak štoviše kada bi se prihvatilo shvaćanje revidenta vjerovnici, osim što moraju snositi troškove ovršnog postupka, morali bi platiti troškove koji nisu niti nastali niti su učinjeni u okviru ovršnog postupka, a nisu nastali niti u stečajnom postupku.

vidi i [Rev 333/2023](#), [Rev 334/2023](#)

Čl. 327. ZOO

OVRŠNI POSTUPAK I NIŠTETNOST ODREDBI UGOVORA O KREDITU

1.106. Revd 5284/2021

Je li prema tumačenju Direktive 93/13 o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima koja je implementirana u Zakon o zaštiti potrošača kao i u Zakon o obveznim odnosima, sud koji vodi ovrhu ("sud koji vodi ovršni postupak"), odnosno sud drugog stupnja dužan u ovršnom postupku po prigovoru potrošača, kao i po službenoj dužnosti, EX offu, paziti na ništetnost Ugovora o kreditu kao ovršne isprave, odnosno na ništetnost ugovornih odredbi?

Rev 1012/2023

Prema odredbama Zakona o zaštiti potrošača i Zakona o obveznim odnosima tumačenim skladno Direktivi 93/13 o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima ovršni sud tijekom cijelog postupka, na temelju raspoloživih podataka, pazi na ništetnost ugovora o kreditu kao ovršne isprave, odnosno na ništetnost ugovornih odredbi.

vidi i **Rev 1377/2024**

Čl. 14. OZ

NAKNADA TROŠKOVA OVRŠNOG POSTUPKA

1.107. Revd 3276/2023

Može li se u slučaju kada ovršenik tijekom ovršnog postupka navede da zahtijeva naknadu troškova ovršnog postupka, a koje nije specificirao u svakom podnesku već je trošak ovršnog postupka po osnovi i visini specificirao nakon završetka ovršnog postupka u roku iz čl.14. st. 6. Ovršnog zakona, smatrati podnesenim zahtjevom za naknadu troškova ovršnog postupka o kojem sud mora odlučiti?

Rev 867/2024

U slučaju kada ovršenik tijekom ovršnog postupka navede da zahtijeva naknadu troškova ovršnog postupka, a koje nije specificirao u svakom podnesku već je troškove ovršnog postupka po osnovi i visini specificirao u posebnom podnesku nakon završetka ovršnog postupka, a u roku iz čl.14. st. 6.OZ, isti se ima smatrati podnesenim zahtjevom za naknadu troškova ovršnog postupka o kojem sud mora odlučiti.

2. STEČAJ I PREDSTEČAJNA NAGODBA

Čl.128. st.2. Stečajnog zakona (dalje: SZ) u vezi čl. 22. i 23. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima

POBIJANJE PRAVNIH RADNJI DUŽNIKA – SAVJESNOST GOSPODARSTVENIKA

2.1. Revd 2934/2020

Treba li savjestan gospodarstvenik koji postupa sukladno članku 10. ZOO pratiti financijsko stanje svojeg ugovornog partnera, posebno onoga koji je već dužnik povodom prethodnih pravnih poslova?

Rev 299/2022

Dakle, podaci o blokadi računa poslovnog subjekta su u smislu prethodno citiranih zakonskih odredbi javni podaci i time dostupni svima onima koji su za njih zainteresirani, pa s tim u vezi revident opravdano preispituje je li tuženik postupao s pažnjom urednog i savjesnog gospodarstvenika kada, unatoč dostupnosti tih podataka i činjenici da računi za ispostavljenju uslugu nisu plaćeni uobičajenim načinom (neposrednom uplatom), nije provjerio financijsko stanje svog dužnika, odnosno njegovu mogućnost da ispunjava svoje dospelje novčane obveze.

U situaciji kada su podaci o blokadi računa trgovačkog društva Termocommerce d.o.o. u vrijeme sklapanja Ugovora o cesiji tuženiku bili dostupni putem Jedinственog registra računa, pogrešan je zaključak drugostupanjskog suda da tuženik u vrijeme poduzimanja sporne pravne radnje nije znao za dužnikovu nesposobnost za plaćanje, jer da ne postoji javni registar u kojem bi se ti podaci mogli pronaći.

Čl. 128. st. 2. i 3. SZ

POBIJANJE PRAVNIH RADNJI – SAVJESNOST GOSPODARSTVENIKA

2.1.a Revd 2519/2022

Treba li vjerovnik zaključiti da postoji nesposobnost za plaćanje ili barem provjeriti sposobnost za plaćanje dužnika kada mu isti kasni s plaćanjem odnosno kada vjerovnik treba zaključiti (mora zaključiti) da je dužnik nesposoban za plaćanje?

Je li postupanje vjerovnika po načelu urednog i savjesnog gospodarstvenika ograničeno samo na početak ugovornog odnosa, te je li vjerovnik kao sudionik obvezno pravnog odnosa dužan pratiti ispunjava li, i na koji način, dužnik svoju obvezu?

Treba li savjestan gospodarstvenik koji postupa sukladno čl. 10. ZOO pratiti financijsko stanje svojeg ugovornog partnera, posebno onog koji je već dužnik povodom prethodnih pravnih poslova?

Rev 1473/2024

U konkretnoj situaciji dugoročne poslovne suradnje stranaka (obzirom na narav usluge koju tuženik pruža) kao i činjenicu da je tužitelj prestao ispunjavati svoje obveze uobičajenim načinom, odnosno izvršenjem neposrednih uplata na račun tuženika, koje obveze je dotad uredno ispunjavao, te je potom predložio podmirenje obveze cesijom, ocjena ovog suda je da tuženik nije postupio s pažnjom dobrog gospodarstvenika (čl. 10. st. 1. ZOO) kad pri takvim okolnostima slučaja nije provjerio financijsko stanje svog dužnika, odnosno njegovu mogućnost da ispunjava svoje dospjele novčane obveze, unatoč dostupnim podacima o blokadi računa poslovnih subjekata koji su u smislu prethodno citiranih zakonskih odredbi javni podaci i time dostupni svima onima koji su za njih zainteresirani (tako i Rev-299/2022 od 14. rujna 2021. te Rev-2586/19-2 od 1. rujna 2020.).

Čl. 138. st.2. SZ/96 u vezi čl. 376. st.1. ZOO/05

UPIS U ZEMLJIŠNU KNJIGU - VALJANOST UGOVORA O KUPOPRODAJI

2.2. Revd 368/2021

Je li za pravovaljanost pravnog posla ugovora o kupoprodaji nekretnine potreban upis u zemljišnu knjigu te smatra li se da je pravna radnja poduzeta ako druga strana nije podnijela zahtjev za upis prava vlasništva u zemljišnu knjigu u smislu odredbe čl. 138. st. 1. i 2. Stečajnog zakona (Narodne novine br. 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04 i 82/06)?

Rev 799/2022

Upis u zemljišnu knjigu prava vlasništva kupca nije pretpostavka pravovaljanosti pravnog posla - ugovora o kupoprodaji nekretnine te se smatra da je pravna radnja poduzeta sklapanjem ugovora o kupoprodaji nekretnina koji sadrži dozvolu upisa prava vlasništva u korist kupca neovisno o tome je li kupac podnio zahtjev za upis svog prava vlasništva u zemljišnu knjigu.

Čl. 81. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi

VOĐENJE/POKRETANJE PARNICE RADI POTRAŽIVANJA KOJE NIJE PRIJAVLJENO U POSTUPKU PREDSTEČAJNE NAGODBE

2.3. Revd 2763/2020

1. Da li predstečajna nagodba sklopljena u postupku predstečajne nagodbe koji se vodio nad tuženikom na temelju odredaba Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (u daljnjem tekstu: „ZFPPN“) predstavlja negativnu procesnu pretpostavku za donošenje meritorne odluke o osnovanosti tužbenog zahtjeva u parničnom postupku koji je u trenutku otvaranja postupka predstečajne nagodbe nad tuženikom bio u tijeku, glede tražbine nastale prije otvaranja postupka predstečajne

nagodbe, a koja nije prijavljena u taj postupak niti je istu tuženik (dužnik) uvrstio u popis obveza prema vjerovnicima, ako je tuženik nakon sklapanja predstečajne nagodbe predložio sudu donošenje odluke kojom se tužba odbacuje?

2. Da li je drugostupanjski sud, nakon sklapanja predstečajne nagodbe nad tuženikom, ovlašten donijeti meritornu odluku o žalbi protiv presude donesene prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe nad tuženikom, u parničnom postupku koji se vodi glede tražbine nastale prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe, a koja nije prijavljena u taj postupak niti je istu tuženik (dužnik) uvrstio u popis obveza prema vjerovnicima, ako je tuženik predložio sudu donošenje odluke kojom se tužba odbacuje?

Rev 351/2021

Pravilnom primjenom odredaba ZFPPN te primjenom tumačenja po sličnosti i koherentnosti, valja zaključiti da vjerovnik koji pravovremeno nije svoje potraživanje prema dužniku prijavio niti je sudjelovao u postupku radi sklapanja predstečajne nagodbe nad dužnikom, protekom roka za prijavu potraživanja u tom postupku više ne može, ne samo pokrenuti, već niti nastaviti voditi parnični postupak za utvrđenje odnosno ostvarenje te tražbine nastale prije pokretanja postupka predstečajne nagodbe, sve to pozivom na odredbu čl. 81. st. 3. ZFPPN. (Tako i u predmetu broj Rev 145/2019-2 od 20. ožujka 2019. i Rev 3411/2018-2 od 11. prosinca 2018. i dr.).

Čl. 248. st. 1. toč. 1. i čl. 254. st.3. SZ

NAMIRENJE RAZLUČNIH VJEROVNIKA

2.4. Revd 1024/2021

Da li se nakon unovčenja nekretnina u ovršnom postupku, a na kojima postoji upisano razlučno pravo, obveza poreza na dodanu vrijednost uračunava u troškove unovčenja nekretnine u stečajnom postupku, odnosno da li porez na dodanu vrijednost ima prednost namirenja ispred namirenja tražbine razlučnog vjerovnika?

Rev 1110/2021

Obveza poreza na dodanu vrijednost nastala u svezi unovčenja nekretnina na kojima postoji upisano razlučno pravo i koja opterećuje stečajnu masu uračunava se u troškove unovčenja nekretnina i ima prednost namirenja pred tražbinom razlučnog vjerovnika.

Čl. 7. Uredbe o kriterijima i načinu obračuna nagrade za rad stečajnog upravitelja

VISINA NAGRADE ZA RAD STEČAJNOG UPRAVITELJA

2.4. Revd 690/2021

Je li dopušteno umanjiti iznos nagrade za rad stečajnog upravitelja propisan člankom 7. Uredbe o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima (NN 105/2015) koji je u potpunosti izvršen prema Stečajnim zakonom propisanim uvjetima i rokovima?

[Rev 543/2022](#)

Zato je dopušteno umanjiti iznos nagrade za rad stečajnog upravitelja propisan člankom 7. Uredbe o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima, i kada je u potpunosti izvršen prema Stečajnim zakonom propisanim uvjetima i rokovima.

Čl. 81. ZFPPN

VOĐENJE/POKRETANJE PARNICE RADI POTRAŽIVANJA KOJE NIJE PRIJAVLJENO U POSTUPKU PREDSTEČAJNE NAGODBE

2.5. Revd 4959/2021

Je li drugostupanjski sud ovlašten, nakon sklapanja predstečajne nagodbe nad tuženikom, donijeti meritornu odluku o žalbi protiv presude donesene prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe nad tuženikom, u parničnom postupku koji se vodi glede tražbine nastale prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe, a koju neprioritetnu tražbinu tužitelj nije prijavio u taj postupak niti ju je tuženik kao predstečajni dužnik uvrstio u popis obveza prema vjerovnicima?

[Rev 292/2023](#)

Pravilnom primjenom odredaba ZFPPN, te primjenom tumačenja po sličnosti i koherentnosti, valja zaključiti da vjerovnik koji pravovremeno nije svoje potraživanje prema dužniku prijavio niti je sudjelovao u postupku radi sklapanja predstečajne nagodbe nad dužnikom, protekom roka za prijavu potraživanja u tom postupku, više ne može, ne samo pokrenuti, već niti nastaviti voditi parnični postupak za utvrđenje odnosno ostvarenje te tražbine nastale prije pokretanja postupka predstečajne nagodbe, sve to u smislu čl. 81. st. 3. ZFPPN.

vidi i [Rev 429/2021](#)

Čl. 180. SZ/96

DONOŠENJE KONDEMNATORNE PRESUDE U SLUČAJU KAD JE STEČAJNI VJEROVNIK UPUĆEN U PARNICU NA UTVRĐENJE

2.7. Revd 52/2021

Može li sud donijeti kondemnatornu presudu protiv pravne osobe u stečaju u slučaju kada je tužitelj kao stečajni vjerovnik upućen u parnicu na utvrđenje (deklaratornu) osnovanosti osporene tražbine?

Rev 1157/2022

Međutim, odgovor na u reviziji postavljeno pitanje proizlazi već i iz navedenih odredaba SZ-a, sve polazeći i od toga da su jasne i dostatno određene.

Naime, obzirom da je tužitelj prijavio svoju tražbinu u stečajnom postupku otvorenom nad tuženikom 1. prosinca 2014., te da je (jer mu je ta tražbina osporena) iz toga stečajnog postupka upućen u parnicu - radi utvrđenja osnovanom te tražbine (u prijavljenom redu), tužitelj je u toj parnici, da bi uspio u sporu, morao tužbeni zahtjev uskladiti sa rješenjem kojim je u parnicu upućen.

Konkretno, morao je postaviti zahtjev na utvrđenje osporene tražbine - istovjetno sa rješenjem kojim je upućen na parnicu, pa bi i izreka presude koja bi se o tome zahtjevu donijela, ako bi za njega bila pozitivna, morala biti deklaratorna: na utvrđenje postojanje osporene tražbine.

(...)

Time što su sudovi nižeg stupnja odlučivali o tužbenom zahtjevu koji nije postavljen u skladu s odredbom čl. 180. st. 1. SZ-a i ujedno protivno istaknutom odgovoru (u biti pravnom, procesnom shvaćanju revizijskog suda), propustivši pritom utvrditi osnovu prijeporne tražbine i u kojem se isplatnom redu nalazi utvrđena tražbina, posljedično - izreka drugostupanjske a time i prvostupanjske presude ostala je nerazumljiva i prema SZ-u neprovediva (osnovom takve, primjerice, a budući da upresudama nije navedeno niti u kojem se isplatnom redu tražbina nalazi, tužitelj ne može u smislu odredbe čl. 181. st. 2. SZ-a od stečajnog suca tražiti ispravak tablice ispitanih tražbina). Kod toga valja imati na umu da tužitelj nije sukladno odredbi čl. 109. st. 1. ZPP-a pozvan da ispravi tužbu u skladu s odredbom čl. 180. SZ-a (a što je trebao: jer je po njemu postavljeni tužbeni zahtjev, stjecajem nastalih okolnosti, postao nepodoban za raspravljanje).

Čl. 169. st.1. i čl 171. st.1. SZ

STJECANJE VLASNIČKIH PRAVA NA NEKRETNINI KOJA JE UKNJIŽENA KAO VLASNIŠTVO STEČAJNOG DUŽNIKA NA TEMELJU PRAVNIH POSLOVA SKLOPLJENIH PRIJE OTVARANJA STEČAJNOG DUŽNIKA

2.8. Revd 1494/2022

Da li odredba čl. 169. st. 9. SZ, unatoč propisanom isključenju stjecanja prava na dijelovima imovine koja ulazi u stečajnu masu nakon otvaranja stečajnog postupka po čl. 171. st. 1. SZ, omogućuje stjecanje odnosno uknjižbu vlasničkih prava na nekretnini koja je uknjižena kao vlasništvo stečajnog dužnika odnosno njegovog prednika, temeljem pravnih poslova koji su sklopljeni prije otvaranja stečajnog postupka?

Rev 671/2023

Stoga odgovor na predmetno pravno pitanje je slijedeći: „Unatoč propisanom isključenju stjecanja prava nad dijelovima imovine koja ulazi u stečajnu masu nakon otvaranja stečajnog postupka po čl. 171. st. 1. SZ, odredba čl. 169. st. 9. SZ omogućuje stjecanje odnosno uknjižbu vlasničkih prava na nekretnini koja je uknjižena kao vlasništvo stečajnog dužnika odnosno njegovog prednika i to temeljem pravnih poslova koji su sklopljeni prije otvaranja stečajnog postupka.

Čl. 169. st.9. i čl 171. st.1. SZ

STJECANJE VLASNIČKIH PRAVA NA NEKRETNINI KOJA JE UKNJIŽENA KAO VLASNIŠTVO STEČAJNOG DUŽNIKA NA TEMELJU PRAVNIH POSLOVA SKLOPLJENIH PRIJE OTVARANJA STEČAJNOG DUŽNIKA

2.8.a Revd 4244/2023

1. Omogućuje li odredba čl. 169. st. 9. SZ-a unatoč propisanom isključenju stjecanja prava na dijelovima imovine koja ulazi u stečajnu masu nakon otvaranja stečajnog postupka po čl. 171. st. 1. SZ-a, stjecanje odnosno uknjižbu vlasničkih prava na nekretnini koja je uknjižena kao vlasništvo stečajnog dužnika odnosno njegovog prednika, temeljem pravnih poslova koji su sklopljeni prije otvaranja stečajnog postupka?

2. Je li pozivom na odredbu čl. 169. st. 9. SZ-a, temeljem kupoprodajnog ugovora koji je sklopljen prije otvaranja stečajnog postupka, a nakon zabilježbe ovrhe na nekretnini koja je predmetom kupoprodajnog ugovora, moguća uknjižba vlasništva kupca na toj nekretnini ako je prijedlog za uknjižbu podnesen nakon otvaranja stečajnog postupka i zabilježbe otvaranja stečajnog postupka u zk. a zabilježba ovrhe nije brisana prije zabilježbe otvaranja stečajnog postupka?

Rev 148/2024

Vrhovni sud Republike Hrvatske je izrazio svoje pravno shvaćanje o prvom postavljenom u odluci broj Rev 671/2023 od 27. rujna 2023., a koje glasi:

„Unatoč propisanom isključenju stjecanja prava nad dijelovima imovine koja ulazi u stečajnu masu nakon otvaranja stečajnog postupka po čl. 171. st. 1. SZ, odredba čl. 169. st. 9. SZ omogućuje stjecanje odnosno uknjižbu vlasničkih prava na nekretnini koja je uknjižena kao vlasništvo stečajnog dužnika odnosno njegovog prednika i to temeljem pravnih poslova koji su sklopljeni prije otvaranja stečajnog postupka.“.

Slijedom iznesenog pravnog shvaćanja u odnosu na odgovor na drugo postavljeno pitanje treba poći od toga da je u trenutku podnošenja prijedloga za uknjižbu 22. studenoga 2019. kao vlasnik sporne nekretnine bio upisan prodavatelj Spalldi d.o.o. Zadar, a nije bila upisana zabilježba koja bi priječila provedbu zatraženog upisa, jer je zabilježba ovrhe brisana prije podnošenja prijedloga za uknjižbu, a kako je prema čl. 116. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 63/19) za odlučivanje o prijedlogu za upis mjerodavno stanje u trenutku kada je taj prijedlog stigao zemljišnoknjižnom sudu.

Čl.179.SZ/96

ODUSTANAK OD PRAVA NA VOĐENJE PARNICE

2.9. Revd 2856/2022

Je li nastupila zakonska presumpcija da je vjerovnik izgubio pravo na vođenje parnice ako je u ostavljenom roku od osam dana od dana primitka rješenja o upućivanju na parnicu protiv istog dužnika (tuženika) podnio novu samostalnu tužbu za istu tražbinu, umjesto da stavi prijedlog za nastavak ranije pokrenutog postupka koji je zbog otvaranja stečajnog postupka nad tuženikom prekinut?

Smatra li se da je vjerovnik (tužitelj) prihvatio dužnikovo osporavanje sporne tražbine i da je odustao od tužbenog zahtjeva, ukoliko u ostavljenom roku od osam dana od primitka rješenja o upućivanju na parnicu, protiv istog dužnika (tuženika) pokrene novi postupak koji je zbog otvaranja stečajnog postupka nad istim tuženikom prekinut?

Rev 401/2023

U konkretnom slučaju, pravilno je drugostupanjski sud primijenio odredbu čl. 179. Stečajnog zakona ("Narodne novine" br. 44/96, 29/99, 129/00, 123/00, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12 - dalje: SZ) koja je jasna i ne zahtijeva posebno tumačenje. Prema odredbi toga članka, ako je u vrijeme otvaranja stečajnog postupka već pokrenut parnični postupak pred državnim ili arbitražnim sudom, postupak radi utvrđivanja tražbine nastaviti će se preuzimanjem te parnice. Prijedlog za nastavak postupka može staviti vjerovnik čija je tražbina osporena, u roku od 8 dana od primitka rješenja o upućivanju na parnicu. Ako vjerovnik osporene tražbine koji je upućen na parnicu ne predloži nastavak parnice u tom roku, smatrat će se da je odustao od prava na vođenje parnice.

Tužitelj, zastupan po punomoćniku – odvjetniku, nije predložio nastavak parnice koja je bila u tijeku (poslovni broj P-29/11) već je tužbom pokrenuo novu parnicu (poslovni broj P-219/11).

Čl. 130. st. 1 i 2., čl. 132., čl. 128. st.3. i 4. SZ/96 u vezi čl. 354. st.2. toč. 11. ZPP

POBIJANJE PRAVIH RADNJI STEČAJNOG DUŽNIKA

(BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA)

2.10. Revd 1326/2020

Jesu li sudovi potpuno slobodni u ocjeni provedenih dokaza te stanja spisa i ocjeni o tome kada je predmet spora dovoljno raspravljen da se o njemu može donijeti pravilna odluka, uz to i slobodni u odabiru razloga obrazloženja svoje ocjene „da tužite nije dokazivao pretpostavke za druge slučajeve pobijanja pravnih radnji“ - te da postoje razlozi za preinačenje prvostupanjske odluke?

Rev 535/2021

Zaključujući da je prvostupanjski sud na pravilno utvrđeno činjenično stanje pogrešno primijenio materijalno pravo iz odredbe čl. 132. SZ, drugostupanjski sud je ocijenio da postoje razlozi za preinačenje prvostupanjske presude u smislu odredbe čl. 373. ZPP i odbijanje tužbenog zahtjeva kao neosnovanog, utvrđujući pritom da tužitelj nije dokazivao postojanje pretpostavki za druge slučajeve pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika.

Pošavši od toga da je predmet spora u konkretnom slučaju dovoljno raspravljen te da se o njemu može donijeti pravilna odluka, iako je iz stanja spisa predmeta vidljivo da je tužitelj kao razlog pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika naveo i ostvarenje pretpostavki za pobijanje propisanih odredbom čl. 130. SZ u vezi s odredbom čl. 128. st. 3. SZ te da je u tom smislu predložio izvođenje dokaza, drugostupanjski sud je počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP jer drugostupanjska presuda nema razloga o svim odlučnim činjenicama.

Čl. 266. st.1. i 4. SZ, čl. 333. ZPP

POSLEDICE NEZAKONITOSTI RJEŠENJA O UPUĆIVANJU U PARNICU RADI UTVRĐIVANJA OSPORENE TRAŽBINE

2.11. Revd 620/2023

Može li parnična stranka trpjeti štetu zbog toga što je sud donio nezakonito rješenje o upućivanju na parnicu radi utvrđivanja osporene tražbine, koju nije pobijao žalbom,

ako se njegova tražbina temelji na solemniziranoj privatnoj ispravi kao ovršnom naslovu?

Rev 674/2023

imajući u vidu tužitelj u parnici radi utvrđivanja osnovanosti svoje tražbine u stečajnom postupku štiti svoja imovinska prava, te da mu je odlukom suda drugog stupnja povrijeđeno pravo na pravično suđenje jer je taj sud posve ignorirao činjenicu da je tužitelj postupao onako kako mu je to naložio sud prvog stupnja, tužitelj zbog takvog postupanja, makar je postupao po pravomoćnom rješenju koje je protivno zakonu ne smije zbog toga trpjeti štetu.

Čl. 2. st. 2., čl. 10., čl. 78. i čl. 94. st.1. SZ u vezi čl. 5. Uredbe o kriterijima i načinu obračuna plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima

2.12. Revd 3771/2020

Predstavlja li putni trošak stečajnog upravitelja od njegovog mjesta prebivališta koje je izvan sjedišta suda do sjedišta suda stvarni trošak u smislu čl. 94. Stečajnog zakona, odnosno, ostvaruje li stečajni upravitelj pravo na naknadu putnog troška od svog prebivališta do županije u kojoj sjedište ima sud pred kojim se vodi stečajni postupak?

Rev 550/2023

Stečajni upravitelj ima pravo na putne troškove koji su nastali na području nadležnog suda, kao i na putne troškove od njegovog mjesta prebivališta koje je izvan sjedišta suda do sjedišta suda ako se nalazi na listi A stečajnih upravitelja toga suda, jer i taj trošak predstavlja stvarni trošak u smislu čl. 94. Stečajnog zakona

Čl. 164.st.1. SZ U u vezi čl. 106. st1. i čl. 107. st.1. OZ

TROŠKOVI ODVJETNIKA RAZLUČNOG VJEROVNICA NE PREDSTAVLJAJU PRIORITETNE TROŠKOVE

2.13. Revd 935/2021

1. Predstavljaju li troškovi odvjetnika razlučnog vjerovnika prioritetne troškove nakon unovčenja nekretnine na kojoj postoji razlučno pravo upisano u javnoj knjizi?
2. Namiruju li se nakon prodaje nekretnine prvo troškovi do tada provedenog ovršnog postupka, a zatim se preostali novac predaje stečajnom sudu?

Rev 219/2022

1. U slučaju unovčenja nekretnine na kojoj postoji razlučno pravo upisano u javnoj knjizi troškovi odvjetnika razlučnog vjerovnika ne predstavljaju prioritetne troškove iz čl. 106. st. 1. t. 1. OZ-a.

2. Nakon prodaje nekretnine u ovršnom postupku iz iznosa dobivenoga prodajom, sukladno odredbi čl. 106. st. 1. OZ-a, namiruju se samo troškovi ovršnog postupka koji se tiču sudskih pristojbi i plaćenih predujmova za provedbu ovršnih radnji, a potom porezi i druge pristojbe dospjele za posljednju godinu koje terete prodanu nekretninu, te se nakon toga preostali novac predaje stečajnom sucu radi namirenja ostalih tražbina sukladno odredbi čl. 164. st. 2. SZ-a u vezi čl. 107. OZ-a.

Čl. 199. st.1., čl. 200. st.1., čl. 201. i čl. 202. SZ u vezi čl. 354. st. 2. toč. 12. ZPP

POBIJANJE PRAVIH RADNJI STEČAJNOG DUŽNIKA

(BITNA POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA)

2.14. Revd 1949/2023

Je li sud ovlašten u parničnom postupku svoju odluku o pobijanju pravnih radnji stečajnog dužnika utemeljiti na razlozima različitih od razloga na koje se tužitelj pozvao u tužbi i je li sud prekoračio tužbeni zahtjev time što je svoju odluku temeljio na činjeničnoj osnovi drukčijoj od one na koju se poziva tužitelj?

Rev 835/2023

U revizijskom stadiju postupka sporno je, je li sud ovlašten u parničnom postupku svoju odluku o pobijanju pravnih radnji stečajnog dužnika utemeljiti na razlozima različitim od onih na koje se tužitelj pozivao u tužbi, i je li drugostupanjski sud prekoračio tužbeni zahtjev time što je svoju odluku temeljio na činjeničnoj osnovi drugačijoj od one na koju se poziva tužitelj. Odnosno, sporno je, je li u konkretnom slučaju sud drugog stupnja utemeljio svoju odluku na razlozima koje tužitelj nije naveo u tužbi.

Ovaj sud ostaje kod svog pravnog shvaćanja koje je izraženo u odluci poslovni broj Rev 2790/1991-2 od 11. ožujka 1992., prema kojem, kad se sudovi upuste u ispitivanje činjeničnog supstrata istog tužbenog zahtjeva, kojeg tužitelj nije istaknuo ni u tužbi a niti tijekom raspravljanja, tada je prekoračio granice odlučivanja o postavljenom tužbenom zahtjevu (čl. 2. ZPP) i u tom slučaju sudovi prekoračuju tužbeni zahtjev, čime ostvaruju bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 12. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14 - dalje: ZPP).

Čl. 269. SZ

PRIJEDLOG ZA NASTAVAK PARNICE NAKON PROTEKA ROKA iz čl. 269. st.2. SZ

2.15. Revd 2573/2022

Može li sud, nakon što se nad parničnom strankom otvori stečajni postupak i nakon što je doneseno rješenje kojim se utvrđuje da je nastupio prekid postupka te nakon donošenja rješenja o nastavku postupka i pozivanju stečajnog upravitelja da preuzme postupak, nastaviti sa postupanjem po žalbi i donijeti odluku neovisno o tome što tužitelj nije u roku od 8 dana od pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama predložio nastavak postupka?

Rev 1149/2023

Dakle, pravomoćno rješenje o nastavljaju postupka od 17. lipnja 2020. (postalo pravomoćno 24. srpnja 2020.) doneseno je nakon što je već tužitelju protekao rok za stavljanje prijedloga za nastavljaju postupka iz čl. 269. st. 2. SZ. Stoga odgovor na predmetno pravno pitanje od utjecaja je na pravilnost i zakonitost tog rješenja o nastavljaju postupka.

Kako II-tuženik navedeno rješenje o nastavljaju postupka nije žalbom pobijao, to on predmetnu drugostupanjsku presudu i rješenje ne može pobijati iz razloga koji se odnose na pravilnost i zakonitost tog rješenja o nastavljaju postupka.

Čl.138. st.1. al.2. SZ (čl. 25. SZ/17), čl. 137.SZ

REPUBLIKA HRVATSKA - OSOBNI STEČAJNI VJEROVNIK

2.16. Revd 633/2023

Je li Republika Hrvatska osobni stečajni vjerovnik prema poslodavcu za tražbinu prvog isplasnog reda koja se odnosi na tražbinu proračuna, zavoda ili fondova u skladu s posebnim propisima o visini pripadajućeg dijela ukupnog troška plaće ili naknade plaće, sve u svijetlu primjene odredbe čl. 25. Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 104/2017)?

Rev 118/2024

Kako se potraživanje tuženika odnosi na doprinose koji se obračunavaju na plaće radnika, a s kojim dijelom plaće radnik ne može slobodno raspolagati jer ti iznosi ulaze u fondove iz kojih se po načelu solidarnosti alimentira mirovinsko i zdravstveno osiguranje i druga davanja iz plaće (bruto plaća), to se takvo potraživanje ima smatrati - tražbinom proračuna, zavoda ili fondova u skladu s posebnim propisima u visini pripadajućeg dijela ukupnog troška plaće ili naknade plaće, sukladno odredbi čl. 138. SZ-a kako to jasno

propisuje novelirana odredba čl. 138. st. 1. al. 2. (čl. 25. SZ/17) i Republika Hrvatska je osobni stečajni vjerovnik dužnika sukladno odredbi čl. 137. SZ-a.

vidi i [Rev 973/2023](#), [Rev 789/2023](#), [Rev 306/2023](#), [Rev 578/2022](#), [Rev 590/2023](#), [Rev 844/2023](#)

Čl. 87. st. 1. i 2. SZ

ODVJETNIK KAO STEČAJNI VJEROVNIK ili VJEROVNIK STEČAJNE MASE

2.17. Revd 1584/2023

a) Da li odvjetnik mora, kada je pisano ugovorio uslugu pružanja pravne pomoći u paušalnom iznosu sukladno Tbr. 38. t. 2. Tarife, u računima koje izdaje za svaki mjesec za tako pružene pravne usluge, specificirati koje je pravne radnje pružio klijentu kada klijent to nije tražio te, gubi li u suprotnom pravo na naplatu svoje tražbine iz ugovora?

b) Da li odvjetnik mora, a imajući u vidu čl. 87. t. 2. Stečajnog zakona, dokazivati da su pravne radnje koje je poduzeo u zadnjih šest mjeseci prije otvaranja stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom u vezi s ostvarivanjem i zaštitom prava dužnika koja ulaze u stečajnu masu ili je dokaz na stranci u slučaju da stranka to osporava?“.

[Rev 877/2023](#)

Ovaj sud smatra, a bez obzira na to što nije ugovoreno da će pravni prednik tužitelja biti tuženiku "na raspolaganju" i što Tbr. 38. st. 2. Tarife određuje da ugovor o pružanju pravne pomoći u paušalnom iznosu mora sadržavati opis radova ili poslova koje će odvjetnik za stranku obavljati, da odvjetnik ima svojstvo vjerovnika za tražbine za koje je ugovoreno plaćanje u paušalnom iznosu, neovisno od stvarno obavljenog posla i/ili specifikacije računa. Međutim, valja naglasiti da navedeno nije dostatno da bi se moglo govoriti o njegovom svojstvu vjerovnika stečajne mase u smislu čl. 87. t. 2. SZ. Naime, to što odvjetnik može imati svojstvo vjerovnika za koje je ugovoreno plaćanje u paušalnom iznosu, ne znači da mu pripada pravo da navedene tražbine ostvaruje kao vjerovnik stečajne mase, ako nije dokazao ispunjenje svih zakonom propisanih pretpostavi za to, već ih može ostvarivati kao stečajni vjerovnik. Time je odgovoreno na prvo revizijsko pitanje.

Čl. 149., čl. 248. st.1., čl. 254. SZ, čl. 6. i čl. 20. ZPONS

**ZALOŽNO PRAVO I STATUS RAZLUČNOG VJEROVNIKA STJEČE SE
UPISOM U JAVNU KNJIGU**

**OČEVIDNIK FINA-E O REDOSLIJEDU OSNOVA ZA PLAĆANJE NIJE JAVNJA
KNJIGA U SMISLU ČL. 149. I 248. SZ**

2.18. Revd 4151/2022

Da li stečajni vjerovnik na novčanim sredstvima stečajnog dužnika, a koja su zaplijenjena po osnovi rješenja o osiguranju prethodnom mjerom temeljem čl. 501.a Zakona o parničnom postupku, ishođenog prije otvaranja stečajnog postupka, ima stečeno razlučno pravo te da li, sukladno istom, ima pravo na odvojeno namirenje iz zaplijenjenih sredstava u okviru stečajnog postupka i to temeljem čl. 248. Stečajnog zakona?

Da li Očevidnik FINA-e o redoslijedu osnova za plaćanje i zaplijenjenim novčanim sredstvima stečajnog dužnika predstavlja „javnu knjigu“ u smislu odredbe čl. 149. i 248. Stečajnog zakona?

Rev 1255/2022

Javne knjige kao državne evidencije o činjenicama koje su predmetom upisa u javne knjige svojom javnom namjenom ostvaruju načelo pravne sigurnosti između države i pojedinca te pojedinca prema trećim osobama, što se tiče činjenica koje su predmetom upisa. Javne knjige dobivaju svojstvo javnosti na temelju posebnoga propisa, a njihovo vođenje i kontrola u djelokrugu su nekog tijela javne vlasti koje svojim autoritetom jamči i u određenom opsegu odgovara za njihovo ispravno funkcioniranje. Posebnim se propisima određuju oblik, unutarne uređenje i sadržaj javnih knjiga, predmet upisa u javne knjige, način i postupak njihova vođenja, način i postupak izdavanja izvadaka, potvrda i drugih javnih isprava iz javnih knjiga te pravne posljedice upisa u javne knjige. Javne knjige već po svom nazivu ustrojene su na načelu javnosti što znači da je sadržaj javnih knjiga svima dostupan, a uvid u njih svima slobodan, one uživaju javnu vjeru što se tiče potpunosti i istinitosti, iz čega proizlazi dužnost svake zainteresirane osobe da se obavijesti o stanju upisanom u javne knjige. Već ovo načelo u usporedbi s čl. 6. i čl. 20. ZoPONS te čl. 30. Pravilnika pokazuje da Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje koji vodi FINA ne predstavlja javnu knjigu u smislu odredbi čl. 149. i 248. st. 1. SZ, jer je sadržaj javnih knjiga svima dostupan, dok su ZoPONS i Pravilnikom izričito određeni ovlaštenici koji mogu dobiti od FINA-e podatke, preslike i potvrde iz Očevidnika.

Pri tomu su javne knjige, pored načela javnosti, ustrojene na načelu stvarnosti, načelu zakonitosti i načelu istinitosti i točnosti podataka, a samo im Zakon može dati svojstvo javnosti. Slijedom iznesenog ovaj sud jasnu zakonsku odredbu čl. 149. i 248. st. 1. SZ, da se tek upisom u javnoj knjizi stječe založno pravo i time status razlučnog vjerovnika, ne može tumačiti drugačije nego da vjerovnici koji nemaju u javnoj knjizi

upisano založno pravo ili pravo na namirenje na kojoj stvari ili pravu nemaju ni pravo odvojenoga namirenja na toj stvari ili pravo unovčenja prema odredbama čl. 248. SZ.

Čl. 28. st. 4. i čl. 85. st. 1. i 2. SZ

PREDVIDIVE OBVEZE STEČAJNE MASE

2.19. Revd 1971/2020

Radi li se o predvidivoj obvezi stečajne mase, s osnove ostalih obveza stečajne mase, na isplatu dosuđenih parničnih troškova vjerovniku, u situaciji kada je stečajni upravitelj preuzeo parnicu stečajnog dužnika, a nije osigurao sredstva za isplatu tih troškova, u smislu čl. 28. st. 4. u vezi čl. 87. st. 1. toč. 1. i čl. 87.a st. 1. i 2. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12 i 45/13) i je li u tom kontekstu pravilno pravno shvaćanje drugostupanjskog suda u pogledu (ne)postojanja pretpostavki za odgovornost stečajnog upravitelja za naknadu štete (osobito protupravnosti i uzročne veze) te o trenutku dospijeca vjerovnikove tražbine?

Rev 194/2022

Radi se o predvidivoj obvezi stečajne mase, s osnove ostalih obveza stečajne mase, na isplatu dosuđenih parničnih troškova vjerovniku, u situaciji kada je stečajni upravitelj preuzeo parnicu stečajnog dužnika, a nije osigurao sredstva za isplatu tih troškova, u smislu čl. 28. st. 4. u vezi čl. 87. st. 1. toč. 1. i čl. 87.a st. 1. i 2. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12 i 45/13) i u tom kontekstu nije pravilno pravno shvaćanje drugostupanjskog suda u pogledu nepostojanja pretpostavki za odgovornost stečajnog upravitelja za naknadu štete (osobito protupravnosti i uzročne veze) te o trenutku dospijeca vjerovnikove tražbine.

Čl.137. st.1. SZ

REPUBLIKA HRVATSKA - OSOBNI STEČAJNI VJEROVNIK

2.20. Revd 3234/2022

Je li Republika Hrvatska osobni vjerovnik stečajnog dužnika u slučaju kada Porezna uprava obavlja poslove prikupljanja i naplate poreza, doprinosa i članarina pravnih osoba, odnosno kada se poreznim rješenjima, odnosno rješenjima o ovrsi određuje naplata takvih potraživanja u korist drugog vjerovnika označenim posebnim brojem računa?

Rev 778/2024

Odgovor na pitanje jesu li subjekti kojima pripadaju pojedina javna davanja ovlašteni tražbine po toj osnovi ostvarivati podnošenjem tužbe sudu jest negativan, jer bi sud

tužbu odbacio s obrazloženjem da se to potraživanje ostvaruje u upravnom postupku (u pitanju je i sadržana tvrdnja da se naplata ostvaruje poreznim rješenjem). Stečajni vjerovnici mogu svoje tražbine prema dužniku ostvarivati samo u stečajnom postupku (167. SZ) i to podnošenjem prijave tražbine (čl. 129. i čl. 257. SZ). Na temelju činjenice da osobe kojima pripadaju javna davanja koja utvrđuje i naplaćuje Porezna uprava (prema navodima u pitanju i reviziji) proizlazi logičan zaključak da nisu ovlaštene ni podnijeti prijavu tražbine u stečajnom postupku, već je na to ovlaštena tuženica. Na izloženi način odgovoreno je na postavljeno revizijsko pitanje.

Čl. 79.SZ

OSTAVRIVANJE PRAVA NA IZLUČNU TRAŽBINU NA TEMELJU UGOVORA O KUPOPRODAJI

2.21. Revd 2525/2021

Je li u parnici u kojoj se na temelju čl. 79. Stečajnog zakona zahtijeva utvrđenje da određena nekretnina ne ulazi u stečajnu masu (parnica povodom izlučne tužbe), za ostvarenje prava na izlučnu tužbu, tj. za usvajanje tužbenog zahtjeva, dostatno dokazati samo naslov za stjecanje vlasništva, u konkretnom slučaju ugovor, ili je potrebno dokazati sve pretpostavke koje Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima u svom članku 120. propisuje za stjecanje vlasništva nekretnine na temelju pravnog posla?

Rev 985/2022

Međutim, obzirom na niz promjena u našem pravnom sustavu, u promišljanjima - po kojima se svaki pravni odnos treba individualizirati i promatrati kroz obvezu poštivanja načela savjesnosti ili poštenja, procjenjivati ovisno o ponašanju, savjesnosti i dobroj vjeri svih sudionika određenog odnosa, revizijski sud drži da u situaciji kakva je ovdje:

- kada je riječ o tužitelju koji raspolaže (prvim) faktično realiziranim ugovorom kojim su (za ovaj spor) treći kupili prijemni stan od prednika tuženika (stvarnog i zemljišnoknjižnog vlasnika), platili ovome svu ugovorenu cijenu i stupili u posjed kupljenog, kao i isto tako (drugim) faktično (što ovdje ne valja relativizirati) u cijelosti realiziranim kupoprodajnim ugovorom kojeg je sam za isti stan sklopio sa tim trećima (kao sada, prema njemu, prodavateljima) - i time stekao (u vremenskom slijedu po dva ugovora) osnovu za upis prava vlasništva nekretnine koju nastoji izlučiti iz stečajne mase, a po kojoj je osnovi stupio i u posjed kupljene nekretnine, kojeg k tome održava još od 2009. bez da ga je u ovome itko smetao, primjenjujući i test razmjernosti ili poštenja radi postizanja ravnoteže pravičnosti između legitimnog interesa tuženika da se poštuju načela zemljišnoknjižnog postupka, načelo potpunosti i predmnjeva istinitosti upisa, prema kojoj se smatra da zemljišna knjiga istinito i potpuno održava činjenično i pravno stanje nekretnine, a zemljišne knjige uživaju javnu vjeru i imaju dokaznu snagu javnih isprava - prema odredbama čl. 8. st. 1. i 2. Zakona o zemljišnim knjigama, „Narodne novine“, br. 91/96., 68/98., 137/99., 114/2001., 100/2004., 107/2007. i 152/2008.) te legitimnog

interesa tužitelja da se valorizira to što raspolaže faktično realiziranim ugovorima po kojima se mogao upisati vlasnikom prijemnog stana, što je platio cijenu za stan i stekao ga u posjed koji je niz godina potom i izvršavao, prednost treba dati legitimnom interesu tužitelja: stavljajući u međusobni odnos ta dva legitimna interesa u sukobu, interes tužitelja u postizanju pravične ravnoteže preteže nad interesom tuženika - i tužitelju ipak valja priznati status ovdje prijemnog izlučnog vjerovnika.

UPUĆIVANJE U PARNICU – STEČAJNI POSTUPAK

2.22. Revd 2162/2021

Da li je osporavatelj tražbine u stečajnom postupku ovlašten i legitimiran podnijeti tužbu radi utvrđenja osnovanosti osporavanja tražbine drugog vjerovnika, u situaciji kada stečajni sud upravo osporavatelja uputi posebnim rješenjem u parnicu radi dokazivanja osnovanosti osporavanja navodeći da za osporenu tražbinu postoji ovršna isprava, i to rješenje o upućivanju u parnicu postane pravomoćno, a potom se tek u pokrenutoj parnici utvrdi da ovršna isprava za osporenu tražbinu zapravo ne postoji?

Rev 1323/2022

Vijeće revizijskog suda smatra da je pravno shvaćanje koje su iznijeli nižestupanjski sudovi neprihvatljivo jer bi time osporavatelj bio onemogućen u vođenju kontradiktornog parničnog postupka i ostao bi bez ikakve sudske zaštite, što je protivno pravnom poretku utemeljenom na vladavini prava i temeljnim načelima ustavnog poretka Republike Hrvatske. Za podsjetiti je da pravo na pristup sudu podrazumijeva i pravo na pokretanje postupka, a da bi pravo na pristup sudu bilo djelotvorno, stranka mora imati realnu priliku osporiti čin koji predstavlja miješanje u njena prava.

Čl. 81. st.4. ZFPPN

PRAVNI UČINCI PREDSTEČAJNE NAGODBE

2.23.Revd 420/2023

Gube li ovršne isprave koje se odnose na tražbine iz predstečajne nagodbe pravnu snagu u smislu čl. 81. st. 4. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN, 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13, u daljnjem tekstu: ZFPPN) samo u odnosu na dužnika ili i u odnosu na treće osobe na čijoj imovini vjerovnik predstečajnog dužnika ima založno pravo?

[Rev 656/2023](#)

Kako ovršna isprava koja se odnosi na tražbine iz predstečajne nagodbe gubi pravnu snagu u odnosu na dužnika posljedično gubi snagu i u odnosu na treće osobe budući da je tražbina ovrhovoditelja, za koju se u ovom predmetu traži prisilno ostvarenje, utvrđena u postupku predstečajne nagodbe i obuhvaćena je predstečajnom nagodbom.

Čl. 113. st.1. Zakona o javnobilježništvu, čl. 79. SZ

**DEPONENT JAVNOBILJEŽNIČKOG POLOGA U STEČAJNOM POSTUPKU
IMA PRAVA IZLUČNIH VJEROVNIKA**

2.24. Revd 4220/2021

Ima li deponent javnobilježničkog pologa prava koja pripadaju izlučnim vjerovnicima u stečajnom postupku?

[Rev 42/2024](#)

Deponent javnobilježničkog pologa ima sva prava koja pripadaju izlučnim vjerovnicima u stečajnom postupku.

Čl.247., čl. 254.SZ

**UNOVČENJE PREDMETA NA KOJIMA POSTOJI RAZLUČNO PRAVO –
OBRAČUN TROŠKOVA**

2.25. Revd 4714/2022

Ako se nekretnina stečajnog dužnika na kojoj stečajni (razlučni) vjerovnik ima upisano založno pravo na temelju kojeg ima prvenstvo namirenja prodaje u sklopu ovršnog postupka budući da je ovršni postupak pokrenut prije otvaranja stečajnog postupka i prije stupanja na snagu Stečajnog zakona 1. rujna 2015., slijedom čega je nadležni ovršni sud donio rješenje o ovrsi, proveo zabilježbu ovrhe u zemljišnoj knjizi, odredio vrijednost nekretnine koja se prodaje, donio zaključak o prodaji, odredio uvjete prodaje, odredio visinu jamčevine, proveo javnu dražbu ili neposredno prodao nekretninu, donio rješenje o dosudi, odredio brisanje tereta i prava na nekretnini koja je bila prodana u ovršnom postupku, ima li stečajni upravitelj pravo obračunati i naplatiti trošak nagrade stečajnom upravitelju i je li stečajni sud dužan u tom slučaju naložiti stečajnom (razlučnom) vjerovniku plaćanje troška unovčenja nekretnine koja se između ostalog sastoji od nagrade stečajnom upravitelju?

Rev 420/2024

Zbog iznesenih je razloga odgovor na dopušteno revizijsko pitanje niječan. Dakle, ako se nekretnina stečajnog dužnika na kojoj stečajni (razlučni) vjerovnik ima upisano založno pravo na temelju kojeg ima prvenstvo namirenja prodaje u sklopu ovršnog postupka pokrenutog prije otvaranja stečajnog postupka, slijedom čega je nadležni ovršni sud donio rješenje o ovrsi, proveo zabilježbu ovrhe u zemljišnoj knjizi odredio vrijednost nekretnine koja se prodaje, donio zaključak o prodaji, odredio uvjete prodaje, odredio visinu jamčevine, proveo javnu dražbu ili neposredno prodao nekretninu, donio rješenje o dosudi, odredio brisanje tereta i prava na nekretnini koja je bila prodana u ovršnom postupku, stečajni upravitelj, u slučaju kada rješenja donesena u ovršnom postupku u povodu pravnih lijekova nisu stavljena izvan snage, nema pravo u stečajnom postupku obračunati i naplatiti trošak nagrade te stečajni sud nije dužan u tom slučaju po službenoj dužnosti naložiti stečajnom (razlučnom) vjerovniku plaćanje troškova unovčenja nekretnine koji se, između ostalog, sastoje od nagrade stečajnom upravitelju.

Čl. 67.st.1., čl. 79.st.1. SZ

NOVAC KOJI JE OSTAO KOD BANKE NAKON PRESTANKA UGOVORA O OROČENOM DEPOZITU ULAZI U IMOVINU STEČAJNOG DUŽNIKA

2.26. Revd 2610/2020

1. Ulazi li u imovinu stečajnog dužnika - banke, prema čl. 67. st. 1. Stečajnog zakona (NN 44/1996, 161/1998, 29/1999, 129/2000, 123/2003, 197/2003, 187/2004, 82/2006, 116/2010, 25/2012, 133/2012, 45/2013), i novac koji je ostao kod banke nakon prestanka ugovora o oročenom depozitu temeljem kojeg je bio položen, a koji ugovor je prestao prije otvaranja stečajnog postupka nad bankom?
2. Da li osoba, koja je temeljem ugovora o oročenom depozitu kod banke imala položen određeni iznos novca, nakon što je prestao taj ugovor o depozitu i nakon što banka nije htjela izvršiti isplatu iznosa koji je bio položen temeljem tog ugovora, u slučaju otvaranja stečajnog postupka nad bankom, može svoje pravo prema banci za vraćanjem novca koji se kod banke nalazi bez ikakvog pravnog temelja ostvarivati kao izlučni vjerovnik sukladno čl. 79. st. 1. Stečajnog zakona (NN 44/1996, 161/1998, 29/1999, 129/2000, 123/2003, 197/2003, 187/2004, 82/2006, 116/2010, 25/2012, 133/2012, 45/2013)?

Rev 45/2023

1. U imovinu stečajnog dužnika - banke, prema čl. 67. st. 1. Stečajnog zakona (NN 44/1996, 161/1998, 29/1999, 129/2000, 123/2003, 197/2003, 187/2004, 82/2006, 116/2010, 25/2012, 133/2012, 45/2013) ulazi i novac koji je ostao kod banke nakon prestanka ugovora o oročenom depozitu temeljem kojeg je bio položen, a koji ugovor je prestao prije otvaranja stečajnog postupka nad bankom.

2. Osoba, koja je temeljem ugovora o oročenom depozitu kod banke imala položen određeni iznos novca, nakon što je prestao taj ugovor o depozitu i nakon što banka nije htjela izvršiti isplatu iznosa koji je bio položen temeljem tog ugovora, u slučaju otvaranja stečajnog postupka nad bankom, ne može svoje pravo prema banci za vraćanjem novca koji se kod banke nalazi bez ikakvog pravnog temelja ostvarivati kao izlučni vjerovnik sukladno čl. 79. st. 1. Stečajnog zakona (NN 44/1996, 161/1998, 29/1999, 129/2000, 123/2003, 197/2003, 187/2004, 82/2006, 116/2010, 25/2012, 133/2012, 45/2013).

Čl. 241. ZOO/05

PRIJAVA TRAŽBINE U LIKVIDACIJSKOM POSTUPKU NE PREKIDA TIJEK ZASTARE

2.27. Revd 4205/2022

Da li prijava tražbine u likvidacijskom postupku koji se provodi nad pravnom osobom prekida zastaru sukladno odredbi čl. 241. Zakona o obveznim odnosima, odnosno smatra li se prijava potraživanja u likvidacijskom postupku radnjom vjerovnika poduzetom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine pred drugim nadležnim tijelom koja sukladno odredbi čl. 241. Zakona o obveznim odnosima prekida zastaru?

Rev 856/2023

Stoga je na predmetno revizijsko pitanje odgovor da se u likvidacijskome postupku koji se provodi nad pravnom osobom prema Zakonu o trgovačkim društvima zastara u skladu s člankom 241. Zakona o obveznim odnosima ne prekida vjerovnikovom prijavom tražbine likvidatoru, odnosno, takva se prijava u likvidacijskome postupku ne smatra radnjom vjerovnika poduzetom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine pred drugim nadležnim tijelom koja u skladu s člankom 241. Zakona o obveznim odnosima prekida zastaru.

Čl. 266. st. 2. i 4. SZ

OSPORENE TRAŽBINE – TERET DOKAZA

2.28. Revd 1729/2024

Na kome je teret dokazivanja postojanja tražbine u situaciji kada je stečajni vjerovnik osporio tražbinu koju je priznao stečajni upravitelj i za koju ne postoji ovršna isprava, a sud je uputio na parnicu osporavatelja da dokaže osnovanost svog osporavanja - na stečajnom vjerovniku ili na osporavatelju?

Rev 1175/2024

Odgovor na naznačeno pitanje u situaciji kada je stečajni vjerovnik osporio tražbinu koju je priznao stečajni upravitelj i za koju ne postoji ovršna isprava, a sud je pogrešno uputio na parnicu osporavatelja da dokaže osnovanost svog osporavanja, teret dokazivanja je na stečajnom vjerovniku osporene tražbine za koju nema ovršnu ispravu, a ne na osporavatelju. Međutim u činjeničnim i pravnim okolnostima ovog spora, revizijski je sud cijeneći ovlaštenja koja strankama daju odredbe ZPP sukladno kojima je stečajni vjerovnik osporene tražbine za koju nema ovršnu ispravu, ovdje tuženik, dokazao postojanje svoje tražbine, ovaj je sud ocijenio da o odgovoru na naznačeno pitanje ne ovisi odluka u ovom sporu.

Čl. 198. st.1. SZ (čl. 127. st.1. SZ/96), čl. 297. st.1. ZVDS

POBIJANJE PRAVNIH RADNJI STEČAJNOG DUŽNIKA (SPORAZUMA O ZASNIVANJU ZALOŽNOG PRAVA)

2.29. Revd 5047/2021

1. Je li sporazum o zasnivanju založnog prava koji je postao pravno valjan u cijelosti i proizveo stvarno pravne učinke, jer je založno pravo iz tog sporazuma uknjiženo u zemljišne knjige, zasebna pravna radnja sukladno odredbama Stečajnog zakona koja se, može pobijati uz ispunjenje općih i posebnih pretpostavki propisanih odredbama Stečajnog zakona?
2. Je li, uz ispunjenje općih i posebnih pretpostavki propisanih odredbama Stečajnog zakona za pobijanje pravne radnje (sporazum o zasnivanju založnog prava) koja je proizvela stvarno pravne učinke (uknjiženo založno pravo na nekretninama stečajnog dužnika) i koja remeti pravo na ujednačeno namirenje stečajnih vjerovnika potrebno ispuniti i pretpostavku (prethodnog ili kumulativnog) pobijanja obvezno pravno ugovora (ugovor o jamstvu) koji je prethodio navedenoj pravnoj radnji (sporazum o zasnivanju založnog prava)?

Rev 801/2024

Sporazum o zasnivanju založnog prava zasebna je pravna radnja koju se može pobijati ako su ispunjene sve opće i posebne pretpostavke sukladno odredbama Stečajnog zakona.

(...)

Uz ispunjenje općih i posebnih pretpostavki propisanih odredbama Stečajnog zakona za pobijanje pravne radnje (sporazum o zasnivanju založnog prava) koja je proizvela stvarno pravne učinke (uknjiženo založno pravo na nekretninama stečajnog dužnika) i koja remeti pravo na ujednačeno namirenje stečajnih vjerovnika nije potrebno ispuniti i pretpostavku (prethodnog ili kumulativnog) pobijanja obvezno pravno

ugovora (ugovor o jamstvu) koji je prethodio navedenoj pravnoj radnji (sporazum o zasnivanju založnog prava).

Čl. 195. SZ u vezi čl. 336. ZVDSP

PRAVO NA ISPLATU ZALOŽNOG VJEROVNIKA KOD ZALOŽNO PRAVA NA DIONICAMA ČIJI IZDAVATELJ STEČAJNI DUŽNIK

2.30. Revd 4026/2021

Ima li založni vjerovnik koji ima pravo zaloga na dionicama čiji je izdavatelj stečajni dužnik koji je nakon provedenog stečajnog postupka brisan iz sudskog registra, a koje je pravo založni vjerovnik stekao prije otvaranja stečajnog postupka, što uključuje i založno pravo na pravu tj. tražbini ranijeg dioničara prema stečajnoj masi, a u slučaju kad su nakon namirenja vjerovnika preostala sredstva u stečajnoj masi stečajnog dužnika, pravo na isplatu radi namirenja svoje zalogom osigurane tražbine prije i umjesto dioničara čije je pravo predmetom zaloga?

[Rev 333/2024](#)

Založni vjerovnik koji ima pravo zaloga na dionicama čiji je izdavatelj stečajni dužnik koji je nakon provedenog stečajnog postupka brisan iz sudskog registra, a koje založno pravo je založni vjerovnik stekao prije otvaranja stečaja, ima i založno pravo na pravu tj. na tražbini ranijeg dioničara prema stečajnoj masi, u slučaju kada su nakon namirenja svih stečajnih vjerovnika u punoj visini preostala sredstva u stečajnoj masi stečajnog dužnika. U tom slučaju založni vjerovnik ima pravo na isplatu radi namirenja svoje zalogom osigurane tražbine prije i umjesto dioničara čije je pravo predmetom zaloga.

Čl.197. st. 2 OPZ, čl. 233. ZOO/05

ZASTARA PRAVA NA UTVRĐIVANJE POREZNE OBVEZE

ZASTARNI ROK KOD TRAŽBINA ZA KOJE JE SKLOPLJENA PREDSTEČAJNA NAGODBA

2.31. Revd 2475/2022

1. Primjenjuje li se temeljem prijelazne i završne odredbe članka 197. stavka 2. OPZ/16 novi Zakon (OPZ/16) na pitanje zastare utvrđivanja i naplate poreza na situaciju u kojoj je do 1. siječnja 2017. nastupila apsolutna zastara prema odredbama OPZ/08?
2. Je li sklopljena predstečajna nagodba ovršna isprava temeljem koje se prijavljuju tražbine u stečajnom postupku i je li dopušteno osporavati dio tražbine iz sklopljene

predstečajne nagodbe pozivajući se na zastaru koja je počela teći prije prijave tražbine u postupku predstečajne nagodbe?

3. Koji je zastarni rok za tražbine za koje je sklopljena predstečajna nagodba i kada taj rok počinje teći?

Rev 1049/2024

Dakle, iz navedenog je za zaključiti kako će se oni postupci za utvrđivanje porezne obveze započeti prema odredbama OPZ/08 u kojima do 1. siječnja 2017. nije nastupila relativna zastara, dovršiti prema odredbama OPZ/16. Samo oni postupci u kojima je do 1. siječnja 2017. nastupila relativna zastara dovršit će se, u smislu odredbe čl. 197. st. 1. OPZ/16, po ranijem zakonskom propisu, odnosno OPZ/08.

Nadalje, iz te odredbe proizlazi da će se novi Zakon (OPZ/16) primijeniti i na situaciju u kojoj je do 1. siječnja 2017. nastupila apsolutna zastara prema odredbama OPZ/08. Pri tom ovaj sud napominje da činjenica je li porezni obveznik podnio poseban zahtjev za utvrđenje zastare ili nije odnosno je li istakao prigovor zastare u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti radi utvrđivanja porezne obveze ili nije, ne može biti razlog za nejednako oporezivanje, niti ta činjenica može opravdati različite pravne posljedice u pogledu prijelaznog režima u pogledu zastare, u situaciji kada je porezno tijelo i po službenoj dužnosti, neovisno o radnjama poreznog obveznika, dužno paziti na nastupanje zastare.

Dakle, prema prijelaznoj i završnoj odredbi čl. 197. st. 2. OPZ/16, u pogledu primjene materijalnog prava vezano za pitanje zastare utvrđivanja i naplate poreza odlučno je - je li ili nije u vrijeme stupanja na snagu OPZ/16., odnosno na dan 1. siječnja 2017., nastupila relativna, odnosno apsolutna zastara po pravilima OPZ/08.

(...) sukladno pravnom shvaćanju revizijskog suda izraženom u odluci broj Rev-59/2023 od 29. ožujka 2023., obzirom na to da je predmetna tražbina utvrđena pravomoćnim i ovršnim rješenjem o odobravanju predstečajne nagodbe, za takve tražbine je odredbom čl. 233. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15) odnosno čl. 379. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01) propisan zastarni rok od deset godina, koji teče od ovršnosti predmetnog rješenja.

3. JEDNOSTAVNI STEČAJ POTROŠAČA

Čl. 4. st. 2., 3. i 5. Zakona o stečaju potrošača (dalje: ZSP)

OSLOBAĐANJE OD OBVEZE PLAĆANJA ZAJEDNIČKE PRIČUVE

3.1. Revd 4061/2020

Jesu li se fizičke osobe, suvlasnici nekretnine, potrošači u smislu odredbe čl. 4. st. 2., 3. i 5. Zakona o stečaju potrošača („Narodne novine“, broj: 100/15 i 67/18) u pogledu obveze plaćanja doprinosa zajedničke pričuve i, posljedično tome, mogu li se primjenom odredbi tog Zakona osloboditi obveze plaćanja doprinosa zajedničke pričuve?

Rev 525/2021

(...), odgovor na postavljeno pitanje glasi:

Fizička osoba, suvlasnik nekretnine, je potrošač u smislu odredbe čl. 4. st. 2., 3. i 5. Zakona o stečaju potrošača u pogledu obveze plaćanja doprinosa zajedničke pričuve, ali se i takva osoba primjenom odredbe čl. 77. st. 1. Zakona o stečaju potrošača može osloboditi obveze plaćanja doprinosa zajedničke pričuve.

Čl. 79.a. st. 2. ZSP

UKUPNA BLOKADA RAČUNA POTROŠAČA PO SVIM OSNOVAMA

3.2. Revd 1778/2020

Utvrdjuje li se trajanje razdoblja od tri godine iz čl. čl. 79.a st. 2. Zakona o stečaju potrošača (Narodne novine br. 100/15 i 67/18) na temelju ukupne blokade računa potrošača po svim osnovama koje su ikad bile upisane u Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje koje vodi Financijska agencija ili samo s obzirom na trajanje blokade potrošača po osnovama za koje je pokrenut postupak jednostavnog stečaja?⁶

Rev 995/2021

Trajanje razdoblja od tri godine iz čl. 79.a. st. 2. Zakona o stečaju potrošača ("Narodne novine" broj 100/15 i 67/18) utvrđuje se na temelju ukupne neprekidne blokade računa potrošača po svim osnovama koje su ikad bile upisane u Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje koje vodi Financijska agencija, a ne samo s obzirom na trajanje blokade potrošača po osnovama za koje je pokrenut postupak jednostavnog stečaja.

vidi i **Rev 36/2023**, **Rev 528/2021**

⁶ tako i u Revd 2727/2021

Čl. 79.a. st. 2. ZSP

RAZDOBLJE OD TRI GODINE BLOKADE RAČUNA

3.3. Revd 1622/2020

1. Da li se pretpostavke propisane u odredbi čl.79.a st.2. Zakona o stečaju potrošača (NN 100/15, 67/18, u daljnjem tekstu ZSP) za provođenje jednostavnog stečaja potrošača primjenjuju kumulativno i na svaku osnovu evidentiranu u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje Financijske agencije (u daljnjem tekstu FINA) posebno ili je dovoljno da su navedene pretpostavke ispunjene u odnosu na bilo koju osnovu koja je evidentirana ili je bila evidentirana u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje FINE?,

2. Da li se prilikom utvrđivanja postojanja pretpostavke propisane u odredbi čl.79.a st. 2. ZSP, a prema kojoj se jednostavni stečaj potrošača može provesti ako jedna ili više evidentiranih neizvršenih osnova za plaćanje ne prelaze iznos od 20.000,00 kn s osnova glavnice, uzimaju u obzir i tražbine vjerovnika koje su vjerovnici povukli iz Očevidnika redoslijeda osnova za plaćanje FINE prije podnošenja prijedloga za pokretanje jednostavnog stečaja potrošača?

Rev 327/2021

(...) obzirom na već prethodno izneseno shvaćanje ovog suda u odluci Rev-995/2021 od 14. rujna 2021., odgovor na pitanja postavljena u reviziji glasi: Za ostvarenje pretpostavki propisanih odredbom čl.79.a st.2. ZSP-a za provođenje jednostavnog stečaja nad imovinom potrošača, potrebno je kumulativno ispunjenje dva uvjeta: da potrošač na dan otvaranja postupka, tj. na dan donošenja rješenja ima evidentiranu jednu ili više neizvršenih osnova za plaćanje u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje koje vodi Financijska agencija radi prisilnog ostvarenja tražbine u iznosu do 20.000,00 kn s osnova glavnice - dakle, aktivnih osnova, pri čemu se navedenom odredbom propisano trajanje razdoblja od tri godine blokade računa utvrđuje na temelju ukupne neprekidne blokade računa potrošača po svim osnovama koje su evidentirane ili su bile evidentirane (ikad) u Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje koje vodi Financijska agencija.

vidi i [Rev 1074/2021](#)

Čl. 79.c st. 3. ZSP

POŠTENJE POTROŠAČA

3.4. Revd 1606/2020

Može li se potrošač smatrati poštenim u smislu odredaba Zakona o stečaju potrošača ("Narodne novine" broj 100/15, 67/18), ako po rješenju suda nije dostavio popis svoje imovine, ako iz pribavljenih podataka o imovini proizlazi da je potrošač zaposlen i da ostvaruje stalna mjesečna primanja?

Može li se smatrati, u smislu odredbe čl. 79.c. st. 3. Zakona o stečaju potrošača ("Narodne novine" broj 100/15, 67/18), da potrošač koji redovito prima plaću, a

računi su mu blokirani, nema imovinu koju je kao pošten potrošač bio dužan iskazati u popisu svoje imovine?

Rev 276/2021

Prema tome, ocjena (pa time i odgovor na pitanje) je li potrošač pošten ili nije pošten ovisi o utvrđenjima u svakom konkretnom slučaju, jer je sud pri toj ocjeni dužan uzeti u obzir ponašanje konkretnog potrošača u odnosu na kojeg je postupak pokrenut. U odnosu na drugo postavljeno pitanje valja odgovoriti da se u konkretnom slučaju potrošač može smatrati poštenim u smislu odredbe članka 79.c st. 3. ZSP, obzirom su sudovi utvrdili da nema imovinu te su mu primanja minimalna i isplaćuju se na zaštićeni račun.

vidi i **Rev 1336/2021, Rev 1003/2022**

**Čl. 79.c st. 3. ZSP u vezi čl. 25. Zakona o privremenom uzdržavanju
NAKNADA ZA PRIVREMENO UZDRŽAVANJE**

3.5. Revd 3970/2020

Može li se tražbina na ime naknade za privremeno uzdržavanje koju isplaćuje Republika Hrvatska temeljem odredbe čl. 25. Zakona o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“, broj 92/14) umjesto roditelja koji ne izvršava svoju obvezu zakonskog uzdržavanja maloljetnog djeteta, smatrati tražbinom zakonskog uzdržavanja djeteta koje se sukladno odredbi čl. 77. t. 1. Zakona o stečaju potrošača („Narodne novine“, broj 100/15 i 67/18) potrošač ne može osloboditi u jednostavnom postupku stečaja potrošača?

Rev 609/2021

Tražbina koju isplaćuje Republika Hrvatska na ime naknade za privremeno uzdržavanje umjesto roditelja koji ne izvršava svoju obvezu zakonskog uzdržavanja maloljetnog djeteta (čl. 25. Zakona o privremenom uzdržavanju - „Narodne novine“, broj: 92/14) je tražbina koje se potrošač ne može osloboditi u jednostavnom postupku stečaja potrošača.

Čl. 79.a st. 2. ZS

**NEIZVRŠENA OSNOVA ZA PLAĆANJE U RAZDOBLJU KRAĆEM OD TRI
GODINE**

3.6. Revd 3159/2020

Može li sud, primjenom odredbe čl. 79.a st. 2. Zakona o stečaju potrošača (Narodne novine broj 100/15, 67/18, dalje: ZSP) u jednostavnom postupku stečaja nad imovinom potrošača, osloboditi potrošača od preostalih obveza i u odnosu na vjerovnika koji je u

trenutku otvaranja postupka u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje imao neizvršenu osnovu za plaćanje u razdoblju kraćem od tri godine?

[Rev 539/2021](#)

vidi [Rev 327/2012](#) i [Rev 995/2021](#)

Čl. 79.b st. 1. i 2., čl. 2. st. 2., čl. 14. stavak 5., članak 79.i stavak 3., članak 79.m, podstavak 5. ZSP

POŠTENJE POTROŠAČA

3.7. Revd 4500/2021

Može li se potrošač smatrati poštenim u smislu odredaba Zakona o stečaju potrošača (Narodne novine broj 100/15 i 67/18), ako nije dostavio popis svoje imovine, a iz pribavljenih podataka o imovini proizlazi da je potrošač zaposlen i da ostvaruje stalna mjesečna primanja?

odnosno

Može li se smatrati da potrošač koji redovito prima plaću, a računi su mu blokirani, nema imovinu?

[Rev 650/2022](#)

U odnosu na prvo postavljeno pitanje valja odgovoriti da potrošač na temelju odredbe članka 79.b stavka 1. i 2. ZSP popis svoje imovine mora dostaviti na poziv FINA-e.

(...)

Prema tome, ocjena (pa time i odgovor na pitanje) je li potrošač pošten ili nije pošten ovisi o utvrđenjima u svakom konkretnom slučaju, jer je sud pri toj ocjeni dužan uzeti u obzir ponašanje konkretnog potrošača u odnosu na kojeg je postupak pokrenut.

(...)

U odnosu na drugo postavljeno pitanje valja odgovoriti da je za provedbu jednostavnog postupka stečaja potrošača relevantna vrijednost imovine, a u konkretnom slučaju sud je utvrdio da je vrijednost potrošačeve imovine koja bi se mogla unovčiti kao stečajna masa manja od 10.000,00 kn, slijedom čega je donijeto rješenje o otvaranju i zaključenju jednostavnog postupka stečaja potrošača.

Čl. 79.a st.2. ZSP

NEIZVRŠENA OSNOVA ZA PLAĆANJE U RAZDOBLJU KRAĆEM OD TRI GODINE

3.8. Revd 991/2021

Može li sud primjenom odredbi čl. 79.a st. 2. Zakona o stečaju potrošača ("Narodne novine" br. 100/15 i 67/18) u jednostavnom postupku stečaja potrošača osloboditi potrošača od osnova za plaćanje ukoliko je ta, predmetna osnova, evidentirana u Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje u razdoblju kraćem od tri godine, a koji rok je propisan čl. 79.a citiranog Zakona?

Rev 586/2021

Odredba čl. 79.a st. 2. Zakona o stečaju potrošača ("Narodne novine" br. 100/15 i 67/18) dopušta da se u jednostavnom postupku stečaja potrošača potrošač oslobodi i one osnove za plaćanje koja je evidentirana u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje u razdoblju kraćem od tri godine računato do dana otvaranja postupka: dakle za obveze prema svim vjerovnicima čije su osnove bile evidentirane u Očevidniku na dan otvaranja postupka.

Rev 654/2022

Čl. 79. c st. 2. i 3. ZSP

POŠTENJE POTROŠAČA

3.9. Revd 2889/2021

Da li se potrošač koji se po pozivu FINA-e nije očitovao je li suglasan s provedbom jednostavnog postupka stečaja potrošača pa se sukladno čl. 79. c stavak 2. i 3. ZSP-a smatra da je suglasan i da je izjavio da nema imovine iz koje se mogu namiriti njegovi vjerovnici sukladno čl. 79. c. stavak 3. ZSP-a može smatrati poštenim u smislu odredbe čl. 2. ZSP-a i može li ga se osloboditi od obveza ako je sud u tijeku postupka provjerom podataka FINA-e i MUP-a utvrdio da potrošač ima imovinu, plaću i motorno vozilo koji nije prijavio?

Ako potrošač ostvaruje redovni mjesečni dohodak od nesamostalnog rada – plaće može li se na istog primijeniti odredba članka 79. g. stavak 1. ZSP-a u smislu da je vrijednost imovine potrošača koja bi se mogla unovčiti kao stečajna masa jednaka ili manja od 10.000,00 kuna?

Rev 340/2022

Slijedom navedenog, prema pravnom shvaćanje ovoga suda, propuštanje potrošača da dostavi popis svoje imovine u jednostavnom postupku stečaja potrošača samo po sebi nema značenje okolnosti koja bi dovodila u pitanje poštenje potrošača. U kojoj mjeri će ova presumpcija biti dovedena u pitanje i kakav će zaključak sud o poštenju potrošača

donijeti ovisi o ocjeni u kojoj mjeri činjenice koje je utvrdio provjerom (po službenoj dužnosti) odnosno povodom tvrdnji i dostavljenih dokaza vjerovnika koji su postupili po pozivu iz oglasa (čl. 79.f st. 1. ZSP) ukazuju na to da je ostvaren koji od slučajeve predviđen odredbom čl. 75. ZSP - u svakom konkretnom slučaju.

(...)

U odnosu na drugo pitanje svemu navedenom treba dodati kako je - u odnosu na postojanje pretpostavki za otvaranje, zaključenje i oslobođenje od obveza - određivanje vrijednosti imovine čije postojanje sud utvrdi te značenje primanja potrošača u godinama koje su prethodile postupku stečaja autonomno pravo suda (čl. 79.f st. 3. ZSP) koji, u pravilu "(...) vrijednost potrošačevih pokretnina odnosno prava sud utvrđuje zaključkom po slobodnoj ocjeni", vodeći pri tom računa o jednom od temeljnih načela ZSP - zaštiti dostojanstva potrošača (arg. a contrario - čl. 63. st. 1. i 2. ZSP). To znači da kod utvrđivanja vrijednosti stečajne mase kod potrošača koji imaju stalna primanja sud mora voditi računa da u stečajnu masu ne ulaze sredstva "(...) za primjerene životne potrebe / primjereni životni standard" čiju visinu opet određuje sud "(...) prema iznosu koji je izuzet od ovrhe u slučaju kada se ovrha provodi na plaći ovršenika."

Dakle, ni činjenica da potrošač ima stalna primanja, sama za sebe ne predstavlja prepreku za donošenje rješenja iz odredbe čl. 79.g st. 1. ZSP.

Čl. 79.a. st.2. ZSP

RAZDOBLJE OD TRI GODINE BLOKADE RAČUNA

3.10. Revd 2652/2020

1. Primjenjuju li se kumulativno pretpostavke propisane u odredbi čl. 79.a st. 2. Zakona o stečaju potrošača ("Narodne novine", broj 100/15 i 67/18, u daljnjem tekstu – ZSP) za provođenje jednostavnog stečaja potrošača i na svaku osnovu evidentiranu u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje Financijske agencije (u daljnjem tekstu – FINA) posebno ili je dovoljno da su navedene pretpostavke ispunjene u odnosu na bilo koju osnovu koja je evidentirana ili je bila evidentirana u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje FINE?

2. Uzimaju li se u obzir i tražbine vjerovnika koje su vjerovnici povukli iz Očevidnika redoslijeda osnova za plaćanje FINE prije podnošenja prijedloga za pokretanje jednostavnog stečaja potrošača, prilikom utvrđivanja postojanja pretpostavke propisane u odredbi čl. 79.a st. 2. ZSP, a prema kojoj se jednostavni stečaj potrošača može provesti ako jedna ili više evidentiranih neizvršenih osnova za plaćanje ne prelaze iznos od 20.000,00 kn s osnova glavnice?

Rev 177/2022

Za ostvarenje pretpostavki propisanih odredbom čl. 79.a st. 2. ZSP-a za provođenje jednostavnog stečaja nad imovinom potrošača, potrebno je kumulativno ispunjenje dva uvjeta: da potrošač na dan otvaranja postupka, tj. na dan donošenja rješenja ima

evidentiranu jednu ili više neizvršenih osnova za plaćanje u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje koje vodi Financijska agencija radi prisilnog ostvarenja tražbine u iznosu do 20.000,00 kn s osnova glavnice - dakle, aktivnih osnova, pri čemu se navedenom odredbom propisano trajanje razdoblja od tri godine blokade računa utvrđuje na temelju ukupne neprekidne blokade računa potrošača po svim osnovama koje su evidentirane ili su bile evidentirane (ikad) u Očevidnik redosljeda osnova za plaćanje koje vodi Financijska agencija.

vidi i [Rev 866/2021](#)

Čl. 24.st.3. i čl. 75.st. 1. i 2. ZSP

POSTOJANJE PRETPOSTAVKI ZA USKRATU OSLOBOĐENJA OD PREOSTALIH OBAVEZA – KAD SUD PAZI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

3.11. Revd 1355/2022

Je li prvostupanjski sud dužan u jednostavnom postupku stečaja potrošača po službenoj dužnosti utvrditi kaznenu (ne)osuđivanost potrošača?

Ispituje li se poštenje potrošača i prilikom donošenja rješenja o otvaranju stečaja potrošača, te tijekom cijelog postupka stečaja potrošača?

[Rev 1170/2022](#)

Povezujući odredbu čl. 24. st. 3. ZSP-a i odredbu čl. 75. ZSP-a dolazi se do zaključka da će sud postupati po službenoj dužnosti ispitivati postojanje pretpostavki za uskratu oslobođenja od preostalih obveza iz čl. 75. st. 1. ZSP, pa tako i pravomoćnu osuđivanost potrošača zbog kaznenog djela protiv imovine, protiv gospodarstva ili drugog kaznenog djela koje bi upućivalo na njegovu nesavjesnost i nepoštenje pri ispunjavanju obveza i dužnosti, samo ako je vjerovnik, postupajući po odredbi čl. 75. st. 2. ZSP-a, predložio donošenje rješenja o uskrati oslobođenja od preostalih obveza, uz obvezno navođenje razloga iz čl. 75. st. 1. ZSP-a. Ako takvog obrazloženog prijedloga nema sud u pogledu činjenica koje bi ukazivale na nepoštenje potrošača neće postupati po službenoj dužnosti u skladu s odredbom čl. 24. st. 3. ZSP-a.

vidi i [Rev 1197/2022](#), [Rev 780/2023](#), [Rev 320/2021](#), [Rev 155/2024](#), [Rev 37/2023](#)

Čl. 2. st.1., čl. 73.a, čl. 75. st.1.toč.1., čl. 79o ZSP

PRAVOMOĆNA OSUĐIVANOST I USKRATA OD PREOSTALIH OBEVEZA U JEDNOSTAVNOM POSTUPKU STEČAJA POTROŠAČA

3.12. Revd 4012/2021

Dovodi li pravomoćna osuđivanost u smislu čl. 75. stavak 1. točka 1. Zakona o stečaju potrošača do uskrate oslobođenja od obveza u jednostavnom postupku stečaja potrošača u odnosu na sve obveze i sve vjerovnike u jednostavnom postupku stečaja

potrošača ili samo u odnosu na obveze prema osobi koja je oštećena počinjenjem kaznenog djela?

[Rev 1268/2022](#)

pravomoćna osuđivanost u smislu čl. 75. st. 1. točka 1. ZSP dovodi do uskrate oslobođenja od preostalih obveza u jednostavnom postupku stečaja potrošača u odnosu na sve obveze i sve vjerovnike u jednostavnom postupku stečaja potrošača, neovisno o tome je li vjerovnik oštećen počinjenjem kaznenog djela ili nije.

[Rev 320/2021](#)

Čl. 24. st.3. i čl. 75. ZSP

PRAVOMOĆNA OSUĐIVANOST I USKRATA OD PREOSTALIH OBVEZA U JEDNOSTAVNOM POSTUPKU STEČAJA POTROŠAČA

3.13. Revd 3973/2021

-da li je sud u jednostavnom postupku stečaja potrošača dužan po službenoj dužnosti pribaviti podatke o osuđivanosti potrošača (kaznena evidencija) radi provjere zakonskih uvjeta iz čl. 75. st. 1. točka 1 Zakona o stečaju potrošača;

- u situaciji kada je potrošač pravomoćno osuđen zbog nekog kaznenog djela protiv imovine i/ili kaznenog djela protiv gospodarstva, da li sud donosi svoju procjenu o tome da li okolnosti počinjenog kaznenog djela upućuju na potrošačevu nesavjesnost i poštenje ili je za primjenu čl. 75. st. 1. točka 1 Zakona o stečaju potrošača dovoljna sama činjenica osuđivanosti za kaznena djela protiv imovine ili protiv gospodarstva, budući da su ona izrijekom istaknuta u čl. 75 st. 1. točka 1. Zakona o stečaju potrošača;

- da li sud za primjenu čl. 75. st. 1. toč. 1. Zakona o stečaju potrošača mora uvijek ispitivati da li pravomoćna osuda za kazneno djelo upućuje na potrošačevu nesavjesnost i nepoštenje pri ispunjavanju obveza i dužnosti te da li je u tom slučaju vezan sadržajem kaznene presude;

- da li pravomoćna osuđivanost potrošača zbog kaznenog djela protiv imovine ili protiv gospodarstva presumira potrošačevu nesavjesnost i nepoštenje pri ispunjavanju obveza i dužnosti u smislu Zakona o stečaju potrošača;

- da li pravomoćna osuđivanost u smislu čl. 75. st. 1. točka 1. Zakona o stečaju potrošača dovodi do uskrate oslobođenja od obveza u jednostavnom postupku stečaja potrošača u odnosu na sve obveze i sve vjerovnike u jednostavnom postupku stečaja potrošača ili samo u odnosu na one obveze proizašle iz kaznene osude?“.

[Rev 95/2022](#)

U odnosu na prvo postavljeno pravno pitanje, ovaj sud je iznio pravno shvaćanje u odluci broj Rev 1170/2022 od 25. travnja 2023.:

„Povezujući odredbu čl. 24. st. 3. ZSP-a i odredbu čl. 75. ZSP-a dolazi se do zaključka da će sud postupati po službenoj dužnosti ispitivati postojanje pretpostavki za uskratu oslobođenja od preostalih obveza iz čl. 75. st. 1. ZSP, pa tako i pravomoćnu

osuđivanost potrošača zbog kaznenog djela protiv imovine, protiv gospodarstva ili drugog kaznenog djela koje bi upućivalo na njegovu nesavjesnost i nepoštenje pri ispunjavanju obveza i dužnosti, samo ako je vjerovnik, postupajući po odredbi čl. 75. st. 2. ZSP-a, predložio donošenje rješenja o uskrati oslobođenja od preostalih obveza, uz obvezno navođenje razloga iz čl. 75. st. 1. ZSP-a. Ako takvog obrazloženog prijedloga nema sud u pogledu činjenica koje bi ukazivale na nepoštenje potrošača neće postupati po službenoj dužnosti u skladu s odredbom čl. 24. st. 3. ZSP-a.

U odnosu na drugo, treće i četvrto postavljeno pitanje, valja reći da sukladno odredbi čl. 75. st. 2. ZSP, vjerovnik može predložiti donošenje rješenja o uskrati oslobođenja od preostalih obveza zbog razloga navedenih u odredbi čl. 75. st. 1. toč. 1. ZSP najkasnije na ročištu iz čl. 74. st. 2. toga Zakona. Dakle, sud može donijeti rješenje kojim će potrošaču uskratiti oslobođenje od preostalih obveza zbog njegove pravomoćne osude zbog kaznenog djela protiv imovine, protiv gospodarstva ili drugog kaznenog djela koje bi upućivalo na njegovu nesavjesnost i nepoštenje pri ispunjavanju obveza i dužnosti (čl. 75. st. 1. toč. 1. ZSP) samo u slučaju kad je vjerovnik postupio sukladno odredbi čl. 75. st. 2. ZPS, pravovremeno predlažući donošenje takvog rješenja s određeno navedenim razlogom iz odredbe čl. 75. st. 1. toč. 1. ZSP. Stoga, obzirom na postavljena pitanja, valja reći da sama činjenica postojanja pravomoćne presude protiv potrošača zbog kaznenog djela protiv imovine ili protiv gospodarstva nije dovoljna za „primjenu“ odredbe čl. 75. st. 1. toč. 1. ZPS niti opstojnost takve presude presumira nesavjesnost i nepoštenje potrošača pri ispunjavanju njegovih obveza i dužnosti, dovodeći (bez posebnog prijedloga vjerovnika) do donošenja rješenja o uskrati oslobođenja potrošača od preostalih obveza.

Ovaj sud je pravno shvaćanje glede petog postavljenog pitanja izrazio u odluci broj Rev 1268/2022 od 23. svibnja 2023., sukladno kojemu se uskrata oslobođenja od obveza u smislu odredbe čl. 75. st. 1. toč. 1. ZSP odnosi na sve obveze i sve vjerovnike u jednostavnom postupku stečaja potrošača. Međutim, u konkretnom slučaju sud nije donio rješenje kojim bi uskratio potrošaču oslobođenje od preostalih obveza u smislu odredbe čl. 75. st. 1. ZSP, već je donio rješenje kojim je potrošač oslobođen preostalih obveza (čl. 76. st. 1. ZSP).

vidi i [Rev 657/2022](#)

Čl. 24.st.3. i čl. 75.st. 1. i 2. ZSP

POSTOJANJE PRETPOSTAVKI ZA USKRATU OSLOBOĐENJA OD PREOSTALIH OBAVEZA – KAD SUD PAZI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

3.14. Revd 2064/2021

1. Pazi li sud po službenoj dužnosti u provođenju jedinstvenog stečaja potrošača na primjenu čl. 75. st. 1. toč. 1. Zakona o stečaju potrošača i mora li prije donošenja odluke po službenoj dužnosti pribaviti podatke kaznene osuđivanosti potrošača

(kaznena evidencija) radi provjere zakonskih uvjeta iz navedenog propisa ili se ta odredba primjenjuje samo kada se na nju pozove vjerovnik?

2. Primjenjuje li se odredba čl. 75. st. 1. toč. 1. Zakona o stečaju potrošača samo kada je potrošač pravomoćno osuđen zbog kaznenog djela protiv imovine, protiv gospodarstva ili drugog kaznenog djela koji bi upućivali na njegovu nesavjesnost ili nepoštenje pri ispunjavanju obveza i dužnosti, samo ako je to kazneno djelo počinjeno na štetu vjerovnika koji sudjeluje u jedinstvenom postupku stečaja potrošača ili neovisno o tome na čiju je štetu kazneno djelo počinjeno?

3. Dovode li pravomoćno osuđivanost u smislu čl. 75. st. 1. toč. 1. Zakona o stečaju potrošača do uskrate oslobođenja od obveza o jedinstvenom postupku o stečaju potrošača u odnosu na sve obveze i sve vjerovnike u jedinstvenom postupku stečaja potrošača ili samo u odnosu na one obveze proizašle iz kaznene osude?

Presumira li pravomoćna osuđivanost potrošača zbog kaznenog djela protiv imovine i protiv gospodarstva samo po sebi potrošaču nesavjesnosti nepoštenjem pri ispunjavanju obveza i dužnosti u smislu zakona o stečaju potrošača te treba li u slučaju osuđivanosti za neko drugo kazneno djelo (izvan kruga kaznenih djela protiv imovine i gospodarstva), ispitivati i ocijeniti ukazuje li se na iste potrošače nesavjesnost i nepoštenje pri ispunjavanju obveza i dužnosti?

Rev 1003/2021

Povezujući odredbu čl. 24. st. 2. ZSP i odredbu čl. 75. ZSP dolazi se do zaključka da će sud postupiti po službenoj dužnosti ispitivati postojanje pretpostavki za uskratu oslobođenja od preostalih obveza iz čl. 75. st. 1. ZSP, pa tako i pravomoćnu osuđivanost potrošača zbog kaznenog djela protiv imovine, protiv gospodarstva ili drugog kaznenog djela koje bi upućivalo na njegovu nesavjesnost ili nepoštenje pri ispunjavanju obveza i dužnosti, samo ako je vjerovnik, postupajući po odredbi čl. 75. st. 2. ZSP-a predložio donošenje rješenja o uskrati oslobođenja od preostalih obveza, uz obvezno navođenje razloga iz čl. 75. st. 1. ZSP. Ako takvog obrazloženog prijedloga nema sud u pogledu činjenice koje bi ukazivale na nepoštenje potrošača neće postupati po službenoj dužnosti u skladu s odredbom čl. 24. st. 3. ZSP (tako i ovaj sud u Rev 1170/2022-2 od 18. travnja 2023.).

POSTOJANJE PRETPOSTAVKI ZA OTVARANJE/ZAKLJUČENJE POSTUPKA JEDNOSTAVNOG STEČAJA POTROŠAČA KADA SE PROTIV POTROŠAČA VODI OVRŠNI POSTUPAK

Čl. 79.g.st.2., čl. 79.f st.1 i 3. ZSP

3.15. Revd 2233/2022

Da li je postupak ovrhe na pokretninama potrošača prepreka zaključenju jednostavnog postupka stečaja potrošača u smislu odredbe čl. 79.g st. 2. ZSP-a u vezi s čl. 79.h st. 1. ZSP?

Rev 1191/2022

s obzirom da u postupku nije utvrđeno da je prije donošenja rješenja iz odredbe čl. 79.g st. 1. ZSP, predlagatelj kao vjerovnik sukladno odredbi čl. 79.f st. 1. al. 3. ZSP obavijestio

sud o činjenici da se protiv potrošača vodi drugi ovršni postupak radi naplate novčane tražbine pred sudom na pokretninama ovršenika-potrošača (već je to istaknuo tek u žalbi), pa s obzirom da sud tu novu činjenicu nije dužan utvrđivati po službenoj dužnosti u žalbenom stupnju postupka, to je prema pravnom shvaćanju ovog suda pravilno drugostupanjski sud primijenio materijalno pravo kada je potvrdio prvostupanjsko rješenje kojim je utvrđeno da su ispunjene pretpostavke za donošenje odluke iz čl. 79.g st. 1. ZSP

Čl. 79.b st. 1. i 2., čl. 2. st. 2., čl. 79.c st. 3. ZSP

POŠTENJE POTROŠAČA KOJI SE NIJE ODAZVAO POZIVU FINE I NIJE DOSTAVIO POPIS IMOVINE

3.16. Revd 4084/2020

Smatra li se poštenim potrošačem onaj koji se nije očitovao o suglasnosti postupka stečaja i/ili koji nije dostavio popis imovine?

Podrazumijeva li obveza suda po službenoj dužnosti prema čl.79.f.st.2. ZSP utvrditi vrijednost imovine potrošača istovremeno i njegovu obvezu utvrditi i vrijednost potrošačevih pokretnina u situaciji kada se potrošač nije odazvao pozivu Financijske Agencije i nije dostavio svoj popis imovine?

Rev 112/2022

Prema tome, ocjena (pa time i odgovor na pitanje) je li potrošač pošten ili nije pošten ovisi o utvrđenjima u svakom konkretnom slučaju, jer je sud pri toj ocjeni dužan uzeti u obzir ponašanje konkretnog potrošača u odnosu na kojeg je postupak pokrenut. U svezi s pitanjem poštenja odnosno nepoštenja potrošača ovaj sud je već odgovorio na postavljena pitanja izražavajući pravno shvaćanje (Rev 276/2021-2 od 27. travnja 2021.) iz kojeg, u bitnom proizlazi "je li potrošač pošten ili nije pošten ovisi o utvrđenjima u svakom konkretnom slučaju, jer je sud pri toj ocjeni dužan uzeti u obzir ponašanje konkretnog potrošača u odnosu na kojeg je postupak pokrenut". U odnosu na drugo postavljeno pitanje valja odgovoriti da se u konkretnom slučaju potrošač može smatrati poštenim u smislu odredbe čl. 79.c st. 3. ZSP, obzirom su sudovi utvrdili da nema imovinu te su mu primanja minimalna i isplaćuju se na zaštićeni račun.

Rev 654/2022

Čl. 79.a st.2. ZSP, čl. 25.a st. 7. Zakona o dopuni ZPONS

RAZDOBLJE NEPREKIDNE BLOKADE POTROŠAČA

3.17. Revd 2405/2021

Uračunava li se u neprekidnu blokadu potrošača razdoblje primjene Zakona o dopuni Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima koji je Hrvatski sabor donio na sjednici

17. travnja 2020. te prekida li se trajanje blokade primjenom Zakona o dopuni Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 17. travnja 2020.?

Rev 802/2023

U neprekidnu blokadu potrošača iz čl. 79.a st. 2. alineja 2. Zakona o stečaju potrošača ne uračunava se razdoblje za vrijeme trajanja posebnih okolnosti prema čl. 25.a st. 7. Zakona o dopuni Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima ("Narodne novine" broj: 47/20) te se trajanje blokade prekida za vrijeme trajanja posebnih okolnosti u razdoblju od 18. travnja 2020. do zaključno 18. listopada 2020.

Čl. 79.g. st.4. ZSP

ISPUNJENJE PRETPOSTAVKI ZA OSLOBOĐENJE POTROŠAČA

3.18. Revd 901/2022

Da li su ispunjene pretpostavke iz članka 79.g. st.4. Zakona o stečaju potrošača (NN 100/15, 67/18) za oslobođenje potrošača u odnosu na tražbinu po osnovi koja se ne odnosi na njega već na drugoga dužnika, a što proizlazi iz same te osnove koju je vjerovnik dostavio u tijeku postupka, iako je osnova kao takva zavedena u Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje koji vodi FINA te se razlikuju podaci o dužniku između osnove za plaćanje i podataka iz Očevidnika redoslijeda osnova za plaćanje?

Rev 827/2022

Nisu ispunjene pretpostavke iz čl. 79.g. st. 4. Zakona o stečaju potrošača („Narodne novine“, broj 100/15 i 67/18) za oslobođenje potrošača u odnosu na tražbinu po osnovi koja se ne odnosi na njega već na drugoga dužnika, iako je osnova kao takva zavedena u Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje koji vodi FINA, te se razlikuju podaci o dužniku između osnove za plaćanje i podataka iz Očevidnika redoslijeda osnova za plaćanje?

Čl. 78.f i čl. 75.st.1. ZSP

POSTOJANJE PRETPOSTAVKI ZA USKRATU OSLOBOĐENJA OD PREOSTALIH OBAVEZA – KAD SUD PAZI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

3.19. Revd 1603/2023

Je li prvostupanjski sud dužan u jednostavnom postupku stečaja potrošača po službenoj dužnosti utvrditi vrijednost pokretnina, koje se nalaze na adresi stanovanja potrošača i u nekretninama u vlasništvu potrošača?

Je li prvostupanjski sud dužan u jednostavnom postupku stečaja potrošača po službenoj dužnosti utvrditi kaznenu (ne) osuđivanost potrošača?

Je li postupak ovrhe na pokretninama potrošača prepreka zaključenju jednostavnog postupka stečaja potrošača u smislu odredbe čl.79.g st.2. ZSP-a u vezi sa čl.79.h st.1. ZSP-a?

Rev 38/2024

Prvostupanjski sud je dužan u jednostavnom postupku stečaja potrošača po službenoj dužnosti utvrditi vrijednost pokretnina, koje se nalaze na adresi stanovanja potrošača i nekretnina u vlasništvu potrošača.

Povezujući odredbu čl. 24. st. 3. ZSP i odredbu čl. 75. ZSP dolazi se do zaključka da će sud postupati po službenoj dužnosti ispitivati postojanje pretpostavki za uskratu oslobođenja od preostalih obveza iz čl. 75. st. 1. ZSP, pa tako i pravomoćnu osuđivanost potrošača zbog kaznenog djela protiv imovine, protiv gospodarstva ili drugog kaznenog djela koje bi upućivalo na njegovu nesavjesnost i nepoštenje pri ispunjavanju obveza i dužnosti, samo ako je vjerovnik, postupajući po odredbi čl. 75. st. 2. ZSP-a, predložio donošenje rješenja o uskrati oslobođenja od preostalih obveza, uz obvezno navođenje razloga iz čl. 75. st. 1. ZSP. Ako takvog obrazloženog prijedloga nema sud u pogledu činjenica koje bi ukazivale na nepoštenje potrošača neće postupati po službenoj dužnosti u skladu s odredbom čl. 24. st. 3. ZSP (tako i ovaj sud u Rev 1197/2022-3 od 7. lipnja 2023., Rev 1170/2022-2 od 25. travnja 2023.).

Stoga odgovor na to pitanje glasi da je ovršni postupak na pokretninama potrošača prepreka donošenju rješenja o zaključenju jednostavnog postupka stečaja potrošača, kako je to propisano odredbom čl. 79.g st. 2. ZSP.

8 - UPRAVNO PRAVO

1. ZAHTJEV ZA IZVANREDNO PREISPITIVANJE ZAKONITOSTI PRAVOMOĆNE PRESUDE

Čl. 78. st.1., 2. i 3. ZUS **AKTIVNA LEGITIMACIJA**

8.1. U-zpz 7/2014

[U-zpz 7/2014](#)

(...) Dakle, stranke u upravnom sporu nisu ovlaštene izjaviti zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude, već to može učiniti samo Državno odvjetništvo Republike Hrvatske. U ovoj pravnoj stvari navedeni zahtjev podnio je tužitelj putem punomoćnika, slijedom čega u smislu odredbe čl. 78. st. 2. ZUS-a je isti nedopušten.

Valjalo je stoga takav zahtjev odbaciti i odlučiti kao u izreci rješenja pozivom na odredbu čl. 78. st. 3. ZUS-a.

Čl. 11.toč .9. Zakona o porezu na promet nekretnina (dalje: ZPN) **POREZNA OLAKŠICA I POČETAK PRIMJENE ZAKONA - retroaktivnost**

8.2 U-zpz 1/2014

[U-zpz 1/2014](#)

Pravomoćnom presudom Upravnog suda u Zagrebu broj Usl-238/13-9 od 10. srpnja 2013. odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice za poništenje rješenja Ministarstva financija Republike Hrvatske, (...) kojim je odbijen zahtjev tužiteljice za oslobađanje od plaćanja poreza na promet nekretnina. (...)

Porezna olakšica koju tužiteljica potražuje na temelju odredbe čl. 11. toč. 9. Zakona o porezu na promet nekretnina uvedena je u porezni sustav Republike Hrvatske odredbom čl. 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na promet nekretnina ("Narodne novine", broj 153/02), a koja se na temelju odredbe čl. 6. tog Zakona počela primjenjivati od 1. siječnja 2003.

Prije te izmjene Zakona o porezu na promet nekretnina ("Narodne novine", broj 69/97 i 26/00) nije imao odredbe koje su propisivale mogućnost oslobođenja građana od plaćanja poreza na promet prve nekretnine kupljene u svrhu rješavanja vlastitog stambenog pitanja pod pretpostavkama propisanim zakonom. To pak znači da se odredbe noveliranog Zakona o porezu na promet nekretnina, a koje uređuje pitanje porezne povlastice za kupnju prve nekretnine, ne mogu protezati na razdoblje kada taj zakon nije bio u primjeni (do 31. prosinca 2000.), dakle primjenjivati ga retroaktivno.

Slijedom navedenog, a kako je pobijana presuda utemeljena na pogrešnom pravnom shvaćanju sa posljedicom nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, a na što je osnovano ukazano zahtjevom DORH-a, to je na temelju odredbe čl. 78. st. 5. ZUS-a odlučeno kao u izreci.

Čl. 7. u vezi čl. 36. toč.4. ZUS

**RJEŠAVANJE UPRAVNOG SPORA BEZ ODRŽAVANJA RASPRAVE –
upravni sud**

8.3. U-zpz 1/2017

U-zpz 1/2017

Pravomoćnom presudom Upravnog suda u Rijeci broj Usl-541/15-7 od 19. srpnja 2016. odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja upravljen na poništenje rješenja Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja Republike Hrvatske, (...) kojim je odbijanjem žalbe tužitelja potvrđeno rješenje Grada R., (...) kojim je odbijen zahtjev tužitelja za izdavanje rješenja o izvedenim stanju za nezakonito izgrađenu stambenu i pomoćnu zgradu na k.č.br. 4260/3 k.o. R..

U takvim okolnostima, a kad činjenice odlučne za odluku u tom upravnom sporu su sporne, onda se nameće zaključak kako u okolnostima konkretnog slučaja nisu bile ispunjene pretpostavke propisane odredbom čl. 36. toč. 4. ZUS-a koje bi dopustile rješavanje ovog upravnog spora bez održavanja rasprave.

Stoga je pobijana presuda donesena suprotno odredbi čl. 7. u svezi s odredbom čl. 36. toč. 4. ZUS-a nezakonita, a na što zahtjev DORH osnovano ukazuje, zbog čega je usvajanjem zahtjeva pobijanu presudu trebalo ukinuti i predmet vratiti Upravnom sudu u Rijeci na ponovno odlučivanje, sve na temelju odredbe čl. 78. st. 5. ZUS-a.

Čl. 7. u vezi čl. 36. ZUS

ODLUKA BEZ ODRŽAVANJA RASPRAVE – bitna povreda postupka

8.4. U-zpz 37/2021

U-zpz 37/2021

Prema odredbi čl. 7. ZUS-a u upravnom sporu sud odlučuje na temelju usmene, neposredne i javne rasprave (st.1.), a sud može odlučiti u upravnom sporu bez održavanja rasprave samo u slučajevima propisanim tim Zakonom (st. 2.). Iznimke, u kojima sud može odlučiti bez održavanja rasprave propisane su odredbom čl. 36. ZUS-a, prema kojoj je to moguće

- ako je tuženik priznao tužbeni zahtjev u cijelosti (toč. 1.);
- u predmetu u kojem se rješava na temelju pravomoćne presude donesene u ogleđnom sporu (toč. 2.);
- ako utvrdi da pojedinačna odluka, postupanje ili upravni ugovor sadržava nedostatke koji sprječavaju ocjenu njihove zakonitosti (toč. 3.) i

- ako tužitelj osporava samo primjenu materijalnog prava, činjenice su nesporne, a stranke u tužbi ili u odgovoru na tužbu izričito ne zahtijevaju održavanje rasprave (toč. 4.).

Osnovana je tvrdnja podnositelja zahtjeva da u konkretnom upravnom sporu nisu ostvarene pretpostavke iz čl. 36. ZUS-a jer tuženica nije priznala tužbeni zahtjev, niti se radi o predmetu u kojem se rješava na temelju pravomoćne presude, a niti je sud utvrdio da pojedinačna odluka tuženice sadržava nedostatke koji sprječavaju ocjenu njene zakonitosti. Tužbom tužitelj nije osporavao primjenu materijalnog prava, već pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, slijedom čega nisu ostvarene ni pretpostavke za iznimku propisanu čl. 36. toč. 4. ZUS-a.

Nije osnovana ni tvrdnja zainteresirane osobe A. L. d.o.o. da ovlaštenje Visokog upravnog suda Republike Hrvatske za donošenje odluke bez održavanja rasprave proizlazi iz odredbe čl. 73. st. 3. ZUS-a, prema kojoj Visoki upravni sud može održati raspravu ako to smatra potrebnim, budući ova odredba uređuje postupanje toga suda kao drugostupanjskog, što konkretno nije slučaj. Budući da je slijedom iznesenog Visoki upravni sud Republike Hrvatske postupio protivno odredbi čl. 7. u vezi čl. 36. ZUS-a, kada je pobijanu odluku donio bez održavanja rasprave, počinjena je bitna povreda pravila sudskog postupka.

**Čl. 2., čl. 10. st. 2. i čl. 16. st. 5. Općeg pomorskog zakonika (dalje: OPZ)
NAPLATA KONCESIJSKE NAKNADE U SLUČAJU NEPOSTOJANJA
UGOVORA O KONCESIJI**

8.5. U-zpz 22/2017

U-zpz 22/2017

Predmet upravnog postupka kod upravnih tijela je naplata koncesijske naknade za korištenje prostora benzinske postaje tužitelja na Lastovu, Ubli, Obala lastovskih ribara 5, koja se nalazi na pomorskom dobru, za razdoblje od 1. siječnja 2008. do 23. svibnja 2013. u iznosima pobliže navedenim u izreci rješenja tijela prvog stupnja.

Polazeći od citiranih odredbi nameće se ocjena kako nema mogućnosti naplate koncesijske naknade u slučaju nepostojanja ugovora o koncesiji te da u takvom slučaju i nema mogućnosti primjene odredbe čl. 2., čl. 10. st. 2. i čl. 16. st. 5. Općeg pomorskog zakonika ("Narodne novine", broj 147/08, 18/11, 78/12, 136/12 i 73/13). U tom pravcu ovaj sud je već izrazio pravno shvaćanje u odluci Uzz-24/13-3 od 17. ožujka 2015.

Zbog navedenog je zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude na temelju čl. 78. st. 8. ZUS odbijen kao neosnovan.

Čl. 20. st.3. ZUS

FAKULTATIVNO ZASTUPANJE STRANKE OD STRANE DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA NE DAJE PRAVO STRANCI NA NAKNADU TROŠKOVA POSTUPKA SUKLADNO PROPISIMA O NAGRADAMA I NAKNADAMA ZA RAD ODVJETNIKA

8.6. U-zpz 1/2020

U-zpz 1/2020

Naime, u čl. 20. st. 3. ZUS-a navedeno je da za tuženika radnje u sporu može poduzimati službena osoba javnopravnog tijela koja je donijela ili propustila donijeti odluku, (...). Iz navedenog proizlazi da primarno zastupanje tuženika u upravnom sporu vrši službena osoba javnopravnog tijela u odnosu na koje javnopravno tijelo se odnosi odluka. Pored takve osobe zastupanje može vršiti i druga osoba koju čelnik javnopravnog tijela ovlasti za zastupanje. Tek kao fakultativna mogućnost predviđeno je da tijela državne uprave i druga državna tijela po punomoći čelnika može zastupati državno odvjetništvo.

Dakle, iz analize odredbe čl. 20. st. 3. ZUS-a te iz analize analognih odredbi u ZPP-u proizlazi da fakultativno zastupanje stranke od strane državnog odvjetništva temeljem punomoći ne daje pravo stranci na naknadu troškova postupka sukladno propisima o nagradama i naknadama za rad odvjetnika. Također treba istaknuti da bi se zauzimanjem suprotnog pravnog shvaćanja strankama u upravnom sporu nametao prekomjerni teret i onemogućavao pristup sudu kako to pravilno zaključuje Visoki upravni sud Republike Hrvatske, a posebno imajući u vidu vrste i narav upravnog spora u kojem državno tijelo često nastupa s pozicije iure imperii, a ne iure gestionis.

Čl. 76. ZUS

KOJI JE SUD NADLEŽAN DONIJETI ODLUKU O OBNOVI SPORA

8.7. U-zpz 15/2019

U-zpz 15/2019

Rješenjem Visokog upravnog suda Republike Hrvatske prijedlog tužitelja Z. L. za obnovu spora okončanog presudom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Usž-1240/17-2 od 26. travnja 2018. odbačen je.

Slijedom navedenog u pravu je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske u svom zahtjevu za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćnog rješenja da nije bilo osnove da Visoki upravni sud Republike Hrvatske odlučuje o predmetu.

Naime, Vrhovni sud Republike Hrvatske u svom rješenju poslovni broj Gr1-430/17-2 od 19. siječnja 2018. odlučujući o sukobu nadležnosti između Upravnog suda u Zagrebu i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske zauzeo je pravno shvaćanje prema kojem u slučaju kad Visoki upravni sud Republike Hrvatske u žalbenom postupku ne poništi presudu prvostupanjskog suda i sam ne riješi predmet u upravnoj stvari već potvrdi prvostupanjsku presudu, pa je na taj način prvostupanjski sud

meritorno odlučio o tužbenom zahtjevu, prvostupanjski sud je nadležan donijeti odluku o obnovi spora.

Zbog pogrešnog pravnog pristupa Visoki upravni sud Republike Hrvatske donio je odluku o prijedlogu tužitelja za obnovu postupka iako za to nije bio nadležan, slijedom čega nema mjesta za preinaku pobijanog rješenja, pa je valjalo prihvatiti zahtjev za zaštitu zakonitosti, te ukinuti pobijano rješenje i predmet vratiti Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske na ponovno odlučivanje (čl. 50. st. 2. ZUS).

Čl. 78. st.1. i 2. ZUS

PROTIV ODLUKE UPRAVNOG SUDA KOJOM SU PONIŠTENA RJEŠENJA UPRAVNIH TIJELA I PREDMET VRAĆEN NA PONOVI POSTUPAK, DOPUŠTEN JE ZAHTJEV ZA IZVANREDNO PREISPITIVANJE ZAKONITOSTI PRAVOMOĆNE PRESUDE I RJEŠENJA

8.8. U-zpz 13/2013

U-zpz 13/2013

Zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude je neosnovan. U ovom predmetu pojavilo se pitanje dopuštenosti zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude obzirom da je odlukom ovog suda poslovni broj U-zpz 17/15-5 od 22. studenoga 2016. ovaj sud zauzeo shvaćanje da u situaciji kada je pobijanom presudom Upravnog suda poništeno rješenje upravnog tijela te je predmet vraćen tuženiku na ponovni postupak pobijana presuda nema svojstvo pravomoćne presude u smislu odrede čl. 78. st. 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima ("Narodne novine 26/10,143/12 i 152/14 – dalje: ZUS) protiv koje bi bio dopušten zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude.

O spornom pitanju je Građanski odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Su-IV-270/17 od 29. svibnja 2017. zauzeo pravno shvaćanje da je protiv odluke upravnog suda kojom su poništena rješenja upravnih tijela i predmet vraćen na ponovni postupak, dopušten zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude i rješenja.

Čl. 78. ZUS i čl. 130. ZAKONA O OPĆEM UPRAVNOM POSTUPKU („Narodne novine“, br. 53/91 i 103/96 - dalje: ZUP) te čl. 65. st. 3. ZAKONA O NAKNADI

PROŠIRENJE (izmjena) ZAHTJEVA U UPRAVNOM POSTUPKU

8.9. U-zpz 4/2013-6

U-zpz 4/2013-6

Dakle, u postupku je sporna primjena odredbe iz članka 65. stavak 3. Zakona o naknadi, koja je jasna i izričita te je neupitno kogentne naravi jer podnositelj koji nije

podnio zahtjev u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona naknadi (osim u slučaju iz članka 26. koji se ne odnosi na ovaj zahtjev), gubi sva prava iz tog zakona. Slijedom toga, u pitanju je odredba o prekluzivnom roku postupovnopravne prirode, koju već zbog njezine takve pravne prirode nije moguće „slabiti“ primjenom odredbi drugih propisa, konkretno primjenom članka 130. ZUP-a. Suprotstavljanje zakonske odredbe o izmjeni ili proširenju zahtjeva, koja je opće i supsidijarne prirode, odredbi posebnog zakona o prekluzivnom roku za podnošenje zahtjeva, na način kako je to u pobijanoj presudi učinio Visoki upravni sud Republike Hrvatske imalo bi za posljedicu potpuni gubitak svrhe i smisla odredbi o sadržaju i roku u kojem se mora podnijeti zahtjev za naknadu. To bi bilo moguće jedino pod pretpostavkom kad bi se radilo o pravnim normama koje su u svom značenju i primjeni iste važnosti, što ovdje bez daljnjega nije slučaj. Supsidijarna odredba o izmjeni zahtjeva ili njegovom proširenju iz članka 130. ZUP-a, kako se to pravilno navodi u zahtjevu za izvanredno preispitivanje, mogla bi se primijeniti samo ako (posebnim) Zakonom o naknadi nije drukčije propisano (čl. 68. Zakona o naknadi).

Međutim, u ovom je slučaju upravo drukčije propisano jer postoji rok za podnošenje zahtjeva za naknadu i sankcija u vidu gubitka prava uslijed propuštanja tog roka, stoga valja zaključiti da nakon podnošenja zahtjeva za naknadu nije moguća njegova izmjena na način da se, nakon proteka prekluzivnog roka, kao u ovom predmetu, zahtjev proširi na nove nekretnine koje nedvojbeno nisu bile predmetom pravodobno podnesenog zahtjeva. Takav je zahtjev zapravo novi zahtjev za naknadu podnesen nakon proteka prekluzivnog roka.

To tim više jer je općom odredbom iz članka 3. ZUP-a izrijekom propisana supsidijarna primjena tog zakona u drugim upravnim postupcima za koje je zakonom propisan poseban postupak i u kojima se postupa po odredbama tog (posebnog) zakona. Po odredbama ZUP-a, prema navedenoj pravnoj normi, postupa se u svim pitanjima koja nisu uređena posebnim zakonom.

Prema tome, u postupku povodom zahtjeva za naknadu moguća je odgovarajuća primjena članka 130. ZUP-a, ali samo na način koji ne bi bio protivan odredbi članka 65. stavak 3. Zakona o naknadi o prekluzivnom roku, koja isključuje mogućnost proširenja zahtjeva - tako da se zapravo podnosi novi zahtjev nakon proteka prekluzivnog roka.

ČL. 78. ZUS i čl. 2. Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama ("Narodne novine", br. 86/12, 143/13 – dalje: ZPNIZ)
OZAKONJENJE NEZAKONITO IZGRAĐENIH ZGRADA - DOKAZIVANJE

8.10. U-zpz 10/2017-5

U-zpz 10/2017-5

Osnovano Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ukazuje da je materijalnopravni uvjeti koji mora biti ispunjen da bi se zgrada mogla ozakoniti na temelju ZPNIZ da je zgrada vidljiva na DOF5/2011, ili da je zgrada vidljiva na nekoj drugoj ortofoto karti Državne geodetske uprave ili da je zgrada od ranije evidentirana u katastarskom planu ili na drugoj službenoj kartografskoj podlozi.

Iz provedenog dokaznog postupka jasno proizlazi utvrđenje upravnih tijela da sporna zgrada čije ozakonjenje traži tužitelj nije vidljiva na digitalnoj ortofoto karti (DOF5/2011), već da je vidljiv samo temelj. Pri tome tužitelj nije dokazao niti da je zgrada vidljiva na digitalnoj ortofotokarti Državne geodetske uprave nastale prije 21. lipnja 2011., odnosno da bi sporna zgrada ranije bila evidentirana na katastarskom planu ili na drugoj službenoj kartografskoj podlozi.

Irelevantni su navodi Upravnog suda u Splitu o svrsi donošenja samog ZPNIZ, jer svrha toga Zakona nije da legalizira sve bespravno sagrađene zgrade, već samo one za koje je propisano u čl. 2. ZPNIZ.

Kako u konkretnom slučaju sporna zgrada nije vidljiva na digitalnoj ortofoto karti (DOF5/2011), već su vidljivi samo temelji zgrade, te zgrada nije bila u vrijeme izrade te karte bila sagrađena do visine P+1, jer se to vidi prema sjenama koje bi zidovi ostavljali, jednako kao i okolne građevine, to je Upravni sud u Splitu nepravilno primijenio odredbe čl. 2. i 16. ZPNIZ kada je poništio navedena rješenja, te predmet vratio na ponovni postupak.

Osim toga, Vrhovni sud Republike Hrvatske je u presudi U-zpz 46/17-5 od 10. svibnja 2018. jasno izrazio shvaćanje da se u postupku ozakonjenja nezakonito izgrađenih zgrada odlučna činjenica je li zgrada izgrađena do 21. lipnja 2011., do zakonom određenog stupnja izgrađenosti, ne može dokazivati drugim dokaznim sredstvima, osim onih koja su navedena u čl. 2. ZPNIZ, ovisno o tome je li zgrada vidljiva ili nije vidljiva na DOF5/2011.

Čl. 4.st. 1. ZPN i čl. 474. st. 1. ZOO/05

SPORAZUM O ZAMJENI NEKRETNINA SKLOPLJEN RADI USKLAĐIVANJA STVARNOG STANJA SA ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STANJEM

8.11. U-zpz 9/2018-8

U-zpz 9/2018-8

10. Visoki upravni sud Republike Hrvatske odbio je žalbu na prvostupanjsku presudu kojom je odbijen tužbeni zahtjev, pozivajući se na odredbe članka 4. stavka 1. Zakona o porezu na promet nekretninama („Narodne novine“ broj 69/97, 26/00, 127/00, 153/02 i 22/11, dalje: ZPPN-a) kojom je propisano da je predmet oporezivanja, promet nekretninama. Prometom nekretnina u smislu ovog Zakona, smatra se svako stjecanje vlasništva u Republici Hrvatskoj. Stavkom 2. istog članka Zakona o porezu na promet nekretninama određeno je da se stjecanjem nekretnine u smislu st.1. ovoga članka, smatra kupoprodaja, zamjena, nasljeđivanje, darovanje, unošenje i izuzimanje nekretnina iz trgovačkog društva, stjecanje dosjelošću, stjecanje nekretnine u postupku likvidacije ili stečaja, stjecanje na temelju odluka suda ili drugog tijela te ostali načini stjecanja nekretnina od drugih osoba. Člankom 6.stavkom 2. Zakona o porezu na promet nekretnina propisano je da je obveznik poreza na promet nekretnina pri zamjeni nekretnina svaki sudionik u zamjeni i to za vrijednost nekretnine koju stječe. Stoga je ocijenio da razlozi koje je naveo tužitelj da

kroz Sporazum o zamjeni nekretnina ispravlja eventualno pogrešne upise u zemljišnim knjigama, nisu od utjecaja na drugačije rješenje u ovoj upravnoj stvari niti na zakonitost osporene presude.

11. U okolnostima konkretnog slučaja, izloženo pravno shvaćanje ne prihvaća ovaj revizijski sud.

12. Naime, sukladno odredbi članka 474. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08) ugovorom o zamjeni svaki se suugovaratelj obvezuje prema svom suugovaratelju predati mu stvar u vlasništvo.

13. U konkretnom slučaju, sudovi pogrešno smatraju da je ugovorom o zamjeni od 15. lipnja 2011. ostvaren promet nekretninama i stjecanje vlasništva na osnovu takve obveze (zamjene). Naime, iz Sporazuma o zamjeni nekretnina razvidno je da je isti sklopljen radi usklađivanja stvarnog stanja sa zemljišnoknjižnim stanjem, posljedica čega je da je svaka ugovorna strana nastavila koristiti nekretninu koju je i ranije koristila, pa do faktične zamjene nekretnine nije ni došlo. Dakle, prema shvaćanju ovog revizijskog suda, u okolnostima konkretnog slučaja nije došlo do prometa nekretnina, u smislu odredbe članka 4. stavaka 1. i 2. ZPPN-a, pa samim time nije nastala niti obveza plaćanja poreza na promet nekretninama

Čl. 4. i 6. Zakona o financiranju izborne promidžbe iz 2004. godine

UPLATE IZVREŠENE NA RAČUN ZA POTREBE FINANCIRANJA IZBORNE PROMIDŽBE NAKON OKONČANJA IZBORA SMATRAJU SE OPOREZIVIM DOHOTKOM

8.12. U zpz- 171/2021

U zpz- 171/2021

Zakon o financiranju izborne promidžbe iz 2004. godine je (u to vrijeme) bio jedini zakon koji je regulirao način prikupljanja sredstava za financiranje izborne promidžbe te aktivnosti koje se smatraju izbornom promidžbom (čl. 2. st. 1.). Pravilnim tumačenjem navedene odredbe proizlazi da su prikupljena sredstva strogo namjenska (financiranje izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske) dok su ograničenja korištenja tih sredstava propisana odredbom čl. 5. st. 2. Odredbom čl. 4. Zakon o financiranju izborne promidžbe iz 2004. godine određeno je da se sredstva za financiranje izborne promidžbe u smislu tog Zakona mogu koristiti za sve troškove kandidata u postupku izbora za predsjednika Republike Hrvatske od dana raspisivanja izbora do dana održavanja izbora. Kako danom održavanja izbora prestaje svaka aktivnost promidžbe s obzirom na izbornu šutnju i okolnost da je ispunjen smisao prikupljanja sredstava, svako daljnje prikupljanje sredstava se ne može opravdati ciljem iz Zakona o financiranju izborne promidžbe iz 2004. godine (ustaljivanja primjene demokratskih standarda u izbornoj proceduri.)

16.3. Odredbom čl. 6. Odredbom čl. 6. Zakona o financiranju izborne promidžbe iz 2004. godine određeno je da su kandidati za izbor predsjednika Republike Hrvatske dužni najkasnije 7 dana prije dana održavanja izbora dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu prijevremena izvješća o visini i izvorima sredstava prikupljenima za

troškove izborne promidžbe a u roku od 15 dana od dana održavanja izbora dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu podatke o visini i izvoru utrošenih sredstava koja su koristili za izbornu promidžbu. Državno izbornu povjerenstvo objavit će u roku od 8 dana od dana primitka podataka u "Narodnim novinama" broj i drugim sredstvima javnoga priopćavanja cjelovito izvješće o visini i izvorima sredstava koje je pojedini kandidat za predsjednika Republike Hrvatske koristio za financiranje izborne promidžbe.

16.4. U skladu sa navedimo a vezano za cilj prikupljanja sredstva propisanim Zakonom te dovodeći ga u vezu s odredbom čl. 6. Zakona o financiranju izborne promidžbe iz 2004. godine za zaključiti je da je ipak postoji vremenski limit (iako ne izričit) u vezi s prikupljanjem i dokazivanjem visine sredstava kao i izvora sredstava prikupljenih za troškove izborne promidžbe (objava izvješća Državnog izbornog povjerenstva 2010.). Dakle, za zaključiti je da svi darovi/uplate primljeni nakon objave izvješća Državnog izbornog povjerenstva 2010. godine koje je sadržavalo konačne podatke o troškovima, primljenim darovima, sredstvima bi predstavljali drugi dohodak stjecatelja (ako nisu prijavljena i naknadno Državnom izbornom povjerenstvu ili vraćena uplatitelju).

Čl. 434. st. 4. Zakona o javnoj nabavi

U SLUČAJU KAD PONIŠTI ODLUKU DRŽAVNE KOMISIJE VISOKI UPRAVNI SUD DUŽAN JE PRESUDOM ODLUČITI I O ŽALBI U POSTUPKU JAVNE NABAVE

8.13. U zpz 28/2019

U zpz 28/2019

Donoseći pobijanu presudu Visoki upravni sud Republike Hrvatske je povrijedio odredbu čl. 434. st. 4. Zakona o javnoj nabavi („Narodne novine“, broj 120/16) kojom je propisano da ako Visoki upravni sud Republike Hrvatske poništi odluku Državne komisije, da će svojom presudom odlučiti i o žalbi u postupku javne nabave. Naime, Visoki upravni sud Republike Hrvatske je u konkretnom slučaju poništio predmetno rješenje Državne komisije, a nije odlučio o žalbi tužitelja, već je predmet vratio na ponovni postupak, pozivom na odredbu čl. 58. st. 1. ZUS-a (kojom je propisano: „Ako sud utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev, poništiti pobijanu odluku i sam riješiti stvar, osim kada to ne može učin No, u takvoj procesnoj situaciji Zakon o javnoj nabavi je lex specialis u odnosu na ZUS pa je Visoki upravni sud Republike Hrvatske trebao postupiti sukladno odredbi čl. 434. st. 4. Zakona o javnoj nabavi, a ne sukladno odredbi čl. 58. st. 1. ZUS-a (tako i ovaj sud u odluci broj U-zpz-26/19 od 5. studenoga 2019.). iti s obzirom na prirodu stvari ili je tuženik rješavao po slobodnoj ocjeni“).

vidi i **U zpz 26/2019**

TROŠKOVI UPRAVNOG POSTUPKA (SASTAV ZAHTJEVA ZA UTVRĐENJE I IZDAVANJE POSEBNIH UVJETA GRAĐENJA) – OCJENA VRIJEDNOSTI PREDMETA SPORA

8.14. Revd 3199/2022

Je li kod ocjene vrijednosti predmeta izdavanja posebnih uvjeta za građenje mjerodavna odredba Tbr. 20. t. 1. Tarife ili Tbr. 20. t. 2. Tarife?

Rev 404/2023

Ako bi pravno shvaćanje tog suda bilo da su posebni uvjeti toliko usko vezani uz postupak izdavanja lokacijske dozvole i da predstavljaju jednu cjelinu ili u svojoj biti identičan kontinuirani postupak u kojem je prvo samo prethodna faza potonjem (ovo potencijalno shvaćanje revizijski sud samo hipotetski nazire kao jedno od mnogih kojim se nižestupanjski sud možda vodio i u ocjenu pravilnosti te potencijalne teze ovaj, revizijski sud, u ovom stupnju postupka ne ulazi), u tom smislu izostaje obrazloženje takvog pravnog shvaćanja, koje bi moglo posljedično biti predmetom preispitivanja u ovom, revizijskom stupnju postupka.

Nadalje, očito je da drugostupanjski sud je kao procjenjivu vrijednost u smislu tbr. 20. toč. 2 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika uzeo onu relevantnu za lokacijsku dozvolu izdanu za „prihvatni terminal za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku“, dakle, projekt koji, notorno je, ulazi u najvišu mogući platni razred tbr. toč. 1. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

Međutim, izostaje obrazloženje drugostupanjskog suda (a o čemu se prvostupanjski sud očitovao) o činjenici da je vrijednost zahvata obuhvaćenih zahtjevom za izdavanje posebnih uvjeta bitno manja od onog koji obuhvaća lokacijsku dozvolu (ako je ta činjenica uistinu i pravilna) i utjecaju te, eventualne činjenice, na procjenu vrijednosti u smislu tbr. 20. t. 2. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

Dakle, čak i kada bi ovaj, revizijski sud izrazio pravno shvaćanje o primjenjivosti toč. 1. ili 2. tbr. 20. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika u okviru postavljenog pravnog pitanja, ostalo bi nerazjašnjeno, jer se u pobijanoj odluci toga ne dotiče (ali ni u postavljenom pitanju), koja bi to vrijednost (u smislu navedenog u prethodnoj točki) imala uopće biti.

Konačno, izostaje ocjena drugostupanjskog suda o (u postupku propitivanja) primjeni odredbe Glave treće - XVIII. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, odnosno ocjena o obveznosti mišljenja Upravnog odbora Hrvatske odvjetničke komore o primjeni i tumačenju odvjetničke tarife i, u slučaju ocjene obvezujućeg učinka (u koju se ocjenu reviziji sud u ovom stupnju postupka, ne može upuštati), izvođenje dokaza u tom smislu, u vidu pribave takvog tumačenja.

Čl. 25. st. 2. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda u vezi čl. 80. st.2., čl. 81. st.2. i čl. 2. st.1. ZUP
RAČUNANJE ROKA ZA PRIJAVU ŠTETE OD PRIRODNE NEPOGODE

8.15. U-zpz 18/2023

U-zpz 18/2023

Odredbom čl. 80. st. 2. ZUP-a propisano je da kad je rok određen na dane, dan kad je dostavljeno pismeno od kojeg počinje teći rok odnosno dan u koji pada događaj od kojega se računa trajanje roka ne uračunava se u rok, već se početak roka računa od prvoga sljedećeg dana.

Sukladno čl. 81. st. 2. navedenog Zakona kad zadnji dan roka pada u nedjelju, na blagdan ili u drugi dan kad javnopravno tijelo ne radi, rok istječe prvoga sljedećeg radnog dana.

Odredbom čl. 2. st. 1. navedenog Zakona propisano je da se upravnom stvari smatra svaka stvar u kojoj javnopravno tijelo u upravnom postupku rješava o pravima, obvezama ili pravnim interesima fizičke ili pravne osobe ili drugih stranaka (u daljnjem tekstu: stranke) neposredno primjenjujući zakone, druge propise i opće akte kojima se uređuje odgovarajuće upravno područje.

Prema tome, kako se i u postupku dodjele pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda primjenjuju pravila općeg upravnog postupka, pa tako i pravila o računanju rokova kada su određene radnje vezane za rokove, kao što je i radnja iz čl. 25. ZUUPPN-a, to tužitelj nije propustio rok kada je dužnu radnju izveo prvog sljedećeg radnog dana koji se ima smatrati zadnjim danom roka.